ပဌာန်းခဲ့သော ဥပဒေများ

ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော ဥပဒေများ

ဒုတိယအကြိမ်

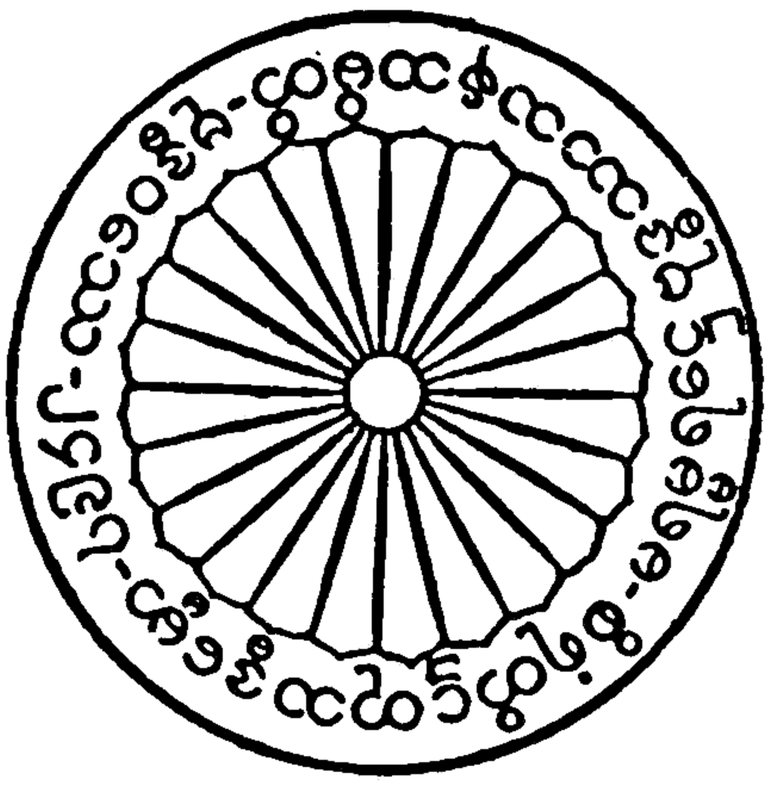
ပြည်ထောင်စုကြီး

၂၅၆၈

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ထွန်းကားခြင်း ၂၅၆၂ ခုနှစ်

ဓမ္မဒါန ကထိန်လှူဒါန်းခြင်း

ကထိန်ဝတ်ကြားတရားတော်

ဓမ္မဒါနသည် သဗ္ဗဒါနကို အနိုင်နိုင်သည်။ ဓမ္မရသသည် သဗ္ဗရသကို အနိုင်နိုင်သည်။ ဓမ္မရတိသည် သဗ္ဗရတိကို အနိုင်နိုင်သည်။ တဏှာကို ကုန်စေတတ်သော ဓမ္မသည် သဗ္ဗဒုက္ခတို့ကို အနိုင်နိုင်သည်။

ဃယဒါဝိဝယဟဒ

ကခဂဃင

ဆရာတော်ဘုရားကြီး

မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ

မာတိကာ			ဝိဋ္ဌက်
၁-မဟာပဒါနသုတ္တ			
ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာ	....	....	၁
အာယုပရိဏ္ဍာဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၆
ဗောဓိပရိဏ္ဍာဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၉
သာဝကယုဂပရိဏ္ဍာဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀
သာဝကသန္နိပါတပရိဏ္ဍာဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁
ဥပဋ္ဌာကပရိဏ္ဍာဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂
သမ္မဟုလဝါရ	....	....	၁၅
သမ္မဟုလပရိဏ္ဍာဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅
ဗောဓိသတ္တမမ္မတာဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀
ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄
ဝိပဿိသမညာဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၃
ဇိဏ္ဏပုရိသဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၆
ဗျာဓိပုရိသဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၇
ကာလင်္ကတပုရိသဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၇
ပဗ္ဗဇိတဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၈
ဗောဓိသတ္တပဗ္ဗဇ္ဇာဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၈
မဟာဇနကာယအနုပဗ္ဗဇ္ဇာဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၈
ဗောဓိသတ္တအဘိနိဝေသဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၀
ဗြဟ္မယာစနကထာဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၅
အဂ္ဂသာဝကယုဂဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၂
မဟာဇနကာယပဗ္ဗဇ္ဇာဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၅
စာရိကာအနုဇာနနဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၅
ဒေဝတာရောစနဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၀

မာတိကာ			စဉ်ကဲ့
၂-မဟာနိဒါနသုတ္တ			
နိဒါနဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၂
ဥဿာဒနာဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၇
ပုဗ္ဗပနိဿယသမ္ပတ္တိကထာ	....	....	၇၈
တိတ္ထဝါသာဒိဝဏ္ဏနာ	....	....	၈၃
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဂမ္ဘီရတာ	....	....	၈၃
အပဿာဒနာဝဏ္ဏနာ	....	....	၈၄
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၈၇
အတ္တပညတ္တိဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၄
နအတ္တပညတ္တိဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၅
အတ္တသမနုပဿနာဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၆
သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၉
အဋ္ဌဝိမောက္ခဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၃
၃-မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ			
ရာဇအပရိဟာနိယဓမ္မဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၇
ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၃
ဒုဿီလအာဒီနဝဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၀
ပါဋလိပုတ္တနဂရမာပနဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၀
အရိယသစ္စကထာဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၂
အနာဝတ္တိဓမ္မသမ္မာဓိပရာယဏဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၃
ဓမ္မာဒါသဓမ္မပရိယာယဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၄
အမ္ဗပါလိဂဏိကာဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၅
ဝေဠုဝဂါမဝဿူပဂမနဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၆
နိမိတ္တောဘာသကထာဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၉
မာရယာစနကထာဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၅
အာယုသင်္ခါရဩဿဇ္ဇနဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၆
မဟာဘူမိစာလဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၈

ငနယဝါ ၅၀၂

ငနယဝန်ဂေခေတ်ဂဝဂဝ ၁၀၂

ယဝန်ကဂဝင်ငဂခ-၆

ငနယဝငခါဂဝဝါဂဝ ၂၀၂

ငနယဝန်ခကဂဝဂဝ ၃၀၃

ငနယဝါယဝဝဒယဝဂဂ ၄၀၃

ငနယဝငခါဝဂဒယဂဂ ၅၀၃

ငနယဝါယဝဝဒဂဂ ၆၀၃

ငနယဝငခါဝဂဒဂဂ ၇၀၃

ငနယဝန်ဂဂခဒယဂဂ ၈၀၃

ငနယဝဂဂဒဂဂ ၉၀၃

ငနယဝလပ်ဂါဝါဝဂ ၁၀၃

ငနယဝငဝယငဒ်ဂါန်နဲငဆ ၂၀၃

ငနယဝန်ငဉ်ကန်ခဝဒဂဝ ၃၀၃

ငနယဝါယဝဒါဝယဂဂ ၄၀၃

ငနယဝလငဂယဂက ၅၀၃

ငနယဝါယဝဝဒါလိဂဂါယဂ ၆၀၃

ငနယဝယဖဂငကန်ဂ ၇၀၃

ငနယဝါယဝန်ဖဝဒါဖငဂီယ ၈၀၃

ငနယဝဂဆဒဂငဂဂဝဝ ၉၀၃

ငနယဝဃယငလဒဂါပငန် ၁၀၄

ငဃယနဝငကန်နဲငဆ ၂၀၄

ငနယဝဝီယငဂဒဂဉဒီဆ ၃၀၄

ငနယဝနငဉကန်ခဒဒဂဂဒီဆ ၄၀၄

ငနယဝဃယငဒီဂါန်နဲငဆ ၅၀၄

ငနယဝဆဖဂဂီဆ ၆၀၄

ငယယဝဂ ....

[ပ] ငဃယဒီပ်ဝငဟဂ

မာတိကာ			ပိဋ္ဌင်
ဟတ္ထိရတနဝတ္ထုနာ	....	....	၂၁၆
အဿရတနဝတ္ထုနာ	....	....	၂၁၇
မဏိရတနဝတ္ထုနာ	....	....	၂၁၈
ဣတ္ထိရတနဝတ္ထုနာ	....	....	၂၁၈
ဂဟပတိရတနဝတ္ထုနာ	....	....	၂၂၀
ပရိဏာယကရတနဝတ္ထုနာ	....	....	၂၂၀
စတုဋ္ဌဇ္ဈာနလာဘတဝတ္ထုနာ	....	....	၂၂၀
ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီဝတ္ထုနာ	....	....	၂၂၁
ဈာနသမ္မတ္တိဝတ္ထုနာ	...	....	၂၂၃
ဗောဓိသတ္တပုဗ္ဗယောဂဝတ္ထုနာ	....	....	၂၂၃
စတုရာသီတိနဂရသဟဿဒိဝတ္ထုနာ	....	....	၂၂၅
သုဘဒ္ဒါဒေဝိဥပသက်မနဝတ္ထုနာ	....	....	၂၂၆
ဗြဟ္မလောကုပဂမဝတ္ထုနာ	....	....	၂၂၇

၅-ဇနဝသဘသုတ္တ

နာတိကိယာဒိဗျာကရဏဝတ္ထုနာ	....	....	၂၃၀
အာနန္ဒပရိကထာဝတ္ထုနာ	....	....	၂၃၀
ဇနဝသဘယက္ခဝတ္ထုနာ	....	....	၂၃၁
ဒေဝသဘာဝတ္ထုနာ	....	....	၂၃၂
သနင်္ကုမာရကထာဝတ္ထုနာ	....	....	၂၃၃
ဘာဝိတဋ္ဌဇ္ဈပါဒဝတ္ထုနာ	....	....	၂၃၄
တိဝိဓြဿကာသာဓိဂမဝတ္ထုနာ	....	....	၂၃၆
စတုသတိပဋ္ဌာနဝတ္ထုနာ	....	....	၂၃၈
သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရဝတ္ထုနာ	....	....	၂၃၈

၆-မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ္တ

ဒေဝသဘာဝတ္ထုနာ	....	....	၂၄၀
အဋ္ဌယဇာဘုစ္ဆဝတ္ထုနာ	....	....	၂၄၄

မာတိကာ			ဗိဋ္ဌက်
သနက်္ကုမာရကထာဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၂
ဂေါဒိန္နဗြာဟ္မဏဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၂
ရဋ္ဌသံဝိဘဇနဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၄
ကိတ္တိသဒ္ဒအဇ္ဈာဂ်ဳမနဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၆
ဗြဟ္မုနာသဘကဆ္ဆာဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၇
ရေဏုရာဇအာမန္တနာဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၀
ဆခတ္တိယအာမန္တနာဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၂
ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာဒိနံ အာမန္တနာဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၃
ဘရိယာနံ အာမန္တနာဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၃
မဟာဂေါဒိန္နပဗ္ဗဇ္ဇာဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၃

၇-မဟာသမယသုတ္တ

နိဒါနဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၆
ဒေဝတာသန္နိပါတဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၄

၈-သက္ကပဉ္ဉသုတ္တ

နိဒါနဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၀
ပဉ္စသိခဂီတဂါထာဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၃
သက္ကူပသင်္ကမဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၇
ဂေါပကဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၈
မဃမာဏဝဝတ္ထု	....	....	၃၀၂
ပဉ္စဝေယျာကရဏဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၁၀
ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၁၃
မဟာသီဝတ္ထေရဝတ္ထု	....	....	၃၁၉
ပါတိမောက္ခသံဝရဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၅
ဣန္ဒြိယသံဝရဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၇
သောမနဿပဋိလာဘကထာဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၃၁

.မာတိကာ ဒိဋ္ဌက်

၉-မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တ

ဥဒ္ဒေသဝါရကထာဝဏ္ဏနာ ၃၃၄
ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ ၃၅၂
ဣရိယာပထပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ ၃၅၇
စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ ၃၅၉
ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ ၃၅၉
ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ ၃၆၀
နဝသိဝထိကပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ ၃၆၁
ဝေဒနာနုပဿနာဝဏ္ဏနာ ၃၆၃
စိတ္တာနုပဿနာဝဏ္ဏနာ ၃၆၆
ဓမ္မာနုပဿနာ နိဝရဏပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ ၃၆၇
ခန္ဓပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ ၃၇၃
အာယတနပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ ၃၇၄
ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ ၃၇၅
စတုသစ္စပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ ၃၈၆
ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ ၃၈၆
သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ ၃၈၉
• နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ ၃၉၀
• မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ ၃၉၁

၁၀-ပါဃာသိဂါထာဝဏ္ဏနာ

စန္ဒိမသုရိယဥပမာဝဏ္ဏနာ ၃၉၇
ဧရာဝဏဥပမာဝဏ္ဏနာ ၃၉၈
ဂဏဘာရိကာဒိဥပမာဝဏ္ဏနာ ၄၀၁

မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာယ မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒီဃနိကာယ

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-မဟာပဒါနသုတ္တံ

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာ

၁။ **ဧဝံ မေ သုတံ။ ပ။ ကရေရိကုဋိကာယ**န္တိ မဟာပဒါနသုတ္တံ။ တတြာယံ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ—**ကရေရိကုဋိကာယ**န္တိ ကရေရိတိ ဝရဏရက္ခဿ နာမံ၊ ကရေရိမဏ္ဍပေါ တဿာ ကုဋိကာယ ဒွါရေ ဋ္ဌိတော၊ တသ္မာ "ကရေရိ-ကုဋိကာ"တိ ဝုစ္စတိ၊ ယထာ ကောသမ္ဗရက္ခဿ ဒွါရေ ဋ္ဌိတတ္တာ "ကောသမ္ဗ-ကုဋိကာ"တိ။ အန္တောဇေတဝနေ ကိရ ကရေရိကုဋိ ကောသမ္ဗကုဋိ ဂန္ဓကုဋိ သလဋ္ဌဝဂါရန္တိ[1] စတ္တာရိ မဟာဂေဟာနိ၊ ကေကံ သတသဟဿပရိစ္စာဂေန နိပ္ပန္နံ။ တေသု သလဋ္ဌဝဂါရံ ရညာ ပသေနဒိနာ ကာရိတံ၊ သေသာနိ အနာထ-ပိဏ္ဍိကေန ကာရိတာနိ။ ဇုတိ ဘဂဝါ အနာထပိဏ္ဍိကေန ဂဟပတိနာ ထမ္ဘာနံ ဥပရိ ကာရိတာယ ဒေဝိမာနကပ္ပါယ ကရေရိကုဋိကာယံ ဝိဟရတိ။ **ပဒ္မာ-ဘတ္တ**န္တိ ဇောသနိကခလုပဒ္ဓဘဘတ္တိကာနံ ပါတော၁ ဘုတ္တာနံ အန္တော-မဏ္ဍနိကေဝိ[2] ပဒ္မာဘတ္တမေဝ၊ ဇုဓ ပန ပကတိဘတ္တာသ ပဒ္မတော "ပဒ္မာ-ဘတ္တ"န္တိ အဓိပ္ပေတံ။ **ဝိဏ္ဍုပါတပဋိကွန္တာနံ**ဟိ ဝိဏ္ဍုပါတတော ပဋိက္ကန္တာနံ၊ ဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌပေတ္ဝာ ဥဋ္ဌိတာနန္တိ အတ္ထော။

ကရေရိမဏ္ဍလမာဠေတိ တသ္သေဝ ကရေရိမဏ္ဍပဿ အဝိဒူရေ ကတာယ နိသီဒနသာလာယ။ သော ကိရ ကရေရိမဏ္ဍပေါ ဂန္ဓကုဋိကာယ စ သာလာယ

၁-သဋ္ဌလဿရန္တိ (သျာ)　　၂-အန္တောမဏ္ဍနိကေဝိ (သျာ)

စ အန္တရေ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဂန္ဓကုဋိပိ ကရေရိကုဋိကာပိ သာလာပိ "ကရေရိ-မဏ္ဍလမာဠေော"တိ ဝုစ္စတိ။ **ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ**တိ "ကေမိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော"တိ ဧဝံ ဝိဘတ္တေန ပုဗ္ဗေနိဝုတ္ထက္ခန္ဓသန္တာနသမ်ိတေန ပုဗ္ဗေ-နိဝါသေန သဒ္ဓိံ ယောဇေတ္ဝာ ပဝတ္တိတာ။ **ဓမ္မိ**တိ ဓမ္မသံယုတ္တာ။

ဥဒပါဒိတိ အဟော အစ္ဆရိယံ ဒသဗလဿ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ၊ **ပုဗ္ဗေနိဝါသံ** နာမ ကေ အနုဿရန္တိ၊ ကေ နာနုဿရန္တိတိ။ တိတ္ထိယာ အနုဿရန္တိ၊ သာဝကာ စ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓါ စ အနုဿရန္တိ။ ကတရတိတ္ထိယာ အနုဿရန္တိ။ ယေ အဂ္ဂပုတ္တကမ္မဝါဒိနော၊ တေပိ စတ္တာလီသံယေဝ ကပ္ပေ အနုဿရန္တိ, န တတော ပရံ။ သာဝကာ ကပ္ပသတသဟဿံ အနုဿရန္တိ။ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ အသင်္ခ်ေယျဉ္စေဝ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ။ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ ဒွေ အသင်္ခ်ေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန တေသံ ကိံ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ၊ ယာဝတကံ အာကင်္ခန္တိ၊ တာဝတကံ အနုဿရန္တိ။

တိတ္ထိယာ ခန္ဓပဋိပါဋိယာ အနုဿရန္တိ၊ ပဋိပါဋိံ မုဉ္စိတ္ဝာ န သက္ကောန္တိ။ ပဋိပါဋိယာ အနုဿရန္တောပိ အသညဘဝံ ပတ္ဝာ ခန္ဓပ္ပဝတ္တိံ န ပဿန္တိ၊ ဇာလေ ပတိတာ ကုဏ္ဍာ[1] ဝိယ, ကူပေ ပတိတာ ပင်္ဂုဠာ ဝိယ စ ဟောန္တိ။ တေ တတ္ထ ဌတ္ဝာ "တ္ထောကမေဝ, ဇာတော ပရံ နတ္ထိ"တိ ဒိဋ္ဌံ ဂဏှန္တိ။ ဇာတိ တိတ္ထိယာနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ အန္ဓာနံ ယဋ္ဌကောဋိဂမနံ ဝိယ ဟောတိ။ ယထာ ဟိ အန္ဓာ ယဋ္ဌကောဋိဂ္ဂါဟကေ သတိယေဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ အသတိ တတ္ထေဝ နိသီဒန္တိ၊ ဧဝမေဝ တိတ္ထိယာ ခန္ဓပဋိပါဋိယာဝ အနုဿရိတုံ သက္ကောန္တိ၊ ပဋိပါဋိံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ န သက္ကောန္တိ။

သာဝကာပိ ခန္ဓပဋိပါဋိယာဝ အနုဿရန္တိ၊ အသညဘဝံ ပတ္ဝာ ခန္ဓပ္ပဝတ္တိံ န ပဿန္တိ။ ဧဝံ သန္တေပိ တေ ဝဋ္ဋေ သံသရဏကသတ္တာနံ ခန္ဓာနံ အဘာဝ-ကာလော နာမ နတ္ထိ၊ အသညဘဝေ ပန ပဉ္စကပ္ပသတာနိ ပဝတ္တန္တိတိ တတ္ထကံ ကာလံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဗုဒ္ဓေဟိ ဒိန္နနယေ ဌတ္ဝာ ပရတော အနုဿရန္တိ၊ သေယျထာပိ အာယသ္မာ သောဘိတော။ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ ပန ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ စ စုတိပဋိသန္ဓိံ ဩလောကေတ္ဝာ အနုဿရန္တိ။ ဗုဒ္ဓါနံ စုတိပဋိသန္ဓိကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ယံ ယံ ဌာနံ ပဿိတုကာမာ ဟောန္တိ၊ တံ တဒေဝ ပဿန္တိ။

၁-သကုဏာ (သျာ) ကုဏ္ဍာ (က)

တိတ္ထိယာ စ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရမာနာ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌကတသုတမေဝ အနုဿရန္တိ။ တထာ သာဝကာ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ။ ဗုဒ္ဓါ ပန အတ္တနာ ဝါ ပရေဟိ ဝါ ဒိဋ္ဌကတသုတံ သဗ္ဗမေဝ အနုဿရန္တိ။

တိတ္ထိယာနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉ္ဈံ ခဇ္ဇောပနကသြဘာသသဒိသံ[1]၊ သာဝကာနံ ပဒီပေါဘာသသဒိသံ၊ အဂ္ဂသာဝကာနံ သြသဓိတာရကောဘာသသဒိသံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ စန္ဒောဘာသသဒိသံ၊ ဗုဒ္ဓါနံ သရဒ[2]သူရိယမဏ္ဍလောဘာသသဒိသံ။ တသ္မ ဇ္ဈာနံ ဇာတိသတာနိ ဇာတိသဟဿာနိ ဇာတိသတသဟဿာနိတိ ဝါ ဇ္ဈာနာနိ ကပ္ပသတာနိ ကပ္ပသဟဿာနိ ကပ္ပသတသဟဿာနိတိ ဝါ နတ္ထိ၊ ယံကိဉ္စိ အနုဿရန္တသ္မ နေဝ ခလိတံ, န ပဋိဃာတံ ဟောတိ၊ အာဝဇ္ဇနပဋိဗ္ဗမေဝ အာကင်္ခမနသိကာရစိတ္တုပ္ပါဒပဋိဗ္ဗမေဝ ဟောတိ။ ဒုဗ္ဗလပတ္တပုဋ္ဌေ ဝေဂကိဉ္စိတ္တနာရာစော ဝိယ သိနေရုကူဋေ ဝိဿဇ္ဇနဝဇိရံ ဝိယ စ အသဇ္ဇမာနမေဝ ဂစ္ဆတိ။ “အဟော မဟန္တံ ဘဂဝတော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉ္ဈာ”န္တိ ဧဝံ ဘဂဝန္တံယေဝ အာရဗ္ဘ ကထာ ဥပ္ပန္နာ၊ ဇာတာ ပဝတ္တာတိ အတ္ထော။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ သခ်ပတော ဒသ္သေတုံ “ဤတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော၊ ဤတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော”တိ ဇ္ဈောကမေဝ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဤတိပိ**တိ ဓေမ္မိ။

၂-၃။ **အဿောသိ ခေါ။ပ။ အထ ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော**တိ ဣတ္ထေ ယံ ဝတ္တမ္ဗံ၊ တံ **ဗြဟ္မဇာလသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ**[3] ဝုတ္တမေဝ။ အယမေဝ ဟိ ဝိသေသော— တတ္ထ သဗ္ဗညုတညာဏေန အဿောသိ၊ ဤဓ ဒိဗ္ဗသောတေန။ တတ္ထ စ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏကထာ ဝိပ္ပကတာ၊ ဤဓ ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ။ တသ္မာ ဘဂဝါ “ဤမေ ဘိက္ခဝေ။ မမ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉ္ဈာံ အာရဗ္ဘ ဂုဏံ ထောမေန္တိ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉ္ဈာဿ ပန မေ နိပ္ဖတ္တိံ နာဇာနန္တိ၊ ဟန္ဒ နေသံ တသ္မ နိပ္ဖတ္တိံ ကထေတ္မာ ဒဿာမီ”တိ အာဂန္တ္မာ ပကတိယာပိ ဗုဒ္ဓါနံ နိသိဒိတ္မာ မမ္မဒေသနတ္ထမေဝ ဌပိတေ တခ်ဏေ ဘိက္ခဝေ။ဟိ ပဗ္ဗေါဠေတ္မာ ဒိန္နေ ဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသိဒိတ္မာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ”တိ ပုစ္ဆာယ စ “ဤဓ ဘန္တေ”တိအာဒိပဋိဝစနသ္မ စ ပရိယောသာနေ တေသံ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ[4] ကထေတုကာမော **ဤန္တေယျာထ နော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဤန္တေယျာထ နော**တိ ဤန္တေယျာထ နု။ အထ နံ ပဟဋ္ဌမာနသာ ဘိက္ခဝေ။ ယာစမာနာ **တေသ ဘဂဝါ**တိအာဒိမာဟံသု။ တတ္ထ **တေသာ**တိ တေသ ဓမ္မိကထာကရဏာသ။

၁-ခဇ္ဇောပနကကိမိသြဘာသသဒိသံ (က)
၃-ဒိ-ဋ္ဌ ၁-၄၅-ဝိဋ္ဌေ။
၂-သဟဿ (သျာ၊ က)
၄-ဓမ္မကထံ (သျာ)

၄။ အထ ဘဂဝါ တေသံ ယာစနံ ဂဟေတ္ဝာ ကဏေတုကာမော "တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ သုဏာထာ"တိ တေ သောတာဝဓာရဏာသာဓုကမနသိ-ကာရေသု နိယောဇေတ္ဝာ အညေသံ အသာဓာရဏံ ဆိန္နဝဋ္ဋုပကာနုဿရဏံ ပကာသေတုကာမော **ဣတော သော ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယံ ဒိဝသိ**တိ ယသ္မိံ ကပ္ပေ ဝိပဿိ။ အယဉ္စိ 'ယ'န္တိ သဒ္ဒေါ "ယံ မေ ဘန္တေ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အာရောစေမိ တံ ဘဂဝတော"တိအာဒီသု[1] ပစ္စတ္တဝစနေ ဒိဿတိ။ "ယံ တံ အပုစ္ဆိမှ အကိတ္တ-ယိနော၊ အညံ တံ ပုစ္ဆာမ တဒိဃ် ဗြူဟိ"တိအာဒီသု[2] ဥပယောဂဝစနေ။ "အဠာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ"တိ-အာဒီသု[3] ကရဏဝစနေ။ ဣဓ ပန ဘုမ္မတ္ထေတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ "ယသ္မိံ ကပ္ပေ"တိ။ **ဥဒပါဒီ**တိ ဒဿဿဟသိလောကဓာတုံ ဥန္နာဒေန္တော ဥပ္ပဇ္ဇိ။

ဘဒ္ဒကပ္ပေတိ ပဉ္စဗုဒ္ဓုပ္ပါဒပဋိမဏ္ဍိတတ္တာ သုန္ဒရကပ္ပေ သာရကပ္ပေတိ ဘဂဝါ ဣမံ ကပ္ပံ ထောမေန္တော ဧဝမာဟ။ ယတော ပဋ္ဌာယ ကိရ အမှာကံ ဘဂဝတာ အဘိနိဟာရော ကတော၊ တေသ္မိံ အန္တရေ ကေကပ္ပေပိ ပဉ္စ ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တာ နာမ နတ္ထိ။ အမှာကံ ဘဂဝတော အဘိနိဟာရသ ပုရတော ပန တဏှင်္ကရော မေဓင်္ကရော သရဏင်္ကရော ဒီပင်္ကရောတိ စတ္တာရော ဗုဒ္ဓါ ဧကေသ္မိံ ကပ္ပေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တေသံ သြရဘာဝေ ဧကံ အသင်္ခ္ယေယ္ယံ ဗုဒ္ဓသုညမေဝ အဟောသိ။

အသင်္ခ္ယေယ္ယကပ္ပပရိယောသာနေ ပန ကောဏ္ဍညော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဧကောဝ ဧကေသ္မိံ ကပ္ပေ ဥပ္ပန္နော။ တတောပိ အသင်္ခ္ယေယ္ယံ ဗုဒ္ဓသုညမေဝ အဟောသိ။ အသင်္ခ္ယေယ္ယကပ္ပပရိယောသာနေ မင်္ဂလော သုမနော ရေဝတော သောဘိ-တောတိ စတ္တာရော ဗုဒ္ဓါ ဧကေသ္မိံ ကပ္ပေ ဥပ္ပန္နာ။ တတောပိ အသင်္ခ္ယေယ္ယံ ဗုဒ္ဓသုညမေဝ အဟောသိ။ အသင်္ခ္ယေယ္ယကပ္ပပရိယောသာနေ ပန ဣတော ကပ္ပသတသဟဿာဓိကသ အသင်္ခ္ယေယ္ယသ ဥပရိ အနောမဒဿီ ပဒုမော နာရဒေါတိ တယော ဗုဒ္ဓါ ဧကေသ္မိံ ကပ္ပေ ဥပ္ပန္နာ။ တတောပိ အသင်္ခ္ယေယ္ယံ ဗုဒ္ဓသုညမေဝ အဟောသိ။ အသင်္ခ္ယေယ္ယကပ္ပပရိယောသာနေ ပန ဣတော ကပ္ပသတသဟဿာနံ ဥပရိ ပဒုမုတ္တရော ဘဂဝါ ဧကောဝ ဧကေသ္မိံ ကပ္ပေ ဥပ္ပန္နော။ တဿ သြရဘာဝေ ဣတော တိံသကပ္ပသဟဿာနံ ဥပရိ သုမေဓော သုဇာတော တေ ဒွေ ဗုဒ္ဓါ ဧကေသ္မိံ ကပ္ပေ ဥပ္ပန္နာ။ တတော သြရဘာဝေ ဣတော အဋ္ဌာရသန္နံ ကပ္ပသဟဿာနံ ဥပရိ ပိယဒဿီ အတ္ထဒဿီ ဓမ္မဒဿီတိ တယော

၁-ဒီ ၂-၁၇၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခ ၁-၄၁၅-၄၃၇-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-အံ ၁-၂၉-ပိဋ္ဌေ။

ဗုဒ္ဓါ ကေသ္မိ ကပ္ပေ ဥပ္ပန္နာ။ အထ ဇ္ဈတော စတုနဝုတိကပ္ပေ သိဒ္ဓတ္ထော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ကောဝ ကေသ္မိ ကပ္ပေ ဥပ္ပန္နော။ ဇ္ဈတော ဒွေနဝုတိကပ္ပေ တိဿော ဖုဿောတိ ဒွေ ဗုဒ္ဓါ ကေသ္မိ ကပ္ပေ ဥပ္ပန္နာ။ ဇ္ဈတော ကေနဝုတိကပ္ပေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ ဥပ္ပန္နော။ ဇ္ဈတော ကေတိံသေ ကပ္ပေ သိခီ ဝေဿဘ္ဝူတိ ဒွေ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပန္နာ။ ဇ္ဈမသ္မိံ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကကုသန္ဓော ကောဏာဂမနော ကဿပေါ ဂေါတမော အမှာကံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ စတ္တာရော ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပန္နာ၊ မေတ္တေယ္ယော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ ဧဝမယံ ကပ္ပေါ ပဉ္စဗုဒ္ဓုပ္ပါဒပဋိမဏ္ဍိတတ္တာ သုန္ဒရကပ္ပေါ သာရကပ္ပေါတိ ဘဂဝါ ဇ္ဈမံ ကပ္ပံ ထောမေန္တော ဧဝမာဟ။

ကိံ ပနေတံ ဗုဒ္ဓါနံယေဝ ပါကဋံ ဟောတိ “ဇ္ဈမသ္မိံ ကပ္ပေ ဧတ္တကာ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပန္နာ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တီတိ ဝါ”တိ၊ ဥဒါဟု အညေသမ္ပိ ပါကဋံ ဟောတီတိ။ အညေသမ္ပိ ပါကဋံ ဟောတိ။ ဧကသံ? သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနံ။ ကပ္ပသတ္ထာန-ကာလသ္မိဉ္ဍိ ဧကမသင်္ခေယ္ယံ့ ကေဂ်ဏံ ဟုတ္ဝာ ဌိတေ လောကသန္နိဝါသေ လောကဿ သတ္ထာနုတ္ထာယ ဒေဝေါ ဝဿိတုံ အာရဘတိ။ အာဒိတောဝ အန္တရဋ္ဌကေ ဟိမပါတော ဝိယ ဟောတိ။ တတော တိလမတ္တာ ကဏမတ္တာ တဏ္ဍုလမတ္တာ မုဋ္ဌ မာသ ဗဒရ အာမလက ဋ္ဌောလုက ကုမ္ဘဏ္ဍ အလာဗုမတ္တာ ဥဒကဓာရာ ဟုတ္ဝာ အနုက္ကမေန ဥသဘဒ္ဝေဥသဘအဗ္ဗဂါဝုတ ဂါဝုတ ဒွေ-ဂါဝုတအဗ္ဗယောဇနယောဇနဋ္ဌိယောဇန။ ပ။ ယောဇနသတယောဇနသဟဿ-ယောဇနသတသဟဿမတ္တာ ဟုတ္ဝာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠဗ္ဘန္တရေ ယာဝ အဝိနဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ[1] ပူရေတ္ဝာ တိဋ္ဌန္တိ။ အထ တံ ဥဒကံ အနုပုဗ္ဗေန ဘဿတိ၊ ဘဿန္တေ ဥဒကေ ပကတိဒေဝလောကဋ္ဌာနေသု ဒေဝလောကာ သဏ္ဌဟန္တိ[2]၊ တေသံ သဏ္ဌဟနဝိဓာနံ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာယံ ဝုတ္တမေဝ။

မနုဿလောကသဏ္ဌဟနဋ္ဌာနံ[3] ပန ပတ္ထေ ဥဒကေ ဓမကရဏမုခေ ဝိဟိတေ ဝိယ ဝါတဝသေန တံ ဥဒကံ သန္နိဋ္ဌတိ၊ ဥဒကပိဋ္ဌေ ဥပ္ပလိနိပဏ္ဏံ ဝိယ ပထဝီ သဏ္ဌဟတိ။ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကော ဝိနဿမာနေ လောကေ ပန္နော ဝိနဿတိ၊ သဏ္ဌဟမာနေ ပဌမံ သဏ္ဌဟတိ။ တတ္ထ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ဟုတ္ဝာ ဧကော ပဒုမိနိဂဗ္ဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သစေ တသ္မိံ ကပ္ပေ ဗုဒ္ဓေါ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ပုပ္ဖံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ နော စေ, နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဉ္စ သစေ ဧကော ဗုဒ္ဓေါ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဧကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သစေ ဒွေ၊ တယော၊ စတ္တာရော၊ ပဉ္စ ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ ပဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တာနိ စ ခေါ ကေသ္မိံယေဝ နာဋ္ဌေ ကဏ္ဍိကာဗဒ္ဓါနိ ဟုတ္ဝာ။ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနော

၁-အကနိဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ (က) ၂-ပတိဋ္ဌဟန္တိ (သျာ) ၃-မနုဿလောကဋ္ဌာနံ (သျာ)

"အာယာမ မယံ မာရိသာ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပသိဿာမာ"တိ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကာနံ အာဂန္ဆန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ အနိဗ္ဗတ္တနကပေ့ပ ပုပ္ဖံ နာ ဟောတိ။ တေ ပန အပုပ္ဖိတဂန္ဓံ ဒိသွာ "အန္ဓကာရော ဝတ ဘော လောကော ဘဝိဿတိ၊ မတာ မတာ သတ္တာ အပါယေ ပူရေဿန္တိ၊ ဆ ဒေဝလောကာ နဝ ဗြဟ္မလောကာ သုညာ ဘဝိဿန္တိ"တိ အနတ္တမနာ ဟောန္တိ။ ပုပ္ဖိတကာလေ ပန ပုပ္ဖံ ဒိသွာ "သဗ္ဗညုမဟေသိသင်္ခါတေ သတ္တုတ္တမေ ဗောဓိသတ္တေ နိက္ခမန္တေ နိက္ခမန္တေ သမ္မာသ်ေန္တေ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေန္တေ ယမကပါဋိဟာရိယံ ကရောန္တေ ဒေဝေါရောဟနံ ကရောန္တေ အာယုသင်္ခါရံ သြဿဇ္ဇန္တေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တေ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠကမ္ပနာဒိနိ ပါဋိဟာရိယာနိ ဒက္ခိဿာမာ"တိ စ, "စတ္တာရော အပါယာ ပရိဟာယိဿန္တိ၊ ဆ ဒေဝလောကာ နဝ ဗြဟ္မလောကာ ပရိပူရေဿန္တိ"တိ စ အတ္တမနာ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တာ အတ္တနော အတ္တနော ဗြဟ္မလောကံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဣမသ္မိံ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ပဉ္စ ပဒုမာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု။ တေသံ နိမိတ္တာနံ အာနုဘာဝေန စတ္တာရော ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပန္နာ၊ ပဉ္စမော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနော၁ တာနိ ပဒုမာနိ ဒိသွာ ဣမမတ္ထံ ဇာနိံသု။ တေန ဝုတ္တံ "အညေသမ္ပိ ပါကဋံ ဟောတီ"တိ။

အာယုပရိစ္ဆေဒကထာ

၅။ ဣတိ ဘဂဝါ "ဣတော သော ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိနာ နယေန ကပ္ပပရိစ္ဆေဒဝသေန ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ တေသံ ဗုဒ္ဓါနံ ဇာတိပရိစ္ဆေဒါဒိဝသေန ဒဿေတုံ **ဝိပဿီ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အာယုပရိစ္ဆေဒေ **ပရိတ္တံ လဟုက**န္တိ ဥဘယမေတံ အပ္ပကဿေဝ ဝေဝစနံ။ ယဉ္ဩ အပ္ပကံ၊ တံ ပရိတ္တမ္ပေဝ လဟုကမ္ပေ ဟောတိ။

အပိံ ဝါ ဘိယ္ယောတိ ဝဿသတတော ဝါ ဥပရိ အပ်ံ၊ အညံ ဝဿသတံ အပတ္ဝာ ဝိသံ ဝါ ဟိံသံ ဝါ စတ္တာလီသံ ဝါ ပဏ္ဏာသံ ဝါ သဋ္ဌိ ဝါ ဝဿာနိ ဇီဝတိ၊ ဧဝံ ဒီဃာယုကော ပန အတိဒုလ္လဘော၊ အသုကော ကိရ ဧဝံ စိရံ ဇီဝတီတိ တတ္ထ တတ္ထ ဂန္ဒှာ ဒဋ္ဌုမ္ပေါ ဟောတိ။ တတ္ထ ဝိသာခါ ဥပါသိကာ ဝိသဝဿသတံ ဇီဝတိ၊ တထာ ပေါက္ခရသာတိ ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာယု ဗြာဟ္မဏော သေလော ဗြာဟ္မဏော ဗာဝရိယဗြာဟ္မဏော အာနန္ဒတ္ထေရော မဟာကဿပတ္ထေရောတိ။ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော ပန ဝဿသတဿ္ဥပရိ ပဏ္ဏာသဿ္ဥ ဝဿာနိ၊ ဗာကုလတ္ထေရော၂ ဝဿသတဿ္ဥပရိ သဋ္ဌိ စ ဝဿာနိ။ အယံ သမ္ဗဒီဃာယုကော။ သောပိ ဒ္ဝေ ဝဿသတာနိ န ဇီဝတိ။

၁-တမာဘိဘူတာ (သျာ) ၂-ဗက္ကုလတ္ထေရော (သီ)

ဝိပဿီအာဒယော ပန သမ္ဗေါ ဗောဓိသတ္တာ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေန သောမနဿသဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တအသင်္ခါရိကစိတ္တေန မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ သု၊ တေန စိတ္တေန ဂဟိတာယ ပဋိသန္ဓိယာ အသင်္ချေယျံ အာယု၊ ဇာတိ သမ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ အသင်္ချေယျာယုကာ။ တေ ကသ္မာ အသင်္ချေယျံ နု အဋ္ဌသု? ဥတုဘောဇနဝိပတ္တိယာ။ ဥတုဘောဇနဝသေန ဟိ အာယု ဟာယတိဝိ ဝဍ္ဎတိဝိ။

တတ္ထ ယဒါ ရာဇာနော အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊ တဒါ ဥပရာဇာနော သေနာပတိ သေဋ္ဌိ သကလနဂရံ သကလရဋ္ဌံ အဓမ္မိကမေဝ ဟောတိ၊ အထ တေသံ အာရက္ခဒေဝတာ, တာသံ ဒေဝတာနံ မိတ္တာ ဘူမဋ္ဌဒေဝတာ[1], တာသံ ဒေဝတာနံ[2] မိတ္တာ အာကာသဋ္ဌကဒေဝတာ, အာကာသဋ္ဌကဒေဝတာနံ မိတ္တာ ဥက္ကာဝလာဟကာ ဒေဝတာ, တာသံ မိတ္တာ အဇ္ဈာဝလာဟကာ ဒေဝတာ, တာသံ မိတ္တာ သီတဝလာဟကာ ဒေဝတာ, တာသံ မိတ္တာ ဝဿဝလာဟကာ ဒေဝတာ, တာသံ မိတ္တာ စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝတာ, တာသံ မိတ္တာ တာဝတိံသာ ဒေဝတာ, တာသံ မိတ္တာ ယာမာ ဒေဝတာတိ ဧဝမာဒိ။ ဧဝံ ယာဝ ဘဝဂ္ဂါ ဌပေတ္ဝာ အရိယသာဝကေ သမ္ဗာ ဒေဝ[3]ဗြဟ္မပရိသာဝိ အဓမ္မိကာဝ ဟောန္တိ။ တာသံ အဓမ္မိကတာယ ဝိသမံ စန္ဒိမသူရိယာ ပရိဟရန္တိ၊ ဝါတာ ယထာမဂ္ဂေန ဝါယတိ၊ အယထာမဂ္ဂေန ဝါယန္တော အာကာသဋ္ဌကဝိမာနာနိ ခေါဘေတိ၊ ဝိမာနေသု ခေါဘိတေသု ဒေဝတာနံ ကီဠနဋ္ဌာယ စိတ္တာနိ နာနမန္တိ၊ ဒေဝတာနံ ကီဠနဋ္ဌာယ စိတ္တေသု အနမန္တေသု သီတုဏှဘေဒေါ ဥတု ယထာကာလေန ဝဿတိ၊ တသ္မိံ အသမ္မဒ္ဓန္တေ နု သမ္ဗာ ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ ကဒါစိ ဝဿတိ၊ ကဒါစိ နု ဝဿတိ၊ ကတ္ထစိ ဝဿတိ၊ ကတ္ထစိ နု ဝဿတိ၊ ဝဿန္တောပိ ဝပ္ပကာလေ အက်ံရကာလေ နာဋ္ဌကာလေ ပုပ္ဖကာလေ ခိဏ္ဏဟဏ္ဍာဒိကာလေသု ယထာ ယထာ သဿာနံ ဥပကာရော နု ဟောတိ၊ တထာ တထာ ဝဿတိ စ ဝိဂစ္ဆတိ စ၊ တေန သဿာနိ ဝိသမပါကာနိ ဟောန္တိ ဝိဂတဂန္ဓဝဏ္ဏရသာဒိသမ္ပန္နာနိ[4]။ ကေဘာဇနေ ပက္ခိတ္တတဏ္ဍုလေသုပိ ကေသ္မိံ ပဒေသေ ဘတ္တံ ဥတ္တဏ္ဍုလံ ဟောတိ ကေသ္မိံ အတိကိလိန္နံ ကေသ္မိံ သမပါကံ၊ တံ ပရိဘုတ္တံ ကုစ္ဆိယမ္ပိ တိဟာကာရေဟိ ပစ္စတိ။ တေန သတ္တာ ဗဟ္ဝာဗာဓာ စေဝ ဟောန္တိ အပ္ပါယုကာ စ။ ဧဝံ တာဝ ဥတုဘောဇနဝသေန အာယု ဟာယတိ[5]။

၁-ဘူမ္မာ ဒေဝတာ (သျာ) ၂-ဘူမ္မဒေဝါနံ (သျာ) ၃-သမ္ဗေ ဒေဝါ (သျာ)
၄-....ရသာဒိသမ္ပဝတ္တိနိ (သျာ) ၅-အံ ၁-၃၈၆-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ယဒါ ပန ရာဇာနော ဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊ တဒါ ဥပရာဇာနောပိ ဓမ္မိကာ ဟောန္တိတိ ပုရိမနယေနေဝ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ သဗ္ဗေပိ ဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊ တေသံ ဓမ္မိကတ္တာ သမံ စန္ဒိမသူရိယာ ပရိဟရန္တိ၊ ယထာမဂ္ဂေန ဝါတော ဝါယတိ၊ ယထာမဂ္ဂေန ဝါယန္တော အာကာသဋ္ဌကဝိမာနာနိ နေ ခေါဘေတိ၊ တေသံ အခေါဘာ ဒေဝတာနံ ကီဠနတ္ထာယ စိတ္တာနိ နမန္တိ။ ဧဝံ ကာလေန ဥတု သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒေဝေါ သမ္မာ ဝဿတိ၊ ဝပ္ပကာလတော ပဋ္ဌာယ သဿာနံ ဥပကာရံ ကရောန္တော ကာလေ ဝဿတိ၊ ကာလေ ဝိဂစ္ဆတိ၊ တေန သဿာနိ သမပါကာနိ သုဂန္ဓာနိ သုဝဏ္ဏာနိ သုရသာနိ သြဇဝန္တာနိ ဟောန္တိ၊ တေဟိ သမ္မာဒိတံ ဘောဇနံ ပရိဘုတ္တမ္ပိ သမ္မာ ပရိပါကံ ဂစ္ဆတိ၊ တေန သတ္တာ အရောဂါ ဒီဃာယုကာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ ဥတုဘောဇနဝသေန အာယု ဝဍ္ဎတိ။

တတ္ထ ဝိပဿိ ဘဂဝါ အသီတိဝဿသဟဿာယုကကာလေ နိဗ္ဗတ္တော၊ သိခီ သတ္တတိဝဿသဟဿာယုကကာလေတိ ဣဒံ အနုပုဗ္ဗေန ပရိဟီနသဒိသံ ကတံ၊ န ပန ဧဝံ ပရိဟီနံ၊ ဝမိတ္ဝာ ဝမိတ္ဝာ ပရိဟီနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထံ? ဣမသ္မိံ ဘာဝ ကပ္ပေ ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ စတ္တာလီသဝဿသဟဿာယုကကာလေ နိဗ္ဗတ္တော၊ အာယုပ္ပမာဏံ ပဋ္ဌ ကောဋ္ဌာသေ ကတ္ဝာ စတ္တာရိ ဋ္ဌတ္ဝာ ပဋ္ဌမေ ဝိဇ္ဇမာနေယေဝ ပရိနိဗ္ဗုတော။ တံ အာယု ပရိဟာယမာနံ ဒသဝဿကာလံ ပတ္ဝာ ပုန ဝဍ္ဎမာနံ အသင်္ခ်ေယျံ ဟုတ္ဝာ တတော ပရိဟာယမာနံ တိံသဝဿသဟဿကာလေ ဋ္ဌိတံ၊ တဒါ ကောဏာဂမနော ဘဂဝါ နိဗ္ဗတ္တော။ တသ္မိမ္ပိ တထေဝ ပရိနိဗ္ဗုတေ တံ အာယု ဒသဝဿကာလံ ပတ္ဝာ ပုန ဝဍ္ဎမာနံ အသင်္ခ်ေယျံ ဟုတ္ဝာ ပရိဟာယိတ္ဝာ ဝိသတိဝဿသဟဿကာလေ ဋ္ဌိတံ၊ တဒါ ကဿပေါ ဘဂဝါ နိဗ္ဗတ္တော။ တသ္မိမ္ပိ တထေဝ ပရိနိဗ္ဗုတေ တံ အာယု ဒသဝဿကာလံ ပတ္ဝာ ပုန ဝဍ္ဎမာနံ အသင်္ခ်ေယျံ ဟုတ္ဝာ ပရိဟာယိတ္ဝာ ဝဿသတကာလံ ပတ္တံ၊ အထ အမှာကံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ နိဗ္ဗတ္တော။ ဧဝံ အနုပုဗ္ဗေန ပရိဟာယိတ္ဝာ ပရိဟာယိတ္ဝာ ဝမိတ္ဝာ ဝမိတ္ဝာ ပရိဟီနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ယံယံအာယုပရိမာဏော သု[၁] မနုဿေသု ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တေသပိ တံ တဒေဝ အာယုပရိမာဏံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အာယုပရိစ္ဆေဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ယံယံအာယုဂုဏ္ဍပ္ပမာဏော သု (သျာ)

ဗောဓိပရိစ္ဆေဒကထာ

၈။ ဗောဓိပရိစ္ဆေဒေ ပန **ပါဠိလိယာ** မူလေတိ ပါဠိလိရုက္ခဿ ဟေဋ္ဌာ။ တဿာ ပန ပါဠိယာ ခန္ဓော တံဒိဝသံ ပဏ္ဍာဿရတနော ဟုတ္ဝာ အဇ္ဈာဂ္ဂတော, သာခါ ပဏ္ဍာဿရတနာတိ ဥဇ္ဇေခေန ရတနသတံ အဟောသိ။ တံဒိဝသဉ္စ သာ ပါဠိလိ ကဏ္ဍိကာဗန္ဓေဟိ ဝိယ ပုပ္ဖေဟိ မူလတော ပဋ္ဌာယ ကေသဉ္စိန္နာ အဟောသိ၊ ဒိဗ္ဗဂန္ဓံ ဝါယတိ။ နံ ကေဝလဉ္စ တဒါ အယမေဝ ပုပ္ဖိတာ၊ ဒဿဟဿစက္ကဝါဠေ သဗ္ဗပါဠိလိယော ပုပ္ဖိတာ။ နံ ကေဝလဉ္စ ပါဠိလိယော၊ ဒဿဟဿစက္ကဝါဠေ သဗ္ဗရုက္ခာနံ ခန္ဓေသု ခန္ဓပဒုမာနိ, သာခါသု သာခါ-ပဒုမာနိ, လတာသု လတာပဒုမာနိ, အာကာသေ[1] အာကာသပဒုမာနိ ပုပ္ဖိတာနိ၊ ပထဝိတလံ ဘိန္ဒိတ္ဝာဝိ မဟာပဒုမာနိ ဥဋ္ဌိတာနိ။ မဟာသမုဒ္ဒေါပိ ပဉ္စဝဏ္ဏေဟိ ပဒုမေဟိ နီလုပ္ပလရတ္တုပ္ပလေဟိ စ သဉ္ဆန္နော အဟောသိ။ သကလဒဿဟဿစက္ကဝါဠံ ဓဇမာလာကုလံ တတ္ထ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တပုပ္ဖဒါမဝိသဋ္ဌ-မာလာဂုဠဝိပ္ပကိဏ္ဏံ[2] နာနာဝဏ္ဏကုသုမသမုဇ္ဇလံ နန္ဒနဝနစိတ္တလတာဝနမိဿက-ဝနဖာရုသကဝနသဒိသံ အဟောသိ။ ပုရတ္ထိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ ဥဿိတဒ္ဓဇာ ပစ္ဆိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိံ အဘိဟနန္တိ။ ပစ္ဆိမဒက္ခိဏဥတ္တရစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ ဥဿိတဒ္ဓဇာ ဒက္ခိဏစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိံ အဘိဟနန္တိ။ ဧဝံ အညမညဿိရိသမ္ပတ္တာနိ စက္ကဝါဠာနိ အဟေသုံ။ **အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ**တိ သကလံ ဗုဒ္ဓဂုဏဝိဘဝသိရိံ ပဋိဝိဇ္ဈ-မာနော စတ္တာရိ သစ္စာနိ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈေါ။

"သိဒ္ဓိ ဘိက္ခဝေ ဟဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပုဏ္ဏာရိကဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈေါ"တိအာဒိသုပိ ဣမိနာဝ နယေန ပဒဝဏ္ဏနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣဒ္ဓေ ပန **ပုဏ္ဏာရိကော**တိ သေတမ္ဗရုက္ခော။ တဿာပိ တဒေဝ ပရိမာဏံ။ တံဒိဝသဉ္စ သောပိ ဒိဗ္ဗဂန္ဓေဟိ ပုပ္ဖေဟိ သုသဉ္ဆန္နော အဟောသိ။ နံ ကေဝလဉ္စ ပုပ္ဖေဟိ၊ ဖလေဟိပိ သဉ္ဆန္နော အဟောသိ။ တဿ ကေတော တရုဏာနိ ဖလာနိ, ကေတော မဇ္ဈိမာနိ ဖလာနိ၊ ကေတော နာတိပက္ကာနိ ဖလာနိ, ကေတော သုပက္ကာနိ ပက္ခိတ္တဒိဗ္ဗောဇာနိ ဝိယ သုရသာနိ ဩလမ္ဗန္တိ။ ယထာ သော၊ ဧဝံ သကလဒဿဟဿစက္ကဝါဠေသု ပုပ္ဖူပဂရုက္ခာ ပုပ္ဖေဟိ, ဖလူပဂရုက္ခာ ဖလေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတာ အဟေသုံ။

သာလောတိ သာလရုက္ခော။ တဿာပိ တဒေဝ ပရိမာဏံ၊ တထေဝ ပုပ္ဖသိရိဝိဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သိရိသရုက္ခေပိ ဧသေဝ နယော။ ဥဒုမ္ဗရရုက္ခေ

၁-အာကာသေသု (သျာ)　　၂-....မာလာဂုဏဝိပ္ပကိဏ္ဏံ (သျာ)

ပုပ္ဖါနိ နာဟေသုံ၊ ဖလဝိဘူတိ ပနေတ္ထ အမ္ဗေ ဝုတ္တနယာဝ။ တထာ နိဂ္ဂြောဓေ။ တထာ အသယတ္ထေ။ ဇုတိ သမ္ဘုဒ္ဓါနံ ကောဝ ပလ္လင်္ကော၊ ရုက္ခာ ပန အညေပိ ဟောန္တိ။ တေသု ယဿ ယဿ ရုက္ခဿ မူလေ စတုမဂ္ဂညာဏာသဒိ်္ဓါတဗောဓိံ ဗုဒ္ဓါ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ သော သော **ဗောဓီ**တိ ဝုစ္စတိ။ အယံ ဗောဓိပရိဏ္ဍေဒေါ နာမ။

သာဝကယုဂပရိဏ္ဍေဒဝဏ္ဏနာ

၉။ သာဝကယုဂပရိဏ္ဍေဒေ ပန **ခဏ္ဍတိဿန္တိ** ခဏ္ဍော စ တိဿော စ။ တေသု ခဏ္ဍော ကေပိတိကော ကနိဋ္ဌဘာတာ၊ တိဿော ပုရောဟိတပုတ္တော။ ခဏ္ဍော ပညာပါရမိယာ မတ္ထကံ ပတ္တော၊ တိဿော သမာဓိပါရမိယာ မတ္ထကံ ပတ္တော။ **အဂ္ဂ**န္တိ ဋ္ဌပေတ္ဝာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အဝသေသေဟိ သဒ္ဓိံ အသဒိသ-ဂုဏတာယ ဥတ္တမံ။ **ဘဒ္ဒယုဂ**န္တိ အဂ္ဂတ္တာယေဝ ဘဒ္ဒယုဂံ။ **အဘိဘူသမ္ဘဝ**န္တိ ဒေဝဘူ စ သမ္ဘဝေါ စ။ တေသု အဘိဘူ ပညာပါရမိယာ မတ္ထကံ ပတ္တော သိခိနာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ အရုဏဝတိယော ဗြဟ္မလောကံ ဂန္ဓွာ ဗြဟ္မပရိသာယ ဝိဝိဓာနိ ပါဋိဟာရိယာနိ ဒဿေန္တော ဓမ္မံ ဒေသေတ္ဝာ ဒဿသဟဿိလောက-ဓာတုံ အန္ဓကာရေန ဖရိတ္ဝာ "ကိံ ဣဒ"န္တိ သဉ္ဇာတသံဝေဂါနံ သြဘာသံ ဖရိတ္ဝာ "သဗ္ဗေ မေ ရူပဉ္စ ပဿန္တု၊ သဒ္ဒဉ္စ သုဏန္တု။" တိ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ "အာရမ္ဘထာ"တိ ဂါထာဒ္ဝယံ[1] ဘဏန္တော သဒ္ဒံ သာဝေသိ။ သမ္ဘဝေါ သမာဓိပါရမိယာ မတ္ထကံ ပတ္တော အဟောသိ။

သောဏုတ္တရန္တိ သောဏော စ ဥတ္တရော စ။ တေသုပိ သောဏော ပညာပါရမိံ ပတ္တော၊ ဥတ္တရော သမာဓိပါရမိံ ပတ္တော အဟောသိ။ **ဒိဒုရသဒ္ဓိဝ**န္တိ ဒိဒုရော စ သဒ္ဓိဝေါ စ။ တေသု ဒိဒုရော ပညာပါရမိံ ပတ္တော အဟောသိ၊ သဒ္ဓိဝေါ သမာဓိပါရမိံ ပတ္တော သမာပဇ္ဇနဗဟုလော ရတ္တိဋ္ဌာန-ဒိဝါဋ္ဌာနကုဋိလေဏမဏ္ဍပါဒိသု သမာပတ္တိဗလေန ဈာယန္တော[2] ကေဒိဝသံ အရညေ နိရောဓံ သမာပဇ္ဇိ၊ အထ နံ ဝနကမ္မိကာဒယော "မတော"တိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ ဈာပေသုံ။ သော ယထာပရိဏ္ဍေဒေန သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ စိဝရာနိ ပပ္ဖေါဋေတ္ဝာ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ တဒုပါဒါယေဝ စ နံ "သဒ္ဓိဝေါ"တိ သဉ္ဇာနိံသု။ **ဘိယျောသုတ္တရ**န္တိ ဘိယျောသော စ ဥတ္တရော စ။ တေသု ဘိယျောသော ပညာယ ဥတ္တရော၊ ဥတ္တရော သမာဓိနာ အဂ္ဂေါ အဟောသိ။ **တိဿဘာရဒ္ဝါဇ**န္တိ တိဿော စ ဘာရဒ္ဝါဇော စ။ တေသု တိဿော ပညာပါရမိံ ပတ္တော၊ ဘာရဒ္ဝါဇော သမာဓိပါရမိံ ပတ္တော

၁-သံ ၁-၁၅၈-ဖဋ္ဌေ။ ၂-ဝါယမန္တော (သျာ)

အဟောသိ။ **သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနန္တိ** သာဂိပုတ္တော စ မောဂ္ဂလ္လာနော[1] စ။ တေသု သာရိပုတ္တော ပညာဝိသယေ, မောဂ္ဂလ္လာနော သမာဓိဝိသယေ အဂ္ဂေါ အဟောသိ။ အယံ သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒေါ နာမ။

သာဝကသန္နိပါတပရိစ္ဆေဒဝဏ္ဏနာ

၁၀။ သာဝကသန္နိပါတပရိစ္ဆေဒေ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော ပဌမသန္နိ-ပါတော စတုရင်္ဂိကော အဟောသိ၊ သဗ္ဗေ ဟေဘိက္ခူ။ သဗ္ဗေ ဇဋိလိယာ နိဗ္ဗတ္တိပတ္တိဝရာ၊ သဗ္ဗေ အနာမန္တိတာဝ အာဂတာ၊ ဇုတိ တေ စ ခေါ ပန္နရသေ ဥပေါသထဒိဝသေ။ အထ သတ္ထာ ဗိဇနိ[2] ဂဟေတ္ဝာ နိသိန္နော ဥပေါသထံ ဩသာရေသိ။ ဒုတိယတတိယေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တထာ သေသဗုဒ္ဓါနံ သဗ္ဗသန္နိပါတေသု။ ယသ္မာ ပန အမှာကံ ဘဂဝတော ပဌမ-ဗောဓိယာဝ သန္နိပါတော အဟောသိ၊ ဇုဒ္ဓု သုတ္တံ အပရဘာဂေ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ "မယံ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော"တိ အနိဋ္ဌပေတ္ဝာ "အဟောသိ"တိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **အဗုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ**တိ ပုရာဏဇဋိလာနံ သဟဿံ, ဒ္ဝိန္နံ အဂ္ဂသာဝကာနံ ပရိဝါရာနိ အဗုတေယျသတာနိတိ အဗုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခု-သတာနိ။ တ္ထ ဒ္ဝိန္နံ အဂ္ဂသာဝကာနံ အဘိနိဟာရတော ပဋ္ဌာယ ဝတ္ထုံ ကထေတ္ဝာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဒီပေတဗ္ဗာ။ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပန တေသံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သတ္ထမေ ဒိဝသေ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ ဓမ္မသေနာပတိ ပန္နရသမေ ဒိဝသေ ဂိဒ္ဓကူဋပဗ္ဗတမတ္ထေ သူကရခတလေဏပဒ္ဒာရေ ဘာဂိနေယျဿ ဒီဃနခ-ပရိဗ္ဗာဇကဿ သင်္ဂီတေ ဓမ္မယာဂေ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟသုတ္တန္တေ[3] ဒေသိယမာနေ ဒေသနံ အနုဗုဇ္ဈမာနံ ဉာဏံ[4] ပေသေတ္ဝာ သာဝကပါရမိဉာဏံ ပတ္တော။ ဘဂဝါ ထေရဿ အရဟတ္တပ္ပတ္တိံ ဉတ္ဝာ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဒ္ဝာ ဝေဠုဝနေ-ယေဝ ပစ္စုဋ္ဌာသိ။ ထေရော "ကုဟိံ နု ခေါ ဘဂဝါ ဂတော"တိ အာဝဇ္ဇန္တော ဝေဠုဝနေ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဉတ္ဝာ သယမ္ပိ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဒ္ဝာ ဝေဠုဝနေ-ယေဝ ပစ္စုဋ္ဌာသိ။ အထ ဘဂဝါ ပါတိမောက္ခံ ဩသာရေသိ။ တံ သန္နိပါတံ သန္ဓာယ ဘဂဝါ "အဗုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနီ"တိ အာဟ။ အယံ သာဝက-သန္နိပါတပရိစ္ဆေဒေါ နာမ။

၁-မောဂ္ဂလာနော (က)
၂-မ ၂-ဘဖ၅-ဗိဇ္ဇေ။
၂-ဗိဇ်နိံ (သီ၊သျာ)
၄-ဒေသနာနုသာရေန အနု ဗုဇ္ဈမာနဉာဏံ (သျာ)

ဥပဋ္ဌာကပရိဿ္ဆေဒကထာ

၁၁။ ဥပဋ္ဌာကပရိဿ္ဆေဒေ ပန **အာနန္ဒော**တိ နိဗ္ဗုပဋ္ဌာကဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဘဂဝတော ဟိ ပဌမဗောဓိယံ အနိဗ္ဗိ ဥပဋ္ဌာကာ အဟေသုံ။ ကေဒါ နာဂသမာလော ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဝာ ဝိစရိ ကေဒါ နာဂိတော, ကေဒါ ဥပဝါနော, ကေဒါ သုနက္ခတ္တော, ကေဒါ စုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော, ကေဒါ သာဂတော, ကေဒါ မေဃိယော။ တတ္ထ ကေဒါ ဘဂဝါ နာဂသမာလတ္ထေရေန သဒ္ဓိံ အန္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော ဒွေဓာပထံ ပတ္တော။ ထေရော မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ "ဘဂဝါ အဟံ ဋ္ဌမိနာ မင္ဂေန ဂစ္ဆာမီ"တိ အာဟ။ အထ နံ ဘဂဝါ "ဟိ ဘိက္ခု ဋ္ဌမိနာ မင္ဂေန ဂစ္ဆာမာ"တိ အာဟ။ သော "ဟန္ဒ ဘဂဝါ ကုမ္မာကံ ပတ္တစီဝရံ ဂဏှထ၊ အဟံ ဋ္ဌမိနာ မင္ဂေန ဂစ္ဆာမီ"တိ ဝတ္ဝာ ပတ္တစီဝရံ ဆမာယံ[1] ဌပေတုံ အာရဒ္ဓေါ။ အထ နံ ဘဂဝါ "အာဟရ ဘိက္ခု"တိ ဝတ္ဝာ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဝာ ဂတော။ တဿပိ ဘိက္ခုနော ဋ္ဌတရေန မင္ဂေန ဂစ္ဆတော စောရာ ပတ္တစီဝရမ္ဘေဝ ဟရိံသု၊ သိသမ္ဘ ဘိန္ဒိံသု။ သော "ဘဂဝါ ဋ္ဌဒါနိ မေ ပဋိသရဏံ၊ နာ အညော"တိ စိန္တေတ္ဝာ လောဟိတေန ဂဋ္ဌိတေန ဘဂဝတော သန္တိကံ အဂမာသိ။ "ကိမိဒံ ဘိက္ခု"တိ စ ဝုတ္တေ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ အထ နံ ဘဂဝါ "မာ စိန္တယိ ဘိက္ခု၊ တေံယေဝ တေ ကာရဏံ သလ္လက္ခေတ္ဝာ နိဝါရယိမှာ"တိ ဝတ္ဝာ နံ သမဿာသေသိ။

ကေဒါ ပန ဘဂဝါ မေဃိယတ္ထေရေန သဒ္ဓိံ ပါစိနဝံသမိဂဒါယေ ဇန္တုဂါမံ အဂမာသိ။ တတြာပိ မေဃိယော ဇန္တုဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ နဒီတီရေ ပါသာဒိကံ အမ္ဗဝနံ ဒိသ္ဝာ "ဘဂဝါ တုမှာကံ ပတ္တစီဝရံ ဂဏှထ၊ အဟံ တသ္မိံ အမ္ဗဝနေ သမဏဓမ္မံ ကရောမီ"တိ ဝတ္ဝာ ဘဂဝတာ တိက္ခတ္တုံ နိဝါရိယမာနောပိ ဂန္ဒ္ဝာ အကုသလဝိတက္ကေဟိ ဥပဒ္ဒုတော[2] အန္တာသတ္တော[3] ပစ္ဆာဂန္ဒ္ဝာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ တမှိ ဘဂဝါ "ဋ္ဌဒမေဝ တေ ကာရဏံ သလ္လက္ခေတ္ဝာ နိဝါရယိမှာ"တိ ဝတ္ဝာ အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ အဂမာသိ။ တတ္ထ ဂန္ဓကုဋိ-ပရိဝေဏေ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသိန္နော ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဘိက္ခဝေ ဋ္ဌဒါနိမှိ မဟလ္လကော၊ 'ကေစ္ဆေ ဘိက္ခူ ဋ္ဌမိနာ မင္ဂေန ဂစ္ဆာမာ'တိ ဝုတ္တေ အညေန ဂစ္ဆန္တိ၊ ကေစ္ဆေ မယှံ ပတ္တစီဝရံ နိက္ခိပန္တိ၊ မယှံ နိဗ္ဗုပဋ္ဌာကံ ကေ ဘိက္ခဝေ ဇာနာထာ"တိ။ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မသံဝေဂေါ ဥဒပါဒိ။ အထာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္ဝာ

၁-ဘူမိယံ (သျာ) ၂-အဒ္ဓါပန္နော (သျာ)

၃-ဇန္တာယန္တော (က) အံ ၃-၁၆၇၊ ခ ၁-၁၁၇-ပိဋ္ဌေသု ပဿိတဗ္ဗံ။

"အဟံ ဘန္တေ တုမ္ဟေယေဝ ပတ္ထယမာနော သတသဟဿကပ္ပါမိကံ အသင်္ခ်ေယ္ယံ[1] ပါရမိယော ပူရယိံ, နနု မာဒိသော မဟာပညော ဥပဒ္ဓာကော နာမ ဝန္နတိ, အဟံ ဥပဒ္ဓဟိဿာမီ"တိ အာဟ။ တံ ဘဂဝါ "အလံ သာရိပုတ္တ, ယဿံ ဒိသာယံ တွံ ဝိဟရသိ, အသုညာယေဝ မေ သာ ဒိသာ, တဝ ဩဝါဒေါ ဗုဒ္ဓါနံ ဩဝါဒသဒိသော, နနု မေ တယာ ဥပဒ္ဓာကကိစ္စံ အတ္ထီ"တိ ပဋိက္ခိပိ။ တေနေဝုပါယေန မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အာဒိံ ကတ္ဝာ အသီတိမဟာသာဝကာ ဥဒ္ဓဟိံသု။ တေ သဗ္ဗေပိ ဘဂဝါ ပဋိက္ခိပိ။

အာနန္ဒတ္ထေရော ပန တုဏ္ဟီယေဝ နိသီဒိ။ အထ နံ ဘိက္ခူ ဧဝမာဟံသု "အာဝုသော အာနန္ဒ ဘိက္ခုသံဃော ဥပဒ္ဓာကဋ္ဌာနံ ယာစတိ, တွမ္ပိ ယာစာဟီ"တိ။ သော အာဟ "ယာစိတ္ဝာ လဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ နာမ အာဝုသော ကိဒိသံ ဟောတိ, ကိံ မံ သတ္ထာ န ပဿတိ, သစေ ရောစိဿတိ, အာနန္ဒော မံ ဥပဒ္ဓာတူတိ ဝက္ခတီ"တိ။ အထ ဘဂဝါ "န ဘိက္ခဝေ အာနန္ဒော အညေန ဥဿာဟေတဗ္ဗော, သယမေဝ ဇာနိတ္ဝာ မံ ဥပဋ္ဌဟိဿတီ"တိ အာဟ။ တတော ဘိက္ခူ "ဥဒ္ဒေဟိ အာဝုသော အာနန္ဒ, ဥဒ္ဒေဟိ အာဝုသော အာနန္ဒ, ဒဿဗလံ ဥပဒ္ဓာကဋ္ဌာနံ ယာစာဟီ"တိ အာဟံသု။ ထေရော ဥဒ္ဓဟိတ္ဝာ စတ္တာရော ပဋိက္ခေပေ, စတသော စ အာယာစနာတိ အဋ္ဌ ဝရေ ယာစိ။

စတ္တာရော ပဋိက္ခေပါ နာမ—"သစေ မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ အတ္တနာ လဒ္ဓံ ပဏီတံ စိဝရံ န ဒဿတိ, ပိဏ္ဍာပါတံ န ဒဿတိ, ကေဝန္ဓကုဋ္ဌိယံ ဝသိတုံ န ဒဿတိ, နိမန္တနံ ဂဟေတ္ဝာ န ဂမိဿတိ, ဧဝါဟံ ဘဂဝန္တံ ဥပဒ္ဓဟိဿာမီ"တိ ဝတ္ဝာ "ကံ ပနေတ္ထ အာနန္ဒ အာဒီနဝံ ပဿသီ"တိ ဝုတ္တေ "သစာဟံ ဘန္တေ ဇုမာနိ ဝတ္ထုံ[2] နိ လဘိဿာမိ, ဘဝိဿန္တိ ဝတ္တာရော 'အာနန္ဒော ဒဿဗလေန လဒ္ဓံ ပဏီတံ စိဝရံ ပရိဘုဉ္ဇတိ, ပိဏ္ဍာပါတံ ပရိဘုဉ္ဇတိ, ကေဝန္ဓကုဋ္ဌိယံ ဝသတိ, ကေတော နိမန္တနံ ဂစ္ဆတိ, တေံ လာဘံ လဘန္တော တထာဂတံ ဥပဋ္ဌာတိ, ကော ဧဝံ ဥပဋ္ဌဟတော ဘာရော'တိ" ဇုမေ စတ္တာရော ပဋိက္ခေပေ ယာစိ။

စတသော အာယာစနာ နာမ—"သစေ ဘန္တေ ဘဂဝါ မယာ ဂဟိတနိမန္တနံ ဂမိဿတိ, သစာဟံ တိရောရဋ္ဌာ တိရောဇနပဒါ ဘဂဝန္တံ ဒဋ္ဌုံ အာဂတံ ပရိသံ[3] အာဂတက္ခဏေ ဧဝ ဘဂဝန္တံ ဒဿေတုံ လဘ္ဘာမိ, ယဒါ မေ ကမ္မိ ဥပဓ္ဓတိ, တသ္မိံယေဝ ခဏေ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတုံ လဘ္ဘာမိ, ယံ ဘဂဝါ မယ္ဟံ ပရမ္မုခါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, တံ အာဂန္ဆာ မယ္ဟံ ကထေဿတိ, ဧဝါဟံ

၁-အသင်္ခ်ေယ္ယံ (သီ၊ သျာ)

၂-အာဂတဟိသာယ (သျာ)

ဘဂဝန္တံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ ဝတ္ဝာ “ကံ ပနေတ္ထ အာနန္ဒ အာနိသံသံ ပဿသီ”တိ ဝုတ္တေ “ဣဓ ဘန္တေ သဒ္ဓါ ကုလပုတ္တာ ဘဂဝတော သြကာသံ အလဘန္တာ မံ ဧဝံ ဝဒန္တိ ‘သ္စေ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ အမှာကံ ဃရေ ဘိက္ခံ ဂဏှေယျာထာ’တိ၊ သစေ ဘန္တေ ဘဂဝါ တတ္ထ နဂမိဿတိ၊ ဣစ္ဆိ-တက္ခဏေယေဝ ပရိသံ ဒသ္သေတုံ, ကန်ဉ္စ ဝိနောဒေတုံ သြကာသံ နလဒ္ဆာမိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဝတ္တာရော ‘ကိံ အာနန္ဒော ဒသဗလံ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တ္တောကမ္ပိဿ အနုဂ္ဂဟံ ဘဂဝါ နကရောတိ’တိ။ ဘဂဝတော စ ပရမ္မုခါ မံ ပုစ္ဆိဿန္တိ ‘အယံ အာဝုသော အာနန္ဒ ဂါထာ ဣဒံ သုတ္တံ ဣဒံ ဇာတကံ ကတ္ထ ဒေသိတ’န္တိ။ သစာဟံ တံ နသမ္မာဒယိဿာမိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဝတ္တာရော ‘တ္တောကမ္ပိ အာဝုသော နဇာနာသိ၊ ကသ္မာ တုံ ဆာယာ ဝိယ ဘဂဝန္တံ အဝိဇဟန္တော ဒီဃရတ္တံ ဝိစရသီ’တိ။ တေနာဟံ ပရမ္မုခါ ဒေသိတသ္သပိ ဓမ္မသ္သ ပုန ကထနံ ဣစ္ဆာမိ”တိ ဣမာ စတသ္သော အာယာစနာ ယာစိ။ ဘဂဝါပိဿ အဒါသိ။

ဧဝံ ဣမေ အဋ္ဌ ဝရေ ဂဟေတ္ဝာ နိဗ္ဗုပဋ္ဌာကော အဟောသိ။ တသ္သေဝ ဌာနန္တရသ္မိဉ္ဉေဝ ကပ္ပသတသဟဿံ ပူရိတာနံ ပါရမီနံ ဖလံ ပါပုဏိတိ ဣမဿ နိဗ္ဗုပဋ္ဌာကဘာဝံ သန္ဓာယ “မယ္ဟံ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ အာနန္ဒော ဘိက္ခူ ဥပဋ္ဌာကော အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော”တိ အာဟ။ အယံ ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒေါ နာမ။

၁၂။ ပိတိပရိစ္ဆေဒေါ ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ။

ဝိဟာရံ ပါဝိသီတိ ကသ္မာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။ ဘဂဝါ ကိရ ဇေတ္တဝနံ ကထေတ္ဝာ စိန္တေသိ “န တာဝ မယာ သတ္တာနံ ဗုဒ္ဓါနံ ဝံသော နိရန္တရံ မတ္တကံ ပ္ဝါပေတ္ဝာ ကထိတော၊ အဇ္ဇ မယိ ပန ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌေ ဣမေ ဘိက္ခူ ဘိယ္ယောသော မတ္တာယ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉ္စ အာရဗ္ဘ ဝဏ္ဏံ ကထယိဿန္တိ။ အထာဟံ အာဂန္ဒ္ဝာ နိရန္တရံ ဗုဒ္ဓဝံသံ ကထေတ္ဝာ မတ္တကံ ပါပေတ္ဝာ ဒဿာမိ”တိ ဘိက္ခူနံ ကထာဝါရဿ သြကာသံ ဒတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

ယသ္မေတံ ဘဂဝါ တန္တိံ ကထေသိ၊ တတ္ထ ကပ္ပပရိစ္ဆေဒေါ ဇာတိပရိစ္ဆေဒေါ ဂေါတ္တပရိစ္ဆေဒေါ အာယုပရိစ္ဆေဒေါ ဗောဓိပရိစ္ဆေဒေါ သာဝကယုဂ-ပရိစ္ဆေဒေါ သာဝကသန္နိပါတပရိစ္ဆေဒေါ ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒေါ ပိတိပရိစ္ဆေ-ဒေါတိ နဝိမေ ဝါရာ အာဂတာ၊ သမ္မဟုလဝါရော အနာဂတော၊ အာနေတ္ဝာ ပန ဒီပေတဗ္ဗော။

၁-အာနေတ္ဝာ (က)

သမ္မဟုလဝါရ

သမ္မဗောဓိသတ္တာနဉ္ဒိ ကေသ္မိ ကုလဝံသာနုရူပေ ပုတ္တေ ဇာတေ နိက္ခမိတ္ဝာ ပမ္မဇိတမ္မန္တိ အယမေဝ ဝံသော အယံ ပဝေဏီ။ ကသ္မာ? သမ္မည္ဟုဗောဓိသတ္တာနဉ္ဒိ မာတုကုစ္ဆိံ သြက္ကမနတော ပဋ္ဌာယ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရာနိ အနေကာနိ ပါဋိဟာရိယာနိ ဟောန္တိ၊ တတြ နေသံ ယဒိ နေဝ ဇာတနဂရံ န ပိတာ န မာတာ န ဘရိယာ န ပုတ္တော ပညာယေယျ၊ "ဣမဿ နေဝ ဇာတနဂရံ န ပိတာ န ဘရိယာ န ပုတ္တော ပညာယတိ၊ ဒေဝါ ဝါ သက္ကော ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ ဧသ မညေ၊ ဒေဝါနဉ္ဥ ဤဒိသံ ပါဋိဟာရိယံ အနစ္ဆရိယ"န္တိ မညမာနော ဇနော နေဝ သောတဗ္ဗံ န သဒ္ဒါတဗ္ဗံ မညေယျ၊ တတော အဘိသမယော န ဘဝေယျ၊ အဘိသမယေ အသတိ နိရတ္ထကော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ၊ အနိယျာနိကံ သာသနံ ဟောတိ။ တသ္မာ သမ္မဗောဓိသတ္တာနံ "ကေသ္မိ ကုလဝံသာနုရူပေ ပုတ္တေ ဇာတေ နိက္ခမိတ္ဝာ ပမ္မဇိတမ္မ"န္တိ အယမေဝ ဝံသော အယံ ပဝေဏီ။ တသ္မာ ပုတ္တာဒိနံ ဝသေန သမ္မဟုလဝါရော အာနေတ္ဝာ ဒီပေတဗ္ဗော။

သမ္မဟုလပရိန္ဆေဒဝဏ္ဏနာ

တတ္ထ—

သမဝတ္တာကွန္ဒေါ အတုလော၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓေါ စ ဥတ္တရော။
သတ္ထဝါဟော ဝိဇိတသေနော၊ ရာဟုလော ဘဝတိ သတ္တမော တိ—

ဧတေ တာဝ သတ္တန္နမ္ပိ ဗောဓိသတ္တာနံ အနုက္ကမေနေဝ သတ္တ ပုတ္တာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထ ရာဟုလဘဒ္ဒေ တာဝ ဇာတေ ပဏ္ဍိ အာဟရိတ္ဝာ မဟာပုရိသဿ ဟတ္ထေ ဌပယိံသု။ အထဿ တာဝဒေဝ သကလသရိရံ ခေါဘေတ္ဝာ ပုတ္တသိနေဟော အဋ္ဌာသိ။ သော စိန္တေသိ "ကေသ္မိ တာဝ ဇာတေ ဝေရုပေါ ပုတ္တသိနေဟော၊ ပရောသဟဿံ ကိရ မေ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ၊ တေသု ဧကေကသ္မိံ ဇာတေ ဣဒံ သိနေဟပရိယုဋ္ဌာနံ ဧဝံ ဝမ္ဘေန္တိ ဒုက္ခေန္တံ ဘဝိဿတိ၊ ရာဟု ဇာတော, ဗန္ဓနံ ဇာတ"န္တိ အာဟ။ တံဒိဝသမေဝ စ ရဇ္ဇံ ပဟာယ နိက္ခန္တော။ ဧသ နယော သမ္မေသံ ပုတ္တုပ္ပတ္တိယန္တိ။ အယံ ပုတ္တပရိန္ဆေဒေါ။

သုတနာ သဗ္ဗကာမာ စ၊ သုစိတ္တာ အထ ရောစိနိ[1]။
ရုစဂ္ဂတိ[2] သုနန္ဒာ စ၊ ဗိမ္မာ ဘဝတိ သတ္တမာတိ—

ဧတာ တေသံ သတ္တန္နမ္ပိ ပုတ္တာနံ မာတရော အဟေသုံ။ ဗိမ္မာဒေဝိ ပန ရာဟုလကုမာရေ ဇာတေ ရာဟုလမာတာတိ ပညာယိတ္ထ။ အယံ ဘရိယ-ပရိစ္ဆေဒေါ။

ဝိပဿီ ကကုသန္ဓောတိ ဇ္ဈမေ ပန ဒွေ ဗောဓိသတ္တာ ပယုတ္တအာဇညဒ်-ရထမာရုယှ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိံသု။ သိခီ ကောဏာဂမနောတိ ဇ္ဈမေ ဒွေ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတာ ဟုတ္ဝာ နိက္ခမိံသု။ ဝေဿဘူ သုဝဏ္ဏသိဝိကာယ နိသိဒိတ္ဝာ နိက္ခမိ။ ကဿပေါ ဥပရိပါသာဒေ မဟာတလေ နိသိန္နောဝ အာနာပါန-စတုတ္ထဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ တံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ “ပါသာဒေါ ဥဂ္ဃန္ဆာ ဗောဓိမဏ္ဍော သြတရတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ ပါသာဒေါ အာကာသေန ဂန္ဆာ ဗောဓိမဏ္ဍော သြတရိ။ မဟာပုရိသောပိ တတော သြတရိတ္ဝာ ဘူမိယံ ဌတ္ဝာ “ပါသာဒေါ ယထာဌာနေယေဝ ပတိဋ္ဌာတူ”တိ စိန္တေသိ။ သော ယထာဌာနေ ပတိဋ္ဌာသိ။ မဟာပုရိသောပိ သတ္တ ဒိဝသာနိ ပဓာနမနုယုဉ္ဇိတ္ဝာ ဇဗောဓိပလ္လင်္ကေ နိသိဒိတ္ဝာ သဗ္ဗညုတံ[3] ပဋိဝိဇ္ဈိ။ အမ္ဟာကံ ပန ဗောဓိသတ္တော ကဏ္ဍကံ[4] အဿဝရမာရုယှ နိက္ခန္တောတိ။ အယံ ယာနုပရိစ္ဆေဒေါ။

ဝိပဿိဿ ပန ဘဂဝတော ယောဇနပ္ပမာဏော ပဒေသေ ဝိဟာရော ပတိဋ္ဌာသိ၊ သိခိဿ တိဂါဝုတေ၊ ဝေဿဘုဿ အဍ္ဎယောဇနေ၊ ကကုသန္ဓဿ ဂါဝုတေ၊ ကောဏာဂမနဿ အဍ္ဎဂါဝုတေ၊ ကဿပဿ ဝိသတိဥဿဘေ။ အမ္ဟာကံ ဘဂဝတော ပကတိမာနေန သောဠသကရိသေ ရာဇမာနေန အဋ္ဌကရိသေ ပဒေသေ ဝိဟာရော ပတိဋ္ဌတောတိ။ အယံ ဝိဟာရပရိစ္ဆေဒေါ။

ဝိပဿိဿ ပန ဘဂဝတော ကေရတနာယာမာ ဝိဒတ္ထိဝိတ္ထာရာ အဋ္ဌင်္ဂုလ-ပ္ပမာဏာ သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကာ ကာရေတ္ဝာ စုဠ္လံသေန ဆာဒေတ္ဝာ ဝိဟာရဋ္ဌာနံ ကိဏိ်ံသု။ သိခိဿ သုဝဏ္ဏယဋ္ဌိယာလေဟိ ဆာဒေတ္ဝာ ကိဏိ်ံသု။ ဝေဿဘုဿ သုဝဏ္ဏဟတ္ထိပါဒါနိ ကာရေတ္ဝာ တေသံ စုဠ္လံသေန ဆာဒေတ္ဝာ ကိဏိ်ံသု။ ကကုသန္ဓဿ ဝုတ္တနယေနေဝ သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကာဟိ ဆာဒေတ္ဝာ ကိဏိ်ံသု။ ကောဏာဂမနဿ ဝုတ္တနယေနေဝ သုဝဏ္ဏကဠသေဟိ ဆာဒေတ္ဝာ ကိဏိ်ံသု။

၁-ရောစနိ (သျာ) ၂-ရုစ္စတိနိ (သျာ) ၃-ဆယုတ္တအာဇညဒ် (က)
၄-သဗ္ဗညုတညာဏံ (သျာ) ၅-ကဏ္ဍကံ (သီ၊သျာ)၊ ကဏ္ဍကံ (ခ ၂-ဝိမာနဝတ္ထုသ္မိံ ၁၁၀-ဝိဋ္ဌေ)

ကဿပဿ သုဝတ္ထကဋိဟိဃေဝ[1] ဆာဒေတ္ဝာ ကိဏိ်သု။ အမှာကံ ဘဂဝတော သလက္ခဏာနံ ကဟာပဏာနံ စူဠံသေန ဆာဒေတ္ဝာ ကိဏိ်သု။ အယံ ဝိဟာရဘူမိဂ္ဂဟဏခနပရိဿ်ဒေါ။

တတ္ထ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော တထာ ဘူမိ် ကိဏိတ္ဝာ ဝိဟာရံ ကတ္ဝာ ဒိန္နုပဋ္ဌာကော **ပုနဗ္ဗသုမိတ္ထေရော** နာမ အဟောသိ၊ သိဒ္ဓိဿ **သိရိဝဍ္ဎနော** နာမ၊ ဝေဿဘုဿ **သောတ္ထိယော** နာမ၊ ကကုသန္ဓဿ **အဇ္ဈုတော** နာမ၊ ကောဏာဂမနဿ **ဥဇ္ဇုဂေါ** နာမ၊ ကဿပဿ **သုမနော** နာမ၊ အမှာကံ ဘဂဝတော **သုဒတ္ထော** နာမ။ သဗ္ဗေ စေတေ ဂဟပတိမဟာသာလာ သေဋ္ဌိနော အဟေသုန်္။ အယံ ဥပဋ္ဌာကပရိဿ်ဒေါ နာမ။

အပရာနိ စတ္တာရိ အဝိဇဟိတဋ္ဌာနာနိ နာမ ဟောန်္။ သမ္ဗုဒ္ဓါနဉ္ဉိ ဗောဓိပလ္လင်္ကော အဝိဇဟိတော၊ ဇကော်ဏ်ဍယေဝ ဌာနေ ဟောတိ။ ဓမ္မ-စက္ကပ္ပဝတ္တနံ ဇုသိပတနေ မိဂဒါယေ အဝိဇဟိတမေဝ ဟောတိ။ ဒေဝေါ-ရောဟနကာလေ သင်္ကဿနဂရဒ္ဝါရေ ပဋ္ဌမပဒဂ္ကိကာ[2] အဝိဇဟိတာဝ ဟောတိ။ ဇေတဝနေ ဂန္ဓကုဋိယာ စတ္တာရိ မဏ္ဍပါဒဋ္ဌာနာနိ အဝိဇဟိတာနေဝ ဟောန်္၊ ဝိဟာရော ပန ခုဒ္ဒကောပိ မဟန္တောပိ ဟောတိ၊ ဝိဟာရောပိ နဝိဇဟိတောယေဝ။ နဂရံ ပန ဝိဇဟတိ။ ယဒါ နဂရံ ပါစီနတော ဟောတိ၊ တဒါ ဝိဟာရော ပစ္ဆိမတော။ ယဒါ နဂရံ ဒက္ခိဏတော၊ တဒါ ဝိဟာရော ဥတ္တရတော။ ယဒါ နဂရံ ပစ္ဆိမတော တဒါ ဝိဟာရော ပါစီနတော၊ ယဒါ နဂရံ ဥတ္တရတော တဒါ ဝိဟာရော ဒက္ခိဏတော။ ဇုဒါနိ ပန နဂရံ ဥတ္တရတော, ဝိဟာရော ဒက္ခိဏတော။

သမ္ဗုဒ္ဓါနဉ္ဉ အာယုဝေမတ္တံ ပမာဏဝေမတ္တံ ကုလဝေမတ္တံ ပဓာနဝေမတ္တံ ရသ္မိဝေမတ္တာန်္ ပဉ္စ ဝေမတ္တာနိ ဟောန်္။ **အာယုဝေမတ္တံ** နာမ ကေစိ ဒီဃာယုကာ ဟောန်္၊ ကေစိ အပ္ပါယုကာ။ တထာ ဟိ ဒီပင်္ကရဿ ဝဿ-သတသဟဿံ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ၊ အမှာကံ ဘဂဝတော ဝဿသတံ အာယုပ္ပမာဏံ။

ပမာဏဝေမတ္တံ နာမ ကေစိ ဒီဃာ ဟောန်္၊ ကေစိ ရဿာ။ တထာ ဟိ ဒီပင်္ကရော အသီတိဟတ္ထော ဒေဟောသိ၊ သုမနော နဝုတိဟတ္ထော၊ အမှာကံ ဘဂဝါ အဋ္ဌာရသဟတ္ထော။

၁-သုဝတ္ထကဋိဟိဃေဝ (သျာ) ၂-ပဋ္ဌမပါဒဂ္ကိကာ (သျာ)

ကုလဝေမတ္တံ နာမ ကေစိ ခတ္တိယကုလေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကေစိ ဗြာဟ္မဏကုလေ။ **ပဓာနဝေမတ္တံ** နာမ ကေသဉ္စိ ပဓာနံ ဇုတ္တရကာလမေဝ ဟောတိ၊ ယထာ ကဿပဿ ဘဂဝတော။ ကေသဉ္စိ အဒ္ဓနိယံ၊ ယထာ အမ္ဗာကံ ဘဂဝတော။

ရသ္မိဝေမတ္တံ နာမ မဂ်လဿ ဘဂဝတော သရီရရသ္မိ ဒဿဟသ္သိ-လောကဓာတုပ္ပမာဏာ အဟောသိ။ အမ္ဗာကံ ဘဂဝတော သမန္နာ ဗျာမမတ္တာ။ တတြ ရသ္မိဝေမတ္တံ အဗ္ဘာသယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ၊ ယော ယတ္တကံ ဌာနံ တိ၊ တဿ တတ္တကံ သရီရပ္ပဘာ ဖရတိ။ မဂ်လဿ ပန နိစ္ဆဗ္ဘိ ဒဿဟသ္သိလောက-ဓာတုံ ဖရတူတိ အဗ္ဘာသယော အဟောသိ။ ပဋိဝိဒ္ဓဂဏ္ဌောသု ပန ကဿစိ ဝေမတ္တံ နာမ နတ္ထိ။

အပရံ အမ္ဗာကံယေဝ ဘဂဝတော သဟဇာတပရိဏ္ဍာဒဉ္စ နက္ခတ္တပရိဏ္ဍာဒဉ္စ ဒီပေသုံ။ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တော နိရ သဒ္ဓိံ ရာဟုလမာတာ အာနန္ဒတ္ထေရော ဆန္နော ကဏ္ဍကော နိဓိကုမ္ဘော မဟာဗောဓိ ကာဠဒေဝိယိတိ ဇမာနိ သတ္တ သဟဇာတာနိ။ မဟာပုရိသော စ ဥတ္တရာသာဠှနက္ခတ္တေနေဝ မာတုကုစ္ဆိ[1] ဩက္ကမိ၊ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိ၊ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေသိ၊ ယမကပါဋိဟာရိယံ အကာသိ။ ဝိသာခါနက္ခတ္တေန ဇာတော စ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ စ ပရိနိဗ္ဗုတော စ, မာဃနက္ခတ္တေနသ္သ သာဝကသန္နိပါတော စ အဟောသိ အာယုသင်္ခါရော-သဇ္ဇနဉ္စ, အဿယုဇနက္ခတ္တေန ဒေဝေါရောဟနန္တိ ဇေတ္တကံ အာဟရိတ္ဝာ ဒီပေတဗ္ဗံ။ အယံ သမ္ဗဟုလပရိဏ္ဍာဒေါ နာမ။

၁၃။ ဇုဒါနိ **အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခူ**နန္တိအာဒိသု တေ ဘိက္ခူ “အာဝုသော ပုဗ္ဗေနိဝါသဿ နာမ အယံ ဂတိ၊ ယဒိဒံ စုတိတော ပဋ္ဌာယ ပဋိသန္ဓိ-အာရောဟနံ။ ယံ ပန ဇုဒံ ပဋိသန္ဓိတော ပဋ္ဌာယ ပစ္ဆာမုခံ ဉာဏံ ပေသေတ္ဝာ စုတိ ဂန္တ္ဗုံ၊ ဇုဒံ အတိဂရုကံ။ အာကာသေ ပဒံ ဒဿေန္တော ဝိယ ဘဂဝါ ကထေသိ”တိ အတိဝိမ္ဟယဇာတာ ဟုတ္ဝာ “အန္ဓရိယံ အာဝုသော”တိအာဒိနိ ဝတ္ဝာ ပုန အပရမ္ပိ ကာရဏံ ဒဿေန္တော “ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော”တိ-အာဒိမာဟံသု။ တတ္ထ **ယတြ ဟိ နာမာ**တိ အန္ဓရိယတ္ထေ နိပါတော၊ ယော နာမ တထာဂတောတိ အတ္ထော။ **ဆိန္နပပဉ္စော**တိ ဇေတ္ထ ပပဉ္စော နာမ တဏှာ မာနော ဒိဋ္ဌိတိ ဇုမေ တယော ကိလေသာ။ **ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ**တိ ဇေတ္ထ **ဝဋ္ဋုမ**န္တိ ကုသလာ-ကုသလကမ္မဝဋ္ဋံ ဝုစ္စတိ။ **ပရိယာဒိန္နဝေဋ္ဌေ**တိ တသ္သေဝ ဝေဝစနံ၊ ပရိယာဒိန္န-သဗ္ဗကမ္မဝေဋ္ဌေတိ အတ္ထော။ **သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ**တိ သဗ္ဗံ ဝိပါကဝဋ္ဋသင်္ခါတံ ဒုက္ခံ

၁-မာတုကုစ္ဆိယံ (သျာ)

ဝိတိဝတ္တေ။ **အနုဿရိဿတိ**တိ ဣဒံ **ယ**ကြာတိ နိပါတဝသေန အနာဂတဝစနံ၊ အတ္ထော ပနေတ္ထ အတိတဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဘဂဝါ ဟိ တေ ဗုဒ္ဓေ အနုဿရိ၊ န ဣဒါနိ အနုဿရိဿတိ။ **ဧဝံသီလာ**တိ မဂ္ဂသီလေန ဖလသီလေန လောကိယလောကုတ္တရသီလေန ဧဝံသီလာ။ **ဧဝံဓမ္မာ**တိ ဣဿ သမာဓိပက္ခာ ဓမ္မာ အဓိပ္ပေတာ၊ မဂ္ဂသမာဓိနာ ဖလသမာဓိနာ လောကိယလောကုတ္တရ-သမာဓိနာ ဧဝံသမာဓယော‌တိ အတ္ထော။ **ဧဝံပညာ**တိ မဂ္ဂပညာဒိဝသေနေဝ **ဧဝံပညာ**။ **ဧဝံဝိဟာရီ**တိ ဣဿ ပန ဟေဋ္ဌာ သမာဓိပက္ခာနံ ဓမ္မာနံ ဂဟိတတ္တာ ဝိဟာရော ဂဟိတောဝ၊ ပုန ကသ္မာ ဂဟိတမေဝ ဂဏှာတီတိ စေ။ နာ ဣဒံ ဂဟိတမေဝ၊ ဣဒဉ္ဠိ နိရောဓသမာပတ္တိဒိပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ဧဝံ နိရောဓ-သမာပတ္တိဝိဟာရီ တော ဘဂဝန္တော အဟေသုန္တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဧဝံဝိမုတ္တာတိ ... ဣဿ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ နိဿရဏဝိမုတ္တိတိ ပဉ္စဝိဓာ ဝိမုတ္တိ။ တတ္ထ အဒ္ဓ သမာပတ္တိယော သယံ ဝိက္ခမ္ဘိတေဟိ နိဝရဏာဒိဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ **ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ**တိ သင်္ခ်ံ ဂစ္ဆန္တိ။ အနိစ္စာနုပဿနာဒိကာ သတ္တာနုပဿနာ သယံ တဿ တဿ ပစ္စနီကဓ်ံဝသေန ပရိစ္စတ္တာဟိ[၂] နိစ္စသညာဒိဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ တဒင်္ဂဝိမုတ္တိတိ သင်္ခ်ံ ဂစ္ဆန္တိ။ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ သယံ သမုစ္ဆိန္နေဟိ ကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ **သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ**တိ သင်္ခ်ံ ဂစ္ဆန္တိ။ စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ မဂ္ဂါ-နုဘာဝေန ကိလေသာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တေ ဥပ္ပန္နတ္တာ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ**တိ သင်္ခ်ံ ဂစ္ဆန္တိ။ နိဗ္ဗာနံ သဗ္ဗကိလေသေဟိ နိဿဋတ္တာ အပဂတတ္တာ ဒူရေ ဌိတတ္တာ **နိဿရဏဝိမုတ္တိ**တိ သင်္ခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ ဣတိ ဣမာသံ ပဉ္စန္နံ ဝိမုတ္တိနံ ဝသေန "ဧဝံ-ဝိမုတ္တာ"တိ ဣဿ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁၄။ **ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော**တိ ကိဘာဝါ ဝုဋ္ဌိတော။

၁၆။ "**ဣတော သော ဘိက္ခဝေ**"တိ ကော[၃] အနုသန္ဓိ? ဣဒဉ္ဠိ သုတ္တံ "တထာဂတသ္သေဝေသော ဘိက္ခဝေ မမ္မောတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ"တိ စ "ဒေဝတာပိ တထာဂတသ္သ တေမတ္ထံ အာရောစေသု"န္တိ စ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ပဒေဟိ အာဗန္ဓိ[၄]။ တတ္ထ ဒေဝတာရောစနပဒံ သုတ္တန္တပရိယောသာနေ ဒေဝစာရိကကောလာ-ဟလံ[၅] ဒသ္သေန္တော ဝိစာရေသိတိ။ ဓမ္မောတုပဒါနုသန္ဓိဝသေန ပန အယံ

၁-သင်္ခ်ံ (သီ)

၂-ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ တေဟိ (သျာ၊က)မ-ဒ္ဒ ၃-အဒ္ဓရိယအဇ္ဈာတသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ ပသိဒ္ဓံ။

၃-ကာ (သျာ၊က) ၄-အာဗန္ဓံ (က) ၅-ဒေဝစာရိကာယ ကောလာဟလံ (သျာ)

ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။ တတ္ထ **ခတ္တိယော ဇာတိယာ**တိအာဒိနိ ဧကာဒသပဒါနိ နိဒါနကဏ္ဍေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဗေဓိသတ္တဓမ္မတာဝဏ္ဏနာ

၁၇။ **အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော**တိအာဒိသု ပန **ဝိပဿီ**တိ တဿ နာမံ၊ တဉ္ဆ ခေါ ဝိဝိဓေ အတ္ထေ ပဿနကုသလတာယ လဒ္ဓံ။ **ဗောဓိ-သတ္တော**တိ ပဏ္ဍိတသတ္တော ဗုဇ္ဈနကသတ္တော။ ဗောဓိသမ္ဘါတေသု ဝါ စတူသု မဂ္ဂေသု သတ္တော အာသတ္တော လဂ္ဂမာနသောတိ ဗောဓိသတ္တော။ **သတော သမ္ဗုဇ္ဈာနော**တိ ဇော **သတော**တိ သတိယေဝ။ **သမ္ဗုဇ္ဈာနော**တိ ဉာဏံ။ သတိံ သူပဋ္ဌိတံ ကတ္ဝာ ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ မာတုကုစ္ဆိံ သြက္ကမိတိ အတ္ထော။ **သြက္ကမီ**တိ ဇာမိနာ စသ သြက္ကန္တာဘာဝေါ ပါဋိယံ ဒဿိတော၊ န သြက္ကမ-နက္ကမော။ သော ပန ယသ္မာ အဋ္ဌကထံ အာရုဠ္ဆော၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော—

သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာ ဟိ သမတိံသ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂေ ပရိစ္စဇိတ္ဝာ ဉာတတ္ထစရိယ လောကတ္ထစရိယ ဗုဒ္ဓစရိယာနံ ကောဋိံ ပတ္ဝာ ဝေဿန္တရသဒိသေ တတိယေ အတ္တဘာဝေ ဌတ္ဝာ သတ္တ မဟာဒါနာနိ ဒတ္ဝာ သတ္တက္ခတ္တုံ ပထဝိံ ကမ္ပေတ္ဝာ ကာလံ ကတ္ဝာ ဒုတိယစိတ္တဝါရေ တုသိတဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တောပိ တထေဝ ကတ္ဝာ တုသိတပုရေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ သဋ္ဌိသတသဟဿာဓိကာ သတ္တပညာသ ဝဿကောဋိယော တတ္ထ အဋ္ဌာသိ။ အညဒါ ပန ဒီဃာယုကဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ ဗောဓိသတ္တာ နာ ယာဝ-တာယုကံ တိဋ္ဌန္တိ။ ကသ္မာ? တတ္ထ ပါရမိနံ ဒုပ္ပူရကိယတ္တာ။ တေ အဓိမုတ္တိ-ကာလကိရိယံ[1] ကတ္ဝာ မနုဿပထေယေဝ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ပါရမိနံ ပူရေန္တော ပန[2] ယထာ ဇာဒါနိ ဧကေန အတ္တဘာဝေန သဗ္ဗညုတံ ဥပနေတုံ သက္ကောန္တိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗသော ပူရိတတ္တာ တဒါ ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော တတ္ထ ယာဝတာယုကံ အဋ္ဌာသိ။

ဒေဝတာနံ ပန "မနုဿာနံ ဂဏနာဝသေန ဇာဒါနိ သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ စုတိ ဘဝိဿတီ"တိ **ပဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ** ဥပဋ္ဌန္တိ—မာလာ မိလာယန္တိ၊ ဝတ္ထာနိ ကိလိဿန္တိ၊ ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တိ၊ ကာယေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ သြက္ကမတိ၊ ဒေဝေါ ဒေဝါသနေ န သဏ္ဌာတိ[3]။ တတ္ထ **မာလာ**တိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဒိဝသေ

၁-အဓိမုတ္တကာလကိရိယံ (သျာ) ၂-ပါရမိယော ပနဿ (သျာ)၊ ပါရမိနံ ပန (?)
၃-နာဘိရမတိ (ခု ၁-၂၄၇-ပိဋ္ဌေ)

ဝိဋ္ဌန္ဓနမာလာ၊ တာ ကိရ သဋ္ဌိသတသဟဿာဓိကာ သတ္တာပတ္တိဖလသာ ဝဿ-
ကောဋိယော အဓိလာယိတ္ဝာ တဒါ မိလာယန္တိ။ ဝတ္ထေသုပိ ဧသေဝ နယော။
ဧတ္တေကံ ပန ကာလံ ဒေဝါနံ နေဝ သိတံ န ဥက္ခိ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ကာလေ
သရိရာ ဗိန္ဒုဗိန္ဒုဝသေန သေဒါ မုစ္စန္တိ။ ဧတ္တေကဉ္စ ကာလံ တေသံ သရိရေ
ခတ္တိစ္ဆပါလိစ္ဆာဒိဝသေန ဝိဝဏ္ဏတာ န ပညာယတိ၊ ဒေဝဓိတာ သောဋ္ဌသ-
ဝဿဒ္ဒေသိကာ ဝိယ ခါယန္တိ၊ ဒေဝပုတ္တာ ဗိသတိဝဿဒ္ဒေသိကာ ဝိယ ခါယန္တိ၊
မရဏကာလေ ပန တေသံ ကိလန္တရူပေါ အတ္တဘာဝေါ ဟောတိ။ ဧတ္တေကဉ္စ
တေသံ ကာလံ ဒေဝလောကေ ဥက္ကဏ္ဌိတာ နာမ နတ္ထိ၊ မရဏကာလေ ပန
နိဿသန္တိ[1] ဝိဇ္ဈန္တိ၊ သကေ အာသနေ နာဘိရမန္တိ။

ဧမာနိ ပန ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ[2] ယထာ လောကေ မဟာပုညာနံ ရာဇရာဇ-
မဟာမတ္တာဒီနံယေဝ ဥက္ကာပါတဘူမိစာလစန္ဒဂ္ဂါဟာဒီနိ နိမိတ္တာနိ ပညာယန္တိ,
န သဗ္ဗေသံ၊ ဧဝံ မဟေသက္ခဒေဝတာနံယေဝ ပညာယန္တိ, န သဗ္ဗေသံ။
ယထာ စ မနုဿေသု ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ နက္ခတ္တပါဌကာဒယောဝ ဇာနန္တိ,
န သဗ္ဗေ၊ ဧဝံ တာနိပိ န သဗ္ဗဒေဝတာ ဇာနန္တိ၊ ပဏ္ဍိတာ ဧဝ ပန ဇာနန္တိ။
တတ္ထ ယေ မန္ဒေန ကုသလကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တာ ဒေဝပုတ္တာ၊ တေ တေသု ဥပ္ပန္နေသု
"ဣဒါနိ ကော ဇာနာတိ 'ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တေသာမာ'တိ" ဘာယန္တိ။ ယေ
မဟာပုညာ၊ တေ "အမှေဟိ ဒိန္နံ ဒါနံ, ရက္ခိတံ သီလံ, ဘာဝိတံ ဘာဝနံ
အာဂမ္ဘ ဥပရိ ဒေဝလောကေသု သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိဿာမာ"တိ န ဘာယန္တိ။
ဝိပဿိ ဗောဓိသတ္တောပိ တာနိ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဒိသ္ဝာ "ဣဒါနိ အနန္တရေ
အတ္တဘာဝေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမီ"တိ န ဘာယတိ။ အထဿ တေသု နိမိတ္တေသု
ပါတုဘူတေသု ဒဿသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာ သန္နိပတိတ္ဝာ "မာရိသ တုမှေဟိ
ဒသ ပါရမိယော ပူရေဒ္ဓွေဟိ န သက္ကသမ္ပတ္တိံ န မာရသမ္ပတ္တိံ န ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိံ န
စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိံ ပတ္ထေဒ္ဓွေဟိ ပူရိတာ၊ လောကနိတ္ထရဏတ္ထာယ ပန ဗုဒ္ဓတ္တံ
ပတ္ထယမာနေဟိ ပူရိတာ။ သော ဝေါ ဣဒါနိ ကာလော မာရိသ ဗုဒ္ဓတ္တာယ၊
သမယော မာရိသ ဗုဒ္ဓတ္တာယာ"တိ ယာစန္တိ။

အထ မဟာသတ္တော တာသံ ဒေဝတာနံ ပဋိညံ အဒတ္ဝာဝ ကာလဒီပ-
ဒေသကုလဇနေတ္တိအာယုပရိစ္ဆေဒဝသေန ပဉ္စမဟာဝိလောကနံ နာမ ဝိလော-
ကေသိ။ တတ္ထ "ကာလော နု ခေါ, န ကာလော"တိ ပဌမံ ကာလံ
ဝိလောကေသိ။ တတ္ထ ဝဿသတသဟဿတော ဥဒ္ဓံ ဝဿိတအာယုကာလော
ကာလော နာမ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? တဒါ ဟိ သတ္တာနံ ဇာတိဇရာမရဏာနိ

၁-နိဿမန္တိ (က) ၂-ပဋ္ဌ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ (သျာ)

နာ ပညာယန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါနဉ္စ ဓမ္မဒေသနာ နာမ တိလက္ခဏမုတ္တာ[1] နတ္ထိ၊ တေ တေသံ "အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာ"တိ ကထေန္တာနံ "ကိံ နာမေတံ ကထေန္တိ"တိ နေဝ သောတုံ, နာ သဒ္ဒဟိတုံ မညန္တိ၊ တတော အဘိသမယော နာ ဟောတိ၊ တသ္မိံ အသတိ အနိယျာနိကံ သာသနံ ဟောတိ။ တသ္မာ သော အကာလော။ ဝဿသတတော ဥနဲအာယုကာလောပိ ကာလော နာ ဟောတိ။ ကသ္မာ? တဒါ ဟိ သတ္တာ ဥဿန္နကိလေသာ ဟောန္တိ၊ ဥဿန္နကိလေသာနဉ္စ ဒိန္နော သြဝါဒေါ သြဝါဒဋ္ဌာနေ နာ တိဋ္ဌတိ၊ ဥဒကေ ဒဏ္ဍရာဇိ ဝိယ ခိပ္ပံ ဝိဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ သောပိ အကာလော၀။ ဝဿသတသဟဿတော ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ, ဝဿသတတော ပဋ္ဌာယ ဥဒ္ဓံ အာယုကာလော ကာလော နာမ၊ တဒါ စ အသီတိဝဿသဟဿာယုကာ မနုဿာ။ အထ မဟာသတ္တော "နိဗ္ဗတ္တိတဗ္ဗ-ကာလော"တိ ကာလံ ပဿိ။

တတော ဒီပံ ဝိလောကေန္တော သပရိ၀ါရေ စတ္တာရော ဒီပေ သြလောကေတ္ဝာ "တိသု ဒီပေသု ဗုဒ္ဓါ နာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဇမ္ဗုဒီပေယေ၀ နိဗ္ဗတ္တန္တိ"တိ ဒီပံ ပဿိ။

တတော "ဇမ္ဗုဒီပေါ နာမ မဟာ၊ ဒသယောဇနသဟဿပရိမာဏော၊ ကတရသ္မိံ နု ခေါ ပဒေသေ ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ"တိ ဒေသံ ဝိလောကေန္တော မဇ္ဈိမဒေသံ ပဿိ။ မဇ္ဈိမဒေသော နာမ "ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဂဇင်္ဂလံ နာမ နိဂမော"တိအာဒိနာ နယေန ဝိနယေ[2] ဝုတ္တော၀။ သော အာယာမတော တိဏ္ဏိ ယောဇနသတာနိ၊ ဝိတ္ထာရတော အဋ္ဌယောဇနပရိက္ခေပတော နဝယောဇန-သတာနိတိ။ တေသ္မိဉ္စိ ပဒေသေ ဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အဂ္ဂသာဝကာ အသီတိ-မဟာသာဝကာ စက္ကဝတ္တိရာဇာနော အညေ စ မဟေသက္ခာ ခတ္တိယ-ဗြာဟ္မဏဂဟပတိမဟာသာလာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒ္ဓေတ္ထ ဗန္ဓုမတီ နာမ နဂရံ၊ တတ္ထ မယာ နိဗ္ဗတ္တိတဗ္ဗန္တိ နိဋ္ဌံ အဂမာသိ။

တတော ကုလံ ဝိလောကေန္တော "ဗုဒ္ဓါ နာမ လောကသမ္မတေ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဣဒါနိ စ ခတ္တိယကုလံ လောကသမ္မတံ၊ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ၊ ဗန္ဓုမာ နာမ မေ ရာဇာ ပိတာ ဘဝိဿတီ"တိ ကုလံ ပဿိ။

တတော မာတရံ ဝိလောကေန္တော "ဗုဒ္ဓမာတာ နာမ လောလာ သုရာဓုတ္တာ နာ ဟောတိ၊ ကပ္ပသတသဟဿံ ပူရိတပါရမိ ဇာတိတော ပဋ္ဌာယ အခဏ္ဍ-ပဉ္စသီလာ ဟောတိ၊ အယဉ္စ ဗန္ဓုမတိ နာမ ဒေဝိ ဤဒိသာ၊ အယံ မေ မာတာ

၁-တိလက္ခဏာဝိနိမုတ္တာ (သျာ) ၂-ဒိ ၃-၂၀၇-ဒိဋ္ဌေ။

ဘဝိဿတိ၊ ကိတ္တကံ ပနဿာ အာယူ”တိ အာဝဇ္ဇန္တော “ဒသန္နံ မာသာနံ ဥပရိ သတ္တ ဒိဝသာနိ”တိ ပဿိ။

ဇုတိ ဇုမံ ပဇ္ဇမဟာဝိလောကနံ[1] ဝိလောကေတ္ဝာ “ကာလော မေ မာရိသာ ဗုဒ္ဓဘာဝါယာ”တိ ဒေဝတာနံ သင်္ဂဟံ ကရောန္တော ပဋိညံ ဒတ္ဝာ “ဂစ္ဆထ တုမ္ဟေ”တိ တာ ဒေဝတာ ဥယျောဇေတ္ဝာ တုသိတဒေဝတာဟိ ပရိဝုတော တုသိတပုရေ နန္ဒနဝနံ ပါဝိသိ။ သဗ္ဗဒေဝလောကေသု ဟိ နန္ဒနဝနံ အတ္ထိယေဝ။ တတြ နံ ဒေဝတာ ဇုတော စုတော သုဂတိံ ဂစ္ဆာတိ ပုဗ္ဗေကတ-ကုသလကမ္မောကာသံ သာရယမာနာ ဝိစရန္တိ။ သော ဧဝံ ဒေဝတာဟိ ကုသလံ သာရယမာနာဟိ ပရိဝုတော တတ္ထ ဝိစရန္တော်ယေဝ စဝိ။

ဧဝံ စုတော စ စဝါမီတိ ဇာနာတိ၊ စုတိစိတ္တံ န ဇာနာတိ။ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတ္ဝာပိ ဇာနာတိ၊ ပဋိသန္ဓိစိတ္တမေဝ န ဇာနာတိ။ ဇုမသ္မိံ မေ ဌာနေ ပဋိသန္ဓိ ဂဟိတာတိ ဧဝံ ပန ဇာနာတိ။ ကေစိ ပန ထေရာ “အာဝဇ္ဇန-ပရိယာယော နာမ လဗ္ဘတိ၊ ဒုတိယတတိယစိတ္တဝါရေ ဧဝ ဇာနိဿတိ”တိ ဝဒန္တိ။ တိပိဋကမဟာသိဝတ္ထေရော ပနာဟ “မဟာသတ္တာနံ ပဋိသန္ဓိ နာ အညေသံ ပဋိသန္ဓိသဒိသာ၊ ကောဋိပ္ပတ္တံ ပန တေသံ သတိသမ္ပဇညံ။ ယသ္မာ ပန တေနေဝ စိတ္တေန တံ စိတ္တံ ဉာတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ စုတိစိတ္တံ န ဇာနာတိ။ စုတိက္ခဏေပိ စဝါမီတိ ဇာနာတိ။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ န ဇာနာတိ။ အသုကသ္မိံ မေ ဌာနေ ပဋိသန္ဓိ ဂဟိတာတိ ဇာနာတိ၊ တသ္မိံ ကာလေ ဒဿဟာသိလောက-ဓာတု[2] ကမ္ပတီ”တိ။ ဧဝံ သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ သြက္ကမန္တော ပန ဧကူနဝိသတိယာ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေသု မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဿ သောမနဿသဟဂတ-ဉာဏသမ္ပယုတ္တအသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တဿ သဒိသမဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ မဟာသိဝတ္ထေရော ပန ဥပေက္ခာသဟဂတေနာတိ အာဟ။ ယထာ စ အမ္ဟာကံ ဘဂဝါ၊ ဧဝံ သောပိ အာသာဇိပုဏ္ဏမာယံ ဥတ္တရာသာဠှနက္ခတ္တေနေဝ ပဋိသန္ဓိံ အဂ္ဂဟေသိ။

တဒါ ကိရ ပုရေ ပုဏ္ဏမာယ သတ္တမဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဝိဂတသုရာပါနံ မာလာဂန္ဓာဒိဝိဘူတိသမ္ပန္နံ နက္ခတ္တကီဠံ အနုဘဝမာနာ ဗောဓိသတ္တမာတာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ပါတော ဝုဋ္ဌာယ ဂန္ဓောဒကေန နဟာယိတ္ဝာ သဗ္ဗာလင်္ကာရ-ဝိဘူသိတာ ဝရဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာယ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတ္ဝာ သိရိသယနေ နိပန္နာ နိဒ္ဒံ သြက္ကမမာနာ ဇုဒံ သုပိနံ အဒ္ဒသ—စတ္တာရော

၁-ဇုမေ ပဇ္ဇ မဟာဝိလောကနေ (က) ၂-ဒဿဟာသိ လောကဓာတု (သျာ)

ကိရ နံ မဟာရာဇာနော သယနေနေဝ သဒ္ဒိံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ အနောတတ္တဒဟံ နေတ္ဝာ နဟာပေဘ္ဝာ ဒိမ္ဗဝတ္ထံ[1] နိဝါသေတ္ဝာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓေဟိ ဝိလိမ္ပေတ္ဝာ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖါနိ ပိဋ္ဌိယံ တတော အဝိဒူရေ ရဇတပဗ္ဗတော တဿ အဉ္ဇော ကနကဝိမာနံ အတ္ထိ၊ တသ္မိံ ပါစိနတော သိသံ ကတ္ဝာ နိပဇ္ဇာပေသုံ။ အထ ဗောဓိသတ္တော သောဝရဝါရဏော ဟုတ္ဝာ တတော အဝိဒူရေ ဇကော သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတော၊ တတ္ထ စရိတ္ဝာ တတော သြရုယ္ဟ ရဇတပဗ္ဗဟံ အဘိရုဟိတ္ဝာ ကနကဝိမာနံ ပဝိသိဘ္ဝာ မာဘရံ ပဒကွိဏ်ံ ကတ္ဝာ ဒက္ခိဏပဿံ ဖာလေတ္ဝာ[2] ကုစ္ဆိံ ပဝိဋ္ဌ-သဒိသော အဟောသိ။

အထ ပဗုဒ္ဓါ ဒေဝိ တံ သုပိနံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ စတုသဋ္ဌိမတ္တေ ဗြာဟ္မဏပါမောက္ခေ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ ဟရိတ္ဂု-ပလိတ္တာယ လာဇာဒိဟိ ကတမင်္ဂလသက္ကာရာယ ဘူမိယာ မဟာရဟာနိ အာသနာနိ ပညပေတ္ဝာ တတ္ထ နိသိန္နာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သပ္ပိမဓုသက္ကရာဘိ-သင်္ခတဿ ဝရပါယာသဿ သုဝဏ္ဏရဇတပါတိယော ပူရေတ္ဝာ သုဝဏ္ဏ-ရဇတပါတိဟေဝ ပဋိကုဇ္ဇိတ္ဝာ အဒါသိ၊ အညေဟိ စ အဟတဝတ္ထကပိလ-ဂါဝိဒါနာဒီဟိ နေသံ သန္တပ္ပေသိ။ အထ နေသံ သဗ္ဗကာမသန္တပ္ပိတာနံ တံ သုပိနံ အာရောစေတ္ဝာ "ကိံ ဘဝိဿတီ"တိ ပုစ္ဆိ။ ဗြာဟ္မဏာ အာဟံသု "မာ စိန္တယိ မဟာရာဇ, ဒေဝိယာ တေ ကုစ္ဆိမှိ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌိတော၊ သော စ ခေါ ပုရိသဂဗ္ဘော၊ နတ္ထိ ဂဗ္ဘော၊ ပုတ္တော တေ ဘဝိဿတိ။ သော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိဿတိ၊ ရာဇာ ဘဝိဿတိ စက္ကဝတ္တီ။ သစေ အဂါရာ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ"တိ။ အယံ တာဝ "မာတုကုစ္ဆိံ သြက္ကမီ"တိ ဧတ္ထ ဝဏ္ဏနာ။

အယမေတ္ထ ဓမ္မတာတိ အယံ ဧတ္ထ မာတုကုစ္ဆိသြက္ကမနေ ဓမ္မတာ၊ အယံ သဘာဝေါ အယံ နိယာမောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နိယာမော** စ နာမေသ ကမ္မ-နိယာမော ဥတုနိယာမော ဗီဇနိယာမော စိတ္တနိယာမော ဓမ္မနိယာမောတိ ပဉ္စဝိဓော[3]။

တတ္ထ ကုသလသ ဇာတိဝိပါကဒါနံ, အကုသလသ အနိဋ္ဌဝိပါကဒါနန္တိ အယံ **ကမ္မနိယာမော**။ တသ္မ ဒီပနတ္ထံ "နာ အန္တလိက္ခေ"တိ ဂါထာယ[4] ဝတ္ထု။ နိ ဝတ္တဗ္ဗာနိ။ အပိစ ဧကော ကိရ ဇာတိံ သာမိကေန သဒ္ဒိံ ဘဏ္ဍိတ္ဝာ ဥဗ္ဗန္ဓိတ္ဝာ

၁–ဒိဗ္ဗဝတ္ထေဟိ (သျာ)
၃–ဖာလေန္တော (က)
၃–၄ ဇာ-၁ ၁-၃ ၂-ဓမ္မပဒေ။
၃–အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၃ ၂-ဝိဘင်္ဂေ။

မရိတုကာမာ ရဇ္ဇုပါသေ ဂိဝံ ပဝေသေသိ။ အညတရော ပုရိသော ဝါသိံ နိသေန္တော တံ ဇုတ္ထိကမ်ံ ဒိသွာ ရဇ္ဇုံ ဆိန္ဒိတုကာမော "မာ ဘာယိ မာ ဘာယိ"တိ တံ သမဿာသေန္တော ဥပဓာဝိ။ ရဇ္ဇု အာသီဝိသော ဟုတ္ဝာ အဒ္ဒာသိ။ သော ဘီတော ပလာယိ။ ဇုတရာ တတ္ထေဝ မရိ။ ဧဝမာဒိနိ စေတ္ထ ဝတ္ထူနိ ဒသေတဗ္ဗာနိ။

တေသု တေသု ဇနပဒေသု တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ ဧကပုဟာရေနေဝ ရုက္ခာနံ ပုပ္ဖဖလဂဟဏာဒိနိ, ဝါတသ ဝါယနံ အဝါယနံ, အာတပသ တိက္ခတာ မန္ဒတာ, ဒေဝသ ဝဿနံ အဝဿနံ, ပဒုမာနံ ဒိဝါ ဝိကသနံ ရတ္တိံ မိလာယနန္တိ ဧဝမာဒိ **ဥတုနိယာမော**။

ယံ ပနေတံ သာလိဗီဇတော သာလိဖလမေဝ, မဓုရတော မဓုရသံယေဝ, တိတ္တတော တိတ္တရသံယေဝ ဖလံ ဟောတိ၊ အယံ **ဗီဇနိယာမော**။

ပုရိမာ ပုရိမာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော‌တိ ဧဝံ ယဒေတံ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ အနန္တရာ သမနန္တရနိရုဇ္ဈနာဒီနံ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ အယံ **စိတ္တနိယာမော**။

ယာ ပနေသာ ဗောဓိသတ္တာနံ မာတုကုစ္ဆိဩက္ကမနာဒီသု ဒသသဟသ္သိ-လောကဓာတုကမ္ပနာဒီနံ ပဝတ္တိ၊ အယံ **ဓမ္မနိယာမော** နာမ။ တေသု ဣဓ ဓမ္မနိယာမော အဓိပ္ပေတော။ တသ္မာ တမေဝတ္ထံ ဒသေန္တော **ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။

၁၈။ တတ္ထ. **ကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတီ**တိ ထ္ထေ ကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတီတိ အယမေဝတ္ထော။ ဩက္ကန္တေ ဟိ တသ္မိံ ဧဝံ ဟောတိ၊ န ဩက္ကမမာနေ။ **အပ္ပမာဏော**တိ ဝုမ္ဟိပ္ပမာဏော၊ ဝိပုလော‌တိ အတ္ထော။ **ဥဠာရော**တိ တသ္သေဝ ဧဝဓနံ။ ဥဠာရာနိ ဥဠာရာနိ ခါဒနိယာနိ ခါဒန္တိတိအာဒိသု [၁] ဟိ မဓုရံ ဥဠာရန္တိ ဝုတ္တံ။ ဥဠာရာယ ခလု ဘဝံ ဝစ္ဆာယနော သမဏံ ဂေါတမံ ပသံသာယ ပသံသတိတိအာဒိသု [၂] သေဋ္ဌံ ဥဠာရန္တိ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ပန ဝိပုလံ အဓိပ္ပေတံ။ **ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝန္တိ** ထ္ထေ ဒေဝါနံ အယမာနုဘာဝေါ နိဝတ္ထဝတ္ထသ ပဘာ ဒ္ဝါဒသယောဇနာနိ ဖရတိ၊ တထာ သရီရသ၊ တထာ အလင်္ကာရသ၊ တထာ ဝိမာနသ၊ တံ အတိက္ကမိတ္ဝာတိ အတ္ထော။

၁-မ ၁-၃၀၁-ဝိဇ္ဇေ။　　၂-မ ၁-၂၃၃-ဝိဇ္ဇေ။

လောကန္တရိကာတိ တိက္ခံ တိက္ခံ စက္ကဝါဠာနံ အန္တရာ ဧကေကော လောကန္တရိကော[1] ဟောတိ တိက္ခံ သကဋစက္ကာနံ ဝါ တိက္ခံ ပတ္တာနံ ဝါ အညမညံ အာဟစ္စ ဋ္ဌိတာနံ မဇ္ဈေ သြကာသော ဝိယ။ သော ပန လောကန္တရိကနိရယော ပရိမာဏတော အဋ္ဌယောဇနသဟဿော ဟောတိ။ **အယာ**တိ နိစ္စဝိဝဋ္ဋာ။ **အသံဝုတာ**တိ ဟေဋ္ဌာပိ အပ္ပတိဋ္ဌာ။ **အန္ဓကာရာ**တိ တမဘူတာ။ **အန္ဓကာရတိမိသာ**တိ စက္ခုဝိညာဏူပပ္ပတ္တိနိဝါရဏတော အန္ဓ-ဘာဝကရဏတိမိသေန သမန္နာဂတာ။ တတ္ထ ကိရ စက္ခုဝိညာဏံ နုဇာယတိ။ **ဧဝံမဟိဒ္ဓိကာ**တိ စန္ဒိမသူရိယာ ကိရ ကေပဟာရေနေဝ တီသု ဒီပေသု ပညာယန္တိ၊ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကာ။ ဧကေကာယ ဒိသာယ နဝ နဝ ယောဇနသတ-သဟဿာနိ အန္ဓကာရံ ဝိဓမိတ္ဝာ အာလောကံ ဒဿေန္တိ၊ **ဧဝံမဟာနုဘာဝါ။ အာဘာယ နာနုဘောန္တီ**တိ အတ္တနော ပဘာယ နုပ္ပဟောန္တိ။ တေ ကိရ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတသ ဧဝမဇ္ဈေန ဝိစရန္တိ၊ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတဿ အတိက္ကမ္မ လောကန္တ-ရိကနိရယာ။ တသ္မာ တေ တတ္ထ အာဘာယ နုပ္ပဟောန္တိ။

ယေဝိ တတ္ထ သတ္တာတိ ယေဝိ တသ္မိံ လောကန္တရိကမဟာနိရယေ သတ္တာ ဥပ္ပန္နာ။ ကိံ ပန ကမ္မံ ကတ္ဝာ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ။ ဘာရိယံ ဒါရုဏံ မာတာပိတူနံ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာနဉ္စ ဥပရိ အပရာဓံ အညဉ္စ ဒိဝဓေ ဒိဝဓေ ပါဏဝဓာဒိ-သာဟသိကကမ္မံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ တမ္မပဋိဘာဂေန ဒီပေ အာဘာယစောရနာဂစောရ-ဒယော ဝိယ။ တေသံ အတ္တဘာဝေါ တိဂါဝုတိကော ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋလိနံ ဝိယ ဒိဃနခါ ဟောန္တိ။ တေ ရုက္ခေ ဝဋ္ဋလိယော ဝိယ နခေဟိ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတေ လဂ္ဂန္တိ။ ယဒါ သံသပ္ပန္တာ အညမညဿ ဟတ္ထပါသံ ဂတာ ဟောန္တိ၊ အထ "ဘက္ခော နော လဒ္ဓေါ"တိ မညမာနာ တတ္ထ ဝါဝဋ္ဋာ ဝိပရိဝတ္တိတ္ဝာ လောက-သန္ဓာရကဥဒကေ ပတန္တိ၊ ဝါတေ ပဟာရန္တေပိ မရုကဖလာနိ ဝိယ ဆိဇ္ဇိတ္ဝာ ဥဒကေ ပတန္တိ၊ ပတိတမတ္တာဝ အစ္ဆန္တခါရေ ဥဒကေ ပိဋ္ဌပိဏ္ဍိ ဝိယ[2] ဝိလီယန္တိ။

အညေပိ ကိရ ဧကော သန္တိ သတ္တာတိ ဘော ယထာ မယံ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝါမ၊ ဧဝံ အညေ ကိရ သတ္တာပိ ဇုမံ ဒုက္ခမနုဘဝန္တာယ ဇုရုပပန္နာတိ တံ ဒိဝသံ ပဿန္တိ။ အယံ ပန သြဘာသော ကေယာဂုပါနမတ္တမ္ပိ နာ တိဋ္ဌတိ၊ အစ္ဆရာသဃ်ာဋမတ္တမေဝ ဝိဇ္ဇောဘာသော ဝိယ နိစ္ဆရိတ္ဝာ "ကိံ ဇုဒ"န္တိ ဘဏန္တာနံယေဝ အန္တရဓာယတိ။ **သက်ပွတိ**တိ သမန္တတော ကမ္ပတိ။ ဇုတရဒ္ဒယံ ပုရိမပဒသေဝ ဝေဝစနံ။ ပုန **အပွမာဏော စာ**တိအာဒိ နိဂမနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

၁-ကေကာ လောကန္တရိကာ (သျာ၊ က) ၂-ပိဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဝိယ (သျာ)

၁၉။ **စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာ စာတုဒ္ဒိသံ ရက္ခာယ ဥပဂဆ္ဆုံ**တိ ဩော **စတ္တာရော**တိ စတုန္နံ မဟာရာဇာနံ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေသုပန စတ္တာရော စတ္တာရော ကတ္ဝာ စတ္တလီသသဟဿာနိ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ဇုမသ္မိံ စက္ကဝါဠေ မဟာရာဇာနော ခဂ္ဂဟတ္ထာ ဗောဓိသတ္တဿ အာရက္ခတ္ထာယ ဥပဂန္ဆာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဇုတရေ ဂဗ္ဘဒ္ဝါရတော ပဋ္ဌာယ အဝရုဒ္ဓကေ ပံသုပိသာစကာဒိယက္ခဂဏေ ပဋိက္ကမာပေတ္ဝာ ယာဝ စက္ကဝါဠာ အာရက္ခံ ဂဏှိံသု။

ကိမတ္ထာယ ပနာယံ ရက္ခာ၊ နနု ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ကလလကာလတော ပဋ္ဌာယ သစေပိ ကောဋိသတသဟဿမာရာ ကောဋိသတသဟဿသိနေရုံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝါ ဗောဓိသတ္တမာတုယာ ဝါ အန္တရာယကရဏတ္ထံ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ သဗ္ဗေ အန္တရာဝ အန္တရဓာယေယျုံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ဘဂဝတာ ရုဟိရပုဗ္ဗိဒဝတ္ထုသ္မိံ—“အဒ္ဒါနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ပရုပက္ကမေန တထာဂတံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ။ အနုပက္ကမေန ဘိက္ခဝေ တထာဂတာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ။ ဂစ္ဆထ တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ ယထာဝိဟာရံ၊ အရက္ခိယာ ဘိက္ခဝေ တထာဂတာ”တိ။ ဝေမေဝ, တေန ပရုပက္ကမေန နံ တေသံ ဇီဝိတန္တရာယော အဘ္ဘိ၊ သန္တိ ခေါ ပန အမနုဿာ ဝိရူပါ ဒုဋ္ဌယိကာ ဘေရဝရူပါ မိဂပက္ခိနော၊ ယေသံ ရုပံ ဝါ ဒိသ္ဝာ သဒ္ဒံ ဝါ သုတ္ဝာ ဗောဓိသတ္တမာတု ဘယံ ဝါ သန္တာသော ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တေသံ နိဝါရဏတ္ထာယ ရက္ခံ အဂ္ဂဟေသုံ။ အပိစ ဗောဓိသတ္တဿ ပုညတေဇေန သဒ္ဓါတဂါရဝါ အတ္တနော ဂါရဝစေဒိတာပိ တေ ဧဝမကံသု။

ကိံ ပန တေ အန္တောဂဗ္ဘံ ပဝိသိတ္ဝာ ဌိတာ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ဗောဓိသတ္တဿ မာတုယာ အတ္တာနံ ဒဿေန္တိ၊ န ဒဿေန္တီတိ။ နဟာနမဏ္ဍန-ဘောဇနာဒိသရီရကိစ္စကာလေ န ဒဿေန္တိ၊ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတ္ဝာ ဝရဿယနေ နိပန္နကာလေ ပန ဒဿေန္တိ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အမနုဿဒဿနံ နာမ မနုဿာနံ သပ္ပဋိဘယံ ဟောတိ၊ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာ ပန အတ္တနော စေဝ ပုတ္တဿ စ ပုညာနုဘာဝေန တေ ဒိဿာ န ဘာယတိ၊ ပကတိအန္တေပုရပါလကေသု ဝိယ အဿာ ဧတေသု စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

၂၀။ **ပကတိယာ သီလဝတီ**တိ သဘာဝေနေဝ သီလသမ္ပန္နာ။ အနုပုဗ္ဗေန ကိရ ဗုဒ္ဓေ မနုဿာ တာဝတ္ဿပရိဗ္ဗာဇကာနံ သန္တိကေ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ နိသီဒိတ္ဝာ သိလံ ဂဏှန္တိ။ ဗောဓိသတ္တမာတာပိ ကာလဒေဝိလဿ ဇုသိနော

၁-ဝိ ၄-၃၅၅-ဖိုဋ္ဌေ။

သန္တိကေ သိလံ ဂဏှာတိ။ ဗောဓိသတ္တော ပန ကုစ္ဆိဂတော အညဿ ပါဒမူလေ နိသိဒိတုံ နာမ န သက္ကာ၊ သမာနာသနေ နိသိဒိတ္ဝာ ဂဟိတသိလမ္ပိ အာဝဇ္ဇန-ကရဏမတ္တံ[1] ဟောတိ။ တသ္မာ သယမေဝ သိလံ အဂ္ဂဟေသိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၂၁။ **ပုရိသေသူ**တိ ဗောဓိသတ္တသ္သ ပိတရံ အာဒိံ ကတ္ဝာ ကေသုစိ မနုဿေသု ပုရိသာဓိပ္ပါယစိတ္တံ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ဗောဓိသတ္တမာတုရပိ ပန ကုသလာ သိပ္ပိကာ ပေါတ္ထကမ္မာဒီသုပိ ကာတုံ န သက္ကောန္တိ။ တံ ဒိသ္ဝာ ပုရိသဿ ရာဂေါ နုပ္ပဇ္ဇတိတိ န သက္ကာ ဝတ္တုံ၊ သစေ ပန တံ ရတ္တစိတ္တော ဥပသင်္ကမိ-တုကာမော ဟောတိ၊ ပါဒါ န ဝဟန္တိ ဒိဗ္ဗသဒ္ဒလိကာ ဝိယ ဗဇ္ဈန္တိ။ တသ္မာ “အနတိက္ကမနိယာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၂၂။ **ပဉ္စန္နံ ကာမဂုဏာနန္တိ** ပုဗ္ဗေ ကာမဂုဏ္ဂပသဉ္ဉိတန္တိ ဇာမိနာ ပုရိသာ-ဓိပ္ပါယဝသေန ဝတ္ထုပဋိက္ခေပေါ ကတော၊ ဇာမ အာရမ္မဏပဋိလာဘော ဒဿိတော။ တဒါ ကိရ ဒေဝိယာ ဧဝရူပေါ ပုတ္တော ကုစ္ဆိံ ဥပပန္နောတိ ၂ သုတ္ဝာ သမန္တတော ရာဇာနော မဟဿအာဘရဏတူရိယာဒိဝသေန ပဉ္စင်္ဂါရာ-ရမ္မဏဝတ္ထုဘူတံ ပဏ္ဍာကာရံ ပေသေန္တိ။ ဗောဓိသတ္တသ္သ စ ဗောဓိသတ္တမာတု စ ကတကမ္မဿ ဥဿန္နတ္တာ လာဘသက္ကာရဿ ပမာဏပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။

၂၃။ **အကိလန္တကာယာ**တိ ယထာ အညာ ဇာတိယော ဂဗ္ဘဘာရေန ကိလမန္တိ၊ ဟတ္ထပါဒါ ဥဒ္ဓုမာတတာဒိနိ ပါပုဏန္တိ၊ ဧဝံ တဿာ ကောစိ ကိလမထော နာဟောသိ။ **တိရောကုစ္ဆိဂတန္တိ** အန္တောကုစ္ဆိဂတံ။ **ပဿတီ**တိ ကလလာဒိကာလံ အတိက္ကမိတ္ဝာ သဏ္ဌာတအင်္ဂပစ္စင်္ဂအဟီနိန္ဒြိယဘာဝံ ဥပဂတံ-ယေဝ ပဿတိ။ ကိမတ္ထံ ပဿတိ။ သုခဝါသတ္ထံယေဝ။ ယထေဝ ဟိ မာတာ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ နိပန္နာ ဝါ နိသိန္နာ ဝါ“ဟတ္ထံ ဝါသ ပါဒံ ဝါ ဩလမ္ဗန်ံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ သဏ္ဌပေဿာမိ”တိ သုခဝါသတ္ထံ ပုတ္တံ ဩလောကေတိ၊ ဧဝံ ဗောဓိသတ္ထ-မာတာပိ ယံ တံ မာတု ဥဒ္ဒါနဂမနပရိဝတ္တနနိသဇ္ဇာဒိသု ဥက္ခသိတလောဏိက-တိတ္ထကကဋ္ဌကာဟာရအဇ္ဈောဟရဏကာလေသု စ ဂဗ္ဘဿ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “အဇ္ဇိ နု ခေါ မေ တံ ပုတ္တသ္သာ”တိ သုခဝါသတ္ထံ ဩလောကယမာနာ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္ဝာ နိသိန္နံ ဗောဓိသတ္တံ ပဿတိ။ ယထာ ဟိ အညေ အန္တောကုစ္ဆိ-ဂတာ ပက္ကာသယံ အဝတ္ထရိတ္ဝာ အာမာသယံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဥဒရပဋလံ ပိဒ္ဓိတော ကတ္ဝာ ပိဒ္ဓိကဏ္ဍကံ နိဿာယ ဥက္ကုဋိကံ ဒ္ဝိသု မုဒ္ဓိသု ဟနုကံ ဌပေတ္ဝာ

၁-အဝညာကရဏမတ္တံ (သီ) အဝမညာကရဏမတ္တံ (သျာ) ၂-ကုစ္ဆိမှိ ဥပ္ပန္နောတိ (သျာ)

ဒေဝေ ဝသန္တေ ရုက္ခသုသိရေ မက္ကဋာ ဝိယ နိသီဒန္တိ၊ နံ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော၊ ဗောဓိသတ္တော ပန ပိဋ္ဌိကဏ္ဏကံ ပိဋ္ဌိတော ကတ္ဝာ ဓမ္မာသနေ ဓမ္မကထိကော ဝိယ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္ဝာ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသီဒတိ။ ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မံ ပနဿာ ဝတ္ထုံ သောဓေတိ၊ သုဒ္ဓေ ဝတ္ထုမှိ သုခုမစ္ဆဝိလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ အထ နံ ကုစ္ဆိတစောပဋိစ္ဆာဒေတုံ နံ သက္ကောတိ၊ ဩလောကေန္တိယာ ဗဟိ ဋ္ဌိတော ဝိယ ပညာယတိ။ တမတ္ထံ ဥပမာယ ဝိဘာဝေန္တော ဘဂဝါ **သေယျထာပီ**တိအာဒိမာဟ။ ဗောဓိသတ္တော ပန အန္တောကုစ္ဆိဂတော မာတရံ နံ ပဿတိ။ နံ ဟိ အန္တောကုစ္ဆိယံ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

၂၄။ **ကာလံ ကရောတီ**တိ နံ ဝိဇာတဘာဝပစ္ဆယာ, အာယုပရိက္ခယေနေဝ။ ဗောဓိသတ္တေန ဝသိတဗ္ဗာနဋ္ဌိ စေတိယကုဋိသဒိသံ ဟောတိ အညေသံ အပရိဘောဂါရဟံ၊ နံ စ သက္ကာ ဗောဓိသတ္တမာတရံ အပနေတ္ဝာ အညံ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေတုန္တိ တတ္ထကံယေဝ ဗောဓိသတ္တမာတု အာယုပ္ပမာဏံ ဟောတိ၊ တသ္မာ တဒါ ကာလံ ကရောတိ။ ကတရသ္မိံ ပန ဝယေ ကာလံ ကရောတီတိ။ မဇ္ဈိမဝယေ။ ပဌမဝယသ္မိဉ္ဒိ သတ္တာနံ အတ္တဘာဝေ ဆန္ဒရာဂေါ ဗလဝါ ဟောတိ၊ တေန တဒါ သဗ္ဗာတဂဗ္ဘာ ဇုတ္တိ ဂဗ္ဘံ အနုရက္ခိတုံ နသက္ကောတိ၊ ဂဗ္ဘော ဗဟွာဗာဓော ဟောတိ။ မဇ္ဈိမဝယသ ပန ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ အတိက္ကမ္မ တတိယေ ကောဋ္ဌာသေ ဝတ္ထု ဝိသဒံ ဟောတိ၊ ဝိသဒေ ဝတ္ထုမှိ နိဗ္ဗတ္တာဒါရကာ အရောဂါ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဗောဓိသတ္တမာတာဝိ ပဌမဝယေ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတ္ဝာ မဇ္ဈိမဝယသ တတိယေ ကောဋ္ဌာသေ ဝိဇာယိတ္ဝာ ကာလံ ကရောတီတိ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၂၅။ **နဝ ဝါ ဒသ ဝါ**တိ ဣဓ ဝါသဒ္ဒဿ ဝိကပ္ပနဝသေန သတ္တ ဝါ အဋ္ဌ ဝါ ကောဒသ ဝါ ဒွါဒသ ဝါတိ ဧဝမာဒိနံ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ သတ္တမာသဇာတော ဇီဝတိ၊ သိတုက္ခဏေ ပန နဿတိ။ အဋ္ဌမာသဇာတော နဿတိ၊ အဝသေသာ ဇီဝန္တိ။

၂၇။ **ဒေဝါ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တီ**တိ ဒီဃာသဝါ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနော ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ။ ကထံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ? "သုတိဝေသံ ဂဏှိတ္ဝာ"တိ ဧကေ။ တံ ပန ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ဣဒံ ဝုတ္တံ—တဒါ ဗောဓိသတ္တမာတာ သုဝဏ္ဏခစိတံ ဝတ္ထံ နိဝါသေတ္ဝာ မဏ္ဍိသဒိသံ ဒုကူလပဋံ ဃာဝ ပါဒန္တော ပါရုပိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ အထသာ သလ္လဟုကဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ အဟောသိ ဓမကရဏတော ဥဒကနိက္ခမနသဒိသံ။ အထ တေ ပကတိဗြဟ္မဝေသေနေဝ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပဌမံ

သုဝဏ္ဏစေတိယေ ပဋိဂ္ဂဟေသုံ။ တေသံ ဟတ္ထတော စတ္တာရော မဟာရာဇာနော အဇိနပဗေဏိယာ ပဋိဂ္ဂဟေသုံ။ တတော မနုဿာ ဒုကူလစုမ္ဗဋကေန ပဋိဂ္ဂဟေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ "ဒေဝါ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ၊ ပစ္ဆာ မနုဿာ"တိ။

၂၈။ **စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာ**တိ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော။ **ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ**တိ အဇိနပဗေဏိယာ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ။ **မဟေသက္ခော**တိ မဟာ-တေဇော မဟာယသော လက္ခဏသမ္ပန္နော။

၂၉။ **ဝိသဒေါ နိက္ခမတီ**တိ ယထာ အညေ သတ္တာ ယောနိမဂ္ဂေ လဂ္ဂန္တာ ဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ နိက္ခမန္တိ၊ န ဧဝံ နိက္ခမတိ၊ အလဂ္ဂေါ ဟုတ္ဝာ နိက္ခမတီတိ အတ္ထော။ **ဥဒေနာ**တိ ဥဒကေန။ **ကေနစိ အသုစိနာ**တိ ယထာ အညေ သတ္တာ ကမ္မဇဝါတေဟိ ဥဒ္ဓံပါဒါ အဓောသိရာ ယောနိမဂ္ဂေ ပက္ခိတ္တာ သတပေါရိသံ နရကပပါတံ ပတန္တာ ဝိယ, တာဒိဿ်ဒ္ဓေန နိက္ကမိယမာနာ ဟတ္ထိ ဝိယ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝန္တာ နာနာအသုစိမက္ခိတာဝ နိက္ခမန္တိ၊ န ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော။ ဗောဓိသတ္တဿ်ပိ ကမ္မဇဝါတာ ဥဒ္ဓံပါဒံ အဓောသိရံ ကာတုံ န သက္ကောန္တိ။ သော ဓမ္မာသနတော သြတရန္တော ဓမ္မကထိကော ဝိယ, နိဿေဏိတော သြတရန္တော ပုရိသော ဝိယ စ ဒ္ဝေ ဟတ္ထေ စ ဒ္ဝေ ပါဒေ စ ပသာရေတ္ဝာ ဒ္ဝိတက္ခတ္တုံ မာတုကုစ္ဆိသမ္ပဇဝေန ကေနစိ အသုစိနာ အမက္ခိ-တော၀ နိက္ခမတိ။

ဥဒကဿ ဓာရာတိ[1] ဥဒကဝဋ္ဋိယော။ တာသု သိတာ သုဝဏ္ဏကဋာဟေ ပတတိ၊ ဥဏှာ ရဇတကဋာဟေ။ ဇုဒ္ဓေ ပထဝိတလေ ကေနစိ အသုစိနာ အသမ္ဖိသံ တေသံ[2] ပါနိယပရိဘောဇနိယဥဒကဧ္ဂေဝ အညေဟိ အသာဓာရဏံ ကိဉ္စာဥဒကဿ ဒသေတုံ ဝုတ္တံ၊ အညဿ ပန သုဝဏ္ဏရဇတဓာရဒ္ဒေဟိ အာဟရိယ-မာနဥဒကဿ ဧဝံ ဟံသဝတ္တကာဒိပေါက္ခရဏိဂတဿ စ ဥဒကဿ ပရိဿ္ဆေ-ဒေါ နတ္ထိ။

၃၁။ **သမ္ပတိဇာတော**တိ မုဟုတ္တဇာတော။ ပါဠိယံ ပန မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တမတ္တော ဝိယ ဒဿိတော၊ န ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ နိက္ခန္တမတ္တဉ္ဒိ နံ ပဌမံ ပြဟ္မာနော သုဝဏ္ဏဇာလေန ပဋိဂ္ဂဏှိံသု၊ တေသံ ဟတ္ထတော စတ္တာရော မဟာရာဇာနော အဇိနပဗေဏိယာ၊ တေသံ ဟတ္ထတော မနုဿာ ဒုကူလစုမ္ဗဋကေန။ မနုဿာနံ ဟတ္ထတော မုစ္ဆိတ္ဝာ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတော။ **သေတမှိ ဆတ္တေ အနုဓာရိယ-မာနေ**တိ ဒိဗ္ဗသေတဆ္ဆတ္တေ အနုဓာရိယမာနမှိ။ တတ္ထ စ ဆတ္တဿ ပရိဝါရာနိ

၁-ဥဒကဓာရာတိ (သျာ၊က) ၂-တာသံ (က)

ခဂ္ဂါဒိနိ ပဒ္ဓ ရာဇကကုဓာတ္ထာနိပိ အာဂတာနေဝ။ ပါဠိယံ ပန ရာဇဂမနေ ရာဇာ ဝိယ ဆတ္တမေဝ ဝုတ္တံ။ တေသု ဆတ္တမေဝ ပညာယတိ၊ န ဆတ္တဂ္ဂါဟကော။ တထာ ခဂ္ဂတာလဝဏ္ဏမောရဟထ္ထကဝါဠဗိဇနိဥ္ဇကိသမတ္တာယေဝ[1] ပညာ-ယန္တိ န တေသံ ဂါဟကာ။ သဗ္ဗာနိ ကိရ တာနိ အဒိဿမာနရူပါ ဒေဝတာ ဂဏ္ဍိံသု။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ—

အနေကသာခဉ္စ သဟဿမတ္ထလံ၊
ဆတ္တံ မရူ ဓာရယုမန္တလိက္ခေ။
သုဝဏ္ဏဒဏ္ဍာ ဝိပတန္တိ[2] စာမရာ၊
န ဒိဿရေ စာမရဆတ္တဂါဟကာတိ ဝ?။

သဗ္ဗာ စ ဒိသာတိ ဇ္ဈံ သတ္တပဒဝိတိဟာရူပရိ ဋ္ဌိတဿ ဝိယ သဗ္ဗဒိသာ-နုဝိလောကနံ ဝုတ္တံ၊ န ခေါ ပနေဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ မဟာသတ္တော ဟိ မနုဿာနံ ဟတ္ထတော မုစ္စိတ္ဝာ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတော ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဩလောကေသိ။ အနေကာနိ စက္ကဝါဠသဟဿာနိ ကေဂ်ာနိ အဟေသုံ။ တတ္ထ ဒေဝမနုဿာ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ ပူဇယမာနာ "မဟာပုရိသ ဇ္ဈာန တုမှေဟိ သဒိသောပိ နတ္ထိ၊ ကုတော ဥတ္တရိတရော"တိ အာဟံသု။ ဧဝံ စတဿော ဒိသာ, စတဿော အနုဒိသာ, ဟေဋ္ဌာ, ဥပရိတိ ဒသ ဒိသာ အနုဝိလောကေတွာ အတ္တနာ သဒိသံ အဒိသ္ဝာ "အယံ ဥတ္တရာ ဒိသာ"တိ ဥတ္တရာဘိမုခေါ သတ္တပဒဝိတိဟာရေန အဂမာသိတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အာသဘိ**န္တိ ဥတ္တမံ။ **အဋ္ဌာ**တိ ဂဏှောဟိ သဗ္ဗပဌမော။ ဇ္ဈတရာနိ ဒ္ဝေ ပဒါနိ ဧတဿေဝ ဝေဝစနာနိ။ **အယ-မန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ**တိ ပဒဒ္ဝယေန ဇ္ဈမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ပတ္တဗ္ဗံ အရဟတ္တံ ဗျာကာသိ။

ဏ္ဍေ စ သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယာ ပတိဋ္ဌာနံ စတုရိဒ္ဓိပါဒပဋိလာဘသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဥတ္တရာဘိမုခဘာဝေါ မဟာဇနံ အဇ္ဈောတ္ထရိတ္ဝာ အဘိဘဝိတ္ဝာ ဂမနသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ သတ္တပဒဂမနံ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂရတနပဋိလာဘသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဒိဗ္ဗသေတစ္ဆတ္တဓာရဏံ ဝိမုတ္တိဝရဆတ္တပဋိလာဘသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပဒ္မရာဇကကုဓ-ဘက္ခာနံ ပဋိလာဘော ပဒ္မဟိ ဝိမုတ္တိဟိ ဝိမုစ္စနသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ သဗ္ဗဒိသာနု-ဝိလောကနံ အနာဝရဏဉာဏပဋိလာဘသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ အာသဘိဝါစာဘာသနံ အပဋိဝတ္တိယဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ "အယမန္တိမာ ဇာတိ"တိ သီဟ-နာဒေါ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာနသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တန္တိ

၁-...ဉကိသဟဿာယေဝ (သျာ) ၂-ဝိဝတ္တန္တိ (သျာ) ၃-၃ ၁-၃၈၆-ဝိဇ္ဇေ။

ဝေဒိတမ္ဗံ။ ဣမေ ဝါရာ ပါဠိယံ အာဂတာ၊ သမ္မဟုလဝါရော ပန နာဂတော၊ အာဟရိတ္ဝာ ဒီပေတမ္ဗော။

မဟာပုရိသဿ ဟိ ဇာတဒိဝသေ ဒဿသဟဿိလောကဓာတု ကမ္ပိ။ ဒဿသဟဿိလောကဓာတုမ္ပိ ဒေဝတာ ကေစဂ္ဂဝါဠေ သန္နိပတိံသု။ ပဌမံ ဒေဝါ ပဋိဂ္ဂဏှိံသု၊ ပစ္ဆာ မနုဿာ။ တန္တိဗန္ဓါ ဝိဏာ စမ္မဗန္ဓါ ဘေရိယော စ ကေနစိ အဝါဒိတာ သယမေဝ ဝဇ္ဇိံသု။ မနုဿာနံ အန္ဒုဗန္ဓနာဒီနိ[1] ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ဆိဒ္ဒိံသု။ သဗ္ဗရောဂါ ဝူပသမိံသု၊ အဗ္ဗိလေန ဓောတတမ္ဗမလံ ဝိယ ဝိဂစ္ဆိံသု။ ဇစ္စန္ဓာ ရူပါနိ ပဿိံသု။ ဇစ္စဗဓိရာ သဒ္ဒံ သုဏိံသု။ ပိဋ္ဌသပ္ပိ ဇဝသမ္ပန္နာ အဟောသုံ။ ဇာတိဇဋ္ဌာနမ္ပိ ဇဋ္ဌမူဂါနံ သတိ ပတိဋ္ဌာသိ။ ဝိဒေသ-ပက္ခန္ဒာ နာဝါ သုပဋ္ဌနံ ပါပုဏိံသု။ အာကာသဋ္ဌကဘူမဋ္ဌကရတနာနိ သက-တေဇောဘာသိတာနိ အဟေသုံ။ ဝေရိနော မေတ္တစိတ္တံ ပဋိလဘိံသု။ အဝိစိမ္ပိ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ။ လောကန္တရေသု အာလောကော ဥဒပါဒိ။ နဒီသု ဇလံ နပ္ပဝတ္တတိ။ မဟာသမုဒ္ဒေ မဓုရသံ ဥဒကံ အဟောသိ။ ဝါတော နာ ဝါယိ။ အာကာသပဗ္ဗတရုက္ခာ[2] သကုဏာ ဘာသိတ္ဝာ ပထဝိဂတာ အဟေသုံ။ စန္ဒော အတိဝိရောစိ။ သူရိယော နာ ဥဏ္ဟော၊ နာ သိတလော၊ နိမ္မလော ဥတုသမ္ပန္နော အဟောသိ။ ဒေဝတာ အတ္တနော အတ္တနော ဝိမာနဒ္ဒါရေ ဌတ္ဝာ အပ္ပေါဋ္ဌနသေဋ္ဌနစေလုက္ခေပါဒိဟိ မဟာကီဠံ ကီဠိံသု။ စာတုဒ္ဒီပိကမဟာ-မေဃော ဝဿိ။ မဟာဇနံ နေဝ ခုဒါ န ပိပါသာ ဝိဇ္ဇေသိ။ ဒွါရကဝါဋဉာနိ သယမေဝ ဝိဝရိံသု။ ပုပ္ဖူပဂဖလူပဂါ ရုက္ခာ ပုပ္ဖဖလာနိ ဂဏှိံသု။ ဒဿ-သဟဿိလောကဓာတု ကေဒ္ဓဇမာလာ အဟောသိ။

တတြာဝိ ဒဿသဟဿိလောကဓာတုကမ္ပေါ သမ္ဗညုတညာဏပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဒေဝတာနံ ကေစဂ္ဂဝါဠေ သန္နိပါတော ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနကာလေ ကေပဟာရေနေဝ သန္နိပတိတ္ဝာ ဓမ္မံ ပဋိဂ္ဂဏှနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ပဌမံ ဒေဝတာနံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ စတုန္နံ ရူပါဝစရဈာနာနံ ပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ပစ္ဆာ မနုဿာနံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ စတုန္နံ အရူပါဝစရဈာနာနံ ပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ တန္တိဗန္ဓ-ဝိဏာနံ သယံ ဝဇ္ဇနံ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ စမ္မဗန္ဓဘေရိနံ ဝဇ္ဇနံ မဟာတိယာ ဓမ္မဘေရိယာ အနုဿာဝနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ အန္ဒုဗန္ဓနာဒီနံ ဆေဒေါ အသ္မိမာနသမုဒ္ဃာဋဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ မဟာဇနဿ ရောဂဝိဂမော စတုသစ္စပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဇစ္စန္ဓာနံ ရူပဒဿနံ ဒိဗ္ဗစက္ခုပဋိလာဘဿ

၁-အန္ဒုဗန္ဓနာဒီနိ (သျာ)　　၂-အာကာသဂတာ ပဗ္ဗတရုက္ခဂတာ (သျာ)

ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဗဓိရာနံ သဒ္ဒဿဝနံ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ပိဋ္ဌသပ္ပိနံ ဇဝသမ္ပဒါ စတုရိဒ္ဓိပါဒပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဇဋ္ဌာနံ[1] သတိပတိဋ္ဌာနံ စတုသတိပဋ္ဌာနပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဝိဒေဿပက္ခန္ဒနာဝါနံ သုပဋ္ဋနသမ္ပာပုဏနံ စတုပဋိသမ္ဘိဒါဓိဂမဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ရတနာနံ သကတေဇောဘာသိတတ္တံ ယံ လောကဿ ဓမ္မောဘာသံ ဒဿေဿတိ၊ တဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။

ဝေရိနံ မေတ္တာစိတ္တာပဋိလာဘော စတုဗြဟ္မဝိဟာရပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ အဝိစိမှိ အဂ္ဂိနိဇ္ဇာယနံ[2] ကောဒဿအဂ္ဂိနိဇ္ဇာယနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ လောကန္တရိကာလောကော အဝိဇ္ဇန္ဓကာရံ ဝိဓမိတ္ဝာ ဉာဏာလောကဒဿနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ( )[3] မဟာသမုဒ္ဒဿ မဓုရတာ[4] နိဇ္ဇာနရသေန ဇကရသဘာဝဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဝါတဿ အဝါယနံ ဒွါသင်္ခိဒ္ဓိဂတဘိန္နနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ သကုဏာနံ ပထဝိဂမနံ မဟာဇနဿ ဩဝါဒံ သုတ္ဝာ ပါဏေဟိ သရဏဂမနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ စန္ဒဿ အတိဝိရောစနံ ဗဟုဇနကန္တတာယ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ သူရိယဿ ဉဏသိတဝိဝဋ္ဋန-ဉတုသုခတာ ကာယိကစေတသိကသုခပ္ပတ္တိယာ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ဒေဝတာနံ ဝိမာန-ဒွါရေသု ဌတ္ဝာ အပ္ပေါဋ္ဌနာဒိဟိ ကီဋ္ဌနံ ဗုဒ္ဓဘာဝံ ပတ္ဝာ ဥဒါနံ ဥဒါနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ စာတုဒ္ဒိဝိကမဟာမေဃဝဿနံ မဟတော ဓမ္မမေဃဝဿနဿ[5] ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ခုဒါဝိဋ္ဌနဿ အဘာဝေါ ကာယဂတာသတိအမတပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဝိပါသာဝိဋ္ဌနဿ အဘာဝေါ ဝိမုတ္တိသုခေန သုခိတဘာဝဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဒွါရကဝါဋဉာနံ သယမေဝ ဝိဝရဏံ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂဒွါရဝိဝရဏဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ရုက္ခာနံ ပုပ္ဖဖလဂ္ဂဟဏံ ဝိမုတ္တိပုပ္ဖေဟိ ပုပ္ဖိတဿ[6] စ သာမညဖလ-ဘာရဘာရိတဘာဝဿ စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဒသသဟဿိလောကဓာတုယာ ကေဒ္ဓဇ-မာလိတာ အရိယဒ္ဓဇမာလမာလိတာယ ပုဗ္ဗနိမိတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ သမ္ဗ-ဟုလဝါရော နာမ။

ဣဒ္ဓေ ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆန္တိ "ယဒါ မဟာပုရိသော ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဥတ္တရာဘိ-မုခေါ ပဒသာ ဂန္ဒ္ဝာ အာသဘိံ ဝါစံ အဘာသိ၊ တဒါ ကိံ ပထဝိယာ ဂတော, ဥဒါဟု အာကာသေန၊ ဒိဿမာနော ဂတော, ဥဒါဟု အဒိဿမာနော၊ အစေလကော ဂတော, ဥဒါဟု အလင်္ကတပဋိယတ္တော၊ ဒဟရော ဟုတ္ဝာ

၁-ဇာတိဇဋ္ဌာနံ (သျာ)　　၂-အဂ္ဂိနိဇ္ဇာပနံ (က)

၃-(နဒီသု တောယဿ အပ္ပဝတ္တနံ စတုဝေသာရဇ္ဇပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ) (သျာ)

၄-မဓုရသတာ (က)　　၅-ဓမ္မဝဂ္ဂဝဿနဿ (က)　　၆-ပုပ္ဖနဿ (?)

ဂတော, ဥဒါဟု မဟလ္လကော၊ ပစ္ဆာပိ ကိ˙ တာဒိသော၀ အဟောသိ, ဥဒါဟု ပုန ဗာလဒါရကော”တိ။ အယံ ပန ပညော ဟေဋ္ဌာလောဟပါသာဒေ သမုဋ္ဌိတော တိပိဋကစူဠဘယတ္ထေရေန ဝိဿဇ္ဇိတော၀။ ထေရော ကိရ ဇေတ္ထ နိယတိပုဗ္ဗေကတကမ္မဋ္ဌသရနိမ္မာနဝါဒ၀သေန တံ တံ ဗဟုံ ဝတ္ဝာ အ၀သာနေ ဧ၀ံ ဗျာကရိ “မဟာပုရိသော ပထဝိယာ ဂတော၊ မဟာဇနဿ ပန အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဝိယ အဟောသိ။ ဒိဿမာနော ဂတော၊ မဟာဇနဿ ပန အဒိဿမာနော ဝိယ အဟောသိ။ အစေလကော ဂတော၊ မဟာဇနဿ ပန အလင်္ကတပဋိယတ္ထော ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ။ ဒဟရော၀ ဂတော၊ မဟာဇနဿ ပန သောဋ္ဌသ၀သုဒ္ဒေသိကော ဝိယ အဟောသိ။ ပစ္ဆာ ပန ဗာလဒါရကော၀ အဟောသိ၊ န တာဒိသော”တိ။ ပရိသာ စသ “ဗုဒ္ဓေန ဝိယ ဟုတ္ဝာ ဘော˘ ထေရေန ပညော ကထိတော”တိ အတ္တမနာ အဟောသိ။ လောကန္တရိက၀ါရော ဝုတ္တနယော ဧ၀။

ဇုမာ စ ပန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ကထိတာ သဗ္ဗမမ္မတာ သဗ္ဗဗောဓိ-သတ္တာနံ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဒွတ်ိံသမဟာပုရိသလက္ခဏ၀ဏ္ဏနာ

၃၃။ **အဒ္ဒသ ခေါ**တိ ဒုက္ကလစုမ္ဗဋကေ နိပဇ္ဇာပေတ္ဝာ အာနိတံ အဒ္ဒသ။ **မဟာပုရိသဿာ**တိ ဇာတိဂေါတ္တကုလပဒေသာဒိ၀သေန မဟန္တဿ ပုရိသဿ။ **ဒွေ ဂတိယော**တိ ဒွေ နိဋ္ဌာ ဒွေ နိပ္ဖတ္တိယော။ အယဉ္ဟိ ဂတိသဒ္ဒေါ “ပဋ္ဆ ခေါ ဇုမာ သာရိပုတ္တ ဂတိယော”တိ ၂ ထ္ထေ နိရယာဒိဘေဒါယ သတ္ထေဟိ ဂန္တ္ဗ-ဂတိယာ ဝတ္ထုတိ။ “ဇုမေသံ ခေါ အဟံ ဘိက္ခူနံ သီလ၀န္တာနံ ကလျာဏမ္မိတာနံ နေ၀ ဇာနာမိ အာဂတိ˙ ဝါ ဂတိ˙ ဝါ”တိ ၃ ထ္ထေ အဗ္ဘာသယေ။ “နိဗ္ဗာနံ အရဟတော ဂတိ”တိ ၄ ထ္ထေ ပဋိသရဏော။ “အပိစ တျာဟံ ဗြဟ္မေ ဂတိဆ္ဆ ပဇာနာမိ၊ ဇုတိဆ္ဆ ပဇာနာမိ ဧ၀ံမဟိဒ္ဓိကော ဗကော ဗြဟ္မာ”တိ ၅ ထ္ထေ နိပ္ဖတ္တိယံ ဝတ္ထုတိ။ သွာယမိဓာပိ နိပ္ဖတ္တိယံ ဝတ္ထုတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အနုညာ**တိ အညာ ဂတိ နိပ္ဖတ္တိ နာမ နတ္ထိ။

ဓမ္မိကောတိ ဒသကုသလဓမ္မသမန္နာဂတော အဂတိဂမနဝိရဟိတော။ **ဓမ္မ-ရာဇာ**တိ ဇုဒံ ပုရိမပဒဿေ၀ ဝေ၀စနံ။ ဓမ္မေန ဝါ လဒ္ဓရဇ္ဇတ္တာ ဓမ္မရာဇာ။

၁-သုန္ဒရော (သျာ) ၂-မ ၁-၁၀၆-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၁-၄၀၉-ဝိဋ္ဌေ။
၄-၀ ၅-၂၆၃-ဝိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၁-၄၀၃-ဝိဋ္ဌေ။

စာတုရန္တောတိ ပုရတ္ထိမသမုဒ္ဒါဒိနံ စတုန္နံ သမုဒ္ဒါနံ ဝသေန စတုရန္တာယ ပထဝိယာ ဇာသရော။ **ဒီဇိတာဒီ**တိ ဝိဇိတသင်္ဂါမော။ ဇနပဒေါ အသ္မိ ာ ထာဝရိယံ ထိရဘာဝံ ပတ္ထောတိ **ဇနပဒတ္ထာဝရိယပတ္ထော**။ စတ္ထာသ ဟိ ရညော ဗလိဒက္ခာဒိဟိ လောကံ ပိဠယတော မနုဿာ မဇ္ဈိမဇနပဒံ ဆဒ္ဒေတ္ဝာ ပဗ္ဘတသမုဒ္ဒတီရာဒိနိ နိဿာယ ပစ္စန္တေ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ။ အတိမုဒုကဿ ရညော စောရေဟိ သာဟသိကဓနဝိလောပဝိဒ္ဓိတာ၂ မနုဿာ ပစ္စန္တံ ပဟာယ ဇနပဒမဇ္ဈေ ဝါသံ ကပ္ပေန္တိ၊ ဇာတိ ဧဝရူပေ ရာဇိနိ ဇနပဒေါ ထိရဘာဝံ န ပါပုဏာတိ၊ ဇာမသ္မိံ ပန ကုမာရေ ရဇ္ဇံ ကာရယမာနေ ဇေဿ ဇနပဒေါ ပါသာဏပိဒ္ဓိယံ ဌပေတ္ဝာ အယောပဋ္ဋေန ပရိက္ခိတ္တော ဝိယ ထိရော ဘဝိဿတီတိ ဒဿေန္တော "ဇနပဒတ္ထာဝရိယပတ္ထော"တိ အာဟံသု။

သတ္တရတနသမန္နာဂတောတိ ဣတ္ထေ ရတိဇနနဋ္ဌေန **ရတနံ**။ အပိစ—

စိတ္တီကတံ မဟဿုဇ္ဇု၊ အတုလံ ဒုလ္လဘဒဿနံ။
အနောမသတ္တပရိဘောဂံ၊ ရတနံ တေန ဝုစ္စတိ။

စက္ကရတနဿ စ နိဗ္ဗတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ အညံ ဒေဝဋ္ဌာနံ နာမ နဟောတိ၊ သဗ္ဗေ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိဟိ တဿေဝ ပူဇ္ဇ အဘိဝါဒနာဒိနိ စ ကရောန္တိ စိတ္တီကတဋ္ဌေန ရတနံ။ စက္ကရတနဿ စ ဇေဋ္ဌကံ နာမ ဓနံ အဿတီတိ အဿေါ နတ္ထိ၊ ဇာတိ မဟဿဋ္ဌေနာပိ ရတနံ။ စက္ကရတနဿ အညေဟိ လောကေ ဝိဇ္ဇ-မာနရတနေဟိ အသဒိသန္တိ အတုလဋ္ဌေနာပိ ရတနံ။ ယသ္မာ စ ပန ယသ္မိံ ကပ္ပေ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မိံယေဝ စက္ကဝတ္တိနော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါ စ ကဒါစိ ကရဟစိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မာ ဒုလ္လဘဒဿနဋ္ဌေနာပိ ရတနံ။ တဒေတံ ဇာတိ-ရူပကုလဂုဿရိယာဒီဟိ အနောမဿ ဥဠာရသတ္တဿေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န အည-ဿာတိ အနောမသတ္တပရိဘောဂဋ္ဌေနာပိ ရတနံ။ ယထာ စက္ကရတနံ၊ ဧဝံ သေသာနိပိတိ ဂုမေဟိ သတ္တဟိ ရတနေဟိ ပရိဝါရဘာဝေန စေဝ သဗ္ဗ-ဘောဂူပကရဏဘာဝေန စ သမန္နာဂတောတိ သတ္တရတနသမန္နာဂတော။

ဂုဒါနိ တေသံ သရူပတော ဒဿနတ္ထံ **တသိမာနီ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **စက္ကရတန**န္တိအာဒီသု အယံ သင်္ခေပါဓိပ္ပါယော၊ ဒ္ဝိသဟဿဒီပပရိဝါရာနံ စတုန္နံ မဟာဒီပါနံ သိရိဝိဘဝံ ဂဟေတ္ဝာ ဒါတုံ သမတ္ထံ စက္ကရတနံ ပါတုဘဝတိ။ တထာ ပုရောဘတ္တမေဝ သာဂရပရိယန္တံ ပထဝိံ အနုသံယာယနသမတ္ထံ[၃] ဝေဟာသင်္ခံ **ဟတ္ထိရတနံ**, တာဒိသမေဝ **အဿရတနံ**, စတုရင်္ဂသမန္နာဂတော

၁-အဿ (သျာ)　၂-သာဟသိကဇနဝိလောပဝိဒ္ဓိတာ (သျာ)　၃-အနုပရိယာယနသမတ္ထံ (သျာ)

အန္ဓကာရေ ယောဇနပ္ပမာဏံ အန္ဓကာရံ ဝိဓမိတ္ဝာ အာလောကဒဿနသမတ္ထံ **မဏိရတနံ**, ဆဗ္ဗိဒေါသဝိဝဇ္ဇိတံ မနာပစာရိ **ဇုတ္ထိရတနံ**, ယောဇနပ္ပမာဏော အန္ဓောပထဝိဂတံ နိမိံ ဒဿနသမတ္ထံ **ဂဟပတိရတနံ**, အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ သကလရဇ္ဇမနုသာသနသမတ္ထံ ဇေဋ္ဌပုတ္တသဒိတံ **ပရိဏာယကရတနံ** ပါတုဘဝတိ။

ပရောသဟဿန္တိ အတိရေကသဟဿံ။ **သူရာတိ** အဘိရုကာ။ **ဝိရဉ်ရူပါတိ** ဝိရာနံ အင်ံ ဝိရင်ံ၊ ဝိရိယသေတံ နာမံ၊ ဝိရင်ံ ရူပမေတေသန္တိ ဝိရင်ရူပါ၊ ဝိရိယဇာတိကာ ဝိရိယသဘာဝါ ဝိရိယမယာ[1] အကိလာသုနော အဟေသုံ၊ ဒိဝသမှိ ယုဇ္ဈန္တာ နာ ကိလမန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သာဂရပရိယန္တန္တိ** စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ သိမံ ကတ္ဝာ ဌိတသမုဒ္ဒပရိယန္တံ။ **အဒဏ္ဍနာ**တိ ယေ ကတာပရာဓေ သတ္တေ သတမှိ သဟဿမှိ ဂဏှန္တိ၊ တေ ဓနဒဏ္ဍေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တိ။ ယေ ဆေဇ္ဇဘေဒံ အနုသာသန္တိ၊ တေ သတ္တဒဏ္ဍေန။ အယံ ပန ဒုဝိဓမှိ ဒဏ္ဍံ ပဟာယ အဒဏ္ဍေန အဈာဝသတိ။ **အသတ္ထေနာ**တိ ယေ ကေတောဓာရာဒိနာ သတ္ထေန ပဲရံ ဝိဟေသန္တိ၊ တေ သတ္ထေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တိ နာဓ။ အယံ ပန သတ္ထေန ခုဒ္ဒမက္ခိကာယပိ ပိဝနမတ္တံ လောဟိတံ ကဿစိ အနုပ္ပါဒေတ္ဝာ ဓမ္မေနေဝ "ဧဟိ ဧခါ မဟာရာဇာ"တိ ဧဝံ ပဋိရာဇူဟိ သမ္ပဋိစ္ဆိတာဂမနော ဝုတ္တပ္ပကာရံ ပထဝိံ အဘိဝိဇိနိတ္ဝာ အဈာဝသတိ၊ အဘိဘဝိတ္ဝာ သာမိ ဟုတ္ဝာ ဝသတီတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဧကံ နိပ္ဖတ္တိံ ကထေတ္ဝာ ဒုတိယံ ကထေတုံ **သဧ ဧခါ ပနာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိကိလေသတက္ခာသဒ္ဓိတံ ဆဒနံ အာဝရဏံ ဝိဝဋံ ဝိဒ္ဒံသိတံ ဝိဝဋ္ဋကံ[2] ဧတေနာတိ **ဝိဝဋ္ဋဆ္ဆဒေါ**။ "ဝိဝဋ္ဋဆ္ဆဒါ"တိပိ ပါဠော၊ အယမေဝ အတ္ထော။

၃၅။ ဧဝံ ဒုတိယံ နိပ္ဖတ္တိံ ကထေတ္ဝာ တာသံ နိမိတ္တဘူတာန လက္ခဏာန ဒဿေတုံ **အယဉ္ဍိ ဧဝ ကုမာရော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ**တိ ယထာ အညေသံ ဘူမိယံ ပါဒံ ဌပေန္တာနံ အဂ္ဂပါဒတလံ ဝါ ပဏှိ ဝါ ပဿံ ဝါ ပဌမံ ဖုသတိ၊ ဧဝမဧ္ဖေ ဝါ ပန ဆိဒ္ဒံ ဟောတိ၊ ဥက္ခိပန္တာနံ အဂ္ဂတလာဒီသု ကေကောဋ္ဌာသော ပဌမံ ဥဋ္ဌဟတိ၊ န ဧဝမသ။ အသ ပန သုဝဏ္ဏ-ပါဒုကတလမိဝ ကေပဟာရေနေဝ သကလံ ပါဒတလံ ဘူမိံ ဖုသတိ၊ ကေပဟာရေနေဝ ဘူမိတော ဥဋ္ဌဟတိ။ တသ္မာ အယံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ။

၁-ဝိရိယမယာ ဝိယ (?) ၂-ဝိဝဋိတံ (သျာ)

စက္ကာနီတိ ဒ္ဝိသု ပါဒတလေသု ဒ္ဝေ စက္ကာနိ၊ တေသံ အရာ စ နေမိ စ နာဘိ စ ပါဋိယံ ဝုတ္တာဝ၀။ **သမ္ဗာကာရပရိပ္ဖုရာနီ**တိ ဇ္ဈမိနာ ပန အယံ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တေသံ ကိရ စက္ကာနံ ပါဒတလဿ မဇ္ဈေ နာဘိ ဒိဿတိ၊ နာဘိပရိစ္ဆိန္နာ ဝင်္ကလေခါ ဒိဿတိ၊ နာဘိမုခပရိက္ခေပပဒ္ဓော ဒိဿတိ၊ ပနာဋ္ဌမုခံ ဒိဿတိ၊ အရာ ဒိဿန္တိ၊ အရေသု ဝဋ္ဋလေခါ ဒိဿန္တိ၊ နေမိမဏ္ဍိကာ ဒိဿန္တိ။ ဇ္ဈဒံ တာဝ ပါဋိယံ အာဂတမေ၀။ သမ္မဟုလ၀ါရော ပန အနာဂတော၊ သော ဧ၀ံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော—သတ္တိ သိရိ၀ဏ္ဏော နဒ္ဒိ သော၀တ္တိကော ဝဋ္ဋံသကော ဝဓုမာနကံ မဏ္ဍယုဂဋ္ဌံ ဘဒ္ဒပီဋ္ဌံ အဂ်ုံသကော ပါသာဒေါ တောရဏံ သေတဏ္ဍတ္တံ ခဂ္ဂေါ တာလ၀ဏ္ဏံ မောရဟတ္ထကော ၀ါဠဗီဇနိ ဥဏ္ဏီသံ မဏိ ပတ္တော သုမနဒါမံ နိလုပ္ပလံ ရတ္တုပ္ပလံ သေတုပ္ပလံ ပဒုမံ ပုဏ္ဍရိကံ ပုဏ္ဍဃဋ္ဌော ပုဏ္ဍပါတိ သမုဒ္ဒေါ စက္က၀ါဠော ဟိမ၀ါ သိနေရု စန္ဒိမသူရိယာ နက္ခတ္တာနိ စတ္တာရော မဟာဒီပါ ဒ္ဝိပရိတ္တဒီပသဟဿာနိ, အန္တမသော စက္က၀တ္တိရညော ပရိသံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗော စက္ကလက္ခဏသော၀ ပရိ၀ါရော။

အာယတပဏှီတိ ဒီဃပဏှိ၊ ပရိပုဏ္ဏပဏှိတိ အတ္ထော။ ယထာ ဟိ အညေသံ အဂ္ဂပါဒေါ ဒီဃော ဟောတိ၊ ပဏှိမတ္ထကေ ဇဃ်ာ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ပဏှိ တဿေ့ဝ ဒ္ဝိပါဒ ဝိယ ဟောတိ၊ န ဧ၀ံ မဟာပုရိသဿ။ မဟာပုရိသဿ ပန စတ္ထု ကောဋ္ဌာသေသု ဒ္ဝေ ကောဋ္ဌာသာ အဂ္ဂပါဒေါ ဟောတိ၊ တတိယေ ကောဋ္ဌာသေ ဇဃ်ာ ပတိဋ္ဌာတိ၊ စတုတ္ထကောဋ္ဌာသေ အာရဂ္ဂေန ဝဋ္ဋေတွာ ဒ္ဝိပါဒ ဝိယ ရတ္တကမ္မလဂေဏ္ဍုကသဒိသာ ပဏှိ ဟောတိ။

ဒီဃင်္ဂုလီတိ ယထာ အညေသံ ကာစိ အင်္ဂုလိယော ဒီဃာ ဟောန္တိ၊ ကာစိ ရဿာ၊ န ဧ၀ံ မဟာပုရိသဿ။ မဟာပုရိသဿ ပန မဇ္ဈိမင်္ဂုလိယော ဒီဃာ ဟတ္ထပါဒင်္ဂုလိယော မူလေ ထူလာ၊ အနုပုဗ္ဗေန ဂန္ဓာ အဂ္ဂေ· တနုကာ၊ နိယျာသတေလေန မဒ္ဒိတွာ ဝဋ္ဋိတဟရိတာလ၀ဋ္ဋိသဒိသာ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဒီဃင်္ဂုလိ"တိ။

မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါတိ သပ်ိမတ္ထေ သြသာရေဟ္ဟာ ဌပိတံ သတ၀ါရ-ဝိဟတကပ်ါသပဋ္ဋံ ဝိယ မုဒု။ ယထာ စ ဇ္ဈဒါနိ ဇာတမတ္တာသု၊ ဧ၀ံ ဝုစ္စ-ကာလေပိ မုဒုတလုနာယေ၀ ဘ၀ိဿန္တိ၊ မုဒုတလုနာ ဟတ္ထပါဒါ ဧတေသာတိ မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ။

ဇာလဟတ္ထပါဒေါတိ နာ စမ္မေန ပဋိမဏ္ဍိတဂ်ုံလန္တရော။ ဒေါသော ဟိ ဖဏ-ဟတ္ထကော ပရိသဒေါသေန[1] ဥပဟတော ပဗ္ဗဇ္ဇံ နာ ပဋိလဘတိ။ မဟာပုရိသဿ

၁-ပုရိသဒေါသေန (သျာ၊ က)

ပန စတသော ဟတ္ထဂ်လိယော ပဗ္ဗတိ ပါဒဂ်လိယော ကေပုမာဏာ ဟောန္တိ၊ တာသံ ကေပုမာဏတာယ ယဝလက္ခဏံ[1] အညမညံ ပဋိဝိဇ္ဈတွာ တိဋ္ဌတိ။ အထသ ဟတ္ထပါဒါ ကုသလေန ဝဏ္ဏကိနာ ယောဇိတဇာလဝါတပါနသဒိသာ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ဇာလဟတ္ထပါဒေါ''တိ။

ဥဿံ ပတိဋ္ဌိတဂေါပ္ဖကတ္တာ ဥဿဒ်ါ ပါဒါ အသာတိ **ဥဿဒ်ပါဒေါ**။ အညေသဉ္စိ ပိဋ္ဌိပါဒေ ဂေါပ္ဖကာ ဟောန္တိ၊ တေန တေသံ ပါဒါ အာဏိဗဒ္ဓါ ဝိယ ဗဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ န ယထာသုခံ ပရိဝတ္တန္တိ၊ ဂန္ဆန္တာနံ ပါဒတလာနိပိ နဒိဿန္တိ။ မဟာပုရိသဿ ပန အာရုဟိတ္ဝာ ဥပရိ ဂေါပ္ဖကာ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ တေနဿ နာဘိတော ပဋ္ဌာယ ဥပရိမကာယော နာဝါယ ဌပိတသုဝဏ္ဏ-ပဋိမာ ဝိယ နိစ္စလော ဟောတိ၊ အဓောကာယောဝ ဇုဏ္ဏတိ၊ သုခေန ပါဒါ ပရိဝတ္တန္တိ၊ ပုရတောပိ ပစ္ဆတောပိ ဥဘယပဿေသုပိ ဌတ္ဝာ ပဿန္တာနံ ပါဒတလာနိ ပညာယန္တိ၊ န ဟတ္ထိနံ ဝိယ ပစ္ဆတောယေဝ။

ဏိဇဃောတိ ဏိမိဂသဒိသဇဃော မံသုဿဒေန ပရိပုဏ္ဏဇဃော၊ နဇကတော ဗဒ္ဓပိဏ္ဍိကမံသော၊ သမန္တတော သမသဏ္ဌိတေန မံသေန ပရိက္ခိတ္တာဟိ သုဝဋ္ဋိတာဟိ သာလိဂဗ္ဘယဝဂဗ္ဘသဒိသာဟိ ဇင်္ဃာဟိ သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။

အနောနမန္တာတိ အနမန္တာ၊ ဇတေနဿ အခုဇ္ဇအဝါမနဘာဝေါ ဒိပိတော။ အဝသေသဇနာ ဟိ ခုဇ္ဇာ ဝါ ဟောန္တိ ဝါမနာ ဝါ။ ခုဇ္ဇာနံ ဥပရိမကာယော အပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ၊ ဝါမနာနံ ဟေဋ္ဌိမကာယော။ တေ အပရိပုဏ္ဏကာယတ္တာ နဿ သက္ကောန္တိ အနောနမန္တာ ဇဏ္ဏုကာနိ ပရိမဇ္ဇိတုံ။ မဟာပုရိသော ပန ပရိပုဏ္ဏဥဘယကာယတ္တာ သက္ကောတိ။

ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယျောတိ ဥသဘဝါရဏာဒီနံ ဝိယ သုဝဏ္ဏပဒုမ-ကဏ္ဏိကသဒိသေဟိ ကောသေဟိ သြဟိတံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝတ္ထဂုယျံ အသာတိ ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယျော။ **ဝတ္ထဂုယျ**န္တိ ဝတ္ထေန ဂုဟိတမ္ပိ အဂ်ဇာတံ ဝုစ္စတိ။

သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောတိ ဇာတိဟိင်္ဂုလကေန မဇ္ဈေတ္ဝာ ဒိပိဒါဠာယ ဃံသိတ္ဝာ[2] ဂေရုကပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဌပိတဃနသုဝဏ္ဏရူပသဒိသောတိ အတ္ထော။ ဇတေနဿ ဃနသိနိဒ္ဓသက္ခသရိရတံ ဒသ္သေတ္ဝာ ဆဝိဝဏ္ဏဒဿနတ္ထံ **ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစေ**တိ ဝုတ္တံ။ ပုရိမဿ ဝါ ဝေဝစနမေတံ။

၁-ဇာလလက္ခဏံ (က)　　၂-နိသဒါယံ ဃံသိတ္ဝာ (က)

ရဇောဇလ္လန္တိ ရဇော ဝါ မလံ ဝါ။ **နာ ဥပလိမ္ပတီတိ** နာ လဂ္ဂတိ ပဒုမပလာသတော ဥဒကမိန္တု ဝိယ ဝိဝဋ္ဋတိ။ ဟတ္ထဓောဝနာဒီနိ ပန ဥတုဂ္ဂဟဏတ္ထာယ စေဝ ဒါယကာနံ ပုညဖလတ္ထာယ စ ဗုဒ္ဓါ ကရောန္တိ၊ ဝတ္တသီသေနာပိ စ ကရောန္တိယေဝ။ ဃနာဃနံ ပဝိသန္တေန ဟိ ဘိက္ခုနာ ပါဒေ ဓောဝိတ္ဝာ ပဝိသိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တမေတံ။

ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမောတိ အာဝဋ္ဋပရိယောသာနေ ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ ဟုတ္ဝာ မုခသောဘံ ဥလ္လောကယမာနာနိ ဝိယ ဌိတာနိ လောမာနိ အဿာတိ ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမော။

မြဟ္မုဇုဂတ္တောတိ မြဟ္မာ ဝိယ ဥဇုဂတ္တော၊ ဥဇုမေဝ ဥဂ္ဂတဒိဃသရီရော ဘဝိဿတိ။ ယေဘုယ္ယေန ဟိ သတ္တာ ခန္ဓေ ကဋိယံ ဇာဏ္ဏာသူတိ တိသုဋ္ဌာနေသု နမန္တိ၊ တေ ကဋိယံ နမန္တာ ပစ္ဆတော နမန္တိ၊ ဇုတရေသု ဒ္ဝိသုဋ္ဌာနေသု ပုရတော။ ဒိဃသရီရာ ပန ဧကေ ပဿဝက်ာ ဟောန္တိ၊ ဧကေ မုခံ ဥန္နမေတ္ဝာ နက္ခတ္တာနိ ဂဏယန္တာ ဝိယ စရန္တိ၊ ဧကေ အပ္ပမံသလောဟိတာ သူလသဒိသာ ဟောန္တိ၊ ဧကေ ပုရတော ပဉ္စာရာ ဟောန္တိ၊ ပဝေဓမာနာ ဂစ္ဆန္တိ။ အယံ ပန ဥဇုမေဝ ဥဂ္ဂန္တာ ဒိဃပဗ္ဗမာဏော ဒေဝနဂရေ ဥဿိတသုဝဏ္ဏတောရဏံ ဝိယ ဘဝိဿတိတိ ဒိပေန္တိ။ ယထာ စေတံ၊ ဧဝံ ယံ ယံ ဇာတမတ္တဿ သဗ္ဗသော အပရိပုဏ္ဏံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဟောတိ၊ တံ တံ အာယတိံ တထာဘာဝိတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သတ္တုဿဒေါတိ ဒ္ဝေ ဟတ္ထပိဋ္ဌိယော ဒ္ဝေ ပါဒပိဋ္ဌိယော ဒ္ဝေ အံသကူဋာနိ ခန္ဓောတိ ဇုမေသု သတ္တသု ဌာနေသု ပရိပုဏ္ဏော မံသုဿဒေါ အဿာတိ သတ္တုဿဒေါ။ အညေသံ ပန ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌာဒီသု သိရာဇာလံ ပညာယတိ၊ အံသကူဋက္ခန္ဓေသု အဋ္ဌိကောဋိယော။ တေ မနုဿာ ပေတာ ဝိယ ခါယန္တိ။ နတထာ မဟာပုရိသော၊ မဟာပုရိသော ပန သတ္တသု ဌာနေသု ပရိပုဏ္ဏမံသုဿဒတ္တာ နိဂူဠှသိရာဇာလေဟိ ဟတ္ထပိဋ္ဌာဒီဟိ ဝဋ္ဋေတ္ဝာ သုဋ္ဌိတသုဝဏ္ဏာဋ္ဌင်္သဒိသေန ခန္ဓေန သိလာရူပကံ ဝိယ ခါယတိ၊ စိတ္တကမ္မရူပကံ ဝိယ စ ခါယတိ။

သီဟဿ ပုဗ္ဗဒ္ဓံ ဝိယ ကာယော အဿာတိ **သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော**။ သီဟဿ ဟိ ပုရတ္ထိမကာယော၀ ပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ၊ ပစ္ဆိမကာယော အပရိပုဏ္ဏော။ မဟာပုရိသဿ ပန သီဟဿ ပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော ဝိယ သဗ္ဗော ကာယော ပရိပုဏ္ဏော။ သောဝိ သီဟသေ၀ တတ္ထ တတ္ထ ဝိနတုန္နတာဒိ၀သေန

ဒုဿဏ္ဍိတဝိသဏ္ဍိတော နာ ဟောတိ၊ ဒီဃာယုတ္တဋ္ဌာနေ ပန ဒီဃော၊ ရဿထူလကိသပုထုလအနုဝဋ္ဋိတယုတ္တဋ္ဌာနေသု တထာဝိဓောဝ ဟော့တိ။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ ဘဂဝတာ—

မနာပိယေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကမ္မဝိပါကေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ ဒီဃေဟိ သောဘတိ၊ တာနိ အင်္ဂါနိ ဒီဃာနိ သဏ္ဌာန္တိ။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ ရဿေဟိ သောဘတိ၊ တာနိ အင်္ဂါနိ ရဿာနိ သဏ္ဌာန္တိ။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ ထူလေဟိ သောဘတိ၊ တာနိ အင်္ဂါနိ ထူလာနိ သဏ္ဌာန္တိ။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ ကိသေဟိ သောဘတိ၊ တာနိ အင်္ဂါနိ ကိသာနိ သဏ္ဌာန္တိ။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ ပုထုလေဟိ သောဘတိ၊ တာနိ အင်္ဂါနိ ပုထုလာနိ သဏ္ဌာန္တိ။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ ဝဋ္ဋေဟိ သောဘတိ၊ တာနိ အင်္ဂါနိ ဝဋ္ဋာနိ သဏ္ဌာန္တိတိ။

ဣတိ နာနာစိတ္တေန ပုညစိတ္တေန[၁] စိတ္တိတော ဒသဟိ ပါရမီဟိ သဇ္ဇိတော မဟာပုရိသဿ အတ္တဘာဝေါ၊ လောကေ သမ္ဗသိဿိနော ဝါ သမ္ဗဒ္ဓိမန္တော ဝါ ပတိရူပကမ္မိ ကာတုံ နာ သက္ကောန္တိ။

စိတန္တရံသောတိ[၂] အန္တရံသံ ဝုစ္စတိ ဒွိန္နံ ကောဋ္ဌာနံ အန္တရံ၊ တံ စိတံ[၃] ပရိပုဏ္ဏံ အန္တရံသံ အဿာတိ စိတန္တရံသော။ အညေသဉ္ဒိ တံ ဌာနံ နိန္နံ ဟောတိ၊ ဒွေ ဝိဇ္ဇိကောဋ္ဌာ ပါဋိယေက္ကာ ပညာယန္တိ။ မဟာပုရိသဿ ပန ကဋိတော ပဋ္ဌာယ မံသပဋ္ဌလံ ယာဝ ခန္ဓာ ဥဂ္ဂမ္မ သမုဿိတသုဝဏ္ဏဖလကံ ဝိယ ဝိဇ္ဇိံ ဆာဒေတ္ဝာ ပတိဋ္ဌိတံ။

နိဂ္ဂြောဓပရိမဏ္ဍလောတိ နိဂ္ဂြောဓော ဝိယ ပရိမဏ္ဍလော။ ယထာ ပညာသဟတ္ထတာယ ဝါ သတဟတ္ထတာယ ဝါ သမန္နာဂတာခေါ နိဂ္ဂြောဓော ဒီဃတောပိ ဝိတ္ထာရတောပိ ကေပဟမာဏောဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ ကာယတောပိ ဗျာမတောပိ ကေပဟမာဏော။ ယထာ အညေသံ ကာယော ဝါ ဒီဃော ဟောတိ ဗျာမော ဝါ၊ နာ ဧဝံ ဝိသမပဟမာဏောတိ အတ္ထော။ တေနေဝ **ယာဝတကွသ ကာယော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယာဝတကော အဿာတိ **ယာဝတကွသ**။

သမဝဋ္ဋိကွန္ဓောတိ သမဝဋ္ဋိတကွန္ဓော။ ယထာ ဧကေ ကောဋ္ဌာ ဝိယ စ ဗကာ ဝိယ စ ဝရာဟာ ဝိယ စ ဒီဃဂလာ ဝက်ဂလာ ပုထုလဂလာ စ

၁-ဒါနစိတ္တေန ပုညစိတ္တေန (သျာ)၊ ဒါနပုညစိတ္တေန (က) ၂-ဒိတန္တရံသော (သျာ)
၃-ဒိတံ (သျာ)

ဟောန္တိ၊ ကထနကာလေ သိရာဇာလံ ပညာယတိ၊ မန္ဒော သရော နိက္ခမတိ၊ နဇံ မဟာပုရိသဿ။ မဟာပုရိသဿ ပန သုဝဏ္ဏတသုဝဏ္ဏာဒ္ဒိဂ်သဒိသော ခန္ဓော ဟောတိ၊ ကထနကာလေ သိရာဇာလံ နာ ပညာယတိ၊ မေဃဿ ဝိယ ဂဇ္ဇိတော သရော မဟာ ဟောတိ။

ရဿဂ္ဃသဂ္ဂိတိ ဇွော ရသံ ဂသန္တိ ဟရန္တိတိ ရသဂ္ဂသာ၊ ရသဟရဏိနမေတံ အဓိဝစနံ၊ တာ အဂ္ဂါ အဿာတိ ရသဂ္ဂသဂ္ဂိ။ မဟာပုရိသဿ ကိရ သတ္တ-ရသဟရဏီသဟဿာနိ ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ ဟုတ္ဝာ ဂိဝါယမေဝ ပဋိမုက္ကာနိ။ တိလဖလ-မတ္တောပိ အာဟာရော ဇီဝဂ္ဂေ ဌပိတော သဗ္ဗကာယံ အနုဖရတိ။ တေနေဝ မဟာပဓာနံ ပဒဟန္တဿ ကေတ္တလ္ဟုလာဒီဟိပိ ကဋ္ဌာယယူသပသတမတ္တေနာပိ ကာယဿ ယာပနံ အဟောသိ။ အညေသံ ပန တထာ ဒုဘာဝါ နာ သကလံ ကာယံ ဩဇာ ဖရတိ။ တေန တေ ဗဟွာဗာဓာ ဟောန္တိ။

သိဟသေဝ ဟနု အဿာတိ **သီဟဟနု**။ တတ္ထ သိဟဿ ဟေဋ္ဌိမဟနုမေဝ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ၊ နာ ဥပရိမံ။ မဟာပုရိသဿ ပန သိဟဿ ဟေဋ္ဌိမံ ဝိယ ဒ္ဝေပိ ပရိပုဏ္ဏာနိ ဒ္ဝါဒသိယာ ပက္ခဿ စန္ဒသဒိသာနိ ဟောန္တိ။ အထ နေမိတ္တကာ ဟနုကပရိယန္တံ ဩလောကေန္တာဝ ဇုမေသု ဟနုကေသု ဟေဋ္ဌိမေ ဝိသတိ ဥပရိမေ ဝိသတိတိ စတ္တာလီသဒန္တာ သမာ အဝိရဠာ ပတိဋ္ဌဟိဿန္တိတ် သလ္လက္ခေတ္ဝာ **အယဠ္ဠိ ဒေဝ ကုမာရော စတ္တာလီသဒန္တော ဟောတီတိ**-အာဒိမာဟံသု။ တတြာယမတ္ထော၊ အညေသဠ္ဠိ ပရိပုဏ္ဏဒန္တာနမ္ပိ ဒ္ဝတ္တိံသ ဒန္တာ ဟောန္တိ။ ဇုမဿ ပန စတ္တာလိသံ ဘဝိဿန္တိ။ အညေသဉ္ဉ ကေစိ ဒန္တာ ဥစ္စာ ကေစိ နီစာတိ ဝိသမာ ဟောန္တိ၊ ဇုမဿ ပန အယပဋ္ဋကေန ဆိန္နသင်္ခဋ္ဌလံ ဝိယ သမာ ဘဝိဿန္တိ။ အညေသံ ကုမ္မိလာနံ ဝိယ ဒန္တာ ဝိရဠာ ဟောန္တိ၊ မဿ္ဆမံသာနိ ခါဒန္တာနံ ဒန္တန္တရံ ပူရေန္တိ။ ဇုမဿ ပန ကနကဖလကာယံ သမုဿိတဝဇိရပန္တိ ဝိယ အဝိရဠာ တုလိကာယ ဒဿိတပရိယန္တာဒါ ဝိယ ဒန္တာ ဘဝိဿန္တိ။ အညေသဉ္ဉ ပူတိဒန္တာ ဥဋ္ဌဟန္တိ။ တေန ကာစိ ဒါဠာ ကာဠာပိ ဝိဝဏ္ဏာပိ ဟောန္တိ။ အယံ ပန သုဋ္ဌု သုက္ကဒါဠော သြသဓိတာရကမ္ပိ အတိက္ကမ္မ ဝိရောစမာနာယ ပဘာယ သမန္နာဂတဒါဠော ဘဝိဿတိ။

ပဟူတဇိဇ္ဇိဝှါတိ ပုထုလဇိဇ္ဇိဝှါ။ အညေသံ ဇိဝှါ ထူလာပိ ဟောန္တိ ကိသာပိ ရဿာပိ ထဒ္ဓါပိ ဝိသမာပိ၊ မဟာပုရိသဿ ပန ဇိဝှါ မုဒု ဒီဃာ ပုထုလာ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ ဟောတိ။ သော ဟိ တေံ လက္ခဏံ ပရိယေသိတ္ဝာ အာဂတာနံ ကမ္မိဝိနောဒနတ္ထံ မုဒုကတ္တာ တံ ဇိဝှံ ကထိနသုစိံ ဝိယ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ ဥဘော နာသိကသောတာနိ ပရာမသတိ၊ ဒီဃတ္တာ ဥဘော ကဏ္ဏသောတာနိ

ပရာမသတိ၊ ပုထုလက္ခာ ကေသန္တပရိယောသာနံ ကေဝလမ္ပိ နလာဋံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ။ ဧဝမသ မုဒုဒီဃပုထုလဘာဝံ ပကာသေန္တော တေသံ ကဉ်ံ ဝိနောဒေတိ။ ဧဝံ တိလက္ခဏာသမ္ပန္နံ ဇိဝှံ သန္ဓာယ "ပဟူတဇိဝှေါ"တိ ဝုတ္တံ။

ဗြဟ္မသရောတိ အညေ ဆိန္နသရာပိ ဘိန္နသရာပိ ကာကသရာပိ ဟောန္တိ၊ အယံ ပန မဟာဗြဟ္မုနော သရသဒိသေန သရေန သမန္နာဂတော ဘဝိဿတိ၊ မဟာဗြဟ္မုနော ဟိ ဝိတ္တသေမ္ဟေဟိ အပလိဗုဒ္ဓတ္တာ သရော ဝိသဒေါ ဟောတိ။ မဟာပုရိသေနာပိ ကတကမ္မံ တသ္သ ဝတ္ထုံ သောဓေတိ။ ဝတ္ထုနော သုဒ္ဓတ္တာ နာဘိတော ပဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌဟန္တော သရော ဝိသဒေါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော ဝ သမုဋ္ဌာတိ။ ကရဝိကော ဝိယ ဘဏတီတိ **ကရဝိကဘာဏီ**၊ မတ္တကရဝိကရုတမဇ္ဈုဿောသောတိ အတ္ထော။

အဘိနီလနေတ္တောတိ နီ သကလနီလနေတ္တော၊ နီလယုတ္တဋ္ဌာနေ ပနဿ ဥမာပုပ္ဖသဒိသေန[1] အတိဝိသုဒ္ဓေန နီလဝဏ္ဏေန သမန္နာဂတာနိ နေတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ ပီတယုတ္တဋ္ဌာနေ ကဏိကာရပုပ္ဖသဒိသေန ပီတဝဏ္ဏေန, လောဟိတယုတ္တဋ္ဌာနေ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖသဒိသေန လောဟိတဝဏ္ဏေန, သေတယုတ္တဋ္ဌာနေ ဩဒါတသိတာရကသဒိသေန သေတဝဏ္ဏေန, ကာဠယုတ္တဋ္ဌာနေ အဉ္ဇနဂိရိဋ္ဌကသဒိသေန ကာဠဝဏ္ဏေန သမန္နာဂတာနိ။ သုဝဏ္ဏဝိမာနေ ဥဿိဋ္ဌိတမဏိသီဟပဉ္ဇရသဒိသာနိ ခါယန္တိ။

ဂေါပခုမောတိ ဇေဋ္ဌ ပခုမန္တိ သကလစက္ခုဘဏ္ဍံ[2] အဓိပ္ပေတံ၊ တံ ကာဠဝဏ္ဏကဿ ဗဟလဓာတုကံ ဟောတိ၊ ရတ္တဝဏ္ဏကဿ ဝိပ္ပသန္နံ၊ တံမုဟုတ္တဇာတတရုဏရတ္တဝဏ္ဏကသဒိသဧကဋ္ဌဘဏ္ဍောတိ အတ္ထော။ အညေသဉ္ဉိ စက္ခုဘဏ္ဍာ[3] အပရိပုဏ္ဏာ ဟောန္တိ၊ ဟတ္ထိမုသိကာဒိနံ အက္ခိသဒိသေဟိ ဝိနိဂ္ဂတေဟိပိ ဂမ္ဘီရေဟိပိ အက္ခီဟိ သမန္နာဂတာ ဟောန္တိ။ မဟာပုရိသဿ ပန ဓောဝိတ္ဝာ မဇ္ဇိတ္ဝာ ဌပိတမဏိဂုဋ္ဌိကာ ဝိယ မုဒုသိနိဒ္ဓနီလသုခုမပခုမာစိတာနိ အက္ခီနိ။

ဥဏ္ဏောတိ ဥဏ္ဏလောမံ။ **ဘမုကန္တရေ**တိ ဒွိန္နံ ဘမုကာနံ ဝေမဇ္ဈေ နာသိက-မတ္ထကေယေဝ ဇာတာ၊ ဥဂ္ဂန္ဒွာ ပန နလာဋဒေဝေမဇ္ဈေ ဇာတာ။ **သြဒါတာ**တိ ပရိသုဒ္ဓါ သြသဓိတာရကသမာနဝဏ္ဏာ။ **မုဒူ**တိ သပ္ပိမဏ္ဍေ သြသာရေတ္ဝာ ဌပိတသတဝါရဓိဟတကပ္ပါသပဋိဘာဂသဒိသာ။ **တူလသန္နိဘာ**တိ သိမ္ဗလိတူလ-လတာတူလသမာနာ အယမသ သြဒါတတာယ ဥပမာ။ သာ ပနေသာ ကောဋိယံ ဂဟေတ္ဝာ အာကဍိယမာနာ ဥပဓုဝါဟုပမာဏာ ဟောတိ၊

၁-ဥမ္မာပုပ္ဖသဒိသေန (သီ၊ သျာ၊ က) ၂-သကလစက္ခုဂေဏ္ဍံ(သျာ) ၃-စက္ခုဂေဏ္ဍာ (သျာ)

ဝိဿဋ္ဌာ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋဝသေန အာဝဋ္ဋိတ္ဝာ ဥဒ္ဓဂ္ဂါ ဟုတ္ဝာ သန္တိဋ္ဌတိ။ သုဝဏ္ဏ-ဖလကမဇ္ဈေ ဌပိတရဇတပုဗ္ဗဏ္ဍကံ ဝိယ, သုဝဏ္ဏဃဋေတာ နိက္ခမမာနာ ဒိရဓာရာ ဝိယ, အရဏပဘာရဋ္ဌေ ဂဂနပ္ပဒေသေ ဩသဓိတာရကာ ဝိယ စ အတိ-မနောဟရာယ သိရိယာ ဝိရောစတိ။

ဥဏ္ဟီသသီသောတိ ဣဒံ ပရိပုဏ္ဏနလာဋတ္တု ပရိပုဏ္ဏသီသတဋ္ဌာတိ ဒွေ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ မဟာပုရိသဿ ဟိ ဒက္ခိဏကဏ္ဏစူဠိကတော ပဋ္ဌာယ မံသပဋလံ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ သကလနလာဋံ ဆာဒယမာနံ ပူရယမာနံ ဂန္ဓွာ ဝါမကဏ္ဏစူဠိကာယံ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တံ ရညော ဗန္ဓဉ္ဇီသပဋ္ဋော ဝိယ ဝိရောစတိ။ မဟာပုရိသဿ ကိရ ဣမံ လက္ခဏံ ဒိသွာ ရာဇာနံ ဉဇ္ဈီသပဋံ အကံသု။ အယံ တာဝ ဧကော အတ္ထော။ အညေ ပန ဇနာ ဒဖပရိပုဏ္ဏသီသာ ဟောန္တိ၊ ကေစိ ကပိသီသာ၊ ကေစိ ဖလသီသာ၊ ကေစိ အဋ္ဌိသီသာ၊ ကေစိ ဟတ္ထိသီသာ၊ ကေစိ တုမ္ဗသီသာ၊ ကေစိ ပဇ္ဇာရသီသာ။ မဟာပုရိသဿ ပန အာရဏ္ဍေန ဝဋ္ဋေတ္ဝာ ဌပိတံ ဝိယ သုပရိပုဏ္ဏံ ဥဒကပုဗ္ဗဋ္ဌသဒိသံ သီသံ ဟောတိ။ တတ္ထ ပုရိမနယေ ဥဏ္ဟီသဝေဋိတသီသော ဝိယာတိ ဥဏ္ဟီသသီသော။ ဒုတိယနယေ ဥဏ္ဟိသံ ဝိယ သဗ္ဗတ္ထ ပရိမဏ္ဍလသီသောတိ ဥဏ္ဟီသသီသော။

ဝိပဿီသမညာဝဏ္ဏနာ

၃၇။ **သဗ္ဗကာမေဟီ**တိ ဣဒံ လက္ခဏာနိ ပရိဂ္ဂဏှာပေတ္ဝာ ပစ္ဆာ ကတံ ဝိယ ဝုတ္တံ၊ န ပနေဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ပဌမဋ္ဌိ တေ နေမိတ္တကေ သန္နိပေတ္ဝာ ပစ္ဆာ လက္ခဏ-ပရိဂ္ဂဏှနံ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တဿ ဝိတ္ထာရော ဂဇ္ဈောဂ္ဂနိယံ ဝုတ္တော-ယေဝ။ **ပါယေန္တီ**တိ ထည့် ပါယေန္တိ။ တဿ ကိရ နိဒ္ဒေါသေန မဓုရေန ဒိရေန သမန္နာဂတာ သဋ္ဌိ ဓာတိယော ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ တထာ သေသာပိ တေသု တေသု ကမ္မေသု ကုသလာ သဋ္ဌိသဋ္ဌိယေဝ။ တာသံ ပေသနကာရကေ သဋ္ဌိ ပုရိသေ, တဿ တဿ ကတာကတဘာဝံ သလ္လက္ခေ သဋ္ဌိ အမစ္စေ ဥပဋ္ဌာပေသိ။ ဧဝံ စတ္တာရိ သဋ္ဌိယော ဇုတ္ထိနံ, ဒွေ သဋ္ဌိယော ပုရိသာနန္တိ ဆ သဋ္ဌိယော ဥပဋ္ဌကာနံယေဝ အဟေသုံ။ **သေတဆတ္တန္တိ** ဒိဗ္ဗသေတဆတ္တံ။ ကုလဒတ္တိယံ ပန သိရိဂဗ္ဘေယေဝ တိဋ္ဌတိ။ **မာ နံ သီတံ ဝါ**တိအာဒိသု မာ အဘိဘဝိတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သွာသုဒန္တိ** သော အသုဒံ။ **အင်္ကေနေဝ အင်္ကန္တိ**[1] အညဿ[2] ဗာဟုနာဝ အညဿ[2] ဗာဟုံ။ အညဿ စ

၁-အင်္ဂေနေဝ အင်္ဂန္တိ (က)　　၂-အညိဿာ (?)

အံသကွဋ္ဌေနေဝ အညွသ အံသကွဋ္ဌံ။ **ပရိဟရိယတီ**တိ နိယတိ၊ သမွာပိယတီတိ အတ္ထော။

၃၈။ **မဇ္ဈိဿရော**တိ အခရဿရော။ **ဝဂ္ဂိဿရော**တိ ဆကနိပုဏ္ဏဿရော။ **မဓုရဿရော**တိ သာတဿရော။ **ပေမနီယဿရော**တိ ပေမဇနကဿရော။ တတြိဒံ ကရဝိကာနံ မဓုရဿရတာယ—ကရဝိကသကုဏော ကိရ မဓုရ-ရသံ အမွပက္ကံ မုခတုဏ္ဍကေန ပဟရိတွာ ပဋ္ဌရိတရသံ ပိဝိတွာ ပက္ခေန တာလံ ဒတွာ ဝိကူဇမာနေ စတုပ္ပဒါ မတ္တာ ဝိယ လဒ္ဓိတုံ အာရဘန္တိ။ ဂေါစရပသုတာပိ စတုပ္ပဒါ မုခဂတာနိ တိဏာနိ ဆဒ္ဒေတွာ တံ သဒ္ဒံ သုဏန္တိ။ ဝါဠမိဂါ ခုဒ္ဒကမိဂေ အနုဗန္ဓမာနာ ဥက္ခိတ္တံ ပါဒံ အနိက္ခိပိတွာဝ တိဋ္ဌန္တိ။ အနုဗဒ္ဓမိဂါ စ မရဏဘယံ ဇဟိတွာ တိဋ္ဌန္တိ။ အာကာသေ ပက္ခန္ဒာ ပက္ခိနောပိ ပက္ခေ ပသာရေတွာ တံ သဒ္ဒံ သုဏမာနာဝ တိဋ္ဌန္တိ။ ဥဒကေ မစ္ဆာပိ ကဏ္ဏပဋ္ဌလံ ပပ္ဖေါဋေတွာ တံ သဒ္ဒံ သုဏမာနာဝ တိဋ္ဌန္တိ။ ဧဝံ မဓုရဿရာ ကရဝိကာ။

အသန္ဓိမိတ္တာပိ ဓမ္မာသောကဿ ဒေဝိ "အဉ္ဇိ နု ခေါ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓဿရေန သဒိသော ကဿစိ သရော"တိ သံဃံ ပုစ္ဆိ။ အထ္ထိ ကရဝိကဿကုဏဿရာတိ။ ကုဟိံ ဘန္တေ တေ သကုဏာတိ။ ဟိမဝန္တေတိ။ သာ ရာဇာနံ အာဟ "ဒေဝ အဟံ ကရဝိကဿကုဏံ ပဿိတုကာမာမိ"တိ။ ရာဇာ "ဋ္ဌမသ္မိံ ပဇ္ဇရေ နိသိဒိတွာ ကရဝိကော အာဂစ္ဆတူ"တိ သုဝဏ္ဏပဇ္ဇရံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ပဇ္ဇရော ဂန္ဓာ ဧကဿ ကရဝိကဿ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ သော "ရာဇာဏာယ အာဂတော ပဇ္ဇရော၊ နံ သက္ကာ နံ ဂန္တု"န္တိ တတ္ထ နိသိဒိ။ ပဇ္ဇရော အာဂန္ဒွာ ရညော ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ နံ ကရဝိကသဒ္ဒံ ကာရာပေတုံ သက္ကောန္တိ။ အထ ရာဇာ "ကထံ ဘဏော ဋ္ဌမေ သဒ္ဒံ နံ ကရောန္တိ"တိ အာဟ။ ဥတကေ အဒိဿာ ဒေဝါတိ။ အထ နံ ရာဇာ အာဒါသေဟိ ပရိက္ခိပါပေသိ။ သော အတ္တနော ဆာယံ ဒိသွာ "ဥတကာ မေ အာဂတာ"တိ မညမာနော ပက္ခေန တာလံ ဒတွာ မဓုရဿရေန မဏိဝံသံ မေမာနော ဝိယ ဝိရဝိ။ သကလနဂရေ မနုဿာ မတ္တာ ဝိယ လဒ္ဓိံသု။ အသန္ဓိမိတ္တာ စိန္တေသိ "ဋ္ဌမဿ တာဝ တိရစ္ဆာနဂတဿ ဧဝံ မဓုရော သဒ္ဒော၊ ကိဒိသော နု ခေါ သမ္မဇ္ဇိတညာဏသိရိပတ္တဿ ဘဂဝတော သဒ္ဒော ဘဝေယ္ယာ"တိ ဝိတိံ ဥပ္ပါဒေတွာ တံ ဝိတိံ အဝိဇဟိတွာ သတ္တဟိ ဇယ်သတေဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ ဧဝံ မဓုရော

၁-သရော (သျာ)

ကိရ ကရဝိကသဒ္ဒေါတိ။ တတော ပန သတဘာဂေန သဟဿဘာဂေန စ မဓုရတရော ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ သဒ္ဒေါ အဟောသိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃၉။ **ကမ္မဝိပါကဇန္တိ**နဘာဝနာမယံ၊ ကမ္မဝိပါကဝသေန ပန ဒေဝတာနံ စက္ခုသဒ္ဒိသမေဝ မံသစက္ခု အဟောသိ၊ ယေန နိမိတ္တံ ကတ္ဝာ တိလဝါဟေ ပက္ခိတ္တံ ဧကတိလမိဂိ အယံ သောတိ ဉဒ္ဓရိတ္ဝာ ဒါတုံ သက္ကောတိ။

၄၀။ **ဝိပဿီ**တိ ဧတ္ထ အယံ ဝစနတ္ထော၊ အန္တရန္တရာ နိမိလဇနိတန္ဓကာရ-ဝိရဟေန[1] ဝိသုဒ္ဓံ ပဿတိ, ဝိဝဋ္ဋေဟိ စ အက္ခီဟိ ပဿတီတိ ဝိပဿီ၊ ဒုတိယဝါရေ ဝိစေယျ ဝိစေယျ ပဿတီတိ ဝိပဿီ၊ ဝိစိနိတ္ဝာ ဝိစိနိတ္ဝာ ပဿတီတိ အတ္ထော။

အတ္ထေ ပနာယတိတိ အတ္ထေ ဇာနာတိ ပဿတီ၊ နယတိ၂ ဝါ ပဝတ္တေတီတိ အတ္ထော။ ဧကဒိဝသံ ကိရ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ နိသိဒိတ္ဝာ အတ္ထေ[2] အနုသာသန္တိဿ ရညော အလင်္ကတပဋိယတ္တံ မဟာပုရိသံ အာနေတ္ဝာ ဟတ္ထေ ဌပယိံသု။ တဿ တံ အင်္ကေ ကတ္ဝာ ဥပလာဠယမာနဿေဝ အမစ္စာ သာမိကံ အဿာမိကံ အကံသု။ ဗောဓိသတ္တောပိ အနတ္တမနသဒ္ဒံ နိစ္ဆာရေသိ။ ရာဇာ "ကိမေတံ, ဥပဓာရေထာ"တိ အာဟ။ ဥပဓာရိယမာနာ အညံ အဒိဿွာ "အဋ္ဌဿ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတတ္ထာ ဧဝံ ကတံ ဘဝိဿတီ"တိ ပုန သာမိကံယေဝ သာမိကံ ကတ္ဝာ "ဥတ္ဝာ နု ခေါ ကုမာရော ဧဝံ ကရောတီ"တိ ဝိမံသန္တော ပုန သာမိကံ အဿာမိကံ အကံသု။ ပုနပိ ဗောဓိသတ္တောပိ တထေဝ သဒ္ဒံ နိစ္ဆာရေသိ။ အထ ရာဇာ "ဇာနာတိ မဟာပုရိသော"တိ တတော ပဋ္ဌာယ အပ္ပမတ္တောပိ အဟောသိ။ ဇ္ဈံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဝိစေယျ ဝိစေယျ ကုမာရော အတ္ထေ ပနာယတီ"တိ။

၄၂။ **ဝဿိက**န္တိအာဒီသု ယတ္ထ သုခံ ဟောတိ ဝဿကာလေ ဝသိတုံ၊ အယံ ဝဿိကော။ ဇုတရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အယံ ပနေတ္ထ ဝစနတ္ထော၊ ဝဿာ-ဝါသော ဝဿံ၊ ဝဿံ အရဟတီတိ ဝဿိကော။ ဇုတရေသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ ဝဿိကော ပါသာဒေါ နာတိဥစ္စော ဟောတိ နာတိနီစော၊ ဒွါရဝါတပါနာနိပိဿ နာတိမဟန္တိ နာတိတနုနိ၊ ဘူမတ္ထရဏပစ္ဆတ္ထရဏာဒီ-ဘောဇနာနိပေတ္ထ မိဿကာနေဝ ဝဋ္ဋန္တိ။ **ဟေမန္တိကေ** ထမ္ဘာပိ ဘိတ္တိယောပိ နိစာ ဟောန္တိ၊ ဒွါရဝါတပါနာနိ တနုကာနိ သုခုမစ္ဆိဒ္ဒါနိ၊ ဥဏ္ဟပ္ပဝေသနတ္ထာယ ဘိတ္တိနိယူဟာနိ နိဟရိယန္တိ၊ ဘူမတ္ထရဏပစ္ဆတ္ထရဏာနိဝါသနပါရုပနာနိ ပနေတ္ထ

၁-နိမ္မိသသဇ္ဇနိတန္ဓကာရဝိရဟေန (သျာ) ၂-နာယတိ (က) ၃-အဋ္ဌံ (သျာ)

ဥက္ကာဝိရိယာနံ[1] ကမ္မလာဒီနိ ဝဋ္ဋန္တိ။ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇံ သိနိဒ္ဓံ ကဋ္ဌကသန္နိဿိတံ နိရဒကသန္နိဿိတဉ္စ။ **ဂိမိုကေ** ထမ္ဘာပိ ဘိတ္တိယောပိ ဥစ္စာ ဟောန္တိ၊ ဒွါရဝါတပါနာနိ ပနေတ္ထ ဗဟူနိ ဝိပုလဇာတာနိ ဟောန္တိ၊ ဘူမတ္ထရဏာဒီနိ ဒုက္ကလမယာနိ ဝဋ္ဋန္တိ။ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇာနိ မဓုရသသန္နိဿိတဘာရိတာနိ။ ဝါတပါနသမီပေသု စေတ္ထ နဝ စာဋိယော ဌပေတ္ဝာ ဥဒကဿ ပူရေတ္ဝာ နိလုပ္ပလာဒီဟိ သဏ္ဌာဒေန္တိ။ တေသု တေသု ပဒေသေသု ဥဒကယန္တာနိ ကရောန္တိ၊ ယေဟိ ဒေဝဝဿန္တေ ဝိယ ဥဒကဓာရာ နိက္ခမန္တိ။

နိပ္ပုရိသေဟိတိ ပုရိသဝိရဟိဘေဟိ။ န ကေဝလဉ္စေတ္ထ တူရိယာနေဝ နိပ္ပုရိသာနိ၊ သဗ္ဗဉ္ဉာနာနိပိ နိပ္ပုရိသာနေဝ၊ ဒေါဝါရိကာပိ ဋ္ဌိတ္ထိယောဝ၊ နဟာပနာဒိပရိကမ္မကရာပိ ဋ္ဌိတ္ထိယောဝ။ ရာဇာ ကိရ "ဘထာရူပံ ဋ္ဌသရိယသုခသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနဿ ပုရိသံ ဒိသွာ ပုရိသာသက်ာ[2] ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သာ မေ ပုတ္တဿ မာ အဟောသီ"တိ သဗ္ဗကိစ္စေသု ဋ္ဌိတ္ထိယောဝ ဌပေသိတိ။

ပဌမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဇိဏ္ဏပုရိသဝဏ္ဏနာ

၄၃-၄။ ဒုတိယဘာဏဝါရေ **ဂေါပါနသိဝက်**န္တိ ဂေါပါနသိ ဝိယ ဝက်ံ။ **ဘောဂ္ဂ**န္တိ ခန္ဓေ, ကဋိယံ, ဇာဏုသူတိ တိသု ဌာနေသု ဘောဂ္ဂဝက်ံ[3]။ **ဒဏ္ဍပရာယနန္တိ** ဒဏ္ဍဂတိကံ ဒဏ္ဍပဋိသရဏံ။ **အာတုရ**န္တိ ဇရာတုရံ။ **ဂတယောဗ္ဗန**န္တိ အတိက္ကန္တယောဗ္ဗနံ ပစ္ဆိမဝယေ ဌိတံ။ **ဒိသွာ**တိ အမုယောဇနပ္ပမာဏေန ဗလကာယေန ပရိဝုတော သုသံဝိဟိတာရက္ခော ဂစ္ဆန္တော ယဒါ ရထော ပုရတော ဟောတိ, ပစ္ဆာ ဗလကာယော၊ တာဒိသေ သြကာသေ သုဒ္ဓါဝါသဒိဿာသဝဇြဟ္မဟိ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ရထသ္သ ပုရတောဝ ဒဿိတံ၊ တံ ပုရိသံ ပဿိတ္ဝာ။ သုဒ္ဓါဝါသာ ကိရ "မဟာပုရိသော ပက်ေ ဂဇော ဝိယ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု လဂ္ဂေါ၊ သတိမဿ ဥပ္ပါဒေဿာမာ"တိ တံ ဒဿေသုံ။ ဧဝံ ဒဿိတဉ္စ တံ ဗောဓိသတ္တော စေဝ ပဿတိ သာရထိ စ။ ဇြဟ္မာနော ဟိ ဗောဓိသတ္တဿ အပုမာဒတ္ထံ သာရထိဿ စ ကထာသလ္လာပတ္ထံ တံ ဒဿေသုံ။ **ကိံ ပနေသော**တိ ဧသော ဇိဏ္ဏောတိ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ နာဟံ ဘော ဇာတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပံ အဒ္ဒသန္တိ ပုစ္ဆိ။

၁-ဥက္ကာဘရိတာနိ (က)　　၂-ပရိသက်ာ (?)　　၃-ဘဂ္ဂဝက်ံ (သျာ)

တေန ဟီတိ ယဒိ မယ္ပမ္ပိ ဧဝရူပေဟိ ကေသေဟိ ဝေရူပေန စ ကာယေန ဘဝိတမ္ပံ၊ တေန ဟိ သမ္မ သာရထိ။ **အလံ ဒါနဇ္ဈ ဥယျာနဘူမိယာ**တိ "အဇ္ဈ ဥယျာနဘူမိံ ပသိသာဝမာ"တိ ဂဒ္ဆာမ၊ အလံ တာယ ဥယျာနဘူမိယာတိ သံဝိဂ္ဂဟဒယော သံဝေဂါနုရူပမာဟ။ **အန္တေပုရံ ဂတော**တိ ဇုတ္ထိဇနံ ဝိသဇ္ဇေတွာ သိရိဂဗ္ဘေ ကေကောဝ နိသိန္နော။ **ယတြ ဟိ နာမာ**တိ ယာယ ဇာတိယာ သတိ ဇရာ ပညာယတိ၊ သာ ဇာတိ **မိရဇ္ဇု**[1] မိက္ကတာ အတ္ထု။ ဇိဂုစ္ဆာမေတံ ဇာတိန္တိ[2] ဇာတိယာ မူလံ ခဏ္ဍေန္တော နိသိဒိ ပဌမေန သလ္လေန ဟဒယေ ဝိဒ္ဓေါ ဝိယ။

၄၅။ **သာရထိ အာမန္တေသိ**တိ ရာဇာ ကိရ နေမိတ္တကေဟိ ကထိတ-ကာလတော ပဋ္ဌာယ ဩဟိတသောတော ဝိစရတိ၊ သော "ကုမာရော ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ နိဝတ္တော"တိ သုတ္ဝာ သာရထိံ အာမန္တာပေသိ။ **မာဟေဝ ခေါ**တိအာဒိသု ရဇ္ဇံ ကာရေတု, မာ ပဗ္ဗဇတု၊ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝစနံ မာ သစ္စံ ဟောတူတိ ဧဝံ စိန္တေသိတိ အတ္ထော။

ဗျာဓိပုရိသဝဏ္ဏနာ

၄၇။ **အဒ္ဒသ ခေါ**တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ သုဒ္ဓါဝါသေဟိ ဒဿိတံ အဒ္ဒသ။ **အာမဂန္ဓိကန္တိ** ဇုရိယာပထဘဉ္ဇနကေန ဝိသဘာဂါဟာရေန အာမဂန္ဓိကံ။ **ဒုက္ခိတန္တိ** ရောဂဒုက္ခေန ဒုက္ခိတံ။ **မာဒ္ဒဂိလာနန္တိ** အဓိမတ္တဂိလာနံ။ **ပလိပန္နန္တိ** နိမုဂ္ဂံ။ **ဇရာ ပညာယိဿတိ ဗျာဓိ ပညာယိဿတိ**တိ ဇုခေါပိ ယာယ ဇရာတိယာ သတိ ဇုဒံ ဒွယံ ပညာယတိ၊ မိက္ကတာ[3] သာ ဇာတိ၊ အဇာတံ ခေမန္တိ ဇာတိယာ မူလံ ခဏ္ဍေန္တော နိသိဒိ ဒုတိယေန သလ္လေန ဝိဒ္ဓေါ ဝိယ။

ကာလက်တပုရိသဝဏ္ဏနာ

၅၀။ **ဝိလာတန္တိ** သိဂိကံ။ **ပေတန္တိ** ဇုတော ပဋိဂတံ။ **ကာလက်တန္တိ**[4] ကတကာလံ၊ ယတ္တကံ တေန ကာလံ ဇီဝိတမ္ပံ၊ တံ သဗ္ဗံ ကတ္ဝာ နိဋ္ဌပေတွာ မတန္တိ အတ္ထော။ ဇုမမ္ပိသ ပုရိမနယေနေဝ ဗြဟ္မာနော ဒသေသုံ။ **ယတြ ဟိ နာမာ**တိ ဇုခေါပိ ယာယ ဇာတိယာ သတိ ဇုဒံ တယံ ပညာယတိ၊ မိက္ကတာ[4] သာ ဇာတိ၊ အဇာတံ ခေမန္တိ ဇာတိယာ မူလံ ခဏ္ဍေန္တော နိသိဒိ တတိယေန သလ္လေန ဝိဒ္ဓေါ ဝိယ။

၁-ဇိဂုစ္ဆာ နာမေသာ ဇာတိတိ (သျာ) ၂-မိရဇ္ဇု (သျာ) မိက္ကတံ (က)
၃-ကာလကတန္တိ (သီ၊ သျာ)

ပဗ္ဗဇိတဝဏ္ဏနာ

၅၂။ **ဘဏ္ဍု**နွိ မုဏ္ဍံ။ ဇုမမ်ိဳသ ပုရိမနယေနေဝ ဗြဟ္မာနော ဒသေသုံ။ **သာဓု ဓမ္မစရိယာ**တိအာဒိသု အယံ ဒေဝ ဓမ္မစရဏာဘာဝေါ သာဓူတိ စိန္တေတွာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဧဝံ ကေမေကသ္မ ပဒသ္မ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗာနိ စေတာနိ ဒသကုသလကမ္မပထဝေဝစနာနေဝ။ အဝသာနေ ပန **အဓိဟိ**ံ **သာ**တိ ကရဏာယ ပုဗ္ဗဘာဂေါ။ **အနုကမ္ပာ**တိ မေတ္တာယ ပုဗ္ဗဘာဂေါ။ **တေန ဟီ**တိ ဉယျောဇနတ္ထေ နိပါတော။ ပဗ္ဗဇိတဥိသ ဒိသ္မာ စိတ္တံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ နိန္နံ ဇာတံ၊ အထ တေန သဒ္ဓိံ ကထေတုကာမော ဟုတ္ဝာ သာရထိံ ဉယျောဇေန္တော **တေန ဟီ**တိအာဒိမာဟ။

ဗောဓိသတ္တပဗ္ဗဇ္ဇာဝဏ္ဏနာ

၅၄။ **အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ**တိ "ပဗ္ဗဇိတသ္မ သာဓု ဓမ္မစရိယာ"တိအာဒိနိ စ အညဉ္စ ဗဟုံ မဟာဇနကာယေန ရက္ခိယမာနသ္မ ပုတ္တဒါရသမ္ဘာဓေ ဃရေ ဝသတော အာဒီနဝပဋိသံယုတ္တဉ္စေဝ မိဂဘူတေန စေတသာ ယထာသုခံ ဝနေ ဝသတော ပဗ္ဗဇိတသ္မ ဝိဝေကာနိသံသပဋိသံယုတ္တဉ္စ ဓမ္မိံ ကထံ သုတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဟုတ္ဝာ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိ ကုမာရော သာရထိံ အာမန္တေသိ။

ဇုမာနိ စတ္တာရိ ဒိသ္မာ ပဗ္ဗဇိတံ နာမ သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာနံ ဝံသောဝ တန္တိယေဝ ပဝေဏီယေဝ။ အညေပိ စ ဗောဓိသတ္တာ ယထာ အယံ ဝိပဿီ ကုမာရော၊ ဧဝံ စိရသံ စိရသံ ပဿန္တိ။ အမှာကံ ပန ဗောဓိသတ္တော စတ္တာရိပိ ကေဒိဝသညေဝ ဒိသ္မာ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိတ္ဝာ အနောမနဒိတိရေ ပဗ္ဗဇိတောတိ။ တေနေဝ ရာဇဂဟံ ပတ္ဝာ တတ္ထ ရညာ ဗိမ္ဗိသာရေန "ကိမတ္ထံ ပဏ္ဍိတ ပဗ္ဗဇိတောသီ"တိ ပုဋ္ဌော အာဟ—

ဇိဏ္ဏဉ္စ ဒိသ္မာ ဒုခိတဉ္စ ဗျာဓိတံ၊
မတဉ္စ ဒိသ္မာ ဂတမာယုသခ်ိယံ။
ကာသာယဝတ္ထံ ပဗ္ဗဇိတဉ္စ ဒိသ္မာ၊
တသ္မာ အဟံ ပဗ္ဗဇိတောမှိ ရာဇာတိ။

မဟာဇနကာယအနုပဗ္ဗဇ္ဇာဝဏ္ဏနာ

၅၅။ **သုတ္ဝာန တေသ**ဉ္စိ တေသံ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ သုတ္ဝာ ဇောဒဟောသိ။ **သြရကော**တိ ဥနကော လာမကော။ **အနုပဗ္ဗဇိ**ံသူတိ

အနုပဗ္ဗဇိတာနိ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ ယထာ ပရတော ခတ္တိယာနံ အနုပဗ္ဗဇ္ဇာယ "ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ နိက္ခမိတ္ဝာ''တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ နာ ဝုတ္တန္တိ။ နိက္ခမိတ္ဝာ သုတတ္တာ။ ဧတေ ကိရ သဗ္ဗေပိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဥပဋ္ဌာကပုရိသာဝ၊ ဧတ ပါတေဘဝ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂန္ဆာ ကုမာရံ အဒိသ္ဝာ ပါတရာသတ္ထာယ ဂန္ဆာ ဘုတ္တပါတရာသာ အာဂမ္မ "ကုဟိံ ကုမာရော"တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ "ဥယျာနဘူမိံ ဂတော"တိ သုတ္ဝာ "တတ္ထေဝနံ ဒက္ခိဿာမာ"တိ နိက္ခမန္တာ နိဝတ္တမာနံ သာရထိံ ဒိသ္ဝာ "ကုမာရော ပဗ္ဗဇိတော"တိ စသ္ဒ ဝစနံ သုတ္ဝာ သုတဋ္ဌာနေယေဝ သဗ္ဗာ-ဘရဏာနိ ဩမုဉ္စိတ္ဝာ အန္တရာပဏတော ကာသာဝဝိတာနိ ဝတ္ထာနိ အာဟရာ-ပေတ္ဝာ ကေသမသ္ဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိံသု။ ဇ္ဈတိ နဂရတော နိက္ခမိတ္ဝာ ဗဟိနဂရေ သုတတ္တာ ဇ္ဈေ "ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ နိက္ခမိတ္ဝာ"တိ နာ ဝုတ္တံ။

စာရိကံ စရတီတိ ဂတဂတဋ္ဌာနေ မဟာမဏ္ဍပံ ကတ္ဝာ ဒါနံ သဇ္ဇေတ္ဝာ အာဂမ္မ သ္ဝာတနာယ နိမန္တိတော ဇနသ္ဿ အာယာစိတဘိက္ခမေဝ ပဋိဂ္ဂဏ္ဟန္တော စတ္တာရော မာသေ စာရိကံ စရိ။

အာကိဏ္ဏောတိ ဇ္ဈမိနာ ဂဏေန ပရိဝုတော။ အယံ ပန ဝိတက္ကော ဗောဓိ-သတ္တသ္ဿ ကဒါ ဥပ္ပန္နောတိ။ သ္ဝေ ဝိသာခပုဏ္ဏမာ ဘဝိသ္ဿတိတိ စာတုဒ္ဒသိ-ဒိဝသေ။ တဒါ ကိရ သော "ယထေဝ မံ ဇ္ဈမေ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိဘူတံ ပရိဝါရေတ္ဝာ စရန္တိ၊ ဇ္ဈဒါနိဝိ တထေဝ၊ ကိံ ဇ္ဈမိနာ ဂဏေနာ"တိ ဂဏသင်္ဂဏိကာယ ဥက္ကဏ္ဌိဘ္ဝာ "အဇ္ဇေဝ ဂန္ဆာမိ"တိ စိန္တေတ္ဝာ ပုန "အဇ္ဇ အဝေလာ၊ သစေ ဇ္ဈဒါနိ ဂမိဿာမိ၊ သဗ္ဗေဝ ဇ္ဈမေ ဇာနိဿန္တိ၊ သ္ဝေဝ ဂမိဿာမိ"တိ စိန္တေသိ။ တံဒိဝသ္ဥ ဥရုဝေလဂါမဿဒိသေ ဂါမေ ဂါမဝါသိနော သ္ဝာတနာယ နိမန္တယိံသု၊ တေ စတုရာသီတိသဟဿာနမ္ပိ တေသံ ပဗ္ဗဇိတာနံ မဟာ-ပုရိသဿ စ ပါယာသမေဝ ပဋိယာဒယိံသု။ အထ မဟာပုရိသော ပုနဒိဝသေ တသ္မိံယေဝ ဂါမေ တေဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ သဒ္ဓိံ ဘတ္တကိစ္စံ ကတ္ဝာ ဝသနဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။ တတ္ထ ဧတေ ပဗ္ဗဇိတာ မဟာပုရိသဿ ဝတ္တံ ဒဿေတ္ဝာ အတ္တနော အတ္တနော ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာနိ ပဝိဋ္ဌာ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ပဏ္ဏသာလံ ပရိသိတ္ဝာ နိသိန္နော။

ဋ္ဌတေ မဒ္ဓုန်ကေ ကာလေ၊ သန္နိသိဝေသု ပကို္ခသု။
သဏာတေဝ ဗြဟာဝရညံ၊ တံ ဘယံ ပဋိဘာတိ မန္တိ ၂—

၁-မဟာဇနဿ (သျာ) ၂-သံ ၁-၇-ဗိဒ္ဓေ။

ဝေရ္ဂပေ အဝိဝေကာရာမာနံ ဘယကာလေ သမ္ဗသတ္တာနံ သဒရထကာလေ-ယေဝ "အယံ ကာလော"တိ နိက္ခမိတ္ဝာ ပဏ္ဍာသာလာယ ဒ္ဝါရံ ပိဒဟိတ္ဝာ ဗောဓိမဏ္ဍာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ အညဒါပိ စ တသ္မိံ ဌာနေ ဝိစရန္တော ဗောဓိမဏ္ဍံ ပဿတိ၊ နိသီဒိတုံ ပနဿ စိတ္တံ နာနမိတပုဗ္ဗံ[1]။ တံဒိဝသံ ပနဿ ဉာဏံ ပရိပါကဂတံ၊ တသ္မာ အလက်ံတံ ဗောဓိမဏ္ဍံ ဒိသွာ အာရောဟနတ္ထာယ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ။ သော ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေန ဥပဂမ္မ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ပုရတ္ထိမ-ဒိသာဘာဂေ စုဒ္ဒသဟတ္ထံ ပလ္လင်ံ ပညပေတ္ဝာ စတုရင်္ဂဝိရိယံ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ "ယာဝ ဗုဒ္ဓေါ နု ဟောမိ၊ နု တာဝ ဣတော ဝုဋ္ဌဟာမီ"တိ[2] ပဋိညံ ကတ္ဝာ နိသီဒိ။ ဣဒမသ္သ ဝူပကာသံ သန္ဓာယ "ဧကောဝ ဂဏှမှာ ဝူပကဋ္ဌော ဝိဟာသီ"တိ ဝုတ္တံ။

အညေနေဝ တာနိတိ တေ ကိရ သာယံ ဗောဓိသတ္တသ္သ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂန္ဒွာ ပဏ္ဍာသာလံ ပရိဝါရေတ္ဝာ နိသိန္နာ "အတိဝိကာလော ဇာတော၊ ဥပဓာရေထာ"တိ ဝတ္ဝာ ပဏ္ဍာသာလံ ဝိဝရိတ္ဝာ တံ အပသာဒေန္တာဝိ "ကုဟိံ ဂတော"တိ နာနုဗန္ဓိံသု၊ "ဂဏဝါသေ နိဗ္ဗိန္ဒော ဧကော ဝိဟရိတုကာမော မညေ မဟာပုရိသော၊ ဗုဒ္ဓဘူတံယေဝ နံ ပသိဿာမာ"တိ ဝတ္ဝာ အန္ဝေ-ဇမ္ဗုဒိပါဘိမုခါ စာရိကံ ပက္ကန္တာ။

ဗောဓိသတ္တဘိနိဝေသဝဏ္ဏနာ

၅၇။ **ဝါသူပဂတသာ**တိ ဗောဓိမဏ္ဍေ ဧကရတ္တိဝါသံ ဥပဂတသ္သ။ **ရဟောဂတသာ**တိ ရဟသိ ဂတသ္သ။ **ပဋိသလ္လီနသာ**တိ ဧကီဘာဝဝသေန နိလီနသ္သ။ **ကိန္နွန္တိ** ဒုက္ခံ။ **စဝတိ စ ဥပပဇ္ဇတိ စာ**တိ ဣဒံ ဒွယံ ပုန အပရာ-ပရံ စုတိပဋိသန္ဓိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ဇရာမရဏသာ**တိ ထွေ ယသ္မာ ပဗ္ဗဇန္တော ဇိဏ္ဏဗျာဓိမတေယေဝ ဒိသွာ ပဗ္ဗဇိတော၊ တသ္မာသ္သ ဇရာမရဏမေဝ ဥပဋ္ဌာတိ။ တေနေဝါဟ "ဇရာမရဏသာ"တိ။ ဣတိ ဇရာမရဏံ မူလံ ကတ္ဝာ အဘိနိဝိဋ္ဌသ္သ ဘဝဂ္ဂတော ဩတရန္တသ္သ ဝိယ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပသ္သိသ္သ ဗောဓိသတ္တသ္သ ဇာတိဒါနိ ဟောတီ။

ယောနိသောမနသိကာရာတိ ဥပါယမနသိကာရာ ပထမနသိကာရာ။ အနိစ္စာဒီနိ ဟိ အနိစ္စာဒိတော၁ မနသိကရောတော ယောနိသောမနသိ-ကာရော နာမ ဟောတိ။ အယဉ္ဟ "ကိသ္မိံ နု ခေါ သတိ ဇာတိအာဒီနိ ဟောန္တိ၊ ကိသ္မိံ အသတိ နု ဟောန္တီ"တိ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဝသေန ပဝတ္တာ တေသံ

၁-နု ဘူတပုဗ္ဗံ (က) ၂-ဝုဋ္ဌဟိဿာမီတိ (က)

အညတရော၊ တသ္မာဿ ဇာတော ယောနိသောမနသိကာရာ ဇာမိနာ ဥပါယ-
မနသိကာရေန **အဟု ပညာယ အဘိသမယော၊** ဗောဓိသတ္တဿ ပညာယ
ယသ္မိံ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ၊ တေန ဇရာမရဏကာရဏေန သဒ္ဓိံ သမာ-
ဂမော အဟောသိ။ ကိံ ပန တန္တိ ? ဇာတိ။ တေနာဟ "ဇာတိယာ ခေါ
သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတီ"တိ။ ယာ စာယံ ဇရာမရဏဿ ကာရဏပရိဂ္ဂါ-
ဟိကာ ပညာ၊ တာယ သဒ္ဓိံ ဗောဓိသတ္တဿ သမာဂမော အဟောသီတိ
အယမေတ္ထ အတ္ထော။ ဧတေနုပါယေန သမ္ဗပဒါနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

နာမရူပေ ခေါ သတိ ဝိညာဏန္တိ တ္ထေ ပန သဒ္ဒါရေသု သတိ ဝိညာဏန္တိ
စ, အဝိဇ္ဇာယ သတိ သင်္ခါရာတိ စ ဝတ္တုံ ဘဝေယျ၊ တဒုဘယမ္ပိ နာဂဟိတံ။
ကသ္မာ ? အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ ဟိ အတီတော ဘဝေါ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ အယံ ဝိပဿနာ
နာ ဃဋ္ဋိယတိ။ မဟာပုရိသော ဟိ ပစ္စုပ္ပန္နဝသေန အဘိနိဝိဋ္ဌောတိ။ နနု စ
အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရေဟိ အဒိဋ္ဌေဟိ နာ သက္ကာ ဗုဒ္ဓေန ဘဝိတုန္တိ။ သစ္စံ နာ သက္ကာ၊ ဇာမိနာ
ပန တေ ဘဝဥပါဒါနတဏှာဝသေနေဝ ဒိဋ္ဌာတိ။ ဇာမသ္မိံ ဌာနေ ဝိတ္ထာရတော
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ ကထေတဗ္ဗာ။ သာ ပနေသာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကထိတာဝ။

၅၈။ **ပစ္စုဒါဝတ္တီတိ** ပဋိနိဝတ္တတိ။ ကတမံ ပနေတ္ထ ဝိညာဏံ ပစ္စုဒါ-
ဝတ္တတီတိ။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏမ္ပိ ဝိပဿနာဉာဏမ္ပိ။ တတ္ထ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ
ပစ္ဆယတော ပဋိနိဝတ္တတိ၊ ဝိပဿနာဉာဏံ အာရမ္မဏတော၊ ဥဘယမ္ပိ နာမရူပံ
နာတိက္ကမတိ၊ နာမရူပတော ပရံ န ဂစ္ဆတိ။ **ဇွောဝတာ ဇာယေထ ဝါ**တိ-
အာဒီသု ဝိညာဏေ နာမရူပဿ ပစ္ဆယေ ဟောန္တေ, နာမရူပေ စ ဝိညာဏဿ
ပစ္ဆယေ ဟောန္တေ, ဒ္ဝိသုပိ အညမညပစ္ဆယေသု ဟောန္တေသု ဇွေကေန
ဇာယေထ ဝါ။ပ။ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ။ ဇုတော ဟိ ပရံ ကိံ အညံ ဇာယေယျ
ဝါ။ပ။ ဥပပဇ္ဇေယျ ဝါ။ နနု တေဒေဝ ဇာယတိ စ။ပ။ ဥပပဇ္ဇတိ စာတိ။ ဧဝံ
သဒ္ဓိံ အပရာပရစုတိပဋိသန္ဓိဟိ ပဒ္ဓ ပဒါနိ ဒဿေတ္ဝာ ပုန တံ ဇွောဝတာတိ
ဝုတ္တမတ္ထံ နိယျာတေန္တော[1] "ယဒိဒံ နာမရူပပစ္ဆယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္ဆယာ
နာမရူပ" န္တိ ဝတ္ဝာ တတော ပရံ အနုလောမပစ္ဆယာကာရဝသေန ဝိညာဏ-
ပစ္ဆယာ နာမရူပမူလံ အာယတိမ္ပိ ဇာတိဇရာမရဏံ ဒဿေတုံ **နာမရူပပစ္ဆယာ**
သဠာယတနန္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော**
ဟောတီတိ သကလဿ ဇာတိဇရာမရဏသောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပာ-
ယာသာဒိဘေဒဿ ဒုက္ခရာသိဿ နိဗ္ဗတ္တိ ဟောတိ။ ဇုတိ မဟာပုရိသော
သကလဿ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ နိဗ္ဗတ္တိံ အဒ္ဒသ။

၁-နိယျာဒေန္တော (ဗဟူသု)

၅၉။ **သမုဒယော သမုဒယောတိ ခေါ**တိ နိဗ္ဗတ္တိ နိဗ္ဗတ္တီတိ ခေါ။ **ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု**တိ နာ အနုဿုတေသု အဿုတပုဗ္ဗေသု။ **စက္ခုံ ဥဒပါဒီတိ-** အာဒီသု ဥဒယဒဿနပညာဝေသာ ဒဿနဋ္ဌေန **စက္ခု**၊ ဉာတကရဏဋ္ဌေန **ဉာဏံ**၊ ပဇာနနဋ္ဌေန **ပညာ**၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈတ္ထာ ပဋိဝိဇ္ဈတ္ထာ ဥပ္ပန္နဋ္ဌေန **ဝိဇ္ဇာ**၊ ဩဘာသဋ္ဌေန စ **အာလောကော**တိ ဝုတ္တာ။ ယထာဟ "စက္ခုံ ဥဒပါဒီတိ ဒဿနဋ္ဌေန။ ဉာဏံ ဥဒပါဒီတိ ဉာတဋ္ဌေန။ ပညာ ဥဒပါဒီတိ ပဇာနနဋ္ဌေန။ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒီတိ ပဋိဝေဓဋ္ဌေန။ အာလောကော ဥဒပါဒီတိ ဩဘာသဋ္ဌေန။ စက္ခုဓမ္မော ဒဿနဋ္ဌော အတ္ထော။ ဉာဏဓမ္မော ဉာတဋ္ဌော အတ္ထော။ ပညာ-ဓမ္မော ပဇာနနဋ္ဌော အတ္ထော။ ဝိဇ္ဇာဓမ္မော ပဋိဝေဓဋ္ဌော အတ္ထော။ အာလော-ကော ဓမ္မော ဩဘာသဋ္ဌော အတ္ထော"တိ[1]။ တေ္တကေဟိ ပဒေဟိ ကိ• ကထိတန္တိ။ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတီတိ ပစ္စယသဉ္ဇာနနမတ္တံ ကထိတံ။ အထ ဝါ ဝိထိ ပဋိပန္နာ တရုဏဝိပဿနာ ကထိတာတိ။

၆၁။ **အဓိဂတော ခေါ မျာယ**န္တိ အဓိဂတော ခေါ မေ အယံ။ **မဂ္ဂေါ**တိ ဝိပဿနာမဂ္ဂေါ။ **ဗောဓဿာ**တိ[2] စတုသစ္စဗုဇ္ဈနတ္ထာယ၊ နိဗ္ဗာနဗုဇ္ဈနတ္ထာယ ဧဝေ ဝါ။ အပိစ ဗုဇ္ဈတီတိ **ဗောဓိ**၊ အရိယမဂ္ဂဿေတံ နာမံ၊ တဒတ္ထာယာတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝိပဿနာမဂ္ဂမူလကော ဟိ အရိယမဂ္ဂေါတိ။ ဣဒါနိ တံ မဂ္ဂံ နိယျာတေန္တော "**ယဒိဒံ နာမရူပနိရောဓော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ စ **ဝိညာဏ-နိရောဓော**တိအာဒိဟိ ပစ္ဆိတ္တပဒေဟိ နိဗ္ဗာနမေဝ ကထိတံ။ ဣတိ မဟာ-ပုရိသော သကလဿ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ အနိဗ္ဗတ္တိနိရောဓံ အဒ္ဒသ။

၆၂။ **နိရောဓော နိရောဓောတိ ခေါ**တိ အနိဗ္ဗတ္တိ အနိဗ္ဗတ္တီတိ ခေါ။ **စက္ခု**နွှဲအာဒီနိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေဝ။ ဣဓ ပန သဗ္ဗေဟေဝ ဧတေဟိ ပဒေဟိ "ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတီ"တိ နိရောဓသဉ္ဇာနနမတ္တမေဝ ကထိတံ၊ အထ ဝါ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဗလဝဝိပဿနာ ကထိတာတိ။

၆၃။ **အပရေန သမယေနာ**တိ ဧဝံ ပစ္ဆိယဉ္ဇ ပစ္ဆိယနိရောဓဉ္ဇ ဝိဒိတ္ဝာ တတော အပရဘာဂေ။ **ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု**တိ ဥပါဒါနသ ပစ္စယဘူတေသု ခန္ဓေသု။ **ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ**တိ တမေဝ ပဌမံ ဒိဋ္ဌံ ဥဒယဉ္ဇ ဝယဉ္ဇ အနုပဿမာနော။ **ဝိဟာသီ**တိ သိခါပတ္တံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနံ ဝဟန္တော ဝိဟရိ။ ဣဒံ ကသ္မာ ဝုတ္တံ ? သဗ္ဗေယေဝ ဟိ ပုရိတပါရမိနော ဗောဓိသတ္တာ ပစ္ဆိမဘဝေ ပုတ္တသ

၁-ခု ၉-၁၄၂-ပဋိသမ္ဘိဒါယံ။ ၂-သမ္မောဓာယာတိ (က)

ဇာတဒိဝသေ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ပဓာနမနုယုဉ္ဇိတ္ဝာ ဗောဓိ-ပလ္လင်္ကမာရုယှ မာရဗလံ ဝိဓမိတ္ဝာ ပဌမယာမေ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရန္တိ၊ ဒုတိယယာမေ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ဝိသောဓေန္တိ၊ တတိယယာမေ ပစ္စယာကာရံ သမ္မသိတ္ဝာ အာနာပါနစတုတ္ထဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု အဘိ-နိဝိသိတ္ဝာ ဥဒယဗ္ဗယဝသေန သမပညာသ လက္ခဏာနိ ဒိသွာ ယာဝ ဂေါတြဘု-ဉာဏာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ အရိယမဂ္ဂေန သကလေ ဗုဒ္ဓဂုဏေ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ။ အယမ္ပိ မဟာပုရိသော ပုရိတပါရမိ၊ သော ယထာဝုတ္တံ သဗ္ဗံ အနုက္ကမံ ကတ္ဝာ ပစ္ဆိမယာမေ အာနာပါနစတုတ္ထဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု အဘိ-နိဝိသိတ္ဝာ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဥဒယဗ္ဗယဝိပဿနံ အာရဘိ၊ တံ ဒဿေတုံ ဣဒံ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ဣတိ ရူပန္တိ** ဣဒံ ရူပံ, ဇွေကံ ရူပံ, ဣတော ဥဒ္ဓံ ရူပံ နတ္ထိတိ ရုပ္ပနသဘာဝဇ္ဈော ဘူတုပါဒါယဘေဒဇ္ဈ အာဒိံ ကတ္ဝာ လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာန-ပဒဋ္ဌာနဝသေန အနဝသေသရူပပရိဂ္ဂဟော ဝုတ္တော။ **ဣတိ ရူပဿ သမု-ဒယော**တိ ဣမိနာ ဇဝံ ပရိဂ္ဂဟိတဿ ရူပဿ သမုဒယဒဿနံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဣတိ**တိ ဇဝံ သမုဒယော ဟောတိတိ ဒဿေတော။ တဿ ဝိတ္ထာရော "အဝိဇ္ဇာ-သမုဒယာ ရူပသမုဒယော, တဏှာသမုဒယာ ရူပသမုဒယော ကမ္မသမုဒယာ ရူပသမုဒယော, အာဟာရသမုဒယာ ရူပသမုဒယောတိ, နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ ပဿန္တော၀ိ ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတီ"တိ[1] ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အတ္ထဂ်မေပိ "အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ ရူပနိရောဓော။ပ။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ ပဿန္တော၀ိ ရူပက္ခန္ဓဿ နိရောဓံ ပဿတီ"တိ[2] အယမတ္ထ ဝိတ္ထာရော။

ဣတိ ဝေဒနာတိအာဒိသုပိ အယံ ဝေဒနာ, ဇွေကာ ဝေဒနာ, ဣတော ဥဒ္ဓံ ဝေဒနာ နတ္ထိ။ အယံ သညာ။ ဣမေ သင်္ခါရာ။ ဣဒံ ဝိညာဏံ, ဇွေကံ ဝိညာဏံ, ဣတော ဥဒ္ဓံ ဝိညာဏံ နတ္ထိတိ ဝေဒယိတသဏ္ဍာနနအဘိသင်္ခရဏ-ဝိဇာနနသဘာဝဇ္ဈော သုခါဒိရူပသညာဒိဖဿာဒိစက္ခုဝိညာဏာဒိဘေဒဇ္ဈ အာဒိံ ကတ္ဝာ လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနဝသေန အနဝသေသဝေဒနာ-သညာသင်္ခါရဝိညာဏပရိဂ္ဂဟော ဝုတ္တော။ **ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော**တိ-အာဒိဟိ ပန ဇဝံ ပရိဂ္ဂဟိတာနံ ဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏာနံ သမုဒယ-ဒဿနံ ဝုတ္တံ။ တတြာပိ **ဣတိ**တိ ဇဝံ သမုဒယော ဟောတိတိ အတ္ထော။ တေသမ္ပိ ဝိတ္ထာရော "အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော"တိ[3] ရူပေ ဝုတ္တ-နယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ တီသု ခန္ဓေသု "အာဟာရ-သမုဒယာ"တိ အဝတ္ဝာ "ဖဿသမုဒယာ"တိ ဝတ္တုံ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓေ

---

[1] ၁-ခု ၉-၅၃-ပိဋ္ဌေ။ [2] ၂-ခု ၉-၅၄-ပိဋ္ဌေ။

"နာမရူပသမုဒယာ"တိ အတ္ထင်္ဂမပဒမိဒံ တေသံယေဝ ဝသေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ဥဒယဗ္ဗယဝိနိစ္ဆယော သဗ္ဗာကာရပရိပူရော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တောဿ။ **တသ္မ ပဇ္ဇသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော ဝိဟရတေ**ာတိ တသ္မ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တသ္မ ဇာဒမသု ရူပါဒိသု ပဇ္ဇသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု သမပညာသလ်က္ခဏဝသေန ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော ဝိဟရတော ယထာနုက္ကမေန ဝမိုတေ ဝိပဿနာဉာဏေ အနုပ္ပါဒနိရောဓေန နိရုဇ္ဈမာနေဟိ အာသဝဿဝါတေဟိ ကိလေသေဟိ အနုပါဒါယ အဂ္ဂဟေတ္ဝာဝ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ တဒေတံ မဂ္ဂက္ခဏေ ဝိမုစ္စတိ နာမ၊ ဖလက္ခဏေ ဝိမုတ္တံ နာမ။ မဂ္ဂက္ခဏေ ဝါ ဝိမုတ္တေ္ဆဝ ဝိမုစ္စတိ စ၊ ဖလက္ခဏေ ဝိမုတ္တမေဝ။

ဧတ္တာဝတာ စ မဟာပုရိသော သဗ္ဗဗုဒ္ဓနာ ဝိပ္ပမုတ္တော သုရိယရသ္မိ သမ္ဖုဋ္ဌမိဝ ပဒုမံ သုဝိကသိတစိတ္တသန္တာနော စတ္တာရိ မဂ္ဂဉာဏာနိ, စတ္တာရိ ဖလဉာဏာနိ, စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ, စတုယောနိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ, ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ, ဆ အသာဓေရဏဉာဏာနိ သကလေ စ ဗုဒ္ဓဂုဏေ ဟတ္ထဂတေ ကတ္ဝာ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပေါ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ နိသိန္နောဝ—

အနေကဇာတိသံသာရံ၊ သန္ဓာဝိဿံ အနိဗ္ဗိသံ။
ဂဟကာရံ ဂဝေသန္တော၊ ဒုက္ခာ ဇာတိ ပုနပ္ပုနံ။

ဂဟကာရက ဒိဋ္ဌောသိ၊ ပုန ဂေဟံ န ကာဟသိ။
သဗ္ဗာ တေ ဖာသုကာ ဘဂ္ဂါ၊ ဂဟကူဋံ ဝိသင်္ခတံ။
ဝိသင်္ခါရဂတံ စိတ္တံ၊ တဏှာနံ ခယမဇ္ဈဂါတိ ၁။

အယောဃနဟတဿော၊ ဇလတော ဇာတဝေဒသော။
အနုပုဗ္ဗူပသန္တော်သ၊ ယထာ န ဉာယတေ ဂတိ။

ဧဝံ သမ္မာဝိမုတ္တာနံ၊ ကာမဗန္ဓောဃတာရိနံ။
ပညာပေတုံ ဂတိ နတ္ထိ၊ ပတ္တာနံ အစလံ သုခန္တိ ၂။

ဧဝံ မနသိ ကရောန္တော သရဒေ သူရိယော ဝိယ, ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ စ ဝိရောစိတ္ထောတိ။

ဒုတိယဘာဏဝါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ခု ၁-၃၆-စမ္ဗပဒေ။ ၂-ခု ၁-၁၉၃-ဥဒါနေ။

ဗြဟ္မယာစနကထာဝဏ္ဏနာ

၆၄။ တတိယဘာဏဝါရေ **ယံနူနာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေယျန္တိ** ယဒိ ပနာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ အယံ ပန ဝိတက္ကော ကဒါ ဥပ္ပန္နောတိ။ ဗုဒ္ဓဘူတဿ အဇ္ဈမေ သတ္တာဟေ။ သော ကိရ ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာ သတ္တာဟံ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ နိသိဒိ၊ သတ္တာဟံ ဗောဓိပလ္လင်္ကံ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ၊ သတ္တာဟံ ရတနစင်္ကမေ စင်္ကမိ၊ သတ္တာဟံ ရတနဃရေ ဓမ္မံ ဝိစိနန္တော နိသီဒိ၊ သတ္တာဟံ အဇပါလ-နိဂ္ရောဓေ နိသီဒိ၊ သတ္တာဟံ မုစလိန္ဒေ နိသီဒိ၊ သတ္တာဟံ ရာဇာယတနေ နိသီဒိ။ တတော ဝုဋ္ဌာယ အဇ္ဈမေ သတ္တာဟေ ပုန အာဂန္ဒ္ဝာ အဇပါလနိဂ္ရောဓေ နိသိန္နမတ္တသ္သေဝ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော အယမ္ပွေဝ ဗုတော အနန္တရော စ ဝိတက္ကော ဥပ္ပန္နောတိ။

တတ္ထ **အဓိဂတောတိ** ပဋိဝိဒ္ဓေါ။ **ဓမ္မောတိ** စတုသစ္စဓမ္မော။ **ဂမ္ဘီရော** ဥတ္တာနဘာဝပဋိက္ခေပဝစနမေတံ။ **ဒုဒ္ဒသော** ဂမ္ဘီရတ္တာဝ ဒုဒ္ဒသော ဒုက္ခေန ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ န သက္ကာ သုခေန ဒဋ္ဌုံ။ ဒုဒ္ဒသတ္တာဝ **ဒုရနုဗောဓော** ဒုက္ခေန အဝဗုဇ္ဈိတဗ္ဗော၊ န သက္ကာ သုခေန အဝဗုဇ္ဈိတုံ။ **သန္တော** နိဗ္ဗုတော။ **ပဏီတောတိ** အတပ္ပကော။ ဣဒံ ဒွယံ လောကုတ္တရမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **အတက္ကာဝစရော** တက္ကေန အဝစရိတဗ္ဗော ဩဂါဟိတဗ္ဗော န ဟောတိ၊ ဉာဏေနေဝ အဝစရိတဗ္ဗော။ **နိပုဏော** သက္ကော။ **ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော** သမ္မာပဋိပဒံ ပဋိပန္နေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အာလယရာမော** သတ္တာ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု အလ္လီယန္တိ၊ တသ္မာ တေ အာလယာတိ ဝုစ္စန္တိ။ အဇ္ဈတ္တ-တက္ကာဝိစရိတာနိ အာလယန္တိ၊ တသ္မာ အာလယာတိ ဝုစ္စန္တိ။ တေဟိ အာလယေဟိ ရမန္တီတိ **အာလယရာမာ**။ အာလယေသု ရတာတိ **အာလယ-ရတာ**။ အာလယေသု သုဋ္ဌု မုဒိတာတိ **အာလယသမ္မုဒိတာ**။ ယထေဝ ဟိ သုသဇ္ဇိတံ ပုပ္ဖဖလဘရိတရုက္ခာဒိသမ္ပန္နံ ဥယျာနံ ပဝိဋ္ဌော ရာဇာ တာယ တာယ သမ္ပတ္တိယာ ရမတိ၊ ပမုဒိတော အာမောဒိတော ဟောတိ၊ န ဥက္ကဏ္ဌတိ၊ သာယံ နိက္ခမိတုံ န ဣစ္ဆတိ၊ ဧဝမိမေဟိပိ ကာမာလယတက္ကာလယေဟိ သတ္တာ ရမန္တိ၊ သံသာရဝဋ္ဋေ ပမုဒိတာ အနုက္ကဏ္ဌိတာ ဝသန္တိ။ တေန နေသံ ဘဂဝါ ဒုဝိဓမ္ပိ အာလယံ ဥယျာနဘူမိံ ဝိယ ဒဿေန္တော ''အာလယရာမာ'' တိအာဒိမာဟ။

ယဒိဒန္တိ နိပါတော၊ တဿ ဌာနံ သန္ဓာယ "ယံ ဣဒ"န္တိ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ သန္ဓာယ "ယော အယ"န္တိ ဝေမတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါ-ဒေါ**တိ ဣမေသံ ပစ္စယာ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဧဝ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ ဣဒပ္ပစ္စယတာ စ သာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ စာတိ ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ။

သမ်ိဳရာဒိပစ္စယာနံ အဝိဇ္ဇာဒိနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ **သဗ္ဗသ်ဳရသမထောတိ-** အာဒိ သဗ္ဗံ နိဗ္ဗာနမေဝ။ ယသ္မာ ဟိ တံ အာဂမ္မ သဗ္ဗသ်ဳရဝိပ္ပန္နိတာနိ သမ္မန်ိ ဝူပသမ္မန်ိ၊ တသ္မာ "သဗ္ဗသ်ဳရသမထော"တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ စ တံ အာဂမ္မ သဗ္ဗေ ဥပဓယော ပဋိနိဿဋ္ဌာ ဟောန်ိ၊ သဗ္ဗာ တဏှာ ခီယန်ိ၊ သဗ္ဗေ ကိလေသ-ရာဂါ ဝိရဇ္ဇန်ိ၊ သဗ္ဗံ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ "သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော"တိ ဝုစ္စတိ။ သာ ပနေသာ တဏှာ ဘဝေန ဘဝံ ဖလေန ဝါ သဒ္ဓိံ ကမ္မံ ဝိနတိ သံသိဗ္ဗတိတိ ကတ္ဝာ ဝါနန်ိ ဝုစ္စတိ။ တတော ဝါနတော နိက္ခန္တန်ိ **နိဗ္ဗာနံ။ သော မမဿ ကိလမထောတိ** ယာ အဇာနန္တာနံ ဒေသနာ နာမ၊ သော မမ ကိလမထော အဿ၊ သာ မမ ဝိဟေသာ အဿာတိ အတ္ထော။ ကာယကိလမထော စေဝ ကာယဝိဟေသာ စ အဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ စိတ္တေ ပန ဉာဏယမ္မေတံ ဗုဒ္ဓါနံ နတ္ထိ။

၆၅။ **အဝိဿူ**တိ အနုဗြူဟနတ္ထေ နိပါတော၊ သော "န ကေဝလံ ဧတေဒဟောသိ၊ ဇ္ဈမာပိ ဂါထာ ပဋိဘံသူ"တိ ဒီပေတိ။ **ဝိပဿီ**န်ိ အာဒီသု ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာတိ အတ္ထော။ **အနန္တ္ဆရိယာ**တိ အနုအစ္ဆရိယာ။ **ပဋိဘံသူ**တိ ပဋိဘာနသ်ိတာသ ဉာဏဿ ဂေါစရာ အဟေသုံ၊ ပရိဝိတက္ကယိတဗ္ဗတံ ပါပုဏိ ံသု။

ကိဏ္ဆေနာတိ ဒုက္ခေန၊ န ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ။ ဗုဒ္ဓါနဥ္စိ စတ္တာရောပိ မဂ္ဂါ သုခပဋိပဒါဝ ဟောန်ိ။ ပါရမီပူရကာလေ ပန သရာဂဿဒေါသ-သမောဟသေဝ သတော အာဂတာဂတာနံ ယာစကာနံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ သီသံ ဆိန္နတ္တာ ဂလလောဟိတံ နီဟရိတ္တာ သုအဉ္ဇိတာနိ အင်္ဂါနိ ဥပ္ပါဋေတ္တာ ကုလဝံသပဒီပကံ ပုတ္တံ မနာပစာရိနိ ံ ဘရိယန်ိ ဒေမာဒိနိ ဒေန္တသ္မ အညာနိ စ ခန်ိဝါဒိသဒိသေသု အတ္တဘာဝေသု ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇာဒိနိ ပါပုဏန္တသ္မ အာဂမနီယပဋိပဒံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ဟလ**န်ိ တ္ထေ ဟကာရော နိပါတမတ္တော၊ အလန်ိ အတ္ထော။ **ပကာသိတု**န်ိ ဒေသေတုံ၊ ဧဝံ ကိဏ္ဆေန အဓိဂတသ္မ ဓမ္မသ္မ အလံ ဒေသေတုံ၊ ( )[1] ကော အတ္ထော ဒေသိတေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ရာဂဒေါသပရေတေဟီ**တိ ရာဂဒေါသဖုဋ္ဌေဟိ ရာဂဒေါသာနုဂတေဟိ ဝါ။

ပဋိသောတဂါမိန်ိ နိစ္စာဒိနံ ပဋိသောတံ အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာသုဘန်ိ ဧဝံ ဂတံ စတုသစ္စဓမ္မံ။ **ရာဂရတ္တာ**တိ ကာမရာဂေန ဘဝရာဂေန ဒိဋ္ဌိရာဂေန စ ရတ္တာ။ **နာ ဒက္ခိ**ိ်တိ အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာ အသုဘန်ိ ဇ္ဈမိနာ သဘာဝေန နာ

၁-(ပရိဗ္ဗတ္တံ ဒေသိတုံ) (သျာ)

ပဿိဿန္တိ၊ တေ အပဿန္တေ ကော သက္ခိဿတိ ဧဝံ ဂါဟာပေတုံ။ **တမေ-ခန္တေန အာဝုဋ္ဌာ**တိ အဝိဇ္ဇာရာသိနာ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌာ။

အပ္ပေါဿုက္ကတာယာတိ နိရုဿုက္ကဘာဝေန၊ အဒေသေတုကာမတာယာတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ ပနသ္သ ဧဝံ စိတ္တံ နမိ၊ နနု သေ "မုတ္တော မောစေဿာမိ၊ တိဏ္ဏော တာရေဿာမိ၊

> ကိံ မေ အညာတဝေသေန၊ ဓမ္မံ သစ္ဆိကတေနိဓ။
> သမ္မဒ္ဓတံ ပါပုဏိတ္ဝာ၊ သန္တာရေဿံ သဒေဝက''န္တိ—

ပတ္ထနံ ကတ္ဝာ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ သမ္မဒ္ဓတံ ပတ္တောတိ။ သစ္ဆမေတံ၊ ပစ္ဆဝေက္ခဏာနုဘာဝေန ပနသ္သ ဧဝံ စိတ္တံ နမိ။ တဿ ဟိ သမ္မဒ္ဓတံ ပတ္ဝာ သတ္ထာနံ ကိလေသဂဟနတံ ဓမ္မဿ စ ဂမ္ဘီရတံ ပစ္ဆဝေက္ခန္တဿ သတ္ထာနံ ကိလေသဂဟနတာ စ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ စ သမ္ဘာကာရေန ပါကဋာ ဇာတာ။ အထဿ "ဣမေ သတ္တာ ကဒ္ဒိကပုဏ္ဏလာဗု ဝိယ တက္ကာဘရိတစာဋိ ဝိယ[1] ဝသာတေလပိတပိလောတိကာ ဝိယ[2] အန္ဓနမက္ခိတဟတ္ထာ ဝိယ ကိလေသ-ဘရိတာ အတိသံကိလိဋ္ဌာ ရာဂရတ္တာ ဒေါသဒုဋ္ဌာ မောဟမူဠှာ၊ တေ ကိံ နာမ ပဋိဝိဇ္ဈိဿန္တီ"တိ စိန္တယတော ကိလေသဂဟနပစ္ဆဝေက္ခဏာနုဘာဝေနာပိ ဧဝံ စိတ္တံ နမိ။

"အယ္ဟ ဓမ္မော ပထဝိသန္နာရကဥဒကက္ခန္ဓော ဝိယ ဂမ္ဘီရော၊ ပဗ္ဘတေန ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဝာ ဌပိတော သာသပေါ ဝိယ ဒုဒ္ဒသော၊ သတဓာ ဘိန္နဿ ဝါလဿ ကောဋိယာ ကောဋိံ ပဋိပါဒနံ ဝိယ ဒုရနုဗောဓော၊ နနု မယာ ဟိ ဣမံ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ ဝါယမန္တေန အဒိန္နံ ဒါနံ နာမ နတ္ထိ၊ အရက္ခိတံ သီလံ နာမ နတ္ထိ၊ အပရိပူရိတာ ကာစိ ပါရမီ နာမ နတ္ထိ၊ တဿ မေ နိရုဿာဟံ ဝိယ မာရဗလံ ဝိဓမန္တဿ သာဝိ ပထဝိ န ကမ္ပိတ္ထ၊ ပဌမယာမေ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရန္တဿ သာဝိ န ကမ္ပိတ္ထ၊ မဇ္ဈိမယာမေ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ဝိသောဓေန္တဿ သာဝိ န ကမ္ပိတ္ထ။ ပစ္ဆိမယာမေ ပန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တဿေဝ မေ[3] ဒသသဟဿိလောကဓာတု ကမ္ပိတ္ထ။ ဣတိ မာဒိသေနာပိ တိက္ခဉာဏေန ကိစ္ဆေနေဝါယံ ဓမ္မော ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ တံ လောကိယမဟာဇနာ ကထံ ပဋိဝိဇ္ဈိဿန္တီ"တိ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာပစ္ဆဝေက္ခဏာနု-ဘာဝေနာပိ ဧဝံ စိတ္တံ နမီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-တက္ကပူရိတစာဋိ ဝိယ (က)　　၂-ဝသာတေလတေမိတပဋပိလောတိကာ ဝိယ (သျာ)
၃-မေဒနီ (သျာ)

အပိစ ဗြဟ္မုနော ယာစိတေ ဒေသေတုကာမတာယပိသ ဧဝံ စိတ္တံ နမိ။ ဇာနာတိ ဟိ ဘဂဝါ“မမ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တေ နမမာနေ မံ မဟာဗြဟ္မာ ဓမ္မဒေသနံ ာ ယာစိဿတိ၊ ဣမေ စ သတ္တာ ဗြဟ္မဂရုကာ၊ ဟေ ‘သတ္ထာ ကိရ ဓမ္မံ နု ဒေသေတုကာမော အဟောသိ၊ အထ နံ မဟာဗြဟ္မာ ယာစိတ္ဝာ ဒေသာပေသိ၊ သန္တော ဝတ ဘော ဓမ္မော၊ ပဏီတော ဝတ ဘော ဓမ္မော’တိ မညမာနာ သုဿူသိဿန္တီ”တိ။ ဣမမ္ပိဿ ကာရဏံ ပဋိစ္စ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ၊ နော ဓမ္မဒေသနာယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၆၆။ **အညတရဿာ**တိ ဇ္ဈေ ကိန္တွာပိ “ဒအညတရော”တိ ဝုတ္တံ၊ အထ ခေါ ဣမသ္မိံ စက္ကဝါဠေ ဇေဋ္ဌကမဟာဗြဟ္မာ ဧသော တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **နဿတိ ဝတ ဘော လောကော**တိ သော ကိရ ဣမံ သဒ္ဒံ တဏာ နိန္ဆွာရေသိ၊ ယဏာ ဒဿဟဿိလောကဓာတုဗြဟ္မာနော သုတ္ဝာ သဗ္ဗေ သန္နိပတိံသု။ **ယတြ ဟိ နာမာ**တိ ယသ္မိံ နာမ လောကေ။ **ပုရတော ပါတုရဟောသိ**တိ တေဟိ ဒဿဟိ ဗြဟ္မဿဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ပါတုရဟောသိ။ **အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ**တိ ပညာမယေ အက္ခိမှိ အပ္ပံ ပရိတ္တံ ရာဂဒေါသမောဟရဇံ ဧတေသံ, ဧဝံ-သဘာဝါတိ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ။ **အဿဝနတာ**တိ အဿဝနဘာယ။ **ဘဝိဿန္တီ**တိ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု ဒဿပုညကိရိယဝတ္ထုဝသေန ကတာဓိကာရာ ပရိ-ပါကဂတာ ပဒုမာနိ ဝိယ သုရိယရဿိသမ္ဖဿံ, ဓမ္မဒေသနံယေဝ အာကင်္ခမာနာ စတုပ္ပဒိကဂါထာဝသာနေ အရိယဘူမိံ သြက္ကမနာရဟာ နု ဧကော, နု ဒွေ၊ အနေကသတသဟဿာ ဓမ္မဿ အညာတာရော ဘဝိဿန္တီတိ ဒဿေတိ။

၆၉။ **အဇ္ဈေသနန္တိ** ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ယာစနံ။ **ပုဉ္ဇကွေ နာ**တိ ဣန္ဒြိယပရော-ပရိယတ္တာဉာဏေန စ အာသယာနုသယဉာဏေန စ။ ဣမေသဉ္စိ ဒ္ဝိန္နံ ဉာဏာနံ “ပုဉ္ဇစကွေ”တိ နာမံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏဿ “သမန္တစက္ခူ”တိ၊ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂဉာဏာနံ “ဓမ္မစက္ခူ”တိ။ **အပ္ပရဇက္ခေ**တိအာဒိသု ယေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ပညာစက္ခုမှိ ရာဂါဒိရဇံ အပ္ပံ၊ တေ **အပ္ပရဇက္ခာ**။ ယေသံ တံ မဟန္တံ၊ တေ **မဟာရဇက္ခာ**။ ယေသံ သဒ္ဓါဒိနိ ဣန္ဒြိယာနိ တိက္ခာနိ၊ တေ **တိက္ခိန္ဒြိယာ**။ ယေသံ တာနိ မုဒူနိ၊ တေ **မုဒိန္ဒြိယာ**။ ယေသံ တေယေဝ သဒ္ဓါဒယော အာကာရာ သုန္ဒရာ၊ တေ **သွာကာရာ**။ ယေ ကထိတကာရဏံ သလွကွေန်၊ သုခေန သက္ကာ ဟောန်၊ ဝိညာပေတုံ၊ တေ **သုဝိညာပယာ**။ ယေ ပရလောကဉ္စေဝ ဝဇ္ဇဉ္စ ဘယတော ပဿန်၊ တေ **ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော** နာမ။

၁-ဓမ္မဒေသနာယ (သျာ)

အယံ ပနေတ္ထ ပါဠိ—“သဒ္ဓါ ပုဂ္ဂလော အပ္ပရဇက္ခော၊ အဿဒ္ဓါ ပုဂ္ဂလော မဟာရဇက္ခော။ အာရဒ္ဓဝီရိယော။ပ။ ကုသီတော့။ ဥပဋ္ဌိတဿတိ၊ မုဋ္ဌဿတိ။ သမာဟိတော၊ အသမာဟိတော။ ပညဝါ၊ ဒုပ္ပညော ပုဂ္ဂလော မဟာရဇက္ခော။ တထာ သဒ္ဓါ ပုဂ္ဂလော တိက္ခိန္ဒြိယော။ပ။ ပညဝါ ပုဂ္ဂလော ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိ၊ ဒုပ္ပညော ပုဂ္ဂလော န ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိ။ လောကောတိ ခန္ဓလောကော ဓာတုလောကော အာယတနလောကော သမ္ဘဝတ္တိဘဝလောကော ဝိပတ္တိဘဝလောကော သမ္ဘဝတ္တိသမ္ဘဝလောကော ဝိပတ္တိသမ္ဘဝလောကော။ ကော လောကော သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ။ ဒွေ လောကာ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ။ တယော လောကာ တိဿော ဝေဒနာ။ စတ္တာရော လောကာ စတ္တာရော အာဟာရာ။ ပဉ္စ လောကာ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ဆ လောကာ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ။ သတ္တ လောကာ သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော။ အဋ္ဌ လောကာ အဋ္ဌ လောကဓမ္မာ။ နဝ လောကာ နဝ သတ္တာဝါသာ။ ဒသ လောကာ ဒသာယတနာနိ။ ဒွါဒသ လောကာ ဒွါဒသာယတနာနိ။ အဋ္ဌာရသ လောကာ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော။ ဝဋ္ဋနိ သဗ္ဗေ ကိလေသာ ဝဋ္ဋံ၊ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ ဝဋ္ဋံ၊ သဗ္ဗေ အဘိသင်္ခါရာ ဝဋ္ဋံ၊ သဗ္ဗေ ဘဝဂါမိကမ္မာ[1] ဝဋ္ဋံ။ ဣတိ ဣမသ္မိဉ္စ လောကေ ဣမသ္မိဉ္စ ဝဋ္ဋေ တိဗ္ဗာ ဘယသညာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ သေယျထာပိ ဥက္ခိတ္တာသိကေ ဝဓကေ။ ဣမေဟိ ပညာသာယ အာကာရေဟိ ဣမာနိ ပဋိဗြဟိယာနိ ဇာနာတိ ပသဿတိ အညာတိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ဣဒံ တထာဂတဿ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တေ ဉာဏ”န္တိ[2]။

ဥပ္ပလိနိယန္တိ ဥပ္ပလဝနေ။ ဣတရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အန္ဓကာနိမုဂ္ဂ-ပေါသီနီ**တိ ယာနိ အညာနိပိ ပဒုမာနိ အန္ဓကာနိမုဂ္ဂါနေဝ ပေါသယန္တိ။ **ဥဒကံ အစ္ဆုဏ္ဍမ ဋ္ဌိတာနီ**တိ[3] ဥဒကံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဋ္ဌိတာနိ[4]။ တတ္ထ ယာနိ အစ္ဆုဏ္ဍမ ဋ္ဌိတာနိ၊ တာနိ သူရိယရသ္မိသမ္ဖဿံ အာဂမယမာနာနိ ဋ္ဌိတာနိ အန္တေ ပုပ္ဖနကာနိ။ ယာနိ သမောဒကံ ဋ္ဌိတာနိ၊ တာနိ သ္ဝေ ပုပ္ဖနကာနိ။ ယာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ အန္ဓကာဥဒကပေါသီနိ၊ တာနိ တတိယဒိဝသေ ပုပ္ဖနကာနိ။ ဥဒကာ ပနုဂ္ဂတာနိ အညာနိပိ သရောဇ[5]ဥပ္ပလာဒီနိ နာမ အတ္ထိ၊ ယာနိ နေဝ ပုပ္ဖိသန္တိ၊ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခာနေဝ ဘဝိသန္တိ၊ တာနိ ပါဠိံ နာရုဠှာနိ။ အာဟရိတ္ဝာ ပန ဒိပေတမ္ဘာနိတိ ဒိဝိတာနိ[6]။ ယထေဝ ဟိ တာနိ စတုဗ္ဘိဓာနိ ပုပ္ဖါနိ၊ ဧဝမေဝ ဥဿဋ္ဌိတည္ဂု ဝိပန္နိတည္ဂု နေယျော ပဒပရမောတိ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ။ တတ္ထ

၁-သဗ္ဗံ ဘဝဂါမိကမ္မံ (က) ၂-ခု ၉-၁၁၇-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-တိဋ္ဌန္တိ (သျာ၊က)
၄-တိဋ္ဌန္တိ (သျာ၊က) ၅-သရောဂါနိ (သျာ) ၆-သုဒိဝိတာနိ (သျာ)

ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သဟ ဥဒါဟဋ္ဌဝေလာယ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ၊ အယံ ပုစ္ဆတိ ပုဂ္ဂလော **ဥဿဋ္ဌိတညူ**။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထေ ဝိဘဇိယမာနေ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော **ဝိပဉ္စိတညူ**။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥဒ္ဒေသတော ပရိပုစ္ဆတော ယောနိ-သောမနသိကရောတော ကလ္လာဏမိတ္တေ သေဝတော ဘဇတော ပယိရုပါသတော အနုပုဗ္ဗေန ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော **နေယျော**။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ဗဟုမ္ပိ သုဏတော ဗဟုမ္ပိ ဘဏတော ဗဟုမ္ပိ ဂဏ္ဟတော ဗဟုမ္ပိ ဓာရယတော ဗဟုမ္ပိ ဝါစယတော န တာယ ဇာတိယာ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော **ပဒပရမော**[၁]။

တတ္ထ ဘဂဝါ ဥပ္ပလဝနာဒိသဒိသံ ဒဿသဟဿိလောကဓာတုံ ဩလော-ကေန္တော "အဇ္ဇ ပုပ္ဖနကာနိ ဝိယ ဥဿဋ္ဌိတညူ၊ သွေ ပုပ္ဖနကာနိ ဝိယ ဝိပဉ္စိတညူ၊ တတိယဒိဝသေ ပုပ္ဖနကာနိ ဝိယ နေယျော၊ မဏ္ဍကပ္ပဒဘက္ခာနိ ဝိယ ပဒပရမော"တိ အဒ္ဒသ။ ပဿန္တော စ "တ္ဝေကာ အပ္ပရဇက္ခာ၊ တ္ဝေကာ မဟာရဇက္ခာ။ တတြာပိ တ္ဝေကာ ဥဿဋ္ဌိတညူ"တိ ဇဝံ သမ္ပာကာရတော အဒ္ဒသ။ တတ္ထ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ဇ္ဈမသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ အတ္ထံ သာဓေတိ၊ ပဒပရမာနံ အနာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ ဟောတိ[၂]။

အထ ဘဂဝါ ဇ္ဈမေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အတ္ထာဝဟံ ဓမ္မဒေသနံ ဝိဒိတ္ဝာ ဒေသေတုကမ္မတံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ပုန ဧက သမ္ဖေသုပိ တီသု ဘဝေသု သမ္ဖေ သတ္တေ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗဝသေန ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ အကာသိ။ ယေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ယေ တေ သတ္တာ ကမ္မာဝရဏေန သမန္နာဂတာ, ဝိပါကာဝရဏေန သမန္နာ-ဂတာ, ကိလေသာဝရဏေန သမန္နာဂတာ, အဿဒ္ဓါ အနွန္ဒိကာ ဒုပ္ပညာ အဘဗ္ဗာ နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ၊ ဇ္ဈမေ တေ သတ္တာ အဘဗ္ဗာ။ ကတမေ သတ္တာ ဘဗ္ဗာ၊ ယေ တေ သတ္တာ နကမ္မာဝရဏေန။ပ။ ဇ္ဈမေ တေ သတ္တာ ဘဗ္ဗာ"တိ[၃]။

တတ္ထ သမ္ဖေပိ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ ပဟာယ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေယေဝ ဥဏ္ဍေန ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ "တ္ဝေကာ ရာဂစရိတာ၊ တ္ဝေကာ ဒေါသမောဟဝိတက္ကသဒ္ဓါ-ဗုဒ္ဓိစရိတာ"တိ ဆ ကောဋ္ဌာသေ အကာသိ။ ဇဝံ ကတ္ဝာ "ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ"တိ

၁-အဘိ ၃-၁၄၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အနာဂတတ္ထာယ ဝါသနာ ဟောတိ (သျာ)

၃-အဘိ ၂-၃၅၅၊ ခု ၉-၁၁၉-ပိဋ္ဌေသု။

စိန္တေသိ။ ဗြဟ္မာ တံ ဥတ္ဝာ သောမနဿဇာတော ဘဂဝန္တံ ဂါထာဟိ အဇ္ဈ-ဘာသိ။ ဣဒံ သန္ဓာယ "အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ မဟာဗြဟ္မာ"တိ°အာဒိ ဝုတ္တံ။

၇၀။ တတ္ထ **အဇ္ဈဘာသီ**တိ အဓိအဘာသိ၊ အဓိကိစ္စ အာရဗ္ဘ အဘာသိတိ အတ္ထော။

သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတောတိ သေလမယေ ဇေဋ္ဌကေ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ ယထာဋ္ဌိတော၀၊ နံ ဟိ တတ္ထ ဋ္ဌိတဿ ဒဿနတ္ထံ ဂိဝုဂ္ဂိပနပသာရဏာဒိကိစ္စံ အတ္ထိ။ **တထူပမန္တိ** တပ္ပဋိဘာဂံ သေလပဗ္ဗတူပမံ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော၊ ယထာ သေလပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ ယထာဋ္ဌိတော၀ စက္ခုမာ ပုရိသော သမန္တတော ဇနတံ ပဿေယျ၊ တထာ တွမ္ပိ သုမေဓ သုန္ဒရပညၨ[1] သဗ္ဗညုတညာဏေန သမန္တစက္ခု ဘဂဝါ ဓမ္မမယံ ပညာမယံ ပါသာဒမာရုယှ သယံ အပေတ-သောကော သောကာ၀တိဏ္ဏံ ဇာတိဇရာဘိဘူတံ ဇနတံ အပေက္ခသု၊ ဥပဓာရယ ဥပပရိက္ခ။

အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—ယထာ ဟိ ပဗ္ဗတပါဒေ သမန္တာ မဟန္တံ ခေတ္တံ ကတ္ဝာ တတ္ထ ကေဒါရပါဋိသု ကုဋိကာယော ကတ္ဝာ ရတ္တိံ အဂ္ဂိံ ဇာလေယျုံ။ စတုရင်္သမန္ဒာဂတဿ အန္ဓကာရံ အဿ။ အထဿ ပဗ္ဗတဿ မတ္ထကေ ဌတ္ဝာ စက္ခုမတော ပုရိသဿ ဘူမိံ ဩလောကယတော နေ၀ ခေတ္တံ, နံ ကေဒါရ-ပါဋိယော, နံ ကုဋိယော, နံ တတ္ထ သယိတမနုဿာ ပညာယေယျုံ၊ ကုဋိကာသု ပန အဂ္ဂိဇာလမတ္တမေ၀ ပညာယေယျ။ ဧ၀ံ ဓမ္မပါသာဒမာရုယှ သတ္တာနိကာယံ ဩလောကယတော တထာဂတဿ ယေ တေ အကတကလျာဏာ သတ္တာ၊ တေ ကေဝိဟာရေ ဒက္ခိဏဇာဏုပဿေ နိသိန္နာပိ ဗုဒ္ဓစက္ခုဿ အာပါထံ နာဂစ္ဆန္တိ၊ ရတ္တိံ ဒိတ္ထာသရာ ဝိယ ဟောန္တိ။ ယေ ပန ကတကလျာဏာ ဝေနေယျပုဂ္ဂလာ၊ တေ တဿ ဒူရေ ဋ္ဌိတာပိ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ, သော အဂ္ဂိ ဝိယ ဟိမ၀န္တေ ပဗ္ဗတော ဝိယ စ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

ဒူရေ သန္တော ပကာသေန္တိ၊ ဟိမ၀န္တေ၀ ပဗ္ဗတော။
အသန္တေတ္ထ န ဒိဿန္တိ၊ ရတ္တိံ ဒိတ္ထာ ယထာ သရာတိ[2]။

ဥဋ္ဌေဟီတိ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနတ္ထံ စာရိကစရဏံ ယာစန္တော ဘဏတိ။ **ဝီရာ**တိအာဒိသု ဘဂဝါ ဝိရိယ၀န္တတာယ **ဝီရော**၊ ဒေ၀ပုတ္တမစ္ဆကိလေသမာရာနံ

၁-ဗြဟ္မာတိ (က) ၂-သုဓမ္မသော သုန္ဒရပညော (သျာ) ၃-၄ ၁-၅၆-ဓမ္မပဒေ။

ဝိဇိတတ္တာ **ဝိဇိတသင်္ဂါမော၊** ဇာတိကန္တာရာဒိနိတ္ထရဏတ္ထာယ ဝေနေယျ-သတ္တဝါဟနသမတ္ထတာယ **သတ္ထဝါဟော၊** ကာမဆ္ဆန္ဒဇဏသ အဘာဝတော **အဇဏော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၇၁။ **အပါရုတာ**တိ ဝိဝဋာ။ **အမတသ ဒွါရာ**တိ အရိယမဂ္ဂါ။ သော ဟိ အမတသင်္ခါတသ နိဗ္ဗာနသ ဒွါရံ။ သော မယာ ဝိဝရိတ္တာ ဌပိတောတိ ဒသ္သေတိ။ **ပမုဉ္စန္တု၊ သဒ္ဓန်** သဗ္ဗေ အတ္တနော သဒ္ဓံ ပမုဉ္စန္တု၊ ဝိဿဇ္ဇေန္တု။ ပစ္ဆိမ-ပဒဒွယေ အယမတ္ထော၊ အဟဉ္ဟိ အတ္တနော ပဂုဏံ သုပ္ပဝတ္တိတမ္ပိ ဇုံမံ ပဏီတံ ဥတ္တမံ ဓမ္မံ ကာယဝါစာကိလမထသညီ ဟုတ္ဝာ န ဘာသိ'ံ၊ ဇုဒါနိ ပန သဗ္ဗေ ဇနာ သဒ္ဓါဘာဇနံ ဥပနေန္တု၊ ပူရေဿာမိ တေသံ သင်္ကပ္ပန်ဿ။

အဂ္ဂသာဝကယုဂဝဏ္ဏနာ

၇၃။ **ဗောဓိရုက္ခမူလေ**တိ ဗောဓိရုက္ခဿ အဝိဒူရေ အဇပါလနိဂ္ရောဓေ အန္တရဟိတောတိ အတ္ထော။ **ခေမေ မိဂဒါယေ**တိ ဇုသိပတနံ တေန သမယေန ခေမံ နာမ ဥယျာနံ ဟောတိ၊ မိဂါနံ ပန အဘယဝါသတ္ထာယ ဒိန္နတ္တာ မိဂဒါယောတိ ဝုစ္စတိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''ခေမေ မိဂဒါယေ''တိ။ ယထာ စ ဝိပဿိ ဘဂဝါ၊ ဧဝံ အညေပိ ဗုဒ္ဓါ ပဌမံ ဓမ္မဒေသနတ္ထာယ ဂန္ဆန္တာ အာကာသေန ဂန္ဆာ တတ္ထေဝ ဩတရန်။ အမှာကံ ပန ဘဂဝါ ဥပကဿ အာဇီဝကဿ ဥပနိဿယံ ဒိသွာ ''ဥပကော ဇုံမံ အဒ္ဓါနံ ပဋိပန္နော၊ သော မံ ဒိသွာ သလ္လဝိတ္တာ ဂမိဿတိ။ အထ ပုန နိဗ္ဗိန္ဒန္တော အာဂမ္မ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကရိဿတိ''တိ ဥတ္တာ အဒ္ဒာရသယောဇနမဂ္ဂံ ပဒသာဝ အဂမာသိ။ **ဒါယပါလံ အာမန္တေသိ**တိ ဒိသွာဝ ပုနပ္ပုနံ ဩလောကေတ္ဝာ ''အယျော နော ဘန္တေ အာဂတော''တိ ဝတ္ဝာ ဥပဂတံ အာမန္တေသိ။

၇၅။ **အနုပုဗ္ဗိံ ကထ**န္တိ ဒါနကထံ, ဒါနာနန္တရံ သီလံ, သီလာနန္တရံ သဂ္ဂံ, သဂ္ဂါနန္တရံ မဂ္ဂန်ိ ဧဝံ အနုပဋိပါဋိကထံ[၁] ကထေသိ။ တတ္ထ **ဒါနကထ**န်ိ ဇုဒံ ဒါနံ နာမ သုခါနံ နိဒါနံ၊ သမ္ပတ္တီနံ မူလံ၊ ဘောဂါနံ ပတိဋ္ဌာ၊ ဝိသမဂတသ တာဏံ လေဏံ ဂတိ ပရာယဏံ၊ ဇုမလောကပရလောကေသု ဒါနသဒိသော အဝဿယော ပတိဋ္ဌာ အာရမ္မဏံ[၂] တာဏံ လေဏံ ဂတိ ပရာယဏံ နတ္ထိ။ ဇုဒ္ဓိ အဝဿယဋ္ဌေန ရတနမယသိဟာသနသဒိသံ၊ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန မဟာပထဝိသဒိသံ၊

၁-အနုပဋိပါဋိယာ ကထံ (သျာ၊ က) ၂-အာလမ္ဗနံ (?)

အာရမ္မဏဋ္ဌေန[1] အာလမ္ဗနရဇ္ဇုသဒိသံ။ ဣဒဉ္္ိ ဒုက္ခနိဍ္ဍရဏဋ္ဌေန နာဝါ၊ သမဿသဿနဋ္ဌေန သင်္ဂါမသူရော၊ ဘယပရိတ္တာဏဋ္ဌေန သုသန်ဘနဂရံ၊ မဿ္ဆရမလာဒီဟိ အနုပလိတ္တဋ္ဌေန ပဒုမံ၊ တေသံ နိဒဟနဋ္ဌေန အဂ္ဂိ၊ ဒုရာသဒဋ္ဌေန အာသီဝိသော၊ အသန္တာသနဋ္ဌေန သီဟော၊ ဗလဝန္တဋ္ဌေန ဟတ္ထိ၊ အဘိမင်္ဂလသမ္မတဋ္ဌေန သေတဥ္ဇသဘော၊ ခေမန္တဘူမိသမ္ပာပနဋ္ဌေန ဝလာဟကအဿရာဇာ။ ဒါနဉ္္ိ လောကေ သက္ကသမ္ပတ္တိံ မာရသမ္ပတ္တိံ ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိံ စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိံ သာဝကပါရမိဉာဏံ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ အာဒိသမ္ဗောဓိဉာဏံ ဒေတိတိ ဧဝမာဒိဒါနဂုဏပဋိသံယုတ္တံ ကထံ။

ယသ္မာ ပန ဒါနံ ဒဒန္တော သီလံ သမာဒါတုံ သက္ကောတိ၊ တသ္မာ တဒနန္တရံ သီလကထံ ကထေသိ။ **သီလကထာ**နန္တိ သီလံ နာမေတံ အဝဿယော ပတိဋ္ဌာ အာရမ္မဏံ တာဏံ လေဏံ ဂတိ ပရာယဏံ။ ဣဓလောကပရလောကသမ္ပတ္တိနဉ္္ိ သီလသဒိသော အဝဿယော ပတိဋ္ဌာ[2] အာရမ္မဏံ တာဏံ လေဏံ ဂတိ ပရာယဏံ နတ္ထိ၊ သီလသဒိသော အလင်္ကာရော နတ္ထိ၊ သီလပုပ္ဖသဒိသံ ပုပ္ဖံ နတ္ထိ၊ သီလဂန္ဓသဒိသော ဂန္ဓော နတ္ထိ၊ သီလာလင်္ကာရေန ဟိ အလင်္ကတံ သီလကုသုမပိဋ္ဌန္ဓိနံ သီလဂန္ဓာနုလိတ္တံ သဒေဝကောပိ လောကော ဩလောကေန္တော တိတ္တိံ န ဂစ္ဆတီတိ ဧဝမာဒိသီလဂုဏပဋိသံယုတ္တံ ကထံ။

ဣဒံ ပန သီလံ နိဿာယ အယံ သဂ္ဂေါ လဗ္ဘတီတိ ဒဿေတုံ သီလာနန္တရံ သဂ္ဂကထံ ကထေသိ။ **သဂ္ဂကထာ**နန္တိ အယံ သဂ္ဂေါ နာမ ဣဋ္ဌော ကန္တော မနာပေါ၊ နိစ္စမေတ္ထ ကီဋ္ဌာ, နိစ္စံ သမ္ပတ္တိယော လဗ္ဘန္တိ၊ စာတုမဟာရာဇိကာဒေဝါ နဝုတိဝဿသတသဟဿာနိ ဒိဗ္ဗသုခံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ပဋိလဘန္တိ၊ တာဝတိံသာ တိသော စ ဝဿကောဋိယော သဋ္ဌိ စ ဝဿသတသဟဿာနိတိ ဧဝမာဒိသဂ္ဂဂုဏပဋိသံယုတ္တံ ကထံ။ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိံ ကထယန္တာနဉ္္ိ ဗုဒ္ဓါနံ မုခံ နပ္ပဟောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "အနေကပရိယာယေန ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ သဂ္ဂကထံ ကထေယျ"န္တိအာဒိ[3]။

ဧဝံ သဂ္ဂကထာယ ပလောဘေတ္ဝာ ပုန ဟတ္ထိံ အလင်္ကရိတ္ဝာ တဿ သောဏ္ဍံ ဆိန္ဒန္တော ဝိယ "အယမ္ပိ သဂ္ဂေါ အနိစ္စော အဒ္ဓုဝေါ၊ န ဇ္ဈော ဆန္ဒရာဂေါ ကာတဗ္ဗော"တိ ဒဿနတ္ထံ "အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဇ္ဈော ဘိယျော"တိအာဒိနာ[4] နယေန ကာမာနံ

၁-အာလမ္ဗနဋ္ဌေန (?)
၂-မ ၃-၂၁၀-ဝိဋ္ဌေ အဋ္ဌတော သမာနံ။
၃-သီလသဒိသာ ပတိဋ္ဌာ (က)
၄-မ ၁-၁၈၄၊ မ ၂-၂၇-ဝိဋ္ဌေသု။

အာဒိနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ ကထေသိ။ တတ္ထ **အာဒီနဝေါ**တိ ဒေါသော။ **ဩကာရော**တိ အဝကာရော လာမကဘာဝေါ။ **သံကိလေသော**တိ တေဟိ သတ္တာနံ သံသာရေ သံကိလိဿနံ။ ယထာဟ "ကိလိဿန္တိ ဝတ ဘော သတ္တာ"တိ[1]။ ဧဝံ ကာမာဒီနဝေန တေဇ္ဇတ္ထာ **နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ၊** ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂုဏံ ပကာသေသိတိ အတ္ထော။ သေသံ အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တ-ဝဏ္ဏနာယံ[2] ဝုတ္တနယေနေဝ ဥတ္တာနတ္ထမ္ပေ။

၇၇။ **အလတ္ထ**န္တိ ကထံ အလတ္ထုံ? ဧဟိဘိက္ခုဘာဝေန။ ဘဂဝါ ကိရ တေသံ ဇဋိလမယပတ္တစီဝရဿူပနိဿယံ ဩလောကေန္တော အနေကာသု ဇာတီသု စီဝရဒါနာဒိနိ ဒိသ္ဝာ **ဧထ ဘိက္ခဝေါ**တိအာဒိမာဟ။ တေ တာဝဒေဝ ဘဏ္ဍူ။ ကာသာယဝသနာ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခုပရိက္ခာရေဟိ သရီရပဋိမုဉ္ဇေဟေဝ ဝဿသတိကတ္ထေရာ ဝိယ ဘဂဝန္တံ နမဿမာနာဝ နိသိဒိံသု။

သန္နဿေသိတိအာဒိသု ဇဇဓလောကတ္ထံ သန္နဿေသိ၊ ပရလောကတ္ထံ သန္နဿေသိ။ ဇဇဓလောကတ္ထံ ဒဿေန္တော အနိစ္စန္တိ ဒဿေသိ၊ ဒုက္ခန္တိ ဒဿေသိ၊ အနတ္တာတိ ဒဿေသိ၊ ခန္ဓေ ဒဿေသိ၊ ဓာတုယော ဒဿေသိ၊ အာယတနာနိ ဒဿေသိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ဒဿေသိ၊ ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ဒဿေန္တော ပဋ္ဌ လက္ခဏာနိ ဒဿေသိ၊ တထာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒီနံ၊ တထာ ဝယံ ဒဿေန္တောပိ ဥဒယဗ္ဗယဝသေန ပညာသ လက္ခဏာနိ ဒဿေသိ၊ ပရလောကတ္ထံ ဒဿေန္တော နိရယံ ဒဿေသိ၊ တိရစ္ဆာနယောနိ်၊ ပေတ္တိဝိသယံ၊ အသုရကာယံ၊ တိဏ္ဏံ ကုသလာနံ ဝိပါကံ၊ ဆန္နံ ဒေဝလောကာနံ, နဝန္နံ ဗြဟ္မလောကာနံ သမ္ပတ္တိ် ဒဿေသိ။

သမာဒပေသီတိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတေရသဓုတင်္ဂဒသကထာဝတ္ထုအာဒိကေ ကလျာဏဓမ္မေ ဂဏှာပေသိ။

သမုတ္တေဇေသီတိ သုဋ္ဌု ဥတ္တေဇေသိ၊ အဇ္ဈာသယာဟေသိ။ ဇဇဓလောကတ္ထဉ္စေဝ ပရလောကတ္ထဉ္စ တာသေတ္ဝာ တာသေတ္ဝာ အမိဂတံ ဝိယ ကတ္ဝာ ကထေသိ။ ဒွတ္တိ် သကမ္မကာရဏာပဒေသိတမဟာဘယပဘေဒဠိ ဇဇဓလောကတ္ထံ ပုဗ္ဗေ ဘဂဝတိ တာသေတ္ဝာ တာသေတ္ဝာ ကထယန္တေ ပဓာဓဗာဟံ ဂါဠှဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတ္ဝာ စာတုမဟာပထေ ပဟာရသတေန တာဠေတ္ဝာ ဒက္ခိဏဒွါရေန နိယျမာနော ဝိယ အာဃာတနဘဏ္ဍိကာယ ဌပိတသီသော ဝိယ သူလေ ဥတ္တာသိတော ဝိယ မတ္တဟတ္ထိနာ မဒ္ဒိယမာနော ဝိယ စ သံဝိဂ္ဂါ ဟောတိ။

၁-မ ၂-၃၀၅-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၂၄၈-ဝိဇ္ဇေ။

ပရလောကဉ္စ ကထယန္တေ နိရုယာဒီသု နိဗ္ဗတ္တောဝ်ယ ဒေဝလောကသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနောဝ်ယ စ ဟောတိ။

သမ္ပဟံသေသီတိ ပဋိလဒ္ဓဂုဏေန စောဒေသိ[1]၊ မဟာနိသံသံ ကတ္တာ ကထေသီတိ အတ္ထော။

သဒ်္ဓါဂုနံ အာဒီနဝန္တိ ဟေဋ္ဌာ ပဌမမဂ္ဂါဓိဂမတ္ထံ ကာမာနံ အာဒီနဝံ ကထေသိ၊ ဣဓ ပန ဥပရိမဂ္ဂါဓိဂမတ္ထံ "အနိစ္စာ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါရာ အဒ္ဓုဝါ အနဿာသိကာ၊ ယာဝဉ္စိဒံ ဘိက္ခဝေ အလမေဝ သဗ္ဗသဒ္ဓါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ အလံ ဝိမုစ္စိတု"န္တိအာဒီနာ[2] နယေန သဒ္ဓါဂုနံ အာဒီနဝဉ္စ လာမကဘာဝဉ္စ တပ္ပဋိပက္ခယဉ္စ ကိလမထံ ပကာသေသိ။ ယထာ စ တတ္ထ နေက္ခမ္မေ၊ ဧဝမိဓ "သန္တမိဒံ ဘိက္ခဝေ နိဗ္ဗာနံ နာမ ပဏီတံ တာဏံ လေဏ"န္တိအာဒီနာ နယေန နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။

မဟာဇနကာယပဗ္ဗဇ္ဇာဝဏ္ဏနာ

၇၈။ **မဟာဇနကာယော**တိ တေသံယေဝ ဒ္ဝိန္နံ ကုမာရာနံ ဥပဋ္ဌာကဇနကာယော။

၇၀။ **ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂန္ဆာမ ဓမ္မဉ္စာ**တိ သံဃသဒ္ဒသ္သ အပရိပုဏ္ဏတ္တာ ဒ္ဝေဝါစိကမေဝ သရဏမဂမံသု။

၇၁။ **အလတ္ထ**န္တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဟိဘိက္ခုဘာဝေနေဝ အလတ္ထုံ။ ဣတော အနန္တရေ ပဗ္ဗဇိတဝါရေပိ ဧသေဝ နယော။

စာရိကာအနုဇာနနဝဏ္ဏနာ

၇၆။ **ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒီ**တိ ကဒါ ဥဒပါဒိ? သမ္ဗောဓိတော သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ သတ္တ မာသေ သတ္တ ဒိဝသေ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဥဒပါဒိ။ ဘဂဝါ ကိရ ပိတုသင်္ဂဟံ ကရောန္တော ဝိဟာသိ။ ရာဇာပိ စိန္တေသိ "မယှံ ဇေဋ္ဌပုတ္တော နိက္ခမိတ္ဝာ ဆဒ္ဒေါ ဇာတော၊ ဒုတိယပုတ္တော မေ နိက္ခမိတ္ဝာ အဂ္ဂသာဝကော ဇာတော၊ ပုရောဟိတပုတ္တော ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကော။ ဣမေ စ အဝသေသာ ဘိက္ခူ။ ဂိဟိကာလေပိ မယှံ ပုတ္တမေဝ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဝိစရိံသု။ ဣမေ သဗ္ဗေ[2]

၁-ဒေသေသီ (သျာ)　　၂-ဆံ ၂-၄၇၄၊ သံ ၁-၃၆၄-၆ ဖွင့်။　　၃-ဣမေ ပုဗ္ဗေ (သျာ)

ဇုဒါနိဝိ မယ္ဘံယေဝ ဘာရော၊ အဟမေဝ စ နေ စတ္ထိဟိ ပစ္ဆယေဟိ ဥပဒ္ဒဟိ-
ဿာမိ၊ အညေသံ ဩကာသံ နဒဿာမိ''တိ ဝိဟာရဒ္ဒါရကောဋ္ဌကတော
ပဋ္ဌာယ ယာဝ ရာဇဂေဟဒ္ဒါရာ ဥဘယတော ခဒိရပါကာရံ ကာရာပေတ္ဝာ
ကိလဉ္ဇေဟိ ဆာဒါပေတ္ဝာ ဝတ္ထေဟိ ပဋိစ္ဆာဒါပေတ္ဝာ ဥပရိ စ ဆာဒါပေတ္ဝာ
သုဝဏ္ဏတာရကဝိစိတ္တံ သမောလမ္ဗိတတာလက္ခန္ဓမတ္တံ ဝိဝိဓပုပ္ဖဒါမဝိတာနံ
ကာရာပေတ္ဝာ ဟေဋ္ဌာ ဘူမိယံ စိတ္တတ္ထရဏ္ဍေဟိ သန္ထရာပေတ္ဝာ အန္တော
ဥဘောသု ပဿေသု မာလာဝစ္ဆကေ ပုဏ္ဏဃဋေ္ဌ, သကလမဂ္ဂဝါသတ္ထာယ စ
ဂန္ဓန္တရေ ပုပ္ဖါနိ, ပုပ္ဖန္တရေ ဂန္ဓေ စ ဌပါပေတ္ဝာ ဘဂဝတော ကာလံ
အာရောစာပေသိ။

ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော အန္တောသာဏိယာဝ ရာဇဂေဟံ ဂန္ဒ္ဓာ
ဘတ္တကိစ္စံ ကတ္ဝာ ဝိဟာရံ ပစ္စာဂစ္ဆတိ။ အညော ကောစိ ဒဋ္ဌုမ္ပိ နု လဘတိ၊
ကုတော ပန ဘိက္ခံ ဝါ ဒါတုံ, ပူဇံ ဝါ ကာတုံ, ဓမ္မံ ဝါ သောတုံ။ နာဂရာ
စိန္တေသုံ ''အဇ္ဇ သတ္ထု လောကေ ဥပ္ပန္နဿ သတ္တမာသာဓိကာနိ သတ္တ-
သံဝစ္ဆရာနိ၊ မယဉ္စ ဒဋ္ဌုမ္ပိ နု လဘာမ၊ ပဂေဝ ဘိက္ခံ ဝါ ဒါတုံ, ပူဇံ ဝါ
ကာတုံ, ဓမ္မံ ဝါ သောတုံ။ ရာဇာ 'မယ္ဟမေဝ ဗုဒ္ဓေါ, မယ္ဟမေဝ ဓမ္မော, မယ္ဟမေဝ
သံဃော'တိ မမာယိတ္ဝာ သယမေဝ ဥပဒ္ဒဟိ၊ သတ္ထာ စ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော
သဒေဝကဿ လောကဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ ဥပ္ပန္နော။ နု ဟိ ရညော်ဝေဝ
နိရယော ဥက္ကော အဿ၊ အညေသံ နိလုပ္ပလဝနသဒိသော။ တသ္မာ ရာဇာနံ
ဝဒါမ။ သစေ နော သတ္ထာရံ ဒေတိ၊ ဇုဈ္ဈေတံ ကုသလံ။ နော စေ ဒေတိ၊ ရညာ
သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈိတ္ဝာပိ သံဃံ ဂဟေတ္ဝာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောမ။ နု သက္ကာ
ခေါ ပန သုဒ္ဓနာဂရေဟေဝ ဇေံ ကာတုံ၊ ကေ ဇေဋ္ဌပုရိသမ္ဟိ ဂဏှာမာ''တိ။

တေ သေနာပတိံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တဿေတမတ္ထံ အာရောစေတ္ဝာ
''သာမိ ကိံ အမှာကံ ပက္ခော ဟောသိ၊ ဥဒါဟု ရညော''တိ အာဟံသု။
သော ''အဟံ တုမှာကံ ပက္ခော ဟောမိ၊ အပိစ ခေါ ပန ပဌမဒိဝသော မယ္ဟံ
ဒါတဗ္ဗော''တိ။ တေ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ သော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ''နာဂရာ ဒေဝ
တုမှာကံ ကုပိတာ''တိ အာဟ။ ကိမတ္ထံ တာတာတိ။ သတ္ထာရံ ကိရ တုမ္ဟေ-
ယေဝ ဥပဋ္ဌဟထ၊ အမ္ဟေ နု လဘာမာတိ။ သစေ ဇုဒါနိဝိ လဘန္တိ၊ နု ကုပ္ပန္တိ၊
အလဘန္တာ တုမ္ဟေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈိတုကာမာ ဒေဝါတိ။ ယုဇ္ဈာမိ တာတ, နာဟံ
ဘိက္ခုသံဃံ ဒေမီတိ။ ဒေဝ တုမှာကံ ဒါသာ တုမ္ဟေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈာမာတိ ဝဒန္တိ၊
တုမ္ဟေ ကံ ဂဏှိတ္ဝာ ယုဇ္ဈိဿထာတိ။ နနု တွံ သေနာပတီတိ။ နာဂရေဟိ ဝိနာ

၁-ယုဒ္ဓံ နာဂရေဟေဝ (က)

နံ သမတ္ထော အဟံ ဒေဝါတိ။ တတော ရာဇာ“ဗလဝန္တော နာဂရာ သေနာပတိပိ တေသညေဝ ပက္ခော”တိ ဥတ္တာ “အညာနိပိ သတ္တမာသာဓိကာနိ သတ္တသံဝစ္ဆရာနိ မယ္ဟံ ဘိက္ခုသံဃံ ဒဒန္တာ”တိ အာဟ။ နာဂရာ နံ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ ရာဇာ “ဆ ဝဿာနိ၊ ပဥ္စ၊ စတ္တာရိ၊ တီဏိ၊ ဒွေ၊ ကေဝဿ”န္တိ ဟာပေသိ။ ဧဝံ ဟာပေန္တေပိ နံ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ အညေ သတ္တ ဒိဝသေ ယာစိ။ နာဂရာ “အတိကက္ကဋ္ဌံ ဒါနိ ရညာ သဒ္ဓိံ ကာတုံ နံ ဝဋ္ဋတီ”တိ အနုဇာနိံသု။

ရာဇာ သတ္တမာသာဓိကာနံ သတ္တန္နံ သံဝစ္ဆရာနံ သဇ္ဇိတံ ဒါနမုခံ သတ္တန္နမေဝ ဒိဝသာနံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ဆ ဒိဝသေ ကေသဉ္စိ အပဿန္တာနညေဝ ဒါနံ ဒတ္ဝာ သတ္တမေ ဒိဝသေ နာဂရေ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ “သက္ခိဿထ တာတ ဧဝရူပံ ဒါနံ ဒါတု”န္တိ အာဟ။ တေပိ “နနု အမ္ဟေယေဝ နိဿာယ တံ ဒေဝဿ ဥပ္ပန္နန္တိ ဝတ္ဝာ “သက္ခိဿာမာ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ ပိဋ္ဌိဟတ္ထေန အဿူနိ ပုဉ္ဆမာနော ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္ဝာ “ဘန္တေ အဟံ အဇ္ဇသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ အညဿ ဝါရံ အကတ္ဝာ ယာဝဇီဝံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီတိ စိန္တေသိံ၊ နာဂရာ နံ ဒါနိ[1] မေ အနုညာတာ၊ နာဂရာ ဟိ ‘မယံ ဒါနံ ဒါတုံ နံ လဘာမာ’တိ ကုပ္ပန္တိ၊ ဘဂဝါ သ္ဝေ ပဋ္ဌာယ တေသံ အနုဂ္ဂဟံ ကရောထာ”တိ အာဟ။

အထ ဒုတိယဒိဝသေ သေနာပတိ မဟာဒါနံ သဇ္ဇေတ္ဝာ “အဇ္ဇ ယထာ အညော ကောစိ ဧကဘိက္ခုမ္ပိ နဒေတိ၊ ဧဝံ ရက္ခထာ”တိ သမန္တာ ပုရိသေ ဌပေသိ။ တံဒိဝသံ သေဋ္ဌိဘရိယာ ရောဒမာနာ ဓိတရံ အာဟ “သစေ အမ္မ တဝ ပိတာ ဇီဝေယျ၊ အဇ္ဇာဟံ ပဌမံ ဒဿလံ ဘောဇေယျ”န္တိ။ သာ တံ အာဟ “အမ္မ မာ စိန္တယိ, အဟံ တထာ ကရိဿာမိ၊ ယထာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခော ဘိက္ခုသံဃော ပဌမံ အမ္ဟာကံ ဘိက္ခံ ပရိဘုဉ္ဇိဿတီ”တိ။ တတော သတသဟဿဂ္ဃနိကာယ သုဝဏ္ဏ-ပါတိယာ နိရဒကပါယာသဿ ပူရေတ္ဝာ သပ္ပိမဓုသက္ကရာဒီဟိ အဘိသင်္ခရိတ္ဝာ အညာယ ပါတိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတ္ဝာ တံ သုမနမာလာဂုဠ္ဍေဟိ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ မာလာ-ဂုဠ္ဍသဒိသံ ကတ္ဝာ ဘဂဝတော ဂါမံ ပဝိသနဝေလာယ သယမေဝ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဒါသိဂဏပရိဝုတာ[2] နဂရာ နိက္ခမိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ သေနာပတိဥပဋ္ဌာကာ “အမ္မ မာ ဣတော အဂမာ”တိ ဝဒန္တိ။ မဟာပုညာ နာမ မနာပကထာ ဟောန္တိ၊ နံ စ တေသံ ပုနပ္ပုနံ ဘဏန္တာနံ ကထာ ပဋိက္ခိပိတုံ သက္ကာ ဟောတိ။ သာ “စူဠပိတာ မဟာပိတာ မာတုလာ ကိဿ တုမ္ဟေ ဂန္တုံ နံ ဒေထာ”တိ အာဟ။ သေနာ-ပတိနာ “အညဿ ကဿစိ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ဒါတုံ မာ ဒေထာ”တိ ဌပိတမ္ပိ အမ္ဟာတိ။ ကိံ ပန မေ ဟတ္ထေ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဿထာတိ။ မာလာဂုဠံ [2]

၁-နာဂရာနံ ဒါနိ (သျာ) ၂-ဓာတိဂဏပရိဝုတာ (သျာ၊ က) ၃-မာလာဂုဏံ (သီ၊ သျာ)

ပဿာမာတိ။ ကိ° တုမှာကံ သေနာပတိ မာလာဂုဋ္ဌပူဇမွိ ကာတုံ နု ဒေတိတိ။ ဒေတိ အမ္မာတိ။ တေန ဟိ အပေထ အပေထာတိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ မာလာဂုဋိံ ဂဏှာပေထ ဘဂဝါတိ အာဟ။ ဘဂဝါ ကေံ သေနာပတိဿုပဋ္ဌာကံ ဩလောကေတွာ မာလာဂုဋိံ ဂဏှာပေသိ။ သာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ "ဘဂဝါ ဘဝါဘဝေ နိဗ္ဗတ္တိယံ မေ သတိ ပရိတဿနဇ်ဝိတံ နာမ မာဟောတု၊ အယံ သုမနမာလာ ဝိယ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ပိယာဝ ဟောမိ၊ နာမေန စ သုမနာယေဝါ"တိ ပတ္ထနံ ကတွာ သတ္ထာရာ "သုခိနီ ဟောဟီ"တိ ဝုတ္ထာ ဝန္ဒိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

ဘဂဝါ သေနာပတိဿ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။ သေနာပတိ ယာဂုံ ဂဟေတွာ ဥပဂဋ္ဌိ၊ သတ္ထာ ပတ္တံ ပိဒဟိ။ နိသိန္နော ဘန္တေ ဘိက္ခု-သံဃောတိ။ အတ္ထိ နော ဧကော အန္တရာ ပိဏ္ဍပါတော လဒ္ဓေါတိ။ သော မာလံ အပနေတွာ ပိဏ္ဍပါတံ အဒ္ဒသ။ စူဠုပဋ္ဌာကော အာဟ "သာမိ မာလာတိ မံ ဝတွာ မာတုဂါမော ဝဉ္ဆေသီ"တိ။ ပါယာသော ဘဂဝန္တံ အာဒိ° ကတွာ သင်္ဃံသံ ဘိက္ခူနံ ပဟောတိ။ သေနာပတိပိ အတ္တနော ဒေယျဓမ္မံ အဒါသိ။ သတ္ထာ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ မင်္ဂလံ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ သေနာပတိ "ကာ နာမ သာ ပိဏ္ဍပါတမဒါသီ"တိ ပုစ္ဆိ။ သေဋ္ဌိဓီတာ သာမီတိ။ သပ္ပညာ သာ ဇာတိ၊ ဧဝရူပါယ ဃရေ ဝသန်္တိယာ ပုရိသဿ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိ နာမ နု ဒုလ္လဘာတိ တံ အာနေတွာ ဇေဋ္ဌိကဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။

ပုနဒိဝသေ နာဂရာ ဒါနမဒံသု၊ ပုနဒိဝသေ ရာဇာတိ ဧကန္တရိကာယ ဒါနံ ဒါတုံ အာရဘိ°သု။ ရာဇာပိ စရပုရိသေ ဌပေတွာ နာဂရေဟိ ဒိန္နဒါနတော အတိရေကတရံ ဒေတိ၊ နာဂရာပိ တထေဝ ကတွာ ရညော ဒိန္နဒါနတော အတိရေကတရံ။ ရာဇဂေဟေ နာဋကိတ္ထိယော ဒဟရသာမဏေရေ ဝဒန္တိ "ဂဏှထ တာတာ၊ နု ဂဟပတိကာနံ ဂတ္တဝတ္ထာဒိသု ပုဋ္ဌတ္တာ ဗာလဒါရကာနံ ခေဋ္ဌသိဿ်ာဏိကာဒိဓောဝနဟတ္ထေဟိ ကတံ၊ သုစိ° ပဏီတံ ကတ"န္တိ။ ပုန-ဒိဝသေ နာဂရာပိ ဒဒမာနာ ဝဒန္တိ "ဂဏှထ တာတာ, နု နဂရဂါမနိဂမာဒိသု သက်ခိုတတက္ကာလဒီရဒမိသပ္ပိအာဒိဟိ, နု အညေသံ ဇယ်သိသပိဋ္ဌိအာဒိနိ ဘဋ္ဌိတွာ အာဟရာပိတေဟိ ကတံ၊ ဇာတိသပ္ပိခီရာဒိဟိယေဝ ကတ"န္တိ။ ဧဝံ သတ္တာသု သံဝစ္ဆရေသု သတ္တာသု မာသေသု သတ္တာသု ဒိဝသေသု စ အတိက္ကန္တေသု အထ ဘဂဝတော အယံ ဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။ တေန ဝုတ္တံ "သမ္မောဓိတော သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ သတ္တ မာသာနိ သတ္တ ဒိဝသာနိ အတိက္ကမိတ္ထာ ဥဒပါဒိ"တိ။

၈၇။ **အညတရော မဟာဗြဟ္မာ**တိ ဓမ္မဒေသနံ အာယာစိတဗြဟ္မာဝ။

၈၉။ **စတုရာသီတိ အာဝါသသဟဿာနီ**တိ စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ။ တေ သမ္ဗေပိ ဒ္ဝါဒသသဟဿဘိက္ခုဂဏ္ဍုနကာ မဟာဝိဟာရာ အဘယဂိရိ စေတိယပဗ္ဗတ စိတ္တလပဗ္ဗတ မဟာဝိဟာရသဒိသာဝ အဟေသုံ။

၉၀။ **ခန္တီ ပရမံ တပေါ**တိ အဓိဝါသနခန္တိ နာမ ပရမံ တပေါ။ **တိတိက္ခာ**တိ ခန္တိယာ ဧဝ ဝေဝစနံ၊ တိတိက္ခာ သဒ္ဒါတာ အဓိဝါသနခန္တိ ဥတ္တမံ တပေါတိ အတ္ထော။ **နိဗ္ဗာနံ ပရမ**န္တိ သဗ္ဗာကာရေန ပန နိဗ္ဗာနံ ပရမန္တိ ဝဒန္တိ ဗုဒ္ဓါ။ **နဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပရူပဃာတီ**တိ ယော အဓိဝါသနခန္တိဝိရဟိတတ္တာ ပရံ ဥပဃာတေတိ ဗာဓေတိ ဟိံသတိ၊ သော ပဗ္ဗဇိတော နာမ န ဟောတိ။ စတုတ္ထပါဒေါ ပန တဿေဝ ဝေဝစနံ။ "န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော"တိ ဧတဿ ဟိ နသမဏော ဟောတီတိ ဝေဝစနံ၊ ပရူပဃာတီတိ ဧတဿ **ပရံ ဒိဟ္ဝယန္တော**တိ ဝေဝစနံ။ အထ ဝါ **ပရူပဃာတီ**တိ သိလူပဃာတီ။ သိလဥ္ဥ ဥတ္တမဋ္ဌေန ပရန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယော စ သမဏော ပရံ ယံကဉ္စိ သတ္တံ ဝိဟေဌယန္တော ပရူပဃာတီ ဟောတိ၊ အတ္တနော သိလံ ဝိနာသကော သော ပဗ္ဗဇိတော နာမ န ဟောတီတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ယော အဓိဝါသနခန္တိယာ အဘာဝတော ပရူပဃာတီ ဟောတိ၊ ပရံ အန္တမသော ဒုံသမကသမ္ပိ သဉ္ဇိစ္စ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ၊ သော န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော။ ကိံ ကာရဏာ ? မလဿ အပဗ္ဗာဇိတတ္တာ။ "ပဗ္ဗာဇယမတ္တနော မလံ၊ တဿာ ပဗ္ဗဇိတော"တိ[1] ဣဒဉ္ဥိ ပဗ္ဗဇိတလက္ခဏံ။ ယောပိ န ဟေဝ ခေါ ဥပဃာတေတိ န မာရေတိ၊ အပိစ ဒဏ္ဍာဒီဟိ ဝိဟေဋ္ဌေတိ၊ သော ပရံ ဝိဟေဋ္ဌယန္တော သမဏော န ဟောတိ။ ကိံ ကာရဏာ ? ဝိဟေသာယ အသမိတတ္တာ။ သမိတတ္တာ ဟိ ပါပါနံ သမဏောတိ ပဝုစ္စတိတိ[2] ဣဒဉ္ဥိ သမဏလက္ခဏံ။

ဒုတိယဂါထာယ **သဗ္ဗပါပဿာ**တိ သဗ္ဗာကုသလဿ။ **အကရဏ**န္တိ အနုပ္ပါဒနံ။ **ကုသလဿာ**တိ စတုဘူမိကကုသလဿ။ **ဥပသမ္ပဒါ**တိ ပဋိလာဘော။ **သစိတ္တပရိယောဒပန**န္တိ အတ္တနော စိတ္တဿောဒနံ၊ တံ ပန အရဟတ္တေန ဟောတိ။ ဣတိ သီလသံဝရေန သဗ္ဗပါပံ ပဟာယ သမထဝိပဿနာဟိ ကုသလံ သမ္ပာဒေတွာ အရဟတ္တဖလေန စိတ္တံ ပရိယောဒါပေတဗ္ဗန္တိ ဧတံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ ဩဝါဒေါ အနုသိဋ္ဌီတိ။

၁-ခု ၁-၆၉-စမ္ပဒေ။ ၂-ခု ၁-၅၁-စမ္ပဒေ။

တတိယဂါထာယ **အနုပဝါဒေါ**တိ ဝါစာယ ကာယေန ဥပဃာတသာ အကရဏံ။ **အနုပ-ဃာတော**တိ ကာယေန ဥပဃာတသာ အကရဏံ။ **ပါတိမောက္ခေ**တိ ယံ တံ ပအတိမောက္ခံ, အတိပမောက္ခံ, ဥတ္တမသီလံ၊ ပါတိ ဝါ အဂတိဝိသေသေဟိ[1] မောက္ခေတိ[2] ဒုဂ္ဂတိဘယေဟိ၊ ယော ဝါ နံ ပါတိ၊ တံ မောက္ခေတီတိ "ပါတိ-မောက္ခ"န္တိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိံ ပါတိမောက္ခေ စ သံဝရော။ **မတ္တညုတာ**တိ ပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂဝသေန ပမာဏညုတာ။ **ပန္တဉ္စ သယနာသန**န္တိ သယ-နာသနဉ္စ သဝိဉ္ဇနဝိရဟိတန္တိ အတ္ထော။ တတ္ထ ဒ္ဝိဟိယေဝ ပစ္စယေဟိ စတု-ပစ္စယသန္တောသော ဒီပိတော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **တေ ဗုဒ္ဓါန သာသန**န္တိ တေ ပရဿ အနုပဝဒနံ အနုပဃာတနံ ပါတိမောက္ခသံဝရော ပဋိဂ္ဂဟဏ-ပရိဘောဂေသု မတ္တညုတာ အဒ္ဓသမာပတ္တိဝသိဘာဝါယ ဝိဝိတ္တသေနာသန-သေဝနဉ္စ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ ဩဝါဒေါ အနုသိဋ္ဌိတိ။ ဣမာ ပန သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသဂါထာ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒေဝတာရောစနဝဏ္ဏနာ

၉၁။ ဇာတ္တာဝတာ စ ဣမိနာ ဝိပဿိသ ဘဂဝတော အပဒါနာနုသာရေန ဝိတ္ထာရကထနေန "တထာဂတသ္သေဝသာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တာယ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓဘာဝံ ပကာသေတ္ဝာ ဣဒါနိ "ဒေဝတာပိ တထာဂတသ္သ ဇေတဝတ္ထုံ အာရောစေသု"န္တိ ဝုတ္တံ ဒေဝတာရောစနံ ပကာသေတုံ **ကေမိဒါဟ**န္တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **သုဘဂဝနေ**တိ ဧဝံနာမကေ ဝနေ။ **သာလရာဇမူလေ**တိ ဝနပ္ပတိ-ဇေဋ္ဌကသ္သ မူလေ။ **ကာမဆ္ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတ္ဝာ**တိ အနာဂါမိမဂ္ဂေန မူလ-သမုဂ္ဃါတဝသေန ဝိရာဇေတ္ဝာ။ ယထာ စ ဝိပဿိသ္သ၊ ဧဝံ သေသဗုဒ္ဓါနမ္ပိ သာသနေ ဝုတ္ထဩဝါဒစရိယာ ဒေဝတာ အာရောစယိ[3]သု၊ ပါဋိ ပန ဝိပဿိသ္သ ဧဝ အမ္ဟာကဉ္စ ဘဂဝတော ဝသေန အာဂတာ။

တတ္ထ အတ္တနော သမ္ပတ္တိယာ နာ ဟာယန္တိ နာ ဝိဟာယန္တိတိ **အဝိဟာ**။ နာ ကဉ္စိ သတ္တံ တပန္တိတိ **အတပ္ပါ**။ သုန္ဒရဒဿနာ အဘိရူပါ ပါသာဒိကာတိ **သုဒဿာ**။ သုဋ္ဌု ပဿန္တိ၊ သုန္ဒရမေတေသံ ဝါ ဒဿနန္တိ **သုဒဿီ**။ သဗ္ဗေဟေဝ စ သဂ္ဂေဟိ[4] ဘဝသမ္ပတ္တိယာ စ ဇေဋ္ဌာ၊ နတ္ထေတ္ထ ကနိဋ္ဌာတိ **အကနိဋ္ဌာ**။

၁-သုဂတိဝိသေသေဟိ (သျာ) ၂-မောက္ခေတိ စ (သျာ) ၃-ဂ္ဂေဟိ (သျာ)

ဇ္ဈဓ ဌတ္ဝာ ဘာဏဝါရာ သမောဓာနေတဗ္ဗာ။ ဇ္ဈမသ္မိဩ သုတ္တေ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အပဒါနဝသေန တယော ဘာဏဝါရာ ဝုတ္တာ။ ယထာ စ ဝိပဿိဿ၊ ဧဝံ သိခိအာဒိနမ္ပိ အပဒါနဝသေန ဝုတ္တာဝ။ ပါဠိ ပန သဒ္ဒါတ္တာ။ ဇ္ဈတိ သတ္တာနံ ဗုဒ္ဓါနံ ဝသေန အမ္ဟာကံ ဘဂဝတာ ဧကဝိသတိ ဘာဏဝါရာ ကထိတာ။ တထာ အဝိဟေဟိ။ တထာ အတပ္ပေဟိ။ တထာ သုဒဿေဟိ။ တထာ သုဒဿီဟိ။ တထာ အကနိဋ္ဌေဟိတိ သဗ္ဗမ္ပိ ဆဇ္ဈိသတိဘာဏဝါရသတံ ဟောတိ။ တေပိဋကေ ဗုဒ္ဓဝစနေ အညံ သုတ္တံ ဆဇ္ဈိသတိဘာဏဝါရသတပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ၊ သုတ္တန္တရာဇာ နာမ အယံ သုတ္တန္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဇ္ဈတော ပရံ အနုသန္ဓိဒ္ဝယမ္ပိ နိယျာတေန္တော **ဇ္ဈတိ ဧဝါ ဘိက္ခဝေတိအာဒိ**မာဟ။ တံ သဗ္ဗံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ဇ္ဈတိ သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဟာပဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-မဟာနိဒါနသုတ္တ

နိဒါနဝဏ္ဏနာ

၉၅။ **ဧဝံ မေ သုတံ။ပ။ ကုရုသူ**တိ မဟာနိဒါနသုတ္တံ။ တတြာယံ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ—**ကုရုသု ဝိဟရတီ**တိ ကုရု နာမ ဇာနပဒိနော ရာဇ-ကုမာရာ၊ တေသံ နိဝါသော ဧကော‌ပိ ဇနပဒေါ ရုဠ္ဍိသဒ္ဒေန "ကုရု"တိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မိံ ကုရုသု ဇနပဒေ။ အဋ္ဌကထာစရိယာ ပနာဟု—မန္ဓာတုကာလေ တိသု ဒိပေသု မနုဿာ "ဇမ္ဗုဒိပေါ နာမ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓမဟာသာဝကစက္က-ဝတ္တိပ္ပဘုတိနံ ဥတ္တမမနုဿာနံ ဥပ္ပတ္တိဘူမိ ဥတ္တမဒိပေါ အတိရမဏီယော"တိ သုတ္ဝာ ရညာ မန္ဓာတုစက္ကဝတ္တိနာ စက္ကရတနံ ပုရက္ခတ္ဝာ[၂] စတ္တာရော ဒိပေ အနုသံယာယန္တေန သဒ္ဓိံ အာဂမံသု။ တတော ရာဇာ ပရိဏာယကရတနံ ပုစ္ဆိ "အတ္ထိ နု ခေါ မနုဿလောကတော ရမဏီယတရံ ဌာန"န္တိ။ ကသ္မာ ဒေဝ ဧဝံ ဘဏာသိ၊ ကိံ နု ပဿသိ စန္ဒိမသူရိယာနံ အာနုဘာဝံ၊ နနု ဧတေသံ ဌာနံ ဇုတော ရမဏီယတရန္တိ။ ရာဇာ စက္ကရတနံ ပုရက္ခတ္ဝာ တတ္ထ အဂမာသိ။ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော "မန္ဓာတုမဟာရာဇာ အာဂတော"တိ သုတ္ဝာဝ "မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ ရာဇာ၊ နံ သက္ကာ ယုဒ္ဓေန ပဋိဗာဟိတု"န္တိ သကံ ရဇ္ဇံ နိယျာတေသုံ။ သော တံ ဂဟေတ္ဝာ ပုန ပုစ္ဆိ "အတ္ထိ နု ခေါ ဇုတော ရမဏီယတရံ ဌာန"န္တိ။

အထဿ တာဝတိံသဘဝနံ ကထယိံသု "တာဝတိံသဘဝနံ ဒေဝ ဇုတော ရမဏီယတရံ၊ တတ္ထ သက္ကဿ ဒေဝရညော ဇုမေ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ပရိစာရကာ ဒေါဝါရိကဘူမိယံ တိဋ္ဌန္တိ၊ သက္ကော ဒေဝရာဇာ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ၊ တဿိမာနိ ဥပဘောဂဋ္ဌာနာနိ—ယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓော ဝေဇယန္တော ပါသာဒေါ၊ ပဉ္စယောဇနသတုဗ္ဗေဓာ သုဓမ္မာ ဒေဝသဘာ၊ ဒိယဍ္ဎယောဇနသတိကော ဝေဇယန္တရထော၊ တထာ ရောဝဏော ဟတ္ထိ၊ ဒိဗ္ဗရက္ခသဟဿပရိမဏ္ဍိတံ နန္ဒနဝနံ၊ စိတ္တလတာဝနံ၊ ဖာရုသကဝနံ၊ မိဿကဝနံ၊ ယောဇနသတုဗ္ဗေဓော ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဠာရော၊ တဿ ဟေဋ္ဌာ သဋ္ဌိယောဇနာယာမာ ပညာသယောဇနဝိတ္ထတာ ပဉ္စဒသယောဇနုဗ္ဗေဓာ ဇယကုသုမပုပ္ဖဝဏ္ဏာ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာ၊ ယဿာ မုဒုတာယ သက္ကဿ နိသီဒတော ဥပမုကာယော အနုပဝိသတီ"တိ။

၁-ကုရုသူတိ (သျာ၊က)　　၂-ပုရက္ခိတ္ဝာ (သျာ၊က)

တံ သုတ္ဝာ ရာဇာ တတ္ထ ဂန္တ္ဝါကာမော စက္ကရတနံ အဗ္ဘုက္ကိရိ။ တံ အာကာသေ ပတိဋ္ဌာသိ[1] သဒ္ဒိ စတုရိနိယာ သေနာယ။ အထ ဒ္ဝိန္နံ ဒေဝ-လောကာနံ ဝေမစ္ဆတော စက္ကရတနံ ဩတရိတ္ဝာ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာသိ သဒ္ဒိ ပရိဏာယကရတနပမုခါယ စတုရိနိယာ သေနာယ။ ရာဇာ ကေကေဝ တာဝတိံသဘဝနံ အဂမာသိ။ သက္ကော "မန္ဓာတာ အာဂတော"တိ သုတ္ဝာဝ တသ္သ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတ္ဝာ "သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ, သကံ တေ မဟာရာဇ, အနုသာသ မဟာရာဇာ"တိ ဝတ္ဝာ သဒ္ဒိ နာဠကေဟိ ရဇ်ဇံ ဒ္ဝေ ဘာဂေ ကတ္ဝာ ဧကံ ဘာဂမဒါသိ။ ရညော တာဝတိံသဘဝနေ ပတိဋ္ဌိတမတ္တဿေဝ မနုဿ-ဘာဝေါ ဝိဂစ္ဆိ၊ ဒေဝဘာဝေါ ပါတုရဟောသိ။ တသ္သ ကိရ သက္ကေန သဒ္ဒိ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာယံ နိသိန္နဿ အင်္ဂါနိမိသမတ္တေန နာနတ္တံ ပညာယတိ။ တံ အသလ္လက္ခေန္တာ ဒေဝါ သက္ကဿ စ တသ္သ စ နာနတ္တေ မုယ္ဟန္တိ။ သော တတ္ထ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနော ယာဝ ဆတ္တိံသ သက္ကာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ စုတာ၊ တာဝ ရဇ်ဇံ ကာရေတ္ဝာ အတိတ္တောဝ ကာမေဟိ တတော စဝိတ္ဝာ အတ္တနော ဥယျာနေ ပတိဋ္ဌတော[2] ဝါတာတပေန ဖုဋ္ဌဂတ္တော ကာလမကာသိ။

စက္ကရတနေ ပန ပုန ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတေ ပရိဏာယကရတနံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ မန္ဓာတု ဥပါဟနံ လိခါပေတ္ဝာ ဇ္ဈံ မန္ဓာတု ရဇ္ဇံ ရဇ္ဇမနုသာသိ။ တေပိ တီဟိ ဒီပေဟိ အာဂတမနုဿာ ပုန ဂန္တွံ အသက္ကောန္တာ ပရိဏာယကရတနံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ "ဒေဝ မယံ ရညော အာနုဘာဝေန အာဂတာ၊ ဇ္ဈာနိံ ဂန္တွံ န သက္ကောမ၊ ဝသနဋ္ဌာနံ နော ဒေဟီ"တိ ယာစိံသု။ သော တေသံ ဧကမေကံ ဇနပဒမဒါသိ။ တတ္ထ ပုဗ္ဗဝိဒေဟတော အာဂတမနုဿေဟိ အာဝသိတ-ပဒေသော တာယေဝ ပုရိမသညာယ "ဝိဒေဟရဋ္ဌ"န္တိ နာမံ လဘိ၊ အပရ-ဂေါယာနတော အာဂတမနုဿေဟိ အာဝသိတပဒေသော "အပရန္တဇန-ပဒေါ"တိ နာမံ လဘိ၊ ဥတ္တရကုရုတော အာဂတမနုဿေဟိ အာဝသိတ-ပဒေသော "ကုရုရဋ္ဌ"န္တိ နာမံ လဘိ၊ ဗဟုကေ ပန ဂါမနိဂမာဒယော ဥပါဒါယ ဗဟုဝစနေန ဝေါဟရိယတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ကုရုသု ဝိဟရတိ"တိ။

ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ ကုရုနံ နိဂမောတိ **ကမ္မာသဓမ္မ**န္တိ ဏ္ဍေ ကေစိ ဓ-ကာရဿ ဒ-ကာရေန အတ္ထံ ဝဏ္ဏယန္တိ။ ကမ္မာသော ဏ္ဍေ ဒမိတောတိ **ကမ္မာသဒမ္မော**။ **ကမ္မာသေော**တိ ကမ္မာသပါဒေါ ပေါရိသာဒေါ ဝုစ္စတိ။ တသ္သ ကိရ ပါဒေ ခါဏုကေန ဝိဒ္ဓဋ္ဌာနေ ဝဏ္ဏော ရုဟန္တော စိတ္တဒါရုသဒိသော ဟုတ္ဝာ ရုဟိ၊ တသ္မာ ကမ္မာသပါဒေါတိ ပညာယိတ္ထ၊ သော စ တသ္မိံ ဩကာသေ ဒမိတော

၁-ဥဋ္ဌာသိ (သျာ)　　၂-ပတိတော (သျာ၊ က)

ပေါရိသာဒဘာဝတော ပဋိသေဓိတော။ ကေန? မဟာသတ္တေန။ ကတရသ္မိံ ဇာတကေဘိ? **မဟာသုတသောမဇာတကေ**တိ ဧကေ။ ဣမေ ပန ထေရာ **ဇယဒ္ဒိသဇာတကေ**တိ ဝဒန္တိ။ တဒါ ဟိ မဟာသတ္တေန ကမ္မာသပါဒေါ ဒမိတော။ ယထာဟ—

ပဒ္ဓောလရဇ္ဇာဓိပတိသ အတြဇော။
စဇိတ္ဝာန [1] ပါဏံ ပိတရံ ပမောစယိ'၊
ကမ္မာသပါဒမ္ပိ စဟံ ပသာဒယိန္တိ။

ကေစိ ပန ဓ-ကာရရေနေဝ အတ္ထံ ဝဏ္ဏယန္တိ။ ကုရုရဋ္ဌဝါသိနံ ကိရ ကုရုဝတ္တ-ဓမ္မော တသ္မိံ ကမ္မာသော ဇာတော၊ တသ္မာ တံ ဌာနံ ကမ္မာသော ဣတ္တိ ဓမ္မော ဇာတောတိ ကမ္မာသဓမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ နိဝိဋ္ဌနိဂမသာပိ တေဒေဝ နာမံ။ ဘုမ္မဝစနေန ကသ္မာ န ဝုတ္တန္တိ။ အဝသနောကာသတော။ ဘဂဝတော ကိရ တသ္မိံ နိဂမေ ဝသနောကာသော ကောစိ ဝိဟာရော နာမ နာဟောသိ၊ နိဂမတော ပန အပက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ဥဒကသမုဒ္ဒေ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ မဟာဝနသဏ္ဍော အဟောသိ၊ တတ္ထ ဘဂဝါ ဝိဟာသိ တံ နိဂမံ ဂေါစရဂါမံ ကတ္ဝာ၊ တသ္မာ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော "ကုရူသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသ-ဓမ္မံ နာမ ကုရုနံ နိဂမော၊ တံ ဂေါစရဂါမံ ကတ္ဝာ"တိ။

အာယသ္မာတိ ပိယဝစနမေတံ ဂါရဝဝစနမေတံ။ **အာနန္ဒော**တိ တသ္ဓ ထေရသ္ဓ နာမံ။ **ကေမန္တာ**တိ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော "ဝိသမံ စန္ဒိမသူရိယာ ပရိဝတ္တန္တိ"တိအာဒိသု [1] ဝိယ။ တသ္မာ ယထာ နိသိန္နော ကေမန္တံ နိသိန္နော ဟောတိ၊ တထာ နိသိဒိတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **နိသီဒီ**တိ ဥပါဝိသိ။ ပလ္လင်္ကော ဟိ ဂရုဋ္ဌာနိယံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာသနကုသလတာယ ကေမန္တံ နိသီဒန္တိ။ အယဉ္စ တေသံ အညတရော၊ တသ္မာ ကေမန္တံ နိသိဒိ။

ကထံ နိသိန္နော ခေါ ပန ကေမန္တံ နိသိန္နော ဟောတီတိ။ ဆ နိသဇ္ဇဒေါသေ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ။ သေယျထိဒံ၊ အတိဒူရံ, အစ္ဆာသန္နံ, ဥပရိဝါတံ, ဥန္နတပပ္ပဒေသံ, အတိသမ္မုခံ, အတိပစ္ဆာတိ။ အတိဒူရေ နိသိန္နော ဟိ သစေ ကထေတုကာမော ဟောတိ၊ ဥစ္စာသဒ္ဒေန ကထေတဗ္ဗံ ဟောတိ။ အစ္ဆာသန္နေ နိသိန္နော သဃ်ဋ္ဌနံ ကရောတိ။ ဥပရိဝါတေ နိသိန္နော သရီရဂန္ဓေန ဗာဓတိ။ ဥန္နတပပ္ပဒေသေ

၁-စတ္ဆာ (သျာ) [1] ၂-အံ ၁-၃၈၆-ဝိဇ္ဇေ။

နိသိန္နော အဂါရဝံ ပကာသေတိ။ အတိသမ္မုခါ နိသိန္နော သစေ ဒဋ္ဌုကာမော ဟောတိ၊ စက္ခုနာ စက္ခုံ အာဟစ္ဆ ဒဋ္ဌုံ ဟောတိ။ အတိပစ္ဆာ နိသိန္နော သစေ ဒဋ္ဌုကာမော ဟောတိ၊ ဂိဝံ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ဒဋ္ဌုံ ဟောတိ။ တသ္မာ အယမ္ပိ တိက္ခတ္တုံ ဘဂဝန္တံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ သက္ကစ္စံ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဧတေ ဆ နိသဇ္ဇဒေါသေ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ ဒက္ခိဏာဇဏ္ဍမလ္လာလဿ အဘိမုခဋ္ဌာနေ ဆမ္ဘဏ္ဍာနံ ဗုဒ္ဓရသ္မိနံ အန္တေ ပဝိသိတ္ဝာ ပသန္နလာခါရသံ ဝိဂါဟန္တော ဝိယ သုဝဏ္ဏပဋံ ပါရုပန္တော ဝိယ ရတ္တုပ္ပလမာလာဝိတာနမဇ္ဈေ ပဝိသန္တော ဝိယ စ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကော အာယသ္မာ အာနန္ဒော နိသီဒိ။ တေန ဝုတ္တံ "ကေမန်ံ နိသိဒိ"တိ။

ကာယ ပန ဝေလာယ ကေန ကာရဏေန အယမာယသ္မာ ဘဂဝန်ံ ဥပသင်္ကမန္တော်တိ။ သာယန္ဟဝေလာယံ ပစ္ဆာယကာရပဥ္ဉတ္တိဿနကာရဏေန။ တံဒိဝသံ ကိရာယမာယသ္မာ ကုလသင်္ဃတ္ထာယ ဃရဒ္ဒါရေ ဃရဒ္ဒါရေ သဟသ္ဓ-ဘတ္တိကံ နိက္ခိပန္တော ဝိယ ကမ္မာသဓမ္မဂါမံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ပိဏ္ဍပါတ-ပဋိက္ကန္တော သတ္ထု ဝတ္တံ ဒသ္သေတ္ဝာ သတ္ထရိ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိဋ္ဌေ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတ္ဝာ အတ္တနော ဒိဝါဋ္ဌာနံ ဂန္ဆာ အန္တေဝါသိကေသု ဝတ္တံ ဒသ္သေတ္ဝာ ပဋိက္ကန္တေသု ဒိဝါဋ္ဌာနံ ပဋိသမ္မဇ္ဇိတ္ဝာ စမ္မက္ခဏ္ဍံ ပညပေတ္ဝာ ဥဒကတုမ္ဗတော ဥဒကံ ဂဟေတ္ဝာ ဥဒကေန ဟတ္ထပါဒေ သီတလေ ကတ္ဝာ ပလ္လင်ံ အာဘုဇိတ္ဝာ နိသိန္နော သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိ။ အထ ပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ပစ္ဆာယကာရေ ဉာဏံ သြတာရေသိ။ သော "အဝိဇ္ဇာ-ပစ္ဆာယာ သင်္ခါရာ"တိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အန္တံ, အန္တတော ပဋ္ဌာယ အာဒိံ, ဥဘယန္တတော ပဋ္ဌာယ မဇ္ဈံ, မဇ္ဈတော ပဋ္ဌာယ ဥဘော အန္တေ ပါပေန္တော တိက္ခတ္တုံ ဒ္ဝါဒသပဒံ ပစ္ဆာယကာရံ သမ္မသိ။ တသ္သေဝံ သမ္မသန္တသ္သ ပစ္ဆာယ-ကာရော ဝိဘူတော ဟုတ္ဝာ ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ။

တတော စိန္တေသိ "အယံ ပစ္ဆာယကာရော သမ္ဗုဒ္ဓေဟိ 'ဂမ္ဘီရော စေဝ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စာ'တိ ကထိတော၊ မယံ ခေါ ပန ပဒေသဉ္ဉော ဌိတာ သာဝကာ သတော ဥတ္တာနော ဝိဘူတော ပါကဋော ဟုတ္ဝာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ မယံယေဝ နု ခေါ သေ ဥတ္တာနကော ဟုတ္ဝာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဥဒါဟု အညေသမ္ပီ"တိ။ အထသ္သ တေဒဟောသိ "ဟန္ဒာဟံ ဣမံ ပဉ္ဟံ ဂဟေတ္ဝာ ဘဂဝန်ံ ပုစ္ဆာမိ၊ အဒ္ဓါ မေ ဘဂဝါ ဣမံ အတ္ထုပ္ပတ္တိံ ကတ္ဝာ သာလိန်ံ သိနေရုံ ဥက္ခိပန္တော ဝိယ ကေ သုတ္တန္တကထံ ကထေတ္ဝာ ဒသ္သေသတိ။ ဗုဒ္ဓါနုဗျိ ဝိနယပညတ္တိံ, ဘုမ္မန်ံရဲ, ပစ္ဆာယကာရံ, သမယန်ံရန်ံ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဌာနာနိ ပတ္ဝာ ဂဇ္ဇိတံ မဟန်ံ ဟောတိ၊ ဉာဏံ အနုပရိသတိ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏသ္သ

မဟန္တဘာဝေါ ပညာယတိ၊ ဒေသနာ ဂမ္ဘီရာ ဟောတိ တိလက္ခဏဟတာ သုညတပဋိသံယုတ္တာ”တိ။

သော ကိန္တာပိ ပကတိယာဝ ဧကဒိဝသေ သတဝါရမ္ပိ သဟဿဝါရမ္ပိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမန္တော နု အဟေတုအကာရဏေန ဥပသင်္ကမတိ၊ တံ-ဒိဝသံ ပန ဇုမံ ပဋ္ဌံ ဂဟေတ္ဝာ “ဇုမံ ဗုဒ္ဓဂန္ဓဟတ္ထိံ အာပဇ္ဇ ဉာဏကောဋ္ဌနာဒံ သောဿာမိ၊ ဗုဒ္ဓသီဟံ အာပဇ္ဇ ဉာဏသီဟနာဒံ သောဿာမိ၊ ဗုဒ္ဓသိန္ဓဝံ အာပဇ္ဇ ဉာဏပဒဝိက္ကမံ ပဿိဿာမိ”တိ စိန္တေတ္ဝာ ဒိဝါဋ္ဌာနာ ဥဋ္ဌာယ စမ္မက္ခဏ္ဍံ ပပ္ဖေါဋေတ္ဝာ အာဒါယ သာယန္ဟသမယေ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိ။ တေန ဝုတ္တံ “သာယန္ဟဝေလာယံ ပစ္ဆာယာကာရပဋိပုစ္ဆနကာရဏေန ဥပသင်္ကမန္တော”တိ။

ယာဝ ဂဗ္ဘိရောတိ ထေ ယာဝသဒ္ဒေါ ပမာဏာတိက္ကမေ၊ အတိက္ကမ္မ ပမာဏံ ဂမ္ဘီရော၊ အတိဂမ္ဘီရောတိ အတ္ထော။ **ဂမ္ဘီရဝဘာသောတိ** ဂမ္ဘီရော-ဘာသံ ဟုတ္ဝာ အဝဘာသတိ၊ ဒိဿတိတိ အတ္ထော။ ကဋ္ဌိ ဥတ္တာနမေဝ ဂမ္ဘီရာဝ-ဘာသံ ဟောတိ ပုတိပဏ္ဏာဒိဝသေန ကာဠဝဏ္ဏပုရာဏဥဒကံ ဝိယ။ တဋ္ဌိ ဇာဏုပဓာနဘိ သတပေါရိသံ ဝိယ ဒိဿတိ။ ဧကံ ဂမ္ဘီရံ ဥတ္တာနာဝဘာသံ ဟောတိ မဏိဂဂ်ိယ ဝိပ္ပသန္နဥဒကံ ဝိယ။ တဋ္ဌိ သတပေါရိသဘိ ဇာဏုပဓာနံ ဝိယ ခါယတိ။ ဧကံ ဥတ္တာနံ ဥတ္တာနာဝဘာသံ ဟောတိ စာဋိအာဒိသု ဥဒကံ ဝိယ။ ဧကံ ဂမ္ဘီရံ ဂမ္ဘီရာဝဘာသံ ဟောတိ သိနေရုပါဒကမဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ဝိယ။ ဧဝံ ဥဒကမေဝ စတ္တာရိ နာမာနိ လဘတိ။ ပဋိစ္ဆသမုပ္ပါဒေ ပနေတံ နတ္ထိ။ အယဋ္ဌိ ဂမ္ဘီရော စေဝ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စာတိ ဧကမေဝ နာမံ လဘတိ။ ဧဝရူပေါ သမာနောဝိ အထ စ ပန မေ ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ ခါယတိ၊ ယဒိဒံ အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ အဗ္ဘုတံ ဘန္တေတိ ဧဝံ အတ္တနော ဝိမ္ဟယံ ပကာသေန္တော ပဋိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ တုဏ္ဟီဘူတော၊ နိသီဒိ။

ဘဂဝါ တဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ “အာနန္ဒော ဘဝဋ္ဋဟဏာယ ဟတ္ထံ ပသာ-ရေန္တော ဝိယ, သိနေရုံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ မိဠံ နိဟရိတုံ ဝါယမမာနော ဝိယ, ဝိနာ နာဝါယ မဟာသမုဒ္ဒံ တရိတုကာမော ဝိယ, ပထဝိံ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ပထဝေါဇံ ဂဟေတုံ ဝါယမမာနော ဝိယ ဗုဒ္ဓဝိသယပဋိ အတ္တနော ဉတ္တာနံ ဝဒတိ၊ ဟန္ဒဿ ဂမ္ဘီရဘာဝံ အာစိက္ခိဿာမိ”တိ စိန္တေတ္ဝာ **မာ ဟေဝန္တိ**အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **မာ ဟေဝန္တိ** ဟ-ကာရော နိပါတမတ္တံ၊ ဧဝံ မာ ဘဏီတိ အတ္ထော။ မာ ဟေဝန္တိ စ ဇုဒံ ဝစနံ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဥဿာဒေန္တော[1] ဘဏတိ အပသာဒေန္တောပိ။

၁–ဥဿာရေန္တောပိ(က)

ဥဿာဒနာဝတ္ထုနာ

တတ္ထ ဥဿာဒေန္တော—အာနန္ဒ တုံ မဟာပညော ဝိသဒဉ္ဏော၊ တေန တေ ဂမ္ဘီရောပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနကော ဝိယ ခါယတိ။ အညေသံ ပနေသ ဥတ္တာနကောတိ နု သလ္လက္ခေတဗ္ဗော၊ ဂမ္ဘီရောယေဝ စ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ။ တတ္ထ စတသော ဥပမာ ဝေဒိတ္ဗာ။ ဆမာသေ သုဘောဇနရသပုဋ္ဌသ္သ ကိရ ကတယောဂသ္သ မဟာမလ္လသ္သ သမဇ္ဇသမယေ ကတမလ္လပါသာဏပရိစယသ္သ ယုဒ္ဓဘူမိံ ဂစ္ဆန္တသ္သ အန္တရာ မလ္လပါသာဏံ ဒသ္သေသုံ၊ သော ကိံ ဇေတ္တိ အာဟ။ မလ္လပါသာဏောတိ၊ အာဟရထ နန္တိ။ ဥက္ခိပိတုံ နု သက္ကောမာတိ ဝုတ္တေ သယံ ဂန္ဒွာ ကုဟိံ ဇုမသ္သ ဘာရိယဘ္ဘာနန္တိ ဝတ္ဝာ ဒ္ဝိဟိ ဟတ္ထေဟိ ဒ္ဝေ ပါသာဏေ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ကီဠာဂုဠေ ဝိယ ခိပိတ္ဝာ အဂမာသိ။ တတ္ထ မလ္လသ္သ မလ္လပါသာဏော လဟုကောပိ နု အညေသံ လဟုကောတိ ဝတ္တုဗ္ဗော။ ဆမာသေ သုဘောဇနရသပုဋ္ဌော မလ္လော ဝိယ ဟိ ကပ္ပသတသဟဿံ အဘိနီဟာရသမ္ပန္နော အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ ယထာ မလ္လသ္သ မဟာဗလတာယ မလ္လပါသာဏော လဟုကော၊ ဧဝံ ထေရဿ မဟာပညတာယ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနော၊ သော အညေသံ ဥတ္တာနောတိ နု ဝတ္တုဗ္ဗော။

မဟာသမုဒ္ဒေ စ တိမိနာမ မစ္ဆော ဒ္ဝိယောဇနသတိကော၊ တိမိင်္ဂလော တိယောဇနသတိကော၊ တိမိပိင်္ဂလော စတုယောဇနသတိကော၊ တိမိရပိင်္ဂလော ပဉ္စယောဇနသတိကော၊ အာနန္ဒော တိမိနန္ဒော အဇ္ဈာရောဟော မဟာတိမိတိဇုမေ စတ္တာရော. ယောဇနသဟဿိကာ။ တတ္ထ တိမိရပိင်္ဂလေနေဝ ဒိပေန္တိ။ တသ္သ. ကိရ ဒက္ခိဏကဏ္ဏံ စာလေန္တသ္သ ပဉ္စယောဇနသတေ ပဒေသေ ဥဒကံ စလတိ။ တထာ ဝါမကဏ္ဏံ။ တထာ နင်္ဂုဋ္ဌံ။ တထာ သိသံ။ ဒ္ဝေ ပန ကဏ္ဏေ စာလေတ္ဝာ နင်္ဂုဋ္ဌေန ဥဒကံ ပဟရိတ္ဝာ သိသံ အပရာပရံ ကတ္ဝာ ကီဠိတုံ အာရဒ္ဓသ္သ သတ္တဋ္ဌယောဇနသတေ ပဒေသေ ဘာဇနေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဥဒ္ဓနေ အာရောပိတံ ဝိယ ဥဒကံ ပက္ကုထတိ၊ တိယောဇနသတမတ္တေ ပဒေသေ ဥဒကံ ပိဋ္ဌိ ဆာဒေတုံ နု သက္ကောတိ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ "အယံ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဂမ္ဘီရော ဂမ္ဘီရောတိ ဝဒန္တိ၊ ကုတသ္သ ဂမ္ဘီရတာ၊ မယံ[1] ပိဋ္ဌိပဋိဆ္ဆာဒနမတ္တမ္ပိ ဥဒကံ နု လဘာမာ"တိ။ တတ္ထ ကာယုပပန္နသ္သ တိမိရပိင်္ဂလသ္သ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဥတ္တာနောတိ အညေသံ ခုဒ္ဒကမစ္ဆာနံ ဥတ္တာနောတိ နု ဝတ္တုဗ္ဗော၊ ဧဝမေဝ ဉာဏုပပန္နသ္သ ထေရဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနောတိ အညေသမ္ပိ ဥတ္တာနောတိ နု ဝတ္တုဗ္ဗော။

၁-မယံ (က်)

သုပဏ္ဏရာဇာ စ ဒိယမုယောဇနသတိကော၊ တဿ ဒက္ခိဏပက္ခော ပညာသယောဇနိကော ဟောတိ၊ တထာ ဝါမပက္ခော၊ ပိဏ္ဍဝဋ္ဋိ သဋ္ဌိယောဇနိကာ၊ ဂိဝါ တိံသယောဇနိကာ၊ မုခံ နဝယောဇနံ၊ ပါဒါ ဒွါဒသယောဇနိကာ။ တသ္မိံ သုပဏ္ဏဝါတံ ဒဿေတုံ အာရဒ္ဓေ သတ္တဋ္ဌယောဇနသတံ ဌာနံ နပ္ပ-ဟောတိ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ "အယံ အာကာသော အနန္တော အနန္တောတိ ဝဒန္တိ၊ ကုတဿ အနန္တတာ၊ မယံ ပက္ခဝါတပ္ပသာရဏာကာသမ္ပိ နလဘာမာ"တိ။ တတ္ထ ကာယုပပန္နဿ သုပဏ္ဏရညော အာကာသော ပရိတ္တောတိ အညေသံ ခုဒ္ဒကပက္ခီနံ ပရိတ္တောတိ နု ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဧဝမေဝ ဉာဏုပပန္နဿ ထေရဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနော တိ အညေသမ္ပိ ဥတ္တာနော တိ နု ဝတ္တဗ္ဗော။

ရာဟုအသုရိန္ဒော ပန ပါဒန္တတော ယာဝ ကေသန္တာ ယောဇနာနံ စတ္တာရိ သဟဿာနိ အဋ္ဌ စ သတာနိ ဟောတိ။ တဿ ဒ္ဝိန္နံ ဗာဟာနံ အန္တရံ ဒွါဒသယောဇနသတိကံ။ ဗဟလတ္ထေန[1] ဆယောဇနသတိကံ။ ဟတ္ထပါဒတလာနိ တိယောဇနသတိကာနိ၊ တထာ မုခံ။ ဧကေကံ အင်္ဂုလိပဗ္ဗံ ပညာသယောဇနံ၊ တထာ ဘမုကန္တရံ။ နလာဋံ တိယောဇနသတိကံ။ သီသံ နဝယောဇနသတိကံ။ တဿ မဟာသမုဒ္ဒံ ဩတိဏ္ဏဿ ဂမ္ဘီရံ ဥဒကံ ဇာဏုပ္ပမာဏံ ဟောတိ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ "အယံ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဂမ္ဘီရော ဂမ္ဘီရောတိ ဝဒန္တိ၊ ကုတဿ ဂမ္ဘီရတာ၊ မယံ ဇာဏုပ္ပဋိဗ္ဗာဒနမတ္တမ္ပိ ဥဒကံ နလဘာမာ"တိ။ တတ္ထ ကာယုပပန္နဿ ရာဟုနော မဟာသမုဒ္ဒေါ ဥတ္တာနော တိ အညေသံ ဥတ္တာနော တိ နု ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဧဝမေဝ ဉာဏုပပန္နဿ ထေရဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနော တိ အညေသမ္ပိ ဥတ္တာနော တိ နု ဝတ္တဗ္ဗော။ ဧတေမတ္ထံ သန္ဓာယ ဘဂဝါ "မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ၊ မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝ၀စာ"တိ အာဟ။

ထေရဿ ဟိ စတ္ဂဟိ ကာရဏေဟိ ဂမ္ဘီရောပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနော တိ ဥပဋ္ဌာတိ။ ကတမေဟိ စတ္ဂဟိ၊ ပုဗ္ဗ॥ပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ, တိတ္ထဝါသေန, သောတာပန္နတာယ, ဗဟုသုတဘာဝေနာတိ။

ပုဗ္ဗ॥ပနိဿယသမ္ပတ္တိကထာ

ဣတော ကိရ သတသဟဿိမေ ကပ္ပေ ပဒုမုတ္တရော နာမ သတ္ထာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တဿ ဟံသဝတီ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ အာနန္ဒော နာမ ရာဇာ

၁-ဗဟလန္တေန (သျာ) ဗဟလတ္ထေန (က)

ဝိတာ၊ သုမေဓော နာမ ဒေဝိ မာတာ၊ ဗောဓိသတ္တော ဥတ္တရကုမာရော နာမ အဟောသိ။ သော ပုတ္တသ ဇာတဒိဝသေ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ပဓာနမနုယုဉ္ဇန္တော အနုက္ကမေန သမ္ဗညုတံ ပတ္ဝာ "အနေကဇာတိ သံသာရ"န္တိ ဥဒါနံ ဥဒါနေတ္ဝာ သတ္တာဟံ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ ဝိတိနာမေတ္ဝာ ပထဝိယံ ဌပေဿာမီတိ ပါဒံ အဘိနိဟရိ။ အထ ပထဝိ ဘိန္ဒိတ္ဝာ မဟန္တံ ပဒုမံ ဥဋ္ဌာသိ။ တသ္သ ဓုရပတ္တာနိ နဝုတိဟတ္ထာနိ၊ ကေသရံ တိံသဟတ္ထံ၊ ကဏ္ဏိကာ ဒ္ဝါဒသဟတ္ထာ၊ နဝဃဋ္ဋပ္ပမာဏော ရေဏု အဟောသိ။

သတ္ထာ ပန ဥဗ္ဘေဓတော အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္ထုဗ္ဘေဓော အဟောသိ။ တသ္သ ဥဘိန္နံ ဗာဟာနမန္တရံ အဋ္ဌာရသဟတ္ထံ၊ နလာဋံ ပတ္ထဟတ္ထံ၊ ဟတ္ထပါဒါ ကော-ဒသဟတ္ထာ။ တသ္သ ကောဒသဟတ္ထေန ပါဒေန ဒ္ဝါဒသဟတ္ထာယ ကဏ္ဏိကာယ အက္ကန္တမတ္တာယ နဝဃဋ္ဋပ္ပမာဏော ရေဏု ဥဋ္ဌာယ အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္ထံ ပဒေသံ ဥဂ္ဂန္ဆာ ဩကိဏ္ဏမနောသိလာစုဏ္ဏံ ဝိယ ပစ္ဆောကိဏ္ဏော။ တဒုပါဒါယ ဘဂဝါ ပဒုမုတ္တရောတ္ဝေဝ ပညာယိတ္ထ။ တသ္သ ဒေဝိလော စ သုဇာတော စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝကာ အဟေသုံ။ အမိတာ စ အသမာ စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝိကာ။ သုမနော နာမ ဥပဋ္ဌာကော။ ပဒုမုတ္တရော ဘဂဝါ ပိတုသင်္ဂဟံ ကုရုမာနော ဘိက္ခုသတသဟဿပရိဝါရော ဟံသဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ ဝသတိ။

ကနိဋ္ဌဘာတာ ပနဿ သုမနကုမာရော နာမ။ တသ္သ ရာဇာ ဟံသဝတိတော ဝိသတိယောဇနသတေ ဌာနေ ဘောဂဂါမံ အဒါသိ။ သော ကဒါစိ အာဂန္ဆာ ပိတရ္ဍု သတ္ထာရ္ဍု ပဿတိ။ အထေကဒိဝသံ ပစ္ဆန္နော ကုပိတော။ သုမနော ရညော ပေသေသိ "ပစ္ဆန္နော ကုပိတော"တိ။ ရာဇာ "မယာ တုံ့ တတ္ထ ကသ္မာ ဌပိတော"တိ ပဋိပေသေသိ။ သော နိက္ခမ္မ စောရေ ဝူပသမေတ္ဝာ "ဥပသန္တော ဒေဝ ဇနပဒေါ"တိ ရညော ပေသေသိ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော "သီဃံ မမ ပုတ္တော အာဂစ္ဆတူ"တိ အာဟ။ တသ္သ သဟဿမတ္တာ အမစ္စာ ဟောန္တိ။ သော တေဟိ သဒ္ဓိံ အန္တရာမဂ္ဂေ မန္တေသိ "မယံ ပိတာ တုဋ္ဌော သစေ မေ ဝရံ ဒေတိ၊ ကိံ ဂဏှာမီ"တိ။ အထ နံ ဧကစ္စေ "ဟတ္ထိံ ဂဏှထ၊ အသ်ံ ဂဏှထ၊ ရထံ ဂဏှထ၊ ဇနပဒံ ဂဏှထ၊ သတ္တရတနာနိ ဂဏှထာ"တိ အာဟံသု။ အပရေ "တုမှေ ပထဝိဿရဿ ပုတ္တာ၊ တုမှာကံ ဓနံ ဒုလ္လဘံ၊ လဒ္ဓမ္ပိ စေတံ သဗ္ဗံ ပဟာယ ဂမနီယံ၊ ပုညမေဝ ဧကံ အာဒါယ ဂမနီယံ၊ တသ္မာ တေ ဒေဝေ ဝရံ ဒဒမာနေ တေမာသံ ပဒုမုတ္တရံ ဘဂဝန္တံ ဥပဋ္ဌာတုံ ဝရံ ဂဏှထာ"တိ။ သော "တုမှေ မယံ ကလျာဏမိတ္တာ၊ နမမေတံ စိတ္တံ အတ္ထိ၊ တုမှေဟိ ပန ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဧဝံ ဂရိဿာမီ"တိ ဂန္ဒွာ ပိတရံ

ဝန္ဒိတွာ ပိတရာပိ အာလိင်္ဂေတွာ တဿ မတ္ထကေ စုမ္ဗိတွာ "ဝံရံ တေ ပုတ္တ ဒေမီ"တိ ဂုတ္တော "သာဓု မဟာရာဇ၊ ဣန္ဒသာမဟံ မဟာရာဇ ဘဂဝန္တံ တေမာသံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တော ဇီဝိတံ အဝဉ္ဆိ[၁] ကာတုံ၊ ဣမမေဝ ဝံရံ ဒေဟီ"တိ အာဟ။ "န သက္ကာ တာတ၊ အညံ ဝရေဟီ"တိ ဂုတ္တော "ဒေဝ ခတ္တိယာနံ နာမ ဒွေ ကထာ နတ္ထိ၊ တေမေဝ ဒေဟိ၊ နံ မေ အညေနတ္ထော"တိ။ တာတ ဗုဒ္ဓါနံ နာမ စိတ္တံ ဒုဇ္ဇာနံ၊ သစေ ဘဂဝါ နံ ဣစ္ဆိသတိ၊ မယာ ဒိန္နေပိ ကိံ ဘဝိဿတီတိ။ သော "သာဓု ဒေဝ အဟံ ဘဂဝတော စိတ္တံ ဇာနိဿာမီ"တိ ဝိဟာရံ ဂတော။

ဘေန စ သမယေန ဘဂ္ဂကိစ္ဆံ နိဋ္ဌပေတွာ ဘဂဝါ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိဋ္ဌော ဟောတိ။ သော မဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နောနံ ဘိက္ခူနံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ တေ တံ အာဟံသု "ရာဇပုတ္တ ကဿာ အာဂတောသီ"တိ။ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ၊ ဒဿေထ မေ ဘဂဝန္တန္တိ။ နံ မယံ ရာဇပုတ္တ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ သတ္ထာရံ ဒဋ္ဌုံ လဘာမာတိ။ ကော ပန ဘန္တေ လဘတီတိ။ သုမနတ္ထေရော နာမ ရာဇပုတ္တောတိ။ "သော ကုဟိံ ဘန္တေ ထေရော"တိ ထေရဿ နိသိန္နဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိတွာ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ "ဣစ္ဆာမဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ ပဿိတုံ၊ ဒဿေထ မေ"တိ အာဟ။ ထေရော "ဟိ ရာဇပုတ္တာ"တိ တံ ဂဟေတွာ တံ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏေ ဌပေတွာ ဂန္ဓကုဋိံ အဘိရုဟိ။ အထ နံ ဘဂဝါ "သုမန ကဿာ အာဂတောသီ"တိ အာဟ။ ရာဇပုတ္တော ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ အာဂတောတိ။ တေန ဟိ ဘိက္ခု အာသနံ ပညာပေဟီတိ။ ထေရော အာသနံ ပညာပေသိ၊ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ ရာဇပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ပဋိသန္ထာရံ အကာသိ။ ကဒါ အာဂတောသိ ရာဇပုတ္တာတိ။ ဘန္တေ တုမှေသု ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိဋ္ဌေသု။ ဘိက္ခူ။ ပန "နံ မယံ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ ဘဂဝန္တံ ဒဋ္ဌုံ လဘာမာ"တိ မံ ထေရဿ သန္တိကံ ပါဟေသုံ။ ထေရော ပန ကေဝစနေနေဝ ဒဿေသိ။ ထေရော ဘန္တေ တုမှာကံ သာသနေ ဝတ္တတော မညေတိ။ အာမ ရာဇကုမာရ၊ ဝတ္တတော ဒေ ဘိက္ခု မယံ သာသနေတိ။ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနေ ကိံ ကတ္တာ ဝတ္တတော ဟောတီတိ။ ဒါနံ ဒတ္တာ သီလံ သမာဒိယိတ္တာ ဥပေါသထကမ္မံ ကတ္တာ ကုမာရာတိ[၂]။ ဘဂဝါ အဟံ ထေရော ဝိယ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဝတ္တတော ဟောတုကာမော၊ တေမာသံ မေ ဝဿာဝါသံ အဓိဝါသေထာတိ။ ဘဂဝါ "အတ္ထိ နု ခေါ တတ္ထ ဂတေန အတ္ထော"တိ ဩလောကေတွာ အတ္ထိတိ ဒိသွာ "သုညာဂါရေ ခေါ ရာဇကုမာရ တထာဂတာ

၁-အဝဇ္ဆိ (က) ၂-ရာဇကုမာရာတိ (သျာ)

အဘိရမန္တိ”တိ အာဟ။ ကုမာရော ‘‘အညာတံ ဘဂဝါ အညာတံ သုဂတော’’တိ ဝတ္တာ ‘‘အဟံ ဘန္တေ ပုရိမတရံ ဂန္ဒာ ဝိဟာရံ ကာရေမိ၊ မယာ ပေသိတော ဘိက္ခုသတသဟဿေန သဒ္ဓိံ အာဂန္ဆထာ’’တိ ပဋိညံ ဂဟေတ္ဝာ ဝိတုသန္တိကံ ဂန္ဒာ “ဒိန္နာ မေ ဒေဝ ဘဂဝတာ ပဋိညာ၊ မယာ ပဟိတော ဘဂဝန္တံ ပေသေဟျာထော”တိ ဝိတရံ ဝန္ဒိတ္ဝာ နိက္ခမိတ္ဝာ ယောဇနေ ယောဇနေ ဝိဟာရံ ကာရေတ္ဝာ ဝိသယောဇနသတံ အဒ္ဓါနံ ဂန္ဒာ အတ္တနော နဂရေ ဝိဟာရဒ္ဒါနံ ဝိစိနန္တော သောဘနံ[1] နာမ ကုဋုမ္ဗိကဿ ဥယျာနံ ဒိသွာ သတသဟဿေန ကိဏိတ္ဝာ သတသဟဿံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ဝိဟာရံ ကာရေသိ။ တတ္ထ ဘဂဝတော ဂန္ဓကုဋိံ သေသဘိက္ခူနဉ္စ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနတ္ထာယ ကုဋိလေဏမဏ္ဍပေ ကာရာပေတ္ဝာ ပါကာရပရိက္ခေပေ ကတ္ဝာ ဒ္ဝါရကောဋ္ဌကဉ္စ နိဋ္ဌပေတ္ဝာ ဝိတုသန္တိကံ ပေသေသိ “နိဋ္ဌိတံ မယံ ကိစ္စံ၊ သတ္ထာရံ ပဟိဏာထော”တိ။

ရာဇာ ဘဂဝန္တံ ဘောဇေတ္ဝာ “ဘဂဝါ သုမနသ ကိစ္စံ နိဋ္ဌိတံ၊ တုမ္ဟာကံ ဂမနံ ပစ္စာသီသတီ”တိ အာဟ။ ဘဂဝါ သတသဟဿဘိက္ခုပရိဝါရော ယောဇနေ ယောဇနေ ဝိဟာရေသု ဝသမာနော အဂမာသိ။ ကုမာရော “သတ္ထာ အာဂတော”တိ သုတ္ဝာ ယောဇနံ ပစ္စုဂ္ဂန္ဒာ မာလာဒီဟိ ပူဇယမာနော ဝိဟာရံ ပဝေသေတ္ဝာ—

. သတသဟဿေန မေ ကိတံ၊ သတသဟဿေန မာဝိတံ။
သောဘနံ နာမ ဥယျာနံ၊ ပဋိဂ္ဂဏှ မဟာမုနိ တိ—

ဝိဟာရံ နိယျာတေသိ။ သော ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အတ္တနော ပုတ္တဒါရေ စ အမစ္စေ စ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ အာဟ—‘‘အယံ သတ္ထာ အမှာကံ သန္တိကံ ဥရတော အာဂတော၊ ဗုဒ္ဓါ စ နာမ ဓမ္မဂရုနော န အာမိသဂရုကာ။ တသ္မာ အဟံ တေမာသံ ဒွေ သာဋကေ နိဝါသေတ္ဝာ ဒသ သီလာနိ သမာဒိယိတ္ဝာ ဇ္ဈာနံ ဝဍ္ဎေဝ ဝသိဿာမိ၊ တုမ္ဟေ ဒါနာဒယော ဒသ သီလာနိ သမာဒိယိတ္ဝာ ဥပောသထကမ္မံ ကရောထ၊ ဧဝံ အမှာကံ ဥဘိန္နမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ ဒွီဟိပိ ကာရဏေဟိ ဣမံ ဝိဟာရံ ကာရေမီ’’တိ။

သော သုမနတ္ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနသဘာဂေယေဝ ဋ္ဌာနေ ဝသန္တော ယံ ဃရော ဘဂဝတော ဝတ္တံ ကရောတိ၊ တံ သဗ္ဗံ ဒိဿ “ဇ္ဈာနသုခေန ဋ္ဌာနေ ကေန္တော ဝလ္လဘော သေ ဃရော၊ တေသေဝ မေ ဋ္ဌာနန္တရံ ပတ္ထေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ စိန္တေတ္ဝာ ဥပကဋ္ဌာယ ပဝါရဏာယ ဂါမံ ပဝိသိတ္ဝာ သတ္ထာဟံ မဟာဒါနံ ဒတ္ဝာ သတ္ထမေ ဒိဝသေ ဘိက္ခုသတသဟဿဿ ပါဒမူလေ တိစီဝရံ ဋ္ဌပေတ္ဝာ

၁-သောဘဿ (သျာ)

ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္ဝာ “ဘန္တေ ယဒေတံ မယာ မဂ္ဂေ ယောဇနန္တရိကံ ယော-ဇနန္တရိကံ ဝိဟာရံ ကာရာပနတော ပဋ္ဌာယ ပုညံ ကတံ၊ တံ နေဝ သက္ကသမ္ပတ္တိံ နု မာရသမ္ပတ္တိံ, နု ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိံ ပတ္ထယန္တေန၊ ဗုဒ္ဓဿ ပန ဥပဋ္ဌာကဘာဝံ ပတ္ထယန္တေန ကတံ။ တသ္မာ အဟမ္ပိ ဘဂဝါ အနာဂတေ သုမနတ္ထေရော ဝိယ ဗုဒ္ဓဿ ဥပဋ္ဌာကော ဘဝေယ္ယ”န္တိ ပဏ္ဍုပတိဋ္ဌိတေန နိပတိတ္ဝာ ဝန္ဒိ။

ဘဂဝါ “မဟန္တံ ကုလပုတ္တာဿ စိတ္တံ၊ သမိဇ္ဈိဿတိ နု ခေါ နော”တိ ဩလောကေန္တော “အနာဂတေ ဇုတော သတသဟဿိမေ ကပ္ပေ ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿေဝ ဥပဋ္ဌာကော ဘဝိဿတီတိ ဥတ္ဝာ—

ဇုဏ္ဍိတံ ပတ္ထိတံ တုယ္ဟံ၊ သဗ္ဗမေဝ သမိဇ္ဈတု။
သဗ္ဗေ ပူရေန္တု သင်္ကပ္ပါ၊ စန္ဒော ပန္နရသော ယထာတိ—

အာဟ။ ကုမာရော တံ သုတ္ဝာ “ဗုဒ္ဓေါ နာမ အဒ္ဓေဈကထာ ဟောန္တိ”တိ ဒုတိယဒိဝသေယေဝ တဿ ဘဂဝတော ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဝာ ဝိဋ္ဋေတော ဝိဋ္ဋေတော ဂစ္ဆန္တော ဝိယ အဟောသိ။ သော တသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ဝဿသတ-သဟဿံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေပိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စရတော ထေရဿ ပတ္တဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဥတ္တရိသာဋကံ ဒတ္ဝာ ပူဇမကာသိ။ ပုန သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ တတော စုတော ဗာရာဏသိရာဇာ ဟုတ္ဝာ အဋ္ဌန္နံ ပစ္ဆိက-ဗုဒ္ဓါနံ ပဇ္ဇာသာလာယော ကာရေတ္ဝာ မဏိအာဓာရကေ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဒသဝဿသဟဿာနိ ဥပဋ္ဌာနံ အကာသိ။ ဇောနိ ပါကဋ္ဌဇာတကာနိ။

ကပ္ပသတသဟဿံ ပန ဒါနံ ဒဒမာနော၀ အမ္ဟာကံ ဗောဓိသတ္တော်ာန သဒ္ဓိံ တုသိတပုရေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ တတော စုတော အမိတောဒနသက္ကသ္သ ဂေဟေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတ္ဝာ အနုပုဗ္ဗေန ကတာဘိနိက္ခမနော သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပတ္ဝာ ပဌမဂမနေန ကပိလ၀တ္ထုံ အာဂန္ဒွာ တတော နိက္ခမန္တော ဘဂဝတိ ဘဂဝတော ပရိ၀ါရတ္ထံ ရာဇကုမာရေသု ပဗ္ဗဇိတေသု ဘဒ္ဒိယာဒိဟိ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိတ္ဝာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ နစိရဿေ၀ အာယသ္မတော ပုဏ္ဏသ မန္တာဏိပုတ္တဿ သန္တိကေ ဓမ္မကထံ သုတ္ဝာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ[1]။ ဧ၀မေသ အာယသ္မာ ပုဗ္ဗ॥ပနိဿယသမ္ပန္နော၊ တသိမာယ ပုဗ္ဗ॥ပနိဿယ-သမ္ပတ္တိယာ ဂန္ဓိရော်ပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနကော ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ။

၁-သံ ၂-၈၆-ပိဋ္ဌေ။

တိတ္ထဝါသာဒိဝဏ္ဏနာ

တိတ္ထဝါသောတိ ပုနပ္ပုနံ ဂရှနံ သန္တိကေ ဉဂ္ဂဟဏသဝနပရိပုစ္ဆနဝေရ-ဏာနိ ဝုစ္စန္တိ။ သော ထေရသ အတိဝိယ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ ဇေနာပိသာယံ ဂန္ထိရောပိ ပဋ္ဌာနသမုပ္ပါဒေါ ဉတ္တာနကော ဝိယ ဉပဋ္ဌာသိ။

သောတာပန္နာနဉ္စ နာမ ပစ္စယာကာရော ဉတ္တာနကော၀ ဟုတ္ဝာ ဉပဋ္ဌာတိ၊ အယဉ္စ အာယသ္မာ သောတာပန္နော။ ဗဟုသုတာနဉ္စ စတုဟတ္ထေ သြ၀ရကေ ပဒီပေ ဇလမာနေ မဉ္စပီဌံ ဝိယ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ ပါကဋော ဟောတိ၊ အယဉ္စ အာယသ္မာ ဗဟုသုတာနံ အဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ ဗာဟုသစ္စာနုဘာ၀ေန-ပိသ ဂန္ထိရောပိ ပစ္စယာကာရော ဉတ္တာနကော ဝိယ ဉပဋ္ဌာသိ။

ပဋ္ဌာနသမုပ္ပါဒဂန္ထိရတာ

တတ္ထ အတ္ထဂန္ထိရတာယ ဓမ္မဂန္ထိရတာယ ဒေသနာဂန္ထိရတာယ ပဋိ၀ေဓ-ဂန္ထိရတာယာတိ စတူဟိ အာကာရေဟိ ပဋ္ဌာနသမုပ္ပါဒေါ ဂန္ထိရော နာမ။

တတ္ထ ဇရာမရဏသ ဇာတိပစ္စယသ္မာ၊တသမုဒါဂတ္ဒေါ ဂန္ထိရော။ပ။ သင်္ခါရာနံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယသ္မာ၊တသမုဒါဂတ္ဒေါ ဂန္ထိရောတိ အယံ **အတ္ထ-ဂန္ထိရတာ**။

အဝိဇ္ဇာယ သင်္ခါရာနံ ပစ္စယဒ္ဒေါ ဂန္ထိရော။ပ။ ဇာတိယာ ဇရာမရဏသ ပစ္စယဒ္ဒေါ ဂန္ထိရောတိ အယံ **ဓမ္မဂန္ထိရတာ**။

ကတ္ထစိ သုတ္တေ ပဋ္ဌာနသမုပ္ပါဒေါ အနုလောမတော ဒေသိယတိ၊ ကတ္ထစိ ပဋိလောမတော၊ ကတ္ထစိ အနုလောမပဋိလောမတော၊ ကတ္ထစိ မဇ္ဈတော ပဒ္ဒာယ အနုလောမတော ၀ါ ပဋိလောမတော ၀ါ အနုလောမပဋိလောမတော ၀ါ၊ ကတ္ထစိ တိသန္ဓိ စတုသန္ဓေပေါ၊ ကတ္ထစိ ဒ္ဝိသန္ဓိ တိသန္ဓေပေါ၊ ကတ္ထစိ ဧကသန္ဓိ ဒ္ဝိသန္ဓေပေါတိ အယံ **ဒေသနာဂန္ထိရတာ**။

အဝိဇ္ဇာယ ပန အညာဏအဒဿနသစ္စာပဋိ၀ေဓဒ္ဒေါ ဂန္ထိရော၊ သင်္ခါရာနံ အဘိသင်္ခရဏာယူဟနသရာဂဝိရာဂဒ္ဒေါ၊ ဝိညာဏသ သုညတအဿာပါရ-အသက်္ကန္တိပဋိသန္ဓိပါတုဘာ၀ဒ္ဒေါ၊ နာမရူပသ ဧကုပ္ပါဒဝိနိဇ္ဈောဂါဝိနိဇ္ဈောဂ-နမနရုပ္ပနဒ္ဒေါ၊ သဠာယတနသ အဓိပတိလောကဒ္ဝါရက္ခေတ္တဝိသယိဘာ၀ဒ္ဒေါ၊

ဖသဿ ဖုသနသဃ်ဋ္ဌနသင်္ကတိသန္ဓိပါတဋ္ဌော၊ ဝေဒနာယ အာရမ္မဏရသာနု-
ဘဝနသုခဒုက္ခမဇ္ဈတ္တဘာဝနိဋ္ဌဝေဒယိတဋ္ဌော၊ တဏှာယ အဘိနန္ဒိတအဇ္ဈော-
သာနသရိတာ[၁] လတာတဏှာနဒီ တဏှာသမုဒ္ဒဒုပ္ပူရဏဋ္ဌော၊ ဥပါဒါနဿ
အာဒါနဂ္ဂဟဏာဘိနိဝေသပရာမာသဒုရတိက္ကမဋ္ဌော၊ ဘဝဿ အာယူဟနာဘိ-
သင်္ခရဏယောနိဂတိဋ္ဌိတိနိဝါသေသု ခိပနဋ္ဌော၊ ဇာတိယာ ဇာတိသဉ္ဇာတိ-
သြက္ကန္တိနိဗ္ဗတ္တိပါတုဘာဝဋ္ဌော၊ ဇရာမရဏဿ ခယဝယဘေဒပရိပါကဋ္ဌော
ဂမ္ဘီရော[၂]တိ ဧဝံ ယော[၂] အဝိဇ္ဇာဒီနံ သဘာဝေါ၊ ယေန ပဋိဝေဓေန အဝိဇ္ဇာ-
ဒယော သရသလက္ခဏတော ပဋိဝိဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ သော ဂမ္ဘီရော[၃]တိ အယံ
ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော သဗ္ဗာပိ ထေရဿ ဉတ္တာနကာ[၄] ဝိယ
ဥပဋ္ဌာသိ။ တေန ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဥဿာဒေန္တော "မာ
ဟေဝ"န္တိအာဒိမာဟ။ အယဉ္ဟေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—အာနန္ဒ တုံ မဟာပညော
ဝိသဒဉ္ဉဏော၊ တေန တေ ဂမ္ဘီရောပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဉတ္တာနကော ဝိယ
ခါယတိ၊ တသ္မာ "မယ္ဟမေဝ နု ခေါ သေ ဉတ္တာနကော[၅] ဟုတ္ဝာ ဥပဋ္ဌာတိ,
ဥဒါဟု အညေသမ္ပီ"တိ မာ ဧဝံ အဝစာတိ။

အပသာဒနာဝဏ္ဏနာ

ယံ ပန ဝုတ္တံ "အပသာဒေန္တော"တိ၊ တတ္ထ အယံ အဓိပ္ပါယော—အာနန္ဒ
"အထ စ ပန မေ ဉတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ ခါယတီ"တိ မာ ဟေဝံ အဝစ။
ယဒိ ဟိ တေ သေ ဉတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ ခါယတိ၊ ကသ္မာ တုံ အတ္တနော
ဓမ္မတာယ သောတာပန္နော နာဟောသိ၊ မယာ ဒိန္နနယေဝ ဌတ္ဝာ သောတာ-
ပတ္တိမဂ္ဂံ ပဋိဝိဇ္ဈသိ။ အာနန္ဒ ဣဒံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဂမ္ဘီရံ၊ ပစ္ဆိယာကာရော ပန တဝ
ဉတ္တာနကော ဇာတော၊ အထ ကသ္မာ သြဋ္ဌာရိကံ ကာမရာဂသံယောဇနံ
ပဋိဃသံယောဇနံ, သြဋ္ဌာရိကံ ကာမရာဂါနုသယံ ပဋိဃာနုသယန္တိ ဣမေ
စတ္တာရော ကိလေသေ သမုဿဒ္ဓေတ္ဝာ သကဒါဂါမိဖလံ နု သစ္ဆိကရောသိ၊
တေယေဝ အဏုသဟဂတေ စတ္တာရော ကိလေသေ သမုဿဒ္ဓေတ္ဝာ အနာဂါမိ-
ဖလံ နု သစ္ဆိကရောသိ၊ ရူပရာဂါဒိနိ ပဉ္စ သံယောဇနာနိ, ဘဝရာဂါနုသယံ
မာနာနုသယံ အဝိဇ္ဇာနုသယန္တိ ဣမေ အဋ္ဌ ကိလေသေ သမုဿဒ္ဓေတ္ဝာ
အရဟတ္တံ နု သစ္ဆိကရောသိ။

၁-....သဓမာသရိတာ (က)
၂-ဉတ္တာနကော (သျာ၊ က)
၃-ဂမ္ဘီရော။ ဧဝမာဒယော (က)
၄-ဉတ္တာနကောဝ (သျာ၊ က)

ကသ္မာ စ သတသဟဿကပ္ပါမိကံ ဧကံ အသင္ခ်ေယ်ံ ပူရိတပါရမိနော သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ ဝိယ သာဝကပါရမိဉာဏံ နပ္ပဋိဝိဇ္ဈသိ၊ သတ-သဟဿကပ္ပါမိကာနိ ဒွေ အသင္ခ်ေယ်ျာနိ ပူရိတပါရမိနော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဝိယ စ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နပ္ပဋိဝိဇ္ဈသိ။ ယဒိ ဝါ တေ သမ္ဗဓာဝ ဧသ ဥတ္တာနကော ဟုတ္ဝာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အထ ကသ္မာ သတသဟဿကပ္ပါမိကာနိ စတ္တာရိ အဋ္ဌ သောဋသ ဝါ အသင္ခ်ေယ်ျာနိ ပူရိတပါရမိနော ဗုဒ္ဓါ ဝိယ သမ္ဗဉ္ဇုတဉာဏံ န သစ္ဆိကရောသိ၊ ကိံ အနတ္ထိကောသိ ဧတေဟိ ဝိသေ-သာဓိဂမေဟိ၊ ပဿ ယာဝဇ္ဇ တေ အပရဒ္ဓံ၊ တုံ့ နာမ သာဝကော ပဒေသ-ဉ္ဇေ ဌိတော အတိဂမ္ဘီရံ ပစ္စယာကာရံ "ဥတ္တာနကော မေ ဥပဋ္ဌာတိ"တိ ဝဒသိ၊ တဿ တေ ဗုဒံ ဝစနံ ဗုဒ္ဓါနံ ကထာယ ပစ္စနိကံ ဟောတိ၊ န တာဒိသေန နာမ ဘိက္ခုနာ ဗုဒ္ဓါနံ ကထာယ ပစ္စနိကံ ကထေတဗ္ဗန္တိ ယုတ္တမေတံ။

နနု မယ္ဘံ အာနန္ဒ ဗုဒံ ပစ္စယာကာရံ ပဋိဝိဇ္ဈတုံ ဝါယမန္တသေဝ သတ-သဟဿကပ္ပါမိကာနိ စတ္တာရိ အသင္ခ်ေယ်ျာနိ အတိက္ကန္တာနိ။ ပစ္စယာကာရံ ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထာယ စ ပန မေ အဒိန္နံ ဒါနံ နာမ နတ္ထိ၊ အပူရိတပါရမီ နာမ နတ္ထိ။ ပစ္စယာကာရံ ပဋိဝိဇ္ဈိသာမီတိ စ ပန မေ နိရုဿာဟံ ဝိယ မာရဗလံ ဝိဓမန္တသ အယံ မဟာပထဝီ ဒွဂ်ံလမတ္တမ္ပိ န ကမ္ပိ၊ တထာ ပဌမယာမေ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ, မဇ္ဈိမယာမေ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ သမ္ပာဒေန္တသ။ ပစ္ဆိမယာမေ ပန မေ ဗလဝပစ္စူသသမယေ "အဝိဇ္ဇာ သမ်ိဳရာနံ နဝဟိ အာကာရေဟိ ပစ္စယော ဟောတိ"တိ ဒိဋ္ဌမတ္တေဝ ဒသသဟဿိလောကဓာတု အယဒဏ္ဍကေန အာကောဋိတကံသတာလံ ဝိယ ဝိရဝသတံ ဝိရဝသဟဿံ မုဉ္စမာနာ ဝါတာ-ဟတေ ပဒုမိနိပဏ္ဏေ ဥဒကဗိန္ဒု ဝိယ ကမ္ပိတ္ထ။ ဧဝံ ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ။ တေသ အာနန္ဒ ဓမ္မသ အနနု-ဗောဓာ။ပ။ နာတိဝတ္တတိတိ။

ဧတေသ ဓမ္မသတိ ဧတေသ ပစ္စယဓမ္မသ။ **အနနုဗောဓာ**တိ ဉာတ-ပရိညာဝသေန အနနုဗုဇ္ဈနာ။ **အပ္ပဋိဝေဓာ**တိ တီရဏပဟာနပရိညာဝသေန အပ္ပဋိဝိဇ္ဈနာ။ **တန္တာကုလကဇာတာ**တိ တန္တံ ဝိယ အာကုလကဇာတာ။ ယထာ နာမ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ မူသိကဆ္ဆိန္နံ ပေသကာရာနံ တန္တံ တဟိံ တဟိံ အာကုလံ ဟောတိ၊ ဗုဒံ အဂ်ံ ဗုဒံ မူလန္တိ အဂ်ေန ဝါ အဂ်ံ မူလေန ဝါ မူလံ သမာနေတုံ ဒုက္ကရံ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ သတ္တာ ဗုမသ္မိံ ပစ္စယာကာရေ ခလိတာ အာကုလာ ဗျာကုလာ ဟောန္တိ၊ န သက္ကောန္တိ တံပစ္စယာကာရံ ဥဇုံ ကာတုံ။ တတ္ထ တန္တံ ပစ္စတ္တပုရိသကာရေ ဌတ္ဝာ သက္ကာပိ ဘဝေယ္ယ ဥဇုံ ကာတုံ၊ ဌပေတ္ဝာ

ပန ဒွေ ဗောဓိသတ္တေ အညေ သတ္တာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပစ္စယာကာရံ ဉဇ္ဈံ ကာတုံ သမတ္ထာ နာမ နတ္ထိ။ ယဏာ ပန အာကုလံ တန္တံ ကဋ္ဌိယံ ဒတ္တာ ကောဏ္ဍေန ပဟတံ တတ္ထ တတ္ထ ဂဋ္ဌကဇာတံ ဟောတိ ဂဏ္ဌိဗန္ဓံ၊ ဧဝမေဝ သတ္တာ ပစ္စယေသု ပက္ခလိတ္တာ ပစ္စယေ ဉဇ္ဈံ ကာတုံ အသက္ကောန္တာ ဒွါသဋ္ဌိ-ဒိဋ္ဌိဂတဝသေန အာကုလကဇာတာ ဟောန္တိ ဂဏ္ဌိဗန္ဓါ။ ယေ ဟိ ကေစိ ဒိဋ္ဌိဂတနိဿိတာ၊ သဗ္ဗေ ပစ္စယာကာရံ ဉဇ္ဈံ ကာတုံ အသက္ကောန္တာယေဝ။

ကုလာဂဏ္ဌိကဇာတာတိ[1] ကုလာဂဏ္ဌိကံ[2] ဝုစ္စတိ ပေသကာရကဋ္ဌိယသုတ္တံ။ ကုလာ နာမ[3] သကုဏိကာ၊ တဿာ ကုလာဝကောတိပိ ဧကေ။ ယထာ ဟိ တဒုဘယမ္ပိ အာကုလံ အဂ္ဂေန ဝါ အဂ္ဂံ မူလေန ဝါ မူလံ သမာနေတုံ ဒုက္ကရန္တိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

မုဒ္ဓပဗ္ဗဇ္ဇာတာတိ မုဒ္ဓတိဏံ ဝိယ ပဗ္ဗဇ္ဇာတိဏံ ဝိယ စ ဘူတာ။ ယထာ တာနိ တိဏာနိ ကောဋ္ဌေတွာ ကတရဇ္ဇု၊ ဇိဏ္ဏကာလေ ကတ္ထစိ ပတိတံ ဂဟေတွာ တေသံ တိဏာနံ ဇဋံ အဂ္ဂံ ဇဋံ မူလန္တိ အဂ္ဂေန ဝါ အဂ္ဂံ မူလေန ဝါ မူလံ သမာနေတုံ ဒုက္ကရန္တိ။ တမ္ပိ ပစ္ဆာ ပုရိသကာရေ ဒတ္တွာ သက္ကာ ဘဝေယ္ယ ဉဇ္ဈံ ကာတုံ၊ ဒွပေတွာ ပန ဒွေ ဗောဓိသတ္တေ အညေ သတ္တာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပစ္စယာကာရံ ဉဇ္ဈံ ကာတုံ သမတ္ထာ နာမ နတ္ထိ။ ဧဝမယံ ပဇာ ပစ္စယာကာရေ ဉဇ္ဈံ ကာတုံ အသက္ကောန္တိ ဒိဋ္ဌိဂတဝသေန ဂဏ္ဌိကဇာတာ ဟုတ္ဝာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။

တတ္ထ **အပါယော**တိ နိရယတိရစ္ဆာနယောနိပေတ္တိဝိသယအသုရကာယာ။ သဗ္ဗေပိ ဟိ တေ ဝဋ္ဋိသန္နိဘသ အယသ အဘာဝတော "အပါယော"တိ ဝုစ္စန္တိ။ တထာ ဒုက္ခဿ ဂတိဘာဝတော **ဒုဂ္ဂတိ**။ သုခသမုဿယတော ဝိနိပတိတတ္တာ **ဝိနိပါတော**။ ဇာတရော ပန—

ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ၊ ဓာတုအာယတနာန စ။
အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ ဝတ္တမာနာ၊ **သံသာရော**တိ ပဝုစ္စတီတိ။

တံ သဗ္ဗမ္ပိ နာတိဝတ္တတိ နာတိက္ကမတိ။ အထ ခေါ စုတိတော ပဋိသန္ဓိံ, ပဋိသန္ဓိတော စုတိန္တိ ဧဝံ ပုနပ္ပုနံ စုတိပဋိသန္ဓိယော ဂဏ္ဟန္တော တီသု ဘဝေသု စတ္တာသု ယောနီသု ပဉ္စသု ဂတီသု သတ္တာသု ဝိညာဏဋ္ဌိတီသု နဝသု သတ္တာ-ဝါသေသု မဟာသမုဒ္ဒေ ဝါတုက္ခိတ္တာ နာဝါ ဝိယ ယန္တေသု ယုတ္တဂေါဏော ဝိယ စ

၁-ဂုလာဂုဏ္ဌိကဇာတာတိ (သီ)၊ ဂုဏာဂဏ္ဌိကဇာတာတိ (သျာ)
၂-ဂုလာဂုဏ္ဌိကံ (သီ)၊ ဂုဏာဂဏ္ဌိကံ (သျာ) ၃-ဂုလာ နာမ (သီ)၊ ဂုဏာ နာမ (သျာ)

ပရိဇ္ဈမတိယေဝ။ ဣတိ သမ္ဗမ္ဖေတံ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အပသာ-ဒေန္တော အာဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝဏ္ဏနာ

၉၆။ ဣဒါနိ ယသ္မာ ဣဒံ သုတ္တံ "ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပါ-ဒေါ"တိ စ "တန္တာကုလကဇာတာ"တိ စ ဒ္ဝီဟိယေဝ ပဒေဟိ အာဗဒ္ဓံ၊ တသ္မာ "ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ"တိ ဣမိနာ တာဝ အနု-သန္ဓိနာ ပစ္စယာကာရဿ ဂမ္ဘီရဘာဝဒဿနတ္ထံ ဒေသနံ အာရဘန္တော **အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတြာယမတ္ထော—ဣမဿ ဇရာမရဏဿ ပစ္စယော ဣဒပ္ပစ္စယော၊ တသ္မာ ဣဒပ္ပစ္စယာ အတ္ထိ ဇရာမရဏံ, အတ္ထိ နု ခေါ ဇရာမရဏဿာ ပစ္စယော၊ ယမ္ပာ ပစ္စယာ ဇရာမရဏံ ဘဝေယျာတိ ဧဝံ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ ပဏ္ဍိတေန ပုဂ္ဂလေန ယထာ "တံ ဇိဝံ တံ သရီရ"န္တိ ဝုတ္တေ ဌပနီယတ္ထာ ပဉ္ဉာ တုဏ္ဍီ ဘဝိတဗ္ဗံ ဟောတိ, "အဗျာကတမေတံ တထာဂတေနာ"တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ၊ ဧဝံ အပ္ပဋိပဇ္ဇိတ္ဝာ, ယထာ "စက္ခု သဿတံ အသဿတ"န္တိ ဝုတ္တေ အသဿတန္တိ ဂေါသေနေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဂေါသေနေဝ အတ္ထိတိဿ ဝစနီယံ။ ပုန ကိံ ပစ္စယာ ဇရာမရဏံ, ကော နာမ သော ပစ္စယော၊ ယတော ဇရာမရဏံ ဟောတိတိ ဝုတ္တေ **ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ** ဣစ္စဿ ဝစနီယံ၊ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗံ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ သေ နယော သမ္ဗပဒေသု။

နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ ဣဒံ ပန ယသ္မာ သဠာယတနပစ္စယာတိ ဝုတ္တေ စက္ခုသမ္ဖဿာဒိနံ ဆန္နံ ဝိပါကသမ္ဖဿာနံယေဝ ဂဟဏံ ဟောတိ၊ ဣဓ စ "သဠာယတနပစ္စယာ"တိ ဣမိနာ ပဒေန ဂဟိတမ္ပိ အဂဟိတမ္ပိ ပစ္စယုပ္ပန္န-ဝိသေသံ, ဖဿသ္သ စ သဠာယတနတော အတိရိတ္တံ အညမ္ပိ ဝိသေသပစ္စယံ ဒဿေတုကာမော၊ တသ္မာ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမိနာ ပန ဝါရေန ဘဂဝတာ ကိံ ကထိတန္တိ။ ပစ္စယာနံ နိဒါနံ ကထိတံ။ ဣဒဉ္စိ သုတ္တံ ပစ္စယေ နိဿ္ဒေ့ နိဂ္ဂုမ္ဗေ ကတ္ဝာ ကထိတတ္တာ **မဟာနိဒါန**န္တိ ဝုစ္စတိ။

၉၇။ ဣဒါနိ တေသံ တေသံ ပစ္စယာနံ တထံ အဝိတထံ အနညထံ ပစ္စယ-ဘာဝံ ဒဿေတုံ **ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တ**န္တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပရိယာယေနာ**တိ ကာရဏေန။ **သမ္ဗေနသမ္ဗံ သမ္ဗထာ-သမ္ဗ**န္တိ နိပါတဒ္ဝယမေတံ။ တဿတ္ထော "သမ္ဗာကာရေန သမ္ဗာ သမ္ဗေန

သဘာဝေန သဗ္ဗာ ဇာတိ နာမ ယဒိ နု ဘဝေယျာ”တိ။ ဘဝါဒိသုပိ ဇ္ဈမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ကဿစိ**တိ အနိယမဝစနမေတံ၊ ဒေဝါဒိသု ယဿ ကဿစိ။ **ကိမ္ပိစိ**တိ ဇ္ဈဒ္ဓိ အနိယမဝစနမေဝ၊ ကာမဘဝါဒိသု နဝသု ဘဝေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ။ **သေယျထိဒ**န္တိ အနိယမိတနိဂ္ဂိတ္တအတ္ထဝိဘဇနတ္ထေ နိပါတော၊ တဿတ္ထော“ယံ ဝုတ္တံ ‘ကဿစိ ကိမ္ပိစိ’တိ၊ တဿ တေ အတ္ထံ ဝိဘဇိဿာမိ”တိ။ အထ နံ ဝိဘဇန္တော “ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝတ္တာယာ”တိအာဒိ-မာဟ။ တတ္ထ **ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝတ္တာယာ**တိ ယာ အယံ ဒေဝါနံ ဒေဝဘာဝါယ ခန္ဓဇာတိ၊ ယာယ ခန္ဓဇာတိယာ ဒေဝါ “ဒေဝါ”တိ ဝုစ္စန္တိ၊ သစေ ဟိ ဇာတိ[1] သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ နာဘဝိဿာတိ ဇ္ဈမိနာ နယေန သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဏ္ဍေ စ **ဒေဝါ**တိ ဥပပတ္တိဒေဝါ။ **ဂန္ဓဗ္ဗာ**တိ မူလခန္ဓာဒိသု အဓိဝတ္ထဒေဝတာဝေ။ **ယက္ခာ**တိ အမနုဿာ။ **ဘူတာ**တိ ယေ ကေစိ နိဗ္ဗတ္တာသတ္တာ။ **ပက္ခိနော**တိ ယေ ကေစိ အင်္ဂပက္ခာ ဝါ စမ္မပက္ခာ ဝါ လောမပက္ခာ ဝါ၊ **သရီသပါ**တိ[2] ယေ ကေစိ ဘူမိယံ သရန္တာ ဂစ္ဆန္တိ။ **တေသံ တေသ**န္တိ တေသံ တေသံ ဒေဝဂန္ဓဗ္ဗာဒိနံ။ **တာတ္ထာယာ**တိ ဒေဝဂန္ဓဗ္ဗာဒိဘာဝါယ။ **ဇာတိနိရောဓော**တိ ဇာတိဝိဂမော၊ ဇာတိအဘာဝါတိ အတ္ထော။

ဟေတူတိအာဒိနိ သဗ္ဗာနိပိ ကာရဏဝေဝစနာနိ ဧဝေ။ ကာရဏဉ္ဉိ ယသ္မာ အတ္ထနော ဖလတ္ထာယ ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ၊ တသ္မာ “ဟေတူ”တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ တံ ဖလံ နိဒေတိ “ဟန္ဒ နံ ဂဏှထာ”တိ[3] အပ္ပေတိ ဝိယ၊ တသ္မာ **နိဒါနံ**။ ယသ္မာ ဖလံ တတော သမုဒေတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဉ္စ ပဋိစ္စ ဧတေ ပဝတ္တန္တိ၊ တသ္မာ **သမုဒယော**တိ စ **ပစ္စယော**တိ စ ဝုစ္စတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ အပိစ **ယဒိဒံ ဇာတိ**တိ ဏ္ဍေ **ယဒိဒ**န္တိ နိပါတော၊ တဿ သဗ္ဗပဒေသု လိင်္ဂနု-ရူပတော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဇ္ဈဓ ပန “ယာ ဧသော ဇာတိ”တိ အယမသ္မ အတ္ထော။ ဇရာမရဏသ္မ ဟိ ဇာတိ ဥပနိဿယကောဋ္ဌိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။

၉၉။ ဘဝပဒေ “ကိမ္ပိစိ”တိ ဇ္ဈမိနာ ဩကာသပရိဂ္ဂဟော ကတော။ တတ္ထ ဟေဋ္ဌာ အဝိစိပရိယန္တံ ကတ္ဝာ ဥပရိ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝေ အန္တော-ကရိတ္ဝာ **ကာမဘဝေါ** ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ နယော ဥပပတ္တိဘဝေ။ ဇ္ဈဓ ပန ကမ္မဘဝေ ယုဇ္ဇတိ။ သော ဟိ ဇာတိယာ ဥပနိဿယကောဋ္ဌိယာဝ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဥပါဒါနပဒါဒိသုပိ “ကိမ္ပိစိ”တိ ဇ္ဈမိနာ ဩကာသပရိဂ္ဂဟောဝ ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-သာ စေ ဇာတိ (?) ၂-သိရိံသပါတိ (သီ၊ သျာ) ၃-ဇ္ဈဒံ ဂဏှထ နန္တိ (က)

၁၀၀။ **ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ**တိ ဇာတ္ထေ ကာမုပါဒါနံ တိဏ္ဏမ္ပိ ကမ္မ-ဘဝါနံ တိဏ္ဏန္နု ဥပပတ္တိဘဝါနံ ပစ္စယော၊ တထာ သေသာနိဝိတိ ဥပါဒါန-ပစ္စယာ စတုဝိသတိဘဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ နိပ္ပရိယာယေနေတ္ထ ဒွါဒသ ကမ္မ-ဘဝါ လဗ္ဘန္တိ။ တေသံ ဥပါဒါနာနိ သဟဇာတကောဋိယာပိ ဥပနိဿယ-ကောဋိယာပိ ပစ္စယော။

၁၀၁။ **ရူပတဏှာ**တိ ရူပါရမ္မဏေ တဏှာ။ သေ နယော သဒ္ဒတဏှာဒီသု။ သာ ပနေသာ တဏှာ ဥပါဒါနဿ သဟဇာတကောဋိယာပိ ဥပနိဿယ-ကောဋိယာပိ ပစ္စယော ဟောတိ။

၁၀၂။ **သေ ပစ္စယော တဏှာယ၊ ယဒိဒံ ဝေဒနာ**တိ ဇာတ္ထေ ဝိပါကဝေဒနာ တဏှာယ ဥပနိဿယကောဋိယာ ပစ္စယော ဟောတိ၊ အညာ အညထာဝိတိ။

၁၀၃။ ဇာတော၀တာ ပန ဘဂဝါ ဝဋ္ဋမူလဘူတံ ပုရိမတဏှံ ဒဿေတွာ ဇုဒါနိ ဒေသနံ, ပိဋ္ဌိယံ ပဟရိတွာ ကေသေသု ဝါ ဂဟေတွာ ဝိရ၀န္တံ ဝိရ၀န္တံ မဂ္ဂတော ဩကဏ္ဏမေန္တော ဝိယ နဝဟိ ပဒေဟိ သမုဒါစာရတဏှံ ဒဿေန္တော "ဇုတိ ခေါ ပနေတံ အာနန္ဒ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ တဏှာ"တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တဏှာ**တိ ဒွေ တဏှာ သေနတဏှာ စ, သေိတတဏှာ စ။ ယာယ တဏှာယ အဇပထသင်္ခါပထာဒီနိ ပဋိပဇ္ဇိတွာ ဘောဂေ သေတိ ဂဝေသတိ၊ အယံ **သေနတဏှာ** နာမ။ ယာ တေသု သေိတေသု ဂဝေသိတေသု ပဋိလဒ္ဓေသု တဏှာ၊ အယံ **သေိတတဏှာ** နာမ။ တဒုဘယမ္ပိ သမုဒါစာရတဏှာယ ဧ၀ အဓိ၀စနံ။ တသ္မာ ဒုဝိဓာပေသာ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ တဏှာ နာမ။ **ပရိယေသနာ** နာမ ရူပါဒိအာရမ္မဏပရိယေသနာ၊ သာ ဟိ တဏှာယ သတိ ဟောတိ။ **လာဘော**တိ ရူပါဒိအာရမ္မဏပဋိလာဘော၊ သော ဟိ ပရိယေသနာယ သတိ ဟောတိ။ **ဝိနိစ္ဆယော** ပန ဉာဏတဏှာဒိဋ္ဌိဝိတက္ကဝသေန စတုဗ္ဗိဓော။ တတ္ထ "သုခ-ဝိနိစ္ဆယံ ဇညာ၊ သုခဝိနိစ္ဆယံ ဉတွာ အဇ္ဈတ္တံ သုခမနုယုဉ္ဇေယျာ"တိ အယံ **ဉာဏဝိနိစ္ဆယော**။ "ဝိနိစ္ဆယောတိ ဒွေ ဝိနိစ္ဆယာ တဏှာဝိနိစ္ဆယော စ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော စာ"တိ ဧဝံ အာဂတာနိ အဋ္ဌသတတဏှာဝိစရိတာနိ **တဏှာ-ဝိနိစ္ဆယော**။ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော **ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော**။ "ဆန္နော ခေါ ဒေ၀ါနမိန္ဒ ဝိတက္ကိနဒါနော"တိ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ ဣဓ ဝိနိစ္ဆယော တိ ဝုတ္တော ဝိတက္ကော-ယေ၀ အာဂတော။ လာဘံ လဘိတွာ ဟိ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌံ သုန္ဒရာသုန္ဒရဉ္စ ဝိတက္ကေနေ၀

၁-မ ၃-၂၇၃-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ခ ၇-၂၀၅-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-ဒိ ၂-၂၂၁-ဝိဋ္ဌေ။

ဝိနိစ္ဆိနာတိ[၁] "ဣကံ မေ ရူပါရမ္မဏတ္ထာယ ဘဝိဿတိ၊ ဣကံ သဒ္ဒါဒိအာ-ရမ္မဏတ္ထာယ၊ ဣကံ မယှံ ဘဝိဿတိ၊ ဣကံ ပရဿ၊ ဣကံ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ၊ ဣကံ နိဒဟိဿာမိတိ။ တေန ဝုတ္တံ "လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော"တိ။

ဆန္ဒရာဂေါတိ ဧဝံ အကုသလဝိတက္ကေန ဝိတက္ကိတဝတ္ထုသ္မိံ ဒုဗ္ဗလရာဂေါ စ ဗလဝရာဂေါ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇ္ဈာနဉ္စ ဇ္ဈာ တဏ္ဍာ။ **ဆန္ဒော**တိ ဒုဗ္ဗလရာဂဿာမိဝစနံ။ **အဇ္ဈောသာနံ**တိ အဟံ မမန္တိ ဗလဝသန္နိဋ္ဌာနံ။ **ပရိဂ္ဂဟော**တိ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိ-ဝသေန ပရိဂ္ဂဟကရဏံ။ **မစ္ဆရိယန္တိ** ပရေဟိ သာဓာရဏဘာဝသ အသဟနတာ။ တေနေဝသ ပေါရာဏာ ဧဝံ ဝစနတ္ထံ ဝဒန္တိ "ဣဒံ အစ္ဆရိယံ မယှမေဝ ဟောတု၊ မာ အညေသံ အစ္ဆရိယံ ဟောတူတိ ပဝတ္တတ္တာ မစ္ဆရိယန္တိ ဝုစ္စတိ"တိ။ **အာရက္ခော**တိ ဒ္ဝါရပိဒဟန,မဥ္ဇူသဂေါပနာဒိဝသေန သုဋ္ဌု ရက္ခဏံ။ အဓိကရောတိတိ **အဓိကရဏံ**၊ ကာရဏသ္မေတံ နာမံ။ **အာရက္ခာ-ဓိကရဏန္တိ** ဘာဝနပုံသကံ၊ အာရက္ခဟေတူတိ အတ္ထော။ ဒဏ္ဍာဒါနာဒီသု ပရနိသေဓနတ္ထံ ဒဏ္ဍသ အာဒါနံ **ဒဏ္ဍာဒါနံ**။ ကေတောဓာရဏိနော သတ္ထသ အာဒါနံ **သတ္ထာဒါနံ**။ **ကလဟော**တိ ကာယကလဟောပိ ဝါစာ-ကလဟောပိ။ ပုရိမော ပုရိမော ဝိရောဓော **ဝိဂ္ဂဟော**။ ပစ္ဆိမော ပစ္ဆိမော **ဝိဝါဒေါ**။ တုဝံတုဝန္တိ အဂါရဝဝစနံ **တုဝံတုဝံ**။

၁၁၂။ ဣဒါနိ ပဋိလောမနယေနာပိ တံသမုဒါစာရတဏှံ ဒဿေတုံ ပုန "အာရက္ခာဓိကရဏ"န္တိ အာရဘန္တော ဒေသနံ နိဝတ္တေသိ။ တတ္ထ **ကာမ-တဏှာ**တိ ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဝသေန ဥပ္ပန္နာ ရူပါဒိတဏှာ။ **ဘဝတဏှာ**တိ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေါ။ **ဝိဘဝတဏှာ**တိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေါ။ **ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ**တိ ဝဋ္ဋမူလတဏှာ စ သမုဒါစာရတဏှာ စာတိ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ။ **ဒွယေနာ**တိ တဏှာလက္ခဏဝသေန ကောဘဝံ ဂတာပိ ဝဋ္ဋမူလသမုဒါစာရဝသေန ဒ္ဝိဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ ဝေဒနာယ ကေသမော-သရဏာ ဘဝန္တိ၊ ဝေဒနာပစ္စယေန ကေပစ္စယာတိ အတ္ထော။ တိဝိဓဉ္ဠိ သမောသရဏံ ဩသရဏသမောသရဏံ, သဟဇာတသမောသရဏံ, ပစ္စယ-သမောသရဏန္တု။ တတ္ထ "အထ ခေါ သဗ္ဗာနိ တာနိ ကာမသမောသရဏာနိ ဘဝန္တိ"တိ ဣဒံ **ဩသရဏသမောသရဏံ** နာမ။ "ဒ္ဝယေန ဝေဒနာယ ဧကသမောသရဏာ"တိ[၃] ဣဒံ ပန **ပစ္စယသမောသရဏန္တိ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-ဝိနိစ္ဆိန္နတိ (သျာ၊ က) ၂-အံ ၃-၁၅ ၂-၃၄၁-ဝိဇ္ဇေသု။ ၃-သံဝဏ္ဏိယမာနပါဠျောယေဝ။

၁၁၃။ **စက္ခုသမ္ဖဿောတိ**အာဒယော သဗ္ဗေ ဝိပါကဖဿာယေဝ။ တေသု ဌပေတ္ဝာ စတ္တာရော လောကုတ္တရဝိပါကဖဿေ အဝသေသာ ဒွတ္တိံသဖဿာ ဟောန္တိ။ **ယဒိဒံ ဖဿောတိ** ဣတ္ထေ ပန ဖဿော ဗဟုဓာ ဝေဒနာယ ပစ္စယော ဟောတိ။

၁၁၄။ **ယေဟိ အာနန္ဒ အာကာရေဟီ**တိအာဒိသု အာကာရာ ဝုစ္စန္တိ ဝေဒနာဒိနံ အညမညံ အသဒိသဘာဝါ။ တေယေဝ သာဓုကံ ဒဿိယမာနာ တံ တံ လိနမတ္ထံ ဂမေန္တိ **လိင်္ဂာနိ**။ တဿ တဿ သဇ္ဇာနနဟေတုတော **နိမိတ္တာနိ**။ တထာ တထာ ဉဒ္ဒိသိတဗ္ဗတော **ဥဒ္ဒေသာ**။ တသ္မာ အယမေတ္ထ အတ္ထော—“အာနန္ဒ ယေဟိ အာကာရေဟိ။ပ။ ယေဟိ ဥဒ္ဒေသေဟိ နာမ-ကာယဿ နာမသမ္ဘဟဿ ပညတ္တိ ဟောတိ၊ ယာ သော စ ဝေဒနာယ ဝေဒယိတာကာရေ ဝေဒယိတလိင်္ဂေ ဝေဒယိတနိမိတ္တေ ဝေဒနာတိ ဥဒ္ဒေသေ သတိ, သညာယ သဇ္ဇာနနာကာရေ သဇ္ဇာနနလိင်္ဂေ သဇ္ဇာနနနိမိတ္တေ သညာတိ ဥဒ္ဒေသေ သတိ, သင်္ခါရာနံ စေတနာကာရေ စေတနာလိင်္ဂေ စေတနာနိမိတ္တေ စေတနာတိ ဥဒ္ဒေသေ သတိ, ဝိညာဏဿ ဝိဇာနနာကာရေ ဝိဇာနနလိင်္ဂေ ဝိဇာနနနိမိတ္တေ ဝိညာဏန္တိ ဥဒ္ဒေသေ သတိ ‘အယံ နာမကာယော’တိ နာမကာယဿ ပညတ္တိ ဟောတိ၊ တေသု နာမကာယပ္ပညတ္တိဟေတူသု ဝေဒနာဒိသု အာကာရာဒိသု အသတိ အဝိ နု ခေါ ရူပကာယေ အဓိဝစန-သမ္ဖဿော ပညာယေထ။ ယ္ဝာယံ စတ္တာရော ခန္ဓေ ဘတ္ထုံ ကတ္ဝာ မနောဒ္ဝါရေ အဓိဝစနသမ္ဖဿဝေဝစနော မနောသမ္ဖဿော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အဝိ နု ခေါ သော ရူပကာယေ ပညာယေထ၊ ပဋ္ဌ ပဿာဒေ ဝတ္ထုံ ကတ္ဝာ ကတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ။ အထ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အမ္ဗရုက္ခေ အသတိ ဇမ္ဗုရုက္ခတော အမ္ဗပက္ကသ္မ ဥပ္ပတ္တိံ ဝိယ ရူပကာယတော တဿ ဥပ္ပတ္တိံ အသမ္ပဋိစ္ဆန္တော **နော ဟေတံ ဘန္တေ**တိ အာဟ။

ဒုတိယပဒေ ရုပ္ပနာကာရရုပ္ပနလိင်္ဂရုပ္ပနနိမိတ္တာဝသေန ရူပန္တိ ဥဒ္ဒေသဝသေန စ အာကာရာဒိနံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပဋိဃသမ္ဖဿောတိ**[1] သပ္ပဋိဃံ ရူပကာယံ ဝတ္ထုံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇနကသမ္ဖဿော။ ဣဓာပိ ထေရော ဇမ္ဗုရုက္ခေ အသတိ အမ္ဗရုက္ခတော ဇမ္ဗုပက္ကသ္မ ဥပ္ပတ္တိံ ဝိယ နာမကာယတော တဿ ဥပ္ပတ္တိံ အသမ္ပဋိစ္ဆန္တော “နော ဟေတံ ဘန္တေ”တိ အာဟ။

၁-သပ္ပဋိဃသမ္ဖဿောတိ (က)

တတိယပဉ္ဍော ဉာဘယဝသေနေဝ ဝုတ္တော။ တတြ ထေရော အာကာသေ အမ္မဇမ္မုပက္ကာနံ ဥပ္ပတ္တိံ ဝိယ နာမရူပါဘာဝေ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ဖဿာနံ ဥပ္ပတ္တိံ အသမ္ပဋိစ္ဆန္တော "နော ဟေတံ ဘန္တေ"တိ အာဟ။

ဧဝံ ဒ္ဝိန္နံ ဖဿာနံ ဝိသုံ ဝိသုံ ပစ္စယံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ တေသံ အဝိသေသတော နာမရူပပစ္စယတံ ဒဿေတုံ "ယေဟိ အာနန္ဒ အာကာရေဟီ"တိ စတုတ္ထံ ပဉ္ဉံ အာရဒ္ဓံ။ **ယဒိဒံ နာမရူပန္တိ** ယံ ဣဒံ နာမရူပံ၊ ယံ ဣဒံ ဆသုဝိဉ္ဉာဏရေသု နာမရူပံ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧသေဝ ပစ္စယော‌တိ အတ္ထော။ စက္ခုဒ္ဝါရာဒီသု ဟိ စက္ခွာဒီနိ ဧစဝ ရူပါရမ္မဏာဒီနိ စ ရူပံ၊ သမ္ပယုတ္တကာ ခန္ဓာ နာမန္တိ ဧဝံ ပဉ္စဝိဓေပိ သော ဖဿော နာမရူပပစ္စယာဝ ဖဿော။ မနောဒ္ဝါရေပိ ဟဒယဝတ္ထုဧွော ယဉ္စ ရူပံ အာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ ဣဒံ ရူပံ။ သမ္ပယုတ္တမမ္မာ စေဝ ယဉ္စ အရူပံ အာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ ဣဒံ အရူပံ နာမ။ ဧဝံ မနောသမ္ဖဿောပိ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ နာမရူပံ ပနဿ ဗဟုဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။

၁၁၅။ **နာ ဩက္ကမိဿတီ**တိ ပဝိသိတ္ဝာ ပဝတ္တမာနံ ဝိယ ပဋိသန္ဓိဝသေန နဝတ္တိဿထ။ **သမုစ္ဆိဿတီ**တိ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏော အသတိ အပိ နု ခေါ သုဒ္ဓံ အဝသေသံ နာမရူပံ အန္တောမာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ကလလာဒိဘာဝေန သမုစ္ဆိတံ မိဿကဘူတံ ဟုတ္ဝာ ဝတ္တိဿထ။ **ဩက္ကမိတ္ဝာ ဝေါက္ကမိဿတီ**တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဩက္ကမိတ္ဝာ စုတိဝသေန ဝေါက္ကမိဿထ၊ နိရုဇ္ဈိဿထာတိ အတ္ထော။ သော ပနဿ နိရောဓော နာ တဿေဝ စိတ္တဿ နိရောဓေန၊ နာ တတော ဒုတိယတတိယာနံ နိရောဓေန ဟောတိ။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန ဟိ သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာတာနိ သမတိံသ ကမ္မဇရူပါနိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ တေသု ပန ဋ္ဌိတေသုယေဝ သောဋ္ဌသ ဘဝင်္ဂ-စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ တေသ္မိံ အန္တရေ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ ဒါရကဿ ဝါ မာတုယာ ဝါ ပနဿ အန္တရာယော နတ္ထိ။ အယဉ္ဩ **အနောကာသော** နာမ။ သစေ ပန ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌိတရူပါနိ သတ္တရသမဿ ဘဝင်္ဂသ ပစ္ဆိမံ ဒါတုံ သက္ကောန္တိ၊ ပဝတ္တိ ပဝတ္တတိ၊ ပဝေဏီ ဃဋ္ဋိယတိ။ သစေ ပန နု သက္ကောန္တိ၊ ပဝတ္တိ နုပ္ပဝတ္တတိ၊ ပဝေဏီ နု ဃဋ္ဋိယတိ၊ **ဝေါက္ကမတီ**[၁] နာမ ဟောတိ၊ တံ သန္ဓာယ "ဩက္ကမိတ္ဝာ ဝေါက္ကမိဿထာ"တိ ဝုတ္တံ။

ဣတ္ထတ္တာယာတိ ဣတ္ထဘာဝါယ၊ ဧဝံ ပရိပုဏ္ဏပဉ္စက္ခန္ဓဘာဝါယာတိ အတ္ထော။ **ဒဟရဿေဝ သတော**တိ မန္ဒဿ ဗာလဿေဝ သန္တဿ။ **ဝေါစ္ဆိဇ္ဇိဿထာ**တိ

၁-ဝေါက္ကမနံ (သျာ)

ဥပစ္ဆိန္ဒိဿထ။ **ဝုဒိ်ဝိရုဠ္ဍိံ ဝေပုလ္လ**န္တိ ဝိညာဏေ ဥပစ္ဆိန္နေ သုဒ္ဓံ နာမရူပမေဝ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ပဌမဝယဝသေန ဝုဒ္ဓိံ, မဇ္ဈိမဝယဝသေန ဝိရုဠ္ဍိံ, ပစ္ဆိမဝယဝသေန ဝေပုလ္လံ အဝိ နု ခေါ အာပဇ္ဇိဿထာတိ။ ဒဿဝဿဝိသတိဝဿဝဿသတ-ဝဿသဟဿသမ္ပာပနေန ဝါ အဝိ နု ခေါ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရုဠ္ဍိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿ-ထာတိ အတ္ထော။

တဿာတိဟာနန္ဒာတိ ယသ္မာ မာတုကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေပိ ကုစ္ဆိဝါသေပိ ကုစ္ဆိတော နိက္ခမနေပိ, ပဝတ္တိယံ ဒဿဝဿာဒိကာလေပိ ဝိညာဏမေဝဿ ပစ္ခယော၊ တသ္မာ ဧသေဝ ဟေတု ဧသ ပစ္ခယော နာမရူပဿ ယဒိဒံ ဝိညာဏံ။ ယထာ ဟိ ရာဇာ အတ္တနော ပရိသံ နိဂ္ဂဏ္ဟန္တော ဧဝံ ဝဒေယျ "တုံ့ ဥပရာဇာ, တုံ့ သေနာပတိတိ ကေန ကတော၊ နနု မယာ ကတော၊ သစေ ဟိ မယိ အကရောန္တေ တုံ့ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဥပရာဇာ ဝါ သေနာပတိ ဝါ ဘဝေယျာသိ၊ ဇာနေယျာမ ဝေါ ဗလ"န္တိ။ ဧဝမေဝ ဝိညာဏံ နာမရူပဿ ပစ္ခယော ဟောတိ[1]။ အတ္ထတော ဧဝံ နာမရူပံ ဝဒတိ ဝိယ "တုံ့ နာမံ, တုံ့ ရူပံ, တုံ့ နာမရူပံ နာမာတိ ကေန ကတံ၊ နနု မယာ ကတံ၊ သစေ ဟိ မယိ ပုရေစာရိကေ ဟုတ္ဝာ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ အဂဏ္ဟန္တေ တုံ့ နာမံ ဝါ ရူပံ ဝါ နာမရူပံ ဝါ ဘဝေယျာသိ၊ ဇာနေယျာမ ဝေါ ဗလ"န္တိ။ တံ ပနေတံ ဝိညာဏံ နာမရူပဿ ဗဟုဓာ ပစ္ခယော ဟောတိ။

၁၁၆။ **ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ**တိ ဒုက္ခရာသိသမ္ဘဝေါ။ **ယဒိဒံ နာမရူပန္တိ** ယံ ဇာတံ နာမရူပံ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧသ ပစ္ခယော။ ယထာ ဟိ ရာဇပုရိသာ ရာဇာနံ နိဂ္ဂဏ္ဟန္တော ဧဝံ ဝဒေယျုံ "တုံ့ ရာဇာတိ ကေန ကတော၊ နနု မယာ ကတော၊ သစေ ဟိ မယိ ဥပရာဇဋ္ဌာနေ, မယိ သေနာပတိဋ္ဌာနေ အတိဋ္ဌန္တေ တုံ့ ကေကောဝ ရာဇာ ဘဝေယျာသိ၊ ပသေယျာမ တေ ရာဇာဘာဝ"န္တိ၊ ဧဝမေဝ နာမရူပမ္ပိ အတ္ထတော ဧဝံ ဝိညာဏံ ဝဒတိ ဝိယ "တုံ့ ပဋိသန္ဓိဝိညာ-ဏန္တိ ကေန ကတံ၊ နနု အမ္ဟေဟိ ကတံ၊ သစေ ဟိ တုံ့ တယော ခန္ဓေ ဟဒယဝတ္ထုဉ္စ အနိဿာယ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ နာမ ဘဝေယျာသိ၊ ပသေယျာမ တေ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဘာဝ"န္တိ။ တဉ္စ ပနေတံ နာမရူပံ ဝိညာဏဿ ဗဟုဓာ ပစ္ခယော ဟောတိ။

ဇွောဝတာ ခေါတိ ဝိညာဏေ နာမရူပဿ ပစ္ခယေ ဟောန္တေ, နာမရူပေ ဝိညာဏဿ ပစ္ခယေ ဟောန္တေ, ဒ္ဝိသု အညမညပစ္ခယဝသေန ပဝတ္တေသု

၁-ဟောန္တံ (?)

တ္ထောကေန ဇာယေထ ဝါ။ ပ ။ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ၊ ဇာတိအာဒယော ပညာယေယျုံ အပရာပရံ ဝါ စုတိပဋိသန္ဓိယောတိ။

အဓိဝစနပဒေသာတိ "သိရိဝမုကော ဓနဝမုကော"တိအာဒိကဿ အတ္ထံ အဒိသွာ ဝစနမတ္တမေဝ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တဿ ဝေါဟာရဿ ပထေသာ။ **နိရုတ္တိ-ပဒေသာ**တိ သရတီတိ သတ္တော၊ သမ္မဇာနာတီတိ သမ္မဇာနောတိအာဒိကဿ ကာရကာပဒေသဝသေန ပဝတ္တဿ ဝေါဟာရဿ ပထေသာ။ **ပညတ္တိပဒေသာ**တိ "ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ နိပုဏော ကတပရပ္ပဝါဒေါ"တိအာဒိကဿ နာနပ္ပကာရတော ဉာပနဝသေန ပဝတ္တဿ ဝေါဟာရဿ ပထေသာ။ ဧတ္ထ တိဟိ ပဒေဟိ အဓိဝစနာဒီနံ ဝတ္ထုဘူတာ ခန္ဓာဝ ကထိတာ။ **ပညာဝစရန္တိ** ပညာယ အဝစရိတဗ္ဗံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ **ဝဋ္ဋံ ဝတ္တတီ**တိ သံသာရဝဋ္ဋံ ဝတ္တတိ။ **ဧဋ္ဌတ္တန္တိ** ဧတ္ထံဘာဝေါ၊ ခန္ဓပဉ္စကသ္မေတံ နာမံ။ **ပညာပနာယာ**တိ နာမပညတ္တတ္ထာယ။ "ဝေဒနာ သညာ"တိအာဒိနာ နာမပညတ္တတ္ထာယ၊ ခန္ဓပဉ္စကမ္ပိ တ္ထောဝတာ ပညာယတီတိ အတ္ထော။ **ယဒိဒံ နာမရူပံ သဟ ဝိညာဏေနာ**တိ ယံ ဧဒံ နာမရူပံ သဟ ဝိညာဏေန အညမညပစ္စယတာယ ပဝတ္တတိ၊ တ္ထောဝတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဒဥ္စေတ္ထ နိယျာတိတဝစနံ[1]။

အတ္တပညတ္တိဝဏ္ဏနာ

၁၁၇။ ဧတိ ဘဂဝါ "ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဂမ္ဘီရာဝ-ဘာသော စာ"တိ ပဒဿ အနုသန္ဓိံ ဒဿေတ္ဝာ ဧဒါနိ "တန္နာကုလက-ဇာတာ"တိ ပဒဿ အနုသန္ဓိံ ဒဿေန္တော "ကိတ္တာဝတာ စာ"တိအာဒိကံ ဒေသနံ အာရဒ္ဓာ။ တတ္ထ **ရူပီ ဝါ ဟိ အာနန္ဒ ပရိတ္တံ အတ္တာနန္တိ**အာဒိသု ယော အဝမိတံ ကသိဏနိမိတ္တံ အတ္တာတိ ဂဏှာတိ၊ သော ရူပီ ပရိတ္တံ ပညပေတိ။ ယော ပန နာနာကသိဏလာဘီ ဟောတိ၊ သော တံ ကဒါစိ နီလော, ကဒါစိ ပီတကောတိ ပညပေတိ။ ယော ဝမိတံ ကသိဏနိမိတ္တံ အတ္တာတိ ဂဏှာတိ၊ သော ရူပီ အနန္တံ ပညပေတိ။ ယော ဝါ ပန အဝမိတံ ကသိဏနိမိတ္တံ ဥဿဒေတ္ဝာ နိမိတ္တဖုဋ္ဌောကာသံ ဝါ တတ္ထ ပဝတ္တေ စတ္တာရော ခန္ဓေ ဝါ တေသု ဝိညာဏမတ္တမေဝ ဝါ အတ္တာတိ ဂဏှာတိ၊ သော အရူပီ ပရိတ္တံ ပညပေတိ။ ယော ဝမိတံ နိမိတ္တံ ဥဿဒေတ္ဝာ နိမိတ္တဖုဋ္ဌောကာသံ ဝါ တတ္ထ ပဝတ္တေ စတ္တာရော ခန္ဓေ ဝါ တေသု ဝိညာဏမတ္တမေဝ ဝါ အတ္တာတိ ဂဏှာတိ၊ သော အရူပီ အနန္တံ ပညပေတိ။

၁-နိယျာတဝစနံ (သျာ)

၁၁၈။ **တတြာနန္ဒာ**တိ ဏ္ဍေ **တတြာ**တိ တေသု စတူသု ဒိဋ္ဌဂတိကေသု။ **တေရဟိ ဝါ**တိ ဇ္ဈာနေဝ၊ နဇ္ဈာတော ပရံ။ ဥစ္ဆေဒဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထ-ဘာဝိ ဝါ**တိ တတ္ထ ဝါ ပရလောကေ ဘာဝိ။ သဿတဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ **အတထံ ဝါ ပန သန္တန္တိ** အတထသဘာဝံ သမာနံ။ **တထတ္ထာယာ**တိ တထဘာဝါယ။ **ဥပကပ္ပေဿာမီ**တိ သမ္ပာဒေဿာမိ။ ဇ္ဈာနာ ဝိဝါဒံ ဒသေတိ။ ဥစ္ဆေဒဝါဒီ ဟိ "သဿတဝါဒိနော အတ္တာနံ အတထံ အနုစ္ဆေဒသဘာဝမ္ပိ သမာနံ တထတ္ထာယ ဥစ္ဆေဒသဘာဝါယ ဥပကပ္ပေဿာမိ၊ သဿတဝါဒဥ္စ ဇာနာပေတ္ဝာ ဥစ္ဆေဒ-ဝါဒမေဝ နံ ဂါဟေဿာမိ"တိ စိန္တေတိ။ သဿတဝါဒီပိ "ဥစ္ဆေဒဝါဒိနော အတ္တာနံ အတထံ အသဿတသဘာဝမ္ပိ သမာနံ တထတ္ထာယ သဿတ-ဘာဝါယ ဥပကပ္ပေဿာမိ၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒဥ္စ ဇာနာပေတ္ဝာ သဿတဝါဒမေဝ နံ ဂါဟေဿာမိ"တိ စိန္တေတိ။

ဧဝံ သန္တေ ဧါတိ ဧဝံ သမာနံ ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တေန အတ္ထော။ **ရူပိန္တိ** ရူပကသိဏလာဘိံ။ **ပရိတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတိ**တိ ပရိတ္တော အတ္တာတိ အယံ ဒိဋ္ဌိ အနုသေတိ၊ သာ ပန နဝလ္လိ ဝိယ စ လတာ ဝိယ စ အနုသေတိ။ အပဟီနဋ္ဌေန အနုသေတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဇ္ဈာလံ ဝေနာယာ**တိ တံ ပဂ္ဂလံ ဝေရူပါ ဒိဋ္ဌိ အနုသေတိတိ ဝတ္တုံ ယုတ္တံ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

အရူပိန္တိ ဏ္ဍေ ပန အရူပကသိဏလာဘိံ၊ အရူပဇ္ဈာနဝေါစရံ ဝါတိ ဝေမဏ္ဍော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဏ္ဍော ဝတာ လာဘီနော စတ္တာရော, တေသံ အန္တေဝါသိကာ စတ္တာရော, တဏ္ဍီကာ စတ္တာရော, တေသံ အန္တေဝါသိကာ စတ္တာရောတိ အတ္တတော သောဋသ ဒိဋ္ဌဂတိကာ ဒဿိတာ ဟောန္တိ။

နအတ္ထပညတ္တိဝဏ္ဏနာ

၁၁၉။ ဧဝံ ယေ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ၊ တေ ဒဿေတ္ဝာ ဇ္ဈာနိ ယေ နပညပေန္တိ၊ တေ ဒဿေတုံ "ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္ဒာ"တိအာဒိမာဟ။ ကေ ပန နပညပေန္တိ? သဗ္ဗေ တာဝ အရိယပုဂ္ဂလာ နပညပေန္တိ။ ယေ စ ဗဟုဿုတာ တိပိဋကဓရာ ဒ္ဝိပိဋကဓရာ ကေပိဋကဓရာ, အန္တမသော ဧကနိကာယိမ္ပိ သာဓုကံ ဝိနိစ္ဆိနိတ္ဝာ ဥဂ္ဂဟိတမမ္မကထိကောပိ အာရဗ္ဘဝိပဿကောပိ ပုဂ္ဂလော၊ တေ နပညဇ္ဈန္တိယေဝ။ ဧတေသဉ္စိ ပဋိဘာဂကသိဏေ ပဋိဘာဂ-ကသိဏမိစ္ဆေဝ ဉာဏံ ဟောတိ။ အရူပဇ္ဈာနေသု စ အရူပဇ္ဈာနာ ဇ္ဈာနေဝ။

အတ္တာသမနုပဿနာဝဏ္ဏနာ

၁၂၁။ ဧဝံ ယေ နံ ပညပေန္တိ၊ တေ ဒဿေတ္ဝာ ဇာဒါနိ ယေ တေ ပညပေန္တိ၊ တေ ယသ္မာ ဒိဋ္ဌိဝသေန သမနုပဿိတ္ဝာ ပညပေန္တိ၊ သာ စ နေသံ သမနုပဿနာ ဝိသတိဝတ္ထုကာယ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဟီနတ္တာ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ ဝိသတိဝတ္ထုကံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ ဒဿေတုံ ပုန **ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ဝေဒနံ ဝါ ဟီ**တိ ဇာမိနာ ဝေဒနာက္ခန္ဓဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကထိတာ။ **အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ**တိ ဇာမိနာ ရူပက္ခန္ဓဝတ္ထုကာ။ **အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ**တိ ဇာမိနာ သညာသင်္ခါရ-ဝိညာဏက္ခန္ဓဝတ္ထုကာ။ ဇာဒဠိ ခန္ဓတ္တယံ ဝေဒနာသမ္မယုတ္တတ္တာ ဝေဒိယတိ။ ဧတေသ စ ဝေဒနာဓမ္မော အဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝေါ။

၁၂၂။ ဇာဒါနိ တတ္ထ ဒေါသံ ဒဿေန္တော "တတြာနန္ဒာ"တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တတြာ**တိ တေသု တီသု ဒိဋ္ဌိဂတိကေသု။ **ယသ္မိံ အာနန္ဒ သမယေတိ**-အာဒိ ယော ယော ယံ ယံ ဝေဒနံ အတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ တဿ တဿ အတ္တနော ကဒါစိ ဘာဝံ, ကဒါစိ အဘာဝန္တိ ဧဝမာဒိဒေါသဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

၁၂၃။ အနိစ္စာဒိသု ဟုတ္ဝာ အဘာဝတော **အနိစ္စာ**။ တေဟိ တေဟိ ကာရဏေဟိ သင်္ခ သမာဂမ္မ ကတာတိ **သင်္ခတာ**။ တံ တံ ပစ္စယံ ပဋိစ္စ သမ္မာ ကာရဏေနေဝ ဥပ္ပန္နာတိ **ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ**။ **ခယော**တိအာဒိ သဗ္ဗံ ဘင်္ဂသဝေဝစနံ။ ယဉ္ဟိ ဘိဇ္ဇတိ၊ တံ ခိယတိပိ ဝယတိပိ ဝိရဇ္ဈတိပိ နိရုဇ္ဈတိပိ၊ တသ္မာ **ခယဓမ္မော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဗျဂါ မေတိ ဝိအဂါတိ ဗျဂါ[1]၊ ဝိဂတော နိရုဒ္ဓေါ မေ အတ္တာတိ အတ္ထော။ ကိံ ပန ကေသေဝ တီသုပိ ကာလေသု "သော မေ အတ္တာ"တိ ဟောတိတိ၊ ကိံ ပန နဘဝိသတိ။ ဒိဋ္ဌိဂတိကသ ဟိ ထုသရာသိမှိ နိက္ခိတ္တခါဏုကသေဝ နိစ္စလတာ နာမ နတ္ထိ၊ ဝနမက္ကဋ္ဌော ဝိယ အညံ ဂဏှာတိ၊ အညံ မုဉ္စတိ။ **အနိစ္စသုခဒုက္ခဝေါကိဏ္ဏာနိ**[2] ဝိသေသေန တံ တံ ဝေဒနံ အတ္တာတိ သမနုပဿန္တော အနိစ္စဥော သုခဒုက္ခ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ၊ အဝိသေသေန ဝေဒနံ အတ္တာတိ သမနုပဿန္တော ဝေါကိဏ္ဏံ

၁-ဗျဂ္ဂါ မေတိ ဝိအဂ္ဂါတိ ဗျဂ္ဂါ (က) ၂-အနိစ္စံ သုခံ ဒုက္ခံ ဝေါကိဏ္ဏာနိ (သျာ)

ဥပ္ပါဒဝယမမ္မံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ။ ဝေဒနာ ဟိ တိဝိဓာ စေဝ ဥပ္ပါဒဝယမမ္မာ စ၊ တဩ္ဆေသ အတ္တာတိ သမနုပဿတိ။ ဣစ္ဆသ အနိစ္ဆော စေဝ အတ္တာ အာပဇ္ဇတိ, ဧကက္ခဏော စ ဗဟူနံ ဝေဒနာနံ ဥပ္ပါဒေါ။ တံ ခေါ ပနေသ[1] အနိစ္ဆံ အတ္တာနံ အနုဇာနာတိ၊ န ဧကက္ခဏော ဗဟူနံ ဝေဒနာနံ ဥပ္ပတ္တိ အတ္ထိ။ ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယ ‘‘တသ္မာတိဟာနန္ဒ ယောနပေတံ နက္ခမတိ ‘ဝေဒနာ မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿိတု’’န္တိ ဝုတ္တံ။

၁၂၄။ **ယတ္ထ ပနာဝုသောတိ** ယဿ သုဒ္ဓရူပက္ခန္ဓေ သဗ္ဗသော ဝေဒယိတံ နတ္ထိ။ **အဝိ နု ခေါ တတ္ထာ**တိ အပိ နု ခေါ တသ္မိံ ဝေဒနာဝိရဟိတေ တာလဝဏ္ဋေ ဝါ ဝါတပါနေ ဝါ အသ္မီတိ ဧဝံ အဟံကာရော ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယာတိ အတ္ထော။ **တသ္မာတိဟာနန္ဒာ**တိ ယသ္မာ သုဒ္ဓရူပက္ခန္ဓော ဥဒ္ဓာယ အဟမသ္မီတိ နဝဒတိ၊ တသ္မာ ယောနပိ တေနပိ တေံ နက္ခမတီတိ အတ္ထော။ **အဝိ နု ခေါ တတ္ထ အယမဟမသ္မီတိ သိယာ**တိ အပိ နု ခေါ တေသု ဝေဒနာဓမ္မေသု တီသု ခန္ဓေသု ကေဓမ္မောပိ အယံ နာမ အဟမသ္မီတိ ဧဝံ ဝတ္တမ္ဘော သိယာ။ အထ ဝါ· ဝေဒနာနိရောဓာ သဟေဝ ဝေဒနာယ နိရုဒ္ဓေသု တေသု တီသု ခန္ဓေသု အပိ နု ခေါ အယမဟမသ္မီတိ ဝါ အဟမသ္မီတိ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယာတိ အတ္ထော။ အထာ-ယသ္မာ အာနန္ဒော သသရိသာဏသ တိဒိဏာဘာဝံ ဝိယ တံ အသမ္ပဋ္ဌန္တော **နော ဟေတံ ဘန္တေ**တိ အာဟ။

ဏ္ဍောဝတာ ကိံ ကထိတံ ဟောတိ? ဝဋ္ဋကထာ ကထိတာ ဟောတိ။ ဘဂဝါ ဟိ ဝဋ္ဋကထံ ကထေန္တော ကတ္ထစိ အဝိဇ္ဇာသဟေန ကထေသိ၊ ကတ္ထစိ တဏှာသဟေန၊ ကတ္ထစိ ဒိဋ္ဌိသဟေန။ တတ္ထ ‘‘ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ ကောဋိ နပ္ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယ ‘ဣတော ပုဗ္ဗေ အဝိဇ္ဇာ နာဟောသိ၊ အထ ပစ္ဆာ သမဘဝိ’တိ၊ ဧဝဠ္ဠိဒံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတိ။ အထ စ ပန ပညာယတိ ဣဒပ္ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ’’တိ၂ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာသဟေန ကထိတာ။ ‘‘ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ ကောဋိ နပ္ပညာယတိ ဘဝတဏှာယ ‘ဣတော ပုဗ္ဗေ ဘဝတဏှာ နာဟောသိ၊ အထ ပစ္ဆာ သမဘဝိ’တိ၊ ဧဝဠ္ဠိဒံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတိ။ အထ စ ပန ပညာယတိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဘဝတဏှာ’’တိ၃ ဧဝံ တဏှာသဟေန ကထိတာ။ ‘‘ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ ကောဋိ နပ္ပညာယတိ ဘဝဒိဋ္ဌိယာ ‘ဣတော ပုဗ္ဗေ ဘဝဒိဋ္ဌိ နာဟောသိ၊ အထ ပစ္ဆာ သမဘဝိ’တိ၊ ဧဝဠ္ဠိဒံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတိ။ အထ စ ပန ပညာယတိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဘဝဒိဋ္ဌိ’’တိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိသဟေန ကထိတာ။ ဣဓာပိ ဒိဋ္ဌိသဟေနေဝ ကထိတာ။

၁-န ခေါ ပနေသ(?) ၂-အံ ၃-၃၄၆-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အံ ၃-၃၄၈-ပိဋ္ဌေ။

ဒိဋ္ဌဂတိကော ဟိ သုခါဒိဝေဒနံ အတ္တာတိ ဂဟေတ္ဝာ အဟံကာရ-မမံကာရပရာမာသဝသေန သဗ္ဗာဘဝယောနိဂတိဝိညာဏဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသေသု တတော တတော စဝိတ္ဝာ တတ္ထ တတ္ထ ဥပပဇ္ဇန္တော မဟာသမုဒ္ဒေ ဝါတုက္ခိတ္တာနာဝါ ဝိယ သတတံ သမိတံ ပရိဗ္ဘမတိ၊ ဝဋ္ဋတော သိသံ ဥက္ခိပိတုံ-ယေဝ န သက္ကောတိ။

၁၂၆။ ဇုတိ ဘဂဝါ ပစ္စယာကာရမ္ပဋ္ဌသ ဒိဋ္ဌိဂတိကသ ဇော်ကေန ကထာ-မဂ္ဂေန ဝဋ္ဋံ ကထေတ္ဝာ ဇုဒါနိ ဝိဝဋ္ဋံ ကထေန္တော **ယတော ခေါ ပန အာနန္ဒ ဘိက္ခု**။တိအာဒိမာဟ။

တဗ္ဗ ပန ဝိဝဋ္ဋကထံ ဘဂဝါ ဒေသနာသုကုသလတ္တာ ဝိသဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနံ နဝကမ္မာဒိဝသေန ဝိကိဋ္ဌပုဂ္ဂလံ အနာမသိတ္ဝာ ကာရကသ သတိပဋ္ဌာန-ဝိဟာရိနော ပုဂ္ဂလသ ဝသေန အာရဘန္တော **နေဝ ဝေဒနံ အတ္တာနံ သမနုပဿီ**တိအာဒိမာဟ။ ဝေရ္ဗပေါ ဟိ ဘိက္ခု ''ယံကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာ-ဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သြဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ ဝါ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ရူပံ အနိစ္စတော ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧကံ သမ္မသနံ။ ဒုက္ခတော ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧကံ သမ္မသနံ။ အနတ္တတော ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧကံ သမ္မသန''န္တိအာဒိနာ[1] နယေန ဝုတ္တသ သမ္မသနဉာဏသ ဝသေန သဗ္ဗဓမ္မေသု ပဝတ္တတ္တာ နေဝ ဝေဒနံ အတ္တာတိ သမနုပဿတိ, န အညံ[2]၊ သော ဧဝံ အသမနုပဿန္တော န ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိတိ ခန္ဓလော-ကာဒိဘေဒေ လောကေ ရူပါဒိသု ဓမ္မေသု ကိဉ္စိ ဧကဓမ္မမ္ပိ အတ္တာတိ ဝါ အတ္တနိယန္တိ ဝါ န ဥပါဒိယတိ။

အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတီတိ အနုပါဒိယန္တော တဏှာဒိဋ္ဌိမာနပရိတဿ-နာယပိ န ပရိတသတိ။ **အပရိတဿ**န္တိ အပရိတသမာနော။ **ပစ္စတ္တဉ္ဉေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတီ**တိ အတ္တနာဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ဧဝံ ပရိနိဗ္ဗုတသ ပနသ ပစ္စဝေက္ခဏာပဝတ္တိဒသနတ္ထံ **ဒိဏ္ဏာ ဇာတီ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဇုတိ သာ ဒိဋ္ဌီတိ ယာ တထာဝိမုတ္တသ အရဟတော ဒိဋ္ဌိ၊ သာ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ။ ''ဇုတိသ ဒိဋ္ဌိ''တိပိ ပါဠ္ဍော။ ယော တထာဝိမုတ္တော အရဟာ၊ ဧဝမသ ဒိဋ္ဌိတိ အတ္ထော။ **တဒကလ္လ**န္တိ တံ န ယုတ္တံ။ ကသ္မာ? ဧဝဉ္ဒိ သတိ ''အရဟာ န ကိဉ္စိ ဇာနာတိ''တိ ဝုတ္တံ ဘဝေယျ၊ ဧဝံ ဥတ္တာ ဝိမုတ္တဿ အရဟန္တံ ''န ကိဉ္စိ ဇာနာတိ''တိ

၁-ခု ၉-၅၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-န အညေ ဓမ္မေ (သျာ)

ဝတ္တုံ နု ယုတ္တံ။ တေနေဝ စတုန္နမ္ပိ နယာနံ အဝသာနေ ''တံ ကိဿ ဟေတူ''တိ-အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ယာဝတာ အာနန္ဒ အဓိဝစနန္တိ** ယတ္တကော အဓိဝစနသမ်ိတော ဝေါဟာရော အတ္ထိ။ **ယာဝတာ အဓိဝစနပထော**တိ ယတ္တကော အဓိဝစနသ ပထော၊ ခန္ဓာ အာယတနာနိ ဓာတုယော ဝါ အတ္ထိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ပညာဝစရန္တိ** ပညာယ အဝစရိတဗ္ဗံ ခန္ဓပဉ္စကံ။ **တဒဘိညာ**တိ တံ အဘိဇာနိတ္ဝာ။ ဇော်ကေန ဘဂဝတာ ကိံ ဒဿိတံ။ တန္တာကုလပဒဿေဝ အနုသန္ဓိ ဒဿိတော ၁။

သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိဝဏ္ဏနာ

၁၂၇။ ဇ္ဈဒါနိ ယော ''န ပညပေတိ''တိ ဝုတ္တော၊ သော ယသ္မာ ဂန္ဆန္တော ဂန္ဆန္တော ဉာဘတောဘာဂဝိမုတ္တော နာမ ဟောတိ။ ယော စ ''န သမနုပဿတိ''တိ ဝုတ္တော၊ သော ယသ္မာ ဂန္ဆန္တော ဂန္ဆန္တော ပညာဝိမုတ္တော နာမ ဟောတိ။ တသ္မာ တေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တ၊နံ ဒ္ဝိန္နံ ဘိက္ခု၊နံ နိဂမနဋ္ဌ နာမဉ္စ ဒဿေတုံ **သတ္တ ခေါ ဇ္ဈာနန္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **သတ္တာ**တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဝုတ္တာ၊ အာရမ္မဏဝသေန သဗ္ဗိတိသုတ္တေ ဝုတ္တာ စတသော အာဂမိဿန္တိ။ ဝိညာဏံ တိဋ္ဌတိ ဇော်တေ **ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ဝိညာဏပတိဋ္ဌာနသေ**တံ အဓိဝစနံ။ **ဒ္ဝေ စ အာယတနာနိ**တိ ဒ္ဝေ နိဝါသ-ဋ္ဌာနာနိ။ နိဝါသဋ္ဌာနဉ္ဒိ ဇ္ဈာယတနန္တိ အဓိပ္ပေတံ။ တေနေဝ ဝက္ခတိ ''အသည်-သတ္တာယတနံ နေဝသညာနာသညာယတနမေဝ ဒုတိယ''န္တိ။ ကသ္မာ ပနေတံ သဗ္ဗံ ဂဟိတန္တိ။ ဝဋ္ဋပရိယာဒါနတ္ထံ။ ဝဋ္ဋဉ္ဒိ န သုဒ္ဓဝိညာဏဋ္ဌိတိဝသေန သုဒ္ဓါ-ယတနဝသေန ဝါ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆတိ၊ ဘဝယောနိဂတိသတ္တာဝါသဝသေန ပန ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗမေတံ ဂဟိတံ။

ဇ္ဈဒါနိ အနုက္ကမေန တမတ္ထံ ဝိဘဇန္တော **ကတမာ သတ္တာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သေယျထာပိ**တိ နိဒဿနတ္ထေ နိပါတော၊ ယထာ မနုဿာတိ အတ္ထော။ အပရိမာဏောသု ဟိ စက္ကဝါဠေသု အပရိမာဏာနံ မနုဿာနံ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာ-ဒိဝသေန ဒ္ဝေပိ ဧကသဒိသာ နတ္ထိ။ ယေပိ ဟိ ကတ္ထစိ ယမကဘာတရော ဝဏ္ဏေန ဝါ သဏ္ဌာနေန ဝါ ဧကသဒိသာ ဟောန္တိ၊ တေသမ္ပိ အာလောကိတ-ဝိလောကိတကထိတဟသိတဂမနဋ္ဌာနာဒိဟိ ဝိသေသော ဟောတိယေဝ။

၁-ဒဿိတာ (သျာ၊ က) ၂-ဒိ ၃-၁၉၀-ဝိဋ္ဌေ။

တသ္မာ **နာနတ္တကာယာ**တိ ဝုတ္တာ။ ပဋိသန္ဓိသညာ ပန နေသံ တိဟေတုကာပိ ဒ္ဝိဟေတုကာပိ အဟေတုကာပိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ **နာနတ္တသညိနော**တိ ဝုတ္တာ။ **ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ**တိ ဆ ကာမာဝစရဒေဝါ။ တေသု ဟိ ကေသဉ္စိ ကာယော နိလော ဟောတိ၊ ကေသဉ္စိ ပီတကာဒိဝဏ္ဏော။ သညာ ပန နေသံ ဒ္ဝိဟေတုကာပိ တိဟေတုကာပိ ဟောန္တိ၊ အဟေတုကာ နတ္ထိ။ **ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ**တိ စတုအပါယဝိနိမုတ္တာ ဥတ္တရိမာတာ ယက္ခိနိ, ပိယင်္ဂုမာတာ, ဖုဿမိတ္တာ ဓမ္မဂုတ္တာတိ ဧဝမာဒိကာ အညေ စ ဧဝမာနိကာ ပေတာ။ ဧတေသဉ္စိ ပိတဩိဒါတကာဠမင်္ဂုရဏ္ဍဝိသာမဝဏ္ဏာဒိဝသေန စေဝ ကိသထူလရဿဒီဃဝသေန စ ကာယော နာနာ ဟောတိ၊ မနုဿာနံ ဝိယ ဒ္ဝိဟေတုကတိဟေတုကအဟေတုကဝသေန သညာပိ။ တေ ပန ဒေဝါ ဝိယ နာ မဟေသက္ခာ၊ ကပဏမနုဿာ ဝိယ အပ္ပေသက္ခာ၊ ဒုလ္လဘဃာသဆ္ဆာဒနာ ဒုက္ခပီဠိတာ ဝိဟရန္တိ။ ဧကစ္ခေ ကာဠပက္ခေ ဒုက္ခိတာ ဇုဏ္ဟပက္ခေ သုခိတာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ သုခသမုဿယတော ဝိနိပတိတတ္တာ **ဝိနိပါတိကာ**တိ ဝုတ္တာ။ ယေ ပနေတ္ထ တိဟေတုကာ တေသံ ဓမ္မာဘိသမယောပိ ဟောတိ၊ ပိယင်္ဂုမာတာ ဟိ ယက္ခိနိ ပစ္ဆာ[1]သသမယေ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဿ ဓမ္မံ သဇ္ဈာယတော သုတ္ဝာ—

"မာ သဒ္ဒမကရိ ပိယင်္ဂု၊ ဘိက္ခု ဓမ္မပဒါနိ ဘာသတိ။
အပိ ဓမ္မပဒံ ဝိဇာနိယ၊ ပဋိပဇ္ဇေမ ဟိတာယ နော သိယာ။

ပါဏောသု စ သံယမာမသေ၊ သမ္မဇာနမုသာ န ဘဏာမသေ။
သိက္ခေမ သုသီလျမတ္တနော၊ အပိ မုဒ္ဓေမ ပိသာစယောနိယာ"တိ[2]။

ဧဝံ ပုတ္တကံ သညာပေတ္ဝာ တံ ဒိဝသံ သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တာ။ ဥတ္တရမာတာ[3] ပန ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတ္ဝာဝ သောတာပန္နာ ဇာတာ။

ဗြဟ္မကာယိကာတိ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇဗြဟ္မပုရောဟိတမဟာဗြဟ္မာနော။ **ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ**တိ တေ သဗ္ဗေပိ ပဌမေန ဈာနေန အဘိနိဗ္ဗတ္တာ။ တေသု ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ ပန ပရိတ္တေန အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ တေသံ ကပ္ပသ္မ တတိယော ဘာဂေါ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဗြဟ္မပုရောဟိတာ မဇ္ဈိမေန၊ တေသံ ဥပဍ္ဎကပ္ပော အာယုပ္ပမာဏံ၊ ကာယော စ တေသံ ဝိပ္ဖါရိကတရော ဟောတိ။ မဟာဗြဟ္မာနော ပဏီတေန၊ တေသံ ကပ္ပော အာယုပ္ပမာဏံ၊ ကာယော ပန တေသံ အတိဝိပ္ဖါရိကော ဟောတိ။ ဇ္ဈာနံ တေ ကာယသ္မ နာနတ္တာ, ပဌမဇ္ဈာနဝသေန သညာယ ဧကတ္တာ **နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-သံ ၁-၂၁၁-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ပုန္ဗသုမာတာ (သံ ၁-၂၁၂-ဝိဋ္ဌေ)

ယထာ စ တေ၊ ဧဝံ စတ္ထုသု အပါယေသု သတ္တာ။ နိရယေသု ဟိ ကေသဉ္စိ ဂါဝုတံ, ကေသဉ္စိ အဍ္ဎယောဇနံ, ကေသဉ္စိ ယောဇနံ အတ္တဘာဝေါ ဟောတိ၊ ဒေဝဒတ္တသ္သ ပန ယောဇနသတိကော ဇာတော။ တိရစ္ဆာနေသုပိ ကေစိ ခုဒ္ဒကာ, ကေစိ မဟန္တာ။ ပေတ္တိဝိသယေပိ ကေစိ သင်္ခိဟတ္ထာ, ကေစိ သတ္တတိဟတ္ထာ, ကေစိ အသီတိဟတ္ထာ ဟောန္တိ၊ ကေစိ သုဝဏ္ဏာ, ကေစိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ ဟောန္တိ။ တထာ ကာလကဉ္ဇိကာ အသုရာ။ အပိစေတ္ထ ဒီဃ-ပိဋ္ဌိကပေတာ နာမ သင်္ခိယောဇနိကာပိ ဟောန္တိ။ သညာ ပန သမ္ဖေသမိဿကုသလဝိပါကအဟေတုကာဝ ဟောန္တိ။ ဣတိ အာပါယိကာပိ နာနတ္တ-ကာယာ ကေတ္တာသညိနောတ္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ။

အာဘဿရာတိ ဒဏ္ဍာဉ္ဇာယ အစ္ဆိ ဝိယ ဇေတသံ သရိရတော အာဘာ ဆိဇ္ဇိတ္ဝာ ဆိဇ္ဇိတ္ဝာ ပတန္တိ ဝိယ သရတိ ဝိဿရတီတိ အာဘဿရာ။ တေသု ပဌကနယေန ဒုတိယတတိယဈာနဒ္ဝယံ ပရိတ္တံ ဘာဝေတ္ဝာ ဥပပန္နာ **ပရိတ္တာဘာ** နာမ ဟောန္တိ၊ တေသံ ဒ္ဝေ ကပ္ပါ အာယုပ္ပမာဏံ။ မဇ္ဈိမံ ဘာဝေတ္ဝာ ဥပပန္နာ **အပ္ပမာဏာဘာ** နာမ ဟောန္တိ၊ တေသံ စတ္တာရော ကပ္ပါ အာယုပ္ပမာဏံ။ ပဏီတံ ဘာဝေတ္ဝာ ဥပပန္နာ အာဘဿရာ နာမ ဟောန္တိ၊ တေသံ အဋ္ဌ ကပ္ပါ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဣမေ ပန ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဝသေန သတ္တေပိ တေ ဂဟိတာ။ သတ္တေသဉ္ဒိ တေသံ ကာယော ဧကဝိပ္ဖါရော ဟောတိ၊ သညာ ပန အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ ဝါ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ဝါတိ နာနာ။

သုဘကိဏ္ဟာတိ သုဘေန သြကိဏ္ဏာ ဝိကိဏ္ဏာ၊ သုဘေန သရိရပ္ပဘာဝဏ္ဏေန ကေ၌နာတိ အတ္ထော။ ဧတေသဉ္ဒိ အာဘဿရာနံ ဝိယ န ဆိဇ္ဇိတ္ဝာ ဆိဇ္ဇိတ္ဝာ ပဘာ ဂစ္ဆတိ။ ပဌကနယေ ပန ပရိတ္တမဇ္ဈိမပဏီတဿ စတုတ္ထဈာနဿ ဝသေန သောဠသဒ္ဓတ္တိံသစတုသင်္ခိကပ္ပါယုကာ **ပရိတ္တသုဘအပ္ပမာဏသုဘ-သုဘကိဏ္ဟာ** နာမ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဣတိ သဗ္ဗေပိ တေ **ကတ္တာကာယာ စေဝ** စတုတ္ထဈာနသညာယ ကေတ္တာသညိနော စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဝေဟပ္ဖလာပိ**

သုလဘရူပေါ၊ ယော မယာ အနိဝုတ္ထပုဗ္ဗော ဇာမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ အညတြ သုဒ္ဓါဝါသေဟိ ဒေဝေဟိ''တိ ၁ ဇာမိနာ သုတ္တေန သုဒ္ဓါဝါသာဝိ စတုတ္ထဝိညာဏ-ဋ္ဌိတိံ စတုတ္ထသတ္တာဝါသံယေဝ ဘဇန္တီတိ ဝဒတိ၊ တံ အပ္ပဋိဗာဟိယတ္တာ သုတ္တာသ အနုညာတံ။

သဗ္ဗသော ရူပသညာနန္တိအာဒိနံ အတ္ထော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တော။ နေဝ-သညာနာသညာယတနံ ပန ယထေဝ သညာယ၊ ဧဝံ ဝိညာဏာသဝိ သုခုမတ္တာ နေဝ ဝိညာဏံ နာဝိညာဏံ။ တသ္မာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု အဝတ္ထာ အာယတနေသု ဝုတ္တံ။

၁၂၈။ **တတြာ**တိ တာသု ဝိညာဏဋ္ဌိတီသု။ **တဋ္ဌ ပဇာနာတီ**တိ တဋ္ဌ ဝိညာဏဋ္ဌိတိံ ပဇာနာတိ။ **တဿာ စ သမုဒယ**န္တိ ''အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပ-သမုဒယော''တိအာဒိနာ ၂ နယေန တဿာ သမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ။ **တဿာ စ အတ္ထင်္ဂမ**န္တိ ''အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ ရူပနိရောဓော''တိအာဒိနာ ၂ နယေန တဿာ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ပဇာနာတိ။ **အဿာဒ**န္တိ ယံ ရူပံ ပဋိစ္စ။ပ။ ယံ ဝိညာဏံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ၊ အယံ ဝိညာဏဿ အဿာဒေါတိ? ဧဝံ တဿာ အဿာဒဉ္စ ပဇာနာတိ။ **အာဒီနဝ**န္တိ ယံ ရူပံ။ပ။ ယံ ဝိညာဏံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ အယံ ဝိညာဏဿ အာဒီနဝေါတိ? ဧဝံ တဿာ အာဒီနဝဉ္စ ပဇာနာတိ။ **နိဿရဏ**န္တိ ယော ရူပသ္မိံ။ပ။ ယော ဝိညာဏေ ဆန္ဒရာဂ-ဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ၊ ဣဒံ ဝိညာဏဿ နိဿရဏန္တိ? ဧဝံ တဿာ နိဿရဏဉ္စ ပဇာနာတိ။ **ကလ္လံ နု ဇေတနာ**တိ ယုတ္တံ နု ဇေတန ဘိက္ခုနာ တံ ဝိညာဏဋ္ဌိတိံ တက္ကာမာနဒိဋ္ဌိနံ ဝသေန အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ အဘိနန္ဒိတုန္တိ ဇေတေနုပါယေန သဗ္ဗတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယတ္ထ ပန ရူပံ နတ္ထိ၊ တတ္ထ စတုန္နံ ခန္ဓာနံ ဝသေန, ယတ္ထ ဝိညာဏံ နတ္ထိ၊ တတ္ထ ဧကဿ ခန္ဓဿ ဝသေန သမုဒယော ယောဇေတဗ္ဗော။ အာဟာရသမုဒယာ, အာဟာရနိရောဓေတိ ဣဒမ္ပေတ္ထ ပဒံ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ယတော ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခူတိ ယဒါ ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု။ **အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော**တိ စတူဟိ ဥပါဒါနေဟိ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဝိမုတ္တော။ **ပညာဝိမုတ္တော**တိ ပညာယ ဝိမုတ္တော၊ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ အသစ္ဆိကတ္ဝာ ပညာဗလေနေဝ နာမကာယသ္မိံ စ ရူပကာယသ္မိံ စ အပ္ပဝတ္တိံ ကတ္ဝာ ဝိမုတ္တောတိ အတ္ထော။ သော သုက္ခဝိပဿကော စ ပဌမဈာနာဒီသု အညတရသ္မိံ ဌတ္ဝာ အရဟတ္တံ

၁-မ ၁-၁၁၅-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၉-၅၃-ပဋိသမ္ဘိဒါယံ။ ၃-သံ ၂-၂၃-ဝိဋ္ဌေ။

ပတ္တော စာတိ ပဋ္ဌဝိဓော။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ပညာ-ဝိမုတ္တော။ ဇ္ဈဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော န ဟေဝ ခေါ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ ကာယေန ဖုသိတ္ဝာ ဝိဟရတိ၊ ပညာယ စဿ ဒိသ္ဝာ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ပညာဝိမုတ္တော"တိ ။

အဋ္ဌဝိမောက္ခဝဏ္ဏနာ

၁၂၉။ ဧဝံ ကေသ ဘိက္ခုနော နိဂမနဋ္ဌ နာမဇ္ဈ ဒဿေတ္ဝာ ဇ္ဈတရဿ ဒဿေတုံ **အဋ္ဌ ခေါ ဇ္ဈမေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝိမောက္ခော**တိ ကေနဋ္ဌေန ဝိမောက္ခော ? အဓိမုစ္စနဋ္ဌေန။ ကော ပနာယံ အဓိမုစ္စနဋ္ဌော နာမ ? ပစ္စနီက-ဓမ္မေဟိ စ သုဋ္ဌု မုစ္စနဋ္ဌော, အာရမ္မဏေ စ အဘိရတိဝသေန သုဋ္ဌု မုစ္စနဋ္ဌော၊ ဝိတုအကော် ဝိသဋ္ဌဂ််ပစ္စဂ််သ ဒါရကသ သယနံ ဝိယ အနိဂ္ဂဟိတဘာဝေန နိရာသင်္ကတာယ အာရမ္မဏေ ပဝတ္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယံ ပနတ္ထော ပစ္ဆိမေ ဝိမောက္ခေ နတ္ထိ၊ ပုရိမေသု သဇ္ဇေသု အတ္ထိ။

ရူဒိ ရူပါနိ ပဿတီတိ ထ္ထေ အဇ္ဈတ္တံ ကေသာဒိသု နိလကသိဏာဒိသု နိလကသိဏာဒိဝသေန ဥပ္ပါဒိတံ ရူပဇ္ဈာနံ ရူပံ၊ တဒဿတ္ထိတိ ရူပီ။ **ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီ**တိ ဗဟိဒ္ဓါဝိ နိလကသိဏာဒိနိ ရူပါနိ ဈာနစက္ခုနာ ပဿတိ။ ဇ္ဈမိနာ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဝတ္ထုကေသု ကသိဏေသု ဥပ္ပါဒိတဇ္ဈာနဿ ပုဂ္ဂလဿ စတ္တာရိ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနိ ဒဿိတာနိ။ **အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ**တိ အဇ္ဈတ္တံ နရူပသညီ၊ အတ္တနော ကေသာဒိသု အနုပ္ပါဒိတရူပါဝစရဇ္ဈာနောတိ အတ္ထော။ ဇ္ဈမိနာ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဗဟိဒ္ဓါဝ ဥပ္ပါဒိတဇ္ဈာနဿ ပုဂ္ဂလဿ ရူပါ-ဝစရဇ္ဈာနာနိ ဒဿိတာနိ။

သုဘန္တေ်ဝ အဓိမုတ္တော ဟောတီတိ ဇ္ဈမိနာ သုဝိသုဒ္ဓေသု နီလာဒိသု ဝဏ္ဏကသိဏေသု ဈာနာနိ ဒဿိတာနိ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အန္တောအပ္ပနာယံ သုဘန္တိ အာဘောဂေါ နတ္ထိ၊ ယော ပန ဝိသုဒ္ဓံ သုဘံ ကသိဏမာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ ဝိဟရတိ၊ သော ယသ္မာ သုဘန္တိ အဓိမုတ္တော ဟောတိတိ ဝတ္တုမ္ပတံ အာပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဒေသနာ ကတာ။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ ပန "ကထံ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတီတိ ဝိမောက္ခော၊ ဇ္ဈမိနာ ဘိက္ခု မေတ္တာသဟ-ဂတေန စေတသာ ကေ်ံ ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတိ။ပ။ မေတ္တာယ ဘာဝိတတ္တာ သတ္တာ အပ္ပဋိကူလာ ဟောန္တိ။ ကရုဏာ၊မုဒိတာ၊ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ကေ်ံ ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတိ။ပ။ ဥပေက္ခာယ ဘာဝိတတ္တာ သတ္တာ

၁-အာဘိ ၃-၁၁၇-ဝိဇ္ဇေ။

အပ္ပဋိကုလာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တာ ဟောတိတိ ဝိမောက္ခော”တိ ဝုတ္တံ။

သဗ္ဗသော ရူပသညာနန္တိ အာဒိသု ယံ ဝတ္တုံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တမေဝ။ **အယံ အဒ္ဓမော ဝိမောက္ခော**တိ အယံ စတုန္နံ ခန္ဓာနံ သဗ္ဗသော ဝိသုဒ္ဓတ္တာ ဝိမုတ္တတ္တာ အဒ္ဓမော ဥတ္တမော ဝိမောက္ခော နာမ။

၁၃၀။ **အာနုလောမ**န္တိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပရိယောသာနာ။ **ပဋိ-လောမ**န္တိ ပရိယောသာနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အာဒိတော။ **အာနုလောမပဋိ-လောမ**န္တိ ဣဒံ အတိပဂုဏတ္တာ သမာပတ္တိနံ အဒ္ဓတ္တာဝ ဣတော စိတော စ သဇ္ဇရဏဝသေန ဝုတ္တံ။ **ယတ္ထိစ္ဆက**န္တိ ဩကာသပရိဒီပနံ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ဩကာသေ ဣစ္ဆတိ။ **ယဒိစ္ဆက**န္တိ သမာပတ္တိဒီပနံ၊ ယံ ယံ သမာပတ္တိံ ဣစ္ဆတိ။ **ယာဝ-တိစ္ဆက**န္တိ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒဒီပနံ၊ ယာဝတကံ အဒ္ဓါနံ ဣစ္ဆတိ။ **သမာပဇ္ဇတီ**တိ တံ တံ သမာပတ္တိံ ပဝိသတိ။ **ဝုဋ္ဌာတီ**တိ တတော ဝုဋ္ဌာယ တိဋ္ဌတိ။

ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တောတိ ဒ္ဝီဟိ ဘာဂေဟိ ဝိမုတ္တော၊ အရူပသမာ-ပတ္တိယာ ရူပကာယတော ဝိမုတ္တော၊ မဂ္ဂေန နာမကာယတော ဝိမုတ္တောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“အစ္ဆိ ယထာ ဝါတဝေဂေန ဒိတ္တာ၊ (ဥပသိဝါတိ ဘဂဝါ၊)
အတ္ထံ ပလေတိ နု ဥပေတိ သဒ်ံ။
ဧဝံ မုနိ နာမကာယာ ဝိမုတ္တော၊
အတ္ထံ ပလေတိ နု ဥပေတိ သဒ်”န္တိ [၂]။

သော ပနေသ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော အာကာသာနဉ္စာယတနာဒိသု အညတရတော ဝုဋ္ဌာယ အရဟတ္တံ ပတ္တော စ အနာဂါမိ ဟုတ္ဝာ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌာယ အရဟတ္တံ ပတ္တော စာတိ ပဉ္စဝိဓော။ ကေစိ ပန “ယသ္မာ ရူပါ-ဝစရစတုတ္ထဈာနမ္ပိ ဒုဝင်္ဂိကံ ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ အရူပါဝစရဈာနမ္ပိ တာဒိသ-မေဝ။ တသ္မာ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ အရဟတ္တံ ပတ္တောဝိ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော”တိ။

အယံ ပန ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပဒ္ဓော ဟေဋ္ဌာ လောဟပါသာဒေ သမု-ဒ္ဓဟိတ္ဝာ တိပိဋကစူဠသုမနတ္ထေရဿ ဝတ္ထုနံ နိဿာယ စိရေန ဝိနိစ္ဆယံ

၁-ခု ဒု-၂၃၅-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ခု ၁-၄၄၀-သုတ္တနိပါတေ။

ပတ္တော။ ဂိရိဝိဟာရေ ကိရ ထေရဿ အန္တေဝါသိကော ဧကဿ ပိဏ္ဍ-
ပါတိကဿ မုခတော တံ ပဥ္ဉံ သုတ္ဝာ အာဟ “အာဝုသော ဟေဋ္ဌာ-
လောဟပါသာဒေ အမှာကံ အာစရိယဿ ဓမ္မံ ဝဏ္ဏယတော နု ကေနစိ
သုတပုဗ္ဗ”န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ ထေရော အဝစာတိ။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာနံ
ကိန္တာပိ ဒုဝင်္ဂကံ ဥပေက္ခာသဟဂတံ, ကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ ကိလေသာနံ
ပန အာသန္နပက္ခေ ဝိရူဟနဋ္ဌာနေ သမုဒါစရတိ။ ဧမေ ဟိ ကိလေသာ နာမ
ပဋ္ဌဝေါကာရဘဝေ နီလာဒိသု အညတရံ အာရမ္မဏံ ဥပနိဿာယ သမုဒါ-
စရန္တိ၊ ရူပါဝစရဈာနဉ္တု တံ အာရမ္မဏံ နု သမတိက္ကမတိ။ တသ္မာ သဗ္ဗသော
ရူပံ နိဝတ္တေဘ္ဟာ အရူပဈာနဝသေန ကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘေတ္ဝာ အရဟတ္တံ
ပတ္တော၀ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တောတိ ဧဒံ အာဝုသော ထေရော အဝစ။ ဧဒဉ္စ
ပန ဝတ္ဝာ ဧဒံ သုတ္တံ အာဟရိ “ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ဥဘတောဘာဂ-
ဝိမုတ္တော။ ဧမေကစ္စော ပုဂ္ဂလော အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ ကာယေန ဖုသိတ္ဝာ
ဝိဟရတိ၊ ပညာယ စဿ ဒိသ္ဝာ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ
ပုဂ္ဂလော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော”တိ။

ဧမာယ စ အာနန္ဒ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိယာတိ အာနန္ဒ ဧတော
ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိတော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

မဟာနိဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အာဒိ ၃-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ။

၃-မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ

၁၃၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တံ။ တတြာယမနုပုဗ္ဗပဒ-ဝဏ္ဏနာ—**ဂိဇ္ဈကူဋေ**တိ ဂိဇ္ဈာ တဿ ကူဋေသု ဝသိ°သု, ဂိဇ္ဈသဒိသံ ဝါ တဿ ကူဋံ အတ္ထီတိ ဂိဇ္ဈကူဋော၊ တသ္မိ° ဂိဇ္ဈကူဋေ။ **အဘိယာတုကာမော**တိ အဘိ-ဘဝနတ္ထာယ ယာတုကာမော။ **ဝဇ္ဇီ**တိ ဝဇ္ဇိရာဇာနော။ **ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ**တိ ဧဝံ မဟတိယာ ရာဇိဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတေ၊ ဧတေန နေသံ သမဂ္ဂဘာဝံ ကထေသိ။ **ဧဝံမဟာနုဘာဝေ**တိ ဧဝံ မဟန္တေန အာနုဘာဝေန သမန္နာဂတေ၊ ဧတေန နေသံ ဟတ္ထိသိပ္ပါဒိသု ကတသိက္ခတံ ကထေသိ၊ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “သိက္ခိတာ ဝတိမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ၊ သုသိက္ခိတာ ဝတိမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ၊ ယတြ-ဟိ နာမ သုခုမေန တာဠုစ္ဆိဂ္ဂလေန အသနံ အတိပါတယိဿန္တိ ပေါဓိုနုပေါဓိ° အဝိရာဓိတ”န္တိ ၁။ **ဥဒ္ဓေဆဆ္ဆာမီ**တိ ဥစ္ဆိန္ဒိဿာမိ။ **ဝိနာသေဿာမီ**တိ နာသေ-ဿာမိ၊ အဒဿနံ ပါပေဿာမိ။ **အနယဗျသနန္တိ** ဒုဋ္ဌု နအပေါတိ အနယော၊ အဝဍ္ဎိယာ ဧတံ နာမံ။ ဟိတဉ္စ သုခဉ္စ ဝိယဿတိ၂ ဝိဂ္ဂိပတိတိ ဗျသနံ၊ ဉာတိပါရိဇုညာဒိနံ ဧတံ နာမံ။ **အာပါဒေဿာမီ**တိ ပါပယိဿာမိ။

၎တိ ကိရ သော ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု ၎မံ ယုဒ္ဓကထမေဝ ကထေတိ၊ ဂမနသဇ္ဇာ ဟောထာတိ ဧဝံ ဗလကာယံ အာဏာပေတိ၊ ကသ္မာ? ဂင်္ဂါယံ ကိရ ဧကံ ပန္နနဂါမံ နိဿာယ အမုယော၎နံ အဇာတသတ္တုနော အာဏာ, အမုယော၎နံ လိစ္ဆဝိနံ။ ဣဏ္ဍ ပန အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနံ ဟောတီတိ အဏ္ဍော။ တတြာပိ စ ပဗ္ဗတပါဒတော မဟဂ္ဃဘဏ္ဍံ သြတရတိ။ တံ သုတ္ဝာ “အဇ္ဇ ယာမိ, သ္ဝေ ယာမီ”တိ အဇာတသတ္တုနော သံဝိဒဟန္တသ္သေဝ လိစ္ဆဝိ-ရာဇာနော သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ပုရေတရံ ဂန္ဒာ သဗ္ဗံ[3] ဂဏှန္တိ။ အဇာ-တသတ္တု ပစ္ဆာ အာဂန္ဒာ တံ ပဝတ္တိ° ဥတ္ဝာ ကုဇ္ဈတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ။ တေ ပုနသံဝစ္ဆရေပိ တထေဝ ကရောန္တိ။ အထ သော ဗလဝါဃာတဇာတော တဒါ ဧဝမကာသိ။

တတော စိန္တေသိ “ဂဏှေန သဒ္ဓိ° ယုဒ္ဓံ နာမ ဘာရိယံ၊ ဧကော‌ပိ မောဃပုဂ္ဂလော နာမ နတ္ထိ၊ ကေန ခေါ[4] ပန ပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိ° မန္တေတ္ဝာ ကရောန္တော နိပ္ပရာဓော ဟောတိ၊ ပဏ္ဍိတော စ သတ္ထာရာ သဒိသော နတ္ထိ၊ သတ္ထာ စ အဝိဒူရေ ဓုရဝိဟာရေ ဝသတိ၊ ဟန္ဒာဟံ ပေသေတ္ဝာ

၁-သံ ၃-၃၉၅-ဝိဇ္ဇေ။
၂-ဝိယသတိ (သျာ)
၃-သဗ္ဗံ မဟဂ္ဃဘဏ္ဍံ (သျာ)
၄-ကေန နု ခေါ (သျာ၊ က)

ပုစ္ဆာမိ။ သစေ မေ ဂတေန ကောစိ အတ္ထော ဘဝိဿတိ၊ သတ္ထာ တုဏ္ဍိ ဘဝိဿတိ၊ အနတ္ထေ ပန သတိ 'ကိံ ရညော တဿ ဂမနေနာ'တိ ဝက္ခတိ"တိ။ သော ဝဿကာရဗြာဟ္မဏံ ပေသေသိ။ ဗြာဟ္မဏော ဂန္ဓာ ဘဂဝတော ဇေတဝနံ အာရောစေသိ။ တေန ဝုတ္တံ "**အထ ခေါ ရာဇာ။ ပ။ အာပါဒေဿာမီ**"တိ[1]။

ရာဇအပရိဟာနိယဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၁၃၄။ **ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနော**တိ ထေရော ဝတ္တာသိသေ ဌတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဗီဇတိ[2]၊ ဘဂဝတော ပန သိတံ ဝါ ဥဏှံ ဝါ နတ္ထိ။ ဘဂဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ တေန သဒ္ဓိံ အမန္တေတ္ဝာ ထေရေန သဒ္ဓိံ မန္တေတုကာမော **ကိန္တေ အာနန္ဒ သုတန္တိ**အာဒိမာဟ။ **အာဘိဏှံ သန္နိပါတာ**တိ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ သန္နိပတန္တာပိ အန္တရန္တရာ သန္နိပတန္တာပိ အာဘိဏှသန္နိပါတာဝ။ **သန္နိပါတ-ဗဟုလာ**တိ ဟိယျောပိ သန္နိပတိမှာ၊ ပုရိမဒိဝသမ္ပိ သန္နိပတိမှာ၊ ပုန အဇ္ဇ ကိမတ္ထံ သန္နိပတိတာ ဟောမာတိ ဝေါသာနံ အနာပဇ္ဇန္တာ သန္နိပါတဗဟုလာ နာမ ဟောန္တိ။ **ယာဝကီဝဉ္စာ**တိ ယတ္တကံ ကာလံ။ **ဝုဋ္ဌိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇိနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ**တိ အာဘိဏှံ အသန္နိပတန္တာ ဟိ ဒိသာ-ဝိဒိသာသု အာဂတံ သာသနံ နာသုဏန္တိ၊ တတော "အသုကဂါမသိမာ ဝါ နိဂမသိမာ ဝါ အာကုလာ၊ အသုကဋ္ဌာနေ စောရာ ဝါ ပရိယုဋ္ဌိတာ"တိ နာဇာနန္တိ၊ စောရာပိ "ပမတ္တာ ရာဇာနော"တိ ဥက္ခာ[3] ဂါမနိဂမာဒိနံ ပဟာရန္တာ ဇာနပဒံ နာသေန္တိ။ ဧဝံ ရာဇူနံ ပရိဟာနိ ဟောတိ။ အာဘိဏှံ သန္နိပတန္တာ ပန တံ တံ ပဝတ္တိံ သုဏန္တိ၊ တတော ဗလံ ပေသေတ္ဝာ အမိတ္တမဒ္ဒနံ ကရောန္တိ၊ စောရာပိ "အပ္ပမတ္တာ ရာဇာနော၊ နံ သက္ကာ အမှေဟိ ဝဂ္ဂဗန္ဓေဟိ ဝိစရိတု"န္တိ ဘိဇ္ဇေတ္ဝာ ပလာယန္တိ။ ဧဝံ ရာဇူနံ ဝုဋ္ဌိ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဝုဋ္ဌိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇိနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ"တိ။ တတ္ထ **ပါဋိကင်္ခါ**တိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ အဝဿံ ဘဝိဿတီတိ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ အတ္ထော။

သမဂ္ဂါတိအာဒိသု သန္နိပါတဘေရိယာ နိဂ္ဂတာယ "အဇ္ဇ မေ ကိစ္စံ အတ္ထိ၊ မဂ်လံ အတ္ထိ"တိ ဝိက္ခေပံ ကရောန္တာ နံ သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ နာမ။ ဘေရိသဒ္ဒံ ပန သုတ္ဝာဝ ဘုဉ္ဇန္တာပိ အလင်္ကရိယမာနာပိ ဝတ္ထာနိ နိဝါသေန္တာပိ အဖုဘုတ္တာ ဝါ အဖုာလင်္ကတာ ဝါ ဝတ္ထံ နိဝါသယမာနာ ဝါ သန္နိပတန္တာ သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ နာမ။ သန္နိပတိတာ[4] ပန စိန္တေတ္ဝာ မန္တေတ္ဝာ ကတ္တဗ္ဗံ ကတ္ဝာ ကေတာဝ

၁-အာပါဒေဿာမိ ဝဇ္ဇီတိ (က)
၂-သုတ္ဝာ (က)
၃-ဗီဇတိ (သီ၊ သျာ)
၄-သန္နိပတန္တာ (က)

အဝုဋ္ဌဟန္တော နု သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တီ နာမ။ ဧဝံ ဝုဋ္ဌိကေသု ဟိ ယေ ပဌမံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ ဧဝံ ဟောတိ "အမှေဟိ ဗာဟိရကထာဝ သုတာ၊ ဣဒါနိ ဝိနိစ္ဆယ-ကထာ ဘဝိဿတီ"တိ။ ကေတော ဝုဋ္ဌဟန္တော ပန သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တီ နာမ။ အပိစ "အသုကဋ္ဌာနေသု ဂါမသီမာ ဝါ နိဂမသီမာ ဝါ အာကုလာ၊ စောရာ ပရိယုဋ္ဌိတာ"တိ သုတ္ဝာ "ကော ဂန္တွာ ဣမံ အဓိတ္ထာနံ ကရိဿတီ"တိ ဝုတ္တေ "အဟံ ပဌမံ, အဟံ ပဌမ"န္တိ ဝတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တောပိ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တီ နာမ။ ကေဿ ပန ကမ္မန္တေ သြသီဒမာနေ သေသာ ရာဇာနော ပုတ္တဘာတရော ပေသေတ္ဝာ တဿ ကမ္မန္တံ ဥပတ္ထမ္ဘယမာနာပိ, အာဂန္တွာ ကရာဇာနံ "အသုကဿ ဂေဟံ ဂစ္ဆတု, အသုကဿ ဂေဟံ ဂစ္ဆတူ"တိ အဝတ္ဝာ သဗ္ဗေ ကေတော သဂ်္ဂဟန္တောပိ, ကေဿ မဂ်္ဂလေ ဝါ ရောဂေ ဝါ အညသ္မိံ ဝါ ပန တာဒိသေ သုခဒုက္ခေ ဥပ္ပန္နေ သဗ္ဗေ တတ္ထ သဟာယဘာဝံ ဂစ္ဆန္တောပိ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီ-ယာနိ ကရောန္တီ နာမ။

အပညတ္တိန္တိအာဒီသု ပုဗ္ဗေ အကတံ သုက်ံ ဝါ ဗလိံ ဝါ ဒဏ္ဍံ ဝါ အာဟရာ-ပေန္တော အပညတ္တိံ နု ပညပေန္တီ နာမ။ ပေါရာဏပဝေဏိယာ အာဂတမေဝ ဖန အနာဟရာပေန္တော ပညတ္တိံ နု သမုစ္ဆိန္ဒန္တီ နာမ။ စောရော်တိ ဂဟေတ္ဝာ ဒဿိတေ အဝိစိနိတ္ဝာဝ ဆေဇ္ဇဘေဒံ အနုသာသေန္တော ပေါရာဏံ ဝဇ္ဇိဓမ္မံ သမာဒါယ နု ဝတ္တန္တီ နာမ။ တေသံ အပညတ္တိံ ပညပေန္တောနံ အဘိနဝသုက်ာ-ဒီဟိ ဝိဇ္ဇိတာ မနုဿာ "အတိဥပဒ္ဒုတမ္ဟ, ကော ဣမေသံ ဝိဇိတေ ဝသိဿတီ"တိ ပစ္ဆန္တိ ပဝိသိတ္ဝာ စောရာ ဝါ စောရဿဟာယာ ဝါ ဟုတ္ဝာ ဇနပဒံ ပဟရန္တိ။ ပညတ္တိံ သမုစ္ဆိန္ဒန္တောနံ ပဝေဏီအာဂတာနိ သုက်ာဒီနိ အဂဏှန္တောနံ ကောသော ပရိဟာယတိ၊ တတော ဟတ္ထိအဿဗလကာယ-သြရောဓဒယော ယထာနိဗ္ဗဒ္ဓံ ဝဋ္ဋံ အလဘမာနာ ထာမေန ဗလေန ပရိဟာယန္တိ။ တေ နေဝ ယုဒ္ဓကာ့မာ ဟောန္တိ နု ပါရိစရိယကာ့မာ။ ပေါရာဏံ ဝဇ္ဇိဓမ္မံ သမာဒါယ အဝတ္တန္တောနံ ဝိဇိတေ မနုဿာ "အမှာကံ ပုတ္တံ ဝိတရံ ဘာတရံ အစောရံယေဝ စောရောတိ ကတ္ဝာ ဆိန္ဒိံသု ဘိန္ဒိံသူ"တိ ကုဇ္ဈိတ္ဝာ ပစ္ဆန္တိ ပဝိသိတ္ဝာ စောရာ ဝါ စောရဿဟာယာ ဝါ ဟုတ္ဝာ ဇနပဒံ ပဟရန္တိ၊ ဧဝံ ရာဇူနံ ပရိဟာနိ ဟောတိ။ ပညတ္တိံ ပညပေန္တောနံ ပန "ပဝေဏီအာဂတ-မေဝ ရာဇာနော ကရောန္တီ"တိ မနုဿာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိကေ ကမ္မန္တေ သမ္ပာဒေန္တိ။ ပညတ္တိံ အသမုစ္ဆိန္ဒန္တောနံ ပဝေဏီအာဂတာနိ သုက်ာဒီနိ

၁-ဝဏ္ဏုံ (သျာ)၊ ဝတ္တုံ (က)

ဂဏ္ဍန္တာနံ ကောသော ဝမုတိ၊ တတော ဟတ္ထိ အဿ ဗလကာယ ဩရောဓဒယော ယထာနိဗ္ဗိဒံ ဝဋ္ဋံ လဘမာနာ ထာမဗလသမ္ပန္နာ ယုဒ္ဓကွမာ စဝ ပါရိစရိယကွမာ စ ဟောန္တိ။

ပေါရာဏံ ဝဇ္ဇီဓမ္မန် ဣတ္ထ ပုဗ္ဗေ ကိရ ဝဇ္ဇိရာဇာနော "အယံ စောရော"တိ အာနေတွာ ဒဿိတေ "ဂဏ္ဍထ နံ စောရ"န္တိ အဝတွာ ဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တာနံ ဒေန္တိ။ တေ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ[1] သစေ အစောရော ဟောတိ၊ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ သစေ စောရော၊ အတ္တနာ ကိဉ္စိ အဝတွာ ဝေါဟာရိကာနံ ဒေန္တိ။ တေပိ အစောရော စေ၊ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ စောရော စေ၊ သုတ္တဓရာနံ[2] ဒေန္တိ။ တေပိ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ အစောရော စေ၊ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ စောရော စေ၊ အဋ္ဌကုလိကာနံ ဒေန္တိ။ တေပိ တထေဝ ကတွာ သေနာပတိဿ၊ သေနာပတိ ဥပရာဇဿ၊ ဥပရာဇာ ရညော၊ ရာဇာ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ အစောရော စေ၊ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ သစေ ပန စောရော ဟောတိ၊ ပဝေဏိပေါတ္ထကံ ဝါစာပေတိ၊ တတ္ထ "ယေန ဇူဒံ နာမ ကတံ၊ တဿ အယံ နာမ ဒဏ္ဍော"တိ လိခိတံ။ ရာဇာ တဿ ကိရိယံ တေန သမာနေတွာ တဒနုဆ္ဆဝိကံ ဒဏ္ဍံ ကရောတိ။ ဇူတိ တေံ ပေါရာဏံ ဝဇ္ဇိဓမ္မံ သမာဒါယ ဝတ္တန္တာနံ မနုဿာ နာ ဥစ္ဆာယန္တိ၊ "ရာဇာနော ပေါရာဏပဝေဏိယာ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ ဧတေသံ ဒေါသော နတ္ထိ၊ အမှာကံယေဝ ဒေါသော"တိ အပ္ပမတ္တာ ကမ္မန္တေ ကရောန္တိ။ ဧဝံ ရာဇူနံ ဝုဒ္ဓိ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခာ၊ နော ပရိဟာနိ"တိ။

သက္ကရောန္တီတိ ယံကိဉ္စိ တေသံ သက္ကာရံ ကရောန္တာ သုန္ဒရမေဝ ကရောန္တိ။ **ဂရုံ ကရောန္တီ**တိ ဂရုဘာဝံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတ္ဝာဝ ကရောန္တိ။ **မာနေန္တီ**တိ မနေန ပိယာယန္တိ။ **ပူဇေန္တီ**တိ နိပစ္စကာရံ ဒဿေန္တိ။ **သောတဗ္ဗံ မညန္တီ**တိ ဒိဝသဿ ဒွေ တယော ဝါရေ ဥပဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ တေသံ ကထံ သောတဗ္ဗံ သဒ္ဓါတဗ္ဗံ မညန္တိ။ တတ္ထ ယေ ဧဝံ မဟလ္လကာနံ ရာဇူနံ သက္ကာရာဒိနိ နာ ကရောန္တိ၊ ဩဝါဒဋ္ဌာယ စ နေသံ ဥပဋ္ဌာနံ နာ ဂစ္ဆန္တိ။ တေ တေဟိ ဝိဿဋ္ဌာ အနောဝဒိယမာနာ ကိဉ္စာပသုတာ ရဇ္ဇေတော ပရိဟာယန္တိ။ ယေ ပန တထာ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ တေသံ မဟလ္လကရာဇာနော "ဇူဒံ ကာတဗ္ဗံ, ဇူဒံ နာ ကာတဗ္ဗ"န္တိ ပေါရာဏံ ပဝေဏိံ အာစိက္ခန္တိ။ သင်္ဂါမံ ပတွာဝိ "ဧဝံ ပဝိသိတဗ္ဗံ, ဧဝံ နိက္ခမိတဗ္ဗ"န္တိ ဥပါယံ ဒဿေန္တိ။ တေ တေဟိ ဩဝဒိယမာနာ ယထာဩဝါဒံ ပဋိပဇ္ဇန္တာ သက္ကောန္တိ ရာဇပဝေဏိံ သန္ဓာရေတုံ။ တေန ဝုတ္တံ "ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခာ၊ နော ပရိဟာနိ"တိ။

၁-ဝိစိနိတွာ (က)　　၂-အန္တောကာရိကာ နာမ ဟောန္တိ၊ တေသံ (သျာ၊က)

ကုလိတ္ထိယောတိ ကုလဃရကိယော။ **ကုလကုမာရိယော**တိ အနိဝိဒ္ဓါ[1] တာသံ ဓိတရော။ **သြက္ကသ ပသယှာ**တိ ထွေ "သြက္ကသာ"တိ ဝါ "ပသယှာ"တိ ဝါ ပသယှာကာရသေဝေတံ နာမံ။ "ဥက္ကသာ"တိပိ ပဌန္တိ။ တတ္ထ **သြက္ကသာ**တိ အဝကသိတွာ အာကဍိတွာ။ **ပသယှာ**တိ အဘိဘဝိတွာ အဖျောတ္ထရိတွာတိ အယံ ဝစနတ္ထော။ ဧဝဉ္ဩိ ကရောန္တာနံ ဝိဇိတေ မနုဿာ "အမှာကံ ဂေဟေ ပုတ္တမာတရောပိ, ခေဠသိဓ်ာဏိကာဒိနိ မုခေန အပနေတွာ သံဝဍ်ိတဓိတရောပိ ဋ္ဌမေ ရာဇာနော ဗလက္ကာရေန ဂဟေတွာ အတ္တနော ဃရေ ဝါသေန္တီ"တိ ကုပိတာ ပစ္စန်ဆံ ပဝိသိတွာ စောရာ ဝါ စောရသဟာယာ ဝါ ဟုတွာ ဇနပဒံ ပဟရန္တိ။ ဧဝံ အကရောန္တာနံ ပန ဝိဇိတေ မနုဿာ အပ္ပေါဿုက္ကာ သကာနိ ကမ္မာနိ ကရောန္တာ ရာဇကောသံ ဝဍ်ေန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ဝုဋ္ဌိဟာနိယော ဧဝဒိတဗ္ဗာ။

ဝဇ္ဇိနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိတိ ဝဇ္ဇိရာဇူနံ ဝဇ္ဇိရဋ္ဌေ စိတ္တီကတဋ္ဌေန စေတိယာနိတိ လဒ္ဓနာမာနိ ယက္ခဋ္ဌာနာနိ။ **အဗ္ဘန္တရာနိ**တိ အန္တောနဂရေ ဌိတာနိ။ **ဗာဟိရာနိ**တိ ဗဟိနဂရေ ဌိတာနိ။ **ဒိန္နပုဗ္ဗ**န္တိ ပုဗ္ဗေ ဒိန္နံ။ **ကတပုဗ္ဗ**န္တိ ပုဗ္ဗေ ကတံ။ **နော ပရိဟာပေဿန္တီ**တိ အပရိဟာပေတွာ ယထာပဝတ္တမေဝ ကရိဿန္တိ၊ ဓမ္မိကံ ဗလိ ပရိဟာပေန္တောနဉ္ဩိ ဒေဝတာ အာရက္ခံ သုသံဝိဟိတံ နု ကရောန္တိ၊ အနုပုဗ္ဗံ ဒုက္ခံ ဇနေတုံ အသက္ကောန္တောပိ ဥပုဗ္ဗံ ကာသသီသရောဂါဒိံ ဝဍ်ေန္တိ၊ သဂ်ါမေ ပတ္တေ သဟာယာ နု ဟောန္တိ။ အပရိဟာပေန္တောနံ ပန အာရက္ခံ သုသံဝိဟိတံ ကရောန္တိ၊ အနုပုဗ္ဗံ သုခံ ဥပဂါဒေတုံ အသက္ကောန္တောပိ ဥပုဗ္ဗံ ကာသသီသရောဂါဒိံ ဟနန္တိ၊ သဂ်ါမသီသေ သဟာယာ ဟောန္တိတိ ဧဝမေတ္ထ ဝုဋ္ဌိဟာနိယော ဧဝဒိတဗ္ဗာ။

ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိတိ ထွေ ရက္ခာ ဧဝ ယထာ အနိစ္ဆိတံ နု ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ အာဝရဏတော အာဝရဏံ။ ယထာ ဋ္ဌစ္ဆိတံ နု ဝိနသ္သတိ၊ ဧဝံ ဂေါပါယနတော ဂုတ္တိ။ တတ္ထ ဗလကာယေန ပရိဝါရေတ္ဝာ ရက္ခဏံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ နာမ နု ဟောတိ။ ယထာ ပန ဝိဟာရသ္သ ဥပဝနေ ရက္ခေ နု ဆိန္ဒန္တိ၊ ဝါဇိကာ[2] ဝစ္ဆံ[3] နု ကရောန္တိ၊ ပေါက္ခရဏိသု မစ္ဆေ နု ဂဏ္ဟန္တိ၊ ဧဝံ ကရဏံ ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ နာမ။ **ကိန္တိ အနာဂတာ စာ**တိ ဋ္ဌမိနာ ပန နေသံ ဧဝံ ပစ္စုပဋ္ဌိတစိတ္တာသန္နာနောတိ စိတ္တပ္ပဝတ္တိံ ပုစ္ဆတိ။

၁-အနိဝိဒ္ဓာ (သီ၊သျာ) ၂-ဝါဂုရာ (သျာ) ၃-ဝါဇံ (?) ဝနစရကန္တိ အတ္ထော။

တတ္ထ ယေ အနာဂတာနံ အရဟန္တာနံ အာဂမနံ နဿန္တိ၊ တေ အဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ အပ္ပသန္နာ။ ပဗ္ဗဇိတေ စ သမ္ပတ္တေ ပစ္ဆိဂ္ဂမနံ နဿန္တိ၊ ဂန္ဓာ နဿန္တိ၊ ပဋိသန္ထာရံ နဿန္တိ၊ ပဥ္ဉံ နဿန္တိ၊ ဓမ္မံ နဿန္တိ၊ ဒါနံ နဿန္တိ၊ အနုမောဒနံ နဿန္တိ၊ နိဝါသနဋ္ဌာနံ နသံဝိဒဟန္တိ၊ အထ နေသံ အဝဏ္ဏော အပ္ပဂ္ဃတိ “အသုကော နာမ ရာဇာ အဿဒ္ဓေါ အပ္ပသန္နော၊ ပဗ္ဗဇိတေ သမ္ပတ္တေ ပစ္ဆိဂ္ဂမနံ နကရောတိ။ပ။ နိဝါသနဋ္ဌာနံ နသံဝိဒဟတီ”တိ။ တံ သုတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတာ တဿ နဂရဒ္ဒါရေန နဂ္ဃန္တိ၊ ဂဟဏာပိ နဂရံ နပဝိသန္တိ။ ဧဝံ အနာဂတာနံ အရဟန္တာနံ အနာဂမနမေဝ ဟောတိ။ အာဂတာနမ္ပိ ဖာသုဝိဟာရေ အသတိ ယေပိ အဇာနိတ္ဝာ အာဂတာ၊ တေ “ဝသိဿာမာတိ တာဝ စိန္တေတ္ဝာ အာဂတမှာ၊ ဣမေသံ ပန ရာဇာနံ ဣမိနာ နိဟာရေန ကော ဝသိဿတီ”တိ နိက္ခမိတ္ဝာ ဂဟဏ္တိ။ ဧဝံ အနာဂတေသု အနာဂဟဏေသု, အာဂတေသု ဒုက္ခံ ဝိဟာရေသု သော ဒေသော ပဗ္ဗဇိတာနံ အနာဝါသော ဟောတိ။ တတော ဒေဝတာရက္ခာ နဟောတိ၊ ဒေဝတာ-ရက္ခာယ အသတိ အမနုဿာ ဩကာသံ လဘန္တိ၊ အမနုဿာ ဥဿန္နာ အနုပ္ပန္နံ ဗျာမိံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ သီလဝန္တာနံ ဒဿနပဋိဘာဂမ္ပိ နာဒိဝတ္ထုကဿ ပုဉ္ဉဿ အနာဂမော ဟောတိ။ ဝိပရိယာယေန ပန ယထာဝုတ္တကဿပက္ခဝိပရိတဿ သုက္ကပက္ခဿ သမ္ပတ္တိတိ ဧဝမေတ္ထ ဝုဒ္ဓိဟာနိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၃၅။ **ကမိဒါဟ**န္တိ ဣဒံ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံနံ ဣမဿ ဝုတ္တိသတ္တကဿ[1] ဒေသိတဘာဝပ္ပကာသနတ္ထမာဟ။ တတ္ထ **သာရန္တေ စေတိယေ**တိ ဧဝံနာမကေ ဝိဟာရေ။ အနုပ္ပန္နေ ကိရ ဗုဒ္ဓေ တတ္ထ သာရန္တဒဿ ယက္ခဿ နိဝါသနဋ္ဌာနံ စေတိယံ အဟောသိ။ အထေတ္ထ ဘဂဝတော ဝိဟာရံ ကာရာပေသုံ၊ သော သာရန္တဒေ စေတိယေ ကတတ္တာ သာရန္တဒစေတိယန္တေဝ သဒ္ဒံ ဂတော။

အကရဏီယာတိ အကာတဗ္ဗာ၊ အဂ္ဂဟေတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ **ယဒိဒ**န္တိ နိပါတမတ္တံ။ **ယုဒ္ဓဿာ**တိ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ အဘိမုခယုဒ္ဓေန ဂဟေတုံ နသက္ကာတိ အတ္ထော။ **အညတြ ဥပလာပနာယာ**တိ ဌပေတ္ဝာ ဥပလာပနံ။ ဥပလာပနာ နာမ “အလံ ဝိဝါဒေန၊ ဣဒါနိ သမဂ္ဂါ ဟောမာ”တိ ဟတ္ထိအဿ-ရထဟိရညသုဝဏ္ဏာဒီနိ ပေသေတ္ဝာ သင်္ဂဟကရဏံ၊ ဝေဠု သင်္ဂဟံ ကတ္ဝာ ကေဝလံ ဝိဿာသေန သက္ကာ ဂဏှိတုန္တိ အတ္ထော။ **အညတြ မိထုဘေဒါယာ**တိ ဌပေတ္ဝာ မိထုဘေဒံ။ ဣမိနာ အညမညဘေဒံ ကတ္ဝာပိ သက္ကာ ဧတေ

၁-ဝဇ္ဇီသုတ္တဿ (သျာ)

ဂဟေတုန္တိ ဒသေတိ။ ဇုဒံ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော ကထာယ နယံ လဘိတ္ဝာ အာဟ။

ကိံ ပန ဘဂဝါ ဗြာဟ္မဏသ္သ ဇုမာယ ကထာယ နယလာဘံ န ဇာနာတီတိ၊ အာမ ဇာနာတိ။ ဇာနန္တော ကသ္မာ ကထေသီတိ၊ အနုကမ္ပာယ။ ဧဝံ ကိရသ္သ အဟောသိ "မယာ အကထိတေပိ ကတိပါဟေန ဂန္ဓာ သဗ္ဗေ ဂဏှိဿတိ၊ ကထိတေ ပန သမဂ္ဂေ ဘိန္နန္တော တိဟိ သံဝစ္ဆရေဟိ ဂဏှိဿတိ၊ တ္တောကမ္ပိ ဇိဝိတမေဝ ဝဏ်၊ တ္တောကဋ္ဌိ ဇိဝန္တော အတ္တနော ပတိဋ္ဌာနဘူတံ ပုညံ ကရိဿန္တီ"တိ။

အဘိနန္ဒိတ္ဝာတိ စိတ္တေန အဘိနန္ဒိတ္ဝာ။ **အနုမောဒိတ္ဝာ**တိ "ယာဝ သုဘာသိတမ္ပိဒံ ဘောတာ ဂေါတမေနာ"တိ ဝါစာယ အနုမောဒိတ္ဝာ။ **ပက္ကာမီ**တိ ရညော သန္တိကံ ဂတော။ တတော နံ ရာဇာ "ကိံ အာစရိယ ဘဂဝါ အဝစာ"တိ ပုစ္ဆိ။ သော "ယထာ ဘော သမဏသ္သ ဂေါတမသ္သ ဝစနံ န သဏ္ဌာဝဇ္ဇီ ကေနစိ ဂဟေတုံ၊ အပိစ ဥပလာပနာယ ဝါ မိထုဘေဒေန ဝါ သဏ္ဌာ"တိ အာဟ။ တတော နံ ရာဇာ "ဥပလာပနာယ အမှာကံ ဟတ္ထိအဿာဒယော နသ္သိဿန္တိ၊ ဘေဒေနေဝ တေ ဂဟေဿာမိ၊ ကိံ ကရောမာ"တိ ပုစ္ဆိ။ တေန ဟိ မဟာရာဇ တုမှေ ဝဇ္ဇီနံ အာရဇ္ဈ ပရိသတိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေထ၊ တတော အဟံ "ကိံ တေ မဟာရာဇ တေဟိ၊ အတ္တနော သန္တကေဟိ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒီနိ ကတ္ဝာ ဇီဝန္တေ ဧတေ ရာဇာနော"တိ ဝတ္ဝာ ပက္ကမိဿာမိ။ တတော တုမှေ "ကိန္နု ခေါ ဘော သေ ဗြာဟ္မဏော ဝဇ္ဇီနံ အာရဇ္ဈ ပဝတ္တံ ကထံ ပဋိဗာဟတီ"တိ ဝဒေယ္ယာထ၊ ဒိဝသဘာဂေ စာဟံ တေသံ ပဏ္ဏာကာရံ ပေသေဿာမိ၊ တမ္ပိ ဂါဟာပေတ္ဝာ တုမှေပိ မမ ဒေါသံ အာရောပေတ္ဝာ ဗန္ဓနတာလနာဒီနိ အကတ္ဝာဝ ကေဝလံ ခုရမုဏ္ဍံ မံ ကတ္ဝာ နဂရာ နိဟာရာပေထ။ အထာဟံ "မယာ တေ နဂရေ ပါကာရော ပရိခါ စ ကာရိတာ၊ အဟံ ကိရ ဒုဗ္ဘလဋ္ဌာနဇ္ဈု ဥတ္တာနဂမ္ဘီရဋ္ဌာနဇ္ဈု ဇာနာမိ၊ န စိရဿေဝ ဒါနိ ဥဇုံ ကရိဿာမီ"တိ ဝက္ခာမိ။ တံ သုတ္ဝာ တုမှေ "ဂစ္ဆတူ"တိ ဝဒေယ္ယာထာတိ။ ရာဇာ သဗ္ဗံ အကာသိ။

လိစ္ဆဝိ တဿ နိက္ခမနံ သုတ္ဝာ "သဗ္ဗော ဗြာဟ္မဏော၊ မာ တဿ ဂင်္ဂံ ဥတ္တရိတုံ အဒတ္ထာ"တိ အာဟံသု။ တတြ ကေစ္စေဟိ "အမှေ အာရဇ္ဈ ကထိတတ္တာ ကိရ သော ဧဝံ ကတော"တိ ဝုတ္တေ "တေန ဟိ ဘဏေ ဧတူ"တိ ဘဏိံသု။ သော ဂန္ဒွာ လိစ္ဆဝိ ဒိသ္ဝာ "ကိံ အာဂတတ္ထာ"တိ ပုစ္ဆိတော တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ၊ လိစ္ဆဝိနော "အပ္ပမတ္တကေန နာမ ဧဝံ ဂရုံ ဒဏ္ဍံ ကာတုံ န

ယုတ္တ”န္တိ ဝတ္ဝာ “ကိံ တေ တတြ ဌာနန္တရ”န္တိ ပုစ္ဆိံသု။ ဝိနိစ္ဆယာမစ္ဆော-ဟမသ္မီတိ။ တဒေဝ တေ ဌာနန္တရံ ဟောတူတိ။ သော သုဒ္ဓါတရံ ဝိနိစ္ဆယံ ကရောတိ၊ ရာဇကုမာရာ တဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏ္ဟန္တိ။

သော ပတိဋ္ဌိတဂဏ္ဌော ဟုတ္ဝာ ကေဒိဝသံ ကေ လိစ္ဆဝိ ဂဟေတ္ဝာ ကေမန္တံ ဂန္ဒွာ ဒါရကာ ကသန္တိတိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ကသန္တိ။ ဒွေ ဂေါဏော ယောဇေတ္ဝာတိ။ အာမ ဒွေ ဂေါဏော ယောဇေတ္ဝာတိ။ တ္တေကံ ဝတ္ဝာ နိဝတ္တော။ တတော တံ အညော “ကိံ အာစရိယော အာဟာ”တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ တေန ဝုတ္တံ အသဒ္ဒဟန္တော “န မေ သေ ယထာဘူတံ ကထေတီ”တိ တေန သဒ္ဓိံ ဘိဇ္ဇိ။ ဗြာဟ္မဏော အညသ္မိံ ဒိဝသေ ကေ လိစ္ဆဝိ ကေမန္တံ နေတ္ဝာ “ကေန ဗျူနေန ဘုတ္တောသီ”တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ နိဝတ္တော။ တမ္ပိ အညော ပုစ္ဆိတ္ဝာ အသဒ္ဒ-ဟန္တော တထေဝ ဘိဇ္ဇိ။ ဗြာဟ္မဏော အပရမ္ပိ ဒိဝသံ ကေ လိစ္ဆဝိ ကေမန္တံ နေတ္ဝာ “အတိဒုဂ္ဂတောသိ ကိရာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ကော ဧဝမာဟာတိ ပုစ္ဆိတော အသုကော နာမ လိစ္ဆဝီတိ။ အပရမ္ပိ ကေမန္တံ နေတ္ဝာ “တ္ဝံ ကိရ ဘိရုကဇာတိ-ကော”တိ ပုစ္ဆိ။ ကော ဧဝမာဟာတိ။ အသုကော နာမ လိစ္ဆဝီတိ။ ဧဝံ အညေန အကထိတမေဝ အညဿ ကထေန္တော တိဟိ သံဝစ္ဆရေဟိ တေ ရာဇာနော အညမညံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ယထာ ဒွေ ကေမဋ္ဌေန နာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တထာ ကတ္ဝာ သန္ဓိပါတဘေရိံ စရာပေသိ။ လိစ္ဆဝိနော “ဇုဿရာ သန္ဓိပတန္တု၊ သုရာ သန္ဓိပတန္တု”တိ ဝတ္ဝာ နာ သန္ဓိပတိံသု။

ဗြာဟ္မဏော “အယံ ဒါနိ ကာလော၊ သိဃံ အာဂစ္ဆတူ”တိ ရညော သာသနံ ပေသေသိ။ ရာဇာ သုတ္ဝာဝ ဗလဘေရိံ စရာပေတ္ဝာ နိက္ခမိ။ ဝေသာလိကာ သုတ္ဝာ “ရညော ဂဂ်ံ ဥတ္တရိတုံ နာ ဒဿာမာ”တိ ဘေရိံ စရာပေသုံ။ တမ္ပိ သုတ္ဝာ “ဂစ္ဆန္တု သုရာဇာနော”တိ အာဒိနာ ဝတ္ဝာ နာ သန္ဓိပတိံသု။ “နဂရပ္ပဝေသနံ နာ ဒဿာမ၊ ဒွါရာနိ ပိဒဟိတ္ဝာ ဌဿာမာ”တိ ဘေရိံ စရာပေသုံ။ ဇကောပိ နာ သန္ဓိပတိ၊ ယထာဝိဝဋ္ဋေဟေဝ ဒွါရေဟိ ပဝိသိတ္ဝာ သဗ္ဗေ အနယဗျသနံ ပါပေတ္ဝာ ဂတော။

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၁၃၆။ **အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေ**တိအာဒိမ္ဟိ **သန္ဓိပါတေတ္ဝာ**တိ ဒုရဝိဟာရေသု ဇုဋ္ဌိမန္တေ ပေသေတ္ဝာ သန္တိကဝိဟာရေသု သယံ ဂန္ဒွာ “သန္ဓိ-ပတထ အာယသ္မန္တော၊ ဘဂဝါ ဝေါ သန္ဓိပါတံ ဇာနာတီ”တိ သန္ဓိပါတေတ္ဝာ။

၁-ဇုဿရာတိ (သျာ)

အပရိဟာနိယေတိ အပရိဟာနိကရေ၊ ဝုဒ္ဓိဟေတုဘူတေတိ အတ္ထော။ **စမ္မေ ဒေသေဿာမီ**တိ စန္ဒသဟဿံ သူရိယသဟဿံ ဥဋ္ဌပေန္တော ဝိယ စတုက္ခဏေ ဂဟေ အန္တော တေလဒီပသဟဿံ ဥဇ္ဇာလေန္တော ဝိယ ပါကဋေ ကတ္ဝာ ကထယိဿာမီတိ။

တတ္ထ **အဘိက္ခဏံ သန္နိပါတာ**တိ ဗဟုံ ဝဇ်ဇိသတ္တကေ[1] ဝုတ္တသဒိသမေဝ။ ဗဟုသုပိ စ အဘိက္ခဏံ အသန္နိပတိတာ ဒိဿာသု အာဂတသာသနံ န သုဏန္တိ၊ တတော “အသုကဝိဟာရသိမာ အာကုလာ၊ ဥပေါသထပဝါရဏာ ဌိတာ၊ အသုကသ္မိံ ဌာနေ ဘိက္ခူ ဝေဇ္ဈကမ္မဒုတကမ္မာဒီနိ ကရောန္တိ၊ ဝိညတ္တိဗဟုလာ ပုပ္ဖဒါနာဒီဟိ ဇိဝိကံ[2] ကပ္ပေန္တိ”တိအာဒီနိ နဂရေ သုဏန္တိ၊ ပါပဘိက္ခူပိ “ပမတ္တော ဘိက္ခုသံဃော”တိ ဥတ္ဝာ ရာသိဘူတာ သာသနံ ဩသက္ကာပေန္တိ။ အဘိက္ခဏံ သန္နိပတိတာ ပန တံ တံ ပဝတ္တိံ သုဏန္တိ၊ တတော ဘိက္ခုသံဃံ ပေသေတ္ဝာ သိမံ ဥဇုံ ကရောန္တိ၊ ဥပေါသထပဝါရဏာဒယော ပဝတ္တာပေန္တိ၊ မိဿာဇီဝါနံ ဥဿန္နဋ္ဌာနေ အရိယဝံသကေ ပေသေတ္ဝာ အရိယဝံသံ ကထာပေန္တိ၊ ပါပ-ဘိက္ခူနံ ဝိနယဓရေဟိ နိဂ္ဂဟံ ကာရာပေန္တိ၊ ပါပဘိက္ခူပိ “အပ္ပမတ္တော ဘိက္ခု-သံဃော၊ နံ သက္ကာ အမ္ဟေဟိ ဝဂ္ဂဗန္ဓေန ဝိစရိတု”န္တိ ဘိဇ္ဇိတ္ဝာ ပလာယန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ဟာနိဝုဒ္ဓိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သမဂ္ဂါတိအာဒီသု စေတိယပဋိဇဂ္ဂနတ္ထံ ဝါ ဗောဓိဂေဟဥပေါသထာ-ဂါရဋ္ဌာဒနတ္ထံ ဝါ ကတိကဝတ္တံ ဝါ ဌပေတုကာမတာယ သြဝါဒံ ဝါ ဒါတု-ကာမတာယ “သံဃော သန္နိပတတူ”တိ ဘေရိယာ ဝါ ဃဏ္ဍိယာ[3] ဝါ အာကောဋိတာယ “မယံ စိဝရကမ္မံ အတ္ထိ၊ မယံ ပတ္တော ပစိတဗ္ဗော၊ မယံ နဝကမ္မံ အတ္ထိ”တိ ဝိက္ခေပံ ကရောန္တော န သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ နာမ။ သဗ္ဗံ ပန တံ ကမ္မံ ဌပေတ္ဝာ “အဟံ ပုရိမတရံ, အဟံ ပုရိမတရ”န္တိ ကေပ္ပဟာရေနေဝ သန္နိပတန္တော သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ နာမ။ သန္နိပတိတာ ပန စိန္တေတ္ဝာ မန္တေတ္ဝာ ကတ္တဗ္ဗံ ကတ္ဝာ ကေတော အဝုဋ္ဌဟန္တော သမဂ္ဂါ န ဝုဋ္ဌဟန္တိ နာမ။ ဧဝံ ဝုဋ္ဌိတေသု ဟိ ယေ ပဌမံ ဂန္ဆန္တိ၊ တေသံ ဧဝံ ဟောတိ “အမ္ဟေဟိ ဗဟိရကထာဝ သုတာ၊ ဣဒါနိ ဝိနိစ္ဆယ-ကထာ ဘဝိဿတီ”တိ။ ကေပ္ပဟာရေနေဝ ဝုဋ္ဌဟန္တော ပန သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ နာမ။ အပိစ “အသုကဋ္ဌာနေ ဝိဟာရသိမာ အာကုလာ၊ ဥပေါသထပဝါရဏာ ဌိတာ၊ အသုကဋ္ဌာနေ ဝေဇ္ဈကမ္မာဒိကာရကာ ပါပဘိက္ခူ။ ဥဿန္နာ”တိ သုတ္ဝာ “ကော

၁-ဝဇ္ဇိသန္နိပါတေ (သျာ) ဝဇ္ဇိသုတ္တကေ (က) ၂-ဇိဝိတံ (က)
၃-ဂဏ္ဍိယာ (သီ၊ သျာ) ဃဏ္ဍိယာ (က)

ဂန္ဓာ တေသံ နိဂ္ဂဟံ ကရိဿတီ”တိ ဝုတ္တေ “အဟံ ပဌမံ, အဟံ ပဌမ”န္တိ ဝတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တာဝိ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ နာမ။

အာဂန္တုကံ ပန ဒိသွာ “ဣမံ ပရိဝေဏံ ယာဟိ, ဧတံ ပရိဝေဏံ ယာဟိ, အယံ ကော”တိ အဝတ္ဝာ သဗ္ဗေ ဝတ္တံ ကရောန္တာဝိ, ဇိဏ္ဏပတ္တစီဝရကံ ဒိသွာ တသ္သ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန ပတ္တစီဝရံ ပရိယေသမာနာဝိ, ဂိလာနဿ ဂိလာန-ဘေသဇ္ဇံ ပရိယေသမာနာဝိ, ဂိလာနမေဝ အနာထံ “အသုကပရိဝေဏံ ယာဟိ, အသုကပရိဝေဏံ ယာဟီ”တိ အဝတ္ဝာ အတ္တနော ဝ အတ္တနော ပရိဝေဏေ ပဋိဇဂ္ဂန္တာဝိ, ကော သြလိယမာနကော ဂန္ဓော ဟောတိ၊ ပညဝန္တံ ဘိက္ခုံ သဂ်ဏှိတွာ တေန တံ ဂန္ဓံ ဥက္ခိပါပေန္တာဝိ သမဂ္ဂါ သံဃကရဏီယာနိ ကရောန္တိ နာမ။

အပညတ္တိန္တိအာဒီသု နဝံ အဓိမ္မိကံ ကတိကဝတ္တံ ဝါ သိက္ခာပဒံ ဝါ ဗန္ဓန္တာ အပညတ္တံ ပညပေန္တိ နာမ၊ ပုရာဏာသန္ဆတဝတ္ထုသ္မိံ သာဝတ္ထိယံ ဘိက္ခူ ဝိယ။ ဥဒ္ဒမံ ဥဗ္ဗိနယံ သာသနံ ဒီပေန္တာ ပညတ္တံ သမုဋ္ဌာပေန္တိ နာမ၊ ဝဿသတပရိနိဗ္ဗု-တေ ဘဂဝတိ ဝေသာလိကာ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ဝိယ။ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာ ပန အာပတ္တိ-ယော သဗ္ဗိစ္ဆ ဝိတိက္ကမန္တာ ယထာပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု သမာဒါယ န ဝတ္တန္တိ နာမ၊ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ဝိယ။ နဝံ ပန ကတိကဝတ္တံ ဝါ သိက္ခာပဒံ ဝါ အဗန္ဓန္တာ, ဓမ္မဝိနယတော သာသနံ ဒီပေန္တာ, ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ အသမူဟနန္တာ အပညတ္တံ န ပညပေန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ ယထာ-ပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု သမာဒါယ ဝတ္တန္တိ နာမ၊ အာယသ္မာ ဥပသေနော ဝိယ, အာယသ္မာ ယသော ကာကဏ္ဍကပုတ္တော ဝိယ စ။

> “သုဏာဘု မေ အာဝုသော သံဃော၊ သန္တမ္ပာကံ သိက္ခာပဒါနိ ဂိဟိဂတာနိ၊ ဂိဟိနောဝိ ဇာနန္တိ ‘ဣဒံ ဝေါ သမဏာနံ သက္ယပုတ္တိ-ယာနံ ကပ္ပတိ၊ ဣဒံ ဝေါ န ကပ္ပတိ’တိ။ သစေ ဟိ မယံ ခုဒ္ဒါနု-ခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမူဟနိဿာမ၊ ဘဝိဿန္တိ ဝတ္တာရော ‘ဓုမကာလိကံ သမဏေန ဂေါတမေန သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ၊ ယာဝိမေသံ သတ္ထာ အဋ္ဌာသိ၊ တာဝိမေ သိက္ခာပဒေသု သိက္ခိံသု။ ယတော ဣမေသံ သတ္ထာ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ န ဒါနိမေ သိက္ခာပဒေသု သိက္ခန္တိ’တိ။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော

အပညတ္တံ နု ပညပေယျ၊ ပညတ္တံ နု သမုစ္ဆိန္နေယျ၊ ယထာပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု သမာဒါယ ဝတ္တေယျာ”တိ[1]—

ဣမံ တန္တိံ ဌပယန္တော အာယသ္မာ မဟာကဿပော ဝိယ ၈။ **ဝုဋ္ဌိယေဝါ**တိ သိလာဒိဟိ ဂုဏေဟိ ဝုဋ္ဌိယေဝ၊ နော ပရိဟာနိ။

ဆေရာတိ ထိရဘာဝပ္ပတ္တာ ဆေရကာရကေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတာ။ ဗဟူ ရတ္တိယော ဇာနန္တီတိ **ရတ္တညူ**။ စိရံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဇေတသ္သိ **စိရပဗ္ဗဇိတာ**။ သံဃသ္သ ပိတုဋ္ဌာနေ ဌိတာတိ **သံဃပိတရော**။ ပိတုဋ္ဌာနေ ဌိတတ္တာ သံဃံ ပရိနေန္တိ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဟုတ္ဝာ တိသ္သော သိက္ခာသု ပဝတ္တေန္တီတိ **သံဃပရိဏာယကာ**။

ယေ တေသံ သက္ကာရာဒိနိ နု ကရောန္တိ၊ ဩဝါဒတ္ထာယ ဒ္ဝေ တယော ဝါရေ ဥပဋ္ဌာနံ နု ဂစ္ဆန္တိ၊ တေဝိ တေသံ ဩဝါဒံ နု ဒေန္တိ၊ ပဝေဏိကထံ နု ကထေန္တိ၊ သာရဏီတံ ဓမ္မပရိယာယံ နု သိက္ခာပေန္တိ။ တေ တေဟိ ဝိဿဋ္ဌော သိလာဒိဟိ ဓမ္မက္ခန္ဓေဟိ သတ္ထုဟိ စ အရိယဓနေဟိတိ ဧဝမာဒိဟိ ဂုဏေဟိ ပရိဟာယန္တိ။ ယေ ပန တေသံ သက္ကာရာဒိနိ ကရောန္တိ၊ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေဝိ တေသံ ဩဝါဒံ ဒေန္တိ။ “ဧဝံ တေ အဘိက္ကမိတဗ္ဗံ ဧဝံ တေ ပဋိက္ကမိတဗ္ဗံ, ဧဝံ တေ အာလောကိတဗ္ဗံ ဧဝံ တေ ဝိလောကိတဗ္ဗံ, ဧဝံ တေ သမိဉ္ဇိတဗ္ဗံ ဧဝံ တေ ပသာရိတဗ္ဗံ, ဧဝံ တေ သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗ”န္တိ ပဝေဏိကထံ ကထေန္တိ၊ သာရဏီတံ ဓမ္မပရိယာယံ သိက္ခာပေန္တိ၊ တေရသဟိ ဓုတင်္ဂေဟိ ဒသဟိ ကထာဝတ္ထူဟိ အနုသာသန္တိ။ တေ တေသံ ဩဝါဒေ ဌတ္ဝာ သိလာဒိဟိ ဂုဏေဟိ ဝဗုမာနာ သာမညတ္ထံ အနုပါပုဏန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ဟာနိဝုဋ္ဌိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပုနဗ္ဘဝဒါနံ ပုနဗ္ဘဝေါ၊ ပုနဗ္ဘဝေါ သိလမသ္သာတိ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ[2]၊ ပုနဗ္ဘဝဒါယိကာတိ အတ္ထော၊ တသ္သာ **ပေါနောဗ္ဘဝိကာယ**။ **နဝံ ဂစ္ဆန္တီ**တိ ဣတ္ထေ ယေ စတုန္နံ ပစ္စယာနံ ကာရဏာ ဥပဋ္ဌာကာနံ ပဒါနုပဒိကာ ဟုတ္ဝာ ဂါမတော ဂါမံ ဝိစရန္တိ၊ တေ တသ္သာ တဏှာယ ဝသံ ဂစ္ဆန္တိ နာမ၊ ဣတရေ န ဂစ္ဆန္တိ နာမ။ တတ္ထ ဟာနိဝုဋ္ဌိယော ပါကဋာယေဝ။

အာရညကေသူတိ ပန္တေနသေနာသနေသု။ **သာပေက္ခော**တိ သတဏှော သာလယော။ ဂါမန္တသေနာသနေသု ဟိ ဈာနံ အပ္ပေတ္ဝာပိ တတော ဝုဋ္ဌိတ-မတ္တော၀ ဣတ္ထိပုရိသဒါရိကာဒိသဒ္ဒံ သုဏာတိ၊ ယေနသ္သ အဓိဂတဝိသေသော ပိ ဟာယတိယေဝ။ အရညေ ပန နိဒ္ဒါယိတ္ဝာ ပဋိဗုဒ္ဓမတ္တော သိဟဗျဂ္ဃမောရာဒိနံ

၁-ဝိ ၄-၄၀၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ပေါနောဘဝိကာ (သီ) ပေါနဗ္ဘဝိကာ (သျာ၊ က)

သဒ္ဒံ သုဏာတိ၊ ယေန အာရညကံ ဝိတိ် လဘိတ္ဝာ တမေဝ သမ္မသန္တော အဂ္ဂဖလေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဧတိ ဘဂဝါ ဂါမန္တသေနာသနေ ဈာနံ အပ္ပေတ္ဝာ နိသိန္နဘိက္ခုတော အရညေ နိဒ္ဒါယန္တမေဝ ပသံသတိ။ တသ္မာ တမေဝ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "အာရညကေသု သေနာသနေသု သာပေက္ခော ဘဝိဿန္တိ"တိ အာဟ။

ပစ္ဆိတ္တညော သတိ် ဥပဋ္ဌပေဿန္တီတိ အတ္တာနဝေ အတ္တနော အဇ္ဈတ္တရေ သတိ် ဥပဋ္ဌပေဿန္တိ။ **ပေသလော**တိ ပိယသီလော။ ဧတဓာပိ သဗြဟ္မစာရီနံ အာဂမနံ အနိစ္ဆန္တော နေဝါသိကာ အဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ အပ္ပသန္နာ။ သမ္မတ္တ-ဘိက္ခူနံ ပစ္ဆိဂမနပတ္တစိဝရပ္ပဋိဂ္ဂဟဏအာသနပညာပနတာလဝဏ္ဏုဂ္ဂဟဏာဒီနိ န ကရောန္တိ၊ အံထ နေသံ အဝဏ္ဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ "အသုကဝိဟာရဝါသိနော ဘိက္ခူ အဿဒ္ဓါ အပ္ပသန္နာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌာနံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ န ကရောန္တီ"တိ။ တံ သုတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရဒ္ဓါရေန ဂစ္ဆန္တာပိ ဝိဟာရံ န ပဝိသန္တိ။ ဧဝံ အနာဂတာနံ အနာဂမနမေဝ ဟောတိ။ အာဂတာနံ ပန ဖာသုဝိဟာရေ အသတိ ယေပိ အဇာနိတ္ဝာ အာဂတာ၊ တေ "ဝသိဿာမာတိ တာဝ စိန္တေတ္ဝာ အာဂတာမှ၊ ဣမေသံ ပန နေဝါသိကာနံ ဣမိနာ နိဟာရေန ကော ဝသိဿတီ"တိ နိက္ခမိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ သော ဝိဟာရော အညေသံ ဘိက္ခူနံ အနာဝါသော ဟောတိ။ တတော နေဝါသိကာ သီလဝန္တာနံ ဒဿနံ အလဘန္တာ ကမ္မိဝိနောဒနံ ဝါ အာစာရသိက္ခာပကံ ဝါ မဒုရဓမ္မဿဝနံ ဂါ န လဘန္တိ၊ တေသံ နေဝ အဂ္ဂဟိတဓမ္မဂ္ဂဟဏံ, န ဂဟိတသဇ္ဈာယကရဏံ ဟောတိ။ ဣတိ နေသံ ဟာနိ-ယေဝ ဟောတိ န ဝုဒ္ဓိ။

ယေ ပန သဗြဟ္မစာရီနံ အာဂမနံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တေ သဒ္ဓါ ဟောန္တိ ပသန္နာ၊ အာဂတာနံ သဗြဟ္မစာရီနံ ပစ္ဆိဂမနာဒီနိ ကတ္ဝာ သေနာသနံ ပညပေတ္ဝာ ဒေန္တိ၊ တေ ဂဟေတ္ဝာ ဘိက္ခာစာရံ ပဝိသန္တိ ကဒ်ံ ဝိနောဒေန္တိ မဒုရဓမ္မဿဝနံ လဘန္တိ။ အထ နေသံ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ "အသုကဝိဟာရေ ဘိက္ခူ ဧဝံ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ဝတ္တသမ္ပန္နာ သဂ်ါဟကာ"တိ။ တံ သုတ္ဝာ ဘိက္ခူ ဒူရတောပိ ဧန္တိ၊ တေသံ နေဝါသိကာ ဝတ္တံ ကရောန္တိ၊ သမီပံ အာဂန္ဒွာ ဝုဋ္ဌတရံ အာဂန္တုကံ ဝန္ဒိတ္ဝာ နိသီဒန္တိ၊ နဝကတရဿ သန္တိကေ အာသနံ ဂဟေတ္ဝာ နိသီဒန္တိ။ နိသိန္နာ "ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသိဿထ, ဂမိဿထာ"တိ ပုစ္ဆန္တိ။ ဂမိဿာမိတိ ဝုတ္တေ "သပ္ပါယံ သေနာသနံ, သုလဘာ ဘိက္ခာ"တိအာဒိနိ ဝတ္ဝာ ဂန္တုံ န ဒေန္တိ။ ဝိနယဓရော စေ ဟောတိ၊ တဿ သန္တိကေ ဝိနယံ သဇ္ဈာယန္တိ။ သုတ္တန္တာဒိဓရော စေ၊ တဿ သန္တိကေ တံ တံ ဓမ္မံ သဇ္ဈာယန္တိ။ အာဂန္တုကာနံ ထေရာနံ ဩဝါဒေ ဌတ္ဝာ သဟ ပဋိသန္ဓိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏန္တိ။ အာဂန္တုကာ

"ကံ ဌေ ဒိဝသာနိ ဝသိဿာမာတိ အာဂတာမှ၊ ဣမေသံ ပန သုခသံဝါ-သတာယ ဒဿဒါဒသဝဿာနိ ဝသိဿာမာ"တိ ဝတ္ဟာရော ဟောန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ဟာနိဝုဒ္ဓိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၃၇။ ဒုတိယသတ္တကေ ကမ္မံ အာရာမော ဧတေသန္တိ **ကမ္မာရာမာ**။ ကမ္မေ ရတာတိ **ကမ္မရတာ**။ **ကမ္မာရာမတမနုယုတ္တာ**တိ ယုတ္တာ ပယုတ္တာ အနုယုတ္တာ။ တတ္ထ **ကမ္မန္တံ** ဣတိကာတဗ္ဗကမ္မံ ဝုစ္စတိ။ သေယ္ယထိဒံ—စိဝရဝိစာရဏံ စိဝရကရဏံ ဥပတ္ထမ္ဘနံ သူစိဃရံ ပတ္တတ္ထဝိကံ အံသဗဒ္ဓကံ ကာယဗန္ဓနံ ဓမကရဏံ အာဓာရကံ ပါဒကထလိကံ သမ္မဇ္ဇနိအာဒိနံ ကရဏန္တိ။ ကေစ္ဆော ဟိ ဧတာနိ ကရောန္တော သကလဒိဝသံ ဧတာနေဝ ကရောတိ၊ တံ သန္ဓာယေသ ပဋိက္ခေပေါ။ ယော ပန ဧတေသံ ကရဏဝေလာယမေဝ ဧတာနိ ကရောတိ၊ ဥဒ္ဒေသဝေလာယံ ဥဒ္ဒေသံ ဂဏှာတိ၊ သဇ္ဈာယဝေလာယံ သဇ္ဈာယတိ၊ စေတိယင်္ဃဝတ္တဝေလာယံ စေတိယင်္ဃဝတ္တံ ကရောတိ၊ မနသိကာရဝေလာယံ မနသိကာရံ ကရောတိ၊ န သော ကမ္မာရာမော နာမ။

နာ ဘဿာရာမာတိ ဧတ္ထ ယော ဣတ္ထိဝဏ္ဏပုရိသဝဏ္ဏာဒိဝသေန အာလာပ-သလ္လာပံ ကရောန္တော ယေဝ ဒိဝသဉ္စ ရတ္တိဉ္စ ဝိတိနာမေတိ၊ ဧဝရူပေ ဘဿေ ပရိယန္တကာရီ နာ ဟောတိ၊ အယံ ဘဿာရာမော နာမ။ ယော ပန ရတ္တိန္ဒိဝံ ဓမ္မံ ကထေတိ၊ ပဉ္ဉံ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ အယံ အပ္ပဘဿော ဝ ဘဿေ ပရိယန္တကာရီ-ယေဝ။ ကသ္မာ ? "သန္နိပတိတာနံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒွယံ ကရဏီယံ ဓမ္မီ ဝေါ ကထာ အရိယော ဝေါ တုဏှီဘာဝေါ"တိ ဝုတ္တတ္တာ။

နာ နိဒ္ဒါရာမာတိ ဧတ္ထ ယော ဂန္ထန္တောဝိ နိသိန္နောဝိ နိပန္နောဝိ ထိနမိဒ္ဓါဘိ-ဘူတော နိဒ္ဒါယတိယေဝ၊ အယံ နိဒ္ဒါရာမော နာမ။ ယသ္သ ပန ကရဇကာယ-ဝေလညေန စိတ္တံ ဘဝင်္ဂေ သြတရတိ၊ နာယံ နိဒ္ဒါရာမော။ တေနေဝါဟ "အဘိဇာနာမဟံ အဂ္ဂိဝေဿန ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝိဏ္ဍု-ပါတပဋိက္ကန္တော စတုဂ္ဂဏ်ံ သဃ်ာဋိံ ပညပေတ္ဝာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သတော သမ္ပဇာနော နိဒ္ဒံ သြက္ကမိတာ"တိ ၂။

နာ သင်္ကိကာရာမာတိ ဧတ္ထ ယော ဧကော ဒုတိယော ဒွိန္နံ တတိယော တိဏ္ဏံ စတုတ္ထော တိ ဧဝံ သံသဋ္ဌော ဝ ဝိဟရတိ၊ ဧကော အသ္သာဒံ နာ လဘတိ၊ အယံ သင်္ကိကာရာမော။ ယော ပန စတ္တာရော ဝါ ပဉ္စ ဝါ ဆ ဝါ ဧကတော အသ္သာဒံ လဘတိ၊ နာယံ သင်္ကိကာရာမော တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-မ ၁-၂၁၇-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၃၁၆-ဝိဋ္ဌေ။

နပါဒိဆ္ဆာတိ ဏ္ဍေ အသန္တသမ္ဘာဝနာယ ဇာတိယာ သမန္နာဂတာ ဒုဿီလာ ပါဒိဆ္ဆာ နာမ။

နပါပမိတ္တာဒီသု ပါပါ မိတ္တာ ဧတေသန္တိ **ပါပမိတ္တာ**။ စတ္ထေသု ဇာရိယာ-ပထေသု သဟ အယနတော ပါပါ သဟာယာ ဧတေသန္တိ **ပါပသဟာယာ**။ တန္နိန္နတပ္ပေါဏတပ္ပဇ္ဇာရတာယ ပါပေသု သမ္ပဝင်္ကတိ **ပါပသမ္ပဝင်္ကာ**။

ဩရမတ္တကေနာတိ အဝရမတ္တကေန အပ္ပမတ္တကေန။ **အန္တရာ**တိ အရဟတ္တံ အပတ္ဝာဝ ဏ္ဍေန္တရေ။ **ဝေါသာန**န္တိ ပရိနိဋ္ဌိတဘာဝံ "အလမေတ္တာဝတာ"တိ ဩသက္ကနံ ဋ္ဌိတကိစ္စတံ။ ဇဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ "ယာဝ သီလပါရိသုဒ္ဓိမတ္တေန ဝါ ဝိပဿနာမတ္တေန ဝါ စျာနမတ္တေန ဝါ သောတာပန္နဘာဝမတ္တေန ဝါ သကဒါဂါမိဘာဝမတ္တေန ဝါ အနာဂါမိဘာဝမတ္တေန ဝါ ဝေါသာနံ နာပဇ္ဇိဿန္တိ၊ တာဝ ဝုဋ္ဌယော ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ"တိ။

၁၃၈။ တတိယသတ္တကေ **သဒ္ဓါ**တိ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာ။ တတ္ထ အာဂမနီယသဒ္ဓါ, အဓိဂမသဒ္ဓါ, ပသာဒသဒ္ဓါ, ဩကပ္ပနသဒ္ဓါတိ စတုဗ္ဗိဓာ သဒ္ဓါ။ တတ္ထ **အာဂမ-နီယသဒ္ဓါ** သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ ဟောတိ။ **အဓိဂမသဒ္ဓါ** အရိယပုဂ္ဂလာနံ။ ဇုဒ္ဓေါ ဓမ္မော သံဃောတိ ဝုတ္တေ ပန ပသာဒေါ **ပသာဒသဒ္ဓါ**။ ဩကပ္ပေတ္ဝာ ပကပ္ပေတ္ဝာ ပန သဒ္ဓဟနံ **ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ**။ သာ ဒုဝိဓာပိ ဇ္ဈာဓိပ္ပေတာ။ တာယ ဟိ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော သဒ္ဓါဝိမုတ္တော ဝက္ကလိတ္ထေရသဒိသော ဟောတိ။ တဿ ဟိ စေတိယင်္ဃဝတ္တံ ဝါ, ဗောဓိယင်္ဃဝတ္တံ ဝါ ကတမေဝ ဟောတိ။ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တအာစရိယဝတ္တာဒိနိ သဗ္ဗဝတ္တာနိ ပူရေတိ။ **ဟီရိမနာ**တိ ပါပဇိဂုစ္ဆနလက္ခဏာယ ဟိရိယာ ယုတ္တစိတ္တာ။ **ဩတ္တပ္ပီ**တိ ပါပတော ဘာယနလက္ခဏေန ဩတ္တပ္ပေန သမန္နာဂတာ။

ဗဟုဿုတာတိ ဏ္ဍေ ပန ပရိယတ္တိဗဟုဿုတော, ပဋိဝေဓဗဟုဿုတောတိ ဒ္ဝေ ဗဟုဿုတာ။ **ပရိယတ္တိ**တိ တိဏ္ဏံ ပိဋကာနံ။ **ပဋိဝေဓော**တိ သစ္စပဋိဝေဓော။ ဇုမသ္မိံ ပန ဌာနေ ပရိယတ္တိ အဓိပ္ပေတာ။ သာ ယေန ဗဟု သုတာ[1]၊ သော ဗဟုဿုတော။ သော ပနေသ နိဿယမုစ္စနကော, ပရိသုပဋ္ဌာကော, ဘိက္ခုနောဝါဒကော, သဗ္ဗတ္ထကဗဟုဿုတောတိ စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တတ္ထ တယော ဗဟုဿုတာ သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယဋ္ဌကထာယ ဩဝါဒဝဂ္ဂေ[2] ဝုတ္တနယေန ဂဟေတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗတ္ထကဗဟုဿုတာ ပန အာနန္ဒတ္ထေရသဒိသာ ဟောန္တိ။ တေ ဇုဓ အဓိပ္ပေတာ။

၁-ဗဟုဿုတာ (က) ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၅၄-ဝိဋ္ဌေ။

အာရဒ္ဓဝိရိယာတိ ယေသံ ကာယိကဉ္စ စေတသိကဉ္စ ဝီရိယံ အာရဒ္ဓံ ဟောတိ။ တတ္ထ ယေ ကာယသင်္ခါကံ ဝိနောဒေတ္ဝာ စတ္ထာသု ဣရိယာပထေသု အင်္ဂအာရဗ္ဘဝတ္ထုဝသေန ကေကာ ဟောန္တိ၊ တေသံ ကာယိကဝီရိယံ အာရဒ္ဓံ နာမ ဟောတိ။ ယေ စိတ္တသင်္ခါကံ ဝိနောဒေတ္ဝာ အင်္ဂသမာပတ္တိဝသေန ကေကာ ဟောန္တိ၊ ဂမနေ ဥပ္ပန္နကိလေသဿ ဌာနံ ပါပုဏိတုံ န ဒေန္တိ၊ ဌာနေ ဥပ္ပန္နကိလေသဿ နိသဇ္ဇံ, နိသဇ္ဇာယ ဥပ္ပန္နကိလေသဿ သယနံ ပါပုဏိတုံ န ဒေန္တိ၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နဋ္ဌာနေယေဝ ကိလေသေ နိဂ္ဂဏှန္တိ၊ တေသံ စေတသိကဝီရိယံ အာရဒ္ဓံ နာမ ဟောတိ။

ဥပဋ္ဌိတသတီတိ စိရကတာဒိနံ သရိတာ အနုဿရိတာ မဟာဂတိမ္မယ-အဘယတ္ထေရဒီဃဘာဏကအဘယတ္ထေရတိပိဋကစူဠနာဘယတ္ထေရာ ဝိယ။ မဟာ-ဂတိမ္မယအဘယတ္ထေရော[1] ကိရ ဇာတပဉ္စမဒိဝသေ မင်္ဂလပါယာသေ တုဏ္ဍံ ပသာရေန္တံ ဝါယသံ ဒိသွာ ဟုံဟုန္တိ သဒ္ဒမကာသိ။ အထ သော ထေရကာလေ "ကဒါ ပဋ္ဌာယ ဘန္တေ သရထာ"တိ ဘိက္ခူဟိ ပုစ္ဆိတော "ဇာတပဉ္စမဒိဝသေ ကတသဒ္ဒတော ပဋ္ဌာယ အာဝုသော"တိ အာဟ။

ဒီဃဘာဏကအဘယတ္ထေရဿ ဇာတနဝမဒိဝသေ မာတာ စုဠ္လိဿာမီတိ ဩနတာ တဿာ မောဠိ မုစ္ဆိတ္ထ။ တတော တုမ္ဗမတ္တာနိ သုမနပုပ္ဖာနိ ဒါရကဿ ဥရေ ပတိတ္ဝာ ဒုက္ခံ ဇနယိ[2]သု။ သော ထေရကာလေ "ကဒါ ပဋ္ဌာယ ဘန္တေ သရထာ"တိ ပုစ္ဆိတော "ဇာတနဝမဒိဝသတော ပဋ္ဌာယာ"တိ အာဟ။

တိပိဋကစူဠနာဘယတ္ထေရော "အနုရာဓပုရေ တိဏ္ဏံ ဒွါရာနံ ပိဒဟာပေတ္ဝာ မနုဿာနံ ဂေကန ဒွါရေန နိက္ခမနံ ကတ္ဝာ 'တုံ့ ကိန္နာမော, တုံ့ ကိန္နာမော'တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ သာယံ ပုန အပုစ္ဆိတ္ဝာဝ တေသံ နာမာနိ သမ္မဋ္ဌဘာပေတုံ[3] သက္ကာ အာဝုသော"တိ အာဟ။ ဧဝရူပေ ဘိက္ခူ သန္ဓာယ "ဥပဋ္ဌိတသတီ"တိ ဝုတ္တံ။

ပညဝန္တောတိ ပဋ္ဌာနံ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယပရိဂ္ဂါဟိကာယ ပညာယ သမန္နာဂတာ။ အပိစ ဒ္ဝိဟိဝိ ဧတေဟိ ပဒေဟိ ဝိပဿကာနံ ဘိက္ခူနံ ဝိပဿနာသမ္ဘာရဘူတာ သမ္မာသတိ ဧဝ ဝိပဿနာပညာ စ ကထိတာ။

၁၃၉။ စတုတ္ထသတ္တကေ သတိယေဝ သမ္မောစ္ဆင်္ကေါ **သတိသမ္မောစ္ဆင်္ကေါ**။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ တတ္ထ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏော သတိသမ္မောစ္ဆင်္ကေါ၊ ပဝိစယ-လက္ခဏော ဓမ္မဝိစယသမ္မောစ္ဆင်္ကေါ၊ ပဂ္ဂဟလက္ခဏော ဝီရိယသမ္မောစ္ဆင်္ကေါ၊

၁-မဟာဂတိမ္မအဘယတ္ထေရော (က)　　၂-ဟဋ္ဌိဿာပေတုံ (သျာ)

ဖရဏာလက္ခဏော ဝိတိသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဥပသမလက္ခဏော ပဿဒ္ဓိသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ အဝိက္ခေပလက္ခဏော သမာဓိသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ပဋိသင်္ခါနလက္ခဏော ဥပေက္ခာသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂေါ။ **ဘာဝေဿန္တီ**တိ သတိသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂံ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေန္တော, ဆဟိ ကာရဏေဟိ ဓမ္မဝိစယသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂံ သမုဋ္ဌာပေန္တော, နဝဟိ ကာရဏေဟိ ဝီရိယသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂံ သမုဋ္ဌာပေန္တော, ဒသဟိ ကာရဏေဟိ ပီတိသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂံ သမုဋ္ဌာပေန္တော, သတ္တဟိ ကာရဏေဟိ ပဿဒ္ဓိသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂံ သမုဋ္ဌာပေန္တော, ဒသဟိ ကာရဏေဟိ သမာဓိသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂံ သမုဋ္ဌာပေန္တော, ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ ဥပေက္ခာသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂံ သမုဋ္ဌာပေန္တော ဝေဒေဿန္တီတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တေ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကေ သမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂေ ကထေသိ။

၁၄၀။ ပဉ္စမသတ္တကေ **အနိစ္စသညာ**တိ အနိစ္စာနုပဿနာယ သဋ္ဌိ ဥပ္ပန္နသညာ။ **အနတ္တသညာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣမာ သတ္တ လောကိယဝိပဿနာပိ ဟောန္တိ။ ‘‘တေံ သန္ဓံ, တေံ ပဏိတံ, ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော ဝိရာဂေါ နိဗ္ဗာနမေ’’တိ အာဂတဝသေနေတ္ထ ဒွေ လောကုတ္တရာပိ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၄၁။ ဆက္ကေ **မေတ္တံ ကာယကမ္မန္တိ** မေတ္တာစိတ္တေန ကတ္တဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ။ **ဝစီကမ္မမနောကမ္မေသု**ပိ ဧသေဝ နယော။ ဣမာနိ ပန ဘိက္ခူနံ ဝသေန အာဂတာနိ ဂိဟီသုပိ လဗ္ဘန္တိ။ ဘိက္ခူနဉ္ဒိ မေတ္တာစိတ္တေန အာဘိသမာစာရိကဓမ္မပူရဏံ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။ ဂိဟီနံ စေတိယဝန္ဒနတ္ထာယ ဗောဓိဝန္ဒနတ္ထာယ သံဃနိမန္တနတ္ထာယ ဂမနံ, ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဒိသ္ဝာ ပစ္ဆုဂ္ဂမနံ, ပတ္တပတ္ထိဂ္ဂဟဏံ အာသနပညာပနံ, အနုဂမနန္တိ ဧဝမာဒိကံ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။

ဘိက္ခူနံ မေတ္တာစိတ္တေန အာစာရပညတ္တိသိက္ခာပဒပညာပနံ, ကမ္မဋ္ဌာနကထနံ ဓမ္မဒေသနာ တေဝိဇ္ဇကဗ္ဘိ ဗုဒ္ဓဝစနံ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ။ ဂိဟီနံ စေတိယဝန္ဒနတ္ထာယ ဂစ္ဆာမ၊ ဗောဓိဝန္ဒနတ္ထာယ ဂစ္ဆာမ၊ ဓမ္မဿဝနံ ကရိဿာမ၊ ဒီပမာလပုပ္ဖပူဇံ ကရိဿာမ၊ တိဏ် သုစရိတာနိ သမာဒဲယ ဝတ္တိဿာမ၊ သလာကဘတ္တာဒီနိ ဒဿာမ၊ ဝဿာဝါသိကံ ဒဿာမ၊ အဇ္ဇ သံဃဿ စတ္တာရော ပစ္စယေ ဒဿာမ၊ သံဃံ နိမန္တေတွာ ခါဒနီယာဒီနိ သံဝိဒဟထ၊ အာသနာနိ ပညာပေထ၊ ပါနိယံ ဥပဋ္ဌပေထ၊ သံဃံ ပစ္ဆုဂ္ဂန္ဒွာ အာနေထ၊

၁-အံ ၃-၂၂၀-ဝိဋ္ဌေ။

ပညတ္တာသနေ နိသိဒါပေထ၊ ဆန္ဒဇာတာ ဥဿာဟဇာတာ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောထာတိအာဒိကထနကာလေ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ။

ဘိက္ခူနံ ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ သရိရပ္ပဋိဇဂ္ဂနံ စေတိယင်္ဂဏဝတ္တာဒီနိ စ ကတ္တာ ဝိဝိတ္တာသနေ နိသီဒိတ္တာ ဇုမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူ သုဒိ ဟောန္တု၊ အဝေရာ အဗျာပဇ္ဇာတိ စိန္တနံ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ။ ဂိဟိနံ အယျာ သုဒိ ဟောန္တု၊ အဝေရာ အဗျာပဇ္ဇာတိ စိန္တနံ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ။

အာဒိ ဧဝံ ရဟော စာတိ သမ္မုခါ စ ပရမ္မုခါ စ။ တတ္ထ နဝကာနံ စိဝရကမ္မာဒီသု သဟာယဘာဝဂမနံ သမ္မုခါ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။ ထေရာနံ ပန ပါဒဓောဝနဝန္ဒနပိဇနဒါနာဒိဘေဒံ သဗ္ဗံ သာမီစိကမ္မံ သမ္မုခါ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။ ဥဘယေဟိပိ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနံ ဒါရဘဏ္ဍာဒီနံ တေသု အဝမညံ အကတ္ဝာ အတ္တနာ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနံ ဝိယ ပဋိသာမနံ ပရမ္မုခါ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။

ဒေဝတ္ထေရော တိဿတ္ထေရောတိ ဧဝံ ပဂ္ဂယှ ဝစနံ သမ္မုခါ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ။ ဝိဟာရေ အသန္တေ ပန ပဋိပုစ္ဆန္တသ္သ ကုဟိံ အမှာကံ ဒေဝတ္ထေရော, ကုဟိံ အမှာကံ တိဿတ္ထေရော၊ ကဒါ နု ခေါ အာဂမိဿတိတိ ဧဝံ မမာယနဝစနံ ပရမ္မုခါ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ။

မေတ္တာသိနေဟသိနိဒ္ဓါနိ ပန နယနာနိ ဥဋ္ဌိလေတ္ဝာ ပသန္နေန မုခေန ဩလောကနံ သမ္မုခါ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ။ ဒေဝတ္ထေရော တိဿတ္ထေရော အရောဂေါ ဟောတု အပ္ပါဗာဓောတိ သမန္နာဟရဏံ ပရမ္မုခါ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ။

လာဘာတိ စီဝရာဒယော လဒ္ဓပစ္စယာ။ **ဓမ္မိကာ**တိ ကုဟနာဒိဘေဒံ မိစ္ဆာဇီဝံ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ ဓမ္မေန သမေန ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန ဥပ္ပန္နာ။ **အနုမသော ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပီ**တိ ပစ္ဆိမကောဋိယာ ပတ္တေ ပရိယာပန္နံ ပတ္တသဿ အန္တောဂတံ ဒ္ဝိတိကဋ္ဌပ္ပဟ်ာဘိက္ခာမတ္တမ္ပိ။ **အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ**တိ ဧတ္ထ ဒွေ ပဋိဝိဘတ္တာ နာမ အာမိသပ္ပဋိဝိဘတ္တာ့စ ပုဂ္ဂလပ္ပဋိဝိဘတ္တာ့စ။ တတ္ထ "ဧတ္တကံ ဒဿာမိ, ဧတ္တကံ န ဒဿာမိ"တိ ဧဝံ စိတ္တေန ဝိဘဇနံ **အာမိသပ္ပဋိဝိဘတ္တံ** နာမ။ "အသုကဿ ဒဿာမိ, အသုကဿ န ဒဿာမီ"တိ ဧဝံ စိတ္တေန ဝိဘဇနံ ပန **ပုဂ္ဂလပ္ပဋိဝိဘတ္တံ** နာမ။ တဒုဘယမ္ပိ အကတ္ဝာ ယော အပ္ပဋိဝိဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ၊ အယံ **အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ** နာမ။

သီလဝန္တေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီတိ ဣတ္ထေ သာဓာရဏ-ဘောဂိနော ဇာဒံ လက္ခဏံ၊ ယံ ယံ ပဏီတံ လဒ္ဓတိ၊ တံ တံ နေဝ လာဘေန လာဘံ နိဇိဂိသနတာမုခေန ဂိဟိနံ ဒေတိ၊ န အတ္တနာ ဘုဉ္ဇတိ၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တော စ “သံဃေန သာဓာရဏံ ဟောတူ”တိ ဂဟေတွာ ဃဏ္ဍိံ ပဟရိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ သံဃသန္တကံ ဝိယ ပဿတိ။

ဇုမံ ပန သာရဏီယဓမ္မံ ကော ပူရေတိ ကော န ပူရေတီတိ။ ဒုဿီလော တာဝ န ပူရေတိ။ နှ ဟိ တဿ သန္တကံ သီလဝန္တော ဂဏှန္တိ။ ပရိသုဒ္ဓသီလော ပန ဝတ္တံ အခဏ္ဍေန္တော ပူရေတိ။ တတြိဒံ ဝတ္တံ—ယော ဟိ သြဒ်ဿကံ ကတွာ မာတု ဝါ ပိတု ဝါ အာစရိယုပဇ္ဈာယဿဒိနံ ဝါ ဒေတိ၊ သော ဒါတဗ္ဗံ ဒေတိ၊ သာရဏီယဓမ္မော ပနဿ နဟောတိ၊ ပလိဗောဓဂုဏံ နာမ ဟောတိ။ သာရဏီယဓမ္မော ဟိ မုတ္တပလိဗောဓဿေဝ ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန သြဒ်ဿကံ ဒေန္တေန ဂိလာနဂိလာနုပဋ္ဌာကအာဂန္တုကဂမိကာနဥ္စေဝ နဝပဗ္ဗဇိတဿ စ သဃ်ာဋိပတ္တဂုဟဏံ အဇာနန္တဿ ဒါတဗ္ဗံ။ ဧတေသံ ဒတွာ အဝသေသံ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ထောကံ အဒတွာ ယော ယတ္တကံ ဂဏှာတိ၊ တဿ တတ္တကံ ဒါတဗ္ဗံ။ အဝသိဋ္ဌေ အသတိ ပုန ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ယံ ယံ ပဏီတံ၊ တံ ဒတွာ သေသံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ‘‘သီလဝန္တေဟိ’’တိ ဝစနတော ဒုဿီလဿ အဒါတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

အယံ ပန သာရဏီယဓမ္မော သုသိက္ခိတာယ ပရိသာယ သုပူရော ဟောတိ၊ နော အသိက္ခိတာယ ပရိသာယ။ သုသိက္ခိတာယ ဟိ ပရိသာယ ယော အညတော လဘတိ၊ သော နှ ဂဏှာတိ။ အညတော အလဘန္တောပိ ပမာဏယုတ္တမေဝ ဂဏှာတိ၊ နာတိရေကံ။ အယံ ပန သာရဏီယဓမ္မော ဧဝံ ပုနပ္ပုနံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဒေန္တေသာပိ ဒွါဒသဟိ ဝဿေဟိ ပူရတိ၊ နှ တတော သြဒ်ံ။ သစေ ဟိ ဒွါဒသမေ ဝဿေ သာရဏီယဓမ္မ-ပူရကော ပိဏ္ဍပါတပူရံ ပတ္တံ အာသနသာလာယံ ဌပေတွာ နဟာယိတုံ ဂစ္ဆတိ၊ သံဃတ္ထေရော စ ကဿသော ပတ္တောတိ၊ ‘‘သာရဏီယ-ဓမ္မပူရကဿာ’’တိ ဝုတ္တေ “အာဟရထ နံ”နွှဲ သဗ္ဗံ ပိဏ္ဍပါတံ ဝိစာရေတွာ ဘုဉ္ဇိတွာ စ ရိတ္တံ ပတ္တံ ဒဖေတိ။ အထ သော ဘိက္ခု ရိတ္တံ ပတ္တံ ဒိသွာ “မယှံ အနဝသေသေတွာဝ ပရိဘုဉ်ိသူ”တိ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ သာရဏီယဓမ္မော ဘိဇ္ဇတိ၊ ပုန ဒွါဒသဝဿာနိ ပူရေတဗ္ဗော ဟောတိ။ တိတ္ထိယပရိဝါသဿဒိသော ဟေသ၊ သကိံ ခဏ္ဍေ ဇာတေ ပုန ပူရေတဗ္ဗောဝ။ ယော ပန ‘‘လာဘာ

ဝတ မေ, သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ၊ ယသ မေ ပတ္တဂတံ အနာပုဏ္ဏာဝ သဗြဟ္မစာရီ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ”တိ သောမနသံ ဇနေတိ၊ တသ ပုဏ္ဏာ နာမ ဟောတိ။

ဧဝံ ပူရိတသာရဏီယဓမ္မသ ပန နေဝ ဇာသာ၊ န မဏ္ဍရိယံ ဟောတိ။ သောမနသ္သာနံ ပိယော ဟောတိ, သုလဘပစ္စယော စ၊ ပတ္တဂတမသ ဒိယျမာနမ္ပိ နဒိယတိ၊ ဘာဇနိယဘဏ္ဍဒွာနေ အဂ္ဂဘဏ္ဍံ လဘတိ၊ ဘယေ ဝါ ဆာတကေ ဝါ သမ္ပတ္တေ ဒေဝတာ ဥဿုက္ကံ အာပဇ္ဇန္တိ။

တတြိမာနိ ဝတ္ထူနိ—သေနဂိရိဝါသိ တိဿတ္ထေရော ကိရ မဟာဂိရိဂါမံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ ပဉ္စသ မဟာထေရာ နာဂဒီပံ စေတိယဝန္ဒနတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တာ ဂိရိဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ကိဋ္ဌိ အလဒ္ဓါ နိက္ခမိံသု။ ထေရော ပန ပဝိသန္တော တေ ဒိသ္ဝာ ပုစ္ဆိ “လဒ္ဓံ ဘန္တေ”တိ။ ဝိစရိမ္ဘ အာဝုသောတိ။ သော တေသံ အလဒ္ဓဘာဝံ ဉတ္ဝာ အာဟ “ဘန္တေ ယာဝါဟံ အာဂစ္ဆာမိ၊ တာဝ ဣဓေဝ ဟောထာ”တိ။ မယံ အာဝုသော ပဉ္စသ ဇနာ ပတ္တတေမနမတ္တမ္ပိ နလဘိမ္ဘာတိ။ ဘန္တေ နေဝါသိကာ နာမ ပဋိဗလာ ဟောန္တိ၊ အလဘန္တာပိ ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂသဘာဂံ ဇာနန္တိတိ။ ထေရာ အာဂမေသုံ။ ထေရော ဂါမံ ပါဝိသိ၊ ဓုရဂေဟေယေဝ မဟာဉပါသိကာ ဒီရဘတ္တံ သဇ္ဇေတ္ဝာ ထေရံ ဩလောကယမာနာ ဋ္ဌိတာ။ အထ ထေရသ ဒွါရံ သမ္ပတ္တသေဝ ပတ္တံ ဟူရေတ္ဝာ အဒါသိ၊ သော တံ အာဒါယ ထေရာနံ သန္တိကံ ဂန္ဒ္ဝာ ဂဏ္ဍထ ဘန္တေတိ သံဃတ္ထေရံ အာဟ။ ထေရော “အမှေဟိ ဇ္ဇေကေဟိ ကိဋ္ဌိ န လဒ္ဓံ၊ အယံ သီဃမေဝ ဂဟေတ္ဝာ အာဂတော၊ ကိံ နု ခေါ”တိ သေသာနံ မုခံ ဩလောကေသိ။ ထေရော ဩလောကနာကာရေနေဝ ဉတ္ဝာ “ဘန္တေ ဓမ္မေန သမေန လဒ္ဓပိဏ္ဍပါတော၊ နိက္ကုက္ကုစ္စာ ဂဏ္ဍထာ”တိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗေသံ ယာဝဒတ္ထံ ဒတ္ဝာ အတ္တနာပိ ယာဝဒတ္ထံ ဘုဉ္ဇိ။

အထ နံ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ထေရာ ပုစ္ဆိံသု “ကဒါ အာဝုသော လောကုတ္တရဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈိ”တိ။ နတ္ထိ မေ ဘန္တေ လောကုတ္တရဓမ္မောတိ။ ဗျာန-လာဘိသိ အာဝုသောတိ။ ဇတမ္ပိ မေ ဘန္တေ နတ္ထိတိ။ နနု အာဝုသော ပါဋိဟာရိယန္တိ။ သာရဏီယဓမ္မော မေ ဘန္တေ ဟူရိတော၊ တသ မေ ဓမ္မသ ဟူရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ သစေပိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ ဟောတိ၊ ပတ္တဂတံ န ဒိယတီတိ။ တေ သုတ္ဝာ “သာဓု သာဓု သပ္ပုရိသ, အနုစ္ဆဝိကမိဒံ တုယ္ဟ”န္တိ အာဟံသု။ ဣဒံ တာဝ “ပတ္တဂတံ န ဒိယတီ”တိ ဣတ္ထေ ဝတ္ထု။

အယမေဝ ပန ထေရော စေတိယပဗ္ဗတေ ဂိရိဘဏ္ဍမဟာဟူဇာယ ဒါနဋ္ဌာနံ ဂန္ဒ္ဝာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကိံ ဝရဘဏ္ဍန္တိ ပုစ္ဆိ။ ဒွေ သာဋကာ ဘန္တေတိ။ ဇတေ

မယ္ပံ ပါပုဏိသန္တိတိ။ တံ သုတ္ဝာ အမစ္ခေ ရညော အာရောစေသိ "ကော ဒဟရော ဧဝံ ဝဒတီ"တိ။ ဒဟရဿ ဧဝံ စိတ္တံ၊ မဟာထေရာနံ ပန သုခုမ-သာဋကာ ဝန္ဒန္တိတိ ဝတ္ဝာ မဟာထေရာနံ ဒဿာမီတိ ဌပေတိ။ တဿ ဘိက္ခုသံယေ ပဋိပါဋိယာ ဌိတေ ဒေန္တေသ မတ္ထကေ ဌပိတာပိ တေ သာဋကာ ဟတ္ထံ နာရောဟန္တိ။ အညေ အာရောဟန္တိ။ ဒဟရဿ ဒါနကာလေ ပန ဟတ္ထံ အာရုဠှာ။ သော တဿ ဟတ္ထေ ပါတေတွာ အမစ္စဿ မုခံ ဩလော-ကေတွာ ဒဟရံ နိသီဒါပေတွာ ဒါနံ ဒတွာ သံဃံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဒဟရဿ သန္တိကေ နိသီဒိတွာ "ဘန္တေ ဇုမံ ဓမ္မံ ကဒါ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ထာ"တိ အာဟ။ သော ပရိယာယေနာပိ အသန္တံ အဝဒန္တော "နတ္ထိ မယ္ပံ မဟာရာဇ လောကုတ္တရ-ဓမ္မော"တိ အာဟ။ နနု ဘန္တေ ပုဗ္ဗေ အဝစုတ္ထာတိ။ အာမ မဟာရာဇ, သာရဏိယဓမ္မပူရကော အဟံ၊ တဿ မေ ဓမ္မဿ ပူရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဘာဇနီယဘဏ္ဍဒွာနေ အဂ္ဂဘတ္တံ ပါပုဏာတိတိ။ "သာဓု သာဓု ဘန္တေ အနုဿရိကမိဒံ တုယ္ဟ"န္တိ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကာမိ။ ဇုဒံ "ဘာဇနီယဘဏ္ဍဒွာနေ အဂ္ဂဘတ္တံ ပါပုဏာတိ"တိ ဣတ္ထေ ဝတ္ထု။

ဗြာဟ္မဏဘတိသဘယေ ပန ဘာတရဂါမဝါသိနော နာဂဏ္ဍေရိယာ အနာ-ရောစေတွာဝ ပလာယိ"သု။ ထေရိ ပစ္ဆာသသမယေ "အတိဝိယ အပ္ပနိဿ္သေါသော ဂါမော၊ ဥပဓာရေထ တာဝါ"တိ ဒဟရဘိက္ခုနိယော အာဟ။ တာ ဂန္ဒွာ သမ္ဗေသံ ဂတဘာဝံ ဥတ္ဝာ အာဂမ္မ ထေရိယာ အာရောစေသုံ။ သာ သုတ္ဝာ "မာ တုမှေ တေသံ ဂတဘာဝံ စိန္တယိတ္ထ၊ အတ္တနော ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာယောနိသော မနသိကာရေသုယေဝ ယောဂံ ကရောထာ"တိ ဝတ္ဝာ ဘိက္ခာစာရဝေလာယံ ပါရုပိတ္ဝာ အတ္တဒွါဒသမာ ဂါမဒွါရေ နိဋ္ဌောဓမူလေ အဋ္ဌာသိ။ ရက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ဒွါဒသန္နမ္ပိ ဘိက္ခုနိနံ ပိဏ္ဍပါတံ ဒတွာ "အယျေ မာ အညတ္ထ ဂစ္ဆထ၊ နိစ္စံ ဇုဓေဝ ထော"တိ အာဟ။ ထေရိယာ ပန ကနိဋ္ဌ-ဘာတာ နာဂဏ္ဍေရော နာမ အတ္ထိ၊ သော "မဟန္တံ ဘယံ၊ န သက္ကာ ဇုမ ယာပေတုံ၊ ပရတီရံ ဂမိဿာမီ"တိ အတ္တဒွါဒသမောဝ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနာ နိက္ခန္တော ထေရိံ ဒိသွာ ဂမိဿာမီတိ ဘာတရဂါမံ အာဂတော။ ထေရိ "ထေရာ အာဂတာ"တိ သုတ္ဝာ တေသံ သန္တိကံ ဂန္ဒွာ ကိံ အယျာတိ ပုစ္ဆိ။ သော တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိ။ သာ "အဇ္ဇ ကေဒိဝသံ ဝိဟာရေယေဝ ဝသိတ္ဝာ သွေ ဂမိဿထာ"တိ အာဟ။ ထေရာ ဝိဟာရံ အဂမံသု။

၁-ဒွေ သာဋကာ (သျာ)

ထေရိ ပုနဒိဝသေ ရုက္ခမူလေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ထေရံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ "ဒုမံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ အာဟ။ ထေရော "ဝဋ္ဋိဿတိ ထေရိ"တိ ဝတ္ဝာ တုဏှီ အဒ္ဒာသိ။ ဓမ္မိကော တာတ ပိဏ္ဍပါတော၊ ကုက္ကုစ္စံ အကတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇထာတိ။ "ဝဋ္ဋိဿတိ ထေရိ"တိ။ သာ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ အာကာသေ ခိပိ။ ပတ္တော အာကာသေ အဒ္ဒာသိ။ ထေရော "သတ္တတာလမတ္တေ ဋ္ဌတမ္ပိ ဘိက္ခုနိဘတ္တမေဝ ထေရိ"တိ ဝတ္ဝာ "ဘယံ နာမ သဗ္ဗကာလံ နု ဟောတိ၊ ဘယေ ဝူပသန္တေ အရိယဝံသံ ကထယမာနော 'ဘော ပိဏ္ဍပါတိက ဘိက္ခုနိ-ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဝိတိနာမယိတ္ထာ'တိ စိတ္တေန အနုဝဒိယမာနော သန္ဓေမ္ဗေတုံ နသက္ခိဿာမိ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟောထ ထေရိယော"တိ မဂ္ဂံ အာရုဟိ။

ရုက္ခဒေဝတာပိ "သစေ ထေရော ထေရိယာ ဟတ္ထတော ပိဏ္ဍပါတံ ပရိ-ဘုဉ္ဇိဿတိ၊ နု နံ နိဝတ္တေဿာမိ။ သစေ နု ပရိဘုဉ္ဇိဿတိ၊ နိဝတ္တေဿာမိ"တိ စိန္တယမာနာ ဌတ္ဝာ ထေရဿ ဂမနံ ဒိသ္ဝာ ရုက္ခာ သြရုယှ ပတ္တံ ဘန္တေ ဒေထာတိ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ထေရံ ရုက္ခမူလံယေဝ အာနေတ္ဝာ အာသနံ ပညပေတ္ဝာ ပိဏ္ဍပါတံ ဒတ္ဝာ ကတဘတ္တကိစ္စံ ပဋိညံ ကာရေတ္ဝာ ဒ္ဝါဒသ ဘိက္ခုနိယော ဒ္ဝါဒသ ဘိက္ခူ။ စ သတ္တဝဿာနိ ဥပဋ္ဌဟိ။ ဣဒံ "ဒေဝတာ ဥဿုက္ကံ အာပဇ္ဇန္တိ"တိ ဣဏ္ဍေ ဝတ္ထု။ တတြ ဟိ ထေရိ သာရဏီယဓမ္မပုရိကာ အဟောသိ။

အခဏ္ဍာနိတိအာဒိသု ယဿ သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု အာဒိမှိ ဝါ အန္တေ ဝါ သိက္ခာပဒံ ဘိန္ဒံ ဟောတိ၊ တဿ သီလံ ပရိယန္တေ ဆိန္နသာဋကော ဝိယ **ခဏ္ဍံ** နာမ။ ယဿ ပန ဝေမဇ္ဈေ ဘိန္ဒံ၊ တဿ မဇ္ဈေ ဆိဒ္ဒသာဋကော ဝိယ **ဆိဒ္ဒံ** နာမ ဟောတိ။ ယဿ ပန ပဋိပါဋိယာ ဒ္ဝေ တီဏိ ဘိန္နာနိ၊ တဿ ပိဋ္ဌိယံ ဝါ ကုစ္ဆိယံ ဝါ ဥဋ္ဌိတေန ဝိသဘာဂဝဏ္ဏေန ကာဠရတ္တာဒိနံ အညတရ-ဝဏ္ဏာ ဂါဝိ ဝိယ **သဗလံ** နာမ ဟောတိ။ ယဿ ပန အန္တရန္တရာ ဝိသ-ဘာဂမိန္ဒုစိတ္တြာ ဂါဝိ ဝိယ **ကမ္မာသံ** နာမ ဟောတိ။ ယဿ ပန သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ အဘိန္နာနိ၊ တဿ တာနိ သိလာနိ **အခဏ္ဍာနိ အဆိဒ္ဒါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ** နာမ ဟောန္တိ။ တာနိ ပနေတာနိ တဏှာဒါသဗျတော မောစေတ္ဝာ ဘုဇိဿဘာဝကရဏတော **ဘုဇိဿာနိ**၊ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ဝိညူဟိ ပသတ္ထတ္တာ **ဝိညုပသတ္ထာနိ**၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ အပရာမဋ္ဌတ္တာ, "ဣဒံ နာမ တုံ အာပန္နပုဗ္ဗော"တိ ကေနစိ ပရာမဋ္ဌုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ စ **အပရာမဋ္ဌာနိ**၊ ဥပစာရသမာဓိံ ဝါ အပ္ပနာသမာဓိံ ဝါ သံဝတ္တယန္တီတိ **သမာဓိသံဝတ္တ-နိကာနိ**တိ ဝုစ္စန္တိ။

သီလသာမညဂတာ ဝိဟရိဿန္တိတိ တေသု တေသု ဒိသာဘာဂေသု ဝိဟရန္တေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သမာနဘာဝူပဂတသီလာ ဝိဟရိဿန္တိ။ သောတာပန္နာဒိနဉ္ဍိ သီလံ သမုဒ္ဒန္တရေပိ ဒေဝလောကေပိ ဝသန္တာနံ အညေသံ သောတာပန္နာဒိနံ သီလေန သမာနမေဝ ဟောတိ၊ နတ္ထိ မဂ္ဂသီလေ နာနတ္တံ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ယာယံ ဒိဋ္ဌိတိ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ **အရိယာ**တိ နိဒ္ဒေါသာ။ နိယျာတိတိ **နိယျာနိကာ။ တက္ကရဿာ**တိ ယော တထာကာရိ ဟောတိ။ **သမ္မဒုက္ခက္ခယာယာ**တိ သမ္မဒုက္ခက္ခယတ္ထံ။ **ဒိဋ္ဌိသာမညဂတာ**တိ သမာနဒိဋ္ဌိဘာဝံ ဥပဂတာ ဟုတ္ဝာ ဝိဟရိဿန္တိ။ **ဝုဋ္ဌိယေါ**တိ ဧဝံ ဝိဟရန္တာနံ ဝုဋ္ဌိယေဝ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိတိ။

၁၄၂။ **တေဒေဝ မဟုလန္တိ** အာသန္နပရိနိဗ္ဗာနတ္တာ ဘိက္ခူ ဩဝဒန္တော ပုနပ္ပုနံ တေံယေဝ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ။ **ဣတိ သီလ**န္တိ ဧဝံ သီလံ တ္ထေကံ သီလံ။ တ္ထေ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ **သီလံ**၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာ **သမာဓိ**၊ ဝိပဿနာ-ပညာ **ပညာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သီလပရိဘာဝိတော**တိအာဒိသု ယသ္မိံ သီလေ ဌတ္ဝာဝ မဂ္ဂသမာဓိံ ဖလသမာဓိံ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ ဧသော တေန သီလေန ပရိဘာဝိတော မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ ယမ္ပိ သမာဓိမ္ပိ ဌတ္ဝာ မဂ္ဂပညံ ဖလပညံ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ သာ တေန သမာဓိနာ ပရိဘာဝိတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ယာယ ပညာယ ဌတ္ဝာ မဂ္ဂစိတ္တံ ဖလစိတ္တံ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ တံ တာယ ပရိဘာဝိတံ **သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ**။

ယထာဘိရန္တန်တိ ဗုဒ္ဓါနံ အနဘိရတိပရိတသိတံ နာမ နတ္ထိ၊ ယထာရုစိ ယထာအဇ္ဈာသယန်တိ ပန ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အာယာမာ**တိ ဧဟိ ယာမ။ "အယာမာ"တိပိ ပါဌော၊ ဂစ္ဆာမာတိ အတ္ထော။ **အာနန္ဒာ**တိ ဘဂဝါ သန်တိကာဝစရတ္တာ ထေရံ အာလပတိ။ ထေရော ပန "ဂဏ္ဍယာဝုသော ပတ္တစီဝရာနိ၊ ဘဂဝါ အသုကဋ္ဌာနံ ဂန်တုကာမော"တိ ဘိက္ခူနံ အာရောစေတိ။

၁၄၄-၁၄၅။ **အမ္ဗလဋ္ဌိကာဂမနံ ဥတ္တာနမေဝ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော**တိအာဒိ **သမ္ပသာဒနီယေ**[1] ဝိတ္ထာရိတံ။

၁-ဒီ ၃-၈၂-ဝိဇ္ဇေ ပါဋိ။

ဒုသီလအာဒီနဝဝဏ္ဏနာ

၁၄၀။ ပါဠိလိဂမနေ **အာဝသထာဂါရန္တိ** အာဂန္တုကာနံ အာဝသထဂေဟံ။ ပါဠိလိဂါမေ ကိရ နိစ္စကာလံ ဒ္ဝိန္နံ ရာဇူနံ သဟာယကာ အာဂန္တွာ ကုလာနိ ဂေဟတော နီဟရိတ္ဝာ မာသမ္ပိ အဗ္ဘမာသမ္ပိ ဝသန္တိ။ တေ မနုဿာ နိစ္စုပဋ္ဌာတာ "တေသံ အာဂတကာလေ ဝသနဋ္ဌာနံ ဘဝိဿတီ"တိ နဂရမဇ္ဈေ မဟတိံ သာလံ ကရိတ္ဝာ တဿာ ကေသ္မိံ ပဒေသေ ဘက္ခူပဋ္ဌိသာမနဋ္ဌာနံ, ကေသ္မိံ ပဒေသေ နိဝါသဋ္ဌာနံ အကံသု။ တေ "ဘဂဝါ အာဂတော"တိ သုတ္ဝာဝ "အမှေဟိ ဂန္တွာပိ ဘဂဝါ အာနေတဗ္ဗော သိယာ၊ သော သယမေဝ အမှာကံ ဝသနဋ္ဌာနံ သမ္ပတ္တော၊ အဇ္ဇ ဘဂဝန္တံ အာဝသထေ မင်္ဂလံ ဝဒါပေဿာမာ"တိ တေဒတ္ထမေဝ ဥပသင်္ကမန္တာ။ တသ္မာ ဧဝမာဟံသု။ **ယေန အာဝသထာဂါရန္တိ** တေ ကိရ "ဗုဒ္ဓါ နာမ အရညဉ္ဈာသယာ အရညာရာမာ အန္တောဂါမေ ဝသိတုံ ဗ္ဟန္တေယျုံ ဝါ နော ဝါ"တိ ဘဂဝတော မနံ အဇာနန္တာ အာဝသထာဂါရံ အပ္ပဋိဇဂ္ဂိတ္ဝာဝ အာဂမံသု။ ဗ္ဟဒါနိ ဘဂဝတော မနံ ဥတ္ဝာ ပုရေတရံ ဂန္တွာ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမာတိ ယေနာဝသထာဂါရံ၊ တေနုပသင်္ကမိံသု။ **သမ္ဗသန္တိ ရိန္တိ** ယထာ သဗ္ဗံ သန္တံ ဟောတိ၊ ဧဝံ သန္တိ ရိံ[1]။

၁၄၉။ **ဒုသီလော**တိ အသီလော နိဿီလော။ **သီလဝိပန္နော**တိ ဝိပန္နသီလော ဘိန္နသံဝရော။ **ပမာဒါဓိကရဏန္တိ** ပမာဒကာရဏာ။

ဗ္ဟဒ္ဓ သုတ္တံ ဂဟဋ္ဌာနံ ဝသေန အာဂတံ၊ ပဗ္ဗဇိတာနမ္ပိ ပန လဗ္ဘတေဝ။ ဂဟဋ္ဌော ဟိ ယေန ယေန သိပ္ပဋ္ဌာနေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေတိ ယဒိ ကသိယာ ယဒိ ဝဏိဇ္ဇာယ။ ပါဏာတိပါတာဒိဝသေန ပမတ္တော တံ တံ ယထာကာလံ သမ္ပာဒေတုံ န သက္ကောတိ၊ အထဿ မူလမ္ပိ ဝိနဿတိ၊ မာဃာတကာလေ ပါဏာတိပါတံ ပန အဒိန္နာဒါနာဒိနိ စ ကရောန္တော ဒဏ္ဍဝသေန မဟတိံ ဘောဂဇာနိံ နိဂစ္ဆတိ။ ပဗ္ဗဇိတော ဒုသီလော စ ပမာဒကာရဏာ သီလတော ဗုဒ္ဓဝစနတော စျာနတော သတ္ထာရိယဓနတော စ ဇာနိံ နိဂစ္ဆတိ။

ဂဟဋ္ဌဿ "အသုကော နာမ အသုကကုလေ ဇာတော ဒုသီလော ပါပဓမ္မော ပရိစ္ဆတ္တဗ္ဗဓလောကပရလောကော[2] သလာကဘတ္တမတ္တမ္ပို နဒေတိ"တိ စတုပရိသမဇ္ဈေ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ "အသုကော နာမ နာသက္ခိ သီလံ ရက္ခိတုံ၊ န ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဟေတုံ၊

၁-သန္တိရိတံ (သျာ) ၂-ပရိစ္ဆတ္တဗ္ဗဓလောကပရလောကတ္ထော (က)

ဝေဇ္ဇကမ္မာဒီဟိ ဇိဝတိ၊ ဆဟိ အဂါရဝေဟိ သမန္နာဂတော”တိ ဧဝံ အဇ္ဈာဂ်ဆတိ။

အဝိသာရဒေါတိ ဂဟဋ္ဌော တာဝ “အဝသံ ဗဟူနံ သန္တိပါတဋ္ဌာနေ ကေစိ မမ ကမ္မံ ဇာနိဿန္တိ၊ အထ မံ နိဂ္ဂဏှိဿန္တိ”တိ ဝါ, “ရာဇကုလဿ ဝါ ဒဿန္တိ”တိ သဘယော ဥပသင်္ကမတိ၊ မင်္ဂုဘူတော ပတ္တက္ခန္ဓော အဓောမုခေါ အင်္ဂါလိကေန ဘူမိံ ကသန္တော နိသီဒတိ၊ ဝိသာရဒေါ ဟုတ္ဝာ ကထေတုံ န သက္ကောတိ။ ပဗ္ဗဇိတော ပိ “ဗဟူ ဘိက္ခူ သန္တိပတိတာ၊ အဝသံ ကော စိ မမ ကမ္မံ ဇာနိဿတိ၊ အထ မေ ဥပေါသထမ္ပိ ပဝါရဏမ္ပိ ဌပေတ္ဝာ သာမညတော စာဝေတ္ဝာ နိက္ကမိဿန္တိ”တိ သဘယော ဥပသင်္ကမတိ၊ ဝိသာရဒေါ ဟုတ္ဝာ ကထေတုံ န သက္ကောတိ။ ဧကစ္စော ပန ဒုဿီလော ပိ ဒပ္ပိတော ဝိယ[1] ဝိစရတိ၊ သော ပိ အဇ္ဈာသယေန မင်္ဂုံ ဟောတိယေဝ။

သမ္မုဋ္ဌော ကာလံ ကရောတိတိ တဿ ဟိ မရဏမဉ္စေ နိပန္နဿ ဒုဿီလကမ္မေ သမာဒါယ ပဝတ္တိတဋ္ဌာနံ အာပါထမာဂစ္ဆတိ၊ သော ဥမ္မီလေတ္ဝာ ဇုဓလောကံ ပဿတိ၊ နိမီလေတ္ဝာ ပရလောကံ ပဿတိ၊ တဿ စတ္တာရော အပါယာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ သတ္တိသတေန သိသေ ပဟရိယမာနော ဝိယ ဟောတိ၊ သော “ဝါရေထ, ဝါရေထာ”တိ ဝိရဝန္တော မရတိ။ တေန ဝုတ္တံ “သမ္မုဋ္ဌော ကာလံ ကရောတိ”တိ။ ပဏ္ဍမပဒံ ဥတ္တာနမေဝ။

၁၅၀။ **အာနိသံသကထာ** ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၅၁။ **ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဓမ္မိယာ ကထာယာ**တိ အညာယ ပါဋိမုတ္တကာယ ဓမ္မိကထာယ စေဝ အာဝသထာနုမောဒနာယ စ အာကာသဂဂ်ံ ဩတာရေန္တော ဝိယ, ယောဇနပ္ပမာဏံ မဟာမဂ်ံ ပိဋ္ဌေတ္ဝာ မဂ္ဂပါနံ ပါယေန္တော ဝိယ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ သန္နသေတ္ဝာ သမ္ပဟံသေတ္ဝာ ဥယျောဇေသိ။ **အဘိက္ကန္တာ**တိ အတိက္ကန္တာ ခီဏာ ခယဝယံ ဥပေတာ[2]။ **သုညာဂါရန်**္တိ ပါဋိယေက္ကံ သုညာဂါရံ နာမ နတ္ထိ၊ တတ္ထေဝ ပန ဧကပသေ သာဏိပါကာရေန ပရိက္ခိပိတ္ဝာ “ဇုဓ သတ္ထာ ဝိသမိသတိ”တိ မဏ္ဍကံ ပညပေသုံ။ ဘဂဝါ “စတ္ဂုဟိပိ ဇုရိယာပထေဟိ ပရိဘုတ္တံ ဧတေသံ မဟပ္ဖလံ ဘဝိသတိ”တိ တတ္ထ သိဟသေယျံ ကပ္ပေသိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “သုညာဂါရံ ပါဝိသိ”တိ။

၁–အဒုဿီလော ဝိယ (သျာ)　ဒဗ္ဗီကော ဝိယ (က)　ဒဗ္ဗီတော ဝိယ (သာရတ္ထဒီပနီ)

၂–အဘိက္ကန္တာတိ နိက္ခန္တာ ခီဏာ (သျာ)　အဘိက္ကန္တာတိ အတိက္ကန္တာ ပရိက္ခီဏာ (အံ-ဋ ၃-အဋ္ဌကနိပါတေ ဥပေါသထသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ)

ပါဋလိပုတ္တနဂရမာပနဝဏ္ဏနာ

၁၅၃။ **သုနီဓဝဿကာရော**တိ သုနီဓော စ ဝဿကာရော စ ဒွေ ဗြာဟ္မဏာ။ **မဂဓမဟာမတ္တာ**တိ မဂဓရညော မဟာမတ္တာ မဟာအမစ္စာ၊ မဂဓရဋ္ဌေ ဝါ မဟာမတ္တာ မဟတိယာ ဇာသရိယမတ္တာယ သမန္နာဂတာတိ **မဂဓမဟာမတ္တာ**။ **ပါဋလိဂါမေ နဂရန္တိ** ပါဋလိဂါမံ နဂရံ ကတ္တာ မာပေန္တိ။ **ဝဇ္ဇီနံ ပဋိ-ဗာဟာယာ**တိ ဝဇ္ဇိရာဇကုလာနံ အာယမုခပစ္ဆိန္ဒနတ္ထံ။ **သဟဿေဝါ**တိ[1] ဧကေကဝဂ္ဂဝသေန သဟဿံ သဟဿံ ဟုတ္တာ။ **ဝဋ္ဋေန္တီ**တိ ဃရဝတ္ထုံ။ **စိတ္တာနိ နမန္တီ နိဝေသနာနိ မာပေတု**န္တိ ရညော ရာဇမဟာမတ္တာနဉ္စ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာပါဌကာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ။ တေ ကိရ အတ္တနော သိပ္ပါနုဘာဝေန ဟေဋ္ဌာ ပထဝိယံ တိဿတ္ထမတ္တေ ဌာနေ ‘‘ဣဓ နာဂဂ္ဂါဟော ဣဓ ယက္ခဂ္ဂါဟော ဣဓ ဘူတဂ္ဂါဟော ပါသာဏော ဝါ ခါဏုကော ဝါ အတ္ထီ’’တိ ပဿန္တိ။ တေ တဒါ သိပ္ပံ ဇပ္ပိတ္ဝာ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဒိံ မန္တယမာနာ ဝိယ မာပေန္တိ။ အထ ဝါ နေသံ သရိရေ ဒေဝတာ အဓိမုစ္စိတ္ဝာ တတ္ထ တတ္ထ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ စိတ္တံ နာမေန္တိ။ တာ စတ္ဂူသု ကောဏေသု ခါဏုကေ ကောဋ္ဋေတ္ဝာ ဝတ္ထုမ္ဘိ ဂဟိတမတ္တေ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ။ သဒ္ဓါနံ ကုလာနံ သဒ္ဓါ ဒေဝတာ တထာ ကရောန္တိ၊ အသဒ္ဓါနံ ကုလာနံ အသဒ္ဓါ ဒေဝတာဝ။ ကိံ ကာရဏာ? သဒ္ဓါနဉ္ဒိ ဧဝံ ဟောတိ ‘‘ဣဓ မနုဿာ နိဝေသနံ မာပေတ္ဝာ ပဌမံ ဘိက္ခုသံဃံ နိသီဒါပေတ္ဝာ မင်္ဂလံ ဝဟာပေဿန္တိ[2]၊ အထ မယံ သိလဝန္တာနံ ဒဿနံ, ဓမ္မကထံ ပဋိဝိဿဇ္ဇနံ အနုမောဒနဉ္စ သောတုံ လဘိဿာမ၊ မနုဿာ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အမှာကံ ပတ္တိံ ဒဿန္တီ’’တိ။

တာဝတိံသေဟိတိ ယထာ ဟိ ဧကသ္မိံ ကုလေ ဧကံ ပဏ္ဍိတမနုဿံ, ဧကသ္မိံ ဝါ ဝိဟာရေ ဧကံ ဗဟုဿုတဘိက္ခုံ ဥပါဒါယ ‘‘အသုကကုလေ မနုဿာ ပဏ္ဍိတာ, အသုကဝိဟာရေ ဘိက္ခူ ဗဟုဿုတာ’’တိ သဒ္ဒေါ အဿုဏိတ္ထ၊ ဧဝမေဝ သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဝိဿကမ္မဉ္စ[3] ဒေဝပုတ္တံ ဥပါဒါယ ‘‘တာဝတိံသာ ပဏ္ဍိတာ’’တိ သဒ္ဒေါ အဿုဏတော။ တေနာဟ ‘‘တာဝတိံသေဟိ’’တိ။ တာဝတိံသေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေတ္ဝာဝိ ဒိယ မာပေန္တိတိ အတ္ထော။

ယာဝတာ အရိယံ အာယတနန္တိ ယတ္တကံ အရိယကမနုဿာနံ သြသရဏဂဒ္ဒဝါနံ နာမ အတ္ထိ။ **ယာဝတာ ဝဏိပဗ္ဗထော**တိ ယတ္တကံ ဝါဏိဇာနံ

၁-သဟဿသေဝါတိ (က) သဟဿသေဝါတိ (ဋီကာယံ ပါဌန္တရံ)
၂-ဝဒါပေဿန္တိ (က) ၃-ဝိသုကမ္မဉ္စ (က)

အာဘတဘဏ္ဍသ ရာသိဝသေနေဝ ကယဝိက္ကယဒ္ဒါနံ နာမ, ဝါဏိဇာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဝါ အတ္ထိ။ **ဣဒံ အဂ္ဂနဂရန္တိ** တေသံ အရိယာယတနဝဏ္ဏိပ္ပထာနံ ဣဒံ အဂ္ဂနဂရံ ဇေဋ္ဌကံ ပါမောက္ခံ ဘဝိဿတီတိ။ **ပုဋဘေဒနန္တိ** ဘဏ္ဍပုဋဘေဒနဋ္ဌာနံ၊ ဘဏ္ဍဘဏ္ဍိကာနံ[1] မောစနဋ္ဌာနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သကလဇမ္ဗုဒီပေ အလဒ္ဓဘဏ္ဍမိ ဟိ ဣဓေဝ လဘိဿန္တိ၊ အညတ္ထ ဝိက္ကယေန အဂစ္ဆန္တမိ စ ဣဓေဝ ဂမိဿတိ[2]။ တသ္မာ ဣဓေဝ ပုဋံ ဘိန္ဒိဿန္တီတိ အတ္ထော။ စတူသု ဟိ ဒ္ဝါရေသု စတ္တာရိ သဘာယံ[3] ကေန္တိ ဧဝံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပဏ္ဍသတသဟဿာနိ ဥဋ္ဌဟိဿန္တီတိ ဒဿေတိ။

အဂ္ဂိတော ဝါတိအာဒိသု စကာရတ္ထော ဝါသဒ္ဒေါ၊ အဂ္ဂိနာ စ ဥဒကေန စ မိထုဘေဒေန စ နာသိဿတီတိ အတ္ထော။ ဧကေကောဋ္ဌာသော အဂ္ဂိနာ နာသိဿတိ၊ နိဗ္ဗာပေတုံ နာ သက္ခိဿန္တိ။ ဧကံ ဂဏ်ါ ဂဟေတ္ဝာ ဂမိဿတိ။ ဧကော "ဣမိနာ အဂါထိတံ အမုဿ, အမုနာ အကထိတံ ဣမဿာ"တိ ဝဒန္တာနံ ပိသုဏဝါစာနံ ဝသေန ဘိန္နာနံ မနုဿာနံ အညမညဘေဒေနေဝ နာသိဿတီတိ အတ္ထော။ ဣတိ ဝတ္ဝာ ဘဂဝါ ပစ္ဆာသကာလေ ဂဏ်ါယ တီရံ ဂန္ဓွာ ကတမုခေဝဝနော ဘိက္ခာစာရဝေလံ အာဂမယမာနော နိသီဒိ။

၁၅၃။ သုနိဓဝဿကာရာပိ "အမှာကံ ရာဇာ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဥပဋ္ဌာကော၊ သော အမှေ ပုစ္ဆိဿတိ၊ 'သတ္ထာ ကိရ ပါဠလိဂါမံ အဂမာသိ၊ တဿ သန္တိကံ ဥပသင်္ကမိတ္ထ နု ဥပသင်္ကမိတ္ထာ'တိ။ ဥပသင်္ကမိမှာတိ စ ဝုတ္တေ 'နိမန္တယိတ္ထ နု နိမန္တယိတ္ထာ'တိ စ ပုစ္ဆိဿတိ။ နု နိမန္တယိမှာတိ စ ဝုတ္တေ အမှာကံ ဒေါသံ အာရောပေတ္ဝာ နိဂ္ဂဏှိဿတိ။ ဣဒ္ဓုာပိ မယံ အာဂတဋ္ဌာနေ နဂရံ မာပေမ၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဂတဂတဋ္ဌာနေ ကာဋကဏ္ဏိသတ္တာ ပဋိက္ကမန္တိ။ တံ မယံ နဂရမဂ်လံ ဝဒါပေဿာမာ"တိ စိန္တေတ္ဝာ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ နိမန္တယိ[ံ]သု။ တသ္မာ "အထ ဂေါ သုနိဓဝဿကာရာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယန္တိ ပုဗ္ဗဏ္ဟကာလေ။ **နိဝါသေတ္ဝာ**တိ ဂါမပ္ပဝေသနနိဟာရေန နိဝါသနံ နိဝါသေတ္ဝာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတ္ဝာ။ **ပတ္တစီဝရမာဒါယာ**တိ ပတ္တဉ္စ စီဝရဉ္စ အာဒိယိတ္ဝာ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ ကတ္ဝာ။

သီလဝန္တေတ္ထာတိ သီလဝန္တေ တတ္ထ။ **သညတေ**တိ ကာယဝါစာမနေဟိ သညတေ။

၁-ဘဏ္ဍဂဏ္ဌိကာနံ (က) ၂-န အာဂစ္ဆန္တမိ ဣဓေဝါဂမိဿတိ (က) ၃-နဂရမဇ္ဈေ (သျာ)

တာသံ ဒက္ခိဏမာဒိသေတိ သံဃဿ ဒိန္နေ စတ္တာရော ပစ္ဆယေ တာသံ ဃရဒေဝတာနံ အာဒိသေယျ၊ ပတ္တိံ ဒဒေယျ။ **ပုဗ္ဗတာ ပုဗ္ဗယန္တိ**တိ "ဣမေ မနုဿာ အမှာကံ ဥတကာပိ နဟာန္တိ၊ ဝေမို နော ပတ္တိံ ဒေန္တိ"တိ ဇာဝရက္ခံ သုသံဝိဟိတံ ကရောထာတိ သုဋ္ဌု အာရက္ခံ ကရောန္တိ။ **မာနိတာ မာနယန္တိ**တိ ကာလာနုကာလံ ဗလိကမ္မကရဏေန မာနိတာ "ဧတေ မနုဿာ အမှာကံ ဥတကာပိ နဟာန္တိ၊ စတုမာသဆမာသန္တရေ နော ဗလိကမ္မံ ကရောန္တိ"တိ မာနေန္တိ၊ မာနေန္တိယော ဥပ္ပန္နံ ပရိဿယံ ဟရန္တိ[1]။

တတော နံတိ တတော နံ ပက္ကိတဇာတိကံ မနုဿံ။ **သြရသ**န္တိ ဥရေ ဌပေတွာ သံဝဍ္ဎိတံ၊ ယထာ မာတာ သြရသံ ပုတ္တံ အနုကမ္ပတိ၊ ဥပ္ပန္နပရိဿယဟရဏတ္ထ-မေဝ တဿ ဝါယမတိ၊ ဧဝံ အနုကမ္ပန္တိ အတ္ထော။ **ဘဒြာနိ ပဿတီ**တိ သုန္ဒရာနိ ပဿတိ။

၁၅၄။ **ဥဒ္ဓုမံ**တိ ပါရဂမနတ္ထာယ အာဏိယော ကောဋ္ဋေတွာ ကတံ။ **ကုလ**န္တိ ဝလ္လိအာဒိဟိ ဗန္ဓိတွာ ကတံ။

"ယေ တရန္တိ အဏ္ဏဝ"န္တိ ဂါထာယ **အဏ္ဏဝ**န္တိ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ယောဇနမတ္တံ ဂမ္ဘီရဿ စ ပုထုလဿ စ ဥဒကဋ္ဌာနဿေတံ အဓိဝစနံ။ **သရ**န္တိ ဣဓ နဒီ အဓိပ္ပေတာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ယေ ဂမ္ဘီရဝိတ္ထတံ တဏှာ-သရံ တရန္တိ၊ တေ အရိယမဂ္ဂသင်္ခါတံ သေတုံ ကတ္ဝာန။ **ဝိသဋ္ဌ ပလ္လလာနိ** အနာမသိက္ခာ ဥဒကဘရိတာနိ နိန္နဋ္ဌာနာနိ။ အယံ ပန ဣဒံ အပုမတ္ထကံ တရိတုကာမော ပိ ကုလ္လဥ္ဉိ ဇနော ပဗန္ဓတိ၊ ဗုဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ ဝိနာယေဝ ကုလ္လေန တိဏ္ဏာ မေဓာဝိနော ဇနာတိ။

ပဌမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အရိယသစ္စကထာဝဏ္ဏနာ

၁၅၅။ **ကောဋ္ဌိကေမာ**တိ မဟာပနာဒဿ ပါသာဒကောဋ္ဌိယံ ကတကေမာ။ **အရိယသစ္စာနန္တိ** အရိယဘာဝကရာနံ သစ္စာနံ။ **အနနုဗောဓော**တိ အဗုဇ္ဈနေန အဇာနနေန။ **အပ္ပဋိဝေဓော**တိ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈနေန။ **သန္ဓာဝိတ**န္တိ ဘဝတော ဘဝံ ဂမနဝသေန သန္ဓာဝိတံ။ **သံသရိတ**န္တိ ပုနပ္ပုနံ ဂမနာဂမနဝသေန သံသရိတံ။

၁-ဟနန္တိ (က)

မမဥ္ဉေ တုမှာကဉ္ဉာတိ မယာ စ တုမှေဟိ စ။ အထ ဝါ **သန္ဓာဝိတံ သံသရိတန္တိ** သန္ဓာဝနံ သံသရဏံ မမဥ္ဉေ တုမှာကဉ္စ အဟောသီတိ ဝေမတ္တေ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဘဝနေတ္တိ သမူဟတာ**တိ ဘဝတော ဘဝံ နယနသမတ္ထာ တဏှာရဇ္ဇု သုဋ္ဌု ဟတာ ဆိန္နာ အပ္ပဝတ္တိကတာ။

အနာဝတ္တိဓမ္မသမ္မောဓိပရာယဏဝဏ္ဏနာ

၁၅၆။ **နာတိကာ**တိ ကေဏ တဋ္ဌာကံ နိဿာယ ဒ္ဝိန္နံ စူဋုပိတုမဟာပိတု-ပုတ္တာနံ ဒ္ဝေ ဂါမာ။ **နာတိကေ**တိ ကေသ္မိံ ဉာတိဂါမကေ။ **ဂိဉ္ဇကာဝသထေ**တိ ဂိဉ္ဇကာမယေ အာဝသထေ။

၁၅၇။ **သြရမ္ဘာဂိယာန**န္တိ ဟေဋ္ဌာဘာဂိယာနံ၊ ကာမဘဝေယေဝ ပဋိ-သန္ဓိဂ္ဂါဟာပကာနန္တိ အတ္ထော။ သြရန္တိ လဒ္ဓနာမေဟိ ဝါ တိဟိ မဂ္ဂေဟိ ပဟာတဗ္ဗာနိတိပိ **သြရမ္ဘာဂိယာနိ**။ တတ္ထ ကာမဋ္ဌေန္ဒြော, ဗျာပါဒေါတိ ဒုမာန-ဒ္ဝေ သမာပတ္တိယာ ဝါ အဝိက္ခမ္ဘိတာနိ, မဂ္ဂေန ဝါ အသမုစ္ဆိန္နာနိ နိဗ္ဗတ္တဝဝသေန ဥဒ္ဓံ ဘာဂံ ရူပဘဝဋ္ဌေ အရူပဘဝဋ္ဌေ ဂန္ဒ္ဓံ န ဒေန္တီ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒီနိ တိဏိ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တမိ အာနေတ္ဝာ ပုန ဗုဇ္ဈေဝ နိဗ္ဗတ္တာပေန္တီတိ သဗ္ဗာနိပိ သြရမ္ဘာ-ဂိယာနေဝ။ **အနာဝတ္တိဓမ္မော**တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန အနာဂမနသဘာဝေါ။

ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာတိ ထေ္ထ ကဒါစိ ကရဟစိ ဥပ္ပတ္တိယာ စ, ပရိယုဋ္ဌာနမန္ဒတာယ စာတိ ဒ္ဝေဓာပိ တနုဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သကဒါ-ဂါမိဿ ဟိ ပုထုဇ္ဇနာနံ ဝိယ အဘိဏှံ ရာဂါဒယော နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကဒါစိ ကရဟစိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ စ ပုထုဇ္ဇနာနံ ဝိယ ဗဟလဗဟလာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မန္ဒီကပတ္တံ ဝိယ တနုကတနုကာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဒီဃဘာဏကတိပိဋ္ဌကမဟာသီဝတ္ထေရော ပနာဟ ''ယသ္မာ သကဒါဂါမိဿ ပုတ္တမိတရော ဟောန္တိ၊ သြရောဓာ စ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဗဟလာ ကိလေသာ။ ဣဒံ ပန ဘဝတနုကဝသေန ကထိတ''န္တိ။ တံ အဋ္ဌကထာယံ ''သောတာပန္နဿ သတ္တဘဝေ ဌပေတ္ဝာ အဋ္ဌမေ ဘဝေ ဘဝတနုကံ နတ္ထိ။ သကဒါဂါမိဿ ဒ္ဝေ ဘဝေ ဌပေတ္ဝာ ပဉ္စသု ဘဝေသု ဘဝတနုကံ နတ္ထိ။ အနာဂါမိဿ ရူပါရူပဘဝေ ဌပေတ္ဝာ ကာမဘဝေ ဘဝတနုကံ နတ္ထိ။ ဒီဃာသဝဿ ကိသ္မိဉ္စိ ဘဝေ ဘဝတနုကံ နတ္ထီ''တိ ဝုတ္တာတ္တာ ပဋိက္ခိတ္တံ ဟောတိ။

ဣမံ လောကန္တိ ဣမံ ကာမာဝစရလောကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ အယဉ္ဟေတ္ထ အဓိပ္ပါယော၊ သစေ ဟိ မနုဿေသု သကဒါဂါမိဖလံ ပတ္တော ဒေဝေသု

နိဗ္ဗတ္တိတ္ထာ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကရောတိ၊ ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ။ အသက္ကောန္တော ပန အဝဿံ မနုဿလောကံ အာဂန္ဆာ သစ္ဆိကရောတိ။ ဒေဝေသု သကဒါဂါမိဖလံ ပတ္တောပိ သစေ မနုဿေသု နိဗ္ဗတ္တိတ္ထာ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကရောတိ၊ ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ။ အသက္ကောန္တော ပန အဝဿံ ဒေဝလောကံ ဂန္ဆာ သစ္ဆိကရောတီတိ။

အဝိနိပါတဓမ္မောတိ ဏ္ဌေ ဝိနိပတနံ ဝိနိပါတော၊ နာဿ ဝိနိပါတော ဓမ္မောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော။ စတူသု အပါယေသု အဝိနိပါတဓမ္မော စတူသု အပါယေသု အဝိနိပါတသဘာဝေါတိ အတ္ထော။ **နိယတော**တိ ဓမ္မနိယာမေန နိယတော။ **သမ္မောဓိပရာယဏော**တိ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယသင်္ခါတာ သမ္မောဓိ ပရံ အယနံ အဿ, ဂတိ ပဋိသရဏံ အဝဿံ ပတ္တဗ္ဗာတိ သမ္မောဓိပရာယဏော။

ဓမ္မာဒါသဓမ္မပရိယာယဝဏ္ဏနာ

၁၅၈။ **ဝိဟေသာ**တိ တေသံ တေသံ ဉာဏဂတိံ ဉာဏူပပတ္တိံ ဉာဏာဘိသမ္ဘုဏံ ဩလောကေန္တသ္သ ကာယကိလမထောဝ ဒေသ အာနန္ဒ တထာဂတသ္သာတိ ဒီပေတိ၊ စိတ္တဝိဟေသာ ပန ဗုဒ္ဓါနံ နတ္ထိ။ **ဓမ္မာဒါသန္တိ** ဓမ္မမယံ အာဒါသံ။ **ယေနာ**တိ ယေန ဓမ္မာဒါသေန သမန္နာဂတော။ **ဒိဏ္ဏာပါယာဒိဂုဏတိဝိနိပါတော**တိ ဣဒံ နိရယာဒိနံယေဝ ဝေဝစနဝသေန ဝုတ္တံ။ နိရုယာဒယော ဟိ ဝမှိသင်္ခါတတော အယတော အပေတတ္တာ **အပါယာ**။ ဒုက္ခဿ ဂတိ ပဋိသရဏာန္တိ **ဒုဂ္ဂတိ**။ ယေ ဒုက္ကဋကာရိနော၊ တေ ဏ္ဌေ ဝိဝသာ နိပတန္တိတိ **ဝိနိပါတာ**။

အဝေစ္စပ္ပသာဒေနာတိ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ ယထာဘူတတော ဉာတတ္တာ အစလေန အစ္ဆုတေန ပသာဒေန။ ဥပရိ ပဒဒ္ဝယေပိ ဧသေဝ နယော။ **ဣတိပိ သော ဘဂဝါ**တိအာဒိနံ ပန ဝိတ္ထာရော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တော။

အရိယကန္တေဟိတိ အရိယာနံ ကန္တေဟိ ပိယေဟိ မနာပေဟိ။ ပဠု သိလာနိ ဟိ အရိယသာဝကာနံ ကန္တာနိ ဟောန္တိ၊ ဘဝန္တရေပိ အဝိဇဟိတဗ္ဗတော။ တာနိ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗောပိ ပနေတ္ထ သံဝရော လဒ္ဓတိယေဝ။

သောတာပန္နောဟမသ္မီတိ ဣဒံ ဒေသနာသီသမေဝ။ သကဒါဂါမိအာဒယောပိ ပန သကဒါဂါမိဟမသ္မီတိအာဒိနာ နယေန ဗျာကရောန္တိယေဝါတိ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဟိ သိက္ခာပဒါဝိရောဓေန ယုတ္တဋ္ဌာနေ ဗျာကရဏံ အနုညာတမေဝ ဟောတိ။

အမ္ဗပါလိဂဏ္ဌိကာဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁၆၁။ **ဝေသာလိယံ ဝိဟရတီ**တိ ဗ္ဂေ တေန ခေါ ပန သမယေန ဝေသာလိ ဣဒ္ဓါ စေဝ ဟောတိ ဖိတာ စာတိအာဒိနာ ခန္ဓကေ၁ ဝုတ္တနယေန ဝေသာလိယာ သမ္ပန္နဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အမ္ဗပါလိဝနေ**တိ အမ္ဗပါလိယာ ဂဏိကာယ ဥယျာနဘူတေ အမ္ဗဝနေ။ **သတော ဘိက္ခဝေ**တိ ဘဂဝါ အမ္ဗပါလိဒဿနေ သတိပစ္စုပဋ္ဌာနတ္ထံ ဝိသေသတော ဗ္ဂဓ သတိပဋ္ဌာနဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ သရတီတိ **သတော**။ သမ္ပဇာနာတီတိ **သမ္ပဇာနော**။ သတိယာ စ သမ္ပဇညေန စ သမန္နာဂတော ဟုတ္ဝာ ဝိဟရေယျာတိ အတ္ထော။ **ကာယေ ကာယာနုပဿီ**တိ-အာဒိသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ ဝဏ္ဏာဝ။

နီလာတိ ဗ္ဂဒံ သမ္ဘသဂ်ါဟကံ။ **နီလဝဏ္ဏာ**တိအာဒိ တဿဝ ဝိဘာဂ-ဒဿနံ။ တတ္ထ နာ တေသံ ပကတိဝဏ္ဏော နီလော၊ နီလဝိလေပနဝိလိတ္တတ္တာ ပနေတံ ဝုတ္တံ။ **နီလဝတ္ထာ**တိ ပဋဒုကူလကောသေယျာဒိနိုပိ တေသံ နီလာနေဝ ဟောန္တိ။ **နီလာလင်္ကာရာ**တိ နီလမဏိဟိ နီလပုပ္ဖေဟိ အလင်္ကတာ၊ ရထာပိ တေသံ နီလမဏိခစိတာ နီလဝတ္ထပရိက္ခိတ္တာ နီလဒ္ဓဇာ နီလဝမ္မိကေဟိ နီလာ-ဘရဏေဟိ နီလအဿေဟိ ယုတ္တာ၊ ပတောဒလဋ္ဌိယောပိ နီလာယေဝါတိ ဗ္ဂမိနာ နယေန သမ္ဘပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပရိဝုဋေ**တိ ပဟရိ၂။ **ကိံ ဇဇ အမ္ဗပါလီ**တိ ဇေတိ အာလပနဝစနံ၊ ဘောတိ အမ္ဗပါလိ ကိံ ကာရဏာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ''ကိဿာ''တိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထ အတ္ထော။ **သာဟာရန္တိ** သဇနပဒံ။ **အင်္ဂလိံ ဖောဋေသု**န္တိ အင်္ဂလိံ စာလေသုံ။ **အမ္ဗကာယာ**တိ ဗ္ဂတ္ထိကာယ။

ယေသန္တိ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ ယေဟိ အဒိဋ္ဌာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဩလောကေထာ**တိ ပသ္သထ။ **အဝလောကေထာ**တိ ပုနပ္ပုနံ ပသ္သထ။ **ဥပသံဟရထာ**တိ ဥပနေထ၊ ဗ္ဂမံ လိ၌ဝိပရိသံ တုမှာကံ စိတ္တေန တာဝတိံသ-သဒိသံ ဥပသံဟရထ ဥပနေထ အလ္လီယာပေထ။ ယထေဝ တာဝတိံသာ အဘိရူပါ ပါသာဒိကာ နီလာဒိနာနာဝဏ္ဏာ၊ ဧဝမိမေ လိ၌ဝိရာဇာနောပိတိ တာဝတိံသေဟိ သမကေ ကတ္ဝာ ပသ္သထာတိ အတ္ထော။

ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ အနေကသတေဟိ သုတ္တေဟိ စက္ခာဒိနံ ရူပါဒိသု နိမိတ္တဂ္ဂါဟံ ပဋိသေဓေတ္ဝာ ဗ္ဂဓ မဟန္တေန ဥဿာဟေန နိမိတ္တဂ္ဂါဟေ ဥယျော-ဇေတီတိ? ဟိတကာမတာယ။ တတြ ကိရ ကေစ္ဗေ ဘိက္ခူ။ ဩသန္နဝိရိယာ၊

၁-ဗိ ၃-၃၇၇-ဗိန္ဒေ။　　၂-ပဟာရေသိ (?)

တေသံ သမ္ပတ္တိယာ ပလောဘေန္တော "အပ္ပမာဒေန သမဏဓမ္မံ ကရောန္တာနံ ဧဝရူပါ ဇာသရိယသမ္ပတ္တိ သုလဘာ"တိ သမဏဓမ္မေ ဉဿာဟဇနနတ္ထံ အာဟ။ အနိစ္စလက္ခဏဝိဘာဝနတ္ထဉ္စာပိ ဧဝမာဟ။ နစိရဿေဝ ဟိ သတ္ထုပိမေ အဇာတသတ္တုဿ ဝသေန ဝိနာသံ ပါပုဏိဿန္တိ။ အထ နေသံ ရဇ္ဇသိရိသမ္ပတ္တိံ ဒိဿာ ဠိတဘိက္ခူ။ "တထာရူပါယပိ နာမ သိရိသမ္ပတ္တိယာ ဝိနာသော ပညာယိဿတီ"တိ အနိစ္စလက္ခဏံ ဘာဝေတ္ဝာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿန္တိတိ အနိစ္စလက္ခဏဝိဘာဝနတ္ထံ အာဟ။

အဓိဝါသေတူတိ အမ္ဗပါလိယာ နိမန္တိတဘာဝံ ဉတ္ဝာပိ ကသ္မာ နိမန္တေန္တိတိ? အသဒ္ဒဟနတာယ ဧဧဝ ဝတ္တာသ်ေသန စ။ သာ ဟိ ဓုတ္တာ ဇူတ္ထိံ အနိမန္တေတ္ဝာပိ နိမန္တေမိတိ ဝဒေယျာတိ တေသံ စိတ္တံ အဟောသိ၊ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ ဂမနကာလေ စ နိမန္တေတ္ဝာ ဂမနံ နာမ မနုဿာနံ ဝတ္တမေဝ။

ဝေဠုဝဂါမဝဿူပဂမနဝဏ္ဏနာ

၁၆၃။ **ဝေဠုဝဂါမကော**တိ ဝေသာလိယာ သမီပေ ဝေဠုဝဂါမော။ **ယထာမိတ္တာနီ**အာဒီသု မိတ္တာ မိတ္တာဝ။ **သန္နိဋ္ဌာ**တိ တတ္ထ တတ္ထ သဂ််မ္ဗ ဒိဋ္ဌမတ္တာ နာတိဒဋ္ဌမိတ္တာ။ **သမ္ဘတ္တာ**တိ သုဋ္ဌု ဘတ္တာ သိနေဟဝန္တော ဒဋ္ဌမိတ္တာ။ ယေသံ ယေသံ ယတ္ထ ယတ္ထ ဧဝရူပါ ဘိက္ခူ။ အတ္ထိ၊ တေ တေ တတ္ထ တတ္ထ ဝဿံ ဥပေထာတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ ဧဝမာဟ? တေသံ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယ။ တေသဉ္ဟိ ဝေဠုဝဂါမကေ သေနာသနံ နပ္ပဟောတိ၊ ဘိက္ခာပိ မန္ဒာ။ သမန္တာ ဝေသာလိယာ ပန ဗဟူနိ သေနာသနာနိ၊ ဘိက္ခာပိ သုလဘာ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ အထ ကသ္မာ "ယထာသုခံ ဂစ္ဆထာ"တိ န ဝိဿဇ္ဇေသိ? တေသံ အနုကမ္ပာယ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "အဟံ ဒဿမာသမတ္တံ ဌတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ သစေ ဣမေ ဒုရံ ဂစ္ဆိဿန္တိ၊ မမ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ဒဋ္ဌုံ နသက္ခိဿန္တိ။ အထ နေသံ "သတ္ထာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တော အမှာကံ သတိမတ္တမ္ပိ နအဒါသိ၊ သစေ ဇာနေယျာမ၊ ဧဝံ နဲ ဒူရေ ဝသေယျာမာ"တိ ဝိပ္ပဋိသာရော ဘဝေယျ။ ဝေသာလိယာ သမန္တာ ပန ဝသန္တာ မာသဿ အဋ္ဌဝါရေ အာဂန္တွာ ဓမ္မံ သုဏိဿန္တိ သုဂတောဝါဒံ လဘိဿန္တီ"တိ န ဝိဿဇ္ဇေသိ။

၁၆၄။ **ခရော**တိ ဖရုသော။ **အာဗာဓော**တိ ဝိသဘာဂရောဂေါ။ **ဗာဠှော**တိ ဗလဝတိယော။ **မာရဏန္တိကော**တိ မရဏန္တံ မရဏသန္တိကံ ပါပနသမတ္ထော။ **သတော သမ္ပဇာနော အဓိဝါသေသိ**တိ သတိံ သူပဋ္ဌိတံ ကတ္ဝာ ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ အဓိဝါသေသိ။ **အဓိဟညမာနော**တိ ဝေဒနာနုဝတ္တနပဿေန

အပရာပရံ ပရိဝတ္တနံ အကရောန္တော အပိဋ္ဌိယမာနော အဒုက္ခိယမာနောဝ အဓိဝါသေသိ။ **အနာမန္တေတွာ**တိ အဇာနာပေတွာ။ **အနုပလောကေတွာ**တိ နု အပလောကေတွာ၊ သြဝါဒါနုသာသနိံ အဒတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဗိရိယေနာ**ဘိ ပုဗ္ဗဘာဂဝိရိယေန စေဝ ဖလသမာပတ္တိဝိရိယေန စ။ **ပဋိပဏာမေတွာ**တိ ဝိကွန္ဒေတွာ။ **ဇိဝိတသင်္ခါရန်**္တ ထြေ ဇိဝိတမိဗွိ ဇိဝိတသင်္ခါရော။ ယေန ဇိဝိတံ သန်ဓိယတိ ဆိဒ္ဇမာနံ ဃဋ္ဋေတွာ ဌပိယတိ၊ သော ဖလသမာပတ္တိဓမ္မောပိ ဇိဝိတသင်္ခါရော။ သော ဣဓ အဓိပ္ပေတော။ **အဓိဋ္ဌာယာ**တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပဝတ္တေတွာ၊ ဇိဝိတဋ္ဌပနသမတ္ထံ ဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇေယျန်္တ အယမေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော။

ကိံ ပန ဘဂဝါ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဖလသမာပတ္တိံ နု သမာပဇ္ဇတီတိ။ သမာပဇ္ဇတိ။ သာ ပန ခဏိကသမာပတ္တိ။ ခဏိကသမာပတ္တိ စ အန္တောသမာပတ္တိယံယေဝ ဝေဒနံ ဝိကွန္ဒေတိ၊ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတမတ္တသ္မ ကဋပါတေန ဝါ ကဋလပါတေန ဝါ ဆိန္နသေဝါလော ဝိယ ဥဒကံ ပုန သရိတုံ ဝေဒနာ အဇ္ဈောတ္ထရတိ။ ယာ ပန ရူပသတ္တကံ အရူပသတ္တကဒ္ဓု နိဂ္ဂုမ်ံ နိဇ္ဇဋုံ ကတွာ မဟာဝိပဿနာဝသေန သမာပန္နာ သမာပတ္တိ၊ သာ သုဋ္ဌု ဝိကွန္ဒေတိ။ ယထာ နာမ ပုရိသေန ပေါက္ခရဏိံ ဩဂါဟေတွာ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ သုဋ္ဌု အပဗ္ဗူဟေ့ာ သေဝါလော စိရေန ဥဒကံ ဩတ္ထရတိ၊ ဧဝမေဝ တတော ဝုဋ္ဌိတသ စိရေန ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ ဘဂဝါ တံ ဒိဝသံ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကေ အဘိနဝဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေန္တော ဝိယ ရူပသတ္တကံ အရူပသတ္တကံ နိဂ္ဂုမ်ံ နိဇ္ဇဋုံ ကတွာ စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ သန္နေတွာ မဟာဝိပဿနာယ ဝေဒနံ ဝိကွန္ဒေတွာ "ဒသမာသေ မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာ"တိ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိ။ သမာပတ္တိဝိကွန္ဒိတာ ဝေဒနာ ဒသမာသေ န ဥပ္ပဇ္ဇိယေဝ။

ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတောဘိ[1] ဂိလာနော ဟုတွာ ပုန ဝုဋ္ဌိတော။ **မဓုရကဇာတော ဝိယာ**တိ သဇ္ဇာတဂရုဘာဝေါ သဇ္ဇာတထဒ္ဓဘာဝေါ သူလေ ဥတ္တာသိတပုရိသော ဝိယ။ နု **ပက္ခာယန်္တီ**တိ နုပဂကာသန်္တိ၊ နာနာကာရတော နု ဥပဋ္ဌဟန်္တိ။ **ဓမ္မာဝိမံ နု ပဋိဘန်္တီ**တိ သတိပဋ္ဌာနာဒိဓမ္မာ မယ္ဟံ ပါကဋာ နု ဟောန်္တိတိ ဒီပေတိ။ တန်္တိဓမ္မာ ပန ထေရဿ သုပဂုဏာ။ နု **ဥဒါဟရတီ**တိ ပစ္ဆိမံ သြဝါဒံ နု ဒေတိ။ တံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။

၁–ဂိလ: နဝုဋ္ဌိတောတိ (က)

၁၆၅။ **အနန္တရံ အဗာဟိရန္တိ** ဓမ္မဝသေန ဝါ ပုဂ္ဂလဝသေန ဝါ ဥဘယံ အကတ္ဝာ။ "တ္ထောကံ ဓမ္မံ ပရဿ နဒေသဿာမိ"တိ ဟိ စိန္တေန္တော ဓမ္မံ အဗ္ဘန္တရံ ကရောတိ နာမ။ "တ္ထောကံ ပရဿ ဒေသဿာမိ"တိ စိန္တေန္တော ဓမ္မံ ဗာဟိရံ ကရောတိ နာမ။ "ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒေသဿာမိ"တိ စိန္တေန္တော ပန ပုဂ္ဂလံ အဗ္ဘန္တရံ ကရောတိ နာမ။ "ဣမဿ န ဒေသဿာမိ"တိ စိန္တေန္တော ပုဂ္ဂလံ ဗာဟိရံ ကရောတိ နာမ။ ဧဝံ အကတ္ဝာ ဒေသိတောတိ အတ္ထော။ **အာစရိယမုဋ္ဌိ**တိ ယထာ ဗာဟိရကာနံ အာစရိယမုဋ္ဌိ နာမ ဟောတိ။ ဒဟရ-ကာလေ ကဿစိ အကထေတ္ဝာ ပစ္ဆိမကာလေ မရဏမဉ္စေ နိပန္နာ ပိယမနာ-ပဿ အန္တေဝါသိကဿ ကထေန္တိ၊ ဧဝံ တထာဂတဿ "ဣဒံ မဟလ္လကကာလေ ပစ္ဆိမဒ္ဒါနေ ကထေသာမိ"တိ မုဋ္ဌိံ ကတ္ဝာ "ပရိဟရိဿာမိ"တိ ဌပိတံ ကိဉ္စိ နတ္ထိတိ ဒဿေတိ။

အဟံ ဘိက္ခုသံဃန္တိ အဟမေဝ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဟရိဿာမိတိ ဝါ။ **မမုဒ္ဒေ-သိကောတိ** အဟံ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗဋ္ဌေန ဥဒ္ဒေသော အဿာတိ မမုဒ္ဒေသိကော။ မံယေဝ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ မမ ပစ္ဆာသိသမာနော ဘိက္ခုသံဃော ဟောတု၊ မမ အစ္စယေန ဝါ မာ အဟောသုံ၊ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဟောတ္ဝာတိ ဣတိ ဝါ ယဿ အာသယော အတ္ထော။ **နု ဧဝံ ဟောတီ**တိ ဗောဓိပလ္လင်္ကေယေဝ ဣဿာမစ္ဆရိ-ယာနံ ဝိဟတတ္တာ ဧဝံ နု ဟောတိ။ **သ ကိန္တိ** သော ကိံ။ **အာသီတိကောတိ** အသီတိသံဝစ္ဆရိကော။ ဣဒံ ပစ္ဆိမဝယအနုပ္ပတ္တဘာဝဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **ဝေဒမိဿ-ကေနာ**တိ[1] ဗာဟဗန္ဓစ္ဆဗန္ဓာဒိနာ ပဋိသမ်္ဘိဒဏ္ဏေန ဝေဒမိဿကေန။ **မညေ**တိ ဇိဏ္ဏာသကဋ္ဌံ ဝိယ ဝေဒမိဿကေန မညေ ယာပေတိ။ အရဟတ္တဖလဝေဒနေန စတုဋ္ဌရိယာပထကပ္ပနံ တထာဂတဿ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။

ဣဒါနိ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော **ယသ္မိံ အာနန္ဒ သမယေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သဗ္ဗနိမိတ္တာန**န္တိ ရူပနိမိတ္တာဒိနံ။ **ဧကစ္စာနံ ဝေဒနာန**န္တိ လောကိယာနံ ဝေဒနာနံ။ **တသ္မာတိဟာနန္ဒာ**တိ ယသ္မာ ဣမိနာ ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေန ဖာသု ဟောတိ၊ တသ္မာ တုမ္ဟေပိ တဒတ္ထာယ ဧဝံ ဝိဟရထာတိ ဒဿေတိ။ **အတ္တဒီပါ**တိ မဟာသမုဒ္ဒဂတဒီပံ ဝိယ အတ္တာနံ ဒီပံ ပတိဋ္ဌံ ကတ္ဝာ ဝိဟရထ။ **အတ္တသရဏာ**တိ အတ္တဂတိကာဝ ဟောထ၊ မာ အညဂတိကာ။ **ဓမ္မဒီပဓမ္မ-သရဏပဒေသုပိ** ဧသေဝ နယော။ **တမတဂ္ဂေ**တိ တမအဂ္ဂေ။ မစ္ဆေ တကာရော ပဒသန္ဓိဝသေန ဝုဒ္ဓော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ဣမေ အဂ္ဂတမာတိ တမတဂ္ဂါ"တိ။ ဧဝံ သမ္ဗံ တမယောဂံ[2] ဆိန္ဒိတ္ဝာ အတိဝိယ အဂ္ဂေ ဥတ္တမဘာဝေ

၁-ဝေဒမိဿကေနာတိ (က) ၂-တမသောတံ (သံ-ဋ္ဌ ၃-သတိပဋ္ဌာနသံယုတ္တဝဏ္ဏနာယံ)

ဧတေ အာနန္ဒ မမ ဘိက္ခူ။ ဘဝိဿန္တိ။ တေသံ အတိအဂ္ဂေ ဘဝိဿန္တိ၊ ယေ ကေစိ သိက္ခာကာမာ၊ သဗ္ဗေပိ တေ[1] စတုသတိပဋ္ဌာနဂေါစရာဝ ဘိက္ခူ။ အဂ္ဂေ ဘဝိဿန္တိတိ အရဟတ္တနိကူဋေန ဒေသနံ သင်္ကာတိ။

ဒုတိယဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဓိကဏ္ဍာဘာသကထာဝဏ္ဏနာ

၁၆၆။ **ဝေသာလိံ ဒိက္ခာယ ပါဝိသီ**တိ ကဒါ ပါဝိသိ? ဥက္ကစေလတော နိက္ခမိတ္ဝာ ဝေသာလိံ ဂတကာလေ။ ဘဂဝါ ကိရ ဝုဋ္ဌဝဿော ဝေဠုဝဂါမကာ နိက္ခမိတ္ဝာ သာဝတ္ထိံ ဂမိဿာမိတိ အာဂတမဂ္ဂေနေဝ ပဋိနိဝတ္တန္တော အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ပတ္ဝာ ဇေတဝနံ ပါဝိသိ။ ဓမ္မသေနာပတိ ဘဂဝတော ဝတ္တံ ဒဿေတ္ဝာ ဒိဝါဋ္ဌာနံ ဂတော။ သော တတ္ထ အန္တေဝါသိကေသု ဝတ္တံ ဒဿေတ္ဝာ ပဋိက္ကန္တေသု ဒိဝါဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇိတ္ဝာ စမ္မက္ခဏ္ဍံ ပညပေတ္ဝာ ပါဒေ ပက္ခာလေတ္ဝာ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္ဝာ ဖလသမာပတ္တိံ ပါဝိသိ။ အထဿ ယထာပရိစ္ဆေဒေန တတော ဝုဋ္ဌိတသ အယံ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ ''ဗုဒ္ဓါ နု ခေါ ပဌမံ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ အဂ္ဂသာဝကာ နု ခေါ''တိ။ တတော ''အဂ္ဂသာဝကာ ပဌမ''န္တိ ဥတ္ဝာ အတ္တနော အာယုသင်္ခါရံ ဩလောကေသိ။ သော ''သတ္တာဟ-မေဝ မေ အာယုသင်္ခါရော ပဝတ္တတီ''တိ ဥတ္ဝာ ''ကတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမီ''တိ စိန္တေသိ။ တတော **''ရာဟုလော** တာဝတိံသေသု[2] ပရိနိဗ္ဗုတော၊ **အညာသိ-ကောဏ္ဍညတ္ထေရော** ဆဒ္ဒန္တဒဟော၊ အဟံ ကတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမီ''တိ ပုန စိန္တေန္တော မာတရံ အာရဗ္ဘ သတိံ ဥပ္ပါဒေသိ ''မယ္ဟံ မာတာ သတ္တာနံ အရဟန္တာနံ မာတာ ဟုတ္ဝာပိ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃေသု အပ္ပသန္နာ၊ အတ္ထိ နု ခေါ တဿာ ဥပနိဿယော၊ နတ္ထိ နု ခေါ''တိ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂသ ဥပနိဿယံ ဒိသ္ဝာ ''ကဿ ဒေသနာယ အဘိသမယော ဘဝိဿတီ''တိ ဩလောကေန္တော ''မမေဝ ဓမ္မဒေသနာယ ဘဝိဿတိ၊ နာ အညဿ။ သစေ ခေါ ပနာဟံ အပ္ပေါဿုက္ကော ဘဝေယျံ၊ ဘဝိဿန္တိ မေ ဝတ္တာရော 'သာရိ-ပုတ္တတ္ထေရော အဝသေသဇနာနုဗ္ဗိ အဝဿယော ဟောတိ။ တထာ ဟိဿ သမစိတ္တာသုတ္တဒေသနာဒိဝသေ[3] ကောဋိသတသဟဿဒေဝတာ အရဟတ္တံ

၁-သဗ္ဗေသမ္ပိ တေသံ (?)
၂-တာဝတိံသေ (သျာ)
၃-ဥက္ကဝေလတော (သျာ)
၄-အံ ၁-၆၄-ပိဋ္ဌေ။

ပတ္တာ။ တယော မဂ္ဂေ ပဋိပန္နဒေဝတာနံ ဂဏနာ နတ္ထိ။ အညေသု စ ဌာနေသု အနေကာ အဘိသမယာ ဒီဃန္တိ။ ထေရေဝ စိတ္တံ ပသာဒေတ္ဝာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တာနေဝ အသီတိကုလသဟဿာနိ။ သော ဒါနိ သကမာတုမိစ္ဆာဒဿန-မတ္တမ္ပိ ဟရိတုံ နာသက္ခိ'တိ။ တသ္မာ မာတရံ မိစ္ဆာဒဿနာ မောစေတ္ဝာ ဇာတောဝရကေယေဝ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမီ''တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ ''အဇ္ဇေဝ ဘဂဝန္တံ အနုဇာနာပေတ္ဝာ နိက္ခမိဿာမီ''တိ စုန္ဒတ္ထေရံ အာမန္တေသိ ''အာဝုသော စုန္ဒ အမှာကံ ပဗ္ဗသတာယ ဘိက္ခုပရိသာယ သညံ ဒေဟိ 'ဂဏ္ဟာဝုသော ပတ္တစီဝရာနိ၊ ဓမ္မသေနာပတိ နာဋကဂါမံ ဂန္တုကာမော'တိ''။ ထေရော တထာ အကာသိ။ ဘိက္ခူ သေနာသနံ သံသာမေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရ-မာဒါယ ထေရဿ သန္တိကံ အာဂမံသု။ ထေရော သေနာသနံ သံသာမေတ္ဝာ ဒိဝါဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇိတ္ဝာ ဒိဝါဋ္ဌာနဒ္ဝါရေ ဋ္ဌတ္ဝာ ဒိဝါဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တော ''ဣဒံ ဒါနိ ပစ္ဆိမဒဿနံ၊ ပုန အာဂမနံ နတ္ထိ''တိ ပဗ္ဗသတဘိက္ခုပရိဝုတော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဝန္ဒိတ္ဝာ တေဒဂေါစ—

ဆိန္နော ဒါနိ ဘဝိဿာမိ၊ လောကနာထ မဟာမုနိ။
ဂမနာဂမနံ နတ္ထိ၊ ပစ္ဆိမာ ဝန္ဒနာ အယံ။
ဇိဝိတံ အပ္ပကံ မယှံ၊ ဣတော သတ္တာဟမစ္စယေ။
နိက္ခိပေယျာမဟံ ဒေဟံ၊ ဘာရဝေါရောပနံ ယထာ။

အနုဇာနာတု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ အနုဇာနာတု သုဂတော။
ပရိနိဗ္ဗာနကာလော မေ၊ သြဿဋ္ဌော အာယုသင်္ခါရော'တိ။

ဗုဒ္ဓါ ပန ယသ္မာ ''ပရိနိဗ္ဗာဟိ''တိ ဝုတ္တေ မရဏသံဝဏ္ဏနံ သံဝဏ္ဏေန္တိ နာမ၊ ''မာ ပရိနိဗ္ဗာဟိ''တိ ဝုတ္တေ ဝန္ဒနသ ဂုဏံ ကထေန္တိ'တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ဒေါသံ အာရောပေဿန္တီ'၊ တသ္မာ တဒုဘယမ္ပိ န ဝဒန္တိ။ တေန နံ ဘဂဝါ အာဟ ''ကတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိဿသိ သာရိပုတ္တာ''တိ။ ''အတ္ထိ ဘန္တေ မဂဓေသု နာဋကဂါမေ ဇာတောဝရကော၊ တတ္ထာဟံ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမီ''တိ ဝုတ္တေ ''ယဿ ဒါနိ တွံ သာရိပုတ္တ ကာလံ မညသိ၊ ဣဒါနိ ပန တေ ဇေဋ္ဌကနိဋ္ဌ-ဘာတိကာနံ တာဒိသဿ ဘိက္ခုနော ဒဿနံ ဒုလ္လဘံ ဘဝိဿတီတိ ဒေသေဟိ တေသံ ဓမ္မ''န္တိ အာဟ။

ထေရော ''သတ္ထာ မယှံ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနပုဗ္ဗင်္ဂံမံ ဓမ္မဒေသနံ ပစ္ဆာသီသတိ''တိ ဉတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္ဝာ တာလပဏမာဏံ အဘ္ဘာဂဉ္ဆာ ပုန သြရုယ္ဟ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္ဝာ

၁-အာရောပေန္တီ (သျာ၊ က)

သတ္တတာလပ္ပမာဏော[1] အန္တလိက္ခေ ဋ္ဌိတော ဇုဠ္ဍိဝိကုမ္ဘနံ ဒဿေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သကလနဂရံ သန္နိပတိ။ ထေရော သြရုယ္ဟ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ "ဂမနကာလော မေ ဘန္တေ"တိ အာဟ။ ဘဂဝါ "ဓမ္မသေနာပတိ ပဋိပါဒေဿာမီ"တိ ဓမ္မာသနာ ဥဋ္ဌာယ ဂန္ဓကုဋိအဘိမုခေါ ဂန္တွာ မဏိဖလကေ အဋ္ဌာသိ။ ထေရော တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ စတူသု ဌာနေသု ဝန္ဒိတွာ— "ဘဂဝါ ဇုတော ကပ္ပသတသဟဿာဓိကဿ အသင်္ချိယဿ ဥပရိ အနောမဒဿိသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပါဒမူလေ နိပတိတွာ တုမ္ဟာကံ ဒဿနံ ပတ္ထေသိံ၊ သာ မေ ပတ္ထနာ သမိဒ္ဓါ၊ ဒိဋ္ဌာ တုမ္ဟေ၊ တံ ပဋမဒဿနံ၊ ဇုဒံ ပစ္ဆိမဒဿနံ။ ပုန တုမ္ဟာကံ ဒဿနံ နတ္ထီ"တိ—ဝတွာ ဒဿနခမောဒေနသမုဇ္ဇလံ အဇ္ဈလိံ ပဂ္ဂယ္ဟ ယာဝ ဒဿနဝိသယော၊ တာဝ အဘိမုခေါ ပဋိက္ကမိတွာ "ဇုတော ပဋ္ဌာယ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန ကိသ္မိဉ္စိ ဌာနေ ဂမနာဂမနံ နာမ နတ္ထိ"တိ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကာမိ။ ဥဒကပရိယန္တံ ကတွာ မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ။ ဘဂဝါ ပရိဝါရေတွာ ဌိတေ ဘိက္ခူ။ အာဟ "အနုဂန္တ္ဆထ ဘိက္ခဝေ တုမ္ဟာကံ ဇေဋ္ဌဘာတိက"န္တိ။ ဘိက္ခူ။ ယာဝ ဒွါရကောဋ္ဌကာ အဂမံသု။ ထေရော "တိဋ္ဌထ တုမ္ဟေ အာဝုသော အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ"တိ နိဝတ္တာပေတွာ အတ္တနော ပရိသာယေဝ သဒ္ဓိံ ပက္ကာမိ။ မနုဿာ "ပုဗ္ဗေ အယျော ပစ္ဆာဂမနစာရိကံ စရတိ၊ ဇုဒံ ဒါနိ ဂမနံ နု ပုန ပစ္ဆာဂမနာယာ"တိ ပရိဒေဝန္တာ အနုဗန္ဓိံသု။ တေပိ "အပ္ပမတ္တာ ဟောထ အာဝုသော၊ ဧဝံဘာဝိနော နာမ သင်္ခါရာ"တိ နိဝတ္တာပေသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အန္တရာမဂ္ဂေ သတ္တာဟံ မနုဿာနံ အနုဂ္ဂဟံ ကရောန္တော သာယံ နာဠကဂါမံ ပတ္တော ဂါမဒ္ဒါရေ နိဗ္ဗောဓရုက္ခမူလေ အဋ္ဌာသိ။ အထ ဥပရေဝတော နာမ ထေရဿ ဘာဂိနေယျော ဗဟိဂါမံ ဂစ္ဆန္တော ထေရံ ဒိသ္ဝာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ထေရော တံ အာဟ "အတ္ထိ ဂေဟေ တေ အယျိကာ"တိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ဂစ္ဆ အမ္မာကံ ဣဓာဂတ-ဘာဝံ အာရောစေဟိ၊ "ကသ္မာ အာဂတော"တိ စ ဝုတ္တေ "အဇ္ဇ ကိရ ကေဒိဝသံ အန္တောဂါမေ ဘတိဿတိ၊ ဇာတော ဝရကံ ပဋိဇဂ္ဂထ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဘိက္ခုသတာနံ နိဝါသနဋ္ဌာနံ ဇာနာထာ"တိ။ သော ဂန္တွာ "အယျိကေ မယ္ဟံ မာတုလော အာဂတော"တိ အာဟ။ ဣဒါနိ ကုဟိန္တိ။ ဂါမဒ္ဒါရေတိ။ ကေကော ဝ, အညော ဝိ ကောစိ အတ္ထီတိ။ အတ္ထိ ပဗ္ဗဇိတာ ဘိက္ခူတိ။ ကိံ ကာရဏာ အာဂတောတိ။ သော တံ ပဝတ္တိံ[2] အာရောစေသိ။ ဗြာဟ္မဏိ "ကိံ နု ခေါ တ္တေကာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ

၁-ယာဝ သတ္တတာလပ္ပမာဏော (သျာ၊ က)　　၂-ပဝတ္တိံ (သျာ)

ပဋိဇဂ္ဂါပေတိ၊ ဒဟရကာလေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ မဟလ္လကကာလေ ဂိဟိ ဟောတု-ကာမော”တိ စိန္တေန္တိ ဇာတော၀ရကံ ပဋိဇဂ္ဂါပေတ္ဝာ ပဗ္ဗဇတာနံ ဘိက္ခူနံ ၀သနဋ္ဌာနံ ကာရေတ္ဝာ ဒက္ခိဏဝိကာယော ဇာလေတ္ဝာ ထေရဿ ပါဟေသိ။

ထေရော ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပါသာဒံ အဘိရုဟိ။ အဘိရုဟိတ္ဝာ စ ဇာတော-၀ရကံ ပ၀ိသိတ္ဝာ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ၀ “တုမှာကံ ၀သနဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆထာ”တိ ဘိက္ခူ ဥယျောဇေသိ။ တေသု ဂတမတ္တေသုယေ၀ ထေရဿ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ လောဟိတပက္ခန္ဒိကာ မာရဏန္တိကာ ၀ေဒနာ ၀တ္တန္တိ၊ ဧကံ ဘာဇနံ ပ၀ိသတိ၊ ဧကံ နိက္ခမတိ။ ဗြာဟ္မဏိ “မမ ပုတ္တဿ ပ၀တ္တိံ မယံ နံ ရုစ္စတီ”တိ အတ္တနော ၀သနဂ္ဂဋ္ဌါရံ နိဿာယ အဋ္ဌာသိ။ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော “ဓမ္မသေနာပတိ ကုဟိံ ဝိဟရတီ”တိ ဩလောကေန္တာ “နာဋ္ဌကဂါမေ ဇာတော-၀ရကေ ပရိနိဗ္ဗာနမဉ္စေ နိပန္နော၊ ပစ္ဆိမဒဿနံ ဂမိဿာမာ”တိ အာဂမ္မ ၀န္ဒိတ္ဝာ အဋ္ဌံသု။ ထေရော ကေ တုမှေတိ။ မဟာရာဇာနော ဘန္တေတိ။ ကသ္မာ အာဂတတ္ထာတိ။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာ ဘ၀ိဿာမာတိ။ ဟောတု အတ္ထိ ဂိလာနု-ပဋ္ဌာကော၊ ဂစ္ဆထ တုမှေတိ ဥယျောဇေသိ။ တေသံ ဂတာ၀သာနေ တေနေ၀ နယေန သက္ကော ဒေ၀ါနမိန္ဒော။ တသ္မိံ ဂတေ သုယာမာဒယော မဟာဗြဟ္မာ စ အာဂမိံသု။ တေပိ တထေ၀ ထေရော ဥယျောဇေသိ။

ဗြဟ္မဏိ ဒေ၀တာနံ အာဂမနဉ္စ ဂမနဉ္စ ဒိသ္ဝာ “ကေ နု ခေါ ဧတေ မမ ပုတ္တံ ၀န္ဒိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ”တိ ထေရဿ ဂဋ္ဌဋ္ဌါရံ ဂန္ဒွာ “တာတ စုန္ဒ ကာ ပ၀တ္တိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော တံ ပ၀တ္တိံ အာစိက္ခိတ္ဝာ “မဟာဥပါသိကာ ဘန္တေ အာဂတာ”တိ အာဟ။ ထေရော ကသ္မာ အ၀ေလာယ အာဂတတ္ထာတိ ပုစ္ဆိ။ သာ တုယ္ဟံ တာတ ဒဿနတ္ထာယာတိ ၀တ္ဝာ “တာတ ကေ ပဌမံ အာဂတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ဥပါသိကေတိ။ တာတ တုံ စတူဟိ မဟာရာဇေဟိ မဟန္တတရောတိ။ အာရာမိကသဒိသာ ဧတေ ဥပါသိကေ၊ အမှာကံ သတ္ထု ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ ခဂ္ဂဟတ္ထာ ဟုတ္ဝာ အာရက္ခံ အကံသူတိ။ တေသံ တာတ ဂတာ၀သာနေ ကော အာဂတောတိ။ သက္ကော ဒေ၀ါနမိန္ဒောတိ။ ဒေ၀ရာဇတော၀ိ တုံ တာတ မဟန္တတရောတိ။ ဘဂ္ဂဂါဟကသာမဏေရ-သဒိသော သေ ဥပါသိကေ၊ အမှာကံ သတ္ထု တာ၀တိံသတော ဩတရဏ-ကာလေ ပတ္တစီ၀ရံ ဂဟေတ္ဝာ ဩတိဏ္ဏောတိ။ တသ္မ တာတ ဂတာ၀သာနေ ဇောတမာနော ဝိယ ကော အာဂတောတိ။ ဥပါသိကေ တုယ္ဟံ ဘဂ၀ါ စ သတ္ထာ စ မဟာဗြဟ္မာ နာမ ဿောတိ။ မယံ ဘဂ၀တော မဟာဗြဟ္မတော၀ိ တုံ တာတ မဟန္တတရောတိ။ အာမ ဥပါသိကေ၊ ဧတေ နာမ ကိရ အမှာကံ

သတ္ထု ဇာတဒိဝသေ စတ္တာရော မဟာဗြဟ္မာနော မဟာပုရိသံ သုဝဏ္ဏဇာလေန ပရိဂ္ဂဏှိံသု။

အထ ဗြာဟ္မဏိယာ "ပုတ္တာသ တာဝ မေ အယံ အာနုဘာဝော၊ ကိဒိသော ဝတ မယှံ ပုတ္တာသ ဘဂဝတော သတ္ထု အာနုဘာဝော ဘဝိဿတီ"တိ စိန္တယန္တိယာ သဟသာ ပဗ္ဗဝဏ္ဏာ ဝိတိ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ သကလသရီရေ ဖရိ။ ထေရော "ဥပ္ပန္နံ မေ မာတု ဝိတိသောမနသံ၊ အယံ ဒါနိ ကာလော ဓမ္မဒေသနာယာ"တိ စိန္တေတ္ဝာ "ကိံ စိန္တေသိ မဟာဥပါသိကေ"တိ အာဟ။ သာ "ပုတ္တာသ တာဝ မေ အယံ ဂုဏော၊ သတ္ထု ပနဿ ကိဒိသော ဂုဏော ဘဝိဿတီတိ ဣဒံ တာဝ စိန္တေမီ"တိ အာဟ။ မဟာဥပါသိကေ မယှံ သတ္ထု ဇာတက္ခဏေ မဟာဘိနိက္ခမနေ သမ္ဗောဓိယံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေ စ ဒဿသဟဿိ-လောကဓာတု ကမ္ပိတ္ထ၊ သိလေန သမာဓိနာ ပညာယ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိဉာဏ-ဒဿနေန သမော နာမ နတ္ထိ၊ ဣတိပိ သော ဘဂဝါတိ ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ ဗုဒ္ဓဂုဏပ္ပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မဒေသနံ ကထေသိ။

ဗြာဟ္မဏီ ဝိယပုတ္တာသ ဓမ္မဒေသနာပရိယောသာနေ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ ပုတ္တံ အာဟ "တာတ ဥပတိဿ, ကဿာ ဧဝမကာသိ၊ ဧဝရူပံ နာမ အမတံ မယှံ ဇေ္ဈကံ ကာလံ နာ အဒါသိ"တိ။ ထေရော "ဒိန္နံ ဒါနိ မေ မာတု ရူပသာရိယာ ဗြာဟ္မဏိယာ ပေါသာဝနိကမူလံ၊ ဇေ္ဈကေန ဝဋ္ဋိဿတီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ "ဂစ္ဆ မဟာဥပါသိကေ"တိ ဗြာဟ္မဏိံ ဥယျောဇေတ္ဝာ "စုန္ဒ ကာ ဝေလာ"တိ အာဟ။ ဗလဝပစ္စူသကာလော ဘန္တေ၊ တေန ဟိ ဘိက္ခဝံ သန္နိပါတေဟီတိ၊ သန္နိပတိတော ဘန္တေ သံဃောတိ။ မံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ နိသီဒါပေဟိ စုန္ဒာတိ ဥက္ခိပိတ္ဝာ နိသီဒါပေသိ။ ထေရော ဘိက္ခဝေ အာမန္တေသိ "အာဝုသော စတုစတ္တာလီသံ ဝေါ ဝဿာနိ မယာ သဒ္ဓိံ ဝိစရန္တာနံ ယံ မေ ကာယိကံ ဝါ ဝါစသိကံ ဝါ နာ ရောစေထ၊ ခမထ တံ အာဝုသောတိ။ ဇေ္ဈကံ ဘန္တေ အမှာကံ ဆာယာ ဝိယ တုမှေ အမုဉ္စိတ္ဝာ ဝိစရန္တာနံ အရုစ္စနကံ နာမ နတ္ထိ၊ တုမှေ ပန အမှာကံ ခမထာတိ။ အထ ထေရော အရုဏသိခါယ ပညာယမာနာယ မဟာပထဝိံ ဥန္နာဒယန္တော အနုပါဒိ-သေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ ဗဟူ ဒေဝမနုဿာ ထေရဿ ပရိနိဗ္ဗာနေ[၁] သက္ကာရံ ကရိံသု။

၁-ပရိနိဗ္ဗာနဋ္ဌာနေ (သျာ)

အာယသ္မာ စုန္ဒော ထေရဿ ပတ္တစီဝရ္ဆ ဓာတုပရိဿာဝနဿ ဂဟေတ္ဝာ ဇေတဝနံ ဂန္ဒွာ အာနန္ဒတ္ထေရံ ဂဟေတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိ။ ဘဂဝါ ဓာတုပရိဿာဝနံ ဂဟေတ္ဝာ ပရ္ဆဟိ ဂါထာသတေဟိ ထေရဿ ဂုဏံ ကထေတ္ဝာ ဓာတုစေတိယံ ကာရာပေတ္ဝာ ရာဇဂဟဂမနတ္ထာယ အာနန္ဒတ္ထေရဿ သညံ အဒါသိ။ ထေရော ဘိက္ခူနံ အာရောစေသိ။ ဘဂဝါ မဟာဘိက္ခု-သံဃပရိဝုတော ရာဇဂဟံ အဂမာသိ။ တတ္ထ ဂတကာလေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာ-နတ္ထေရော ပရိနိဗ္ဗာယိ။ ဘဂဝါ တဿ ဓာတုယော ဂဟေတ္ဝာ စေတိယံ ကာရာပေတ္ဝာ ရာဇဂဟတော နိက္ခမိတ္ဝာ အနုပုဗ္ဗေန ဂင်္ဂါဘိမုခေါ ဂန္ဒွာ ဥက္ကစေလံ အဂမာသိ။ တတ္ထ ဂင်္ဂါတီရေ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော နိသီဒိတ္ဝာ တတ္ထ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာနံ ပရိနိဗ္ဗာနပ္ပဋိသံယုတ္တံ သုတ္တံ[၁] ဒေသေတ္ဝာ ဥက္ကစေလတော နိက္ခမိတ္ဝာ ဝေသာလိံ အဂမာသိ။ ဇဝံ ဂတေ[၂] အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိတိ အယမေတ္ထ အနုပုဗ္ဗီ ကထာ။

နိသီဒနန္တိ ဇေတ္ထ စမ္မက္ခဏ္ဍံ အဓိပ္ပေတံ။ **ဥဒေနစေတိယ**န္တိ ဥဒေနယက္ခဿ စေတိယဋ္ဌာနေ ကတဝိဟာရော ဝုစ္စတိ။ **ဂေါတမကာဒီသု ပိ** ဇသော နယော။ **ဘာဝိတာ**တိ ဝဍ္ဎိတာ။ **ဗဟုလီကတာ**တိ ပုနပ္ပုနံ ကတာ။ **ယာနီကတာ**တိ ယုတ္တယာနံ ဝိယ ကတာ။ **ဝတ္ထုကတာ**တိ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန ဝတ္ထု ဝိယ ကတာ။ **အနုဋ္ဌိတာ**တိ အဓိဋ္ဌိတာ။ **ပရိစိတာ**တိ သမန္တတော စိတာ သုဝဍ္ဎိတာ။ **သုသမာရဒ္ဓါ**တိ သုဋ္ဌု သမာရဒ္ဓါ။

ဣတိ အနိယမေန ကထေတ္ဝာ ပုန နိယမေတ္ဝာ ဒသ္သေန္တော **တထာဂတသ္သ ခေါ**တိအာဒိမာဟ။ ဇေတ္ထ စ **ကပ္ပန်**္တိ အာယုကပ္ပံ။ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ ယံ မနုဿာနံ အာယုပ္ပမာဏံ ဟောတိ၊ တံ ပရိပုဏ္ဏံ ကရောန္တော တိဋ္ဌေယျ။ **ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ**တိ "အပ္ပံ ဝါ ဘိယ္ယော"တိ[၃] ဝုတ္တဝဿသတတော အတိရေကံ ဝါ။ မဟာသီဝတ္ထေရော ပနာဟ "ဗုဒ္ဓါနံ အဋ္ဌာနေ ဂဇ္ဇိတံ နာမ နတ္ထိ။ ယထေဝ ဟိ ဝေဠုဝဂါမကေ ဥပ္ပန္နံ မာရဏ္တိကံ ဝေဒနံ ဒသ္သ မာသေ ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ ဇဝံ ပုနပ္ပုနံ တံ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ ဒသ ဒသ မာသေ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော ဣမံ ဘဒ္ဒကပ္ပမေဝ တိဋ္ဌေယျ၊ ကသ္မာ ပန နံ ဋ္ဌပေသီတိ။ ဥပါဒိန္နကသရီရံ နာမ ခဏ္ဍိစ္စာဒီဟိ အဘိဘုယျတိ၊ ဗုဒ္ဓါ စ ခဏ္ဍိစ္စာဒိဘာဝံ အပတ္ဝာ ပရ္ဆမေ အာယုကောဋ္ဌာသေ ဗဟုဇနဿ ဝိယမနာပကာလေယေဝ ပရိနိဗ္ဗာယန်္တိ။ ဗုဒ္ဓါနုဗုဒ္ဓေသု စ မဟာသာဝကေသု ပရိနိဗ္ဗုတေသု ကေကေနေဝ ခါဏုကေန

၁-သံ ၃-၁၄၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဇေံ ဂတော (?) ၃-ဒီ ၂-၃၊ အံ ၂-၅၀၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဝိယ ဌာတဗ္ဗံ ဟောတိ, ဒဟရသာမဏေရပရိဝါရိတေန ဝါ။ တတော ‘အဟော ဗုဒ္ဓါနံ ပရိသာ’တိ ဟိဋ္ဌေတဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇေယျ။ တသ္မာ န ဌိတော”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ သော န ရုစ္စတိ၊ “အာယုကပ္ပေါ”တိ ဣဒမေဝ အဋ္ဌကထာယံ နိယမိတံ။

၁၆၇။ **ယထာ တံ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော**တိ ထေရော တန္တိ နိပါတမတ္တံ၊ ယထာ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော အစ္ဆောထ္ဍဋ္ဌစိတ္တော အညောပိ ကောစိ ပုထုဇ္ဇနော ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ န သက္ကုဏေယျ၊ ဧဝမေဝ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုန္တိ အတ္ထော။ ကိံ ကာရဏာ? မာရော ဟိ ယဿ သမ္ဘေန သဗ္ဗံ ဒွါဒသ ဝိပလ္လာသာ အပ္ပဟီနာ၊ တဿ စိတ္တံ ပရိယုဋ္ဌာတိ။ ထေရဿ စတ္တာရော ဝိပလ္လာသာ အပ္ပဟီနာ၊ တေနဿ မာရော စိတ္တံ ပရိယုဋ္ဌာတိ။ သော ပန စိတ္တပရိယုဋ္ဌာနံ ကရောန္တော ကိံ ကရောတီတိ။ ဘေရဝံ ရူပါရမ္မဏံ ဝါ ဒဿေတိ၊ သဒ္ဒါရမ္မဏံ ဝါ သာဝေတိ၊ တတော သတ္တာ တံ ဒိသ္ဝာ ဝါ သုတ္ဝာ ဝါ သတိံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ဝိဝဋ္ဋမုခါ ဟောန္တိ။ တေသံ မုခေန ဟတ္ထံ ပဝေသေတ္ဝာ ဟဒယံ မဒ္ဒတိ။ တတော ဝိသညာဝ၂ ဟုတ္ဝာ တိဋ္ဌန္တိ။ ထေရဿ ပနေသ မုခေန ဟတ္ထံ ပဝေသေတုံ ကိံ သက္ခိဿတိ။ ဘေရဝါရမ္မဏံ ပန ဒဿေတိ။ တံ ဒိသ္ဝာ ထေရော နိမိတ္တော-ဘာသံ န ပဋိဝိဇ္ဈိ။ ဘဂဝါ ဇာနန္တော်ယေဝ ကိမတ္ထံ ယာဝတတိယံ အာမန္တေသိတိ။ ပရတော “တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ”တိ ယာစိတေ “တုယ္ဟေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယ္ဟေဝေတံ အပရဇ္ဈ”န္တိ ဒေါသာရောပနေန သောကတနုကရဏတ္ထံ။

မာရယာစနကထာဝဏ္ဏနာ

၁၆၈။ **မာရော ပါဒိမာ**တိ ထေရော **မာရော**တိ သတ္တေ အနတ္တေ နိယောဇေန္တော မာရေတိတိ **မာရော။ ပါဒိမာ**တိ တသ္သေဝ ဝေဝစနံ။ သော ဟိ ပါပဓမ္မသမန္နာဂတတ္တာ “ပါဒိမာ”တိ ဝုစ္စတိ။ ကဏ္ဟာ, အန္ဓကော, နမုစိ, ပမတ္တဗန္ဓူတိပိ တသ္သေဝ နာမာနိ။ **ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ**တိ အယဉ္စိ ဘဂဝတော သမ္မောဓိပတ္တိယာ အဒ္ဓမေ သတ္တာဟေ ဗောဓိမဏ္ဍေယေဝ အာဂန္ဒ္ဝာ “ဘဂဝါ ယဒတ္ထံ တုမ္ဟေဟိ ပါရမိယော ပူရိတာ၊ သော ဝေါ အတ္ထော အနုပ္ပတ္တော၊ ပဋိဝိဒ္ဓံ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ ကိံ တေ လောကဝိစာရဏေနာ”တိ ဝတ္ဝာ, ယထာ အဇ္ဈ၊ ဧဝမေဝ “ပရိနိဗ္ဗာတု ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ”တိ ယာစိ။ ဘဂဝါ စသ

၁-ဒဟရသာမဏေရပရိဝါရိတေန ဝါ ဇာတော (က) ဒဟရသာမဏေရပရိဝါရေန ပန ဂတော (သျာ)

၂-ဝိသညီဝ (သျာ)

"နု တာဝါဟ"န္တိအာဒိနိ ဝတ္ဝာ ပဋိက္ခိပိ။ တံ သန္ဓာယ "ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ ဘန္တေ"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **စိယတ္တာ**တိ မဂ္ဂဝသေန ဝိယတ္တာ။ တထေဝ ဝိနီတာ တထာ ဝိသာရဒါ။ **ဗဟုဿုတာ**တိ တေပိဋကဝသေန ဗဟု သုတမေတေသန္တိ[1] **ဗဟုဿုတာ**။ တမေဝ ဓမ္မံ ဓာရေန္တီတိ **ဓမ္မဓရာ**။ အထ ဝါ ပရိယတ္တိဗဟုဿုတာ စေဝ ပဋိဝေဓ-ဗဟုဿုတာ စ။ ပရိယတ္တိပဋိဝေဓဓမ္မာနံယေဝ ဓာရဏာတော ဓမ္မဓရာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နာ**တိ အရိယဓမ္မသ္မာ အနုဓမ္မဘူတံ ဝိပဿနာဓမ္မံ ပဋိပန္နာ။ **သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ**တိ အနုဆ္ဆဝိကပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ။ **အနုဓမ္မ-စာရိနော**တိ အနုဓမ္မစရဏာသိလာ။ **သကံ အာစရိယက**န္တိ အတ္တနော အာစရိယဝါဒံ။ **အာစိက္ခိဿန္တီ**တိအာဒိနိ သဗ္ဗာနိ အညမညဿ ဝေဝစနာနိ။ **သဟဓမ္မေနာ**တိ သဟေတုကေန သကာရဏ္ဍေန ဝစနေန။ **သပ္ပါဋိဟာရိယ**န္တိ ယာဝ နု နိယျာနိကံ ကတ္ဝာ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

ဗြဟ္မစရိယန္တိ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ သကလံ သာသနဗြဟ္မစရိယံ။ **ဇုဂ္ဂဟ**န္တိ သမိဒ္ဓံ ဗျာနဿာဒိဝသေန[2]။ **ဖီတ**န္တိ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တံ သဗ္ဗပါလိဖုလ္လံ ဝိယ အဘိညာယ သမ္ပတ္တိဝသေန။ **ဝိတ္ထာရိက**န္တိ ဝိတ္ထတံ တသ္မိံ တသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ပတိဋ္ဌိတ-ဝသေန။ **ဗာဟုဇညန္တိ** ဗဟုဇနေဟိ ဉာတံ ပဋိဝိဒ္ဓံ မဟာဇနာဘိသမယဝသေန။ **ပုထုဘူတ**န္တိ သဗ္ဗာကာရဝသေန ပုထုလဘာဝပ္ပတ္တံ။ ကထံ? **ယာဝ ဒေဝ-မနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ**န္တိ၊ ယတ္တကာ ဝိညုဇာတိကာ ဒေဝါ စေဝ မနုဿာ စ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗေဟိ သုဋ္ဌု ပကာသိတန္တိ အတ္ထော။

အပ္ပေါဿုက္ကောတိ နိရာလယော။ တံ ဟိ ပါဝိမ အဋ္ဌမသတ္တာဟတော ပဋ္ဌာယ "ပရိနိဗ္ဗာတု ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော"တိ ဝိရဝန္တော အာဟိဏ္ဍိတ္ထ။ အဇ္ဇ ဒါနိ ပဋ္ဌာယ ဝိဂတုဿာဟော ဟောဟိ၊ မာ မယ္ဟံ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ ဝါယာမံ ကရောဟီတိ ဝဒတိ။

အာယုသင်္ခါရဿဇ္ဇနဝဏ္ဏနာ

၁၆၉။ **သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ ဿဇီ**တိ? သတိံ သူပဋ္ဌိတံ ကတ္ဝာ ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ အာယုသင်္ခါရံ ဝိဿဇ္ဇိ ပဇဟိ။ တတ္ထ နု ဘဂဝါ ဟတ္ထေန လေဠုံ ဝိယ အာယုသင်္ခါရံ ဿဇီ၊ တေမာသမတ္တမေဝ ပန

၁-ဗဟုဿုတမေတေသန္တိ (က) ၂-ဗျာနာဒိဝသေန (သျာ) ၃-ဿဇ္ဇီတိ (သျာ၊ က)

သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ တတော ပရံ နု သမာပဇ္ဇိဿာမိတိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''ဩဿဇ္ဇီ''တိ။ ''ဥဿဇ္ဇီ''တိပိ ပါဠိဿေဝ။ **မဟာဘူမိစာလော**တိ မဟန္တော ပထဝီကမ္ပေါ။ တဒါ ကိရ ဒဿသဟဿီ လောကဓာတု ကမ္ပိတ္ထ။ **ဘီံသနကော**တိ ဘယဇနကော။ **ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော စ ဖလိံသူ**တိ ဒေဝဘေရိယော ဖလိံသု၊ ဒေဝေါ သုက္ခဂဇ္ဇိတံ ဂဇ္ဇိ၊ အကာလဝိဇ္ဇုလတာ နိစ္ဆရိံသု၊ ခဏိကဝဿံ ဝဿိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဥဒါနံ ဥဒါနေသီတိ ကသ္မာ ဥဒါနေသိ။ ကောစိ နာမ ဝဒေယျ ''ဘဂဝါ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော အနုဗန္ဓိတ္ဝာ 'ပရိနိဗ္ဗာယထ ဘန္တေ၊ ပရိနိဗ္ဗာယထ ဘန္တေ'တိ ဥပဒ္ဒုတော ဘယေန အာယုသင်္ခါရံ ဝိဿဇ္ဇေသီ''တိ။ ''တထေဝ-ကာသော မာ ဟောတု၊ ဘိတသ္သ ဥဒါနံ နာမ နတ္ထီ''တိ တေသ ဒီပနတ္ထံ ဗိတိဝေဂဝိဿဇ္ဇံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။

တတ္ထ သဗ္ဗေသံ သောဏသိင်္ဂါလာဒီနမ္ပိ ပစ္ဆိမ္ဘဘာဝတော တုလိတံ ပရိစ္ဆိန္နန္တိ တုလံ။ ကိံ တံ? ကာမာဝစရကမ္မံ။ နံ တုလံ, နံ ဝါ တုလံ သဒိသမဿ အညံ လောကိယံ ကမ္မံ အတ္ထိတိ **အတုလံ**။ ကိံ တံ? မဟဂ္ဂတကမ္မံ။ အထ ဝါ ကာမာဝစရ-ရူပါဝစရံ တုလံ၊ အရူပါဝစရံ အတုလံ။ အပ္ပဝိပါကံ ဝါ တုလံ၊ ဗဟုဝိပါကံ အတုလံ။ **သမ္ဘဝ**န္တိ သမ္ဘဝဿ ဟေတုဘူတံ၊ ပိဏ္ဍကာရကံ ရာသိကာရကန္တိ အတ္ထော။ **ဘဝသင်္ခါရ**န္တိ ပုနဗ္ဘဝသင်္ခါရဏကံ။ **အဝဿဇီ**တိ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ **မုနီ**တိ ဗုဒ္ဓမုနိ။ **အဇ္ဈတ္တရတော**တိ နိယကဇ္ဈတ္တရတော။ **သမာဟိတော**တိ ဥပစာရပ္ပ-နာသမာဓိဝသေန သမာဟိတော။ **အဘိန္ဒိ ကဝစမိဝါ**တိ ကဝစံ ဝိယ အဘိန္ဒိ။ **အတ္တသမ္ဘဝ**န္တိ အတ္တနိ သဏ္ဌာတံ ကိလေသံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ ''သဝိပါကဋ္ဌေန သမ္ဘဝံ, ဘဝါဘိသင်္ခါရဏဋ္ဌေန ဘဝသင်္ခါရန္တိ စ လဒ္ဓနာမံ တုလာတုလသင်္ခါတံ လောကိယကမ္မဉ္စ ဩဿဇီ။ သင်္ဂါမသီသေ မဟာယောဓော ကဝစံ ဝိယ အတ္တသမ္ဘဝံ ကိလေသဉ္စ အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော ဟုတ္ဝာ အဘိန္ဒီ''တိ။

အထ ဝါ **တုလ**န္တိ တုလေန္တော တီရေန္တော။ **အတုလဉ္စ သမ္ဘဝ**န္တိ နိဗ္ဗာနဉ္စေဝ သမ္ဘဝဉ္စ။ **ဘဝသင်္ခါရ**န္တိ ဘဝဂါမိကမ္မံ။ **အဝဿဇီ မုနီ**တိ ''ပဉ္စက္ခန္ဓာ အနိစ္စာ၊ ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ နိစ္စ''န္တိ အာဒိနာ ၁ နယေန တုလယန္တော ဗုဒ္ဓမုနိ ဘဝေ အာဒီနဝံ, နိဗ္ဗာနေ စ အာနိသံသံ ဒိသ္ဝာ တံ ခန္ဓာနံ မူလဘူတံ ဘဝသင်္ခါရကမ္မံ ''ကမ္မက္ခယာယ သံဝတ္တတီ''တိ ၂ ဧဝံ ဝုတ္တေန ကမ္မက္ခယကရေန အရိယမဂ္ဂေန အဝဿဇီ။ ကထံ? အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော အဘိန္ဒိ ကဝစမိဝ

၁-ခု ဓ-၄၁၁-ဝိဇ္ဇေ ပါဠိံ နိဿိတံ။ ၂-မ ၂-၅၂၊ အံ ၁-၅၅၃-ဝိဇ္ဇေသု။

အတ္တနိ သမ္ဘဲဝံ။ သော ဟိ ဝိပဿနာဝသေန အဇ္ဈတ္တရတော သမထဝသေန သမာဟိတော တိ ဧဝံ ပုဗ္ဗဘာဂဟော ပဋ္ဌာယ သမထဝိပဿနာဗလေန ကဝစိဝိဝ အတ္တဘာဝံ ပရိယောနန္ဓိတ္ဝာ ဌိတံ, အတ္တနိ သမ္ဘဲဝတ္တာ "အတ္တသမ္ဘဲဝ"န္တိ လဒ္ဓနာမံ သဗ္ဗကိလေသဇာလံ အဘိန္ဒိ။ ကိလေသာဘာဝေန စ ကတကိစ္စံ အပ္ပဋိသန္ဓိကတ္တာ အဝဿဋ္ဌံ နာမ ဟောတိ တိ ဧဝံ ကိလေသပ္ပဟာနေန ကမ္မံ ပဇဟိ၊ ပဟီနကိလေသဿ စ ဘယံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အဘိတောဝ အာယု-သင်္ခါရံ ဩဿဇ္ဇိ၊ အဘိတဘာဝဉ္စုပနတ္ထဉ္စ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

မဟာဘူမိစာလဝဏ္ဏနာ

၁၇၁။ **ယံ မဟာဝါတာ**တိ ယေန သမယေန ယသ္မိ ဝါ သမယေ မဟာ-ဝါတာ ဝါယန္တိ၊ မဟာဝါတာ ဝါယန္တာဝိ ဥက္ခေပကဝါတာ နာမ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ တေ ဝါယန္တာ သဋ္ဌိသဟဿာဓိကနဝယောဇနသတသဟဿဗဟလံ ဥဒက-သန္ဓာရကံ ဝါတံ ဥပစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ တတော အာကာသေ ဥဒကံ ဘဿတိ၊ တသ္မိ ဘဿန္တေ ပထဝီ ဘဿတိ။ ပုန ဝါတော အတ္တနော ဗလေန အန္တော-ဓမကရဏော ဝိယ ဥဒကံ အာဗန္ဓိတ္ဝာ ဂဏှာတိ၊ တတော ဥဒကံ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မိံ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ ပထဝီ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဥဒကံ ကမ္ပိတံ ပထဝိံ ကမ္ပေတိ။ တေန[1] ကမ္ပနံ ယာဝ အဇ္ဈကာလာဝိ ဟောတိယေဝ၊ ဗဟလဘာဝေန[2] ပန နဿ ဩဂစ္ဆနုဂ္ဂစ္ဆနံ ပညာယတိ။

မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝောတိ ဣဒ္ဓိမာသ မဟန္တတာယ မဟိဒ္ဓိကော အနုဘဝိတဗ္ဗသ မဟန္တတာယ မဟာနုဘာဝော။ **ပရိတ္တာ**တိ ဒုဗ္ဗလာ။ **အပ္ပမာဏာ**တိ ဗလဝါ။ **သော ဣမံ ပထဝိံ ကမ္ပေတိ**တိ သော ဣဒ္ဓိံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ သံဝေဇေန္တော[3] မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဝိယ, ဝိမံသန္တော ဝါ မဟာနာဂတ္ထေရသ ဘာဂိနေယျော သံဃရက္ခိတသာမဏေရော ဝိယ ပထဝိံ ကမ္ပေတိ။ သော ကိရာယသ္မာ ခုရဂ္ဂေယေဝ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ စိန္တေသိ "အတ္ထိ နု ခေါ ကောစိ ဘိက္ခု၊ ယေန ပဗ္ဗဇိတဒိဝသေယေဝ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ ဝေဇယန္တော ပါသာဒေါ ကမ္ပိတပုဗ္ဗော"တိ။ တတော "နတ္ထိ ကောစိ"တိ ဥတ္ဝာ "အဟံ ကမ္ပေသာမီ"တိ အဘိညာဗလေန ဝေဇယန္တမတ္ထကေ ဌတ္ဝာ ပါဒေန ပဟရိတ္ဝာ ကမ္ပေတုံ နာသက္ခိ။ အထ နံ သက္ကသ နာဋကိတ္ထိယော အာဟံသု "ပုတ္တ သံဃရက္ခိတ တုံ ပုတိဂန္ဓေနေဝ သိသေန ဝေဇယန္တံ ကမ္ပေတုံ ဣစ္ဆသိ၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော တာတ ပါသာဒေါ၊ ကထံ ကမ္ပေတုံ သက္ခိဿသိ"တိ။

၁-ဝေန္တေ (သျာ) ၂-ဗဟုလဘာဝေန (က) ၃-သံဝေဇေန္တော ဝါ (သျာ)

သာမဏေရော "ဣမာ ဒေဝတာ မယာ သဒ္ဓိံ ကေဠိံ ကရောန္တိ၊ အဟံ ခေါ ပန အာစရိယံ နာလတ္ထံ၊ ကဟံ နု ခေါ မေ အာစရိယော သာမုဋ္ဌိကမဟာ-နာဂတ္ထေရော"တိ အာဝဇ္ဇေန္တော မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကလေဏံ မာပေတ္ဝာ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိန္နောတိ ဉတ္ဝာ တတ္ထ ဂန္ဒွာ ထေရံ ဝန္ဒိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ တတော နံ ထေရော "ကိံ တာတ သံဃရက္ခိတ အသိက္ခိတ္ဝာဝ ယုဒ္ဓံ ပဝိဋ္ဌောသီ"တိ ဝတ္ဝာ "နာသက္ခိ တာတ ဝေဇယန္တံ ကမ္ပေတု"န္တိ ပုစ္ဆိ။ အာစရိယံ ဘန္တေ နာလတ္ထန္တိ။ အထ နံ ထေရော "တာတ တုမှာဒိသေ အကမ္ပေန္တေ ကော အညော ကမ္ပေဿတိ၊ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ တေ တာတ ဥဒကပိဋ္ဌေ ဂေါမယခဏ္ဍံ ပိလဝန္တံ[1]၊ တာတ ကပလ္လကပ္ပဝံ ပစန္တာ အန္တန္တေန ပရိစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ဣမိနာ [ဩ]ပမ္မေန ဇာနာဟီ"တိ အာဟ။ သော "ဝဋ္ဋိဿတိ ဘန္တေ ဇဋ္ဌကေနာ"တိ ဝတ္ဝာ ပါသာဒေန ပတိဋ္ဌိတောကာသံ ဥဒကံ ဟောတ္ဝာတိ အဓိဋ္ဌာယ ဝေဇယန္တာဘိ-မုခေါ အဂမာသိ။

ဒေဝဓိတရော တံ ဒိသ္ဝာ "ကေဝါရံ လဒ္ဓိတ္ထာ ဂတောဝ၊ ပုနပိ သာမဏေရော ဇတေ၊ ပုနပိ ဇတေ"တိ ဝဒိံသု။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ "မာ မယ္ဟံ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ကထယိတ္ထ၊ ဣဒါနိ တေန အာစရိယော လဒ္ဓေါ၊ ခဏေန ပါသာဒံ ကမ္ပေဿ-တီ"တိ အာဟ။ သာမဏေရောပိ ပါဒဂ်ိဋ္ဌေန ပါသာဒထူပိကံ ပဟရိ။ ပါသာဒေါ စတူဟိ ဒိသာဟိ [ဩ]ဏမတိ။ ဒေဝတာ "ပတိဋ္ဌာတုံ ဒေဟိ တာတ ပါသာဒသ္ဝ၊ ပတိဋ္ဌာတုံ ဒေဟိ တာတ ပါသာဒသ္ဝာ"တိ ဝိရဝိံသု။ သာမဏေရော ပါသာဒံ ယထာဌာနေ ဌပေတ္ဝာ ပါသာဒမတ္ထကေ ဌတ္ဝာ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

အဇ္ဇေဝါဟံ ပဗ္ဗဇိတော၊ အဇ္ဇ ပတ္တာသဝက္ခယံ။
အဇ္ဇ ကမ္ပေမိ ပါသာဒံ၊ အဟော ဗုဒ္ဓသုဋ္ဌာရတာ။

အဇ္ဇေဝါဟံ ပဗ္ဗဇိတော။ ပ ။ အဟော ဓမ္မသုဋ္ဌာရတာ။
အဇ္ဇေဝါဟံ ပဗ္ဗဇိတော။ ပ ။ အဟော သံဃသုဋ္ဌာရတာတိ။

ဣတော ပရေသု ဆသု ပထဝိကမ္ပေသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ မဟာပဒါနေ ဝုတ္တမေဝ။

ဣတိ ဣမေသု အဋ္ဌသု ပထဝိကမ္ပေသု ပဌမော ဓာတုကောပေန[2]၊ ဒုတိယော ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန၊ တတိယစတုတ္ထာ ပုညတေဇေန၊ ပဉ္စမော ဉာဏတေဇေန၊ ဆဋ္ဌော သာဓုကာရဒါနဝသေန၊ သတ္တမော ကာရုညဘာဝေန၊ အဋ္ဌမော အာရောဒနေန။ မာတုကုစ္ဆိံ [ဩ]က္ကမန္တေ စ တတော နိက္ခမန္တေ စ မဟာသတ္တော တာသ ပုညတေဇေန ပထဝိ အကမ္ပိတ္ထ။ အဘိသမ္ဗောဓိယံ ဉာဏတေဇေန

၁-ပ္လဝန္တံ (က) ၂-ဓာတုက္ခောဘေန (က)

အဘိဟတာ ဟုတ္ဘာ အကမ္မိတ္ထ။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေ သာဓုကာရဘာဝသဏ္ဌိတာ သာဓုကာရံ ဒဒမာနာ အကမ္မိတ္ထ။ အာယုသင်္ခါရောဿဇ္ဇနေ ကာရညဘာဝ-သဏ္ဌိတာ စိတ္တာသင်္ခါဘံ အသဟမာနာ အကမ္မိတ္ထ။ ပရိနိဗ္ဗာနေ အာရောဒန-ဝေဂဘုန္နာ ဟုတ္ဘာ အကမ္မိတ္ထ။ အယံ ပနတ္ထော ပထဝီဒေဝတာယ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော၊ မဟာဘူတပထဝိယာ ပနေတံ နတ္ထိ အစေတနတ္တာတိ။

ဣမေ ခေါ အာနန္ဒ အဋ္ဌ ဟေတူတိ ဣတ္ထေ **ဣမေ**တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌနိဒ္ဒေသနံ။ ဧတ္တောဝဘာ စ ပနာယဿာ အာနန္ဒော "အဒ္ဓါ အဇ္ဇ ဘဂဝာ အာယုသင်္ခါရော ဩဿဇ္ဇော"တိ သလ္လက္ခေသိ။ ဘဂဝါ ပန သလ္လက္ခိတဘာဝံ ဇာနန္တော်ပိ ဩကာသံ အဒတ္ဝာဝ အညာနိပိ အဋ္ဌကာနိ သမ္ပိဏ္ဍေန္တော "အဋ္ဌ ခေါ ဣမာ"တိ-အာဒိမာဟ။

အဋ္ဌပရိသဝဏ္ဏနာ

၁၇၂။ တတ္ထ **အနေကသတံ ခတ္တိယပရိသ**န္တိ ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမဉ္စတိသမာ-ဂမလိန္ဆဝိသမာဂမာဒိသဒိသံ၊ သာ ပန အညေသု စက္ကဝါဠေသုပိ လဗ္ဘတေယေဝ။ **သလ္လဗိတပုဗ္ဗန္တိ** အာလာပသလ္လာပေါ်ကတပုဗ္ဗော။ **သာကစ္ဆာ**တိ ဓမ္မသာကစ္ဆာပိ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ။ **ယာဒိသကော တေသံ ဝဏ္ဏော**တိ တေ ဩဒါတာပိ ဟောန္တိ ကာဠာပိ မဂုံရုန္ဆဝိပိ၊ သတ္ထာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောဝ။ ဣဒံ ပန သဏ္ဌာနံ ပဋိစ္စ ကထိတံ။ သဏ္ဌာနမ္ပိ စ ကေဝလံ တေသံ ပညာယတိယေဝ[1]၊ န ပန ဘဂဝါ မိလက္ခုသဒိသော[2] ဟောတိ နာပိ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလော၊ ဗုဒ္ဓဝေသေနေဝ နိသိဒတိ။ တေ ပန အတ္တနော သမာနသဏ္ဌာနမေဝ ပဿန္တိ။ **ယာဒိသကော တေသံ သရော**တိ တေ ဆိန္နဿရာပိ ဟောန္တိ ဂဂ္ဂရဿရာပိ ကာကဿရာပိ၊ သတ္ထာ ဗြဟ္မဿရော်ဝ။ ဣဒံ ပန ဘာဿန္တရံ သန္ဓာယ ကထိတံ။ သစေပိ ဟိ သတ္ထာ ရာဇာဿနေ နိသိန္နော ကထေတိ၊ "အဇ္ဇ ရာဇာ မဓုရေန သရေန ကထေတီ"တိ တေသံ ဟောတိ။ ကထေတ္ဝာ ပက္ကန္တေ ပန ဘဂဝတိ ပုန ရာဇာနံ အာဂတံ ဒိသ္ဝာ "ကော နု ခေါ အယ"န္တိ ဝိမံသာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တတ္ထ **ကော နု ခေါ အယ**န္တိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဣဒါနေဝ မာဂဓဘာသာယ သိဟဠဘာသာယ မဓုရေနာကာရေန ကထေန္တော ကော နု ခေါ အယံ အန္တရဟိတော၊ ကိံ ဒေဝေါ, ဥဒါဟု မနုဿောတိ ဧဝံ ဝိမံသန္တာဝိ နာဇာနန္တိတိ အတ္ထော။ ကိမတ္ထံ ပနေဝံ အဇာနန္တာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ။

၁-ပညာတမတ္တမေဝ (?) ၂-မိလက္ခသဒိသော (သျာ)

ဝါသနတ္ထာယ။ ဧဝံ သုတောပိ ဟိ ဓမ္မော အနာဂတေ ပစ္စယော ဟောတိ-ယေဝါတိ အနာဂတံ ပဋိစ္စ ဒေသေတိ။ **အနေကသတံ ဗြာဟ္မဏပရိသန္တိ-အာဒီနမ်ိ** သောဏဒဏ္ဍကူဋဒဏ္ဍသမာဂမာဒိဝသေန စေဝ အညစ္ကဝါဋဝသေန စ သမ္ပဉ္ဇေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဋ္ဌမာ ပန အဋ္ဌ ပရိသာ ဘဂဝါ ကိမတ္ထံ အာဟရိ? အဘိတဘာဝဒဿ-နတ္ထမေဝ။ ဋ္ဌမာ ကိရ အာဟရိတ္ဝာ ဧဝမာဟ ‘‘အာနန္ဒ ဋ္ဌမာဝိ အဋ္ဌ ပရိသာ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တာသ တထာဂတသ ဘယံ ဝါ သာရဇ္ဇံ ဝါ နတ္ထိ၊ မာရံ ပန ဧကံ ဒိသ္ဝာ တထာဂတော ဘာယေယျာတိ ကော ဧဝံ သညံ ဥပ္ပါဒေတုမရဟတိ။ အဘိတော အာနန္ဒ တထာဂတော အစ္ဆမ်ိ သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ သြဿဇ္ဇိ’’တိ။

အဋ္ဌအဘိဘာယတနဝဏ္ဏနာ

၁၇၃။ **အဘိဘာယတနာနီ**တိ အဘိဘဝနကာရဏာနိ။ ကိံ အဘိဘဝန္တိ? ပစ္စနီကဓမ္မေပိ အာရမ္မဏာနိပိ။ တာနိ ဟိ ပဋိပက္ခဘာဝေန ပစ္စနီကဓမ္မေ အဘိဘဝန္တိ၊ ပုဂ္ဂလသ ဉာဏုတ္တရိယတာယ အာရမ္မဏာနိ။

အဋ္ဌံ ရူပသညီတိအာဒီသု ပန အဋ္ဌတ္တရူပေ ပရိကမ္မဝသေန အဋ္ဌတ္တံ ရူပသညီ နာမ ဟောတိ။ အဋ္ဌတ္တဥ္စိ နီလပရိကမ္မံ ကရောန္တော ကသေ ဝါ ပိတ္တေ ဝါ အင်္ဂီတာရကာယ ဝါ ကရောတိ။ ပီတပရိကမ္မံ ကရောန္တော မေဒေ ဝါ ဆဝိယာ ဝါ ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌေသု ဝါ အင်္ဂီနံ ပီတကဋ္ဌာနေ ဝါ ကရောတိ။ လောဟိတပရိကမ္မံ ကရောန္တော မံသေ ဝါ လောဟိတေ ဝါ ဇိဝှါယ ဝါ အင်္ဂီနံ ရတ္တဋ္ဌာနေ ဝါ ကရောတိ။ သြဒါတပရိကမ္မံ ကရောန္တော အဋ္ဌိမ်ိ ဝါ ဒန္တေ ဝါ နခေ ဝါ အင်္ဂီနံ သေတဋ္ဌာနေ ဝါ ကရောတိ။ တံ ပန သုနီလံ သုပီတံ သုလောဟိတကံ သုသြဒါတကံ န ဟောတိ၊ အဝိသုဒ္ဓမေဝ ဟောတိ။

ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီတိ ယသ္မေဝံ[1] ပရိကမ္မံ အဋ္ဌတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ နိမိတ္တံ ပန ဗဟိဒ္ဓါ၊ သော ဧဝံ အဋ္ဌတ္တံ ပရိကမ္မဿ ဗဟိဒ္ဓါ စ အပ္ပနာယ ဝသေန ‘‘အဋ္ဌတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီ’’တိ ဝုစ္စတိ။ **ပရိတ္တာနီ**တိ အဝမိတာနိ။ **သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနီ**တိ သုဝဏ္ဏာနိ ဝါ ဟောန္တိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ ဝါ၊ ပရိတ္တဝသေနေဝ ဋ္ဌဒံ အဘိဘာယတနံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **တာနိ အဘိဘုယျာ**တိ ယထာ နာမ သမ္ပန္နဂဟဏိကော ကဋ္ဌစ္ဆုမတ္တံ ဘတ္တံ လဘိတ္ဝာ

၁-ယသ္မေတံ (သျာ၊က)

"ကိ ဏ္ဍ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ အတ္ထိ"တိ သက်ိုတွာ ဧကမေ့ဒ္ဓမေဝ ကရောတိ၊ ဧဝမေဝ ဉကုတ္တရ်ကော ပုဂ္ဂလော ဝိသဒဉ္ဇကော "ကိ ဏ္ဍ ပရိတ္တကေ အာရမ္မကော သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ နာယံ မမ ဘာရော"တိ တာနိ ရူပါနိ အဘိဘဝိတွာ သမာပဇ္ဇတိ၊ သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေနေဝတ္ထ အပုနံ ပါပေတိတိ အတ္ထော။ **ဇာနာမိ ပဿာမိ**တိ ဇ္ဈမိနာ ပနဿ အာဘောဂေါ ကထိတော။ သော စ ခေါ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတဿ၊ နာ အန္တောသမာပတ္တိယံ။ **ဧဝံသညီ ဟောတီ**တိ အာဘောဂသညာယပိ ဈာနသညာယပိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ အဘိဘဝနသညာ ဟိဿ အန္တောသမာပတ္တိယမ့ဳ အတ္ထိ၊ အာဘောဂသညာ ပန သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတသေဝ။

အပုမာဏာနိတိ ဝမိုတပုမာဏာနိ၊ မဟန္တာနိတိ အတ္ထော။ **အဘိဘုယျာ**တိ ဏ္ဍ ပန ယထာ မဟဿသော ပုရိသော ဧကံ ဘတ္တဝမိုတကံ လဘိတွာ "အညမ့ဳ ဟောတု၊ ကိ ဧတံ မယ့ံ ကရိဿတိ"တိ တံ နာ မဟန္တတော ပဿတိ၊ ဧဝမေဝ ဉကုတ္တရော ပုဂ္ဂလော ဝိသဒဉ္ဇကော "ကိ ဏ္ဍ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နယိဒံ အပုမာဏံ၊ နာ မယ့ံ စိတ္တေကဂ္ဂတာကရဏော ဘာရော အတ္ထိ"တိ တာနိ အဘိဘဝိတွာ သမာပဇ္ဇတိ၊ သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေနေဝတ္ထ အပုနံ ပါပေတိတိ အတ္ထော။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီတိ အလာဘိတာယ ဝါ အနတ္ထိကတာယ ဝါ အဇ္ဈတ္တရူပေ ပရိကမ္မသညာဝိရဟိတော။

ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီတိ ယသ ပရိကမ္မမ့ဳ နိမိတ္တမ့ဳ ဗဟိဒ္ဓါဝ ဥပ္ပန္နံ၊ သော ဧဝံ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိကမ္မသ ဧဝ အပုနာယ စ ဝသေန "အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီ"တိ ဝုစ္စတိ။ သေသမေတ္ထ စတုတ္ထာဘိ-ဘာယတနေ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဇ္ဈမေသု ပန စတ္ထသု ပရိတ္တံ ဝိတက္ကစရိတဝသေန အာဂတံ၊ အပုမာဏံ မောဟစရိတဝသေန၊ သုဝဏ္ဏံ ဒေါသစရိတဝသေန၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ ရာဂစရိတဝသေန။ ဧတေသဉ္စိ တောနိ သပုါယာနိ၊ သာ စ နေသံ သပုါယတာ ဝိတ္ထာရတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ စရိတနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တာ။

ပဉ္စမအဘိဘာယတနာဒီသု **နီလာနီ**တိ သမ္ဗသဂ်ါဟကဝသေန[1] ဝုတ္တံ။ **နီလဝဏ္ဏာနီ**တိ ဝဏ္ဏဝသေန။ **နီလနိဒဿနာနီ**တိ နိဒဿနဝသေန၊ အပညာယ။ မာနဝိဝရာနိ အသမ္ဘိန္နဝဏ္ဏာနိ ကေနိလာနေဝ ဟုတွာ ဒိဿန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နီလနိဘာသာနီ**တိ ဇ္ဈံ ပန သြဘာသဝသေန ဝုတ္တံ၊ နီလောဘာသာနိ နီလပ္ပဘာယုတ္တာနိတိ အတ္ထော။ ဧတေန နေသံ ဝိသုဒ္ဓတံ ဒသေတိ။ ဝိသုဒ္ဓဝဏ္ဏ-

---

၁-သမ္ဗသဂ်ါဟကဝသေန (သျာ၊ က)

ဝသေနေဝ ဟိ ဇူမာနိ စတ္တာရိ အဘိဘာယတနာနိ ဝုတ္တာနိ။ **ဥမာပုပ္ဖန္တိ** တေဩိ ပုပ္ဖံ သိနိဒ္ဓံ မုဒု၊ ဒိဿမာနမ္ပိ နီလမေဝ ဟောတိ။ ဂိရိကဏ္ဏိကပုပ္ဖါဒိနိ ပန ဒိဿမာနာနိ သေတခဝတုကာနေဝ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဇူဒမေဝ ဂဟိတံ၊ နတာနိ။ **မာဂဏ္ဍသေယျကန္တိ** ဗာရာဏသိသမ္ဘဝံ။ တတ္ထ ကိရ ကပ္ပါသောပိ မုဒု၊ သုတ္တကန္တိကာယောပိ တန္တဝါယာပိ ဆေကာ၊ ဥဒကမ္ပိ သုစိ သိနိဒ္ဓံ။ တသ္မာ တံ ဝတ္ထံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ဒ္ဝိသုပိ ပသောသု မဋ္ဌံ မုဒု သိနိဒ္ဓံ ခါယတိ။

ဒိတာနီတိအာဒိသုပိ ဇူမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ “နီလကသိဏံ ဥဂ္ဂဏှန္တော နီလသ္မိံ နိမိတ္တံ ဂဏှာတိ ပုပ္ဖသ္မိံ ဝါ ဝတ္ထသ္မိံ ဝါ ဝဏ္ဏဓာတုယာ ဝါ”တိအာဒိကံ ပနေတ္ထ ကသိဏကရဏဉ္စ ပရိကမ္မဉ္စ အပ္ပနာဝိဓာနဉ္စ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တမေဝ။ ဇူမာနိပိ အဋ္ဌ အဘိဘာယတနာနိ အဘိတဘာဝဒဿနတ္ထမေဝ အာနိတာနိ။ ဇူမာနိ ကိရ ဝတ္ဝာ ဧဝမာဟ “အာနန္ဒ ဧဝရူပါပိ သမာပတ္တိယော သမာပဇ္ဇန္တသ္သ စ ဝုဋ္ဌဟန္တသ္သ စ တထာဂတသ္သ ဘယံ ဝါ သာရဇ္ဇံ ဝါ နတ္ထိ၊ မာရံ ပန ဧကံ ဒိသ္မာ တထာဂတော ဘာယေယျာတိ ကော ဧဝံ သညံ ဥပ္ပါဒေတုမရဟတိ၊ အဘိတော အာနန္ဒ တထာဂတော အစ္ဆမ္ဘိ သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ ဩဿဇ္ဇီ”တိ။

အဋ္ဌဝိမောက္ခဝဏ္ဏနာ

၁၇၄။ ဝိမောက္ခကထာ ဥတ္တာနတ္ထာယေဝ။ ဇူမေပိ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ အဘိတဘာဝဒဿနတ္ထမေဝ အာနိတာ။ ဇူမေပိ ကိရ ဝတ္ဝာ ဧဝမာဟ “အာနန္ဒ ဧတာပိ သမာပတ္တိယော သမာပဇ္ဇန္တသ္သ စ ဝုဋ္ဌဟန္တသ္သ စ တထာဂတသ္သ ဘယံ ဝါ သာရဇ္ဇံ ဝါ နတ္ထိ။ ပ ။ ဩဿဇ္ဇီ”တိ။

၁၇၅။ ဇူဒါနိပိ ဘဂဝါ အာနန္ဒသ္သ ဩကာသံ အဒတ္ဝာဝ **ဧကဒါဟန္တိ**-အာဒိနာ နယေန အပရမ္ပိ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ** အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာ ပဌမမေဝ အဋ္ဌမေ သတ္ထာဟော။

၁၇၇။ **ဩဿဇ္ဇေါ**တိ ဝိသဇ္ဇိတော ပရိစ္စဇိန္ဒော[1]၊ ဧဝံ ကိရ ဝတ္ဝာ “တေနာယံ ဒသသဟသ္သိ လောကဓာတု ကမ္ပိတ္ထာ”တိ အာဟ။

အာနန္ဒယာစနကထာ

၁၇၈။ **အလန္တိ** ပဋိက္ခေပဝစနမေတံ။ **ဗောဓိန္တိ** စတုမဂ္ဂဉာဏပဋိဝေဓံ။ **သဒ္ဒဟသိ တွန္တိ** ဧဝံ ဝုတ္တဘာဝံ တထာဂတသ္သ သဒ္ဒဟသီတိ ဝဒတိ။ **တသ္မာ-**

၁-ပရိစ္ဆဇ္ဇော (သျာ)

တိဟာနန္ဒာတိ ယသ္မာ ဇုဒံ ဝစနံ သဒ္ဒဟသိ၊ တသ္မာ တုယ္ဟေဝေတံ ဒုက္ကဋန္တိ ဒသေ်ယတိ။

၁၇၉။ **ကမိဒါဟန္တိ** ဇုဒံ ဘဂဝါ "နံ ကေဝလံ အဟံ ဇုဓေဝ တံ အာမန္တေသိ်ံ၊ အညဒါပိ အာမန္တေတ္ဝာ သြဋ္ဌာရိကံ နိမိတ္တံ အကာသိ်ံ၊ တမ္ပိ တယာ နံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ တဓေဝါယံ အပရာဓေ"တိ ဇဝံ သောကဝိနောဒနတ္ထာယ နာနုပ္ပကာရတော ထေရသ်ေဝ ဒေါသာရောပနတ္ထံ အာရဒ္ဓဘိ။

၁၈၃။ **ပိယေဟိ မနာပေဟီ**တိ မာတာပိတာဘာတာဘဂိနိအာဒိကေဟိ ဇာတိယာ **နာနာဘာဝေါ**, မရဏေန **ဝိနာဘာဝေါ**, ဘဝေန **အညထာ-ဘာဝေါ။ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ**တိ **တ**န္တိ တသ္မာ၊ ယသ္မာ သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ၊ တသ္မာ ဒသ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာပိ, သမ္ဗောဓိံ ပတ္ဝါပိ, ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတ္ဝါပိ, ယမကပါဋိဟာရိယံ ဒသ်ေတ္ဝါပိ, ဒေဝါ-ရောဟဏံ ကတ္ဝါပိ, ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ ဝတ တထာဂတသ်ာပိ သရီရံ မာ ပလုဇ္ဇီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရောဒန္တေနာပိ ကန္ဒန္တေနာပိ နံ သက္ကာ တံ ကာရဏံ လဒ္ဓုန္တိ။ **ပုန ပစ္ဆာဝမိသ်ဿတီ**တိ ယံ စတ္တံ ဝန္တံ၊ တံ ဝတ ပုန ပဋိခါဒိ်သ်တီတိ ာ အတ္ထော။

၁၈၄။ **ယံ ထယိဒံ ဖြဟ္မစရိယန္တိ** ယထာ ဇုဒံ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟံ သာသန-ဖြဟ္မစရိယံ။ **အာဒ္ဓနီယန္တိ** အာဒါနကွမံ။ **စိရဋ္ဌိတိကန္တိ** စိရပ္ပဝတ္တိဝသေန စိရဋ္ဌိတိကံ။ **စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ**တိအာဒိ သဗ္ဗံ လောကိယလောကုတ္တရဝသေနေဝ ကထိတံ။ ဧတေသံ ပန ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဝိနိစ္ဆယော သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တော။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

တတိယဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နာဂါပလောကိတဝဏ္ဏနာ

၁၈၆။ **နာဂါပလောကိတ**န္တိ ယသ်ာ ဘိ မဟာဇနသ အဒ္ဓိနိ ကောဋိယာ ကောဋိ်ံ အာဟစ္စ ဌိတာနိ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါနံ, အက်ံသကလဂ်ါနိ ဝိယ၊ နံ ဧဝံ ဗုဒ္ဓါနံ။

၁-ပဋိသ်ရိသ်တီတိ (က)၊ ပဋိဒိသ်တီတိ (သျာ)

ဗုဒ္ဓါနံ ပန သခ််လိကာနိ ဝိယ ကောဗဒ္ဓါနိ ဟုတ္ဝာ ဌိတာနိ၊ တသ္မာ ပန္ဆတော အပလောကနကာလေ နာ သက္ကာ ဟောတိ ဂိဝံ ပရိဝတ္တေတုံ။ ယထာ ပန ဟတ္ထိနာဂေါ ပန္ဆာဘာဂံ အပလောကေတုကာမော သကလသရီရေနေဝ ပရိဝတ္တာဘိ၊ ဧဝံ ပရိဝတ္တိတဒ္ဒံ ဟောတိ။ ဘဂဝတော ပန နဂရဒ္ဒါရေ ဌတ္ဝာ "ဝေသာလိ အပလောကေဿာမီ"တိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နမတ္တေ "ဘဂဝါ အနေကာနိ ကပ္ပကောဋိသဟဿာနိ ပါရမိယော ပူရေန္တော ဟိ တုမှေဟိ နာ ဂိဝံ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ အပလောကနကမ္မံ ကတ" န္တိ အဃံ ပထဝိ ကုလာလစက္ကံ ဝိယ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဝေသာလိနဂရာဘိမုခံ အကာသိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

နနု စ နု ကေဝလံ ဝေသာလိယာဝ၊ သာဝတ္ထိ ရာဇဂဟ နာဠန္ဒ ပါဋလိဂါမ-ကောဋိဂါမ နာတိကဂါမကေသုပိ တတော တတော နိက္ခန္တကာလေ တံ တံ သဗ္ဗံ ပစ္ဆိမဒဿနမေဝ၊ တတ္ထ တတ္ထ ကသ္မာ နာဂါပလောကိတံ နာပလောကေသီတိ။ အနစ္ဆရိယတ္တာ။ တတ္ထ တတ္ထ ဟိ နိဝတ္တေတ္ဝာ အပလောကေန္တသ္သေတံ နာ အစ္ဆရိယံ ဟောတိ၊ တသ္မာ နာပလောကေသိ။ အပိစ ဝေသာလိရာဇာနော အာသန္နဝိနာသာ၊ တိဏ္ဏံ ဝဿာနံ ဥပရိ ဝိနသိဿန္တိ။ တေ တံ နဂရဒ္ဒါရေ **နာဂါပလောကိတံ** နာမ စေတိယံ ကတ္ဝာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေဿန္တိ၊ တံ နေသံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတီတိ တေသံ အနုကမ္ပာယ အပလောကေသိ။

ဒုက္ခဿန္တကရောတိ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ အန္တကရော။ **စက္ခုမာ**တိ ပဉ္စဟိ စက္ခူဟိ စက္ခုမာ။ **ပရိနိဗ္ဗုတော**တိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော။

စတုမဟာပဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၀၇။ **မဟာပဒေသေ**တိ မဟာဩကာသေ, မဟာအပဒေသေ ဝါ၊ ဗုဒ္ဓါဒယော မဟန္တေ မဟန္တေ အပဒိသိတ္ဝာ ဝုတ္တာနိ မဟာကာရဏာနိတိ အတ္ထော။

၁၀၈။ **နေဝ အာဘိနန္ဒိတမ္ဘာ**တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌေဟိ သာဓုကာရံ ဒတ္ဝာ ပုဗ္ဗေဝ နာ သောတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ကတေ ဟိ ပစ္ဆာ "ဣဒံ နာ သမေတီ"တိ ဝုစ္စမာနော "ကိံ ပုဗ္ဗေဝ အယံ ဓမ္မော၊ ဣဒါနိ နာ ဓမ္မော"တိ ဝတ္ဝာ လဒ္ဓိံ နာ ဝိသဇ္ဇေတိ။ **နပဗ္ဗဋိက္ကောသိတမ္ဘာ**တိ "ကိံ သေ ဗာလော ဝဒတီ"တိ ဧဝံ ပုဗ္ဗေဝ နာ ဝတ္ဘဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဟိ ဝတ္တုံ ယုတ္တမ္ပိ နာ ဝက္ခတိ။ တေနာဟ "အနာဘိနန္ဒိတ္ဝာ အပ္ပဋိက္ကော-သိတ္ဝာ"တိ။ **ပဒဗျဉ္ဇနာနီ**တိ ပဒသဗ္ဗိတာနိ ဗျဉ္ဇနာနိ။ **သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ**တိ

ဇုမသို့ ဌာနေ ပါဋ္ဌိ ဝုတ္တာ၊ ဇုမသို့ ဌာနေ အဏ္ဌော ဝုတ္တော၊ ဇုမသို့ ဌာနေ အနုသန္ဓိ ကထိတော၊ ဇုမသို့ ဌာနေ ပုဗ္ဗာပရံ ကထိတန္တိ သုဋ္ဌု ဂဟေတ္ဝာ။ **သုဇာတ သြသာရေတဗ္ဗာနီတိ** သုတ္တေ သြတာရေတဗ္ဗာနိ။ **ဝိနယေ သန္နိသေ-တဗ္ဗာနီတိ** ဝိနယေ သံသန္ဒေတဗ္ဗာနိ။

ဏ္ဍေ စ **သုတ္တန္တိ** ဝိနယော။ ယထာဟ "ကတ္ထ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ သာဝတ္ထိယံ သုတ္တ-ဝိဘင်္ဂေ"တိ [၁]။ **ဝိနယော**တိ ခန္ဓကော။ ယထာဟ "ဝိနယာတိသာရေ"တိ [၂]။ ဧဝံ ဝိနယပိဋကမ္ပိ နု ပရိယာဒိယတိ။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂါ ပန သုတ္တံ၊ ခန္ဓကပရိဝါရာ ဝိနယောတိ ဧဝံ ဝိနယပိဋကံ ပရိယာဒိယတိ။ အထ ဝါ သုတ္တန္တပိဋကံ သုတ္တံ၊ ဝိနယပိဋကံ ဝိနယောတိ ဧဝံ ဒွေယေဝ ပိဋကာနိ ပရိယာဒိယန္တိ။ သုတ္တန္တာဘိ-ဓမ္မပိဋကာနိ ဝါ သုတ္တံ၊ ဝိနယပိဋကံ ဝိနယောတိ ဧဝမ္ပိ တီဏိ ပိဋကာနိ နု တာဝ ပရိယာဒိယန္တိ။ အသုတ္တနာမကဥ္စိ [၃] ဗုဒ္ဓဝစနံ နာမ အတ္ထိ။ သေယျထိဒံ၊ ဇာတကံ ပဋိသမ္ဘိဒါ နိဒ္ဒေသော သုတ္တနိပါတော ဓမ္မပဒံ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဝိမာနဝတ္ထု၊ ပေတဝတ္ထု၊ ထေရဂါထာ ထေရီဂါထာ အပဒါနန္တိ။

သဒ္ဒိန္နတ္ထောရော ပန "အသုတ္တနာမကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ နု အတ္ထီ"တိ တံ သဗ္ဗံ ပဋိပက္ခိပိတ္ဝာ "တီဏိ ပိဋကာနိ သုတ္တံ၊ ဝိနယော ပန ကာရဏ"န္တိ အာဟ။ တတော တံ ကာရဏံ ဒဿေန္တော ဣဒံ သုတ္တမာဟရိ—

"ယေ ခေါ တွံ ဂေါတမိ ဓမ္မေ ဇာနေယျာသိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ သရာဂါယ သံဝတ္တန္တိ နော ဝိရာဂါယ၊ သညောဂါယ သံဝတ္တန္တိ နော ဝိသညောဂါယ၊ အာစယာယ သံဝတ္တန္တိ နော အပစယာယ၊ မဟိစ္ဆတာယ သံဝတ္တန္တိ နော အပ္ပိစ္ဆတာယ၊ အသန္တုဋ္ဌိယာ သံဝတ္တန္တိ နော သန္တုဋ္ဌိယာ၊ သင်္ဂဏိကာယ သံဝတ္တန္တိ နော ပဝိဝေကာယ၊ ကောသဇ္ဇာယ သံဝတ္တန္တိ နော ဝီရိယာရမ္ဘာယ၊ ဒုဗ္ဘရတာယ သံဝတ္တန္တိ နော သုဘရတာယ၊ ကေသေန ဂေါတမိ ဓာရေယျာသိ 'နေသော ဓမ္မော၊ နေသော ဝိနယော၊ နေတံ သတ္ထု-သာသန'န္တိ။ ယေ စ ခေါ တွံ ဂေါတမ ဓမ္မေ ဇာနေယျာသိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ဝိရာဂါယ သံဝတ္တန္တိ နော သရာဂါယ၊ ဝိသညောဂါယ သံဝတ္တန္တိ နော သညောဂါယ၊ အပစယာယ သံဝတ္တန္တိ နော အာစယာယ၊ အပ္ပိစ္ဆတာယ သံဝတ္တန္တိ နော မဟိစ္ဆတာယ၊ သန္တု-ဋ္ဌိယာ သံဝတ္တန္တိ နော အသန္တုဋ္ဌိယာ၊ ပဝိဝေကာယ သံဝတ္တန္တိ နော

၁-ဝိ ၄-၅၀၅-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ကောသမ္ဗိယံ ဝိနယာတိသာရေတိ (သျာ၊ က) ဝိ ၄-၅၀၆-ဝိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။
၃-အသုတ္တနာမကံ ကိဉ္စိ (သျာ)

သင်္ကိကာယ၊ ဝိရိယာရမ္ဘာယ သံဝတ္တန်္ကိ နော ကောသဇ္ဇာယ၊ သုဘရတာယ သံဝတ္တန်္ကိ နော ဒုဗ္ဘရတာယ၊ ကေံသေန ဂေါ်တမိ ဓာရေယျာသိ 'ဧသော ဓမ္မော၊ ဧသော ဝိနယော၊ ဧတံ သတ္ထု-သာသန'န်္ကိ''ာ။

တသ္မာ **သုတ္တေ**တိ တေဝိဒ္ဒကေ ဗုဒ္ဓဝစနေ သြတာရေတဗ္ဗာနိ။ **ဝိနယေ**တိ ဧတေသ်ံ ရာဂါဒိဝိနယကာရကေ သံသန္ဒေတဗ္ဗာနိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **နဧဝ သုတ္တေ သြသရန်္တိ**တိ သုတ္တမဋ္ဌိပါဠိယာ ကတ္ထစိ အနာဂန်္ဒာ ဆလ်ိံ ဥဒ္ဒပေတွာ ဂုဠ္ဠဝေဿန်္တရ ဂုဠ္ဠဥမ္မဂ္ဂ ဂုဠ္ဠဝိနယ ဝေဒလ္လပိဋကာနံ အညတရတော အာဂတာနိ ပညာယန်္တိတိ အတ္ထော။ ဧဝံ အာဂတာနိ ဟိ ရာဂါဒိဝိနယေ စ န ပညာယမာနာနိ ဆဠေ့တဗ္ဗာနိ ဟောန်္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဣတိ ဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဆဠေ့ယျာထာ''တိ။ ဧတေနုပါယေန သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣဒံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထာတိ ဣဒံ စတုတ္ထံ ဓမ္မသ်ပတိဋ္ဌာနောကာသံ ဓာရေယျာထ။

ဣမသ်ိံ ပန ဌာနေ ဣမံ ပကိဏ္ဏကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—သုတ္တေ စတ္တာရော မဟာ-ပဒေသာ, ခန္ဓကေ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ, စတ္တာရိ ပဋိသမ္ဘိဒာဉာနာနိ, သုတ္တံ, သုတ္တာနုလောမံ, အာစရိယဝါဒေါ, အတ္တနောမတိ, တိသ်ဿော သင်္ဂီတိယောတိ။

တတ္ထ "အယံ ဓမ္မော, အယံ ဝိနယော''တိ ဓမ္မဝိနိစ္ဆယေ ပတ္တေ ဣမေ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ ပမာဏံ။ ယံ ဧတ္ထ သမေတိ တဒေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဣတရံ ဝိရဝန်္တသိပါ နဂဟေတဗ္ဗံ။

"ဣဒံ ကပ္ပတိ, ဣဒံ န ကပ္ပတီ''တိ ကပ္ပိယာကပ္ပိယဝိနိစ္ဆယေ ပတ္တေ "ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ဣဒံ န ကပ္ပတီတိ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တံ စေ အကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ ကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ၊ တံ ဝေါ န ကပ္ပတီ''တိအာဒိနာ[၃] နယေန ခန္ဓကေ ဝုတ္တာ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ ပမာဏံ။ တေသံ ဝိနိစ္ဆယကထာ **သမန်္တပါသာဒိ-ကာယံ** ဝုတ္တာ။ တတ္ထ ဝုတ္တနယေန ယံ ကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ တဒေဝ ကပ္ပိယံ၊ ဣတရံ အကပ္ပိယန်္တိ ဧဝံ သန်နိဋ္ဌာနံ ကာတဗ္ဗံ။

ကေံသဗျာကရဏီယော ပဠော, ဝိဘင်္ဂဗျာကရဏီယော ပဠော, ပဋိပုဏ္ဏာ-ဗျာကရဏီယော ပဠော, ဌပနီယော ပဠောတိ ဣမာနိ **စတ္တာရိ ပဋိသမ္ဘိဒာဉာနာနိ** နာမ။ တတ္ထ "စက္ခုံ အနိစ္စ"န်္တိ ပုဗ္ဗေန "အာမ အနိစ္စ"န်္တိ ကေံသေနေဝ

၁-အံ ၃-၁၀၇၊ ဝိ ၄-၄၄၉-ဝိဋ္ဌေသု။ ၂-ဝိရုဠ္ဆနသာဝိ (သျာ) ၃-ဝိ ၃-၃၄၈-ဝိဋ္ဌေ။

ဗျာကာတမ့်။ သေ နယော သောတာဒိသု။ အယံ **ကံသဗျာကရဏီယော** ပညြော။ "အနိစ္စံ နာမ စက္ခု"နှိ ပုဋ္ဌေန "န စက္ခုမေဝ၊ သောတမ့ဲ အနိစ္စံ ဃာနမ့ဲ အနိစ္စ"နှိ ဧဝံ ဝိဘဇိတွာ ဗျာကာတမ့်။ အယံ **ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယော** ပညြော။ "ယထာ စက္ခု တထာ သောတံ၊ ယထာ သောတံ တထာ စက္ခု"နှိ ပုဋ္ဌေန "ကေနဋ္ဌေန ပုစ္ဆသိ"တိ ပဋိပုစ္ဆိတွာ "ဒဿနဋ္ဌေန ပုစ္ဆာမိ"တိ ဝုတ္တေ "နဟိ"တိ ဗျာကာတမ့်၊ "အနိစ္စဋ္ဌေန ပုစ္ဆာမိ"တိ ဝုတ္တေ အာမာတိ ဗျာကာတမ့်။ အယံ **ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယော** ပဉြော။ "တံ ဇိဝံ တံ သရိရ"နှိအာဒိနိ ပုဋ္ဌေန ပန "အဗျာကတမေတံ ဘဂဝတာ"တိ ဌပေတမ့ဲ၊ သေ ပညြော န ဗျာကာ-တမ့ဲ။ အယံ **ဌပနီယော** ပညြော။ ဣတိ တေနာကာရေန ပဋြေ သမ့ဲတြေ ဣမာနိ စတ္တာရိ ပဋြဗျာကရဏာနိ ပမာဏံ။ ဣမေသံ ဝသေန သော ပညြော ဗျာကာတမ့ဲ။

သုတ္တာဒိသု ပန **သုတ္တံ** နာမ တိသ္သော သင်္ဂီတိယော အာရုဠှာနိ တိဏ္ဏိ ပိဋကာနိ။ **သုတ္တာနုလောမံ** နာမ အနုလောမကပ့ိယံ။ **အာစရိယဝါဒေါ** နာမ အဋ္ဌကထာ။ **အတ္တနောမတိ** နာမ နယဂ္ဂါဟေန အနုဗုဒ္ဓိယာ အတ္တနော ပဋိဘာနံ။ တတ္ထ သုတ္တံ အပဋိဗာဟိယံ၊ တံ ပဋိဗာဟန္တေန ဗုဒ္ဓေါဝ ပဋိဗာဟိတော ဟောတိ။ အနုလောမကပ့ိယံ ပန သုတ္တေန သမေန္တေမေဝ ဂဟေတမ့ဲ၊ န ဣတရံ။ အာစရိယဝါဒေါပိ သုတ္တေန သမေန္တောယေဝ ဂဟေ-တမ့ဲ၊ န ဣတရော။ အတ္တနောမတိ ပန သမ့ဲဒုမ့ဲလာ၊ သာပိ သုတ္တေန သမေန္တောယေဝ ဂဟေတမ့ဲ၊ န ဣတရာ။ ပဠိသတိကာ, သတ္တသတိကာ, သဟဿိကာတိ ဣမာ ပန **တိသ္သော သင်္ဂီတိယော**။ သုတ္တမ့ဲ တာသု အာဂတ-မေဝ ပမာဏံ၊ ဣတရံ ဂါရယှသုတ္တံ နဂဟေတမ့ဲ။ တတ္ထ သြတရန္တောနိပိ ဟိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ နစေဝ သုတ္တေ သြတရန္တိ၊ နစ ဝိနယေ သန္နိဿန္တိတိ ဝေဒိတမ့ဲနိ။

ကမ္မာရပုတ္တဒုန်ဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁၈၉။ **ကမ္မာရပုတ္တဿ**တိ သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တဿ။ သော ကိရ အဓော မဟာကုဋုမ့ဲကော ဘဂဝတော ပဌမဒဿနေနေဝ သောတာပန္နော ဟုတွာ အတ္တနော အမ့ဲဝနေ ဝိဟာရံ ကာရာပေတွာ နိယျာတေသိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "အမ့ဲဝနေ"တိ။

သူကရမဒ္ဒဝနှိ နာတိတရဏဿ နာတိဇိဏ္ဏဿ ကေဇဋ္ဌကသူကရဿ ပဝတ္တမံသံ။ တံ ကိရ မုဒု စေဝ သိနိဒ္ဓဉ္စ ဟောတိ၊ တံ ပဋိယာဒါပေတွာ သာဓုကံ

ပစာပေတ္ထာတိ အတ္ထော။ ဧကေ ဘဏန္တိ ‘‘**သူကရမဒ္ဒဝ**န္တိ ပန မုဒုဩဒနဿ ပဋိဂ္ဂဟိတသဒ္ဒဿ နာမေတံ၊ ယထာ ဂဝပါနံ နာမ ပါကနာမ’’န္တိ။ ကေစိ ဘဏန္တိ ‘‘**သူကရမဒ္ဒံ** နာမ ရဿာယနဝိဓိ၊ တံ ပန ရဿာယနဿတ္ထေ အာဂန္ဆတိ၊ တံ စုန္ဒေန ‘ဘဂဝတော ပရိနိဗ္ဗာနံ န ဘဝေယျာ’တိ ရဿာယနံ ပဋိယတ္တ’’န္တိ။ တတ္ထ ပန ဒ္ဝိသဟဿဒိပပရိဝါရေသု စတူသု မဟာဒိပေသု ဒေဝတာ ဩဇံ ပက္ခိပိံသု။

နာဟံ တန္တိ ဣမံ သိဟနာဒံ ကိမတ္ထံ နဒတိ? ပရူပဝါဒမောစနတ္ထံ။ အတ္တနာ ပရိဘုတ္တာဝသေသံ နေဝ ဘိက္ခူနံ, န မနုဿာနံ ဒါတုံ အဒါသိ၊ အာဝါဋ္ဌေ နိခဏာပေတ္ဝာ ဝိနာသေသိတိ ဟိ ဝတ္တုကာမာနံ ဣဒံ သုတ္ဝာ ဝစနောကာသော နာ ဘဝိဿတီတိ ပရေသံ ဥပဝါဒမောစနတ္ထံ သိဟနာဒံ နဒတီတိ။

၁၉၀။ **ဘုတ္တဿ စ သူကရမဒ္ဒဝေနာ**တိ ဘုတ္တဿ ဥဒပါဒိ၊ နာ ပန ဘုတ္တ-ပစ္စယာ။ ယဒိ ဟိ အဘုတ္တဿ ဥပ္ပဇ္ဇိဿထ၊ အတိခရော ဘဝိဿတိ။ သိနိဒ္ဓ-ဘောဇနံ ဘုတ္တတ္တာ ပနဿ တနုဝေဒနာ အဟောသိ။ ဓာတုဝေ ပဒဿာဂန္တုံ အသက္ခိ။ **ဝိရေစမာနော**တိ အဘိက္ခံ ပဝတ္တလောဟိတဝိရေစနော ဝသမာနော။ **အဝေါစာ**တိ အတ္တနာ ပတ္ထိတဋ္ဌာနေ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ ဝေဒိတမ္ဗာ။ ဣမာ ပန ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ ဌပိတဂါထာယော တိ ဝေဒိတမ္ဗာ။

ပါနီယာဟရဏဝဏ္ဏနာ

၁၉၁။ **ဣဿ**တိ စောဒနတ္ထေ နိပါတော။ **အန္ဆောဒကာ**တိ ပသန္နော-ဒကာ။ **သာတောဒကာ**တိ မဓုရောဒကာ။ **သီတောဒကာ**တိ တနုသီတလ-သလိလာ။ **သေတကာ**တိ[1] နိက္ကဒ္ဒမာ။ **သုပ္ပတိတ္ထာ**တိ သုန္ဒရတိတ္ထာ။

ပုက္ကုသမလ္လပုတ္တဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁၉၂။ **ပုက္ကုသော**တိ တဿ နာမံ။ **မလ္လပုတ္တော**တိ မလ္လရာဇပုတ္တော။ မလ္လာ ကိရ ဝါရေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တိ။ ယာဝ နေသံ ဝါရော န ပါပုဏာတိ၊ တာဝ ဝဏ္ဏံ ကရောန္တိ။ အယမ္ပိ ဝဏ္ဏမေဝ ကရောန္တော ပဋ္ဌ သကဋသတာနိ ယောဇာပေတ္ဝာ ဓုရဝါတေ[2] ဝါယန္တေ ပုရတော ဂစ္ဆတိ၊ ပစ္ဆာ ဝါတေ ဝါယန္တေ သတ္ထဝါဟံ ပုရတော ပေသေတ္ဝာ သယံ ပစ္ဆာ ဂစ္ဆတိ။ တဒါ ပန ပစ္ဆာ ဝါတော ဝါယိ၊ တသ္မာ သေ ပုရတော သတ္ထဝါဟံ ပေသေတ္ဝာ

၁-သေတောဒကာတိ (သျာ၊ က)　　၂-ပုရတော ဝါတေ (သျာ)

သဗ္ဗရတနယာနေ နိသိဒိတ္ဝာ ကုသိနာရတော နိက္ခမိတ္ဝာ "ပါဝံ ဂမိဿာမိ"တိ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ တေန ဝုတ္တံ "ကုသိနာရာယ ပါဝံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတီ"တိ။

အာဠာရောတိ တဿ နာမံ။ ဒီဃပိင်္ဂလော ကိရသော၊ တေနဿ အာဠာရောတိ နာမံ အဟောသိ။ **ကာလာမော**တိ ဂေါတ္တံ။ **ယတြ ဟိ နာမာ**တိ ယော နာမ။ **နေဝ ဒက္ခိ**တိ နု အဒ္ဒသ။ ယတြဿဒ္ဒယုတ္တတ္တာ ပနေတံ အနာဂတဝသေန ဝုတ္တံ။ ဝေရုပဋ္ဌိ ဤဒိသော ဌာနေသု သဒ္ဒလက္ခဏံ။

၁၉၃။ **နိန္ဆရန်ဿု**တိ ဝိစရန်ဿု။ **အသနိယာ ဖလန်ဿာ**တိ နဝဝိဓာယ အသနိယာ ဘိဇ္ဇမာနာယ ဝိယ မဟာရဝံ ရဝန်ဿာ။ နဝဝိဓာ ဟိ အသနိယော အသညာ ဝိစက္ကာ သတေရာ ဂဂ္ဂရာ ကပိသီသာ မဏ္ဍဝိလောလိကာ ကုက္ကုဋ္ဌကာ ဒဏ္ဍမဏိကာ သုက္ခာသနိတိ။ တတ္ထ အသညာ အသညံ ကရောတိ။ ဝိစက္ကာ ဧကံ စက္ကံ ကရောတိ။ သတေရာ သတေရသဒိသာ[1] ဟုတ္ဝာ ပတတိ။ ဂဂ္ဂရာ ဂဂ္ဂရာယမာနာ ပတတိ။ ကပိသီသာ ဘမုကံ ဥက္ခိပေန္တော မက္ကဋော ဝိယ ဟောတိ။ မဏ္ဍဝိလောလိကာ ဝိလောလိတမတ္တော ဝိယ ဟောတိ။ ကုက္ကုဋ္ဌကာ ကုက္ကုဋ္ဌသဒိသာ ဟုတ္ဝာ ပတတိ။ ဒဏ္ဍမဏိကာ နင်္ဂလသဒိသာ ဟုတ္ဝာ ပတတိ။ သုက္ခာသနိ ပတိတဋ္ဌာနံ သမုဋ္ဌါဒ္ဓေတိ။

ဒေဝေ ဝဿန္တေတိ သုက္ခဂဠိတံ ဂဠိတ္ဝာ အန္တရန္တရာ ဝဿန္တေ။ **အာတုမာယန်**တိ အာတုမံ နိဿာယ ဝိဟရာမိ။ **ဘုသာဂါရေ**တိ ခလသာလာယံ။ **ဇေဋ္ဌသော**တိ တေသိံ ကာရဏော သော မဟာဇနကာယော သန်နိပတိတော။ **ကွ အဟောသီ**တိ ကုဟိံ အဟောသိ။ **သော တံ ဘန္တေ**တိ သော တွံ ဘန္တေ။

၁၉၄။ **သိင်္ဂီဝဏ်ဏာန်**တိ သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ။ **ယုဂမဒ္ဒန်**တိ မဒ္ဒယုဂံ၊ သက္ခာသဒ္ဒက-ယုဂဒ္ဒန်တိ အတ္ထော။ **ဓာရဏီယ**န်တိ အန္တရန္တရာ မယာ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ ပရိဒဟိ-တဗ္ဗန်တိ အတ္ထော။ တံ ကိရ သော တထာဂတေ ဆဏ္ဏဝိဝသေယေဝ ဓာရေတ္ဝာ သေသကာလေ နိက္ခိပတိ။ ဧဝံ ဥတ္တမံ မဂ်လဝတ္ထုယုဂံ သန္ဓာယာဟ။ **အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ**တိ မယိ အနုကမ္ပံ ပဋိစ္စ။ **အန္ဆာဒေဟီ**တိ ဥပစာရဝစနမေတံ၊ ဧကံ မယှံ ဒေဟိ, ဧကံ အာနန္ဒဿာတိ အတ္ထော။ ကိံ ပန ထေရော တံ ဂဏှိတိ။ အာမ ဂဏှိ။ ကသ္မာ? မတ္ထကပ္ပတ္တာကိစ္စတ္တာ။ ကိဉ္စာပိ ဟသ ဧဝရူပံ လာဘံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ဥပဋ္ဌာကဋ္ဌာနံ ပဋိပန္နော၊ တံ ပနဿ ဥပဋ္ဌာကကိစ္စံ မတ္ထကံ ပတ္တံ၊ တသ္မာ အဂ္ဂဟေသိ။ ယေ စာပိ ဧဝံ ဝဒေယျုံ "အနာရာဓကော မညေ

၁-သက်ာရဿဒိသာ (က) လကာရဿဒိသာ (သျာ)

အာနန္ဒော၊ ပဗ္ဗဇိသတိ ဝဿာနိ ဥပဇ္ဈာယန္တေန န ကိဉ္စိ ဘဂဝတော သန္တိကာ တေန လဒ္ဓပုဗ္ဗ''န္တိ။ တဲ့သံ ဝစနောကာသန္တေဒနတ္ထမ်ိ အဂ္ဂဟေသိ။ အပိစ ဇာနာတိ ဘဂဝါ ''အာနန္ဒော ဂဟေတ္ဝာပိ အတ္တနာ နဲ ဓာရေသတိ၊ မယ္ဴ-ယေဝ ပူဇံ ကရိသတိ။ မလ္လပုတ္တေန ပန အာနန္ဒံ ပူဇေန္တေန သံဃောပိ ပူဇိတော ဘဝိသတိ၊ ဇေမသ္သ မဟာပုညရာသိ ဘဝိသတိ''တိ ထေရဿ ဇကံ ဒါပေသိ။ ထေရောပိ တေနေဝ ကာရဏေန အဂ္ဂဟေသိတိ။ **ဓမ္မိယာ ကထာယာ**တိ ဝတ္ထာနုမောဒနကထာယ။

၁၉၅။ **ဘဂဝတော ကာယံ ဥပနာမိတန္တိ** နိဝါသနပါရုပနဝသေန အလ္လိယာပိတံ။ ဘဂဝါပိ တဘော ဇကံ နိဝါသေသိ၊ ဇကံ ပါရုပိ။ **ဟတ္ထိကံ ဝိယာတိ**[1] ယထာ ဟတ္ထိကော အင်္ဂါရော အန္တန္တေနေဝ ဇောတတိ၊ ဗဟိ ပနဿ ပဘာ နတ္ထိ၊ ဧဝံ ဗဟိ ပဋိစ္ဆန္နပုဗ္ဗဘံ ဟုတ္ဝာ ခါယတီတိ အတ္ထော။

ဇူမေသု ခေါ အာနန္ဒ ဒ္ဝီသု ကာလေသူတိ ကသ္မာ ဇူမေသု ဒ္ဝီသု ကာလေသု ဇဝံ ဟောတိ? အာဟာရဝိသေသေန စေဝ ဗလဝသောမနဿေန စ။ တေသု ဟိ ဒ္ဝီသု ကာလေသု သကလစက္ကဝဠေ ဒေဝတာ အာဟာရေ ဩဇံ ပက္ခိပန္တိ၊ တံ ပဏီတဘောဇနံ ကုစ္ဆိံ ပဝိသိတ္ဝာ ပသန္နရူပံ သမုဋ္ဌာ-ပေတိ၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာနရူပဿ ပသန္နတ္တာ မနုဿာနံ ဇုန္ဒြိယာနိ အတိဝိယ ဝိရောစန္တိ။ သမ္မောဒိဒဝသေ စဿ ''အနေကကပ္ပကောဋိသတသဟဿသင်္ခိတော ဝတ မေ ကိလေသရာသိ အဇ္ဇ ပဟီနော''တိ အာဝဇ္ဇန္တဿ ဗလဝသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စိတ္တံ ပသီဒတိ၊ စိတ္တေ ပသန္နေ လောဟိတံ ပသီဒတိ၊ လောဟိတေ ပသန္နေ မနုဿာနံ ဇုန္ဒြိယာနိ အတိဝိယ ဝိရောစန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသေပိ ''အဇ္ဇ ဒါနာဟံ အနေကေဟိ ဗုဒ္ဓသတသဟဿေဟိ ပဝိဋ္ဌံ **အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ** နာမ နဂရံ ပဝိသိဿာမိ''တိ အာဝဇ္ဇန္တဿ ဗလဝသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စိတ္တံ ပသီဒတိ၊ စိတ္တေ ပသန္နေ လောဟိတံ ပသီဒတိ၊ လောဟိတေ ပသန္နေ မနုဿာနံ ဇုန္ဒြိယာနိ အတိဝိယ ဝိရောစန္တိ။ ဇုတိ အာဟာရဝိသေသေန စေဝ ဗလဝသောမနဿေန စ ဇူမေသု ဒ္ဝီသု ကာလေသု ဇဝံ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဥပဝတ္တနေ**တိ ပါစိနတော နိဝတ္တနသာလဝနေ။ **အန္တရေန ယမကသာလာန**န္တိ ယမကသာလရုက္ခာနံ မဇ္ဈေ။

သီဟံ ဿန္တိ ဂါထာ သင်္ဂီတိကာလေ ဌပိတာ။

၁-ဒီတ္ထိကံ ဝိယာတိ (သီ)

၁၉၆။ **နတ္ထာ စ ဒိဒိတ္ထာ စာ**တိ ဧတ္ထ တဒါ ကိရ ဘဂဝတိ နဟာယန္တေ အန္တောနဒိယံ မဏ္ဍကမ္ဆပါ စ ဥဘတောတိရေသု ဝနသဏ္ဍော စ သဗ္ဗံ သုဝဏ္ဏ-ဝဏ္ဏမေဝ ဟောတိ။ **အမ္ဗဝန**န္တိ တဿာယေဝ နဒိယာ တီရေ အမ္ဗဝနံ။ **အာယသ္မန္တံ စုန္ဒ**ကန္တိ တသ္မိံ ကိရ ခဏေ အာနန္ဒတ္ထေရော ဥဒကသာဋကံ ပိဉ္ဇေန္တော ဩဟီယိ၊ စုန္ဒတ္ထေရော သမိပေ အဟောသိ။ တံ ဘဂဝါ အာမန္တေသိ။

ဂတ္ဘိဏ ဗုဒ္ဓါ နဒိကံ ကကုဓန္တိ ဧကမာပိ ဂါထာ သင်္ဂီတိကာလေယေဝ ဌပိတာ။ တတ္ထ **ပဝတ္တာ ဘဂဝါ ဧၛ ဓမ္မေ**တိ ဘဂဝါ ဧၛ သာသနေ ဓမ္မေ ပဝတ္တာ၊ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ ပဝတ္တာနီတိ[1] အတ္ထော။ **ပမုခါ နိသီဒိ**တိ သတ္ထု ပုရတော၁ နိသီဒိ။ ဧတ္တော၁တာ စ ထေရော အနုပုတ္တော။ ဧဝံ အနုပုတ္တံ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ။

၁၉၇။ **အလာဘာ**တိ ယေ အညေသံ ဒါနာနိသံသသမ်ိတာ လာဘာ ဟောန္တိ၊ တေ အလာဘာ။ **ဒုလ္လဒ္ဓ**န္တိ ပုညဝိသေသေန လဒ္ဓမ္ပိ မနုဿတ္တံ ဒုလ္လဒ္ဓံ။ **ယဿ ဇာတိ**တိ ယဿ တဝ။ ဥတ္တာလ္လာလံ ဝါ အတိကိလိန္ဒံ ဝါ ကော ဇာနာတိ၊ ကိဒိသမ္ပိ ပန္ဆိမံ ဝိဇ္ဇာပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အဒ္ဓါ တေ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဒိန္နံ ဘဝိဿတီတိ။ **လာဘာ**တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကဒါနာ-နိသံသသမ်ိတာ လာဘာ။ **သုလဒ္ဓ**န္တိ တုယ္ဟံ မနုဿတ္တံ သုလဒ္ဓံ။ **သမသမဖလာ**တိ သဗ္ဗာကာရေန သမာနဖလာ[2]။

နနု စ ယံ သုဇာတာယ ဒိန္နံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ တထာဂတော အဘိ-သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သော သရာဂဒေါသမောဟကာလေ ပရိဘုတ္တော၊ အယံ ပန စုန္ဒေန ဒိန္နော ဝိတရာဂဝိတဒေါသဝိတမောဟကာလေ ပရိဘုတ္တော၊ ကသ္မာ ဧတေ သမဖလာတိ။ ပရိနိဗ္ဗာနသမတာယ စ သမာပတ္တိသမတာယ စ အနုဿရဏသမတာယ စ။ ဘဂဝါ ဟိ သုဇာတာယ ဒိန္နံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိ-ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ သဥပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ စုန္ဒေန ဒိန္နံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတောတိ ဧဝံ **ပရိနိဗ္ဗာနသမတာယ**ပိ သမဖလာ။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈနဒိဝသေ စ စတုဝိသတိ-ကောဋိသတသဟဿသင်္ခ်ာ သမာပတ္တိယော သမာပဇ္ဇိ၊ ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသေပိ သဗ္ဗာ တာ သမာပဇ္ဇိတိ ဧဝံ **သမာပတ္တိသမတာယ**ပိ သမဖလာ။ သုဇာတာ စ အပရဘာဂေ အသောသိ "နာ ကိရေသာ ရုက္ခဒေဝတာ၊ ဗောဓိသတ္တော ကိရေသ၊ တံ ကိရ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ

၁-ပဝတ္တာတိ (?)　　၂-သမ္ဗုဒ္ဓေ (က)　　၃-သမသမဖလာ (သျာ၊ က)

အဘိသမ္မုဒ္ဓေါ၊ သတ္တာသတ္တာဟံ ကိရဿ တေန ယာပနံ အဟောသီ”တိ။ တဿာ ဣဒံ သုတ္တာ “လာဘာ ဝတ မေ”တိ အနုဿရန္တိယာ ဗလဝဝိတိ-သောမနသံ ဥဒပါဒိ။ စုန္ဒဿာပိ အပရဘာဂေ “အဝသာနပိဏ္ဍပါတော ကိရ မယာ ဒိန္နော၊ ဓမ္မသီသံ ကိရ မေ ဂဟိတံ၊ မယ့ံ ကိရ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိ-ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ သတ္ထာ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ သုတ္တာ “လာဘာ ဝတ မေ”တိ အနုဿရတော ဗလဝသောမနသံ ဥဒပါဒိတိ ဧဝံ **အနုဿရဏသမတ္ထယ**ပိ သမဖလာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယသသံဝတ္တနိကန္တိ ပရိဝါရသံဝတ္တနိကံ။ **အာဓိပတေယျသံဝတ္တနိကန္တိ** ဇေဋ္ဌကဘာဝသံဝတ္တနိကံ။

သံယမတောတိ သီလသံယမေန သံယမန္တာသ၊ သံဝရေ ဌိတသာတိ အတ္ထော **ဝေရံ န စိယတီ**တိ ပဋိဓံ ဝေရံ န ဝဍ္ဎတိ။ **ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပက**န္တိ ကုသလော ပန ဉာဏသမ္ပန္နော အရိယမဂ္ဂေန အနဝသေသံ ပါပကံ လာမကံ အကုသလံ ဇဟာတိ။ **ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗုတော**တိ သော ဣမံ ပါပကံ ဇဟိတ္ဝာ ရာဂါဒိနံ ခယာ ကိလေသနိဗ္ဗာနေန နိဗ္ဗုတောတိ။ ဣတိ စုန္ဒဿ စ ဒက္ခိဏံ, အတ္တနော စ ဒက္ခိဏေယျသမ္ဘတ္တိံ သမ္ပဿမာနော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိတိ။

စတုတ္ထဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ယမကသာလာဝဏ္ဏနာ

၁၉၈။ **မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိ**န္တိ ဣဓ ဘိက္ခူနံ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ ဝေဋ္ဌဝဂါမေ ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနတော ပဋ္ဌာယ ဟိ “န စိရေန ဘဂဝါ ပရိ-နိဗ္ဗာယိဿတီ”တိ သုတ္တာ တတော တတော အာဂတေသု ဘိက္ခူသု ကေဘိက္ခုပိ ပက္ကန္တော နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ ဂဏနပရိတိဝတ္တော သံဃော အဟောသိ။ **ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝန**န္တိ ယထေဝ ဟိ ကလမ္ဗနဒီတီရတော ရာဇမာတု-ဝိဟာရဒ္ဒါရေန ထူပါရာမံ ဂန္တုံ္ဗ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဟိရညဝတိယာ ပါရိမတီရတော သာလဝနုယျာနံ, ယထာ အနုရာဓပုရဿ ထူပါရာမော၊ ဧဝံ တံ ကုသိနာရာယံ ဟောတိ။ ယထာ ထူပါရာမတော ဒက္ခိဏဒ္ဒါရေန နဂရံ ပဝိသနမဂ္ဂေါ ပါစီန-မုခေါ ဂန္ဒွာ ဥတ္တရေန နိဝတ္တော၊ ဧဝံ ဥယျာနတော သာလဝနံ ပါစီနမုခံ ဂန္ဒွာ ဥတ္တရေန နိဝတ္တံ။ တသ္မာ တံ “ဥပဝတ္တန”န္တိ ဝုစ္စတိ။ **အန္တရေန**

ယမကသာလာနံ ဥတ္တရသီသကန္တိ တဿ ကိရ မဉ္စကဿ ကော သာလပန္တိ သိသဘာဂေ ဟောတိ၊ ကော ပါဒဘာဂေ။ တတြာပိ ကော တရုဏသာလော သိသဘာဂဿ အာသန္နော ဟောတိ၊ ကော ပါဒဘာဂဿ။ အပိစ **ယမက-သာလာ** နာမ မူလခန္ဓဝိဋပပတ္တေဟိ အညမညံ သံသိဋ္ဌတ္တာ ဋ္ဌိတသာလာတိ[1] ဝုတ္တံ။ **မဉ္ဇကံ ပညပေဟီ**တိ တသ္မိံ ကိရ ဥယျာနေ ရာဇကုလဿ သယန-မဉ္ဇော အတ္ထိ၊ တံ သန္ဓာယ ပညပေဟီတိ အာဟ။ ထေရော ပံယေဝ ပညပေတ္ဝာ အဒါသိ။

ကိလဉ္ဇောသ္မိ အာနန္ဒ နိပဇ္ဇိဿာမီတိ တထာဂတဿ ဟိ—

ဂေါစရိ ကဋ္ဌပေါ ဂင်္ဂေယျော၊ ပိဏ်လော ပဗ္ဘတေယျကော။
ဟေမဝတော စ တမ္ဗော စ၊ မန္ဒာကိနိ[2] ဥပေါသထော။
ဆဒ္ဒန္တော ယေဝ ဒဿမော၊ တေ နာဂါနမုတ္တမာတိ—

ဏ္ဍေ ယံ ဒဿနံ ဂေါစရိသမ်ိတာနံ ပကတိဟတ္ထိနံ ဗလံ၊ တံ ကေဿ ကဋ္ဌာပဿာတိ ဧဝံ ဒဿဂုဏဝန္တိတာယ ဂဏနာယ ပကတိဟတ္ထိနံ ကောဋ္ဌ-သဟဿဗလပ္ပမာဏံ ဗလံ၊ တံ သဗ္ဗမ္ပို စုန္ဒဿ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ စင်္ကံဝါရေ[3] ပက္ခိတ္တဥဒကံ ဝိယ ပရိက္ခယံ ဂတံ။ ပါဝါနဂရတော တိဏ္ဏံ ဂါဝုတာနိ ကုသိနာရာနဂရံ၊ တေသ္မိံ အန္တရေ ပဗ္ဘိဿတိယာ ဌာနေသု နိသိဒိတ္ဝာ မဟတာ ဥဿာဟေန အာဂစ္ဆန္တော ပိ သူရိယဿ အတ္ထင်္ဂမိ-တဝေလာယံ သဠာဿမယေ[4] ဘဂဝါ သာလဝနံ ပဝိဋ္ဌော။ ဧဝံ ရောဂါ သဗ္ဗံ အာရောဂျံ မဒ္ဒန္တော အာဂစ္ဆတိ။ တေမတ္တံ ဒယေန္တော ဝိယ သဗ္ဗ-လောကဿ သံဝေဂကရံ ဝါစံ ဘာသန္တော "ကိလဉ္ဇောသ္မိ အာနန္ဒ နိပဇ္ဇိဿာမီ"တိ အာဟ။

ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ ဧဝံ မဟန္တေန ဥဿာဟေန ဇုဓာဂတော၊ ကိံ အညတ္ထ န သက္ကာ ပရိနိဗ္ဗာယိတုန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာယိတုံ နာမ န ကတ္ထစိ န သက္ကာ၊ တထိ ပန ကာရဏေဟိ ဇုဓာဂတော၊ ဇုဒ္ဒိံ ဘဂဝါ ဧဝံ ပဿတိ "မယိ အညတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယန္တေ မဟာသုဒဿနသုတ္တဿ အတ္ထပ္ပတ္တိ န ဘဝိဿတိ၊ ကုသိ-နာရာယံ ပန ပရိနိဗ္ဗာယန္တေ ယမဟံ ဒေဝလောကေ အနုဘဝိတဗ္ဗံ သမ္ပတ္တိံ မနုဿလောကေယေဝ အနုဘဝိံ၊ တံ ဒ္ဝိဟိ ဘာဏဝါရေဟိ မတ္ထေတ္ဝာ ဒေသေဿာမိ၊ တံ မေ သုတ္ဝာ ဗဟူ ဇနာ ကုသလံ ကာတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ"တိ။

၁-ဋ္ဌိတာ သာလာတိ (သျာ)၊ ဋ္ဌိတသာခါတိ (ဋီကာ)
၂-မန္ဒာဂိရိ (က)
၃-စင်္ကံဝါရေ (က)၊ ပင်္ကံဝါရေ (သျာ)
၄-သာယဏ္ဟသမယေ (သျာ)

အပရမ္ပိ ပဿတိ "မံ အညတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယန္တံ သုဘဒ္ဒေါ နာ ပဿိဿတိ၊ သော စ ဗုဒ္ဓဝေနေယ္ယော နာ သာဝကဝေနေယ္ယော၊ နာ တံ သာဝကာ ဝိနေတုံ သက္ကောန္တိ၊ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗာယန္တံ ပန မံ သော ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိဿတိ၊ ပဉ္ဍာဝိဿဇ္ဇနပရိယောသာနေ စ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ မမ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇူပသမ္ပဒဉ္စ လဘိတ္ဝာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ မယိ ဓရမာနေ-ယေဝ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ ပစ္ဆိမသာဝကော ဘဝိဿတီ"တိ။

အပရမ္ပိ ပဿတိ "မယိ အညတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယန္တေ ဓာတုဘာဇနီယေ မဟာကလဟော ဘဝိဿတိ၊ လောဟိတံ နဒီ ဝိယ သန္ဒိဿတိ။ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဒေဝေသုပြာဟ္မဏော တံ ဝိဝါဒံ ဂူပသမေတ္ဝာ ဓာတုယော ဝိဘဇိဿတီ"တိ။ ဣမေဟိ တီဟိ ကာရဏေဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ မဟန္တေန ဥဿာဟေန ဣဓာဂတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သီဟသေယျန္တိ ဇေတ္ထ ကာမဘောဂိသေယျော, ပေတသေယျော, သီဟသေယျော, တထာဂတသေယျောတိ စတဿော သေယျော။

တတ္ထ "ယေဘုယ္ယေန ဘိက္ခဝေ ကာမဘောဂိ သတ္တာ ဝါမေန ပဿေန သေန္တိ"တိ ဘာ အယံ **ကာမဘောဂိသေယျော**။ တေသု ဟိ ယေဘုယ္ယေန ဒက္ခိဏေန ပဿေန သယန္တော နာမ နတ္ထိ။

"ယေဘုယ္ယေန ဘိက္ခဝေ ပေတာ ဥတ္တာနာ သေန္တိ"တိ ဘာ အယံ **ပေတသေယျော**။ အပိမံသလောဟိတတ္တာ ဟိ ပေတာ အင်္ဂသမ်ာင်္ဂဇဋိတာ ဧကေန ပဿေန သယိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ဥတ္တာနာဝ သေန္တိ။

"သီဟော ဘိက္ခဝေ မိဂရာဇာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သေယျံ ကပ္ပေတိ။ပ။ အတ္တမနော ဟောတီ"တိ ဘာ အယံ **သီဟသေယျော**။ တေဇုသဒတ္တာ ဟိ သီဟော မိဂရာဇာ ဒွေ ပုရိမပါဒေ ဧကသ္မိံ ဌာနေ, ပစ္ဆိမပါဒေ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဌပေတ္ဝာ နင်္ဂုံဋ္ဌံ အန္တရသတ္ထိမှိ ပက္ခိပိတ္ဝာ ပုရိမပါဒပစ္ဆိမပါဒနင်္ဂုဋ္ဌာနံ ဌိတော-ကာသံ သလ္လက္ခေတ္ဝာ ဒ္ဝိန္နံ ပုရိမပါဒါနံ မတ္ထကေ သီသံ ဌပေတ္ဝာ သယတိ။ ဒိဝသံ သယိတ္ဝာဝိ ပဗုဒ္ဓမာနော နာ ဥတြသန္တော ပဗုဒ္ဓတိ၊ သီသံ ပန ဥက္ခိပိတ္ဝာ ပုရိမပါဒါဒိနံ ဌိတောကာသံ သလ္လက္ခေတိ။ သစေ ကိဉ္စိ ဌာနံ ဝိဇဟိတ္ဝာ ဌိတံ ဟောတိ၊ "နာ ယိဒံ တုယ္ဟံ ဇာတိယာ သုရဘာဝသ စ အနုရူပ"န္တိ အနုတ္တမနော ဟုတ္ဝာ တတ္ထေဝ သယတိ၊ နာ ဂေါစရာယ ပက္ကမတိ။ အဝိဇဟိတ္ဝာ ဌိတေ ပန "တုယ္ဟံ ဇာတိယာ စ သုရဘာဝသ စ အနုရူပမိဒ"န္တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ဥဋ္ဌာယ

၁-အံ ၁-၅၆၇-ပိဋ္ဌေ။

သီဟဝိဇမ္ဘိတံ ဝိဇမ္ဘိတ္ဝာ ကောသရဘာရံ ဝိဓုနိတ္ဝာ တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒိတ္ဝာ ဂေါစရာယ ပက္ကမတိ။

စတုတ္ထဈာနသေယျာ ပန **တထာဂတဿ သေယျာ**တိ ဝုစ္စတိ[1]။ တာသု ဋမ သီဟသေယျာ အာဂတာ၊ အယဉ္ဩ တေဇုဿဒဋ္ဌရိယာပထတ္ထာ ဥတ္တမသေယျာ နာမ။

ပါဒေ ပါဒန္တိ ဒက္ခိဏပါဒေ ဝါမပါဒံ။ **အစ္ဆာဓေယျာ**တိ အတိအာဓေယျ၊ ဤသကံ အတိက္ကမ္မ ဌပေတ္ဝာ။ ဂေါပ္ဖကေန ဟိ ဂေါပ္ဖကေ, ဇာဏုနာ ဝါ ဇာဏုမ္ဟိ သဃ်ဋ္ဋိယမာနေ အဘိက္ခဏေ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ န ဟောတိ၊ သေယျာ အဖာသုကာ ဟောတိ။ ယထာ ပန နံ သဃ်ဋ္ဋေတိ၊ ဧဝံ အတိက္ကမ္မ ဌပိတေ ဝေဒနာ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ၊ သေယျာ ဖာသု ဟောတိ။ တသ္မာ ဧဝံ နိပဇ္ဇိ။ အနုဋ္ဌာနသေယ္ယံ ဥပဂတတ္တာ ပနေတ္ထ "ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိ ကရိတ္ဝာ"တိ န ဝုတ္တံ။ ကာယဝသေန စေတ္ထ အနုဋ္ဌာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ နိဒ္ဒါဝသေန ပန တံ ရတ္တိံ ဘဂဝတော ဘဝင်္ဂသ ခြကာသောယေဝ နာဟောသိ။ ပဌမ-ယာမသ္မိဉ္ဩိ မလ္လာနံ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိ၊ မဇ္ဈိမယာမေ သုဘဒ္ဒဿ၊ ပစ္ဆိမ-ယာမေ ဘိက္ခုသံဃံ ခြဝဒိ၊ ဗလဝပစ္စူသေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

သမ္ဗပါလိဖုလ္လာတိ သဗ္ဗေ သမန္တတော ပုပ္ဖိတာ မူလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အဂ္ဂါ ကေစ္ဆန္နာ အဟေသုံ၊ နံ ကေဝလဉ္စ ယမကသာလာယေဝ၊ သဗ္ဗေပိ ရုက္ခာ သမ္ဗပါလိဖုလ္လာဝ အဟေသုံ။ နံ ကေဝလဉ္ဩိ တသ္မိံယေဝ ဥယျာနေ၊ သကလမ္ပိပိ ဒဿသဟဿစက္ကဝါဠေ ပုပ္ဖူ။ပဂါ ပုပ္ဖံ ဂဏ္ဟိံသု၊ ဖလူပဂါ ဖလံ ဂဏ္ဟိံသု။ သဗ္ဗရုက္ခာနံ ခန္ဓေသု ခန္ဓပဒုမာနိ, သာခါသု သာခါပဒုမာနိ, ဝလ္လီသု ဝလ္လိပဒုမာနိ, အာကာသေသု အာကာသပဒုမာနိ ၂ ပထဝိတလံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဒဏ္ဍပဒုမာနိ ပုပ္ဖိံသု။ သဗ္ဗော မဟာသမုဒ္ဒေါ ပဉ္စဝဏ္ဏပဒုမသဉ္ဆန္နော အဟောသိ၊ တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတော ဟိမဝါ ဃနဗဒ္ဓမောရပိဉ္ဆကလာပေါ ဝိယ, နိရန္တရံ မာလာဒါမဂဝစ္ဆိကော ဝိယ, သုဒ္ဓါ ပိဋ္ဌေတ္ဝာ အာဗဒ္ဓပုပ္ဖဝဋံသကော ဝိယ, သုပ္ပရိတံ ပုပ္ဖစင်္ကောဋကံ ဝိယ စ အတိရမဏီယော အဟောသိ။

တေ တထာဂတဿ သရီရံ ခြကိရန္တိတိ တေ ယမကသာလာ ဘူမ္ဗ-ဋ္ဌဝတာဟိ သဗ္ဗလိတခန္ဓသာခဝိဋပါ တထာဂတဿ သရီရံ အဝကိရန္တိ၊ သရီရဿ ဥပရိ ပုပ္ဖါနိ. ဝိကိရန္တိတိ အတ္ထော။ **အဿောကိရန္တိ**တိ အဿောတ္ထ-ရန္တာ ဝိယ ကိရန္တိ။ **အဘိပ္ပကိရန္တိ**တိ အဘိက္ခံ ပုနပ္ပုနံ ပကိရန္တိယေဝ။

၁-အံ ၁-၅၆၇-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဥဿောကပဒုမာနိ (ဋီကာ)

ဒိဗ္ဗာနိတိ ဒေဝလောကေ နန္ဒနပေါက္ခရဏီသမ္ဘဝါနိ၊ တာနိ ဟောန္တိ သုဝဏ္ဏ-ဝဏ္ဏာနိ ပဏ္ဍုဆ္ဆတ္တပဗ္ဗမာဏဝပတ္တာနိ၊ မဟာတုမ္ဗမတ္တံ ရေဏုံ ဂဏ္ဟန္တိ။ န ကေဝလဉ္စ မန္ဒာရဝပုပ္ဖါနေဝ၊ အညာနိပိ ပန ဒိဗ္ဗာနိ ပါရိဆ္ဆတ္တကကောဝိဠာရပုပ္ဖါဒိနိ သုဝဏ္ဏစကၠဝဠကာနိ ပူရေတွာ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယမ္ပိ တိဒသပုရေပိ ဗြဟ္မ-လောကေပိ ဒ္ဝိတာဟိ ဒေဝတာဟိ ပဝိဋ္ဌာနိ အန္တလိက္ခာ ပတန္တိ။ **တထာဂတဿ သရီရန္တိ** အန္တရာ အဝိကိဏ္ဏာနေဝ အာဂန္ဒာ ပတ္တကိဠက္ခရေဏုစုဏ္ဏေဟိ တထာဂတဿ သရီရမေဝ ဩကိရန္တိ။

ဒိဗ္ဗာနိပိ စန္ဒနစုဏ္ဏာနိတိ ဒေဝတာနံ ဥပကပ္ပနစန္ဒနစုဏ္ဏာနိ။ န ကေဝလဉ္စ ဒေဝတာနံယေဝ၊ နာဂသုပဏ္ဏမနုဿာနမ္ပိ ဥပကပ္ပနစန္ဒနစုဏ္ဏာနိ။ န ကေဝလဉ္စ စန္ဒနစုဏ္ဏာနေဝ၊ ကာဠာနုသာရိကလောဟိတစန္ဒနာဒိသမ္ဘဒိဗ္ဗဂန္ဓစုဏ္ဏာနိ, ဟရိတာလအဉ္ဇနသုဝဏ္ဏရဇတစုဏ္ဏာနိ သမ္ဘဒိဗ္ဗဂန္ဓဝါသဝိကတိယော သုဝဏ္ဏ-ရဇတာဒိသမုဂ္ဂေ ပူရေတွာ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိအာဒိသု ဒ္ဝိတာဟိ ဒေဝတာဟိ ပဝိဋ္ဌာနိ အန္တရာ အဝိပ္ပကိရိတ္ဝာ တထာဂတဿေဝ သရီရံ ဩကိရန္တိ။

ဒိဗ္ဗာနိပိ တူရိယာနိတိ ဒေဝတာနံ ဥပကပ္ပနတူရိယာနိ။ န ကေဝလဉ္စ တာန်-ယေဝ၊ သမ္ဘာနိပိ တန္တိဗဒ္ဓစမ္မပရိယောနဒ္ဓဃနသုသိရဘေဒါနိ ဒသသဟဿ-စက္ကဝါဠေသု ဒေဝနာဂသုပဏ္ဏမနုဿာနံ တူရိယာနိ ဧကစက္ကဝါဠေ သန္နိပတိတွာ အန္တလိက္ခေ ဝဇ္ဇန္တိ၊ ဝေဒိတမ္ဗာနိ။

ဒိဗ္ဗာနိပိ သင်္ဃာနိတိ ဝရဏဝါရဏဒေဝတာ[1]ကိရနာမေတာ ဒိဃာယုကာ ဒေဝတာ "မဟာပုရိသော မနုဿပထေ နိမ္မတ္တိတ္ဝာ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ သုတ္ဝာ "ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဒိဝသေ နံ ဂဟေတ္ဝာ ဂမိဿာမာ"တိ မာလံ ဂန္ထေတု-မာရဘိံသု။ တာ ဂန္ထမာနာဝ "မဟာပုရိသော မာတုကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တော"တိ သုတ္ဝာ "တုမ္ဟေ ကဿ ဂန္ထထာ"တိ ပုတ္တာ န တာဝ နိဋ္ဌာတိ[2] "ကုစ္ဆိတော နိက္ခမနဒိဝသေ ဂဏှိတ္ဝာ ဂမိဿာမာ"တိ အာဟံသု။ ပုနပိ "နိက္ခန္တော"တိ သုတ္ဝာ "မဟာဘိနိက္ခမနဒိဝသေ ဂမိဿာမာ"တိ။ ဧကေနတိံသဝဿာနိ ဃရေ ဝသိတ္ဝာ "အဇ္ဇ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော"တိပိ သုတ္ဝာ "အဘိသမ္ဗောဓိ-ဒိဝသေ ဂမိဿာမာ"တိ။ ဆဗ္ဘဿာနိ ပဓာနံ ကတ္ဝာ "အဇ္ဇ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိပိ သုတ္ဝာ "ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဒိဝသေ ဂမိဿာမာ"တိ။ "သတ္တသတ္တာဟာနိ ဗောဓိ-မဏ္ဍေ ဝိတိနာမေတ္ဝာ ဇုသိပတနံ ဂန္ထာ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတ"န္တိပိ သုတ္ဝာ "ယမကပါဋိဟာရိယဒိဝသေ ဂမိဿာမာ"တိ။ "အဇ္ဇ ယမကပါဋိဟာရိယံ

၁-ဝရဏဝါရဏဒေဝတာ (သျာ)　　၂-နိဋ္ဌန္တိ (သျာ)

ကရီ”တိပိ သုတ္ဝာ “ဒေဝါရောဟဏဒိဝသေ ဂမိဿာမာ”တိ။ “အဇ္ဇ ဒေဝါရောဟဏံ ကရီ”တိပိ သုတ္ဝာ “အာယုသ္မိါရောဿဇ္ဇနေ ဂမိဿာမာ”တိ။ “အဇ္ဇ အာယုသ္မိါရံ ဩဿဇိ”တိပိ သုတ္ဝာ “နု တာဝ နိဋ္ဌာတိ ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသေ ဂမိဿာမာ”တိ။ “အဇ္ဇ ဘဂဝါ ယမကသာလာနမန္တရေ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သတော သမ္ပဇာနော သီဟသေယျံ ဥပဂတော ဗလဝပစ္စူသသမယေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ။ တုမ္ဟေ ကဿ ဂန္ဓဆာ”တိ သုတ္ဝာ ပန—“ကိန္နာမေတံ၊ ‘အဇ္ဇေဝ မာတုကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ၊ အဇ္ဇေဝ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမိ၊ အဇ္ဇေဝ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိ၊ အဇ္ဇေဝ ဗုဒ္ဓေါ အဟောသိ၊ အဇ္ဇေဝ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တယိ၊ အဇ္ဇေဝ ယမကပါဋိဟာရိယံ အကာသိ၊ အဇ္ဇေဝ ဒေဝလောကာ ဩတိဏ္ဏော၊ အဇ္ဇေဝ အာယုသ္မိါရံ ဩဿဇိ၊ အဇ္ဇေဝ ကိရ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ’တိ။ နနု နာမ ဒုတိယဒိဝသေ ယာဂုပါနကာလမတ္တမ္ပိ ဌာတဗ္ဗံ အဿ။ ဒသ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ ဗုဒ္ဓတ္တံ ပတ္တဿ နာမ အနနုဆ္ဆဝိကမေတ”န္တိ—အပရိနိဋ္ဌိတာဝ မာလာယော ဂဟေတ္ဝာ အာဂမ္ဘ အန္တောစက္ကဝါဠေ ဩကာသံ အလဘမာနာ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ လမ္ဗိတ္ဝာ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယာဝ အာခာဝန္တိယော ဟတ္ထေန ဟတ္ထံ ဂိဝါယ ဂိဝံ ဂဟေတ္ဝာ တီဏိ ရတနာနိ အာရဗ္ဘ ဒွတ္တိံသ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော ဒသ ပါရမိယော အဗုဆဋ္ဌာနိ ဇာတကသတာနိ စုဒ္ဒသ ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ[1] အာရဗ္ဘ ဂါယိတ္ဝာ တဿ တဿ အဝသာနေ “မဟာယသော မဟာယသော”တိ ဝဒန္တိ။ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ “ဒိဗ္ဗာနိပိ သဒ္ဒါတာနိ အန္တလိက္ခေ ဝတ္တန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယာ”တိ။

၁၉၉။ ဘဂဝါ ပန ယမကသာလာနံ အန္တရာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန နိပန္နော-ယေဝ ပထဝိတလတော ယာဝ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယာ, စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိတော စ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ သန္ထမ္ဘိတဝယ ပရိသာယ မဟန္တံ ဉဿာဟံ ဒိသွာ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ အာရောစေသိ။ တေန ဝုတ္တံ “အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ။ပ။ တထာဂတဿ ပူဇာယာ”တိ။ ဧဝံ မဟာသက္ကာရံ ဒဿေတ္ဝာ တေနာပိ အတ္တနော အသက္ကတဘာဝမေဝ ဒဿေန္တော **နာ ခေါ အာနန္ဒ ဧတ္တာဝတာ**တိအာဒိမာဟ။

၂၀၀။ ဒုတိယဝါရေ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၀၁။ ဒုတိယဝါရေ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၀၂။ တတိယဝါရေ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၀၃။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၀၄။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၀၅။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၀၆။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၀၇။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၀၈။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၀၉။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၁၀။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၁၁။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၁၂။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၁၃။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၁၄။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၁၅။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၁၆။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၁၇။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၁၈။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၁၉။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၂၀။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၂၁။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၂၂။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၂၃။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဂါမကန္တာရေ ဝိယ။ ဥဒကပုဗ္ဗာတိ ဥဒကဖုသိတာ။ ဥဒကပုဗ္ဗာ ဝိယ ဟိ ဂါမကန္တာရေ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဒုက္ခိတာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဗာဠှဂိလာနာ

၂၂၄။ ဒုက္ခိတာတိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ ဗာဠှဂိလာနာတိ အတိဝိယ ဂိလာနာ။ ဥဒပါဒီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တိဗ္ဗာတိ ကက္ခဠာ။ ခရာတိ ဖရုသာ။ ကဋုကာတိ ကဋုကသဘာဝါ။ အသာတာတိ အမနုဿာ။ အမနာပါတိ အမနဝဍ္ဎနီယာ။ ဂါမကန္တာရေ ဝိယာတိ ဂါမမဂ္ဂသမီပေ ဝိယ။ ဂါမမဂ္ဂော နာမ ဂါမဝါသီနံ ဟတ္ထပ္ပသာရ

ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ အညတ္ထ ဧကံ ဥမာပုပ္ဖမတ္တမ္ပိ ဂဟေတ္ဝာ ဗုဒ္ဓဂုဏော အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ ကတာယ ပူဇာယ ဗုဒ္ဓဉ္ဇောနာဝိ အပရိစ္ဆိန္နံ ဝိပါကံ ဝဏ္ဏေတ္ဝာ ဌပေ ဧဝံ မဟန္တံ ပူဇံ ပဋိက္ခိပတိတိ။ ပရိသာနုဂ္ဂဟေန စေဝ သာသနသ္သ စ စိရဋ္ဌိတိကာမတာယ။ သစေ ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ န ပဋိက္ခိပေယျ၊ အနာဂတေ သီလဿ အာဂတဋ္ဌာနေ သီလံ န ပရိပူရေဿန္တိ၊ သမာဓိဿ အာဂတဋ္ဌာနေ သမာဓိံ န ပရိပူရေဿန္တိ၊ ဝိပဿနာယ အာဂတဋ္ဌာနေ ဝိပဿနာဂဗ္ဘံ န ဂဟိဟာပေဿန္တိ။ ဥပဋ္ဌာကေ သမာဒပေတ္ဝာ ပူဇံယေဝ ကာရေန္တော ဝိဟရိဿန္တိ။ အာမိသပူဇာ စ နာမေသာ သာသနံ ကေဒိဝသ္မိပိ ကေယာဂုပါနကာလမတ္တမ္ပိ သန္ဓာရေတုံ န သက္ကောတိ။ မဟာဝိဟာရဿဒိသ္ဝဲ ဝိဟာရသဟဿံ မဟာစေတိယဿဒိသ္ဝ စေတိယသဟဿမ္ပိ သာသနံ ဓာရေတုံ န သက္ကောန္တိ။ ယေန ကမ္မံ ကတံ၊ တဿေဝ ဟောတိ။ သမ္မာပဋိပတ္တိ ပန တထာဂတဿ အနုဿဝိကာ ပူဇာ။ သာ ဟိ တေန ပဋ္ဌိတာ စေဝ, သက္ကောတိ သာသနဉ္စ သန္ဓာရေတုံ၊ တသ္မာ တံ ဒဿေန္တော **ယော ခေါ အာနန္ဒာတိ-အာဒိမာဟ**။

တတ္ထ **ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော**တိ နဝဝိဓဿ လောကုတ္တရဓမ္မဿ အနုဓမ္မံ ပုဗ္ဗ-ဘာဂပဋိပဒံ ပဋိပန္နော။ သာယေဝ ပန ပဋိပဒါ အနုဿဝိကတ္တာ "သာမီစိ"တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ သာမီစိံ ပဋိပန္နောတိ **သာမီစိပ္ပဋိပန္နော**။ တမေဝ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ-သင်္ခါတံ အနုဓမ္မံ စရတိ ပူရေတိတိ **အနုဓမ္မစာရီ**။

ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါတိ စ သီလံ အာစာရပညတ္တိ ဓုတင်္ဂသမာဒါနံ ယာဝ ဂေါတြဘုတော သမ္မာပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု ဆသု အဂါရဝေသု ပတိဋ္ဌာယ ပညတ္တိံ အတိက္ကမတိ၊ အနေသနာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ၊ အယံ န ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော။ ယော ပန သဗ္ဗံ အတ္တနော ပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ ဇိနဝေလံ ဇိနမရိယာဒံ ဇိနကာဋ္ဌသုတ္တံ အဏုမတ္တမ္ပိ န ဝိတိက္ကမတိ၊ အယံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော နာမ။ ဘိက္ခုနိယာပိ ဧသေဝ နယော။ ယော ဥပါသကော ပဉ္စ ဝေရာနိ ဒသ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ ဝတ္တတိ အပ္ပေတိ၊ အယံ နဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော။ ယော ပန တီသု သရဏေသု ပဉ္စသုပိ သီလေသု ဒသသု သီလေသု ပရိပူရကာရီ ဟောတိ၊ မာသဿ အဋ္ဌ ဥပေါသထေ ကရောတိ၊ ဒါနံ ဒေတိ၊ ဂန္ဓပူဇံ မာလာပူဇံ ကရောတိ၊ မာတရံ ပိတရံ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဓမ္မိကေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အယံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော နာမ။ ဥပါသိကာယပိ ဧသေဝ နယော။

ပရမာယ ပူဇာယာဘိ ဥတ္တမာယ ပူဇာယ၊ အယဉ္စိ နိရာမိသပူဇာ နာမ သက္ကောတိ မမ သာသနံ သန္ဓာရေတုံ။ ယာဝ ဟိ ဇ္ဈာ စတသော ပရိသာ မံ ဇ္ဈာယ ပူဇေဿန္တိ၊ တာဝ မမ သာသနံ မဇ္ဈေ နဘဿ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ ဝိရောစိဿတီတိ ဒသေ်တိ။

ဥပဝါဏဇ္ဈေရဝတ္ထုကထာ

၂၀၀။ **အပဿာရေသီ**တိ အပဲနေသိ။ **အပေဟီ**တိ အပဂစ္ဆ။ ထေရော ကေဝစနေနေဝ တာလဝဏ္ဋံ[1] နိက္ခိပိတ္ဝာ ကေမန်္တ အဒ္ဒါသိ။ **ဥပဋ္ဌာကော**တိ-အာဒိ ပဌမဗောဓိယံ အနိဗ္ဗဒ္ဓုပဋ္ဌာကဘာဝံ သန္ဓာယာဟ။ **အယံ ဘန္တေ အာယသ္မာ ဥပဝါဏော**တိ ဧဝံ ထေရေန ဝုတ္တေ အာနန္ဒော ဥပဝါဏသ္မ သဒေါသဘာဝံ သလ္လက္ခေတိ၊ ဟန္ဒဿ နိဒ္ဒေါသဘာဝံ ကထေသာမီတိ ဘဂဝါ **ယေဘုယ္ယေန အာနန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယေဘုယ္ယေနာ**တိ ဇ္ဈဒံ အသညသတ္တာနဉ္စေဝ အရူပဒေဝတာနဉ္စ ဩဟိနဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **အပ္ပဋ္ဌော**တိ အသမ္ပုဋ္ဌော အာဘရိတော ဝါ။ ဘဂဝတော ကိရ အာသန္နပဒေသေ ဝါလဂ္ဂမတ္တေ ဩကာသေ သုခုမတ္တာဘာဝံ မာပေတ္ဝာ ဒသ ဒသ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ အဒ္ဒသု။ တာသံ ပရတော ဝိသတိ ဝိသတိ။ တာသံ ပရတော တိံသတိ တိံသတိ။ တာသံ ပရတော စတ္တာလီသံ စတ္တာလီသံ။ တာသံ ပရတော ပညာသံ ပညာသံ။ တာသံ ပရတော သဋ္ဌိ သဋ္ဌိ ဒေဝတာ အဒ္ဒသု။ တာ အညမညံ ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ ဝတ္ထေန ဝါ န ဗျာဗာဓေန္တိ။ “အပေဟိ, မံ မာ ဃဋ္ဋေဟီ”တိ ဝတ္တုမ္ပာကာရံ နာမ နတ္ထိ။ “တာ ခေါ ပန ဒေဝတာယော ဒသဝိ ဟတ္ထာ ဝိသတိဝိ ဟတ္ထာ တိံသမ္ပိ ဟတ္ထာ စတ္တာလီသမ္ပိ ဟတ္ထာ ပညာသမ္ပိ ဟတ္ထာ အာရဂ္ဂကောဋိနိတုဒနမတ္တေပိ တိဋ္ဌန္တိ၊ န စ အညမညံ ဗျာဗာဓေန္တိ”တိ ဝုတ္တသဒိသာဝ အဟေသုံ။ **ဩဝါရေန္တော**တိ အာဝါရေန္တော[2]။ ထေရော ကိရ ပကတိယာပိ မဟာသရီရော ဟတ္ထိပေါတကသဒိသော၊ သော ပံသုကူလစီဝရံ ပါရုပိတ္ဝာ အတိမဟာ ဝိယ အဟောသိ။

တထာဂတံ ဒဿနာယာတိ ဘဂဝတော မုခံ ဒဋ္ဌုံ အလဘမာနာ ဧဝံ ဥဋ္ဌာယိံသု။ ကိံ ပန တာ ထေရံ ဝိနိဝိဇ္ဈ ပဿိတုံ န သက္ကောန္တိတိ။ အာမ န သက္ကောန္တိ။ ဒေဝတာ ဟိ ပုထုဇ္ဇနေ ဝိနိဝိဇ္ဈ ပဿိတုံ သက္ကောန္တိ၊ န ခီဏာသဝေ။ ထေရဿ စ မဟေသက္ခတာယ တေဇဿဒတာယ ဥပဂန္တုမ်ိ န သက္ကောန္တိ။

၁-တာလပဏ္ဏံ (သျာ) ၂-အံ ၁-၆၆-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-ဩဓာရေန္တော တိ အဝဓာရေန္တော (သျာ)

ကသ္မာ ပန ထေရော တေဇုဿဒေါ၊ န အညေ အရဟန္တောတိ။ ယသ္မာ ကဿပဗုဒ္ဓဿ စေတိယေ အာရက္ခဒေဝတာ အဟောသိ။

ဝိပဿိမှိ ကိရ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ကေဋုနသုဝဏ္ဏကွန္ဓဿဒိဿသ မာတုသရီရဿ ကေမေဝ စေတိယံ အကံသု၊ ဒိဃာယုကဗုဒ္ဓါနဥ္စ ကေမေဝ စေတိယံ ဟောတိ။ တံ မနုဿာ ရတနာယာမာဟိ ဝိဒတ္ထိဝိတ္ထတာဟိ ဒွင်္ဂုလ-ဗဟလာဟိ[1] သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကာဟိ ဟရိတာလေန စ မနောသိလာယ စ မတ္တိကာကိစ္စံ တိလတေလေနေဝ ဥဒကကိစ္စံ သာဓေတွာ ယောဇနပ္ပမာဏံ ဥဋ္ဌပေသုံ။ တတော ဘုမ္မာ ဒေဝတာ ယောဇနပ္ပမာဏံ၊ တတော အာကာသဋ္ဌကဒေဝတာ, တတော ဥက္ခဝလာဟကဒေဝတာ, တတော အဒ္ဒဝလာဟကဒေဝတာ, တတော စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝတာ, တတော တာဝတိံသာ ဒေဝတာ ယောဇနပ္ပ-မာဏံ ဥဋ္ဌပေသုန္တိ ဧဝံ သတ္တယောဇနိကံ စေတိယံ အဟောသိ။ မနုဿေသု မာလာဂန္ဓဝတ္ထာဒီနိ ဂဟေတွာ အာဂတေသု အာရက္ခဒေဝတာ ဂဟေတွာ တေသံ ပဿန္တာနံယေဝ စေတိယံ ပူဇေသိ။

တဒါ အယံ ထေရော ဗြာဟ္မဏမဟာသာလော ဟုတွာ ဇေဋ္ဌ ပိတရံ ဝတ္ထုံ အာဒါယ ဂတော။ ဒေဝတာ တဿ ဟတ္ထတော ဝတ္ထုံ ဂဟေတွာ စေတိယံ ပူဇေသိ။ ဗြာဟ္မဏော တံ ဒိသွာ ပသန္နစိတ္တော "အဟမ္ပိ အနာဂတေ ဝေရုပဿ ဗုဒ္ဓဿ စေတိယေ အာရက္ခဒေဝတာ ဟောမီ"တိ ပတ္ထနံ ကတွာ တတော စုတော ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ ဒေဝလောကေ စ မနုဿလောကေ စ သံသရန္တဿေဝ ကဿပေါ ဘဂဝါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ တဿာပိ ကေမေဝ ဓာတုသရီရံ အဟောသိ။ တံ ဂဟေတွာ ယောဇနိကံ စေတိယံ ကာရေသုံ။ သော တတ္ထ အာရက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ သာသနေ အန္တရဟိတေ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ တတော စုတော မဟာ-ကုလေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ ဣတိ စေတိယေ အာရက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ အာဂတတ္တာ ထေရော တေဇုဿဒေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒေဝတာ အာနန္ဒ ဥဋ္ဌာယဿိတိ ဣတိ အာနန္ဒ ဒေဝတာ ဥဋ္ဌာယဿိ၊ န မယံ ပုတ္တာသ အညော ကောစိ ဒေါသော အတ္ထီတိ ဒသ္သေတိ။

၂၀၁။ **ကထံဘူတာ ပန ဘန္တေ**တိ ကသ္မာ အာဟ။ ဘဂဝါ တုမှေ "ဒေဝတာ ဥဋ္ဌာယဿိ"တိ ဝဒထ၊ ကထံ ဘူတာ ပန တာ တုမှေ မနသိ

၁–အင်္ဂဳလဗဟလာဟိ (သျာ)

ကရောထ၊ ကိ° တုမှာကံ ပရိနိဗ္ဗာနံ အဓိဝါသေန္တိတိ ပုစ္ဆတိ။ အထ ဘဂဝါ ''နာဟံ အဓိဝါသနကာရဏံ ဝဒါမိ'' တိ တာသံ အနဓိဝါသနဘာဝံ ဒဿေန္တော **သန္တာနန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **အာကာသေ ပထဝိသညိနိယော**တိ အာကာသေ ပထဝိ° မာပေတ္ဝာ တတ္ထ ပထဝိသညိနိယော။ **ကန္ဒိတ္ထိ**တိ ရောဒန္တိ။ **ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ**တိ မဇ္ဈေ ဆိန္နာ ဝိယ ဟုတ္ဝာ ယတော ဝါ တတော ဝါ ပပတန္တိ။ **အာဝဋ္ဋန္တိ**တိ အာဝဋ္ဋန္တိယော ပတိတဋ္ဌာနမေဝ အာဂစ္ဆန္တိ။ **ဝိဝဋ္ဋန္တိ**တိ ပတိတဋ္ဌာနတော ပရဘာဂံ ဝဋ္ဋမာနာ ဂစ္ဆန္တိ။ အပိစ ဒွေ ပါဒေ ပသာရေတ္ဝာ သကိ° ပုရတော သကိ° ပစ္ဆတော သကိ° ဝါမတော သကိ° ဒက္ခိဏတော သံပရိဝတ္တမာနာပိ ''အာဝဋ္ဋန္တိ ဝိဝဋ္ဋန္တိ''တိ ဝုစ္စန္တိ။ **သန္တာနန္ဒ ဒေဝတာ ပထဝိယံ ပထဝိသညိနိယော**တိ ပကတိပထဝိ ကိရ ဒေဝတာ ဓာရေတုံ န သက္ကောတိ၊ တတ္ထ ဟတ္ထကော ဗြဟ္မာ ဝိယ ဒေဝတာ သြသီဒန္တိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ ''သြဋ္ဌာရိကံ ဟတ္ထက အတ္တဘာဝံ အဘိနိမ္မိနာဟီ''တိ [၁]။ တသ္မာ ယာ ဒေဝတာ ပထဝိယံ ပထဝိ° မာပေသုံ၊ တာ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ ''ပထဝိယံ ပထဝိသညိနိယော''တိ။

စတုသံဝေဇနိယဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၀၂။ **ဝဿံဝုဋ္ဌာ**တိ ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ ဒ္ဝိသု ကာလေသု ဘိက္ခူ သန္နိပတန္တိ ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူပနာယိကာယ ကမ္မဋ္ဌာနဂ္ဂဟဏတ္ထံ, ဝုဋ္ဌဝဿာ စ ဂဟိတကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေန နိဗ္ဗတ္တိတဝိသေသာရောစနတ္ထံ။ ယထာ စ ဗုဒ္ဓကာလေ၊ ဧဝံ တမ္မပဏ္ဍိဒိပေဝိ အပါရဂံ်ဃ [၂] ဘိက္ခူ။ လောဟပါသာဒေ သန္နိပတိ° သု, ပါရဂံ်ဃ [၃] ဘိက္ခူ။ တိဿမဟာဝိဟာရေ။ တေသု အပါရဂံ်ဃ ဘိက္ခူ။ သက်ာရဆဋ္ဌကသမ္မဇ္ဇနိယော ဂဟေတ္ဝာ အာဂန္ဆာ မဟာဝိဟာရေ သန္နိပတိတ္ဝာ စေတိယေ သုဓာကမ္မံ ကတ္ဝာ ''ဝုဋ္ဌဝဿာ အာဂန္ဆာ လောဟပါသာဒေ သန္နိပတထာ''တိ [၄] ဝတ္ဝာ ကတ္ဝာ ဖာသုကဋ္ဌာနေသု ဝသိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌဝဿာ အာဂန္ဆာ လောဟပါသာဒေ ပဋ္ဌနိကာယမဏ္ဍလေ, ယေသံ ပါဋိ ပဂုဏာ၊ တေ ပါဋိ° သဇ္ဈာယန္တိ။ ယေသံ အဋ္ဌကထာ ပဂုဏာ၊ တေ အဋ္ဌကထံ သဇ္ဈာယန္တိ။

၁-အံ ၁-၂၀၂-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ပရဂံ်ဃ (သျာ၊က) ၃-အပရဂံ်ဃ (သျာ၊က) ၄-သန္နိပတိတ္ဝာ (သျာ)

ယော ပါဠိ‌ံ ဝါအဋ္ဌကထံ ဝါဝိရာဓေတိ၊ တံ "ကဿ သန္တိကေ တယာ ဂဟိတ"န္တိ ဝိစာရေတွာ ဥဇုံ ကတွာ ဂါဟာပေန္တိ။ ပါရဂံ်ဝါသိနောဝိ တိသမဟာဝိဟာရေ ဇဝမေဝ ကရောန္တိ။ ဧဝံ ဒ္ဝိသု ကာလေသု သန္နိပတိတေသု ဘိက္ခူသု ယေ ပုရေ ဝဿူပနာယိကာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဂတာ ဝိသေသာရောစနတ္ထံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဇေရ္ဟပေ သန္ဓာယ "ပုဗ္ဗေ ဘန္တေ ဝဿံဝုဋ္ဌာ"တိအာဒိမာဟ။

မနောဘာဝနီယေတိ မနသာ ဘာဝိတေ သမ္ဘာဝိတေ။ ယေ ဝါ မနော မနံ ဘာဝေန္တိ ဝဎ္ဎေန္တိ ရာဂရဇာဒိနိ ပဝါဟေန္တိ၊ ဇေရ္ဟပေတိ အတ္ထော။ ထေရော ကိရ ဝတ္ထသမုဋ္ဌော မဟလ္လကံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ ထဒ္ဓေါ ဟုတွာ နု နိသီဒတိ၊ ပစ္ဆုဂ္ဂမနံ ကတွာ ဟတ္ထတော ဆတ္တဉ္စ ပတ္တစီဝရဉ္စ ဂဟေတွာ ပိဋ္ဌိ ပပ္ဖေါဋေတွာ ဒေတိ၊ တတ္ထ နိသိန္နဿ ဝတ္ထံ ကတွာ သေနာသနံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ ဒေတိ။ နဝကံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ တုဏ္ဍိဘူတော နု နိသီဒတိ၊ သမီပေ ဌတွာ ဝတ္ထံ ကရောတိ။ သော တာယ ဝတ္တပဋိပတ္တိယာ အပရိဟာနိ‌ံ ပတ္ထယမာနော ဧဝမာဟ။

အထ ဘဂဝါ "အာနန္ဒော မနောဘာဝနိယာနံ ဒဿနံ နု လဘိဿာမီ"တိ စိန္တေတိ၊ ဟန္ဒဿ မနောဘာဝနိယာနံ ဒဿနဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိဿာမိ၊ ယတ္ထ ဝသန္တော ဇုတော စိတော စ အနာဟိဏ္ဍိတွာဝ လဒ္ဓတိ မနောဘာဝနိယေ ဘိက္ခူ။ ဒဿနာယာတိ စိန္တေတွာ **စတ္တာရီမာနီ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **သန္ဓဿာ**တိ ဗုဒ္ဓါဒိသု ပသန္နစိတ္တဿ ဝတ္တသမ္ပန္နဿ၊ ယဿ ပါတော ပဋ္ဌာယ စေတိယင်္ဂဏဝတ္တာဒိနိ သဗ္ဗဝတ္တာနိ ကတာနေဝ ပညာယန္တိ။ **ဒဿနီယာနီ**တိ ဒဿနာရဟာနိ ဒဿနတ္ထာယ ဂန္တုမ္ဘာနိ။ **သံဝေဇနီယာနီ**တိ သံဝေဂဇနကာနိ။ **ဌာနာနီ**တိ ကာရဏာနိ, ပဒေသဋ္ဌာနာနေဝ ဝါ။

ယေ ဟိ ကေစီတိ ဇုဒံ စေတိယစာရိကာယ သတ္ထကဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **စေတိယစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တာ**တိ ယေ စ တာဝ တတ္ထ တတ္ထ စေတိယင်္ဂဏံ သမ္မဇ္ဇန္တာ[1], အာသနာနိ ဓောဝန္တာ[2] ဗောဓိမဏ္ဍဒိကံ သိဉ္စန္တာ အာဟိဏ္ဍန္တိ၊ တေသု ဝတ္တမ္ပိ မေဝ နတ္ထိ။ အသုကဝိဟာရေ "စေတိယံ ဝန္ဒိဿာမာ"တိ နိက္ခမိတွာ ပသန္နစိတ္တာ အန္တရာ ကာလံ ကရောန္တာပိ အနန္တရာယေန သဂ္ဂေ ပတိဋ္ဌဟိဿန္တိ-ယေဝါတိ ဒဿေတိ။

၁-သမ္မဇ္ဇိတွာ (က) ၂-ဓောဝန္တိ (က)

အာနန္ဒပုစ္ဆာကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀၃။ **အဒဿနံ အာနန္ဒာတိ** ယဒေတံ မာတုဂါမဿ အဒဿနံ၊ အယမေတ္ထ ဥတ္တာမာ ပဋိပတ္တိတိ ဒဿေတိ။ ဒွါရံ ပိဒဟိတ္ဝာ သေနာသနေ နိသိန္နော ဟိ ဘိက္ခု အာဂန္ဆော ဒွါရေ ဌိတမ္ပိ မာတုဂါမံ ယာဝ နု ပဿတိ၊ တာဝဿ ကေသေနေဝ နု လောဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နု စိတ္တံ စလတိ။ ဒဿနေ ပန သတိယေဝ တဒုဘယမ္ပိ အဿ။ တေနာဟ "အဒဿနံ အာနန္ဒာ"တိ။ **ဒဿနေ ဘဂဝါ သတိ ကထ**န္တိ ဘိက္ခံ ဂဟေတ္ဝာ ဥပဂတဋ္ဌာနာဒိသု ဒဿနေ သတိ ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ပုစ္ဆတိ။ အထ ဘဂဝါ ယသ္မာ ခဂ္ဂံ ဂဟေတ္ဝာ "သစေ မယာ သဒ္ဓိံ အာလပသိ၊ ဇေဋ္ဌော တေ သိသံ ပါတေဿ-ဓီ"တိ ဌိတပုရိသေန ဝါ, "သစေ မယာ သဒ္ဓိံ အာလပသိ၊ ဇေဋ္ဌော တေ မံသံ မုရုမုရာပေတ္ဝာ[1] ခါဒိဿာမီ"တိ ဌိတယက္ခိနိယာ ဝါ အာလပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကေသေဝ ဟိ အတ္ထာဘာဝဿ တပ္ပစ္စယာ ဝိနာသော ဟောတိ၊ နု အပါယေသု အပရိမိတ္တ-ဒုက္ခာနုဘဝနံ။ မာတုဂါမေန ပန အာလာပသလ္လာပေ သတိ ဝိဿာသော ဟောတိ၊ ဝိဿာသေ သတိ သြတာရော ဟောတိ၊ သြတိဏ္ဏစိတ္တော သိလဗ္ဗသနံ ပတ္ဝာ အပါယပူရကော ဟောတိ၊ တသ္မာ **အနာလာပေါ**တိ အာဟ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

သလ္လပေ အသိဟတ္ထေန၊ ဝိသာစေနာပိ သလ္လပေ။
အာသီဝိသမ္ပိ အာသီဒေ၊ ယေန ဒဋ္ဌော နု ဇီဝတိ။
နု တ္ဝေဝ ဧကော ကောဃ၊ မာတုဂါမေန သလ္လပေတိ[2]။

အာလပန္တေန ပနာတိ သစေ မာတုဂါမော ဒိဝသံ ဝါ ပုစ္ဆတိ၊ သိလံ ဝါ ယာစတိ၊ ဓမ္မံ ဝါ သောဘုကာမော ဟောတိ၊ ပဉ္ဉံ ဝါ ပုစ္ဆတိ၊ တထာရူပံ ဝါ ပနဿ ပဗ္ဗဇိတေဟိ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ ဟောတိ၊ ဧဝရူပေ ကာလေ အနာလပန္တံ "မူဂေါ အယံ, ဗဓိရော အယံ, ဘုတ္တာဝ ဗဒ္ဓမုခေါ နိသီဒတီ"တိ ဝဒတိ၊ တသ္မာ အဝသံ အာလပိတဗ္ဗံ ဟောတိ။ ဧဝံ အာလပန္တေန ပန ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ပုစ္ဆတိ။ အထ ဘဂဝါ "ဇေ တုမှေ ဘိက္ခဝေ မာတုမတ္တိသု မာတုစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေထ၊ ဘဂိနိမတ္တိသု ဘဂိနိစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေထ၊ ဓိတုမတ္တိသု ဓိတုစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေထာ"တိ[3] ဒုမံ သြဝါဒံ သန္ဓာယ **သတိ အာနန္ဒ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗာ**တိ အာဟ။

၂၀၄။ **အဗျာဝဋ္ဌာ**တိ အတန္တိမဗ္ဓါ နိရုဿုက္ကာ ဟောထ။ **သာရတ္တေ**[4] **ဃဋ္ဋထာ**တိ ဥတ္တမတ္ထေ အရဟတ္တေ ဃဋ္ဋေထ။ **အနုယုဉ္ဇထာ**တိ တဒဓိဂမာယ

၁-ပဋ္ဌပဋ္ဌပေတ္ဝာ (သီ) ၂-အံ ၂-၆၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သံ ၂-၃ ၂၉-ပိဋ္ဌေ။ ၄-သဒ္ဓေတ္ထ (သျာ)

အနုယောဂံ ကရောထ။ **အပုမတ္တာ**တိ တတ္ထ အဝိပုမုဉ္ဒသတိ။ ဝိရိယာတာပ-ယောဂေန **အာတာပိနော**။ ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ နိရပေက္ခတာယ **ပဟိတတ္တာ** ပေသိတစိတ္တာ ဝိဟရထ။

၂၀၅။ **ကထံ ပန ဘန္တေ**တိ တေဟိ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာဒီဟိ ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ အဒ္ဓါ မံ တေ ပဋိပုစ္ဆိဿန္တိ "ကထံ ဘန္တေ အာနန္ဒ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ"န္တိ၊ "တေသာဟံ ကထံ ပဋိဝစနံ ဒေမီ"တိ ပုစ္ဆတိ။ **အဟတေန ဝတ္ထေန**တိ နဝေန ကာသိကဝတ္ထေန။ **ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန**တိ သုပေါထိ-တေန ကပ္ပါသေန။ ကာသိကဝတ္ထဉ္ဟိ သုခုမတ္တာ တေလံ န ဂဏှာတိ၊ ကပ္ပါသော ပန ဂဏှာတိ။ တသ္မာ "ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန"တိ အာဟ။ **အာယသာယာ**တိ သောဝဏ္ဏာယ။ သောဝဏ္ဏဉ္ဟိ ဣဓ "အယသ"န္တိ အဓိပ္ပေတံ။

ထူပါရဟပုဂ္ဂလဝဏ္ဏနာ

၂၀၆။ **ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ**တိ ထေရ ကသ္မာ ဘဂဝါ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသိတ္ဝာ ကာလင်္ကတဿ ရညော ထူပါရဟတံ[1] အနုဇာနာတိ၊ န သီလဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ ဘိက္ခုဿာတိ။ အနုစ္ဆရိယတ္တာ။ ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခူနံ ဟိ ထူပေ အနု-ညာယမာနေ တမ္မူပဏ္ဍိဒိပေ တာဝတ်ာထူပါနံ ဩကာသော န ဘဝေယျ၊ တထာ အညေသု ဌာနေသု။ တသ္မာ "အနုစ္ဆရိယာ တေ ဘဝိဿန္တိ"တိ နာနုဇာနာတိ။ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ကောဝ နိမ္မတ္တာတိ၊ တေနဿ ထူပေါ အစ္ဆရိယော ဟောတိ။ ပုထုဇ္ဇနသီလဝတော ပန ပရိနိမ္မုတဘိက္ခုနော ဝိယ မဟန္တမ္ပိ သက္ကာရံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

အာနန္ဒအစ္ဆရိယဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၂၀၇။ **ဝိဟာရန္တိ** ဣဓ မဏ္ဍလမာလော ဝိဟာရောတိ အဓိပ္ပေတော၊ တံ ပဝိသိတ္ဝာ။ **ကဝိသီသန္တိ** ဒွါရဗာဟကောဋိယံ ဌိတံ အဂ္ဂဋ္ဌရက္ခံ။ **ရောဒမာနော အဋ္ဌာသီ**တိ သော ကိရာယသ္မာ စိန္တေသိ "သတ္ထာရာ မမ သံဝေဇနကံ ဝသနဋ္ဌာနံ ကထိတံ၊ စေတိယစာရိကာယ သာတ္ထကဘာဝေါ ကထိတော၊ မာတုဂါမေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗပဉ္ဟော ဝိဿဇ္ဇိတော၊ အတ္တနော သရီရေ ပဋိပတ္တိ အက္ခာတာ၊ စတ္တာရော ထူပါရဟာ ကထိတာ၊ ဓုဝံ အဇ္ဇ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာ-ယိဿတီ"တိ၊ တသ္မေဝံ စိန္တယတော ဗလဝဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အထဿ တေဒဟောသိ "ဘဂဝတော သန္တိကေ ရောဒနံ နာမ အဖာသုကံ၊ ကေမန္တံ

၁-ထူပကရဏံ (သျာ)

ဂန္ဓာ သောကံ တနုကံ ကရိဿာမိ”တိ၊ သော တထာ အကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ ‘‘ရောဒမာနော အဋ္ဌာသိ’’တိ။

အဟဉ္ဆ ဝတမ္ဖိတိ အဟဉ္ဆ ဝတ အမ္ဖိ။ အဟံ ဝတမ္ဖိတိပိ ပါဌော။ **ယော မမ အနုကမ္ပကော**တိ ယော မံ အနုကမ္ပတိ အနုသာသတိ၊ သွေ ဒါနိ ပဋ္ဌာယ ကာယ မုခဓောဝနံ ဒဿာမိ၊ ကာယ ပါဒေ ဓောဝိဿာမိ၊ ကာယ သေနာသနံ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိ၊ ကာယ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဝာ ဝိစရိဿာမီတိ ဗဟုံ ဝိလပိ။ **အာမန္တေသီ**တိ ဘိက္ခုသံဃသ အန္တရေ ထေရံ အဒိသွာ အာမန္တေသိ။

မေတ္တေန ကာယကမ္မေနာတိ မေတ္တစိတ္တဝသေန ပဝတ္တိတေန မုခဓောဝန-ဒါနာဒိကာယကမ္မေန။ **ဟိတေနာ**တိ ဟိတဝုဋ္ဌိယာ ကတေန။ **သုခေနာ**တိ သုခသောမနဿေနေဝ ကတေန၊ န ဒုက္ခိနာ ဒုမ္မနေန ဟုတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **အဒ္ဓယေနာ**တိ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ ကတ္ဝာ အကတေန။ ယထာ ဟိ ဧကော သမ္မုခါဝ ကရောတိ န ပရမ္မုခါ၊ ဧကော ပရမ္မုခါဝ ကရောတိ န သမ္မုခါ၊ ဧဝံ ဝိဘာဂံ အကတ္ဝာ ကတေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အပ္ပမာဏေနာ**တိ ပမာဏ-ဝိရဟိတေန။ စက္ကဝါဠမ္ပိ ဟိ အတိသမ္ဘာဓံ, ဘဝဂ္ဂမ္ပိ အတိနီစံ၊ တယာ ကတံ ကာယကမ္မမေဝ ဗဟုန္တိ ဒဿေတိ။

မေတ္တေန ဝစီကမ္မေနာတိ မေတ္တစိတ္တဝသေန ပဝတ္တိတေန မုခဓောဝန-ကာလာရောစနာဒိနာ ဝစီကမ္မေန။ အပိစ ဩဝါဒံ သုတ္ဝာ “သာဓု ဘန္တေ”တိ ဝစနမ္ပိ မေတ္တံ ဝစီကမ္မမေဝ။ **မေတ္တေန မနောကမ္မေနာ**တိ ကာလဿေဝ သရိရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတ္ဝာ ဝိဝိတ္တာသနေ နိသိဒိတ္ဝာ “သတ္ထာ အရောဂေါ ဟောတု, အဗျာပဇ္ဇော သုခီ”တိ ဧဝံ ပဝတ္တိတေန မနောကမ္မေန။ **ကတပုညောသီ**တိ ကပ္ပသတသဟဿံ အဘိနီဟာရသမ္ပန္နောသီတိ ဒဿေတိ။ ကတပုညောသီတိ စ ဇာနောဝတာ ဝိဿဇ္ဇော မာ ပမာဒမာပဇ္ဇိ၊ အထ ခေါ ပဓာနမနုယုဉ္ဇ။ ဧဝဉ္ဩိ အနုယုဇ္ဇော ခိပ္ပံ ဟောဟိသိ အနာသဝေါ၊ ဓမ္မသင်္ခါတိကာလေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿသိ။ န ဟိ မာဒိဿသ ကတပါရိစရိယာ နိပ္ဖလာ နာမ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။

၂၀၈။ ဧဝဉ္ဩ ပန ဝတ္ဝာ မဟာပထဝိံ ပတ္ထရန္တော ဝိယ အာကာသံ ဝိတ္ထာရေန္တော ဝိယ စက္ကဝါဠဂိရိံ သြသာရေန္တော[1] ဝိယ သိနေရုံ ဥက္ခိပေန္တော ဝိယ မဟာဇမ္ဗုံ ခန္ဓေ ဂဟေတ္ဝာ စာလေန္တော ဝိယ အာယသ္မတော အာနန္ဒသ္သ ဂုဏကထံ အာရဘန္တော အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ။ တတ္ထ

၁-ဥဿာဒေန္တော (သျာ)၊ သြတာရေန္တော (က)

"ယေဝိ တေ ဘိက္ခဝေ တေရဟီ"တိ ကသ္မာ နု ဝုတ္တံ? အညဿ ဗုဒ္ဓဿ နတ္ထိတာယ။ တေနေဝ စေတံ ဓဝဒိတမ့ဲ "ယထာ စက္ကဝါဠန္တရေပိ အညော ဗုဒ္ဓေါ နတ္ထိ"တိ။ **ပက္ခိတေဘာ**တိ ဗျတ္တေဘာ။ **မေဓာဝီ**တိ ခန္ဓာတုအာယတနာဒီသု ကုသလော။

၂၀၉။ **ဘိက္ခုပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယာ**တိ ယေ ဘဂဝန္တံ ပဿိတုကာမာ ထေရံ ဥပသင်္ကမန္တိ၊ ယေ စ "အာယသ္မာ ကိရာနန္ဒော သမန္တပါသာဒိကော အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ဗဟုဿုတော သံဃသောဘနော"တိ ထေရဿ ဂုဏေ သုတ္ဝာ အာဂန္ဆန္တိ၊ တေ သန္ဓာယ "ဘိက္ခုပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမန္တီ"တိ ဝုတ္တံ။ သေ နယေဝ သဗ္ဗတ္ထ။ **အတ္တမနာ**တိ သဝနေန နော ဒဿနံ သမေတိတိ သကမနာ တုဋ္ဌစိတ္တာ။ **ဓမ္မန္တိ** "ကစ္စိ အာဝုသော ခမနီယံ၊ ကစ္စိ ယာပနီယံ၊ ကစ္စိ ယောနိသော မနသိကာရေန ကမ္မံ ကရောထ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ ဝတ္တံ ပူရေထာ"တိ ဧဝရူပံ ပဋိသန္ထာရမမ္မံ။ တတ္ထ ဘိက္ခုနိသု "ကစ္စိ ဘဂိနိယော အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တထာ"တိ ဇုဒ္ဓိဋ္ဌိ နာနာကရဏံ ဟောတိ။ ဥပါသကေသု အာဂတေသု "ဥပါသက နု တေ ကစ္စိ သီသံ ဝါ အင်္ဂံ ဝါ ရုဇ္ဇတိ၊ အရောဂါ တေ ပုတ္တဘာတရော"တိ နဧဝံ ပဋိသန္ထာရံ ကရောတိ၊ ဧဝံ ပန ကရောတိ "ကထံ ဥပါသကာ တိဏ္ဏံ သရဏာနံ ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခထ၊ မာသသ္သ အဋ္ဌ ဥပေါသထေ ကရောထ၊ မာတာပိတူနံ ဥပဋ္ဌာနံ ဝတ္တံ ပူရေထ၊ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏေ ပဋိဇဂ္ဂထာ"တိ။ ဥပါသိကာသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဇုဒ္ဓိနိ အာနန္ဒတ္ထေရဿ စက္ကဝတ္တိနာ သဒ္ဓိံ ဥပမံ ကရောန္တော **စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ခတ္တိယာ**တိ အဘိသိတ္တာ စ အနဘိသိတ္တာ စ ခတ္တိယဇာတိကာ။ တေ ကိရ "ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ နာမ အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော အာကာသေန ဝိစရန္တော ရဇ္ဇံ အနုသာသတိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ"တိ တဿ ဂုဏကထံ သုတ္ဝာ "သဝနေန ဒဿနမ္ပိ သမ"န္တိ အတ္တမနာ ဟောန္တိ။ **ဘာသတီ**တိ ကထေန္တော "ကထံ တာတာ ရာဇဓမ္မံ ပူရေထ၊ ပဝေဏိံ ရက္ခထာ"တိ ပဋိသန္ထာရံ ကရောတိ။ ဗြာဟ္မဏောသု ပန "ကထံ အာစရိယာ မန္တေ ဝါစေထ၊ ကထံ အန္တေဝါသိကာ မန္တေ ဂဏှန္တိ၊ ဒက္ခိဏံ ဝါ ဝတ္ထာနိ ဝါ ကဝိလံ[1] ဝါ အလတ္ထာ"တိ ပဋိသန္ထာရံ ကရောတိ။ ဂဟပတီသု "ကထံ တာတာ နု ဝေါ ရာဇကုလတော ဒက္ခိဏာ ဝါ ဗလိနာ ဝါ ပိဋ္ဌာ အတ္ထိ၊

၁–ကဗိလဏံ (သျာ)

သမ္မာ ဒေဝေါ ဓာရံ အနုပဝေစ္ဆတိ၊ သဿာနိ သမ္ပဇ္ဇန္တီ”တိ ဧဝံ ပဋိသန္ဓာရံ ကရောတိ။ သမဏော သု “ကထံ ဘန္တေ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရာ သုလဘာ၊ သမဏဓမ္မေ နု ပမဇ္ဇထာ”တိ ဧဝံ ပဋိသန္ဓာရံ ကရောတိ။

မဟာသုဒဿနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁၀။ **ခုဋ္ဌကနဂရကေ**တိ နဂရပတိရုပကေ သမ္မာဓေ ခုဋ္ဌကနဂရကေ။ **ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ**တိ ဝိသမနဂရကေ။ **သာခါနဂရကေ**တိ ယထာ ရုက္ခာနံ သာခါ နာမ ခုဋ္ဌကာ ဟောန္တိ၊ ဧဝမေဝ အညေသံ မဟာနဂရာနံ သာခါ-သဒိသေ ခုဋ္ဌကနဂရကေ။ **ခတ္တိယမဟာသာလာ**တိ ခတ္တိယမဟာသာရပ္ပတ္တာ မဟာခတ္တိယာ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

တေသု **ခတ္တိယမဟာသာလာ** နာမ ယေသံ ကောဋိသတမ္ပိ ကောဋိသဟဿမ္ပိ ဓနံ နိဓီယတိ္ထာ ဌပိတံ၊ ဒိဝသပရိဗ္ဗယော ကေ ကဟာပဏသကဋံ နိဂစ္ဆတိ၊ သာယံ ဒွေ ပဝိသန္တိ။ **ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ** နာမ ယေသံ အသီတိကောဋိဓနံ နိဟိတံ ဟောတိ၊ ဒိဝသပရိဗ္ဗယော ဧကော ကဟာပဏကုမ္ဘော နိဂစ္ဆတိ၊ သာယံ ကေသကဋံ ပဝိသတိ။ **ဂဟပတိမဟာသာလာ** နာမ ယေသံ စတ္တာလီသ-ကောဋိဓနံ နိဟိတံ ဟောတိ၊ ဒိဝသပရိဗ္ဗယော ပဿ ကဟာပဏမ္ဘဏာနိ နိဂစ္ဆန္တိ၊ သာယံ ကုမ္ဘော ပဝိသတိ။

မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစာတိ အာနန္ဒ မာ ဧဝံ အဝစ၊ န ဣမံ “ခုဋ္ဌကနဂရ”န္တိ ဝတ္တုဗ္ဗံ။ အဟဉ္ဟိ ဣမသ္မေ နဂရသ္မ သမ္ပတ္တိံ ကထေတုံ “အနေကဝါရံ တိဋ္ဌံ နိသိဒံ မဟန္တေန ဉဿာဟေန မဟန္တေန ပရိဿ္သမေန ဣဓဂတော”တိ ဝတ္တာ **ဘူတပုဗ္ဗန္တိ**အာဒိမာဟ။ **သုဘိက္ခာ**တိ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇ-သမ္ပန္နာ။ **ဟတ္ထိသဒ္ဒေနာ**တိ ဧကသ္မိံ ဟတ္ထိမ္ဟိ သဒ္ဒံ ကရောန္တေ စကြရာသိတိ-ဟတ္ထိသဟဿာနိ သဒ္ဒံ ကရောန္တိ၊ ဣတိ ဟတ္ထိသဒ္ဒေန အဝိဝိတ္တာ ဟောတိ။ တထာ အဿသဒ္ဒေန။ ပုညဝန္တော ပနေတ္ထ သတ္တာ စကြသိဒ္ဓဝယုတ္တေဟိ ရထေဟိ အညမညံ အနုဗန္ဓမာနာ အန္တရဝီထိသု ဝိစရန္တိ၊ ဣတိ ရထသဒ္ဒေန အဝိဝိတ္တာ ဟောတိ။ နိစ္စံ ပယောဇိတာနေဝ ပနေတ္ထ ဘေရိအာဒိနိ တူရိယာနိ၊ ဣတိ ဘေရိသဒ္ဒါဒိဟိဝိ အဝိဝိတ္တာ ဟောတိ။ တတ္ထ **သမ္မသဒ္ဒေါ**တိ ကံသတာဠ-သဒ္ဒေါ။ **ပါဏိတာဠသဒ္ဒေါ**တိ ပါဏိနာ စတုရဿအမ္ဗဏတာဠသဒ္ဒေါ။ “ကုဋ္ဌဘေရိသဒ္ဒေါ”တိဝိ ဝဒန္တိ။

အသ္ဆာထ ဗိဝထ ခါဒထာတိ အသ္ဆာထ ဗိဝထ ခါဒထ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဘုဉ္ဇထ ဘောတိ ဣမိနာ ဒဿမေန သဒ္ဓေန အဝိဝတ္တာ ဟောတိ အနုပစ္ဆိန္နသဒ္ဒါ။ ယထာ ပန အညေသု နဂရေသု "ကစဝရံ ဆဒ္ဒေထ၊ ကုဒါလံ ဂဏှထ၊ ပစ္ဆိံ ဂဏှထ၊ ပဝါသံ ဂမိဿာမ၊ တဏ္ဍုလပုဋ္ဌံ ဂဏှထ၊ ဘတ္တပုဋ္ဌံ ဂဏှထ၊ ဖလကာဝုဓာဒီနိ သဇ္ဇာနိ ကရောထာ"တိ [1] ဧဝရူပါ သဒ္ဒါ ဟောန္တိ၊ န ယိဓ ဧဝံ အဟောသိတိ ဒဿေတိ။

"ဒဿမေန သဒ္ဓေနာ"တိ စ ဝတ္ဝာ "ကုသာဝတိ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ သတ္တဟိ ပါကာရေဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ"တိ သဗ္ဗံ **မဟာသုဒဿနသုတ္တံ** နိဒ္ဒါပေတ္ဝာ **ဂစ္ဆ တွံ အာနန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဘိက္ကမထာ**တိ အဘိမုခါ ကမထ၊ အာဂစ္ဆထာတိ အတ္ထော။ ကိံ ပန တေ ဘဂဝတော အာဂတဘာဝံ န ဇာနန္တိတိ? ဇာနန္တိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဂတဂတဋ္ဌာနံ နာမ မဟန္တံ ကောလာဟလံ ဟောတိ၊ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန နိသိန္နတ္တာ န အာဂတာ။ "တေ အာဂန္ဆာ ဘိက္ခုသံဃသ္သ ဌာနနိသဇ္ဇောကာသံ သံဝိဒဟိတ္ဝာ ဒဿန္တိ"တိ တေသံ သန္တိကေ အဝေလာယမ္ပိ ဘဂဝါ ပေသေသိ။

မလ္လာနဝန္ဒနာဝဏ္ဏနာ

၂၁၁။ **အမ္ဗာကံ စ နော**တိ ဏ္ဍေ **နော**ကာရော နိပါတမတ္တံ။ **အယာ-ဗိနော**တိ ဥပဠန္ဒဒုက္ခာ။ **ဒုမ္မနာ**တိ အနတ္တမနာ။ **စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ**တိ ဒေါမနဿသမပ္ပိတာ။ **ကုလပရိဝတ္တာသော ကုလပရိဝတ္တာသော ဌပေတ္ဝာ**တိ ဧကေကံ ကုလပရိဝတ္တံ ကုလသင်္ခေပံ ဝိထိသဘာဂေန စေဝ ရဿာသဘာဂေန စ ဝိသုံ ဝိသုံ ဌပေတ္ဝာ။

သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၂၁၂။ **သုဘဒ္ဒေါ နာမ ပရိဗ္ဗာဇကော**တိ ဥဒ္ဒိစ္စဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ဆန္နပရိဗ္ဗာဇကော။ **ကန်ဒါဓမ္မော**တိ ဝိမတိဓမ္မော။ ကသ္မာ ပနဿ အဇ္ဇ ဧဝံ အဟောသီတိ? တထာဝိဓဥပနိဿယတ္တာ။ ပုဗ္ဗေ ကိရ ပုဉ္ဉ-ကရဏကာလေ ဒွေ ဘာတရော အဟေသုံ။ တေ ကေတောဝ သဿံ အကံသု။ တတ္ထ ဇေဋ္ဌကဿ "ကေသ္မိံ သဿေ နဝဝါရေ အဂ္ဂသဿဒါနံ မယာ ဒါတဗ္ဗ"န္တိ အဟောသိ။ သော ဝပ္ပကာလေ ဗီဇဂ္ဂံ နာမ ဒတ္ဝာ ဂဗ္ဘကာလေ ကနိဋ္ဌေန

၁–သဇ္ဇာပေထာတိ (သျာ)

သဒ္ဒိံ မန္တေသိ ''ဂစ္ဆကာလေ ဂဇ္ဇံ ဖာလေတွာ ဒဿာမာ''တိ။ ကနိဋ္ဌော ''တရဏသဿံ နာသေတုကာမောသီ''တိ အာဟ။ ဇေဋ္ဌော ကနိဋ္ဌဿ အနနုဝတ္တနဘာဝံ ဉတွာ ခေတ္တံ ဝိဘဇိတွာ အတ္တနော ကောဋ္ဌာသတော ဂဇ္ဇံ ဖာလေတွာ ဒီရံ နိဟရိတွာ သပ္ပိနဝနီတေန သံယောဇေတွာ အဒါသိ၊ ပုထုကကာလေ ပုထုကံ ကာရေတွာ အဒါသိ၊ လာယနကာလေ လာယနဂ္ဃံ, ဝေဏိကရဏေ[1] ဝေဏဂ္ဃံ၊ ကလာပါဒိသု ကလာပဂ္ဃံ, ခလဂ္ဃံ, ခလဘဏ္ဍဂ္ဃံ[2], ကောဋ္ဌဂ္ဃနိ္တ ဝံ ကေသဿေ နဝဝါရေ အဂ္ဃဒါန် အဒါသိ။ ကနိဋ္ဌော ပန ဥဒ္ဓရိတွာ အဒါသိ။

တေသု ဇေဋ္ဌကော **အညာသိကောဏ္ဍညတ္ထေရော** ဇာတော။ ဘဂဝါ "ကဿ နု ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ"န္တိ ဩလောကေန္တော ''အညာသိကောဏ္ဍညော ကေသ္မိံ သဿေ နဝ အဂ္ဃဒါနာနိ အဒါသိ၊ ဣမံ အဂ္ဃမံ တဿ ဒေသေဿာမိ"တိ သဗ္ဗပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သော အဋ္ဌာရသဟိ ဗြဟ္မကောဋိဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ ကနိဋ္ဌော ပန ဩဟိယိတွာ ပစ္ဆာ ဒါနဿ ဒိန္နတ္တာ သတ္ထု ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ဧဝံ စိန္တေတွာ သတ္ထာရံ ဒဋ္ဌုကာမော အဟောသိ။

မာ တထာဂတံ[3] ဝိဟေဋေသီတိ ထေရော ကိရ "ဧတေ အညတိတ္ထိယာ နာမ အတ္တနော ဂဟဏမေဝ ဂဏှန္တိ၊ တဿ ဝိဿဇ္ဇာပနတ္ထာယ ဘဂဝတော ဗဟုံ ဘာဿမာနဿ ကာယဝါစာဝိဟေသာ ဘဝိဿတိ၊ ပကတိယာပိ စ ကိလန္တောယေဝ ဘဂဝါ''တိ မညမာနော ဧဝမာဟ။ ပရိဗ္ဗာဇကော "န မေ အယံ ဘိက္ခု ဩကာသံ ကရောတိ၊ အတ္ထိကေန ပန အနုဝတ္တိတွာ ကာရေတဗ္ဗော"တိ ထေရံ အနုဝတ္တန္တော ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ အာဟ။

၂၁၃။ **အဿောသိ ခေါ**တိ သာဏိဒ္ဓါရေ ဋ္ဌိတဿ ဘာဿတော ပကတိသောတေနေဝ အဿောသိ၊ သုတ္ဝာ စ ပန သုဘဒ္ဒဿေဝ အတ္ထာယ မဟာတာ ဥဿာဟေန အာဂတတ္တာ **အလံ အာနန္ဒ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အလန္တိ** ပဋိက္ခေပတ္ထေ နိပါတော။ **အညာပေက္ခော ဝါ**တိ အညာတုကာမောဝ ဟုတွာ။ **အဇ္ဇာညိံသူ**တိ[4] ယထာ တေသံ ပဋိညာ၊ တထေဝ ဇာနိံသု။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သစေ နေသံ သာ ပဋိညာ နိယျာနိကာ, သဗ္ဗေ အဇ္ဈာညံသု၊ နော စေ, န အဇ္ဈာညံသု။ တသ္မာ ကိံ တေသံ ပဋိညာ နိယျာနိကာ, အနိယျာနိကာတိ

၁–ဝေဏိကရဏကာလေ (သျာ) ဝေဏိကာလေ (က)
၂–ဘဂဝန္တံ (သျာ)
၃–မဒ္ဒဂ္ဂံ (သျာ)
၄–အဘိညံသူတိ (က)

အယမေဝ တဿ ပဥ္ဍဿ အတ္ထော။ အထ ဘဂဝါ တေသံ အနိယျာနိက-ဘာဝကထနေန အတ္ထာဘာဝတော စေဝ[1] ဩကာသာဘာဝတော စ "အလ"န္တိ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ဓမ္မမေဝ ဒေသေသိ။ ပဌမယာမသ္မိဉ္ဍိ မလ္လာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတ္ဝာ မဇ္ဈိမယာမေ သုဘဒ္ဒဿ, ပစ္ဆိမယာမေ ဘိက္ခုသံဃံ ဩဝဒိတ္ဝာ ဗလဝပစ္စူသ-သမယေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိစ္စေဝ ဘဂဝါ အာဂတော။

၂၁၄။ **သမဏော၁ဝိ တတ္ထ နံ ဥပလဒ္ဘာ**တိ ပဌမော သောတာပန္နော-သမဏောဝိ တတ္ထ နတ္ထိ၊ ဒုတိယော သကဒါဂါမိသမဏောဝိ၊ တတိယော အနာဂါမိသမဏောဝိ၊ စတုတ္ထော အရဟတ္တသမဏောဝိ တတ္ထ နတ္ထိတိ အတ္ထော။ "ဣမသ္မိံ ခေါ" တိ ပုရိမဒေသနာယ အနိယမတော ဝတ္ဝာ ဣဒါနိ အတ္တနော သာသနံ နိယမေန္တော အာဟ။ **သုညာ ပရဝိ၁ါဒါ သမဏေဘီ**တိ စတုန္နံ မဂ္ဂါနံ အတ္ထာယ အာရဒ္ဓဝိပဿကေဟိ စတူဟိ, မဂ္ဂဋ္ဌေဟိ စတူဟိ, ဖလဋ္ဌေဟိ စတူဟိတိ ဒ္ဝါဒသဟိ သမဏေဟိ သုညာ ပရဝိ၁ါဒါ တုစ္ဆာ ရိတ္တကာ။ **ဣမေ စ သုဘဒ္ဒါ**တိ ဣမေ ဒ္ဝါဒသ ဘိက္ခူ။။ **သမ္မာ ဝိဟရေယျု**န္တိ ဩော သောတာပန္နော အတ္တနော အဓိဂတဋ္ဌာနံ အညဿ ကထေတ္ဝာ တံ သောတာပန္နံ ကရောန္တော သမ္မာ ဝိဟရတိ နာမ။ သေ နယော သကဒါဂါမိအာဒီသု။ သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂဋ္ဌော အညမ္ပိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌံ ကရောန္တော သမ္မာ ဝိဟရတိ နာမ။ သေ နယော သေသမဂ္ဂဋ္ဌေသု။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာယ အာရဒ္ဓဝိပဿကော အတ္တနော ပဂုဏံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတ္ဝာ အညမ္ပိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာယ အာရဒ္ဓဝိပဿကံ ကရောန္တော သမ္မာ ဝိဟရတိ နာမ။ သေ နယော သေသ-မဂ္ဂဋ္ဌာယ အာရဒ္ဓဝိပဿကေသု။ ဣဒံ သန္ဓာယာဟ "သမ္မာ ဝိဟရေယျု"န္တိ။ **အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ**တိ နဋ္ဌဝနံ သရဝနံ ဝိယ နိရန္တရော အဿ။

ကေနတိ်သော ဝယသာတိ ဝယေန ကေနတိ်သဝသော ဟုတ္ဝာ။ **ယံ ပမ္ဟဇိန္တိ** ဣတ္ထေ ယန္တိ နိပါတမတ္တံ။ **ကိ်ကုသလာနုဿိ**တိ "ကိ် ကုသလ"န္တိ အနုသေန္တော ပရိယေသန္တော။ တတ္ထ "ကိ်ကုသလ"န္တိ သမ္ဘဉ္ဇုတညာဏံ အဓိပ္ပေတံ၊ တံ ဂဝေသန္တော တိ အတ္ထော။ **ယတော အဟ**န္တိ ယတော ပဋ္ဌာယ အဟံ ပမ္ဟဇိတော၊ ဣတ္ထေန္တရေ သမဓိကာနိ ပညာသ ဝဿာနိ ဟောန္တိ ဗဿေတိ။ **ဉာယဿ မဂ္ဂဿာ**တိ အရိယမဂ္ဂမဂ္ဂဿ။ **ပဒေသဝတ္တီ**တိ ပဒေသေ ဝိပဿနာမဂ္ဂေ ပဝတ္တန္တော။ **ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ**တိ မမ သာသနတော ဗဟိဒ္ဓါ။

၁-အဋ္ဌာနာဘာဝတော စေဝ (သျာ)

သမဏောပိ နတ္ထိတိ ပဒေသဝတ္တိဝိပဿကောပိ နတ္ထိ၊ ပဌမသမဏော သောတာပန္နောပိ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ယေ ဇ္ဈာတိ ယေ တုမ္ဟေ ဣဒ္ဓေ သာသနေ သဒ္ဓာရာ သမ္မုခါ အန္တေ-ဝါသိကာဘိသေကေန အဘိသိတ္တာ၊ တေသံ ဝေါ လာဘာ တေသံ ဝေါ သုလဒ္ဓန္တိ။ ဗာဟိရသမယေ ကိရ ယံ အန္တေဝါသိကံ အာစရိယော "ဤမံ ပဗ္ဗာဇေဟိ၊ ဤမံ သြဝဒ၊ ဤမံ အနုသာသာ"တိ ဝဒတိ၊ သော တေန အတ္တနော ဌာနေ ဌပိတော ဟောတိ၊ တသ္မာ တဿ "ဤမံ ပဗ္ဗဇေဟိ၊ ဤမံ သြဝဒ၊ ဤမံ အနုသာသာ"တိ ဤမေ လာဘာ ဟောန္တိ။ ဃရမ္ပိ သုဘဒ္ဒေါ တမေဝ ဗာဟိရသမယံ ဂဟေတ္ဝာ ဇဝမာဟ။

အလတ္ထ ခေါတိ ကထံ အလတ္ထ? ဃရော ကိရ နံ ဇကမန္တံ နေတ္ဝာ ဥဒကတုမ္ဗတော ပါနိယေန သိသံ တေမေတ္ဝာ တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတ္ဝာ ကေသမသ္သုံ သြဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒါပေတ္ဝာ သရဏာနိ ဒတ္ဝာ ဘဂဝတော သန္တိကံ အာနေသိ။ ဘဂဝါ ဥပသမ္ပာဒေတ္ဝာ ကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိ။ သော တံ ဂဟေတ္ဝာ ဥယျာနသ္သ ဇကမန္တေ စင်္ကမံ အဓိဋ္ဌာယ ဃဋ္ဋေန္တော ဝါယမန္တော ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တော သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ အာဂမ္မ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္ဝာ နိသီဒိ။ တံ သန္ဓာယ "အစိရ္ဂပသမ္ပန္နော ခေါ ပနာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သော စ ဘဂဝတော ပစ္ဆိမော သက္ခိသာဝကော အဟောသိတိ သင်္ဂီတိ-ကာရကာနံ ဝစနံ။ တတ္ထ ယော ဘဂဝတိ ဓရမာနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အပရဘာဂေ ဥပသမ္ပဒံ လဘိတ္ဝာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ ဥပသမ္ပဒမ္ပိ ဝါ ဓရမာနေယေဝ လဘိတ္ဝာ အပရဘာဂေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ ဝါ ဓရမာနေယေဝ ဂဟေတ္ဝာ အပရဘာဂေ အရဟတ္တမေဝ ပါပုဏာတိ၊ သဗ္ဗောပိ သော ပစ္ဆိမော သက္ခိသာဝကော။ အယံ ပန ဓရမာနေယေဝ ဘဂဝတိ ပဗ္ဗဇိတော စ ဥပသမ္ပန္နော စ ကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ ဂဟေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တော။

ပဉ္စမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တထာဂတပစ္ဆိမဝါစာဝဏ္ဏနာ

၂၁၆။ ဤဒါနိ ဘိက္ခုသံဃသ္သ သြဝါဒံ အာရဘိ၊ တံ ဒဿေတုံ **အထ ခေါ ဘဂဝါ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒေသိတော ပညတ္တော**တိ ဓမ္မောပိ ဒေသိတော

စေဝ ပညတ္တော စ, ဝိနယော‌ပိ ဒေသိတော စေဝ ပညတ္တော စ။ **ပညတ္တော** စ နာမ ဌပိတော ပဋ္ဌပိတောတိ အတ္ထော။ **သော ဝေါ မမစ္စယေနာ**တိ သော ဓမ္မဝိနယော တုမှာကံ မမစ္စယေန သတ္ထာ။ မယာ ဟိ ဝေါ ဋ္ဌတေနေဝ "ဣဒံ လဟုကံ,ဣဒံ ဂရုကံ၊ ဣဒံ သတေကိစ္ဆံ, ဣဒံ အတေကိစ္ဆံ၊ ဣဒံ လောကဝဇ္ဇံ, ဣဒံ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ အယံ အာပတ္တိ ပုဂ္ဂလဿ သန္တိကေ ဝုဋ္ဌာတိ, အယံ အာပတ္တိ ဂဏဿ သန္တိကေ ဝုဋ္ဌာတိ, အယံ သံဃဿ သန္တိကေ ဝုဋ္ဌာတိ"တိ သတ္ထာ-ပတ္တိက္ခန္ဓဝသေန ဩတိဏ္ဏော ဝတ္ထုသ္မိံ သခန္ဓကပရိဝါရော ဥဘတောဝိဘင်္ဂေါ **ဝိနယော** နာမ ဒေသိတော၊ တံ သကလမ္ပိ ဝိနယပိဋ္ဌကံ မယိ ပရိနိဗ္ဗုတေ တုမှာကံ သတ္ထုကိစ္စံ သာဓေဿတိ။

ဋ္ဌတေနေဝ စ မယာ "ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ပဉ္စ ဗလာနိ၊ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ"တိ တေန တေနာကာရေန ဣမေ ဓမ္မေ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဝိဘဇိတ္ဝာ သုတ္တန္တပိဋ္ဌကံ ဒေသိတံ၊ တံ သကလမ္ပိ သုတ္တန္တပိဋ္ဌကံ မယိ ပရိနိဗ္ဗုတေ တုမှာကံ သတ္ထုကိစ္စံ သာဓေဿတိ။ ဋ္ဌတေနေဝ စ မယာ "ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော၊ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ ဗာဝီသတိန္ဒြိယာနိ၊ နဝ ဟေတူ၊ စတ္တာရော အာဟာရာ၊ သတ္တ ဖဿာ၊ သတ္တ ဝေဒနာ၊ သတ္တ သညာ၊ သတ္တ သဉ္စေတနာ၊ သတ္တ စိတ္တာနိ။ တတြာပိ 'ဇွေကာ ဓမ္မာ ကာမာဝစရာ, ဇွေကာ ရူပါဝစရာ, ဇွေကာ အရူပါဝစရာ၊ ဇွေကာ ပရိယာပန္နာ, ဇွေကာ အပရိယာပန္နာ၊ ဇွေကာ လောကိယာ, ဇွေကာ လောကုတ္တရာ'တိ" ဣမေ ဓမ္မေ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဝိဘဇိတ္ဝာ စတုဝိသတိသမန္တပဋ္ဌာနအနန္တနယမဟာပဋ္ဌာန-ပဋ္ဌိမဏ္ဍိတံ အဘိဓမ္မပိဋ္ဌကံ ဒေသိတံ၊ တံ သကလမ္ပိ အဘိဓမ္မပိဋ္ဌကံ မယိ ပရိနိဗ္ဗုတေ တုမှာကံ သတ္ထုကိစ္စံ သာဓေဿတိ။

ဣတိ သဗ္ဗမ္ပေတံ အဘိသမ္ဗောဓိတော ယာဝ ပရိနိဗ္ဗာနာ ပဉ္စစတ္တာလီသ-ဝဿာနိ ဘာသိတံ လပိတံ "တိဏ္ဏံ ပိဋ္ဌကာနိ ပဉ္စ နိကာယာ နဝင်္ဂါနိ စတုရာသီတိ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ"တိ ဧဝံ မဟာပဘေဒံ ဟောတိ။ ဣတိ ဣမာနိ စတုရာသီတိ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ တိဋ္ဌန္တိ၊ အဟံ ဧကောဝ ပရိနိဗ္ဗာယာမိ။ အဟဉ္ဆ ခေါ ပန ဒါနိ ကေကောဝ ဩဝဒါမိ အနုသာသာမိ၊ မယိ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဣမာနိ စတုရာသီတိ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ တုမှေ ဩဝဒိဿန္တိ အနုသာသိဿန္တိတိ ဧဝံ ဘဂဝါ ဗဟူနိ ကာရဏာနိ ဒဿေန္တော "သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္ထာ"တိ ဩဝဒိတ္ဝာ ပုန အနာဂတေ စာရိတ္တံ ဒဿေန္တော **ယထာ ခေါ ပနာ**တိ-အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **သမုဒါစရန္တီ**တိ ကထေန္တီ ဝေါဟရန္တီ။ **နာမေန ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ**တိ "နဝကာ"တိ အဝတ္ဝာ "တိဿ, နာဂါ"တိ ဧဝံ နာမေန ဝါ၊ "ကဿပ, ဂေါတမာ"တိ ဧဝံ ဂေါတ္တေန ဝါ၊ "အာဝုသော တိဿ, အာဝုသော ကဿပါ"တိ ဧဝံ အာဝုသောဝါဒေန ဝါ သမုဒါစရိတဗ္ဗော။ **ဘန္တေ**တိ **ဝါ အာယသ္မာ**တိ **ဝါ**တိ ဘန္တေ တိဿ, အာယသ္မာ တိဿာတိ ဧဝံ သမုဒါစရိတဗ္ဗော။ **သမ္ဗဟနတ္ထု**တိ အာကခ််မာနော သမ္ဗဟနတု၊ ယဒိ ဣစ္ဆတိ သမ္ဗဟနေယျာတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ ပန သမ္ဗဟနထာတိ ကေံသေနေဝ အဝတ္ဝာ ဝိကပ္ပဝစနေနေဝ ဌပေသိတိ။ မဟာကဿပဿ ဗလံ ဒိဋ္ဌတ္တာ။ ပဲဿတိ ဟိ ဘဂဝါ "သမ္ဗဟနထာတိ ဝုတ္တေပိ သဂီတိကာလေ ကဿပေါ န သမ္ဗဟနိဿတီ"တိ။ တသ္မာ ဝိကပ္ပေနေဝ ဌပေသိ။

တတ္ထ "ကေစ္စေ ထေရာ ဧဝမာဟံသု စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ ဌပေတ္ဝာ အဝသေသာနိ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနီ"တိအာဒိနာ နယေန ပဠ္ဍသတိကသဂီတိယံ **ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကကထာ** အာဂတာဝ။ ဝိနိစ္ဆယောပေတ္ထ **သမန္တပါသာဒိကာယံ** ဝုတ္တော။ ကေစိ ပနာဟု—"ဘန္တေ နာဂသေန ကတမံ ခုဒ္ဒကံ, ကတမံ အနုခုဒ္ဒက"န္တိ မိလိန္ဒေန ရညာ ပုစ္ဆိတော "ဒုက္ကဋံ မဟာရာဇ ခုဒ္ဒကံ, ဒုဗ္ဘာသိတံ အနုခုဒ္ဒက"န္တိ ဝုတ္တတ္တာ နာဂသေနတ္ထေရော ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကံ ဇာနာတိ။ မဟာကဿပေါ ပန တံ အဇာနန္တော—

> သုဏာတု မေ အာဝုသော သံဃော၊ သန္တမ္ဟာကံ သိက္ခာပဒါနိ ဂိဟိဂတာနိ၊ ဂိဟိနောပိ ဇာနန္တိ "ဣဒံ ဝေါ သမဏာနံ သက္ယပုတ္တိယာနံ ကပ္ပတိ၊ ဣဒံ ဝေါ န ကပ္ပတီ"တိ။ သစေ မယံ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမ္ဗဟနိဿာမ၊ ဘဝိဿန္တိ ဝတ္တာရော "ဓုမကာလိကံ သမဏေန ဂေါတမေန သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ၊ ယာဝ နေသံ သတ္ထာ အဋ္ဌာသိ၊ တာဝိမေ သိက္ခာပဒေသု သိက္ခိံသု၊ ယတော ဣမေသံ သတ္ထာ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ န ဒါနိမေ သိက္ခာပဒေသု သိက္ခန္တိ"တိ။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော အပညတ္တံ နဝ ပညပေယျ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒေယျ၊ ယထာပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု သမာဒါယ ဝတ္တေယျ၊ သော ဥတ္တိတိ—

ကမ္မဝါစံ သာဝေသိတိ။ နံ တံ ဧဝံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ နာဂသေနတ္ထေရော ဟိ "ပရဝါဒိနော ဩကာသော မာ အဟောသီ"တိ ဧဝမာဟ။ မဟာကဿပတ္ထေရော "ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာပတ္တိံ နဝ သမ္ဗဟနိဿာမီ"တိ ကမ္မဝါစံ သာဝေသိ။

ဗြဟ္မဒဏ္ဍကထာဒိ သဂ်ီတိယံ အာဂတတ္တာ သမန္တပါသာဒိကာယံ ဝိနိစ္ဆိတာ။

ကန်ါတိ ဒွေဇ္ဈကံ။ **ဝိမတိ**တိ ဝိနိစ္ဆိတုံ အသမတ္ထတာ၊ ဗုဒ္ဓေါ နု ခေါ, နု ဗုဒ္ဓေါ နု ခေါ၊ ဓမ္မော နု ခေါ, နု ဓမ္မော နု ခေါ၊ သံဃော နု ခေါ, နု သံဃော နု ခေါ၊ မဂ္ဂေါ နု ခေါ, နု မဂ္ဂေါ နု ခေါ၊ ပဋိပဒါ နု ခေါ, နု ပဋိပဒါ နု ခေါတိ ယဿ သံသယော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တံ ဝေါ ဝဒါမိ "ပုစ္ဆထ ဘိက္ခဝေ"တိ အယ-မေတ္ထ သခေ်ပတ္ထော။ **သတ္ထုဂါရဝေနာဝိ နု ပုစ္ဆေယျာထာ**တိ မယံ သတ္ထု-သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိမှ၊ စတ္တာရော ပစ္စယာပိ နော သတ္ထု သန္တကာဝ၊ တေ မယံ တ္ထေကံ ကာလံ ကခ်ံ အကတ္တာ နု အရဟာမ အဇ္ဇ ပစ္ဆိမကာလေ ကခ်ံ ကာတုန္တိ သစေ ဇဝံ သတ္ထရိ ဂါရဝေန နု ပုစ္ဆထ။ **သဟာယကောဝိ ဘိက္ခဝေ သဟာယကသ အာရောစေတ္ဝာ**တိ တုမှာကံ ယော ယဿ ဘိက္ခုနော သန္ဒိဋ္ဌော သမ္ဘတ္တော၊ သော တဿ အာရောစေတု၊ အဟံ ဇေဿ ဘိက္ခုဿ ကထေဿာမိ၊ တဿ ကထံ သုတ္ဝာ သဗ္ဗေ နိက္ကင်္ခိါ ဘဝိဿထာတိ ဒသေ်တိ။

ဇဝံ ပသန္နောတိ ဇဝံ သဒ္ဒဟာမိ အဟန္တိ အတ္ထော။ **ဉာဏမေဝါတိ** နိက္ကခ်-ဘာဝပစ္စက္ခကရဏဉာဏံယေဝ၊ တ္ထေ တထာဂတဿ နု သဒ္ဓါမတ္တန္တိ အတ္ထော။ **ဇုမေသံ ဟိ အာနန္ဒာ**တိ ဇုမေသံ အန္တေဝာသာကိယံ နိသိန္နောနံ ပဋ္ဌံ ဘိက္ခု-သတာနံ။ **ယော ပစ္ဆိမကော**တိ ယော ဂုဏဝသေန ပစ္ဆိမကော။ အာနန္ဒတ္ထေရံ-ယေဝ သန္ဓာယာဟ။

၂၁၈။ **အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထာ**တိ သတိအဝိပ္ပဝါသေန သမ္ဖကိစ္စာနိ သမ္ပာဒေယျာထ။ ဇုတိ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာနမဉ္စေ နိပန္နော ပဋ္ဌစတ္တာလီသ ဝဿာနိ ဒိနံ့ သြဝါဒံ သဗ္ဗံ ကေသ်ိ အပ္ပမာဒပဒေယေဝ ပက္ခိပိတ္ဝာ အဒါသိ။ **အယံ တထာဂတဿ ပစ္ဆိမာ ဝါစာ**တိ ဇုဒံ ပန သဂ်ီတိကာရကာနံ ဝစနံ။

ပရိနိဗ္ဗုတကထာဝဏ္ဏနာ

၂၁၉။ ဇုတော ပရံ ယံ ပရိနိဗ္ဗာနပရိကမ်ံ ကတ္ဝာ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ တံ ဒသေ်တုံ **အထ ခေါ ဘဂဝါ ပဌမံ ဈာနန်တိ**အာဒိ ဝုတ်ံ။ တတ္ထ **ပရိနိဗ္ဗုတော ဘန်တေ**တိ နိရောဓံ သမာပန္နဿ ဘဂဝတော အဿာသ-ပဿာသာနံ အဘာဝံ ဒိသ္ဝာ ပုစ္ဆတိ။ **နု အာဝုသော**တိ ထေရော ကထံ ဇာနာတိ? ထေရော ကိရ သတ္ထာရာ သဒ္ဓိ်ယေဝ တံ တံ သမာပတ္တိ် သမာ-ပဇ္ဇန္တော ယာဝ နေဝသညာနာသညာယတနာ ဝုဋ္ဌာနံ၊ တာဝ ဂန္ဒွာ ဇုဒါနိ

ဘဂဝါ နိရောဓံ သမာပန္နော၊ အန္တောနိရောဓေ စ ကာလံကိရိယာ နာမ နတ္ထိတိ ဇာနာတိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ။ ပ။ တတိယဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ စတုတ္ထဈာနံ သမာပဇ္ဇီတိ ဣတ္ထေ ဘဂဝါ စတုဝိသတိယာ ဌာနေသု ပဌမဈာနံ သမာပဇ္ဇီ၊ တေရသသု ဌာနေသု ဒုတိယဈာနံ၊ တထာ တတိယဈာနံ၊ ပန္နရသသု ဌာနေသု စတုတ္ထဈာနံ သမာပဇ္ဇီ။ ကထံ? ဒသသု အသုဘေသု, ဒွတ္တိံသာကာရေ, အဋ္ဌသု ကသိဏေသု, မေတ္တာကရုဏာမုဒိတာသု, အာနာပါနေ, ပရိဿ္သဒါကာသေတိ ဇုမေသု တာဝ စတုဝိသတိယာ ဌာနေသု ပဌမဈာနံ သမာပဇ္ဇီ။ ဌပေတ္ဝာ ပန ဒွတ္တိံသာကာရဉ္စ ဒသ အသုဘာနိ စ သေသေသု တေရသသု ဒုတိယဈာနံ၊ တေသုယေဝ စ တတိယဈာနံ သမာပဇ္ဇီ။ အဋ္ဌသု ပန ကသိဏေသု, ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရေ, အာနာပါနေ, ပရိဿ္သဒါကာသေ, စတူသု အရူပေသူတိ ဇုမေသု ပန္နရသသု ဌာနေသု စတုတ္ထဈာနံ သမာပဇ္ဇီ။ အယမ္ပိ စ သဒ္ဒေါပကထာဝ။ နိဗ္ဗာနပုရံ ပဝိသန္တော ပန ဘဂဝါ ဓမ္မဿာမိ သဗ္ဗာဝိ စတုဝိသတိကောဋိသတသဟဿသင်္ခါ သမာပတ္တိယော ပဝိသိတ္ဝာ ဝိဒေသံ ဂန္ဆန္တော ဉာတီဇနံ အာလိင်္ဂိတ္ဝာ ဝိယ သဗ္ဗသမာပတ္တိသုခံ အနုဘဝိတ္ဝာ ပဝိဋ္ဌော။

စတုတ္ထဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ သမနန္တရာ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယီတိ ဣတ္ထေ ဈာန-သမနန္တရံ, ပစ္ဆဝေကွဏ္ဏာသမနန္တရန္တိ ဒွေ သမနန္တရာနိ။ တတ္ထ ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ ဘဝင်္ဂံ သြတိဏ္ဏသ္သ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာနံ **ဈာနသမနန္တရံ** နာမ။ ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ ပုန ဈာနင်္ဂါနိ ပစ္ဆဝေက္ခိတ္ဝာ ဘဝင်္ဂံ သြတိဏ္ဏသ္သ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာနံ **ပစ္ဆဝေက္ခဏာသမနန္တရံ** နာမ။ ဇုမာနိပိ ဒွေ သမနန္တရာနေဝ။ ဘဂဝါ ပန ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ ဈာနင်္ဂါနိ ပစ္ဆဝေက္ခိတ္ဝာ ဘဝင်္ဂံစိတ္တေန အဗျာကတေန ဒုက္ခသစ္စေန ပရိနိဗ္ဗာယိ။ ယေ ဟိ ကေစိ ဗုဒ္ဓါ ဝါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဝါ အရိယသာဝကာ ဝါ အန္တိမသော ကုန္ထကိပိလ္လိကံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗေ ဘဝင်္ဂ-စိတ္တေနေဝ အဗျာကတေန ဒုက္ခသစ္စေန ကာလံ ကရောန္တိတိ။ **မဟာဘူမိ-စာလာဒိနီ** ဝုတ္တနယာနေဝါတိ။

၂၂၀။ **ဘူတာ**တိ သတ္တာ။ **အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော**တိ ပဋိဘာဂပုဂ္ဂလဝိရဟိတော။ **ဗလပ္ပတ္တော**တိ ဒသဝိဉ္ဉာဏဗလံ ပတ္တော။

၂၂၁။ **ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော**တိ ဥပ္ပါဒဝယသဘာဝါ။ **တေသံ ဂူပသမော**တိ တေသံ သခ်ီရာနံ ဝူပသမော၊ အသခ်ံတံ နိဗ္ဗာနမေဝ သုခန္တိ အတ္ထော။

၂၂၂။ **နာဟု အဿာသပဿာသော**တိ နု ဇာတော အဿာသပဿာသော။ **အနေဇော**တိ တဏှာသခ်ီတာယ ဇောယ အဘာဝေန အနေဇော။ **သန္တိမာရဗ္ဘာ**တိ အနုပါဒိသေသံ နိဗ္ဗာနံ အာရဗ္ဘ ပဋ္ဌိစ္စ သန္ဓာယ။ **ယံ ကာလမကရီ**တိ ယော ကာလံ အကရိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "အာဝုသော ယော မမ သတ္ထာ ဗုဒ္ဓမုနိ သန္တိ° ဂမိဿာမီတိ သန္တိ° အာရဗ္ဘ ကာလမကာရိ၊ တဿ ဒ္ဝိတစိတ္တဿ တာဒိနော ဣဒါနိ အဿာသပဿာသော နု ဇာတော နတ္ထိ နပ္ပဝတ္တတီ"တိ ဝါ။

အသလ္လီနေနာတိ အလိနေန အသက်ုဋ္ဌိတေန သုဝိကသိတေနေဝ စိတ္တေန။ **ဝေဒနံ အဇ္ဈဝါသယီ**တိ ဝေဒနံ အဓိဝါသေသိ၊ နု ဝေဒနာနုဝတ္တိ ဟုတ္ဝာ ဣတော စိတော စ သမုရိဝတ္တိ။ **ဝိမောက္ခော**တိ ကေနစိ ဓမ္မေန အနာဝရဏ-ဝိမောက္ခော သဗ္ဗသော အပညတ္တိဘာဝူပဂမော ပဇ္ဇောတနိဗ္ဗာနသဒိသော ဇာတော။

၂၂၃။ **တဒါသီ**တိ "သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ မဟာဘူမိစာလော"တိ ဇေံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တံ ဘူမိစာလမေဝ သန္ဓာယာဟ။ တဥ္စိ လောမဟံသနဉ္စ ဘိ°သနကဉ္စ အာသိ။ **သဗ္ဗာကာရဝေါဠုပေတော**တိ သဗ္ဗဝရကာရဇုပေတော။

၂၂၄။ **အဝိတရာဂါ**တိ ပုထုဇ္ဇနာ စေဝ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော စ။ တေသဥ္စိ ဒေါမနသံ အပ္ပဟီနံ။ တသ္မာ တေပိ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ။ ဥဘောပိ ဟတ္ထေ သိသေ ဌပေတ္ဝာ ရောဒန္တိ တသ္မံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၂၂၅။ **ဥဇ္ဈာယန္တီ**တိ "အယျာ အတ္တနာပိ အဓိဝါသေတုံ နု သက္ကောန္တိ၊ သေသဇနံ ကထံ သမဿာသေဿန္တိ"တိ ဝဒန္တိယော ဥဇ္ဈာယန္တိ။ **ကထံဘူတာ ပန ဘန္တေ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော ဒေဝတာ မနသိကရောတီ**တိ ဒေဝတာ ဘန္တေ ကထံဘူတာ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော သလ္လက္ခေတိ၊ ကိ° တာ သတ္ထု ပရိနိဗ္ဗာနံ အဓိဝါသေန္တီတိ။

အထ တာသံ ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ ထေရော **သန္တာဝုသော**တိအာဒိမာဟ။ တံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ **ရတ္တာဝသေသန္တီ** ဗလဝပစ္စူသေ ပရိနိဗ္ဗုတတ္တာ ရတ္တိယာ

၁-န ဇာတော နပ္ပဝတ္တီတိ (က)

အဝသေသံ စုလ္လကဒ္ဓါနံ [၁]။ **ဓမ္မိယာ ကထာယာ**တိ အညာ ပါဠိယေက္ကာ ဓမ္မကထာ နာမ နတ္ထိ၊ "အာဝုသော သဒေဝကေ နာမ လောကေ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလသ္သ သတ္ထုနော အယံ မစ္ဆရာဇာ နု လဇ္ဇတိ၊ ကိမင်ံ ပန လောကိယမဟာဇနသ္သ လဇ္ဇိသ္သတီ"တိ ဇဝရွိပါယ ပန မရဏာပဋိသံယုတ္တာယ ကထာယ ဝိတိနာမေသုံ။ တေသဉ္ဒိ တံ ကထံ ကထေန္တာနံ မုဟုတ္တေနေဝ အရဏံ ဥဂ္ဂစ္ဆိ။

၂၂၆။ **အထ ခေါ**တိ အရဏာဂုံ [၂] ဒိသ္မာဝ ထေရော ထေရံ ဇေဒဝေါစ။ **တေနေဝ ကရဏီယေနာ**တိ ကိဒိသေန နု ခေါ ပရိနိဗ္ဗာနဋ္ဌာနေ မာလာဂန္ဓာဒိသက္ကာရေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ကိဒိသေန ဘိက္ခုသံဃသ္သ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ကိဒိသေန ခါဒနိယဘောဇနိယေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ဧဝံ ယံ ဘဂဝတော ပရိနိဗ္ဗုတဘာဝံ သုတ္ဝာ ကတ္တဗ္ဗံ၊ တေနေဝ ကရဏီယေန။

ဗုဒ္ဓသရီရပူဇာဝဏ္ဏနာ

၂၂၇။ **သဗ္ဗဉ္ဉု တာဠာဝစရန္တိ** သဗ္ဗံ တူရိယဘဏ္ဍံ။ **သန္နိပါတေထာ**တိ ဘေရိံ စရာပေတ္ဝာ သမာဟရထ။ တေ တထေဝ အကံသု။ **မဏ္ဍလမာဠေ**တိ ဒုဿမဏ္ဍလမာဠေ။ **ပဋိယာဒေန္တာ**တိ သဇ္ဇေန္တာ။

ဒက္ခိဏေန ဒက္ခိဏန္တိ နဂရဿ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေနေဝ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂံ။ **ဗာဟိရေန ဗာဟိရ**န္တိ အန္တောနဂရံ အပဂေဝေတ္ဝာ ဗာဟိရေနေဝ နဂရဿ ဗာဟိရပဿံ ဟရိတ္ဝာ။ **ဒက္ခိဏတော နဂရဿာ**တိ အနုရာဓပုရဿ ဒက္ခိဏ-ဒ္ဝါရဿဒိသေ ဌာနေ ဌပေတ္ဝာ သက္ကာရဿမ္မာနံ ကတ္ဝာ ဇေတဝနဿဒိသေ ဌာနေ စျာပေဿာမာတိ အတ္ထော။

၂၂၈။ **အဋ္ဌ မလ္လပါမောက္ခာ**တိ မဇ္ဈိမဝယာ ထာမသမ္ပန္နာ အဋ္ဌမလ္ဂ-ရာဇာနော။ **သီသံ နှာတာ**တိ သီသံ ဓောဝိတ္ဝာ နဟာတာ။ **အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓ**န္တိ ထေရော ဒိဗ္ဗစက္ခုကောတိ ပါကဋော၊ တသ္မာ တေ သန္တေသုပိ အညေသု မဟာထေရေသု "အယံ နော ပါကဋံ ကတ္ဝာ ကထေဿတီ"တိ ထေရံ ပုစ္ဆိံသု။ **ကထံ ပန ဘန္တေ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော**တိ ဘန္တေ အမှာကံ တာဝ အဓိပ္ပါယံ ဇာနာမ၊ ဒေဝတာနံ ကထံ အဓိပ္ပါယောတိ ပုစ္ဆန္တိ။ ဧထေရော ပဌမံ တေသံ အဓိပ္ပါယံ ဒဿေန္တော **တုမှာကံ ခေါ**တိအာဒိမာဟ။ **မကုဋဗန္ဓနံ နာမ မလ္လာနံ စေတိယ**န္တိ မလ္လရာဇူနံ ပသာဓနမင်္ဂလသာလာယ ဇေတံ နာမံ။ စိတ္တီကတဋ္ဌေန ပနေသာ "စေတိယ"န္တိ ဝုစ္စတိ။

၁-စုဋ္ဌကဒ္ဓါနံ (က) ၂-အရဏာဂုမ္မိ (သျာ)

၂၂၉။ **ယာဝ သန္ဓိသမလသက်ဋ္ဌိကာ**တိ ဇာတ္ထ **သန္ဓိ** နာမ ဃရသန္ဓိ။ **သမလံ** နာမ ဂူထရာသိနိဒ္ဓမနပနာဋ္ဌ။ **သက်ဋ္ဌိရံ** နာမ သက်ာရဋ္ဌာနံ။ **ဒိဗ္ဗေဟိ စ မာနုသကေဟိ စ နစ္စေဟိ**တိ ဥပရိဒေဝတာနံ နစ္စာနိ ဟောန္တိ၊ ဟဋ္ဌာ မနုဿာနံ။ သေ နယော ဂိတာဒိသု။ အပိစ ဒေဝတာနံ အန္တရေ မနုဿာ, မနုဿာနံ အန္တရေ ဒေဝတာတိ ဧဝမ်ိ သက္ကာရောန္တာ ပူဇေန္တာ အဂမံသု။ **မဏ္ဍေန မဏ္ဍံ နဂရဿ ဟရိတ္ထာ**တိ ဧဝံ ဟရိယမာနေ ဘဂဝတော သရိရေ ဗန္ဓုလမလ္လသေနာ-ပတိဘရိယာ **မလ္လိကာ** နာမ ''ဘဂဝတော သရိရံ အာဟရန္တိ''တိ သုတ္ဝာ အတ္တနော သာမိကဿ ကာလံ ကိရိယတော ပဋ္ဌာယ အပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဌပိတံ ဝိသာခါယ ပသာဓနသဒိသံ **မဟာလတာပသာဓနံ** နိဟာရာပေတ္ဝာ ''ဣမိနာ သတ္ထာရံ ပူဇေသာမိ''တိ တံ မဇ္ဈာပေတ္ဝာ ဂန္ဓောဒကေန ဓောဝိတ္ဝာ ဒွါရေ ဌိတာ။

တံ ကိရ ပသာဓနံ တာသဉ္စ ဒွိန္နံ ဣတ္ထိနံ, ဒေဝဒါနိယစောရဿ ဂေဟေတိ တီသုယေဝ ဌာနေသု အဟောသိ။ သာ စ သတ္ထု သရိရေ ဒွါရံ သမ္ပတ္တေ ''ဩတာရေထ တာတာ သတ္ထု သရိရ''န္တိ ဝတ္ဝာ တံ ပသာဓနံ သတ္ထု သရိရေ ပဋိမုဉ္စိ။ တံ သီသတော ပဋ္ဌာယ ပဋိမုက္ကံ ယာဝပါဒတလာဂတံ။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဘဂဝတော သရိရံ သတ္တရတနမယေန မဟာပသာဓနေန ပသာဓိတံ အတိဝိယ ဝိရောစိတ္ထ။ တံ သာ ဒိသ္ဝာ ပသန္နစိတ္တာ ပတ္ထနံ အကာသိ ''ဘဂဝါ ယာဝ ဝဋ္ဋေ သံသရိဿာမိ၊ တာဝ မေ ပါဋိယေက္ကံ ပသာဓနကိစ္စံ မာ ဟောတု၊ နိစ္စံ ပဋိမုက္က-ပသာဓနသဒိသမေဝ သရိရံ ဟောတူ''တိ။

အထ ဘဂဝန္တံ သတ္တရတနမယေန မဟာပသာဓနေန ဥက္ခိပိတ္ဝာ ပုရတ္ထိမေန ဒွါရေန နိဟရိတ္ဝာ ပုရတ္ထိမေန နဂရဿ မကုဋဗန္ဓနံ မလ္လာနံ စေတိယံ, ဇေတ္ထ ဘဂဝတော သရိရံ နိက္ခိပိံသု။

မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၂၃၁။ **ပါဝါယ ကုသိနာရာ**နန္တိ ပါဝါနဂရေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ''ကုသိနာရံ ဂမိဿာမိ''တိ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ။ **ဗုဇ္ဈမုလေ နိသိဒီ**တိ ဇေတ္ထ ကသ္မာ ဒိဝါဝိဟာရန္တိ နု ဝုတ္တံ? ဒိဝါဝိဟာရတ္ထာယ အနိသိန္နတ္တာ။ ထေရဿ ဟိ ပရိဝါရာ ဘိက္ခူ သဗ္ဗေ သုခသံဝဒ္ဓိတာ မဟာပုညာ။ တေ မဇ္ဈန္ဟိကသမယေ တတ္တာပါသာဏသဒိသာယ ဘူမိယာ ပဒသာ ဂန္ဆန္တာ ကိလမိံသု။ ထေရော တေ ဒိသ္ဝာ ''ဘိက္ခူ၊ ကိလမန္တိ ဂန္တုမ္ဘဒ္ဒာနဉ္စ နု ဒုရံ ထောကံ ဝိဿမိတ္ဝာ ဒရထံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတ္ဝာ သာယန္ဟသမယေ ကုသိနာရံ ဂန္ဆာ ဒသဗလံ ပဿိဿာမိ''တိ

မဂ္ဂါ သြက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ သဃ်ာဋိံ ပညပေတွာ ဥဒကတုမ္ဗတော ဥဒကေန ဟတ္ထပါဒေ သိတလေ ကတွာ နိသီဒိ။ ပရိဝါရဘိက္ခူပိဿ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိတွာ ယောနိသော မနသိကာရေ ကမ်ံ ု ကုရုမာနာ တိဏ္ဏံ ရတနာနံ ဝဏ္ဏံ ဘဏမာနာ နိသီဒိ ံသု။ ဇ္ဈတိ ဒရထဝိနောဒနတ္ထာယ နိသိန္နတ္တာ "ဒိဝါဝိဟာရ" န္တိ နာ ဝုတ္တံ။

မန္ဒာရဝပုပ္ဖံ ဂဟေတ္ဝာတိ မဟာပါတိပ္ဖမာဏံ ပုပ္ဖံ အာဂန္တ္ဝါကဒဏ္ဍကေ ဌပေတွာ ဆတ္တံ ဝိယ ဂဟေတွာ။ **အဒ္ဓသ ခေါ**တိ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိုရတော အဒ္ဒသ။ ဒိသွာ စ ပန စိန္တေသိ—

"တေံ အာဇီဝကသ ဟတ္ထေ မန္ဒာရဝပုပ္ဖံ ပညာယတိ၊ တေ၌ နသ္မဒါ မနုဿပထေ ပညာယတိ၊ ယဒါ ပန ကောစိ ဇုဒ္ဓိမာ ဇုဒ္ဓိံ ဝိကုဗ္ဗတိ၊ တဒါ, သမ္ဗညုဗောဓိသတ္တသ စ မာတုကုစ္ဆိံ သြက္ကမနာဒီသု ဟောတိ။ နု ခေါ ပန အဇ္ဇ ကေနစိ ဇုဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ ကတံ၊ နု မေ သတ္ထာ မာတုကုစ္ဆိ ံ သြက္ကန္တော၊ နု ကုစ္ဆိတော နိက္ခမန္တော၊ နဝါသ အဇ္ဇ အာဘိသမ္ဗောဓိ၊ နု ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ၊ နု ယမကပါဋိဟာရိယံ၊ နု ဒေဝေါရောဟကံ၊ နု အာယုသင်္ခါရောဿဇ္ဇနံ။ မဟလ္လကော ပန မေ သတ္ထာ ဓုဝံ ပရိနိဗ္ဗုတော ဘဝိဿတီ"တိ။

တတော "ပုစ္ဆာမိ နု"န္တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ "သစေ ခေါ ပန နိသိန္နကောဝ ပုစ္ဆာမိ၊ သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ကတော ဘဝိဿတီ"တိ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဌိတဋ္ဌာနတော အပက္ကမ္မ ဆဒ္ဒန္တော နာဂရာဇာ မဏိစမ်ံ ဝိယ ဒဿဇလဒတ္တိယံ မေဃဝဏ္ဏံ ပံသုကူလစီဝရံ ပါရုပိတွာ ဒဿနဒဿမောဓနသမုဇ္ဇလံ အဠုလိ ံ သိရသ္မိ ံ ပတိဋ္ဌပေတွာ သတ္ထရိ ကတေန ဂါရဝေန အာဇီဝကသ အဘိမုခေါ ဟုတွာ "အာဝုသော အမှာကံ သတ္ထာရံ ဇာနာသီ"တိ အာဟ။ ကိ ံ ပန သတ္ထု ပရိနိဗ္ဗာနံ ဇာနန္တော ပုစ္ဆိ အဇာနန္တော်တိ။ အာဝဇ္ဇနပဋိဘဒ္ဒံ ဒိဏ္ဏာသဝါနံ ဇာနနံ။ အနာဝဇ္ဇိတတ္တာ ပနေသ အဇာနန္တော ပုစ္ဆိတိ ဧကေ။ ထေရော သမာပတ္တိ-ဗဟုလော၊ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနလေဏမဏ္ဍပါဒီသု နိစ္စံ သမာပတ္တိဗလေနေဝ ယာပေတိ၊ ကုလသန္တကမ္ပိ ဂါမံ ပဝိသိတွာ ဒွါရေ သမာပတ္တိ ံ သမာပဇ္ဇိတွာ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတောဝ ဘိက္ခံ ဂဏှာတိ။ ထေရော ကိရ ဇုမိနာ ပစ္ဆိမေန အတ္တဘာဝေန မဟာဇနာနုဂ္ဂဟံ ကရိဿာမိ "ယေ မယ့ံ ဘိက္ခံ ဝါ ဒေန္တိ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ဝါ သက္ကာရံ ကရောန္တိ၊ တေသံ တံ မဟပ္ဖလံ ဟောတူ"တိ

၁-မနသိကာရေန ကမ္မဋ္ဌာနံ (သျာ)

ဧဝံ ကရောတိ။ တသ္မာ သမာပတ္တိဗဟုလတာယ နဇာနာတိ။ ဣတိ အဇာနန္တော၁ ပုစ္ဆတီတိ ဝဒန္တိ၊ တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။

နဟေတ္ထ အဇာနနကာရဏံ အတ္ထိ၊ အဘိလက္ခိတံ သတ္ထု ပရိနိဗ္ဗာနံ အဟောသိ ဒဿဟာသိလောကဓာတုကမ္မနာဒီဟိ နိမိတ္တေဟိ။ ထေရဿ ပန ပရိသာယ ကေဟိစိ ဘိက္ခူဟိ ဘဂဝါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ကေဟိစိ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ တတ္ထ ယေဟိပိ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ တေပိ ပဿိတုကာမာဝ၊ ယေဟိပိ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ တေပိ ပဿိတုကာမာဝ။ တတ္ထ ယေဟိ နု ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ တေ အတိဒဿနကာမတာယ ဂန္ဆာ "ကုဟိံ ဘဂဝါ"တိ ပုစ္ဆန္တာ "ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ သုတ္ဝာ သန္ဓာရေတုံ၁ နာသက္ခိဿန္တိ။ စိဝရဇ္ဇု ပတ္တဇ္ဇု ဆဒ္ဒေတ္ဝာ ကေဝတ္ထာ ဝါ ဒုန္နိဝတ္ထာ ဝါ ဒုပ္ပါရုတာ ဝါ ဥရာနိ ပဋိပဇ္ဇိဿန္တာ၂ ပရောဒိဿန္တိ။ တတ္ထ မနုဿာ "မဟာကဿပတ္ထေရေန သဒ္ဓိံ အာဂတာ ပံသုကူလိကာ သယမ္ပိ ဣတ္ထိယော ဝိယ ပရောဒန္တိ၊ တေ ကိံ အမှေ သမဿာသေဿန္တိ"တိ မယ္ပံ ဒေါသံ ဒဿန္တိ။ ဣဒံ ပန သုညံ မဟာအရညံ၊ ဣဓ ယထာ တထာ ရောဒန္တေသု ဒေါသော နတ္ထိ။ ပုရိမတရံ သုတ္ဝာ နာမ သောကောပိ တနုကော ဟောတီတိ ဘိက္ခူနံ သတုပ္ပါဒနတ္ထာယ ဇာနန္တော၁ ပုစ္ဆိ။

အဇ္ဇ သတ္ထာဟပရိနိဗ္ဗုတော သမဏော ဂေါတမောတိ အဇ္ဇ သမဏော ဂေါတမော သတ္ထာဟပရိနိဗ္ဗုတော။ **တတော မေ ဣဒန္တိ** တတော သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရိနိဗ္ဗုတဘာနတော။

၂၃၂။ **သုဘဒ္ဒေါ နာမ ဝုဒ္ဓပဗ္ဗဇိတော**တိ "သုဘဒ္ဒေါ"တိ တဿ နာမံ။ ဝုဒ္ဓကာလေ ပန ပဗ္ဗဇိတတ္တာ "ဝုဒ္ဓပဗ္ဗဇိတော"တိ ဝုစ္စတိ။ ကသ္မာ ပန သော ဧဝမာဟ။ ဘဂဝတိ အာဃာတေန။ အယံ ကိရသော ခန္ဓကေ အာဂတေ အာတုမာဝတ္ထုသ္မိံ နဟာပိတပုဗ္ဗကော ဝုဒ္ဓပဗ္ဗဇိတော ဘဂဝတိ ကုသိနာရတော နိက္ခမိတ္ဝာ အနုတေဋ္ဌသေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ အာတုမံ အာဂစ္ဆန္တေ ဘဂဝါ အာဂစ္ဆတီတိ သုတ္ဝာ "အာဂတကာလေ ယာဂုပါနံ၃ ကရိဿာမိ"တိ သာမဏေရဘူမိယံ ဌိတော ဒ္ဝေ ပုတ္တေ တေဒဝေါစ "ဘဂဝါ ကိရ တာတာ အာတုမံ အာဂစ္ဆတိ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ အနုတေဋ္ဌသေဟိ ဘိက္ခု-သတေဟိ၊ ဂစ္ဆထ တုမ္ဟေ တာတာ ခုရဘဏ္ဍံ အာဒါယ နာဠိယာဝါပကေန အနုဃရကံ အနုဃရကံ အာဟိဏ္ဍထ၊ လောဏမ္ပိ တေလမ္ပိ တဏ္ဍုလမ္ပိ ခါဒနီယမ္ပိ

၁-သဇ္ဈာရေတုံ (သျာ) ၂-ပဋိပဇ္ဇိသ္သန္တာ (သျာ) ၃-ယာဂုဒါနံ (သျာ၊ က)

သံဟရထ၊ ဘဂဝတော အာဂတဿ ယာဂုပါနံ ကရိဿာမာ”တိ[၁]။ တေ တထာ အကံသု။

မနုဿာ တေ ဒါရကေ မဉ္ဇကေ ပဋိဘာနေယျကေ ဒိသွာ ကာရေတုကာမာပိ အကာရေတုကာမာပိ ကာရေန္တိယေဝ။ ကတကာလေ “ကိံ ဂဏ္ဍိဿထ တာတာ”တိ ပုစ္ဆန္တိ။ တေ ဝဒန္တိ “န အမ္ဟာကံ အညေန ကေနစိ အတ္ထော၊ ပိတာ ပန နော ဘဂဝတော အာဂတကာလေ ယာဂုဒါနံ ဒါတုကာမော”တိ။ တံ သုတ္ဝာ မနုဿာ အပရိဂဏေတ္ဝာဝ ယံ တေ သက္ကောန္တိ အာဟရိတုံ၊ သဗ္ဗံ ဒေန္တိ။ ယမ္ပိ နံ သက္ကောန္တိ၊ မနုဿေဟိ ပေသေန္တိ။ အထ ဘဂဝတိ အာတုမံ အာဂန္ဒွာ ဘုသာဂါရံ ပဝိဋ္ဌေ သုဘဒ္ဒေါ သာယန္ဟသမယံ ဂါမဒ္ဝါရံ ဂန္ဒွာ မနုဿေ အာမန္တေသိ “ဥပါသကာ နာဟံ တုမ္ဟာကံ သန္တိကာ အညံ ကိဉ္စိ ပစ္ဆာသိသာမိ[၂]၊ မယ္ပံ ဒါရကေဟိ အာဘတာနိ တဏ္ဍုလာဒီနိ[၃] ယေဝ သံဃဿ ပဟောန္တိ။ ယံ ဟတ္ထကမ္ပံ၊ တံ မေ ဒေထာ”တိ။ “ဣဒ္ဓိဒ္ဓ ဂဏှထာ”တိ သဗ္ဗုပကရဏာနိ ဂါဟေတ္ဝာ ဝိဟာရေ ဥဒ္ဓနာနိ ကာရေတ္ဝာ ဧကံ ကာဋကံ ကာသာဝံ နိဝါသေတ္ဝာ တာဒိသမေဝ ပါရုပိတ္ဝာ “ဣဒံ ကရောထ ဣဒံ ကရောထာ”တိ သဗ္ဗရတ္တိံ ဝိစာရေန္တော သတသဟဿံ ဝိယ္ဇေတ္ဝာ ဘောဇ္ဇ-ယာဂုဉ္စ မဓုဂေါဠကဉ္စ ပဋိယာဒါပေသိ။ ဘောဇ္ဇယာဂု နာမ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ပါတဗ္ဗယာဂု၊ တတ္ထ သပ္ပိမဓုဖာဏိတမစ္ဆမံသပူပ္ဖဖလရသာဒိ ယံကိဉ္စိ ခါဒနီယံ နာမ သဗ္ဗံ ပက္ခိပတိ၊ ကိဉ္စိတုကာမာနံ သိသမက္ခနယောဂ္ဂါ ဟောတိ သုဂန္ဓဂန္ဓာ။

အထ ဘဂဝါ ကာလသ္သေဝ သရိရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ အာတုမနဂရာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ မနုဿာ တဿ အာရောစေသုံ “ဘဂဝါ ပိဏ္ဍာယ ဂါမံ ပဝိသတိ၊ တယာ ကဿ ယာဂု ပဋိယာဒိတာ”တိ။ သော ယထာနိဝတ္ထပါရုတေဟေဝ တေဟိ ကာဋကကာသာဝေဟိ ဧကေန ဟတ္ထေန ဒဗ္ဗိဉ္စ ကဋစ္ဆုဉ္စ ဂဟေတ္ဝာ ဗြဟ္မာ ဝိယ ဒက္ခိဏဇာဏုမဏ္ဍလံ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌပေတ္ဝာ ဝန္ဒိတ္ဝာ “ပဋိဂ္ဂဏှာတု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ ယာဂု”န္တိ အာဟ။

တတော “ဇာနန္တော ဝါ တထာဂတော ပုစ္ဆတိ”တိ ခန္ဓကေ အာဂတနယေန ဘဂဝါ ပုစ္ဆိတ္ဝာ စ သုတ္ဝာ စ တံ ဝုတ္တပဋိဘံ ဝိဂရဟိတ္ဝာ တဿိံ ဝတ္ထုသ္မိံ အကပ္ပိယသမာဒါနသိက္ခာပဒဉ္စ, ခုရဘဏ္ဍပရိဟရဏသိက္ခာပဒဉ္စာတိ ဒ္ဝေ သိက္ခာပဒါနိ ပညပေတ္ဝာ “ဘိက္ခဝေ အနေကကပ္ပကောဋ္ဌိယော ဘောဇနံ

၁-ဝိ-၁-၃၄၇-၀၉၆။ ၂-ဂဏှိဿာမိ (သျာ)

၃-အာဘာတတေလာဒီနိ (က)

ပရိယေသန္တေဟေ၀ ဝိတိနာမိတာ၊ ဇုဒံ ပန တုမှာကံ အကပ္ပိယံ အဓမ္မေန ဥပ္ပန္နံ ဘောဇနံ၊ ဇုမံ ပရိဘုတ္တာနံ အနေကာနိ အတ္တဘာ၀သဟဿာနိ အပါယေသ္ဝေ၀ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ အပေထ မာ ဂဏ္ဟထာ”တိ ဘိက္ခာစာရာဘိမုခေါ အဂမာသိ။ ကောဘိက္ခုနာပိ နံ ကိဉ္စိ ဂဟိတံ။

သုဘဒ္ဒေါ အနတ္တမနော ဟုတ္ဝာ အယံ “သဗ္ဗံ ဇာနာမီ”တိ အာဟိဏ္ဍတိ၊ သစေ နံ ဂဟိတုကာမော၊ ပသေတ္ဝာ အာရောစေတဗ္ဗံ။ အယံ ပဏ္ဍာဟာရော နာမ သဗ္ဗစိရံ တိဋ္ဌန္တော သတ္ထာဟမတ္တံ[1] တိဋ္ဌေယျ။ ဇုဒဉ္စိ မမ ယာ၀ဇီ၀ံ ပရိယတ္တံ အဃ သဗ္ဗံ တေန နာသိတံ၊ အဟိတကာမော အယံ မယ္ဟန္တိ ဘဂ၀တိ အာဃာတံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဒဿဗလေ ဓရန္တေ ကိဉ္စိ ဝတ္တုံ နာသက္ခိ။ ဧ၀ံ ကိရဿ အဟောသိ “အယံ ဥစ္စာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတော မဟာပုရိသော၊ သစေ ကိဉ္စိ ဝက္ခာမိ၊ မံယေ၀ သန္တဇ္ဇေဿတိ”တိ။ သွာယံ အဇ္ဇ “ပရိနိဗ္ဗုတော ဘဂ၀ါ”တိ သုတ္ဝာ လဒ္ဓဿာသော ဝိယ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ဧ၀မာဟ။

ထေရော တံ သုတ္ဝာ ဟဒယေ ပဟာရဒါနံ ဝိယ မညေ၊ ဧကံသေ၀ေါ စဿ ဥပ္ပဇ္ဇိ “သတ္ထာဟမတ္တပရိနိဗ္ဗုတော ဘဂ၀ါ၊ အဇ္ဇာပိဿ သုဝဏ္ဏ၀ဏ္ဏံ သရီရံ ဓရတီယေ၀၊ ဒုက္ခေန ဘဂ၀တာ အာရာဓိတ-သာသနေ နာမ ဧ၀ံ လဟု မဟန္တံ ပါပကဿဋ္ဌံ ကဏ္ဍကော ဥပ္ပန္နော၊ အလံ ခေါ ပနေသ ပါပေါ ဝမုမာနော အညေပိ ဧ၀ရူပေ သဟာယေ လဘိတ္ဝာ သက္ကာ သာသနံ သြသက္ကာပေတု”န္တိ။ တတော ထေရော စိန္တေသိ—

“သစေ ခေါ ပနာဟံ ဇုမံ မဟလ္လကံ ဇုဧ၀ေ ပိလောတိကံ နိ၀ါသာပေတ္ဝာ ဆာရိကာယ သြကိရာပေတ္ဝာ[2] နီဟရာပေဿာမိ၊ မနုဿာ ‘သမဏဿ ဂေါတမဿ သရီရေ ဓရမာနေယေ၀ သာ၀ကာ ဝိ၀ဒန္တီ’တိ အမှာကံ ဒေါသံ ဒဿေဿန္တီ အဓိ၀ါသေမိ တာ၀။

ဘဂ၀တာ ဟိ ဒေသိတော ဓမ္မော အသင်္ခီတပုဗ္ဗရာသိသဒိသော။ တတ္ထ ယထာ ၀ါတေန ပဟဋ္ဌပုပ္ဖါနိ ယတော ၀ါ တတော ၀ါ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧ၀မေ၀ ဧ၀ရူပါနံ ပါပပုဂ္ဂလာနံ ၀သေန ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဝိနယေ ကေ၀ံ ဒွေ သိက္ခာပဒါနိ နဿိဿန္တိ၊ သုတ္တေ ကော ဒွေ ပဋိ၀ါရာ နဿိဿန္တိ၊ အဘိဓမ္မေ ကေ၀ံ ဒွေ ဘူမန္တရာနိ နဿိဿန္တိ၊ ဧ၀ံ အနုက္ကမေန မူလေ နဋ္ဌေ ဝိသာစသဒိသာ ဘဝိဿာမ၊ တသ္မာ ဓမ္မဝိနယသင်္ဂဟံ ကရိဿာမ။ ဧ၀ဉ္ဒြ သတိ

၁-သတ္ထာဟမတ္တမ္ပိ (က)　　၂-ဆာရိကာယ သီသံ သြကိရာပေတ္ဝါဝိ (သျာ)

ဒီ-ဋ္ဌ ၂—၁၃

ဒဋ္ဌံ သုတ္တေန သင်္ဂီတာနိ ပုပ္ဖါနိ ဝိယ အယံ ဓမ္မဝိနယော နိစ္စလော ဘဝိဿတိ။

တေဒတ္ထဠှိ ဘဂဝါ မယ္ဟံ တိဏ္ဏံ ဂါဝုတာနိ ပစ္ဆဂ္ဂမနံ အကာသိ၊ တိဟိ ဩဝါဒေဟိ ဥပသမ္ပဒံ အဒါသိ၊ ကာယတော အပနေတ္ဝာ ကာယေ စိဝရပရိ-ဝတ္တနံ အကာသိ၊ အာကာသေ ပါဏိ စာလေတ္ဝာ စန္ဒူပမံ ပဋိပဒံ ကထေန္တော မံ ကာယသက္ခိ ကတ္ဝာ ကထေသိ၊ တိက္ခတ္တုံ သကလသာသန-ဒါယဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ မာဒိသေ ဘိက္ခုမှိ တိဋ္ဌမာနေ အယံ ပါပေါ သာသနေ ဝုမှိ မာ အလတ္ထ။ ယာဝ အဓမ္မော နာ ဒိပ္ပတိ၊ ဓမ္မော နာ ပဋိဗာဟိယတိ။ အဝိနယော နာ ဒိပ္ပတိ၊ ဝိနယော နာ ပဋိဗာဟိယတိ။ အဓမ္မဝါဒိနော နာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ ဓမ္မဝါဒိနော နာ ဒုဗ္ဗလာ ဟောန္တိ။ အဝိနယဝါဒိနော နာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ ဝိနယဝါဒိနော နာ ဒုဗ္ဗလာ ဟောန္တိ။ တာဝ ဓမ္မဉ္ဆ ဝိနယဉ္ဆ သင်္ဂါယိဿာမိ၊ တတော ဘိက္ခူ အတ္တနော အတ္တနော ပဟောနကံ ဂဟေတ္ဝာ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ ကထေဿန္တိ။ အထာယံ ပါပေါ သဃမေဝ နိဂ္ဂဟံ ပါပုဏိဿတိ၊ ပုန သီသံ ဥက္ခိပိတုံ နာ သက္ခိဿတိ၊ သာသနံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဘဝိဿတိ”တိ။

သော ဧဝံ နာမ မယ္ဟံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ ကဿစိ အနာရောစေတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃံ သမဿာသေသိ။ တေန ဝုတ္တံ “အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ။ပ။ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ”တိ။

၂၃၃။ **စိတကန္တိ** ဝိသရတနသတိကံ စန္ဒနစိတကံ။ **အာဠိမ္ပသာမာတိ** အဂ္ဂိံ ဂါဟာပေသာမ။ **နာ သက္ကောန္တိ အာဠိမ္ပတုန္တိ** အဠ္ဌပိ သောဠသပိ ဒွတ္တိံ-သပိ ဇနာ ဇာလနတ္ထာယ ယမကယမကဥက္ကာယော ဂဟေတ္ဝာ တာလ-ဝဏ္ဏေဟိ ဗိဇ္ဇန္တော ဘဿာဟိ ဓမန္တော တာနိ တာနိ ကာရဏာနိ ကရောန္တောပိ နာ သက္ကောန္တိယေဝ အဂ္ဂိံ ဂါဟာပေတုံ။ **ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော**တိ ဏ္ဍေတာ ကိရ ဒေဝတာ ထေရဿ ဥပဋ္ဌာကဒေဝတာဝ။ အသိတိမဟာ-သာဝကေသု ဟိ စိတ္တာနိ ပသာဒေတ္ဝာ တေသံ ဥပဋ္ဌာကာနိ အသိတိကုလ-သဟဿာနိ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တာနိ။ တတ္ထ ထေရေ စိတ္တံ ပသာဒေတ္ဝာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တာ ဒေဝတာ တသ္မိံ သမာဂမေ ထေရံ အဒိသ္ဝာ “ကုဟိံ နု ခေါ အမှာကံ ကုလူပကတ္ထေရော”တိ အန္တရာမဂ္ဂေ ပဋိပန္နံ ဒိသ္ဝာ “အမှာကံ ကုလူပကတ္ထေရေန အဝန္ဒိတေ စိတကော မာ ပဇ္ဇလိတ္ထာ”တိ အဓိဋ္ဌဟိံသု။

၁-ဒဋ္ဌေန (သျာ) ၂-တာလဃဏ္ဍေဟိ (သျာ)

မနုဿာ တံ သုတ္ဝာ ''မဟာကဿပေါ ကိရ နာမ ဘော ဘိက္ခု ပဗ္ဗဇိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ 'ဒသဗလဿ ပါဒေ ဝန္ဒိဿာမီ'တိ အာဂစ္ဆတိ။ တသ္မိံ ကိရ အနာဂတေ စိတကော နု ပဇ္ဇလိဿတိ။ ကိဒိသော ဘော သော ဘိက္ခု ကာဠော ဩဒါတော ဒီဃော ရဿော၊ ဇေဋ္ဌပေ နာမ ဘော ဘိက္ခုမှိ ဌိတေ ကိံ ဒသဗလဿ မုရိနိဗ္ဗာနံ နာမာ''တိ ကေစိ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထာ ပဋိပထံ ဂစ္ဆိံသု။ ကေစိ ဝိထိယော ဝိစိတ္ဘာ ကတ္ဝာ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကယမာနာ အဋ္ဌံသု။

၂၃၄။ **အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ယေန ကုသိနာရာ။ပ။ သီရသာ ဝန္ဒိ**တိ ထေရော ကိရ စိတကံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ အာဝဇ္ဇန္တော၁ သလ္လက္ခေသိ ''ဣမသ္မိံ ဌာနေ သီသံ, ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပါဒါ''တိ။ တတော ပါဒါနံ သမီပေ ဌတ္ဝာ အဘိညာပါဒကံ စတုတ္ထဈာနံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌာယ ''အရာ-သဟသပဋိမဏ္ဍိတစက္ကလက္ခဏပတိဋ္ဌိတာ ဒသဗလဿ ပါဒါ သဒ္ဓိံ ကပ္ပါသ-ပဋလေဟိ ပဇ္ဇ ဒုဿယုဂသတာနိ သုဝဏ္ဏဒေါဏိံ စန္ဒနစိတကဇ္ဈ ဒ္ဝေဓာ ကတ္ဝာ မယ္ဟံ ဥတ္တမင်္ဂေ သိရသ္မိံ ပတိဋ္ဌဟန္တု။''တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ သဟ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန တာနိ ပဇ္ဇ ဒုဿယုဂသတာနိ ဒ္ဝေဓာ ကတ္ဝာ ဝလာဟကန္တရာ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ ပါဒါ နိက္ခမိံသု။ ထေရော ဝိကသိတရတ္တပဒုမသဒိသေ ဟတ္ထေ ပသာရေတ္ဝာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေ သတ္ထုပါဒေ ယာဝ ဂေါပ္ဖကာ ဒဋ္ဌံ ဂဟေတ္ဝာ အတ္တနော သိရဝရေ ပတိဋ္ဌပေသိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒိ''တိ။

မဟာဇနော တံ အစ္ဆရိယံ ဒိသ္ဝာ ကေပဟာရေနဝ မဟာနာဒံ နဒိ၊ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ ပူဇေတ္ဝာ ယထာရုစိ ဝန္ဒိ။ ဧဝံ ပန ထေရေန စ မဟာဇနေန စ တေဟိ စ ပဇ္ဇဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ဝန္ဒိတမတ္တေ ပုန အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိ။ ပကတိအဓိဋ္ဌာနဝသေနဝ ထေရဿ ဟတ္ထတော မုစ္စိတ္ဝာ အလတ္တကဝဏ္ဏာနိ ဘဂဝတော ပါဒတလာနိ စန္ဒနဒါရုအာဒိသု ကိဠ္ဆိ အစာလေတ္ဝာဝ ယထာဌာနေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ ယထာဌာနေ ဌိတာနေဝ[2] အဟေသုံ။ ဘဂဝတော ဟိ ပါဒေသု နိက္ခမန္တေသု ဝါ ပဝိသန္တေသု ဝါ ကပ္ပါသအံသု ဝါ ဒသိကတန္တံ ဝါ၂ တေလ-ဗိန္ဒု ဝါ ဒါရုက္ခန္ဓံ ဝါ ဌာနာ စလိတံ နာမ နာဟောသိ။ သဗ္ဗံ ယထာဌာနေ ဌိတမေဝ အဟောသိ။ ဥဒ္ဒဟိတ္ဝာ ပန အတ္ထဂ်တေ စန္ဒေ ဝိယ သူရိယေ ဝိယ စ တထာဂတဿ ပါဒေသု အန္တရဟိတေသု မဟာဇနော မဟာကန္ဒိတံ ကန္ဒိ။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလတော အဓိကတရံ ကာရုညံ အဟောသိ။

၁-ယထာဌိတာနေဝ (သျာ) ၂-ဒုဿတန္တံ ဝါ(သျာ)

သယမေဝ ဘဂဝတော စိတကော ပဇ္ဇလိတိ ဣဒံ ပန ကဿစိ ပဇ္ဇလာပေတုံ ဝါယမန္တဿ အဒဿနဝသေန ဝုတ္တံ။ ဒေဝတာနုဘာဝေန ပနေသ သမန္တတော ကေပဟာရေနေဝ ပဇ္ဇလိ။

၂၃၅။ **သရီရာနေဝ အဝသိဿိ**ံသူတိ ပုဗ္ဗေ ကေဿုနေန ဋ္ဌိတတ္တာ သရိရံ နာမ အဟောသိ။ ဣဒါနိ ဝိပ္ပကိဏ္ဏတ္တာ သရီရာနိတိ ဝုတ္တံ။ သုမနမကုဋ္ဌသဒိသာ စ ဓောတမုတ္တာသဒိသာ စ သုဝဏ္ဏသဒိသာ စ ဓာတုယော အဝသိဿိ ံသူတိ အတ္ထော။ ဒီဃာယုကဗုဒ္ဓါနဥ္ဉိ သရိရံ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓသဒိသံ ဧကမေဝ ဟောတိ။ ဘဂဝါ ပန "အဟံ နာ စိရံ ဋ္ဌတ္တာ ပရိနိဗ္ဗာယာမိ၊ မယံ သာသနံ တာဝ သဗ္ဗတ္ထ နာ ဝိတ္ထာရိတံ၊ တသ္မာ ပရိနိဗ္ဗုတာသာပိ မေ သာသပမတ္တာမို ဓာတုံ ဂဟေတ္ဝာ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ စေတိယံ ကတ္ဝာ ပရိစရန္တော မဟာဇနော သဂ္ဂပရာယဏော ဟောတူ"တိ ဓာတူနံ ဝိကိရဏံ အဓိဋ္ဌာသိ။ ကတိ ပနဿ ဓာတုယော ဝိပ္ပကိဏ္ဏာ၊ ကတိ နာ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာတိ။ စတဿော ဒါဋ္ဌာ, ဒ္ဝေ အက္ခကာ, ဥဏ္ဟီသန္တိ ဇုမာ သတ္တ ဓာတုယော နာ ဝိပ္ပကိရိ ံသု၊ သေသာ ဝိပ္ပကိရိ ံသူတိ။ တတ္ထ သဗ္ဗခုဒ္ဒကာ ဓာတု သာသပဗီဇမတ္တာ အဟောသိ၊ မဟာဓာတု မဇ္ဈေ ဘိန္နတဏ္ဍုလမတ္တာ၊ အတိမဟတီ မဇ္ဈေ ဘိန္နမုဋ္ဌမတ္တာတိ [၁]။

ဥဒကဓာရာတိ အဂ္ဂိဇာဟုမတ္တာဝိ ဇလ်မတ္တာဝိ တာလက္ခန္ဓမတ္တာဝိ ဥဒကဓာရာ အာကာသတော ပတိတ္ဝာ နိဗ္ဗာပေသိ။ **ဥဒကသာလတော**တိ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဋ္ဌိတသာလရုက္ခေ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ၊ တေသမ္ပိ ဟိ ခန္ဓန္တရဝိဋပန္တရေဟိ ဥဒကဓာရာ နိက္ခမိတ္ဝာ နိဗ္ဗာပေသုံ။ ဘဂဝတော စိတကော မဟန္တော။ သမန္တာ ပဆိ ံ ဘိန္နိတ္ဝာဝိ နဂ်လသိသမတ္တာ ဥဒကဝဋ္ဋိ ဖလိကဝဠံသကသဒိသာ ဥဂ္ဂန္ဆာ စိတကမေဝ ဂဏ္ဟိန္တိ။ **ဂန္ဓောဒကေနာ**တိ သုဝဏ္ဏဃဋေ ရဇတဃဋေ စ ပူရေတ္ဝာ အာဘာတနာနာဂန္ဓောဒကေန။ **နိဗ္ဗာပေသု**န္တိ သုဝဏ္ဏမယရဇတမယေဟိ အင္ဂဒဏ္ဍကေဟိ ဝိကိရိတ္ဝာ စန္ဒနဘိတကံ နိဗ္ဗာပေသုံ။

ဏ္ဍေ စ စိတကေ ဈာယမာနေ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဋ္ဌိတသာလရုက္ခာနံ သာခန္တရေဟိ ဝိဋပန္တရေဟိ ပတ္တန္တရေဟိ ဇာလာ ဥဂ္ဂန္ဆန္တိ၊ ပတ္တံ ဝါ သာခါ ဝါ ပုပ္ဖံ ဝါ ဒဗ္ဗော နာမ နတ္ထိ၊ ကိဝိလ္လိကာဝိ မက္ကဋကာဝိ [၂] ဇာလာနံ အန္တရေနေဝ

၁-ဘိန္နမုဋ္ဌဒလမတ္တာတိ (က) ခု-၄-၃၈၄-ဝိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-ကိဝိလိကာဝိ မက္ကဋကာဝိ ပါဏကာဝိ (သျာ)

ဝိစရန္တိ။ အာကာသတော ပတိတဉ္ဒကခေရာသုပိ သာလရုက္ခေဟိ နိက္ခန္တ-ဉ္ဒကခေရာသုပိ ပထဝိ ဘိန္နိတ္ဝာ နိက္ခန္တဉ္ဒကခေရာသုပိ ဓမ္မကထာဝ၁ ပမာဏံ။ ဧဝံ စိတကံ နိဗ္ဗာပေတ္ဝာ ပန မလ္လရာဇာနော သန္တိဂဂါရေ စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓ-ပရိဘဏ္ဍံ ကာရေတ္ဝာ လာဇပဉ္စမာနိ ပုပ္ဖါနိ ဝိကိရိတ္ဝာ ဥပရိ စေလဝိတာနံ ဗန္ဓိတ္ဝာ သုဝဏ္ဏတာရကာဒိဟိ ခစိတ္ဝာ တတ္ထ ဂန္ဓဒါမမာလာဒါမရတန-ဒါမာနိ သြလမ္ဗေတ္ဝာ သန္တိဂဂါရတော ယာဝ မကုဋဗန္ဓနသဒ္ဒါတာ သီသ-ပသာဓနမဂ်လသာလာ၊ တာဝ ဥဘောဟိ ပသ္သေဟိ သာဏိကိလဉ္ဇပရိက္ခေပံ ကာရေတ္ဝာ ဥပရိ စေလဝိတာနံ ဗန္ဓာပေတ္ဝာ သုဝဏ္ဏတာရကာဒိဟိ ခစိတ္ဝာ တတ္ထပိ ဂန္ဓဒါမမာလာဒါမရတနဒါမာနိ သြလမ္ဗေတ္ဝာ မဏိဒဏ္ဍဝဏ္ဏေဟိ ဝေဏ္ဏေဟိ စ ပဉ္စဝဏ္ဏဒွဇေ ဥဿာပေတ္ဝာ သမန္တာ ဝါတပဋ္ဋာကာ၂ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ သုသမ္မဋ္ဌာသု ဝိထိသု ကဒလိယော စ ပုဏ္ဏဃဋေ စ ဌပေတ္ဝာ ဒဏ္ဍကဒီပိကာ ဇာလေတ္ဝာ အဲလက်တဟတ္ထိက္ခန္ဓေ သဟ ဓာတုဟိ သုဝဏ္ဏဒေါဏိံ ဌပေတ္ဝာ မာလာဂန္ဓာဒီဟိ ပူဇေန္တာ သာဓုကီဠိတံ ကီဠန္တာ အန္တောနဂရံ ပဝေသေတ္ဝာ သန္တိဂဂါရေ သရဘမယပလ္လင်္ကေ၂ ဌပေတ္ဝာ ဥပရိ သေတစ္ဆတ္တံ ဓာရေသုံ။ ဧဝံ ကတ္ဝာ ‘‘အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရာနိ သတ္တာဟံ သန္တိဂဂါရေ သတ္တိပဉ္ဇရံ ကရိတ္ဝာ’’တိ သဗ္ဗံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ **သတ္တိပဉ္ဇရံ ကရိတ္ဝာ**တိ သတ္တိဟတ္ထေဟိ ပုရိသေဟိ ပရိက္ခိပါပေတ္ဝာ။ **ဓနုပါကာရန္တိ** ပဌမံ တာဝ ဟတ္ထိကုမ္ဘေန ကုမ္ဘံ ပဟရန္တေ ပရိက္ခိပါပေသုံ၊ တတော အဿေ ဂိဝါယ ဂိဝံ ပဟရန္တေ။ တတော ရထေ အာဏိကောဋိယာ အာဏိကောဋိံ ပဟရန္တေ။ တတော ယောဓေ ဗာဟုနာ ဗာဟုံ ပဟရန္တေ။ တေသံ ပရိယန္တေ ကောဋိယာ ကောဋိံ ပဟရမာနာနိ ဓနူနိ ပရိက္ခိပါပေသုံ။ ဇုတိ သမန္တာ ယောဇနပဗမာဏံ ဌာနံ သတ္တာဟံ သန္နာဟဂဝစ္ဆိကံ ဝိယ ကတ္ဝာ အာရက္ခံ သံဝိဒဟိံသု။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ‘‘ဓနုပါကာရံ ပရိက္ခိပါပေတ္ဝာ’’တိ။

ကသ္မာ ပနေတေ ဧဝမကံသူတိ။ ဇုတော ပုရိမေသု ဟိ ဒ္ဝီသု သတ္တာဟေသု တေ ဘိက္ခူသံဃဿ ဌာနနိသဇ္ဇာကာသံ ကရောန္တာ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ သံဝိဒဟန္တာ သာဓုကီဠိကာယ သြကာသံ န လဘိံသု။ တတော နေသံ အဟောသိ ‘‘ဇုမံ သတ္တာဟံ သာဓုကီဠိတံ ကီဠိဿာမ၊ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇုတိ ယံ အမ္ဟာကံ ပမတ္တဘာဝံ ဥတ္ဝာ ကောစိဒေဝ အာဂန္ဆာ ဓာတုယော ဂဏ္ဟေယ္ယု၊ တသ္မာ အာရက္ခံ ဌပေတ္ဝာ ကီဠိဿာမာ’’တိ။ တေ တထာ ဧဝမကံသု။

၁-ဓမ္မတာဝ (သျာ) ၂-ဓဇပဋ္ဋာကာ (သျာ)၊ ရတနပဋ္ဋာကာ (က)

၃-သတ္တာရတနမယပလ္လင်္ကေ (သျာ)၊ သာရမယပလ္လင်္ကေ (က)

သရီရဝေတုဝိဘဇနဝဏ္ဏနာ

၂၃၆။ **အဿောသိ ခေါ ရာဇာ**တိ ကထံ အဿောသိ။ ပဌမမေဝ ကိရဿ အမစ္စာ သုတ္ဝာ စိန္တယိံသု "သတ္ထာ နာမ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ နော သော သက္ကာ ပုန အာဟရိတုံ။ ပေါထုဇ္ဇနိကသဒ္ဓါယ ပန အမှာကံ ရညော သဒိသော နတ္ထိ၊ သစေ သေ ဇ္ဈမိနဝဝ နိယာမေန သုဏိဿတိ၊ ဟဒယမဿ ဖလိဿတိ။ ရာဇာ ခေါ ပန အမှေဟိ အနုရက္ခိတဗ္ဗော"တိ တေ တိဿော သုဝဏ္ဏဒေါဏိယော အာဟရိတ္ဝာ စတုမဓုရဿ ပူရေတ္ဝာ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဒွာ တေဒဝေါစုံ "ဒေဝ အမှေဟိ သုဝိနကော ဒိဋ္ဌော၊ တဿ ပဋိဃာတတ္ထံ တုမှေဟိ ဒုက္ကလဒုပဋ္ဌံ နိဝါသေတ္ဝာ ယထာ နာသာပုဋမတ္တံ ပညာယတိ၊ ဧဝံ စတုမဓုရဒေါဏိယာ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ ရာဇာ အတ္ထစရာနံ အမစ္စာနံ ဝစနံ သုတ္ဝာ "ဧဝံ ဟောတု တာတာ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ .တထာ အကာသိ။

အထေကော အမစ္စော အလင်္ကာရံ သြမုဋ္ဌိတ္ဝာ ကသေ ပဂိရိယ ယာယ ဒိသာယ သတ္ထာ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ တဒဘိမုခေါ ဟုတ္ဝာ အဋ္ဌလိံ ပဂ္ဂယှ ရာဇာနံ အာဟ "ဒေဝ မရဏတော မုစ္စနကသတ္တော နာမ နတ္ထိ၊ အမှာကံ အာယုဝဏ္ဏော စေတိယင္ဍာနံ ပုညက္ခေတ္တံ အဘိသေကသိဋ္ဌကော[1] သော ဘဂဝါ သတ္ထာ ကုသိနာရာယ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။ ရာဇာ သုတ္ဝာဝ ဝိသညီဘာတော စတုမဓုရ-ဒေါဏိယံ ဥသုမံ မုဋ္ဌိ။ အထ နံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဒုတိယာယ ဒေါဏိယာ နိပဇ္ဇာပေသုံ။ သော ပုန သညံ လဘိတ္ဝာ "တာတာ ကိံ ဝဒေထာ"တိ ပုစ္ဆိ။ "သတ္ထာ မဟာရာဇ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။ ရာဇာ ပုနပိ ဝိသညီဘာတော စတုမဓုရဒေါဏိယာ ဥသုမံ မုဋ္ဌိ။ အထ နံ တတော၀ိ ဥက္ခိပိတ္ဝာ တတိယာယ ဒေါဏိယာ နိပဇ္ဇာပေသုံ။ သော ပုန သညံ လဘိတ္ဝာ "တာတာ ကိံ ဝဒေထာ"တိ ပုစ္ဆိ။ "သတ္ထာ မဟာရာဇ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။ ရာဇာ ပုနပိ ဝိသညီဘာတော၊ အထ နံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ နဟာပေတ္ဝာ မတ္ထကေ ဃဋ္ဋေဟိ ဥဒကံ အာသိဉ္စိံသု။

ရာဇာ သညံ လဘိတ္ဝာ အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ ဂန္ဓပရိဘာဝိတေ မဏိဝဏ္ဏေ ကေသေ ဝိကိရိတ္ဝာ သုဝဏ္ဏဖလကဝဏ္ဏာယ ပိဋ္ဌိယံ ပကိရိတ္ဝာ ပါဏိနာ ဥရုံ ပဟရိတ္ဝာ ပဝါဠကုံရဝဏ္ဏာဟိ သုဝဏ္ဏမိဂ္ဂိသကဝဏ္ဏံ ဥရုံ သိဗ္ဗန္တော ဝိယ ဂဟေတ္ဝာ ပရိဒေဝမာနော ဥမ္မတ္တကဝေသေန အန္တရဝီထိံ သြတိဏ္ဏော၊ သော အလင်္ကတနာဋကပရိဝုတော နဂရတော နိက္ခမ္မ ဇိဝကမ္ဗဝနံ ဂန္ဒွာ ယသ္မိံ ဌာနေ နိသိန္နေန ဘဂဝတာ ဓမ္မော ဒေသိတော၊ တံ သြလော-

---

၁-အဘိသေကပိဋ္ဌကော (သျာ)

ကေတ္ဝာ "ဘဂဝါ သမ္ဗညူ နနု ဣမသ္မိ ဌာနေ နိသိဒိတ္ဝာ ဓမ္မံ ဒေသယိတ္ထ၊ သောကသလ္လံ မေ ဝိနောဒယိတ္ထ၊ တုမှေ မယ္ဟံ သောကသလ္လံ နိဟရိတ္ထ၊ အဟံ တုမှာကံ သရဏံ ဂတော[1]၊ ဣဒါနိ ပန မေ ပဋိဝစနမ္ပိ နာ ဒေထ ဘဂဝါ"တိ ပုနပ္ပုနံ ပရိဒေဝိတ္ဝာ "နနု ဘဂဝါ အဟံ အညဒါ ဝေရူပေ ကာလေ 'တုမှေ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝါရာ ဇမ္ဗုဒီပတလေ စာရိကံ စရထာ'တိ သုဏောမိ၊ ဣဒါနိ ပနာဟံ တုမှာကံ အနနုရူပံ အယုတ္တံ ပဝတ္တိ' သုဏောမီ"တိ ဝေမာဒိနိ စ ဝတ္ဝာ သဒ္ဒိမတ္တာဟိ ဂါထာဟိ ဘဂဝတော ဂုဏံ အနုဿရိတ္ဝာ စိန္တေသိ "မမ ပရိဒေဝိတေနေဝ[2] နံ သိဒ္ဓါတိ၊ ဒဿဗလဿ ဓာတုယော အာဟရာပေဿာမီ"တိ ဇဝံ အသောသိ။ သုတ္ဝာ စ ဣမိဿာ ဝိသညိဘာဝါဒိပဝတ္တိယာ အဝသာနေ ဒူတံ ပါဟေသိ။ တံ သန္ဓာယ **အထ ခေါ ရာဇာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ဒူတံ ပါဟေသိ**တိ ဒူတဉ္စ ပဏ္ဏဉ္စ ပေသေသိ။ ပေသေတ္ဝာ စ ပန "သစေ ဒဿန္တိ၊ သုန္ဒရံ။ နော စေ ဒဿန္တိ၊ အာဟရဏ္ဍုပါယေန အာဟရိဿာမီ"တိ စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ သန္နယ္ဟိတ္ဝာ သယမ္ပိ နိက္ခန္တောယေဝ။ ယထာ စ အဇာတသတ္တု၊ ဇဝံ လိစ္ဆဝိအာဒယောပိ ဒူတံ ပေသေတ္ဝာ သယမ္ပိ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ နိက္ခမိံသုယေဝ။ တတ္ထ ပါဝေယျကာ သမ္ဗေဟိ အာသန္နတရာ ကုသိနာရတော တိဂါဝုတန္တရေ နဂရေ ဝသန္တိ၊ ဘဂဝါပိ ပါဝံ ပဝိသိတ္ဝာဝ ကုသိနာရံ ဂတော။ အထ ကဿ ပဌမတရံ နု အာဂတာတိ စေ။ မဟာပရိဝါရာ ပနေတေ ရာဇာနော မဟာပရိဝါရံ ကရောန္တာဝ ပစ္ဆာ တော ဇာတာ။

တေ သံဃေ ဂဏေ တေဒေဝေါစုန္တိ သမ္ဗေပိ တေ သတ္ထာနဂရဝါသိနော အာဂန္ဒ္ဝာ "အမှာကံ ဓာတုယော ဝါ ဒေန္တု၊ ယုဒ္ဓံ ဝါ"တိ ကုသိနာရာနဂရံ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဌိတေ "တေံ ဘဂဝါ အမှာကံ ဂါမက္ခေတ္တေ"တိ ပဋိဝစနံ အဝေါစုံ။ တေ ကိရ ဇဝမာဟံသု "နု မယံ သတ္ထု သာသနံ ပဟိဏိမ္ဟ၊ နာပိ ဂန္ဒ္ဝာ အာနယိမ္ဟ။ သတ္ထာ ပန သယမေဝ အာဂန္ဒ္ဝာ သာသနံ ပေသေတ္ဝာ အမှေ ပက္ကောသာပေသိ။ တုမှေပိ ခေါ ပန ယံ တုမှာကံ ဂါမက္ခေတ္တေ ရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နု တံ အမှာကံ ဒေထ။ သဒေဝကေ စ လောကေ ဗုဒ္ဓရတနသမံ ရတနံ နာမ နတ္ထိ၊ ဇဝရူပံ ဥတ္တမရတနံ လဘိတ္ဝာ မယံ နု ဒဿာမ။ နု ခေါ ပန တုမှေဟိယေဝ မာတုထနတော ခီရံ ပိတံ၊ အမှေဟိပိ မာတုထနတော ခီရံ ပိတံ။ နု တုမှေယေဝ ပုရိသာ၊ အမှေပိ ပုရိသာ။ ဟောတု"တိ အညမညံ အဟံကာရံ ကတ္ဝာ သာသနပဋိသာသနံ ပေသေန္တိ၊ အညမညံ မာနဂဗ္ဘံ ဂဇ္ဇန္တိ။ ယုဒ္ဓေ ပန သတိ ကောသိနာရကာနံယေဝ ဇယော အာဘဝိဿ။ ကဿာ? ယဿာ

၁-သန္တိကံ အာဂတော (သျာ) ၂-ပရိဒေဝေန (သျာ)

ဓာတုပါသနတ္ထံ[1] အာဂတာ ဒေဝတာ နေသံ ပက္ခာ အဟေသုံ။ ပါဠိယံ ပန "ဘဂဝါ အမှာကံ ဂါမက္ခေတ္တေ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ နော မယံ ဒဿာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂ"န္တိ တ္ထောကမေဝ အာဂတံ။

၂၃၇။ **ဧဝံ ဒုဇ္ဈေ ဒေါဏော ဗြာဟ္မဏော**တိ ဒေါဏဗြာဟ္မဏော ဇုမံ တေသံ ဝိဝါဒံ သုတ္ဝာ "ဧတေ ရာဇာနော ဘဂဝတော ပရိနိဗ္ဗုတဒ္ဒါနေ ဝိဝါဒံ ကရောန္တိ၊ နော ခေါ ပနေတံ ပတိရူပံ၊ အလံ ဇုမိနာ ကလဟေန၊ ဝူပသမေဿာမိ နန"္တိ သော ဂန္ဒွာ တေ သံယေ ဂဏ္ဍေ တေဒဝေါစ။ ကိမဝေါစ? ဥန္နတပ္ပဒေသေ ဌတ္ဝာ ဒ္ဝိဘာဏဝါရပရိမာဏံ ဒေါဏဂဇ္ဇိတံ နာမ အဝေါစ။ တတ္ထ ပဌမဘာဏဝါရေ တာဝ ဧကပဒမ္ပိ တေ နာ ဇာနိံသု။ ဒုတိယဘာဏဝါရပရိယောသာနေ "အာစရိယဿ ဝိယ ဘော သဒ္ဒေါ, အာစရိယဿ ဝိယ ဘော သဒ္ဒေါ"တိ သဗ္ဗေ နိရဝါ အဟေသုံ။ ဇမ္ဗုဒီပတလေ ကိရ ကုလဃရေ ဇာတာ ယေဘုယ္ယေန တဿ နာ အန္တေဝါသိကော နာမ နတ္ထိ။ အထ သော တေ အတ္တနော ဝစနံ သုတ္ဝာ နိရဝေ တုဏှီဘူတေ ဝိဒိတ္ဝာ ပုန တေဒဝေါစ "သုဏန္တု၊ ဘောန္တော"တိ ဧတံ ဂါထာဒ္ဝယံ အဝေါစ။

တတ္ထ **အမှာက ဗုဒ္ဓေါ**တိ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ။ **အဟု ခန္တိဝါဒေါ**တိ ဗုဒ္ဓဘူမိံ အပ္ပတ္ဝာပိ ပါရမိယော ပူရေန္တော ခန္တိဝါဒိတာပသကာလေ ဓမ္မပါလကုမာရ-ကာလေ ဆဒ္ဒန္တဟတ္ထိကာလေ ဘူရိဒတ္တနာဂရာဇကာလေ စမ္မေယျနာဂရာဇ-ကာလေ သခ်ပါလနာဂရာဇကာလေ မဟာကပိကာလေ အညေသု စ ဗဟူသု ဇာတကေသု ပရေသု ကောပံ အကတ္ဝာ ခန္တိမေဝ အကာသိ။ ခန္တိမေဝ ဝဏ္ဏယိ။ ကိမင်ံ ပန ဧတရဟိ ဣဒ္ဓေနဒ္ဓေသု တာဒိလက္ခဏံ ပတ္တော၊ သဗ္ဗဇာပိ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ ခန္တိဝါဒေါ အဟောသိ၊ တဿ ဧဝံဝိဓဿ။ **နော ဟိ သာဓုယံ ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿ၊ သရီရဘာဂေ သိယာ သမ္ဗဟာရော**တိ **နော ဟိ သာဓုယန္တိ** နော ဟိ သာဓု အယံ။ **သရီရဘာဂေ**တိ သရီရဝိဘာဂနိမိတ္တံ၊ ဓာတုကောဋ္ဌာသ-ဟေတူတိ အတ္ထော။ **သိယာ သမ္ဗဟာရော**တိ အာဝုဓသမ္ပဟာရော သာဓု နု သိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သမ္ဗေဝ ဘောန္တော သဟိတာတိ သမ္ဗေဝ ဘောန္တော သဟိတာ ဟောထ, မာ ဘိဇ္ဇထ။ **သမဂ္ဂါ**တိ ကာယေန စ ဝါစာယ စ ဧကသန္နိပါတာ ဧက-ဝစနာ သမဂ္ဂါ ဟောထ။ **သမ္မောဒမာနာ**တိ စိတ္တေနာပိ အညမညံ သမ္မောဒ-မာနာ ဟောထ။ **ဧရောမဒ္ဒဘာဂေ**တိ ဘဂဝတော သရီရာနိ အဒ္ဒ ဘာဂေ

၁-ဓာတုပူဇနတ္ထံ (သျာ၊က)၊ ဓာတုပါလနတ္ထံ (က)

ကရောမ။ **စက္ခုမတော**တိ ပဋ္ဌဟိ စက္ခုဟိ စက္ခုမတော ဗုဒ္ဓဿ။ နံ ကေဝလံ တုမ္ဟေယေဝ၊ ဗဟုဇနောပိ ပဿန္တော၊ တေသု ဧကော်ပိ လဒ္ဓုံ အယုတ္တော နာမ နတ္ထိတိ ဗဟုံ ကာရဏံ ဝတ္ဝာ သညာပေသိ။

၂၃၈။ **တေသံ သံဃာနံ ဂဏာနံ ပဋိသုတ္တာ**တိ တေသံ တေသံ တတော တတော သမာဂတသံဃာနံ သမာဂတဂဏာနံ ပဋိသုဏိတ္တာ။ **ဘဂဝတော သရီရာနိ အဒ္ဓဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိတ္ထာ**တိ ဧတ္ထ အယမနုက္ကမော— ဒေါဏော ကိရ တေသံ ပဋိသုဏိတ္တာ သုဝဏ္ဏဒေါဏိံ ဝိဝရာပေသိ၊ ရာဇာနော အာဂန္ဆာ ဒေါဏိယံယေဝ ဌိတာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဓာတုယော ဒိသွာ "ဘဂဝါ သဗ္ဗညူ ပုဗ္ဗေ မယံ တုမှာကံ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ ဆဗ္ဗဏ္ဏဗုဒ္ဓရသ္မိခစိတံ အသီတိအနုဗျဉ္ဇနသမုဇ္ဇလိတသောဘံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သရီရံ အဒ္ဒသာမ၊ ဣဒါနိ ပန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာဝ ဓာတုယော အဝသိဋ္ဌာ ဇာတာ၊ နယုတ္တမိဒံ ဘဂဝါ တုမှာက"န္တိ ပရိဒေဝိံသု။

ဗြာဟ္မဏောပိ တသ္မိံ သမယေ တေသံ ပမတ္တဘာဝံ ဉတ္ဝာ ဒက္ခိဏဒါဋ္ဌံ ဂဟေတ္ဝာ ဝေဠုနာ့ရေ ဌပေသိ၊ အထ ပန္နာ အဒ္ဓဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိ၊ သဗ္ဗာပိ ဓာတုယော ပါကတိကနာဠိယာ သောဠသ နာဠိယော အဟေသုံ၊ ဧကေကနဂရဝါသိနော ဒွေ ဒွေ နာဠိယော လဘိံသု။ ဗြာဟ္မဏာသ ပန ဓာတုယော ဝိဘဇန္တေသေဝ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော "ကေန နု ခေါ သဒေဝကသ္မ လောကသ္မ ကခ်္ခေဒနတ္ထာယ စတုသစ္စကထာယ ပစ္စယဘူတာ ဘဂဝတော ဒက္ခိဏဒါဋ္ဌာ ဂဟိတာ"တိ သြလောကေန္တော "ဗြာဟ္မဏေန ဂဟိတာ"တိ ဒိသွာ "ဗြာဟ္မဏောပိ ဒါဋ္ဌာယ အနုဆ္ဆဝိကံ သက္ကာရံ ကာတုံ န သက္ခိဿတိ၊ ဂဏှာမိ နံ"န္တိ ဝေဠုနာ့ရတော ဂဟေတ္ဝာ သုဝဏ္ဏစင်္ကော-ဋကေ ဌပေတ္ဝာ ဒေဝလောကံ နေတ္ဝာ စူဠာမဏိစေတိယေ ပတိဋ္ဌပေသိ။

ဗြာဟ္မဏောပိ ဝေတုယော ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒါဋ္ဌံ အပဿန္တော စောရိကာယ ဂဟိတတ္တာ "ကေန မေ ဒါဋ္ဌာ ဂဟိတာ"တိ ပုစ္ဆိတုမ္ပိ နာသက္ခိ။ "နနု တယာဝ ဓာတုယော ဘာဇိတာ၊ ကိံ တုံ ပဌမံယေဝ အတ္တနော ဓာတုယာ အတ္ထိဘာဝံ န အဇာသီ"တိ အတ္တနိ ဒေါသာရောပနံ သမ္ပသန္တော "မယ္ပမ္ပိ ကောဋ္ဌာသံ ဒေထာ"တိ ဝတ္တုမ္ပိ နာသက္ခိ။ တတော "အယမ္ပိ သုဝဏ္ဏတုမ္ဗော ဝေတုဂတိ-ကောဝ၊ ယေန တထာဂတသ္သ ဓာတုယော မိတာ၊ ဣမဿာဟံ ထူပံ ကရိဿာမိ"တိ စိန္တေတ္ဝာ **ဣမံ မေ ဘောန္တော တုမ္ဟံ ဒဒန္တု**။တိ အာဟ။

ဒိပ္ပလိဝနိယာ မောရိယာပိ အဇာတသတ္တုအာဒယော ဝိယ ဒူတံ ပေသေတွာ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာဝဝ နိက္ခမိံသု။

ဓာတုထူပပူဇာဝဏ္ဏနာ

၂၃၉။ **ရာဇဂဟေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဗ္ဗ မဟဗ္ဗ အကာသီတိ** ကထံ အကာသိ။ ကုသိနာရတော ယာဝ ရာဇဂဟံ ပဗ္ဗဝိသတိ ယောဇနာနိ၊ ဇ္ဈေန္တရေ အဌဉသဘဝိတ္ထတံ သမတလံ မဂ္ဂံ ကာရေတွာ ယာဒိသံ မလ္လရာဇာနော မကုဋဗန္ဓနသ စ သန္ဆာဂါရသ စ အန္တရေ ပူဇံ ကာရေသုံ။ တာဒိသံ ပဗ္ဗဝိသတိယောဇနေပိ မဂ္ဂေ ပူဇံ ကာရေတွာ လောကသ အနုက္ကဏ္ဌနတ္ထံ သမ္ဗတ္ထ အန္တရာပဏေ ပသာရေတွာ သုဝဏ္ဏဒေါဏိယံ ပက္ခိတ္တဓာတုယော သတ္တိပဗ္ဗရေန ပရိက္ခိပါပေတွာ အတ္တနော ဝိဇိတေ ပဗ္ဗယောဇနသတပရိမဏ္ဍလေ မနုဿေ သန္နိပါတာပေသိ။ တေ ဓာတုယော ဂဟေတွာ ကုသိနာရတော သာဓုကီဠံ ကီဠန္တာ နိက္ခမိတွာ ယတ္ထ ယတ္ထ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာနိ ပုပ္ဖာနိ ပဿန္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဓာတုယော သတ္တိအန္တရေ ဌပေတွာ ပူဇံ အကံသု။ တေသံ ပုပ္ဖာနံ ဒီဃကာလေ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရထသ ဓုရဋ္ဌာနံ ပစ္ဆိမဋ္ဌာနေ သမ္ပတ္တေ သတ္တ ဒိဝသေ သာဓုကီဠံ ကီဠန္တိ။ ဧဝံ ဓာတုယော ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆန္တာနံ သတ္တ ဝဿာနိ သတ္တ မာသာနိ သတ္တ ဒိဝသာနိ ဝိတိဝတ္တာနိ။

မိဿာဒိဋ္ဌိကာ ‘‘သမဏသ ဂေါတမသ ပရိနိဗ္ဗုတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဗလက္ကာရေန သာဓုကီဠံ ဥပဒ္ဒုတမှ၊ သမ္ဗေ နော ကမ္မန္တာ နဋ္ဌာ’’တိ ဥဇ္ဈာယန္တာ မနံ ပဒေါသေတွာ ဆဋ္ဌာသိတိသဟဿမတ္တာ အပါယေ နိမ္မတ္တာ။ ဓိဏာသဝါ အာဝဇ္ဇေတွာ “မဟာဇနော မနံ ပဒေါသေတွာ အပါယေ နိမ္မတ္တိ”တိ ဒိသွာ “သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဓာတုအာဟရဏ္ဏပါယံ ကာရေသာမာ”တိ တသ သန္တိကံ ဂန္ဒွာ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ ‘‘ဓာတုအာဟရဏ္ဏပါယံ ကရောဟိ မဟာရာဇာ’’တိ အာဟံသု။ သက္ကော အာဟ ‘‘ဘန္တေ ပုထုဇ္ဇနော နာမ အဇာတသတ္တုနာ သမော သဒ္ဓါ နတ္ထိ၊ နော သော မမ ဝစနံ ကရိဿတိ၊ အပိစ ခေါ မာရဝိဘိံသကသဒိသံ ဝိဘိံသကံ ဒဿေဿာမိ, မဟာသဒ္ဒံ သာဓေဿာမိ, ယက္ခဂါဟကခိပိတကအရောစကေ ကရိဿာမိ၊ တုမှေ ‘အမနုဿာ မဟာရာဇ ကုဝိတာ ဓာတုယော အာဟရာပေထာ’တိ ဝဒေယျာထ၊ ဧဝံ သော အာဟရာပေဿတီ’’တိ။ အထ ခေါ သက္ကော တံ သဒ္ဒံ အကာသိ။

ထေရာပိ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မဟာရာဇ အမနုဿာ ကုဝိတာ၊ ဓာတုယော အာဟရာပေဟိ’’တိ ဘဏိံသု။ ရာဇာ ‘‘နာ တာဝ ဘန္တေ မယှံ

စိတ္တံ တုဿတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ အာဟရန္တု"တိ အာဟ။ သတ္ထာမဒိဝသေ ဓာတု-ယော အာဟရိံသု။ ဧဝံ အာဟဋာ ဓာတုယော ဂဟေတ္ဝာ ရာဇဂဟေ ထူပဋ္ဌေ မဟဋ္ဌေ အကာသိ။ ဇုတရေပိ အတ္တနော အတ္တနော ဗလာနုရူပေန အာဟရိတ္ဝာ သကသကဋ္ဌာနေသု ထူပဋ္ဌေ မဟဋ္ဌေ အကံသု။

၂၄၀။ **ဧဝမေတံ ဘူတပုဗ္ဗန္တိ** ဧဝံ ဧတံ ဓာတုဘာဇနဋ္ဌေဝ ဒဿထူပကရဏဋ္ဌေ ဇမ္ဗုဒီပေ ဘူတပုဗ္ဗန္တိ ပဆ္ဆာ သင်္ဂီတိကာရကာ အာဟံသု။ ဧဝံ ပတ်ဋ္ဌိတေသု ပန ထူပေသု မဟာကဿပတ္ထေရော ဓာတူနံ အန္တရာယံ ဒိသွာ ရာဇာနံ အဇာတသတ္တုံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ "မဟာရာဇ ကေ၂ ဓာတုနိဓာနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ အာဟ။ သာဓု ဘန္တေ နိဓာနကမ္မံ တာဝ မမ ဟောတု၊ သေသဓာတုယော ပန ကထံ အာဟရာမီတိ။ န မဟာရာဇ ဓာတုအာဟရဏံ တုယ္ဟံ ဘာရော၊ အမှာကံ ဘာရောတိ။ သာဓု ဘန္တေ တုမ္ဟေ ဓာတုယော အာဟရထ၊ အဟံ ဓာတုနိဓာနံ ကရိဿာမီတိ။ ထေရော တေသံ တေသံ ရာဇကုလာနံ ပရိစရဏမတ္တမေဝ ဒတ္ဝေတ္ဝာ သေသဓာတုယော အာဟရိ။ ရာမဂါမေ ပန ဓာတုယော နာဂါ ပရိဂ္ဂဏှိံသု၊ တာသံ အန္တရာယော နတ္ထိ။ "အနာဂတေ လင်္ကာဒီပေ မဟာ-ဝိဟာရေ မဟာစေတိယမှိ နိဒဟိဿန္တီ"တိ တာ န အာဟရိတ္ဝာ သေသေဟိ သတ္ထာဟိ နဂရေဟိ အာဟရိတ္ဝာ ရာဇဂဟသဿ ပါစိနဒိသာဘာဂေ ဒတ္ဝာ "ဣမသ္မိံ ဌာနေ ယော ပါသာဏော အတ္ထိ၊ သော အန္တရဓာယတု၊ ပံသု သုဝိသုဒ္ဓါ ဟောတု၊ ဥဒကံ မာ ဥဋ္ဌဟတူ"တိ အဓိဋ္ဌာသိ။

ရာဇာ တံ ဌာနံ ခဏာပေတ္ဝာ တတော ဥဒ္ဓတပံသုနာ ဣဋ္ဌကာ ကာရေတ္ဝာ အသီတိမဟာသာဝကာနံ စေတိယာနိ ကာရေတိ။ "ဣမ ရာဇာ ကိံ ကာရေတီ"တိ ပုဆ္ဆိတွာနမှိ "မဟာသာဝကာနံ စေတိယာနိ"တိ ဝဒန္တိ၊ န ကောစိ ဓာတုနိဓာန-ဘာဝံ ဇာနာတိ။ အသီတိဟတ္ထဂမ္ဘိရေ ပန တသ္မိံ ပဒေသေ ဇာတေ ဟေဋ္ဌာ လောဟသန္ထာရံ သန္ထရာပေတ္ဝာ တတ္ထ ထူပါရာမေ စေတိယဃရပ္ပမာဏံ တမ္ဗလောဟမယံ ဂေဟံ ကာရာပေတ္ဝာ အဋ္ဌ အဋ္ဌ ဟရိစန္ဒနဒါမယေ ကရဏ္ဍေ စ ထူပေ စ ကာရာပေသိ။ အထ ဘဂဝတော ဓာတုယော ဟရိစန္ဒနကရဏ္ဍေ ပက္ခိပိတ္ဝာ တံ ဟရိစန္ဒနကရဏ္ဍကမှိ အညသ္မိံ ဟရိစန္ဒနကရဏ္ဍကေ တမှိ အညသ္မိံတိ ဧဝံ အဋ္ဌ ဟရိစန္ဒနကရဏ္ဍေ ကတွာ ဧတေနေဝ ဥပါယေန တေ အဋ္ဌ ကရဏ္ဍေ အဋ္ဌသု ဟရိစန္ဒနထူပေသု၊ အဋ္ဌ ဟရိစန္ဒနထူပေ အဋ္ဌသု လောဟိတစန္ဒနကရဏ္ဍေသု၊ အဋ္ဌ လောဟိတစန္ဒနကရဏ္ဍေ အဋ္ဌသု လောဟိ-တစန္ဒနထူပေသု၊ အဋ္ဌ လောဟိတစန္ဒနထူပေ အဋ္ဌသု ဒန္တကရဏ္ဍေသု၊ အဋ္ဌ

၁-အာဂတာ (သျာ၊က)　　၂-ဧဝံ (သျာ)

ဒန္တံ ကရဏ္ဍော အဋ္ဌသု ဒန္တံ ထူပေသု၊ အဋ္ဌ ဒန္တံ ထူပေ အဋ္ဌသု သဗ္ဗရတနကရဏ္ဍော သု၊ အဋ္ဌ သဗ္ဗရတနကရဏ္ဍော အဋ္ဌသု သဗ္ဗရတနထူပေသု၊ အဋ္ဌ သဗ္ဗရတနထူပေ အဋ္ဌသု သုဝဏ္ဏကရဏ္ဍော သု၊ အဋ္ဌ သုဝဏ္ဏကရဏ္ဍော အဋ္ဌသု သုဝဏ္ဏထူပေသု၊ အဋ္ဌ သုဝဏ္ဏထူပေ အဋ္ဌသု ရဇတကရဏ္ဍော သု၊ အဋ္ဌ ရဇတကရဏ္ဍော အဋ္ဌသု ရဇတထူပေသု၊ အဋ္ဌ ရဇတထူပေ အဋ္ဌသု မဏိကရဏ္ဍော သု၊ အဋ္ဌ မဏိကရဏ္ဍော အဋ္ဌသု မဏိထူပေသု၊ အဋ္ဌ မဏိထူပေ အဋ္ဌသု လောဟိတင်္ကရဏ္ဍော သု[1]၊ အဋ္ဌ လောဟိတင်္ကရဏ္ဍော အဋ္ဌသု လောဟိတင်္ကထူပေသု၊ အဋ္ဌ လောဟိတင်္ကထူပေ အဋ္ဌသု မသာရဂလ္လကရဏ္ဍော သု၊ အဋ္ဌ မသာရဂလ္လကရဏ္ဍော အဋ္ဌသု မသာရဂလ္လထူပေသု၊ အဋ္ဌ မသာရဂလ္လထူပေ အဋ္ဌသု ဖလိကရဏ္ဍော သု၊ အဋ္ဌ ဖလိကရဏ္ဍော အဋ္ဌသု ဖလိကမယထူပေသု ပကိဏ္ဏကံ။

သဗ္ဗေသံ ဥပရိမံ ဖလိကစေတိယံ ထူပါရာမစေတိယပမာဏံ အဟောသိ၊ တဿ ဥပရိ သဗ္ဗရတနမယံ ဧကံ ကာရေသိ၊ တဿ ဥပရိ သုဝဏ္ဏမယံ၊ တဿ ဥပရိ ရဇတမယံ၊ တဿ ဥပရိ တမ္ဗလောဟမယံ ဧကံ[2]။ တတ္ထ သဗ္ဗရတနမယံ ဝါလိကံ ဩကိရိတွာ ဇလဇထလဇပုပ္ဖါနံ သဟဿာနိ ဝိပ္ပကိရိတွာ အမုဆဋ္ဌာနိ ဇာတကသတာနိ အသိတိမဟာထေရေ သုဒ္ဓါဒန-မဟာရာဇာနံ မဟာမာယာဒေဝိံ သတ္တ သဟဇာတေတိ သဗ္ဗာနေတာနိ သုဝဏ္ဏ-မယာနေဝ ကာရေသိ။ ပဉ္စပဉ္စသတေ သုဝဏ္ဏရဇတမယေ ပုဏ္ဏဃဋေ ဌပါပေသိ၊ ပဉ္စ သုဝဏ္ဏဘဇသတေ ဥဿာပေသိ။ ပဉ္စသတေ သုဝဏ္ဏဒိပေ ပဉ္စသတေ ရဇတဒိပေ ကာရာပေတွာ သုဂန္ဓတေလဿ ပူရေတွာ တေသု ဒုကူလဝဋ္ဋိယော ဌပေသိ။

အထာယသ္မာ မဟာကဿပေါ "မာလာ မာ မိလာယန္တု၊ ဂန္ဓာ မာ ဝိနဿန္တု၊ ဒီပါ မာ ဝိဇ္ဈာယန္တု"တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ သုဝဏ္ဏပဋေန အက္ခရာနိ ဆိန္နာပေသိ—

"အနာဂတေ ပိယဒါသော[3] နာမ ကုမာရော ဆတ္တံ ဥဿာ-ပေတွာ အသောကော ဓမ္မရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ သော ဇမ္ဗုမာ ဓာတုယော ဝိတ္ထာရိကာ ကရိဿတီ"တိ။

ရာဇာ သဗ္ဗပသာဓနေဟိ ပူဇေတွာ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဒွါရံ ဝိဒဟန္တော နိက္ခမိ၊ သော တမ္ဗလောဟဒွါရံ ပိဒဟိတွာ အာဝဇ္ဇနရဇ္ဇုယံ ကုဋ္ဌိကမုဋ္ဌိကံ

၁-လောဟိတင်္ကရဏ္ဍော သု (သျာ၊ က)　　၂-ဧကံ အဟောသိ (သျာ၊ က)
၃-ပိယဒဿီ (အသောကလေခါယံ)

ဗန္ဓိတ္ဝာ တထ္ထေဝ မဟန္တံ မဏိကွန္ဒံ ဌပေတ္ဝာ ‘‘အနာဂတေ ဒလိဒ္ဒရာဇာ ဣမံ မဏိံ ဂဟေတ္ဝာ ဓာတုနံ သက္ကာရံ ကရောတူ’’တိ အက္ခရံ ဆိန္ဒာပေသိ။

သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဝိဿကမ္မံ[1] အာမန္တေတ္ဝာ “တာတ အဇာတသတ္တုနာ ဓာတုနိဓာနံ ကတံ၊ ထ္ထေ အာရက္ခံ ပဋ္ဌပေဟီ”တိ ပဟိဏိ၊ သော အာဂန္ဒ္ဝါ ဝါဋဿဿ်ာဋ္ဌယန္တံ ယောဇေသိ၊ ကဋ္ဌရူပကာနိ တသ္မိံ ဓာတုဂဗ္ဘေ ဖလိက-ဝဏ္ဏခဏ္ဍေ ဂါဟေတ္ဝာ ဝါတသဒိသေန ဝေဂေန အနုပရိယာယန္တံ[2] ယန္တံ ယောဇေတ္ဝာ ဇကာယ ဧဝ အာဏိယာ ဗန္ဓိတ္ဝာ သမန္တတော ဂိဉ္ဇကာ-ဝသထာကာရေန သိလာပရိက္ခေပံ ကတ္ဝာ ဥပရိ ကောယ ပိဒဟိတ္ဝာ ပံသုံ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဘူမိံ သမံ ကတ္ဝာ တသ္မ ဥပရိ ပါသာဏထူပံ ပတိဋ္ဌပေသိ။ ဧဝံ နိဋ္ဌိတေ ဓာတုနိဓာနေ ယာဝတာယုကံ ဌတ္ဝာ ထေရောပိ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ရာဇာပိ ယထာကမ္မံ ဂတော၊ တေပိ မနုဿာ ကာလံကတာ။

အပရဘာဂေ ပိယဒါသော နာမ ကုမာရော ဆတ္တံ ဥဿာပေတ္ဝာ အသောကော နာမ ဓမ္မရာဇာ ဟုတ္ဝာ တာ ဓာတုယော ဂဟေတ္ဝာ ဇမ္ဗုဒီပေ ဝိတ္ထာရိကာ အကာသိ။ ကထံ? သော နိဂ္ရောဓသာမဏေရံ နိဿာယ သာသနေ လဒ္ဓပ္ပသာဒေါ စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ ကာရေတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃံ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ မယာ စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ ကာရိတာနိ၊ ဓာတုယော ကုတော လဘိဿာမီ’’တိ။ မဟာရာဇ “ဓာတုနိဓာနံ နာမ အတ္ထီ”တိ သုဏောမ၊ န ပန ပညာယတိ “အသုကသ္မိံ ဌာနေ”တိ။ ရာဇာ ရာဇဂဟေ စေတိယံ ဘိန္ဒာ-ပေတ္ဝာ ဓာတုံ အပဿန္တော ပဋိပါဋိယာ စတုရာသီတိယာပိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနိယော ဥပါသကဥပါသိကာယောတိ စတဿော ပရိသာ ဂဟေတ္ဝာ ဝေသာလိံ ဂတော။ တတြာပိ အလဘိတ္ဝာ ကပိလဝတ္ထုံ။ တတြာပိ အလဘိတ္ဝာ ရာမဂါမံ ဂတော။ ရာမဂါမေ နာဂါ စေတိယံ ဘိန္ဒိတ္ဝါ နံ အဒံသု၊ စေတိယေ နိပတိတ-ကုဒါလော ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ဟောတိ။ ဧဝံ တတြာပိ အလဘိတ္ဝာ အလ္လကပ္ပံ ဝေဌေဒိပံ ပါဝံ ကုသိနာရန္တိ သမ္ဗတ္ထ စေတိယာနိ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဓာတုံ အလဘိတ္ဝာဝ ပဋိပါဋိကာနိ ကတ္ဝာ ပုန ရာဇဂဟံ ဂန္ဒ္ဝာ စတဿော ပရိသာ သန္နိပါတာ-ပေတ္ဝာ ‘‘အတ္ထိ ကေနစိ သုတပုဗ္ဗံ ‘အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ဓာတုနိဓာန’န္တိ’’ ပုစ္ဆိ။

တတြေကော ဝိသဝဿသတိကော ထေရော “အသုကဋ္ဌာနေ ဓာတုနိဓာန”န္တိ နဇာနာမိ၊ မယ္ဟံ ပန ပိတာ မဟာထေရော မံ သတ္တဝဿကာလေ မာလာ-စင်္ကောဋ္ဌကံ ဂါဟာပေတ္ဝာ “ဟိ သာမဏေရ အသုကဂစ္ဆန္တရေ

၁-ဝိသုကမ္မံ (က) ၂-အနုပရိယာယန္တိ (သျာ)

ပါသာဏထူပေါ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဂန္ဆာမာ''တိ ဂန္ဒာ ပူဇေတွာ "ဣမံ ဌာနံ ဥပ-ဓာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ သာမဏေရာ''တိ အာဟ။ အဟံ ဇွောက် ဇာနာမိ မဟာရာဇာတိ အာဟ။ ရာဇာ ''တေဒေဝ ဌာန''န္တိ ဝတွာ ဂန္ဆေ ဟာရေတွာ ပါသာဏ-ထူပဋ္ဌ ပံသုဋ္ဌ အပနေတွာ ဟေဋ္ဌာ သုဓာဘူမိံ အဒ္ဒသ။ တတော သုဓဋ္ဌ ဣဋ္ဌကာယော စ ဟာရေတွာ အနုပုဗ္ဗေန ပရိဝေဏံ ဩရုယ္ဟ သတ္တရတန၀ါလုကံ အသိဟဉ္ဇာနိ စ ကဋ္ဌရူပကာနိ သမ္ပရိ၀တ္တကာနိ အဒ္ဒသ။ သော ယက္ခဒါသကေ ပက္ကောသာပေတွာ ဗလိကမ္မံ ကာရေတွာပိ နေ၀ အန္တံ နကောဋိံ ပဿန္တော ဒေ၀တာနံ နမဿမာနော "အဟံ ဣမာ ဓာတုယော ဂဟေတွာ စတုရာ-သီတိယာ ဝိဟာရသဟဿေသု နိဒဟိတွာ သက္ကာရံ ကရောမိ၊ မာ မေ ဒေ၀တာ အန္တရာယံ ကရောန္တု''တိ အာဟ။

သက္ကော ဒေ၀ရာဇာ စာရိကံ စရန္တော တံ ဒိသွာ ဝိသကမ္မံ အာမန္တေသိ "တာတ အသောကော ဓမ္မရာဇာ 'ဓာတုယော နိဟရိဿာမီ'တိ ပရိဝေဏံ ဩတိဏ္ဏော၊ ဂန္ဒာ ကဋ္ဌရူပကာနိ ဟာရေဟိ''တိ။ သော ပဋ္ဌစ္စုဋ္ဌဂါမဒါရ-ကဝေသေန ဂန္ဒာ ရညော ပုရတော ဓနုဟတ္ထော ဌတွာ "ဟရာမိ မဟာ-ရာဇာ''တိ အာဟ။ "ဟရ တာတာ''တိ သရံ ဂဟေတွာ သန္ဓိမ္ဟိယေ၀ ဝိဇ္ဈိ၊ သဗ္ဗံ ဝိပ္ပကိရိယိတ္ထ။ အထ ရာဇာ အာဝိဉ္ဆနေ ဗန္ဓံ ကုဇ္ဈကမုဋ္ဌိကံ ဂဏှိ၊ မဏိကွန္ဓံ ပဿိ။ "အနာဂတေ ဒလိဒ္ဒရာဇာ ဣမံ မဏိံ ဂဟေတွာ ဓာတူနံ သက္ကာရံ ကရောတူ''တိ ပုန အက္ခရာနိ ဒိသွာ ကုဇ္ဈိတွာ "မာဒိသံ နာမ ရာဇာနံ ဒလိဒ္ဒ-ရာဇာတိ ဝတ္တုံ အယုတ္တ''န္တိ ပုနပ္ပုနံ ဃဋ္ဋေတွာ ဒွါရံ ဝိ၀ရာပေတွာ အန္တောဂေဟံ ပဝိဋ္ဌော။

အဒ္ဒါရသ၀ဿာဓိကာနံ ဒ္ဝိန္နံ ၀ဿသတာနံ ဥပရိ အာရောပိတဒိပါ တထေ၀ ပဇ္ဇလန္တိ၊ နိလုပ္ပလပုပ္ဖါနိ တခ်ဏံ အာဟရိတွာ အာရောပိတာနိ ဝိယ, ပုပ္ဖသန္ထာရော တခ်ဏံ သန္ထတော ဝိယ, ဂန္ဓာ တံ မုဟုတ္တံ ဝိသိတွာ ဌပိတာ ဝိယ ရာဇာ သု၀ဏ္ဏပဋိံ ဂဟေတွာ "အနာဂတေ ပိယဒါသော နာမ ကုမာရော ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ အသောကော နာမ ဓမ္မရာဇာ ဘ၀ိဿတိ၊ သော ဣမာ ဓာတုယော ဝိတ္ထာရိကာ ကရိဿတိ''တိ ၀ါစေတွာ "ဒိဋ္ဌော ဘော အဟံ အယျေန မဟာကဿပတ္ထေရေနာ''တိ ဝတ္တွာ ၀ါမဟတ္ထံ အာဘုဇိတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန အပ္ဖေါဋေသိ။ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိစရဏာဓာတုမတ္တမေ၀ ဌပေတွာ သေသာ ဓာဟုယော ဂဟေတွာ ဓာတု-ဂေဟံ ပုဗ္ဗေ ဝိဟိတနယေနေ၀ ပိဒဟိတွာ သဗ္ဗံ ယထာပကတိယာ၀ ကတွာ ဥပရိ ပါသာဏစေတိယံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ စတုရာသီတိယာ ဝိဟာရသဟဿေသု

ဓာတုယော ပတိဋ္ဌာပေတွာ မဟာထေရေ ဝန္ဒိတွာ ပုစ္ဆိ "ဒါယာဒေါမှိ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓသာသနေ"တိ။ ကိဿ ဒါယာဒေါ တွံ မဟာရာဇ, ဗာဟိရကော တွံ သာသနဿာတိ။ ဘန္တေ ဆန္နဝုတိကောဋိမနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ ကာရေတွာ အဟံ နု ဒါယာဒေါ၊ အညော ကော ဒါယာ-ဒေါတိ။ ပစ္ဆာယဒါယကော နာမ တွံ မဟာရာဇ၊ ယော ပန အတ္တနော ပုတ္တဒါရ ဓိတရဒါရ ပဗ္ဗာဇေတိ၊ အယံ သာသနေ ဒါယာဒေါ နာမာတိ။ သော ပုတ္တဒါရ ဓိတရဒါရ ပဗ္ဗာဇေသိ။ အထ နံ ထေရာ အာဟံသု "ဣဒါနိ မဟာရာဇ သာသနေ ဒါယာဒေါသီ"တိ။

ဇေမေတံ ဘူတပုဗ္ဗန္တိ ဇေံ တေံ အတီတေ ဓာတုနိဓာနမှိ ဇမ္ဗုဒီပတလေ ဘူတပုဗ္ဗန္တိ။ တတိယသင်္ဂီတိကာရာပိ ဣမံ ပဒံ ဌပယိံသု။

အဌဒေါဏံ စက္ခုမတော သရီရန္တိအာဒိဂါထာယော ပန တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ ထေရေဟိ ဝုတ္တာတိ။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-သာသနဿ (သျာ)

၄-မဟာသုဒဿနသုတ္တ

ကုသာဝတီရာဇဓာနီဝဏ္ဏနာ

၂၄၁-၂။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာသုဒဿနသုတ္တံ။ တတြာယံ အပုဗ္ဗပဒ-ဝဏ္ဏနာ—**သဗ္ဗရတနမယော**တိ ဇ္ဈော ကော ဇုဋ္ဌကော သောဝဏ္ဏမယော၊ ကော ရူပိယမယော၊ ကော ဝေဠုရိယမယော၊ ကော ဖလိကမယော၊ ကော လောဟိတင်္ကမယော၊ ကော မသာရဂလ္လမယော၊ ကော သဗ္ဗရတနမယော၊ အယံ ပါကာရော သဗ္ဗပါကာရာနံ အန္တော ဥဗ္ဗေဓေန[1] သင်္ခိဟတ္ထော အဟောသိ။ ဧကေ ပန ထေရာ "နဂရံ နာမ အန္တော ဌတွာ ဩလောကေန္တာနံ ဒဿနီယံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗဖာဟိရော သင်္ခိဟတ္ထော၊ သေသော အနုပုဗ္ဗနိစော"တိ ဝဒန္တိ။ ဧကေ "ဗဟိ ဌတွာ ဩလောကေန္တာနံ ဒဿနီယံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗ-အန္တေနဂရိမော သင်္ခိဟတ္ထော၊ သေသော အနုပုဗ္ဗနိစော"တိ။ ဧကေ "အန္တော စ ဗဟိ စ ဌတွာ ဩလောကေန္တာနံ ဒဿနီယံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ မဇ္ဈေ ပါကာရော သင်္ခိဟတ္ထော၊ အန္တော စ ဗဟိ စ တယော တယော အနုပုဗ္ဗနိစော"တိ။

ဧသိကာတိ သေကတ္ထမ္ဘော။ **တိပေါရိသဂ်ါ**တိ ဧကံ ပေါရိသံ မတ္ထိမ-ပုရိသဿ အတ္တနော ဟတ္ထေန ပဒ္ဓဟတ္ထံ၊ တေန တိပေါရိသပရိက္ခေပါ ပန္နရသဟတ္ထပရိမာဏာတိ အတ္ထော။ တေ ပန ကထံ ဌိတာတိ။ နဂရဿ ဗာဟိရပဿေ ဧကေကံ မဟာဒွါရဗာဟံ နိဿာယ ဧကေကော, ဧကေကံ ခုဒ္ဒကဒွါရဗာဟံ နိဿာယ ဧကေကော, မဟာဒွါရခုဒ္ဒကဒွါရာနံ အန္တရာ တယော တယောတိ။ တာလပန္တိသု သဗ္ဗရတနမယာနံ တာလာနံ ဧကံ သောဝဏ္ဏမယန္တိ ပါကာရေ ဝုတ္တလက္ခဏမေဝ ဝေဒိတမ္ပိ၊ ပဏ္ဏဖလေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တာ ပန တာလပန္တိယော အသီတိဟတ္ထာ ဥဗ္ဗေဓေန၊ ဝိပ္ပ-ကိဏ္ဏဝါလုကေ သမတလေ ဘူမိဘာဂေ ပါကာရန္တရေ ဧကေကာ ဟုတ္ဝာ ဌိတာ။

ဝဇ္ဇါတိ ဆေကော သုန္ဒရော။ **ရဇ္ဇနီယော**တိ ရဇ္ဇေတုံ သမတ္ထော။ **ခမနီယော**တိ ဒိဝသမ္ပိ သုယျမာနော ခမတေဝ, န ဗိဘဇ္ဇတိ[2]။ **မဒနီယော**တိ မာနမဒပုရိသမဒဇနနော။ **ပဇ္ဇုဏ်ကသော**တိ အာတတံ ဝိတတံ အာတတ-ဝိတတံ သုသိရံ ဃနန္တိ ဇုမေဟိ ပဒ္ဓဟဏ်ေဟိ သမန္နာဂတသ္မ။ တတ္ထ **အာတတံ** နာမ စမ္မပရိယောနဒ္ဓေသု ဘေရိအာဒိသု ဧကတလံ တူရိယံ။ **ဝိတတံ** နာမ ဥဘယတလံ။ **အာတတဝိတတံ** နာမ သဗ္ဗတော ပရိယောနဒ္ဓံ။

၁-ဥစ္စတရော၀ (သျာ၊ က)

၂-န နိဗ္ဘုဇ္ဈတိ (သျာ၊ က)

သုသီရံ နာမ ဝံသာဒိ။ **ဃနံ** နာမ သမ္မာဒိ။ **သုဝိနီတဿာ**တိ အာကမ္ဗုန-သိထိလကရဏာဒီဟိ သုမုဒ္ဆိတသ။ **သုပ္ပဋိတာဋ္ဌိတဿာ**တိ ပမာဏော ဋ္ဌိတ-ဘာဝဇာနနတ္ထံ သုဋ္ဌု ပဋိတာဋ္ဌိတသ။ **သုကုသလေဟိ သမန္နာဟတဿာ**တိ ယေ ဝါဒိတုံ ဆေကာ ကုသလာ၊ တေဟိ ဝါဒိတသ။ **ဓုတ္တာ**တိ အကွဓုတ္တာ။ **သောဏ္ဍာ**တိ သုရာသောဏ္ဍာ။ တေယေဝ ပုနပ္ပုနံ ပါတုကာမတာဝသေန **ဗိပါသာ။ ပရိစာရေသု**န္တိ ဟတ္ထံ ဝါ ပါဒံ ဝါ[1] စာလေတွာ နစ္စန္တာ ကီဠံသု။

စက္ကရတနဝဏ္ဏနာ

၂၄၃။ **သီသံ နာဒတဿာ**တိ သီသေန သဒ္ဓိံ ဂန္ဓောဒကေန နဟာတသ။ **ဥပေါသထိကဿာ**ဘိ သမာဒိန္နဥပေါသထင်သ။ **ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿာ**တိ ပါသာဒဝရသ ဥပရိ ဂတသ သုဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ ပါသာဒဝရသ ဥပရိမဟာတလေ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ သိလာနိ အာဝဇ္ဇန္တသ။ တဒါ ကိရ ရာဇာ ပါဘောဝ သဘာသဟာသံ ဝိသဇ္ဇေတွာ မဟာဒါနံ ဒတွာ သောဋ္ဌသဟိ ဂန္ဓောဒကဿဒ္ဓေဟိ သီသံ နဟာယိတွာ ကတပါတရာသော သုဒ္ဓံ ဥတ္တရာသင်ံ ဧကံသံ ကရိတွာ ဥပရိပါသာဒသ သိရိသယနေ ပလ္လင်ံ အာဘုဇိတွာ နိသိန္နော အတ္တနော ဒါနာဒိမယံ ပုညသမုဒါယံ အာဝဇ္ဇန္တော နိသီဒိ။ အယံ သမ္ဗစက္ကဝတ္တိနံ ဓမ္မတာ။

တေသံ တံ အာဝဇ္ဇန္တာနံယေဝ ဓုတ္တပုကာရပုညကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ နိလမဏိသင်္ခာတသဒိသံ ပါစိနသမုဒ္ဒဇလတလံ ဘိန္ဒမာနံ ဝိယ, အာကာသံ အလင်္ကရုမာန[2] ဝိယ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုဘဝတိ။ တံ မဟာသုဒဿန-သာဝိ တထေဝ ပါတုရဟောသိ။ တယိဒံ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝယုတ္တတ္တာ ဒိဗ္ဗန္တိ ဓုတ္တံ။ သဟသံ အသ အရာနန္တိ **သဟဿာရံ**။ သဟ နေမိယာ, သဟ နာဘိယာ စာတိ **သနေမိကံ သနာဘိကံ**။ သမ္ဗေဟိ အာကာရေဟိ ပရိပုဏ္ဏန္တိ **သမ္ဗာ-ကာရပရိပူရံ**။

တတ္ထ စက္ကန္တု တံ ရတိဇနနဋ္ဌေန ရတနန္တွာတိ **စက္ကရတနံ**။ ယာယ ပန တံ နာဘိယာ "သနာဘိက"န္တိ ဓုတ္တံ၊ သာ ဇုန္ဟနိလမယာ[3] ဟောတိ၊ မဇ္ဈေ ပနသာ သာရရဇတမယာ ပနာဋ္ဌိ၊ ယာယ သုဒ္ဓသိနိဒ္ဓဒန္တပန္တိယာ ဟသ-မာနာ ဝိယ ဝိရောစတိ၊ မဇ္ဈေ ဆိဒ္ဒေန ဝိယ စန္ဒမဏ္ဍလေန ဥဘောသုပိ ဗာဟိရန္တေသု ရဇတပဋ္ဋေန ကတပရိကွေပါ ဟောတိ။ တေသု ပနသ

၁-ဟတ္ထဝါရပါဒဝါရေ (သျာ) ၂-အလင်္ကတံ ကုရုမာနံ (သျာ) ၃-ဇုန္ဟနိလမဏိမယာ (သျာ)

နာဘိပနာဠိပရိက္ခေပပဒေသု ယုတ္တယုတ္တဋ္ဌာနေသု ပရိစ္ဆေဒလေခါ သုဝိဘတ္တာဝ ဟုတ္ဝာ ပညာယန္တိ။ အယံ တာဝ အဿ နာဘိယာ သဗ္ဗာကာရပရိပူရတာ။

ယေဟိ ပန တံ "အရေဟိ သဟဿာရ"န္တိ ဝုတ္တံ၊ တေ သတ္တရတနမယာ သူရိယရဿိယော ဝိယ ပဘာသမုန္နာ ဟောန္တိ၊ တေသမိံ ဃဋ္ဋကမဏိက-ပရိစ္ဆေဒလေခါဒိနိ သုဝိဘတ္တာနေဝ ဟုတ္ဝာ ပညာယန္တိ။ အယမဿ အရာနံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရကာ။

ယာယ ပန တံ နေမိယာ "သနေမိက"န္တိ ဝုတ္တံ၊ သာ ဗာလသူရိယရဿိ-ကလာပသိရိံ အဝဟသမာနာ ဝိယ သုရတ္တာသုဒ္ဓသိနိဒ္ဓပဝါဠမယာ ဟောတိ။ သန္ဓိသု ပနဿာ သဒ္ဓါရာဂဿသိရိကာ ရတ္တဇမ္ဗုနဒပဋ္ဋာ ဝဋ္ဋပရိစ္ဆေဒ-လေခါ သုဝိဘတ္တာ ဟုတ္ဝာ ပညာယန္တိ။ အယမဿ နေမိယာ သဗ္ဗာ-ကာရပရိပူရတာ။

နေမိမဏ္ဍလပိဋ္ဌိယံ ပနဿ ဒဿနံ ဒဿနံ အရာနံ အန္တရေ ဓမနဝံသော ဝိယ အန္တော သုသိရော ဆိဒ္ဒမဏ္ဍလစိတော ဝါတဂါဟီ ပဝါဠဒဏ္ဍော ဟောတိ၊ ယဿ ဝါတေရိတဿ သုကုသလသမန္နာဟတဿ ပဉ္စင်္ဂိကတူရိယဿ ဝိယ သဒ္ဒေါ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ကမနီယော[၂] စ မဒနီယော စ ဟောတိ။ တဿ ခေါ ပန ပဝါဠဒဏ္ဍဿ ဥပရိ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဘောသု ပဿေသု သမော-သရိတကုသုမဒါမာနံ ဒွေ ပန္တိယော တိ ဧဝံ သမောသရိတကုသုမဒါမပန္တိသတ-ဒ္ဒယပရိဝါရသေတစ္ဆတ္တသတဓာရိနာ ပဝါဠဒဏ္ဍသတေန သမုပသောဘိတ-နေမိပရိက္ခေပဿ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ နာဘိပနာဠိနံ အန္တော ဒွေ သိဟမုခါနိ ဟောန္တိ၊ ယေဟိ တာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏာ ပုဏ္ဏစန္ဒကိရဏကလာပသဿိရိကာ တရဏ-ရဝိသမာနရတ္တကမ္ဗလဂေဏ္ဍုကပရိယန္တာ အာကာသဂင်္ဂါဂတိသောဘံ အဝ-ဟသမာနာ ဝိယ ဒွေ မုတ္တကလာပါ သြလမ္ဗန္တိ။ ယေဟိ စက္ကရတနေန သဒ္ဓိံ အာကာသေ သမ္ပရိဝတ္တမာနေဟိ တိဏ္ဏိ စက္ကာနိ ဧကတော ပရိဝတ္တန္တာနိ ဝိယ ခါယန္တိ။[၁] အယမဿ သဗ္ဗသော သဗ္ဗာကာရပရိပူရတာ။

တံ ပနေတံ ဧဝံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ ပကတိယာ သာယမာသဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ အတ္တနော အတ္တနော ဃရဒ္ဒါရေ ပညတ္တာသနေသု နိသိဒိတ္ဝာ ပဝတ္တကထာ-သလ္လာပေသု မနုဿေသု ဝိထိစတုက္ကာဒိသု ကိဠမာနေ ဒါရကဇနေ နာတိ-ဥစ္စေန နာတိနိစေန ဝနသဏ္ဍမတ္ထကာသန္နေန အာကာသပဒေသေန ဥပသော-ဘယမာနံ ဝိယ, ရုက္ခသာခဂ္ဂါနိ ဒွါဒသယောဇနတော ပဋ္ဌာယ သုယျမာနေန

၁-သုဝိသုဒ္ဓဃနပဏ္ဍရရာဂဿသိရိကာ (သျာ) ၂-ခမနီယော (က)

နာဘိပနာဠိပရိကွေပပဋ္ဌေသု ယုတ္တယုတ္တဋ္ဌာနေသု ပရိစ္ဆေဒလေခါ သုဝိဘတ္တာဝ ဟုတ္ဝာ ပညာယန္တိ။ အယံ တာဝ အဿ နာဘိယာ သဗ္ဗာကာရပရိပူရတာ။

ယေဟိ ပန တံ "အရေဟိ သဟဿာရ"န္တိ ဝုတ္တံ၊ တေ သတ္တရတနမယာ သူရိယရသ္မိယော ဝိယ ပဘာသမုန္နာ ဟောန္တိ၊ တေသမ္ပိ ဃဋ္ဋကမဏိက-ပရိစ္ဆေဒလေခါဒိနိ သုဝိဘတ္တာနေဝ ဟုတ္ဝာ ပညာယန္တိ။ အယမဿ အရာနံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရတာ။

ယာယ ပန တံ နေမိယာ "သနေမိက"န္တိ ဝုတ္တံ၊ သာ ဗာလသူရိယရသ္မိ-ကလာပသိရိ ံ အဝဟသမာနာ ဝိယ သုရတ္တာသုဒ္ဓသိနိဒ္ဓပဝါဠမယာ ဟောတိ။ သန္ဓိသု ပနဿာ သဒ္ဓါရာဂဿသိရိကာ ရတ္တဇမ္ဗုနဒပဋ္ဋာ ဝဋ္ဋပရိစ္ဆေဒ-လေခါ သုဝိဘတ္တာ ဟုတ္ဝာ ပညာယန္တိ။ အယမဿ နေမိယာ သဗ္ဗာ-ကာရပရိပူရတာ။

နေမိမတ္ထလပိဋ္ဌိယံ ပနဿ ဒဿနံ ဒဿနံ အရာနံ အန္တရေ ဓမနဝံသော ဝိယ အန္တော သုသိရော ဆိဒ္ဒမတ္ထလဓိတော ဝါတဂါဟီ ပဝါဠဒတ္ထော ဟောတိ၊ ယဿ ဝါတေရိတဿ သုကုသလသမန္နာဟတဿ ပဒ္မဂိကတူရိယဿ ဝိယ သဒ္ဒေါ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ကမနီယော[၂] စ မဒနီယော စ ဟောတိ။ တဿ ခေါ ပန ပဝါဠဒတ္ထဿ ဥပရိ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဘောသု ပဿေသု သမော-သရိတကုသုမဒါမာနံ ဒ္ဝေ ပန္တိယော်တိ ဧဝံ သမောသရိတကုသုမဒါမပန္တိသတ-ဒ္ဝယပရိဝါရသေတစ္ဆတ္တသတဓာရိနာ ပဝါဠဒတ္ထသတေန သမုပသောဘိတ-နေမိပရိက္ခေပဿ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ နာဘိပနာဠိနံ အန္တော ဒ္ဝေ သိဟမုခါနိ ဟောန္တိ၊ ယေဟိ တာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏာ ပုတ္ထစန္ဒကိရဏကလာပသဿိရိကာ တရဏ-ရဝိသမာနရတ္တကမ္မလဂေဏ္ဍုကပရိယန္တာ အာကာသဂင်္ဂါတိသောဘံ အဝ-ဟသမာနာ ဝိယ ဒ္ဝေ မုတ္တကလာပါ သြလမ္ဗန္တိ။ ယေဟိ စက္ကရတနေန သဒ္ဒိ ံ အာကာသေ သမ္ပရိဝတ္တမာနေဟိ တိက္ခိ စက္ကာနိ ကေတော ပရိဝတ္တန္တာနိ ဝိယ ခါယန္တိ။[၃] အယမဿ သဗ္ဗသော သဗ္ဗာကာရပရိပူရတာ။

တံ ပနေတံ ဧဝံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ ပကတိယာ သာယမာသဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ အတ္တနော အတ္တနော ဃရဒ္ဝါရေ ပညတ္တာသနေသု နိသီဒိတ္ဝာ ပဝတ္တကထာ-သလ္လာပေသု မနုဿေသု ဝိထိစတုက္ကာဒိသု ကီဠမာနေ ဒါရကဇနေ နာတိ-ဥစ္စေန နာတိနီစေန ဝနသဏ္ဍမတ္ထကာသန္နေန အာကာသပ္ပဒေသေန ဥပသော-ဘယမာနံ ဝိယ, ရုက္ခသာခဂ္ဂါနိ ဒ္ဝါဒသယောဇနတော ပဋ္ဌာယ သုယျမာနေန

၁-သုဝိသုဒ္ဓဃနပဏ္ဍရရာဂဿသိရိကာ (သျာ) ၂-ခမနီယော (က)

သဒ္ဓောတာဘိလာသော ရာဇာ ဟောတိ။ ပရိဇနောပိဿ ဝိယဝစနပါဘတေန အာဂန္ဆာ တမတ္ထံ နိဝေဒေတိ။ အထ ရာဇာ ဗလဝပီတိပါမောဇ္ဇဖုဋ္ဌသရီရော ပလ္လင်္ကံ မောစေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ သီဟပဉ္ဇရသမီပံ ဂန္ဆာ တံ စက္ကရတနံ ဒိသွာ “သုတံ ခေါ ပန မေတ”န္တိ အာဒိကံ စိန္တေန်ာ စိန္တယတိ။ မဟာသုဒဿနဿာပိ သဗ္ဗံ တံ တထေဝ အပ္ပောသိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဒိသွာ ရညော မဟာ-သုဒဿနဿ။ပ။ အဿံ နု ခေါ အဟံ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ”တိ။ တတ္ထ **သော ဟောတိ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ**တိ ကိတ္တာဝတာ စက္ကဝတ္တီ ဟောတီတိ။ ကေဂုလဒ္ဓဂုလမတ္တမ္ပိ စက္ကရတနေ အာကာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဆာ ပဝတ္တေ ဇုဒ္ဓါနိ တဿ ပဝတ္တာပနတ္ထံ ယံ ကာတဗ္ဗံ၊ တံ ဒဿေန္တော **အထ ခေါ အာနန္ဒော**တိအာဒိမာဟ။

၂၄၄။ တတ္ထ **ဥဋ္ဌာယာသနာ**တိ နိသိန္နာသနတော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ စက္ကရတန-သမီပံ အာဂန္ဆာ။ **သုဝဏ္ဏာဘိင်္ကာရံ ဂဟေတ္ဝာ**တိ ဟတ္ထိသောဏ္ဍာသဒိသပနာင်္ဂံ သုဝဏ္ဏာဘိင်္ကာရံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ။ **အန္ဓဒေဝ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဒိံ စတု-ရင်္ဂိနိယာ သေနာယာ**တိ သဗ္ဗစက္ကဝတ္တိနဉ္စိ ဥဒကေန အဗ္ဘုက္ကိရိတ္ဝာ “အဘ်-ဝိဇိနာတု ဘဝံ စက္ကရတန”န္တိ ဝစနသမနန္တရမေဝ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဆာ စက္ကရတနံ ပဝတ္တာတိ။ ယဿ ပဝတ္တိသမကာလမေဝ[၂] သော ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ နာမ ဟောတိ။ ပဝတ္တေ ပန စက္ကရတနေ တံ အနုဗန္ဓမာနော ဝ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိယာနဝရံ အာရုယ္ဟ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂဆ္ဆတိ။ အထဿ ဆတ္တစာမရာဒိဟတ္ထော ပရိဇနော စေဝ အန္တေပုရဇနော စ တတော နာနာကာရကဗ္ဗုကကဝစာဒိသန္နာဟ-ဝိဘူသိတေန ဝိဝိဓာဘရဏပဘာသမုဇ္ဇလေန သမုဿိတဒ္ဓဇပဋာကာဒ္ဒိ-မဏ္ဍိတေန အတ္တနော အတ္တနော ဗလကာယေန သဒ္ဒိံ ဥပရာဇသေနာပတိ-ပဘုတယောပိ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဆာ ရာဇာနမေဝ ပရိဝါရေန္တိ။

ရာဇယုတ္တာ ပန ဇနသင်္ဂဟတ္ထံ နဂရဝိထိသု ဘေရိယော စရာပေန္တိ “တာတာ အမှာကံ ရညော စက္ကရတနံ နိဗ္ဗတ္တံ၊ အတ္တနော ဝိဘဝါနုရူပေန မဏ္ဍိတပသာဓိကာ သန္နိပတထာ”တိ။ မဟာဇနော ပန ပကတိယာ စက္က-ရတနသဒ္ဒေနေဝ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ပဟာယ ဂန္ဓပုပ္ဖာဒီနိ အာဒါယ သန္နိပတိ-တောဝ၊ သောပိ သဗ္ဗော ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဆာ ရာဇာနမေဝ ပရိဝါရေတိ။ ယဿ ယဿ ဟိ ရညော သဒ္ဒိံ ဂန္တုကာမတာစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော သော အာကာသဂတောဝ ဟောတိ။ ဧဝံ ဒွါဒသယောဇနာယာမဝိတ္ထာရာ ပရိသာ ဟောတိ။ တတ္ထ ကေပုရိသောပိ ဆိန္နဘိန္နသရီရော ဝါ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထော

၁-စိတ္တံ (သျာ) ၂-ပဝတ္တသမကာလမေဝ (က)

ဝါ နတ္ထိ။ သုစိပရိဝါရော ဟိ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ။ စက္ကဝတ္တိပရိသာ နာမ ဝိဇ္ဇာ-ဓရပုရိသာ ဝိယ အာကာသေ ဂစ္ဆမာနာ ဇုန္ဒုနိလမက်ိတလေ ဝိပ္ပကိဏ္ဏရတန-သဒိသာ ဟောတိ။ မဟာသုဒဿနသာဝိ တထေဝ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ "အန္တဒေဝ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဒိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယာ"တိ။

တံ ပန စက္ကရတနံ ရက္ခဂါနံ ဥပရုပရိ နာတိဥစ္စေန နာတိနီစေန ဂဂနပ္ပ-ဒေသေန ပဝတ္တတိ။ ယထာ ရက္ခာနံ ပုပ္ဖဖလပလ္လဝေဟိ အတ္ထိကာ၊ တာနိ သုခေန ဂဟေတုံ သက္ကောန္တိ။ ယထာ စ ဘူမိယံ ဋ္ဌိတာ "သေ ရာဇာ, သေ ဥပရာဇာ,ဒေသ သေနာပတိ"တိ သလ္လက္ခေတုံ သက္ကောန္တိ။ ဌာနာဒိသု စ ဋ္ဌိယာ-ပဏေသု ယော ယေန ဋ္ဌန္တိ၊ သော တေနေဝ ဂစ္ဆတိ။ စိတ္တကမ္မာဒိသိပ္ပ-ပသုတာ စေတ္ထ အတ္တနော အတ္တနော ကိစ္စံ ကရောန္တာယေဝ ဂစ္ဆန္တိ။ ယထေဝ ဟိ ဘူမိယံ၊ တထာ တေသံ သဗ္ဗကိစ္စာနိ အာကာသေဝ ဋ္ဌဿန္တိ။ ဧဝံ စက္ကဝတ္တိပရိသံ ဂဟေတ္ဝာ တံ စက္ကရတနံ ဝါမပဿေန သိနေရုံ ပဟာယ မဟာသမုဒ္ဒဿ ဥပရိဘာဂေန သတ္တသဟဿယောဇနပ္ပမာဏံ[1] ပုဗ္ဗဝိဒေဟံ ဂစ္ဆတိ။

တတ္ထ ယော ဝိနိဗ္ဘေဒေန ဒွါဒသယောဇနာယ, ပရိက္ခေပတော ဆတ္တိံသ-ယောဇနာယ ပရိသာယ သဒ္ဒဝေသက္ခမော သုလဘာဟာရူပကရဏော ဆာယု-ဒကသမ္ပန္နော သုစိသမတလော ရမဏီယော ဘူမိဘာဂေါ၊ တဿ ဥပရိ-ဘာဂေ တံ စက္ကရတနံ အက္ခာဟတံ ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ အထ တေန သညာဏေန သော မဟာဇနော ဩတရိတ္ဝာ ယထာရုစိ နဟာနဘောဇနာဒီနိ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရောန္တော ဝါသံ ကပ္ပေတိ။ မဟာသုဒဿနသာဝိ သဗ္ဗံ တထေဝ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ "ယသ္မိံ ခေါ ပနာနန္ဒ ပဒေသေ စက္ကရတနံ ပံတိဋ္ဌာတိ၊ တတ္ထ သော ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဒိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာ-ယာ"တိ။

ဧဝံ ဝါသံ ဥပဂတေ စက္ကဝတ္တိမှိ ယေ တတ္ထ ရာဇာနော၊ တေ "ပရစက္ကံ[2] အာဂတ"န္တိ သုတ္ဝာပိ နု ဗလကာယံ သန္နိပါတေတ္ဝာ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ ဟောန္တိ။ စက္ကရတနဿ ဟိ ဥပ္ပတ္တိသမနန္တရမေဝ နတ္ထိ သော သတ္တော နာမ၊ ယော ပစ္ဆတ္ထိကသညာယ တံ ရာဇာနံ အာရဗ္ဘ အာဝုဓံ ဥက္ခိပိတုံ ဝိသဟေယျ။ အယမာနုဘာဝေါ စက္ကရတနဿ။

၁-အဋ္ဌယောဇနသဟဿပ္ပမာဏံ (သျာ)　　၂-ပန စက္ကံ (သျာ)

စက္ကာနုဘာဝေန ဟိ တဿ ရညော၊
အရိ အသေသာ ဒမထံ ဥပေန္တိ။
အရိန္ဒမံ နာမ နရာဓိပဿ၊
တေနေဝ တံ ဝုစ္စတိ တဿ စက္ကန္တိ။

တဿာ သမ္ဗေါ တေ ရာဇာနော အတ္တနော အတ္တနော ရဇ္ဇသိရိဝိဘဝါနုရူပံ ပါဘတံ ဂဟေတ္ဝာ တံ ရာဇာနံ ဥပဂမ္မ သြနတသိရာ အတ္တနော မောဠိ-မဏိပဘာဘိသေကေန တဿ ပါဒပူဇံ ကရောန္တာ "ဟိ ဒေါ မဟာ-ရာဇာ"တိအာဒိဟိ ဝစနေဟိ တဿ ကိံကာရပဋိသာဝိတံ အာပဇ္ဇန္တိ။ မဟာသုဒဿနသာဝိ တဏှဝ အကံသု။ တေန ဝုတ္တံ "ယေ ဒေါ ပနာနန္ဒ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ။ပ။ အနုသာသ မဟာရာဇာ"တိ။

တတ္ထ **သ္ဝာဂတန္တိ** သု အာဂတံ။ ဧကသ္မိဉ္ဥိ အာဂတေ သောစန္တိ၊ ဂတေ နန္ဒန္တိ။ ဧကသ္မိံ အာဂတေ နန္ဒန္တိ၊ ဂတေ သောစန္တိ၊ တာဒိသော တုံ အာဂမနနန္ဒနော ဂမနသောစနော။ တဿာ တဝ အာဂမနံ သုအာဂမနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ပန ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ နာပိ "တ္တေကံ နာမ မေ အနုဝသံ ဗလိံ ဥပကပ္ပေထာ"တိ ဝဒတိ၊ နာပိ အညဿ ဘောဂံ အစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ အညဿ ဒေတိ။ အတ္တနော ပန ဓမ္မရာဇဘာဝဿ အနုရူပါယ ပညာယ ပါဏာတိပါတာဒိနိ ဥပပရိက္ခိတ္ဝာ ပေမနီယေန မဥ္ဇုနာ သရေန "ပဿထ တာတာ, ပါဏာတိပါတော နာမေသ အာသေဝိတော ဘာဝိတော ဗဟုလီ-ကတော နိရယသံဝတ္တနိကော ဟောတီ"တိအာဒိနာ နယေန ဓမ္မံ ဒေသေတ္ဝာ "ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော"တိအာဒိကံ သြဝါဒံ ဒေတိ။ မဟာသုဒဿနောပိ တဏှဝ အကာသိ၊ တေန ဝုတ္တံ "ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဧဝမာဟ 'ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော။ပ။ ယထာဘုတ္တဉ္စ ဘုဉ္ဇထာ'တိ"။ ကိံ ပန သဗ္ဗေပိ ရညော ဧကမံ သြဝါဒံ ဂဏှန္တိတိ။ ဗုဒ္ဓသာပိ တာဝ သဗ္ဗေ န ဂဏှန္တိ၊ ရညော ကိံ ဂဏှိဿန္တိတိ။ တဿာ ယေ ပဏ္ဍိတာ ဝိဘာဝိနော၊ တေ ဂဏှန္တိ။ သဗ္ဗေ ပန အနုယန္တာ ဘဝန္တိ။ တဿာ **ယေ ဒေါ ပနာနန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။

အထ တံ စက္ကရတနံ ဧဝံ ပုဗ္ဗဝိဒေဟဝါသိနံ သြဝါဒေ ဒိန္နေ ကတပါတရာသေ စက္ကဝတ္တိဗလေန ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဒာ ပုရတ္ထိမသမုဒ္ဒံ အဗ္ဘောဂါဟတိ။ ယထာ ယထာ စ တံ အဗ္ဘောဂါဟတိ၊ တထာ တထာ အဂဒဂန္ဓံ ဃာယိတ္ဝာ သံခိတ္တ-ဖဏော နာဂရာဇာ ဝိယ, သံခိတ္တဥိမိဝိပ္ဖါရံ ဟုတ္ဝာ သြဂန္ဓမာနံ မဟာသမုဒ္ဒ-သလိလံ ယောဇနမတ္တံ သြဂန္ဒာ အန္တောသမုဒ္ဒေ ဝေဠုရိယဘိတ္တိ ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ တခ်ဏညေဝ စ တဿ ရညော ပုညသိရိံ ဒဋ္ဌုကာမာနိ ဝိယ ဓမ္မာသမုဒ္ဒတလေ

ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနိ နာနာရတနာနိ တတော တတော အာဂန္ဒ္ဝာ တံ ပဒေသံ ပူရယန္တိ။ အထ သာ ရာဇပရိသာ တံ နာနာရတနပရိပူရံ မဟာသမုဒ္ဒတလံ ဒိသွာ ယထာရုစိ ဥစ္ဆင်္ဂါဒိဟိ အာဒိယတိ၊ ယထာရုစိ အာဒိန္နရတနာယ ပန ပရိသာယ တံ စက္ကရတနံ ပဋိနိဝတ္တတိ။ ပဋိနိဝတ္တမာနေ စ တသ္မိံ ပရိသာ အဂ္ဂတော ဟောတိ၊ မဇ္ဈေ ရာဇာ၊ အန္တေ စက္ကရတနံ။ တမ္ပိ ဇလနိမိဇလံ[1] ပလောဘိယမာနမိဝ စက္ကရတနသိရိယာ, အသဟမာနမိဝ စ တေန ဝိယောဂံ နေမိမက္ကာလပရိယန္တံ[2] အဘိဟနန္တံ နိရန္တရမေဝ ဥပဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ပုရတ္ထိမမဟာသမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပုဗ္ဗဝိဒေဟံ အာဝိဇိနိတွာ ဒက္ခိဏာသမုဒ္ဒပရိယန္တံ ဇမ္ဗုဒီပံ ဝိဇေတုကာမော စက္ကရတနဒေသိတေန မဂ္ဂေန ဒက္ခိဏာသမုဒ္ဒါဘိမုခော ဂစ္ဆတိ။ မဟာသုဒဿနောပိ တထေဝ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "အထ ခော အာနန္ဒ စက္ကရတနံ ပုရတ္ထိမံ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ပစ္ဆာတ္တရိတွာ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ပဝတ္တီ"တိ။

ဧဝံ ပဝတ္တမာနဿ ပန တဿ ပဝတ္တနဝိဓာနံ သေနာသန္နိဝေသော ပဋိရာဇဂဟနံ တေသံ[3] အနုသာသနိပဋိဟါနံ ဒက္ခိဏာသမုဒ္ဒအဇ္ဈောဂါဟနံ သမုဒ္ဒသလိလဿ ဩဂစ္ဆမာနံ ရတနာနံ အာဒါနန္တိ[4] သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝိဇိနိတွာ ပန တံ ဒဿဿာယော ဇမ္ဗုဒီပံ ဒက္ခိဏာသမုဒ္ဒ-တောပိ ပစ္ဆာတ္တရိတွာ သတ္တယောဇနသဟဿပ္ပမာဏံ အပရဂေါယာနံ ဝိဇေတုံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဂန္ဒွာ တမ္ပိ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ တထေဝ အာဝိဇိနိတွာ ပစ္ဆိမသမုဒ္ဒတောပိ ဥတ္တရိတွာ အဋ္ဌယောဇနသဟဿပ္ပမာဏံ ဥတ္တရကုရုံ ဝိဇေတုံ တထေဝ ဂန္ဒွာ တမ္ပိ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ တထေဝ အာဝိဇိယ ဥတ္တရ-သမုဒ္ဒတော ပစ္ဆာတ္တရတိ။

ဇော်ဝဝတာ ရညာ စက္ကဝတ္တိနာ စာတုရန္တာယ ပထဝိယာ အာမိပစ္စံ အဓိဂတံ ဟောတိ။ သော ဧဝံ ဝိဇိတဝိဇယော အတ္တနော ရဇ္ဇသိရိသမ္ပတ္တိ-ဒဿနတ္ထံ သပရိသော ဥဒ္ဓံ ဂဂနတလံ အဘိလင်္ဃိတွာ သုဝိကသိတပဒုမကုမုဒ-ပုဏ္ဍရိကဝနဝိစိတ္တေ စတ္တာရော ဇာတဿရေ ဝိယ ပဿသတပဿသတပရိတ္တဒီပ-ပရိဝါရေ စတ္တာရော မဟာဒီပေ ဩလောကေတွာ စက္ကရတနဒေသိတေနေဝ

၁-ဇလံ (က)
၂-တေသံ တေသံ (သျာ)
၃-နေမိမက္ကာလဿ ဒိဃန္တံ (သျာ)
၄-ဩဂ္ဂဏှန်ံ နာနာရတနာဒါနန္တိ (သျာ)

မဂ္ဂေန ယထာနုက္ကမံ အတ္တနော ရာဇဓာနိ ပဗ္ဗာဝန္တိ။ အထ တံ စက္ကရတနံ အန္တေပုရဒ္ဒါရံ သောဘယမာနံ ဝိယ ဟုတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ။

ဧဝံ ပတိဋ္ဌိတေ ပန တသ္မိံ စက္ကရတနေ ရာဇန္တေပုရေ ဥက္ကာဟိ ဝါ ဒီပိကာဟိ ဝါ ကိဉ္စိ ကရဏီယံ နတ္ထီတိ၊ စက္ကရတနောဘာသောယေဝ ရတ္တိံ အန္ဓကာရံ ဝိဓမတီယေဝ။ ယေ ပန အန္ဓကာရတ္ထိကာ ဟောန္တိ၊ တေသံ အန္ဓကာရမေဝ ဟောတိ။ မဟာသုဒဿနသာဝိ သဗ္ဗမေတံ တထေဝ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ဒက္ခိဏံ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂါဟေတ္ဝာ။ပ။ ဧဝရူပံ စက္ကရတနံ ပါတုရဟောသီ''တိ။

ဟတ္ထိရတနဝဏ္ဏနာ

၂၄၆။ ဧဝံ ပါတုဘူတစက္ကရတနဿေဝ စက္ကဝတ္တိနော အမစ္စော ပကတိ-မဂ်လဟတ္ထိဋ္ဌာနံ သမံ သုစိဘူမိဘာဂံ[1] ကာရေတ္ဝာ ဟရိစန္ဒနဒါဒီဟိ သုရဘိ-ဂန္ဓေဟိ ဥပလိမ္ပာပေတ္ဝာ ဟေဋ္ဌာ ဝိစိတ္တဝဏ္ဏသုရဘိကုသုမသမောကိဏ္ဏံ ဥပရိ သုဝဏ္ဏတာရကာနံ အန္တရန္တရာ သမောသရိတမနုညကုသုမဒါမပဋိမဏ္ဍိတ-ဝိတာနံ ဒေဝဝိမာနံ ဝိယ အဘိသန်ရိတ္ဝာ ''ဧဝရူပဿ နာဂမ ဒေဝ ဟတ္ထိ-ရတနဿ အာဂမနံ စိန္တေထာ''တိ ဝဒန္တိ။ သော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ မဟာ-ဒါနံ ဒတ္ဝာ သီလာနိ စ သမာဒါယ တံ ပုညသမ္ဘတ္တိံ အာဝဇ္ဇန္တော နိသီဒိ။ အထဿ ပုညာနုဘာဝစောဒိတော ဆဒ္ဒန္တကုလာ ဝါ ဥပေါသထကုလာ ဝါ တံ သက္ကာရဝိသေသံ အနုဘဝိတုကာမော တရုဏရဝိမဏ္ဍလာဘိရတ္တစရဏဂိဝါ-မုခပဋိမဏ္ဍိတဝိသုဒ္ဓသေတသရိရော သတ္တပတိဋ္ဌော သုသဏ္ဌိတအင်္ဂပစ္စင်္ဂသန္နိ-ဝေသော ဝိကသိတရတ္တပဒုမစာရုပေါက္ခရော ဇုဒ္ဓိမာ ယောဂိ ဝိယ ဝေဟာသ-ဂမနံသမတ္ထော မနောသိလာစုဏ္ဏရဇ္ဇုတပရိယန္တော ဝိယ ရဇတပဗ္ဗတော ဟတ္ထိသေဋ္ဌော အာဂန္ဆာ တသ္မိံ ပဒေသေ တိဋ္ဌတိ။ သော ဆဒ္ဒန္တကုလာ အာဂစ္ဆန္တော သတ္တပ္ပကာရေဋ္ဌော အာဂစ္ဆတိ။ ဥပေါသထကုလာ အာဂစ္ဆန္တော သတ္တဂေဋ္ဌော။ ပါဋိယံ ပန ဥပေါသထော နာဂရာဇာ ဇုဏ္ဏော အာဂတံ။ နာဂရာဇာ နာမ ကဿစိ အပရိဘောဂေါ၊ သတ္တပ္ပကာရေဋ္ဌော အာဂစ္ဆတိတိ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ။ သ္ဝာယံ ပုရိတစက္ကဝတ္တိဝတ္တာနံ စက္ကဝတ္တိနံ ဝုတ္တနယေနေဝ စိန္တယန္တော နံ အာဂစ္ဆတိ။ မဟာသုဒဿနဿ ပန သယမေဝ ပကတိမဂ်လ-ဟတ္ထိဋ္ဌာနံ အာဂန္ဆာ တံ ဟတ္ထိံ အပနေတ္ဝာ တတ္ထ အဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ပုန စပရံ အာနန္ဒ။ပ။ နာဂရာဇာ''တိ။

၁-ပဏိသုဒ္ဓံ ဘူမိဘာဂံ (သျာ)

ဧဝံ ပါတုဘူတံ ပန တံ ဟတ္ထိရတနံ ဒိသွာ ဟတ္ထိဂေါပကာဒယော ဟဋ္ဌ-ဟဋ္ဌာ ဝေဂေန ဂန္ဆာ ရညော အာရောစေန္တိ။ ရာဇာ တုရိတတုရိတော အာဂန္ဆာ တံ ဒိသွာ ပသန္နစိတ္တော "ဘဒ္ဒကံ ဝတ ဘော ဟတ္ထိယာနံ, သစေ ဒမထံ ဥပေယျာ"တိ စိန္တယန္တော ဟတ္ထိံ ပသာရေတိ။ အထ သော ဃရဓေနုဝဏ္ဏကော ဝိယ ကလ္လော သြလမ္ဗိတ္ထော သုရတဘာဝံ ဒဿေန္တော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမတိ။ ရာဇာ တံ အာရောဟိတုကာမော ဟောတိ။ အထဿ ပရိဇနော အဓိပ္ပါယံ ဥတ္ဝာ တံ ဟတ္ထိရတနံ သုဝဏ္ဏဒ္ဓဇံ သုဝဏ္ဏာလင်္ကာရံ ဟေမဇာလပရိက္ခိတ္တံ ကတ္ဝာ ဥပနေန္တိ။ ရာဇာ တံ အနိသီဒါပေတ္ဝာဝ သတ္တရတနမယဉ္စ နိဿေဏိယာ အာရုယှ အာကာသဂမနနိန္နစိတ္တော ဟောတိ။ တဿ သဟ စိတ္တုပ္ပါဒေနေဝ သော နာဂရာဇာ ရာဇဟံသော ဝိယ ဇုန္ဒနိလမဂ်ိပဘာဇာလံ နိလဂဂနတလံ အဘိလဃ်တိ။ တတော စက္က-စာရိကာယ ဝုတ္တနယေနေဝ သကလရာဇပရိသာ။ ဇုတိ သပရိသော ရာဇာ အန္တောပါဘရာသေယျဝ သကလပထဝိံ အနုသံယာယိတ္ဝာ ရာဇဓာနိံ ပစ္စာဂန္ဆိ။ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကံ စက္ကဝတ္တိနော ဟတ္ထိရတနံ ဟောတိ။ မဟာ-သုဒဿနသာပိ တာဒိသမေဝ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဒိသွာ ရညော။ပ။ ပါတုရဟောသီ"တိ။

အဿရတနဝဏ္ဏနာ

၂၄၇။ ဧဝံ ပါတုဘူတဟတ္ထိရတနသ ပန စက္ကဝတ္တိနော အမစ္စာ ပဂေ်တိ-မဂ်လအဿဒ္ဓာနံ သုစိသမတလံ ကာရေတ္ဝာ အလင်္ကရိတ္ဝာ စ ပုရိမနယေနေဝ ရညော တဿ အာဂမနစိန္တနတ္ထံ ဥဿာဟံ ဇနေန္တိ။ သော ပုရိမနယေနေဝ ဟတ္ထိရတနမာနနသဏ္ဌာနော သမာဒိန္နသိလဗ္ဘတော ပါသာဒတလေ သုခနိသိန္နော ပုညသမ္ဘတ္တိံ သမနုဿရတိ။ အထဿ ပုညာနုဘာဝစောဒိတော သိန္ဓဝ-ကုလတော ဝိဇ္ဇုလတာဝိနဒ္ဓသရဒကာလသေတဝလာဟကရာသိသဿိရိကော ရတ္တပါဒေါ ရတ္တတုဏ္ဍော စန္ဒပ္ပဘာပုဇ္ဇသဒိသသုဒ္ဓသိနိဒ္ဓဃနသံဟတသရိရော[1] ကာကဂိဝါ ဝိယ ဇုန္ဒနိလမဏိ ဝိယ စ ကာဠဝဏ္ဏေန သိသေန သမန္နာဂတတ္တာ **ကာဠသိသော** သုဒ္ဓ၊ ကပ္ပေတ္ဝာ ဌပိတေဟိ ဝိယ မုဇ္ဇသဒိသေဟိ သဏ္ဌဝန္နဥဇု-ဂတေဟိ ကေသေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ **မုဇ္ဇကေသော** ဝေဟာသင်္ကမော **ဝလာဟကော နာမ အဿရာဇာ** အာဂန္ဆာ တသ္မိံ ဌာနေ ပတိဋ္ဌာတိ။ မဟာသုဒဿနသ ပနေသ ဟတ္ထိရတနံ ဝိယ အာဂတော။ သေသံ သဗ္ဗံ

၁-သဃ်ာတသရိရော (သျာ၊က)

ဟာဏ်ိရတနေ ဝုတ္တာနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပံ အဿရတနံ သန္ဓာယ ဘဂဝါ "ပုန စပရ"န္တိအာဒိမာဟ။

မဏိရတနဝဏ္ဏနာ

၂၄၈။ ဧဝံ ပါတုဘူတအဿရတနဿ ပန ရညော စက္ကဝတ္တိနော စတု-ဟတ္ထာယာမံ သကဋနာဘိသမပရိဏာဟံ ဥဘောသု အန္တေသု ကဏ္ဏိကပရိ-ယန္တတော ဝိနိဂ္ဂတေဟိ သုပရိသုဒ္ဓမုတ္တာကလာပေဟိ ဒ္ဝိဟိ ကဉ္စနပဒုမေဟိ အလင်္ကတံ စတုရာသီတိမဏိသဟဿပရိဝါရံ တာရာဂဏပရိဝုတဿ ပုဏ္ဏ-စန္ဒဿသိရိံ ဖရမာနံ ဝိယ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတတော ဝိမဏိရတနံ အာဂန္တွတိ။ တဿဝံ အာဂတဿ မုတ္တာဇာလကေ ဌပေတွာ ဝေဋ္ဌပရမ္မုခာယ သဋ္ဌိဟတ္ထပ္ပမာဏံ အာကာသံ အာရောပိတဿ ရတ္တိဘာဂေ သမန္တာ ယောဇနပ္ပမာဏံ ဩကာသံ အာဘာ ဖရတိ၊ ယာယ သဗ္ဗော သော ဩကာသော အရဏ္ဏဂမနဝေလာ ဝိယ သဗ္ဗာတာလောကော ဟောတိ။ တတော ကဿကာ ကသိကမ္မံ ဝါဏိဇာ အာပဏဋ္ဌါနံ တေ တေ သိပ္ပိနော တံ တံ ကမ္မန္တံ ပယောဇေန္တိ "ဒိဝါ"တိ မညမာနာ။ မဟာသုဒဿနသာဝိ သဗ္ဗံ တံ တထေဝ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ "ပုန စပရံ အာနန္ဒ။ပ။ မဏိရတနံ ပါတုရဟောသီ"တိ။

ဣတ္ထိရတနဝဏ္ဏနာ

၂၄၉။ ဧဝံ ပါတုဘူတမဏိရတနဿ ပန စက္ကဝတ္တိနော ဝိသယသုခ-ဝိသေသဿ ဝိသေသကာရဏံ ဣတ္ထိရတနံ ပါတုဘဝတိ။ မဒ္ဒရာဇကုလတော ဝါ ဟိဿ အဂ္ဂမဟေသိ အာနေန္တိ, ဥတ္တရကုရုတော ဝါ ပုညာနုဘာဝေန သယံ အာဂစ္ဆတိ။ အဝသေသာ ပနဿာ သမ္ပတ္တိ "ပုန စပရံ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဣတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ၊ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ"တိ-အာဒိနာ နယေန ပါဠိယံယေဝ အာဂတာ။

တတ္ထ သဏ္ဌာနပါရိပူရိယာ အဓိကံ ရူပံ အဿာတိ **အဘိရူပါ**။ ဒိဿမာနာဝ စက္ခူနိ ပိဏာယတိ၊ တသ္မာ အညံ ကိစ္စဝိက္ခေပံ ဟိတ္ဝာပိ ဒဋ္ဌုမ္ဘာတိ **ဒဿနီယာ**။ ဒိဿမာနာဝ သောမနဿဝသေန စိတ္တံ ပသာဒေတီတိ **ပါသာဒိကာ**။ **ပရမာယာ**တိ ဧဝံ ပသာဒါဝဟတ္တာ ဥတ္တမာယ။ **ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာ**တိ ဝဏ္ဏသုန္ဒရတာယ။ **သမန္နာဂတာ**တိ ဥပေတာ။ **အဘိရူပါ** ဝါ ယသ္မာ နာတိ-ဒီဃာ နာတိရဿာ။ **ဒဿနီယာ** ယသ္မာ နာတိကိသာ နာတိထူလာ။

၁-ဝိပုလပဗ္ဗတတော (သျာ) ဝိဒူရပဗ္ဗတတော (?)

ပါသာဒိကာ ယသ္မာ နာတိကာဠိကာ နာစ္ဆောဒါတာ။ **ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရ-တာယ သမန္နာဂတာ** ယသ္မာ အဘိက္ကန္တာ မာနုသိဝဏ္ဏံ အပဟိတ္ထာ ဒိဗ္ဗဝဏ္ဏံ။ မနုဿာနဉ္စ ဝဏ္ဏာဘာ ဗဟိ န နိစ္ဆရတိ။ ဒေဝါနံ ပန အတိဒုရမ္ပိ နိစ္ဆရတိ။

တဿာ ပန ဒ္ဝါဒသဟတ္ထုပ္ပမာဏံ ပဒေသံ သရီရာဘာ ဩဘာသေတိ။ နာတိဒီဃာဒီသု စဿာ ပဌမယုဂဠေန အာရောဟသမ္ပတ္တိ၊ ဒုတိယယုဂဠေန ပရိဏာဟသမ္ပတ္တိ၊ တတိယယုဂဠေန ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိ ဝုတ္တာ။ ဆဟိ ဝါဝိ ဧတေဟိ ကာယဂိပတ္တိယာ အဘာဝေါ, **အတိက္ကန္တာ မာနုသိဝဏ္ဏာ**နိ္တ ဒုမိနာ ကာယသမ္ပတ္တိ ဝုတ္တာ။ **တူလပိစုနော ဝါ ကပ္ပါသပိစုနော** ဝါတိ သပ္ပိမဏ္ဍေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဒ္ဝေပိတသ သတဝါရဂိဟတသ[1] တူလပိစုနော ဝါ ကပ္ပါသပိစုနော ဝါ။ **သီတေ**တိ ရညော သီတကာလေ။ **ဥဏှေ**တိ ရညော ဥဏှကာလေ။ **စန္ဒန-ဂန္ဓော**တိ နိစ္စကာလမေဝ သုပိသိတသ အဘိနဝသ စတုဇ္ဇာတိသမာယော-ဇိတသ ဟရိစန္ဒနသ ဂန္ဓော ကာယတော ဝါယတိ။ **ဥပ္ပလဂန္ဓော ဝါယတီ**တိ ဟသိတကထိတကာလေသု မုခတော တဒ်ဏံ ဝိကသိတသေဝ နီလုပ္ပလသ အတိသုရဘိဂန္ဓော ဝါယတိ။

ဧဝံ ရူပသမ္ပတ္တိယာ ဂန္ဓသမ္ပတ္တိယုတ္တာယ ပနဿာ သရီရသမ္ပတ္တိယာ အနုရူပံ အာစာရံ ဒသေတုံ **တံ ခေါ ပနာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ရာဇာနံ ဒိသ္ဝာ နိသိန္နာသနတော အဂ္ဂဒ္ဝါ ဝိယ ပဌမမေဝ ဥဋ္ဌာတိတိ **ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနီ**။ တသ္မိံ နိသိန္နေ တသ တာလဝဏ္ဏေန ဗီဇနာဒိကိစ္စံ ကတ္ဝာ ပစ္ဆာ နိပတတိ နိသီဒတိတိ **ပစ္ဆာနိပါတိနီ**။ ကိံ ကရောမိ တေ ဒေဝါတိ ဝါစာယ ကိံကာရံ ပဋိသာဝေတိတိ **ကိံကာရပဋိသာဝိနီ**။ ရညော မနာပမေဝ စရတိ ကရောတိတိ **မနာပစာရိနီ**။ ယံ ရညော ပိယံ၊ တဒေဝ ဝဒတိတိ **ပိယဝါဒိနီ**။

ဣဒါနိ "သ္ဝာသာ အာစာရော ဘာဝဝိသုဒ္ဓိယာဝ[2], န သာဒ္ဒေယ္ယနာ"တိ ဒသေတုံ **တံ ခေါ ပနာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **နော အတိစရိ**တိ န အတိက္ကမိတ္ဝာ စရိ၊ ဒ္ဝပေတ္ဝာ ရာဇာနံ အညံ ပုရိသံ စိတ္တေနပိ န ပတ္ထေသိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တတ္ထ ယေ တသာ အာဒိမှိ "အဘိရူပါ"တိအာဒယော အန္တေ "ပုဗ္ဗုဋ္ဌာ-ယိနီ"တိအာဒယော ဂုဏာ ဝုတ္တာ၊ တေ ပကတိဂုဏာ ဧဝ။ "အတိက္ကန္တာ မာနုသိဝဏ္ဏာ"နိ္တအာဒယော ပန စက္ကဝတ္တိနော ပုညံ ဥပနိဿာယ စက္ကရတန-ပါတုဘာဝတော ပဌာယ ပုရိမကမ္မာနုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-သတ္တာဓာ ဝိဟတသ (သျာ) ၂-ဘာဝ ဝိသုဒ္ဓိယာဝ (သျာ)

အဘိရူပတာဒိကာပိ ဝါ စက္ကရတနပါတုဘာဝတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗာကာရ-ပရိပူရာ ဇာတာ။ တေနာဟ ''ဧဝရူပံ ဣဒ္ဓိရတနံ ပါတုရဟောသီ''တိ။

ဂဟပတိရတနဝဏ္ဏနာ

၂၅၀။ ဧဝံ ပါတုဘူတဇဋ္ဌိရတနဿ ပန ရညော စက္ကဝတ္တိနော ဓန-ကရဏီယာနံ ကိစ္စာနံ ယထာသုခံ ပဝတ္တနတ္ထံ ဂဟပတိရတနံ ပါတုဘဝတိ။ သော ပကတိယာဝ မဟာဘောဂေါ, မဟာဘောဂကုလေ ဇာတော။ ရညော ဓနရာသိဝမုကော သေဋ္ဌိဂဟပတိ ဟောတိ။ စက္ကရတနာနုဘာဝသဟိတံ ပနဿ ကမ္မဝိပါကဇံ ဒိဗ္ဗစက္ခု ပါတုဘဝတိ၊ ယေန အန္ဓေါပထဝိယမ္ပိ ယောဇနန္တရိကာရေ နိဓိံ ပဿတိ၊ သော တံ သမ္ပတ္တိံ ဒိဿာ တုဋ္ဌမာနသော ဂန္ဒွာ ရာဇာနံ ဓနေန ပဝါရေတွာ သမ္ဗာနိ ဓနကရဏီယာနိ သမ္ပာဒေတိ။ မဟာသုဒဿနဿာပိ တထေဝ သမ္ပာဒေသိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ပုန စပရံ အာနန္ဒ။ ပ။ ဧဝရူပံ ဂဟပတိရတနံ ပါတုရဟောသီ''တိ။

ပရိဏာယကရတနဝဏ္ဏနာ

၂၅၁။ ဧဝံ ပါတုဘူတဂဟပတိရတနဿ ပန ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သမ္ဗဂိစ္ဆသံဝိဓာနသမတ္ထံ ပရိဏာယကရတနံ ပါတုဘဝတိ။ သော ရညော ဇေဋ္ဌပုတ္တောဝ ဟောတိ။ ပကတိယာ ဧဝ သော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ဝိဘာဝီ။ ရညော ပုညာနုဘာဝံ နိဿာယ ပနဿ အတ္တနော ကမ္မာနုဘာဝေန ပရစိတ္တဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယေန ဒွါဒသယောဇနာယ ရာဇပရိသာယ စိတ္တာစာရံ ဉတွာ ရညော ဟိတေ စ အဟိတေ စ ဝဝတ္ထပေတုံ သမတ္ထော ဟောတိ၊ သောပိ တံ အတ္တနော အာနုဘာဝံ ဒိဿာ တုဋ္ဌဟဒယော ရာဇာနံ သမ္ဗဂိစ္ဆာနု-သာသနေန ပဝါရေတိ။ မဟာသုဒဿနမ္ပိ တထေဝ ပဝါရေသိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ပုန စပရံ။ ပ။ ပရိဏာယကရတနံ ပါတုရဟောသီ''တိ။

တတ္ထ **ဒွေတေဘဲ ဒွေတေ**ဏ္ဍိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနဏ္ဍရေ ဒွေတေဘဲ ဒွေတေါ့။

စတုဋ္ဌိသမန္နာဂတဝဏ္ဏနာ

၂၅၂။ **သမဝေပါကိနိယာ**တိ သမဝိပါစနိယာ[1]။ **ဂဟကိယာ**တိ ကမ္မဇ-တေဇောဓာတုယာ။ တတ္ထ ယသ္မာ ဘုတ္တမတ္တောဝ အာဟာရော ဇီရတိ၊ ယသ္မာ

၁-သမဝိပါကိနိယာ (သျာ)

ဝါ ပန ပုဋ္ဌဘတ္တံ ဝိယ တတ္ထေဝ တိဋ္ဌတိ၊ ဥဘောပေတေ နု သမဝေပါကိနိယာ သမန္နာဂတာ။ ယဿ ပန ပုန ဘတ္တကာလေ ဘတ္တဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ၊ အယံ သမဝေပါကိနိယာ သမန္နာဂတောတိ။

ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရက်ိဝတ္ထုနာ

၂၅၃။ **မာပေသိ ခေါ**ဘိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတ္ဝာ ဇနရာသိံ ကာရေတ္ဝာ နု မာပေသိ၊ ရညော ပန သဟ စိတ္တုပ္ပါဒေနေဝ ဘူမိံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ စတုရာသိတိ ပေါက္ခရက်ိသဟဿာနိ နိမ္မတ္တိံသု။ တာနိ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ဒ္ဝီဟိ ဝေဒိကာဟိ**တိ ကောယ ဇဋ္ဌကာနံ ပရိယန္တေယေဝ ပရိက္ခိတ္တာ ကောယ ပရိဝေဏပရိန္တေဒပရိယန္တေ။ **တေဒဟောသိ**တိ ကသ္မာ အဟောသိ။ ကေဒိဝသံ ကိရ နဟတ္ဝာ စ ပိဝိတ္ဝာ စ ဂန္ဓဉ္စ မဟာဇနံ မဟာပုရိသော သြလောကေတ္ဝာ ဇဂမေ ဥမ္မတ္တကဝေသေနေဝ ဂန္ဓဉ္စ။ သစေ ဧတေသံ ဣတ္ထိ ပိဋ္ဌနုပဟတိ ဘဝေယျုံ၊ ဘဒ္ဒကံ သိယာတိ။ အထသ တေဒဟောသိ။ တတ္ထ **သဗ္ဗောတုက**န္တိ ပုပ္ဖံ နာမ ကေသ္မိံယေဝ ဥတုမ္ဟိ ပုပ္ဖတိ။ အဟံ ပန တထာ ကရိဿာမိ ‘‘ယထာ သဗ္ဗေသု ဥတူသု ပုပ္ဖိသတိ’’တိ စိန္တေသိံ။ **ရောပါပေသီ**တိ နာနာဝဏ္ဏဥပ္ပလဗီဇာဒီနိ တတော တတော အာဟရာပေတ္ဝာ နု ရောပါပေသိ၊ သဟ စိတ္တုပ္ပါဒေနေဝ ပနဿ သဗ္ဗံ ဇဏ္ဏုတိ။ တံ လောကော ရညာ ရောပိတန္တိ မညိ။ တေန ဝုတ္တံ ‘‘ရောပါပေသီ’’တိ။ တတော ပဌာယ မဟာဇနော နာနပ္ပကာရံ ဇလဇ-ထလဇမာလံ ပိဋ္ဌိတ္ဝာ နက္ခတ္တံ ကီဋမာနော ဝိယ ဂစ္ဆတိ။

၂၅၄။ အထ ရာဇာ တတော ဥတ္တရိပိ ဇနံ သုခသမပ္ပိတံ ကာတုကာမော “ယန္နု[1]နာဟံ ဇဂမာသံ ပေါက္ခရက်ိနံ တိရေ[2]’’တိအာဒိနာ ဇနဿ သုခဝိဓာနံ စိန္တေတ္ဝာ သဗ္ဗံ အကာသိ။ တတ္ထ **နာဂပေသု**န္တိ အညော သရိရံ ဥဇ္ဇုံ့သိ၊ အညော စုဏ္ဏာနိ ယောဇေသိ၊ အညော တိရေ[2] နဟာယန္တသ ဥဒကံ အာဟရိ၊ အညော ဝတ္ထာနိ ပဒိဋ္ဌဟေသိ စေဝ အဒါသိ စ။

ပဒ္မပေသိ ခေါတိ ကထံ ပဋ္ဌပေသိ။ ဇဂတ္တိနဉ္စ ပုရိသာနဉ္စ အနုဆ္ဆဝိကေ အလင်္ကာရေ ကာရေတ္ဝာ ဇဂတ္တိမတ္တမေဝ တတ္ထ ပရိစာရဝသေန သေသံ သဗ္ဗံ ပရိစ္စာဂဝသေန ဒ္ဝေတ္ဝာ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဒါနံ ဒေတိ၊ တံ ပရိဘုဉ္ဇထာတိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ မဟာဇနော ပေါက္ခရက်ိတိရံ အာဂန္ဒ္ဝာ နဟတ္ဝာ ဝတ္ထာနိ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ နာနာဂန္ဓေဟိ ဝိလိတ္တော ပိဋ္ဌနုဝိစိတ္တမာလော

၁-သုခဝိဓာနံဝ (သျာ၊ က)　　၂-ပေါက္ခရက်ိတိရေ (သျာ)

ဒါနဂ္ဂံ ဂန္ဓာ အနေကပ္ပကာရေသု ယာဂုဘတ္တာခဇ္ဇကေသု အဌပိဓပါနေသု စ ယော ယံ ဣစ္ဆတိ၊ သော တံ ခါဒိတ္ဝာ စ ပိဝိတ္ဝာ စ နာနာဝတ္ထာနိ ခေါမသုခုမာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝါသေတ္ဝာ သမ္မတ္တိံ အနုဘဝိတ္ဝာ ယေသံ တာဒိသာနိ အတ္ထိ၊ တေ သြဟာယ ဂစ္ဆန္တိ။ ယေသံ ပန နတ္ထိ၊ တေ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဟတ္ထိအဿယာနာဒိသုပိ နိသီဒိတ္ဝာ ထောကံ ဝိစရိတ္ဝာ အနတ္ထိကာ သြဟာယ, အတ္ထိကာ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝရသယနေသု နိပဇ္ဇိတ္ဝာ သမ္မတ္တိံ အနုဘဝိတ္ဝာ အနတ္ထိကာ သြဟာယ, အတ္ထိကာ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဣတ္ထိဟိပိ သဒ္ဓိံ သမ္မတ္တိံ အနုဘဝိတ္ဝာ အနတ္ထိကာ သြဟာယ, အတ္ထိကာ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ။ သတ္တဝိဓရတနပသာနောနိ စ ပသာဓေတ္ဝာပိ သမ္မတ္တိံ အနုဘဝိတ္ဝာ အနတ္ထိကာ သြဟာယ, အတ္ထိကာ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ။ တမ္ပိ ဒါနံ ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ ဒီယတေဝ။ ဇမ္ဗုဒီပဝါသိကာနံ အညံ ကမ္မံ နတ္ထိ၊ ရညော ဒါနံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာဝ ဝိစရန္တိ။

၂၅၅။ အထ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ စိန္တေသုံ "အယံ ရာဇာ ဧဝရူပံ ဒါနံ ဒဒန္တောပိ 'မယ္ပံ တဏ္ဍုလာဒီနိ ဝါ ခိရာဒီနိ ဝါ ဒေထာ'တိ န ကိဉ္စိ အာဟရာပေတိ၊ န ခေါ ပန အမ္ဟာကံ 'ရာဇာ အာဟရာပေတိ'တိ တုဏှီမာသိတုံ ပတိရူပ"န္တိ တေ ဗဟုံ သာပတေယျံ သံဟရိတ္ဝာ ရညော ဥပနာမေသုံ။ တသ္မာ "အထ ခေါ အာနန္ဒ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ"တိအာဒိမာဟ။ **ဧဝံ သမစိန္တေသု**န္တိ ကသ္မာ ဧဝံ စိန္တေသုံ။ ကဿစိ ဃရတော အပ္ပံ အာဟာတံ, ကဿစိ ဗဟု။ တသ္မိံ ပဋိသံဟရိယမာနေ "ကိံ တဝေဝ ဃရတော သုန္နံ အာဟာတံ, နု မယ္ပံ ဃရတော၊ ကိံ တဝေဝ ဃရတော ဗဟု နု မယ္ပ"န္တိ ဧဝံ ကလဟသဒ္ဒေါပိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ သော မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ။

၂၅၆။ **ဧကိ တ္ဝံ သမ္မာ**တိ ဧကိ တ္ဝံ ဝယဿ[1]။ **ဓမ္မံ နာမ ပါဿဒ**န္တိ ပါသာဒသဿ နာမံ အာရောပေတ္ဝာဝ အာဏာပေသိ[2]။ ဝိသကမ္မော ပန ကိဝ[3]ဟန္တော ဒေဝ ပါသာဒေါ ဟောတူတိ ပဋိပုစ္ဆိတ္ဝာ ဒိဿတော ယောဇနံ ဝိတ္ထာရတော အနုယောဇနံ သမ္ဘရတနမယော၀ ဟောတူတိ ဝုတ္တေပိ ဧဝံ ဟောတု ဘဒ္ဒံ တဝ ဝစနန္တိ တသ္မ ပဋိသုဏိတ္ဝာ ဓမ္မရာဇာနံ သမ္ပဋိစ္ဆာပေတ္ဝာ မာပေသိ။ တတ္ထ **ဧဝံ ဘဒ္ဒံ တဝါတိ ဧေါ အာနန္ဒာ**တိ ဧဝံ ဘဒ္ဒံ တဝ ဣတိ ဧေါ အာနန္ဒ။ **ပဋိသုတ္ဝာ**တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ၊ ဝတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **တုဏှီဘာဝေနာ**တိ

၁-ဝယသ (သျာ) ၂-မာပေသိ (က) ၃-ကိံဝ (က)

သမဏဓမ္မပဋိပတ္တိကရဏောကာသော မေ ဘဝိဿတီတိ ဇာနန္တော တုဏ္ဍီ-ဘာဝေန အဓိဝါသေသိ။ **သာရမယော**တိ စန္ဒနသာရမယော။

၂၅၇။ **ဒွီဟိ ဝေဒိကာဟီ**တိ ဩဎ္ဌ ကော ဝေဒိကာ ပနဿ ဥဏ္ဍိသမတ္ထကေ အဟောသိ၊ ကော ဟေဋ္ဌာ ပရိဏ္ဍာဒမတ္ထကေ။

၂၅၈။ **ဒုဋ္ဌိက္ခော အဟောသီ**တိ ဒုဉ္ဇဋ္ဌိက္ခော၊ ပဘာသမ္ပတ္တိယာ ဒုဋ္ဌသောတိ အတ္ထော။ **မုသတီ**တိ ဟရတိ ဖန္ဒာပေတိ နိစ္စလဘာဝေန ပတိဋ္ဌာတုံ န ဒေတိ။ **ဝိဇ္ဈေ**တိ ဥဇ္ဇိဒ္ဓေ၊ မေဃဝိဂမေန ဒူရီဘူတေတိ အတ္ထော။ **ဒေဝေ**တိ အာကာသေ။

၂၅၉။ **မာပေသိ ခေါ**တိ အဟံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပေါက္ခရဏိံ မာပေမိ၊ တုမ္ဟာကံ ဃရာနိ ဘိန္ဒထာတိ နဇံ ကာရေတ္ဝာ မာပေသိ။ စိတ္တပ္ပါဒဝသေနေဝ ပနဿ ဘူမိံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ တထာရူပါ ပေါက္ခရဏီ အဟောသိ။ **တေ သဗ္ဗကာမေဟီ**တိ သဗ္ဗေဟိ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဝတ္ထူဟိ၊ သမဏော သမဏပရိက္ခာရေဟိ, ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏပရိက္ခာရေဟိ သန္တပ္ပေသိတိ။

ပဌမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗျာနသမ္ပတ္တိဝဏ္ဏနာ

၂၆၀။ **မဟိဒ္ဓိကော**တိ စိတ္တုပ္ပါဒဝသေနေဝ စတုရာသီတိပေါက္ခရဏီ-သဟဿာနံ နိဗ္ဗတ္တိသမ်ါတာယ မဟတိယာ ဣဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော။ **မဟာနု-ဘာဝေါ**တိ တေသံယေဝ အနုဘဝိတဗ္ဗာနံ မဟန္တတာယ မဟာနုဘာဝေန သမန္နာဂတော။ **သေယျထိဒ**န္တိ[1] နိပါတော၊ တဿ "ကတမေသံ တိဏ္ဏ"န္တိ အတ္ထော။ **ဒါနသာ**တိ သမ္ပတ္တိပရိစ္စာဂသာ။ **ဒမသာ**တိ အာဋဝကသုတ္တေ ပညာ ဒမောတိ အာဂတော။ ဣဓ အတ္တာနံ ဒမေန္တေန ကတံ ဥပေါသထကမ္မံ။ **သံယမသာ**တိ သီလသာ။

မေဓိသုတ္တပုဗ္ဗယောဂဝဏ္ဏနာ

ဣဓ ဌတ္ဝာ ပနဿ ပုဗ္ဗယောဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော—ရာဇာ ကိရ ပုဗ္ဗေ ဂဟပတိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တေန စ သမယေန ဓရမာနကသ္သဝ ဂဿပ-ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ကော ထေရော အရဉ္ဉေ ဝါသံ ဝသတိ၊ မေဓိသတ္ထော

၁-သေယျထိဒန္တိ (သျာ) ၂-သံ ၁-၂၁၇၊ ခု ၁-၃၀၇-ဝိဋ္ဌေသု။

အတ္တနော ကမ္မေန အရညံ ပဝိဋ္ဌော ထေရံ ဒိသွာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ထေရဿ နိသဇ္ဇနဋ္ဌာနံ စင်္ကမနဋ္ဌာနာနိ သြလောကေတွာ ပုစ္ဆိ "ဣဓေဝ ဘန္တေ အယျော ဝသတိ"တိ။ အာမ ဥပါသကာတိ သုတွာ "ဣဓေဝ အယျသ ပတ္တသာလံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ"တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော ကမ်ံ ပဟာယ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရံ ကောဋ္ဌေတွာ ပတ္တသာလံ ကတွာ ဆာဒေတွာ ဘိတ္တိယော မတ္တိကာယ လိမ္ပိတွာ ဒွါရံ ယောဇေတွာ ကဋ္ဌတ္ထရဏံ ကတွာ "ကရိသတိ နု ခေါ ပရိဘောဂံ၊ နု ကရိသတိ"တိ ကေမန်ံ နိသီဒိ။ ထေရော အန္တောဂါမတော အာဂန္ဒွာ ပတ္တသာလံ ပဝိသိတွာ ကဋ္ဌတ္ထရေ နိသီဒိ။ ဥပါသကော ပိ အာဂန္ဒွာ ဝန္ဒိတွာ သမီပေ နိသိန္နော "ဖာသုကာ ဘန္တေ ပတ္တသာလာ"တိ ပုစ္ဆိ။ ဖာသုကာ ဘဒ္ဒမုခ ပဗ္ဗဇိတသာရုပ္ပါတိ။ ဝသိဿထ ဘန္တေ ဣဓေဝတိ။ အာမ ဥပါသကာတိ၊ သော အဓိဝါသနာကာရေန ဝသိဿတီတိ ဥတွာ နိဗဒ္ဓံ မယှံ ဃရဒ္ဝါရံ အာဂန္တွုန်ံ ပဋိဇာနာပေတွာ "ကေံ မေ ဘန္တေ ဝရံ ဒေထာ"တိ အာဟ။ အတိက္ကန္တဝရာ ဥပါသက ပဗ္ဗဇိတာတိ။ ဘန္တေ ယဉ္စ ကပ္ပတိ၊ ယဉ္စ အနဝဇ္ဇန်ိ။ ဝဒေဟိ ဥပါသကာတိ။ ဘန္တေ နိဗဒ္ဓဝသနဋ္ဌာနေ နာမ မနုဿာ မင်္ဂလေ ဝါ အမင်္ဂလေ ဝါ အာဂမနံ ဣစ္ဆန်ိ၊ အနာဂစ္ဆန္တသ္သ ကုဇ္ဈန်ိ။ တသ္မာ အညံ နိမန်ိတဋ္ဌာနံ ဂန္တွာပိ မယှံ ဃရံ ပဝိသိတွာဝ ဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေတဗ္ဗန်ိ။ ထေရော အဓိဝါသေသိ။

သော ပတ္တသာလာယ ကဋ္ဌသာဋကံ[1] ပတ္ထရိတွာ မဇ္ဈိဋ္ဌံ ပညပေသိ၊ အပဿေနံ နိက္ခိပိ၊ ပါဒကထလိကံ ဌပေသိ၊ ပေါက္ခရဏိံ ဓောိ၊ စင်္ကမံ ကတွာ ဝါလိကံ သြကိရိ၊ မဂေ အာဂန္တွာ ဘိတ္တိံ ဃံသိတွာ မတ္တိကံ ပါတေန္တေ ဒိသွာ ကဏ္ဏကဝတိံ ပရိက္ခိပိ။ ပေါက္ခရဏိံ သြတရိတွာ ဥဒကံ အာဋ္ဌလိကံ ကရောန္တေ ဒိသွာ အန္တောဝတိပရိယန္တေ တာလပန်ိယော ရောပေတိ၊ မဟာစင်္ကမေ သမ္မဇ္ဇန္တော အာဋ္ဌလေန္တေ ဒိသွာ စင်္ကမဿိ ဝတိယာ ပရိက္ခိပိတွာ အန္တောဝတိပရိယန္တေ တာလပန်ိံ ရောပေသိ။ ဧဝံ အာဝါသံ နိဋ္ဌပေတွာ ထေရဿ တိစီဝရံ၊ ပတ္တာပါတံ၊ သြသဓံ၊ ပရိဘောဂဘာဇနံ၊ အာရကဏ္ဏကံ၊ ပိပ္ပလိကံ၊ နခစ္ဆေဒနံ၊ သူစိံ၊ ကတ္တရယဋ္ဌိံ၊ ဥပါဟနံ၊ ဥဒကတုမ္ဗံ၊ ဆတ္တံ၊ ဒီပကပလ္လကံ၊ မလဟရဏိံ။ ပရိဿာဝနံ၊ ဓမကရဏံ၊ ပတ္တံ၊ ထာလကံ၊ ယံ ဝါ ပနညမ္ပိ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပရိဘောဂဇာတံ၊ သဗ္ဗံ အဒါသိ။ ထေရဿ ဗောဓိသတ္တေန အဒိန္နပရိက္ခာရော နာမ နာဟောသိ။ သော သီလာနိ ရက္ခန္တော ဥပေါသထံ ကရောန္တော

၁-ကဋ္ဌသာရကံ (သျာ)

ယာဝဇီဝံ ထေရံ ဥပဋ္ဌဟိ။ ထေရော တတ္ထေဝ ဝသန္တော အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ယာဝတာယုကံ ပုညံ ကတ္ဝာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ တတော စုတော မနုဿလောကံ အာဂန္ဆန္တော ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ မဟာသုဒဿနော ရာဇာ အဟောသိ။

ဧဝံ နာတိမဟန္တမ္ပိ၊ ပုညံ အာယတနေ ကတံ။
မဟာဝိပါကံ ဟောတိတိ၊ ကတ္တုဗ္ဗံ တံ ဝိဘာဝိနာ။

မဟာဝိယူဟန္တိ ရဇတမယံ မဟာကူဋာဂါရံ။ တတ္ထ ဝသိတုကာမော ဟုတ္ဝာ အဂမာသိ၊ **ဇောတိဝတာ ကာမဝိတက္ကာ**တိ ကာမဝိတက္ကာ တယာ ဇောတိဝတာ နိဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ဣတော ပရံ တုယ်ံ အဘူမိ၊ ဣဒံ **ဗျာနာဂါရံ** နာမ၊ နယိဒံ တယာ သဒ္ဓိံ ဝသနဋ္ဌာနန္တိ ဧဝံ တယော ဝိတက္ကေ ကူဋာဂါရဒ္ဝါရေယေဝ နိဝတ္တေသိ။

၂၆၁။ **ပဌမဆ္ဈာန**န္တိအာဒီသု ဝိသုံ **ကသိဏပရိကမ္မကိစ္စံ** နာမ နတ္ထိ။ နီလကသိဏေန အတ္ထေ သတိ နီလမေဝ, ပီတကသိဏေန အတ္ထေ သတိ သုဝဏ္ဏံ, လောဟိတကသိဏေန အတ္ထေ သတိ ရတ္တမေဝ, ဩဒါတကသိဏေန အတ္ထေ သတိ ရဇတန္တိ ဩလောကိတဩလောကိတဋ္ဌာနေ ကသိဏမေဝ ပညာယတိ။

၂၆၂။ **မေတ္တာသဟဂတေနာ**တိအာဒီသု ယံ ဝတ္တုံ၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တမေဝ။ ဣတိ ပါဠိယံ စတ္တာရိ ဈာနာနိ, စတ္တာရိ အပ္ပမညာနေဝ ဝုတ္တာနိ။ မဟာပုရိသော ပန သဗ္ဗာပိ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ပဉ္စ အဘိညာယော စ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ အနုလောမပဋိလောမာဒိဝသေန စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ သမာပတ္တိယော ပဝိသန္တော မဒုပဋ္ဌလံ ပဝိဋ္ဌဘမရော မဒုရသေန ဝိယ သမာပတ္တိသုခေနေဝ ယာပေတိ။

စတုရာသီတိနဂရသဟဿာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၆၃။ **ကုသာဝတိရာဇဓာနိပမုခာနီ**တိ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ တေသံ နဂရာနံ ပမုခါ သဗ္ဗသေဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ **ဘဏ္ဍာဂါဟာရော**တိ အဘိဟရိတဗ္ဗ-ဘဏ္ဍံ။

၁-တေ သာသနေ (သျာ)

ဒီ-ဋ ၂-၁၅

၂၆၄။ **ဝဿသတဿ ဝဿသတဿာ**တိ ကမ္မာ ဧဝံ စိန္တေသိ။ တေသံ သဒ္ဒေန ဉတ္ဝာဿ္ဍိတွာ၊ ''သမာပန္နဿ သဒ္ဒေါ ကဏ္ဍကော''တိ ဟိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ သဒ္ဒေန ဉတ္ဝာဿ္ဍိတော မဟာပုရိသော။ အထ ကမ္မာ မာ အာဂစ္ဆန္တု။တိ နဝဒတိ။ ဇုဒါနိ ရာဇာ နပသာတိတိ နိဗန္ဓဝတ္ထုံ နလဘိသန္တိ၊ တံ တေသံ မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ နဝဒတိ။

သုဘဒ္ဒါဒေဝိဥပသင်္ကမနဝတ္ထုနာ

၂၆၅။ **တေဒေဟာသီ**တိ ကဒါ ဧတံ အဟောသိ။ ရညော ကာလင်္ကိရိယဒိဝသေ။ တဒါ ကိရ ဒေဝတာ စိန္တေသုံ "ရာဇာ အနာထကာလင်္ကိရိယံ မာ ကရောတု၊ သြရောဓေဟိ ဗဟူဟိ ဓိတူဟိ ပုတ္တေဟိ ပရိဝါရိတော၀ ကရောတူ"တိ။ အထ ဒေဝိံ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ တဿာ ဧဝံ စိတ္တံ ဉပ္ပါဒေသုံ။ **ဒီတာနိ ဝတ္ထာနိ**တိ တာနိ ကိရ ပကတိယာ ရညော မနာပါနိ၊ တသ္မာ တာနိ ပါရုပထာတိ အာဟ။ **ဇေဋ္ဌေ ဒေဝိ တိဋ္ဌာ**တိ ဒေဝိ ဇ္ဈံ ဈာနာဂါရံ နာမ တုမ္ဟေဟိ သဒ္ဓိံ ဝသနဋ္ဌာနံ နဟောတိ၊ ဈာနရတိဝိန္ဒနဋ္ဌာနံ မမ၊ မာ ဇ္ဈဓ ပါဝိသီတိ။

၂၆၆။ **တေဒေဟောသီ**တိ လောကေ သတ္တာ နာမ မရဏာသန္နကာလေ အတိဝိယ ဝိရောစန္တိ၊ တေနဿ ရညော ဝိပ္ပသန္နဇ္ဈာသယဘာဝံ ဒိသ္ဝာ ဧဝံ အဟောသိ၊ တတော မာ ရညော ကာလင်္ကိရိယာ အဟောသိတိ တဿ ကာလင်္ကိရိယံ အနိစ္ဆမာနာ သမ္ဗတိ ဂဏမဿ ကထယိတ္ဝာ တိဋ္ဌမာနာကာရံ ကရိဿာမိတိ စိန္တေတ္ဝာ **ဇ္ဈာနိ တေ ဒေဝါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဆန္ဒံ ဇနေဟိ**တိ ပေမံ ဉပ္ပါဒေဟိ, ရတိံ ကရောဟိ။ **ဇီဝိတေ အပေက္ခဿု** ဇီဝိတေ သာပေက္ခံ၊ အာလယံ, တဏှံ ကရောဟိတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ခေါ မံ တွံ ဒေဝီတိ "မယံ ခေါ ဒေဝ ဇ္ဈတ္ထိယော နာမ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဥပစာရကထံ နဇာနာမ၊ ကထံ ဝဒါမ မဟာရာဇာ"တိ ရာဇာနံ "ပဗ္ဗဇိတော အယ"န္တိ မညမာနာယ ဒေဝိယာ ဝုတ္တေ "ဧဝံ ခေါ မံ တွံ ဒေဝိ သမုဒါစရာဟိ"တိအာဒိမာဟ။ **ဂရဟိတာ**တိ ဗုဒ္ဓေဟိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေဟိ သာဝကေဟိ အညေဟိ စ ပဏ္ဍိတေဟိ၂ ဗဟုသုတေဟိ ဂရဟိတာ။ ကိံ ကာရဏာ? သာပေက္ခကာလကိရိယာ ဟိ အတ္တနောယေဝ ဓေဟေ ယက္ခကုက္ကုရ်အဇဓေါဏမဟိံသမိုသိကကုက္ကုဋ္ဌဋိကာမဂ်ံလာဒိဘာဝေန? နိဗ္ဗတ္တနကာရဏံ ဟောတိ။

၁-အံ ၃-၃၆၃-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ပဗ္ဗဇိတေဟိ (သျာ၊က) ၃-....ကုက္ကုဋ္ဌသကုဏာဒိဘာဝေန (သျာ)

၂၆၈။ **အထ ခေါ အာနန္ဒ သုဘဒ္ဒါ ဒေဝီ အဿုနီ ပုဉ္ဇိတ္ဝာ**တိ ဒေဝီ ကေမန္တံ ဂန္ဓာ ရောဒိတ္ဝာ ကန္ဒိတ္ဝာ အဿုနိ ပုဉ္ဆိတ္ဝာ တေဒဝေါစ။

ဗြဟ္မလောကူပဂမဝဏ္ဏနာ

၂၆၉။ **ဂဟပတိဿ ဝါ**တိ ကသ္မာ အာဟ။ တေသံ ကိရ သောဏသေဋ္ဌိ-ပုတ္တာဒီနံ ဝိယ မဟတီ သမ္ပတ္တိ ဟောတိ၊ သောဏဿ ကိရ သေဋ္ဌိပုတ္တဿ ဧကော ဘတ္တပါတိ ဒ္ဝေ သတသဟဿာနိ အဂ္ဃတိ။ ဇ္ဈတိ တေသံ တာဒိသံ ဘတ္တံ ဘုတ္တာနံ မုဟုတ္တံ ဘတ္တသမ္မဒေါ ဘတ္တမုစ္ဆာ ဘတ္တကိလမထော ဟောတိ။

၂၇၁။ **ယံ တေန သမယေန အဈ္ဈာဝသာမီ**တိ ယတ္ထ ဝသာမိ၊ တံ ဧကံယေဝ နဂရံ ဟောတိ၊ အဝသေသေသု ပုတ္တဓိတာဒယော စေဝ ဒါသမနုဿာ စ ဝသိံသု။ ပါသာဒကူဋာဂါရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ပလ္လင်္ကာဒီသုပိ ကံယေဝ ပလ္လင်္ကံ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သေသာ ပုတ္တာဒီနံ ပရိဘောဂါ ဟောန္တိ။ ဇ္ဈတ္ထိသုပိ ဧကာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာတိ၊ သေသာ ပရိဝါရမတ္တာ ဟောန္တိ၊ **ပရိဒဟာမီ**တိ ကေမေဝ ဒုဿယုဂံ နိဝါသေမိ၊ သေသာနိ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဝိစရန္တာနံ အသိတိသဟဿာမိကာနံ သောဠသန္နံ ပုရိသသတသဟဿာနံ ဟောန္တိ။ **ဘုဉ္ဇာမီ**တိ ပရမပ္ပမာဏေန နာဠိကောဒနမတ္တံ ဘုဉ္ဇာမိ၊ သေသံ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဝိစရန္တာနံ စတ္တာလိသ-သဟဿာမိကာနံ အဋ္ဌန္နံ ပုရိသသတသဟဿာနံ ဟောတိတိ ဒသေတိ။ ကေထာလိပါကော ဟိ ဒသန္နံ ဇနာနံ ပဟောတိ။

တောနိ ပန စတုရာသိတိ နဂရသဟဿာနိ စေဝ ပါသာဒသဟဿာနိ စ ကူဋာဂါရသဟဿာနိ စ ဧကိသာယေဝ ပဏ္ဏာသာလာယ နိသဒ္ဒေန နိဗ္ဗတ္တာနိ။ စတုရာသိတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ နိပဇ္ဇနတ္ထာယ ဒိန္နမဉ္စကဿ နိသဒ္ဒေန နိဗ္ဗတ္တာနိ။ စတုရာသိတိ ဟတ္ထိသဟဿာနိ အဿသဟဿာနိ ရထသဟဿာနိ နိသီဒနတ္ထာယ ဒိန္နပိဋ္ဌဿ နိသဒ္ဒေန နိဗ္ဗတ္တာနိ။ စတုရာသိတိ မဏိသဟဿာနိ ဧကဒိပဿ နိသဒ္ဒေန နိဗ္ဗတ္တာနိ။ စတုရာသိတိ ပေါက္ခရဏိ-သဟဿာနိ ဧကပေါက္ခရဏိယာ နိသဒ္ဒေန နိဗ္ဗတ္တာနိ။ စတုရာသိတိ ဇ္ဈတ္ထိ-သဟဿာနိ ပုတ္တသဟဿာနိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ပရိဘောဂဘာဇနပတ္တ-ထာလက ဓမကရဏ္ဍ ပရိဿာဝန အာရကဏ္ဍက ပိပ္ဖလက နခစ္ဆေဒန ကုဋ္ဌိက-ကဏ္ဏမလဟရဏီ ပါဒကထလိက ဥပါဟန ဆတ္တ ကတ္တရယဋ္ဌိဒါနသ နိသဒ္ဒေန နိဗ္ဗတ္တာနိ။ စတုရာသိတိ ဓေနုသဟဿာနိ ဂေါရသဒါနသ နိသဒ္ဒေန နိဗ္ဗတ္တာနိ။ စတုရာသိတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ နိဝါသနပါရုပနဒါနသ နိသဒ္ဒေန

နိဗ္ဗတ္တာနိ။ စတုရာသီတိ ထာလိမါကသဟဿာနိ ဘောဇနဒါနဿ နိဿန္ဒေန နိဗ္ဗတ္တာနိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၂၇၂။ ဧဝံ ဘဂဝါ မဟာသုဒဿနဿ သမ္ပတ္တိံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝိတ္ထာရေန ကထေတ္ဝာ သဗ္ဗံ တံ ဒါရကာနံ ပံသ္ဝဂါရကိဋ္ဌနံ ဝိယ ဒဿေန္တော ပရိနိဗ္ဗာနမဉ္စကေ နိပန္နော၀ **ပဿာနန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝိပရိဏာတာ**တိ ပကတိဝိဇဟနေန နိဗ္ဗုတပဒိပေါ ဝိယ အပညတ္တိကဘာဝံ ဂတာ။ **ဧဝံ အနိစ္စာ ခေါ အာနန္ဒ သင်္ခါရာ**တိ ဧဝံ ဟုတ္ဝာ အဘာဝဋ္ဌေန အနိစ္စာ။

တ္ထောဝတာ ဘဂဝါ ယထာ နာမ ပုရိသော သတဟတ္ထုဗ္ဗေဓေ စမ္မကရဏ္ဍေ နိဿေဏိံ ဗန္ဓိတ္ဝာ အဘိရုဟိတ္ဝာ စမ္မကပုပ္ဖံ အာဒါယ နိဿေဏိံ မုဉ္စန္တော ဩတရေယျ၊ ဧဝမေဝ နိဿေဏိံ ဗန္ဓန္တော ဝိယ အနေကဝဿကောဋိသတ-သဟဿုဗ္ဗေဓံ မဟာသုဒဿနသမ္ပတ္တိံ အာရုယ္ဟ သမ္ပတ္တိမတ္ထကေ ဌိတံ အနိစ္စလက္ခဏံ အာဒါယ နိဿေဏိံ မုဉ္စန္တော ဝိယ ဩတိဏ္ဏော။ တေနေဝ ပုဗ္ဗေ ဝသဘရာဇာ ဒီဃဘာဏကတ္ထေရာနံ လောဟပါသာဒဿ ပါစီနပဿေ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ဇုမံ သုတ္တံ သဇ္ဈာယန္တာနံ သုတ္ဝာ "ကိံ ဘော မယံ အယျကေန ဇ္ဈေ ဝုတ္တံ၊ အတ္တနော ခါဒိတပီတဋ္ဌာနေ သမ္ပတ္တိမေဝ ကထေတီ"တိ စိန္တေန္တော "ဧဝံ အနိစ္စာ ခေါ အာနန္ဒ သင်္ခါရာ"တိ ဝုတ္တကာလေ "ဇုမံ ဘော ဒိသွာ ပဉ္စဟိ စက္ခူဟိ စက္ခုမတာ ဧဝံ ဝုတ္တ"န္တိ ဝါမဟတ္ထံ သမ္ဖုသိတ္ဝာ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန အပ္ဖေါဋေတ္ဝာ "သာဓု သာဓူ"တိ တုဋ္ဌဟဒယော သာဓုကာရံ အဒါသိ။

ဧဝံ အဋ္ဌ၀ါတိ ဧဝံ ဥဒကပုပ္ဖုဋ္ဌာဒယော ဝိယ ဓုဝဘာဝဝိရဟိတာ။ **ဧဝံ အနဿာသိကာ**တိ ဧဝံ သုပိနကေ ဝိတပါနိယံ ဝိယ အနုလိတ္တစန္ဒနံ ဝိယ စ အဿာသဝိရဟိတာ။

သရီရံ နိက္ခိပေယျာတိ သရီရံ ဆဍ္ဍေယျ။ ဇုဒါနိ အညဿ သရီရဿ နိက္ခေပေါ ဝါ ပဋိဇဂ္ဂနံ ဝါ နတ္ထိ ကိလေသပဟီနတ္တာ အာနန္ဒ တထာ-ဂတသာတိ ဝဒတိ။ ဇုဒံ ပန ဝတ္ဝာ ပုန ထေရံ အာမန္တေသိ၊ စက္ကဝတ္တိနော အာနုဘာဝေါ နာမ ရညော ပဗ္ဘဇိတဿ သတ္တမေ ဒိဝသေ အန္တရဓာယတိ။ မဟာသုဒဿနဿ ပန ကာလင်္ကိရိယတော သတ္တမေဝ ဒိဝသေ သတ္တရတန-ပါကာရာ သတ္တရတနတာလာ စတုရာသီတိ ပေါက္ခရဏီသဟဿာနိ ဓမ္မ-ပါသာဒေါ ဓမ္မပေါက္ခရဏီ စက္ကရတနန္တိ သဗ္ဗမေတံ အန္တရဓာယိတိ။ ဟတ္ထိ-အာဒိသု ပန အယံ ဓမ္မတာ ဒီဏာယုကာ သဟေဝ ကာလံ ကရောန္တိ။

အာယုသေသေ သတိ ဟတ္ထိရတနံ ဥပေါသထကုလံ ဂစ္ဆတိ။ အဿရတနံ ဝလာဟကကုလံ။ မဏိရတနံ ဝေဠုလ္လပဗ္ဗတမေဝ ဂစ္ဆတိ။ ဣတ္ထိရတနဿ အာနုဘာဝေါ အန္ဓရဓာယတိ။ ဂဟပတိရတနဿ စက္ခု ပါကတိကမေဝ ဟောတိ။ ပရိဏာယကရတနဿ ဝေယျတ္တိယံ နဿတိ။

ဇုဒမဝေါစ ဘဂဝါတိ ဣဒံ ပါဋိယံ အာရုဋ္ဌဿ အနာရုဋ္ဌဿ သဗ္ဗံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

မဟာသုဒဿနသုတ္တံဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဇနဝသဘသုတ္တ

နာတိကိယာဒိဗျာကရဏဝဏ္ဏနာ

၂၇၃-၂၇၅။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဇနဝသဘသုတ္တံ။ တတြာယံ အနုတ္တာနပဒ-ဝဏ္ဏနာ—**ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသ္မိ**တိ သမန္တာ သမန္တာ ဇနပဒေသု။ **ပရိစာရကေ**တိ ဗုဒ္ဓမမ္မသံဃာနံ ပရိစာရကေ။ **ဥပပတ္တိသ္မိ**တိ ဉာဏဂတိပုညာနံ ဥပပတ္တိသု။ **ကာသိကောသလေသ္မိ**တိ ကာသိသု စ ကောသလေသု စ၊ ကာသိရဋ္ဌေ စ ကောသလရဋ္ဌေ စာတိ အတ္ထော။ သေ နယော သမ္ဗတ္ထ။ အဂ်-မဂဓယောနကကမ္ဗောဇအသကအဝန္တိရဋ္ဌေသု ပန ဆသု နု ဗျာကရောတိ။ ဇမေသံ ပန သောဠသန္နံ မဟာဇနပဒါနံ ပုရိမေသု ဒသသုယေဝ ဗျာကရောတိ။ **နာတိကိယာ**တိ နာတိကဂါမဝါသိနော။

တေနာတိ တေန အနာဂါမိအာဒိဘာဝေန။ **သုတ္ဝာ**တိ သမ္ဗညုတ-ညာဏေန ပရိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ ဗျာကရောန္တေသ ဘဂဝတော ပဉ္စာဗျာကရဏံ သုတ္ဝာ တေသံ အနာဂါမိအာဒိသု နိဋ္ဌင်္ဂတာ ဟုတ္ဝာ။ တေန အနာဂါမိအာဒိဘာဝေန အတ္တမနာ အဟေသုံ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန **တေနာ**တိ တေ နာတိကိယာတိ ဝုတ္တံ။ တေသ္မိံ အတ္ထေ နု-ကာရော နိပါတမတ္တံ ဟောတိ။

အာနန္ဒပရိကထာဝဏ္ဏနာ

၂၇၇။ **ဘဂဝန္တံ ကိတ္တယမာနရူပေါ**တိ အဟော ဗုဒ္ဓေါ၊ အဟော ဓမ္မော၊ အဟော သံဃော၊ အဟော ဓမ္မော သွာက္ခာတောတိ ဧဝံ ကိတ္တယန္တော၀ ကာလမကာသိ။ **ဗဟုဇနော ပသီဒေယျာ**တိ အမ္ဟာကံ ပိတာ မာတာ ဘာတာ ဘဂိနိ ပုတ္တော ဓိတာ သဟာယကော, တေန အမ္ဟေဟိ သဒ္ဓိံ ကတော ဘုတ္တော, ကတော သယိတော, တဿ ဇ္ဈဒ္ဓိဒ္ဓိဘ္ဗေ မနာပံ အကရိမ္ဟ၊ သော ကိရ အနာဂါမိ သကဒါဂါမိ သောတာပန္နော၊ အဟော သာဓု အဟော သုဋ္ဌု။တိ ဧဝံ ဗဟုဇနော ပသာဒံ အာပဇ္ဇေယျ။

၂၇၈။ **ဂတီ**နန္တိ ဉာဏဂတိံ။ **အဘိသမ္ဗုယ**န္တိ ဉာဏာဘိသမ္ဗုယမေဝ။ **အဒ္ဓသာ ခေါ**တိ ကိတ္တကေ ဇနေ အဒ္ဓသ။ စတုဝိသတိသဟဿာနိ။

၂၇၉။ **ဥပသန္တူပဒီဿော**တိ[1] ဥပသန္တဒဿနော။ **ဘာတိရိဝါ**တိ အတိ-ဝိယ ဘာကိ, အတိဝိယ ဝိရောစတိ။ **ဇုန္ဟိယာနန္တိ** မနစ္ဆဒ္ဒဘာနံ ဇုန္ဟိယာနံ။ **အဒ္ဒသံ ဧဝါ အဟံ အာနန္ဒာ**တိ နေဝ ဒဿ, န ဝိသတိ, န သတံ, န သဟဿံ၊ အနူနာဓိကာနိ စတုဝိသတိသတသဟဿာနိ အဒ္ဒသန္တိ အာဟ။

ဇနဝသဘယက္ခဝဏ္ဏနာ

၂၈၀။ ဒိဿာ ပန မေ တ္ဝေကော ဇနော မံ နိဿာယ ဒုက္ခာ ပမုတ္တောတိ ဗလဝသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ စိတ္တံ ပသီဒိ၊ စိတ္တသ ပသန္နတ္တာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ လောဟိတံ ပသီဒိ၊ လောဟိတသ ပသန္နတ္တာ မနစ္ဆဒ္ဒဘာနိ ဇုန္ဟိယာနိ ပသီဒိ[2]သူတိ သမ္ဖမိဒံ ဝတ္ဝာ **အထ ဧဝါ အာနန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယသ္မာ သော ဘဂဝတော ဓမ္မကထံ သုတ္ဝာ ဒဿသဟဿာဓိကသ ဇနသတသဟဿသ ဇေဋ္ဌကော ဟုတ္ဝာ သောတာပန္နော ဇာတော၊ တသ္မာ **ဇနဝသဇေဋ္ဌော**တိသ နာမံ အဟောသိ။

ဇုတော သတ္ထာတိ ဇုတော ဒေဝလောကာ စဝိတ္ဝာ သတ္ထာ။ **တတော သတ္ထာ**တိ တတော မနုဿလောကာ စဝိတ္ဝာ သတ္ထာ။ **သံသာရာနိ စတုဒ္ဒသာ**တိ သမ္ဗာဝိ စတုဒ္ဒသခန္ဓပဋိပါဋိယော။ **နိဝါသမဘိဇာနာမီ**တိ ဇာတိဝသေန နိဝါသံ ဇာနာမိ။ **ယတ္ထ မေ ဝုသိတံ ပုရေ**တိ ယတ္ထ ဒေဝေသု စ ဝေဿဝဏ်သ သဟဗျတံ ဥပဂတေန မနုဿေသု စ ရာဇဘူတေန ဇုတော အတ္တဘာဝတော ပုရေယေဝ မယာ ဝုသိတံ။ ပုရေ ဧဝံ ဝုသိတတ္တာ ဧဝ စ ဇုဒါနိ သောတာပန္နော ဟုတ္ဝာ တီသု ဝတ္ထူသု ဗဟုံ ပုညံ ကတ္ဝာ တဿာနုဘာဝေန ဥပရိ နိမ္မတ္တိတုံ သမတ္ထောပိ ဒိဿရတ္တံ ဝုသိတဋ္ဌာနေ နိကန္တိယာ ဗလဝတာယ ဧတ္ထေဝ နိမ္မတ္တော။

၂၈၁။ **အာသာ စ ပန မေ သန္တိဋ္ဌတီ**တိ ဇုမိနာဟံ သောတာပန္နောတိ နသုတ္တပုမတ္တောဝ ဟုတ္ဝာ ကာလံ ဝိတိနာမေသိ[3]။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂတ္ထာယ ပန မေ ဝိပဿနာ အာရဒ္ဓါ။ အဇ္ဇေဝ အဇ္ဇေဝ ပဋိဝိဇ္ဈိဿာမီတိ ဧဝံ သဉ္ဇဿာဟော ဝိဟရာမိတိ ဒဿေတိ။ **ယဒဂ္ဂေ**တိ လဒ္ဓဝနုယျာနေ ပဌမဒဿနေ သောတာ-ပန္နဒိဝသံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **တဒဂ္ဂေ အဟံ ဘန္တေ ဒိဿရတ္တံ အဝိနိပါတော အဝိနိပါတံ သဉ္ဇာနာမီ**တိ တံဒိဝသံ အာဒိံ ကတ္ဝာ, အဟံ ဘန္တေ ပုရိမံ စတုဒ္ဒသအတ္တဘာဝသဓိတံ[4] ဒိဿရတ္တံ အဝိနိပါတော လဒ္ဓဝနုယျာနေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝသေန အဓိဂတံ အဝိနိပါတဓမ္မတံ[5] သဉ္ဇာနာမီတိ အတ္ထော။

၁-ဥပသန္တူပတိဿောတိ (သျာ) ၂-ပုရိမစတုဒ္ဒသအတ္တဘာဝသဓိတံ (?) ၃-အဝိနိပါတဓမ္မံ (သျာ)

အနုဆ္ဆရိယန္တိ အနုအဆ္ဆရိယံ။ စိန္တယမာနံ ပုနပ္ပုနံ အဆ္ဆရိယမေရိဒံ ယံ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဂန္ဆန္တော ဘဂဝန္တံ အန္တရာမဂ္ဂေ အဒ္ဒသံ၊ ဇုဒမ္မိ အဆ္ဆရိယံ ယဒ္ဓ ဝေဿဝဏသ မဟာရာဇသ သယံပရိသာယ[1] ဘာသတော ဘဂဝတော ဒိဋ္ဌသဒိသမေဝ သမ္မုခါ သုတံ။ **ဒွေ ပစ္ဆိယာ**တိ အန္တရာမဂ္ဂေ ဒိဋ္ဌဘာဝေါ စ ဝေဿဝဏသ သမ္မုခါ သုတံ အာရောစေတုကာမတာ စ။

ဒေဝသဘာဝဏ္ဏနာ

၂၀၂။ **သန္နိပတိတာ**တိ ကသ္မာ သန္နိပတိတာ။ တေ ကိရ စတ္ဂူဟိ ကာရဏေဟိ သန္နိပတန္တိ။ ဝဿူပနာယိကသင်္ဃဋ္ဌံ, ပဝါရဏာသင်္ဃဋ္ဌံ, ဓမ္မသဝနဋ္ဌံ, ပါရိစ္ဆတ္တကကီဠာနုဘဝနဋ္ဌန္တိ။ တတ္ထ သ္မေ ဝဿူပနာယိကာတိ အာသာဠိ-ပုဏ္ဏမာယ[2] ဒ္ဝိသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝါ သုဓမ္မာယ ဒေဝသဘာယ သန္နိ-ပတိတ္ဝာ မန္တေန္တိ အသုကဝိဟာရေ ကော ဘိက္ခု ဝဿူပဂတော၊ အသုက-ဝိဟာရေ ဒ္ဝေ တယော စတ္တာရော ပဉ္စ ဒသ ဝိသတိ တိံသံ စတ္တာလီသံ ပဉ္စာသံ သတံ သဟဿံ ဘိက္ခူ ဝဿူပဂတာ၊ ဇေ္ဌဋ္ဌ ဌာနေ အယျာနံ အာရက္ခံ သုသံဝိဟိတံ ကရောထာတိ ဧဝံ ဝဿူပနာယိကသင်္ဃော ကတော ဟောတိ။

တဒါပိ ဧတေနေဝ ကာရဏေန သန္နိပတိတာ။ **ဣဒံ တသ္မံ ဟောတိ အာသနသ္မိ**န္တိ ဣဒံ တသ္မံ စတုန္နံ မဟာရာဇာနံ အာသနံ ဟောတိ။ ဧဝံ တသ္မိ နိသိန္နေသု အထ ပစ္ဆာ အမ္ဟာကံ အာသနံ ဟောတိ။

ယေနတ္ထေနာတိ ယေန ဝဿူပနာယိကတ္ထေန။ **တံ အတ္ထံ စိန္တယိတ္ဝာ တံ အတ္ထံ မန္တယိတ္ဝာ**တိ တံ အရညဝါသိနော ဘိက္ခူသံဃသ အာရက္ခတ္ထံ စိန္တယိတ္ဝာ။ ဇေ္ဌဋ္ဌ ဝုဋ္ဌဘိက္ခူသံဃသ အာရက္ခံ သံဝိဒဟထာတိ စတ္ဂူဟိ မဟာရာဇေဟိ သဒ္ဒိံ မန္တေတ္ဝာ။ **ဝုတ္ထဝစနာဝိ တန္တိ** တေတ္တိံသ ဒေဝပုတ္တာ ဝဒန္တိ၊ မဟာရာဇာနော **ဝုတ္ထဝစနာ** နာမ။ တထာ တေတ္တိံသဒေဝပုတ္တာ ပစ္ဆာနုသာသန္တိ၊ ဇုတရေ **ပစ္ဆာနုသိဋ္ဌဝစနာ** နာမ။ ပဒဒ္ဝယေပိ ပန တန္တိ နိပါတမတ္တမေဝ။ **အဝိပက္ကန္တာ**တိ[3] အဂတာ။

၂၀၃။ **ဥဋ္ဌာရော**တိ ဝိပုလော မဟာ။ **ဒေဝါနုဘာဝ**န္တိ ယာ သာ သမ္ဗ-ဒေဝတာနံ ဝတ္ထာလင်္ကာရဝိမာနသရိရာနံ ပဘာ ဒ္ဝါဒသ ယောဇနာနိ ဖရတိ။ မဟာပုညာနံ ပန သရိရပ္ပဘာ ယောဇနသတံ ဖရတိ။ တံ ဒေဝါနုဘာဝံ အတိက္ကမိတ္ဝာ။

၁-တသ္မံ ပရိသာယံ (သျာ) ၂-အာသာဠိပုဏ္ဏမာယံ (သျာ) ၃-အဓိပက္ကန္တာတိ (က)

မြဟ္မုနော ဟေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တန္တိ ယထာ သူရိယဿ ဥဒယတော ဧတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ယဒိဒံ အရုဏုဂ်ဂ်ံ၊ ဧဝမေဝ ဗြဟ္မုနောပိ ဧတံ "ပုဗ္ဗနိမိတ္တ"န္တိ ဒီပေတိ။

သနင်္ကိမာရကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀၄။ **အနာဘိသမ္ဘုဝနီယော**တိ အပတ္တမ္ပေါ၊ နံ တံ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ပဿန္တီတိ အတ္ထော။ **စက္ခုပထသ္မိ**န္တိ စက္ခုပသာဒေ အာပါထေ ဝါ။ သော ဒေဝါနံ စက္ခုသ္မိ အာပါထေ သမ္ဘဝနီယော ပတ္တမ္ပေါ နံ ဟောတိ၊ နံ အဘိ-ဘဝတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဟေဋ္ဌာ ဟေဋ္ဌာ ဟိ ဒေဝတာ ဥပရူပရိ ဒေဝါနံ ဩဠာရိကံ ကတ္တာ မာပိတမေဝ အတ္တဘာဝံ ပဿိတုံ သက္ကောန္တိ။ **ဝေဒပဋိ-လာဘ**န္တိ တုဋ္ဌပဋိလာဘံ။ **အဓုနာဘိသိတ္တော ရဇ္ဇေနာ**တိ သမ္ပတိ ာ အဘိ-သိတ္တော ရဇ္ဇေန။ အယံ ပနတ္ထော ဒုဋ္ဌဂါမဏိအာဘယဝတ္ထုနာ ဒီပေတမ္ပေါ—

သော ကိရ ဒွတ်ိံသ ဒမိဋ္ဌရာဇာနော ဝိဇိတ္မာ အနုရာဓပုရေ ပတ္တာဘိ-သေကော တုဋ္ဌသောမနဿေန မာသံ နိဒ္ဒံ န လဘိ၊ တတော "နိဒ္ဒံ န လဘာမိ ဘန္တေ"တိ ဘိက္ခုသံဃဿ အာစိက္ခိ။ တေန ဟိ မဟာရာဇ အဇ္ဇ ဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာဟီတိ။ သော စ ဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာသိ။ သံဃော ဂန္တ္မာ "စိတ္တယမကံ သဇ္ဈာယထာ"တိ အဋ္ဌ အာဘိဓမ္မိကဘိက္ခူ။ ပေသေသိ။ တေ ဂန္တ္မာ "နံပဇ္ဇ တုံ မဟာရာဇာ"တိ ဝတ္တာ သဇ္ဈာယံ အာရဘိံသု။ ရာဇာ သဇ္ဈာယံ သုဏန္တော၀ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ ထေရာ ရာဇာနံ မာ ပဗောဓယိတ္ထာတိ ပက္ကမိံသု။ ရာဇာ ဒုတိယ-ဒိ၀သေ သူရိယုဂ်ဂမနေ ပဗုဇ္ဈိတ္မာ ထေရေ အပဿန္တော "ကုဟိံ အယျာ"တိ ပုစ္ဆိ။ တုမှာကံ နိဒ္ဒေါက္ကမနဘာဝံ ဉတ္မာ ဂတာတိ။ နတ္ထိ ဘော မယှံ အယျကဿ ဒါရကာနံ အဇာနနကဘေသဇ္ဇံ နာမ၊ ယာ၀ နိဒ္ဒါဘေသဇ္ဇမ္ပိ ဇာနန္တိယေ၀ါတိ အာဟ။

ပဋ္ဆသီခေါတိ ပဋ္ဆသိခဂန္ဓမ္ဗသဒိသော ဟုတ္မာ။ ပဋ္ဆသိခဂန္ဓမ္ဗဒေ၀ပုတ္တဿ ကိရ သမ္ဗဒေ၀တာ အတ္တဘာဝံ မမာယန္တိ။ တသ္မာ ဗြဟ္မာပိ တာဒိသံယေ၀ အတ္တဘာဝံ နိမ္မိနိတ္မာ ပါတုရဟောသိ။ **ပလ္လင်္ကေန နိသီဒီ**တိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္မာ နိသီဒိ။

ဝိဿဇ္ဇောတိ သုမုတ္တော အပလိဗုဒ္ဓေါ။ **ဝိညေယျော**တိ အတ္ထဝိညာပနော။ **မဇ္ဈေ**။တိ မရုရော မုဒု။ **သဝနီယော**တိ သောတမ္ဗယုတ္တကော ကဏ္ဏသုခေါ။

၁-သမ္မတ္တိယာ (သျာ)

ဗိန္ဒူတိ ကေ့ဍနော။ **အဝိသာရီ**တိ သုဝိသဒေါ အဝိပ္ပကိဏ္ဏော။ **ဂန္ဓိရော**တိ နာဘိမူလတော ပဋ္ဌာယ ဂန္ဓိရသမုဋ္ဌိတော၊ နာ ဇိဂ္ဂါဒန္တေသြဋ္ဌတာလုမတ္တပ္ပဟာရသမုဋ္ဌိတော။ ဧဝံ သမုဋ္ဌိတော ဟိ အမရုရော စ ဟောတိ၊ နာ စ ဒူရံ သာဝေတိ။ **နိန္နာဒီ**တိ မဟာမေဃမုဒိင်္ဂသဒ္ဒေါ ဝိယ နိန္နာဒယုတ္တော။ အပိစေတ္ထ ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမံ ပဒံ ပုရိမသဿ ပုရိမသဿ အတ္ထောယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ယထာပရိသန္တိ** ယတ္ထကာ ပရိသာ၊ တတ္ထကမေဝ ဝိညာပေတိ။ အန္တော ပရိသာယံယေဝဿ သဒ္ဒေါ သမ္ပရိဝတ္တတိ၊ နာ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိဓာဝတိ။ **ယေ ဟိ ဧကစ်**တိ အာဒိ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **သရဏံ ဂတာ**တိ နာ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ သရဏံ ဂတေ သန္တာယ ဝုတ္တိ။ နိဗ္ဗေမတိက-ဂဟိတသရဏေ ပန သန္တာယ ဝုတ္တိ။ **ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ပရိဟရိဿန္တိ**တိ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝ-ဂဏံ ပရိဟရိဿန္တိ။ ဣတိ အမှာကံ သတ္ထု လောကေ ဥပ္ပန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ဆဒေဝလောကာဒိသု ပိဋ္ဌံ ကောဋ္ဋေတွာ ဟရိတနာဋ္ဌိ ဝိယ သရဝနနဋ္ဌဝနံ ဝိယ စ နိရန္တရံ ဇာတပရိသာတိ အာဟ။

ဘာဝိတဣဒ္ဓိပါဒဝဏ္ဏနာ

၂၀၇။ **ယာဝ သုပညတ္တာ စိမေ တေန ဘဂဝတာ**တိ တေန မယှံ သတ္ထာရာ ဘဂဝတာ ယာဝ သုပညတ္တာ ယာဝ သုကထိတာ။ **ဣဒ္ဓိပါဒါ**တိ ဇေ္ဌ ဣဒ္ဓိနဋ္ဌေန ဣဒ္ဓိ၊ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန ပါဒါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဣဒ္ဓိပဟုတာယာ**တိ ဣဒ္ဓိပဟောနက-တာယ။ **ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယာ**တိ ဣဒ္ဓိဝိပဇ္ဇနဘာဝါယ[1]၊ ပုနပ္ပုနံ အာသေဝန-ဝသေန စိဏ္ဏဝသိတာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနတာယာ**တိ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗန-ဘာဝါယ၊ နာနပ္ပကာရတော ကတ္တာ ဒဿနတ္ထာယ။ **ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာန-သင်္ခါရသမန္နာဂတ**န္တိ အာဒိသု ဆန္ဒဟေတုကော ဆန္ဒာဓိကော ဝါ သမာဓိ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ကတ္တုကမ္မတာဆန္ဒံ အဓိပတိံ ကရိတ္ဝာ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိဿေတံ အဓိဝစနံ။ ပဓာနဘူတာ သင်္ခါရာ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ စတုကိစ္စသာဓကဿ သမ္မပ္ပ-ဓာနဝိရိယဿေတံ အဓိဝစနံ။ **သမန္နာဂတ**န္တိ ဆန္ဒသမာဓိနာ စ ပဓာနသင်္ခါရေန စ ဥပေတံ။ **ဣဒ္ဓိပါဒ**န္တိ နိပ္ဖတ္တိပရိယာယေန ဣဒ္ဓိနဋ္ဌေန ဝါ, ဣဒ္ဓိန္တိ တောယ သတ္တာ ဣဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓါ ဥက္ကံသဂတာ ဟောန္တိတိ ဣမိနာ ဝါ ပရိယာယေန **ဣဒ္ဓိ**တိ သင်္ခံ ဂတာနံ အာဂိဉ္ဆာစိတ္တသမ္ပယုတ္တာနံ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရာနံ အဓိဋ္ဌာ-နဋ္ဌေန ပါဒဘူတော သေသစိတ္တစေတသိကရာသိတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ "ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ တထာဘူတဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော"တိ ၂။

၁-ဣဒ္ဓိဝိသေဝိတာယာတိ ဣဒ္ဓိဝိသေသဘာဝါယ (သျာ) ၂-အာဘိ ၂-၂၂၆-ဝိဇ္ဇေ။

ဇ္ဈမိနာ နယေန သေသေသုပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထေဝ ဟိ ဆန္ဒံ အဓိပတိံ ကရိတ္ဝာ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိ ဆန္ဒသမာဓိတိ ဝုတ္တော၊ ဧဝံ ဝိရိယံ, စိတ္တံ, ဝိမံသံ အဓိပတိံ ကရိတ္ဝာ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိ ဝိမံသာသမာဓိတိ ဝုစ္စတိ။ အပိစ ဥပစာရဇ္ဈာနံ ပါဒေါ၊ ပဌမဇ္ဈာနံ ဇ္ဈာဓိ။ သဥပစာရံ ပဌမဇ္ဈာနံ ပါဒေါ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနံ ဇ္ဈာဓိတိ ဧဝံ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပါဒေါ, အပရဘာဂေ ဇ္ဈာဓိတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝိတ္ထာရေန ဇ္ဈာဓိပါဒကထာ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** စ ဝိဘင်္ဂကထာယ စ ဝုတ္တာ။

ကေစိ ပန "နိပ္ပန္နာ ဇ္ဈာဓိ။ အနိပ္ပန္နော ဇ္ဈာဓိပါဒေါ"တိ ဝဒန္တိ၊ တေသံ ဝါဒမဒ္ဒနတ္ထာယ အဘိဓမ္မေ **ဥတ္တရုဋ္ဌကဝါရော** နာမ အာဘတော[1]—"စတ္တာရော ဇ္ဈာဓိပါဒါ ဆန္ဒာဓိပါဒေါ, ဝိရိယာဓိပါဒေါ, စိတ္တာဓိပါဒေါ, ဝိမံသာဓိပါဒေါ။ တတ္ထ ကတမော ဆန္ဒာဓိပါဒေါ။ ဇ္ဈဓ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ လောကုတ္တရံ ဈာနံ ဘာဝေတိ နိယျာနိကံ အပစယဂါမိံ ဒိဋ္ဌဂတာနံ ပဟာနာယ ပဌမာယ ဘူမိယာ ပတ္တိယာ၊ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ ဒုက္ခပဋိပဒံ ဒန္ဓာဘိညံ။ ယော တသ္မိံ သမယေ ဆန္ဒော ဆန္ဒိကတာ ကတ္တုကမျတာ ကုသလော ဓမ္မစ္ဆန္ဒော၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ အဝသေသာ ဓမ္မာ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒသမ္ပယုတ္တာ"တိ[2]။ ဇ္ဈမေ ပန လောကုတ္တရဝသေနေဝ အာဂတာ။ တတ္ထ ရဒ္ဓပါလတ္ထေရော ဆန္ဒံ ဓုရံ ကတ္ဝာ လောကုတ္တရံ ဓမ္မံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ သောဏတ္ထေရော ဝိရိယံ ဓုရံ ကတ္ဝာ၊ သမ္ဖ္ဂုတတ္ထေရော စိတ္တံ ဓုရံ ကတ္ဝာ, အာယသ္မာ မောဃရာဇာ ဝိမံသံ ဓုရံ ကတ္ဝာတိ။

တတ္ထ ယထာ စတ္ဂူသု အမစ္စပုတ္တေသု ဌာနန္တရံ ပတ္ထေတ္ဝာ ရာဇာနံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တေသု ဧကော ဥပဋ္ဌာနေ ဆန္ဒဇာတော ရညော အတ္ထာသယ္ဟ ရူစိဒ္ဓ ဥတ္ဝာ ဒိဝါ စ ရတ္တော စ ဥပဋ္ဌဟန္တော ရာဇာနံ အာရာဓေတ္ဝာ ဌာနန္တရံ ပါပုဏိ။ ယထာ သော၊ ဧဝံ ဆန္ဒဓုရေန လောကုတ္တရဓမ္မနိဗ္ဗတ္တကော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧကော ပန "ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဥပဋ္ဌာတုံ ကော သက္ကောတိ၊ ဥပဋ္ဌေန္တေ ကိစ္ဆေ ပရက္ကမေန အာရာဓေဿာမိ"တိ ကုဒိတေ ပစ္ဆန္တေ ရညော ပဟိတော ပရက္ကမေန သတ္တုမဒ္ဒနံ ကတ္ဝာ ဌာနန္တရံ ပါပုဏိ။ ယထာ သော၊ ဧဝံ ဝိရိယဓုရေန လောကုတ္တရဓမ္မနိဗ္ဗတ္တကော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-အာဂတော (သျာ၊က) ၂-အဘိ ၂-၂၃ ၂-ဒိဋ္ဌေ။

ဧကော "ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဥပဋ္ဌာနမ္ပိ ဥရေန သတ္တိသရပဋိဆန္နမ္ပိ ဘာရော-ယေဝ၊ မန္တာ[1]လေန အာရာဓေဿာမီ"တိ ခတ္တိဝဇ္ဇာယ[2] ကတပရိစယတ္တာ မန္တာသံဝိဓာနေန ရာဇာနံ အာရာဓေတွာ ဌာနန္တရံ ပါပုဏာတိ။ ယထာ သော၊ ဧဝံ စိတ္တဓုရေန လောကုတ္တရမဓိဋ္ဌာတာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အပရော "ကိံ ဣမေဟိ ဥပဋ္ဌာနာဒီဟိ၊ ရာဇာနော နာမ ဇာတိသမ္ပန္နဿ ဌာနန္တရံ ဒေန္တိ၊ တာဒိသဿ ဒေန္တော မယ္ဟံ ဒဿတီ"တိ ဇာတိသမ္ပတ္တိမေဝ နိဿာယ ဌာနန္တရံ ပါပုဏိ။ ယထာ သော၊ ဧဝံ သုပရိသုဒ္ဓံ ဝိမံသံ နိဿာယ ဝိမံသဓုရေန လောကုတ္တရမဓိဋ္ဌာတာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အနေကဝိဟိတန္တိ အနေကဝိဓံ။ **ဣဒ္ဓိဝိဓန္တိ** ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသံ။

တိဝိဓဩကာသာဓိဂမဝဏ္ဏနာ

၂၀၈။ **သုခဿ အဓိဂမာယာ**တိ စျာနသုခဿ မဂ္ဂသုခဿ ဖလသုခဿ စ အဓိဂမာယ။ **သံသဒ္ဒေါ**တိ သမ္ပယုတ္တစိတ္တော။ **အရိယဓမ္မန္တိ** အရိယေန ဘဂဝတာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ ဓမ္မံ။ **သုဏာတီ**တိ သဒ္ဓါ သမ္မာဒါ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီအာဒိဟိ ဝါ ဒေသိယမာနံ သုဏာတိ။ **ယောနိသော မနသိကရောတီ**တိ ဥပါယတော ပထတော ကာရဏတော အနိစ္စန္တိအာဒိဝသေန မနသိ ကရောတိ။ "**ယောနိသော မနသိကာရော** နာမ ဥပါယမနသိကာရော ပထမနသိကာရော၊ အနိစ္စေ အနိစ္စန္တိ ဒုက္ခေ ဒုက္ခန္တိ အနတ္တနိ အနတ္တာတိ အသုဘေ အသုဘန္တိ သစ္စာ-နုလောမိကေန ဝါ စိတ္တဿ အာဝဇ္ဇနာ အန္တရာဝဇ္ဇနာ အာဘောဂေါ သမန္နာ-ဟာရော မနသိကာရော၊ အယံ ဝုစ္စတိ ယောနိသောမနသိကာရော"တိ ဧဝံ ဝုတ္တော ယောနိသောမနသိကာရော[3] ကမ္မံ အာရဘတီတိ အတ္ထော။ **အသံသဒ္ဒေါ**တိ ဝတ္ထုကာမေဟိပိ ကိလေသကာမေဟိပိ အသံသဒ္ဒေါ ဝိဟရတိ။ **ဥပဋ္ဌာတိ သုခန္တိ** ဥပဋ္ဌာတိ ပဌမဇ္ဈာနသုခံ။ **သုခါ ဘိယ္ယော သောမနဿန္တိ** သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတဿ စျာနသုခပစ္စယာ အပရာပရံ သောမနဿံ ဥပဋ္ဌာတိ။ **ပမုဒါ**တိ တုဋ္ဌာကာရတော ဒုဗ္ဗလပီတိ။ **ပါမောဇ္ဇန္တိ** ဗလဝတရံ ပီတိ-သောမနဿံ။ **ပဌမော ဩကာသာဓိဂမော**တိ ပဌမဇ္ဈာနံ ပဋ္ဌာယ ဝိပဿနာဒိကမ္မဋ္ဌာနာ အတ္တနော ဩကာသံ ဂဟေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ "ပဌမော ဩကာသာဓိဂမော"တိ ဝုတ္တံ။

၁-မန္တာဝသေန (သျာ) ၂-ခေတ္တဝိဇ္ဇာယ (သျာ၊က) ၃-ဝုတ္တယောနိသောမနသိကာရေန (သျာ)

ဩဠာရိကာတိ ထော ကာယဝစီသမ်ိဳရာ တာဝ ဩဠာရိကာ ဟောန္တု၊ စိတ္တသမ်ိဳရာ ကထံ ဩဠာရိကာတိ။ အပဟိနတ္တာ။ ကာယသမ်ိဳရာ ဟိ စတုတ္ထဈာနေန ပဟီယန္တိ၊ ဝစီသမ်ိဳရာ ဒုတိယဈာနေန၊ စိတ္တသမ်ိဳရာ နိရောဓသမာပတ္တိယာ။ ဣတိ ကာယဝစီသမ်ိဳရေသု ပဟီနေသုပိ တေ တိဋ္ဌန္တိယေဝါတိ ပဟီနေ ဥပါဒါယ အပဟိနတ္တာ ဩဠာရိကာ နာမ ဇာတာ။ **သုခ**န္တိ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တိသ ဥပ္ပန္နံ စတုတ္ထဈာနိကဖလသမာပတ္တိသုခံ။ **သုခါ ဘိယျော သောမနဿန္တိ** ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတသ အပရာပရံ သောမနသံ။ **ဒုတိယော ဩကာသာဓိဂမော**တိ စတုတ္ထဈာနံ သုခံ ဒုက္ခံ ဝိက္ခမ္ဘေတ္ဝာ အတ္တနော ဩကာသံ ဂဟေတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ "ဒုတိယော ဩကာသာဓိဂမော"တိ ဝုတ္တံ။ ဒုတိယတတိယဈာနာနိ ပနေတ္ထ စတုတ္ထေ ဂဟိတေ ဂဟိတာနေဝ ဟောန္တိတိ ဝိသုံ န ဝုတ္တာနိတိ။

ဣဒံ ကုသလန္တိအာဒီသု **ကုသလံ** နာမ ဒသကုသလကမ္မပထာ။ **အကုသလ**န္တိ ဒသအကုသလကမ္မပထာ။ **သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါယော**ပိ ဧတေသံ ဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဗ္ဗဥ္စေဝ ပနေတံ ကက္ခဠ သုက္ကဠ သပ္ပဋိဘာဂဠာတိ **ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ**။ နိဗ္ဗာနမေဝ ဟေတံ အပ္ပဋိဘာဂံ။ **အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတီ**တိ ဝဋ္ဋပဋိပ္ပက္ခဘူတာ အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ။ **ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **သုခ**န္တိ အရဟတ္တမဂ္ဂသုခဥ္စေဝ ဖလသုခဥ္စ။ **သုခါ ဘိယျော သောမနဿန္တိ** ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတသ အပရာပရံ သောမနသံ။ **တတိယော ဩကာသာဓိဂမော**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ သဗ္ဗကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘေတ္ဝာ အတ္တနော ဩကာသံ ဂဟေတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ "တတိယော ဩကာသာဓိဂမော"တိ ဝုတ္တော။ သေသမဂ္ဂါ ပန တသ္မိံ ဂဟိတေ အန္တောဂဓာ ဧဝါတိ ဝိသုံ န ဝုတ္တာ။

ဣမေ ပန တယော ဩကာသာဓိဂမာ အဋ္ဌတိံသာရမ္မဏဝသေန ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ ကထေတဗ္ဗာ။ ကထံ ? သဗ္ဗာနိ အာရမ္မဏာနိ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဝုတ္တနယေနေဝ ဥပစာရဝသေန စ အပ္ပနာဝသေန စ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ စတုဝိသတိယာ ဌာနေသု ပဌမဇ္ဈာနံ "ပဌမော ဩကာသာဓိဂမော"တိ ကထေတဗ္ဗံ။ တေရသသု ဌာနေသု ဒုတိယတတိယဈာနာနိ, ပန္နရသသု ဌာနေသု စတုတ္ထဈာနဥ္စ နိရောဓသမာပတ္တိံ ပါပေတ္ဝာ "ဒုတိယော ဩကာသာဓိဂမော"တိ ကထေတဗ္ဗံ။ ဒသ ဥပစာရဈာနာနိ ပန မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာနဘူတာနိ တတိယံ ဩကာသာဓိဂမံ ဘဇန္တိ။ အပိစ တီသု သိက္ခာသု အဓိသီလသိက္ခာ ပဌမံ ဩကာသာဓိဂမံ ဘဇတိ၊ အဓိစိတ္တာသိက္ခာ ဒုတိယံ, အဓိပညာသိက္ခာ တတိယန္တိ ဧဝံ သိက္ခာဝသေနပိ ကထေတဗ္ဗံ။ သာမညဖလေပိ စူဠသီလတော ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနာ ပဌမော

သြကာသာဓိဂမော, ဒုတိယဈာနတော ယာဝ နေဝသညာနာသညာယတနာဒုတိယော, ဝိပဿနာတော ယာဝ အရဟတ္တာ တတိယော သြကာသာဓိဂမောတိ ဧဝံ သာမညဖလသုတ္တန္တဝဏ္ဏနာယ ကထေတဗ္ဗံ။ တီသု ပန ပဋိဋ္ဌကေသု ဝိနယပဋိဋ္ဌကံ ပဌမံ သြကာသာဓိဂမံ ဘဇတိ၊ သုတ္တန္တပဋိဋ္ဌကံ ဒုတိယံ, အဘိဓမ္မပဋိဋ္ဌကံ တတိယန္တိ ဧဝံ ပဋိဋ္ဌကဝဏ္ဏနာယ ကထေတဗ္ဗံ။

ပုဗ္ဗေ ကိရ မဟာထေရာ ဝဿူပနာယိကာယ ဇုမမေဝ သုတ္တံ ပဋ္ဌပေန္တိ။ ကိံ ကာရဏာ? တီဏိ ပဋိဋ္ဌကာနိ ဝိဘဇိတ္ဝာ ကထေတုံ လဘိဿာမာတိ။ တေပဋိဋ္ဌကေန ဟိ သမောဓာနေတ္ဝာ ကထေန္တာဿ ဒုက္ကထိတန္တိ နာ သက္ကာ ဝတ္တုံ။ တေပဋိဋ္ဌကံ ဘဇာပေတ္ဝာ[1] ကထိတမေဝ ဇုဒံ သုတ္တံ သုကထိတံ ဟောတီတိ။

စတုသတိပဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၀၉။ **ကုသလဿာဓိဂမာယာ**တိ မဂ္ဂကုသလဿ စေဝ ဖလကုသလဿ စ အဓိဂမတ္ထာယ။ ဉာဘယမ္ပိ ဟေတံ အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန ခေမဋ္ဌေန ဝါ ကုသလမေဝ။ **စတ္ထ သမ္မာ သမာဓိယတီ**တိ တသ္မိံ အဇ္ဈတ္တကာယေ သမာဟိတော ကေဋ္ဌိတ္တော ဟောတိ။ **ဗဟိဒ္ဓါ ပရကာယေ ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတီ**တိ အတ္တနော ကာယတော ပရဿ ကာယာဘိမုခံ ဉာဏံ ပေသေတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ သဗ္ဗတ္ထေဝ စ **သတိမာ**တိ ပဒေန ကာယာဒိပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ၊ **လောကော**တိ ပဒေန ပရိဂ္ဂဟိတကာယာဒယော၀ လောကော။ စတ္တာရော စေတေ သတိပဋ္ဌာနာ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာ ကထိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရဝဏ္ဏနာ

၂၉၀။ **သမာဓိပရိက္ခာရာ**တိ ဇ္ဈာ တယော ပရိက္ခာရာ။ "ရထော သီလပရိက္ခာရော စျာနက္ခော စက္ကဝိရိယော"တိ၂ ဟိ ဇ္ဈာ အလင်္ကာရော ပရိက္ခာရော နာမ။ "သတ္တဟိ နဂရပရိက္ခာရေဟိ သုပရိက္ခတံ[2] ဟောတီ"တိ၃ ဇ္ဈာ ပရိဝါရော ပရိက္ခာရော နာမ။ "ဂိလာနပစ္စယဘိဝိတပရိက္ခာရော"တိ၅ ဇ္ဈာ သမ္ဘာရော ပရိက္ခာရော နာမ။ ဇုဓ ပန ပရိဝါရပရိက္ခာရဝသေန "သတ္တ သမာဓိပရိက္ခာရာတိ" ဝုတ္တံ။ **ပရိက္ခတာ**တိ ပရိဝါရိတာ။ **အယံ ဝုစ္စတိ သေ၁ အရိယော သမ္မာသမာဓီ**တိ အယံ သတ္တဟိ ရတနေဟိ ပရိဝုတော၁ စက္ကဝတ္တိ ဝိယ သတ္တဟိ အင်္ဂေဟိ

၁-ဝိဘဇိတ္ဝာ (သျာ) ၂-သံ ၃-၅-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-သုပရိက္ခိတ္တံ (သျာ၊ က)
၄-အံ ၂-၄၇၀-ဝိဋ္ဌေ။ ၅-ဒိ ၃-၁၀၇-ဝိဋ္ဌေ။

ပရိဝုတော ‘‘အရိယော သမ္မာသမာဓိ’’တိ ဝုစ္စတိ။ **သဉ္ဇပနိသော ဇှတိဝိတိ** သဉ္ဇပနိသယော ဇှတိဝိ ဝုစ္စတိ၊ သပရိဝါရော ယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိဿာ**တိ သမ္မာဒိဋ္ဌိယံ ဌိတဿ။ **သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတီ**တိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဝတ္တတိ။ သေ နယော သဗ္ဗပဒေသု။ အယံ ပနတ္ထော မဂ္ဂဝသေနာပိ ဖလဝသေနာပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကထံ? မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိယံ ဌိတဿ မဂ္ဂသမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတိ။ ပ ။ မဂ္ဂဉ္စေ ဌိတဿ မဂ္ဂဝိမုတ္တိ ပဟောတိ။ တထာ ဖလသမ္မာ-ဒိဋ္ဌိယံ ဌိတဿ ဖလသမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတိ။ ပ ။ ဖလသမ္မာဉ္စေ ဌိတဿ ဖလဝိမုတ္တိ ပဟောတီတိ။

သွာက္ခာတောတိအာဒီနိ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဝဏ္ဏိတာနိ။ **အပါရုတာ**တိ ဝိဝဋာ။ **အမတဿာ**တိ နိဗ္ဗာနဿ။ **ဒ္ဝါရာ**တိ ပဝေသနမဂ္ဂါ။ **အဝေစ္ဆပ္ပသာဒေနာ**တိ အစလပ္ပသာဒေန။ **ဓမ္မဝိနိတာ**တိ သမ္မာနိယျာနေန နိယျာတာ[1]။

အတ္ထာယံ ဇှတရာ ပဇာတိ အနာဂါမိနော သန္ဓာယဟ၊ အနာဂါမိနော စ အတ္ထိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပုညဘာဂါ**တိ ပုညကောဋ္ဌာသေန နိဗ္ဗတ္တာ။ **သြတ္ထပွန်** သြတ္ထပွမာနော[2]။ တေန ကဒါစိ နာမ မုသာ အသာတိ မုသာဝါဒဘယေန သမ်ိတုံ န သက္ကောမိ၊ န ပန မမ သမ်ိတုံ ဗလံ နတ္ထိတိ ဒီပေတိ။

၂၉၁။ **တံ ကိံ မညတိ ဘဝန်**ဟိ ဇှမိနာ ကေဝလံ ဝေဿဝဏံ ပုစ္ဆတိ၊ န ပနဿ ဧဝရူပေါ သတ္ထာ နာဟောသိတိ ဝါ န ဘဝိဿတီတိ ဝါ လဒ္ဓိ အတ္ထိ။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနဉ္ဠိ အာဘိသမယေ ဝိသေသော နတ္ထိ။

၂၉၂။ **သယံပရိသာယန်**ဟိ အတ္တနော ပရိသာယံ။ **တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယန်**ဟိ တံ ဇှဒံ သကလံ သိက္ခတ္တယဗြဟ္မစရိယံ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ·ဇှမာနိ ပန ပဒါနိ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ ဌပိတာနိတိ။

ဇနဝသဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဓမ္မေ ဝိနိတာတိ ဓမ္မနိယာမေန နိယတာ (သျာ) ၂-သြတ္ထပန်ဟိ သြတ္ထပမာနော (သီ)

၆—မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ္တ

၂၉၃။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ္တံ။ တတြာယမနုတ္တာနပဒ-
ဝဏ္ဏနာ—**ပဉ္စသိခေါ**တိ ပဉ္စစူဠော ပဉ္စကုလ္လာလိကော။ သော ကိရ မနုဿပထေ
ပုညကမ္မကရဏကာလေ ဒဟရော ပဉ္စစူဠကဒါရကကာလေ ဝစ္ဆပါလက-
ဇေဋ္ဌကော ဟုတ္ဝာ အညေပိ ဒါရကေ ဂဟေတ္ဝာ ဗဟိဂါမေ စတုမဂ္ဂဋ္ဌာနေသု
သာလံ ကရောန္တော ပေါက္ခရဏိံ ခဏန္တော သေတုံ ဗန္ဓန္တော ဝိသမံ
မဂ္ဂံ သမံ ကရောန္တော ယာနာနံ အက္ခပဋိဃာတနရူက္ခေ ဟရန္တောတိ
ဇေရ္ဗပါနိ ပုညာနိ ကရောန္တော ဝိစရိတ္ဝာ ဒဟရော၀ ကာလမကာသိ။
တဿ သော အတ္တဘာဝေါ ဇူဋ္ဌော ကန္တော မနာပေါ အဟောသိ။
သော ကာလံ ကတ္ဝာ စာတုမဟာရာဇိကဒေ၀လောကေ နဝုတိ၀ဿသတ-
သဟဿပမာဏံ အာယုံ ဂဟေတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ တိဂါဝုတပမာဏော
သု၀ဏ္ဏက္ခန္ဓသဒိသော အတ္တဘာဝေါ အဟောသိ။ သော သကဋသဟဿမတ္တံ
အာဘရဏံ ပသာဓေတ္ဝာ နဝကုမ္ဘမတ္တေ ဂန္ဓေ ဝိလိမ္ပိတ္ဝာ ဒိဗ္ဗရတ္တ၀တ္ထမရော
ရတ္တသု၀ဏ္ဏကဏ္ဍိကံ ပိဠန္ဓိတ္ဝာ ပဉ္စဟိ ကုလ္လာလကေဟိ ပိဋ္ဌိယံ ၀တ္တမာနေဟိ
ပဉ္စစူဠကဒါရကပရိဟာရေနေ၀ ဝိစရတိ။ တေနေတံ “ပဉ္စသိခေါ”တ္တေ၀
သဉ္ဇာနန္တိ။

အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာတိ အဘိက္ကန္တာယ ဒိဏ္ဍာယ ရတ္တိယာ၊ **ကေ-**
ကောဠာသံ အတိတာယာတိ အတ္ထော။ **အဘိက္ကန္တ၀ဏ္ဏော**တိ အတိဋ္ဌကန္တ-
မနာပ၀ဏ္ဏော။ ပကတိယာပိ ဟေသ ကန္တ၀ဏ္ဏော၊ အလင်္ကရိတ္ဝာ အာဂတတ္တာ
ပန အဘိက္ကန္တ၀ဏ္ဏော အဟောသိ။ **ကေ၀လကပ္ပ**န္တိ အန၀သေသံ သမန္တတော။
အန၀သေသတ္ထော ဇ္ဍော ကေ၀လသဒ္ဒေါ, ကေ၀လပရိပုဏ္ဏန္တိ ဇ္ဍော ဝိယ။
သမန္တတော-အတ္ထော[1] ကပ္ပသဒ္ဒေါ, ကေ၀လကပ္ပံ ဇေတ၀နန္တိအာဒီသု ဝိယ။
ဩဘာသေတ္ဝာတိ အာဘာယ ဖရိတ္ဝာ၊ စန္ဒိမာ ဝိယ သူရိယော ဝိယ စ
ဇေကောဘာသံ ကေပဇ္ဇောတံ ကရိတ္ဝာတိ အတ္ထော။

ဒေ၀သဘာ၀ဏ္ဏနာ

၂၉၄။ **သု၀မ္မာယံ သဘာယ**န္တိ သု၀မ္မာယနာမ ဇ္ဍဋ္ဌိယာ ရတနမတ္တကဏ္ဍိက-
ရုက္ခနိဿန္ဒေန နိဗ္ဗတ္တာသဘာယံ။ တဿာ ကိရ ဖလိကမယာ ဘူမိ၊ မဏိမယာ

၁-သမန္တတ္ထော (သျာ)

အာဏိယော၊ သုဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ၊ ရဇတမယာ ထမ္ဘဃဋိကာ စ သဃ်ာတာ စ၊ ပဝါဠမယာနိ ဝါဠရုပါနိ၊ သတ္တရတနမယာ ဂေါပါနသိယော စ ပက္ခပါသကာ စ မုခဝဋ္ဋိ စ၊ ဣန္ဒနီလဣဋ္ဌကာဟိ ဆဒနံ၊ သောဝဏ္ဏမယံ ဆဒနပိဋ္ဌိ၊ ရဇတမယာ ထူပိကာ၊ အာယာမတော စ ဝိတ္ထာရတော စ တိဏ် ယောဇန-သတာနိ၊ ပရိက္ခေပတော နဝယောဇနသတာနိ၊ ဥဗ္ဗေဓတော ပဉ္စယောဇန-သတာနိ၊ ဧဝရုပါယံ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ။

ဓတရဋ္ဌောတိ အာဒိသု **ဓတရဋ္ဌော** ဂန္ဓဗ္ဗရာဇာ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝတာနံ ကောဋ္ဌိသတ-သဟဿေန ပရိဝုတော ကောဋ္ဌိသတသဟဿသုဝဏ္ဏမယာနိ ဖလကာနိ စ သုဝဏ္ဏသတ္တိယော စ ဂါဟာပေတွာ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ ဋ္ဌိသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝတာ ပုရတော ကတွာ နိသိန္နော။

ဝိရူဠ္ဟကော ကုမ္ဘဏ္ဍရာဇာ ကုမ္ဘဏ္ဍဒေဝတာနံ ကောဋ္ဌိသတသဟဿေန ပရိဝုတော ကောဋ္ဌိသတသဟဿရဇတမယာနိ ဖလကာနိ စ သုဝဏ္ဏသတ္တိယော စ ဂါဟာပေတွာ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဥတ္တရာဘိမုခေါ ဋ္ဌိသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝတာ ပုရတော ကတွာ နိသိန္နော။

ဝိရူပက္ခော နာဂရာဇာ နာဂါနံ ကောဋ္ဌိသတသဟဿေန ပရိဝုတော ကောဋ္ဌိသတသဟဿမဏိမယာနိ မဟာဖလကာနိ စ သုဝဏ္ဏသတ္တိယော စ ဂါဟာပေတွာ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ပုရတ္ထိမာဘိမုခေါ ဋ္ဌိသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝတာ ပုရတော ကတွာ နိသိန္နော။

ဝေဿဝဏော ယက္ခရာဇာ ယက္ခာနံ ကောဋ္ဌိသတသဟဿေန ပရိဝုတော ကောဋ္ဌိသတသဟဿပဝါဠမယာနိ မဟာဖလကာနိ စ သုဝဏ္ဏသတ္တိယော စ ဂါဟာပေတွာ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဒက္ခိဏာဘိမုခေါ ဋ္ဌိသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝတာ ပုရတော ကတွာ နိသိန္နောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အထ ပစ္ဆာ အမ္ဘာကံ အာသနံ ဟောတီတိ တေသံ ပစ္ဆတော အမ္ဘာကံ နိသီဒိတုံ ဩကာသော ပါပုဏာတိ။ တတော ပရံ ပဝိသိတုံ ဝါ ပသိတုံ ဝါ နလဘာမ။ သန္နိပါတကာရဏံ ပနေတ္ထ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ စတုဗ္ဗိဓမေဝ။ တေသု ဝဿူပနာယိကသင်္ဃော ဝိတ္ထာရိတော။ ယထာ ပန ဝဿူပနာယိကာယ၊ ဧဝံ မဟာပဝါရဏာယပိ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ သန္နိပတိတွာ "အဇ္ဇ ကတ္ထ ဂန္ဒွာ ကဿ သန္တိကေ ပဝါရေဿာမာ"တိ မန္တေန္တိ။ တတ္ထ သင်္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ယေဘုယ္ယေန ပိယင်္ဂုဒီပမဟာဝိဟာရသ္မိံယေဝ ပဝါရေတိ။ သေသာ ဒေဝတာ

၁-မဟာဖလကာနိ စ (သျာ)

ပါရိဆ္ဆတ္တကာဒိနိ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖါနိ စေဝ ဒိဗ္ဗစန္ဒနစုဏ္ဏာနိ စ ဂဟေတ္ဝာ အတ္တနော အတ္တနော မနာပဋ္ဌာနမေဝ ဂန္ဓာ ပဝါရေန္တိ။ ဧဝံ ပဝါရဏာသင်္ဂဟတ္ထာယ သန္နိပတန္တိ။

ဒေဝလောကေ ပန **အာသာဝတီ** နာမ လတာ အတ္ထိ။ သာ ပုပ္ဖိသတိတိ ဒေဝါ ဝဿသဟဿံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ။ ပါရိဆ္ဆတ္တကေ ပုပ္ဖမာနေ ဧကဝဿံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေ တဿ ပဏ္ဍုပလာသာဒိဘာဝတော ပဋ္ဌာယ အတ္တမနာ ဟော်န္တိ။ ယထာဟ—

> "ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော ပဏ္ဍုပလာသော ဟောတိ၊ အတ္တမနာ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ တသ္မိံ သမယေ ဟောန္တိ 'ပဏ္ဍုပလာသော ခေါ ဒါနိ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော၊ နော စိရဿေဝ ပန္နပလာသော ဘဝိဿတီ'တိ။ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော ပန္နပလာသော ဟောတိ၊ ခါရကဇာတော ဟောတိ၊ ဇာလကဇာတော ဟောတိ၊ ကုဋ္ဌမလကဇာတော ဟောတိ၊ ကောရကဇာတော[၁] ဟောတိ။ အတ္တမနာ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ တသ္မိံ သမယေ ဟောန္တိ 'ကောရကဇာတော ဒါနိ ပါရိဆ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော နော စိရဿေဝ သဇ္ဇပါလိဖုလ္လော ဘဝိဿတီ'တိ[၂]။

> သဇ္ဇပါလိဖုလ္လဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ပါရိဆ္ဆတ္တကဿ ကောဝိဋ္ဌာရဿ သမန္နာ ပညာဿ ယောဇနာနိ အာဘာယ ဖုဋ္ဌံ ဟောတိ၊ အနုဝါတံ ယောဇနသတံ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ၊ အယမာနုဘာဝေါ ပါရိဆ္ဆတ္တကဿ ကောဝိဋ္ဌာရဿာ"တိ။

ပုပ္ဖိတေ ပါရိဆ္ဆတ္တကေ အာရောဟဏကိစ္စံ ဝါ အက်ံသကံ ဂဟေတ္ဝာ နမနကိစ္စံ ဝါ ပုပ္ဖါဟရဏတ္ထံ စင်္ကောဋကကိစ္စံ ဝါ နတ္ထိ၊ ကန္တနကဝါတော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ပုပ္ဖါနိ ဝဏ္ဏတော ကန္တိတိ၊ သမုဋ္ဌာနကဝါတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ပဝေဿနကဝါတော သုဓမ္မံ ဒေဝသဘံ ပဝေသေတိ၊ သမ္မဇ္ဇနကဝါတော ပုရာဏပုပ္ဖါနိ နီဟရတိ၊ သန္ထရဏကဝါတော ပတ္တကဏ္ဏိကကေသရာနိ နစ္ဆန္နော သန္ထရတိ၊ မဏ္ဍဋ္ဌာနေ မဏ္ဍော သနံ ဟောတိ။ ယောဇနပ္ပမာဏော ရတနပလ္လင်္ကော ဥပရိ တိယောဇနေန သေတစ္ဆတ္တေန ဓာရယမာနေန၊ တဒနန္တရံ သက္ကဿ

၁-ကောကာသကဇာတော (သျာ၊က) ၂-အံ ၂-၄၀၆-ပိဋ္ဌေ။

ဒေဝရညော အာသနံ အတ္ထရိယတိ။ တတော တေတ္တိံသာယ ဒေဝပုတ္တာနံ၊ တတော အညာသံ မဟေသက္ခဒေဝတာနံ။ အညတရဒေဝတာနံ ပန ပုပ္ဖကဏ္ဏိ-ကာဝ အာသနံ ဟောတိ။

ဒေဝါ ဒေဝသဘံ ပဝိသိတ္ဝာ နိသီဒန္တိ။ တတော ပုပ္ဖေဟိ ရေဏုဝဋ္ဋိ ဥဂ္ဂန္ဒွာ ဥပရိ ကဏ္ဏိကံ အာဟစ္ဆ နိပတမာနာ ဒေဝတာနံ တိဂါဒုတပုမာဏံ အတ္တဘာဝံ လာဓရဏပရိကမ္မသဇ္ဇိတံ ဝိယ ကရောတိ။ တေသံ သာ ကိဉ္စာ စတူဟိ မာသေဟိ ပရိယောသာနံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ပါရိစ္ဆတ္တကကိဉ္စာနုဘာဝနတ္ထာယ သန္နိပတန္တိ။

မာသဿ ပန အဋ္ဌဒိဝသေ ဒေဝလောကေ မဟာဓမ္မသဝနံ ဃုသတိ။ တတ္ထ သုဓမ္မာယံ ဒေဝသဘာယံ သနက်ုမာရော ဝါ မဟာဗြဟ္မာ, သက္ကော ဝါ ဒေဝါနမိန္ဒော, ဓမ္မကထိကဘိက္ခု ဝါ, အညတရော ဝါ ဓမ္မကထိကော ဒေဝ-ပုတ္တော ဓမ္မကထံ ကထေတိ။ အဋ္ဌမိယံ ပက္ခဿ စတုန္နံ မဟာရာဇာနံ အဓစ္စာ၊ စာတုဒ္ဒသိယံ ပုတ္တာ၊ ပန္နရသေ သယံ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော နိက္ခမိတ္ဝာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ ဇာတိဟိင်္ဂုလကေန ဝဏ္ဏံ ဂဏှိတ္ဝာ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိယော အနုဝိစရန္တိ။ တေ "အသုကာ နာမ ဇာတိ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော၊ သံဃံ သရဏံ ဂတော။ ပဏ္ဍသိလာနိ ရက္ခတိ။ မာသဿ အဋ္ဌ ဥပေါသထေ ကရောတိ။ မာတုဥပဋ္ဌာနံ ပူရေတိ။ ပိတုဥပဋ္ဌာနံ ပူရေတိ။ အသုကဋ္ဌာနေ ဥပ္ပလဟတ္ထကသတေန ပုပ္ဖကုမ္ဘေန ပူဇာ ကတာ။ ဒိဗ္ဗသဟဿံ အာရောပိတံ။ အကာလဓမ္မသဝနံ ကာရိတံ။ ဆတ္တဝေဒိကာ ပုဋ္ဌဝေဒိကာ[1] ကုဋ္ဌဝေဒိကာ သိဟာသနံ သိဟသောပါနံ ကာရိတံ။ တိဏ္ဏံ သုစရိတာနံ ပူရေတိ။ ဒသကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ ဝတ္တတိ"တိ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ ဇာတိ-ဟိင်္ဂုလကေန လိခိတ္ဝာ အာဟရိတ္ဝာ ပဏ္ဍသိခဿ ဟတ္ထေ ဒေန္တိ။ ပဏ္ဍသိခေါ မာတလိဿ ဟတ္ထေ ဒေတိ။ မာတလိ သင်္ဂါဟကော သက္ကဿ ဒေဝရညော ဒေတိ။

ယဒါ ပုညကမ္မကာရကာ ဗဟူ နု ဟောန္တိ၊ ပေါတ္ထကော ခုဒ္ဒကော ဟောတိ၊ တံ ဒိသွာဝ ဒေဝါ "ပမတ္တော ဝတ ဘော မဟာဇနော ဝိဟရတိ၊ စတ္တာရော အပါယာ ပရိပူရိဿန္တိ၊ ဆ ဒေဝလောကာ တုဿာ ဘဝိဿန္တိ"တိ အနတ္တမနာ ဟောန္တိ။ သစေ ပန ပေါတ္ထကော မဟာ ဟောတိ၊ တံ ဒိသွာဝ ဒေဝါ "အပ္ပမတ္တော ဝတ ဘော မဟာဇနော ဝိဟရတိ၊ စတ္တာရော အပါယာ သုညာ

၁-မုဒ္ဓဝေဒိကာ (သျာ)

ဘဝိဿန္တိ၊ ဆ ဒေဝလောကာ ပရိပူရိဿန္တိ၊ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပုညာနိ ကရိတ္ဝာ အာဂတေ မဟာပုညေ ပုရက္ခတ္ဝာ နက္ခတ္တံ ကီဠိတုံ လဘိဿာမာ”တိ အတ္ထမနာ ဟောန္တိ။ တံ ပေါတ္ထကံ ဂဟေတ္ဝာ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဝါစေတိ။ တဿ ပကတိနိယာမေန ကထေန္တဿ သဒ္ဒေါ ဒ္ဝါဒသ ယောဇနာနိ ဂစ္ဆာတိ[1]။ ဥစ္စေန သရေန ကထေန္တဿ စ သကလံ ဒသယောဇနသဟဿံ ဒေဝနဂရံ ဆာဒေတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ။ ဧဝံ ဓမ္မသဝနတ္ထာယ သန္နိပတန္တိ။ ဣဓ ပန ပဝါရဏာသင်္ခါတာယ သန္နိပတိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တထာဂတံ နမဿန္တာတိ နဝဟိ ကာရဏေဟိ တထာဂတံ နမဿမာနာ။ **ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတန္တိ** သွာက္ခာတတာဒိဘေဒံ ဓမ္မဿ သုဓမ္မတံ ဥဇုပဋိပန္နာဒိဘေဒံ သံဃဿ စ သုပဋိပတ္တိန္တိ အတ္ထော။

အဋ္ဌယထာဘုစ္စဝဏ္ဏနာ

၂၉၆။ **ယထာဘုစ္စေ**တိ ယထာဘူတေ ယထာသဘာဝေ။ **ဝဏ္ဏေ**တိ ဂုဏေ။ **ပယိရုဒါဟာသီ**တိ ကထေသိ။ **ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော**တိ ကထံ ပဋိပန္နော? ဒီပင်္ကရပါဒမူလေ အဋ္ဌ ဓမ္မေ သမောဓာနေတ္ဝာ ဗုဒ္ဓတ္တာယ အဘိနီဟာရမာနော ပါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော နာမ ဟောတိ။

ဒါနပါရမိ သီလပါရမိ နေက္ခမ္မပါရမိ ပညာပါရမိ ဝီရိယပါရမိ ခန္တိပါရမိ သစ္စပါရမိ အဓိဋ္ဌာနပါရမိ မေတ္တာပါရမိ ဥပေက္ခာပါရမီတိ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ဇုမာ ဒသ ပါရမိယော ပူရေန္တော ပါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော။

ခန္တိဝါဒိတာပသကာလေ စူဠဓမ္မပါလကုမာရကာလေ ဆဒ္ဒန္တနာဂရာဇကာလေ ဘူရိဒတ္တစမ္မေယျသခ်ပါလနာဂရာဇကာလေ မဟာကပိကာလေ စ တာဒိသာနိ ဒုက္ကရာနိ ကရောန္တော ပါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော။ ဝေဿန္တရတ္တဘာဝေ ဌတ္ဝာ သတ္တသတကမဟာဒါနံ[၂] ဒတ္ဝာ သတ္တသု ဌာနေသု ပထဝိံ ကမ္ပေတ္ဝာ ပါရမိကူဋံ ဂဏ္ဟန္တော ပါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော။ တတော အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ တုသိတပုရေ ယာဝတာယုကံ တိဋ္ဌန္တော ပါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော။

တတ္ထ ပဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဒိသွာ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာဟိ ယာစိတော ပဉ္စ မဟာဝိလောကနာနိ ဝိလောကေတ္ဝာ ဒေဝါနံ သင်္ဂဟတ္ထာယ ပဋိညံ ဒတ္ဝာ

၁-ဂစ္ဆတိ (သျာ) ၂-သတ္တသတ္တကမဟာဒါနံ (က)

တုသိတပုရာ စဝိတ္ဝာ မာတုကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တောဝိ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော။

ဒသ မာသေ မာတုကုစ္ဆိယံ ဝသိတ္ဝာ လုမ္ဗိနိဝနေ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခ-မန္တောဝိ, ကေနတိံသဝဿာနိ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိတ္ဝာ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိတ္ဝာ အနောမနဒီတီရေ ပဗ္ဗဇန္တောဝိ, ဆဗ္ဗဿာနိ ပဓာနေန အတ္တာနံ ကိလမေတ္ဝာ ဗောဓိပလ္လင်္ကံ အာရုယှ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တောဝိ, သတ္တသတ္တာဟံ ဗောဓိမဏ္ဍေ ယာပေန္တောဝိ, ဣသိပတနံ အာဂမ္မ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေန္တောဝိ, ယမကပါဋိဟာရိယံ ကရောန္တောဝိ, ဒေဝေါရောဟဏံ ဩရောဟန္တောဝိ, ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာ ပဉ္စစတ္တာလီသ ဝဿာနိ တိဋ္ဌန္တောဝိ, အာယု-သင်္ခါရံ ဩဿဇ္ဇန္တောဝိ, ယမကသာလာနမန္တရေ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာန-ဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တောဝိ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော။ ယာဝဿ သာသပမတ္တာဝိ ဓာတုယော ဓရန္တိ၊ တာဝ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသပဒါနိ ဗောဓိပက္ခိယာနိ၊ တတ္ထ ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမံ ပုရိမဿ ပုရိမဿ အတ္ထော။

နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ နာ ပနေတရဟိတိ အတိတေဝိ ဗုဒ္ဓတော အညံ နာ သမနုပဿာမ၊ အနာဂတေဝိ နာ သမနုပဿာမ၊ ဧတရဟိ ပန အညဿ သတ္ထုနော အဘာဝတောယေဝ အညတြ တေန ဘဂဝတာ နာ သမနုပဿာမာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ အဋ္ဌကထာယမ္ပိ ဟိ “အတီတာနာဂတာ ဗုဒ္ဓါ အမှာကံ သတ္ထာရာ သဒိသာယေဝ၊ ကိံ သက္ကာ ကထေတုံ”တိ ဝိစာရေတ္ဝာ “တေရဟိ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော သတ္ထာ အမှာကံ သတ္ထာရံ မုဉ္စိတ္ဝာ အညော ကောစိ နတ္ထိ၊ တသ္မာ နာ ပဿာမာတိ ကထေတိ’’တိ ဝုတ္တံ။ ယထာ စ တ္ထေ၊ ဧဝံ ဣတော ပရေသုပိ ပဒေသု အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သွာက္ခာတာဒိနိ စ ကုသလာဒိနိ စ ဝုတ္တာတ္ထာနေဝ။

ဂင်္ဂါဒကံ ယမုနောဒကေနာတိ ဂင်္ဂါယမုနာနံ သမာဂမဋ္ဌာနေ ဥဒကံ ဝဏ္ဏေနပိ ဂန္ဓေနပိ ရသေနပိ သံသန္ဒတိ သမေတိ၊ မဇ္ဈေ ဘိန္နသုဝဏ္ဏံ ဝိယ ဧက-သဒိသမေဝ ဟောတိ၊ နာ မဟာသမုဒ္ဒဥဒကေန သံသဋ္ဌကာလေ ဝိယ ဝိသဒိသံ။ ပရိသုဒ္ဓဿ နိဗ္ဗာနဿ ပဋိပဒါပိ ပရိသုဒ္ဓါဝ။ နာ ဟိ ဒဟရကာလေ ဝေဇ္ဈကမ္မာ-ဒီနိ ကတ္ဝာ အဂေါစရေ စရိတ္ဝာ မဟလ္လကကာလေ နိဗ္ဗာနံ ဒဋ္ဌုံ သက္ကာ၊ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ ပန ပဋိပဒါ ပရိသုဒ္ဓါဝ ဝဋ္ဋတိ အာကာသူပမာ။ ယထာ ဟိ အာကာသမ္ပိ အလဂ္ဂံ ပရိသုဒ္ဓံ စန္ဒိမသူရိယာနံ အာကာသေ ဣဿိတိဿိတဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တာနံ ဝိယ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆန္တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိပဒါပိ ကုလေ ဝါ ဂဏေ ဝါ

အလဂ္ဂါ အဗဒ္ဓါ အာဂကာသူပမာ ဝဒ္ဒတိ။ သာ ပနေသာ တာဒိသာဝ ဘဂဝတာ ပညတ္တာ ကထိတာ ဒေသိတာ။ တေန ဝုတ္တံ “သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စာ”တိ။

ပဋိပန္နာနန္တိ ပဋိပဒါယ ဋ္ဌိတာနံ။ **ဝုသိတဝတန္တိ** ဝုတ္ထဝါသာနံ ဇေတေသံ။ **လဒ္ဓသဟာယောတိ** ဇေတေသံ တတ္ထ တတ္ထ သဟ အယနတော သဟာယော။ “အဒုတိယော အသဟာယော အပဋိသမော”တိ ဣဒံ ပန အသဒိသဋ္ဌေန ဝုတ္တံ။ **အပနုဇ္ဇာ**တိ တေသံ မဇ္ဈေပိ ဖလသမာပတ္တိယာ ဝိဟရန္တော စိတ္တေန အပနုဇ္ဇ၊ အပနုဇ္ဇေဝ ကောရာမတံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိတိ အတ္ထော။

အဘိနိပ္ဖန္နော ခေါ ပန တသ္သ ဘဂဝတော လာဘောတိ တသ္သ ဘဂဝတော မဟာလာဘော ဥပ္ပန္နော။ ကဒါ ပဋ္ဌာယ ဥပ္ပန္နော? အဘိသမ္ဗောဓိံ ပတ္တော သတ္တသတ္တာဟံ အတိက္ကမိတ္တော ဣသိပတနေ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတ္တော အနုက္ကမေန ဒေဝမနုဿာနံ ဒမနံ ကရောန္တော သေ ဝဋ္ဋိလေ ပဗ္ဗာဇေတ္တော ရာဇဂဟံ ဂတသ္သ ဗိမ္ဗိသာရဒမနတော ပဋ္ဌာယ ဥပ္ပန္နော။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ သက္ကတော ဟောတိ ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော လာဘီ စီဝရ ပိဏ္ဍပါတ သေနာသန-ဂိလာနပစ္စယ ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရာန”န္တိ ဘ။ သတသဟဿကပ္ပါဓိကေသု စတူသု အသင်္ချေယျေသု ဥဿန္နပုညနိဿန္ဒသမုပ္ပန္နော လာဘသက္ကာရော မဟောဃော ဝိယ အဇ္ဈောတ္ထရမာနော အာဂစ္ဆတိ။

ကေသ္မိ ံ ကိရ သမယေ ရာဇဂဟေ သာဝတ္ထိယံ သာကေတေ ကောသမ္ဗိယံ ဗာရာဏသိယံ ဘဂဝတော ပဋိပါဋိဘတ္တံ နာမ ဥပ္ပန္နံ၊ တတ္ထေကော “အဟံ သတံ ဝိဿဇ္ဇေတ္တာ ဒါနံ ဒဿာမိ”တိ ပဏ္ဏံ လိခိတ္တာ ဝိဟာရဒ္ဝါရေ ဗန္ဓိ။ အညော အဟံ ဒွေ သတာနိ။ အညော အဟံ ပဉ္စ သတာနိ။ အညော အဟံ သဟဿံ။ အညော အဟံ ဒွေ သဟဿာနိ။ အညော အဟံ ပဉ္စ။ ဒသ။ ဝိသတိ။ ပညာသံ။ အညော အဟံ သတသဟဿံ။ အညော အဟံ ဒွေ သတသဟဿာနိ ဝိဿဇ္ဇေတ္တာ ဒါနံ ဒဿာမိတိ ပဏ္ဏံ လိခိတ္တာ ဝိဟာရဒ္ဝါရေ ဗန္ဓိ။ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တမ္ပိ ဩကာသံ လဘိတ္တာ ‘‘ဒါနံ ဒဿာမိ’’တိ သကဋ္ဌာနိ ပူရေတ္တာ မဟာ-ဇနော အနုဗန္ဓိယေဝ။ ယထာဟ “တေန ခေါ ပန သမယေန ဇာနပဒါ မနုဿာ ဗဟုံ လောဏမ္ပိ တေလမ္ပိ တဏ္ဍုလမ္ပိ ခါဒနီယမ္ပိ သကဋေသု အာရောပေတ္တာ ဘဂဝတော ပိဋ္ဌတော ပိဋ္ဌတော အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ ‘ယတ္ထ

၁-သံ ၁-၃၄၀-ဝိဋ္ဌေ။

ပဋိပါဋိ လဘိဿာမ၊ တတ္ထ ဘတ္တံ ကရိဿာမာ'တိ"ာ။ ဧဝံ အညာနိပိ ခန္ဓကေ စ ဝိနယေ စ ဗဟူနိ ဝတ္ထူနိ ဝေဒိတမ္ဗာနိ။

အသဒ္ဓိဿဒါနေ ပနေသ လာဘော မတ္ထကံ ပတ္တော။ ကေသ္မိ ကိရ သမယေ ဘဂဝတိ ဇနပဒစာရိကံ စရိတ္ဝာ ဇေတဝနံ သမ္ပတ္တေ ရာဇာ နိမန္တေတ္ဝာ ဒါနံ အဒါသိ။ ဒုတိယဒိဝသေ နာဂရာ အဒံသု။ ပုန တေသံ ဒါနတော အတိရေကံ ရာဇာ, တဿ ဒါနတော အတိရေကံ နာဂရာတိ ဧဝံ ဗဟူသု ဒိဝသေသု ဂတေသု ရာဇာ စိန္တေသိ ''ဣမေ နာဂရာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ အတိရေကတရံ ကရောန္တိ၊ ပထဝိဿရော ပန ရာဇာ နာဂရေဟိ ဒါနေ ပရာဇိတောတိ ဂရဟာ ဘဝိဿတီ"တိ။ အထဿ မလ္လိကာ ဥပါယံ အာစိက္ခိ။ သော ရာဇင်္ကော သာလကလျာဏိပဒရေဟိ မဏ္ဍပံ ကာရေတ္ဝာ တံ နိလုပ္ပလေဟိ ဆာဒေတ္ဝာ ပဗ္ဗ အာသနသတာနိ ပညာပေတ္ဝာ ပဗ္ဗ ဟတ္ထိသတာနိ အာသနာနံ ပစ္ဆာဘာဂေ ဌပေတ္ဝာ ဧကေကေန ဟတ္ထိနာ ဧကေကဿ ဘိက္ခုနော သေတစ္ဆတ္တံ ဓာရာပေသိ။ ဒ္ဝိန္နံ ဒ္ဝိန္နံ အာသနာနံ အန္တရေ သမ္ဗာလင်္ဂါရပဋိမဏ္ဍိတာ ဧကေကာ ခတ္တိယဓိတာ စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓံ ပိသတိ။ နိဋ္ဌိတံ နိဋ္ဌိတံ မဏ္ဍဋ္ဌာနေ ဂန္ဓမ္ဗဏော ပင္ခိပတိ၊ တံ အပရာ ခတ္တိယဓိတာ နိလုပ္ပလဟတ္ထကေန သမ္ပရိဝတ္တေတိ။ ဧဝံ ဧကေကဿ ဘိက္ခုနော တိဿော တိဿော ခတ္တိယဓိတရော ပရိဝါရာ၊ အပရာ သမ္ဗာလင်္ဂါရပဋိမဏ္ဍိတာ ဇုတ္ထိ တာလဝဏ္ဏံ ဂဟေတ္ဝာ ဗီဇတိ၊ အညာ ဓမကရဏံ ဂဟေတ္ဝာ ဥဒကံ ပရိဿာဝေတိ၊ အညာ ပတ္တတော ဥဒကံ ဟရတိ။ ဘဂဝတော စတ္တာရိ အနုဋ္ဌါနိ အဟေသုံ။ ပါဒကထလိကာ အာဓာရကော အပဿေနဖလကံ ဆတ္တပါဒမဏ္ဍိတိ ဇုမာနိ စတ္တာရိ အနုဋ္ဌါနိ အဟေသုံ။ သံဃနဝကဿ ဒေယျဓမ္မော သတသဟဿံ အဋ္ဌတိ။ တသ္မိံ စ ဒါနေ အင်္ဂါလိမာလတ္ထေရော သံဃနဝကော အဟောသိ။ တဿ အာသနသမီပေ အာနီတော ဟတ္ထိ တံ ဥပဂန္တ္ဝါ နာသက္ခိ။ တတော ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ''အညော ဟတ္ထိ နတ္ထိ''တိ။ ဒုဋ္ဌဟတ္ထိ ပန အတ္ထိ၊ အာနေတုံ န သက္ကာတိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သံဃနဝကော ကတရော မဟာရာဇာတိ။ အင်္ဂါလိမာလတ္ထေရော ဘဂဝါတိ။ တေန ဟိ တံ ဒုဋ္ဌဟတ္ထိံ အာနေတ္ဝာ ဌပေတု မဟာရာဇာတိ။ ဟတ္ထိံ မဏ္ဍယိတ္ဝာ အာနယိံသု။ သော ထေရဿ တေဇေန နာသာဝါတ-သဠရဏမတ္တမ္ပိ ကာတုံ နာသက္ခိ။ ဧဝံ နိရန္တရံ သတ္တ ဒိဝသာနိ ဒါနံ ဒိယိတ္ထ။ သတ္တမေ ဒိဝသေ ရာဇာ ဒသဗလံ ဝန္ဒိတ္ဝာ "ဘဂဝါ မယံ ဓမ္မံ ဒေသေထာ"တိ အာဟ။

၁-၀ ၃-၃၁၄-ဖိန္ဒေ။

တသံ စ ပရိသတိ ကာဠော စ ဇုဏ္ဏော စာတိ ဒွေ အမစ္စာ ဟောန္တိ။ ကာဠော စိန္တေသိ "နဿတိ ရာဇကုလဿ သန္တကံ၊ ကိံ နာမေတေ ဇွေကာ ဇနာ ကရိဿန္တိ၊ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဝိဟာရံ ဂန္ဒွာ နိဒ္ဒါယိဿန္တေဝ၊ ဣဒံ ပန ဧကော ရာဇပုရိသော လဘိတ္ဝာ ကိံ နာမ န ကရေယျ၊ အဟော နဿတိ ရညော သန္တက"န္တိ။ ဇုဏ္ဏော စိန္တေသိ "မဟန္တံ ဣဒံ ရာဇတ္တနံ နာမ၊ ကော အညော ဣဒံ ကာတုံ သက္ခိဿတိ။ ကိံ ရာဇာ နာမ သော, ယော ရာဇတ္တနေ ဌိတောဝိ ဧဝရူပံ ဒါနံ ဒါတုံ န သက္ကောတီ"တိ။ ဘဂဝါ ပရိသာယ အစ္ဆာသယံ ဩလောကေန္တော တေသံ ဒွိန္နံ အစ္ဆာသယံ ဝိဒိတ္ဝာ "သစေ အဇ္ဇ ဇုဏ္ဏသ အစ္ဆာသယေန ဓမ္မကထံ ကထေမိ၊ ကာဠဿ သတ္တာဓာ မုဒ္ဓါ ဖလိဿတိ။ မယာ ခေါ ပန သတ္တာနုဒ္ဒယတာယ ပါရမိယော ပူရိတာ။ ဇုဏ္ဏော အညဿိမွိ ဒိဝသေ မယိ ဓမ္မံ ကထယန္တေ မဂ္ဂဖလံ ပဋိဝိဇ္ဈိဿတိ၊ ဣဒါနိ ပန ကာဠံ ဩလောကေဿာမီ"တိ ရညော စတုပ္ပဒိကမေဝ ဂါထံ အဘာသိ—

"နေ ဝေ ကဒရိယာ ဒေဝလောကံ ဝဇန္တိ၊
ဗာလာ ဟဝေ နပ္ပဇံသန္တိ ဒါနံ။
ဓိရော စ ဒါနံ အနုမောဒမာနော၊
တေနေဝ သော ဟောတိ သုခီ ပရတ္ထာ"တိ[1]။

ရာဇာ အနတ္တမနော ဟုတ္ဝာ "မယာ မဟာဒါနံ ဒိန္နံ၊ သတ္ထာ စ မေ မန္တမေဝ ဓမ္မံ ကထေသိ၊ နာသက္ခိံ မညေ ဒဿဗလဿ စိတ္တံ ဂဟေတု"န္တိ။ သော ဘုတ္တပါတရာသော ဝိဟာရံ ဂန္ဒွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္ဝာ ပုစ္ဆိ "မယာ ဘန္တေ မဟန္တံ ဒါနံ ဒိန္နံ၊ အနုမောဒနာ စ မေ နု မဟတီ ကတာ၊ ကော နု ခေါ မေ ဘန္တေ ဒေါသော"တိ။ နတ္ထိ မဟာရာဇ တဝ ဒေါသော၊ ပရိသာ ပန အပရိသုဒ္ဓါ၊ တသ္မာ ဓမ္မံ နု ဒေသေသီန္တိ။ ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ ပရိသာ နု သုဒ္ဓါတိ။ သတ္ထာ ဒွိန္နံ အမစ္စာနံ ပရိဝိတက္ကံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ ကာဠံ ပုစ္ဆိ "ဧဝံ တာတ ကာဠာ"တိ။ ဧဝံ မဟာရာဇာတိ။ မယိ မမ သန္တကံ ဒဒမာနေ တဝ ကတရံ ဌာနံ ရုစ္စတိ၂၊ နု တံ သက္ကောမိ ပဿိတုံ၊ ပဗ္ဘာဇေထ နံ မမ ရုစ္စတောတိ အာဟ။ တတော ဇုဏ္ဏံ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ ပုစ္ဆိ "ဧဝံ ကိရ တာတ စိန္တေသီ"တိ အာမ မဟာရာဇာတိ။ တဝ စိတ္တာနုရူပမေဝ ဟောတူတိ တသ္မိံ ယေဝ မဏ္ဍပေ ဧဝံ ပညတ္တေသုယေဝ အာသနေသု ပဒ္ဓ ဘိက္ခုသတာနိ နိသီဒါပေတ္ဝာ တာယေဝ ခတ္တိယဓိတရော ပရိဝါရာပေတ္ဝာ ရာဇဂေဟတော ဓနံ ဂဟေတ္ဝာ

၁-ခု ၁-၄၀-ဓမ္မပဒေ။ ၂-ဒုဿတိ (က)

မယာ ဒိန္နသဒိသမေဝ သတ္တာ ဒိဝသာနိ ဒါနံ ဒေဟီတိ။ သော တထာ အဒါသိ။ ဒတ္ဝာ သတ္တာမေ ဒိဝသေ "ဓမ္မံ ဘဂဝါ ဒေသေထာ"တိ အာဟ။

သတ္ထာ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ဒါနာနံ အနုမောဒနံ ကတွာ ဒ္ဝေ မဟာနဒိယော ဧကောဃပုဏ္ဏာ ကုရုမာနော ဝိယ မဟာဓမ္မဒေသနံ ဒေသေသိ။ ဒေသနာ-ပရိယောသာနေ ဇုဏ္ဏော သောတာပန္နော အဟောသိ။ ရာဇာ ပသီဒိတ္ဝာ ဒသဗလဿ ဗာဟိရဝတ္ထုံ နာမ[1] အဒါသိ။ ဧဝံ အဘိနိပ္ပန္နော ခေါ ပန တဿ ဘဂဝတော လာဘောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဘိနိပ္ပန္နော သိလောကောတိ ဝဏ္ဏဂုဏကိတ္တနံ။ သောပိ ဘဂဝတော ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနတော ပဋ္ဌာယ အဘိနိပ္ပန္နော။ တတော ပဋ္ဌာယ ဟိ ဘဂဝတော ခတ္တိယာပိ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တိ။ ဗြာဟ္မဏာပိ ဂဟပတယောပိ နာဂါ သုပဏ္ဏာ ဂန္ဓဗ္ဗာ ဒေဝတာ ဗြဟ္မာနောပိ ကိတ္တိံ ဝတ္ဝာ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ"တိ-အာဒိနာ။ အညတိတ္ထိယာပိ ဝရရောဇဿ သဟဿံ ဒတ္ဝာ သမဏဿ ဂေါတမဿ အဝဏ္ဏံ ကထေဟိတိ ဥယျောဇေသုံ။ သော သဟဿံ ဂဟေတ္ဝာ ဒသဗလံ ပါဒတလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကေသန္တာ[2] အပလောကယမာနော လိက္ခာမတ္တမ္ပိ ဝဇ္ဇံ အဒိသ္ဝာ "ဝိပ္ပကိဏ္ဏဒန္တိံ သမဟာပုရိသလက္ခဏေ အသီတိ-အနုဗျဉ္ဇနဝိဘူသိတေ ဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခိတ္တေ သုဖုလ္လိတပါရိဆ္ဆတ္တကတာရာဂဏ-သမုဇ္ဇလိတအန္တလိက္ခဝိစိတ္တကုသုမသသိရိကနန္ဒနဝနသဒိသေ အနဝဇ္ဇအတ္တ-ဘာဝေ အဝဏ္ဏံ ဝဒန္တသ္သ မုခမ္ဟိ ဝိပရိဝတ္တေယျ၊ မုဒ္ဓါပိ သတ္တဓာ ဖလေယျ၊ အဝဏ္ဏံ ဝတ္တုံ ဥပါယော နတ္ထိ၊ ဝဏ္ဏမေဝ ဝဒိဿာမီ"တိ ပါဒတလတော် ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကေသန္တာ အတိရေကပဒသဟဿေန ဝဏ္ဏမေဝ ကထေသိ။ ယမကပါဋိဟာရိယေ ပနေသ **ဝဏ္ဏော** နာမ မတ္ထကံ ပတ္တော။ ဧဝံ အဘိနိပ္ပန္နော သိလောကောတိ။

ယာဝ မညေ ခတ္တိယာတိ ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ သုဒ္ဒါ နာဂါ သုပဏ္ဏာ ယက္ခာ အသုရာ ဒေဝါ ဗြဟ္မာနောတိ သဗ္ဗေဝ[3] တေ သမ္ပိယာယ-မာနရူပါ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဝိဟရန္တိ။ **ဝိဂတမဒေါ ခေါ ပနာ**တိ ဇွေကာ မံ ဇနာ သမ္ပိယာယမာနရူပါ ဝိဟရန္တီတိ နု မဒပမတ္တော ဟုတ္ဝာ ဒဝါဒိဝသေန အာဟာရံ အာဟာရေတိ၊ အညဒတ္ထု ဝိဂတမဒေါ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ အာဟာရံ အာဟာရေတိ။

၁-ပါဝါယဝတ္ထုံ နာမ (သျာ)　　၂-ကေသဂ္ဂါ (သျာ)　　၃-သဗ္ဗေပိ (သျာ)

ယထာဝါဒီတိ ယံ ဝါစာယ ဝဒတိ၊ တဒန္ဝယမေဝဿ ကာယကမ္မံ ဟောတိ။ ယဉ္စ ကာယေန ကရောတိ၊ တဒန္ဝယမေဝဿ ဝစီကမ္မံ ဟောတိ။ ကာယော ဝါ ဝါစံ, ဝါစာ ဝါ ကာယံ နာတိက္ကမတိ၊ ဝါစာ ကာယေန, ကာယော စ ဝါစာယ သမေတိ။ ယထာ စ

ဝါမေန သူကရော ဟောတိ၊ ဒက္ခိဏေန အဇာမိဂေါ။
သရေန နေလကော[1] ဟောတိ၊ ဝိသာဏေန ဇရဂ္ဂဝေါတိ—

အယံ သူကရယဂ္ဂော သူကရေ ဒိသွာ သူကရသဒိသံ ဝါမပဿံ ဒဿေတွာ တေ ဂဟေတွာ ခါဒတိ၊ အဇာမိဂေ ဒိသွာ တံသဒိသံ ဒက္ခိဏပဿံ ဒဿေတွာ တေ ဂဟေတွာ ခါဒတိ၊ နေလကဝန္ဆကေ ဒိသွာ ဝန္ဆကရဝံ ရဝန္တော တေ ဂဟေတွာ ခါဒတိ၊ ဂေါဏေ ဒိသွာ တေသံ ဝိသာဏသဒိသာနိ ဝိသာဏာနိ မာပေတွာ, တေ ဒူရတောဝ "ဂေါဏော ဝိယ ဒိဿတီ"တိ ဧဝံ ဥပဂတေ ဂဟေတွာ ခါဒတိ။ ယထာ စ ဓမ္မိကဝါဃသဇာတကေ သကုဏေဟိ ပုဋ္ဌော ဝါယသော "အဟံ ဝါတဘက္ခော၊ ဝါတဘက္ခတာယ မုခံ ဝိဝရိတွာ ပါဏကာနဉ္စ မရဏဘယေန ဧကေနေဝ ပါဒေန ဋ္ဌတော၊ တသ္မာ တုမ္ဟေပိ—

ဓမ္မံ စရထ ဘဒ္ဒံ ဝေါ၊ ဓမ္မံ စရထ ဥတယော။
ဓမ္မစာရီ သုခံ သေတိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမ္ဟိ စာ"တိ။

သကုဏေသု ဝိဿာသံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ တတော

ဘဒ္ဒကော ဝတာယံ ပက္ခီ၊ ဒိဇော ပရမဓမ္မိကော။
ကေပါဒေန တိဋ္ဌန္တော၊ ဓမ္မော ဓမ္မောတိ ဘာသတီတိ။

ဧဝံ ဝိဿာသမာဂတေ သကုဏေ ခါဒိတ္ထ၊ တေန တေသံ ဝါစာ ကာယေန, ကာယော စ ဝါစာယ နု သမေတိ၊ နု ဧဝံ ဘဂဝတော။ ဘဂဝတော ပန ဝါစာ ကာယေန, ကာယော စ ဝါစာယ သမေတိယေဝါတိ ဒဿေတိ။

တိက္ခွာ တရိတာ ဝိစိကိစ္ဆာ အဿာတိ **တိက္ခွစိစိကိစ္ဆော**။ "ကထမိဒံ ကထမိဒ"န္တိ ဧဝရူပါ ဝိဂတာ ကထံကထာ အဿာတိ **ဝိဂတကထံကထော**။ ယထာ ဟိ မဟာဇနော "အယံ ရုက္ခော ကိံ ရုက္ခော နာမ၊ အယံ ဂါမော၊ အယံ ဇနပဒေါ၊ ဣဒံ ရဋ္ဌံ ကိံ ရဋ္ဌံ နာမ၊ ကသ္မာ နု ခေါ အယံ ရုက္ခော ဥဇုကဇာတော, အယံ ဝင်္ကဇာတော၊ ကသ္မာ ကဏ္ဏကော ကောစိ ဥဇုကော ဟောတိ, ကောစိ ဝင်္ကော၊ ပုပ္ဖံ ကိဿ သုဂန္ဓံ, ကိဿ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ ဖလံ

၁-ဋ္ဌကော (သျာ)

ကိဋ္ဌိ မစုရံ, ကိဋ္ဌိ အမစုရ”န္တိ သကဒ္ဓါဝ ဟောတိ၊ န ဧဝံ သတ္ထာ။ သတ္ထာ ဟိ “ဣမေသံ နာမ ဓာတူနံ ဉဿန္ဒုဿန္ဒတ္တာ ဣဒံ ဧဝံ ဟောတီ”တိ ဝိဂတကထံ-ကထောဝ။ ယထာ စ ပဌမစ္ဈာနာဒိလာဘိနံ ဒုတိယစ္ဈာနာဒိသု ကဒ္ဓိ ဟောတိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနမ္ပိ ဟိ သဗ္ဗညုတညာဏေ ယာထာဝသန္နိဋ္ဌာနာဘာဝတော ဝေါဟာရဝသေန ကဒ္ဓိ နာမ ဟောတိယေဝ၊ န ဧဝံ ဗုဒ္ဓဿ။ သော ဟိ ဘဂဝါ သဗ္ဗတ္ထ ဝိဂတကထံကထောတိ ဒဿေတိ။

ပရိယောသိတသက်ပ္ပေါတိ ယထာ ကေစိ သိလမတ္တေန, ကေစိ ဝိပဿနာ-မတ္တေန, ကေစိ ပဌမစ္ဈာနေနေန။ပ။ ကေစိ နေဝသညာနာသညာယတန-သမာပတ္တိယာ, ကေစိ သောတာပန္နဘာဝမတ္တေန။ပ။ ကေစိ အရဟတ္တေန, ကေစိ သာဝကပါရမိဉာဏေန, ကေစိ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏေန ပရိယောသိတ-သက်ပ္ပါ ပရိပုဏ္ဏမနောရထာ ဟောန္တိ၊ န ဧဝံ မမ သတ္ထာ။ မမ ပန သတ္ထာ သဗ္ဗညုတညာဏေန ပရိယောသိတသက်ပ္ပေါတိ ဒဿေတိ။

အဏ္ဏာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယန္တိ ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ အဓိကာသယေန ဉတ္တမနိဿယဘူတေန အာဒိဗြဟ္မစရိယေန ပေါရာဏဗြဟ္မစရိယဘူတေန စ အရိယမဂ္ဂေန တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဂတကထံကထော ပရိယောသိတသက်ပ္ပေါတိ အတ္ထော။ “ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု သာမံ သစ္ဆာနိ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိ၊ တတ္ထ စ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော၊ ဗလေသု စ ဝသီဘာဝ”န္တိ ဟိ ဝစနတော ပရိယောသိတ-သက်ပ္ပတာပိ ဘဂဝတော အရိယမဂ္ဂေနေဝ နိပ္ပန္နာတိ။

၂၉၇။ **ယထရိဝ ဘဂဝါ**တိ ယထာ ဘဂဝါ၊ ဧဝံ ကေသ္မိံ ဇမ္ဗုဒီပ-တလေ စတ္တာသု ဒိသာသု စာရိကံ စရမာနာ အဟော ဝတ စတ္တာရော ဇိနာ ဓမ္မံ ဒေသေယျုန္တိ ပစ္စာသိသမာနာ ဝဒန္တိ။ အထာပရေ တီသု မဏ္ဍလေသု ဧကတော ဝိစရဏဘာဝံ အာကခ်ိမာနာ **တယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ**တိ အာဟံသု။ အပရေ “ဒသ ပါရမိယော နာမ ပူရေတ္ဝာ စတုန္နံ တိဏ္ဏံ ဝါ ဥပ္ပတ္တိ ဒုလ္လဘာ၊ သစေ ပန ဧကော နိဗ္ဗဝါသံ ဝသန္တော ဓမ္မံ ဒေသေယျ၊ ဧကော စာရိကံ စရန္တော၊ ဧဝမ္ပိ ဇမ္ဗုဒီပေါ သောဘေယျ စေဝ၊ ဗဟူ ဟိတသုခမဓိဂစ္ဆေယျာ”တိ စိန္တေတ္ဝာ **အဟော ဝတ မာရိသာ**တိ အာဟံသု။

၂၉၇။ **အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော** ယန္တိ တတ္ထ ဌာနံ အဝကာသောတိ ဉာယမေတံ ကာရဏာဓိဝစနမေဝ။ ကာရဏဉ္ဍိ တိဋ္ဌတိ တတ္ထ တဒါယတ္တာဝုတ္တိ-တာယ ဖလန္တိ ဌာနံ။ ဩကာသော ဝိယ စသ္သ တံ တေန ဝိနာ အညတ္ထ အဘာဝတောတိ အဝကာသော။ **ယန္တိ** ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ

ဟောတိ ‘‘ယေန ကာရဏေန ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ဒ္ဝေ ဗုဒ္ဓါ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ၊ တံ ကာရဏံ နတ္ထီ’’တိ။

ဇေတ္ထ စ

‘‘ယာဝတာ စန္ဒိမသူရိယာ၊ ပရိဟရန္တိ ဒိသာ ဘန္တိ ဝိရောစနာ။
တာဝ သဟဿဓာ လောကော၊ ဇေတ္ထ တေ ဝတ္တတီ ဝသော’’တိ [၁]—

ဂါထာယ ကေစက္ကဝဋ္ဋမေဝ ကော လောကဓာတု။ ‘‘သဟဿီ လောကဓာတု အကမ္ပိတ္ထာ’’တိ [၂] အာဂတဋ္ဌာနေ စက္ကဝဋ္ဋသဟဿံ ကော လောကဓာတု။ ‘‘အာကင်္ခမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော တိသဟဿိမဟာသဟဿိလောကဓာတုံ သရေန ဝိညာပေယျ, ဩဘာသေန စ ဖရေယျာ’’တိ [၃] အာဂတဋ္ဌာနေ တိသဟဿိမဟာသဟဿီ ကော လောကဓာတု။ ‘‘အယ္ဘ ဒသသဟဿီ လောကဓာတူ’’တိ [၄] အာဂတဋ္ဌာနေ ဒသစက္ကဝဋ္ဋသဟဿာနိ ကော လောကဓာတု။ တံ သန္ဓာယ **ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ**တိ အာဟ။ ဇေတ္ထကဋ္ဌိ **ဇာတိခေတ္တံ နာမ**။ တတြာပိ ဌပေတ္ဝာ ဇုမသ္မိံ စက္ကဝဋ္ဋေ ဇမ္ဗုဒီပဿ မဇ္ဈိမဒေသံ နအညတြ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဇာတိခေတ္တတော ပန ပရံ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနမေဝ နပညာယတိ။ **ယေနဇ္ဈေနာ**တိ ယေန ပဝါရဏာသင်္ခါတေန။

သနင်္ကုမာရကထာဝဏ္ဏနာ

၃၀၀။ **ဝဏ္ဏေန ဧဝံ ယသသာ စာ**တိ အလင်္ကာရပရိဝါရေန စ ပုညသိရိယာ စာတိ အတ္ထော။

၃၀၁။ **သာဓု မဟာဗြဟ္မေ**တိ ဇေတ္ထ သမ္ပသာဒနေ သာဓုသဒ္ဒေါ။ **သန်္ဓိယ မေဝဒါမာ**တိ ဇာနိတ္ဝာ မောဒါမ။

ဂေါဝိန္ဒဗြာဟ္မဏဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၃၀၄။ **ယာဝ ဒီဃရတ္တံ မဟာပညော သော ဘဂဝါ**တိ ဇေတ္ထကိန္တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ နု သက္ကာ ဝတ္တုံ၊ အထ ခေါ ယာဝ ဒီဃရတ္တံ အတီစိရရတ္တံ မဟာပညော သော ဘဂဝါ။ **နော**တိ ကထံ တုမ္ဟေ မညထာတိ။ အထ သယမေဝေတံ ပဋိံ ဗျာကာတုကာမော ‘‘အနစ္ဆရိယမေတံ မာရိသာ၊ ယံ ဇုဒါနိ

၁-မ ၁-၄၀၄-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-အံ ၁-၂၈၀-ဝိဇ္ဇေ။
၃-အံ ၁-၂၂၉-ဝိဇ္ဇေ။ ၄-မ ၃-၁၆၁-ဝိဇ္ဇေ။

ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ တိဏ္ဏံ မာရာနံ မတ္ထကံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ပဋိဝိဒ္ဓအသာဓာရဏဉ္ဉာဏော သော ဘဂဝါ မဟာပညော ဘဝေယျ၊ ကိမေတ္ထ အစ္ဆရိယံ၊ အပရိပက္ကာယ ပန ဗောဓိယာ ပဒေသဉ္ဉာဏေ ဌိတဿ သရာဂါဒိကာလေဝိ မဟာပညဘာဝမေဝ ဂေါ မာရိသာ ကထေဿာမီ”တိ ဘဝပဋိစ္ဆန္နကာရဏံ အာဟရိတ္ဝာ ဒသေန္တော **ဘူတပုဗ္ဗံ ဘောတိအာဒိမာဟ**။

ပုရောဟိတောတိ သဗ္ဗကိစ္စာနိ အနုသာသနပုရောဟိတော။ **ဂေါဒိန္ဒော**တိ ဂေါဒိန္ဒိယာဘိသေကေန အဘိသိတ္တော၊ ပကတိယာ ပနဿ အညဒေဝ နာမံ၊ အဘိသိတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ‘‘ဂေါဒိန္ဒော’’တိ သင်္ခံ ဂတော။ **ဇောတိပါလော**တိ ဇောတနတော စ ပါလနတော စ ဇောတိပါလော။ တဿ ကိရ ဇာတဒိဝသေ သဗ္ဗာဝုဓာနိ ဉဇ္ဇောတိံသု၊ ရာဇာပိ ပစ္ဆာသသမယေ အတ္တနော မင်္ဂလာဝုဓံ ပဇ္ဇလိတံ ဒိသွာ ဘီတော အဒ္ဒါသိ။ ဂေါဒိန္ဒော ပါတော၀ ရာဇုပဋ္ဌာနံ ဂန္ဆာ သုခသေယျံ ပုစ္ဆိ၊ ရာဇာ “ကုတော မေ အာစရိယ သုခသေယျာ”တိ ဝတ္ဝာ တံ ကာရဏံ အာရောစေသိ။ မာ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ မယ်ံ ပုတ္တော ဇာတော၊ တဿာနုဘာဝေန သကလနဂရေ အာဝုဓာနိ ပဇ္ဇလိံသူတိ။ ရာဇာ “ကိံ နု ခေါ မေ ကုမာရော ပစ္ဆတ္ထိကော ဘဝေယျာ”တိ စိန္တေတ္ဝာ သုဋ္ဌုတရံ ဘာယိ။ “ကိံ ဝိတက္ကေသိ မဟာရာဇာ”တိ စ ပုဋ္ဌော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ အထ နံ ဂေါဒိန္ဒော “မာ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ နေသော ကုမာရော တုမှာကံ ဒုဋ္ဌိသတိ၁၊ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ပန၊ တေန သမော ပညာယ နဘဝိဿတိ၊ မမ ပုတ္တသ္သ ဝစနေန မဟာဇနဿ ကင်္ခါ ဆိဇ္ဇိဿတိ၊ တုမှာကဉ္စ သဗ္ဗကိစ္စာနိ အနုသာသိဿတီ”တိ သမဿာသေတိ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော “ကုမာရဿ ခိရမ္ပလံ ဟောတူ”တိ သဟဿံ ဒတ္ဝာ ‘‘ကုမာရံ မဟလ္လကကာလေ မမ ဒဿထာ”တိ အာဟ။ ကုမာရော အနုပုဗ္ဗေန ဝုဒ္ဓိမနုပ္ပတ္တော။ ဇောတိတတ္တာ ပနဿ ပါလနသမတ္ထတာယ စ ဇောတိပါလောတ္ဝေ၀ နာမံ အကံသု။ တေန ဝုတ္တံ ‘‘ဇောတနတော စ ပါလနတော စ ဇောတိပါလော’’တိ။

သမ္မ ဝေါဿဇိတ္ထေတိ သမ္မာ ဝေါဿဇိတ္ထော။ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **အလမတ္ထဒသတရော**တိ သမတ္ထော ပဋိဗလော အတ္ထဒသော အလမတ္ထဒသော၊ တံ အလမတ္ထဒသံ တိရေတီတိ အလမတ္ထဒသတရော။ **ဇောတိပါလဿေဝ မာဏဝဿ အနုသာသနီယာ**တိ သောပိ ဇောတိပါလံယေဝ ပုစ္ဆိတွာ အနုသာသတိတိ ဒဿေတိ။

၁-ဒုဘိသတိ (သီ)

၃၀၅။ **ဘဝမဏ္ဍေ၊ ဘဝန်္တံ ဇောတိပါလန်္တိ** ဘောတော ဇောတိပါလသဟဝေါ ဝုဠ္ဍိ ဝိသေသာဓိဂမော သဗ္ဗကလ္ယာဏပ္ပဘော မင်္ဂလပ္ပဘော ဟောတူတိ အတ္ထော။ **သမ္မောဒနီယံ ကထ**န္တိ "အလံ မဟာရာဇ မာ စိန္တယိ၊ ဓုဝဓမ္မော သော သဗ္ဗသတ္တာန"န္တိအာဒိနာ နယေန မရဏပ္ပဋိသံယုတ္တံ သောကဝိနောဒနပဋိသန္ထာရကထံ ပရိယောသာပေတွာ။ **မာ နော ဘဝံ ဇောတိပါလော အနုသာသနီယာ ပစ္ဆာ ဗျာဟာသီ**တိ မာ ပဋိဗျာကာသိ၊ "အနုသာသာ"တိ ဝုတ္တော "နာဟံ အနုသာသာမီ"တိ နော မာ အနုသာသနီယာ ပစ္ဆာဗျာသီတိ အတ္ထော။ **အာဘိသမ္ဘောသီ**တိ သံဝိဒဟိတွာ ပဋ္ဌပေသိ။ **မနုဿာ ဧဝမာဟံသူ**တိ တံ ပိတရာ မဟာပညဟရံ သဗ္ဗကိစ္စာနိ အနုသာသန်္တံ သဗ္ဗကမ္မေ အာဘိသမ္ဘဝန်္တံ ဒိသွာ တုဋ္ဌစိတ္တာ **ဂေါဝိန္ဒော ဝတ ဘော ဗြာဟ္မဏော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဝတ ဘော ဗြာဟ္မဏော**တိ ဧဝမာဟံသု။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ဂေါဝိန္ဒော ဝတ ဘော ဗြာဟ္မဏော အဟောသိ တေဿ ပိတာ၊ အယံ ပန မဟာဂေါဝိန္ဒော ဝတ ဘော ဗြာဟ္မဏော"တိ။

ရဇ္ဇသံဝိဘဇနဝဏ္ဏနာ

၃၀၆။ **ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ**တိ ယေ တေ "သဟာယာ"တိ ဝုတ္တာ ဆ ခတ္တိယာ၊ တေ ကိရ ရေဏုဿ ကေဝိတိကာ ကနိဋ္ဌဘာတရော၊ တသ္မာ မဟာဂေါဝိန္ဒော "အယံ အဘိသိတ္တော ဇေဋ္ဌံ ရဇ္ဇသံဝိဘာဂံ ကရေယျ၊ ဝါ နာ ဝါ၊ ယန္နူနာဟံ တေ ပဋိကစ္စေဝ ရေဏုဿ သန္တိကံ ပေသေတွာ ပဋိညံ ဂဏှာပေယျ"န္တိ စိန္တေန္တော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ။ **ရာဇကတ္ထာရော**တိ ရာဇကာရကာ အမစ္စာ။

၃၀၇။ **မဒနိယာ ကာမာ**တိ မဒကရာ ပမာဒကရာ ကာမာ။ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဧသေ အနုဿရိတုမ်ိ နာ သက္ကာ၊ဏောယျ၊ တသ္မာ အာယန္တွာ၊ ဘောန္တော၊ အာဂစ္ဆန္တူ၊တိ အတ္ထော။

၃၀၈။ **သရာမဟံ ဘော**တိ တဒါ ကိရ မနုဿာနံ သစ္ဆဝါဒိကာလော ဟောတိ၊ တသ္မာ "ကဒါ မယာ ဝုတ္တံ,ကေန ဒိဋ္ဌံ,ကေန သုတ"န္တိ အာဟ်တံ အဝတ္ဝာ "သရာမဟံ ဘော"တိ အာဟ။ **သမ္မောဒနီယံ ကထ**န္တိ ကိံ မဟာရာဇ, ဒေဝတ္တံ ဂတေ ရညေ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ ဓုဝဓမ္မော သော သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ ဧဝံဘာဝိနော သမ်ိရာတိ ဧဝရူပံ ပဋိသန္ထာရကထံ။ **သဗ္ဗာနိ သကဋမုခါနိ ပဋ္ဌပေသီ**တိ သဗ္ဗာနိ

၁-အနုသာသီတိ (က)

ဆ ရဇ္ဇာနိ သကဋမုခါနိ ပဋ္ဌပေသိ။ ကေကာသ ရညော ရဇ္ဇံ တိယောဇနသတံ ဟောတိ၊ ရေဏုသ ရညော ရဇ္ဇောသရဏပဒေသော ဒသဂါဎံ၊ မဇ္ဈေ ပန ရေဏုသ ရဇ္ဇံ ဝိတာနသဒိသံ အဟောသိ။ ကသ္မာ ဧဝံ ပဋ္ဌပေသီတိ။ ကာလေန ကာလံ ရာဇာနံ ပဿိတုံ အာဂစ္ဆန္တာ အညသ ရဇ္ဇံ အဝိဋ္ဌတ္တာ အတ္တနော အတ္တနော ရဇ္ဇပဒေသေနေဝ အာဂမိဿန္တိ စေဝ ဂမိဿန္တိ စ။ ပရရဇ္ဇံ ဩတိဏ္ဏသ ဟိ "ဘတ္တံ ဒေထ၊ ဂေါဏံ ဒေထာ"တိ ဝဒတော မနုဿာ ဥစ္ဆာယန္တိ "ဣမေ ရာဇာနော အတ္တနော အတ္တနော ဝိဇိတေန နဂ္ဃန္တိ၊ အမှာကံ ပိဋ္ဌံ ကရောန္တိ"တိ။ အတ္တနော ဝိဇိတေန ဂဏှန္တသ္သ "အမှာကံ သန္တိကာ ဣမိနာ ဣဒ္ဓိဒေဝ လဒ္ဓမေဝါ"တိ မနုဿာ ပိဋ္ဌံ နာ မညန္တိ။ ဣမမတ္ထံ စိန္တယိတ္ဝာ မဟာ-ဂေါဝိန္ဒော "သမ္မောဒမာနာ ရာဇာနော စိရံ ရဇ္ဇမနုသာသန္တူ"တိ ဧဝံ ပဋ္ဌပေသိ။

ဒန္တာပုရံ ကလိင်္ဂါနံ၊ အဿကာနဉ္စ ပေါတနံ။
မာဟိဿတိ[1] အဝန္တိနံ၊ သောဝီရာနဉ္စ[2] ရောဒုကံ[3]။
မိထိလာ စ ဝိဒေဟာနံ၊ စမ္ပာ အင်္ဂေသု မာပိတာ။
ဗာရာဏသိ စ ကာသီနံ၊ ဧတေ ဂေါဝိန္ဒမာပိတာတိ—

ဧတောနိ သတ္တ နဂရာနိ မဟာဂေါဝိန္ဒေနေဝ တေသံ ရာဇူနံ အတ္ထာယ မာပိတာနိ။

သတ္တဘူ ဗြဟ္မဒတ္တော စ၊ ဝေဿဘူ ဘရတော သဟ။
ရေဏု ဒွေ စ ဓတရဋ္ဌာ၊ တဒါသုံ သတ္တ ဘာရဓာတိ[4]—

ဣမာနိ တေသံ သတ္တန္နမ္ပိ နာမာနိ။ တသ္မု ဟိ ဧကော သတ္တဘူ နာမ အဟောသိ၊ ဧကော ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ၊ ဧကော ဝေဿဘူ နာမ၊ ဧကော တေနေဝ သဟ ဘရတော နာမ၊ ဧကော ရေဏု နာမ၊ ဒွေ ပန ဓတရဋ္ဌာတိ ဣမေ သတ္တ ဇမ္ဗုဒီပတလေ ဘာရဓာ မဟာရာဇာနော အဟေသုန္တိ။

ပဌမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-မဟေသယံ (က)
၂-ရောရုကံ (သျာ)
၂-သောစိရာနဉ္စ (သျာ)
၄-ဘာရဝါတိ (သျာ)

ကိတ္တိသဒ္ဒအဘ်ာဂုမနဝဏ္ဏနာ

၃၁၁။ **ဥပသင်္ကမိ**ံ သူတိ "အမှာကံ အယံ ဇာသရိယသမ္မတ္တိ နု အညသာ-နုဘာဝေန၊ မဟာဂေါဝိန္ဒသာနုဘာဝေန နိပ္ပန္နာ။ မဟာဂေါဝိန္ဒော အမှေ သတ္တာ ရာဇာနော သမဂ္ဂေ ကတ္တာ ဇမ္မုဒီပတလေ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ ပုဗ္ဗ॥ပကာရိဿ ပန နု သုကရာ ပဋိကိရိယာ ကာတုံ။ အမှေ သတ္တာပိ ဇနေ ဒေသေယေဝ အနုသာသတု၊ တေံယေဝ သေနာပတိဉ္စ ပုရောဟိတဉ္စ ကရောမ၊ ဧဝံ နော ဝုဒ္ဓိ ဘဝိဿတီ"တိ စိန္တေတွာ ဥပသင်္ကမိ**ံ**သု။ မဟာဂေါဝိန္ဒောပိ "မယာ ဧတေ သမဂ္ဂါ ကတာ၊ သစေ ဧတေသံ အညော သေနာပတိ ပုရောဟိတော စ ဘဝိဿတိ၊ တတော အတ္တာနော အတ္တာနော သေနာပတိပုရောဟိတာနံ ဝစနံ ဂဟေတွာ အညမညံ ဘိန္ဒိဿန္တိ၊ အဓိဝါသေမိ နေသံ သေနာပတိဉ္စာနဉ္စ ပုရောဟိတဉ္စာန"ဉ္စာ''တိ စိန္တေတွာ "ဧဝံ ဘော''တိ ပစ္စဿောသိ။

သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေတိ "အဟံ သဗ္ဗဉ္ဉေနသု သမ္မုခေါ ဘဝေယျံ၊ ဝါ နု ဝါ၊ ယတ္ထာဟံ သမ္မုခေါ နု ဘဝိဿာမိ၊ တတ္ထေဝ တေ ကတ္တုံ ကရိဿန္တိ''တိ သတ္တ အနုပုရောဟိတေ ဌပေသိ။ တေ သန္ဓာယ ဇာဒံ ဝုတ္တံ "သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ"တိ။ ဒိဝသဿ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ[1] ဝါ သာယံ ပါဓေတာ ဝါ နဟာယန္တိတိ **နဟာတကာ**။ ဝတစရိယပရိယောသာနေ ဝါ နဟာတာ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဗြာဟ္မဏေဟိ[2] သဒ္ဓိံ နု ခါဒန္တိ နု ပိဝန္တိတိ နဟာတကာ။

၃၁၂။ **အဘ်ာဂုန္တိ**တိ အဘိဥ္ဉတ္တိ။ တဒါ ကိရ မနုဿာနံ "နု ဗြဟ္မုနော သဒ္ဓိံ အမန္တေတွာ သက္ကာ ဧဝံ သကလဇမ္ဗုဒီပံ အနုသာသိတု''န္တိ နိသိန္နနိသိန္နဋ္ဌာနေ အယမေဝ ကထာ ပဝတ္တိတ္ထ။ **နု ခေါ ပနာဟ**န္တိ မဟာပုရိသော ကိရ "အယံ မယ္ဟံ အဘ္ဂုတော ဝဏ္ဏော ဥပ္ပန္နော၊ ဝဏ္ဏုပ္ပတ္တိ ခေါ ပန နု ဘာရိယာ၊ ဥပ္ပန္နဿ ဝဏ္ဏဿ ရက္ခနမေဝ ဘာရိယံ၊ အယဉ္စ မေ အစိန္တေတွာ အမန္တေတွာ ကရောန္တဿေဝ ဝဏ္ဏော ဥပ္ပန္နော၁၊ စိန္တေတွာ မန္တေတွာ ကရောန္တဿ ပန ဝိတ္ထာရိကတရော ဘဝိဿတီ''တိ ဗြဟ္မဒဿနေ ဥပါယံ ပရိ-ယေသန္တော တံ ဒိသွာ **သုတံ ခေါ ပန မေတ**န္တိအာဒိအတ္ထံ[3] ပရိ-ဝိတက္ကေသိ။

၁-တိက္ခတ္တုံ (သျာ) ၂-ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏေဟိ (သျာ) ၃-အာဒိမေတံ (သျာ)

၃၁၃။ **ယေန ရေကု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမီ**တိ ဧဝံ မေ အန္တရာဒဋ္ဌကာမော ဝါ သလ္လပိတုကာမော ဝါ န ဘဝိဿတိ၊ ယတော ဆိန္နပလိဗောဓော သုခံ ဝိဟရိဿာမီတိ ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒနတ္ထံ ဥပသင်္ကမိ၊ သေ နယော သမ္ဘတ္ထ။

၃၁၄။ **သာဒိသိယော**တိ သမဝတ္ထော သမဇာတိကော။

၃၁၇။ **နဝံ သန္ဓာဂါရံ ကာရေတွာ**တိ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနစင်္ကမနသမ္ပန္နံ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ဝသနကွဒ္ဓမံ ဗဟိ နဋ္ဌပရိက္ခိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ အာဝသထံ ကာရေတွာ။ **ကရုဏံ ဗျာနံ ဗျာယိ**တိ ကရုဏာဃ တိကစတုက္ကဈာနံ ဗျာယိ၊ ကရုဏာမုခေန ပနေတ္ထ အဝသေသာဝိ တယော ဗြဟ္မဝိဟာရာ ဂဟိတာဝ။ **ဥက္ကဋ္ဌနာ ပရိတဿနာ**တိ ဗျာနဘူမိယံ ဒ္ဝိတသ အနဘိရတိဥက္ကဋ္ဌနာ ဝါ ဘယပရိတဿနာ ဝါ နတ္ထိ၊ ဗြဟ္မုနော ပန အာဂမနပတ္ထနာ အာဂမနတဏှာ အဟူတိ အတ္ထော။

ဗြဟ္မုနာသာကဆ္ဆာဝတ္ထုနာ

၃၁၈။ **ဘယန္တိ** စိတ္တုတြာသဘယမေဝ။ **အဇာနန္တာ**တိ အဇာနမာနာ။ **ကထံ ဇာနေမု တံ မယန္တိ** မယံ ကိန္တိ တံ ဇာနာမ၊ အယံ ကတ္ထဝါသိကော ကိန္နာမော ကိံဂေါတ္တောတိအာဒိနံ အာကာရာနံ ကေန အာကာရေန တံ ဓာရယာမာတိ အတ္ထော။

မံ ဝေ ကုမာရံ ဇာနန္တီတိ မံ "ကုမာရော"တိ "ဒဟရော"တိ ဇာနန္တိ။ **ဗြဟ္မုလောကေ**တိ သေဋ္ဌလောကေ။ **သနန္တနန္တိ** စိရတနံ ပေါရာဏကံ။ အဟံ သော ပေါရာဏကကုမာရော သနကံ်မာရော နာမ ဗြဟ္မာတိ ဒဿေတိ။ **ဧဝံ ဂေါဝိန္ဒ ဇာနာဟီ**တိ ဂေါဝိန္ဒ ပဏ္ဍိတ တွံ ဧဝံ ဇာနာဟိ ဧဝံ မံ ဓာရေဟိ။

"အာသနံ ဥဒကံ ပဒ္ဓံ၊ မဓုသာကဉ္စ[1] ဗြဟ္မုနော။
အဿ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ၊ အဿံ ကုရုတု နော ဘဝ"န္တိ—

ထွေ အဿန္တိ အတိထိနော ဥပနာမေတဗ္ဗံ ဝုစ္စတိ။ တေနေဝ ဣဒမာသနံ ပညတ္တံ, ထွေ နိသီဒထ၊ ဣဒံ ဥဒကံ ပရိသုဒ္ဓံ, ဣတော ပါနိယံ ဝိဝထ၊ ပါဒေ ဓောဝထ၊ ဣဒံ ပဒ္ဓံ ပါဒါနံ ဟိတတ္ထာယ အဘိသင်္ခတံ တေလံ, ဣတော ပါဒေ မက္ခေထ၊ ဣဒံ မဓုသာကန္တိ။ ဗောဓိသတ္တသ ဗြဟ္မစရိယံ နု အညေသံ ဗြဟ္မစရိယသဒိသံ ဟောတိ၊ နု သော "ဣဒံ သွေ, ဣဒံ တတိယဒိဝသေ ဘဝိဿတိ"တိ

၁-မဓုပါကဉ္စ (သျာ)

သန္နိဓိံ နာမ ကရောတိ။ မဓုသာကံ ပန အလောဏံ အဓုပနံ အတက္ကံ ဥဒကေန သေဒိတသာကံ၊ တံ သန္ဓာယေသ "ဣဒံ ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ ဝဒန္တော "အဿေ ဘဝန္တံ ပုဏ္ဏာမာ"တိအာဒိမာဟ။ ဣမေ သဗ္ဗေပိ အဿ၂ ဗြဟ္မုနော အတ္ထိ၊ တေ **အဿေ ဘဝန္တံ ပုဏ္ဏာမ**။ ဧဝံ ပုဏ္ဏန္တောနဉ္စ **အသိံ ကုရုတု နော ဘဝံ**၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတု နော ဘဝံ ဣဒမဿန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကိံ ပနေသ "ဣတော ဧကမ္ပိ ဗြဟ္မာ နဘုဉ္ဇတီ"တိ ဣဒံ နဟာနာတိတိ။ နော နဟာနာတိ၊ ဟာနန္တောပိ အတ္တနော သန္တိကေ အာဂတော အကိထိ ပုဏ္ဏိတမ္ဗောတိ ဝတ္တာသိသေန ပုဏ္ဏတိ။

အထ ခေါ ဗြဟ္မာ "ကိံ နု ခေါ ပဏ္ဍိတော မမ ပရိဘောဂကရဏာဘာဝံ ဥတ္တာ ပုဏ္ဏတိ၊ ဥဒါဟု ကောဟညေ ဌတ္တာ ပုဏ္ဏတိ"တိ သမန္နာဟရန္တော "ဝတ္တာသိသေ ဌိတော ပုဏ္ဏတိ"တိ ဥတ္တာ ပဋိဂ္ဂဏှိတုံ ဒါနိ မေ ဝဋ္ဋတိတိ **ပဋိဂ္ဂဏှာမ တေ အဿံ၊ ယံ တုံ ဂေါဝိန္ဒ ဘာသသီ**တိ အာဟ။ ယံ တုံ ဂေါဝိန္ဒ ဘာသသိ "ဣဒမာသနံ ပညတ္တံ၊ ဏ္ဍေ နိသီဒထာ"တိအာဒိ၊ တတြ တေ မယံ အာသနေ နိသိန္နာ နာမ ဟောမ၊ ပါနိယံ ပိတာ နာမ ဟောမ၊ ပါဒါပိ မေ ဓောတာ နာမ ဟောန္တိ။ တေလေနပိ မက္ခိတာ နာမ ဟောန္တိ။ ဥဒကသာကမ္ပိ ပရိဘုတ္တံ နာမ ဟောတု၊ တယာ ဒိန္နံ အဓိဝါသိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ယံ ယံ တုံ ဘာသသိ၊ တံ တံ မယာ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ပဋိဂ္ဂဏှာမ တေ အဿံ၊ ယံ တုံ ဂေါဝိန္ဒ ဘာသသီ"တိ။ ဧဝံ ပန အဿံ ပဋိဂ္ဂဏှိတွာ ပဌမံ ဩကာသံ ကရောန္တော **ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယာ**တိအာဒိမာဟ။

ကဒီ အကံ[1] **ပရဝေဒိယေသ္ယု**တိ အဟံ သဝိစိကိစ္ဆော ဘဝန္တံ ပရေန သယံ အဘိသမ်ဘတ္တာ ပရသ္သ ပါကဋေသု ပရဝေဒိယေသု ပဌေသု နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆံ။

ဟိတ္ဝာ မမတ္တာနိ ဣဒံ မမ, ဣဒံ မမာတိ ဥပကရဏတဏှံ စဇိတ္ဝာ[2]။ **မနဇေသ္ယု**တိ သတ္တေသု၊ မနဇေသု ယော ကောစိ မနဇော မမတ္တံ ဟိတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **ကေဒိဘူတော**တိ ကိဘူတော၊ ကော တိဋ္ဌန္တော ကေဒိ၊ တာဒိသော ဘူတော၊ ကေဒိဘူတော။ **ကရဏေဓိမုတ္တော**တိ[3] ကရဏာစ္ဆာနေ အဓိမုတ္တော၊ တံ စ္ဆာနံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **နိရာမဂန္ဓော**တိ ဝိဿဂန္ဓဝိရဟိတော။ **ဧတ္ထ ဌိတော**တိ ဧတေသု ဓမ္မေသု ဌိတော။ **ဧတ္ထ စ**

၁-ဝဇ္ဇေတ္ဝာ (က) ၂-ကရဏာဓိမုတ္တောတိ (သျာ)

သီက္ခမာနောတိ ဧတေသု ဓမ္မေသု သိက္ခမာနော။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ဥပရိ မဟာဂေါဝိန္ဒေန စ ဗြဟ္မုနာ စ ဝုတ္တောယေဝ။

၃၂၀။ တတ္ထ **ဧတေ အဝိဒ္ဒါ**တိ ဧတေ အာမဂန္ဓေ အဟံ အဝိဒ္ဒါ၊ န ဇာနာမီတိ အတ္ထော။ **ဣဓ ဗြဟ္မေ ဟိ ဓီရာတိ** တေ[1] မေ တုံ ဣဓ ဓိရ ပဏ္ဍိတ ဗြဟ္မေ ဝဒ။ **ကေနာဝဋ္ဋာ ဝါတိ ပဇာ ကုရုတ္တူ**တိ ကတမေန ကိလေသာဝရဏေန အာဝရိတာ ပဇာ ပူတိကာ ဝါယတိ။ **အာပါယိကာ**တိ အပါယူပဂါ။ **နိဝုတဗြဟ္မလောကာ**တိ နိဝုတော ဝိဟိတော ဗြဟ္မလောကော အဿာတိ နိဝုတဗြဟ္မလောကော။ ကတမေန ကိလေသေန ပဇာယ ဗြဟ္မလောကုပဂေါ မဂ္ဂေါ နိဝုတော ဝိဟိတော ပဋိစ္ဆန္နောတိ ပုစ္ဆတိ။

ကောဓော မောသဝဇ္ဇံ နိကတိ စ ဒုဇ္ဇှာတိ ကုဇ္ဈနလက္ခဏော ကောဓော စ, ပရဝိသံဝါဒနလက္ခဏော မုသာဝါဒေါ စ, သဒ္ဒိသံ ဒဿေတွာ ဝဉ္စနလက္ခဏာ နိကတိ စ, မိတ္တဒုဇ္ဇနလက္ခဏော ဒုဇ္ဇှော စ။ **ကဒရိယတာ အတိမာနော ဥသ္သုယာ**တိ ထဒ္ဓမစ္ဆရိယလက္ခဏာ ကဒရိယတာ စ, အတိက္ကမိတွာ မညနလက္ခဏော အတိမာနော စ, ပဲရသမ္ဘိဒိယနလက္ခဏာ **ဥသ္သုယာ စ။ ဇိဇ္ဈာ ဗီဗိစ္ဆာ ပရိဟေဋနာ စာ**တိ[2] တဏှာလက္ခဏာ ဇိစ္ဆာ စ, မစ္ဆရိယလက္ခဏာ ဗီဗိစ္ဆာ စ, ဝိဟိံသာလက္ခဏာ ပရိဟေဋနာ စ။ **လောဘော စ ဒေါသော စ မဒေါ စ မောဟော**တိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ လုဘ္ဘနလက္ခဏော လောဘော စ, ဒုဿနလက္ခဏော ဒေါသော စ, မဇ္ဇနလက္ခဏော မဒေါ စ, မုယ္ဟနလက္ခဏော မောဟော စ။ **ဧတေသု ယုတ္တာ အနိရာမဂန္ဓာ**တိ ဧတေသု စုဒ္ဒသသု ကိလေသေသု ယုတ္တာ ပဇာ နိရာမဂန္ဓာ နာ ဟောတိ၊ အာမဂန္ဓာ သကုဏပဂန္ဓာ ပူတိဂန္ဓာယေဝါတိ ဝဒတိ။ **အာပါယိကာ နိဝုတဗြဟ္မလောကာ**တိ ဧသော ပန အာပါယိကာ ဧဝ ဟောတိ ပဋိစ္ဆန္နဗြဟ္မလောကမဂ္ဂါ စာတိ။ ဣဒံ ပန သုတ္တံ ကထေန္တေန **အာမဂန္ဓသုတ္တေန** ဒိဿေတွာ ကထေတဗ္ဗံ၊ အာမဂန္ဓသုတ္တမ္ပိ ဣမိနာ ဒိဿေတွာ ကထေတဗ္ဗံ။

တေ နာ သုနိမ္မဒယာတိ တေ အာမဂန္ဓာ သုနိမ္မဒယာ သုခေန နိမ္မဒေတဗ္ဗာ ပဟာတဗ္ဗာ နာ ဟောန္တိ၊ ဒုပ္ပဇဟာ ဒုဇ္ဇယာတိ အတ္ထော။ **ယဿ ဒါနိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတီ**တိ "ယဿာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတိ၊ အယမေဝ ဟောတု၊ ဧဝံ သတိ မယ္ဟမ္ပိ တဝ သန္တိကေ အာဂမနံ သ္ဝာဂမနံ ဘဝိဿတိ၊ ကထိတမေ့မကထာ သုကထိတာ ဘဝိဿတိ၊ တုံ တာတ

၁-တေန (သျာ) ၂-ပရိဟေဋနာ စာတိ (က)

သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂပုရိသော ဒဟရော ပဌမဝယေ ဌိတော၊ ဧဝံ မဟန္တံ နာမ သမ္ပတ္တိသိရိဝိလာသံ ပဟာယ တဝ ပဗ္ဗဇနံ နာမ ဂန္ဓဟတ္ထိနော အယဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဂမနံ ဝိယ အတိဥ္ဆာရံ၊ ဗုဒ္ဓတန္တိ နာမေသာ”တိ မဟာပုရိသဿ ဒဋ္ဌိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဗြဟ္မလောကမေဝ ဂတော။

ရေဏုရာဇအာဂမနာနုဝဏ္ဏနာ

၃၂။ မဟာပုရိသောပိ “မမ ဣတောဝ နိက္ခမိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇနံ နာမ နု ယုတ္တံ၊ အဟံ ရာဇကုလဿ အတ္ထံ အနုသာသာမိ၊ တဿာ ရညော အာရောစေဿာမိ။ သစေ သောပိ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ သုန္ဒရမေဝ။ နော စေ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ နိယျာတေတ္ဝာ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ စိန္တေတ္ဝာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိ၊ တေန ဝုတ္တံ “အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော။ပ။ နာဟံ ပေါရောဟစ္စေ ရမေ”တိ။

တတ္ထ **တုံ ပဇာနာသု ရဇ္ဇေနာ**တိ တဝ ရဇ္ဇေန တုမေဝ ဇာနာဟိ။ **နာဟံ ပေါရောဟိစ္စေ ရမေ**တိ အဟံ ပုရောဟိတဘာဝေ န ရမာမိ၊ ဥက္ကဏ္ဌိတောသ္မိ၊ အညံ အနုသာသကံ ဇာနာဟိ၊ နာဟံ ပေါရောဟိစ္စေ ရမေတိ။

အထ ရာဇာ “ခုဝံ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လိနဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဂေဟေ ဘောဂါ မန္ဒာ ဇာတာ”တိ စိန္တေတ္ဝာ ဓနေန နိမန္တေန္တော “သစေ တေ ဉိနံ ကာမေဟိ၊ အဟံ ပရိဂ္ဂရယာမိ တေ”တိ ဝတ္ဝာ ပုန “ကိန္နု ခေါ သေ ဧကော ဝိဟရန္တော ကေနစိ ဝိဟိံသိတော ဘဝေယျာ”တိ စိန္တေတ္ဝာ

“ယော တံ ဟိံသတိ ဝါရေမိ၊ ဘူမိသေနာပတိ အဟံ။
တုဝံ ဝိတာ အဟံ ပုတ္တော၊ မာ နော ဂေါဝိန္ဒ ပါဇဟိ”တိ—

အာဟ။ တဿတ္ထော—ယော တံ ဟိံသတိ, တံ ဝါရေမိ၊ ကေဝလံ တုမှေ “အသုကော”တိ အာစိက္ခထ၊ အဟမေတ္ထ ကတ္တုံ့ ဇာနာမီတိ။ **ဘူမိသေနာပတိ အဟ**န္တိ အထ ဝါ အဟံ ပထဝိယာ သာမိ၊ သ္ဝာဟံ ဣမံ ရဇ္ဇံ တုမှေယေဝ ပဋိစ္ဆာပေဿာမိ။ **တုဝံ ဝိတာ အဟံ ပုတ္တော**တိ တုံ့ ဝိတိဋ္ဌာနေ ဌဿသိ၊ အဟံ ပုတ္တဋ္ဌာနေ။ သော တုံ့ မမ မနံ ဟရိတ္ဝာ အတ္တနောယေဝ မနံ[၁] ဂေါဝိန္ဒ ပါဇေဟိ[၂]၊ ယထာ ဣစ္ဆသိ၊ တထာ ပဝတ္တသု။ အဟံ ပန တဝ မနံယေဝ အနုဝတ္တန္တော တယာ ဒိန္နပိဏ္ဍံ ပရိဘုဉ္ဇန္တော တံ အသိစမ္မဟတ္ထော ဝါ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ရထံ ဝါ တေ ပါဇေဿာမိ။ “မာ နော ဂေါဝိန္ဒ ပဇဟိ”တိ ဝါ

၁-မာ နော (သျာ၊က) ၂-ပါဇဟိတိ (သျာ)

ပါဠ္ဍော။ တဿတ္ထော—တုံ ပိတိဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌ၊ အဟံ ပုတ္တဋ္ဌာနေဋ္ဌဿာမိ။ မာ နော တုံ ဘော ဂေါဝိန္ဒ ပဇဟိ မာ ပရိစ္စဇိတိ။ အထ မဟာပုရိသော ယံ ရာဇာ စိန္တေသိ၊ တဿ အတ္တနိ အဘာဝံ ဒဿေန္တော

"နာ မတ္ထိ ဥိနံ ကာမေဟိ၊ ဟိံသိတာ မေ နာ ဝိဇ္ဇတိ။
အမနုဿဝစော သုတ္ဝာ၊ တသ္မာဟံ နာ ဂဟေ ရမေ"တိ—

အာဟ။ တတ္ထ **နာ မတ္ထိ**တိ နာ မေ အတ္ထိ။ **ဂဟေ**တိ ဂေဟေ။ အထ နံ ရာဇာ ပုစ္ဆိ—

"အမနုဿော ကထံဝဏ္ဏော၊ ကိံ တေ အတ္ထံ အဘာသထ။
ယဉ္ဆ သုဘ္ဝာ ဇဟာသိ နော၊ ဂေဟေ အမှေ စ ကေဝလိ"တိ[1]။

တတ္ထ **ဇဟာသိ နော၊ ဂေဟေ အမှေ စ ကေဝလိ**တိ ဗြာဟ္မဏသ သမ္ပတ္တိဘရိတေ ဂေဟေ သင်္ဃဝသေန အတ္တနော ဂေဟေ ကရောန္တော ယံ သုဘ္ဝာ အမှာကံ ဂေဟေ စ အမှေ စ ကေဝလိ[2] သဗ္ဗေ အပရိသေသေ ဇမ္ဗုဒီပ-ဝါသိနော ဇဟာသိတိ ဝဒတိ။

အထဿ အာစိက္ခန္တော မဟာပုရိသော **ဥပဒုဋ္ဌဿ မေ ပုဗ္ဗေတိအာဒိ-**မာဟ။ တတ္ထ **ဥပဒုဋ္ဌဿာ**တိ စတ္တာရော မာသေ ကောဘာဝံ ဥပဂန္ဒွာ ဝုတ္ထဿ။ **ယိဒ္ဓကာမဿ မေ သတော**တိ ယဒိတုကာမဿ မေ သမာနဿ။ **အဂ္ဂိ ပဇ္ဇ-လိတော အာသိ၊ ကုသပတ္ထာပရိတ္ထတော**တိ ကုသပတ္ထေဟိ ပရိတ္ထတော သပ္ပိဒမိမဒုအာဒိနိ ပက္ခိပိတ္ဝာ အဂ္ဂိ ဇလယိတုမာရဒ္ဓေါ အာသိ၊ ဧဝံ အဂ္ဂိံ ဇာလေဘ္ဝာ "မဟာဇနဿ ဒါနံ ဒဿာမိ"တိ ဧဝံ စိန္တေတ္ဝာ ဌိတဿ မမာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

သနန္တနောတိ သနကုံမာရော ဗြဟ္မာ။ တတော ရာဇာ သယမ္ပိ ပဗ္ဗဇိတု-ကာမော ဟုတ္ဝာ **သဒ္ဒဟာမီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကထံ ဝတ္ထေထ အညထာ**တိ ကထံ တုမှေ အညထာ ဝတ္တိဿထ၊ **တေ တံ အနုဝတ္တိဿာမာ**တိ တေ မယမ္ပိ တုမှေယေဝ အနုဝတ္တိဿာမ၊ အနုပဗ္ဗဇိဿာမာတိ အတ္ထော။ "အနုဝဇ္ဇိဿာမာ"တိပိ ပါဠ္ဍော၊ တဿ အနုဂစ္ဆိဿာမာတိ အတ္ထော။ **အကာစေ**တိ နိက္ကာစေ အကက္ကသော။ **ဂေါဝိန္ဒဿာနုသာသနေ**တိ တဝ ဂေါဝိန္ဒဿ သာသနေ။ ဘဝန္တံ ဂေါဝိန္ဒမေဝ သတ္ထာရံ ကရိတ္ဝာ စရိဿာ-မာတိ ဝဒတိ။

၁-ကေဝလေတိ (သျာ) ၂-ကေဝလေ (သျာ)

ဆဓမ္မိယဘာဝနာနာဝဏ္ဏနာ

၃၂၂။ **ယေန တေ ဆဓမ္မိယာ တေနုပသင်္ကမီ**တိ ရေကုံ ရာဇာနံ "သာဓု မဟာရာဇ ရဇ္ဇံ နာမ မာတရံ ပိတရံ ဘာတိဘဂိနိအာဒယောပိ မာရေတ္ဝာ ဂဏ္ဍန္တေသု သတ္တေသု ဧဝံ မဟန္တံ ရဇ္ဇသိရိံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတုကာမေန ဥဋ္ဌာရံ မဟာရာဇေန ကတ"န္တိ ဥပတ္ထမ္ဘေတ္ဝာ ဒဠ္ဠတရမသ ဥဿာဟံ ကတ္ဝာ ဥပသင်္ကမိ။ **ဧဝံ သမစိန္တေသုန္တိ** ရဉ္ဉော စိန္တိတနယေနေဝ ကဒါစိ ဗြာဟ္မဏသ ဘောဂါ ပရိဟီနာ ဘဝေယျုန္တိ မညမာနာ သမစိန္တေသုံ။ **ဓနေန သိက္ခေယျာမာ**တိ ဥပလာဠေယျာမ သင်္ကေယျာမ။ **တာဝတကံ အာဟရိယတ**န္တိ တာဝတကံ အာဟရာပိယတု ဂဏှိယတု၊ ယတ္တကံ ဂ္ဃစ္ဆတိ၊ တတ္တကံ ဂဏှာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဘဝန္တာနံယေဝ ဝါဟသာ**တိ ဘဝန္တေ ပစ္စယံ ကတ္ဝာ, တုမှေဟိ ဒိန္နတ္တာယေဝ ပဟူတံ သာပတေယျံ ဇာတံ။

၃၂၃။ **သစေ ဇဟဂ္ဃ ကာမာနီ**တိ သစေ ဝတ္ထုကာမေ စ ကိလေသကာမေ စ ပရိစ္စဇထ။ **ယတ္ထ သတ္တော ပုထုဇ္ဇနော**တိ ယေသု ကာမေသု ပုထုဇ္ဇနော သတ္တော လဂ္ဂေါ လဂ္ဂိတော။ **အာရမ္ဘဝ္ဂါ ဒဠ္ဠာ ဟောထာ**တိ ဧဝံ သန္တေ ဝီရိယံ အာရဘထ၊ အသိထိလပရက္ကမတံ အဓိဋ္ဌာယ ဒဠ္ဠာ ဘဝထ။ **ခန္တိဗလသမာဟိတာ**တိ ခန္တိဗလေန သမန္နာဂတာ ဘဝထာတိ ရာဇူနံ ဥဿာဟံ ဇနေတိ။

ဃေ မဂ္ဂေါ ဥဇုမဂ္ဂေါတိ ဃေ ကရဏာဘျာနမဂ္ဂေါ ဥဇုမဂ္ဂေါ နာမ။ **ဃေ မဂ္ဂေါ အနုတ္တရော**တိ ဃေဝ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ အသဒိသမဂ္ဂေါ ဥတ္တမမဂ္ဂေါ နာမ။ **သဒ္ဓမ္မော သဒ္ဓိ ရက္ခိတော**တိ ဃော ဧဝ စ ပုဒ္ဓပစ္စေကပုဒ္ဓသာဝကေဟိ သဒ္ဓိ ရက္ခိတဓမ္မော နာမ။ ဇုတိ ကရဏာဘျာနသ ဝဏ္ဏဘဏနေနာပိ တေသံ အနိဝတ္တနတ္ထာယ ဒဠ္ဠိကမ္မမေဝ ကရောတိ။

ကော နု ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတာနန္တိ ဘော ဇီဝိတံ နာမ ဥဒကပုပ္ဖုဠူ[1]ပမံ တိဏဂ္ဂေ ဥဿာဝဗိန္ဒုပမံ တခ်ဏဝိဒ္ဓံသနဓမ္မံ၊ တဿ ကော ဂတိ ဇာနာတိ ကိသ္မိံ ခဏေ ဘိဇ္ဇိဿတိ။ **ဂမနီယော သမ္ပရာယော**တိ ပရလောကော ပန အဝဿံ ဂန္တဗ္ဗော ဝ၊ တတ္ထ ပဏ္ဍိတေန ကုလပုတ္တေန **မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ**။ မန္တာ ဝုစ္စတိ ပညာ၊ တာယ မန္တေတဗ္ဗံ ပုဗ္ဗဏှတဗ္ဗံ၊ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗဥ္စ ဇာနိတဗ္ဗဥ္စာတိ အတ္ထော။ ကရဏာတ္ထေ ဝါ ဘုမ္မံ။ **မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗ**န္တိ မန္တာယ ပုဗ္ဗဏှတဗ္ဗံ၊ ဉာဏေန ဇာနိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ကိံ ပုဗ္ဗဏှတဗ္ဗံ? ဇီဝိတသ ဒုဇ္ဇာနတာ

၁–ဥဒကပုပ္ဖုဠူပမံ (သျာ)

သမ္မုရာယဿ စ အဝဿံ ဂမနိယတာ၊ ဗုဇ္ဈတ္တာ စ ပန သမ္ဗုပလိဗောဓေ ဆိန္နိတ္တာ **ကတ္တုမ်ံ ကုသလံ စရိတမ်ံ ဗြဟ္မစရိယံ**။ ကသ္မာ? ယသ္မာ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။

ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာဒိနံ အာမန္တနာဝဏ္ဏနာ

၃၂၄။ **အပ္ပေဿက္ခော စ အပ္ပလာဘော စာ**တိ ဘော ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ အပ္ပယသာ စေဝ၊ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဟိ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတံ ဝိဟေဋ္ဌေတ္တာ ဝိဟေဋ္ဌေတ္တာ လာမကံ။ အနာထံ ကတ္တာဝ ကထေန္တိ။ အပ္ပလာဘာ စ၊ သကလဂါမံ စရိတ္တာပိ အဇ္ဈောဟရဏီယံ ဒုလ္လဘမေဝ။ ဇုဒံ ပန **ဗြဟ္မညံ မဟေသက္ခဉ္စ** မဟာယသတ္တာ၊ **မဟာလာဘဉ္စ** လာဘသက္ကာရသမ္မန္နတ္တာ။ ဘဝံ ဟိ ဇေရဟိ သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂပုရောဟိတော သဗ္ဗတ္ထ အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂေါဒကံ အဂ္ဂဘတ္တံ အဂ္ဂဒန္ဓံ အဂ္ဂမာလံ လဘတိတိ။

ရာဇာဝ ရညန္တိ အဟဉ္စိ ဘော ဇေရဟိ ပကတိရညံ မဇ္ဈေ စက္ကဝတ္တိရာဇာ ဝိယ။ **ဗြဟ္မာဝ ဗြဟ္မာနန္တိ** ပကတိဗြဟ္မာနံ မဇ္ဈေ မဟာဗြဟ္မသဒိသော။ **ဒေဝတာဝ ဂဟပတိကာနန္တိ** အဝသေသဂဟပတိကာနံ ပနမ္ပိ သက္ကဒေဝ-ရာဇသဒိသော။

ဘရိယာနံ အာမန္တနာဝဏ္ဏနာ

၃၂၅။ **စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော**တိ သာဒိသိယောဝ စတ္တာရီသာ ဘရိယာ၊ အညာ ပနဿ တိသ္သော ဝယေသု နာဋကိတ္ထိယော ဗဟုကာယော။

မဟာဂေါဝိန္ဒပဗ္ဗဇ္ဇာဝဏ္ဏနာ

၃၂၆။ **စာရိကံ စရတီ**တိ ဂါမနိဂမပဋိပါဋိယာ စာရိကံ စရတိ၊ ဂတဂတဋ္ဌာနေ **ဗုဒ္ဓကောလာဟလံ** ဝိယ ဟောတိ။ မနုဿာ "မဟာဂေါဝိန္ဒ-ပဏ္ဍိတော ကိရ အာဂန္ဆတီ"တိ သုတ္ဝာ ပုရေတရမေဝ မဏ္ဍပံ ကာရေတ္ဝာ မဂ္ဂံ အလင်္ကရိတ္ဝာ ပစ္ဆုဂ္ဂန္ဒွာ ဂန္ဟိတ္ဝာ ဧန္တိ၊ မဟာလာဘသက္ကာရော မဟောဃော ဝိယ အဇ္ဈောတ္ထရန္တော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ **သတ္တုပုရောဟိတသာ**တိ သတ္တန္နံ ရာဇူနံ ပုရောဟိတသ။ ဇုတိ ယထာ ဇေရဟိ ဇေဝရ္ဇပေသု ဝါ ဌာနေသု ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ဒုက္ခေ ဥပ္ပန္နေ "နမော ဗုဒ္ဓသာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝံ တဒါ "နမတ္ထု မဟာဂေါဝိန္ဒသ ဗြာဟ္မဏသ, နမတ္ထု သတ္တုပုရောဟိတသာ"တိ ဝဒန္တိ။

၃၂၇။ **မေတ္တာသဟဂတေနာ**တိအာဒိနာ နယေန ပါဠိယံ ဗြဟ္မဝိဟာရာဝ အာဂတာ၊ မဟာပုရိသော ပန သဗ္ဗာပိ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စ ပဉ္စ စ အဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေသိ။ **သာဝကာနံ စ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေသိ**တိ ဗြဟ္မလောကေ ဗြဟ္မုနော သဟဘာဝါယ မဂ္ဂံ ကထေသိ။

၃၂၈။ **သဗ္ဗေနသဗ္ဗန္တိ** ယေ အဋ္ဌ စ သမာပတ္တိယော ပဉ္စ စ အဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေသုံ။ **ယေ နာ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနိံသူ**တိ ယေ အဋ္ဌသု သမာ-ပတ္တိသု ကေသမာပတ္တိမ္ပိ နာ ဇာနိံသု၊ နာ သက္ခိံသု နိဗ္ဗတ္တေတုံ။ **အမေဃာ**တိ သဝိပါကာ။ **အဝဉ္ဈာ**တိ နာ ဝဉ္ဈာ၊ သဗ္ဗနိဟီနံ ပသဝန္တိ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ပသဝိ။ **သဖလာ**တိ အဝသေသဒေဝလောကူပပတ္တိဟိ သာဇ္ဇာ။ **သဥ္ဇြုဂတာ**တိ ဗြဟ္မ-လောကူပပတ္တိယာ သဝုဇ္ဇိ။

၃၂၉။ **သရာမဟန္တိ** သရာမိ အဟံ ပဉ္စသိခ၊ ဇုမိနာ ကိရ ပဒေန အယံ သုတ္တန္တော ဗုဒ္ဓဘာသိတော နာမ ဇာတော။ **နာ နိဗ္ဗိဒါယာ**တိ နာ ဝဋ္ဋေ နိဗ္ဗိန္ဒနတ္ထာယ။ **နာ ဝိရာဂါယာ**တိ နာ ဝဋ္ဋေ ဝိရာဂတ္ထာယ။ **နာ နိရောဓာယာ**တိ နာ ဝဋ္ဋသ္သ နိရောဓတ္ထာယ။ **နာ ဥပသမာယာ**တိ နာ ဝဋ္ဋသ္သ ဥပသမနတ္ထာယ။ **နာ အဘိညာယာ**တိ နာ ဝဋ္ဋံ အဘိဇာနနတ္ထာယ။ **နာ သမ္ဗောဓာယာ**တိ နာ ကိလေသနိဒ္ဒါဝိဂမေန ဝဋ္ဋတော ပဗုဇ္ဈနတ္ထာယ။ **နာ နိဗ္ဗာနာယာ**တိ နာ အမတ-နိဗ္ဗာနတ္ထာယ။

ကေန္တိ နိဗ္ဗိဒါယာတိ ကေန္တေ မေဝ ဝဋ္ဋေ နိဗ္ဗိန္ဒနတ္ထာယ။ ဇ္ဈေ ပန **နိဗ္ဗိဒါယာ**တိ ဝိပဿနာ။ **ဝိရာဂါယာ**တိ မဂ္ဂေါ။ **နိရောဓာယ ဥပသမာယာ**တိ နိဗ္ဗာနံ။ **အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယာ**တိ မဂ္ဂေါ။ **နိဗ္ဗာနာယာ**တိ နိဗ္ဗာနမေဝ။ ဧဝံ ကေသ္မိံ ဌာနေ ဝိပဿနာ, တိသု မဂ္ဂေါ, တိသု နိဗ္ဗာနံ ဝုတ္တန္တိ ဧဝံ ဝဝတ္ထာန-ကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပရိယာယေန ပန သဗ္ဗာနိပေတာနိ မဂ္ဂဝေဝစနာနိဝိ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနိဝိ ဟောန္တိယေဝ။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ**အာဒိသု ယံ ဝတ္တုံ, တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ သဗ္ဗံ ဝတ္ထုနာယံ ဝုတ္တမေဝ။

၃၃၀။ **ယေ နာ သဗ္ဗေနသဗ္ဗန္တိ** ယေ စတ္တာရောပိ အရိယမဂ္ဂေ ပရိပူရေတုံ နာ ဇာနန္တိ၊ တိဏ္ဏံ ဝါ ဒွေ ဝါ ဧကံ ဝါ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ။ **သဗ္ဗေသံယေဝ ဇ္ဈမေသံ ကုလပုတ္တာနန္တိ** ဗြဟ္မစရိယစိတ္တကုလပုတ္တာနံ။ **အမေဃာ။ပ။ သဖလာ သဥ္ဇြုဂတာ**တိ အရဟတ္တနိကူဋေန ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

၁-ဝိဝဏ္ဏနာကထာ (သျာ)

ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာတိ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ စိတ္တေန သမ္ပဋိစ္ဆန္နော အဘိနန္ဒိတွာ ဝါစာယ ပသံသမာနော အနုမောဒိတွာ မဟန္တံ အဋ္ဌလိံ သိရသ္မိံ ပတိဋ္ဌပေတွာ ပသန္နလာခါရသေ နိမုဇ္ဇမာနော ဝိယ ဒသဗလဿ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိဇာလန္တရံ ပဝိသိတွာ စတူသု ဌာနေသု ဝန္ဒိတွာ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိတ္ထဝန္တော အဘိတ္ထဝန္တော သတ္ထု ပုရတော အန္တရဓာယိတွာ အတ္တနော ဒေဝလောကမေဝ အဂမာသိတိ။

မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-မဟာသမယသုတ္တ

နိဒါနဝဏ္ဏနာ

၃၃၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာသမယသုတ္တံ။ တတြာယမပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ—**သက္ကေသူ**တိ အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တေ ဝုတ္တေန ဥပဟတ္တိနယေန "သက္ယာ ဝတ ဘောကုမာရာ"တိ ဥဒါနံ ပဋိစ္စ **သက္ကာ**တိ လဒ္ဓနာမာနံ ရာဇကုမာရာနံ နိဝါသောကောဝိ ဇနပဒေါ ရုဠ္ဍိသဒ္ဒေန "သက္ကာ"တိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိံ သက္ကေသု ဇနပဒေ။ **မဟာဝနေ**တိ သယံဇာတေ အရောပိတေ ဟိမဝန္တေန သဒ္ဓိံ ကောဗန္ဓေ မဟတိ ဝနေ။ **သဗ္ဗေဟေဝ အရဟန္တေဟိ**တိ ဇ္ဈမံ သုတ္တံ ကထိတ-ဒိဝသေယေဝ ပတ္တအရဟတ္တေဟိ။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗီကထာ—သာကိယကောလိယာ ကိရ ကပိလဝတ္ထုနဂရဿ စ ကောလိယနဂရဿ စ အန္တရေ ရောဟိဏိံ နာမ နဒိံ ဇကေနေဝ အာဝရဏေန ဗန္ဓာပေတ္ဝာ သဿာနိ ကရောန္တိ၊ အထ ဇေဋ္ဌမူလမာသေ သသေသု မိလာယန္တေသု ဥဘယနဂရဝါသိကာနမ္ပိ ကမ္မကရာ သန္နိပတိံသု။ တတ္ထ ကောလိယနဂရဝါသိနော အာဟံသု"ဇ္ဈံ ဥဒကံ ဥဘတော ဟရိယမာနံ နာ တုမ္ဟာကံ, နာ အမ္ဟာကံ ပဟောဿတိ၊ အမ္ဟာကံ ပန သဿံ ဇကေနဥဒကေနေဝ နိပ္ဖဇ္ဇိဿတိ၊ ဇ္ဈံ ဥဒကံ အမ္ဟာကံ ဒေထာ"တိ။ ကပိလဝတ္ထုနဂရဝါသိနော အာဟံသု "တုမ္ဟေသု ကောဗ္ဘေ ပူရေတ္ဝာ ဌိတေသု မယံ ရတ္တာသုဝဏ္ဏနိလမဏိကာဠကဟာပဏော စ ဂဟေတ္ဝာ ပစ္ဆိပသိဗ္ဗကာဒိဟတ္ထာနာ သက္ခိဿာမ တုမ္ဟာကံ ဃရဒ္ဝါရေ ဝိစရိတုံ၊ အမ္ဟာကမ္ပိ သဿံ ဇကေနေဝ ဥဒကေန နိပ္ဖဇ္ဇိဿတိ၊ ဇ္ဈံ ဥဒကံ အမ္ဟာကံ ဒေထာ"တိ။ "နာ မယံ ဒဿာမာ"တိ။ "မယမ္ပိ နာ ဒဿာမာ"တိ။ ဧဝံ ကလဟံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ ဇကော ဥဋ္ဌာယ ကေဿ ပဟာရံ အဒါသိ၊ သောပိ အညဿာတိ ဧဝံ အညမညံ ပဟရိတ္ဝာ ရာဇကုလာနံ ဇာတိံ ဃဋ္ဋေတ္ဝာ ကလဟံ ဝဍ္ဎယိံသု။

ကောလိယကမ္မကရာ ဝဒန္တိ "တုမ္ဟေ ကပိလဝတ္ထုဝါသိကေ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆထ၊ ယေ သောဏသိင်္ဂါလာဒယော ဝိယ အတ္တနော ဘဂိနိဟိ သဒ္ဓိံ သံဝသိံသု၊ တေသံ ဟတ္ထိနော စ အဿာ စ ဖလကာဝုဓာနိ စ အမ္ဟာကံ ကိံ ကရိဿန္တိ"တိ။ သာကိယကမ္မကာရာပိ ဝဒန္တိ "တုမ္ဟေ ဒါနိ ကုဇ္ဈနော ဒါရကေ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆထ၊ ယေ အနာထာ နိဂ္ဂတိကာ တိရစ္ဆာနာ ဝိယ ကောလရုက္ခေ ဝသိံသု၊ တေသံ ဟတ္ထိနော စ အဿာ စ ဖလကာဝုဓာနိ စ

အမှာကံ ကိ ကရိဿန္တိ”တိ။ တေ ဂန္ဓာ တသ္မိ ကမ္မေ နိယုတ္တာအမစ္စာနံ ကထေသုံ၊ အမစ္စာ ရာဇကုလာနံ ကထေသုံ၊ တတော သာကိယာ “ဘဂိနိဟိ သဒ္ဓိ သံဝါသိကာနံ ထာမဉ္စ ဗလဉ္စ ဒဿေဿာမာ”တိ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ နိက္ခမိံသု။ ကောလိယာပိ “ကောလရက္ခဝါသိနံ ထာမဉ္စ ဗလဉ္စ ဒဿေဿာမာ”တိ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ နိက္ခမိံသု။

ဘဂဝါပိ ရတ္တိယာ ပစ္ဖူသသမယေဝ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဇုမေ ဇဝံ ယုဒ္ဓသဇ္ဇေ နိက္ခမန္တေ အဒ္ဒသ။ ဒိသ္ဝာ “မယိ ဂတေ အယံ ကလဟော ဝူပသမိဿတိ နု ခေါ ဥဒါဟု နော”တိ ဥပဓာရေန္တော “အဟမေတ္ထ ဂန္ဓာ ကလဟဝူပသမနတ္ထံ တိဏ္ဏံ ဇာတကာနိ ကထေဿာမိ၊ တတော ကလဟော ဝူပသမိဿတိ။ အထ သာမဂ္ဂိဒီပနတ္ထာယ ဒွေ ဇာတကာနိ ကထေတွာ **အစ္ဆရိယ္လသုတ္တံ** ဒေသေဿာမိ။ ဒေသနံ သုတ္ဝာ ဥဘယနဂရဝါသိနောပိ အမှတိယာနိ အမှတိယာနိ ကုမာရသတာနိ ဒဿန္တိ၊ အဟံ တေ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တဒါ မဟာသမာဂမော ဘဝိဿတိ”တိ သန္နိဋ္ဌာန-မကာသိ။ တသ္မာ ဇုမေသု ယုဒ္ဓသဇ္ဇေသု နိက္ခမန္တေသု ကဿစိ အနာရောစေတွာ သယမေဝ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂန္ဓာ ဒ္ဝိန္နံ သေနာနံ အန္တရေ အာကာသေ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေတွာ နိသီဒိ။

ကပိလဝတ္ထုဝါသိနော ဘဂဝန္တံ ဒိသ္ဝာဝ “အမှာကံ ဉာတိသေဋ္ဌော သတ္ထာ အာဂတော၊ ဒိဋ္ဌော နု ခေါ တေန အမှာကံ ကလဟကာရကာဘာဝေါ”တိ စိန္တေတွာ “န ခေါ ပန သက္ကာ ဘဂဝတိ အာဂတေ အမှေဟိ ပရဿ သရီရေ သတ္ထိ ပါတေတုံ၊ ကောလိယနဂရဝါသိနော အမှေ ဟနန္တု၊ ဝါ ပစန္တု၊ ဝါ”တိ အာဝုဓာနိ ဆဍ္ဍေတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ နိသီဒိံသု။ ကောလိယနဂရဝါသိနောပိ တထေဝ စိန္တေတွာ အာဝုဓာနိ ဆဍ္ဍေတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ နိသီဒိံသု။

ဘဂဝါ ဇာနန္တောဝ “ကသ္မာ အာဂတတ္ထ မဟာရာဇာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘဂဝါ နု တိတ္ထကီဠာယ နု ပဗ္ဗတကီဠာယ နု နဒီကီဠာယ နု ဂိရိဒဿနတ္ထံ၊ ဇုမသ္မိံ ပန ဌာနေ သာဂ်ါမံ ပစ္ဆုပဋ္ဌပေတွာ အာဂတမှာတိ။ ကိံ နိဿာယ ဝေါ ကလဟော မဟာရာဇာတိ။ ဥဒကံ ဘန္တေတိ။ ဥဒကံ ကိံ အဿတိ မဟာရာဇာတိ။ အပ္ပဋ္ဌံ ဘန္တေတိ။ ပထဝိ နာမ ကိံ အဿတိ မဟာရာဇာတိ။ အနဿာ ဘန္တေတိ။ ခတ္တိယာ ကိံ အဿန္တိ မဟာရာဇာတိ။ ခတ္တိယာ နာမ အနဿာ ဘန္တေတိ။ အပ္ပမ္ပလကံ ဥဒကံ နိဿာယ ကိမတ္ထံ အနဿေ ခတ္တိယေ နာသေထ မဟာရာဇာတိ။ “ကလဟေ အဿာဒေါ နာမ နတ္ထိ၊ ကလဟဝသေန မဟာရာဇာ အဋ္ဌာနေ ဝေရံ ကတ္ဝာ ဧကာဃ ရက္ခသေဝတာယ ကာဠသိဟေန သဒ္ဓိံ ဗဒ္ဓါဃာတော

သကလမ္မိ ဇ္ဈံ ကပ္ပံ အနုပ္ပတ္တောယေဝါ”တိ ဝတ္တာ **ဖန္ဒနဇာတကံ** ကထေသိ။ တတော “ပရပတ္တိယေန နာမ မဟာရာဇာ နာ ဘဝိတမ္ဗံ။ ပရပတ္တိယာ ဟုတ္ဝာ ဟိ ဧကဿ သသကဿ ကထာယ တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတေ ဟိမဝန္တေ စတုပ္ပဒဂဏာ မဟာသမုဒ္ဒံ ပက္ခန္ဒိနော အဟေသုံ။ တသ္မာ ပရပတ္တိယေန နာ ဘဝိတမ္ဗ”န္တိ ဝတ္ဝာ **ပဏဒိဉ္ဇိယဇာတကံ** ကထေသိ။ တတော “ကဒါစိ မဟာရာဇာ ဒုဗ္ဘလောပိ မဟဗ္ဗလဿ ရန္ဒံ ဝိဝရံ ပဿတိ၊ ကဒါစိ မဟဗ္ဗလော ဒုဗ္ဘလဿ။ လဋုကိကာပိ ဟိ သကုဏိကာ ဟတ္ထိနာဂံ ဃာတေသိ”တိ ဝတ္ဝာ **လဋုကိကဇာတကံ** ကထေသိ။ ဧဝံ ကလဟဝူပသမတ္ထာယ တိဏ္ဏံ ဇာတကာနိ ကထေတ္ဝာ သာမဂ္ဂိပရိဒီပနတ္ထာယ ဒွေ ဇာတကာနိ ကထေသိ။ ကထံ? သမဂ္ဂါနဉ္ဒီ မဟာရာဇာ ကောစိ သြတာရံ နာမ ပဿိတုံ နု သက္ကောတိတိ ဝတ္ဝာ **ဝုက္ခဓမ္မဇာတကံ** ကထေသိ။ တတော “သမဂ္ဂါနံ မဟာရာဇာ ကောစိ ဝိဝရံ ပဿိတုံ နာသက္ခိ။ ယဒါ ပန အညမညံ ဝိဝါဒမကံသု၊ အထ တေ နေသာဒဲပုတ္တော ဇိဝိတာ ဝေရောပေတ္ဝာ အာဒါယ ဂတော။ ဝိဝါဒေ အသာဒေါ နာမ နတ္ထိ”တိ ဝတ္ဝာ **ဝဋ္ဋကဇာတကံ** ကထေသိ။ ဧဝံ ဇ္ဈမာနိ ပဋ္ဌ ဇာတကာနိ ကထေတ္ဝာ အဝသာနေ အတ္တာဒဲလ္လာသုတ္တံ ကထေသိ။

ရာဇာနော ပသန္နာ “သစေ သတ္ထာ နာဂမိဿ၊ မယံ သဟတ္ထာ အညမညံ-ယေဝ ဝဓိတ္ဝာ လောဟိတနဒိံ ပဝတ္တယိဿာမ၊ အမှာကံ ပုတ္တဘာတရော ဂေဟဒ္ဝါရေ နု ပဿေယျာမ၊ သာသနပဋိသာသနမ္ပိ နော အာဟရဏကောနု ဘဝိဿတိ။ သတ္ထာရံ နိဿာယ နော ဇီဝိတံ လဒ္ဓံ။ သစေ ပန သတ္ထာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိဿ၊ ဒ္ဝိသဟဿဒီပပရိဝါရေသု စတူသု မဟာဒီပေသု ရဇ္ဇမဿ ဟတ္ထဂတံ အဘဝိဿ၊ အတိရေကသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ အဘဝိဿံသု၊ တတော ခတ္တိယပရိဝါရောဝ အဝိစရိဿ။ တံ ခေါ ပနေသ သမ္ပတ္တိံ ပဟာယ နိက္ခမိတ္ဝာ သမ္မောမိံ ပတ္တော၊ ဇ္ဈာနိုပိ ခတ္တိယပရိဝါရောယေဝ ဝိစရတူ”တိ ဥဘယနဂရဝါသိနော အမုတိယာနိ အမုတိယာနိ ကုမာရသတာနိ အဒံသု။ ဘဂဝါ တေ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ မဟာဝနံ အဂမာသိ။ တေသံ ဂရုဂါရဝဝသေန အတ္တနော ရုစိယာ ပဗ္ဗဇိတာနံ အနဘိရတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ပုရောဏဒုတိယိကာယောပိ နေသံ “အယျပုတ္တာ ဥက္ကဏ္ဌန္တိ၊ ဃရာဝါသော နု သဏ္ဌာတီ”တိအာဒိနိ ဝတ္ဝာ သာသနံ ပေသေန္တိ။ တေ အတိရေကတရံ ဥက္ကဏ္ဌိံသု။

ဘဂဝါ အာဝဇ္ဇန္တော တေသံ အနဘိရတဘာဝံ ဉတ္ဝာ “ဣမေ ဘိက္ခဝေ မာဒိသေန ဗုဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ ကေတော ဝသန္တာ ဥက္ကဏ္ဌန္တိ၊ ဟန္ဒ နေသံ ကုဏာလဒဟဿ ဝဏ္ဏံ ကထေတ္ဝာ တတ္ထ နေတ္ဝာ အနဘိရတိံ

ဝိနောဒေဿာမီ''တိ ကဏ္ဍာလဒဟဿ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ။ တေ တံ ဒဋ္ဌုကာမာ အဟေသုံ။ ဒဋ္ဌုကာမတ္ထ ဘိက္ခဝေ ကဏ္ဍာလဒဟန္တိ။ အာမ ဘဂဝါတိ။ ယဒိ ဧဝံ ထေ ဂစ္ဆာမာတိ။ ဣဒ္ဓိမန္တာနံ ဘဂဝါ ဂမနဋ္ဌာနံ မယံ ကထံ ဂမိဿာမာတိ။ တုမ္ဟေ ဂန္တုကာမာ ဟောထ၊ အဟံ မမာနုဘာဝေန ဂဟေတ္ဝာ ဂမိဿာမိတိ။ သာဓု ဘန္တေတိ။ အထ ဘဂဝါ ပဒ္မ ဘိက္ခုသတဿာနိ ဂဟေတ္ဝာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ကဏ္ဍာလဒဟေ ပတိဋ္ဌာယ တေ ဘိက္ခူ။ အာဟ "ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ ကဏ္ဍာလဒဟေ ယေသံ မဏ္ဍာနံ နာမံ နဇာနာထ၊ တေသံ နာမံ ပုစ္ဆထာ"တိ။

တေ ပုစ္ဆိံသု၊ ဘဂဝါ ပုစ္ဆိတပုစ္ဆိတံ ကထေသိ။ နကေဝလံ မဏ္ဍာနံယေဝ၊ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ ရုက္ခာနမ္ပိ ပဗ္ဗတပါဒေ ဒ္ဝိပဒစတုပ္ပဒသကုဏာနမ္ပိ နာမာနိ ပုစ္ဆာပေတ္ဝာ ကထေသိ။အထ ဒ္ဝိဟိ သကုဏေဟိ မုခတုဏ္ဍကေန ဥံသိတ္ဝာ ဂဟိတဒဏ္ဍကေ နိသိန္နော ကဏ္ဍာလသကုဏရာဇာ ပုရတော ပစ္ဆတော ဥဘောသု ပဿေသု သကုဏသံဃပရိဝုတော အာဂစ္ဆတိ။ ဘိက္ခူ။ တံ ဒိသ္ဝာ "သေ ဘန္တေ ဧုမေသံ သကုဏာနံ ရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ ပရိဝါရာ ဧတေ တေဿာ"တိ မညာမာတိ။ ဧဝမေဝ ဘိက္ခဝေ အယမ္ပိ မမ ဝံသော မမ ပဝေဏီတိ။ ဣဒါနိ တာဝ မယံ ဘန္တေ ဧတေ သကုဏေ ပဿာမ။ ယံ ပန ဘဂဝါ "အယမ္ပိ မမ ဝံသော မမ ပဝေဏီ"တိ အာဟ၊ တံ သောတုကာမမ္ဟာတိ။ သောတုကာမတ္ထ ဘိက္ခဝေတိ။ အာမ ဘဂဝါတိ။ တေန ဟိ သုဏာထာတိ တိဟိ ဂါထာသတေဟိ မဏ္ဍူတ္ဝာ **ကဏ္ဍာလဇာတကံ** ကထေန္တော အနဘိရတိံ ဝိနောဒေသိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ သမ္ဗေဝိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ မဂ္ဂေနေဝ စ နေသံ ဣဒ္ဓိပိ အာဂတာ။ ဘဂဝါ "ဟောတု တာဝ ဇ္ဇေကံ ဧတေသံ ဘိက္ခူန"န္တိ အာကာသေ ဥပ္ပတိတ္ဝာ မဟာဝနမေဝ အဂမာသိ။ တေပိ ဘိက္ခူ။ ဂမနကာလေ ဒသဗလဿ အာနုဘာဝေန ဂန္တ္ဝာ အာဂမနကာလေ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဘဂဝန္တံ ပရိဝါရေတ္ဝာ မဟာဝနေ ဩတရိံသု။

ဘဂဝါ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိတ္ဝာ တေ ဘိက္ခူ။ အာမန္တေတ္ဝာ "ထေ ဘိက္ခဝေ နိသီဒထ၊ ဥပရိမဂ္ဂတ္ထယဝဏ္ဏာနံ ဝေါ ကိလေသာနံ ပဟာနာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေဿာမီ"တိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေသိ။ ဘိက္ခူ။ စိန္တေသုံ "ဘဂဝါ အမှာကံ အနဘိရတဘာဝံ ဥတ္ဝာ ကဏ္ဍာလဒဟံ နေတ္ဝာ အနဘိရတိံ ဝိနောဒေသိ၊ တတ္ထ သောတာပတ္တိဖလပ္ပတ္တာနံ နော ဣဒ္ဓိနိ ဣဓ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ ကမ္မဋ္ဌာနံ အဒါသိ၊ န ခေါ ပနမ္ဟေဟိ 'သောတာပန္နာ မယ'န္တိ ဝိတိနာမေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥတ္တမပုရိသသဒိသေဟိ နော ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ တေ ဒသဗလဿ ပါဒေ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယ နိသီဒနံ ပဗ္ဗါဠေတ္ဝာ ဝိသုံ ဝိသုံ ပဇ္ဇာရရုက္ခမူလေသု နိသီဒိံသု။

ဘဂဝါ စိန္တေသိ "ဣမေ ဘိက္ခူ။ ပကတိယာပိ အဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနာ၊ လဒ္ဓူပါယဿ ပန ဘိက္ခုနော ကိလမနကာရဏံ နာမ နတ္ထိ။ ဂန္ဆန္တာ ဂန္ဆန္တာ စ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ 'အတ္တနာ အတ္တနာ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ အာရောစေဿာမာ'တိ မမ သန္တိကံ အာဂမိဿန္တိ။ ဧတေသု အာဂတေသု ဒဿသဟဿစက္ကဝါဠေ ဒေဝတာ ကေစက္ကဝါဠေ သန္နိပတိဿန္တိ၊ မဟာသမယော ဘဝိဿတိ၊ ဂိဂိတ္တေ ဩကာသေ မယာ နိသိဒိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ တတော ဂိဂိတ္တေ ဩကာသေ ဗုဒ္ဓါသနံ ပညပေတ္ဝာ နိသီဒိ။

သမ္ဗဟုလံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဂတဋ္ဌာနေ သဟ ပဋိသန္ထိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ တတော အပရော တတော အပရောတိ ပဉ္စသတာပိ ပဒုမိနိယံ ပဒုမာနိ ဝိယ ဝိကသိံသု။ သမ္ဗဟုလံ အရဟတ္တပ္ပတ္တာဘိက္ခူ "ဘဂဝတော အာရောစေဿာမိ"တိ ပလ္လင်္ကံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတ္ဝာ နိသီဒနံ ပဗ္ဗါဠေတ္ဝာ ဥဇ္ဇာယ ဒဿဗလာဘိမုခေါ အဟောသိ။ ဧဝံ အပရောပိ အပရောပိတိ ပဉ္စသတာပိ ဘဂ္ဂသာလံ ပဝိသန္တာ ဝိယ ပဋိပါဋိယာဝ အာဂမံသု။ ပဌမံ အာဂတော ဝန္ဒိတ္ဝာ နိသီဒနံ ပညပေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသိဒိဘ္ဂာ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ အာရောစေတုကာမော "အတ္ထိ နု ခေါ အညော ကောစိ, နတ္ထီ"တိ နိဝတ္တိတ္ဝာ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော အပရမ္ပိ အဒ္ဒသ အပရမ္ပိ အဒ္ဒသ။ ဣတိ သမ္ဗေပိ တေ အာဂန္ဘာ ဧကမန္တံ နိသိဒိတ္ဝာ အယံ ဣမဿ ဟရာယမာနော နု ကထေသိ, အယံ ဣမဿ ဟရာယမာနော နု ကထေသိတိ။ ဒိဏ္ဏာသဝါနံ ကိရ ဒ္ဝေ အာကာရာ ဟောန္တိ—"အဟော ဝတ မယာ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ သဒေဝကော လောကော ဒိပ္ပမေဝ ပဋိဝဇ္ဇေယ္ယာ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဋိလဒ္ဓဘာဝံ ပန နိမိလဒ္ဓပုရိသော ဝိယ နာ အညဿ အာရောစေတုကာမော ဟောတိ။

ဧဝံ ဩသီဒမတ္တေ ပန တသ္မိံ အရိယမဏ္ဍလေ ပါစိနယုဂန္ဓရပရိက္ခေပတော အဇ္ဇာ မဟိကာ ဓူမော ရဇော ရာဟူတိ ဣမေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဝိပ္ပမုတ္တံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒပဋိမဏ္ဍိတဿ လောကဿ ရာမဏေယျကဒဿနတ္ထံ ပါစိနဒိသာယ ဥက္ခိတ္တ ရဇတမယ မဟာအာဒါသမဏ္ဍလံ ဝိယ, နေမိဝဋ္ဋိယံ ဂဟေတ္ဝာ ပရိဝတ္တိယမာနရဇတစက္ကဿသိရိကံ ပုဏ္ဏစန္ဒမဏ္ဍလံ ဥလ္လဉ်ိတ္ဝာ အနိလပထံ ပဋိပဇ္ဇိတ္ထ။ ဣတိ ဧဝရူပေ ခဏေ လယေ မုဟုတ္တေ ဘဂဝါ သဗ္ဗညုတဉာဏရသိယော ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ မဟာဝနေ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ အရဟန္တေဟိ။

တတ္ထ ဘဂဝါပိ မဟာသမ္မတဿ ဝံသေ ဥပ္ပန္နော၊ တေပိ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခူ မဟာသမ္မတဿ ကုလေ ဥပ္ပန္နာ။ ဘဂဝါပိ ခတ္တိယဂဇ္ဇေ ဇာတော၊ တေပိ

ခတ္တိယဂန္ဓေ ဇာတာ။ ဘဂဝါပိ ရာဇပမ္ဖဇိတော၊ တေပိ ရာဇပမ္ဖဇိတာ။ ဘဂဝါပိ သေတစ္ဆတ္တံ ပဟာယ ဟတ္ထဂတံ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ နိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ပမ္ဖဇိတော၊ တေပိ သေတစ္ဆတ္တံ ပဟာယ ဟတ္ထဂတာနိ ရဇ္ဇာနိ နိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ပမ္ဖဇိတာ။ ဣတိ ဘဂဝါ ပရိသုဒ္ဓေ သြကာသေ ပရိသုဒ္ဓေ ရတ္တိဘာဂေ သယံ ပရိသုဒ္ဓေါ ပရိသုဒ္ဓပရိဝါရော ဝိတရာဂေါ ဝိတရာဂပရိဝါရော ဝိတဒေါသော ဝိတဒေါသ-ပရိဝါရော ဝိတမောဟော ဝိတမောဟပရိဝါရော နိတ္တဏှော နိတ္တဏှပရိဝါရော နိက္ကိလေသော နိက္ကိလေသပရိဝါရော သန္တော သန္တပရိဝါရော ဒန္တော ဒန္တ-ပရိဝါရော မုတ္တော မုတ္တပရိဝါရော အတိဝိယ ဝိရောစတိတိ။ ဝဏ္ဏဘူမိ နာမေသာ၊ ယတ္တကံ သက္ကောတိ၊ တတ္တကံ ဝတ္တုံ။ ဣတိ ဋီကာ။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ပဗ္ဗမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓေဟေဝ အရဟန္တေဟိ”တိ။

ယေဘုယျေနတိ ဗဟုတရာ သန္နိပတိတာ, မန္ဒာ န သန္နိပတိတာ အသညာ အရူပါဝစရဒေဝတာ သမာပန္နဒေဝတာ စ။ တတြာယံ သန္နိပါ-တက္ကမော—မဟာဝနဿ ကိရ သာမန္တာ[1] ဒေဝတာ စလိံသု၊ “အာယာမ ဘော ဗုဒ္ဓဒဿနံ နာမ ဗဟူပကာရံ, ဓမ္မဿဝနံ ဗဟူပကာရံ, ဘိက္ခုသံဃဒဿနံ ဗဟူပကာရံ၊ အာယာမ အာယာမာ”တိ မဟာသဒ္ဒံ ကုရုမာနာ အာဂန္ဆာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အရဟတ္တပ္ပတ္တာဒိကာသဝေ စ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန တာသံ တာသံ သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ သဒ္ဒန္တရအနုဂါဝုတဂါဝုတ-အနုယောဇနယောဇနာဒိဝသေန တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတေ ဟိမဝန္တေ, တိက္ခတ္တုံ တေသဒ္ဒိယာ နဂရသဟဿေသု, နဝနဝုတိယာ ဒေဝိဏမုခသတ-သဟဿေသု, ဆန္နဝုတိယာ ပဋနကောဋိသတသဟဿေသု, ဆပက္ကာသာယ ရတနာကရေသုတိ သကလဇမ္ဗုဒီပေ, ပုဗ္ဗဝိဒေဟေ, အပရဂေါယာနေ, ဥတ္တရကုရုမှိ, ဒ္ဝိသု ပရိတ္တဒီပသဟဿေသုတိ သကလစက္ကဝါဠေ, တတော ဒုတိယတတိယစက္ကဝါဠေတိ ဧဝံ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေသု ဒေဝတာ သန္နိပတိ-တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဉ္စိ ဣမ ဒသလောကဓာတုယောတိ အဓိပ္ပေတာ။ တေန ဝုတ္တံ “ဒသဟိ စ လောကဓာတူဟိ ဒေဝတာ ယေဘုယျေန သန္နိပတိတာ ဟောန္တီ”တိ။

ဧဝံ သန္နိပတိတာဟိ ဒေဝတာဟိ သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ ယာဝ ဗြဟ္မ-လောကာ သုစိဃရေ နိရန္တရံ ပက္ခိတ္တာသုစိဟိ ဝိယ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ။ တတြ ဗြဟ္မလောကဿ ဧဝံ ဥစ္စတ္တာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—လောဟပါသာဒေ ကိရ သတ္တကူဋာဂါရသမော ပါသာဏော ဗြဟ္မလောကေ ဌတ္ဝာ အဓော ခိတ္တော

၁-သမန္တာ (သျာ)

စတူဟိ မာသေဟိ ပထဝိ ပါပုဏာတိ။ ဧဝံ မဟန္တေ သြကာသေ ယထာ ဟေဋ္ဌာ ဌတွာ ဒိတ္တာနိ ပုပ္ဖါနိ ဝါ ဓူမော ဝါ ဥပရိ ဂန္တုံ, ဥပရိ ဝါ ဌတွာ ဒိတ္တသာသပါ ဟေဋ္ဌာ သြတရိတုံ အန္တရံ န လဘန္တိ၊ ဧဝံ နိရန္တရံ ဒေဝတာ အဟေသုံ။ ယထာ ခေါ ပန စက္ကဝတ္တိရညော နိသိန္နဋ္ဌာနံ အသမ္ဘာဓံ ဟောတိ၊ အာဂတာဂတာ မဟေသက္ခာ ခတ္တိယာ သြကာသံ လဘန္တိယေဝ၊ ပရတော ပရတော[1] ပန အတိသမ္ဘာဓံ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ဘဂဝတော နိသိန္နဋ္ဌာနံ အသမ္ဘာဓံ၊ အာဂတာဂတာ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ စ မဟာဗြဟ္မာနော စ သြကာသံ လဘန္တိယေဝ။ အပိသုဒံ ဘဂဝတော အာသန္နာသန္နဋ္ဌာနေ မဟာ-ပရိနိဗ္ဗာနေ ဝတ္တာနယေနေဝ ဝါလဂ္ဂကောဋ္ဌိနိတုဒနမတ္တေ ပဒေသေ ဒသပိ ဝိသမ္ဖိ သဗ္ဗပရတော တိံသမ္ပိ ဒေဝတာ သုခုမေ သုခုမေ အတ္တဘာဝေ မာပေတ္ဝာ အဋ္ဌံသု။ သဋ္ဌိ သဋ္ဌိ ဒေဝတာ အဋ္ဌံသု။

သုဒ္ဓါဝါသကာယိကာနန္တိ သုဒ္ဓါဝါသဝါသိနံ။ **သုဒ္ဓါဝါသာ** နာမ သုဒ္ဓါနံ အနာဂါမိဒိဏာသဝါနံ အာဝါသာ ပဉ္စ ဗြဟ္မလောကာ။ **တေဒဟောသိ**တိ ကသ္မာ အဟောသိ? တေ ကိရ ဗြဟ္မာနော သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ ယထာ-ပရိစ္ဆေဒေန ဝုဋ္ဌိတာ ဗြဟ္မဘဝနံ သြလောကေန္တာ ပစ္ဆာဘတ္တေ ဘတ္တကိစ္စံ ဝိယ သုညတံ အဒ္ဒသံသု။ တတော "ကုဟိံ ဗြဟ္မာနော ဂတာ" တိ အာဝဇ္ဇန္တာ မဟာသမာဂမံ ဥတ္ဝာ "အယံ သမာဂမော မဟာ၊ မယံ သြဟိနာ၊ သြဟိနကာနံ သြကာသော ဒုလ္လဘော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဂစ္ဆန္တာ အတုစ္ဆဟတ္ထာ ဟုတ္ဝာ ဧကေကံ ဂါထံ အဘိသင်္ခရိတ္ဝာ ဂစ္ဆာမ။ တာယ မဟာသမာဂမေ စ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေဿာမ၊ ဒသဗလဿ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသိဿာမာ" တိ။ ဇုတိ တေသံ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ အာဝဇ္ဇိတတ္တာ ဇေဒဟောသိ။

၃၃၂။ **ဘဂဝတော ပုရတော ပါတုရဟောသု**န္တိ ပါဋိယံ ဘဂဝတော သန္တိကေ အဘိမုခဘာဝေနေယေဝ သြတိဏ္ဏာ ဝိယ ကတ္ဝာ ဝုတ္တာ၊ န ခေါ ပနေတ္ထ ဧဝံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေ ပန ဗြဟ္မလောကေ ဌိတာယေဝ ဂါထာ အဘိသင်္ခရိတ္ဝာ ကော ပုရတ္ထိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ သြတရိ၊ ကော ဒက္ခိဏ-စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ, ကော ပစ္ဆိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ, ကော ဥတ္တရစက္ကဝါဠ-မုခဝဋ္ဋိယံ သြတရိ။ တတော ပုရတ္ထိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ သြတိဏ္ဏာ ဗြဟ္မာ နိလ-ကသိဏံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ နိလရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇိတ္ဝာ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠ-ဒေဝတာနံ မဏိစမ္မံ ပဋိမုဉ္စန္တော ဝိယ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေတ္ဝာ

၁-ပုရတော ပုရတော (သျာ)

ဗုဒ္ဓဝိထိ နာမ ကေနစိ သြတ္ထရိတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ ပဟဋ္ဌဗုဒ္ဓဝိထိယာဝ အာဂန္ဆာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ အဒ္ဒါသိ။ ကေမန္တံ ဋ္ဌိတော အတ္တနာ အဘိသန်္ဓိတံ ဂါထံ အဘာသိ။

ဒက္ခိဏာစက္ခဝါဋမုခဝဋ္ဋိယံ သြတိက္ကမြဟ္မာဝိ ဗိတကသိဏံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ ဗိတရသ္မိယော သုဝဏ္ဏပဘံ မုဉ္စိတ္ဝာ ဒသသဟဿစက္ကဝါဋေဝတာနံ သုဝဏ္ဏပဋံ ပါရုပေန္တော ဝိယ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေတ္ဝာ တထေဝ အဒ္ဒါသိ။ ပန္နိမစက္ကဝါဋမုခဝဋ္ဋိယံ သြတိက္ကမြဟ္မာဝိ လောဟိတကသိဏံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ လောဟိတရသ္မိယော မုဉ္စိတ္ဝာ ဒသသဟဿစက္ကဝါဋေဝတာနံ ရတ္တဝရကမ္မလေန ပရိက္ခိပန္တော ဝိယ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေတ္ဝာ တထေဝ အဒ္ဒါသိ။ ဥတ္တရစက္ကဝါဋမုခဝဋ္ဋိယံ သြတိက္ကမြဟ္မာဝိ သြဒါတကသိဏံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ သြဒါတရသ္မိယော မုဉ္စိတ္ဝာ ဒသသဟဿစက္ကဝါဋေဝတာနံ သုမနပဋံ ပါရုပန္တော ဝိယ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေတ္ဝာ တထေဝ အဒ္ဒါသိ။

ပါဋိယံ ပန "ဘဂဝတော ပုရတော ပါတုရဟောသုံ။ အထ ခေါ တာ ဒေဝတာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ အဋ္ဌသု" တိ ဧဝံ ကေဋ္ဌဏံ ဝိယ ပုရတော ပါတုဘာဝေါ စ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ ဋ္ဌိတဘာဝေါ စ ဝုတ္တော၊ သော ဇ္ဈမိနာ အနုက္ကမေန အဟောသိ၊ ဧကတော ကတ္ဝာ ပန ဒသိတော။ ဂါထာဘာသနံ ပန ပါဋိယံ ဝိသုံ ဝိသုံယေဝ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **မဟာသမယော**တိ မဟာသမူဟော။ **ပဝနံ** ဝုစ္စတိ ဝနသဏ္ဍော။ ဥဘယေနပိ ဘဂဝါ ဇ္ဈမသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ အဇ္ဈ မဟာသမူဟော မဟာသန်နိပါတောတိ အာဟ။ တတော ယေသံ သော သန်နိပါတော၊ တေ ဒသ္သေတုံ **ဒေဝကာယာ သမာဂတာ**တိ အာဟ။ တတ္ထ **ဒေဝကာယာ**တိ ဒေဝဃဋ္ဋာ။ **အာဂတမှ ဇ္ဈံ ဓမ္မသမယန္တိ** ဧဝံ သမာဂတေ ဒေဝကာယေ ဒိသ္ဝာ မယမ္ပိ ဇ္ဈံ ဓမ္မသမူဟံ အာဂတာ။ ကိံ ကာရဏာ? **ဒက္ခိဏာယေ အပရာဓိတသံယံ၊** ကေနစိ အပရာဓိတံ အဇ္ဈေဝ တယော မာရေ မဒ္ဒိတ္ဝာ ဝိဇိတသင်္ဂါမံ ဇ္ဈံ အပရာဓိတသံယံ ဒဿနတ္ထာယ အာဂတမှာတိ အတ္ထော။ သော ပန ဗြဟ္မာ ဇ္ဈံ ဂါထံ ဘာသိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပုရတ္ထိမစက္ကဝါဋမုခဝဋ္ဋိယံယေဝ အဒ္ဒါသိ။

အထ ဒုတိယော ဝုတ္တနယေနေဝ အာဂန္ဆာ အဘာသိ။ တတ္ထ **တ[ဇြ]ဘိက္ခဝေါ**တိ တသ္မိံ သန်နိပါတဋ္ဌာနေ ဘိက္ခူ။ **သမာဒဟံသူ**တိ သမာဓိနာ ယောဇေသုံ။ **စိတ္တမတ္တနော ဥဇုကံ အကံသူ**တိ အတ္တနော စိတ္တံ သဗ္ဗေ ဝင်္ကကုဋိလဘိမ္ဘာဝေ ဟရိတ္ဝာ ဥဇုကံ အကရိံသု။ **သာရဏီဝ နေတ္ထာနိ**

ဂဟေတ္ဌာတိ ယထာ သမပ္ပဝတ္တေသု သိန္ဓဝေသု ဩခ္လာပတောဒေါ် သာရထိ သဗ္ဗယောတ္ထာနိ ဂဟေတ္ဌာ အစောဒေန္တော အဝါရေန္တော တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ ဆဋ္ဌဂ်ံပေက္ခာသမန္နာဂတာ ဂုတ္တဒ္ဝါရာ သဗ္ဗေပေတေ ပဿတာ ဘိက္ခူ။ ဣန္ဒြိယာနိ ရက္ခန္တိ ပဂ္ဂိတာ၊ ဧတေ ဒဋ္ဌုံ ဣစ္ဆာဂတမ္ဟ ဘဂဝါတိ။ သောပိ ဂန္ဆာ ယထာဌာနေယေဝ အဋ္ဌာသိ။

အထ တတိယော ဝုတ္တနယေနေဝ အာဂန္ဆာ အဘာသိ။ တတ္ထ **ဆေတ္ဝာ ဒီလန္တိ** ရာဂဒေါသမောဟဒီလံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ။ **ပလိဃန္တိ** ရာဂဒေါသမောဟပလိဃ-မေဝ။ **ဣန္ဒခီလန္တိပိ** ရာဂဒေါသမောဟဣန္ဒခီလမေဝ။ **ဥိဟစ္ဆ မနေဇာ**တိ ဧတေ တဏှာဇောယ အဘာဝေန အနေဇာ ဘိက္ခူ။ ဣန္ဒခီလံ ဥိဟစ္ဆ သမူဟနိတ္ဝာ။ **ဧတ စရန္တီ**တိ စတ္တာသု ဒိသာသု အပ္ပဋိဟတစာရိကံ စရန္တိ။ **သုဒ္ဓါ**တိ နိရုပက္ကိ-လေသာ။ **ဝိမလာ**တိ နိမ္မလာ။ ဣဒံ တသ္မေဝ ဝေဝစနံ။ **စက္ခုမတာ**တိ ပဿတိ စက္ခုဟိ စက္ခုမန္တေန။ **သုဒဿာ**တိ စက္ခုတောပိ ဒဿာ, သောတတောပိ ဃာနတောပိ ဇိဝှါတောပိ ကာယတောပိ မနတောပိ ဒဿာ။ **သုသုနဂါ**တိ တရုဏနာဂါ။ တေ ဝေရုပေန အနုတ္တရေန ယောဂါစရိယေန၂ ဒမိတေ တရုဏနာဂေ ဒဿနာယ အာဂတမ္ဟ ဘဂဝါတိ။ သောပိ ဂန္ဆာ ယထာဌာနေ-ယေဝ အဋ္ဌာသိ။

အထ စတုတ္ထော ဝုတ္တနယေနေဝ အာဂန္ဆာ အဘာသိ။ တတ္ထ **ဂတာသေ**တိ နိဗ္ဗေမတိကသရဏာဂမနေန ဂတာ။ သောပိ ဂန္ဆာ ယထာဌာနေယေဝ အဋ္ဌာသိ။

ဒေဝတာသန္ဒိပါတဝဏ္ဏနာ

၃၃၃။ အထ ဘဂဝါ ဩလောကေန္တော ပထဝိတလတော ယာဝ စက္ကဝါဠ-မုခဝဋ္ဋိပရိဏ္ဍာဒါ ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ ဒေဝတာသန္ဒိပါတံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “မဟာ အယံ ဒေဝတာသမာဂမော၊ ဘိက္ခူ။ ပန ဧဝံ မဟာ ဒေဝတာယ သမာဂမောတိ န ဇာနန္တိ၊ ဟန္ဒ နေသံ အာစိက္ခာမီ”တိ။ ဧဝံ စိန္တေတွာ “အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ”တိ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ဇေတပရမာ**တိ ဇေတံ ပရမံ ပမာဏံ ဇေတသန္တိ ဇေတပရမာ။ ဣဒါနိ ဗုဒ္ဓါနံ ပန အဘာဝေါ “ယေဝိ တေ ဘိက္ခဝေ ဇေတရဟိ”တိ တတိယော ဝါရော နဲ ဝုတ္တော။ **အာစိက္ခိဿာမိ ဘိက္ခဝေ**တိ ကသ္မာ အာဟ? ဒေဝတာနံ စိတ္တကလ္လတာဇနနတ္ထံ။ ဒေဝတာ ကိရ စိန္တေသုံ “ဘဂဝါ ဧဝံ မဟန္တေ သမာဂမေ မဟေသက္ခာနံယေဝ ဒေဝတာနံ နာမဂေါတ္တာနိ ကထေဿတိ၊ အပ္ပေသက္ခာနံ ကိံ ကထေဿတိ”တိ။

၁-ဩသဋိတပဗ္ဘာဒေါ (သျာ) ၂-ယောဂိဝိရိယေန (သျာ)

အထ ဘဂဝါ "ဣမာ ဒေဝတာ ကိံ စိန္တေန္တီ"တိ အာဝဇ္ဇန္တော မုခေန ဟတ္ထိံ ပဝေသေတ္ဝာ ဟဒယမံသံ မဒ္ဒန္တော ဝိယ သဘဏ္ဍံ စောရံ ဂဏှန္တော ဝိယ စ တံ တာသံ စိတ္တာစာရံ ဉတ္ဝာ "ဒသသဟဿစက္ကဝါဠတော အာဂတာဂတာနံ အပ္ပေသက္ခမဟေသက္ခာနံ သဗ္ဗာသမ္ပိ ဒေဝတာနံ နာမဂေါတ္တံ ကထေသာမီ"တိ စိန္တေသိ။

ဗုဒ္ဓါ နာမ မဟန္တာ ဧတေ သတ္တဝိသေသာ၊ ယံ သဒေဝကဿ လောကဿ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ၊ န ကိဉ္စိ ကတ္ထစိ နိလာဒိဝသေန ဝိဘတ္တရူပါရမ္မဏေသု ရူပါရမ္မဏံ ဝါ ဘေရိသဒ္ဒါဒိဝသေန ဝိဘတ္တသဒ္ဒါရမ္မဏာဒိသု ဝိသုံ ဝိသုံ သဒ္ဒါဒိအာရမ္မဏံ ဝါ အတ္ထိ၊ ယံ ဧတေသံ ဉာဏမုခေ အာပါထံ နာဂစ္ဆတိ။ ယထာဟ—

> "ယံ ဘိက္ခဝေ သဒေဝကဿ လောကဿ။ပ။ သဒေဝမနုဿာယ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ၊ တမဟံ ဇာနာမိ၊ တမဟံ ပဿာမိ၊ တမဟံ အဇ္ဈညာသိ"န္တိ[1]။

ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိဟတဉာဏော ဘဂဝါ သဗ္ဗာပိ တာ ဒေဝတာ ဘဗ္ဗာ-ဘဗ္ဗဝသေန ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ အကာသိ။ "ကမ္မာဝရဏေန ဝါ သမန္နာဂတာ"တိ-အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာ သတ္တာ **အဘဗ္ဗာ** နာမ၊ တေ ကေဝိဟာရေ ဝသန္တေပိ ဗုဒ္ဓါန ြသြလောကေန္တိ။ ဝိပရိတာ ပန **ဘဗ္ဗာ** နာမ၊ တေ ဒူရေ ဝသန္တေပိ ဂန္ဒွာ သင်္ကာန္တိ။ တသ္မာ တသ္မိမ္ပိ ဒေဝတာသန္ဓိပါတေ ယေ အဘဗ္ဗာ၊ တေ ပဟာယ ဘဗ္ဗေ ပရိဂ္ဂဟေသိ။ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ "တ္ထေကာ တ္ထေ ရာဂစရိတာ၊ တ္ထေကာ ဒေါသစရိတာ၊ တ္ထေကာ မောဟစရိတာ"တိ စရိတဝသေန ဆ ကောဋ္ဌာသေ အကာသိ။ အထ နေသံ သပ္ပါယံ ဓမ္မဒေသနံ ဥပဓာရယန္တော "ရာဂ-စရိတာနံ ဒေဝတ်ာနံ **သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ္တံ** ကထေသာမိ၊ ဒေါသစရိတာနံ **ကလဟဝိဝါဒသုတ္တံ**, မောဟစရိတာနံ **မဟာဗျူဟသုတ္တံ**, ဝိတက္ကစရိတာနံ **ဂုန္ဒဗျူဟသုတ္တံ**, သဒ္ဓါစရိတာနံ **တုဝဋ္ဋကပဋိပဒံ**, ဗုဒ္ဓိစရိတာနံ **ပုရာဘေဒသုတ္တံ** ကထေသာမီ"တိ ဒေသနံ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ ပုန တံ ပရိသံ မနသာကာသိ "အတ္တဗျာသယေန နု ခေါ ဇာနေယျ၊ ပရဗျာသယေန အတ္ထုပ္ပတ္တိကေန ပုစ္ဆာဝသေနာ"တိ။ တတော "ပုစ္ဆာဝသေန ဇာနေယျာ"တိ ဉတ္ဝာ "အတ္ထိ နု ခေါ ကောစိ ဒေဝတာနံ အဗ္ဘာသယံ ဂဟေတ္ဝာ စရိတဝသေန ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိတုံ သမတ္ထော"တိ "တေသု ပဉ္စသတေသု ဘိက္ခူသု ဧကောပိ နတ္ထေါတိ"တိ အဒ္ဒသ။ တတော အသီတိမဟာသာဝကေ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ စ သမန္နာဟရိတ္ဝာ

၁-အံ ၁-၃၃၃-ဝိဋ္ဌေ။

"တေဝိ နု သက္ကောန္တိ"တိ ဒိသွာ စိန္တေသိ "သစေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝေယျ၊ သက္ကုဏေယျ နု ခေါ"တိ။ "သောဝိ နု သက္ကုဏေယျာ"တိ ဥတ္တာ "သက္ကသုယာမာဒိသု ကောစိ သက္ကုဏေယျာ"တိ သမန္နာဟရိ။ သစေ ဟိ တေသု ကောစိ သက္ကုဏေယျ၊ တံ ပုစ္ဆာပေတွာ အတ္တနာ ဝိသဇ္ဇေယျ၊ နု ပန တေသုဝိ ကောစိ သက္ကောတိ။

အထသ ဇေဒဟောသိ "မာဒိသော ဗုဒ္ဓေါယေဝ သက္ကုဏေယျ၊ အတ္ထိ ပန ကတ္ထစိ အညော ဗုဒ္ဓေါ"တိ အနန္တာသု လောကဓာတူသု အနန္တညာဏံ ပတ္ထရိတွာ ဩလောကေန္တော အညံ ဗုဒ္ဓံ နာဒ္ဒသ။ အနစ္ဆရိယမ္ပေတံ, ယံ ဇုဒါနိ အတ္တနာ သမံ နာ ပသေယျ၊ သော ဇာတဒိဝသေဝိ ဗြဟ္မဇာလဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေန အတ္တနာ သမံ အပသဿန္တော "အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿာ"တိ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သီဟနာဒံ နဒိ။ ဧဝံ အညံ အတ္တနာ သမံ အပသိတွာ စိန္တေသိ "သစေ အဟံ ပုစ္ဆိတွာ အဟမေဝ ဝိသဇ္ဇေယျံ၊ ဧဝမ္ပေတာ ဒေဝတာ နာသ္မိသန္တိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ။ အညသ္မိံ ပန ဗုဒ္ဓေယေဝ ပုစ္ဆန္တေ မယိ စ ဝိသဇ္ဇန္တေ အစ္ဆေရကံ ဘဝိဿတိ၊ သက္ခိဿန္တိ စ ဒေဝတာ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ တသ္မာ နိမ္မိတဗုဒ္ဓံ မာပေဿာမီ"တိ အဘိညာပါဒကဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ "ပတ္တစီဝရ-ဂဟဏံ အာလောကိတဝိလောကိတံ သမိဉ္ဇိတပသာရိတဥ္စ မမ သဒိသံယေဝ ဟောတူ"တိ ကာမာဝစရစိတ္တေဟိ ပရိကမ္မံ ကတွာ ပါစီနယုဂန္ဓရပရိက္ခေပတော ဥလ္လဃ်မာနံ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဘိန္ဒိတွာ နိက္ခမန္တံ ဝိယ ရူပါဝစရစိတ္တေန အဓိဋ္ဌာသိ။

ဒေဝသံဃော တံ ဒိသွာ "အညောဝိ နု ခေါ ဘော စန္ဒော ဥဂ္ဂတော"တိ အာဟ။ အထ စန္ဒံ ဩဟာယ အာသန္နတရေ ဇာတေ "နာ စန္ဒော၊ သူရိယော ဥဂ္ဂတော"တိ ပုန အာသန္နတရေ ဇာတေ "နာ သူရိယော၊ ဒေဝဓိမာနံ ဇကော"န္တိ ပုန အာသန္နတရေ ဇာတေ "နာ ဒေဝဓိမာနံ၊ ဒေဝပုတ္တော ဇကော"တိ ပုန အာသန္နတရေ ဇာတေ "နာ ဒေဝပုတ္တော၊ မဟာဗြဟ္မာ ဇကော"တိ ပုန အာသန္နတရေ ဇာတေ "နာ မဟာဗြဟ္မာ၊ အပရောပိ ဘော ဗုဒ္ဓေါ အာဂတော"တိ အာဟ။ တတ္ထ ပုထုဇ္ဇနဒေဝတာ စိန္တယိံသု "ကေဗုဒ္ဓသာ တာဝ အယံ ဒေဝတာသန္နိပါတော၊ ဒ္ဝိန္နံ ကိဝ မဟန္တော ဘဝိဿတီ"တိ။ အရိယဒေဝတာ စိန္တယိံသု "ကိသာ လောကဓာတုယာ ဒ္ဝေ ဗုဒ္ဓါ နာမ နတ္ထိ၊ အဒ္ဓါ ဘဂဝတာ အတ္တနာ သဒိသော အညော ဇကော ဗုဒ္ဓေါ နိမ္မိတော"တိ။

အထ တသ ဒေဝသံဃသ ပဿန္တသော နိမ္မိတဗုဒ္ဓေါ အာဂန္တွာ ဒသ-ဗလံ အဝန္ဒိတွာဝ သမ္မုခဋ္ဌာနေ သမသမံ ကတွာ မာပိတေ အာသနေ နိသီဒိ။ ဘဂဝတောပိ ဒ္ဝတ္တိံသ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ, နိမ္မိတသာပိ ဒ္ဝတ္တိံသာဝ၊

ဘဂဝတော်ပိ သရီရာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော နိက္ခမန္တိ, နိမ္မိတသာဝိ၊ ဘဂဝတော သရီရရသ္မိယော နိမ္မိတသ သရီရေ ပဋိဟညန္တိ၊ နိမ္မိတသ သရီရရသ္မိယော ဘဂဝတော ကာယေ ပဋိဟညန္တိ။ တာ ဒွိန္နမ္ပိ ဗုဒ္ဓါနံ သရီရတော ဥဂ္ဂမ္မ အကနိဋ္ဌဘဝနံ အာဟစ္စ တတော ပဋိနိဝတ္တိတ္ဝာ ဒေဝတာနံ မတ္ထကပရိယန္တေ ဩတရိတ္ဝာ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ ပတိဋ္ဌဟိ˚သု။ သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ သုဝဏ္ဏ-မယဝက်ဂေါပါနသိဝိနဒ္ဓမိဝ စေတိယဃရံ ဝိရောစိတ္ထ။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠ-ဒေဝတာ ကေစက္ကဝါဠေ ရာသိဘူတာ ဒွိန္နံ ဗုဒ္ဓါနံ ရသ္မိဂဗ္ဘန္တရံ ပဝိသိတ္ဝာ အဋ္ဌံသု။ နိမ္မိတဗုဒ္ဓေါ နိသိဒန္တေါယေဝ ဒဿဗလဿ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ ကိလေသပဗှာနံ အဘိတ္ထဝန္တော

> “ပုစ္ဆာမိ မုနိ˚ ပဟူတပညံ၊
> တိဏ္ဏံ ပါရဂံတံ ပရိနိဗ္ဗုတံ ဋ္ဌိတတ္တံ။
> နိက္ခမ္မ ဃရာ ပနုဇ္ဇ ကာမေ။
> ကထံ ဘိက္ခု သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျာ”တိ—

ဂါထံ အဘာသိ။ သတ္ထာ ဒေဝတာနံ တာဝ စိတ္တာကလ္လတာဇနနတ္ထံ အာဂတာဂတာနံ နာမဂေါတ္တာနိ ကထေသာမီတိ စိန္တေတ္ဝာ **အာစိက္ခိဿာမီ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။

၃၃၄။ တတ္ထ **သီလောကမနုကဿာမီ**တိ အက္ခရပဒနိယမိတံ ဝစန-သဏ်ဌာတံ ပဝတ္တယိဿာမိ။ **ယတ္ထ ဘူမ္မာ တဒဿိတာ**တိ ယေသု ယေသု ဋ္ဌာနေသု ဘူမ္မာ ဒေဝတာ တံ တံ နိဿိတာ။ **ယေ သိတာ ဂိရိဂဗ္ဘာ**ရန္တိအာဒိဟိ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ၊ ယေ ဘိက္ခူ ဂိရိကုစ္ဆိ˚ နိဿိတာတိ အတ္ထော။ **ပဟိတတ္တာ**တိ ပေသိတစိတ္တာ။ **သမာဟိတာ**တိ အဝိက္ခိတ္တာ။

မုဏ္ဍိတိ ဗဟုဇနာ။ **သီဟာဝ သလ္လီနာ**တိ သီဟာ ဝိယ နိလီနာ ဧကတ္တံ ဥပဂတာ။ **လောမဟံသာဘိသမ္ဘုနေ**တိ လောမဟံသံ အဘိဘဝိတ္ဝာ ဋ္ဌိတာ၊ နိဗ္ဘယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဩဒါတမနသာ သုဒ္ဓါ**တိ ဩဒါတစိတ္တာ ဟုတ္ဝာ သုဒ္ဓါ။ **ဝိပ္ပသန္နာမနာဝိလာ**တိ ဝိပ္ပသန္နအနာဝိလာ။

ဘိယျောပန္ဆသတေ ဥတ္တာတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ အတိရေက-ပ္ပဆသတေ ဘိက္ခူ။ ဇာနိတ္ဝာ။ **ဝနေ ကာဝိလဝဏ္ဏေ**တိ ကဝိလဝဏ္ဏသမိပမှိ ဇာတေ ဝနသ္မေ။ **တတော အာမန္တယိ သတ္ထာ**တိ တဒါ အာမန္တယိ။

၁-ခု ၁-၃၃ ၂-သုတ္တနိပါတေ။

သာဝကေ သာသနေ ရတေတိ အတ္တနော ဓမ္မဒေသနာယ သဝနန္တေ ဇာတတ္တာ သာဝကေ သိက္ခတ္တယသာသနေ ရတတ္တာ သာသနေ ရတေ။ ဣဒံ သဗ္ဗံ "သိလောကမနုကဿာမိ"တိ ဝစနတော အညေန ဝုတ္တံ ဝိယ ကတ္ဝာ ဝဒတိ။

ဒေဝကာယာ အဘိက္ကန္တာ၊ တေ ဝိဇာနာထ ဘိက္ခဝေါတိ တေ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝိဇာနာထာတိ နေသံ ဘိက္ခူနံ ဒိဗ္ဗစက္ခုညဏာဘိနိဟာရတ္ထာယ ကထေသိ။ **တေ စ အာတပ္ပမကရုံ၊ သုတ္ဝာ ဗုဒ္ဓဿ သာသန**န္တိ တေ စ ဘိက္ခူ။ တံ ဗုဒ္ဓသာသနံ သုတ္ဝာ တာဝဒေဝ တဒတ္ထာယ ဝီရိယံ ကရိ"သု။

ဧဝံ ကတမတ္တာတပ္ပါနံယေဝ **တေသံ ပါတုရဟု ဉာဏံ**။ ကိဒိသံ? အမနုဿာနံ ဒဿနံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ န တံ တေဟိ တသ္မိံ ခဏေ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပါဒိတံ။ အရိယမဂ္ဂေနေဝ ဟိ တံ နိပ္ဖန္နံ။ အမနုဿဒဿနတ္ထံ ပနဿ အာဘိနိဟာရမတ္တမေဝ ကတံ။ သတ္ထာဝိ "အတ္ထိ တုမှာကံ ဉာဏံ၊ တံ နိဟရိတ္ဝာ တေန ဟိ တေ ဝိဇာနာထာ"တိ ဣဒမေဝ သန္ဓာယ "တေ ဝိဇာနာထ ဘိက္ခဝေါ"တိ အာဟ။

အပ္ပေကေ သတမဒ္ဒက္ခုန္တိ တေသု ဘိက္ခူသု ကေစ္စေ ဘိက္ခူ အမနုဿာနံ သတံ အဒ္ဒသံသု။ **သဟဿံ အထ သတ္တရိ**န္တိ ကေ သဟဿံ။ ကေ သတ္တတိ သဟဿာနိ။

သတံ ဧကေ သဟဿာနန္တိ ကေ သတသဟဿံ အဒ္ဒသံသု။ **အပ္ပေကေနံ့ မဒ္ဒက္ခု**န္တိ ဝိပုလံ အဒ္ဒသံသု၊ သတဝသေန သဟဿဝသေန စ အပရိမ္ပိန္နေဝိ အဒ္ဒသံသူတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ? ယသ္မာ **ဒိဿာ သဗ္ဗာ ဖုဋ္ဌာ အဟုံ၊** ဘရိတာ သမ္ပုဏ္ဏာဝ အဟေသုံ။

တဋ္ဌ သဗ္ဗံ အဘိညာယာတိ ယံ တေသု ဧကေနေကေန ဒိဋ္ဌံ၊ တဋ္ဌ သဗ္ဗံ ဇာနိတ္ဝာ။ **ဝဝတ္ထိတ္ဝာန**[၁] **စက္ခုမာ**တိ ဟတ္ထတလေ လေခံ ဝိယ ပစ္စက္ခတော ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ ပဇ္ဇဟိ စက္ခုဟိ စက္ခုမာ သတ္ထာ။ **တတော အာမန္တယီ**တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တဂါထမေဝ နာမဂေါတ္တကိတ္တနတ္ထာယ အာဟ။ တုမှေ ဧတေ ဝိဇာနာထ, ပဿထ, ဩလောကေထ၊ ယေ ဝေါဟံ ကိတ္တယိဿာမိတိ အယမေတ္ထ သမ္ဗန္ဓေါ။ **ဂိရာဟိ**တိ ဝစနေဟိ။ **အနုပုဗ္ဗသော**တိ အနုပဋိပါဋိယာ။

၃၃၅။ **သတ္တသဟဿာ ဧတေ ယက္ခာ၊ ဘုမ္မာ ကာဝိလဝတ္ထဝေါ**တိ သတ္တသဟဿာ တာဝတ္ထေ ကပိလဝတ္ထုံ နိဿာယ နိဗ္ဗတ္တာ ဘုမ္မာ ယက္ခာယေဝါတိ

၁–အဝေက္ခိတ္ဝာ (ဋီကာ)

ဝဒတိ။ **ဣဒ္ဓိမန္တော**တိ ဒိဗ္ဗဣဒ္ဓိယုတ္တာ။ **ဇုတိမန္တော**တိ အာနုဘာဝသမ္ပန္နာ။ **ဝဏ္ဏဝန္တော**တိ သရီရဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ။ **ယသဿိနော**တိ ပရိဝါရသမ္ပန္နာ။ **မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုန္တိ** တုဋ္ဌစိတ္တာ အာဂတာ။ **ဘိက္ခူနံ သမိတိ**ံ **ဝနန္တိ** ဣမံ မဟာဝနံ ဘိက္ခူနံ သန္တိကံ ဘိက္ခူနံ ဒဿနတ္ထာယ အာဂတာ။ အထ ဝါ **သမိတိ**န္တိ သမူဟံ၊ ဘိက္ခုသမူဟံ ဒဿနာယ အာဂတာတိပိ အတ္ထော။

ဆသဟဿာ ဟေမဝတာ၊ ယက္ခာ နာနတ္တဝဏ္ဏိနောတိ ဆသဟဿာ ဟေမဝတပဗ္ဗတေ နိဗ္ဗတ္တာယက္ခာ၊ တေ စ သဗ္ဗေပိ နိလာဒိဝဏ္ဏဝသေန နာနတ္တ-ဝဏ္ဏာ။

သာတာဂိရာ တိသဟဿာတိ သာတာဂိရိပဗ္ဗတေ နိဗ္ဗတ္တာယက္ခာ တိသဟဿာ။

ဣန္ဓေတေ သောဠသသဟဿာတိ ဧတေ သဗ္ဗေပိ သောဠသသဟဿာ ဟောန္တိ။

ဝေဿာမိတ္တာ ပဗ္ဗသတာတိ ဝေဿာမိတ္တပဗ္ဗတေ နိဗ္ဗတ္တာ ပဗ္ဗသတာ။

ကုန္ဘီရော ရာဇဂဟိကောတိ ရာဇဂဟနဂရေ နိဗ္ဗတ္တော ကုမ္ဘီရော နာမ ယက္ခော။ **ဝေပုလ္လသ နိဓဝနန္တိ** တဿ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတော နိဓဝနံ၊ နိဝါသနဋ္ဌာနန္တိ အတ္ထော။ **ဘိယျော နံ သတသဟဿံ၊ ယက္ခာနံ ပယိရုပါသတီ**တိ တံ အတိရေကံ ယက္ခာနံ သတသဟဿံ[1] ပယိရုပါသတိ။ **ကုမ္ဘီရော ရာဇ-ဂဟိကော၊ သောပါဂါ သမိတိ**ံ **ဝနန္တိ** သောပိ ကုမ္ဘီရော သပရိဝါရော ဣမံ ဝနံ ဘိက္ခုသမိတိံ ဒဿနတ္ထာယ အာဂတော။

၃၃၆။ **ပုရိမဋ္ဌ ဒိသံ ရာဇာ၊ ဓတရဋ္ဌော ပသာသတီ**တိ ပါစိနဒိသံ အနုသာသတိ။ **ဂန္ဓဗ္ဗာနံ အဓိပတီ**တိ စတ္တာရောပိ ဒိသာသု ဂန္ဓဗ္ဗာနံ ဇေဋ္ဌကော။ သဗ္ဗေ တေ တဿ ဝသေ ဝတ္တန္တိ။ **မဟာရာဇာ ယသဿိသော**တိ မဟာပရိ-ဝါရော ဧသော မဟာရာဇာ။

ပုတ္တာဝိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဇ္ဇုန္နံနာမာ မဟဗ္ဗလာတိ တဿ ဓတရဋ္ဌဿ ဗဟဝေါ မဟဗ္ဗလာ ပုတ္တာ၊ တေ သဗ္ဗေ သက္ကဿ ဒေဝရညော နာမ-ဓာရကာ။

ဝိရူဠ္ဎော တံ ပသာသတီတိ တံ ဒိသံ ဝိရူဠ္ဎော အနုသာသတိ။

၁-အတိရေကယက္ခသတသဟဿံ (သျာ)

ပုတ္တာဝိ တဿာတိ တဿာဝိ တာဒိသာယေဝ ပုတ္တာ။ ပါဠိယံ ပန ''မဟဗ္ဗလာ''တိ လိခန္တိ။ အဋ္ဌကထာယံ သဗ္ဗဝါရေသု[1] ''မဟာဗလာ''တိ ပါဌော။

"ပုရိမံ ဒိသံ ဓတရဋ္ဌော၊ ဒက္ခိဏေန ဝိရူဠ္ဟကော။
ပစ္ဆိမေန ဝိရူပက္ခော၊ ကုဝေရော ဥတ္တရံ ဒိသံ။
စတ္တာရော တေ မဟာရာဇာ၊ သမန္တာ စတုရော ဒိသာ။
ဒဒ္ဒလ္လမာနာ[2] အဋ္ဌံသု၊ ဝနေ ကာပိလဝတ္ထဝေ"တိ—

ဣမာ ပန ဂါထာ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေန ဝုတ္တာ။

အယဉ္ဟေတ္ထ အတ္ထော—ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေ ဓတရဋ္ဌာ နာမ မဟာ-ရာဇာနော အတ္တိ၊ တေ သဗ္ဗေပိ ကောဋိသတသဟဿကောဋိသတသဟဿ-ဂန္ဓဗ္ဗပရိဝါရာ အာဂန္တ္ဝာ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကပိလဝတ္ထုမဟာဝနတော ပဋ္ဌာယ စက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ ပူရေတ္ဝာ ဋ္ဌိတာ။ ဧဝံ ဒက္ခိဏဒိသာဒိသု ဝိရူဠ္ဟကာဒယော။ တေနေဝါဟ "သမန္တာ စတုရော ဒိသာ၊ ဒဒ္ဒလ္လမာနာ အဋ္ဌံသု" တိ။ ဣဒဉ္စိ ဝုတ္တံ ဟောတိ "သမန္တာ စက္ကဝါဠေဟိ အာဂန္တ္ဝာ စတုရော ဒိသာ ပဗ္ဗတမတ္ထ-ကေသု အဂ္ဂိက္ခန္ဓာ ဝိယ သုဋ္ဌု ဇလမာနာ ဋ္ဌိတာ"တိ။ တေ ပန ယသ္မာ ကပိလဝတ္ထုဝနမေဝ သန္ဓာယ အာဂတာ၊ တသ္မာ စက္ကဝါဠံ ပူရေတ္ဝာ စက္ကဝါဠေန သမသမာ ဋ္ဌိတာဝိ "ဝနေ ကာပိလဝတ္ထဝေ"တိ ဝုတ္တာ။

၃၃၇။ **တေသံ မာယာဝိနော ဒါသာ၊ အာဠဝကာ သဋ္ဌာ**တိ တေသံ မဟာရာဇာနံ ကတပါပပဋိစ္ဆာဒနလက္ခဏာယ မာယာယ ယုတ္တာ ကုဋိလာစာရာ ဒါသာ အတ္တိ၊ ယေ သမ္မုခပရမ္မုခဝဏ္ဏနာဟိ လောကံ ဝဉ္စနတော "ဝဉ္စနိကာ"တိ စ, ကေရာဋိယသာဒ္ဒေယျေန သမန္နာဂတတ္တာ "သဋ္ဌာ"တိ စ ဝုစ္စန္တိ၊ တေဝိ အာဂတာတိ အတ္ထော။ **မာယာ ကုဋ္ဌေက္ခု၊ ဝိဋ္ဌေက္ခု၊ ဝိဋ္ဌ၊စ္ဆ ဝိဋ္ဌ၊ဋ္ဌော သဟာ**တိ တေ ဒါသာ သဗ္ဗေပိ မာယာကာရကာဝ။ နာမေန ပနေတ္ထ ဧကော **ကုဋ္ဌေက္ခု၊** နာမ၊ ဧကော **ဝိဋ္ဌေက္ခု၊** နာမ၊ ပါဠိယံ ပန "ဝေဋ္ဌေက္ခု။"တိ လိခန္တိ။ ဧကော **ဝိဋ္ဌ၊စ္ဆ** နာမ၊ ဧကော **ဝိဋ္ဌ၊ဋ္ဌော** နာမ။ **သဟာ**တိ သောဝိ ဝိဋ္ဌ၊ဋ္ဌော တေဟိ သဟေဝ အာဂတော။

၁-သဗ္ဗဌာနေသု (က) ၂-ဒဒ္ဒဋ္ဌမာနာ (က)

စန္ဒနော ကာမသေဋ္ဌော စ၊ ကိန္နိဃဏ္ဍော၊ နိဃဏ္ဍော၊ စာတိ အပရော ကိန္နိ-ဃဏ္ဍော နာမ။ ပါဠိယံ ပန "ကိန္နုဃဏ္ဍော"တိ လိခန္တိ။ **နိဃဏ္ဍော၊ စာ**တိ အညော နိဃဏ္ဍော နာမ၊ တ္တေကာ ဒါသာ။ ဇုတော ပရေ ပန

"ပနာဒေါ သြပမညော စ၊ ဒေဝသုတော စ မာတလိ။
စိတ္တသေနော စ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ နဠော ရာဇာ ဇနေသဘော။
အာဂုံ ပဇ္ဇသိခေါ စေဝ၊ တိမ္ဗရု သူရိယဝစ္ဆသာ"တိ—

ဇုမေ ဒေဝရာဇာနော။ တတ္ထ **ဒေဝသုတော**တိ ဒေဝသာရထိ။ **စိတ္တ-သေနော**တိ စိတ္တော စ သေနော စ စိတ္တသေနော စ။ **ဂန္ဓဗ္ဗော**တိ အယံ စိတ္တသေနော ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကော ဒေဝပုတ္တော။ နံ ကေဝလပ္ပေသ၊ သဗ္ဗေ-ပေတေ ပနာဒါဒယော ဂန္ဓဗ္ဗာ ဇေဝ။ **နဠော ရာဇာ**တိ နဠကာရဒေဝပုတ္တော နာမေကော။ **ဇနေသဘော**တိ ဇနဝသဘော ဒေဝပုတ္တော။ **အာဂုံ ပဇ္ဇသိခေါ စေဝ**တိ ပဇ္ဇသိခေါ စေဝ ဒေဝပုတ္တော အာဂတော။ **တိမ္ဗရု**တိ တိမ္ဗရု နာမ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝရာဇာ။ **သူရိယဝစ္ဆသာ**တိ တသော ဓိတာ။

ဇေတေ စညေ စ ရာဇာနော၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ သဟ ရာဇုဘိတိ ဇေတေ စ နာမဝသေန ဝုတ္တဂန္ဓဗ္ဗရာဇာနော အညေ စ ဇေတေဟိ ရာဇူဟိ သဒ္ဓိံ ဗဟူ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ **မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခု၏နံ သမိတိံ ဝနန္တိ** ဟဋ္ဌတုဋ္ဌစိတ္တာ ဘိက္ခုသံဃ-သမိတိံ ဇုမံ ဝနံ အာဂတာတိ အတ္ထော။

၃၃၈။ **အထာဂုံ နာဂသာ နာဂါ၊ ဝေသာလာ သဟ တန္တိကာ**တိ နာဂသ-ဒဟဝါသိကာ စ ဝေသာလိဝါသိကာ စ နာဂါ သဟ တန္တိကနာဂပရိသာယ အာဂတာတိ အတ္ထော။ **ကမ္မလသတရာ**တိ ကမ္မလော စ အသတရော စ။ ဇေတေ ကိရ သိနေရုပါဒေ ဝသန္တိ၊ သုပဏ္ဏော်ပိ အနုဗ္ဗရဏီယာ မဟောသဂ္ဂ-နာဂါ။ **ပါယာဂါ သဟ ဉာတိဘိ**တိ ပယာဂတိတ္ထဝါသိနော စ သဟ ဉာတိသံဃေန အာဂတာ။

ယာမုနာ ဓတရဋ္ဌာ စာတိ ယမုနဝါသိနော စ ဓတရဋ္ဌကုလေ ဥပ္ပန္နာ နာဂါ စ။ **ဧရာဝဏော မဟာနာဂေါ**တိ ရောဝဏော စ ဒေဝပုတ္တော၊ ဇာတိယာ နာဂေါ နေ ဟောတိ။ နာဂဝေါဟာရေန ပနေသ ဝေါဟရိယတိ။ **သောဗါဂါ**တိ သောဝိ အာဂတော။

ယေ နာဂရာဇေ သဟသာ ဟရန္တိတိ ယေ ဇုမေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ နာဂေ လောဘာဘိဘူတာ သာဟသံ[1] ကတ္ဝာ ဟရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ။ **ဒိဗ္ဗာ ဒိဇာ ပက္ခိ ဝိသုဒ္ဓစက္ခူ**တိ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝတော ဒိဗ္ဗာ မာတုကုစ္ဆိတော စ အဇ္ဈာကောသတော စာတိ ဒ္ဝေ ဝါရေ ဇာတာတိ ဒိဇာ ပက္ခိယုတ္တတာယ ပက္ခီ ယောဇနသတန္တရေပိ ယောဇနသဟဿန္တရေပိ နာဂေ ဒဿနသမတ္ထစက္ခုတာယ ဝိသုဒ္ဓစက္ခူ။ **ဧဝဟာယသာ တေ ဝနမ္မဏ္ဍပဋ္ဌာ**တိ တေ အာကာသေနေဝ ဇုမံ မဟာဝနံ သမ္ပတ္တာ။ **စိတြာ သုပဏ္ဏာ ဇုတိ တေသ နာမန္တိ** တေသံ "စိတြသုပဏ္ဏာ"တိ နာမံ။

အာဘယံ တဒါ နာဂရာဇာနမာသိ၊ သုပဏ္ဏတော ခေမမကာသိ ဗုဒ္ဓေါတိ တသ္မာ သဗ္ဗေပိ တေ အညမညံ **သက္ခာဟိ ဝါစာဟိ ဥပဂ္ဂယန္တာ** မိတ္တာ ဝိယ ဗန္ဓဝါ ဝိယ စ သမုလ္လပန္တာ သမ္မောဒမာနာ အာလိင်္ဂန္တာ ဟတ္ထေ ဂဏှန္တာ အံသကူဋေ ဟတ္ထံ ဌပေန္တာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌစိတ္တာ။ **နာဂါ သုပဏ္ဏာ သရဏမကံသု ဗုဒ္ဓန္တိ** ဗုဒ္ဓံယေဝ သရဏံ ဂတာ။

၃၃၉။ **ဇိတာ ဝဇိရဟတ္ထေနာ**တိ ဇုန္ဒေန ဒေဝရညာ ဇိတာ။ **သမုဒ္ဒံ အသုရာသိတာ**တိ မဟာသမုဒ္ဒဝါသိနော[2] သုဇာတာယ အသုရကညာယ ကာရဏာ သဗ္ဗေပိ **ဘာတရော ဝါသဝဿေတေ၊ ဇုဒ္ဓိမန္တော ယသဿိနော**။

တေသု **ကာလကဉ္ဇာ မဟာဘိသ္မာ**တိ ကာလကဉ္ဇာ စ မဟန္တေ ဘိံသနေ အတ္တဘာဝေ မာပေတ္ဝာ အာဂမိံသု။ **အသုရာ ဒါနဝေယျသာ**တိ **ဒါနဝေယျသာ** နာမ အညေ ဓနုဂ္ဂဟအသုရာ။ **ဝေပစိတ္တိ သုစိတ္တိ စ၊ ပဟာရာဒါ နမုစိ သဟာ**တိ ဝေပစိတ္တိအသုရော, သုစိတ္တိအသုရော စာတိ ဧတေ စ အသုရာ နမုစိ စ မာရော ဒေဝပုတ္တော ဧတေဟိ သဟေဝ အာဂတော။ ဇုမေ အသုရာ မဟာသမုဒ္ဒ-ဝါသိနော၊ အယံ ပရိမိုတဒေဝလောကဝါသီ၊ ကသ္မာ ဧတေဟိ သဟာ-ဂတောတိ? အစ္ဆိန္နိကတ္တာ။ တေဝိ ဟိ အစ္ဆိန္နိကာ အဘဗ္ဗာ၊ အယမ္ပိ တာဒိသော-ယေဝ။ တသ္မာ ဓာတုသော သံသန္ဒမာနော အာဂတော။

သတ္တ ဗလိပုတ္တာနန္တိ ဗလိနော မဟာအသုရသ ပုတ္တာနံ သတံ။ **သဗ္ဗေ ဝေရောစနာမကာ**တိ သဗ္ဗေ အတ္တနော မာတုလသ ရာဟုဿေဝ နာမဓရာ။ **သန္ဓယိတ္ဝာ ဗလိသေနန္တိ** အတ္တနော ဗလိသေနံ သန္ဓဟိတ္ဝာ သဗ္ဗေ ကတ-သန္ဓာဟာဝေ ဟုတ္ဝာ။ **ရာဟုဘဒ္ဒမုပါဂမုန္တိ** ရာဟုဗအသုရိန္ဒံ ဥပသင်္ကမိံသု။

၁-သာဟသိကံ (သျာ) ၂-မဟာသမုဒ္ဒဝါသိနော ဇိတာ (က)

သမယော ဒါနိ ဘဒ္ဒန္တေတိ ဘဒ္ဒံ တဝ ဟောတု၊ သမယော တေ ဘိက္ခူနံ သမိတိ် ဝနံ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘိက္ခုသံ်ဃံ ဒဿနာယာတိ အတ္ထော။

၃၄၀။ **အာပေါ စ ဒေဝါ ပထဝိ၊ တေဇော ဝါယော တဒါဂမုန္တိ** အာပေါကသိဏာဒိသု ပရိကမ်ံ ကတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တာ **အာပေါ**တိအာဒိနာမကာ ဒေဝါ အာဂမုံ။ **ဝရုဏော ဝါရဏော ဒေဝါ၊ သောမော စ ယသသော သဟာ**တိ ဝရုဏဒေဝတာ, ဝါရဏဒေဝတာ, သောမဒေဝတာတိ ဧဝံ နာမကာ စ ဒေဝါ ယသသာ နာမ ဒေဝေန သဟာဂတာတိ အတ္ထော။ **မေတ္တာကရုဏာ-ကာယိကာ**တိ မေတ္တာဈာနေ စ ကရုဏာဈာနေ စ ပရိကမ်ံ ကတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တ-ဒေဝါ။ **အာဝုံ ဒေဝါ ယသသိနော**တိ ဧတေဝိ မဟာယသာ ဒေဝါ အာဂတာ။

ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနောတိ တေ ဒသဓာ ဌိတာ ဒသ ဒေဝကာယာ သဗ္ဗေ နိလာဒိဝသေန နာနတ္တဝဏ္ဏာ အာဂတာတိ အတ္ထော။

ဝဏ္ဏော။ စ ဒေဝါတိ ဝဏ္ဏဒေဝတာ စ။ **သဟလိ စာ**တိ သဟလိဒေဝတာ စ။ **အသမာ စ ဒုဝေ ယမာ**တိ အသမဒေဝတာ စ ဒွေ စ ယမကာ ဒေဝါ။ **စန္ဒသုပနိသာ ဒေဝါ၊ စန္ဒမာဝုံ ပုရက္ခတ္ဝာ**တိ စန္ဒနိသိတကာ ဒေဝါ စန္ဒံ ပုရတော ကတ္ဝာ အာဂတာ။ တထာ သူရိ[1]ယနိသိတကာ ဒေဝါ သူရိယံ ပုရက္ခတ္ဝာ[1]။ **နက္ခတ္တာနိ ပုရက္ခတ္ဝာ**တိ နက္ခတ္တနိသိတာပိ ဒေဝါ နက္ခတ္တာနိ ပုရတော ကတ္ဝာ အာဂတာ။ **အာဝုံ မန္ဒဝလာဟကာ**တိ ဝါတဝလာဟကာ, အဗ္ဘဝလာဟကာ, ဥက္ကာဝလာဟကာ၊ ဧတေ သဗ္ဗေပိ ဝလာဟကာယိကာ "မန္ဒဝလာဟကာ"နာမ ဝုစ္စန္တိ၊ တေပိ အာဂတာတိ အတ္ထော။ **ဝသူနံ ဝါသဝေါ သေဋ္ဌော၊ သင်္ကော ပါဂါ· ပုရိန္ဒဒေါ**တိ ဝသူနံ ဒေဝတာနံ သေဋ္ဌော ဝါသဝေါ ယော သင်္ကောတိ စ, ပုရိန္ဒဒေါတိ စ ဝုစ္စတိ၊ သောပိ အာဂတော။

ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာတိ ဧတေဝိ ဒသ ဒေဝကာယာ ဒသဓာဝ အာဂတာ။ **သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော**တိ နိလာဒိဝသေန နာနတ္တဝဏ္ဏာ။

အထာဝုံ သဟဘူ ဒေဝါတိ အထ သဟဘူ နာမ ဒေဝါ အာဂတာ။ **ဇလမဂ္ဂိသိခါရိုဝါ**တိ အဂ္ဂိသိခါ ဝိယ ဇလန္တာ။ ဇလမဂ္ဂိ စ သိခါရိုဝါတိ ဒုမာနိ ဇောသံ နာမာနိတိပိ ဝုတ္တံ။ **အရိဋ္ဌကာ စ ရောဇာ စာ**တိ အရိဋ္ဌကဒေဝါ စ ရောဇဒေဝါ စ။ **ဥမာပုပ္ဖနိဘာသိနော**တိ **ဥမာပုပ္ဖဒေဝါ**[2] နာမ ဧတေ

၁–သူရိယမာဂ္ဂ ပုရက္ခိတာ (သျာ)　　၂–ဥမ္မာပုပ္ဖဒေဝါ (သျာ၊ က)

ဒေဝါ။ ဥမာပုပ္ဖသဒိသာ ဟိ တေသံ သရိရာဘာ၊ တသ္မာ "ဥမာပုပ္ဖနိဘာသိ-နော"တိ ဝုစ္စန္တိ။

ဝရုဏာ သဟဓမ္မာ စာတိ ဧတေ စ ဒ္ဝေ ဇနာ။ **အစ္ဆုတာ စ အနေဇကာ**တိ အစ္ဆုတဒေဝတာ စ အနေဇကဒေဝတာ စ။ **သုလေယျရုစိရာ အာဂုန္တိ** သုလေယျာ စ ရုစိရာ စ အာဂတာ။ **အာဂုံ ဝါသဝနေသိနော**တိ ဝါသဝ-နေသိဒေဝါ နာမ အာဂတာ။ **ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ**တိ ဧတေပိ ဒသ-ဒေဝကာယာ ဒသဓာဝ အာဂတာ။

သမာနာ မဟာသမာနာတိ သမာနာ စ မဟာသမာနာ စ။ **မာနုသာ မာနုသုတ္တိမာ**တိ မာနုသာ စ မာနုသုတ္တိမာ စ။ **ဒိဋ္ဌာပဒေါသိကာ အာဂုံ၊ အာဂုံ မနောပဒေါသိကာ**တိ ဒိဋ္ဌာပဒေါသိကာ မနောပဒေါသိကာ စ ဒေဝါ အာဂတာ။

အထာဂုံ ဟရဓယာ ဒေဝါတိ ဟရိဒေဝါ နာမ အာဂတာ။ **ယေ စ လောဟိတဝါသိနော**တိ လောဟိတဝါသိနော စ အာဂတာ။ **ပါရဂါ မဟာ-ပါရဂါ**တိ ဧတေ စ ဒုဝိဓာ အာဂတာ။ **ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ**တိ ဧတေပိ ဒသဒေဝကာယာ ဒသဓာဝ အာဂတာ။

သုက္ကာ ကရမ္ဘာ အရုဏာ၊ အာဂုံ ဝေဿနသာ သဟာတိ ဧတေ သုက္ကာဒယော တယော, တေဟိ သဟ ဝေဿနသာ စ အာဂတာ။ **ဩဒါတ-ဂယ္ဟာ ပါမောဇ္ဇာ**တိ ဩဒါတဂယ္ဟာ နာမ ပါမောဇ္ဇဒေဝါ အာဂတာ။ **အာဂုံ ဒေဝါ ဝိစက္ခဏာ**တိ ဝိစက္ခဏာ နာမ ဒေဝါ အာဂတာ။

သဒါမတ္တာ ဟာရဂဇာတိ သဒါမတ္တာ စ ဟာရဂဇာ စ။ **မိဿကာ စ ယသဿိနော**တိ ယသသမ္ပန္နာ မိဿကဒေဝါ စ။ **ထနယံ အာဂ ပဇ္ဇုန္နော**တိ ပဇ္ဇုန္နော စ ဒေဝရာဇာ ထနယန္တော အာဂတော။ **ယော ဒိသာ အဘိဝဿ-တီ**တိ ယော ယံ ယံ ဒိသံ ယာတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဒေဝေါ ဝဿတိ။ **ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ**တိ ဧတေပိ ဒသဒေဝကာယာ ဒသဓာ အာဂတာ။

ခေမိယာ တုသိတာ ယာမာတိ ခေမိယာ ဒေဝါ တုသိတပုရဝါသိနော စ ယာမာဒေဝလောကဝါသိနော စ။ **ကထကာ စ ယသဿိနော**တိ ယသသမ္ပန္နာ ကထကဒေဝါ စ။ ပါဠိယံ ပန "ကဋ္ဌကာ စာ"တိ လိခန္တိ။ **လမ္ဗီတကာ လာမသေဋ္ဌာ**တိ လမ္ဗိတကဒေဝါ စ လာမသေဋ္ဌဒေဝါ စ။ **ဇောတိနာမာ စ အာသဝါ**တိ ပဗ္ဘတမတ္ထကေ ကတနဋ္ဌဂိုက္ခန္ဓော ဝိယ ဇောတမာနာ ဇောတိ-ဒေဝါ နာမ အတ္ထိ၊ တေ စ အာသာ စ ဒေဝါ အာဂတာတိ အတ္ထော။

ပါဠိယံ ပန "ဇာတိနာမာ"တိ[1] လိခန္တိ။ အာသာ ဒေဝတာ ဆန္ဒဝသေန **အာသဝါ**တိ ဝုတ္တာ။ **နိမ္မာနရတိနော အာဂုံ၊ အထာဂုံ ပရိနိမ္မိတာ။ ဒသေတေ ဒသဒေ ကာယာ**တိ တေပိ ဒသ ဒေဝကာယာ ဒသဓာဝ အာဂတာ။

သဗ္ဗေတေ ဒေဝနိကာယာတိ တေ စ အာပေါ စ ဒေဝါတိအာဒိကာ ဆ ဒသကာ သဋ္ဌိ ဒေဝနိကာယာ သဗ္ဗေ နိလာဒိဝသေန နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။ **နာမန္တယေန အာဂန္ဆု**[2]န္တိ နာမဘာဂေန နာမကောဋ္ဌာသေန အာဂတာ။ **ယေ စညေ သဒ္ဒိသာ သဟာ**တိ ယေ စ အညေပိ တေဟိ သဒိသာ ဝဏ္ဏတောပိ နာမတောပိ တောဒိသာယေဝ သေသစက္ကဝါဠေသု ဒေဝါ၊ တေပိ အာဂတာ-ယေဝါတိ ဧကပဒေနေဝ ကလာပံ ဝိယ ပုဉ္ဇကံ[3] ဝိယ စ ကတ္ဝာ သဗ္ဗာ ဒေဝတာ နိဒ္ဒိသတိ။

ဧဝံ ဒသသု လောကဓာတုသဟဿေသု ဒေဝကာယေ နိဒ္ဒိသိတ္ဝာ ဇုဒါနိ ယဒတ္ထံ တေ အာဂတာ၊ တံ ဒဿေန္တော **ပဝုဋ္ဌော**တိန္တိ ဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော—ပဝုဋ္ဌာ ဝိဂတာ ဇာတိ အဿာတိ အရိယသံဃော ပဝုဋ္ဌော နာမ၊ **တံ ပဝုဋ္ဌဇာတိ**ံ ရာဂဒေါသမောဟဒိလာနံ အဘာဝါ **အဒီလံ** စတ္တာရော သြဃေ တရိတ္ဝာ ဋ္ဌိတတ္တာ **သြဃတိဏ္ဏံ** စတုန္နံ အာသဝါနံ အဘာဝေန **အနာ-သဝံ** အရိယသံဃံ ဒက္ခေမ ပဿိဿာမ။ တေသံယေဝ သြဃာနံ တိဏ္ဏတ္တာ **သြဃတရံ** အာဂုံ အကရဏတော **နာဂံ။ အသိတာတိဂန္တ္ဝါ**[4] ကာဠကဘာဝါတိတံ စန္ဒံဝ သိရိယာ ဝိရောစမာနံ ဒဿဗလဋ္ဌ ဒက္ခေမ ပဿိဿာမာတိ တေဒတ္ထံ သဗ္ဗေပိ တေ နာမန္တယေန အာဂန္ဆုံ၊ ယေ စညေ သဒိသာ သဟာတိ။

၃၄။ ဇုဒါနိ ဗြဟ္မာနော ဒဿေန္တော **သုဗြဟ္မာ ပရမတ္ထော စာတိ-**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သုဗြဟ္မာ**တိ ကော ဗြဟ္မာ[5]။ ပရမတ္ထောပိ ဗြဟ္မာဝ။ **ပုတ္တာ ဇုဋ္ဌိမတော သဟာ**တိ တေ ဇုဋ္ဌိမတော ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ပုတ္တာ အရိယဗြဟ္မာနော သဟေဝ အာဂတာ။ **သနင်္ကုမာရော တိဿော စာ**တိ သနင်္ကုမာရော စ တိဿမဟာဗြဟ္မာ စ။ **သောပါဂါ**တိ သောပိ အာဂတော။

"သဟာသံ ဗြဟ္မလောကာနံ၊ မဟာဗြဟ္မာဘိတိဋ္ဌတိ။
ဥပပန္နော ဇုတိမန္တော၊ ဘိသ္မာကာယော ယသဿိသော"တိ—

၁-ဇောတိနာမာတိ (သျာ)
၂-အသိတာတိတန္တိ (သျာ)
၃-မုဒ္ဓိကံ (သျာ)
၄-ကော သေဋ္ဌဗြဟ္မာ (သျာ)

ထွေ **သဟသံ ဖြဟ္မလောကာနန္တိ** ကေဂုံလိယာ ကေသဟသစက္ကဝါဠေ ဒသဟိ အဂုံလိဟိ ဒသသဟသိစက္ကဝါဠေ အာလောကဖရဏသမတ္ထာနံ မဟာ-ဖြဟ္မာနံ သဟသံ အာဂတံ။ **မဟာဖြဟ္မာဘိတိဒ္ဒတိ**တိ ယတ္ထ ဧကေကော မဟာဖြဟ္မာ အညေ ဖြဟ္မ အဘိဘဝိတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ။ **ဥပပန္နော**တိ ဖြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တော။ **ဇုတိမန္တော**တိ အာနုဘာဝသမ္ပန္နော။ **ဘိဿာကာယော**တိ မဟာ-ကာယော၊ ဒ္ဝိဟိ တိဟိ မာဂဓိကေဟိ[1] ဂါမက္ခေတ္တေဟိ သမပ္ပမာဏအတ္တ-ဘာဝေါ။ **ယသဿိသော**တိ အတ္တဘာဝသိရိသမ္ပတ္တိတေန ယသေန သမန္နာဂတော။

ဒသေတ္ထ ဇုဿရာ အာဂုံ၊ ပစ္ဆေကဝသဝတ္တိနောတိ တေသ္မိဉ္စ ဖြဟ္မသဟဿေ ယေ ပါဠိယေက္ကံ ပါဠိယေက္ကံ ဝသံ ဝတ္တေန္တိ၊ ဧဝရူပါ ဒသ ဇုဿရာ မဟာ-ဖြဟ္မာနော အာဂတာ။ **တေသဉ္စ မဇ္ဈတော အာဂ၊ ဟာရိတော ပရိဝါရိ-တော**တိ တေသံ ဖြဟ္မာနံ မဇ္ဈေ ဟာရိတော နာမ မဟာဖြဟ္မာ သတသဟဿ-ဖြဟ္မပရိဝါရော အာဂတော။

၃၄၂။ **တေ စ သဗ္ဗေ အာဘိဿွေန၊ သဇုန္နေ ဒေဝေ သဖြဟ္မကေတိ** တေ သဗ္ဗေပိ သဿံ ဒေဝရာဇာနံ ဧဇ္ဈကံ ကတ္ဝာ အာဂတေ ဒေဝကာယေ, ဟာရိတမဟာဖြဟ္မာနံ ဧဇ္ဈကံ ကတ္ဝာ အာဂတေ ဖြဟ္မကာယေ စ။ **မာရသေနာ အဘိဿာမီ**တိ မာရသေနာ အဘိဂတာ။ **ပဿ ကဿ သ မဿိယန္တိ** ကာဠကဿ မာရဿ ဗာလဘာဝံ ပဿထ။

ဧထ ဂဿထ မန္ဒထာတိ ဧဝံ အတ္တနော ပရိသံ အာဏာပေသိ။ **ရာဂေန ဗန္ဓမတ္ထု၊ ဒေါ**တိ သဗ္ဗံ ဒေါ ဇုဒံ ဒေဝမဇ္ဈာလံ ရာဂေန ဗဒ္ဓံ ဟောတု။ **သမန္တာ ပရိဝါရေထ၊ မာ ဒေါ မုဉ္ဆိတ္ထ ကောစိ နန္တိ** တုမှာကံ ဧကောပိ ဧတေသု ကေမ္ပိ မာ မုဉ္စိ။ "မာ ဒေါ မုဉ္စေထာ"တိပိ ပါဠ္ဌော၊ ဧသေဝတ္ထော။

ဇုတိ တတ္ထ မဟာသေနော၊ ကဇ္ဈာ သေနံ အပေသယီတိ ဧဝံ တတ္ထ မဟာသမယေ မဟာသေနော မာရော မာရသေနံ အပေသယိ။ **ပါဏိနာ တလမာဟန္ဒာ**တိ ဟတ္ထေန ပဏိတလံ ပဟရိတ္ဝာ။ **သရံ ကတ္ဝာန ဘေရဝန္တိ** မာရဝိဘိံသကဒဿနတ္ထံ ဘယာနကံ သရဉ္စ ကတ္ဝာ။

ယထာ ပါဒုသကော မေဃော၊ ထနယန္တော သဝိဇ္ဇုကောတိ သဝိဇ္ဇုကော ပါဒုသကမေဃော ဝိယ မဟာဂဇ္ဇိတံ ဂဇ္ဇန္တော။ **တဒါ သော ပန္နုဒါဝတ္ထီ**တိ တသ္မိံ သမယေ သော မာရော တံ ဝိဘိံသနကံ ဒဿေတ္ဝာ

၁-မာဂဓကေဟိ (က)

ပဋိနိဝတ္တော။ **သက်ံဒ္ဓေါ အာသယံ ဝသေ**တိ သုဒ္ဓ၊ ကုဒ္ဓေါ ကုဝိတော ကဋ္ဌိ ဝသေ ဝတ္တေတုံ အသက္ကောန္တော အာသယံဝသေ အာသယံဝသိ အတ္တနော ဝသေန အကာမကော ဟုတ္ဝာ နိဝတ္တော။ ဘဂဝါ ကိရ "အယံ မာရော ဇ္ဈံ မဟာ-သမာဂမံ ဒိသွာ 'အဘိသမယန္တရာယံ ကရိဿာမီ'တိ အန္တရန္တရေ[1] မာရသေနံ ပေသေတ္ဝာ မာရံ ဝိဘိ်သကံ ဒသ္သေတီ"တိ အညာသိ။ ပကတိ စေသာ ဘဂဝတော, ယတ္ထ အဘိသမယော နာ ဘဝိဿတိ၊ တတ္ထ မာရံ ဝိဘိ်သကံ ဒဿေန္တော နာ နိဝါရေတိ။ ယတ္ထ ပန အဘိသမယော ဟောတိ၊ တတ္ထ ယထာ ပရိသာ နေဝ မာရဿ ရူပံ ပဿတိ၊ နာ သဒ္ဒံ သုဏာတိ၊ ဧဝံ အဓိဋ္ဌာတိတိ။ ဇ္ဈမသ္မိဉ္ဉ သမာဂမေ မဟာဘိသမယော ဘဝိဿတိ၊ တသ္မာ ယထာ ဒေဝတာ နေဝ တဿ ရူပံ ပဿန္တိ၊ နာ သဒ္ဒံ သုဏန္တိ၊ ဧဝံ အဓိဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "တဒါ သော ပစ္စုဒါဝတ္တိ၊ သက်ံဒ္ဓေါ အာသယံဝသေ"တိ။

၃၄၁။ **တဉ္စ သဗ္ဗံ အာဘိညာယ၊ ဝဝတ္ထိတ္ဝာန စက္ခုမာ**တိ တံ သဗ္ဗံ ဘဂဝါ ဇာနိတ္ဝာ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ စ။

မာရသေနာ အာဘိဘ္ဘဟ်ာ၊ တေ ဝိဇာနာထ ဘိက္ခဝေါတိ ဘိက္ခဝေ မာရသေနာ အာဘိဘ္ဘဟ်ာ၊ တေ တုမှေ အတ္တနော အနုရူပံ ဝိဇာနာထ၊ ဖလ-သမာပတ္တိ် သမာပဇ္ဇထာတိ ဝဒတိ။ **အာတပ္ပမကရူဟ်** ဖလသမာပတ္တိ် ပဝိသ-နတ္ထာယ ဝိရိယံ အာရဘိ်သု။ **ဒိတရာဂေဟိ ပဘ်ာမုဟ်** မာရော စ မာရသေနာ စ ဒိတရာဂေဟိ အရိယေဟိ ဒူရတောဝ အပဘ်ာမုံ။ **နေသံ လောမာပိ ဥဉ္ဇယုဟ်** တေသံ ဒိတရာဂါနံ လောမာနိပိ နာ စာလယိ်သု။ အထ မာရော ဘိက္ခုသံဃံ အာရဗ္ဘ ဇ္ဈံ ဂါထံ အဘာသိ—

"သဗ္ဗေ ဝိဇိတသင်္ဂါမာ၊ ဘယာတီတာ ယသသိနော။
မောဒန္တိ သဟ ဘူတေဟိ၊ သာဝကာ တေ ဇနေသုတာ"တိ။

တတ္ထ **မောဒန္တိ သဟ ဘူတေဟိ**တိ ဒဿဗလဿ သာသနေ ဘူတေဟိ သဒ္ဓါတေဟိ အရိယေဟိ သဒ္ဓိ် မောဒန္တိ ပမောဒန္တိ။ **ဇနေသုတာ**တိ ဇနေ ဝိသုတာ ပါကဋာ အဘိညာတာ။

ဇ္ဈံ ပန မဟာသမယသုတ္တံ နာမ ဒေဝတာနံ ဝိယံ မနာပံ၊ တသ္မာ မင်္ဂလံ ဝဒန္တေန အဘိနဝဋ္ဌာနေသု ဇ္ဈဒမေဝ သုတ္တံ ဝတ္တုမ်ဴ။ ဒေဝတာ ကိရ "ဇ္ဈံ သုတ္တံ သုဏိဿာမာ"တိ သြဟိတသောတာ ဝိစရန္တိ်။ ဒေသနာပရိယောသာနေ

၁-အန္တရန္တရေန (သျာ)

ပနဿ ကောဋ္ဌိသတသဟဿဒေဝတာ အရဟတ္တံ ပတ္တာ၊ သောတာပန္နာဒိနံ ဂဏနာ နတ္ထိ။

ဒေဝတာနဉ္စဿ ပိယမနာပဘာဝေ ဇုဒံ ဝတ္ထု—ကောဋ္ဌိပဗ္ဗတဝိဟာရေ ကိရ နာဂလေဏဒ္ဝါရေ နာဂရုက္ခေ ကော ဒေဝမိတာ ဝသတိ။ ဧကော ဒဟရော အန္တောလေဏော ဇုမံ သုတ္တံ သဇ္ဈာယတိ။ ဒေဝမိတာ သုတ္ဝာ သုတ္တာပရိယော-သာနေ မဟာသဒ္ဒေန သာဓုကာရမဒါသိ။ ကော ဧသောတိ။ အဟံ ဘန္တေ ဒေဝမိတာတိ။ ကသ္မာ သာဓုကာရမဒါသိတိ။ ဘန္တေ ဒသဗလေန မဟာဝနေ နိသိဒိတ္ဝာ ကထိတဒိဝသေ ဇုမံ သုတ္တံ သုတ္ဝာ အဇ္ဇ အဿောသိ'၊ ဘဂဝတာ ကထိတတော ဧကဂ္ဂရုဗိ အဟာပေတ္ဝာ သုဂ္ဂဟိတော အယံ ဓမ္မော တုမ္ဟေဟိတိ။ ဒသဗလဿ ကထယတော သုတံ တယာတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ မဟာ ကိရ ဒေဝတာသန္နိပါတော အဟောသိ၊ တံ် ကတ္ထ ဌိတာ သုဏိတိ။

အဟံ ဘန္တေ မဟာဝနဝါသိယာ ဒေဝတာ၊ မဟေသက္ခာသု ပန ဒေဝတာသု အာဂစ္ဆန္တီသု ဇမ္ဗုဒီပေ ဩကာသံ နာလတ္ထံ၊ အထ ဇုမံ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ အာဂန္ဒွာ ဇမ္ဗုကောလပဋ္ဋနေ ဌတ္ဝာ သောတုံ အာရဒ္ဓမှိ၊ တတြာပိ မဟေသက္ခာသု ဒေဝတာသု အာဂစ္ဆန္တီသု အနုက္ကမေန ပဋိက္ကမမာနာ ရောဟဏဇနပဒေ မဟာဂါမဿ ပိဋ္ဌိဘာဂတော သမုဒ္ဒေ ဂလပ္ပမာဏံ ဥဒကံ ပဝိသိတ္ဝာ တတ္ထ ဌိတာ အဿောသိန္တိ။ တုယှံ ဌိတဋ္ဌာနတော ဒူရေ သတ္ထာရံ ပဿသိ ဒေဝတေတိ။ ကိံ ကထေထ ဘန္တေ၊ သတ္ထာ မဟာဝနေ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော နိရန္တရံ မမညေဝ ဩလောကေတိတိ မညမာနာ ဩတ္ထပမာနာ ဥမိသု နိလယာမိတိ[၁]။

တံ ဒိဝသံ ကိရ ကောဋ္ဌိသတသဟဿဒေဝတာ အရဟတ္တံ ပတ္တာ၊ တုမ္ဟေဝိ တဒါ အရဟတ္တံ ပတ္တာတိ။ နတ္ထိ ဘန္တေ။ အနာဂါမိဖလံ ပတ္တတ္ထ မညေတိ။ နတ္ထိ ဘန္တေ။ သကဒါဂါမိဖလံ ပတ္တတ္ထ မညေတိ။ နတ္ထိ ဘန္တေ။ တယော မဂ္ဂေ ပတ္တာ ဒေဝတာ ကိရ ဂဏနပထံ အတိတာ၊ သောတာပန္နာ ဇာတတ္ထ မညေတိ။ ဒေဝတာ တံ ဒိဝသံ သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တတ္တာ ဟရာယမာနာ "အပုဗ္ဗံ တဗ္ဘံ ပုဗ္ဗတိ အယျော"တိ အာဟ။ တတော နံ သော ဘိက္ခု အာဟ "သက္ကာ ပန ဒေဝတေ တဝ အတ္တဘာဝံ အမှာကံ ဒဿေတု"န္တိ။ န သက္ကာ ဘန္တေ

၁-မညမာနာ ဩတ္ထပါမိ ဟိရိယာမိတိ (သျာ)

သကလကာယံ ဒဿေတုံ၊ အဂ်္ဂလိပဗ္ဗမတ္တံ ဒဿေသေသာဓိ အယျသာတိ ကုဋ္ဌိကဆိဒ္ဒေန အဂ်္ဂလိ° အန္တောလေဏာဘိမုခံ အကာသိ၊ စန္ဒသဟသ-သူရိယသဟဿဥဂ္ဂမနကာလော ဝိယ အဟောသိ။ ဒေဝဓိတာ "အပွမတ္တာ ဘန္တေ ဟောထာ"တိ ဒဟရဘိက္ခုံ ဝန္ဒိတွာ အဂမာသိ။ ဧဝံ ဇုမံ သုတ္တံ ဒေဝတာနံ ပိယံ မနာပံ၊ မမာယန္တိ နံ ဒေဝတာတိ။

မဟာသမယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဒါနဝဏ္ဏနာ

၃၄၄။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ သက္ကပဉ္ဉသုတ္တံ။ တတြာယမနုတ္တာနုပဒဝဏ္ဏနာ— **အမ္ဗသက္ခာ**[1] **နာမ ဖြာဟ္မဏဂါမော**တိ သော ကိရ ဂါမော အမ္ဗသက္ခာနံ အဝိဒူရေ နိဝိဋ္ဌော၊ တသ္မာ "အမ္ဗသက္ခာ"တ္တေဝ[2] ဝုစ္စတိ။ **ဝေဒိယကေ ပဗ္ဗတေ**တိ သော ကိရ ပဗ္ဗတော ပဗ္ဗတပါဒေ ဇာတေန မဏိဝေဒိကာ-သဒိသေန နိလဝနသဏ္ဍေန သမန္နာ ပရိက္ခိတ္တော၊ တသ္မာ "ဝေဒိယကပဗ္ဗတော"-တ္တေဝ သင်္ခံ ဂတော။ **ဇန္တုသာလဂုဟာယ**န္တိ ပုဗ္ဗေပိ သာ ဒ္ဝိန္နံ ပဗ္ဗတာနံ အန္တရေ ဂုဟာ၊ ဇန္တုသာလရုက္ခော စသာ ဒ္ဝါရေ၊ တသ္မာ "ဇန္တုသာလဂုဟာ"တိ သင်္ခံ ဂတာ။ အထ နံ ကုဒ္ဓဟိ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ဒ္ဝါရဝါတပါနာနိ ယောဇေတ္ဝာ သုပရိနိဋ္ဌိတသုဓာကမ္မမာလာကမ္မလတာကမ္မဝိစိတ္တံ လေဏံ ကတ္ဝာ ဘဂဝတော အဒံသု။ ပုရိမဝေါဟာရဝသေန ပန "ဇန္တုသာလဂုဟာ"တ္တေဝ နံ သဇ္ဈာနန္တိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဇန္တုသာလဂုဟာယ"န္တိ။

ဥဿုက္ကံ ဥဒပါဒီတိ ဓမ္မိကော ဥဿာဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ နနု စ သေ အဘိက္ခ-ဏသာဝိ ဘဂဝတော၊ န သော ဒေဝတာသန္နိပါတော နာမ အတ္ထိ၊ ယတ္ထာယံ န အာဂတပုဗ္ဗော၊ သက္ကေန သဒ္ဓိသော အပုမာဒဝိဟာရိ ဒေဝပုတ္တော နာမ နတ္ထိ။ အထ ကသ္မာ ဗုဒ္ဓဒသနံ အနာဂတပုဗ္ဗသ ဝိယသ ဥဿာဟော ဥဒပါဒီတိ။ မရဏဘယေန သန္တ္ဇိတတ္တာ။ တသ္မိံ ကိရသ သမယေ အာယု ပရိက္ခီဏော၊ သော ပဇ္ဈ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဒိသ္ဝာ "ပရိက္ခီဏော ဒါနိ မေ အာယူ"တိ အညာသိ။ ယေသဇ္ဈ ဒေဝပုတ္တာနံ မရဏနိမိတ္တာနိ အာဝိ ဘဝန္တိ၊ တေသု ယေ ပရိတ္တကေန ပုညကမ္မေန ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ၊ တေ "ကုဟိံ နု ခေါ ဇုဒါနိ နိဗ္ဗတ္တိဿာမာ"တိ ဘယံ သန္တာသံ အာပဇ္ဇန္တိ။ ယေ ကတာဘိရုတ္တာနာ ဗဟုံ ပုညံ ကတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တာ၊ တေ အတ္တနာ ဒိန္နဒါနံ ရက္ခိတသီလံ ဘာဝိတဘာဝနဇ္ဈ အာဂမ္မ "ဥပရိဒေဝလောကေ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိဿာမာ"တိ န ဘာယန္တိ။

သက္ကော ပန ဒေဝရာဇာ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဒိသ္ဝာ ဒဿယောဇနသဟဿံ ဒေဝနဂရံ, ယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓံ ဝေဇယန္တံ, တိယောဇနသတိကံ သုဓမ္မဒေဝ-သဘံ, ယောဇနသတုဗ္ဗေဓံ ပါရိစ္ဆတ္တကံ, သဋ္ဌိယောဇနိကံ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလံ, အဓုတိယာ နာဋကကောဋိယော ဒ္ဝိသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝပရိသံ, နန္ဒနဝနံ,

---

၁-အမ္ဗသက္ခော (သျာ)　　၂-အမ္ဗသက္ခောတ္တေဝ (သျာ)

စိတ္တာလတာဝနံ မိဿကဝနံ, ဖာရုသကဝနန္တိ ဧတေ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတ္ဝာ "နဿတိ ဝတ ဘော မေ အယံ သမ္ပတ္တီ"တိ ဘယာဘိဘူတော အဟောသိ။

တတော "အတ္ထိ နု ခေါ ကောစိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ လောကပိတာမဟော မဟာဗြဟ္မာ ဝါ၊ ယော မေ ဟဒယနိဿိတံ သောကသလ္လံ သမုဒ္ဓရိတ္ဝာ ဇုမံ သမ္ပတ္တိံ ထာဝရံ ကရေယျာ"တိ ဩလောကေန္တော ကဿိ အဒိဿွာ ပုန အဒ္ဒသ "မာဒိသာနံ သတသဟဿာနမ္ပိ ဥပ္ပန္နံ သောကသလ္လံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဥဒ္ဓရိတုံ ပဋိဗလော"တိ။ အထေဝံ ပရိဝိတက္ကေန္တော သေ တေန ခေါ ပန သမယေန သက္ကသ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဥသုက္ကံ ဥဒပါဒိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။

ကဟံ နု ခေါ ဘဂဝါ ဧတရဟိ ဝိဟရတီတိ ကတရဿိံ ဇနပဒေ ကတရံ နဂရံ ဥပနိဿာယ ကဿ ပစ္ဆယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော ကဿ အမတံ ဓမ္မံ ဒေသယမာနော ဝိဟရတီတိ။ **အဒ္ဒသ ခေါ**တိ အဒ္ဒက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိ။ **မာရိသာ**တိ ပိယဝစနမေတံ၊ ဒေဝတာနံ ပါဋိယေက္ကော ဝေါဟာရော။ နိဒ္ဒုက္ခာတိပိ ပုစ္ဆံ ဟောတိ။ ကဿာ ပနေသ ဒေဝေ အာမန္တေသိ? သဟာယတ္ထာယ။ ပုဗ္ဗေ ကိရေသ ဘဂဝတိ သဒ္ဒလဿရေ ဝိဟရန္တေ ကေကောဝ ဒဿနာယ အဂမာသိ။ သတ္ထာ "အပရိပက္ကံ တာဝဿ ဉာဏံ၊ ကတိပါဟံ ပန အတိက္ကမိတ္ဝာ မယိ ဇနဿာလဂဟာယံ ဝိဟရန္တေ ပဗ္ဗ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဒိဿွာ မရဏဘယဘီတော ဒ္ဝီသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝတာဟိ သဒ္ဒိံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ စုဒ္ဒသ ပဥ္စ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဥပေက္ခာပဥ္စဝိဿဇ္ဇနာဝသာနေ အသီတိယာ ဒေဝတာသဟဿေဟိ သဒ္ဒိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိဿတီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ ဩကာသံ နာကာသိ။ သော "မမ ပုဗ္ဗေဝိ ကေကဿ ဂတတ္တာ သတ္ထာရာ ဩကာသော နကတော၊ အဒ္ဓါ 'မေ နတ္ထိ မဂ္ဂဖလဿ ဥပနိဿယော၊ ကေဿ ပန ဥပနိဿယေ သတိ စက္ကဝါဠပရိယန္တာယပိ ပရိသာယ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိယေဝ။ အဝဿံ ခေါ ပန ဒ္ဝီသု ဒေဝလောကေသု ကဿစိ ဒေဝဿ ဥပနိဿယော ဘဝိဿတိ၊ တံ သန္ဓာယ သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေဿတိ။ တံ သုတ္ဝာ အဟမ္ပိ အတ္တနော ဒေါမနဿံ ဝူပသမေဿာမိ"တိ စိန္တေတ္ဝာ သဟာယတ္ထာယ အာမန္တေသိ။

ဧဝံ ဘဒ္ဒံ ဘဝါတိ ခေါ ဒေဝါ ဘဂဝတောတိ ဧဝံ ဟောတု မဟာရာဇ, ဂစ္ဆာမ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ, ဒုလ္လဘော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ၊ ဘဒ္ဒံ ဘဝ, ယော တွံ "ပဗ္ဘတကိဉ္စံ နဒီကိဉ္စံ ဂစ္ဆာမာ"တိ အဝတ္ဝာ အမှေ ဝေရုပေသု ဌာနေသု နိယောဇေသိတိ။ **ပစ္ဆာသောသု**န္တိ တသ္မ ဝစနံ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။

၃၄၅။ **ပဋ္ဌသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ အာမန္တေသိ**တိ ဒေဝတာဝ အာမန္တေတု၊ ဣမံ ကသ္မာ ဝိသုံ အာမန္တေသိ? သြကာသကရဏတ္ထံ။ ဧဝံ ကိရသ္သ အဟောသိ “ဒ္ဝီသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝတာ ဂဟေတ္ဝာ ဓုရေန ပဟရန္တသ္သ ဝိယ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတုံ န ယုတ္တံ၊ အယံ ပန ပဋ္ဌသိခေါ ဒသဗလသ္သ ဥပဋ္ဌာကော ဝလ္လဘော ဣန္ဒိတိန္ဒိတက္ခဏော ဂန္ဒွာ ပဠုံ ပုန္ဆိတ္ဝာ ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ ဣမံ ပုရတော ပေသေတ္ဝာ သြကာသံ ကာရေတ္ဝာ ဣမိနာ ကတောကာသေ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပဠုံ ပုန္ဆိသာမီ”တိ သြကာသကရဏတ္ထံ အာမန္တေသိ။

ဧဝံ ဘဒ္ဒံ တဝါတိ သော “ဧဝံ မဟာရာဇ ဟောတု၊ ဘဒ္ဒံ တဝ, ယော တွံ မံ ‘ဧဟိ မာရိသ ဥယျာနကီဠာဒိနိ ဝါ နဋသမဇ္ဇာဒိနိ ဝါ ဒဿနာယ ဂစ္ဆာမာ’တိ အဝတ္ဝာ ‘ဗုဒ္ဓံ ပသိဿာမ ဓမ္မံ သောဿာမာ’တိ ဝဒသိ”တိ ဒဋ္ဌတရံ ဥပဋ္ဌမ္ဘေန္တော ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဝစနံ ပဋိဿုတ္ဝာ အနုစရိယံ သဟစရဏံ ကေတော ဂမနံ ဥပါဂမိ။

တတ္ထ **ဗေလုဝပဿ္ဏု**နွိ ဗေလုဝပဏ္ဏံ ဝိယ ပဿ္ဏုဝဏ္ဏံ[1]။ တဿ ကိရ သောဝဏ္ဏမယံ ပေါက္ခရံ, ဂုန္နဒိလမယော ဒဏ္ဍော, ရဇတမယာ တန္တိယော ပဝါဠမယာ ဝေဋကာ[2], ဝိဏာပတ္တကံ ဂါဝုတံ, တန္တိဗန္ဓနဋ္ဌာနံ ဂါဝုတံ, ဥပရိ ဒဏ္ဍကော ဂါဝုတန္တိ တိဂါဝုတပ္ပမာဏာ ဝိဏာ။ ဣတိ သော တံ ဝိဏံ အာဒါယ သမပညာသမုဒ္ဆနာ[3] မုစ္ဆေတ္ဝာ အဂ္ဂနခေဟိ ပဟရိတ္ဝာ မဓုရံ ဂီတဿရံ နိစ္ဆာရေတ္ဝာ သေသဒေဝေ သဏ္ဏသ္သ ဂမနကာလံ ဇာနာပေန္တော ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧဝံ တသ္သ ဂီတဝါဒိတသ္သရာယ သန္နိပတိတော ဒေဝဂဏော **အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော။ ပ။ ဝေဒိယကေ ပဗ္ဗတေ ပစ္စုဋ္ဌာသိ**။

၃၄၆။ **အတိရိဝ သြာသဇာတော**တိ အညေသု ဒိဝသေသု ဧကဿေဝ ဒေဝဿ ဝါ မာရဿ ဝါ ဗြဟ္မုနော ဝါ သြာသော နတ္ထိ သြာသဇာတော ဟောတိ၊ တံဒိဝသံ ပန ဒ္ဝီသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝတာနံ သြာသော နတ္ထိ အတိရိဝ သြာသဇာတော ဧကပဇ္ဇောတော သဟဿစန္ဒသူရိယဥ္စတ-
ကာလသဒိသော အဟောသိ။ **ပရိတော ဂါမေသု မနုဿာ**တိ သမန္တာ ဂါမေသု မနုဿာ။ ပကတိသာယမာသကာလေယေဝ ကိရ ဂါမမဇ္ဈေ ဒါရကေသု ကီဠန္တေသု တတ္ထ သဏ္ဏော အဂမာသိ၊ တသ္မာ မနုဿာ ပသိတ္ဝာ ဧဝမာဟံသု။ နနု စ မဇ္ဈိမယာမေ ဒေဝတာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမန္တိ၊ အယံ

၁-ဗေလုဝပဿ္ဏုဝိဏာန္တိ ဗေလုဝပဏ္ဏံ ဝိယ ပဿ္ဏုဝိဏံ (သျာ) ၂-ဝေဓကော (သျာ၊ က)
၃-သမပညာသမုဒ္ဆနာယ (သျာ)

ကသ္မာ ပဌမယာမသ္မာဝိ ပုရိမဘာဂေယေဝ အာဂတောတိ။ မရဏဘယေနေဝ တဇ္ဇိတတ္တာ။ **ကိံသု နာမာ**တိ ကိံသု နာမ ဘော ဧတံ၊ ကော နု ခေါ အဇ္ဇ မဟေသက္ခော ဒေဝေါဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ ဘဂဝန္တံ ပဋိ ပုစ္ဆိတုံ ဓမ္မံ သောတုံ ဥပသင်္ကမန္တော၊ ကထံသု နာမ ဘော ဘဂဝါ ပဋိ ဝိသဇ္ဇေသ္သတိ ဓမ္မံ ဒေသေဿတိ၊ လာဘာ အမှာကံ, ယေသံ နော ဧဝံ ဒေဝတာနံ ကိါဝိနော-ဒကော သတ္ထာ အဝိဒူရေ ဝိဟာရေ ဝသတိ၊ ယေ လဘာမ ထာလကဘိက္ခုမ္ပိ ကဋ္ဌဆ္ဆုဘိက္ခုမ္ပိ ဒါတုန္တိ သံဝိဂ္ဂါ လောမဟဋ္ဌာတာ ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမာ ဟုတ္ဝာ ဒသနခသမောခနသမုဇ္ဇလံ အဉ္ဇလိ ံ သိရသ္မိ ံ ပတိဋ္ဌပေတ္ဝာ နမဿမာနာ အဋ္ဌံသု။

၃၄၇။ **ဒုရုပသက်မာ**တိ ဒုပယိရုပါသိယာ။ အဟံ သရာဂေါ သဒေါသော သမောဟော၊ သတ္ထာ ဝီတရာဂေါ ဝီတဒေါသော ဝီတမောဟော၊ တသ္မာ ဒုပယိရုပါသိယာ တထာဂတာ မာဒိသေန။ **ဗျာယီ**တိ လက္ခဏူပနိဗ္ဗာနေန စ အာရမ္မဏူပနိဗ္ဗာနေန စ ဗျာယိ။ တသ္မိ ံယေဝ ဗျာနေ ရတာတိ **ဗျာနရတာ။ တဒန္တရံ ပဋိသလ္လီနာ**တိ တဒန္တရံ ် ပဋိသလ္လီနာ သမ္ပတိ ပဋိသလ္လီနာ ဝါ။ တသ္မာ န ကေဝလံ ဗျာယိ ဗျာနရတာတိ ဒုရုပသက်မာ၊ ဣဒါနိမေဝ ပဋိသလ္လီနာတိပိ ဒုရုပသက်မာ။ **ပသာဒေယျာသီ**တိ အာရာဓေယျာသိ၊ သြကာသံ မေ ကာရေတ္ဝာ ဒဒေယျာသီတိ ဝဒတိ။ **ဗေလုဝပက္ကုဒိဏ် အာဒါယာ**တိ နနု ပုဗ္ဗေဝ အာဒိန္နာတိ။ အာမ အာဒိန္နာ၊ မဂ္ဂဂမနဝသေန ပန အံသကူဋေ လဂ္ဂိတာ၊ ဣဒါနိ နံ ဝါမဟတ္ထေ ဌပေတ္ဝာ ဝါဒနသဇ္ဇံ ကတ္ဝာ အာဒိယိ။ တေန ဝုတ္တံ "အာဒါယာ"တိ။

ပဋ္ဌသိခဂိတဂါထာဝဏ္ဏနာ

၃၄၈။ **အဿာဝေသီ**တိ သာဝေသိ။ **ဗုဒ္ဓ။ပသဋ္ဌိတာ**တိ ဗုဒ္ဓံ အာရဗ္ဘ ဗုဒ္ဓံ နိဿယံ ကတ္ဝာ ပဝတ္တာတိ အတ္ထော။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဝန္ဒေ တေ ဝိတရံ ဘဒ္ဒေ၊ တိမ္မဂုံ သုရိယဝစ္ဆသေတိတ္ထေ သုရိယဝစ္ဆသာတိ သုရိယသမာနသရိရာ။ တသာ ကိရ ဒေဝဓိတာယ ပါဒန္တေ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ကေသန္တံ အာရောဟတိ၊ တသ္မာ ဗာလသုရိယမဏ္ဍလသဒိသာ ခါယတိ၊ ဣတိ နံ "သုရိယဝစ္ဆသာ"တိ သဉ္ဇာနန္တိ။ တံ သန္ဓာယာဟ "ဘဒ္ဒေ သုရိယဝစ္ဆသေ တဝ ဝိတရံ တိမ္မဂုံ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝရာဇာနံ ဝန္ဒာမိ"တိ။ **ယေန ဇာတာသိ ကလျာဏီ**တိ

၁-တဒန္တရံ(သျာ)

ယေန ကာရဏာဘူတေန ယံ တိမ္ဗရုံ ဒေဝရာဇာနံ နိဿာယ တုံ ဇာတာကလျာဏိ သဗ္ဗင်္ဂသောဘနာ[1]။ **အာနန္ဒဇနနီ မမာ**တိ မယ္ပံ ပိတိသောမနဿဝမုနိ။

ဝါတေဝ သေဒတံ ကန္တာတိ ယထာ သဗ္ဗာတသေဒါနံ သေဒဟရဏတ္ထံ ဝါတော ဇုဋ္ဌော ဟောတိ ကန္တော မနာပေါ၊ ဧဝန္တိ အတ္ထော။ **ပါနိယံ ဝ ဒိပါသတေဝ**တိ ပါတုမိစ္ဆန္တသ္သ ပိပါသတော ပိပါသာဘိဘူတဿ။ **အဂိရသိ**တိ အင်္ဂေ ရသ္မိယော အဿာတိ အင်္ဂိရသိ[2]၊ တမေဝ အာရဗ္ဘ အာလပန္တော ဝဒတိ။ **ဓမ္မော အရဟတာမိဝါ**တိ အရဟန္တောနံ နဝလောကုတ္တရဓမ္မော ဝိယ။

ဇိဃစ္ဆတောတိ ဘုဉ္ဇိတုကာမဿ ခုဒါဘိဘူတဿ။ **ဇလန္တမိဝ ဝါရိနာ**တိ ယထာ ကောစိ ဇလန္တံ ဇာတဝေဒံ ဥဒကကုမ္ဘေန နိဗ္ဗာပေယျ၊ ဧဝံ တဝ ကာရဏာ ဥပ္ပန္နံ မမ ကာမရာဂပရိဠာဟံ နိဗ္ဗာပေဟီတိ ဝဒတိ။

ယုတ္တံ ကိဠ္ဇက္ခရေဏုနာတိ ပဒုမကေသရရေဏုနာ ယုတ္တံ။ **နာဂေါ ဃမ္မာဘိတတ္တောဝါ**တိ ဃမ္မာဘိတတ္တဟတ္ထိ ဝိယ။ **ဩဂါဟေ တေ ထနူဒရန္တိ** ယထာ သော နာဂေါ ပေါက္ခရဏိံ ဩဂါဟိတ္ဝာ ပိဝိတ္ဝာ အဂ္ဂသောဏ္ဍမတ္တံ ပညာယမာနံ ကတ္ဝာ နိမုဂ္ဂေါ သုခံ သာတံ ဝိန္ဒတိ၊ ဧဝံ ကဒါ နု ခေါ တေ ထနူဒရံ ထနဝေမဇ္ဈံ ဥဒရဉ္စ ဩဂါဟိတ္ဝာ အဟံ သုခံ သာတံ ပဋိလဘိဿာမီတိ ဝဒတိ။

“အစ္ဆကုံသောဝ နာဂေါဝ[3]၊ ဇိတံ မေ တုတ္တတောမရံ။
ကာရဏံ နပ္ပဇာနာမိ၊ သမ္မတ္တော လက္ခဏူရုယာ”တိ—

ဇတ္ထ **တုတ္တံ** ဝုစ္စတိ ကလ္လာမူလေ ဝိဇ္ဈနအယဒဿနေ။ **တောမရန္တိ** ပါဒါဒိသု ဝိဇ္ဈနဒဿနေတောမရံ။ **အက်ံသော**တိ မတ္ထကေ ဝိဇ္ဈနကုဋိလကဏ္ဍကော။ ယော စ နာဂေါ ပဘိန္နမတ္တော အစ္ဆကုံသော ဟောတိ အက်ံသံ အတိတော၊ အက်ံသေန ဝိဇ္ဈိယမာနောပိ ဝသံ န ဂစ္ဆတိ၊ သော “ဇိတံ မယာ တုတ္တတောမရံ၊ ယော အဟံ အက်ံသဿပိ ဝသံ န ဂစ္ဆာမီ”တိ မဒဒပ္ပေန[4] ကိဠ္ဇကာရဏံ နာ ဇာနာတိ။ ယထာ သော အစ္ဆကုံသော နာဂေါ “ဇိတံ မေ တုတ္တတောမရ”န္တိ ကိဠ္ဇကာရဏံ နပ္ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ အဟမ္ပိ လက္ခဏသမ္ပန္နဥိရုတာဃ လက္ခဏူရုယာ သမ္မတ္တော မတ္တော ပမတ္တော ဥမ္မတ္တော ဝိယ ကိဠ္ဇကာရဏံ နပ္ပဇာနာမီတိ ဝဒတိ။ အထ ဝါ အစ္ဆကုံသောဝ နာဂေါ အဟမ္ပိ သမ္မတ္တော လက္ခဏူရုယာ ကိဠ္ဇ

၁-သမ္ဗင်္ဂသောဘနီ (သျာ)
၂-နာဂေါ စ (သျာ)
၃-အင်္ဂိရသိ (သျာ)၊ အင်္ဂရသ္မီ (က)
၄-မဒဒမ္ဗေန (က)

တတော ဝိရာဂကာရဏံ နပ္ပဇာနာမိ။ ကဿာ? ယဿာ တေန နာဂေန ဝိယ ဇိတံ မေ တုတ္တတောမရံ၊ နာ ကဿစိ ဝဒတော ဝစနံ အာဒိယာမိ။

တယိ ဂေဓိတစိတ္တောသ္မီတိ ဘဒ္ဒေ လက္ခဏရူ တယိ ဗဒ္ဓစိတ္တောသ္မိ။ **ဂေဓိတ-စိတ္တော**တိ ဝါ ဂေဓံ အဇ္ဈုပေတစိတ္တော။ **စိတ္တံ ဝိပရိဏာမိတန္တိ** ပကတိံ ဇဟိတ္ဝာ ဌိတံ။ **ပဋိဂန္တုံ နာ သက္ကောမီ**တိ နိဝတ္တိတုံ နာ သက္ကောမိ။ **ဝက်-ဃဆ္ဆောဝ အမ္မု၊ဇာ**တိ ဗဇ္ဇိသံ ဂိလိတ္ဝာ ဌိတမဿော ဝိယ။ "ဃသော"တိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထော။

ဝါမူရူတိ ဝါမာကာရေန သဏ္ဌိတဋိရု၊ ကဒလိက္ခန္ဓသဒိသဋိရူတိ ဝါ အတ္ထော။ **သဇာ**တိ အာလိင်္ဂ။ **မန္ဒလောစနေ**တိ ဇုတ္တိယော နာ တိဒိဏံ နိဇ္ဈာယန်တိ မန္ဒံ အာလောစေန်တိ ဩလောကေန်တိ၊ တသ္မာ "မန္ဒလောစနာ"တိ ဝုစ္စန်တိ။ **ပလိဿဇာ**တိ သဗ္ဗတောဘာဂေန အာလိင်္ဂ။ **ဧတံ မေ အဘိပတ္ထိတ**န္တိ ဧတံ မယာ အဘိဏှံ ပတ္ထိတံ။

အပုကော ဝတ မေ သန္တောတိ ပကတိယာဝ မန္ဒော သမာနော။ **ဝေလ္လိတကေသိယာ**တိ ကေသာ မုဋ္ဌိတ္ဝာ ဝိဋ္ဌိယံ ဝိဿဋ္ဌကာလေ သပ္ပေါ ဝိယ ဝေလ္လနာ ဂန္ထနာ အဿာတိ ဝေလ္လိတကေသိ၊ တဿာ ဝေလ္လိတကေသိယာ။ **အနေကဘာဝေါ သမုပ္ပါဒီ**တိ အနေကဝိဓော ဇာတော။ **အနေကဘာဂေါ**တိ ဝါ ပါဌော။ **အရဟန္တော ဒက္ခိဏာ**တိ အရဟန္တမှိ ဒိန္နဒါနံ ဝိယ နာနပ္ပကာ-ရတော ပဘိန္နော။

ယံ မေ အတ္ထိ ကတံ ပုညန်တိ ယံ မယာ ကတံ ပုညမတ္ထိ။ **အရဟန္တော သု တာဒိသာ**တိ တာဒိလက္ခဏပ္ပတ္တော သု အရဟန္တော သု။ **တယာ သဒ္ဓိံ ဝိပန္နတန်**တိ သဗ္ဗံ တယာ သဒ္ဓိမေဝ ဝိပါကံ ဒေတု။

ဧကောဒီတိ ဧကီဘာဝံ ဂတော။ **နိပကော သတော**တိ နေပက္ကံ ဝုစ္စတိ ပညာ၊ တာယ သမန္နာဂတော နိပကော။ သတိယာ သမန္နာဂတတ္တာ သတော။ **အမတံ မုနိ ဇိဂိသာနော**တိ ယထာ သော ဗုဒ္ဓမုနိ အမတံ နိဗ္ဗာနံ ဇိဂိသတိ ပရိယေသတိ၊ ဧဝံ တံ အဟံ သုရိယဝစ္ဆသေ ဇိဂိသာမိ ပရိယေသာမိ။ ယထာ ဝါ သော အမတံ ဇိဂိသာနော သေန္တော ၎ဝေသန္တော ဝိစရတိ၊ ဧဝါဟံ တံ သေန္တော ၎ဝေသန္တော ဝိစရာမီတိပိ အတ္ထော။

ယထာပိ မုနိ နန္ဒေယျ၊ ၎တ္ဝာ သမ္ဗောဓိမုတ္တမန်တိ ယထာ ဗုဒ္ဓမုနိ ဗောဓိ-ပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော သဗ္ဗညုတညာဏံ ပတ္ဝာ နန္ဒေယျ တောသေယျ။ **ဧဝံ**

နန္ဒေယျန် ဧဝမေဝ အဟမ္ပိ တုယာ မိဿီဘာဝံ ဂတော နန္ဒေယျံ၊ ပိတိ-သောမနဿဇာတော ဘဝေယျန်တိ ဝဒတိ။

တာဟံ ဘဒ္ဒေ ဝရေယျာဟေတိ အဟေတိ အာမန္တနံ၊ အပေ ဘဒ္ဒေ သူရိယဝစ္ဆသေ သက္ကေန ဒေဝါနမိန္ဒေန "ကိံ ဒ္ဝိသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝရဇ်ံ ဂဏှသိ, သူရိယဝစ္ဆသ"်န်တိ ဧဝံ ဝရေ ဒိန္နေ ဒေဝရဇ်ံ ပုဟာယ "သူရိယဝစ္ဆသံ ဂဏှာမိ"်တိ ဧဝံ တံ အဟံ ဝရေယျံ ဇ္ဈေယျံ ဂဏှေယျန်တိ အတ္ထော။

သာလံဝ နံ စိရံ ဖုလ္လန်တိ တဝ ပိတု နဂရဒ္ဒါရေ နစိရံ ပုပ္ဖိတော သာလော အတ္ထိ၊ သော အတိဝိယ မနောဟရော၊ တံ နစိရံ ဖုလ္လသာလံ ဝိယ။ **ပိတရံ တေ သုမေဓသေ**တိ အတိသသိရိကံ တဝ ပိတရံ **ဝန္ဒမာနော နမဿာမိ** နမော ကရောမိ။ **ယဿာသေတာဒိသီ ပဇာ**တိ ယဿ အာသိ ဧတာဒိသီ ဓိတာ။

၃၄၉။ **သံသန္ဒတီ**တိ ကသ္မာ ဂိတသဒ္ဒဿ စေဝ ဝိဏာသဒ္ဒဿ စ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ၊ ကိံ တတ္ထ ဘဂဝတော သာရာဂေါ အတ္ထိတိ၊ နတ္ထိ။ ဆဋ္ဌံပေက္ခာယ ဥပေက္ခကော ဘဂဝါ ဧတာဒိသေသု ဌာနေသု၊ ကေဝလံ ဇ္ဈာနင်္ဂံ ဇာနာတိ၊ န တတ္ထ ရဇ္ဇတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ အာဝုသော ဘဂဝတော စက္ခု၊ ပသတိ ဘဂဝါ စက္ခုနာ ရူပံ၊ ဆန္ဒရာဂေါ ဘဂဝတော နတ္ထိ၊ သုဝိမုတ္တ-စိတ္တော ဘဂဝါ။ သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ အာဝုသော ဘဂဝတော သောတ"်န်အာဒိ။ သစေ ပန ဝဏ္ဏံ န ကထေယျ၊ ပဗ္ဗသိခေါ "ဩကာသော မေ ကတော"်တိ နဇာနေယျ၊ အထ သက္ကော "ဘဂဝတာ ပဗ္ဗသိခဿ ဩကာသော န ကတော"်တိ ဒေဝတာ ဂဟေတ္ဝာ တတော၀ ပဋိနိဝတ္တေယျ၊ ဘတော မဟာဇာနိယော ဘဝေယျ။ ဝဏ္ဏေ ပန ကထိတေ "ကတော ဘဂဝတာ ပဗ္ဗသိခဿ ဩကာသော"်တိ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဒိံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဝိဿဇ္ဇနာ-ဝသာနေ အသိတိယာ ဒေဝတာသဟဿေဟိ သဒ္ဒိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိဿတိတိ ဥတ္ဝာ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ။

တတ္ထ **ကဒါ သံယူဠှာ**တိ ကဒါ ဂန္ဆိတာ ပိဏ္ဍိတာ။ **တေန ခေါ ပနာဟံ ဘဂ္ဂေ သမယေနာ**တိ တေန သမယေန တသ္မိံ တုမှာကံ သမ္မောဓိပ္ပတ္တိတော ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌမေ သတ္တာဟေ။ **ဘဒ္ဒါ နာမ သူရိယဝစ္ဆသာ**တိ နာမတော ဘဒ္ဒါ သရိရသမ္ပတ္တိယာ သူရိယဝစ္ဆသာ။ **ဘဂိနီ**တိ ဝေါဟာရဝစနမေတံ၊ ဒေဝဓီတာတိ အတ္ထော။ **ပရိကာမိနီ**တိ ပရံ ကာမေတိ အဘိကင်္ခတိ။

၁-သံ ၂-၃၇၄-ဖိဋ္ဌေ။

ဥပနန္ဒန္တိယာတိ နန္ဒမာနာယ။ သာ ကိရ ကေသို့ သမယေ စာတုမဟာ-ရာဇိကဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ သက္ကသ ဒေဝရာဇသ နန္ဒံ ဒဿနတ္ထာယ ဂတာ၊ တသို့ံ စ ခဏေ သက္ကော တထာဂတသ အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဂုဏေ ပယိရဒါဟာသိ။ ဧဝံ တသို့ံ ဒိဝသေ ဂန္ဒွာ နန္ဒန္တိ အသေသာသိ။

သက္ကပဿက်မဝဏ္ဏနာ

၃၅၀။ **ပဋိသမ္မောဒတီ**တိ "သံသန္ဒတိ ခေါ တေ"တိအာဒိနိ ဝဒန္တော ဘဂဝါ သမ္မောဒတိ၊ ပဋ္ဌသိခေါ ပဋိသမ္မောဒတိ။ ဂါထာ စ ဘာသန္တော ပဋ္ဌသိခေါ သမ္မောဒတိ၊ ဘဂဝါ ပဋိသမ္မောဒတိ။ **အာမန္တေသီ**တိ ဇာနာပေသိ။ တာသ ကိရေဝံ အဟောသိ "အယံ ပဋ္ဌသိခေါ မယာ မမ ကမ္မေန ပေသိတော အတ္တနော ကမ္မံ ကရောတိ၊ ဝေရူပဿ သတ္ထု သန္တိကေ ဌတွာ ကာမဂုဏူပသဉ္ဇိတံ အနနုစ္ဆဝိကံ ကထေသိ၊ နဋ္ဌော နာမ ၁ နိလ္လဇ္ဇော ဟောန္တိ၊ ကထေန္တော ဝိပ္ပကာရမ္ပိ ဒဿေယျ၊ ဟန္ဒ နံ မမ ကမ္မံ ဇာနာပေမီ"တိ စိန္တေတွာ အာမန္တေသိ။

၃၅၁။ **ဝေဠု ပန တထာဂတော**တိ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ ဌပိတဝစနံ။ **အဘိဝဒန္တိ**တိ အဘိဝါဒနသမ္ပဋိစ္ဆနေန ဝမိုတဝစနေန ဝဒန္တိ။ **အဘိဝဒိတော**တိ ဝမိုတဝစနေန ဝုတ္တော။

ဥဠုန္ဒော သမပါဒီတိ မဟန္တော ဝိဝဋော အဟောသိ၊ အန္ဓကာရော ဂုဟာယံ အန္ဓရဓာယိ။ **အာလောကော ဥဒပါဒီ**တိ ယော ပကတိယာ ဂုဟာယံ အန္ဓကာရော၊ သော အန္ဓရဟိတော၊ အာလောကော ဇာတော။ သဗ္ဗမေတံ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာနံ ဝစနံ။

၃၅၂။ **စိရပဋိကာဟံ ဘန္တေ**တိ စိရတော အဟံ၊ စိရတော ပဋ္ဌာယဟံ ဒဿနကာမောတိ အတ္ထော။ **ကေဟိစိ ကေဟိစိ ကိစ္စကရဏီယေဟီ**တိ ဒေဝါနံ ဓိတာ စ ပုတ္တာ စ အကော် နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ပါဒပရိစာရိကာ ဇာတ္တိယော သယနေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တာသံ မဏ္ဍနပသာဓနကာရိကာ ဒေဝတာ သယနံ ပရိဝါရေတွာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဝေယျာဝစ္စကရာ အန္တောဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တေသံ အတ္ထာယ အဋ္ဌကရဏံ နာမ နတ္ထိ။ ယေ ပန သိမန္တရေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တေ "တဝ သန္တကာ၊ မမ သန္တကာ"တိ နိစ္ဆေတုံ အသက္ကောန္တာ အဋ္ဌံ ကရောန္တိ၊ သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ပုစ္ဆန္တိ။ သော "ယဿ ဝိမာနံ အာသန္နတရံ၊ တဿ သန္တကာ"တိ ဝဒတိ။

၁-နာဋကာ နာမ (သျာ)

သစေ ဒွေပိ သမဋ္ဌာနေ ဟောန္တိ၊ “ယဿ ဝိမာနံ ဩလောကေန္တိ ဋ္ဌိတာ၊ တဿ သန္တိကာ”တိ ဝဒတိ။ သစေ ကေမိ နု ဩလောကေတိ၊ တံ ဥဘိန္နံ ကလဟုပစ္ဆေဒနတ္ထံ အတ္တနော သန္တိကံ ကရောတိ။ ကိဋ္ဌာဒိနိပိ ကိစ္စာနိ ကရဏီယာနေဝ။ ဧဝရူပါနိ တာနိ ကရဏီယာနိ သန္ဓာယ “ကေဟိစိ ကေဟိစိ ကိစ္စကရဏီယေဟီ”တိ အာဟ။

သလဉ္ဇာဂါရကေတိ သလဉ္ဇမယဂန္ဓကုဋိယံ။ **အညတရေန သမာဓိနာ**တိ တဒါ ကိရ ဘဂဝါ သက္ကသေဝ အပရိပါကဂတံ ဉာဏံ ဝိဒိတ္ဝာ ဩကာသံ အကာရေတုကာမော ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေန နိသိဒိ။ တံ ဇေ အဇာနန္တော “အညတရေန သမာဓိနာ”တိ အာဟ။ **ဘူဇတိ စ နာမာ**တိ **ဘူဇတီ**တိ တဿာ နာမံ။ **ပရိစာရိကာ**တိ ပါဒပရိစာရိကာ ဒေဝဓီတာ။ သာ ကိရ ဒွေ ဖလာနိ ပတ္တာ၊ တေနဿာ ဒေဝလောကေ အဘိရတိယေဝ နတ္ထိ၊ နိစ္စံ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂန္ဆာ အဠွလိံ သိရသိ ဌပေတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ နမဿမာနာ တိဋ္ဌတိ၊ **နေမိသဒ္ဒေန တမ္ပာ သမာဓိမ္ပာ ဝုဋ္ဌိတော**တိ “သမာပန္နော သဒ္ဒံ သုဏာတီ”တိ နော ဝတ ရေ ဝတ္တမ္ဗေ၊ နနု ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ “အပိစာဟံ အာယသ္မတော စက္ကနေမိသဒ္ဒေန တမ္ပာ သမာဓိမ္ပာ ဝုဋ္ဌိတော”တိ ဘဏတိတိ။ တိဋ္ဌတု နေမိသဒ္ဒေါ၊ သမာပန္နော နာမ အန္တောသမာပတ္တိယံ ကတ္ထာမူလေ ဓမမာနဿ သဒ်္ဒယုဂဋ္ဌဿာပိ အသနိသဒ္ဒပါတဿာပိ သဒ္ဒံ နု သုဏာတိ။ ဘဂဝါ ပန “ဧတ္တကံ ကာလံ သက္ကဿ ဩကာသံ နု ကရိဿာမီ”တိ ပရိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ ကာလဝသေန ဖလသမာပတ္တိံ သမာပန္နော။ သက္ကော “နု ဒါနိ မေ သတ္ထာ ဩကာသံ ကရောတီ”တိ ဂန္ဓကုဋိံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ရထံ နိဝတ္တေတ္ဝာ ဒေဝလောကာဘိမုခံ ပေသေသိ။ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏံ ရထသဒ္ဒေန သမောဟိတံ ပဗ္ဗဇိကတ္ထရိယံ ဝိယ အဟောသိ။ ဘဂဝတော ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတသ ရထသဒ္ဒေနေဝ ပဌမာဝဇ္ဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

ဂေါပကဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၃၅၃။ **သီလေသု ပရိပူရကာရိနိ**တိ ပဗ္ဗသု သီလေသု ပရိပူရကာရိနိ။ **ဇုတ္ထိတံ ဝိရာဇေတ္ဝာ**တိ ဇုတ္ထိတ္တံ နာမ အလံ၊ နု ဟိ ဇုတ္ထိတ္တေ ဌတ္ဝာ စက္ကဝတ္တိသိရိံ, နု သက္ကမာရဗြဟ္မသိရိယော ပစ္စနုဘဝိတုံ, နု ပစ္ဆေကဗောဓိံ, နု သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ဂန္တုံ သက္ကောတိ ဧဝံ ဇုတ္ထိတ္တံ ဝိရာဇေတိ နာမ။ မဟန္တမိဒံ ပုရိသတ္တံ နာမ သေဋ္ဌံ ဥတ္တမံ၊ ဇေဋ္ဌ ဌတ္ဝာ သက္ကာ ဇေတာ သမ္မတ္တိယော ပါပုဏိတုန္တိ

ဧဝံ ပန ပုရိသတ္တံ ဘာဝေတိ နာမ။ သာပိ ဧဝမကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဣတ္ထိတ္တံ ဝိရာဇေတ္ဝာ ပုရိသတ္တံ ဘာဝေတ္ဝာ"တိ။ **ဟီနံ ဂန္ဓဗ္ဗကာယ**န္တိ ဟီနံ လာမကံ ဂန္ဓဗ္ဗနိကာယံ။ ကသ္မာ ပန တေ ပရိသုဒ္ဓသီလာ တတ္ထ ဥပ္ပန္နာတိ? ပုဗ္ဗနိကန္တိယာ။ ပုဗ္ဗေပိ ကိရ နေသံ ဧတဒေဝ ဝသိတဗ္ဗာနံ၊ တသ္မာ နိကန္တိဝသေန တတ္ထ ဥပ္ပန္နာ။ **ဥပဇ္ဈာန**န္တိ ဥပဋ္ဌာနသာလံ။ **ပါရိစရိယ**န္တိ ပရိစရဏဘာဝံ။ ဂိတ-ဝါဒိတေဟိ အမှေ ပရိစရိသာမာတိ အာဂန္ဆန္တိ။

ပဋိစောဒေသီတိ သာရေသိ။ သော ကိရ တေ ဒိသ္ဝာ "ဣမေ ဒေဝပုတ္တာ အတိဝိယ ဝိရောစေန္တိ အတိဝိယ္ဟဝန္တော၊ ကိံ နု ခေါ ကမ္မံ ကတ္ဝာ အာဂတာ"တိ အာဝဇ္ဇန္တော "ဘိက္ခု၊ အဟေသု"န္တိ အဒ္ဒသ။ တတော "ဘိက္ခု၊ ဟောန္တု၊ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော"တိ ဥပဓာရေန္တော "ပရိပူရကာရိနော"တိ အဒ္ဒသ။ "ပရိပူရကာရိနော ဟောန္တု၊ အညော ဂုဏော အတ္ထိ နတ္ထီ"တိ ဥပဓာရေန္တော "ဈာနလာဘိနော"တိ အဒ္ဒသ။ "ဈာနလာဘိနော ဟောန္တု၊ ကုဟိံ ဝါသိကာ"တိ ဥပဓာရေန္တော "မယ္ဟံ ကုလူပကာ"တိ အဒ္ဒသ။ ပရိသုဒ္ဓသီလာ နာမ ဆသု ဒေဝလောကေသု ယတ္ထိစ္ဆကံ၊ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဣမေ ပန ဥပရိဒေဝလောကေ စ နာ နိဗ္ဗတ္တာ။ ဈာနလာဘိနော နာမ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဣမေ စ ဗြဟ္မ-လောကေ နာ နိဗ္ဗတ္တာ။ အဟံ ပန တေသံ ဩဝါဒေ ဋ္ဌတ္ဝာ ဒေဝလောကသာမိ-ကဿ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပလ္လင်္ကေ ပုတ္တော့ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဣမေ ဟိနေ ဂန္ဓဗ္ဗကာယေ နိဗ္ဗတ္တာ။ အဋ္ဌဝေဓပုဂ္ဂလာ နာမေတေ ဝဋ္ဋေတ္ဝာ ဝဋ္ဋေတ္ဝာ ဂါဠံ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာတိ စိန္တေတ္ဝာ **ကုတောမုခါ နာမာ**တိအာဒိဟိ ဝစနေဟိ ပဋိစောဒေသိ။

တတ္ထ **ကုတောမုခါ**တိ ဘဂဝတိ အဘိမုခေ ဓမ္မံ ဒေသေန္တေ တုမှေ ကုတောမုခါ ကိံ အညာဝိဟိတာ ဣတော စိတော စ ဩလောကယမာနာ ဥဒါဟု နိဒ္ဒါယမာနာ။ **ဒုဒ္ဒိဋ္ဌရူပ**န္တိ ဒုဒ္ဒိဋ္ဌသဘာဝံ ဒဋ္ဌုံ အယုတ္တံ။ **သဟဓမ္မိကေ**တိ ဧကဿ သတ္ထု၊ သာသနေ သမာစိဏ္ဏဓမ္မေ ကတပုဉ္ဉေ။ **တေသံ ဘန္တေ**တိ တေသံ ဂေါပကေန ဒေဝပုတ္တေန ဧဝံ ဝတ္ဝာ ပုန "အဟော တုမှေ နိလ္လဇ္ဇာ အဟိရိကာ"တိအာဒိဟိ ဝစနေဟိ ပဋိစောဒိတာနံ ဒ္ဝေ ဒေဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သတိံ ပဋိလဘိံသု။

ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတန္တိ တေ ကိရ စိန္တယိံသု "နဋ္ဌေဟိ နာမ နဋ္ဌန္တေဟိ ဧဃိယန္တေဟိ ဝါဒေန္တေဟိ အာဂန္ဆာ ဒါယော နာမ လဘိတဗ္ဗော အဿ၊ အယံ

ပန အမှာကံ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ ပက္ခိတ္တလောဏံ ဥဒ္ဓနံ ဝိယ တဋ္ဋတဋ္ဋာ-
ယတေဝ၊ ကိံ နု ခေါ ဇာဒ”န္တိ အာဝဇ္ဇန္တာ အတ္တနော သမဏဘာဝံ ပရိသုဒ္ဓ-
သီလတံ ဈာနလာဘိတံ တသေဝ ကုလူပကဘာဝဉ္စ ဒိသွာ “ပရိသုဒ္ဓသီလာ
နုဘာဝ ဆာသု ဒေဝလောကေသု ယထာရုစိတေ ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဈာနလာဘိနော
ဗြဟ္မလောကေ။ မယံ ဥပရိဒေဝလောကေပိ ဗြဟ္မလောကေပိ နိဗ္ဗတ္တိတုံ နာသက္ခိမှ။
အမှာကံ သြဝါဒေ ဌတ္ဝာ အယံ ဇာတ္တိကာ ဥပရိ နိဗ္ဗတ္တာ၊ မယ ဘိက္ခူ။ သမာနာ
ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတ္ဝာ ဟိနေ ဂန္ဓဗ္ဗကာယေ နိဗ္ဗတ္တာ။ တေန နော အယံ
ဧဝံ နိဂ္ဂဏှာတီ”တိ ဥတ္ဝာ တဿ ကထံ သုဏန္တာယေဝ တေသု ဒွေ ဇနာ
ပဌမဈာနသတိံ ပဋိလဘိတ္ဝာ ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ သမ်ိဓရေ သမ္မသန္တာ
အနာဂါမိဖလေယေဝ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ အထ နေသံ သော ပရိတ္တော ကာမာ-
ဝစရတ္တဘာဝေါ ဓာရေတုံ နာသက္ခိ။ တသ္မာ တာဝဒေဝ စဝိတ္ဝာ ဗြဟ္မပုရောဟိ-
တေသု နိဗ္ဗတ္တာ။ သော စ နေသံ ကာယော တတ္ထ ဋ္ဌိတာနံယေဝ နိဗ္ဗတ္တော။
တေန ဝုတ္တံ “တေသံ ဘန္တေ ဂေါပကေန ဒေဝပုတ္တေန ပဋိစောဒိတာနံ ဒွေ
ဒေဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သတိံ ပဋိလဘိံသု ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတ”န္တိ။

တတ္ထ **ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ**တိ တသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဈာနသတိံ ပဋိလဘိံသု။
တတ္ထေဝ ဌတ္ဝာ စုတာ ပန ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတံ ဗြဟ္မပုရောဟိတသရိရံ
ပဋိလဘိံသူတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဧကော ပန ဒေဝေါ**တိ ဧကော
ဒေဝပုတ္တော နိကန္တိံ ဆိန္ဒိတုံ အသက္ကောန္တော ကာမေ အဈ၀သိ၊ တတ္ထေဝ
အာဝါသိကော အဟောသိ။

၃၅၄။ **သံဃဘ္ဂေ ပဋ္ဌာသိ**န္တိ သံဃဘ္ဂေ ဥပဋ္ဌာသိံ။

သုဓမ္မတာယာတိ ဓမ္မသ သုန္ဒရဘာဝေန။ **တိဒိဂုပပန္နော**တိ တိဒိဝေ
တိဒသပုရေ ဥပပန္နော။ **ဂန္ဓဗ္ဗကာယူပဂတေ ဝသီ**နေတိ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ အာဝါ-
သိကော ဟုတ္ဝာ ဥပဂတေ။ **ယေ စ မယံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတာ**တိ ယေ ပုဗ္ဗေ
မနုဿဘူတာ မယံ အန္တေန ပါနေန ဥပဋ္ဌဟိမှာတိ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ယောဇေတ္ဝာ
အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပါဠူပသင်္ကာသာတိ ပါဒေ ဥပသင်္ကမ္ပ ပါဒဓောဝနပါဒမက္ခနာနုပ္ပဒါနေန
ပူဇေတ္ဝာ စေဝ ဝန္ဒိတ္ဝာ စ။ **သကေ နိဝေသနေ**တိ အတ္တနော ဃရေ။ ဣမသ္မာပိ
ပဒသ္မ ဥပဋ္ဌဟိမှာတိ ဣမိနာဝ သမ္ဗန္ဓော။

ပစ္ဆတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ အတ္တနာဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အရိယာန သုဘာသိတာနိ**တိ
တုမှေဟိ ဝုစ္စမာနာနိ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ သုဘာသိတာနိ။

တုမ္ဟေ ပန သေဋ္ဌမုပါသမာနာတိ ဥတ္တမံ ဗုဒ္ဓံ ဘဂဝန္တံ ဥပါသမာနာ အနုတ္တရေ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဝါ[1]။ **ဗြဟ္မစရိယန္တိ** သေဋ္ဌစရိယံ။ **ဘဝတူပပတ္တိတိ** ဘဝန္တောနံ ဥပပတ္တိ။

အဂါရေ ဝသတော မယ္ဟန္တိ ဃရမဇ္ဈေ ဝသန္တသ္သ မယ္ဟံ။

သွဇ္ဇာတိ သော အဇ္ဇ။ **ဂေါတမသာဝကေနာ**တိ ဣဓ ဂေါပကော ဂေါတမသာဝကောတိ ဝုတ္တော။ **သမေစ္စာ**တိ သမာဂန္တ္ဝာ။

ဟန္ဒ ဒိယာယာမ ဗျာယာမာတိ ဟန္ဒ ဥယျမာမ ဗျာယမာမ။ **မာ နော မယံ ပရပေဿာ အဟုမ္ဟာ**တိ **နော**တိ နိပါတမတ္တံ၊ မာ မယံ ပရဿ ပေသနကာရကာဝ အဟုမ္ဟာတိ အတ္ထော။ **ဂေါတမသာသနာနီ**တိ ဣဓ ပကတိယာ ပဋိဝိဒ္ဓံ ပဌမဇ္ဈာနမေဝ ဂေါတမသာသနာနီတိ ဝုတ္တံ၊ တံ အနုဿရံ အနုဿရိတ္ဝာတိ အတ္ထော။

စိတ္တာနိ ဝိရာဇယိတ္ဝာတိ ပဉ္စကာမဂုဏိကစိတ္တာနိ ဝိရာဇယိတ္ဝာ။ **ကာမေသု အာဒီနဝန္တိ** ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ပဌမဇ္ဈာနေန ကာမေသု အာဒီနဝံ အဒ္ဒသံသု၊ သမုစ္ဆေဒဝသေန တတိယမဂ္ဂေန။ **ကာမသံယောဇနမန္ဒနာနီ**တိ ကာမ-သညောဇနာနိ စ ကာမဗန္ဓနာနိ စ။ **ပါဝိမယော ဂါနီ**တိ ပါဝိမတော မာရဿ ယောဂဘူတာနိ၊ ဗန္ဓနဘူတာနိတိ အတ္ထော။ **ဒုရစ္စယာနီ**တိ ဒုရတိက္ကမာနိ။ **သဋ္ဌန္ဒာ ဒေဝါ သပဇာပတိကာ**တိ ဋ္ဌန်ံ ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ ဥပဝိဋ္ဌာ သဋ္ဌန္ဒာ ပဇာပတိံ ဒေဝရာဇာနံ ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ ဥပဝိဋ္ဌာ သပဇာပတိကာ။ **သဘာယုပဝိဋ္ဌာ**တိ သဘာယံ ဥပဝိဋ္ဌာ၊ နိသိန္နာတိ အတ္ထော။

ဝိရာတိ သူရာ။ **ဝိရာဂါ**တိ ဝိတရာဂါ။ **ဝိရဇံ ကရောန္တာ**တိ ဝိရဇံ အနာဂါမိမဂ္ဂံ ကရောန္တာ ဥပ္ပါဒေန္တာ။ **နာဂေါဝ သန္ဒာနိ ဂဏာနီ**တိ[2] ကာမသညောဇန-ဗန္ဓနာနိ ဆေတ္ဝာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အတိက္ကမိံသု။ **သံဝေဂဇာတသာ**တိ ဇာတသံဝေဂဿ သက္ကဿ။

ကာမာဘိဘူတိ ဒုဝိဓာနမ္ပိ ကာမာနံ အဘိဘူ။ **သတိယာ ဝိဟီနာ**တိ **ဗျာ**နသတိဝိရဟိတာ။

တိဏ္ဏံ တေသန္တိ တေသု တီသု ဇနေသု။ **အာဝသိနေဋ္ဌ ကောတိ** တဋ္ဌ ဟိနေ ကာယေ ကောယေဝ အာဝါသိကော ဇာတော။ **သမ္ဗောဓိပထာ-နုသာရိနောတိ** အနာဂါမိမဂ္ဂါနုသာရိနော။ **ဒေဝေါ ဟိဒ္ဒေန္တိ**တိ ဒွေ

၁-ဗုဒ္ဓေ သာသနေ ဝါ (?) ၂-သန္ဒာနဂဏာနီတိ (သီ) သန္ဓာနိ ဂဏာနီတိ (သျာ)

ဒေဝလောကေ ဟိဋ္ဌေန္တာ အဓောကရောန္တာ ဥပစာရပ္ပနာသမာဓိဟိ သမာဟိ-တတ္တာ အတ္တနော ပါဒပံသုံ ဒေဝတာနံ မတ္ထကေ သြကိရန္တာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဂတာတိ။

တောဒိသိ ဓမ္မပ္ပကာသနေတ္ထာတိ ဣတ္ထေ သာသနေ ဝေရ္ဖပါ ဓမ္မပ္ပကာသနာ၊ ယာယ ဘာဝကာ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတာ ဟောန္တိ။ **နံ တတ္ထ ကိံ ကန်တိ ကောစိ သာဝကော**တိ ကိံ တတ္ထ တေသု သာဝကေသု ကောစိ ကေသာဝကောပိ ဗုဒ္ဓါဒိသု ဝါ စာတုဒ္ဒိသဘာဝေ ဝါ နံ ကန်တိ "သမ္ဗဒိသာသု အသင်္ခမာနော အဂယှမာနော ဝိဟရတိ"တိ။ ဗုဒ္ဓါနိ ဘဂဝတော ဝတ္ထုံ ဘဏန္တော "နံတိတ္ထြသြံ ဝိစိကိစ္ဆံ ဆိန္ဒံ၊ ဗုဒ္ဓံ နမဿမာန ဇိနံ ဇနိန္ဒ"န္တိ အာဟ။ တတ္ထ **ဝိစိကိစ္ဆံ ဆိန္ဒ**န္တိ ဆိန္နဝိစိကိစ္ဆံ။ **ဇနိန္ဒ**န္တိ သမ္ဗလောကုတ္တမံ။

ယံ တေ ဓမ္မန္တိ ယံ တဝ ဓမ္မံ။ **အဇ္ဈဂံသု တေ**တိ တေ ဒေဝပုတ္တာ အဓိဂတာ။ **ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတ**န္တိ အမှာကံ ပဿန္တာနညေဝ ဗြဟ္မ-ပုရောဟိတသရိရံ။ ဗုဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယံ တဝ ဓမ္မံ ဇာနိတ္ဝာ တေသံ တိတ္ထံ ဇနာနံ တေ ဒွေ ဝိသေသဂ္ဂါ အမှာကံ ပဿန္တာနံယေဝ ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတံ အဓိဂန္တွာ မဂ္ဂဖလဝိသေသံ အဇ္ဈဂံသု၊ မယမ္ပိ တသ္မ ဓမ္မသ္မ ပတ္တိယာ အာဂတမှာသိ မာရိသာတိ။ **အာဂတမှသ္မေ**တိ သမ္ဗတ္တမှ။ **ကတာဝကာသာ ဘဂဝတာ၊ ပဉ်ံ ပုစ္ဆေမု မာရိသာ**တိ သစေ နော ဘဂဝါ သြကာသံ ကရောတိ၊ အထ ဘဂဝတာ ကတာဝကာသာ ဟုတ္ဝာ ပဉ်ံ မာရိသ ပုစ္ဆေယျာမာတိ အတ္ထော။

မဃမာဏဝဝတ္ထု

၃၅၅။ **ဒီဃရတ္တံ ဝိသုဒ္ဓေါ ဓေါ အယံ ယက္ခော**တိ စိရကာလတော ပဘုတိ ဝိသုဒ္ဓေါ။ ကီဝစိရကာလတော ? အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ မဂဓရဋ္ဌေ မစ်လဂါမကေ မဃမာဏဝကာလတော ပဋ္ဌာယ။ တဒါ ကိရေသ ကေဒိဝသံ ကာလသ္မေဝ ဝုဋ္ဌာယ ဂါမမဇ္ဈေ မနုဿာနံ ဂါမကမ္မကရဏဋ္ဌာနံ ဂန္ဒ္ဓာ အတ္တနော ဋ္ဌတဋ္ဌာနံ ပါဒန္တေနေဝ ပံသုကစဝရံ အပနေတ္ဝာ ရမဏီယမကာသိ၊ အညော အာဂန္ဒ္ဓာ တတ္ထ အဋ္ဌာသိ။ သော တာဝတကေနေဝ သတိံ ပဋိလဘိတ္ဝာ မဇ္ဈေ ဂါမဿ ခလမဏ္ဍလမတ္တံ ဋ္ဌာနံ သောဓေတ္ဝာ ဝါလုကံ သြကိရိတ္ဝာ ဒါရူနိ အာဟရိတ္ဝာ သီတကာလေ အဂ္ဂိံ ကရောတိ၊ ဒဟရာ စ မဟလ္လကာ စ အာဂန္ဒ္ဓာ တတ္ထ နိသီဒန္တိ။

အထဿ ကေဒိဝသံ တေဒဟောသိ "မယံ နဂရံ ဂန္တွာ ရာဇရာဇမဟာ-မတ္တာဒယော ပဿာမ၊ ဣမေသုပိ စန္ဒိမသူရိယေသု 'စန္ဒော နာမ ဒေဝပုတ္တော, သူရိယော နာမ ဒေဝပုတ္တော'တိ ဝဒန္တိ၊ ကိံ နု ခေါ ကတ္ဝာ တေ တော သမ္ပတ္တိယော အဓိဂတာ"တိ။ တတော "နာညံ ကိဉ္စိ၊ ပုညကမ္မမေဝ ကတ္ဝာ"တိ စိန္တေတွာ "မယာပိ ဧဝံဝိဓသမ္ပတ္တိဒါယကံ ပုညကမ္မမေဝ ကတ္တုံ"န္တိ စိန္တေသိ။

သော ကာလသေဝ ဝုဋ္ဌာယ ယာဂုံ ပိဝိတွာ ဝါသိဖရသုကုဒါလ-မုသလဟတ္ထော စဘုမဟာပထံ ဂန္ဒွာ မုသလေန ပါသာဏေ ဥစ္ဆာလေတွာ ပဝဋ္ဋေတိ၊ ယာနာနံ အက္ခပဋိဃာတရက္ခေ ဟရတိ၊ ဝိသမံ သမံ ကရောတိ၊ စတုမဟာပထေ သာလံ ကရောတိ၊ ပေါက္ခရဏိံ ခဏတိ၊ သေတုံ ဗန္ဓတိ၊ ဧဝံ ဒိဝသံ ကမ္မံ ကတ္ဝာ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ ဃရံ ဧတိ။ တံ အညော ပုစ္ဆိ "ဘော မဃ တွံ ပါတောဝ နိက္ခမိတ္ဝာ သာယံ အရညတော ဧသိ၊ ကိံ ကမ္မံ ကရော-သိ"တိ။ ပုညကမ္မံ ကရောမိ၊ သဂ္ဂါမိမဂ္ဂံ သောဓေမီတိ။ ကိမိဒံ ဘော ပုညံ နာမာတိ။ တွံ နု ဇာနာသိတိ။ အာမ နု ဇာနာမီတိ။ နဂရံ ဂတကာလေ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ တေ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယောတိ။ အာမ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာတိ။ ပုညကမ္မံ ကတ္ဝာ တေဟိ တံ ဌာနံ လဒ္ဓံ၊ အဟမ္ပိ ဧဝံဝိဓသမ္ပတ္တိဒါယကံ ကမ္မံ ကရောမိ။ "စန္ဒော နာမ ဒေဝပုတ္တော, သူရိယော နာမ ဒေဝပုတ္တော"တိ သုတပုဗ္ဗံ တယာတိ။ အာမ သုတပုဗ္ဗန္တိ။ တေသေ သဂ္ဂသေ ဂမနမဂ္ဂံ အဟံ သောဓေမီတိ။ ဣဒံ ပန ပုညကမ္မံ ကိံ တဝေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ အညသေ နု ဝဋ္ဋတီတိ။ နု ကသေစေတံ ဝါရိတန္တိ။ ယဒိ ဧဝံ သွေ အရညံ ဂမနကာလေ မယ္ဟမ္ပိ သဒ္ဒိံ ဒေဟီတိ။ ပုနဒိဝသေ တံ ဂဟေတွာ ဂတော၊ ဧဝံ တသ္မိံ ဂါမေ တေတ္တိံသ မနုဿာ တရုဏဝယာ သဗ္ဗေ တသေဝ အနုဝတ္တကာ အဟေသုံ။ တေ ကေဉ္စိ နွာ ဟုတ္ဝာ ပုညကမ္မာနိ ကရောန္တာ ဝိစရန္တိ။ ယံ ဒိသံ ဂစ္ဆန္တိ, မဂ္ဂံ သမံ ကရောန္တာ ကေဒိဝသေနေဝ ကရောန္တိ၊ ပေါက္ခရဏိံ ခဏန္တာ, သာလံ ကရောန္တာ, သေတုံ ဗန္ဓန္တာ ကေ-ဒိဝသေနေဝ နိဋ္ဌာပေန္တိ။

အထ နေသံ ဂါမဘောဇကော စိန္တေသိ "အဟံ ပုဗ္ဗေ ဧတေသု သုခံ ဝိဝန္တေသု ပါဏဃာတာဒီနိ ကရောန္တေသု စ ကဟာပဏာဒိဝသေန စေဝ ဒဏ္ဍဗလိဝသေန စ ဓနံ လဘာမိ၊ ဣဒါနိ ဧတေသံ ပုညကရဏကာလတော ပဋ္ဌာယ ဣဿေကော အာယော နတ္ထိ၊ ဟန္ဒ နေ ရာဇကုလေ ပရိဘိန္ဒာမိ"တိ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ စောရေ မဟာရာဇ ပဿာမီတိ။ ကုဟိံ တာတာတိ။ မယ္ဟံ ဂါမေတိ။ ကိံ စောရာ နာမ တာတာတိ။ ရာဇာပရာဓိကာ ဒေဝါတိ။ ကိံ ဇာတိကာတိ။ ဂဟပတိဇာတိကာ ဒေဝါတိ။ ဂဟပတိကာ ကိံ ကရိဿန္တိ၊

တယာ ဇာနမာနေန ကသ္မာ မယ့် နု ကထိတန္တိ။ ဘယေန မဟာရာဇ နု ကထေမိ၊ ဣဒါနိ မာ မယ့် ဒေါသံ ကရေယျာထာတိ။ အထ ရာဇာ "အယံ မယ့် မဟာရဝံ ရဝတိ"တိ သဒ္ဒဟိတွာ "တေန ဟိ ဂစ္ဆ, တွမေဝ နေ အာနေ-ဟိ"တိ ဗလံ ဒတွာ ပေသေသိ။ သော ဂန္တွာ ဒိဝသံ အရညေ ကမ်ံ ကတွာ သာယမာသံ ဘုဉ်္ဇိတွာ ဂါမမဇ္ဈေ နိသိဒိတွာ "သ္မေ ကိံ ကမ်ံ ကရိဿာမ၊ ကိံ မဂ္ဂံ သမံ ကရောမ၊ ပေါက္ခရဏိံ ခဏာမ၊ သေတုံ ဗန္ဓာမာ"တိ မန္တယမာနေ-ယေဝ တေ ပရိဝါရေတွာ "မာ ဖန္ဒိတ္ထ၊ ရညော အာဏာ"တိ ဗန္ဓိတွာ ပါယာသိ။ အထ ခေါ နေသံ ဇ္ဈတ္တိယော "သာမိကာ ကိရ ဝေါ 'ရာဇာပရာဓိကာ စောရာ'တိ ဗန္ဓိတွာ နိယျန္တိ"တိ သုတွာ "အတိစိရေန ကုဋ္ဌာ ဧတေ 'ပုညကမ်ံ ကရောမာ'တိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ အရညေဝ အန္တန္တိ၊ သဗ္ဗကမ္မန္တာ ပရိဟီနာ၊ ဂေဟေ နု ကိဉ္စိ ဝတ္ထုတိ၊ သုဉ္ဉာ ဗန္ဓါ သုဉ္ဉာ ဂဟိတာ"တိ ဝဒိံသု။

ဂါမဘောဇကောပိ တေ နေတွာ ရညော ဒသ္သေသိ။ရာဇာ အနုပ-ပရိက္ခိတွာယေဝ "ဟတ္ထိနာ မဒ္ဒါပေထာ"တိ အာဟ။ တေသု နိယမာနေသု မဃော ဇ္ဈတရေ အာဟ "ဘော သက္ခိဿထ မမ ဝစနံ ကာတု"န္တိ။ တဝ ဝစနံ ကရောန္တာယေဝမ္ပ ဇ္ဈမံ ဘယံ ပတ္တာ၊ ဧဝံ သန္တေပိ တဝ ဝစနံ ကရောမ၊ ဘဏာ ဘော, ကိံ ကရောမာတိ။ ထ္ထေ ာ ဘော ဝဋ္ဋေ စရန္တာနံ နာမ နိဗ္ဗိဒံ ဧတံ၊ ကိံ ပန တုမ္ဟေ စောရာတိ။ နု စောရမ္ဟာတိ။ ဇ္ဈမဿ လောကဿ သစ္စကိရိယာ နာမ အဝဿယော၊ တသ္မာ သဗ္ဗေပိ "ယဒိ အမှေ စောရာ, ဟတ္ထိ မဒ္ဒတု၊ အထ နု စောရာ, မာ မဒ္ဒတူ"တိ သစ္စကိရိယံ ကရောထာတိ။ တေ တထာ အကံသု။ ဟတ္ထိ ဥပဂန္တွာမ္ပိ နု သက္ကောတိ၊ ဝိရဝန္တော ပလာယတိ၊ ဟတ္ထိံ တုတ္တတော-မရက်ံသေဟိ ကောဋ္ဌေန္တာပိ ဥပနေတုံ နု သက္ကောန္တိ။ "ဟတ္ထိံ ဥပနေတုံ နု သက္ကောမာ"တိ ရညော အာရောစေသုံ။ တေန ဟိ ဥပရိ ကဋ္ဌေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ မဒ္ဒါပေထာတိ။ ဥပရိ ကဋ္ဌေ ဒိန္နေ ဒိဂုဏရဝံ ဝိရဝန္တော ပလာယတိ။

ရာဇာ သုတွာ ပေသုညကာရကံ ပက္ကောသာပေတွာ အာဟ "တာတ ဟတ္ထိ မဒ္ဒိတုံ နု ဇ္ဈတိ"တိ။ အာမ ဒေဝ ဇေဋ္ဌကမာဏဝေါ မန္တံ ဇာနာတိ၊ မန္တသေဝ အယမာနုဘာဝေါတိ။ ရာဇာ တံ ပက္ကောသာပေတွာ "မန္တော ကိရ တေ အတ္ထီ"တိ ပုစ္ဆိ။ နတ္ထိ ဒေဝ မယ့် မန္တော၊ သစ္စကိရိယံ ပန မယံ ကရိမ္ဟ "ယဒိ အမှေ ရညော စောရာ, မဒ္ဒတု၊ အထ နု စောရာ, မာ မဒ္ဒတူ"တိ၊ သစ္စ-ကိရိယာယ နော သေ အာနုဘာဝေါတိ။ ကိံ ပန တာတ တုမ္ဟေ ကမ်ံ ကရောထာတိ။ အမှေ ဒေဝ မဂ္ဂံ သမံ ကရောမ၊ စတုမဟာပထေ သာလံ

ကရောမ၊ ပေါက္ခရဏိံ ခဏာမ၊ သေတုံ ဗန္ဓာမ၊ ဒေဝရူပါနိ ပုညကမ္မာနိ ကရောန္တာ ဝိစရိမ္ဟာတိ။

အယံ တုမ္ဟေ ကိမတ္ထံ ဝိသုဏောသိတိ။ အမ္ဟာကံ ပမတ္တကာလေ ဇုဒ္ဓိဒ္ဓိဒ္ဓု လဘတိ၊ အပ္ပမတ္တကာလေ တံ နတ္ထိ၊ ဇေတေန ကာရဏောနာတိ။ တာတ အယံ ဟတ္ထိ နာမ တိရစ္ဆာနော၊ သောပိ တုမ္ဟာကံ ဂုဏေ ဇာနာတိ။ အဟံ မနုဿော ဟုတ္ဝာပိ နာ ဇာနာမိ၊ တုမ္ဟာကံ ဝသနဂါမံ တုမ္ဟာကံယေဝ ပုန အဟရဏ်ိယံ ကတ္ဝာ ဒေမိ၊ အယမ္ပိ ဟတ္ထိ တုမ္ဟာကံယေဝ ဟောတု၊ ပေသုညကာရကောပိ တုမ္ဟာကံယေဝ ဒါသော ဟောတု။ ဇုတော ပဋ္ဌာယ မယ္ဟမ္ပိ ပုညကမ္မံ ကရောထာတိ ဓနံ ဒတ္ဝာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တေ ဓနံ ဂဟေတ္ဝာ ဝါရေန ဝါရေန ဟတ္ထိံ အာရုယ္ဟ ဂစ္ဆန္တာ မန္တယန္တိ “ဘော ပုညကမ္မံ နာမ အနာဂတဘဝတ္ထာယ ကရိယတိ၊ အမ္ဟာကံ ပန အန္ဓောဉဒကေ ပုပ္ဖိတံ နီလုပ္ပလံ ဝိယ ဇုမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဝိပါကံ ဒေတိ။ ဇုဒါနိ အတိရေကံ ပုညံ ကရိဿာမာ”တိ၊ ကိံ ကရောမာတိ။ စတုမဟာပထေ ထာဝရံ ကတ္ဝာ မဟာဇနဿ ဝိဿမနသာလံ ကရောမ၊ ဇုတ္ထိဟိ ပန သဒ္ဓိံ အပတ္တိကံ ကတ္ဝာ ကရိဿာမ၊ အမ္ဟေသု ဟိ “စောရာ”တိ ဂဟေတ္ဝာ နိယမာနေသု ဇုတ္ထိနံ ကောပိ စိန္တာမတ္တကမ္ပိ အကတ္ဝာ “သုဗ္ဓါ သုဂတိဂာ”တိ ဥဋ္ဌဟိံသု၊ တသ္မာ တာသံ ပတ္တိံ နာ ဒဿာမာတိ။ တေ အတ္တနော ဂေဟာနိ ဂန္ဒ္ဝာ ဟတ္ထိနော တေတ္တိံသပိ လ္ဟံ ဒေန္တိ၊ တေတ္တိံသ တိဏမုဋ္ဌိယော အာဟရန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ ဟတ္ထိဿ ကုစ္ဆိပူရံ ဇာတံ။ တေ အရညံ ပဝိသိတ္ဝာ ရုက္ခေ ဆိန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နံ ဆိန္နံ ဟတ္ထိ ကမ္ဗိတ္ဝာ သကဋပထေ ဌပေသိ၊ တေ ရုက္ခေ တစ္ဆေတ္ဝာ သာလာယ ကမ္မံ အာရဘိံသု။

မဃဿ ဂေဟေ သုဇာတာ, သုဓမ္မာ, စိတ္တာ, နန္ဒာတိ[1] စတသော ဘရိယာယော အဟေသုံ။ သုဓမ္မာ ဝမ္ဟကိံ ပုစ္ဆတိ “တာတ ဇုမေ သဟာယာ ကာလဿေဝ ဂန္ဒ္ဝာ သာယံ ဧန္တိ၊ ကိံ ကမ္မံ ကရောန္တိ”တိ။ သာလံ ကရောန္တိ အမ္ဟာတိ။ တာတ မယ္ဟမ္ပိ သာလာယ ပတ္တိံ ကတ္ဝာ ဒေဟိတိ။ “ဇုတ္ထိဟိ အပတ္တိကံ ကရောမာ”တိ ဇေတေ ဝဒန္တိတိ။ သာ ဝမ္ဟကိဿ အဋ္ဌ ကဟာပဏေ ဒတ္ဝာ “တာတ ယေန ကေနစိ ဥပါယေန မယ္ဟံ ပတ္တိကံ ကရောဟီ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု အမ္မာ”တိ ဝတ္ဝာ ပုရေတရံ ဝါသိဖရသုံ ဂဟေတ္ဝာ ဂါမမဇ္ဈေ ဌတ္ဝာ “ကိံ ဘော အဇ္ဇ ဇုမသ္မိမ္ပိ ကာလေ နာ နိက္ခမထာ”တိ ဥစ္စာသဒ္ဒံ ကတ္ဝာ “သဗ္ဗေ မဂ္ဂံ အာရုဇ္ဈာ”တိ ဥတ္ဝာ “ဂစ္ဆထ တာဝ တုမ္ဟေ၊ မယံ ပပဉ္စော အတ္ထိ”တိ

၁-သုစိတ္တာ သုနန္ဒာတိ (သျာ၊က)

တေ ပုရတော ကတ္တာ အညံ မဂ္ဂံ အာရုယှ ကဏ္ဍကိကုပဂံ ရုက္ခံ ဆိန္နိတ္တာ တန္ဆေတ္တာ မဋ္ဌံ ကတ္တာ အာဟရိတ္တာ သုဓမ္မာယ ဂေဟေ ဌပေသိ "မယာ ဒေဟိတိ ဝုတ္တဒိဝသေ နိဟရိတ္တာ ဒဒေယျာသီ"တိ။

အထ နိဋ္ဌိတေ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရကမ္မေ ဘူမိကမ္မတော ပဋ္ဌာယ စယဗန္ဓန-ထမ္ဘုဿာပန သဃ်ာဋ္ဌယောဇန ကဏ္ဍကမဏ္ဍပဗန္ဓနေသု ကတေသု သော ဝဓုကိ ကဏ္ဍကမဏ္ဍေ နိသိဒိတ္တာ စတူဟိ ဒိသာဟိ ဂေါပါနသိယော ဥက္ခိပိတ္တာ "ဘော ကေံ ပမုဋ္ဌံ အတ္ထီ"တိ အာဟ။ ကိံ ဘော ပမုဋ္ဌံ၊ သဗ္ဗမေဝ တုံ ပမုဿသိတိ။ ဇုမာ ဘော ဂေါပါနသိယော ကတ္ထ ပတိဋ္ဌဟိဿန္တိ။ ကဏ္ဍကာ နာမ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိတိ။ ကုဟိံ ဘော ဇုဒါနိ သက္ကာ လဒ္ဓုန္တိ။ ကုလာနံ ဂေဟေ သက္ကာ လဒ္ဓုန္တိ။ အာဟိဏ္ဍန္တာ ပုစ္ဆထာတိ။ တေ အန္တောဂါမံ ပဝိသိတ္တာ ပုစ္ဆိတ္တာ သုဓမ္မာယ ဃရဒ္ဒါရေ "ဇုမသ္မိံ ဃရေ ကဏ္ဍကာ အတ္ထီ"တိ အာဟံသု။ သာ "အတ္ထီ"တိ အာဟ။.ဟန္ဒ မူလံ ဂဏှာဟိတိ။ မူလံ နု ဂဏှာမိ၊ သစေ မမ ပတ္တိံ ကရောထ, ဒဿာမိတိ။ ထေ ဘော မာတုဂါမဿ ပတ္တိံ နု ကရောမ၊ အရညံ ဂန္ဒွာ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိဿာမာတိ နိက္ခမိံသု။

တတော ဝဓုကိ "ကိံ နု လဒ္ဓါ တာတ ကဏ္ဍကာ"တိ ပုစ္ဆိ။ တေ တမတ္ထံ အာရောစယိံသု။ ဝဓုကိ ကဏ္ဍကမဏ္ဍေ နိသိန္နောဝ အာကာသံ ဥလ္လောကေတ္တာ "ဘော အဇ္ဇ နက္ခတ္တံ သုန္ဒရံ၊ ဇုဒံ အညံ သံဝစ္ဆရံ အတိက္ကမိတ္တာ သက္ကာ လဒ္ဓုံ၊ တုမှေဟိ စ ဒုက္ခေန အာဘတာ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာ၊ တေ သကလသံဝစ္ဆရေန ဇုမသ္မိံ-ယေဝ ဌာနေ ပူတိကာ ဘဝိဿန္တိ။ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တကာလေ တဿာပိ ဧကသ္မိံ ကောဏေ သာလာ ဟောတု၊ အာဟရထ နု"န္တိ အာဟ။ သာပိ ယာဝ တေ နု ပုန အာဂစ္ဆန္တိ၊ တာဝ ကဏ္ဍကာယ ဟေဋ္ဌိမတလေ "အယံ သာလာ **သုဓမ္မာ** နာမာ"တိ အက္ခရာနိ ဆိန္ဒာပေတ္တာ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေတ္တာ ဌပေသိ။ ကမ္မိကာ အာဂန္ဒွာ "အာဟရ ရေ ကဏ္ဍကံ၊ ယံ ဟောတု ဝါ တံ ဟောတု၊ တုယ္ဟမ္ပိ ပတ္တိံ ကရိဿာမာ"တိ အာဟံသု။ သာ နိဟရိတ္တာ "တာတာ ယာဝ အဇ္ဇ ဝါ သောဋ္ဌသ ဝါ ဂေါပါနသိယော နု အာရောဟန္တိ၊ တာဝ ဇုမံ ဝတ္ထံ မာ နိဗ္ဗေဌယိတ္ထာ"တိ ဝတ္တာ အဒါသိ။ တေ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္တာ ဂဟေတ္တာ ဂေါပါနသိယော အာရောပေတ္တာဝ ဝတ္ထံ နိဗ္ဗေဌေသုံ။

ကော မဟာဂါမိကမနုဿော ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေန္တော အက္ခရာနိ ဒိသွာ "ကိံ ဘော ဇုဒ"န္တိ အက္ခရညုံ မနုဿံ ပက္ကောသာပေတ္တာ ဒဿေသိ။ သော

၁-ယံ ဟောတိ (?)

"သုဓမ္မာ နာမ အယံ သာလာ"တိ အာဟ။ "ဟရထ ဘော, မယံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သာလံ ကတ္ဝာ နာမမတ္တမ္ပိ နု လဘာမ၊ သော ရတနမတ္တေန ကဏ္ဍိကရုက္ခေန သာလံ အတ္တနော နာမေန ကာရေတီ"တိ ဝိရဝန္တိ။ ဝမုကီ တေသံ ဝိရဝန္တာနံယေဝ ဂေါပါနသိယော ပဝေသေတ္ဝာ အာဏိံ ဒတ္ဝာ သာလာကမ်ံ နိဋ္ဌာပေသိ။

သာလံ တိဓာ ဝိဘဇိံသု၊ ကေသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ ဣသရာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ အကံသု၊ ကေသ္မိံ ဒုဂ္ဂတာနံ၊ ကေသ္မိံ ဂိလာနာနံ။ တေတ္တိံသ ဇနာ တေတ္တိံသ ဖလကာနိ ပညပေတ္ဝာ ဟတ္ထိသ သညံ အဒံသု "အာဂန္တုကော အာဂန္တုာယသ အတ္ထတေ ဖလကေ နိသီဒတိ၊ တံ ဂဟေတ္ဝာ ဖလကသာမိကသ္သဝ ဂေဟေ ပတိဋ္ဌပေဟိ။ တသ္မ ပါဒပရိကမ္မပိဋ္ဌိပရိကမ္မခါဒနီယဘောဇနီယသယနာနိ သဗ္ဗာနိ ဖလကသာမိကသ္သဝ ဘာရော ဘဝိသ္သတီ"တိ။ ဟတ္ထိ အာဂတာဂတံ ဂဟေတ္ဝာ ဖလကသာမိကသ္သ ဂေဟံ နေတိ၊ သော တသ္မ တံ ဒိဝသံ ကတ္တဗ္ဗံ ကရောတိ။

မဃမာဏဝေါ သာလတော အဝိဒူရေ ဌာနေ ကောဝိဋာရရုက္ခံ ရောပါပေသိ၊ မူလေ စသ္မ ံ ပါသာဏဖလကံ အတ္ထရိ။ **နန္ဒာ** နာမ်သ္မ ဘရိယာ အဝိဒူရေ ပေါက္ခရဏိံ ခဏာပေသိ၊ **စိတ္တာ** မာလာဝစ္ဆေ ရောပါပေသိ၊ သဗ္ဗဇေဋ္ဌိကာ ပန အာဒါသံ ဂဟေတ္ဝာ အတ္တဘာဝံ မဏ္ဍယမာနာဝ ဝိစရတိ။ မဃော တံ အာဟ "ဘဒ္ဒေ သုဓမ္မာ သာလာယ ပတ္တိကာ ဇာတာ၊ နန္ဒာ ပေါက္ခရဏိံ ခဏာပေသိ၊ စိတ္တာ မာလာဝစ္ဆေ ရောပါပေသိ။ တဝ ပန ပုညကမ်ံ နာမ နတ္ထိ၊ ကေ ပုညံ ကရောဟိ ဘဒ္ဒေ"တိ။ သာ "တုံ ကသ္မ ကာရဏာ ကရောသိ၊ နနု တယာ ကတံ မယ္ဟမေဝါ"တိ ဝတ္ဝာ အတ္တဘာဝမဏ္ဍနမေဝ အနုယုဉ္ဇတိ။

မဃော ယာဝတာယုကံ ဋ္ဌတ္ဝာ တတော စဝိတ္ဝာ တာဝတိံသဘဝနေ သက္ကော ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တေပိ တေတ္တိံသ ဂါမိကမနုဿာ ကာလံ ကတ္ဝာ တေတ္တိံသ ဒေဝပုတ္တာ ဟုတ္ဝာ တသ္မေဝ သန္တိကေ နိဗ္ဗတ္တာ။ သက္ကသ္မ ဝေဇယန္တော နာမ ပါသာဒေါ သတ္တ ယောဇနသတာနိ ဥဂ္ဂစ္ဆိ၊ ဓဇော တိဏ္ဟံ ယောဇနသတာနိ ဥဂ္ဂစ္ဆိ၊ ကောဝိဋာရရုက္ခသ္မ နိသန္နေန သမန္တာ တိယောဇနသတပရိမဏ္ဍလော ပဉ္စဒသယောဇနပရိဏာဟက္ခန္ဓော ပါရိစ္ဆတ္တကော နိဗ္ဗတ္တိ၊

၁-အာရောပေတ္ဝာ (က)

ပါသာဏဖလကဿ နိဿန္ဒေန ပါရိဆ္ဆတ္တကမူလေ သဋ္ဌယော၎နိကာ ပက္ကု-
ကမ္မလသိလာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သုဓမ္မာယ ကက္ကိကရုက္ခဿ နိဿန္ဒေန တိယော၎န-
သတိကာ သုဓမ္မာ ဒေဝသဘာ နိဗ္ဗတ္တိ။ နန္ဒာယ ပေါက္ခရဏိယာ နိဿန္ဒေန
ပညာသယော၎နာ နန္ဒာ နာမ ပေါက္ခရဏီ နိဗ္ဗတ္တိ။ စိတ္တာယ မာလာဝစ္ဆ-
ဝတ္ထုနိဿန္ဒေန သဋ္ဌယော၎နိကံ စိတ္တလတာဝနံ နာမ ဥယျာနံ နိဗ္ဗတ္တိ။

သက္ကော ဒေဝရာ၎ာ သုဓမ္မာယ ဒေဝသဘာယ ယော၎နိကေ သုဝဏ္ဏ-
ပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော တိယော၎နိကေ သေတစ္ဆတ္တေ မာရိယမာနေ တေဟိ
ဒေဝပုတ္တေဟိ တာဟိ ဒေဝကညာဟိ အမုတိယာဟိ နာဋကကော၎ီဟိ ဒ္ဒိသု
ဒေဝလောကေသု ဒေဝတာဟိ စ ပရိဝါရိတော မဟာသမ္ဗတ္တိံ ဩလောကေန္တော
တာ တိဿော ဇာတ္ထိယော ဒိသွာ “ဇာမာ တာဝ ပညာယန္တိ၊ သ၎ာတာ ကုဟိ” န္တိ
ဩလောကေန္တော “အယံ မမ ဝစနံ အကတ္ဝာ ဂိရိကန္ဒရာယ ဗကသကုဏိကာ
ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ ဒိသွာ ဒေဝလောကတော ဩတရိတ္ဝာ တဿာ သန္တိကံ
ဂတော။ သာ ဒိသွာဝ သဉ္ဇာနိတ္ဝာ အဓောမုခါ ဇာတာ။ “ဗာလေ ဇာဒါနိ ကိံ
သိသံ နု ဥက္ခိပသိ၊ တုံ မမ ဝစနံ အကတ္ဝာ အတ္တာဘာဝမေဝ မဇ္ဈယမာနာ
ဝိတိနာမေသိ။ သုဓမ္မာယ စ နန္ဒာယ စ စိတ္တာယ စ မဟာသမ္ဗတ္တိ နိဗ္ဗတ္တာ၊
ဖေဟိ အမှာကံ သမ္ဗတ္တိံ ပဿာ”တိ ဒေဝလောကံ နေတ္ဝာ နန္ဒာယ ပေါက္ခရဏိယာ
ပက္ခိပိတ္ဝာ ပလ္လင်္ကေ နိသိဒိ။

နာဋကိတ္ထိယော “ကုဟိံ ဂတတ္ထ မဟာရာ၎ာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော
အနာရောစေတုကာမော၀ိ တာဟိ နိပ္ပိဋ္ဌယမာနော “သ၎ာတာယ သန္တိ-
က”န္တိ အာဟ။ ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တာ မဟာရာ၎ာတိ။ ကန္ဒရပါဒေတိ။ ဇာဒါနိ
ကုဟိန္တိ။ နန္ဒာပေါက္ခရဏိယံ မေ ဝိဿဇ္ဇာတိ။ ဧထ ဘော အမှာကံ အယျ
ပဿာမာတိ သမ္ဗာ တတ္ထ အဂမံသု။ သာ ပုဗ္ဗေ သမ္ဗဇေဋ္ဌကာ ဟုတ္ဝာ တာ
အဝမညိတ္ထ၊ ဇာဒါနိ တာ၀ိ တံ ဒိသွာ “ပဿထ ဘော အမှာကံ အယျာယ မုခံ
ကက္ကဋကဝိဇ္ဇုနသ္ဒိသဒိသ”န္တိအာဒီနိ ဝဒန္တိယော ကေဋ္ဌံ အကံသု။ သာ
အတိဝိယ အဇ္ဈာယမာနာ သက္ကံ ဒေဝရာ၎ာနံ အာဟ “မဟာရာ၎ ဇာမာနိ
သုဝဏ္ဏရ၎ာတမဏိဝိမာနာနိ ဝါ နန္ဒာပေါက္ခရဏိ ဝါ မယံ ကိံ ကရိဿတိ၊
၎ာတိဘူမိယေဝ မဟာရာ၎ သတ္တာနံ သုခါ၊ မံ တတ္ထေဝ ကန္ဒရပါဒေ
ဝိဿဇ္ဇေဟိ”တိ။ သက္ကော တံ တတ္ထ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ “မမ ဝစနံ ကရိဿသိ”တိ
အာဟ။ ကရိဿာမိ မဟာရာ၎ာတိ။ ပဗ္ဗသိလာနိ ဂဟေတ္ဝာ အခဏ္ဍာနိ ကတ္ဝာ
ရက္ခ၊ ကတိပါဟေန တံ ဇေတာသံ ဇေဋ္ဌိကံ ကရိဿာမိတိ။ သာ တထာ
အကာသိ။

သက္ကော ကတိပါဟသ အစ္ဆယေန "သက္ကာ နု ခေါ သိလံ ရက္ခိတု"န္တိ ဂန္ဒွာ မဏ္ဍရုပေန ဥတ္တာနကော ဟုတ္ဝာ တသာ ပုရတော ဥဒကပိဋ္ဌေ ဩသရတိ၊ သာ "မတမဏ္ဍကော ဘဝိဿတီ"တိ ဂန္ဒွာ သိသေ အဂ္ဂဟေသိ၊ မဏ္ဍော နဂ်ံဒ်ံ စာလေသိ၊ သာ"ဇီဝတိ မညေ"တိ ဥဒကေ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သက္ကော အာကာသေ ဌတ္ဝာ "သာဓု သာဓု ရက္ခသိ သိက္ခာပဒံ၊ ဧဝံ တံ ရက္ခမာနံ ကတိပါဟေနေဝ နာဋကာနံ ဇေဋ္ဌကံ ကရိဿာမီ"တိ အာဟ။ တသာပိ ပဏ္ဍု ဝဿသတာနိ အာယု အဟောသိ။ ကေဒိဝသမ်ိ ဥဒရဗ္ဘရံ နာလတ္ထံ၊ သုက္ခိတ္ဝာ ပရိသုက္ခိတ္ဝာ မိလာယမာနာပိ သိလံ အခဏ္ဍေတ္ဝာ ကာလံ ကတ္ဝာ ဗာရာဏသိယံ ကုမ္ဘကာရဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သက္ကော "ကုဟိ နိဗ္ဗတ္တာ"တိ ဩလောကေန္တော ဒိသ္ဝာ "တတော ဋ္ဌေ အာနေတုံ နု သက္ကာ၊ ဇီဝိတဝုတ္တိမဿာ ဒဿာမီ"တိ သုဝဏ္ဏဋ္ဌောလုကာနံ ယာနကံ ပူရေတ္ဝာ မဇ္ဈေ ဂါမဿ မဟလ္လကဝေသေန နိသိဒိတ္ဝာ "ဋ္ဌောလုကာနံ ဂဏ္ဍထာ"တိ ဥဏ္ဏာဠိမကာသိ။ သမန္တာ ဂါမဝါသိကာ အာဂန္ဒွာ "ဒေဟိ တာတာ"တိ အာဟံသု။ အဟံ သိလရက္ခကာနံ ဒေမိ၊ တုမ္ဟေ သိလံ ရက္ခထာတိ။ တာတ မယံ သိလံ နာမ ကီဒိသန္တိ ပိ နု ဇာနာမ၊ မူလေန ဒေဟိတိ။ "သိလရက္ခကာနံယေဝ ဒမ္မိ"တိ အာဟ။ "ထေ ရေ ကောသိ အယံ ဋ္ဌောလုက-မဟလ္လကော"တိ သဗ္ဗေ နိဝတ္တိံသု။

သာ ဒါရိကာ ပုန္ဆိ "အမ္မ တုမ္ဟေ ဋ္ဌောလုကတ္ထာယ ဂတာ တုန္ဆဟတ္ထာဝ အာဂတာ"တိ။ ကောသိ အမ္မ ဋ္ဌောလုကမဟလ္လကော "အဟံ သိလရက္ခကာနံ ဒမ္မီ"တိ ဝဒတိ၊ နုနိမဿ ဒါရိကာ သိလံ ခါဒိတ္ဝာ ဝတ္တုန္တိ၁၊ မယံ သိလမေဝ နု ဇာနာမာတိ။ သာ "မယ့ံ အာနိတံ ဘဝိဿတီ"တိ ဂန္ဒွာ "ဋ္ဌောလုကံ တာတ ဒေဟီ"တိ အာဟ။ တံ သိလာနိ ရက္ခသိ အမ္မာတိ။ အာမ တာတ ရက္ခာမီတိ။ ဋ္ဌံ မယာ တုယ္ဟမေဝ အာဘတန္တိ ဂေဟဒ္ဝါရေ ယာနေန သဒ္ဓိံ ဌပေတ္ဝာ ပက္ကာမိ။ သာပိ ယာဝဇီဝံ သိလံ ရက္ခိတ္ဝာ စဝိတ္ဝာ ဝေပစိတ္တိအသုရဿ ဓိတာ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သိလနိဿန္ဒေန ပါသာဒိကာ အဟောသိ။ သော "ဓိတုဝိဝါဟ-မင်္ဂလံ ကရိဿာမီ"တိ အသုရေ သဒ္ဓိပါတေသိ။

သက္ကော "ကုဟိ နိဗ္ဗတ္တာ"တိ ဩလောကေန္တော "အသုရဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တာ၊ အဇ္ဇဿာ ဝိဝါဟမင်္ဂလံ ကရိဿန္တိ"တိ ဒိသ္ဝာ "ဋ္ဌဒါနိ ယံကိဉ္စိ ကတ္ဝာ အာနေ-တဗ္ဗာ မယာ"တိ အသုရဝဏ္ဏံ နိမ္မိနိတ္ဝာ ဂန္ဒွာ အသုရာနံ အန္တရေ အဋ္ဌာသိ။

၁-ရက္ခိတ္ဝာ ဝဋ္ဋတိ (သျာ)

"တဝ သာမိကံ ဝဒေဟိ"တိ တဿာ ဟတ္ထေ ပိတာ ပုပ္ဖဒါမံ အဒါသိ "ယံ ဇာနာသိ၊ တဿုပရိ ဒိပါဟိ"တိ။ သာ သြလောကေန္တီ သက္ကံ ဒိသွာ ပုဗ္ဗသန္နိဝါသေန သဉ္ဇာတသိနေဟာ "အယံ မေ သာမိကော"တိ တဿုပရိ ဒါမံ ဒိပိ။ သော တံ ဗာဟာယ ဂဟေတ္ဝာ အာကာသေ ဥပ္ပတိ၊ တသ္မိံ ခဏေ အသုရာ သဉ္ဇာနိံသု။ တေ "ဂစ္ဆထ ဂစ္ဆထ ဇရသက္ကံ, ဝေရိကော အမှာကံ, နော မယံ ဇေတ္တဿ ဒါရိကံ ဒဿာမာ"တိ အနုဗန္ဓိံသု။ ဝေပစိတ္တိ ပုစ္ဆိ "ကေနာဟဋာ"တိ။ ဇရသက္ကေန မဟာရာဇာတိ။ "အဝသေသသု အယမေဝ သေဋ္ဌော, အပေထာ"တိ အာဟ။ သက္ကော နံ နေတ္ဝာ အမုတိယကောဋိနာဋကာနံ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ သာ သက္ကံ ဝရံ ယာစိ "မဟာရာဇ မယှံ ဣမသ္မိံ ဒေဝလောကေ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ ဘာတာ ဝါ ဘဂိနီ ဝါ နတ္ထိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ဂစ္ဆာမိ, တတ္ထ တတ္ထ မံ ဂဟေတ္ဝာဝ ဂစ္ဆ မဟာရာဇာ"တိ။ သက္ကော "သာဓု"တိ ပဋိညံ အဒါသိ။

ဧဝံ မစလဂါမကေ မဃမာဏဝကာလတော ပဋ္ဌာယ ပိသုဏ္ဍဘာဝမသ္သ သမ္ပသန္နော ဘဂဝါ "ဒိဃရတ္တံ ပိသုဏ္ဍေါ ခေါ အယံ ယက္ခော"တိ အာဟ။ **အတ္ထသဋ္ဌိတန္တိ** အတ္ထနိသိတံ ကာရဏနိသိတံ။

ပဉ္စဝေယျာကရဏဝဏ္ဏနာ

၃၅၇။ **ကိံသံယောဇနာ**တိ ကိံဗန္ဓနာ ကေန ဗန္ဓနေန ဗဒ္ဓါ ဟုတ္ဝာ။ **ပုထုကာယာ**တိ ဗဟုဇနာ။ **အဝေရာ**တိ အပဋိဃာ။ **အဒက္ခာ**တိ အာဝုဓဒက္ခဏေန ဒက္ခဝိနိမုတ္တာ။ **အသပတ္တာ**တိ အပစ္စတ္ထိကာ။ **အဗျာပဇ္ဈာ**တိ ဝိဂတဒေါမနဿာ။ **ဝိဟရေမု အဝေရိနော**တိ အဟော ဝတ ကေနစိ သဒ္ဓိံ အဝေရိနော ဝိဟရေယျာမ၊ ကတ္ထစိ ကောပံ နော ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ အစ္ဆရာယ ဂဟိတကံ ဇယ်သဟသ္သေန သဒ္ဓိံ ပရိဘုဉ္ဇေယျာမာတိ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ပူဇံ ကတ္ဝာ စ ပတ္ထယန္တိ။ **ဣတိ စ နော သံ ဟောတီ**တိ ဧဝဉ္စ နော သံ အယံ ပတ္ထနာ ဟောတိ။ **အထ စ ပနာ**တိ ဧဝံ ပတ္ထနာယ သတိပိ။

ဣဿာမစ္ဆရိယသံယောဇနာတိ ပရသမ္ပတ္တိဓိယနလက္ခဏာ ဣဿာ၊ အတ္တသမ္ပတ္တိယာ ပရေဟိ သာဓာရဏဘာဝသ အသဟနလက္ခဏံ မစ္ဆရိယံ၊ ဣဿာ စ မစ္ဆရိယဉ္စ သံယောဇနံ ဧတေသန္တိ ဣဿာမစ္ဆရိယသံယောဇနာ။ အယမေတ္ထ သခ်ေပေါ၊ ဝိတ္ထာရတော ပန ဣဿာမစ္ဆရိယာနိ အဘိဓမ္မေ ဝုတ္တာနေဝ။

၁-သာမိကဝံရံ ဒေမိတိ (သျာ)

အာဝါသမစ္ဆရိယေန ပနေတ္ထ ယက္ခော ဝါ ပေတော ဝါ ဟုတ္ဝာ တသေဝ အာဝါသဿ သက်ဝရံ သီသေန ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဝိစရတိ။ ကုလမစ္ဆရိယေန တသ္မိံ ကုလေ အညေသံ ဒါနာဒိနိ ကရောန္တေ ဒိသ္ဝာ "ဘိန္နံ ဝတိဒံ ကုလံ မမာ"တိ စိန္တယတော လောဟိတမ္ပိ မုခတော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ကုစ္ဆိဝိရေစနမ္ပိ ဟောတိ၊ အန္တောနိဝိ ခဏ္ဍာခဏ္ဍာနိ ဟုတ္ဝာ နိက္ခမန္တိ။ လာဘမစ္ဆရိယေန သံဃဿ ဝါ ဂဏဿ ဝါ သန္တကေ လာဘေ မစ္ဆရာယိတ္ဝာ ပုဂ္ဂလိက-ပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ယက္ခော ဝါ ပေတော ဝါ မဟာအဇဂရော ဝါ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တတိ။ သရီရဝဏ္ဏဂုဏဝဏ္ဏမစ္ဆရိယေန ပန ပရိယတ္တိဓမ္မမစ္ဆရိ-ယေန စ အတ္တနောဝ ဝဏ္ဏံ ဝဏ္ဏေတိ, န ပရေသံ ဝဏ္ဏံ၊ "ကိံ ဝဏ္ဏော ဧသော"တိ တံ တံ ဒေါသံ ဝဒန္တော ပရိယတ္တိဉ္စ ကဿစိ ကိဉ္စိ အဒေန္တော ဒုဗ္ဘဏ္ဏော စေဝ ဒ္ဝေမုခေါ စ ဟောတိ။

အပိစ အာဝါသမစ္ဆရိယေန လောဟခေဟေ ပစ္စတိ။ ကုလမစ္ဆရိယေန အပ္ပလာဘော ဟောတိ။ လာဘမစ္ဆရိယေန ဂုဏနိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ဝဏ္ဏ-မစ္ဆရိယေန ဘဝေ နိဗ္ဗတ္တဿ ဝဏ္ဏော နာမ န ဟောတိ။ ဓမ္မမစ္ဆရိယေန ကုက္ကုဠနိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ဣဒံ ပန ဣဿာမစ္ဆရိယသံယောဇနံ သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂေန ပဟီယတိ။ ယာဝ တံ နပ္ပဟီယတိ၊ တာဝ ဒေဝမနုဿာ အဝေရတာဒိနိ ပတ္ထယန္တောပိ ဝေရာဒိဟိ န ပရိမုစ္စန္တိယေဝ။

တိဏ္ဏာ မေဓ္ထ ကန်ါတိ ဇေဿိ် ပဒ္ဓ မယာ တုမှာကံ ဝစနံ သုတ္ဝာ ကရိ် တိဏ္ဏာတိ ဝဒတိ၊ န မဂ္ဂဝသေန တိဏ္ဏကခ်ံတံ ဒိပေတိ။ **ဒိဂတာ ကထံ-ကထာ**တိ ဣဒံ ကထံ, ဣဒံ ကထန္တိ အယမ္ပိ ကထံကထာ ဝိဂတာ။

၃၅၈။ **နိဒါနာ**ဒိနိ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။ **ဝိယာပိုယနိဒါန**န္တိ ဝိယသတ္တသရိရ-နိဒါနံ မစ္ဆရိယံ, အပိုယသတ္တသရိရနိဒါနာ ဣဿာ။ ဥဘယံ ဝါ ဥဘယနိဒါနံ။ ပဗ္ဗဇိတဿ ဟိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒယော, ဂဟဋ္ဌဿ ပုတ္တာဒယော ဟတ္ထိအဿာ-ဒယော ဝါ သတ္တာ ဝိယာ ဟောန္တိ ကေဋ္ဌာယိတာ မမာယိတာ၊ မုဟုတ္တမ္ပိ တေ အပဿန္တော အဓိဝါသေတုံ န သက္ကောတိ။ သော အညံ တာဒိသံ ပိယသတ္တံ လဘန္တံ ဒိသ္ဝာ ဣသံ ကရောတိ။ "ဣမိနာ အမှာကံ ကိဉ္စိ ကမ္မံ အတ္ထိ၊ မုဟုတ္တံ တာဝ နံ ဒေထာ"တိ တမေဝ အညေဟိ ယာစိတော "န သက္ကာ ဒါတုံ၊ ကိလမိဿတိ ဝါ ဥက္ကဏ္ဌိဿတိ ဝါ"တိအာဒိနိ ဝတ္ဝာ မစ္ဆရိယံ ကရောတိ။ ဧဝံ တာဝ ဥဘယမ္ပိ ပိယသတ္တနိဒါနံ ဟောတိ။ ဘိက္ခုဿ ပန ပတ္တစီဝရပရိက္ခာရ-ဇာတံ, ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ အလင်္ကာရဒိဥပကရဏံ ပိယံ ဟောတိ မနာပံ၊ သော

အညဿ တာဒိသံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဒိသွာ “အဟော ဝတဿ ဧဝရူပံ နု ဘဝေယ္ယာ”တိ ဇ္ဈသံ ကရောတိ၊ ယာစိတော ဝါပိ “မယမ္ပေတံ မမာယန္တာ နု ပရိဘုဉ္ဇာမ၊ နု သက္ကာ ဒါတု”န္တိ မဉ္ဆရိယံ ကရောတိ။ ဧဝံ ဥဘယမ္ပိ ဝိယသမ္ပါရနိဒါနံ ဟောတိ။ အပ္ပိယေ ပန တေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ သတ္တေ စ သမ္ပါရေ စ လဘိတ္ဝာ သစေပိဿ တေ အမနာပါ ဟောန္တိ၊ တထာပိ ကိလေသာနံ ဝိပရိတဝုတ္တိတာယ “ဌပေတ္ဝာ မံ ကော အညော ဧဝရူပဿ လာဘီ”တိ ဇ္ဈသံ ဝါ ကရောတိ၊ ယာစိတော တာဝကာလိကမ္ပိ အဒဒမာနော မဉ္ဆရိယံ ဝါ ကရောတိ။ ဧဝံ ဥဘယမ္ပိ အပ္ပိယ-သတ္တသမ္ပါရနိဒါနံ ဟောတိ။

ဆန္ဒနိဒါနန္တိ ထ္ထေ ပရိယေသနဆန္ဒော, ပဋိလာဘဆန္ဒော, ပရိဘောဂ-ဆန္ဒော, သန္နိဓိဆန္ဒော, ဝိဿဇ္ဇနဆန္ဒောတိ ပဉ္စဝိဓော ဆန္ဒော။

ကတမော **ပရိယေသနဆန္ဒော။** ဇ္ဈဧကစ္စော အတိတ္ထော ဆန္ဒဇာတော ရူပံ ပရိယေသတိ၊ သဒ္ဒံ။ ဂန္ဓံ။ ရသံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ပရိယေသတိ၊ ဓနံ ပရိယေသတိ။ အယံ ပရိယေသနဆန္ဒော။

ကတမော **ပဋိလာဘဆန္ဒော။** ဇ္ဈဧကစ္စော အတိတ္ထော ဆန္ဒဇာတော ရူပံ ပဋိလဘတိ၊ သဒ္ဒံ။ ဂန္ဓံ။ ရသံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ပဋိလဘတိ၊ ဓနံ ပဋိလဘတိ။ အယံ ပဋိလာဘဆန္ဒော။

ကတမော **ပရိဘောဂဆန္ဒော။** ဇ္ဈဧကစ္စော အတိတ္ထော ဆန္ဒဇာတော ရူပံ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သဒ္ဒံ။ ဂန္ဓံ။ ရသံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဓနံ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ အယံ ပရိဘောဂဆန္ဒော။

ကတမော **သန္နိဓိဆန္ဒော။** ဇ္ဈဧကစ္စော အတိတ္ထော ဆန္ဒဇာတော ဓနသန္နိစယံ ကရောတိ “အာပဒါသု ဘဝိဿတီ”တိ။ အယံ သန္နိဓိဆန္ဒော။

ကတမော **ဝိဿဇ္ဇနဆန္ဒော။** ဇ္ဈဧကစ္စော အတိတ္ထော ဆန္ဒဇာတော ဓနံ ဝိဿဇ္ဇေတိ ဟတ္ထာရောဟာနံ အဿာရောဟာနံ ရထိကာနံ ဓနုဂ္ဂဟာနံ “ဇ္ဈမေ မံ ရက္ခိဿန္တိ ဂေါပိဿန္တိ မမာယိဿန္တိ သမ္ပရိဝါရယိဿန္တိ”တိ။ အယံ ဝိဿဇ္ဇနဆန္ဒော။ ဇ္ဈမေ ပဉ္စ ဆန္ဒာ ဇ္ဈဓ တဏှာမတ္တမေဝ၊ တံ သန္ဓာယ ဇ္ဈဒံ ဝုတ္တံ။

ဝိတက္ကနိဒါနောတိ ထ္ထေ “လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော”တိ ဝေံ ဝုတ္တော ဝိနိစ္ဆယဝိတက္ကော ဝိတက္ကော နာမ။ **ဝိနိစ္ဆယော**တိ ဒ္ဝေ ဝိနိစ္ဆယာ

တဏှာဝိနိဆ္ဆယော စ, ဒိဋ္ဌိဝိနိဆ္ဆယော စ။ အဋ္ဌသတံ တဏှာဝိစရိတံ တဏှာ-ဝိနိဆ္ဆယော နာမ။ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော ဒိဋ္ဌိဝိနိဆ္ဆယော နာမာတိ ဧဝံ ဝုတ္တ-တဏှာဝိနိဆ္ဆယဝသေန ဟိ ဇဋ္ဌာနိဋ္ဌဝိယာပိယဝဝတ္ထာနံ န ဟောတိ။ တဒေဝ ဟိ ကေစ္စဿ ဇဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ကေစ္စဿ အနိဋ္ဌံ ပစ္စန္တရာဇမင္ဆိမဒေသရာဇူနံ ဂဏ္ဍုပ္ပါဒမိဂမံသာဒီသု ဝိယ။ တသ္မိံ ပန တဏှာဝိနိဆ္ဆယဝိနိစ္ဆိတေ ပဋိလဒ္ဓ-ဝတ္ထုသ္မိံ "ဇွေကံ ရူပဿ ဘဝိဿတိ၊ ဇွေကံ သဒ္ဒဿ၊ ဇွေကံ ဂန္ဓဿ၊ ဇွေကံ ရသဿ၊ ဇွေကံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဿ ဘဝိဿတိ၊ ဇွေကံ မယ္ဟံ ဘဝိဿတိ၊ ဇွေကံ ပရဿ ဘဝိဿတိ၊ ဇွေကံ နိဒဟိဿာမိ၊ ဇွေကံ ပရဿ ဒဿာမိ"တိ ဝဝတ္ထာနံ ဝိတက္ကဝိနိဆ္ဆယေန ဟောတိ။ တေနာဟ "ဆန္နော ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဝိတက္ကနိဒါနော"တိ။

ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိဒါနောတိ တယော ပပဉ္စာ တဏှာပပဉ္စော, မာနပပဉ္စော, ဒိဋ္ဌိပပဉ္စောတိ။ တတ္ထ အဋ္ဌသတတဏှာဝိစရိတံ တဏှာပပဉ္စော နာမ။ နဝဝိဓော မာနော မာနပပဉ္စော နာမ။ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော ဒိဋ္ဌိပပဉ္စော နာမ။ တေသု ဇဋ္ဌ တဏှာပပဉ္စော အဓိပ္ပေတော။ ကေနဋ္ဌေန ပပဉ္စော? မတ္တပမတ္တာကာရ-ပါပနဋ္ဌေန ပပဉ္စော။ တံသမ္ပယုတ္တာ သညာ ပပဉ္စသညာ။ သဓိ ဝုစ္စတိ ကောဋ္ဌာသော "သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ"တိအာဒီသု ဝိယ။ ဇဋ္ဌတိ ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိဒါနောတိ ပပဉ္စသညာကောဋ္ဌာသနိဒါနော ဝိတက္ကောတိ အတ္ထော။

ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိရောဓသာရုပ္ပဂါမိနိန္တိ တေသာ ပပဉ္စသညာသင်္ခါယ ဒယာ နိရောဓော ဂူပသမော၊ တသ္သ သာရုပ္ပဘွေဝ တတ္ထ ဂါမိနိဘွာတိ သဟ ဝိပဿနာယ မဂ္ဂံ ပုစ္ဆတိ။

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၃၅၉။ အထဿ ဘဂဝါ **သောမနဿံ ပါဟ**န္တိ တိသော ဝေဒနာ အာရဘိ။ ကိံ ပန ဘဂဝတာ ပုစ္ဆိတံ ကထိတံ, အပုစ္ဆိတံ၊ သာနုသန္ဓိကံ, အနနုသန္ဓိကန္တိ။ ပုစ္ဆိတမေဝ ကထိတံ, နော အပုစ္ဆိတံ၊ သာနုသန္ဓိကမေဝ, နော အနနုသန္ဓိကံ။ ဒေဝတာနဋ္ဌေ ရူပတော အရူပံ ပါကဋတရံ၊ အရူပေပိ ဝေဒနာ ပါကဋတရာ။ ကသ္မာ? ဒေဝတာနဋ္ဌေ ကရဇကာယံ သုခုမံ, ကမ္မဇံ ဗလဝံ၊ ကရဇကာယဿ သုခုမတ္တာ, ကမ္မဇဿ ဗလဝတ္တာ ဧကာဟာရဋ္ဌေ အတိက္ကမိတ္ဝာ န တိဋ္ဌန္တိ၊

ဥက္ကုပါသာဏော ဌပိတသပ္ပိပိဏ္ဍိ[1] ဝိယ ဝိလိယန္တိ တိ သဒ္ဒံ **ဖြဟ္မဇာလေ** ဝုတ္တ-နယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မာ ဘဂဝါ သက္ကာယ တိဿော ဝေဒနာ အာရဘိ။ ဒုဝိဓဉ္ဍိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ, အရူပကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ။ ရူပပရိဂ္ဂဟော, အရူပ-ပရိဂ္ဂဟောတိပိ ဧတဒေဝ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ ဘဂဝါ ယသ္မာ ရူပံ ပါကဋံ၊ တသ္မာ သခ်ေပမနသိကာရဝသေန ဝါ ဝိတ္ထာရမနသိကာရဝသေန ဝါ စတုဓာတု-ဝဝတ္ထာနံ ဝိတ္ထာရေနွော ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတိ။ ယသ္မာ အရူပံ ပါကဋံ၊ တသ္မာ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတိ။ ကထေန္တော စ တသ္မာ ဝတ္ထုဘူတံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဒဿေတွာဝ ကထေတိ၊ ဒေဝါနံ ပန အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ပါကဋ္ဌန္တိ အရူပကမ္မဋ္ဌာန-ဝသေန ဝေဒနာ အာရဘိ။

တိဝိဓေ ဟိ အရူပကမ္မဋ္ဌာနေ အဘိနိဝေသော ဖဿဝသေန, ဝေဒနာဝသေန, စိတ္တဝသေနာတိ။ ကထံ? ဧကစ္စဿ ဟိ သဒ္ဒါတ္တေန ဝါ ဝိတ္ထာရေန ဝါ ပရိဂ္ဂဟိတေ ရူပကမ္မဋ္ဌာနေ တံသမ္ပယုတ္တော အာရမ္မဏေ စိတ္တစေတသိကာနံ ပဌမာဘိနိပါတော ဟံ အာရမ္မဏံ ဖုသန္တော ဥပ္ပဇ္ဇမာနော **ဖဿော** ပါကဋော ဟောတိ၊ ဧကစ္စဿ တံ အာရမ္မဏံ အနုဘဝန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ **ဝေဒနာ** ပါကဋာ ဟောတိ၊ ဧကစ္စဿ တံ အာရမ္မဏံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ တံ ဝိဇာနန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ **ဝိညာဏံ** ပါကဋံ ဟောတိ။

တတ္ထ ယသ္မာ ဖဿော ပါကဋော ဟောတိ၊ သော ပိ နံ ကေဝလံ ဖဿောဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ တဒေဝ အာရမ္မဏံ အနုဘဝမာနာ ဝေဒနာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဉ္ဇာနမာနာ သညာပိ, စေတယမာနာ စေတနာပိ, ဝိဇာနမာနံ ဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဖဿပဉ္စမကေယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ယသ္မာ ဝေဒနာ ပါကဋာ ဟောတိ၊ သော ပိ နံ ကေဝလံ ဝေဒနာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာယ သဒ္ဓိံ တဒေဝ အာရမ္မဏံ ဖုသမာနော ဖဿောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သဉ္ဇာနမာနာ သညာပိ, စေတယ-မာနာ စေတနာပိ, ဝိဇာနမာနံ ဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဖဿပဉ္စမကေယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ယသ္မာ ဝိညာဏံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ သော ပိ နံ ကေဝလံ ဝိညာဏမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ တဒေဝါရမ္မဏံ ဖုသမာနော ဖဿောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အနုဘဝမာနာ ဝေဒနာပိ, သဉ္ဇာနမာနာ သညာပိ, စေတယမာနာ စေတနာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဖဿပဉ္စမကေယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။

သော "ဣမေ ဖဿပဉ္စမကာ ဓမ္မာ ကိံ နိဿိတာ"တိ ဥပဓာရေနွော "ဝတ္ထုနိဿိတာ"တိ ပဇာနာတိ။ ဝတ္ထု နာမ ကရဇကာယော၊ ယံ သန္ဓာယ

၁-ဌပိတသပ္ပိပိဏ္ဍော (သျာ)

ဝုတ္တံ "ဣဒ္ဓ ပန မေ ဝိညာဏံ ဣတ္ထေ သိတံ[1] ဣတ္ထေ ပဋိဗဒ္ဓ"န္တိ။ သော အတ္ထတော ဘူတာနိ စေဝ ဥပါဒါရူပါနိ စ။ ဝေမေတ္ထ ဝတ္ထု ရူပံ, ဖဿပဉ္စမကာ နာမန္တိ နာမရူပမတ္တမေဝ ပဿတိ။ ရူပဉ္ဧတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော၊ နာမံ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာတိ ပဉ္စက္ခန္ဓမတ္တံ ဟောတိ။ နာမရူပဝိနိမုတ္တာ ဟိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ, ပဉ္စက္ခန္ဓဝိနိမုတ္တံ ဝါ နာမရူပံ နတ္ထိ။ သော "ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ကိံဟေတုကာ"တိ ဥပပရိက္ခန္တော "အဝိဇ္ဇာဒိဟေတုကာ"တိ ပဿတိ။ တတော "ပစ္စယော စေဝ ပစ္စယုပ္ပန္နဉ္စ ဣဒံ၊ အညော သတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ နတ္ထိ၊ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဉ္ဇ-မတ္တမေဝါ"တိ သပ္ပစ္စယနာမရူပဝဝတ္ထနေ တိလက္ခဏံ အာရောပေတ္ဝာ ဝိပဿနာ-ပဋိပါဋိယာ "အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ"တိ သမ္မသန္တော ဝိစရတိ၊ သော အဇ္ဇ အဇ္ဇာတိ ပဋိဝေဓံ အာကင်္ခမာနော တထာရူပေ ဒိဝသေ ဥတုသပ္ပါယံ, ပုဂ္ဂလသပ္ပါယံ, ဘောဇနသပ္ပါယံ, ဓမ္မသဝနသပ္ပါယံ ဝါ လဘိတ္ဝာ ကေပလ္လက်ေန နိသိန္နော၀ ဝိပဿနံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဧဝမိမေသမ္ပိ တိဏ္ဏံ ဇနာနံ ယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထိတံ ဟောတိ။

ဣဓ ပန ဘဂဝါ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေန္တော ဝေဒနာသီသေန ကထေသိ။ ဖဿဝသေန ဟိ ဝိညာဏဝသေန ဝါ ကထိယမာနံ ဧတဿ န ပါကဋံ ဟောတိ၊ အန္ဓကာရံ ဝိယ ခါယတိ။ ဝေဒနာဝသေန ပန ပါကဋံ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ဝေဒနာနံ ဥပဋ္ဌိယာ ပါကဋတာယ။ သုခဒုက္ခဝေဒနာနဥ္စိ ဥပဋ္ဌိ ပါကဋာ။ ယဒါ သုခံ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တဒါ ဿကလံ သရီရံ ခေါဘေန္တံ မဒ္ဒန္တံ ဖရမာနံ အဘိသန္ဒယမာနံ သတဓောတသပ္ပိံ ခါဒါပယန္တံ ဝိယ, သတပါကတေလံ မက္ခယမာနံ ဝိယ, ဃဋ္ဋသဟဿေန ပရိဋ္ဌာဟံ နိဗ္ဗာပယမာနံ ဝိယ "အဟော သုခံ, အဟော သုခ"န္တိ ဝါစံ နိစ္ဆာရယမာနမေဝ ဥပဋ္ဌာတိ။ ယဒါ ဒုက္ခံ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တဒါ သကလသရီရံ ခေါဘေန္တံ မဒ္ဒန္တံ ဖရမာနံ အဘိသန္ဒယမာနံ တတ္တဖာလံ ပဝေဒေန္တံ ဝိယ, ဝိလီနတမ္ဗလောဟေန အာသိဉ္စန္တံ ဝိယ, သုက္ခတိဏဝနပ္ပတိမှိ အရညေ ဒါရုဉ္ဇာကလာပံ ခိပမာနံ ဝိယ "အဟော ဒုက္ခံ, အဟော ဒုက္ခ"န္တိ ဝိပ္ပလာပယမာနမေဝ ဥပဋ္ဌာတိ။ ဣတိ သုခဒုက္ခဝေဒနာနံ ဥပဋ္ဌိ ပါကဋာ ဟောတိ။

အဒုက္ခမသုခါ ပန ဒုဋ္ဌိပနာ အန္ဓကာရေန ဝိယ အဘိဘူတာ[2]။ သာ သုခဒုက္ခာနံ အပဂမေ သာတာသာတပဋိက္ခေပဝသေန မဇ္ဈတ္တာကာရဘူတာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာတိ နယတော ဂဏှန္တသ္သ ပါကဋာ ဟောတိ။ ယထာ ကိံ? ယထာ အန္ဓရာ ဝိဋ္ဌပါသာဏံ အာရုဟိတ္ဝာ ပလာတသ္သ မိဂဿ အနုပဒံ

၁-နိသိတံ (သျာ) ၂-အန္ဓကာရာ အဘိဘူတာ (က)

ဂန္ဆန္တော မိဂလုဒ္ဒကော ပိဋ္ဌိပါသာဏသ္မ ဩရဘာဂေပိ ပရဘာဂေပိ ပဒံ ဒိဿာ မဏ္ဍေ အပဿန္တောပိ "ဣတော အာရုဠ္ဟော, ဣတော ဩရုဠ္ဟော, မဏ္ဍေ ပိဋ္ဌိပါသာဏော ဣမိနာ ပဒေသေန ဂတော ဘဝိဿတီ"တိ နယတော ဇာနာတိ၊ ဧဝံ။ အာရုဠ္ဟဒ္ဒါနေ ပဒံ ဝိယ ဟိ သုခဝေဒနာယ ဥပ္ပတ္တိ ပါကဋာ ဟောတိ၊ ဩရုဠ္ဟဒ္ဒါနေ ပဒံ ဝိယ ဒုက္ခဝေဒနာယ ဥပ္ပတ္တိ ပါကဋာ ဟောတိ၊ ဣတော အာရုယှ, ဣတော ဩရုယှ, မဏ္ဍေ ဧဝံဂတောတိ နယတော ဂဟဏံ ဝိယ သုခဒုက္ခာနံ အပဂမေ သာတာသာတပဋိက္ခေပဝသေန မဇ္ဈတ္တာကာရဘူတာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာတိ နယတော ဂဏှန္တသ္မ ပါကဋာ ဟောတိ။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပဌမံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတ္ဝာ ပစ္ဆာ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဝေဒနာဝသေန နိဝတ္တေတ္ဝာ ဒေသေသိ။

နာ ကေဝလဉ္စ ဣဒေဝ ဧဝံ ဒေသေသိ၊ **မဟာသတိပဋ္ဌာနေ, မဇ္ဈိမနိကာယဓမ္မသတိပဋ္ဌာနေ, ဒီဃတဏှာသခ်ယေ, မဟာတဏှာသခ်ယေ, ဒီဃဝေဒလ္လသုတ္တေ, မဟဝ်ဝေဒလ္လသုတ္တေ, ရဋ္ဌပါလသုတ္တေ, မာဃဏ္ဍိယသုတ္တေ, မာတုဂါမဂ်ေ, အာနေဉ္ဇသပ္ပါယေ, သကလေ ဝေဒနာသံယုတ္တေ**တိ ဧဝံ အနေကေသု သုတ္တန္တေသု ပဌမံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတ္ဝာ ပစ္ဆာ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဝေဒနာဝသေန နိဝတ္တေတ္ဝာ ဒေသေသိ။ ယထာ စ တေသု တေသု၊ ဧဝံ ဣမသ္မိမ္ပိ သက္ကပဉ္ဉေ ပဌမံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတ္ဝာ ပစ္ဆာ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဝေဒနာဝသေန နိဝတ္တေတ္ဝာ ဒေသေသိ။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ပနေတ္ထ ဝေဒနာယ အာရမ္မဏမတ္တကံယေဝ သဒ္ဒိတ္တံ၊ တသ္မာ ပါဋိယံ နာရုဠ္ဟံ ဘဝိဿတီ။

၃၆၀။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနေ ယံ တဿ ပါကဋံ ဝေဒနာဝသေန အဘိနိဝေသမုခံ၊ တမေဝ ဒေသေတုံ **သောမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဒုဝိဓေနာ**တိ ဒ္ဝိဝိဓေန၊ ဒ္ဝိဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိတိ အတ္ထော။ **ဝေရူပံ သောမနဿံ နာ သေဝိတဗ္ဗန္တိ** ဝေရူပံ ဂေဟသိတသောမနဿံ နာ သေဝိတဗ္ဗံ။ ဂေဟသိတသောမနဿံ နာမ "တတ္ထ ကတမာနိ ဆ ဂေဟသိတာနိ သောမနဿာနိ။ စက္ခုဝိညေယ္ယာနံ ရူပါနံ ဣဋ္ဌာနံ ကန္တာနံ မနာပါနံ မနောရမာနံ လောကာမိသပဋိသံယုတ္တာနံ ပဋိလာဘံ ဝါ ပဋိလာဘတော သမနုပဿတော, ပုဗ္ဗေ ဝါ ပဋိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ အတီတံ နိရုဒ္ဓံ ဝိပရိဏတံ သမနုဿရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောမနဿံ၊ ယံ ဧဝရူပံ သောမနဿံ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဂေဟသိတံ သောမနဿ"န္တိ [၁] ဧဝံ ဆသု ဒ္ဝါရေသု ဝုတ္တကာမဂုဏနိဿိတံ [၂] သောမနဿံ။

၁-မ ၃-၂၆၀-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ပဝတ္တကာမဂုဏနိဿိတံ (သျာ)

ဧဝရူပံ သောမနဿံ သေဝိတမ္ဗန္တိ ဧဝရူပံ နေက္ခမ္မသိတံ သောမနဿံ သေဝိတဗ္ဗံ။ နေက္ခမ္မသိတံ သောမနဿံ နာမ "တတ္ထ ကတမာနိ ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ သောမနဿာနိ။ ရူပါနံ တွေဝ အနိစ္စတံ ဝိဒိတ္ဝာ ဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓံ ပုဗ္ဗေ စေဝ ရူပါ စေတရဟိ စ သဗ္ဗေ တေ ရူပါ အနိစ္စာ, ဒုက္ခာ, ဝိပရိဏာမ-ဓမ္မာတိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဝဿတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောမနဿံ၊ ယံ ဧဝရူပံ သောမနဿံ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ နေက္ခမ္မသိတံ သောမနဿ"န္တိ ဝံ ဆသု ဒွါရေသု ဣဋ္ဌာရမ္မဏော အာပါထဂတေ အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ ဥဿုက္ကာပေတုံ သက္ကောန္တသ "ဥဿုက္ကိတာ မေ ဝိပဿနာ"တိ သောမနဿ-ဇာတသ ဥပ္ပန္နံ သောမနဿံ။ **သေဝိတမ္ဗန္တိ** ဣဒံ နေက္ခမ္မဝသေန, ဝိပဿနာ-ဝသေန, အနုဿတိဝသေန, ပဌမဈာနာဒိဝသေန စ ဥပ္ပဇ္ဇနကသောမနဿံ သေဝိတဗ္ဗံ နာမ။

တတ္ထ **ယံ ဧဝ သဝိတက္ကံ သဝိစာရန္တိ** တသ္မိမ္ပိ နေက္ခမ္မသိတေ သောမနဿေ ယံ နေက္ခမ္မဝသေန, ဝိပဿနာဝသေန, အနုဿတိဝသေန, ပဌမဈာနဝသေန စ ဥပ္ပန္နံ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ သောမနဿန္တိ ဇာနေယျ။ **ယံ ဧဝ အဝိတက္ကံ အဝိစာရန္တိ** ယံ ပန ဒုတိယတတိယဈာနဝသေန ဥပ္ပန္နံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သောမနဿန္တိ ဇာနေယျ။ **ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ၊ တေ ၂ ပဏီတတရေတိ** ဧတေသုပိ ဒ္ဝီသု ယံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ၊ တံ ပဏီတတရန္တိ အတ္ထော။

ဣမိနာ ကိ ကထိတံ ဟောတိ? ဒ္ဝိန္နံ အရဟန္တံ ကထိတံ။ ကထံ? ဧကော ကိရ ဘိက္ခု သဝိတက္ကသဝိစာရေ သောမနဿေ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ "ဣဒံ သောမနဿံ ကိ'နိသိတ"န္တိ ဥပဓာရေန္တော "ဝတ္ထုနိသိတ"န္တိ ပဇာနာတိ ဖဿပဉ္စမကေ ဝုတ္တနယေနေဝ အနုက္ကမေန အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဧကော အဝိတက္ကအဝိစာရေ သောမနဿေ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ ဝုတ္တနယေနေဝ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတိ။ တတ္ထ အဘိနိဝိဋ္ဌသောမနဿေသုပိ သဝိတက္ကသဝိ-စာရတော အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပဏီတတရံ။ သဝိတက္ကသဝိစာရသောမနဿ-ဝိပဿနာတောပိ အဝိတက္ကအဝိစာရဝိပဿနာ ပဏီတတရာ။ သဝိတက္က-သဝိစာရသောမနဿဖလသမာပတ္တိတောပိ အဝိတက္ကအဝိစာရသောမနဿ-ဖလသမာပတ္တိယေဝ ပဏီတတရာ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ၊ တေ ပဏီတတရေ"တိ။

၁-မ ၃-၂၆၀-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-သေ (သီ)

၃၆၁။ **ဇဝရူပံ ဒေါမနဿံ နု သေဝိတဗ္ဗန္တိ** ဇဝရူပံ ဧဟသိတဒေါမနဿံ နု သေဝိတဗ္ဗံ။ ဧဟသိတဒေါမနဿံ နာမ "တတ္ထ ကတမာနိ ဆ ဧဟသိတာနိ ဒေါမနဿာနိ။ စက္ခုဝိညေယ္ယာနံ ရူပါနံ ဣဋ္ဌာနံ ကန္တာနံ မနာပါနံ မနောရမာနံ လောကာမိသပဋိသံယုတ္တာနံ အပ္ပဋိလာဘံ ဝါ အပ္ပဋိလာဘတော သမနုပဿတော ပုဗ္ဗေ ဝါ အပဋိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ အတိတံ နိရုဒ္ဓံ ဝိပရိဏတံ သမနုဿ-ရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒေါမနဿံ၊ ယံ ဇဝရူပံ ဒေါမနဿံ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဧဟသိတ-ဒေါမနဿ"န္တိ [၁] ဇဝံ ဆသု ဒွါရေသု ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ နာနုဘဝိ, နာနုဘဝိဿာမိ, နာနုဘဝါမိတိ ဝိတက္ကယတော ဥပ္ပန္နံ ကာမဂုဏနိဿိတံ ဒေါမနဿံ။

ဇဝရူပံ ဒေါမနဿံ သေဝိတဗ္ဗန္တိ ဇဝရူပံ နေက္ခမ္မသိတဒေါမနဿံ သေဝိတဗ္ဗံ။ နေက္ခမ္မသိတဒေါမနဿံ နာမ "တတ္ထ ကတမာနိ ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ ဒေါမန-ဿာနိ။ ရူပါနံတွေဝ အနိစ္စတံ ဝိဒိတ္ဝာ ဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓံ ပုဗ္ဗေ စေဝ ရူပါဇတရဟိ စ သဗ္ဗေ တေ ရူပါ အနိစ္စာ, ဒုက္ခာ, ဝိပရိဏာမဓမ္မာတိ ဇဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ အနုတ္တရေသု ဝိမောက္ခေသု ပိဟံ ဥပဋ္ဌာပေတိ 'ကုဒါဿု နာမာဟံ တဒါယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿာမိ၊ ယဒရိယာ ဇတရဟိ အာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ'တိ။ ဣတိ အနုတ္တရေသု ဝိမောက္ခေသု ပိဟံ ဥပဋ္ဌာပယတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိဟပစ္စယာ ဒေါမနဿံ၊ ယံ ဇဝရူပံ ဒေါမနဿံ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ နေက္ခမ္မသိတဒေါမနဿ"န္တိ [၂] ဇဝံ ဆသု ဒွါရေသု ဣဋ္ဌာရမ္မဏော အာပါထဂတေ အနုတ္တရဝိမောက္ခသမ်ါတအရိယဖလဓမ္မေသု ပိဟံ ဥပဋ္ဌပေတွာ တဒဓိဂမာယ အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ ဥဿုက္ကာပေတု-မသက္ကောန္တသ ဣမမ္ပိ ပက္ခံ, ဣမမ္ပိ မာသံ, ဣမမ္ပိ သံဝစ္ဆရံ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာ-ပေတွာ အရိယဘူမိံ ပါပုဏိတုံ နာသက္ခိန္တိ အနုသောစတော ဥပ္ပန္နံ ဒေါမနဿံ။ **သေဝိတဗ္ဗန္တိ** ဣဒံ နေက္ခမ္မဝသေန, ဝိပဿနာဝသေန, အနုဿတိဝသေန, ပဌမဇ္ဈာနာဒိဝသေန စ ဥပ္ပဇ္ဇနကဒေါမနဿံ သေဝိတဗ္ဗံ နာမ။

တတ္ထ **ယံ ဇေ သဝိတက္ကသဝိစာရန္တိ** တသ္မိမ္ပိ ဒုဝိဓေ ဒေါမနဿေ ဧဟသိတ-ဒေါမနဿမေဝ သဝိတက္ကသဝိစာရဒေါမနဿံ နာမ။ နေက္ခမ္မဝသေန ဝိပဿနာဝသေန အနုဿတိဝသေန ပဌမဒုတိယဇ္ဈာနဝသေန စ ဥပ္ပန္န-ဒေါမနဿံ ပန အဝိတက္ကအဝိစာရဒေါမနဿန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နိပ္ပရိယာယေန ပန အဝိတက္ကအဝိစာရဒေါမနဿံ နာမ နတ္ထိ။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယဉ္ဍိ ကံသေန အကုသလဇ္ဈေဝ သဝိတက္ကသဝိစာရဇ္ဈေ၊ တေသ ပန ဘိက္ခုနော မညနဝသေန သဝိတက္ကသဝိစာရန္တိ စ အဝိတက္ကအဝိစာရန္တိ စ ဝုတ္တံ။

၁-မ ၃-၂၆၀-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-မ ၃-၂၆၁-ဝိဇ္ဇေ။

တတြာယံ နယော၊ ဣဓ ဘိက္ခု ဒေါမနဿပစ္စယဘူတေ သဝိတက္ကသဝိစာရမ္မေ အဝိတက္ကအဝိစာရမ္မေ စ ဒေါမနဿပစ္စယာ ဧဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေ မဂ္ဂဖလမေမ္မေ စ အညေသံ ပဋိပတ္တိဒဿနဝသေန ဒေါမနဿန္တိ ဂဟေတွာ "ကဒါ နု ခေါ မေ သဝိတက္ကသဝိစာရဒေါမနဿေ ဝိပဿနာ ပဋ္ဌပိတာ ဘဝိဿတိ၊ ကဒါ အဝိတက္ကအဝိစာရဒေါမနဿေ"တိ စ "ကဒါ နု ခေါ မေ သဗ်ိတက္ကသဝိစာရ-ဒေါမနဿဖလသမာပတ္တိ နိဗ္ဗတ္တိတာ ဘဝိဿတိ၊ ကဒါ အဝိတက္ကအဝိစာရ-ဒေါမနဿဖလသမာပတ္တိ"တိ စိန္တေတွာ ဧတမာသိကံ, ဆမာသိကံ, နဝမာသိကံ ဝါ ပဋိပဒံ ဂဏှာတိ။ တေမာသိကံ ဂဟေတွာ ပဌမမာသေ ဧကံ ယာမံ ဇဂ္ဂတိ, ဒွေ ယာမေ နိဒ္ဒါယ ဩကာသံ ကရောတိ၊ မဇ္ဈိမေ မာသေ ဒွေ ယာမေ ဇဂ္ဂတိ, ဧကံ ယာမံ နိဒ္ဒါယ ဩကာသံ ကရောတိ၊ ပစ္ဆိမမာသေ စက်မနိသဇ္ဇာယေဝ ယာပေတိ။ ဧဝဩ္စေ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ။ နော စေ ပါပုဏာတိ၊ ဝိသေသေတွာ ဆမာသိကံ ဂဏှာတိ။ တတြာပိ ဒွေ ဒွေ မာသေ ဝုတ္တနယေန ပဋိပဇ္ဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ အသက္ကောန္တော ဝိသေသေတွာ နဝမာသိကံ ဂဏှာတိ။ တတြာပိ တယော တယော မာသေ တထေဝ ပဋိပဇ္ဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ အသက္ကောန္တဿ "န လဒ္ဓံ ဝတ မေ သတ္ထုဟုစာရိဟိ သဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ ပဝါရေတု"န္တိ အာဝဇ္ဇတော ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အဿုဓာရာ ပဝတ္တန္တိ ဂါမန္တပဒ္ဓာရဝါသီမဟာသီဝတ္ထေရဿ ဝိယ။

မဟာသီဝတ္ထေရဝတ္ထု

ထေရော ကိရ အဋ္ဌာရသ မဟာဂဏော ဝါစေသိ။ တဿော်ဝါဒေ ဌတွာ တိံသသဟဿာ ဘိက္ခူ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ အထေကော ဘိက္ခု "မယှံ တာဝ အဇ္ဇန္တရေ ဂဏှာ အပ္ပမာဏာ၊ ကိဒိသာ နု ခေါ မေ အာစရိယဿ ဂဏှာ"တိ အာဝဇ္ဇေန္တော ပုထုဇ္ဇနဘာဝံ ဃသိတွာ "အမှာကံ အာစရိယော အညေသံ အဝဿယော ဟောတိ၊ အတ္တနော ဘဝိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဩဝါဒမဿ ဒဿာမီ"တိ အာကာသေန ဂန္ဆာ ဝိဟာရဿမိဿေ ဩတရိတွာ ဒ်ဝါဒ္ဒာရေ နိသိန္နံ အာစရိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝတ္တံ ဒဿေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

ထေရော "ကိံ ကာရဏာ အာဂတောသိ ပိယ္လုပါတိကာ"တိ အာဟ။ ဧကံ အနုမော်ဒနံ ဂဏှိဿာမီတိ အာဂတောသ္မီ ဘန္တေတိ။ ဩကာသော နု ဘဝိဿတီ အာဝုသောတိ။ ဝိတက္ကမာဠကေ ဌိတကာလေ ပုစ္ဆိဿာမိ ဘန္တေတိ။ တသ္မိံ ဌာနေ အညေ ပုစ္ဆန္တီတိ။ ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂေ ဘန္တေတိ။ တတြာပိ အညေ ပုစ္ဆန္တီတိ။ ဒုပဋ္ဋနိဝါသနဋ္ဌာနေ၊ သင်္ဃာဋိပါရုပနဋ္ဌာနေ၊ ပတ္တနီဟရဏဋ္ဌာနေ၊

ဂါမေ စရိတ္ဘာ အာသနသာလာယံ ယာဂုပိတကာလေ ဘန္တေတိ။ တတ္ထ အဌကထာထေရာ အတ္တနော ကံ့ဝံ ဝိနောဒေန္တိ အာဝုသောတိ။ အန္တေ-ဂါမတော နိက္ခန္တကာလေ ပုစ္ဆိသာမိ ဘန္တေတိ။ တတြာပိ အညေ ပုစ္ဆန္တိ အာဝုသောတိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ ဘန္တေ၊ ဘောဇနသာလာယံ ဘတ္တကိစ္စ-ပရိယောသာနေ ဘန္တေ၊ ဒိဝါဋ္ဌာနေ၊ ပါဒမောဝနကာလေ၊ မုခမောဝန-ကာလေ ဘန္တေတိ။ တဒါ အညေ ပုစ္ဆန္တိတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အရဏာ အပရေ ပုစ္ဆန္တိ အာဝုသောတိ။ ဒန္တကဋ္ဌံ ဂဟေတ္ဘာ မုခမောဝနတ္ထံ ဂမနကာလေ ဘန္တေတိ။ တဒါ အညေ ပုစ္ဆန္တိတိ။ မုခံ ဓောဝိတ္ဘာ အာဂမနကာလေ ဘန္တေတိ။ တတြာပိ အညေ ပုစ္ဆန္တိတိ။ သေနာသနံ ပဝိသိတ္ဘာ နိသိန္နကာလေ ဘန္တေတိ။ တတြာပိ အညေ ပုစ္ဆန္တိတိ။ ဘန္တေ နနု မုခံ ဓောဝိတ္ဘာ သေနာသနံ ပဝိသိတ္ဘာ တယော စတ္တာရော ပလ္လင်္ကေ ဥသုမံ ဂါဟာပေတ္ဘာ ယောနိသောမနသိကာရေ ကမ္မံ ကရောန္တာနံ ဩကာသကာလေန ဘဝိတဗ္ဗံ သိယာ၊ မရဏာဓိမ္မိ နလဘိဿထ ဘန္တေ၊ ဖလကဿဒိသတ္ထ ဘန္တေ ပရဿ အဝဿယော ဟောထ အတ္တနော ဘဝိတုံ နသက္ကောထ၊ နမေ တုမ္ဟာကံ အနုမောဒနာယ အတ္ထောတိ အာကာသေ ဥပ္ပတိတ္ဘာ အဂမာသိ။

ထေရော "ဣမဿ ဘိက္ခုနော ပရိယတ္တိယာ ကမ္မံ နတ္ထိ၊ မယ္ပံ ပန အက်ံသကော ဘဝိဿာမီတိ အာဂတော"တိ ဥတ္ဘာ "ဣဒါနိ ဩကာသော နု ဘဝိဿတိ၊ ပစ္ဆာသကာလေ ဂမိဿာမိ"တိ ပတ္တစီဝရံ သမိပေ ကတ္ဘာ သဗ္ဗံ ဒိဝသဘာဂံ ပဌမယာမမဇ္ဈိမယာမဉ္စ ဓမ္မံ ဝါစေတ္ဘာ ပစ္ဆိမယာမေ ကေသ္မိံ ထေရေ ဥဋ္ဌေသံ ဂဟေတ္ဘာ နိက္ခန္တေ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဘာ တေနေဝ သဒ္ဓိံ နိက္ခန္တော။ နိသိန္နအန္တေဝါသိကာ အာစရိယော ကေနစိ ပပဉ္စေန နိက္ခန္တောတိ မညိံသု။ နိက္ခန္တော ထေရော ကောစိ ဒေဝ သမာနာစရိယဘိက္ခူတိ သညံ အကာသိ။

ထေရော ကိရ "မာဒိသဿ အရဟတ္တံ နာမ ကိံ၁၊ ဒ္ဝိဟတိဟေနေဝ ပါပု-ဏိတ္ဘာ ပစ္ဆာဂမိဿာမီ"တိ အန္တေဝါသိကာနံ အနာရောစေတ္ဘာဝ အာသာဋ္ဌိ-မာသဿ ဇုဏှပက္ခတေရသိယာ နိက္ခန္တော ဂါမန္တပဋ္ဌာဂံ ဂန္တ္ဘာ စင်္ကမံ အာရုယ္ဟ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောန္တော တံ ဒိဝသံ အရဟတ္တံ ဂဟေတုံ နာသက္ခိ။ ဥပေါ-သထဒိဝသေ သမ္ပတ္တေ "ဒ္ဝိဟတိဟေန အရဟတ္တံ ဂဏှိဿာမီတိ အာဂတော၊ ဂဟေတုံ ပန နာသက္ခိံ။ တယော မာသေ၂ ပန တိဏိ ဒိဝသာနိ ဝိယ ယာဝ မဟာပဝါရဏာ တာဝ ဇာနိဿာမီ"တိ ဝဿံ ဥပဂန္တ္ဘာဝိ ဂဟေတုံ နာသက္ခိ။ ပဝါရဏာဒိဝသေ စိန္တေသိ "အဟံ ဒ္ဝိဟတိဟေန အရဟတ္တံ ဂဏှိဿာမီတိ

၁-အရဟတ္တံ ဥပ္ပါဒေတုံ နာမ ကိံ (က) ၂-မာသာ (သျာ)

အာဂတော၊ တေမာသေနာပိ နာသက္ခိ်ံ၊ သဗြဟ္မစာရိနော ပန ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ ပဝါရေန္တိ”တိ။ တသ္မေဝံ စိန္တယတော အဿုဓာရာ ပဝတ္တန္တိ။ တတော “နမ္ဆေ မယ္ဟံ စတ္ဂုဟိ ဇ္ဈာယပထေဟိ မဂ္ဂဖလံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ အရဟတ္တံ အပ္ပတ္တော နေဝ မဉ္ဆေ ပိဋ္ဌိံ ပဿာရေဿာမိ၊ နာ ပါဒေ ဓောဝိဿာမီ”တိ မဉ္ဆံ ဥဿာပေတ္တော ဌပေသိ။ ပုန အန္တောဝသံ ပတ္တံ၊ အရဟတ္တံ ဂဟေတုံ နာသက္ခိယေဝ။ ကေနတိ်ံသပဝါရဏာသု အဿုဓာရာ ပဝတ္တန္တိ။ ဂါမဒါရကာ ထေရဿ ပါဒေသု ဖာလိတဋ္ဌာနာနိ ကဏ္ဍကေဟိ သိဗ္ဗန္တိ၊ ဒံ ကရောန္တောပိ “အယျဿ မဟာသီဝတ္ထေရဿ ဝိယ ပါဒါ ဟောန္တု။”တိ ဒံ ကရောန္တိ။

ထေရော တိ်ံသ်ံသံဝစ္ဆရေ မဟာပဝါရဏာဒိဝသေ အာလမ္ဗဏဖလကံ နိဿာယ ဋ္ဌိတော “ဣဒါနိ မေ တိ်ံသ ဝဿာနိ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တဿ၊ နာသက္ခိ်ံ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ၊ အဒ္ဓါ မေ ဣမသ္မိ်ံ အတ္တဘာဝေ မဂ္ဂေါ ဝါ ဖလံ ဝါ နတ္ထိ၊ နာ မေ လဒ္ဓံ သဗြဟ္မစာရိဟိ သဒ္ဓိ်ံ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ ပဝါရေတု”န္တိ စိန္တေသိ။ တသ္မေဝံ စိန္တယတောဝ ဒေါမနသ်ံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ အဿုဓာရာ ပဝတ္တန္တိ။ အထ အဝိဒူရဋ္ဌာနေ ကော ဒေဝဓိတာ ရောဒမာနာ အဋ္ဌာသိ။ ကော တ္ထေ ရောဒသီတိ။ အဟံ ဘန္တေ ဒေဝဓိတာတိ။ ကသ္မာ ရောဒသီတိ။ ရောဒမာနေန မဂ္ဂဖလံ နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ တေန၂ အဟမ္ပိ ကံ ဒ္ဒေ မဂ္ဂဖလာနိ နိဗ္ဗတ္တေသာမီတိ ရောဒါမိ ဘန္တေတိ။

တတော ထေရော “ဘော မဟာသီဝတ္ထေရ ဒေဝတာဝိ တယာ သဒ္ဓိ်ံ ကေဋ်ိံ ကရောန္တိ၊ အနုဇ္ဈဝိကံ နု ခေါ တေ တေ”န္တိ ဝိပသ်ိနံ ဝမ္မေတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ အဂ္ဂဟေသိ။ သော “ဣဒါနိ နိပဇ္ဇိဿာမီ”တိ သေနာသနံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ မဏ္ဍကံ ပညပေတွာ ဥဒကဋ္ဌာနေ ဥဒကံ ပစ္ဆုပဋ္ဌပေတွာ “ပါဒေ ဓောဝိဿာမီ”တိ သောပါနဖလကေ နိသီဒိ။

အန္တောဝါသိကာပိသ “အမ္မာကံ အာစရိယသ သမဏဓမ္မံ ကာတုံ ဂစ္ဆန္တသ တိ်ံသ ဝဿာနိ၊ သက္ခိ နု ခေါ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ, နာသက္ခိ”တိ အာဝဇ္ဇယ-မာနာ “အရဟတ္တံ ပတ္တာ ပါဒဓောဝနတ္ထံ နိသိန္နော”တိ ဒိသွာ “အမ္မာကံ အာစရိယော အမ္မာဒိသေသု အန္တောဝါသိကေသု တိဋ္ဌန္တေသု ‘အတ္တနာဝ ပါဒေ ဓောဝိဿတီ’တိ အဋ္ဌာနမေတံ၊ အဟံ ဓောဝိဿာမိ အဟံ ဓောဝိဿာမီ”တိ တိ်ံသသဟဿာနိပိ အာကာသေန ဂန္ဓာ ဝန္ဒိတွာ “ပါဒေ ဓောဝိဿာမ

၁-တိ်ံသမေ (?)

၂-ရောဒနေန မဂ္ဂဖလေ နိဗ္ဗတ္တေန္တေ (သျာ)

ဘန္တေ”တိ အာဟံသု။ အာဝုသော ဇုဒါနိ တိ°သ ဝဿာနိ ဟောန္တိ မမ ပါဒါနံ အဓောတာနံ၊ တိဋ္ဌထ တုမ္ဟေ၊ အဟမေဝ ဓောဝိဿာမီတိ။

သက္ကောပိ အာဝဇ္ဇန္တော ‘‘မယ့ံ အယျော မဟာသီဝတ္ထေရော အရဟတ္တံ ပတ္တော တိ°သသဟဿာနံ အန္တေဝါသိကာနံ ‘ပါဒေ ဓောဝိဿာမာ’တိ အာဂတာနံ ပါဒေ ဓောဝိတုံ နဒေတိ။ မာဒိသေ ပန ဥပဋ္ဌာကေ တိဋ္ဌန္တေ ‘မယ့ံ အယျော သယံ ပါဒေ ဓောဝိဿတီ’တိ အဇ္ဈာနမေတံ၊ အဟံ ဓောဝိဿာမီ’’တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတ္တာ သုဇာတာယ ဒေဝိယာ သဒ္ဒိ° ဘိက္ခုသံဃဿ သန္တိကေ ပါတုရဟောသိ။ သော သုဇံ အသုရကညံ ပုရတော ကတ္တာ ‘‘အပေထ ဘန္တေ မာတုဂါမော’’တိ ဩကာသံ ကာရေတ္တာ ထေရံ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဝန္ဒိတ္တာ ပုရတော ဥက္ကုဋ္ဌိကော နိသီဒိတ္တာ ‘‘ပါဒေ ဓောဝိဿာမိ ဘန္တေ’’တိ အာဟ။ ကောသိယ ဇုဒါနိ မေ တိ°သ ဝဿာနိ ပါဒါနံ အဓောတာနံ၊ ဒေဝတာနုဇ္ဇ ပကတိယာပိ မနုဿသရီရဂန္ဓော နာမ ဇေဂုစ္ဆော၊ ယောဇနသတေ ဌိတာနမ္ပိ ကဏ္ဍေ အာသတ္တာကုဏပံ ဝိယ ဟောတိ၊ အဟမေဝ ဓောဝိဿာမီတိ။ ဘန္တေ အယံ ဂန္ဓော နာမ နပညာယတိ၊ တုမှာကံ ပန သီလဂန္ဓော ဆ ဒေဝလောကေ အတိက္ကမိတ္တာ ဥပရိ ဘဝဂ္ဂံ ပတ္တာ ဌိတော။ သီလဂန္ဓတော အညော ဥတ္တရိတရော ဂန္ဓော နာမ နတ္ထိ ဘန္တေ၊ တုမှာကံ သီလဂန္ဓေနမှိ အာဂတောတိ ဝါမဟတ္ထေန ဂေါပ္ဖကသန္ဓိယံ ဂဟေတ္တာ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန ပါဒတလံ ပရိမဇ္ဇိ။ ဒဟရ-ကုမာရသော ပါဒါ အဟေသုံ။ သက္ကော ပါဒေ ဓောတိတ္တာ ဝန္ဒိတ္တာ ဒေဝ-လောကမေဝ ဂတော။

ဧဝံ ‘‘န လဘာမိ သဗ္ဗြဟ္မစာရိဟိ သဒ္ဒိ° ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ ပဝါရေတု’’န္တိ အာဝဇ္ဇန္တသ္သ ဥပဋ္ဌံ ဒေါမနသ်ံ နိဿာယ ဘိက္ခုနော မညနဝသေန ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏမ္ပိ ဝိပဿနာဝိ မဂ္ဂေါပိ ဖလမ္ပိ သဝိတက္ကသဝိစာရ-ဒေါမနဿန္တိ စ အဝိတက္ကာဝိစာရဒေါမနဿန္တိ စ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ ဧကော ဘိက္ခု သဝိတက္ကသဝိစာရဒေါမနဿေ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္တာ ဇုဒံ ဒေါမနဿံ ကိ° နိဿိတန္တိ ဥပဓာရေန္တော ဝတ္ထုနိဿိတန္တိ ပဇာနာတိတိ ဖဿပဉ္စမကေ ဝုတ္တနယေနေဝ အနုက္ကမေန အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဧကော အဝိတက္ကာဝိစာရေ ဒေါမနဿေ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္တာ ဝုတ္တနယေနေဝ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတိ။ တတ္ထ အဘိနိဝိဋ္ဌဒေါမနဿေသုပိ သဝိတက္ကသဝိစာရတော အဝိ-တက္ကအဝိစာရံ ပဏီတတရံ။ သဝိတက္ကသဝိစာရဒေါမနဿဝိပဿနာတောပိ အဝိတက္ကာဝိစာရဒေါမနဿဝိပဿနာ ပဏီတတရာ။ သဝိတက္ကသဝိစာရဒေါ-မနဿဖလသမာပတ္တိတောပိ အဝိတက္ကာဝိစာရဒေါမနဿဖလသမာပတ္တိယေဝ

ပဏီတတရာ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "ယေ အဝိတက္ကအဝိစာရေ တေ ပဏီတတရေ"တိ။

၃၆၂။ **ဝေရူပါ ဥပေက္ခာ နံ သေဝိတဗ္ဗာတိ** ဝေရူပါ ဂေဟသိတဥပေက္ခာ နံ သေဝိတဗ္ဗာ။ ဂေဟသိတဥပေက္ခာ နာမ "တတ္ထ ကတမာ ဆ ဂေဟသိတဥပေက္ခာ။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပေက္ခာ ဗာလဿ မူဠှဿ ပုထုဇ္ဇနဿ အနောဓိ-ဇိနဿ အဝိပါကဇိနဿ အနာဒီနဝဒဿာဝိနော အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ယာ ဝေရူပါ ဥပေက္ခာ၊ ရူပံ သာ နာတိဝတ္တတိ၊ တသ္မာ သာ ဥပေက္ခာ ဂေဟ-သိတာတိ ဝုစ္စတိ"တိ[၁] ဧဝံ ဆသု ဒ္ဝါရေသု ဇိဋ္ဌာရမ္မဏော အာပါထဂတေ ဂုဠ္ဠပိဏ္ဍိကေ နိလိနမက္ခိကာ ဝိယ ရူပါဒိနိ အနတိဝတ္တမာနာ တတ္ထေဝ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ဟုတ္ဝာ ဥပ္ပန္နာ ကာမဂုဏနိဿိတာ ဥပေက္ခာ နံ သေဝိတဗ္ဗာ။

ဝေရူပါ ဥပေက္ခာ သေဝိတဗ္ဗာတိ ဝေရူပါ နေက္ခမ္မသိတာ ဥပေက္ခာ သေဝိတဗ္ဗာ။ နေက္ခမ္မသိတာ ဥပေက္ခာ နာမ "တတ္ထ ကတမာ ဆ နေက္ခမ္မသိတာ ဥပေက္ခာ။ ရူပါနံတွေဝ အနိစ္စတံ ဝိဒိတ္ဝာ ဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓံ 'ပုဗ္ဗေ စေဝ ရူပါ တေရဟိ စ၊ သဗ္ဗေ တေ ရူပါ အနိစ္စာ, ဒုက္ခာ, ဝိပရိဏာမဓမ္မာ'တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပေက္ခာ၊ ယာ ဝေရူပါ ဥပေက္ခာ၊ ရူပံ သာ အတိဝတ္တတိ၊ တသ္မာ သာ ဥပေက္ခာ နေက္ခမ္မ-သိတာတိ ဝုစ္စတိ"တိ[၂] ဧဝံ ဆသု ဒ္ဝါရေသု ဇိဋ္ဌာနိဋ္ဌအာရမ္မဏေ အာပါထဂတေ ဇိဋ္ဌေ အရဇ္ဇန္တသ္သ အနိဋ္ဌေ အဒုဿန္တသ္သ အသမပေက္ခနေန အသမ္မုယ္ဟန္တသ္သ ဥပ္ပန္နာ ဝိပဿနာ ဉာဏသမ္မယုတ္တာ ဥပေက္ခာ။ အဝိစ ဝေဒနာသဘာဂါ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာပိ ဇော ဥပေက္ခာဝ။ တသ္မာ **သေဝိတဗ္ဗာတိ** အယံ နေက္ခမ္မ-ဝသေန ဝိပဿနာဝသေန အနုဿတိဋ္ဌာနဝသေန ပဌမဒုတိယတတိယ-စတုတ္ထဇ္ဈာနဝသေန စ ဥပ္ပဇ္ဇနကဥပေက္ခာ သေဝိတဗ္ဗာ နာမ။

ဇော **ယံ ဧစ သဝိတက္ကံ သဝိစာရန္တိ** တာယပိ နေက္ခမ္မသိတဥပေက္ခာယ ယံ နေက္ခမ္မဝသေန ဝိပဿနာဝသေန အနုဿတိဋ္ဌာနဝသေန ပဌမဇ္ဈာနဝသေန စ ဥပ္ပန္နံ သဝိတက္ကသဝိစာရံ ဥပေက္ခန္တိ ဇာနေယျ။ **ယံ ဧစ အဝိတက္ကံ အဝိစာရန္တိ** ယံ ပန ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိဝသေန ဥပ္ပန္နံ အဝိတက္ကာဝိစာရံ ဥပေက္ခန္တိ ဇာနေယျ။ **ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ တေ ပဏီတတရေတိ** ဇောသု ဒ္ဝီသု ယာ အဝိတက္ကအဝိစာရာ၊ သာ ပဏီတတရာတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ ကိံ ကထိတံ

၁-မ ၃-၂၆၁-ဝိဋ္ဌေ။

ဟောတိ? ဒွိန္နံ အရဟတ္တံ ကထိတံ။ ဧကော ဟိ ဘိက္ခု သဝိတက္ကသဝိစာရ-ဉပေက္ခာယ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ အယံ ဉပေက္ခာ ကိံ နိဿိတာတိ ဉပခာရေန္တော ဝတ္ထုနိဿိတာတိ ပဇာနာတိတိ ဖဿပဉ္စမကေ ဝုတ္တနယေနေဝ အနုက္ကမေန အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဧကော အဝိတက္ကာဝိစာရာယ ဉပေက္ခာယ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ ဝုတ္တနယေနေဝ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတိ။ တတ္ထ အဘိ-နိဝိဋ္ဌဉပေက္ခာသုပိ သဝိတက္ကသဝိစာရတော အဝိတက္ကာဝိစာရာ ပဏီတတရာ။ သဝိတက္က သဝိစာရ ဉပေက္ခာ ဝိပဿနာတောပိ အဝိတက္ကာဝိစာရဉပေက္ခာ-ဝိပဿနာ ပဏီတတရာ။ သဝိတက္က သဝိစာရ ဉပေက္ခာ ဖလသမာပတ္တိတောပိ အဝိတက္ကာဝိစာရပေက္ခာဖလသမာပတ္တိယေဝ ပဏီတတရာ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ တေ ပဏီတတရေ"တိ။

၃၆၃။ **ဧဝံ ပဋိပန္နော ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘိက္ခု ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိရောဓ-သာရုပ္ပဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဟောတီ**တိ ဘဂဝါ အရဟတ္တနိကူဋေန ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသိ။ သက္ကော ပန သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တော။ ပုဗ္ဗဝါသနုဋ္ဌိ အစ္ဆာသယော ဟိနော နု ဟောတိ၊ ဉက္ကဋ္ဌော ဝေ ဟောတိ။ ကေသပိ ဗဟူနမ်ပိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အရဟတ္တေနေဝ ကူဋံ ဂဏှန္တိ။ သတ္ထာ ပန အတ္တနော အနုရူပေ ဉပနိဿယေ ဌိတာ ကေစိ သောတာပန္နာ ဟောန္တိ၊ ကေစိ သကဒါဂါမိ၊ ကေစိ အနာဂါမိ၊ ကေစိ အရဟန္တော။ ရာဇာ ဝိယ ဟိ ဘဂဝါ၊ ရာဇကုမာရာ ဝိယ ဝေနေယျာ။ ယထာ ဟိ ရာဇာ ဘောဇနကာလေ အတ္တနော ပမာဏေန ပိဏ္ဍံ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ရာဇကုမာရာနံ ဥပနေတိ၊ တေ တတော အတ္တနော မုခပ္ပမာဏေနေဝ ကဗဠံ ကရောန္တိ၊ ဧဝံ ဘဂဝါ အတ္တဇ္ဈာသယာနုရူပါယ ဒေသနာယ အရဟတ္တေနေဝ ကူဋံ ဂဏှာတိ။ ဝေနေယျာ အတ္တနော ဉပနိဿ-ယပ္ပမာဏေန တတော သောတာပတ္တိဖလမတ္တံ ဝါ သကဒါဂါမိအနာဂါမိ-အရဟတ္တဖလမေဝ ဝါ ဂဏှန္တိ။ သက္ကော ပန သောတာပန္နော ဇာတော။ သောတာပန္နော စ ဟုတ္ဝာ ဘဂဝတော ပုရတောယေဝ စတ္တာရော တရဏာသက္ကော ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဒေဝတာနဉ္စိ စဝမာနာနံ အတ္တဘာဝဿ ဂတာဂတဋ္ဌာနံ နာမ နု ပညာယတိ၊ ဒိပသိခါဂမနံ ဝိယ ဟောတိ။ တသ္မာ သေသဒေဝတာ နု ဇာနိံသု။ သက္ကော ပန သယံ စုတတ္တာ ဘဂဝါ စ အပ္ပဋိဟတဉာဏတ္တာ ဒ္ဝေဝ ဇနာ ဇာနိံသု။ အထ သက္ကော စိန္တေသိ "မယ့ံ ဟိ ဘဂဝတာ တိသု ဌာနေသု နိဗ္ဗတ္တိတဖလမေဝ ကထိတံ၊ အယဉ္စ ပန မဂ္ဂေါ ဝါ ဖလံ ဝါ သကုဏ်ိကာယ ဝိယ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဂဟေတုံ နု သက္ကာ၊ အာဂမနိယပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယ'သ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဟန္ဒာဟံ ဥပရိ ဒိဏ္ဍာသဝဿ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ ပုစ္ဆာမိ"တိ။

ပါတိမောက္ခသံဝရဝဏ္ဏနာ

၃၆၄။ တတော ဘံ ပုစ္ဆန္တော **ကထံ ပဋိပန္နော ပန မာရိသာတိ-အာဒိမာဟ။** တတ္ထ **ပါတိမောက္ခသံဝရာယာတိ** ဥတ္တမင်္ဂဇ္ဈကသီလသံဝရာယ။ **ကာယသမာစာရန္တိ**တိအာဒိ သေဝိတဗ္ဗကာယသမာစာရာဒိဝသေန ပါတိ-မောက္ခသံဝရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ သီလကထာ စ နာမေသာ ကမ္မပထဝသေန ဝါ ပဏ္ဏတ္တိဝသေန ဝါ ကထေတဗ္ဗာ ဟောတိ။

တတ္ထ ကမ္မပထဝသေန ကထေန္တေန အသေဝိတဗ္ဗကာယသမာစာရော တာဝ ပါဏာတိပါတအဒိန္နာဒါနမိစ္ဆာစာရေဟိ ကထေတဗ္ဗော။ ပဏ္ဏတ္တိဝသေန ကထေန္တေန ကာယဒ္ဒါရေ ပညတ္တာသိက္ခာပဒဝိတိက္ကမဝသေန ကထေတဗ္ဗော။ သေဝိတဗ္ဗကာယသမာစာရော ပါဏာတိပါတာဒိဝေရမဏီဟိ စေဝ ကာယ-ဒ္ဒါရေ ပညတ္တာသိက္ခာပဒအဝိတိက္ကမေန စ ကထေတဗ္ဗော။ အသေဝိတဗ္ဗ-ဝစီသမာစာရော မုသာဝါဒါဒိဝစီဒုစ္စရိတေန စေဝ ဝစီဒ္ဒါရေ ပညတ္တာသိက္ခာပဒ-ဝိတိက္ကမေန စ ကထေတဗ္ဗော။ သေဝိတဗ္ဗဝစီသမာစာရော မုသာဝါဒါဒိဝေရ-မဏီဟိ စေဝ ဝစီဒ္ဒါရေ ပညတ္တာသိက္ခာပဒအဝိတိက္ကမေန စ ကထေတဗ္ဗော။

ပရိယေသနာ ပန ကာယဝါစာဟိ ပရိယေသနာယေဝ။ သာ ကာယဝစီ-သမာစာရဂဟဏေန ဂဟိတာပိ သမာနာ ယသ္မာ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလံ နာမ တေသ္မိံယေဝ ဒ္ဒါရဒ္ဒယေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န အာကာသေ။ တသ္မာ အာဇီဝဋ္ဌမက-သီလဒဿနတ္ထံ ဝိသုံ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ နသေဝိတဗ္ဗပရိယေသနာ အနရိယပရိယေ-သနာယ ကထေတဗ္ဗာ။ သေဝိတဗ္ဗပရိယေသနာ အရိယပရိယေသနာယ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ—

> ဒ္ဝေမာ ဘိက္ခဝေ ပရိယေသနာ အနရိယာ စ ပရိယေသနာ, အရိယာ စ ပရိယေသနာ။ ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ အနရိယာ ပရိယေ-သနာ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကေစ္ဆာ အတ္တနာ ဇာတိဓမ္မော သမာနော ဇာတိဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ၊ အတ္တနာ ဇရာဓမ္မော၊ ဗျာဓိဓမ္မော၊ မရဏဓမ္မော၊ သောကဓမ္မော၊ သံကိလေသဓမ္မော[1] သမာနော သံကိလေသဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။
>
> ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဇာတိဓမ္မံ ဝဒေထ။ ပုတ္တဘရိယံ ဘိက္ခဝေ ဇာတိဓမ္မံ၊ ဒါသိဒါသံ ဇာတိဓမ္မံ၊ အဇေဠကံ ဇာတိဓမ္မံ၊ ကုက္ကုဋသူကရံ ဇာတိ-ဓမ္မံ၊ ဟတ္ထိဂဝါဿဝဠဝံ ဇာတိဓမ္မံ၊ ဇာတရူပရဇတံ ဇာတိဓမ္မံ၊

၁-သံကိလေသိကဓမ္မော (က)

ဇာတိဓမ္မာ ဟောတေ ဘိက္ခဝေ ဥပဓယော၊ ဇွောယံ ဂထိတော မုဆ္ဆိတော အဇ္ဈာပန္နော အတ္တာနာ ဇာတိဓမ္မော သမာနော ဇာတိဓမ္မံ-ယေဝ ပရိယေသတိ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဇရာဓမ္မံ ဝဒေထ။ ပုတ္တဘရိယံ ဘိက္ခဝေ ဇရာဓမ္မံ။ပ။ ဇရာဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဗျာဓိဓမ္မံ ဝဒေထ။ ပုတ္တဘရိယံ ဘိက္ခဝေ ဗျာဓိဓမ္မံ၊ ဒါသိဒါသံ ဗျာဓိဓမ္မံ၊ အဇေဠကံ၊ ကုက္ကုဋသူကရံ၊ ဟတ္ထိဂဝါဿဝဠဝံ ဗျာဓိဓမ္မံ၊ ဗျာဓိဓမ္မာ ဟောတေ ဘိက္ခဝေ ဥပဓယော၊ ဇွောယံ ဂထိတော မုဆ္ဆိတော အဇ္ဈာပန္နော အတ္တာနာ ဗျာဓိဓမ္မော သမာနော ဗျာဓိဓမ္မံ-ယေဝ ပရိယေသတိ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ မရဏဓမ္မံ ဝဒေထ။ ပုတ္တဘရိယံ ဘိက္ခဝေ မရဏ-ဓမ္မံ။ပ။ မရဏဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ သောကဓမ္မံ ဝဒေထ။ ပုတ္တဘရိယံ။ပ။ သောက-ဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ သံကိလေသဓမ္မံ ဝဒေထ။ပ။ ဇာတရူပရဇတံ သံကိလေသဓမ္မံ။ သံကိလေသဓမ္မာ ဟောတေ ဘိက္ခဝေ ဥပဓယော၊ ဇွောယံ ဂထိတော မုဆ္ဆိတော အဇ္ဈာပန္နော အတ္တာနာ သံကိလေသ-ဓမ္မော သမာနော သံကိလေသဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ အနရိယာ ပရိယေသနာတိ[1]။

အပိစ ကုဟနာဒိဝသေန ပဗ္ဗဇိတာ အဂေါစရဝသေန ဆဇ္ဇိတာ ဝေဇ္ဇကမ္မာ-ဒိဝသေန ကေဝိသတိဝိဓာ၊ ဧဝံ ပဝတ္တာ သဗ္ဗာပိ အနေသနာ အနရိယ-ပရိယေသနာယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ အရိယာ ပရိယေသနာ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော အတ္တာနာ ဇာတိဓမ္မော သမာနော ဇာတိဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတ္ဝာ အဇာတံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသတိ၊ အတ္တာနာ ဇရာဓမ္မော၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ၊ သောက၊ သံကိလေသဓမ္မော သမာနော သံကိလေသဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတ္ဝာ အသံကိလိဋ္ဌံ

၁-မ ၁-၂၁၇-ဖဋ္ဌေ။

အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသတိ၊ အယံ အရိယာ ပရိယေသနာတိ ။

အပိစ ပဉ္စ ကုဟနာဒီနိ ဆ အဂေါစရေ ကေဝိသတိဝဓ္ဆ အနေသနံ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ ဘိက္ခာစရိယာယ ဓမ္မေန သမေန ပရိယေသနာပိ အရိယပရိယေသနာယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဇ္ဈေ စ ယော ယော ''န သေဝိတဗ္ဗော''တိ ဝုတ္တော၊ သော သော ပုဗ္ဗဘာဂေ ပါဏာတိပါတာဒီနံ သမ္ဘာရပရိယေသနာပယောဂကရဏကမနကာလတော ပဋ္ဌာယ န သေဝိတဗ္ဗောဝ။ ဇ္ဈတရော အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သေဝိတဗ္ဗော၊ အသက္ကောန္တေန စိတ္တမ္ပိ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ။ အပိစ သံဃဘေဒါဒီနံ အတ္ထာယ ပရက္ကမန္တာနံ ဒေဝဒတ္တာဒီနံ ဝိယ ကာယသမာစာရော န သေဝိတဗ္ဗော၊ ဒိဝသဿ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ တိက္ခံ ရတနာနံ ဥပဋ္ဌာနကမနာဒိဝသေန ပဝတ္တော ဓမ္မသေနာပတိမဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရာဒီနံ ဝိယ ကာယသမာစာရော သေဝိ-တဗ္ဗော။ ဓနုဂ္ဂဟပေသနာဒိဝသေန ဝါစံ ဘိန္ဒန္တာနံ ဒေဝဒတ္တာဒီနံ ဝိယ ဝစီသမာစာရော န သေဝိတဗ္ဗော၊ တိက္ခံ ရတနာနံ ဂုဏကိတ္တနာဒိဝသေန ပဝတ္တော ဓမ္မသေနာပတိမဟာဓမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရာဒီနံ ဝိယ ဝစီသမာစာရော သေဝိတဗ္ဗော။ အနရိယပရိယေသနံ ပရိယေသန္တာနံ ဒေဝဒတ္တာဒီနံ ဝိယ ပရိယေသနာ န သေဝိတဗ္ဗာ၊ အရိယပရိယေသနမေဝ ပရိယေသန္တာနံ ဓမ္မသေနာပတိမဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရာဒီနံ ဝိယ ပရိယေသနာ သေဝိတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ပဋိပန္နော ခေါတိ ဧဝံ အသေဝိတဗ္ဗံ ကာယဝစီသမာစာရံ ပရိယေ-သနဉ္စ ပဟာယ သေဝိတဗ္ဗာနံ ပါရိပူရိယာ ပဋိပန္နော ဒေဝါနမိန္ဒ ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခသံဝရာယ ဥတ္တမဇ္ဈာဇီလသံဝရတ္ထာယ ပဋိပန္နော နာမ ဟောတိတိ ဘဂဝါ ဒိဏ္ဏာသဝဿ အာဂမနီယပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ ကထေသိ။

ဇုန္ဒြိယသံဝရဝဂ္ဂနာ

၃၆၅။ ဒုတိယပုစ္ဆာယံ **ဇုန္ဒြိယသံဝရာယ**တိ ဇုန္ဒြိယာနံ ပိဓာနာယ၊ ဂုတ္တ-ဒ္ဝါရတာယ သံဝုတဒ္ဝါရတာယာတိ အတ္ထော။ ဝိဿဇ္ဇနေ ပနဿ **စက္ခုဝိညေယ္ယံ ရူပမ္မီ**တိအာဒိ သေဝိတဗ္ဗရူပါဒိဝသေန ဇုန္ဒြိယသံဝရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဧဝံ ဝုတ္တေ**တိ ဟေဋ္ဌာ သောမနဿာဒိပဋိဂ္ဂါဝိဿဇ္ဇနာနံ သုတတ္တာ ဇုမိနာပိ ဧဝရူပေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ သဇ္ဈာတပဋိဘာနော ဘဂဝတာ ဧဝံ ဝုတ္တေ သတ္ထော

၁-မ ၁-၂ ၁၈-ပိဋ္ဌေ။

ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ့ ကေဒဂေါစ၊ တေံ **ဇုမယ ခေါ အဟံ ဘန္တေ**တိ အာဒိကံ ဝစနံ အဝေါစ။ ဘဂဝါပိဿ သြကာသံ ဒတ္ဝာ တုဏ္ဍိ အဟောသိ။ ကထေတုကာမောပိ ဟိ ယော အတ္ထံ သမ္မာဒေတုံ နု သက္ကောတိ၊ အတ္ထံ သမ္မာဒေတုံ သက္ကောန္တော ဝါ နု ကထေတုကာမော ဟောတိ၊ နု တဿ ဘဂဝါ သြကာသံ ကရောတိ။ အယံ ပန ယသ္မာ ကထေတုကာမော စေဝ, သက္ကောတိ စ အတ္ထံ သမ္မာဒေတုံ၊ တေနဿ ဘဂဝါ သြကာသမကာသိ။

တတ္ထ **ဝေရုံပံ နု သေဓိတမ္ဖန္တိ**အာဒီသု အယံ သင်္ခေပေါ—ယံ ရုပံ ပဿတော ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တံ နု သေဓိတမ္ဖံ နု ဒဋ္ဌမ္ဖံ နု သြလောကေတမ္ဖန္တိ အတ္ထော။ ယံ ပန ပဿတော အသုဘသညာ ဝါ သဏ္ဌာတိ၊ ပဿာဒေါ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အနိစ္စသညာပဋိလာဘော ဝါ ဟောတိ၊ တံ သေဓိတမ္ဖံ။

ယံ စိတ္တက္ခဏံ စိတ္တဗျုန္နမို သဒ္ဒံ သုဏတော ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝေရုပေါ သဒ္ဒေါ နု သေဓိတမ္ဖော။ ယံ ပန အတ္ထနိဿိတံ ဓမ္မနိဿိတံ ကုမ္မဒါသိဂီတမို သုဏန္တဿ ပဿာဒေါ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နိဗ္ဗိဒါ ဝါ သဏ္ဌာတိ၊ ဝေရုပေါ သဒ္ဒေါ သေဓိတမ္ဖော။

ယံ ဂန္ဓံ ဃာယတော ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝေရုပေါ ဂန္ဓော နု သေဓိတမ္ဖော။ ယံ ပန ဂန္ဓံ ဃာယတော အသုဘသညာဒိပဋိလာဘော ဟောတိ၊ ဝေရုပေါ ဂန္ဓော သေဓိတမ္ဖော။

ယံ ရသံ သာယတော ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝေရုပေါ ရသော နု သေဓိတမ္ဖော။ ယံ ပန ရသံ သာယတော အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ စေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သာယိတပစ္စယာ စ ကာယဗလံ နိဿာယ အရိယဘူမိံ သြက္ကမိတုံ သက္ကောတိ, မဟာသီဝတ္ထေရဘာဂိနေယျသီဝသာမဏေရဿ ဝိယ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿေဝ ကိလေသက္ခယော ဝါ ဟောတိ၊ ဝေရုပေါ ရသော သေဓိတမ္ဖော။

ယံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသတော ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝေရုပံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ နု သေဓိတမ္ဖံ။ ယံ ပန ဖုသတော သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဝိယ အာသဝက္ခယော စေဝ, ဝိရိယဗ္ဗ သုပဂ္ဂဟိတံ, ပဉ္စိမာ စ ဇနတာ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပါဒနေန အနုဂ္ဂဟိတာ ဟောတိ၊ ဝေရုပံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ သေဓိတမ္ဖံ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ကိရ တိံသ ဝဿာနိ မဇ္ဈေ ပိဋ္ဌိံ နု ပဿာရေသိ။ တဿာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော။ မဟာကဿပတ္ထေရော ဝိသဝဿသတံ မဇ္ဈေ ပိဋ္ဌိံ နု ပဿာရေသိ။ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော ပညာသ ဝဿာနိ[1]။ ဘဒ္ဒိယတ္ထေရော တိံသ ဝဿာနိ။ သောဏတ္ထေရော

၁-ပဉ္စပညာသ ဝဿာနိ (သျာ)

အဋ္ဌာရသ ဝဿာနိ။ ရဋ္ဌပါလတ္ထေရော ဒွါဒသ။ အာနန္ဒတ္ထေရော ပန္နရသ။ ရာဟုလတ္ထေရော ဒွါဒသ။ ဗာကုလတ္ထေရော အသီတိ ဝဿာနိ။ နာဠကတ္ထေရော ယာဝပရိနိဗ္ဗာနာ မဇ္ဈေ ပိဋ္ဌိံ န ပဿာရေသိတိ။

ယေ မနောဝိညေယ္ယာ ဓမ္မေ သမန္နာဟရန္တေသ ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ "အဟော ဝတ ယံ ပရေသံ ပရိဝိတ္တူပကရဏံ တံ မမဿာ"တိအာဒိနာ နယေန ဝါအဘိဇ္ဈာဒိနိ အာပါထမာဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝရူပါ ဓမ္မာ နသေဝိတဗ္ဗာ။"သဗ္ဗေ သတ္တာ အဧဝရာ ဟောန္တု"တိ ဧဝံ မေတ္တာဒိဝသေန, ယေ ဝါ ပန တိဏ္ဏံ ထေရာနံ ဓမ္မာ၊ ဧဝရူပါ သေဝိတဗ္ဗာ။ တယော ကိရ ထေရာ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ကာမ-ဝိတက္ကာဒယော အကုသလဝိတက္ကာ နဝိတက္ကေတဗ္ဗာတိ ကတိကံ အကံသု။ အထ ပဝါရဏာဒိဝသေ သံဃမတ္ထရော သံဃနဝကံ ပုစ္ဆိ "အာဝုသော ဇုမသ္မိံ တေမာသေ ကိတ္တကေ ဌာနေ စိတ္တံ သဏ္ဌာတိ ဝါ၊ ဒိန္နေ"န္တိ။ နဘန္တေ ပရိဝေဏ-ပရိစ္ဆေဒတော ဗဟိ ဓာဝိတုံ အဒါသိန္တိ။ ဒုတိယံ ပုစ္ဆိ "တဝ အာဝုသော"တိ။ နိဝါသဂေဟတော ဘန္တေ ဗဟိ ဓာဝိတုံ န အဒါသိန္တိ။ အထ ဒွေပိ ထေရံ ပုစ္ဆိံသု "တုမှာကံ ပန ဘန္တေ"တိ။ နိယကဇ္ဈတ္တခန္ဓပဉ္စကတော အာဝုသော ဗဟိ ဓာဝိတုံ န အဒါသိန္တိ။ တုမှေဟိ ဘန္တေ ဒုက္ကရံ ကတန္တိ။ ဧဝရူပေါ မနောဝိညေယ္ယော ဓမ္မော သေဝိတဗ္ဗော။

၃၆၆။ **ကေန္တိ ဝါဒါ**တိ ကောယေဝ အန္တော ဝါဒသ္မ ဒေသံ, နဒ္ဓေဓာ ဂတဝါဒါတိ[1] **ကေန္တိ ဝါဒါ**၊ ကံယေဝ ဝဒန္တိတိ ပုစ္ဆတိ။ **ကေန္တိ သီလာ**တိ ကောစာရာ။ **ကေန္တိ ဆန္ဒာ**တိ ကေလဒ္ဓိကာ။ **ကေန္တိ အဇ္ဈာသာနာ**တိ ကေန္တိ-ပရိယောသာနာ။

အနေကဓာတု နာနာဓာတု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ လောကောတိ ဒေဝါနမိန္ဒ အယံ လောကော အနေကဓ္ဓာသယော နာနဓ္ဓာသယော။ ကေသ္မိံ ဂန္တွာကာမေ ဒေဝေါ ဌာတုကာမော ဟောတိ။ ဧကေသ္မိံ ဌာတုကာမေ ဒေဝေါ သယိတု-ကာမော ဟောတိ။ ဒွေ သတ္တာ ကေဓ္ဓာသယာ နာမ ဒုလ္လဘာ။ တသ္မိံ အနေကဓာတုနာနာဓာတုသ္မိံ လောကေ ယံ ယဒေဝ ဓာတုံ ယံ ယဒေဝ အဇ္ဈာ-သယံ သတ္တာ အဘိနိဝိသန္တိ ဂဏ္ဟန္တိ၊ တံ တဒေဝ။ **ထာမသာ ပရာမာသာ**တိ ထာမေန စ ပရာမာသေန စ။ **အဘိနိဝိသ ဝေါဟရန္တီ**တိ သုဋ္ဌု ဂဏ္ဟိတ္ဝာ ဝေါဟရန္တိ၊ ကထေန္တိ ဒီပေန္တိ ကိတ္တေန္တိ။ **ဇုဒမေဝ သစ္စံ မောဃမညန္တိ** ဇုဝံ အမှာကမေဝ ဝစနံ သစ္စံ၊ အညေသံ ဝစနံ မောဃံ တုစ္ဆံ နိရတ္ထကန္တိ။

၁-န ဒွေဝါဒါတိ (သျာ)

အစ္ဆန္တိနိဋ္ဌာတိ အန္တော ဝုစ္စတိ ဝိနာသော၊ အန္တံ အတိတာ နိဋ္ဌာ ဧတေသန္တိ အစ္ဆန္တိနိဋ္ဌာ။ ယာ ဧတေသံ နိဋ္ဌာ၊ ယော ပရမသာသော နိဗ္ဗာနံ၊ တံ သဗ္ဗေသံ ဝိနာသာတိက္ကန္တံ နိစ္စန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ယောဂက္ခေမော**တိ နိဗ္ဗာနဿေဝ နာမံ၊ အစ္ဆန္တော ယောဂက္ခေမော ဧတေသန္တိ **အစ္ဆန္တယောဂက္ခေမိ**။ သေဋ္ဌဋ္ဌေန ဗြဟ္မံ အရိယမဂ္ဂံ စရန္တိတိ **ဗြဟ္မစာရိ**။ အစ္ဆန္တာယ ဗြဟ္မစာရိ **အစ္ဆန္တဗြဟ္မစာရိ**။ **ပရိယောသာန**န္တိပိ နိဗ္ဗာနဿ နာမံ၊ အစ္ဆန္တံ ပရိယောသာနံ ဧတေသန္တိ **အစ္ဆန္တပရိယောသာနာ**။

တဏှာသန်ယဝိမုတ္တာတိ တဏှာသင်္ခယောတိ မဂ္ဂေါပိ နိဗ္ဗာနမ်ပိ။ မဂ္ဂေါ တဏှံ သဒ္ဒီဏာတိ ဝိနာသေတီတိ တဏှာသင်္ခယော။ နိဗ္ဗာနံ ယသ္မာ တံ အာဂမ္မ တဏှာ သဒ္ဒီယတိ ဝိနဿတိ၊ တသ္မာ တဏှာသင်္ခယော။ တဏှာသင်္ခယေန မဂ္ဂေန ဝိမုတ္တာ, တဏှာသင်္ခယေ ဝါ နိဗ္ဗာနေ ဝိမုတ္တာ အဓိမုတ္တာတိ **တဏှာသန်ယ-ဝိမုတ္တာ**။

ဇော်ဝတာ စ ဘဂဝတာ စုဒ္ဒသပိ မဟာပဉ္ဉာ ဗျာကတာ ဟောန္တိ။ စုဒ္ဒသ မဟာပဉ္ဉာ နာမ ဗုဿာမစ္ဆရိယံ ဧကော ပဉ္ဉော, ပိယာပ်ိယံ ဧကော, ဆန္ဒော ဧကော, ဝိတက္ကော ဧကော, ပပဉ္စော ဧကော, သောမနဿံ ဧကော, ဒေါမနဿံ ဧကော, ဥပေက္ခာ ဧကော, ကာယသမာစာရော ဧကော, ဝစီသမာစာရော ဧကော, ပရိယေသနာ ဧကော, ဗုဒ္ဓိယသံဝရော ဧကော, အနေကဓာတု ဧကော, အစ္ဆန္တိနိဋ္ဌာ ဧကောတိ။

၃၆၇။ **ဇော**တိ စလနဋ္ဌေန တဏှာ ဝုစ္စတိ။ သာ ပိဋ္ဌနဋ္ဌေန **ရော**ဂေါ၊ အန္တော ပဒုဿနဋ္ဌေန **ဂဏ္ဍော**၊ အနုပ္ပဝိဋ္ဌဋ္ဌေန **သလ္လံ**။ **တသ္မာ အယံ ပုရိသော**တိ ယသ္မာ ဇော အတ္တနော ကတကမ္မာနုရူပေန ပုရိသံ တတ္ထ တတ္ထ အဘိနိဗ္ဗတ္တတ္ထာယ ကမုတိ၊ တသ္မာ အယံ ပုရိသော တေသံ တေသံ ဘဝါနံ ဝသေန ဥစ္စာဝစံ အာပဇ္ဇတိ။ ဗြဟ္မလောကေ ဥစ္စော ဟောတိ၊ ဒေဝလောကေ အဝစော။ ဒေဝလောကေ ဥစ္စော၊ မနုဿလောကေ အဝစော။ မနုဿ-လောကေ ဥစ္စော၊ အပါယေ အဝစော။ **ယေသာဟံ ဘန္တေ**တိ ယေသံ အဟံ ဘန္တေ။ သန္နိဝသေန ပနေတ္ထ "ယေသာဟ"န္တိ ဟောတိ။ **ယထာသုတံ ယထာ-ပရိယတ္ထ**န္တိ ယထာ မယာ သုတော စေဝ ဥဂ္ဂဟိတော စ၊ ဧဝံ။ **ဓမ္မံ ဒေသေမီ**တိ သတ္တဝတပဒံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ **နစာဟံ တေသ**န္တိ အဟံ ပန တေသံ သာဝကော

၁-အစ္ဆန္တာယ (သျာ)၊ အစ္ဆန်ံ (?) သတ္တာဂ်တ္တရဋ္ဌကထာယံ ဆဋ္ဌဝဂ္ဂေ ပဿိတဗ္ဗံ။

နံ သမ္ပဇ္ဇာမိ။ **အဟံ ခေါ ပန ဘန္တေ**တိအာဒိနာ အတ္တနော သောတာပန္နဘာဝံ ဇာနာပေတိ။

သောမနဿပဋိလာဘကထာဝဏ္ဏနာ

၃၆၈။ **ဝေဒပဋိလာဘန္တိ**တုဋ္ဌပဋိလာဘံ။ **ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော**တိ ဒေဝါနဉ္စ အသုရာနဉ္စ သင်္ဂါမော။ **သမုပဗ္ဗူဠ္ဟော**တိ သမာပန္နော နလာဋေန နလာဋံ ပဟရဏာကာရပ္ပတ္တော ဝိယ။ ဇေတသံ ကိရ ကဒါစိ မဟာသမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ သင်္ဂါမော ဟောတိ၊ တတ္ထ ပန ဆေဒနဝိဇ္ဈနာဒီဟိ အညမညံ ဃာတော နာမ နတ္ထိ၊ ဒါရုမေဏ္ဍကယုဒ္ဓံ ဝိယ ဇယပရာဇယမတ္တမေဝ ဟောတိ။ ကဒါစိ ဒေဝါ ဇိနန္တိ၊ ကဒါစိ အသုရာ။ တတ္ထ ယသ္မိံ သင်္ဂါမေ ဒေဝါ ပုန အပစ္ဆာဂမနာယ အသုရေ ဇိနိံသု။ တံ သန္ဓာယ **တသ္မိံ ခေါ ပန ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟ။ **ဥဘယမေတ**န္တိ ဥဘယံ ဧတံ၊ ဒုဝိဓမ္ပိ သြဇံ ဏ္ဍေ ဒေဝလောကေ ဒေဝါယေဝ ပရိဘုဉ္ဇိသန္တိတိ ဧဝမဿ အာဝဇ္ဇနသမုဿယံ ဗလဝတိတိသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ **သဒ္ဒါဝဓရော**တိ သဒ္ဒါဝဓရကော၊ ဒဏ္ဍဂ္ဂဟဏေန သတ္ထဂ္ဂဟဏေန သဒ္ဓိံ အဟောသိ၊ န နိက္ခိတ္တဒဏ္ဍသတ္ထောတိ ဒသ္သေတိ။ **ကေန္တိနီဗ္ဗိဒါယာ**တိ ဧကန္တေနေဝ ဝဋ္ဋနိဿိတဿ ဝဋ္ဋနိဿိတတ္တာယာတိ သဗ္ဗံ မဟာဝေါဓိသတ္တဿေဝ။

၃၆၉။ **ပဓေဒေသီ**တိ ကထေသိ ဒီပေသိ။ **ဇ္ဈေဝါ**တိ ဇ္ဈမသ္မိံယေဝ သြကာသေ။ **ဒေဝဘူတဿ မေ သတော**တိ ဒေဝဿ မေ သတော။ **ပုနရာယုစ မေ လဒ္ဓေါ**တိ ပုန အညေန ကမ္မဝိပါကေန မေ ဇိဝိတံ လဒ္ဓန္တိ၊ ဇ္ဈမိနာ အတ္တနော စုတဘာဝဏ္ဍေဝ ဥပပန္နဘာဝဏ္ဍ အာဝိကရောတိ။

ဒိဝိယာ ကာယာတိ ဒိဗ္ဗာ အတ္တဘာဝါ။ **အာယုံ ဟိတ္ဝာ အမာနုသ**န္တိ ဒိဗ္ဗံ အာယုံ ဇဟိတ္ဝာ။ **အမ္ဟဋ္ဌော ဂဒ္ဘမေဿာမီ**တိ နိယတဂတိကတ္တာ အမ္ဟဋ္ဌော ဟုတ္ဝာ။ **ယတ္ထ မေ ရမတီ မနော**တိ ယတ္ထ မေ မနော ရမိဿတိ၊ တတ္ထေဝ ခတ္တိယကုလာဒိသု ဂဗ္ဘံ ဥပဂစ္ဆိဿာမီတိ သတ္တက္ခတ္တုံ ဒေဝေ စ မာနုသေ စာတိ ဇ္ဈမမတ္ထံ ဒီပေတိ။

ဉာယေန ဝိဟရိဿာမီတိ မနုဿေသု ဥပပန္နောပိ မာတရံ ဇိဝိတာ ဝေါရောပနာဒိနံ အဘဗ္ဗတ္တာ ဉာယေန ကာရဏေန သမေန ဝိဟရိဿာမီတိ အတ္ထော။

သမ္မောဓိ ဧစ ဘဝိဿတီတိ ဇုဒံ သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ သစေ သကဒါဂါမိ ဘဝိဿာမီတိ ဒီပေတိ။ **အညာတာ ဝိဟရိဿာမီ**တိ အညာတာ အာဇာနိတုကာမော ဟုတ္ဝာ ဝိဟရိဿာမိ။ **သွေဝ အန္တော ဘဝိဿတီ**တိ သော ဧဝ မေ မနုဿလောကေ အန္တော ဘဝိဿတီတိ။

ပုန ဒေဝေါ ဘဝိဿာမိ၊ ဒေဝလောကသ္မိံ ဥတ္တမောတိ ပုန ဒေဝ-လောကသ္မိံ ဥတ္တမော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဝိဿာမီတိ ဝဒတိ။

အန္တိမေ ဝတ္တမာနမ္ဖီတိ အန္တိမေ ဘဝေ ဝတ္တမာနေ။ **သော နိဝါသော ဘဝိဿတီ**တိ ယေ တေ အာယုနာ စ ပညာယ စ အကနိဋ္ဌာ ဇေဋ္ဌကာ သဗ္ဗ-ဒေဝေဘိ ပဏီတတရာ ဒေဝါ၊ အဝသာနေ မေ သော နိဝါသော ဘဝိဿတိ။ အယံ ကိရ တတော သက္ကတ္တဘာဝတော စုတော တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ အနာဂါမိမဂ္ဂဿ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ ဟုတ္ဝာ အဝိဟာဒီသု နိဗ္ဗတ္တန္တော အဝသာနေ အကနိဋ္ဌေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ။ တံ သန္ဓာယ ဧဝမာဟ။ သေ ကိရ အဝိဟေသု ကပ္ပသဟဿံ ဝသိဿတိ၊ အတပ္ပေသု ဒ္ဝေ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ သုဒဿေသု စတ္တာရိ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ သုဒဿိသု အဋ္ဌ၊ အကနိဋ္ဌေသု သောဠသာတိ ကေတိ။ သ ကပ္ပသဟဿာနိ ဗြဟ္မအာယုံ အနု-ဘဝိဿတိ။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ဝိသာခါ မဟာဥပါသိကာတိ တယောပိ ဟိ ဇုမေ ဧကပ္ပမာဏာအာယုကာ ဧဝ၊ ဝဠာဟိရတသတ္ထာ နာမ ဧတေဟိ သဒိသာ သုခဘာဂိနော နာမ နတ္ထိ။

၃၇၀။ **အဗရိယောသိတသက်ပ္ပါ**တိ အနိဋ္ဌိတမနောရထော။ **ယသ္မာ မညာမိ သမဏော**တိ ယေ စ သမဏော ပဝိဝိတ္တဝိဟာရိနော မညာမိ။

အာရာဓနာတိ သမ္မာဒနာ။ **ဝိရာဓနာ**တိ အသမ္မာဒနာ။ **နာ သမ္မာယန္တီ**တိ သမ္မာဒေတ္ဝာ ကထေတုံ နာ သက္ကောန္တိ။

အာဒိဗ္ဗမန္ဒုနာနန္တိ အာဒိစ္စော၀ိ ဂေါတမဂေါတ္တော၊ ဘဂဝါပိ ဂေါတမ-ဂေါတ္တော၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ယံ ကရောမသီ**တိ ယံ ပုဗ္ဗေ ဗြဟ္မုနော နမက္ကာရံ ကရောမ။ **သမံ ဒေဝေဟီ**တိ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ၊ ဇုတော ပဋ္ဌာယ ဇုဒါနိ အမှာကံ ဗြဟ္မုနော နမက္ကာရကရဏံ နတ္ထိတိ ဒဿေတိ။ **သာမံ ကရောမာ**တိ နမက္ကာရံ ကရောမ။

၃၇၁။ **ပရာမသိတ္ထာ**တိ တုဋ္ဌစိတ္တော သဟာယံ ဟတ္ထေန ဟတ္ထမှိ ပဟရန္တော ဝိယ ပထဝိံ ပဟရိတ္ထ, သက္ခိဘာဝတ္ထာယ ဝါ ပဟရိတ္ထာ "ယထာ တုံ နိစ္စလော၊ ဧဝမဟံ ဘဂဝတိ" တိ ။ **အန္ဓိဋ္ဌပဗ္ဗာ**တိ အဇ္ဈေသိတပဗ္ဗာ ပတ္ထိတပဗ္ဗာ ၂။ သေသံ သမ္မတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

သက္ကပဉ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဘဝါမိတိ (သျာ) ၂-ပုဋ္ဌဗ္ဗာ (သျာ)

၉—မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တ

ဥဒ္ဒေသဝါရကထာဝဏ္ဏနာ

၃၇၃။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ။ တတြာယမပုဗ္ဗပဒ-ဝဏ္ဏနာ—**ကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါတိ** ကသ္မာ ဘဂဝါ ဣဒံ သုတ္တမဘာသိ ? ကုရုရဋ္ဌဝါသိနံ ဂမ္ဘီရဒေသနာပဋိဂ္ဂဟဏသမတ္ထတာယ။ ကုရုရဋ္ဌဝါသိနော ကိရ ဘိက္ခူ။ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဥတုပစ္စယာဒိသမုန္နတ္တာ တသ္သ ရဋ္ဌသ္သ သပ္ပါယဥတုပစ္စယသေဝနေန နိစ္စံ ကလ္လသရီရာ ကလ္လစိတ္တာ စ ဟောန္တိ။ တေ စိတ္တသရီရကလ္လတာယ အနုဂ္ဂဟိတ-ပညာဗလာ ဂမ္ဘီရကထံ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ သမတ္ထာ ဟောန္တိ။ တေန နေသံ ဘဂဝါ ဣမံ ဂမ္ဘီရဒေသနာပဋိဂ္ဂဟဏသမတ္ထတံ သမ္ပဿန္တော ဧကဒိသတိယာ ဌာနေသု ကမ္မဋ္ဌာနံ အရဟတ္တေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဣဒံ ဂမ္ဘီရတ္ထံ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ အဘာသိ။ ယထာ ဟိ ပုရိသော သုဝဏ္ဏစင်္ကောဋကံ လဘိတ္ဝာ တတ္ထ နာနာပုပ္ဖါနိ ပက္ခိပေယ္ယ၊ သုဝဏ္ဏမဉ္ဇုသံ ဝါ ပန လဘိတ္ဝာ သတ္တရတနာနိ ပက္ခိပေယ္ယ၊ ဧဝံ ဘဂဝါ ကုရုရဋ္ဌဝါသိပရိသံ လဘိတ္ဝာ ဂမ္ဘီရဒေသနံ ဒေသေသိ။ တေနေဝေတ္ထ အညာနိပိ ဂမ္ဘီရတ္ထာနိ ဣမသ္မိံ ဒီဃနိကာယေ **မဟာနိဒါနံ** မဇ္ဈိမနိကာယေ **သတိပဋ္ဌာနံ, သာရေပမံ, ဂုဏ္ဇောပမံ, ရဋ္ဌပါလံ, မာဂဏ္ဍိယံ, အာနေဉ္ဇသပ္ပါယ**န္တိ အညာနိပိ သုတ္တာနိ ဒေသေသိ။

အပိစ တသ္မိံ ဇနပဒေ စတသော ပရိသာ ပကတိယာဝ သတိပဋ္ဌာန-ဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ၊ အန္တမသော ဒါသကမ္မကရပရိဇာနာပိ သတိပဋ္ဌာနပဋိသံယုတ္တမေဝ ကထံ ကထေန္တိ။ ဥဒကတိတ္ထသုတ္တကန္တနဋ္ဌာနာ-ဒိသုပိ နိရတ္ထကကထာ နာမ နပ္ပဝတ္တတိ။ သစေ ကာစိ ဣတ္ထိ “အမ္မ တုံ ကတရံ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနံ မနသိကရောသီ”တိ ပုစ္ဆိတာ “န ကိဉ္စိ”တိ ဝဒတိ၊ တံ ဂရဟန္တိ “မိရတ္ထ၊ တဝ ဇိဝိတံ၊ ဇိဝမာနာပိ တုံ မတသဒိသာ”တိ။ အထ နံ “မာ ဒါနိ ပုန ဧဝမကာသီ”တိ ဩဝဒိတ္ဝာ အညတရံ သတိပဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တိ။ ယာ ပန “အဟံ အသုကသတိပဋ္ဌာနံ နာမ မနသိကရောမီ”တိ ဝဒတိ၊ တသာ ‘‘သာဓု သာဓူ’’တိ သာဓုကာရံ ကတ္ဝာ “တဝ ဇိဝိတံ သုဇိဝိတံ၊ တုံ နာမ မနုဿတ္တံ ပတ္တာ၊ တဝတ္ထာယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော”တိအာဒိဟိ ပသံသန္တိ။ န ကေဝလဉ္စေတ္ထ မနုဿဇာတိကာဝ သတိပဋ္ဌာနမနသိကာရယုတ္တာ၊ တေနိဿာယ ဝိဟရန္တာ တိရစ္ဆာနဂတာပိ။

တတြိဒံ ဝတ္ထု—ဧကော ကိရ နဠကော သုဝပေါတကံ ဂဟေတွာ သိက္ခာ-ပေန္တော ဝိစရတိ။ သော ဘိက္ခုနုပဿယံ ဥပနိဿာယ ဝသိတွာ ဂမနကာလေ သုဝပေါတကံ ပမုဿိတွာ ဂတော။ တံ သာမဏေရိယော ဂဟေတွာ ပဋိဇဂ်ိ[1]သု။ ဗုဒ္ဓရက္ခိတောတိဿ နာမံ အကံသု။ တံ ဧကဒိဝသံ ပုရတော နိသိန္နံ ဒိသွာ မဟာထေရိ အာဟ "ဗုဒ္ဓရက္ခိတာ"တိ။ ကိံ အယျေတိ။ ဣတ္ထိ တေ ကောစိ ဘာဝနာမနသိကာရောတိ။ နတ္ထိ အယျေတိ။ အာဝုသော ပဗ္ဗဇိတာနံ သန္တိကေ ဝသန္တေန နာမ ဝိဿဇ္ဇအတ္ထာဘာဝေန ဘဝိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကောစိဒေဝ မနသိ-ကာရော ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ တွံ ပန အညံ နဿိဿသိ၊ "အဋ္ဌိ အဋ္ဌီ"တိ သဇ္ဈာယံ ကရောဟီတိ။ သော ထေရိယာ သြဝါဒေ ဌတွာ "အဋ္ဌိ အဋ္ဌီ"တိ သဇ္ဈာ-ယန္တော စရတိ။

တံ ဧကဒိဝသံ ပါတော၀ တောရဏ္ဍဂ္ဂေ နိသိဒိတွာ ဗာလာတပံ တပမာနံ ဧကော သကုဏော[1] နခပဉ္ဇရေန အဂ္ဂဟေသိ။ သော "ကိရိ ကိရိ"တိ သဒ္ဒမ-ကာသိ။ သာမဏေရိယော သုတွာ "အယျေ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော သကုဏေန ဂဟိတော၊ မောစေမ န"န္တိ လေဋ္ဌုအာဒိနိ ဂဟေတွာ အနုဗန္ဓိတွာ မောစေသုံ။ တံ အာနေတွာ ပုရတော ဌပိတံ ထေရိ အာဟ "ဗုဒ္ဓရက္ခိတ သကုဏေန ဂဟိတကာလေ ကိံ စိန္တေသီ"တိ။ န အယျေ အညံ ကိဉ္စိ စိန္တေသိံ၊ အဋ္ဌိ-ပုဉ္ဇော၀ အဋ္ဌိပုဉ္ဇံ ဂဟေတွာ ဂန္ဆတိ၊ ကတရသ္မိံ ဌာနေ ဝိပ္ပကိရိဿတီတိ ဧဝံ အယျေ အဋ္ဌိပုဉ္ဇမေ၀ စိန္တေသိန္တိ။ သာဓု သာဓု ဗုဒ္ဓရက္ခိတ အနာဂတေ ဘ၀ကွယဿ တေ ပစ္စယော ဘဝိဿတီတိ။ ဧဝံ တတ္ထ တိရစ္ဆာနဂတာပိ သတိပဋ္ဌာနမနသိကာရယုတ္တာ။ တသ္မာ နေသံ ဘဂ၀ါ သတိပဋ္ဌာနဗုဒ္ဓိမေ၀ ဇနေန္တော ဣဒံ သုတ္တမဘာသိ။

တတ္ထ **ကောယနော**တိ ကေမဂ္ဂေါ။ မဂ္ဂဿ ဟိ

မဂ္ဂေါ ပန္ထော ပထော ပဇ္ဇော၊ အဉ္ဇသံ ဝဋ္ဋမာယနံ။
နာ၀ါ ဥတ္တရဿေတု စ၊ ကုလ္လော စ ဘိသိသင်္ခေါတိ—

ဗဟူနိ နာမာနိ။ သ္မာယမိဓ အယနနာမေန ဝုတ္တော၊ တသ္မာ **ကော-ယနော အယံ ဘိက္ခေ၀ မဂ္ဂေါ**တိ ဣတ္ထေ ကေမဂ္ဂေါ အယံ ဘိက္ခေ၀ မဂ္ဂေါ နာမ ဒ္ဝိဓာ ပထဘူတောတိ ဧ၀မတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အထ ဝါ ဧကေန အယိ-တဗ္ဗောတိ ကောယနော။ ဧကေနာတိ ဂဏသင်္ခိကံ ပဟာယ ဂူပကဋ္ဌေန ပဝိဝိတ္တစိတ္တေန။ အယိတဗ္ဗော ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗော, အယန္တိ ဝါ ဧတေနာတိ အယနော၊

၁-ကော သကုဏဋ္ဌိ (သျာ)

သံသာရတော နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။ ဧကာယ အယနော ဧကာယနော။ **ဧကာယော**တိ သေဋ္ဌသဒ္ဒော။ သဗ္ဗသတ္တသဒ္ဒော စ ဘဂဝါ။ တသ္မာ ဘဂဝတော တိဏ္ဏံ ဟောတိ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ တေန အညေပိ အယန္တိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ဘဂဝတောဝ သော အယနော တေန ဥပ္ပါဒိတတ္တာ။ ယထာဟ "သော ဟိ ဗြာဟ္မဏ ဘဂဝါ အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒေတာ"တိအာဒိ[1]။ အယတိတိ ဝါ အယနော၊ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ အတ္ထော။ ဧကသ္မိံ အယနောတိ ဧကာယနော၊ ဇုမသ္မိံ ယေဝ ဓမ္မဝိနယေ ပဝတ္တတိ၊ န အညတ္ထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယထာဟ "ဇုမသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ"တိ[2]။ ဒေသနာဘေဒေါယေဝ ဟေသော၊ အတ္ထတော ပန ဧကော ဝ။ အပိစ ဧကံ အယတိတိ ဧကာယနော။ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာမုခဘာဝနာနယပ္ပဝတ္တောပိ အပရဘာဂေ ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဂစ္ဆတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယထာဟ ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ—

ဧကာယနံ ဇာတိခယန္တဒဿိ၊
မဂ္ဂံ ပဇာနာတိ ဟိတာနုကမ္ပိ။
ဧတေန မဂ္ဂေန တရိံသု ပုဗ္ဗေ၊
တရိဿန္တိ ယေ စ တရန္တိ ဩဃန္တိ[3]။

ကေစိ ပန "နံ ပါဒံ ဒိဂုဏံ ယန္တိ"တိ ဂါထာနယေန ယသ္မာ ဧကော်ရံ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ "ဧကာယနော"တိ ဝဒန္တိ၊ တံ န ယုဇ္ဇတိ။ ဇုမဿ ဟိ အတ္ထဿ သကိံ အယနောတိ ဇုမိနာ ဗျဉ္ဇနေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ယဒိ ပန ဧကံ အယနမဿ ဧကော ဂတိ ပဝတ္တိတိ ဧဝံ အတ္ထံ ယောဇေက္ခာ ဝုစ္စေယျ၊ ဗျဉ္ဇနံ ယုဇ္ဇေယျ၊ အတ္ထော ပန ဥဘယထာပိ န ယုဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ? ဇုဓ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ ကာယာဒိစတုအာရမ္မဏပ္ပဝတ္တော ဟိ ပုဗ္ဗဘာဂသတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါ ဇုဓာဓိပ္ပေတော, န လောကုတ္တရော၊ သော စ အနေကဝါရမ္မိ အယတိ၊ အနေကဿ အယနံ ဟောတိ။

ပုဗ္ဗေပိ စ ဇုမသ္မိံ ပဒေ မဟာထေရာနံ သာကစ္ဆာ အဟောသိယေဝ။ တိဝိဒ္ဓကစ္ခုနာဂတ္ထေရော ပုဗ္ဗဘာဂသတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါတိ အာဟ။ အာစရိယော ပနဿ တိဝိဒ္ဓကစ္ခုသုမတ္ထေရော မိဿကမဂ္ဂေါတိ အာဟ။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ ဘန္တေတိ။ မိဿကော အာဝုသောတိ။ အာစရိယေ ပန ပုနပ္ပုနံ ဘဏန္တေ

၁-မ ၃-၅၉-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ဒီ ၂-၁၂၅-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-သံ ၃-၁၆၂-ဝိဇ္ဇေ။

အပ္ပဋိဗာဟိတ္ထာ တုဏ္ဟီ အဟောသိ။ ပဠံ အဝိနိစ္ဆိနိတ္ထာဝ ဥဋ္ဌဟိံသု။ အထာ-စရိယတ္ထေရော နဟာနကောဋ္ဌကံ ဂန္ဆန္တော "မယာ မိဿကမဂ္ဂေါ ကထိတော၊ စူဠနာဂေါ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂေါတိ အာဒါယ ဝေါဟရတိ၊ ကော နု ခေါ တ္ထေ နိစ္ဆယော"တိ သုတ္တန်္တ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိဝတ္တေန္တော "ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ သတ္တ ဝဿာနိ"တိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ သလ္လက္ခေသိ။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာ သတ္တ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော နာမ နတ္ထိ၊ မယာ ဝုတ္တော မိဿကမဂ္ဂေါ န လဗ္ဘတိ။ စူဠနာဂေနဒိဋ္ဌော ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂေါဝ လဗ္ဘတိတိ ဉတ္ဝာ အဋ္ဌမိယံ ဓမ္မသဝနေ သဃ်ံဋ္ဌေ အဂမာသိ။

ပေါရာဏကတ္ထေရာ ကိရ ဝိယဓမ္မသဝနာ ဟောန္တိ၊ သဒ္ဒံ သုတ္ဝာဝ "အဟံ ပဌမံ, အဟံ ပဌမ"န္တိ ကေပဟာရေနေဝ သြသရန္တိ။ တသ္မိဉ္စ ဒိဝသေ စူဠနာဂတ္ထေ-ရဿ ဝါရော၊ တေန ဓမ္မာသနေ နိသီဒိတ္ဝာ ဗီဇနိံ ဂဟေတ္ဝာ ပုဗ္ဗဂါဆာသု ဝုတ္ထာသု ထေရဿ အာသနပိဋ္ဌိယံ ဋ္ဌိတဿ ဧတဒဟောသိ "ရဟော နိသီဒိတ္ဝာ န ဝဏ္ဏာမီ"တိ။ ပေါရာဏကတ္ထေရာ ဟိ အနုသူယကာ ဟောန္တိ။ န အတ္တနော ရူပိမေဝ ဥဒ္ဓုဘာဝါဒိယ ဧဝံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဝိစရန္တိ၊ ကာရဏမေဝ ဂဏှန္တိ၊ အကာရဏံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ တသ္မာ ထေရော "အာဝုသော စူဠနာဂါ"တိ အာဟ။ သော အာစရိယဿ ဝိယ သဒ္ဒေါတိ ဓမ္မံ ဋ္ဌပေတ္ဝာ "ကိံ ဘန္တေ"တိ အာဟ။ အာဝုသော စူဠနာဂ မယာ ဝုတ္တော မိဿကမဂ္ဂေါ န လဗ္ဘတိ၊ တယာ ဝုတ္တော ပုဗ္ဗဘာဂ-သတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါဝ လဗ္ဘတိတိ။ ထေရော စိန္တေသိ "အမှာကံ အာစရိယော သဗ္ဗပရိယတ္တိကော တေပိဋကော သုတဗုဒ္ဓေါ၊ ဓေရုပသာပိ နာမ ဘိက္ခုနော အယံ ပညော အာလုဠေတိ၊ အနာဂတေ မမ ဘာတိကာ ဣမံ ပဉှံ အာလု-ဠေသန္တိ သုတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ဣမံ ပဉှံ နိစ္ဆိနံ ကရိဿာမီ"တိ ပဋိသလ္လီဒါ-မဂ္ဂတော "ကောယနမဂ္ဂေါ ဝုစ္စတိ ပုဗ္ဗဘာဂသတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါ။

မဂ္ဂါနဋ္ဌိကော သေဋ္ဌော၊ သစ္စာနံ စတုရော ပဒါ။
ဝိရာဂေါ သေဋ္ဌော ဓမ္မာနံ၊ ဒ္ဝိပဒါနဉ္စ စက္ခုမာ။
ဧသေဝ မဂ္ဂေါ နတ္ထညော၊ ဒဿနဿ ဝိသုဒ္ဓိယာ။
တေဉ္စိ တုမ္ဟေ ပဋိပဇ္ဇထ၊ မာရဓေနပ္ပမဒ္ဒနံ။
တေဉ္စိ တုမ္ဟေ ပဋိပန္နာ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿထာ"တိ—

သုတ္တံ အာဟရိတ္ဝာ ဌပေသိ။

မဂ္ဂေါတိ ကေနဋ္ဌေန မဂ္ဂေါ? နိဗ္ဗာနဂမနဋ္ဌေန နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ မဂ္ဂနိယဋ္ဌေန စ။ **သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ**တိ ရာဂါဒိဟိ မလေဟိ အဘိဗ္ဘာဝိသမလောဘာဒိဟိ စ ဥပက္ကိလေသေဟိ ကိလိဋ္ဌစိတ္တာနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓတ္ထာယ။ တထာ ဟိ ဣမိနာဝ မဂ္ဂေန ဣတော သတသဟဿကပ္ပါဓိကာနံ စတုန္နံ အသင်္ချေယျာနံ ဥပရိ ကေသ္မိံယေဝ ကပ္ပေ နိဗ္ဗတ္တေ တဏှာရမေဓာရသရဏာရဒီပာရနာမကေ ဗုဒ္ဓေ အာဒိံ ကတ္ဝာ သကျမုနိပရိယောသာနာ အနေကေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အနေကသတာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဂဏနပထံ ဝိတိဝတ္တာ အရိယသာဝကာ စာတိ ဣမေ သတ္တာ သဗ္ဗေ စိတ္တမလံ ပဝါဟေတ္ဝာ ပရမဝိသုဒ္ဓိံ ပတ္တာ။ ရူပမလဝဏ္ဏေန ပန သံကိလေသဝေါဒါနပညတ္တိယေဝ နတ္ထိ။ တထာ ဟိ

ရူပေန သံကိလိဋ္ဌေန၊ သံကိလိဿန္တိ မာဏဝါ။
ရူပေ သုဒ္ဓေ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ အနက္ခာတံ မဟေသိနာ။

စိတ္တေန သံကိလိဋ္ဌေန၊ သံကိလိဿန္တိ မာဏဝါ။
စိတ္တေ သုဒ္ဓေ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ မဟေသိနာ။

ယထာဟ "စိတ္တသံကိလေသာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ၊ စိတ္တ-ဝေါဒါနာ ဝိသုဇ္ဈန္တီ"တိ။ တဿ စိတ္တဝေါဒါနံ ဣမိနာ သတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေန ဟောတိ။ တေနာဟ "သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ"တိ။

သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယာတိ သောကဿ စ ပရိဒေဝဿ စ သမတိက္ကမာယ၊ ပဟာနာယာတိ အတ္ထော၊ အယဉ္ဠိ မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော **သန္တာတိ-မဟာမတ္တာ**ဒီနံ ဝိယ သောကသမတိက္ကမာယ **ပဋိစ္စာ**ဒီနံ ဝိယ ပရိဒေဝ-သမတိက္ကမာယ သံဝတ္တတိ။ တေနာဟ "သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာ-ယာ"တိ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ သန္တာတိမဟာမတ္တော

ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောဓေဟိ၊ ပစ္ဆာ တေ မာဟု ကိဉ္စနံ။
မဇ္ဈေ ဓေ နော ဂဟေဿသိ၊ ဥပသန္တော စရိဿသီတိ[1]—

ဣမံ ဂါထံ သုတ္ဝာဝ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ ပဋိစ္စာ

နု သန္တိ ပုတ္တာ တာဏာယ၊ နု ပိတာ နာပိ ဗန္ဓဝါ။
အန္တကေနာဓိပန္နဿ၊ နတ္ထိ ညာတီသု တာဏတာတိ[2]—

၁-ခု ၁-၄၂၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၁-၅၄-ပိဋ္ဌေ။

ဇုမံ ဂါထံ သုတ္တာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ။ ယသ္မာ ပန ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မေသု ကဉ္စိ ဓမ္မံ အနာမသိတ္ဝာ ဘာဝနာ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တေပိ ဇုမိနာဝ မဂ္ဂေန သောကပရိဒေဝေ သမတိက္ကန္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယာတိ ကာယိကဒုက္ခဿ စေတသိကဒေါမနဿဿ စာတိ ဇုမေသံ ဒွိန္နံ အတ္ထင်္ဂမာယ၊ နိရောဓာယာတိ အတ္ထော။ အယဉ္ဟိ မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော တိဿတ္ထေရာဒီနံ ဝိယ ဒုက္ခဿ, သက္ကာဒီနံ ဝိယ စ ဒေါမနဿဿ အတ္ထင်္ဂမာယ သံဝတ္တတိ။

တတြာယံ အတ္ထဒီပနာ—သာဝတ္ထိယံ ကိရ **တိဿော** နာမ ကုဋုမ္ဗိကပုတ္တော စတ္တာလီသ ဟိရညကောဋိယော ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အဂါမကေ အရညေ ဝိဟရတိ။ တဿ ကနိဋ္ဌဘာတု ဘရိယာ "ဂစ္ဆထ, နံ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေထာ"တိ ပဋ္ဌသတေ စောရေ ပသေသိ။ တေ ဂန္တ္ဝာ ထေရံ ပရိဝါရေတ္ဝာ နိသီဒိံသု။ ထေရော အာဟ "ကသ္မာ အာဂတတ္ထ ဥပါသကာ"တိ။ တံ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေသာမာတိ။ ပါဋိဘောဂံ မေ ဥပါသကာ ဂဟေတ္ဝာ အဇ္ဇေကရတ္တိံ ဇိဝိတံ ဒေထာတိ။ ကော တေ သမဏ ဇုမသ္မိံ ဌာနေ ပါဋိဘောဂေါ ဘဝိဿတီတိ။ ထေရော မဟန္တံ ပါသာဏံ ဂဟေတ္ဝာ ဒွေ ဘိက္ခူနိ ဘိန္ဒိတ္ဝာ "ဝဋ္ဋတိ ဥပါသကာ ပါဋိဘောဂေါ"တိ အာဟ။ တေ အပက္ကမိတ္ဝာ စက်မနသိသေ အဂ္ဂိံ ကတ္ဝာ နိပဇ္ဇိံသု။ ထေရဿ ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတ္ဝာ သိလံ ပစ္စဝေက္ခတော ပရိသုဒ္ဓံ သိလံ နိဿာယ ဝိတိပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ကတော အနုက္ကမေန ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တော တိယာမရတ္တိံ သမဏဓမ္မံ ကတ္ဝာ အရုဏုဂ္ဂမနေ အရဟတ္တံ ပတ္တော ဇုမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

ဥဘော ပါဒါနိ ဘိန္ဒိတ္ဝာ၊ သညပေဿာမိ ဝေါ အဟံ။
အန္ဓီယာမိ ဟရာယာမိ၊ သရာဂမရဏံ အဟံ။

ဝေါဟံ စိန္တယိတ္ဝာန၊ ယထာဘူတံ ဝိပဿိသံ။
သမ္ဗတ္တေ အရုဏုဂ္ဂမ္ဟိ၊ အရဟတ္တမပါပုဏိန္တိ။

အပရေဝိ **တိံသ ဘိက္ခူ**။ ဘဂဝတော သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ အရညဝိဟာရေ ဝဿံ ဥပဂန္တ္ဝာ "အာဝုဇသာ တိယာမရတ္တိံ သမဏဓမ္မော ဝ ကာတဗ္ဗော၊ န အညမညဿ သန္တိကံ အာဂန္တဗ္ဗ"န္တိ ဝတ္ဝာ ဝိဟရိံသု။ တေသံ သမဏဓမ္မံ ကတ္ဝာ ပစ္ဆာသမယေ ပစလာယန္တာနံ ဧကော ဗျတ္တော အာဂန္တ္ဝာ ဧကေကံ ဘိက္ခုံ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ။ န ကောစိ "မံ ဗျတ္တော ဂဏှီ"တိ ဝါစမ္ပိ နိစ္ဆာရေသိ။ ဧဝံ ပဋ္ဌသု ဒဿသု ဘိက္ခူသု ခါဒိတေသု ဥပေါသထဒိဝသေ "ဇုတရေ

အာဝုသော ကုဟိ”န္တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဥတ္တာ စ “ဣဒါနိ ဂဟိတေန ဂဟိတောမှိတိ ဝတ္တုဗ္ဗ”န္တိ ဝတ္ဝာ ဝိဟရိ်သု။ အထ အညတရံ ဒဟရဘိက္ခုံ ပုရိမနယေနေဝ ဗျညွှေါ ဂဏှိ။ သော “ဗျညွှေါ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခု။ ကတ္တာရဒဏ္ဍော စ ဥက္ကာယော စ ဂဟေတ္ဝာ မောစေဿာမာတိ အနုဗန္ဓိ်သု။ ဗျညွှေါ ဘိက္ခု။နံ အဂတိ် ဆိန္နတဋ္ဌာနမာရုယှ တံ ဘိက္ခုံ ပါဒဂ်ဋ္ဌကတော ပဋ္ဌာယ ခါဒိတုံ အာရဘိ။ ဗုတရေပိ “ဣဒါနိ သပ္ပုရိသ အမှေဟိ ကတ္တုဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ဘိက္ခု။နံ ဝိသေသော နာမ ဇဝရူပေ ဌာနေ ပညာယတီ”တိ အာဟံသု။ သော ဗျညွှမုခေ နိပန္နောဝ တံ ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တော ယာဝ ဂေါပ္ဖကာ ခါဒိတသမယေ သောတာပန္နော ဟုတ္ဝာ, ယာဝ ဇဏ္ဏုကာ ခါဒိတသမယေ သကဒါဂါမိ, ယာဝ နာဘိယာ ခါဒိတသမယေ အနာဂါမိ ဟုတ္ဝာ, ဟဒယရူပေ အခါဒိတေယေဝ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

သီလဝါ ဝတသမ္ပန္နော၊ ပညဝါ သုသမာဟိတော။
မုဟုတ္တံ ပမာဒမန္ဒာယ၊ ဗျညွှနောရုန္ဓမာနသော။
ပဠုရသ္မိ ံ ဂဟေတ္ဝာန၊ သိလာယ ဥပရိ ကတော။
ကာမံ ခါဒတု မံ ဗျညွှေါ၊ အဋ္ဌိယာ စ နှာရုသေ စ။
ကိလေသေ ခေပယိသ္သာမိ၊ ဖုသိသ္သာမိ ဝိမုတ္တိယန္တိ။

အပရောပိ ဒိတမလ္လတ္ထေရော[1] နာမ ဂိဟိကာလေ တိသု ရတ္တေသု ပဋ္ဌာကံ ဂဟေတ္ဝာ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ အာဂမ္ဘ ရာဇာနံ ပသိတ္ဝာ ရညာ ကတာနုဂ္ဂဟော ကေဒိဝသံ ကိလဉ္ဇကာပဏသာလဒ္ဓါရေန[2] ဂစ္ဆန္တော “ရူပံ ဘိက္ခဝေ နု တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ၊ တံ ဝေါ ပဟိနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတီ”တိ နု တုမှာကဝါကျံ သုတ္ဝာ စိန္တေသိ “နေဝ ကိရ ရူပံ အတ္တနော, နု ဝေဒနာ”တိ။ သော တံယေဝ အက်ံသံ ကတ္ဝာ နိက္ခမိတ္ဝာ မဟာဝိဟာရံ ဂန္တ္ဝာ ပမ္ဗဋ္ဌံ ယာစိတ္ဝာ ပမ္ဗဋိတော ဥပသမ္ပန္နော ဒွေမာတိကာ ပဂဏှာ ကတ္ဝာ တိံသ ဘိက္ခု။ ဂဟေတ္ဝာ ဂဗလဝါလိယအဂ်ကံ[3] ဂန္တ္ဝာ သမဏဓမ္မံ အကာသိ။ ပါဒေသု အဝဟန္တေသု ဇဏ္ဏုကေဟိ စက်မတိ။ တမေနံ ရတ္တိ် ဇေတော မိဂလုဒ္ဓကော မိဂေါတိ မညမာနော ပဟရိ။ သတ္တိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ဂတော၊ သော တံ သတ္တိ် ဟရာပေတ္ဝာ ပဟရဏမုခါနိ တိဏဝဋ္ဋိယာ ပူရာပေတ္ဝာ ပါသာဏ-ပိဋ္ဌိယံ အတ္ထာနံ နိသီဒါပေတ္ဝာ ဩကာသံ ကာရေတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ

၁-ဒိတိမလ္လတ္ထေရော (သျာ) ၂-ကိလဉ္ဇကာသနဒ္ဓါရေန (သျာ) ၃-ဂဝပရိပါဋ္ဌိယံ အဂ်ကံ (သျာ)

သဟ ပဋိသန္ဓိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ ဥက္ကာသိတသဒ္ဒေန အာဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဗျာကရိတ္ဝာ ဇ္ဈမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

ဘာသိတံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌသ၊ သဗ္ဗလောကဂ္ဂဝါဒိနော။
နာ တုမှာကမိဒံ ရူပံ၊ တံ ဇဟေယျာထ ဘိက္ခဝေါ။
အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမော သုခေါတိ။

ဧဝံ တာဝ အယံ မဂ္ဂေါ တိသ္သော်ရာဒိနံ ဝိယ ဒုက္ခဿ အတ္ထဂ်မာယ သံဝတ္တတိ။

သက္ကော ပန ဒေဝါနမိန္ဒော အတ္တနော ပဏ္ဍိစ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ဒိသွာ မရဏဘယသန္တ်ဇ္ဇိတော ဒေါမနဿဇာတော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိ။ သော ဥပေက္ခာပဉ္ဍိဿဇ္ဇနဘဝသာနေ အသိတိသဟဿာဟိ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ သာ စဿ ဥပပတ္တိ ပုန ပါကတိကာဝ အဟောသိ။

သုဇြဟ္မာပိ ဒေဝပုတ္တော အစ္ဆရာသဟဿပရိဝုတော သဂ္ဂသမ္ပတ္တိံ အနုဘောတိ။ တတ္ထ ပဏ္ဍုသတာ အစ္ဆရာယော ရက္ခတော ပုပ္ဖါနိ ဩစိနန္တိယော စရိတ္ဝာ နိရယေ ဥပ္ပန္နာ။ သော "ကိံ ဇ္ဈမာ စိရာယန္တီ"တိ ဥပဓာရေန္တော တာသံ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တနဘာဝံ ဉတ္ဝာ "ကိတ္တကံ နု ခေါ မမ အာယူ"တိ ဥပပရိက္ခန္တော အတ္တနော အာယုပရိက္ခယံ ဝိဒိတ္ဝာ စရိတ္ဝာ တတ္ထေဝ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တနဘာဝံ ဒိသွာ ဘိတော အတိဝိယ ဒေါမနဿဇာတော ဟုတ္ဝာ "ဇ္ဈမံ မေ ဒေါမနဿံ သတ္ထာ ဝိနယိဿတိ၊ နာ အညော"တိ အဝသေသာ ပဏ္ဍသတာ အစ္ဆရာယော ဂဟေတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိ—

နိစ္စံ ဥတြသ္တမိဒံ စိတ္တံ၊ နိစ္စံ ဥဇ္ဇိဂ်ိဒံ မနော။
အနုပဗန္ဓေသု ကိလ္ဓေသု[1]၊ အထော ဥပ္ပတိတေသု စ။
သစေ အတ္ထိ အနုတြသ္တံ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော[2]တိ။

တတော နံ ဘဂဝါ အာဟ—

နာညတြ ဗောဇ္ဈာ တပသာ၊ နာညတြိန္ဒြိယသံဝရာ။
နာညတြ သဗ္ဗနိဿဂ်ါ၊ သောတ္ထိံ ပဿာမိ ပါဏိနန္တိ[2]။

၁-ကိလ္ဓေသု (သျာ၊ က)　　၂-သံ ၁-၅၂-ဝိဇ္ဇေ။

သော ဒေသနာပရိယောသာနေ ပဉ္စဟိ အန္ဓရာသတေဟိ သဒ္ဓိံ သောတာ-ပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ တံ သမ္ပတ္တိံ ထာဝရံ ကတ္ဝာ ဒေဝလောကမေဝ အဂမာ-သိတိ။ ဧဝံ အယံ မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော သဏ္ဌာဒီနံ ဝိယ ဒေါမနဿသ္သ အတ္ထင်္ဂမာယ သံဝတ္တတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဉာယဿ အဓိဂမာယာတိ ဉာယော ဝုစ္စတိ အရိယော အင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ၊ တဿ အဓိဂမာယ၊ ပတ္တိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယဉ္ဩိ ပုဗ္ဗဘာဂေ လောကိယော သတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါ ဘာဝိတော လောကုတ္တရမဂ္ဂဿ အဓိဂမာယ သံဝတ္တတိ။ တေနာဟ "ဉာယဿ အဓိဂမာယာ"တိ။ **နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိ-ကိရိယာယာ**တိ တဿာဝါနဝိရဟိတတ္တာ နိဗ္ဗာနန္တိ လဒ္ဓနာမဿ အမတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ အတ္တပစ္စက္ခတာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယဉ္ဩိ မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော အနုပုဗ္ဗေန နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယံ သာဓေတိ။ တေနာဟ "နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ"တိ။

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ "သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ"တိ ဝုတ္တေ သောကသမတိက္ကမာဒီနံ အတ္ထတော သိဒ္ဓါနေဝ ဟောန္တိ၊ ဌပေတ္ဝာ ပန သာသနယုတ္တိကောဝိဒေ အညေသံ နေ ပါကဋာနိ၊ နေ စ ဘဂဝါ ပဌမံ သာသနယုတ္တိကောဝိဒံ ဇနံ ကတ္ဝာ ပစ္ဆာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ တေန တေနေဝ ပန သုတ္တေန တံ တံ အတ္ထံ ဉာပေတိ။ တသ္မာ ဣဓ ယံ ယံ အတ္ထံ ဒေါယနမဂ္ဂေါ သာဓေတိ၊ တံ တံ ပါကဋံ ကတ္ဝာ ဒဿေန္တော "သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယာ"တိအာဒိမာဟ။ ယသ္မာ ဝါယာ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိ ဒေါယနမဂ္ဂေန သံဝတ္တတိ၊ သာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမေန ဟောတိ။ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမော ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမေန၊ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမော ဉာယဿာဓိဂမေန၊ ဉာယဿာ-ဓိဂမော နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ တသ္မာ ဣမမ္ဩိ ကမံ ဒဿေန္တော "သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ"တိ ဝတ္ဝာ "သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယာ"တိအာဒိမာဟ။

အပိစ ဝက္ခာဘဏနမေတံ ဒေါယနမဂ္ဂဿ။ ယထေဝ ဟိ ဘဂဝါ "ဓမ္မံ ဒေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ အာဒိကလ္ယာဏံ မဇ္ဈေကလ္ယာဏံ ပရိယောသာန-ကလ္ယာဏံ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေ-သာမိ ယဒိဒံ ဆဆက္ကာနီ"တိ၂ ဆဆက္ကဒေသနာယ အင်္ဂဟိ ပဒေဟိ ဝက္ခံ အဘာသိ၊ ယထာ စ အရိယဝံသဒေသနာယ "စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အရိယ-ဝံသာ အဂ္ဂညာ ရတ္တညာ ဝံသညာ ပေါရာဏာ အသံကိဏ္ဏာ အသံကိဏ္ဏပုဗ္ဗာ

၁-သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယာတိ (သျာ) ၂-မ ၃-၃၂၇-ပိဌေ။

နှ သင်္ကိယန္တိ နှ သင်္ကိယိသန္တိ၊ အပ္ပဋိကုဋ္ဌာ သမဏောဟိ ဗြာဟ္မဏောဟိ ဝိညူဟိ''တိ ၁ နဝဟိ ပဒေဟိ ဝဏ္ဏံ အဘာသိ၊ ဧဝံ ဇမသာပိ ဧကောယနမဂ္ဂသ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာတိအာဒိဟိ သတ္တဟိ ပဒေဟိ ဝဏ္ဏံ အဘာသိ။ ကသ္မာတိ စေ၊ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ။ ဝဏ္ဏဘာသနဋ္ဌေ သုတ္တာ တေ ဘိက္ခူ။ ''အယံ ကိရ မဂ္ဂေါ ဟဒယသန္တာပဘူတံ သောကံ, ဝါစာဝိပ္ပလာပဘူတံ ပရိဒေဝံ, ကာယိကအသာတဘူတံ ဒုက္ခံ, စေတသိကအသာတဘူတံ ဒေါမနဿန္တိ စတ္တာရော ဥပဒ္ဒဝေ ဟနတိ၊ ဝိသုဒ္ဓိံ ဉာယံ နိဗ္ဗာနန္တိ တယော ဝိသေသေ အာဝဟတိ''တိ ဥဿာဟဇာတာ ဇ္ဈံ ဓမ္မဒေသနံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ ဓာရေတဗ္ဗံ ဝါစေတဗ္ဗံ, ဇမဏ္ဍ မဂ္ဂံ ဘာဝေတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ။ ဇတိ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ ဝဏ္ဏံ အဘာသိ။ ကမ္မလဝါဏိဇာဒယော ကမ္မလာဒိနံ ဝဏ္ဏံ ဝိယ။

ယထာ ဟိ သတသဟဿ္ဃနိကပဇ္ဇာ့ကမ္မလဝါဏိဇေန ကမ္မလံ ဂဏှထာတိ ဥဿ္ဃေါသိတေဝိ အသုကကမ္မလောတိ နှ တာဝ မနုဿာ ဇာနန္တိ။ ကေသ-ကမ္မလဝါဠကမ္မလာဒယောဝိ ဟိ ဒုဂ္ဂန္ဓာ ခရသမ္ဖဿာ ကမ္မလာတ္တေဝ ဝုစ္စန္တိ။ ယဒါ ပန တေန ဂန္ဓာရကော ရတ္တကမ္မလော သုခုမော ဥဇ္ဇလော သုခ-သမ္ဖဿောတိ ဥဿ္ဃေါသိတံ ဟောတိ၊ တဒါ ယေ ပဟောန္တိ၊ တေ ဂဏှန္တိ။ ယေ နပ္ပဟောန္တိ၊ တေဝိ ဒဿနကာမာ ဟောန္တိ၊ ဧဝမေဝ ''ကောယနော ဘိက္ခဝေ အယံ မဂ္ဂေါ''တိ ဝုတ္တေဝိ အသုကမဂ္ဂေါတိ နှ တာဝ ပါကဋော ဟောတိ။ နာနပ္ပကာရကာ ဟိ အနိယျာနိကမဂ္ဂါဝိ မဂ္ဂါတ္တေဝ ဝုစ္စန္တိ။ ''သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ''တိအာဒိမှိ ပန ဝုတ္တေ ''အယံ ကိရ မဂ္ဂေါ စတ္တာရော ဥပဒ္ဒဝေ ဟနတိ၊ တယော ဝိသေသေ အာဝဟတိ''တိ ဥဿာဟဇာတာ ဇ္ဈံ ဓမ္မဒေသနံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ ဓာရေတဗ္ဗံ ဝါစေတဗ္ဗံ, ဇမဏ္ဍ မဂ္ဂံ ဘာဝေတဗ္ဗံ မညိဿန္တိတိ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တော ''သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ''တိအာဒိမာဟ။ ယထာ စ သတသဟဿ္ဃနိကပဇ္ဇာ့ကမ္မလဝါဏိဇုပမာ၊ ဧဝံ ရတ္တဇမ္မုနဒ-သုဝဏ္ဏ ဥဒကပွသာဒက မဏိရတန သုဝိသုဒ္ဓ မုတ္တာရတန ပဝါဠာဒိဝါဏိဇုပမာဒ-ယောပေတ္ထ အာဟရိတဗ္ဗာ။

ယဒိဒန္တိ နိပါတော၊ ယေ ဇမေတိ အယမတ္ထော။ **စတ္တာရော**တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ တေန နှ တတော ဟေဋ္ဌာ နှ ဥဒ္ဓံ သတိပဋ္ဌာနပရိစ္ဆေဒံ ဒီပေတိ။ **သတိပဋ္ဌာနာ**တိ တယော သတိပဋ္ဌာနာ သတိဂေါစရောဝိ, တိဓာ ပဋိပန္နေသု သာဝကေသု သတ္တုနော ပဋိဃာနုနယဝိတိဝတ္တတာဝိ, သတိဝိ။

၁-အံ ၁-၃၃၆-ဝိဋ္ဌေ။

"စတုန္နံ ဘိက္ခဝေ သတိပဋ္ဌာနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ။ ပ ။ ကော စ ဘိက္ခဝေ ကာယဿ သမုဒယော။ အာဟာရသမုဒယာ ကာယဿ သမုဒယော"တိအာဒိသု[၁] ဟိ သတိဂေါစရော သတိပဋ္ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ တထာ "ကာယော ဥပဋ္ဌာနံ နော သတိ၊ သတိ ပန ဥပဋ္ဌာနဉ္စေဝ သတိ စာ"တိအာဒိသုပိ၂။ တဿတ္ထော—ပတိဋ္ဌာတိ အသ္မိန္တိ **ပဋ္ဌာနံ**။ ကာ ပတိဋ္ဌာတိ ? သတိ။ သတိယာ ပဋ္ဌာနံ **သတိပဋ္ဌာနံ၊** ပဓာနံ ဌာနန္တိ ဝါ ပဋ္ဌာနံ။ သတိယာ ပဋ္ဌာနံ သတိပဋ္ဌာနံ ဟတ္ထိဋ္ဌာနအဿဋ္ဌာနာဒိနိ ဝိယ။

"တယော သတိပဋ္ဌာနာ ယဒရိယော သေဝတိ၊ ယဒရိယော သေဝမာနော သတ္ထာ ဂဏမနုသာသိတုံ အရဟတိ"တိ[၃] ဇ္ဈေ တိဓာ ပဋိပန္နေသု သာဝကေသု သတ္ထုနော ပဋိဃာနုနယဝိတိဝတ္တတာ "သတိပဋ္ဌာန"နိ္တ ဝုတ္တာ။ တဿတ္ထော—ပဋ္ဌပေတဗ္ဗတော ပဋ္ဌာနံ၊ ပဝတ္တယိတဗ္ဗတောတိ အတ္ထော။ကေန ပဋ္ဌပေတဗ္ဗ-တောတိ? သတိယာ။ သတိယာ ပဋ္ဌာနံ သတိပဋ္ဌာနံ။ "စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ"တိအာဒိသု[၄] ပန သတိယေဝ "သတိပဋ္ဌာန"နိ္တ ဝုစ္စတိ။ တဿတ္ထော—ပဋ္ဌာတိတိ ပဋ္ဌာနံ၊ ဥပဋ္ဌာတိ သြက္ကန္တိတ္တာ ပက္ခန္ဒိတ္တာ ပတ္ထရိတ္တာ ပဝတ္တတိတိ အတ္ထော။ သတိယေဝ သတိပဋ္ဌာနံ။ အထ ဝါ သရဏဋ္ဌေန သတိ၊ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန ပဋ္ဌာနံ။ ဣတိ သတိ စ သာ ပဋ္ဌာနဉ္စာတိပိ သတိပဋ္ဌာနံ။ ဣဒမိဓဓိပ္ပေတံ။

ယဒိ ဧဝံ ကသ္မာ "သတိပဋ္ဌာနာ"တိ ဗဟုဝစနံ? သတိဗဟုတ္တာ။ အာရမ္မဏဘေဒေန ဟိ ဗဟုကာ ဧတာ သတိယော။ အထ မဂ္ဂေါတိ ကသ္မာ ဧကဝစနံ? မဂ္ဂဋ္ဌေန ကေတ္တာ။ စတသ္ဿောပိ ဟိ ဧတာ သတိယော မဂ္ဂဋ္ဌေန ကေတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ "မဂ္ဂေါတိ ကေနဋ္ဌေန မဂ္ဂေါ၊ နိဗ္ဗာနဂမနဋ္ဌေန။ နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ မဂ္ဂနိယဋ္ဌေန စာ"တိ။ စတသ္ဿောပိ စေတာ အပရဘာဂေ ကာယဘာဒိသု အာရမ္မဏေသု ကိစ္စံ သာဓယမာနာ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ စ နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ မဂ္ဂိယန္တိ၊ တသ္မာ စတသ္ဿောပိ ဧကော မဂ္ဂေါတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဝဝတ္ထ သတိ ဝစနာနုသန္ဓိနာ သာနုသန္ဓိကာဝ ဒေသနာ ဟောတိ, "မာရသေနပ္ပမဒ္ဒနံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂံ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ။ ပ ။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ မာရ-သေနပ္ပမဒ္ဒနော မဂ္ဂေါ။ ယဒိဒံ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ"တိအာဒိသု[၅] ဝိယ။ ယထာ မာရသေနပ္ပမဒ္ဒနောတိ စ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ စ အတ္ထတော ဧကံ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝေတ္ထ

၁-သံ ၃-၁၆၁-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ခု ၉-၄၀၆-ဝိဇ္ဇေ။
၃-မ ၃-၂၆၃-ဝိဇ္ဇေ။ ၄-အံ ၃-၂၀၇-ဝိဇ္ဇေ။ ၅-သံ ၃-၀၀-ဝိဇ္ဇေ။

နာနံ။ ဧဝံ “ကောဃနမဂ္ဂေါ”တိ စ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ စ အတ္ထတော ကေံ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝတ္ထ နာနံ၊ တသ္မာ မဂ္ဂဋ္ဌေန ကေတ္တာ ကေဝစနံ။ အာရမ္မဏဘေဒေန သတိဗဟုတ္တာ ဗဟုဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကသ္မာ ပန ဘဂဝတာ စတ္တာရော၀ သတိပဋ္ဌာနာ ဝုတ္တာ အနူနာ အနမိ-ကာတိ။ ဝေနေယျဟိတတ္တာ။ တဏှာစရိတဒိဋ္ဌစရိတသမထယာနိကဝိပဿနာ-ယာနိကေသု ဟိ မန္ဒတိက္ခဝေသေန ဒ္ဝေဓာ ဒ္ဝေဓာ ပဝတ္တေသု ဝေနေ-ယျေသု မန္ဒဿ တဏှာစရိတဿ သြဋ္ဌာရိကံ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ တိက္ခဿ သုခုမံ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ။ ဒိဋ္ဌစရိတဿပိ မန္ဒဿ နာတိပဗဘေဒဂတံ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ တိက္ခဿ အတိပဗဘေဒဂတံ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ။ သမထယာနိကဿ စ မန္ဒဿ အကိစ္ဆေန အဓိဂန္တုံ့နိမိတ္တံ ပဌမံ သတိပဋ္ဌာနံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ တိက္ခဿ သြဋ္ဌာရိကာရမ္မဏော အသတ္ထာဟနတော ဒုတိယံ။ ဝိပဿနာယာနိ-ကဿပိ မန္ဒဿ နာတိ့ပဗဘေဒဂတာရမ္မဏံ တတိယံ၊ တိက္ခဿ အတိပဗဘေဒ-ဂတာရမ္မဏံ စတုတ္ထံ။ ဣတိ စတ္တာရော၀ ဝုတ္တာ အနူနာ အနမိကာတိ။

သုဘသုခနိစ္စအတ္တဘာဝဝိပလ္လာသပဗဟာနတ္ထံ ဝါ။ ကာယော ဟိ အသုဘော၊ တတ္ထ စ သုဘဝိပလ္လာသဝိပလ္လတ္ထာ သတ္တာ။ တေသံ တတ္ထ အသုဘ-ဘာဝဒဿနေန တဿ ဝိပလ္လာသဿ ပဟာနတ္ထံ ပဌမံ သတိပဋ္ဌာနံ ဝုတ္တံ။ သုခံ နိစ္စံ အတ္တာတိ ဂဟိတေသုပိ စ ဝေဒနာဒီသု ဝေဒနာ ဒုက္ခာ, စိတ္တံ အနိစ္စံ, ဓမ္မာ အနတ္တာ၊ တေသု စ သုခနိစ္စအတ္တဝိပလ္လာသဝိပလ္လတ္ထာ သတ္တာ။ တေသံ တတ္ထ ဒုက္ခာဒိဘာဝဒဿနေန တေသံ ဝိပလ္လာသာနံ ပဟာနတ္ထံ သေသာနိ တီဏိ ဝုတ္တာနိတိ ဧဝံ သုဘသုခနိစ္စအတ္တဘာဝဝိပလ္လာသပဗဟာနတ္ထံ ဝါ စတ္တာ-ရော၀ ဝုတ္တာ အနူနာ အနမိကာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ န ကေဝလဉ္စ ဝိပလ္လာသပဗဟာ-နတ္ထမေဝ၊ အထ ခေါ စတုရောဃယောဂါသ၀ဂန္ထဥပါဒါနအဂတိပဟာ-နတ္ထမ်ိ စတုဗ္ဗိဓာဟာရပရိညတ္ထဉ္စ စတ္တာရော၀ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယံ တာဝ ပကရဏနယော။

အဋ္ဌကထာယံ ပန သရဏ၀သေန စေ၀ ကေတ္တာသမောသရဏ၀သေန စ ကေမေ၀ သတိပဋ္ဌာနံ အာရမ္မဏ၀သေန စတ္တာရောတိ ဝေဒေ၀ ဝုတ္တံ။ ယထာ ဟိ စတုဒ္ဒါရေ နဂရေ ပါစိနတော အာဂစ္ဆန္တာ ပါစိနဒ်ိသာယ ဥဒ္ဒါနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ ပါစိနဒ္ဒါရေန နဂရမေ၀ ပဝိသန္တိ၊ ဒက္ခိဏတော။ ပစ္ဆိမတော။ ဥတ္တရတော အာဂစ္ဆန္တာ ဥတ္တရဒ်ိသာယ ဥဒ္ဒါနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ ဥတ္တရဒ္ဒါရေန နဂရမေ၀ ပဝိသန္တိ၊ ဧဝံ သမ္ပဒမ်ိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နဂရံ

ဝိယ ဟိ နိဗ္ဗာနမဟာနဂရံ၊ ဒွါရံ ဝိယ အဋ္ဌင်္ဂိကော လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ ပါစိနဒိသာဒယော ဝိယ ကာယာဒယော။

ယထာ ပါစိနတော အာဂန္ဆန္တာ ပါစိနဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ ပါစိနဒ္ဝါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ၊ ဧဝံ ကာယာနုပဿနာမုခေန အာဂန္ဆန္တာ စုဒ္ဒသဝိဓေန ကာယာနုပဿနံ ဘာဝေတ္ဝာ ကာယာနုပဿနာဘာဝနာ-နုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန အရိယမဂ္ဂေန ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ သြဿရန္တိ။ ယထာ ဒက္ခိဏတော အာဂန္ဆန္တာ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ ဒက္ခိဏဒ္ဝါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ၊ ဧဝံ ဝေဒနာနုပဿနာ-မုခေန အာဂန္ဆန္တာ နဝဝိဓေန ဝေဒနာနုပဿနံ ဘာဝေတ္ဝာ ဝေဒနာ-နုပဿနာဘာဝနာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန အရိယမဂ္ဂေန ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ သြဿရန္တိ။ ယထာ ပစ္ဆိမတော အာဂန္ဆန္တာ ပစ္ဆိမဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ ပစ္ဆိမဒ္ဝါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ၊ ဧဝံ စိတ္တာနုပဿနာမုခေန အာဂန္ဆန္တာ သောဠသဝိဓေန စိတ္တာနုပဿနံ ဘာဝေတ္ဝာ စိတ္တာနုပဿနာဘာဝနာနုဘာဝ-နိဗ္ဗတ္တေန အရိယမဂ္ဂေန ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ သြဿရန္တိ။ ယထာ ဥတ္တရတော အာဂန္ဆန္တာ ဥတ္တရဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ ဥတ္တရဒ္ဝါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ၊ ဧဝံ ဓမ္မာနုပဿနာမုခေန အာဂန္ဆန္တာ ပဉ္စဝိဓေန ဓမ္မာနုပဿနံ ဘာဝေတ္ဝာ ဓမ္မာနုပဿနာဘာဝနာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန အရိယ-မဂ္ဂေန ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ သြဿရန္တိ။ ဧဝံ သရဏဝသေန စေဝ ဧကတ္တ-သမောသရဏဝသေန စ ဧကမေဝ သတိပဋ္ဌာနံ အာရမ္မဏဝသေန စတ္တာရော ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကတမေ စတ္တာရောတိ ကထေတုကမ္မတာ ပုစ္ဆာ။ **ကာ**ဒေါတိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ **ဘိက္ခဝေ**တိ ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကပုဂ္ဂလာလပနမေတံ။ **ဘိက္ခူ**တိ ပဋိပတ္တိသမ္ပာဒက-ပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသနမေတံ။ အညေပိ စ ဒေဝမနုဿာ ပဋိပတ္တိံ သမ္ပာဒေန္တိယေဝ၊ သေဋ္ဌတ္တာ ပန ပဋိပတ္တိယာ ဘိက္ခုဘာဝဒီပနတော စ "ဘိက္ခူ"တိ အာဟ။ ဘဂဝတော ဟိ အနုသာသနီ သမ္ပဋိစ္ဆနေ့သု ဘိက္ခု သေဋ္ဌော၊ သမ္ဗုပ္ပကာရာယ အနုသာသနိယာ ဘာဇနဘာဝတော။ တသ္မာ သေဋ္ဌတ္တာ "ဘိက္ခူ"တိ အာဟ။ တသ္မိံ ဂဟိတေ ပန သေသာ ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ ရာဇဂမနာဒီသု ရာဇဂ္ဂဟ-ဏေန သေသပရိသာ ဝိယ။ ယော စ ဣမံ ပဋိပတ္တိံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ သော ဘိက္ခု နာမ ဟောတီတိ ပဋိပတ္တိယာ ဘိက္ခုဘာဝဒီပနတောပိ "ဘိက္ခူ"တိ အာဟ။ ပဋိပန္နကော ဟိ ဒေဝေါ ဝါ ဟောတု မနုဿော ဝါ၊ ဘိက္ခူတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ-ယေဝ။ ယထာဟ—

"အလက််တော စေပိ သမံ စရေယ္ယ၊
သန္တော ဒန္တော နိယတော ဗြဟ္မစာရီ။
သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယ ဒ ဏ္ဍံ၊
သော ဗြာဟ္မဏော သော သမဏော သ ဘိက္ခူ"တိ။

ကာယေတိ ရူပကာယေ။ ရူပကာယော ဟိ ဇာဓ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ ကေသာဒိနဖ္ဖ ဓမ္မာနံ သမူဟဋ္ဌေန ဟတ္ထိကာယရထကာယာဒယော ဝိယ ကာယောတိ အဓိပ္ပေတော။ ယထာ စ သမူဟဋ္ဌေန၊ ဧဝံ ကုစ္ဆိတာနံ အာယဋ္ဌေန။ ကုစ္ဆိတာနညှိ ပရမဇေဂုစ္ဆာနံ သော အာယောတိပိ ကာယော။ အာယောတိ ဥပ္ပတ္တိဒေသော။ တတ္ထာယံ ဝစနတ္ထော။ အာယန္တိ တတော်တိ အာယော။ ကေ အာယန္တိ? ကုစ္ဆိတာ ကေသာဒယော။ ဇာတိ ကုစ္ဆိကာနံ အာယောတိ ကာယော။

ကာယာနုပဿီတိ ကာယေ အနုပဿနသီလော ကာယံ ဝါ အနုပဿ-မာနော။ ကာယေတိ စ ဝတ္ထာပိ ပုန ကာယာနုပဿီတိ ဒုတိယကာယဂ္ဂဟဏံ အသမ္မိဿတော ဝဝတ္ထာနဃနဝိနိဗ္ဘောဂါဒိဒဿနတ္ထံ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေန နာ ကာယေ ဝေဒနာနုပဿီ ဝါ, စိတ္တဓမ္မာနုပဿီ ဝါ၊ အထ ခေါ ကာယာနုပဿီ-ယေဝါတိ ကာယသင်္ခါတေ ဝတ္ထုသ္မိံ ကာယာနုပဿနာကာရဿေဝ ဒဿနေန အသမ္မိဿတော ဝဝတ္ထာနံ ဒဿိတံ ဟောတိ။ တထာ နာ ကာယေ အင်္ဂ-ပစ္စင်္ဂဝိနိမုတ္တကေဓမ္မာနုပဿီ, နာပိ ကေသလောမာဒိဝိနိမုတ္တဇ္ဈတ္တိပုရိသာနုပဿီ၊ ယောပိ စေတ္ထ ကေသလောမာဒိကော ဘူတုပါဒါယသမူဟသင်္ခါတော ကာယော၊ တတ္ထပိ နာ ဘူတုပါဒါယဝိနိမုတ္တဧကဓမ္မာနုပဿီ၊ အထ ခေါ ရထသမ္ဘာရာနုပဿကော ဝိယ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမူဟာနုပဿီ, နဂရာဝယဝါနုပ-သကော ဝိယ ကေသလောမာဒိသမူဟာနုပဿီ, ကဒလိက္ခန္ဓပတ္တာဝဋ္ဋ-ဝိနိဗ္ဘုဇကော ဝိယ ရိတ္တမုဋ္ဌဝိနိဝေဌကော ဝိယ စ ဘူတုပါဒါယသမူဟာနုပဿီ-ယေဝါတိ နာနုပဂကာရတော သမူဟဝသေနေဝ ကာယသင်္ခါတသ ဝတ္ထုနော ဒဿနေန ဃနဝိနိဗ္ဘောဂေါ ဒဿိတော ဟောတိ။ နာ ဟေတ္ထ ယထာဝုတ္တ-သမူဟဝိနိမုတ္တော ကာယော ဝါ ဇာတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ အညော ဝါ ကောစိ ဓမ္မော ဒိဿတိ၊ ယထာဝုတ္တဓမ္မသမူဟမတ္တေယေဝ ပန တထာ တထာ သတ္တာ မိစ္ဆာဘိနိဝေသံ ကရောန္တိ။ တေနာဟ ပေါရာဏာ—

"ယံ ပဿတိ နာ တံ ဒိဋ္ဌံ၊ ယံ ဒိဋ္ဌံ တံ နာ ပဿတိ။
အပဿံ ဗဇ္ဈတေ မူဠ္ဟော၊ ဗဇ္ဈမာနော နာ မုစ္စတိ"တိ။

၁-ခု ၁-၃၄-ဝိဇ္ဇေ။

ဃနဝိနိဗ္ဘောဂါဒိဒဿနတ္ထန္တိ ဝုတ္တံ၊ အာဒိသဒ္ဒေန စေတ္ထ အယမ္ပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော—အယဉ္ဒိ ဇေသ္မိ ကာယေ ကာယာနုပဿီယေဝ, န အညမ္မာနုပဿီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယထာ အနုဒကဘူတာယပိ မရိစိယာ ဥဒကာနုပဿိနော ဟောန္တိ၊ န ဧဝံ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တအသုဘဘူတေယေဝ ဇုမသ္မိ ကာယေ နိစ္စသုခအတ္တသုဘဘာဝါနုပဿီ၊ အထ ခေါ ကာယာနုပဿီ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တအသုဘာကာရသမ္ပဟာနုပဿီယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ ယွာယံ ပရတော "ဇုဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ။ပ။ သော သတော၀ အဿသတိ"တိအာဒိနာ နယေန အဿာသပဿာသာဒိစုဏ္ဏိကဇာတအဋ္ဌကပရိယောသာနော ကာယော ဝုတ္တော၊ ယော စ "ဇုဓေကစ္စော ပထဝီကာယံ အနိစ္စတော အနုပဿတိ၊ အာပေါကာယံ တေဇောကာယံ ဝါယောကာယံ ကေသကာယံ လောမကာယံ ဆဝိကာယံ စမ္မကာယံ မံသကာယံ ရုဓိရကာယံ နှာရုကာယံ အဋ္ဌိကာယံ အဋ္ဌိမိဉ္ဇကာယ"န္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ ကာယော ဝုတ္တော၊ တဿ သဗ္ဗဿ ဇုမသ္မိံယေဝ ကာယေ အနုပဿနတော ကာယေ ကာယာနုပဿီတိ ဧဝမ္ပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အထ ဝါ ကာယေ အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ ဧဝံ ဂဟေတဗ္ဗဿ ယဿ ကဿစိ အနနုပဿနတော, တဿ တဿေဝ ပန ကေသလောမာဒိကဿ နာနာဓမ္မသမူဟဿ အနုပဿနတော ကာယေ ကေသာဒိဓမ္မသမူဟဿ်ိတကာယာနုပဿီတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အပိစ "ဇုမသ္မိံ ကာယေ အနိစ္စတော အနုပဿတိ, နော နိစ္စတော"တိအာဒိနာ အနုက္ကမေန ပဋိသမ္ဘိဒါယံ အာဂတနယဿ သဗ္ဗသ္ဓေဝ အနိစ္စလက္ခဏာဒိနော အာကာရသမူဟဿ်ိတဿ ကာယဿ အနုပဿနတောပိ ကာယေ ကာယာနုပဿီတိ ဧဝမ္ပိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တထာ ဟိ အယံ ကာယေ ကာယာနုပဿနာပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဘိက္ခု ဇုမံ ကာယံ အနိစ္စာနုပဿနာဒိနံ သတ္တန္နံ အနုပဿနာနံ ဝသေန အနိစ္စတော အနုပဿတိ၊ နော နိစ္စတော။ ဒုက္ခတော အနုပဿတိ၊ နော သုခတော။ အနတ္တတော အနုပဿတိ၊ နော အတ္တတော။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ နော နန္ဒတိ။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ နော ရဇ္ဇတိ။ နိရောဓေတိ၊ နော သမုဒေတိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ နော အာဒိယတိ။ သော တံ အနိစ္စတော အနုပဿန္တော နိစ္စသညံ ပဇဟတိ၊ ဒုက္ခတော အနုပဿန္တော သုခသညံ ပဇဟတိ၊ အနတ္တတော အနုပဿန္တော အတ္တသညံ ပဇဟတိ၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော နန္ဒိံ

၁-ခ ၉-၄၀၆-ဖိဋ္ဌေ။

ပဇဟတိ၊ ဝိရဇ္ဈန္တော ရာဂံ ပဇဟတိ၊ နိရောဓေန္တော သမုဒယံ ပဇဟတိ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော အာဒါနံ ပဇဟတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိဟရတီတိ ဋ္ဌရိယတိ။ **အာတာဝီတိ** တီသု ဘဝေသု ကိလေသေ အာတာပေတီတိ[1] အာတာပေါ၊ ဝိရိယဿေတံ နာမံ။ အာတာပေါ အဿ အတ္ထီတိ အာတာဝီ။ **သမ္ပဇာနော**တိ သမ္ပဇညသမ်ိဒါတေန ဉာဏေန သမန္နာ-ဂတော။ **သတိမာ**တိ ကာယပရိဂ္ဂါဟိကာယ သတိယာ သမန္နာဂတော။ အယံ ပန ယသ္မာ သတိယာ အာရမ္မဏံ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ပညာယ အနုပဿတိ၊ နာ ဟိ သတိဝိရဟိတဿ အနုပဿနာ နာမ အတ္ထိ၊ တေနေဝါဟ "သတိဉ္စ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမီ"တိ ၂။ တသ္မာ ဇ္ဈေ "ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတီ"တိ ဇ္ဈောဝတာ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ ယသ္မာ အနာတာပိနော အနောတာပိနော အနာရာယကရော ဟောတိ၊ အသမ္မဇာနော ဥပါယပရိဂ္ဂဟေ အနုပါယပရိဝဇ္ဇနေ စ သမ္မုယ္ဟတိ၊ မုဋ္ဌဿတိ ဥပါယာပရိစ္ဆာဂေ အနုပါယာပရိဂ္ဂဟေ စ အသမတ္ထော ဟောတိ၊ တေနဿ တံ ကမ္မဋ္ဌာနံ နာ သမ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ယေသံ ဓမ္မာနံ အာနုဘာဝေန တံ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ တေသံ ဒဿနတ္ထံ "အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ"တိ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣတိ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ သမ္ပယောဂဂ်ဠသ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ ပဟာနဂ်ံ ဒဿေတုံ **ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ**န္တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဝိနေယျော**တိ တဒဂ်ဝိနယေန ဝါ ဝိက္ခမ္ဘနဝိနယေန ဝါ ဝိနယိတ္ဝာ။ **လောကေ**တိ တသ္မိံယေဝ ကာယေ။ ကာယော ဟိ ဣဓ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန လောကောတိ အဓိပ္ပေတော။ ယသ္မာ ပနဿ နာ ကာယမတ္တေယေဝ အဘိဇ္ဈာ-ဒေါမနဿံ ပဟီယတိ၊ ဝေဒနာဒိသုပိ ပဟီယတိယေဝ။ တသ္မာ ပဠုပိ ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာ လောကောတိ ဝိဘဂ်ေ ဝုတ္တံ။ လောကသ်ိတတ္တာ ဝါ တေသံ ဓမ္မာနံ အတ္ထပ္ဋိဠာရနယေနေတံ ဝုတ္တံ။ ယံ ပနာဟ "တတ္ထ ကတမော လောကော။ သ္ဓေ ကာယော လောကော"တိ၊ အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော။ တသ္မိံ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ဝိနေယျာတိ ဧဝံ သမ္ဗန္ဓော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယသ္မာ ပနေတ္ထ အဘိဇ္ဈာဂ္ဂဟဏေန ကာမစ္ဆန္ဒော, ဒေါမနဿဂ္ဂဟဏေန ဗျာပါဒေါ သဂ်ဟံ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ နီဝရဏပရိယာပန္နဗလဝဓမ္မဒ္ဝယဒဿနေန နီဝရဏပ္ပဟာနံ ဝုတ္တံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-အာတပ္ပတီတိ (သျာ)　　၂-သံ ၃-၁၀၀-ဝိဇ္ဇေ။

ဝိသေသေန စေတ္ထ အဘိဇ္ဈာဝိနယေန ကာယသမ္ပတ္တိမူလကဿ အနုရော-
ဓဿ, ဒေါမနဿဝိနယေန ကာယဝိပတ္တိမူလကဿ ဝိရောဓဿ, အဘိဇ္ဈာ-
ဝိနယေန စ ကာယေ အဘိရတိယာ, ဒေါမနဿဝိနယေန ကာယဘာဝနာယ
အနဘိရတိယာ, အဘိဇ္ဈာဝိနယေန ကာယေ အဘူတာနံ သုဘသုခဘာဝါဒိနံ
ပက္ခေပဿ, ဒေါမနဿဝိနယေန ကာယေ ဘူတာနံ အသုဘာသုခဘာဝါဒိနံ [1]
အပနယနဿ စ ပဟာနံ ဝုတ္တံ။ တေန ယောဂါဝစရဿ ယောဂါနုဘာဝေါ
ယောဂသမတ္ထတာ စ ဒီပိတာ ဟောတိ။ ယောဂါနုဘာဝေါ ဟိ ဧသေ, ယဒိဒံ
အနုရောဓဝိရောဓဝိပ္ပမုတ္တော အရတိရတိသဟော အဘူတပက္ခေပဘူတာ-
ပနယနဝိရဟိတော စ ဟောတိ။ အနုရောဓဝိရောဓဝိပ္ပမုတ္တော စေဿ အရတိရတိ-
သဟော အဘူတံ အပက္ခိပန္တော ဘူတဉ္စ အနပနယန္တော ယောဂသမတ္ထော
ဟောတီတိ။

အပရော နယော "ကာယေ ကာယာနုပဿီ"တိ ဇ္ဈေ အနုပဿနာယ
ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝုတ္တံ၊ "ဝိဟရတိ"တိ ဇ္ဈေ ဝုတ္တဝိဟာရေန ကမ္မဋ္ဌာနိကဿ ကာယ-
ပရိဟရဏံ၊ "အာတာပီ"တိအာဒီသု ပန အာတာပေန သမ္မပ္ပဓာနံ၊ သတိ-
သမ္ပဇညေန သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနံ, ကမ္မဋ္ဌာနပရိဟရဏူပါယော ဝါ။ သတိယာ ဝါ
ကာယာနုပဿနာဝသေန ပဋိလဒ္ဓသမထော၊ သမ္ပဇညေန ဝိပဿနာ၊ အဘိဇ္ဈာ-
ဒေါမနဿဝိနယေန ဘာဝနာဗလံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝိဘင်္ဂေ ပန **အနုပဿီ**တိ တတ္ထ ကတမာ အနုပဿနာ။ ယာ
ပညာ ပဇာနနာ။ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အနုပဿနာ။ ဣမာယ
အနုပဿနာယ ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော ဥပဂတော
သမုပဂတော ဥပပန္နော [2] သမန္နာဂတော၊ တေန ဝုစ္စတိ အနု-
ပဿီတိ။ **ဝိဟရတီ**တိ ဣရိယတိ ပဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ
ယာပေတိ စရတိ ဝိဟရတိ၊ တေန ဝုစ္စတိ ဝိဟရတီတိ။ **အာတာပီ**တိ
တတ္ထ ကတမံ အာတာပံ။ ယော စေတသိကော ဝီရိယာရမ္ဘော။ပ။
သမ္မာဝါယာမော၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ အာတာပံ။ ဣမိနာ အာတာပေန
ဥပေတော ဟောတိ။ပ။ သမန္နာဂတော၊ တေန ဝုစ္စတိ အာတာပီတိ။
သမ္ပဇာနောတိ တတ္ထ ကတမံ သမ္ပဇညံ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပ။
သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ သမ္ပဇညံ။ ဣမိနာ သမ္ပဇညေန ဥပေတော
ဟောတိ။ပ။ သမန္နာဂတော၊ တေန ဝုစ္စတိ သမ္ပဇာနောတိ။
သတိမာတိ တတ္ထ ကတမာ သတိ။ ယာ သတိ အနုသတိ။ပ။

၁-အသုဘဒုက္ခဘာဝါဒိနံ (သျာ)

၂-ဥပပန္နော သမုပပန္နော (သျာ)

သမ္မာသတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ သတိ။ ဣမာယ သတိယာ ဥပေတော ဟောတိ။ပ။ သမန္နာဂတော၊ တေန ဝုစ္စတိ သတိမာတိ။

ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿန္တိ တတ္ထ ကတမော လောကော။ သ္ခေဝ ကာယော လောကော။ ပဉ္စပိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကော၊ အယံ ဝုစ္စတိ လောကော။ တတ္ထ ကတမာ အဘိဇ္ဈာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ အနုနယော အနုရောဓော နန္ဒီ နန္ဒိရာဂေါ စိတ္တဿ သာရာဂေါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အဘိဇ္ဈာ။ တတ္ထ ကတမံ ဒေါမနဿံ။ ယံ စေတသိကံ အသာတံ စေတသိကံ ဒုက္ခံ စေတော-သမ္ဖဿဇာ အသာတာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဒေါမနဿံ။ ဣတိ အယဉ္စ အဘိဇ္ဈာ, ဣဒဉ္စ ဒေါမနဿံ ဣမမ္ဟိ လောကေ ဝိနိတာ ဟောန္တိ ပဋိဝိနိတာ သန္တာ သမိတာ ဝူပသမိတာ အတ္ထင်္ဂတာ အဗ္ဘတ္ထင်္ဂတာ အပိတာ ဗျပိတာ သောသိတာ ဝိသောသိတာ ဗျန္တီကတာ၊ တေန ဝုစ္စတိ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ”န္တိ ၁။

ဧဝမေတေသံ ပဒါနံ အတ္ထော ဝုတ္တော။ တေန သဟ အယံ အဋ္ဌကထာ-နယော ယထာ သံသန္ဒတိ၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ တာဝ ကာယာနုပဿနာ-သတိပဋ္ဌာနုဒ္ဒေသဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ။

ဣဒါနိ ဝေဒနာသု။ စိတ္တေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿန္တိ ဣတ္ထေ **ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ**တိ ဧဝ-မာဒိသု ဝေဒနာဒိနံ ပုန ဝစနေ ပယောဇနံ ကာယာနုပဿနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာ-နုပဿီတိ ဣတ္ထေ ပန **ဝေဒနာ**တိ တိသ္သော ဝေဒနာ၊ တာ စ လောကိယာ ဧဝ။ စိတ္တမ္ပိ လောကိယံ၊ တထာ ဓမ္မာ။ တေသံ ဝိဘာဂေါ နိဒ္ဒေသဝါရေ ပါကဋ္ဌော ဘဝိဿတိ။ ကေဝလံ ပနိဓ ယထာ ဝေဒနာ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ တထာ တာ အနုပဿနွာ “ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေ နယော စိတ္တဓမ္မေသုပိ။ ကထဉ္စ ဝေဒနာ အနုပဿိတဗ္ဗာတိ။ သုခါ တာဝ ဝေဒနာ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခာ သလ္လတော၊ အဒုက္ခမသုခါ အနိစ္စတော။ ယထာဟ—

၁-အဘိ ၂-၂ ဝ၁-ဝိဘ္ဂေ။

"ယော သုခံ ဒုက္ခတော အဒ္ဒ၊ ဒုက္ခမဒ္ဒက္ခိ သလ္လတော။
အဒုက္ခမသုခံ သန္တံ၊ အဒ္ဒက္ခိ နံ အရိန္ဓတော။
သ ဝေ သမ္မဒ္ဒသော ဘိက္ခု၊ ဥပသန္တော စရိဿတီ"တိ[1]။

သဗ္ဗာ ဧဝ စေတာ "ဒုက္ခာ"တိပိ အနုပဿိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ "ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ တံ ဒုက္ခသ္မိန္တိ ဝဒါမီ"တိ[2]။ သုခဒုက္ခတောပိ စ အနုပဿိတဗ္ဗာ။ ယထာဟ "သုခါ ဝေဒနာ ဋ္ဌိတိသုခါ ဝိပရိဏာမဒုက္ခာ"တိ[3] သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ အပိစ အနိစ္စာဒိသတ္တာအနုပဿနာဝသေနပိ အနုပဿိတဗ္ဗာ။ သေသံ နိဒ္ဒေသ-ဝါရေယေဝ ပါကဋံ ဘဝိဿတိ။

စိတ္တာဓမ္မေသုပိ စိတ္တံ တာဝ အာရမ္မဏာဓိပတိသဟဇာတဘူမိကမ္မဝိပါက-ကိရိယာဒိနာနတ္တာဘေဒါနံ အနိစ္စာဒိအနုပဿနာနံ နိဒ္ဒေသဝါရေ အာဂတ-သရာဂါဒိဘေဒါနဉ္စ ဝသေန အနုပဿိတဗ္ဗံ။ ဓမ္မာ သလက္ခဏသာမညလက္ခဏာနံ သုညတဓမ္မသ အနိစ္စာဒိသတ္တာနုပဿနာနံ နိဒ္ဒေသဝါရေ အာဂတသန္တာဒိ-ဘေဒါနဉ္စ ဝသေန အနုပဿိတဗ္ဗာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကာမဉ္စေတ္ထ ယဿ ကာယသဗ်ါတေ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ပဟိနံ၊ တဿ ဝေဒနာဒိသုပိ တံ ပဟိနမေဝ။ နာနာပုဂ္ဂလဝသေန ပန နာနာစိတ္တက္ခဏိကသတိပဋ္ဌာန-ဘာဝနာဝသေန စ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တံ။ ယတော ဝါ ကေတ္ထ ပဟိနံ သေသေသုပိ ပဟိနံ ဟောတိ၊ တေနေဝဿ တတ္ထ ပဟာနဒဿနတ္ထမ္မိ ဧတံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဥဒ္ဒေသဝါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၃၇၄။ ဣဒါနိ သေယ္ယထာပိ နာမ ဆေကော ဝိလိဝကာရကော ထူလကိလဉ္ဇသက္ခကိလဉ္ဇစင်္ကောဋကပေဋ္ဌာပုဋ္ဌာဒိနိ ဥပကရဏာနိ ကတ္တု-ကာမော ကံ မဟာဝေဏ္ဍုံ လဘိတ္ဝာ စတုဓာ ဘိန္ဒိတ္ဝာ တတော ဧကေကံ ဝေဏ္ဍုခဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ ဖာလေတ္ဝာ တံ တံ ဥပကရဏံ ကရေယျ၊ ဧဝမေဝ ဘဂဝါ သတိပဋ္ဌာနဒေသနာယ သတ္တာနံ အနေကပ္ပကာရံ ဝိသေသာ-ဓိဂမံ ကတ္တုကာမော ဧကမေဝ သမ္မာသတိံ "စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

၁-သံ ၂-၄၀၉-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၂-၄၁၇-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၁-၃၇၇-ဝိဋ္ဌေ။

ကတမေ စတ္တာရော။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ''တိအာဒိနာ နယေန အာရမ္မဏဝသေန စတုဓာ ဘိန္နတ္တာ တတော ဧကေကံ သတိပဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ကာယံ ဝိဘဇန္တော ''ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ''တိ-အာဒိနာ နယေန နိဒ္ဒေသဝါရံ ဝတ္တုမာရဒ္ဓေါ။

တတ္ထ **ကထဉ္စာ**တိအာဒိ ဝိတ္ထာရေတုကမျတာပုစ္ဆာ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေ-ပတ္ထော—ဘိက္ခဝေ ကေန စ ပကာရေန ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတီတိ။ သေ နယော သမ္ဗပုစ္ဆာဝါရေသု။ **ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု**။တိ ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ သာသနေ ဘိက္ခု။ အယဉ္ဟေတ္ထ ဣဓသဒ္ဒေါ သမ္ဗပ္ပကာရ-ကာယာနုပဿနာနိမ္ဗတ္တကဿ ပုဂ္ဂလဿ သန္နိဿယဘူတသာသနပရိဒီပနော အညသာသနဿ တထာဘာဝပဋိသေဓနော စ။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ ''ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော။ပ။ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟီ''တိ[1]။ တေန ဝုတ္တံ ''ဣမသ္မိံ သာသနေ ဘိက္ခု''တိ။

အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါတိ ဣဒမသ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာနုရူပသေနာသနပရိဂ္ဂဟပရိဒီပနံ။ ဣမသ ဟိ ဘိက္ခုနော ဒိဃရတ္တံ ရူပါဒိသု အာရမ္မဏေသု အနုဝိသဋံ စိတ္တံ ကမ္မဋ္ဌာနဝိထိံ သြတရိတုံ န ဣစ္ဆတိ၊ ကူဋဂါရာဒယိတ္ထရထော ဝိယ ဥပ္ပထမေဝ ဓာဝတိ။ တသ္မာ သေယျထာပိ နာမ ဂေါပေါ ကူဋဂေနုယာ သမ္ဗံ ခီရံ ပိဝိတ္ဝာ ဝမိတံ ကူဋဝစ္ဆံ ဒမေတုကာမော ဓေနုတော အပနေတ္ဝာ ဧကမန္တေ မဟန္တံ ထမ္ဘံ နိခဏိတ္ဝာ တတ္ထ ယောတ္တေန ဗန္ဓေယျ။ အထဿ သော ဝစ္ဆော ဣတော စိတော စ ဝိပ္ဖန္ဒိတ္ဝာ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တော တမေဝ ထမ္ဘံ ဥပနိသီဒေယျ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ ဝါ၊ ဧဝမေဝ ဣမိနာပိ ဘိက္ခုနာ ဒိဃရတ္တံ ရူပါရမ္မဏာဒိ-ရသပါနဝမိတံ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ ဒမေတုကာမေန ရူပါဒိအာရမ္မဏတော အပနေတ္ဝာ အရညံ ဝါ ရုက္ခမူလံ ဝါ သုညာဂါရံ ဝါ ပဝိသိတ္ဝာ တတ္ထ သတိပဋ္ဌာနာ-ရမ္မဏတ္ထမ္ဘေ သတိယောတ္တေန ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ ဧဝမသ တံ စိတ္တံ ဣတော စိတော စ ဝိပ္ဖန္ဒိတ္ဝာပိ ပုဗ္ဗေ အာစိဏ္ဏာရမ္မဏံ အလဘမာနံ သတိယောတ္တံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တံ တမေဝါရမ္မဏံ ဥပစာရပ္ပနာဝသေန ဥပနိသီဒတိ ဧစေဝ ဥပနိပဇ္ဇတိ စ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

''ယထာ ထမ္ဘေ နိဗန္ဓေယျ၊ ဝစ္ဆံ ဒမံ နရော ဣဓ။
ဗန္ဓေယျေဝံ သကံ စိတ္တံ၊ သတိယာရမ္မဏေ ဒဠှ''န္တိ။

၁-မ ၁-၉၂-ဝိဇ္ဇေ။

ဧဝမသေ်တံ သေနာသနံ ဘာဝနာနုရူပံ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဣဒမသ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာနုရူပသေနာသနပရိဂ္ဂဟပရိဒီပန” န္တိ။

အပိစ ယသ္မာ ဣဒံ ကာယာနုပဿနာယ မူဒ္ဓဘူတံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓ-သာဝကာနံ ဝိသေသာဓိဂမဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရပဒဋ္ဌာနံ အာနာပါနသတိကမ္မ-ဋ္ဌာနံ ဣတ္ထိပုရိသဟတ္ထိအဿာဒိသဒ္ဒသမာကုလံ ဂါမန္တံ အပရိစ္စဇိတ္ဝာ နာ သုကရံ သမ္မာဒေတုံ၊ သဒ္ဒကဏ္ဏကတ္တာ စျာနဿ။ အဂါမကေ ပန အရညေ သုကရံ ယောဂါဝစရေန ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ တဒေဝ စျာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ သခ်ါရေ သမ္မသိတ္ဝာ အဂ္ဂဖလံ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ၊ တသ္မာဿ အနုရူပသေနာသနံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ “အရညဂတော ဝါ” တိအာဒိမာဟ။

ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော ဝိယ ဟိ ဘဂဝါ။ သော ယထာ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော နဂရဘူမိံ ပသိတ္ဝာ သုဋ္ဌု ဥပပရိက္ခိတ္ဝာ “ဣတ္ထ နဂရံ မာပေထာ”တိ ဥပဒိသတိ၊ သောတ္ထိနာ စ နဂရေ နိဋ္ဌိတေ ရာဇကုလတော မဟာသက္ကာရံ လဘတိ၊ ဧဝမေဝ ယောဂါဝစရဿ အနုရူပသေနာသနံ ဥပပရိက္ခိတ္ဝာ “ဣတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာန-မနုယုဉ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ ဥပဒိသတိ၊ တတော တတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနမနုယုဉ္ဇန္တေန ယောဂိနာ အနုက္ကမေန အရဟတ္တေ ပတ္တေ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ”တိ မဟန္တံ သက္ကာရံ လဘတိ။

အယံ ပန ဘိက္ခု ဒီပိသဒိသော်တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ ဟိ မဟာဒီပိရာဇာ အရညေ တိဏဂဟနံ ဝါ ဝနဂဟနံ ဝါ ပဗ္ဗတဂဟနံ ဝါ နိဿာယ နိလီယိတ္ဝာ ဝနမဟိံ သဂေါကဏ္ဏသူကရာဒယော မိဂေ ဂဏှာတိ၊ ဧဝမေဝ အယံ အရညာ-ဒိသု ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇန္တော ဘိက္ခု ယထာက္ကမေန စတ္တာရော မဒ္ဂဖ လေဝ စတ္တာရိ အရိယဖလာနိ စ ဂဏှာတိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

“ယထာပိ ဒီပိကော နာမ၊ နိလီယိတ္ဝာ ဂဏှတိ မိဂေ။
တထေဝိယံ ဗုဒ္ဓပုတ္တော၊ ယုတ္တယောဂေါ ဝိပဿကော။
အရညံ ပဝိသိတ္ဝာန၊ ဂဏှာတိ ဖလမုတ္တမ”န္တိ။

တေနသ ပရက္ကမဇဝယောဂ္ဂဘူမိံ အရညသေနာသနံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ “အရညဂတော ဝါ” တိအာဒိမာဟ။ ဣတော ပရံ ဣမသ္မိံ အာနာပါနပဗ္ဗေ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တမေဝ။ **သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒက္ခော ဘမကာရော ဝါ**တိ ဣဒဉ္စိ ဥပမာမတ္တမေဝ **ဣတိ အန္ဝတ္ထံ ဝါ ကာယေ**တိ ဣဒံ အပ္ပနာမတ္တမေဝ စ တတ္ထ အနာဂတံ၊ သေသံ အာဂတမေဝ။

ယံ ပန အနာဂတံ၊ တတ္ထ **ဒက္ခော**တိ ဆေကော။ **ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော**တိ မဟန္တာနံ ဘေရိပေါက္ခရာဒီနံ လိခနကာလေ ဟတ္ထေ စ ပါဒေ စ ပသာရေတ္ဝာ ဒီဃံ ကဟ္ဏော။ **ရဿံ ဝါ အဿသန္တော**တိ ခုဒ္ဒကာနံ ဒန္တာသူစိဝေကောဒီနံ လိခနကာလေ မန္ဒမန္ဒံ ရဿံ ကဟ္ဏော။ **ဝေဗမဝ ခေါ**တိ ဧဝံ အယမ္ပိ ဘိက္ခု အန္ဒါနဝသေန ဇုတ္တရဝသေန စ ပဝတ္တာနံ အဿာသပဿာသာနံ ဝသေန ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော ဒီဃံ အဿသာမီတိ ပဇာနာတိ။ပ။ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိတိ။ တသ္မေဝံ သိက္ခတော အဿာသပဿာသနိမိတ္တေ စတ္တာရိ ဈာနာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ သော ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ အဿာသပဿာသေ ဝါ ပရိဂ္ဂဏ္ဟာတိ ဈာနင်္ဂါနိ ဝါ။

တတ္ထ အဿာသပဿာသကမ္မိကော "ဇုမေ အဿာသပဿာသာ ကိံ နိဿိတာ၊ ဝတ္ထုနိဿိတာ၊ ဝတ္ထု နာမ ကရဇကာယော၊ ကရဇကာယော နာမ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ ဥပါဒါရူပဉ္စေ"တိ ဧဝံ ရူပံ ပရိဂ္ဂဏ္ဟာတိ။ တတော တဒါရမ္မဏော ဖဿပဉ္စမကော နာမန္တိ။ ဧဝံ နာမရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ တဿ ပစ္စယံ ပရိယေသန္တော အဝိဇ္ဇာဒိပဒဋ္ဌိစ္ဆသမုပ္ပါဒံ ဒိသ္ဝာ "ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နမ္မမတ္တမေဝေတံ၊ အညော သတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ နတ္ထိ"တိ ဝိတိဏ္ဏကင်္ခေါ သပ္ပစ္စယနာမရူပေ တိလက္ခဏံ အာရောပေတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တော အနုက္ကမေန အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ ဇုဒံ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ယာဝ အရဟတ္တာ နိယျာနမုခံ။

ဈာနကမ္မိကောပိ "ဇုမာနိ ဈာနင်္ဂါနိ ကိံ နိဿိတာနိ၊ ဝတ္ထုနိဿိတာနိ၊ ဝတ္ထု နာမ ကရဇကာယော၊ ဈာနင်္ဂါနိ နာမံ, ကရဇကာယော ရူပ"န္တိ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ တဿ ပစ္စယံ ပရိယေသန္တော အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယာကာရံ ဒိသ္ဝာ "ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နမ္မမတ္တမေဝေတံ၊ အညော သတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ နတ္ထိ"တိ ဝိတိဏ္ဏကင်္ခေါ သပ္ပစ္စယနာမရူပေ တိလက္ခဏံ အာရောပေတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တော အနုက္ကမေန အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ ဇုဒမေကဿ ဘိက္ခုနော ယာဝ အရဟတ္တာ နိယျာနမုခံ။

ဇုတိ အဿုတံ ဝါတိ ဧဝံ အတ္တနော ဝါ အဿာသပဿာသကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ **မဟိဒ္ဓါ ဝါ**တိ ပရဿ ဝါ အဿာသပဿာသ-ကာယေ။ **အဋ္ဌင်္ဂမဟိဒ္ဓါ ဝါ**တိ ကာလေန အတ္တနော, ကာလေန ပရဿ အဿာသပဿာသကာယေ။ ဧတေနဿ ပဂုဏကမ္မဋ္ဌာနံ အဋ္ဌပေတ္ဝာ အပရာ-ပရံ သဉ္စရဏကာလော ကထိတော။ ဧကိဿံ ကာလေ ပန ဇုဒံ ဥဘယံ နလဗ္ဘတိ။

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါတိ ယထာ နာမ ကမ္မာရဿ ဘဿ္တွာ ဂဂ္ဂရနာဋ္ဌဿ တဇ္ဇဿ ဝါယာမံ ပဋိစ္စ ဝါတော အပရာပရံ သဗ္ဗရတိ၊ ဧဝံ ဘိက္ခုနော ကရဇ-ကာယဿ နာသပုဋ္ဌဿ စိတ္တဿ ပဋိစ္စ အဿာသပဿာသကာယော အပရာပရံ သဗ္ဗရတိ။ ကာယာဒယော ဓမ္မာ သမုဒယဓမ္မာ၊ ဧတ ပဿန္တော "သမုဒယ-ဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတီ"တိ ဝုစ္စတိ။ **ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ**တိ ယထာ ဘဿာယ အပနိတာယ ဂဂ္ဂရနာဋ္ဌိယာ ဘိန္နာယ တဇ္ဇော စ ဝါယာမော အသတိ သော ဝါတော နပ္ပဝတ္တတိ၊ ဧဝမေဝ ကာယေ ဘိန္နေ နာသပုဋ္ဌေ ဝိဒ္ဓဿ္မေ စိတ္တေ စ နိရုဒ္ဓေ အဿာသပဿာသကာယော နာမ နပ္ပဝတ္တတိတိ ကာယာဒိနိရောဓော အဿာသပဿာသနိရောဓောတိ ဧဝံ ပဿန္တော "ဝယ-ဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတီ"တိ ဝုစ္စတိ။ **သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ**တိ ကာလေန သမုဒယံ, ကာလေန ဝယံ အနုပဿန္တော။ **အတ္ထိ ကာယောတိ ဝါ ပနဿာ**တိ ကာယောဝ အတ္ထိ၊ နာ သတ္တော, နာ ပုဂ္ဂလော, နာ ဇဋ္ဌိ, နာ ပုရိသော, နာ အတ္တာ, နာ အတ္တနိယံ, နာဟံ, နာ မမ, နာ ကောစိ, နာ ကဿစိတိ ဧဝမဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။

ယာဝဒေဝ ဝါတိ ပယောဇနပရိစ္ဆေဒဝဝတ္ထာပနမေတံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယာ သာ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ သာ နာ အညဒတ္ထာယ။ အထ ခေါ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ အပရာပရံ ဥတ္တရုတ္တရိ ဉာဏပမာဏတ္ထာယ စေဝ သတိပမာဏတ္ထာယ စ၊ သတိသမ္ပဇညာနံ ဝုဎ္ဎတ္ထာယာတိ အတ္ထော။ **အနိဿိတော စ ဝိဟရတီ**တိ တဏှာနိဿယဒိဋ္ဌိနိဿယာနံ ဝသေန အနိဿိ-တောဝ ဝိဟရတိ။ **နာ စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတီ**တိ လောကသ္မိံ ကိဉ္စိ ရူပံ ဝါ။ပ။ ဝိညာဏံ ဝါ "အယံ မေ အတ္တာ ဝါ အတ္တနိယံ ဝါ"တိ နာ ဂဏှာတိ။ **ဧဝမ္ပီ**တိ ဥပရိ အတ္ထံ ဥပါဒါယ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော ပိကာရော။ ဣမိနာ ပန ပဒေန ဘဂဝါ အာနာပါနပဗ္ဗဒေသနံ နိယျာတေတ္ဝာ ဒဿေတိ။

တတ္ထ အဿာသပဿာသပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တဿာ သမုဋ္ဌာပိကာ ပုရိမတဏှာ သမုဒယသစ္စံ၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိရောဓော သစ္စံ၊ ဒုက္ခပရိဇာနနော သမုဒယပဇဟနော နိရောဓာရမ္မဏော အရိယမဂ္ဂေါ မဂ္ဂသစ္စံ။ ဧဝံ စတုသစ္စဝသေန ဥဿာသ္မိတ္ဝာ နိဗ္ဗုတိံ ပါပုဏာတီတိ ဣဒမေကဿ အဿာသပဿာသဝသေန အဘိနိဝိဋ္ဌဿ ဘိက္ခုနော ယာဝ အရဟတ္တာ နိယျာနမုခန္တိ။

အာနာပါနပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဥရိယာပထပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၃၇၅။ ဧဝံ အဿာသပဿာသဝဧသန ကာယာနုပဿနံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဥဒါနိ ဥရိယာပထဝဧသန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ကာမံ သောဏ-သိင်္ဂါလာဒယောပိ ဂစ္ဆန္တာ "ဂစ္ဆာမာ"တိ ဇာနန္တိ၊ န ပနေတံ ဧဝရူပံ ဇာနနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဧဝရူပဉ္ဥိ ဇာနနံ သတ္တာ၁ပလဒ္ဓိံ န ပဇဟတိ၊ အတ္တာသညံ၁ န ဥဿဒ္ဓေတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ ဝါ န ဟောတိ။ ဥမသ္မ ပန ဘိက္ခုနော ဇာနနံ သတ္တာ၁ပလဒ္ဓိံ ပဇဟတိ၊ အတ္တာသညံ ဥဿဒ္ဓေတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနဗ္ဗေဝ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ စ ဟောတိ။ ဥဒဉ္ဥိ "ကော ဂစ္ဆတိ၊ ကဿ ဂမနံ၊ ကိံ ကာရဏာ ဂစ္ဆတိ"တိ ဧဝံ သမ္ပဇာနနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဌာနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ ကော ဂစ္ဆတီတိ န ကောစိ သတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ ဂစ္ဆတိ။ ကဿ ဂမနန္တိ န ကဿစိ သတ္တဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ ဂမနံ။ ကိံ ကာရဏာ ဂစ္ဆတီတိ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရေန ဂစ္ဆတိ။ တဿ္မာ ဧသ ဧဝံ ပဇာနာတိ— "ဂစ္ဆာမီ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဝါယံ ဇနေတိ၊ ဝါယောဝိညတ္တိံ ဇနေတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရေန သကလကာယဿ ပုရတော အဘိနိဟာရော ဂမနန္တိ ဝုစ္စတိ။ ဌာနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတြာပိ ဟိ "တိဋ္ဌာမီ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဝါယံ ဇနေတိ၊ ဝါယောဝိညတ္တိံ ဇနေတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရေန သကလကာယဿ ကောဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ ဥဿိတဘာဝေါ ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ "နိသီဒါမီ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဝါယံ ဇနေတိ၊ ဝါယော ဝိညတ္တိံ ဇနေတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရေန ဟေဋ္ဌိမကာယဿ သမိဉ္ဇနံ ဥပရိမကာယဿ ဥဿိတဘာဝေါ နိသဇ္ဇာတိ ဝုစ္စတိ။ "သယာမီ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဝါယံ ဇနေတိ၊ ဝါယော ဝိညတ္တိံ ဇနေတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရေန သကလသရီရဿ တိရိယတော ပသာရဏံ သယနန္တိ ဝုစ္စတိတိ။

တဿ ဧဝံ ပဇာနတော ဧဝံ ဟောတိ "သတ္တော ဂစ္ဆတိ၊ သတ္တော တိဋ္ဌတီ"တိ ဝုစ္စတိ၊ အတ္ထတော ပန ကောစိ သတ္တော ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဌိတော ဝါ နတ္ထိ။ ယထာ ပန "သကဋံ ဂစ္ဆတိ၊ သကဋံ တိဋ္ဌတီ"တိ ဝုစ္စတိ၊ န စ ကိဉ္စိ သကဋံ နာမ ဂစ္ဆန္တံ ဝါ ဌိတံ ဝါ အတ္ထိ၊ စတ္တာရော ပန ဂေါဏော ယောဇေတ္ဝာ ဆေကမိ သာရထိမိ ပါဇေန္တေ "သကဋံ ဂစ္ဆတိ၊ သကဋံ တိဋ္ဌတီ"တိ

၁-သတ္တသညံ (သျာ၊ က)

ဝေါဟာရမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ အဇာနနဋ္ဌေန သကဋ္ဌံ ဝိယ ကာယော, ဂေါဏာ ဝိယ စိတ္တဇဝါတာ, သာရထိ ဝိယ စိတ္တံ။ “ဂစ္ဆာမိ တိဋ္ဌာမီ”တိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ ဝါယောဓာတု ဝိညတ္တိံ ဇနယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတု-ဝိပ္ဖါရေန ဂမနာဒီနိ ပဝတ္တန္တိ၊ တတော “သတ္တော ဂစ္ဆတိ, သတ္တော တိဋ္ဌတိ၊ အဟံ ဂစ္ဆာမိ, အဟံ တိဋ္ဌာမီ”တိ ဝေါဟာရမတ္တံ ဟောတိ။ တေနာဟ—

“နာဝါ မာလုတဝေဂေန၊ ဇိယာဝေဂေန တေဇနံ။
ယထာ ယာတိ တထာ ကာယော၊ ယာတိ ဝါတာဟတော အယံ။

ယန္နံ သုတ္တဝသေနေဝ[1]၊ စိတ္တသုတ္တဝသေနိဒံ။
ပယုတ္တံ ကာယယန္တမ္ပိ၊ ယာတိ ဌာတိ နိသီဒတိ။

ကော နာမ ဇ္ဈော သော သတ္တော၊ ယော ဝိနာ ဟေတုပစ္စယေ။
အတ္တနော အာနုဘာဝေန၊ တိဋ္ဌေ ဝါ ယဒိ ဝါ ဝဇေ”တိ။

တသ္မာ ဧဝံ ဟေတုပစ္စယဝသေနေဝ ပဝတ္တာနိ ဂမနာဒီနိ သလ္လက္ခေန္တော သေ “ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမီတိ ပဇာနာတိ၊ ဋ္ဌတော ဝါ၊ နိသိန္နော ဝါ၊ သယာနော ဝါ သယာနောမ္ပိတိ ပဇာနာတိ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ၊ တထာ တထာ နံ ပဇာနာတိတိ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝစနမေတံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယေန ယေန ဝါ အာကာရေနဿ ကာယော ဋ္ဌိတော ဟောတိ၊ တေန တေန နံ ပဇာနာတိ။ ဂမနာကာရေန ဋ္ဌိတံ ဂစ္ဆတီတိ ပဇာနာတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇ-သယနာကာရေန ဋ္ဌိတံ သယာနောတိ ပဇာနာတီတိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ အတ္တနော ဝါ စတုဣရိယာပထပရိဂ္ဂဟေန ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ **ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ**တိ ပရဿ ဝါ စတုဣရိယာ-ပထပရိဂ္ဂဟေန။ **အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ**တိ ကာလေန အတ္တနော, ကာလေန ပရဿ စတုဣရိယာပထပရိဂ္ဂဟေန ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ **သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ**တိအာဒိသု ပန အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပသမုဒယောတိ-အာဒိနာ နယေန ပဋ္ဌာဟာကာရေဟိ ရူပက္ခန္ဓဿ သမုဒယော စ ဝယော စ နိဟရိတဗ္ဗော။ ဟဋ္ဌိ သန္ဓာယ ဣဓ “သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အတ္ထိ ကာယောတိ ဝါ ပနဿာ**တိအာဒိ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

၁-ယန္နံသုတ္တဝသေနေဝ (ဋီကာ)

ဣဓာဝိ စတုဣရိယာပထပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တဿာ သမုဋ္ဌာပိကာ ပုရိမတဏှာ သမုဒယသစ္စံ၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိရောဓသစ္စံ၊ ဒုက္ခပရိဇာနနာ သမုဒယပဇဟနာ နိရောဓရမ္မဏာ အရိယမဂ္ဂါ မဂ္ဂသစ္စံ။ ဧဝံ စတုသစ္စဝသေန ဥဿက္ကိတ္ဝာ နိဗ္ဗုတိံ ပါပုဏာတိတိ ဣဒမေကသ္မိ စတုဣရိယာပထပရိဂ္ဂါဟကသ္မိ ဘိက္ခုနော ယာဝ အရဟတ္တာ နိယျာနမုခန္တိ။

ဣရိယာပထပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၃၇၆။ ဧဝံ ဣရိယာပထဝသေန ကာယာနုပဿနံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဣဒါနိ စတုသမ္ပဇညဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဘိက္ကန္တေ**တိအာဒီနိ **သာမညဖလေ** ဝက္ခိတာနိ။ **ဣတိ အဒ္ဓုတ္တံ ဝါ**တိ ဧဝံ စတုသမ္ပဇညပရိဂ္ဂဟနေန အတ္တနော ဝါ ကာယေ, ပရဿ ဝါ ကာယေ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣဓာဝိ **သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ**တိအာဒိသု ရူပက္ခန္ဓသ္မေဝ သမုဒယော စ ဝယော စ နိဟရိတဗ္ဗော။ သေသံ ဥတ္တာနဒီပမေဝ။

ဣဓ စတုသမ္ပဇညပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တဿာ သမုဋ္ဌာပိကာ ပုရိမတဏှာ သမုဒယသစ္စံ၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိရောဓသစ္စံ၊ ဥတ္တာပကာရော အရိယမဂ္ဂေါ မဂ္ဂသစ္စံ။ ဧဝံ စတုသစ္စဝသေန ဥဿက္ကိတ္ဝာ နိဗ္ဗုတိံ ပါပုဏာတိတိ ဣဒမေကသ္မိ စတုသမ္ပဇညပရိဂ္ဂါဟကသ္မိ ဘိက္ခုနော ဝသေန ယာဝ အရဟတ္တာ နိယျာနမုခန္တိ။

စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၃၇၇။ ဧဝံ စတုသမ္ပဇညဝသေန ကာယာနုပဿနံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဣဒါနိ ပဋိကူလမနသိကာရဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဣမမေဝ ကာယ**န္တိအာဒီသု ယံ ဝတ္ထုံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ သမ္ဘာကာရေန ဝိတ္ထာရတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာနေ ဝုတ္တံ။ **ဥဘတောမုခါ**တိ ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ စာတိ ဒ္ဝိဟိ မုခေဟိ ယုတ္တာ။ **နာနာဝိဟိတသာ**တိ နာနာဝိဓသ္မာ။

ဣဒံ ပနေတ္ထ သြပမ္မသံသန္ဒနံ—ဥဘတောမုခါ ပုတောဋ္ဌိ ဝိယ ဟိ စာတု-မဟာဘူတိကော ကာယော၊ တတ္ထ မိဿေတ္ထာ ပက္ခိတ္တာနာနာဝိဓညဲ့ ဝိယ ကေသာဒယော ဒွတ္တိံသာကာရာ၊ စက္ခုမာ ပုရိသော ဝိယ ယောဂါဝစရော၊ တသ္သ တံ ပုတောဋ္ဌိံ မုဉ္စိတ္ဝာ ပစ္စဝေက္ခတော နာနာဝိဓညဿ ပါကဋကာလော ဝိယ ယောဂိနော ဒွတ္တိံသာကာရဿ ဝိဘူတကာလော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ**တိ ဧဝံ ကေသာဒိပရိဂ္ဂဟေန အတ္တနော ဝါ ကာယေ, ပရဿ ဝါ ကာယေ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလဉ္စိ ဣဓ ဒွတ္တိံသာကာရပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတ္ဝာ နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝါတိ။

ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၃၇၈။ ဧဝံ ပဋိကူလမနသိကာရဝသေန ကာယာနုပဿနံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဣဒါနိ ဓာတုမနသိကာရဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရံ**တ္ထိအာဒိမာဟ။ တတ္ထာယံ သြပမ္မသံသန္ဒနေန သင်္ခေပတ္ထဝဏ္ဏနာ—ယထာ ကောစိ၂ ဂေါဃာတကော ဝါ တဿဝ ဝါ ဘတ္တဝေတနဘတော အန္တေဝါသိကော ဂါဝိံ ဝမိတ္ဝာ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ စတဿော ဒိသာ ဂတာနံ မဟာပထာနံ ဝေမဇ္ဈဋ္ဌာန-သဒ္ဒါတေ စတုမဟာပထေ ကောဋ္ဌာသံ ကောဋ္ဌာသံ ကတ္ဝာ နိသိန္နော အဿ၊ ဧဝမေဝ ဘိက္ခု စတုန္နံ ဣရိယာပထာနံ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ဌိတတ္တာ ယထာဌိတံ, ယထာဌိတတ္တာ စ ယထာပဏိဟိတံ ကာယံ “အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာတု။ ပ။ ဝါယောဓာတူ”တိ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခတိ။

ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ ဂေါဃာတကဿ ဂါဝိံ ပေါသေန္တဿာပိ အာဃာတနံ အာဟရန္တဿာပိ အာဟရိတ္ဝာ တတ္ထ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဌပေန္တဿာပိ ဝဓေန္တဿာပိ ဝဓိတံ မတံ ပဿန္တဿာပိ တာဝဒေဝ ဂါဝိတိ သညာ နာ အန္တရဓာယတိ၊ ယာဝ နံ ပဒါလေတ္ဝာ ဗိလသော[2] နာ ဝိဘဇတိ။ ဝိဘဇိတ္ဝာ နိသိန္နဿ ပနဿ ဂါဝိတိသညာ အန္တရဓာယတိ၊ မံသသညာ ပဝတ္တတိ။ နာဿ

၁-မူတောဋ္ဌိ (မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကာယံ) ၂-ဗိလသော (သျာဋ္ဌိကာယံ စ)

၂-ဇကော (က)

ဧဝံ ဟောတိ "အဟံ ဂါဝိံ ဝိက္ကိဏာမိ၊ ဤမေ ဂါဝိံ ဟရန္တိ"တိ။ အထ ဆွဿ "အဟံ မံသံ ဝိက္ကိဏာမိ၊ ဤမေ မံသံ ဟရန္တိ"ဧဿဝ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ဤမဿာဝိဘိက္ခုနော ပုဗ္ဗေ ဗာလပုထုဇ္ဇနကာလေ ဂိဟိဘူတဿဝိ ပဗ္ဗဇိတဿာဝိ တာဝ-ဒေဝ သတ္တောတိ ဝါ ပုဂ္ဂလောတိ ဝါ သညာ န အန္တရဓာယတိ၊ ယာဝ ဤမမေဝ ကာယံ ယထာဌိတံ ယထာပဏိဟိတံ ဃနဝိနိဗ္ဘောဂံ ကတ္ဝာ ဓာတုသော န ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတော ပနဿ သတ္တသညာ အန္တရဓာယတိ၊ ဓာတုဝသေနေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "ဤမမေဝ ကာယံ ယထာဌိတံ ယထာပဏိဟိတံ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတိ 'အတ္ထိ ဤမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာဘု အာပေါဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတု'တိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒက္ခော ဂေါဃာတကော ဝါ။ပ။ ဝါယောဓာတူ"တိ။ ဂေါဃာတကော ဝိယ ဟိ ယောဂီ၊ ဂါဝိတိ သညာ ဝိယ သတ္တသညာ၊ စတု-မဟာပထော ဝိယ စတုဣရိယာပထော၊ ဗိလသော ဝိဘဇိတ္ဝာ နိသိန္နဘာဝေါ ဝိယ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခဏန္တိ အယမေတ္ထ ပါဠိဝဏ္ဏနာ။ ကမ္မဋ္ဌာနကထာ ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာ။

ဤတိ အဿုတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ စတုဓာတုပရိဂ္ဂဏှနေန အတ္တနော ဝါ ကာယေ, ပရဿ ဝါ ကာယေ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဤတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလဉ္ဩ ဤဓ စတု-ဓာတုပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတ္ဝာ နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝါတိ။

ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

နဝသိဝထိကပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၃၇၉။ ဧဝံ ဓာတုမနသိကာရဝသေန ကာယာနုပဿနံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဤဒါနိ နဝဟိ သိဝထိကပဗ္ဗေဟိ ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရန္တိအာဒိမာဟ**။ တတ္ထ **သေယျထာပိ ပသေယျာ**တိ ယထာ ပသေယျ။ **သရီရန္တိ** မတသရီရံ။ **သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတန္တိ** သုသာနေ အပဝိဋ္ဌံ။ ဧကာဟံ မတဿ အဿာတိ **ဧကာဟမတံ**။ ဒွိဟံ မတဿ အဿာတိ **ဒွီဟမတံ**။ တိဟံ မတဿ အဿာတိ **တီဟမတံ**။ ကမ္မာရဘဏ္ဍာ ဝိယ ဝါယုနာ ဥဒ္ဓံ ဖီဝိတပရိယာဒါနာ ယထာနုက္ကမံ သမုဋ္ဌတေန သူနဘာဝေန ဥဒ္ဓုမာတတ္တာ ဥဒ္ဓုမာတံ၊ ဥဒ္ဓုမာတမေဝ **ဥဒ္ဓုမာတကံ**။ ပဋိကူလတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ ဥဒ္ဓုမာတန္တိ ဥဒ္ဓုမာတကံ။ ဝိနီလံ

ဝုစ္စတိ ဝိပရိဘိန္နဝတ္ထုံ၊ ဝိနိလမေဝ **ဝိနီလကံ**။ ပဋိကူလတ္ထာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ ဝိနီလန္တိ ဝိနီလကံ။ မံသုဿဒဋ္ဌာနေသု ရတ္တဝဏ္ဏဿ ပုဗ္ဗဿန္ဒီစယဋ္ဌာနေသု သေတဝဏ္ဏဿ ယေဘုယ္ယေန စ နီလဝဏ္ဏဿ နီလဋ္ဌာနေသု နီလသာဋကပါရုတသေဝ ဆဝ-သရီရသေတံ အဓိဝစနံ။ ပရိဘိန္နဋ္ဌာနေဟိ နဝဟိ ဝါ ဝဏ္ဏမုခေဟိ ဝိဿန္ဒ-မာနပုဗ္ဗံ ဝိပုဗ္ဗံ၊ ဝိပုဗ္ဗမေဝ ဝိပုဗ္ဗကံ။ ပဋိကူလတ္ထာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ ဝိပုဗ္ဗန္တိ ဝိပုဗ္ဗကံ။ ဝိပုဗ္ဗကံ ဇာတံ တထာဘာဝံ ဂတန္တိ **ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ**။

သော ဣမမေဝ ကာယန္တိ သော ဘိက္ခု ဣမံ အတ္တနော ကာယံ တေန ကာယေန သဒ္ဓိံ ဥဏ္ဍေန ဥပသံဟရတိ ဥပနေတိ။ ကထံ? **အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော**တိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— အာယု, ဥသ္မာ, ဝိညာဏန္တိ ဣမေသံ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ အတ္ထိတာယ အယံ ကာယော ဌာနဂမနာဒိခမော ဟောတိ၊ ဣမေသံ ပန ဝိဂမာ အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံ ပဂတိကသဘာဝေါယေဝ၊ **ဧဝံဘာဝီ** ဧဝံ ဥဒ္ဓု-မာတာဒိဘေဒေါ ဘဝိဿတိ၊ **ဧဝံအနတီတော** ဧဝံ ဥဒ္ဓုမာတာဒိဘာဝံ အနတိက္ကန္တော**တိ**။ **ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ**တိ ဧဝံ ဥဒ္ဓုမာတာဒိပရိဂ္ဂဟေန အတ္တနော ဝါ ကာယေ, ပရဿ ဝါ ကာယေ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ခဇ္ဇမာနန္တိ ဥဒရာဒိသု နိသိဒိတ္ဝာ ဥဒရမံသဩဋ္ဌမံသအက္ခိကူဋာဒိနိ လုဇ္ဈိတ္ဝာ လုဇ္ဈိတ္ဝာ ခါဒိယမာနံ။ **သမံသလောဟိတ**န္တိ သာဝသေသမံသလောဟိတယုတ္တံ။ **နိမ်ံသလောဟိတမက္ခိတ**န္တိ မံသေ ဒိဏ္ဍေဝိ လောဟိတံ န သုဿတိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "နိမံသလောဟိတမက္ခိတ"န္တိ။ **အညေနာ**တိ အညေန ဒိသာဘာဂေန။ **ဟတ္ထဋ္ဌိက**န္တိ စတုသဋ္ဌိဘေဒမ္ပိ ဟတ္ထဋ္ဌိကံ ပါဋိယေက္ကံ ပါဋိယေက္ကံ ဝိပ္ပကိဏ္ဏံ။ **ပါဒဋ္ဌိကာ**ဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။

တေရောဝဿိကာနီတိ အတိက္ကန္တသံဝစ္ဆရာနိ။ **ပူတီနီ**တိ အဇ္ဈောကာသေ ဋ္ဌိတာနိ ဝါတာတပဝုဋ္ဌိသမ္ဖဿေန တေရောဝဿိကာနေဝ ပူတီနိ ဟောန္တိ၊ အန္တောဘူမိဂတာနိ ပန စိရတရံ တိဋ္ဌန္တိ။ **စုဏ္ဏကဇာတာနီ**တိ စုဏ္ဏံ စုဏ္ဏံ ဟုတ္ဝာ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနိ။ သဗ္ဗတ္ထ သော ဣမမေဝါတိ ဝုတ္တနယေန ခဇ္ဇမာနာဒိနံ ဝသေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ**တိ ဧဝံ ခဇ္ဇမာနာဒိပရိဂ္ဂဟေန ယာဝ စုဏ္ဏကဘာဝါ အတ္တနော ဝါ ကာယေ, ပရဿ ဝါ ကာယေ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဣဓ ပန ဌတ္ဝာ နဝသိဝထိကာ သမောဓာနေတဗ္ဗာ။ ကောဟမတံ ဝါတိ ဟိ အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာ သဗ္ဗာပိ ကော၊ ကာကေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနန္တိ-အာဒိကာ ကော၊ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ သမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓန္တိ ကော၊ နိမံသလောဟိတမက္ခိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓန္တိ ကော၊ အပဂတမံသလောဟိတံ နှာရု-သမ္ဗန္ဓန္တိ ကော၊ အဋ္ဌိကာနိ အပဂတသမ္ဗန္ဓာနိတိအာဒိကာ ကော၊ အဋ္ဌိကာနိ သေတာနိ သင်္ခဝဏ္ဏပဋိဘာဂါနိတိ ကော၊ ပုဉ္ဇကိတာနိ တေရောဝသိကာနိတိ ကော၊ ပူတိနိ စုဏ္ဏကဇာတာနိတိ ကောတိ။

ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေတိ ဣဒံ နဝသိဝထိကာ ဒဿေတ္ဝာ ကာယာနုပဿနံ နိဋ္ဌပေန္တော အာဟ။ တတ္ထ နဝသိဝထိကပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တဿာ သမုဋ္ဌာပိကာ ပုရိမတဏှာ သမုဒယသစ္စံ၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိရောဓသစ္စံ၊ ဒုက္ခ-ပရိဇာနနော သမုဒယပဇဟနော နိရောဓရမ္မဏော အရိယမဂ္ဂေါ မဂ္ဂသစ္စံ။ ဧဝံ စတုသစ္စဝသေန ဥဿက္ကိတ္ဝာ နိဗ္ဗုတိံ ပါပုဏာတိတိ ဣဒံ နဝသိထိက-ပရိဂ္ဂါဟကာနံ ဘိက္ခူနံ ယာဝ အရဟတ္တာ နိယျာနမုခန္တိ။

နဝသိဝထိကပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဧတ္တာဝတာ စ အာနာပါနပဗ္ဗံ, ဣရိယာပထပဗ္ဗံ, စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗံ, ပဋိ-ကူလမနသိကာရပဗ္ဗံ, ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗံ, နဝသိဝထိကပဗ္ဗာနိတိ စုဒ္ဒသ-ပဗ္ဗာ ကာယာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ တတ္ထ အာနာပါနပဗ္ဗံ, ပဋိကူလ-မနသိကာရပဗ္ဗန္တိ ဣမာနေဝ ဒွေ အပ္ပနာကမ္မဋ္ဌာနာနိ၊ သိဝထိကာနံ ပန အာဒိနဝါနုပဿနာဝသေန ဝုတ္တတ္တာ သေသာနိ ဒွါဒသာပိ ဥပစာရကမ္မဋ္ဌာနာ-နေဝါတိ။

ကာယာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝေဒနာနုပဿနာဝဏ္ဏနာ

၃၈၀။ ဧဝံ ဘာဝါ စုဒ္ဒသဝိဓေန ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ကထေတ္ဝာ ဣဒါနိ နဝဝိဓေန ဝေဒနာနုပဿနံ် ကထေတုံ **ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သုခံ ဝေဒန**န္တိ ကာယိကံ ဝါ စေတသိကံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယ-မာနော "အဟံ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ"တိ ပဇာနာတိတိ အတ္ထော။ တတ္ထ

ကာမံ ဥတ္တာနသေယျကာဝိ ဒါရကာ ထညပိဝနာဒိကာလေ သုခံ ဝေဒယ-
မာနာ "သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမာ"တိ ပဇာနန္တိ၊ န ပနေတံ ဝေရူပံ ဇာနနံ
သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဝေရူပဠိ ဇာနနံ သတ္တူပလဒ္ဓိံ နု ဇဟာတိ၊ အတ္တာသညံ နု
ဥဿဒေတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ ဝါ နု ဟောတိ။ ဣမသ္မ ပန
ဘိက္ခုနော ဇာနနံ သတ္တူပလဒ္ဓိံ ဇဟာတိ၊ အတ္တာသညံ ဥဿဒေတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနဉ္စော
သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ စ ဟောတိ။ ဣဒဠိ "ကော ဝေဒယတိ၊ ကဿ ဝေဒနာ၊
ကိံကာရဏာ ဝေဒနာ"တိ ဇံ သမ္ပဇာနဝေဒိယနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ ကော ဝေဒယတီတိ နု ကောစိ သတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ
ဝေဒယတိ။ ကဿ ဝေဒနာတိ နု ကဿစိ သတ္တဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ
ဝေဒနာ။ ကိံကာရဏာ ဝေဒနာတိ ဝတ္ထုအာရမ္မဏာဝ ပနဿ ဝေဒနာ၊
တဿာ ဇေ ဇံ ပဇာနာတိ "တံ တံ သုခါဒိနံ ဝတ္ထုံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ
ဝေဒနာဝ ဝေဒယတိ တံ ပန ဝေဒနာဃ ပဝတ္တိံ ဥပါဒါယ 'အဟံ ဝေဒယာမီ'တိ
ဝေါဟာရမတ္တံ ဟောတီ"တိ။ ဇံ ဝတ္ထုံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဝေဒနာဝ
ဝေဒယတီတိ သလ္လက္ခေန္တော ဇေ "သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီတိ ပဇာနာတိ"တိ
ဝေဒိတဗ္ဗော စိတ္တလပဇ္ဇတေ အညတရဿေရော ဝိယ။

ထေရော ကိရ အဖာသုကကာလေ ဗလဝဝေဒနာယ နိတ္ထုနန္တော အပရာ-
ပရံ ပရိဝတ္တတိ၊ တမေကော ဒဟရော အာဟ "ကတရံ ဝေါ ဘန္တေ ဒွာနံ
ရုဇ္ဈတီ"တိ။ အာဝုသော ပါဠိယေကံ့ ရုဇ္ဈနဒွာနံ နာမ နတ္ထိ၊ ဝတ္ထုံ အာရမ္မဏံ
ကတ္ဝာ ဝေဒနာဝ ဝေဒယတီတိ။ ဇံ ဇာနနကာလတော ပဋ္ဌာယ အဓိ-
ဝါသေတုံ ဝဋ္ဋတိ နော ဘန္တေတိ။ အဓိဝါသေမိ အာဝုသောတိ။ အဓိဝါသနာ
ဘန္တေ သေယျောတိ။ ထေရော အဓိဝါသေသိ။ ဝါတော ယာဝ ဟဒယာ
ဖာလေသိ၊ မဇ္ဈေ အန္တာနိ ရာသိကတာနိ အဟောသုံ။ ထေရော ဒဟရဿ
ဒဿေသိ "ဝဋ္ဋတာဝုသော တ္ဝေကာ အဓိဝါသနာ"တိ။ ဒဟရော တုဏ္ဍိ
အဟောသိ။ ထေရော ဝိရိယသမတံ ယောဇေတ္ဝာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ
ပါပုဏိတ္ဝာ **သမသီသီ** ဟုတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

ယထာ စ သုခံ၊ ဇံ ဒုက္ခံ။ပ။ နိရာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော
"နိရာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ"တိ ပဇာနာတိ။ ဣတိ ဘဂဝါ
ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတ္ဝာ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေန္တော ယသ္မာ ဖဿဝသေန
စိတ္တဝသေန ဝါ ကထိယမာနံ ပါကဋံ နု ဟောတိ၊ အန္ဓကာရံ ဝိယ ခါယတိ၊
ဝေဒနာနံ ပန ဥပ္ပတ္တိပါကဋတာယ ဝေဒနာဝသေန ပါကဋံ ဟောတိ၊ တသ္မာ
သက္ကာပဥ္ဉေ ဝိယ ဣဝါပိ ဝေဒနာဝသေန အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေသိ။ တတ္ထ

"ဒုဝိဓဉ္ဒိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ အရူပကမ္မဋ္ဌာန္တွာ"တိအာဒိ ကထာမဂ္ဂေါ **သင်္ကုပဒွေ** ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ **သုခံ ဝေဒန**န္တိအာဒီသု အယံ အပရောဂိ ပဇာနနပရိယာယော၊ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီတိ ပဇာနာတိတိ သုခဝေဒနာက္ခဏေ ဒုက္ခဝေဒနာယ အဘာဝတော သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော "သုခံ ဝေဒနံယေဝ ဝေဒယာမီ"တိ ပဇာနာတိ။ တေန ယာ ပုဗ္ဗေ ဘူတပုဗ္ဗာ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ တဿ ဇာဒါနိ အဘာဝတော ဇာမိဿာ စ သုခါယ ဝေဒနာယ ဇာတော ပဌမံ အဘာဝတော ဝေဒနာ နာမ အနိစ္စာ အဓုဝါ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ၊ ဇာတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ဘဂဝတာ—

"ယသ္မိံ အဂ္ဂိဝေဿန သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ န အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ သုခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ယသ္မိံ အဂ္ဂိဝေဿန သမယေ ဒုက္ခံ။ပ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ န ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ အဒုက္ခမ-သုခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ သုခါပိ ခေါ အဂ္ဂိ-ဝေဿန ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယ-ဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ ဒုက္ခာပိ ခေါ။ပ။ အဒုက္ခမသုခါပိ ခေါ အဂ္ဂိဝေဿန ဝေဒနာ အနိစ္စာ။ပ။ နိရောဓဓမ္မာ။ ဧဝံ ပဿံ အဂ္ဂိဝေဿန သုတဝါ အရိယသာဝကော သုခါယပိ ဝေဒနာယ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဒုက္ခာယပိ ဝေဒနာယ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ အဒုက္ခမသုခါယပိ ဝေဒနာယ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဈတိ၊ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝိမုတ္တသ္မိံ 'ဝိမုတ္တမိ'တိ ဉာဏံ ဟောတိ၊ 'ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတိ"တိ [1]။

သာမိသံ ဝါ သုခန္တိအာဒီသု **သာမိသာ သုခါ** နာမ ပဉ္စကာမဂုဏာမိသ-သန္နိဿိတာ ဆ ဧဟာသိတသောမနဿဝေဒနာ။ **နိရာမိသာ သုခါ** နာမ ဆ နေက္ခမ္မသိတသောမနဿဝေဒနာ။ **သာမိသာ ဒုက္ခာ** နာမ ဆ ဧဟာသိတ-ဒေါမနဿဝေဒနာ။ **နိရာမိသာ ဒုက္ခာ** နာမ ဆ နေက္ခမ္မသိတဒေါမနဿဝေဒနာ။ **သာမိသာ အဒုက္ခမသုခါ** နာမ ဆ ဧဟာသိတဥပေက္ခာဝေဒနာ။ **နိရာမိသာ**

၁-မ ၂-၁၆၈-ဖိဋ္ဌေ။

အဒုက္ခမသုခါ နာမ ဆ နေက္ခမ္မသိတဉ္ဉပေက္ခာဝေဒနာ။ တာသံ ဝိဘာဂေါ **သင်္ကပ္ပဠေ** ဝုတ္တောယေဝ။

ဣတိ အဒ္ဓါတုံ ဝါတိ ဧဝံ သုခဝေဒနာဒိပရိဂ္ဂဏှနေန အတ္တနော ဝါဝေဒနာသု, ပရဿ ဝါ ဝေဒနာသု, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ **သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ**တိ ဇ္ဈေ ပန အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယောတိအာဒိဟိ ပဇ္ဇဟိ ပဇ္ဇဟိ အာကာရေဟိ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ ဝယဉ္စ ပဿန္တော "သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊ ကာလေန သမုဒယဓမ္မာ-နုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု, ကာလေန ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတော ပရံ ကာယာနုပဿနာယံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလဉ္ဩ ဣဓ ဝေဒနာပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတ္ဝာ ဝေဒနာ-ပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

ဝေဒနာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

စိတ္တာနုပဿနာဝဏ္ဏနာ

၃၈၁။ ဧဝံ နဝဝိဓေန ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ကထေတ္ဝာ ဣဒါနိ သောဠသဝိဓေန စိတ္တာနုပဿနံ ကထေတုံ **ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သရာဂ**န္တိ အင်္ဂဝိဓလော်ဘသဟဂတံ။ **ဝိတရာဂ**န္တိ လောကိယကုသလော-ဘ္ဘာကတံ။ ဣဒံ ပန ယသ္မာ သမ္မသနံ နာ ဓမ္မသမောဓာနံ၊ တသ္မာ ဣဓ ကေပဒေပိ လောကုတ္တရံ နာ လဗ္ဘတိ။ သေသာနိ စတ္တာရိ အကုသလစိတ္တာနိ နေဝ ပုရိမပဒံ, နာ ပစ္ဆိမပဒံ ဘဇန္တိ။ **သဒေါသ**န္တိ ဒုဝိဓဒေါမနဿသဟဂတံ။ **ဝိတဒေါသ**န္တိ လောကိယကုသလော်ဘ္ဘာကတံ။ သေသာနိ ဒ္ဝေ အကုသလစိတ္တာနိ နေဝ ပုရိမပဒံ, နာ ပစ္ဆိမပဒံ ဘဇန္တိ။ **သမောဟ**န္တိ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတဉ္စေဝ, ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဉ္စာတိ ဒုဝိဓံ။ ယသ္မာ ပန မောဟော သဗ္ဗာကုသလေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ သေသာနိပိ ဣဓ ဝဋ္ဋန္တိယေဝ။ ဣမသ္မိံယေဝ ဟိ ဒုကေ ဒ္ဝါဒသာ-ကုသလစိတ္တာနိ ပရိယာဒိန္နာနိတိ။ **ဝိတမောဟ**န္တိ လောကိယကုသလော်ဘ္ဘာကတံ။ **သံခိတ္တ**န္တိ ထိနမိဒ္ဓါနုပတိတံ။ ဧတဉ္ဩိ သင်္ခိတ္တစိတ္တံ နာမ။ **ဝိက္ခိတ္တ**န္တိ ဥဒ္ဓစ္စ-သဟဂတံ၊ ဧတဉ္ဩိ ပသဋ္ဌစိတ္တံ နာမ။

မဟဂ္ဂတန္တိ ရူပါရူပါဝစရံ။ **အမဟဂ္ဂတ**န္တိ ကာမာဝစရံ။ **သဥ္ဇ္ဈ**န္တိ ကာမာဝစရံ။ **အနုတ္တရ**န္တိ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရဉ္စ။ တတြာပိ သဥ္ဇ္ဈံ ရူပါဝစရံ၊

အနုတ္တရံ အရူပါဝစရမေဝ။ **သမာဟိတန္တိ** ယဿ အပ္ပနာသမာဓိ ဥပစာရသမာဓိ ဝါ အတ္ထိ။ **အသမာဟိတန္တိ** ဥဘယသမာဓိဝိရဟိတံ။ **ဝိမုတ္တ**န္တိ တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘန-ဝိမုတ္တိဟိ ဝိမုတ္တံ။ **အဝိမုတ္တ**န္တိ ဥဘယဝိမုတ္တိဝိရဟိတံ။ သမုစ္ဆေဒပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-နိဿရဏဝိမုတ္တိနံ ပန ဣဓ သြကာသော၀ နတ္ထိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ သရာဂါဒိပရိဂ္ဂဟေန ယသ္မိံ ယသ္မိံ ခဏေ ယံ ယံ စိတ္တံ ပ၀တ္တတိ၊ တံ တံ သလ္လက္ခေန္တော အတ္တနော ဝါ စိတ္တေ, ပရဿ ဝါ စိတ္တေ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ **သမုဒယ၀ယ၀မ္မာနုပဿီ**တိ ဇေ့ဌေ ပန အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝိညာဏသမုဒယောတိ ဧဝံ ပဗ္ဗတိ ပဗ္ဗတိ အာကာရေဟိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော စ ၀ယော စ နိဟရိတဗ္ဗော။ ဣတော ပရံ ဝုတ္တနယမေ၀။ ကေ၀လဉ္ဍိ ဣဓ စိတ္တပရိဂ္ဂါဟိကာသတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ပဒယောဇနံ ကတ္ဝာ စိတ္တပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သေသံ တာဒိသမေ၀ါတိ။

စိတ္တာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဓမ္မာနုပဿနာ နိဝရဏပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၃၈၂။ ဧဝံ သောဠသဝိဓေန စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ကထေတ္ဝာ ဣဒါနိ ပဉ္စဝိဓေန ဓမ္မာနုပဿနံ ကထေတုံ **ကထဉ္စ ဘိက္ခ၀ေ**တိအာဒိမာဟ။ အပိစ ဘဂ၀တာ ကာယာနုပဿနာယ သုဒ္ဓရူပပရိဂ္ဂဟော ကထိတော၊ ဝေဒနာ-စိတ္တာနုပဿနာဟိ သုဒ္ဓအရူပပရိဂ္ဂဟော။ ဣဒါနိ ရူပါရူပမိဿကပရိဂ္ဂဟံ ကထေတုံ "ကထဉ္စ ဘိက္ခ၀ေ"တိအာဒိမာဟ။ ကာယာနုပဿနာယ ဝါ ရူပက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟော၀ ကထိတော၊ ဝေဒနာနုပဿနာယ ဝေဒနာက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟော၀၊ စိတ္တာနုပဿနာယ ဝိညာဏက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟော၀။ ဣဒါနိ သညာသင်္ခါရက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟမ္ပိ ကထေတုံ "ကထဉ္စ ဘိက္ခ၀ေ"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **သန္တ**န္တိ အဘိဏှသမုဒါစာရ၀သေန သံ၀ိဇ္ဇမာနံ။ **အသန္တ**န္တိ အသမုဒါ-စာရ၀သေန ဝါ ပဟီနတ္တာ ဝါ အသံ၀ိဇ္ဇမာနံ။ **ယထာ စာ**တိ ယေန ကာရဏေန ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **တဉ္စ ပဇာနာ**တိတိ တဉ္စ ကာရဏံ ပဇာနာတိ။ ဣတိ ဣမိနာ နယေန သမ္ဘပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ သုဘနိမိတ္တေ အယောနိသောမနသိကာရေန ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **သုဘနိမိတ္တံ** နာမ သုဘမိ့ သုဘနိမိတ္တံ၊ သုဘာရမ္မဏမိ့ သုဘနိမိတ္တံ။

အယောနိသောမနသိကာရော နာမ အနုပါယမနသိကာရော ဥပ္ပဇ္ဇမာနော အနိစ္စေ နိစ္စန္တိ ဝါ, ဒုက္ခေ သုခန္တိ ဝါ, အနတ္တနိ အတ္တာတိ ဝါ, အသုဘေ သုဘန္တိ ဝါ မနသိကာရော။ တံ တတ္ထ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ကာမစ္ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သုဘနိမိတ္တံ၊ တတ္ထ အယောနိသော-မနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယာ"တိ [၁]။

အသုဘနိမိတ္တေ ပန ယောနိသောမနသိကာရေနဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ **အသုဘနိမိတ္တံ** နာမ အသုဘမိ အသုဘာရမ္မဏမိ။ **ယောနိသောမနသိကာရော** နာမ ဥပါယမနသိကာရော ပထမနသိကာရော အနိစ္စေ အနိစ္စန္တိ ဝါ, ဒုက္ခေ ဒုက္ခန္တိ ဝါ, အနတ္တနိ အနတ္တာတိ ဝါ, အသုဘေ အသုဘန္တိ ဝါ မနသိကာရော။ တံ တတ္ထ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီယတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အသုဘနိမိတ္တံ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ အနုပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဟာနာယာ"တိ [၂]။

အဝိစ ဆ ဓမ္မာ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ အသုဘနိမိတ္တဿ ဥဂ္ဂဟော အသုဘဘာဝနာနုယောဂေါ ဇုန္ဒြေယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ ကလ္ယာဏမိတ္တတာ သပ္ပါယကထာတိ။ ဒသဝိဓဥ္စိ အသုဘနိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဏှန္တဿာပိ ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီယတိ ဘာဝေန္တဿာပိ ဇုန္ဒြေယေသု ပိဟိတ-ဒ္ဝါရဿာပိ စတုန္နံ ပဋ္ဌာနံ အာလောပါနံ သြကာသေ သတိ ဥဒကံ ပိဝိတွာ ယာပနသီလတာယ ဘောဇနမတ္တညုနောပိ။ တေနေဝ ဝုတ္တံ—

စတ္တာရော ပဋ္ဌ အာလောပေ၊ အဘုတ္ဝာ ဥဒကံ ပိဝေ။
အလံ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ပဟိတတ္တဿ ဘိက္ခုနော တိ?။

အသုဘကမ္မိကတိဿတ္ထေရဿဒိသေ အသုဘဘာဝနာရတေ ကလ္ယာဏ-မိတ္တေ သေဝန္တဿာပိ ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီယတိ၊ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု ဒသအသုဘ-နိဿိတသပ္ပါယကထာယ ပဟီယတိ၊ တေန ဝုတ္တံ "ဆ ဓမ္မာ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ"တိ။ ဤမေဟိ ပန ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပဟီနကာမစ္ဆန္ဒဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

၁-သံ ၃-၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၃-၉၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၂-၃၄၃-ပိဋ္ဌေ။

ပဋိဃနိမိတ္တေ အယောနိသောမနသိကာရေန ပန ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ ပဋိဃမ္ပိ ပဋိဃနိမိတ္တံ၊ ပဋိဃာရမ္မဏမ္ပိ ပဋိဃနိမိတ္တံ။ အယောနိသောမနသိကာရော သမ္ဘတ္ထ ဧကလက္ခဏောဝ။ တံ တသ္မိံ နိမိတ္တေ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ဗျာပါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ပဋိဃနိမိတ္တံ၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဇေပုလ္လာယာ"တိ [1]။

မေတ္တာယ ပန စေတောဝိမုတ္တိယာ ယောနိသောမနသိကာရေနဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ တတ္ထ **မေတ္တာ**တိ ဝုတ္တေ အပ္ပနာပိ ဥပစာရောပိ ဝဋ္ဋတိ။ **စေတော-ဝိမုတ္တိ**တိ အပ္ပနာဝ။ ယောနိသောမနသိကာရော ဝုတ္တလက္ခဏောဝ။ တံ တတ္ထ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ဗျာပါဒေါ ပဟီယတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ မေတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ အနုပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယာ"တိ [2]။

အပိစ ဆ ဓမ္မာ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ မေတ္တာနိမိတ္တဿ ဥဂ္ဂဟော မေတ္တာဘာဝနာနုယောဂေါ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏာ ပဋိသင်္ခါန-ဗဟုလတာ ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပါယကထာတိ။ ဩဒိဿကအနောဒိဿက-ဒိသာဖရဏာနဥ္စ အညတရဝသေန မေတ္တံ ဥဂ္ဂဏှန္တဿာပိ ဗျာပါဒေါ ပဟီယတိ၊ ဩမိသောအနောမိသောဖရဏဝသေန မေတ္တံ ဘာဝေန္တဿာပိ။ "တံ္ဝ တေဿ ကုဒ္ဓေါ ကိံ ကရိဿသိ၊ ကိမဿ သီလာဒိနိ ဝိနာသေတုံ သက္ခိဿသိ၊ နနု တံ္ဝ အတ္တနော ကမ္မေန အာဂန္တွာ အတ္တနော ကမ္မေနေဝ ဂမိဿသိ၊ ပရဿ ကုဇ္ဈနံ နာမ ဝိတစ္ဆိတဂ်ါရ တတ္ထအယ သလာကဂ္ဂထာဒိနိ ဂဟေတ္ဝာ ပရံ ပဟာရိတု-ကာမတာသဒိသံ ဟောတိ။ ဧသောပိ တဝ ကုဒ္ဓေါ ကိံ ကရိဿတိ၊ ကိံ တေ သီလာဒိနိ ဝိနာသေတုံ သက္ခိဿတိ၊ ဧသ အတ္တနော ကမ္မေန အာဂန္တွာ အတ္တနော ကမ္မေနေဝ ဂမိဿတိ၊ အပ္ပဋိစ္ဆိတပဟေဏကံ ဝိယ ပဋိဝါတံ ခိတ္တရဇော မုဉ္စိ ဝိယ စ တေဿေဝေသ ကောဓော မတ္ထကေ ပတိဿတိ"တိ ဧဝံ အတ္တနော စ ပရဿ စ ကမ္မဿကတံ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ဥဘယကမ္မဿကတံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပဋိသင်္ခါနေ ဌိတဿာပိ၊ အဿဂုတ္တဋ္ဌေရဿဒိသေ မေတ္တာ-ဘာဝနာရတေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တဿာပိ ဗျာပါဒေါ ပဟီယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု မေတ္တာနိသိတသပ္ပါယကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ

၁-သံ ၃-၉၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၃-၉၃-ပိဋ္ဌေ။

"ဆ ဓမ္မာ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ သဲဝတ္တန္တီ"တိ။ ဣမေဟိ ပန ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပဟီနဿ ဗျာပါဒဿ အနာဂါမိမဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

အရတီအာဒီသု အယောနိသောမနသိကာရေန ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **တန္ဒီ** နာမ ကာယာလသိယတာ။ **ဝိဇမ္ဘိတာ** နာမ ကာယဝိနမနာ။ **ဘတ္တသမ္မဒေါ** နာမ ဘတ္တမုစ္ဆာ ဘတ္တပရိဠာဟော။ **စေတသော လိနတ္တံ** နာမ စိတ္တဿ လိနာကာရော။ ဣမေသု အရတိအာဒီသု အယောနိသောမနသိကာရံ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ထိနမိဒ္ဓံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အရတိ တန္ဒီ ဝိဇမ္ဘိတာ ဘတ္တသမ္မဒေါ စေတသော လိနတ္တံ၊ တတ္ထ အယောနိသော မနသိကာရဗဟုလိကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေဒိတ္တဗ္ဗော"တိ [၁]။

အာရဗ္ဘမာတုအာဒီသု ပန ယောနိသောမနသိကာရေနဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ **အာရဗ္ဘမာတု** နာမ ပဌမာရမ္ဘဝိရိယံ။ **နိက္ကမမာတု** နာမ ကောသဇ္ဇတော နိက္ခန္တတာယ တတော ဗလဝတရံ။ **ပရက္ကမမာတု** နာမ ပရံ ပရံ ဌာနံ အက္ကမနတော တတောပိ ဗလဝတရံ။ ဣမသ္မိံ တိပုဘေဒေ ဝိရိယေ ယောနိသောမနသိကာရံ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီယတိ။ တေနာဟ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အာရဗ္ဘမာတု နိက္ကမမာတု ပရက္ကမမာတု၊ တတ္ထ ယောနိသော-မနသိကာရဗဟုလိကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ အနုပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနာယာ"တိ [၂]။

အပိစ ဆ ဓမ္မာ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ အတိဘောဇနေ နိမိတ္တဂ္ဂါဟော ဣရိယာပထသမ္ပရိဝတ္တနတာ အာလောကသညာမနသိကာရော အဇ္ဈောကာသဝါသော ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပါယကထာတိ။ အာဟရ-ဟတ္ထက တတြဝုတ္တကအလံသာဋက ကာကမာသက ဘုတ္တဝမိတကဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိ-တွာ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသိန္နဿ ဟိ သမဏဓမ္မံ ကရောတော ထိနမိဒ္ဓံ မဟာဟတ္ထိ ဝိယ သြတ္ထရန်ံ အာဂစ္ဆတိ၊ စတုပဉ္စအာလောပသြကာသံ ပန ဌပေတွာ ပါနိယံ ဝိဝိတွာ ယာပနသိလဿ ဘိက္ခုနော တံ န ဟောတီတိ ဧဝံ အတိဘောဇနေ နိမိတ္တံ ဂဏှန္တဿာပိ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီယတိ။ ယသ္မိံ ဣရိယာပထေ ထိနမိဒ္ဓံ သြက္ကမတိ၊ တတော အညံ ပရိဝတ္တေန္တဿာပိ, ရတ္တိံ စန္ဒာလောက-ဒိပါလောကဥက္ကာလောကေ ဒိဝါ သူရိယာလောကံ မနသိကရောန္တဿာပိ,

---

၁-သံ ၃-၉၁-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-သံ ၃-၉၂-ဝိဇ္ဇေ။

အဇ္ဈောကာသေ ဝသန္တသ္သာပိ, မဟာကဿပတ္ထေရသဒိသေ ပဟီနထိနမိဒ္ဓေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တသ္သာပိ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ဓုတင်-နိသိတသပ္ပါယကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဆ ဓမ္မာ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ဣမေဟိ ပန ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပဟီနဿ ထိနမိဒ္ဓဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

စေတသော အဝူပသမေ အယောနိသောမနသိကာရေန ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **အဝူပသမော** နာမ အဝူပသန္တာကာရော၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ-မေဝေတံ အတ္ထတော။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရံ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ ‘‘အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ စေတသော အဝူပသမော၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယာ’’တိ။

သမာဓိသမ္ပါတေ ပန စေတသော ဝူပသမေ ယောနိသောမနသိကာရေနဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ တေနာဟ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ စေတသော ဝူပသမော၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ အနုပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနာယာ’’တိ။

အဝိစ ဆ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ ဗဟုဿုတတာ ပရိ-ပုစ္ဆကတာ ဝိနယေ ပကတညုတာ ဝုဒ္ဓသေဝိတာ ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပါယ-ကထာတိ။ ဗာဟုဿစ္စေနပိ ဟိ ကေဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ စတ္တာရော ဝါ ပန္စ ဝါ နိကာယေ ပါဋိဝသေန အတ္ထဝသေန စ ဥဂ္ဂဏှန္တသ္သာပိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟီယတိ။ ကပ္ပိယာကပ္ပိယပရိပုစ္ဆာဗဟုလဿာပိ, ဝိနယပညတ္တိယံ စိဏ္ဏဝသိဘာဝတာယ ပကတညုနောပိ, ဝုဎ္ဎေ မဟလ္လကတ္ထေရေ ဥပသင်္ကမန္တဿာပိ, ဥပါလိတ္ထေရ-သဒိသေ ဝိနယဓရေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တသ္သာပိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟီယတိ၊ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိသိတသပ္ပါယကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဆ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ဣမေဟိ ပန ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပဟီနေ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စေ ဥဒ္ဓစ္စဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန, ကုက္ကုစ္စဿ အနာဂါမိမဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယေသု ဓမ္မေသု အယောနိသောမနသိကာရေန ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယာ ဓမ္မာ** နာမ ပုနပ္ပုနံ ဝိစိကိစ္ဆာယ

ကာရဏာတ္တာ ဝိစိကိစ္ဆာဝ။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရံ ဗဟုလံ ပဝတ္တ-
ယတော ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယာ
ဓမ္မာ၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော
အနုပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဘိယ္ယော-
ဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယာ"တိ။

ကုသလာဒိဓမ္မေသု ယောနိသောမနသိကာရေန ပနသာ ပဟာနံ ဟောတိ၊
တေနာဟ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ကုသလာကုသလာ ဓမ္မာ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ ဓမ္မာ
သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗာ ဓမ္မာ ဟီနပဏီတာ ဓမ္မာ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ
ဓမ္မာ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော
အနုပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ အနုပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနာ-
ယာတိ[1]။

အပိစ ဆ ဓမ္မာ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ ဗဟုဿုတတာ
ပရိပုစ္ဆကတာ ဝိနယေ ပကတညုတာ အဓိမောက္ခဗဟုလတာ ကလျာဏ-
မိတ္တတာ သပ္ပါယကထာတိ။ ဗာဟုဿစ္စေနပိ ဟိ ဧကံ ဝါ။ပ။ ပဉ္စ ဝါ
နိကာယေ ပါဋိဝသေန စ အတ္ထဝသေန စ ဥဂ္ဂဏှန္တဿာပိ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီယတိ၊
တိဏ္ဏံ ရတနာနံ အာရဇ္ဇေ ပရိပုစ္ဆာဗဟုလဿာပိ, ဝိနယေ စိဏ္ဏဝသိဘာဝဿာပိ,
တီသု ရတနေသု ဩကပ္ပနိယသဒ္ဓါသမ္ပါတအဓိမောက္ခဗဟုလဿာပိ, သဒ္ဓါဓိ-
မုတ္တေ ဝဏ္ဏလိတ္ထေရသဒိသေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တဿာပိ ဝိစိကိစ္ဆာ
ပဟီယတိ၊ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု တိဏ္ဏံ ရတနာနံ ဂုဏနိဿိတသပ္ပါယကထာယပိ
ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဆ ဓမ္မာ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ"တိ။
ဤမေဟိ ပန ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပဟီနာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန
အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဤတိ အဿုတံ ဝါတိ ဧဝံ ပဉ္စန္နိဝရဏပရိဂ္ဂဏှနေန အတ္တနော ဝါ ဓမ္မေသု,
ပရဿ ဝါ ဓမ္မေသု, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ဓမ္မေသု
ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဝယာ ပနေတ္ထ သုဘနိမိတ္တာ အသုဘနိမိတ္တာဒီသု
အယောနိသောမနသိကာရယောနိသောမနသိကာရဝသေန ပဉ္စသု နိဝရဏေသု
ဝုတ္တာယေဝ[2] နိဟရိတဗ္ဗာ။ ဤတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလဉ္စိ ဤဓ

၁-သံ ၃-၉၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝုတ္တနယေန (က)

နိဝရဏပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတ္ဝာ နိဝရဏပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

နိဝရဏပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ခန္ဓပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၃၈၃။ ဧဝံ ပဉ္စနိဝရဏာဝသေန ဓမ္မာနုပဿနံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒုဒါနိ ပဉ္စက္ခန္ဓာဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသူ**တိ ဥပါဒါနဿ ခန္ဓာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနဿ ပစ္စယဘူတာ ဓမ္မပုဉ္ဇာ ဓမ္မရာသယော‌တိ အတ္ထော။ အယမေတ္ထ သန်ဒေပေါ၊ ဝိတ္ထာရတော ပန ခန္ဓကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာ။

ဒုတိ ရူပန္တိ ဒုဒံ ရူပံ, တ္ထေကံ ရူပံ, နု ဒုတော ပရံ ရူပံ အတ္ထိတိ သဘာဝတော ရူပံ ပဇာနာတိ။ ဝေဒနာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ အယမေတ္ထ သန်ဒေပေါ၊ ဝိတ္ထာရေန ပန ရူပါဒိနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ခန္ဓကထာယမေဝ ဝုတ္တာနိ။ **ဒုတိ ရူပဿ သမုဒယော**တိ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာဒိဝသေန ပဉ္စဟာကာရေဟိ ရူပဿ သမုဒယော။ **ဒုတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော**တိ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာဒိဝသေန ပဉ္စဟာကာရေဟိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော။ ဝေဒနာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ အယမေတ္ထ သန်ဒေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာယ ဝုတ္တော။

ဒုတိ အဿုတံ ဝါတိ ဧဝံ ပဉ္စက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဏှနေန အတ္တနော ဝါ ဓမ္မေသု, ပရဿ ဝါ ဓမ္မေသု, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဝယာ ပနေတ္ထ “အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပဿမုဒယော”တိအာဒိနံ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု ဝုတ္တာနံ ပညာသာယ လက္ခဏာနံ ဝသေန နိဟရိတဗ္ဗာ။ ဒုတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလဉ္စိ ဒုဓ ခန္ဓပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတ္ဝာ ခန္ဓပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

ခန္ဓပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

အာယတနပမ္ဗဝဏ္ဏနာ

၃၈၄။ ဧဝံ ပဇ္ဈတ္တန္ဒ္ဝဝသေန ဓမ္မာနုပဿနံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဣဒါနိ အာယတန-ဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဆသု အဇ္ဈတ္တိကေဟိရေသု အာယတနေသူ**တိ စက္ခု သောတံ ဃာနံ ဇိဝှါကာယော မနောတိ ဣမေသု ဆသု အဇ္ဈတ္တိကေသု, ရူပံ သဒ္ဒေါ ဂန္ဓော ရသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗော ဓမ္မောတိ ဣမေသု ဆသု ဗာဟိရေသု။ **စက္ခုဉ္စ ပဇာနာတိ**တိ စက္ခုပသာဒံ ယာထာဝသရသလက္ခဏ-ဝသေန ပဇာနာတိ။ **ရူပေ စ ပဇာနာတိ**တိ ဗဟိဒ္ဓါ စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပဉ္စ ယာထာဝသရသလက္ခဏဝသေန ပဇာနာတိ။ **ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနန္တိ** ယဉ္စ တံ စက္ခုဉ္စေဝ ရူပေ စာတိ ဥဘယံ ပဋိစ္စ ကာမရာဂသံယောဇနံ ပဋိဃ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သိလဗ္ဗတပရာမာသ၊ ဘဝရာဂ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ အဝိဇ္ဇာသံယောဇနန္တိ ဒသဝိဓံ သံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဉ္စ ယာထာဝသရသ-လက္ခဏဝသေန ပဇာနာတိ။

ကထံ ပနေတံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ စက္ခုဒ္ဒါရေ တာဝ အာပါထဂတံ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ ကာမဿာဒဝသေန အဿာဒယတော အဘိနန္ဒတော ကာမရာဂသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အနိဋ္ဌာရမ္မဏေ ကုဇ္ဈတော ပဋိဃသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ "ဌပေတ္ဝာ မံ ကော အညော ဧတံ အာရမ္မဏံ ဝိဘာဝေတုံ သမတ္ထော အတ္ထိ"တိ မညတော မာနသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧတံ ရူပါရမ္မဏံ နိစ္စံ ဓုဝန္တိ ဂဏှတော ဒိဋ္ဌိ-သံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ "ဧတံ ရူပါရမ္မဏံ သတ္တော နု ခေါ, သတ္တသ နု ခေါ"တိ ဝိစိကိစ္ဆတော ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ "သမ္မတ္တိဘဝေ ဝတ နော ဣဒံ သုလဘံ ဇာတ"န္တိ ဘဝံ ပတ္ထေန္တသ္သ ဘဝရာဂသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ "အာယတိမ္ဟိ ဧဝရူပံ သိလဗ္ဗတံ သမာဒိယိတ္ဝာ သဂ္ဂါ လဒ္ဓါ"န္တိ သိလဗ္ဗတံ သမာဒိယန္တသ္သ သိလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ "အဟော ဝတ တံ ရူပါရမ္မဏံ အညေန လဘေယျ"န္တိ ဥသူယတော ဣဿာသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အတ္တနာ လဒ္ဓံ ရူပါရမ္မဏံ အညသ္သ မစ္ဆရာယတော မစ္ဆရိယသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သဗ္ဗေဟေဝ သဟဇာတအညာဏဝသေန အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿာတိ ယေန ကာရဏေန အသမုဒါစာရဝသေန အနုပ္ပန္နဿ တဿ ဒသဝိဓဿာပိ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊ တဉ္စ ကာရဏံ ပဇာနာတိ။ **ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿာ**တိ အပ္ပဟီနဋ္ဌေန ပန သမုဒါစာရဝသေန ဝါ ဥပ္ပန္နဿ တဿ ဒသဝိဓဿာပိ သံယောဇနဿ ယေန ကာရဏေန ပဟာနံ ဟောတိ၊ တဉ္စ ကာရဏံ ပဇာနာတိ။ **ယထာ စ ပဟီနဿာ**တိ တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနဝသေန ပဟီနဿာပိ တဿ ဒသဝိဓဿ

သံယောဇနဿ ယေန ကာရဏေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊ တဉ္ဆ ပဇာနာတိ။ ကေန ကာရဏေန ပနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ? ဒိဋ္ဌိစိကိစ္ဆာသီလဗ္ဗတပရာမာသဇ္ဈာသာမစ္ဆရိယဘေဒဿ တာဝ ပဉ္စဝိဓဿ သံယောဇနဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ ကာမ-ရာဂပဋိဃသံယောဇနဒ္ဒယဿ သြဠာရိကဿ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန၊ အဏုသဟ-ဂတဿ အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ မာနဘဝရာဂါဝိဇ္ဇာသံယောဇနတ္တယဿ အရဟတ္တ-မဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **သောတဉ္ဆ ပဇာနာတိ သဒ္ဓေ-ယ်ာ**တိအာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ အပိစေတ္ထ **အာယတနကထာ** ဝိတ္ထာရတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ အာယတနနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဇ္ဈာ အဿ ဝါတိ ဧဝံ အဇ္ဈတ္တိကာယတနပရိဂ္ဂဟေန အတ္တနော ဝါ ဓမ္မေသု, ဗာဟိရာယတနပရိဂ္ဂဟေန ပရဿ ဝါ ဓမ္မေသု, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဝယာ ပနေတ္ထ "အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ စက္ခုသမုဒယော"တိ ရူပါယတနဿ ရူပက္ခန္ဓော, အရူပါယတနေသု မနာယတနဿ ဝိညာဏက္ခန္ဓော, ဓမ္မာယတနဿ သေသက္ခ-န္ဓေသု ဝုတ္တနယေန နိဟရိတဗ္ဗာ။ လောကုတ္တရဓမ္မာ န ဂဟေတဗ္ဗာ။ ဇ္ဈတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလဉ္ဆိ ဇ္ဈဓ အာယတနပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတ္ဝာ အာယတနပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

အာယတနပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၃၈၅။ ဧဝံ ဆအဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာယတနဝသေန ဓမ္မာနုပဿနံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဇ္ဈဒါနိ ဗောဇ္ဈင်္ဂဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရံ** စန္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဗောဇ္ဈင်္ဂေ**သူတိ ဗုဇ္ဈနကသတ္တဿ အင်္ဂေသု။ **သန္တ**န္တိ ပဋိလာဘဝသေန သံဝိဇ္ဇမာနံ။ **သတိ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂ**န္တိ သတိသင်္ခါတံ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ။ ဧတ္ထ ဟိ သမ္ဗုဇ္ဈတိ အာရဒ္ဓဝိပဿ-ကတော ပဋ္ဌာယ ယောဂါဝစရော တိ **သမ္ဗောဓိ**။ ယာယ ဝါ သော သတိ-အာဒိကာယ သတ္တဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ သမ္ဗုဇ္ဈတိ ကိလေသနိဒ္ဒါတော ဥဋ္ဌာတိ, သန္ဓာနေ ဝါ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သာ ဓမ္မသာမဂ္ဂီ သမ္ဗောဓိ။ တဿ သမ္ဗောဓိဿ, တဿာ ဝါ သမ္ဗောဓိယာ အင်္ဂန္တိ **သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ**။ တေန ဝုတ္တံ "သတိသင်္ခါတံ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂ"န္တိ။ သေသသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေသုပိ ဇ္ဈမိနာဝ နယေန ဝစနတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အာသန္နာနီ အပ္ပဋိလာဘဝသေန အဝိဇ္ဇမာနံ။ **ယထာ စ အနုပန္နသာ**တိ-အာဒိသု ပန သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္သ တာဝ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိယာ ဓမ္မာ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နသ ဝါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္သ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နသ ဝါ သတိ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္သ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတီ"တိ[1] ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ သတိယေဝ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ-နိယာ ဓမ္မာ။ ယောနိသောမနသိကာရော ဝုတ္တလက္ခဏောယေဝ။ တံ တတ္ထ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

အပိစ စတ္တာရော ဓမ္မာ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္သ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ သတိ-သမ္ပဇညံ မုဋ္ဌဿတိပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ ဥပဋ္ဌိတဿတိပုဂ္ဂလသေဝနတာ တဒဓိ-မုတ္တတာတိ။ အဘိက္ကန္တာဒိသု ဟိ သတ္တသု ဌာနေသု သတိသမ္ပဇညေန, ဘတ္တနိက္ခိတ္တကာကသဒိသေ မုဋ္ဌဿတိပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇနေန, တိဿဒတ္တထေရ-အဘယထေရသဒိသေ[2] ဥပဋ္ဌိတဿတိပုဂ္ဂလေ သေဝနေန, ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု သတိသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရစိတ္တတာယ စ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဥပ္ပန္နဿ ပနဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရိ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂ ပန "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ကုသလာကုသလာ ဓမ္မာ။ပ။ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ ဓမ္မာ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတီ"တိ ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။

အပိစ သတ္တ ဓမ္မာ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ ပရိပုစ္ဆ-ကတာ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနာ ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာ ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယပစ္စဝေက္ခဏာ တဒဓိမုတ္တတာတိ။ တတ္ထ **ပရိပုစ္ဆကတာ**တိ ခန္ဓာဝတုအာယတနဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂဈာနဉ်-သမထဝိပဿနာနံ အတ္ထသန္နိဿိတပရိပုစ္ဆာဗဟုလတာ။ **ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ**တိ အစ္ဆတ္တိကဗာဟိရာနံ ဝတ္ထူနံ ဝိသဒဘာဝကရဏံ။ ယဒါ ဟိဿ ကေသနခ-လောမာနိ ဒီဃာနိ ဟောန္တိ၊ သရီရံ ဝါ ဥဿန္နဒေါသတ္တာ ဝေဒနလမက္ခိတဉ္စ။ တဒါ အစ္ဆတ္တိကံ ဝတ္ထု အဝိသဒံ ဟောတိ အပရိသုဒ္ဓံ။ ယဒါ ပန စိဝရံ ဇိဏ္ဏံ

၁-သံ ၃-၆၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဘယထေရာဒိသဒိသေ (သျာ)

ကိလိဋ္ဌံ ဒုဂ္ဂန္ဓံ ဟောတိ၊ သေနာသနံ ဝါ ဥက္လာပံ၊ တဒါ ဗာဟိရဝတ္ထု အဝိသဒံ ဟောတိ အပရိသုဒ္ဓံ။ တသ္မာ ကေသာဒိဆေဒါပနေန ဥဒ္ဓံဝိရေစနအဓော-ဝိရေစနာဒီဟိ သရီရသလ္လဟုကဘာဝကရဏေန ဥစ္ဆာဒနနဟာပနေန စ အစ္ဆတ္တိကဝတ္ထု ဝိသဒံ ကာတဗ္ဗံ။ သုစိကမ္မဓောဝနရဇနုပရိဘဏ္ဍကရဏာဒီဟိ ဗာဟိရဝတ္ထု ဝိသဒံ ကာတဗ္ဗံ။ တေသ္မိဉ္စိ အစ္ဆတ္တိကဗာဟိရေ ဝတ္ထုမ္ဟိ အဝိသဒေ ဥပ္ပန္နေသု စိတ္တစေတသိကေသု ဉာဏမ္ပိ အဝိသဒံ ဟောတိ အပရိသုဒ္ဓံ အပရိသုဒ္ဓါနိ ဒိပကပလ္လဝဋ္ဋိတေလာနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နဒိပသိခါယ သြဘာသော ဝိယ။ ဝိသဒေ ပန အစ္ဆတ္တိကဗာဟိရေ ဝတ္ထုမ္ဟိ ဥပ္ပန္နေသု စိတ္တစေတသိကေသု ဉာဏမ္ပိ ဝိသဒံ ဟောတိ ပရိသုဒ္ဓါနိ ဒိပကပလ္လဝဋ္ဋိတေလာနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နဒိပသိခါယ သြဘာသော ဝိယ။ တေန ဝုတ္တံ "ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဃ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တတီ"တိ။

ဇုန္နိယသမတ္တပဋိပါဒနာ နာမ သဒ္ဓါဒိနံ ဇုန္နိယာနံ သမဘာဝကရဏံ။ သစေ ဟိဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဗလဝံ ဟောတိ၊ ဇုတရာနိ မန္ဒာနိ၊ တတော ဝိရိယိန္ဒြိယံ ပဂ္ဂဟကိစ္စံ, သတိန္ဒြိယံ ဥပဋ္ဌာနကိစ္စံ, သမာဓိန္ဒြိယံ အဝိက္ခေပကိစ္စံ, ပညိန္ဒြိယံ ဒဿနကိစ္စံ ကာတုံ နာ သက္ကောတိ။ တသ္မာ တံ ဓမ္မသဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန ဝါ, ယထာ ဝါ မနသိကရောတော ဗလဝံ ဇာတံ၊ တထာ အမနသိကာရေန ဟာပေတဗ္ဗံ။ ဝက္ကလိတ္ထေရဝတ္ထု စေတ္ထ နိဒဿနံ။ သစေ ပန ဝိရိယိန္ဒြိယံ ဗလဝံ ဟောတိ၊ အထ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ အဓိမောက္ခကိစ္စံ ကာတုံ နာ သက္ကောတိ၊ နာ ဇုတရာနိ ဇုတရကိစ္စဘေဒံ။ တသ္မာ တံ ပဿဒ္ဓါဒိဘာဝနာယ ဟာပေတဗ္ဗံ။ တတြာပိ သောဏတ္ထေရဿ ဝတ္ထု ဒဿေတဗ္ဗံ။ ဧဝံ သေသေသုပိ ဧကဿ ဗလဝဘာဝေ သတိ ဇုတရေသံ အတ္တနော ကိစ္စေသု အသမတ္ထတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိသေသတော ပနေတ္ထ သဒ္ဓါပညာနံ သမာဓိဝိရိယာနဉ္စ သမတံ ပသံသန္တိ။ ဗလဝသဒ္ဓေါ ဟိ မန္ဒပညော မုဓပ္ပသန္နော[1] ဟောတိ၊ အဝတ္ထုသ္မိံ ပသီဒတိ။ ဗလဝပညော မန္ဒသဒ္ဓေါ ကေရာဋိကပက္ခံ ဘဇတိ၊ ဘေသဇ္ဇသမုဋ္ဌေတော ဝိယ ရောဂေါ အတေကိစ္ဆော ဟောတိ။ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေနေဝ ကုသလံ ဟောတိတိ အတိဓာဝိတ္ဝာ ဒါနာဒီနိ အကရောန္တော နိရယေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဥဘိန္နံ သမတာယ ဝတ္ထုသ္မိံယေဝ ပသီဒတိ။ ဗလဝသမာဓိ ပန မန္ဒဝိရိယံ သမာဓိသ္မိံ ကောသဇ္ဇပက္ခတ္တာ ကောသဇ္ဇံ အဘိဘဝတိ။ ဗလဝဝိရိယံ မန္ဒသမာဓိ ဝိရိယသ္မိံ ဥဒ္ဓစ္စပက္ခတ္တာ ဥဒ္ဓစ္စံ အဘိဘဝတိ။ သမာဓိ ပန ဝိရိယေန သံယောဇိတော ကောသဇ္ဇေ ပတိတုံ နာ လဘတိ၊ ဝိရိယံ သမာဓိနာ သံယောဇိတံ ဥဒ္ဓစ္စေ

၁-မုဒ္ဓပ္ပသန္နော (သျာ၊က)

ပတိတုံ နု လဘတိ။ တသ္မာ တဒုဘယံ သမံ ကာတဗ္ဗံ။ ဥဘယသမတာယ ဟိ အပ္ပနာ ဟောတိ။

အပိစ သမာဓိကမ္မိကဿ ဗလဝတိဝိ သဒ္ဓါ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ သဒ္ဒဟန္တော ဩကပ္ပေန္တော အပ္ပနံ ပါပုဏိဿတိ။ သမာဓိပညာသု ပန သမာဓိကမ္မိကဿ ဧကဂ္ဂတာ ဗလဝတီ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝဋ္ဋိ သော အပ္ပနံ ပါပုဏာတိ။ ဝိပဿနာ-ကမ္မိကဿ ပညာ ဗလဝတီ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝဋ္ဋိ သော လက္ခဏပဋိဝေဓံ ပါပုဏာတိ။ ဥဘိန္နံ ပန သမတာယဝိ အပ္ပနာ ဟောတိယေဝ။ သတိ ပန သဗ္ဗတ္ထ ဗလဝတီ ဝဋ္ဋတိ။ သတိ ဟိ စိတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စပက္ခိကာနံ သဒ္ဓါဝိရိယပညာနံ ဝသေန ဥဒ္ဓစ္စ-ပါတတော, ကောသဇ္ဇပက္ခိကေန စ သမာဓိနာ ကောသဇ္ဇပါတတော ရက္ခတိ။ တသ္မာ သာ လောဏူပနံ ဝိယ သဗ္ဗဏ္ဍုနေသု, သဗ္ဗကမ္မိကအမစ္စော ဝိယ စ သဗ္ဗရာဇကိစ္စေသု သဗ္ဗတ္ထ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ တေနာဟ “သတိ စ ပန သဗ္ဗတ္ထိကာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ၊ ကိံ ကာရဏာ? စိတ္တဿ သတိပဋိသရဏံ၊ အာရက္ခုပဋ္ဌာ-ပဋ္ဌာနာ စ သတိ၊ နု ဝိနာ သတိယာ စိတ္တဿ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟော ဟောတီ”တိ။ **ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ** နာမ ခန္ဓာဒိဘေဒေ အနောဂါဠ္ဟပညာနံ ဒုမ္မေဓပုဂ္ဂလာနံ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇနံ။ **ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာ** နာမ သမပညာသလက္ခဏ-ပရိဂ္ဂါဟိကာယ ဥဒယဗ္ဗယပညာယ သမန္နာဂတပုဂ္ဂလသေဝနာ။ **ဂမ္ဘီရဉာဏ-စရိယပစ္စဝေက္ခဏာ** နာမ ဂမ္ဘီရေသု ခန္ဓာဒိသု ပဝတ္တာယ ဂမ္ဘီရပညာယ ပဘေဒပစ္စဝေက္ခဏာ။ **တဒဓိမုတ္တတာ** နာမ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု ဓမ္မဝိစယ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရစိတ္တတာ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နဿ ပနဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရိ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဝိရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အာရမ္ဘဓာတု နိက္ကမဓာတု ပရက္ကမဓာတု၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာ-ဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဝိရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဝိရိယ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတီ”တိ ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဇဟာတိ။

အပိစ ကောဒသ ဓမ္မာ ဝိရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ အပါယ-ဘယပစ္စဝေက္ခဏတာ အာနိသံသဒဿာဝိတာ ဂမနဝီထိပစ္စဝေက္ခဏတာ ဝိက္ခေပါတာပစာယနတာ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ သတ္ထုမဟတ္တပစ္စ-ဝေက္ခဏတာ ဇာတိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ သဗြဟ္မစာရိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ ကုသီတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ အာရဒ္ဓဝိရိယပုဂ္ဂလသေဝနတာ တဒဓိမုတ္တတာတိ။

တတ္ထ နိရယေသု ပဉ္စဝိဓဗန္ဓနကမ္မကာရဏာတော ပဋ္ဌာယ မဟာဒုက္ခာ-နုဘဝနကာလေပိ,တိရစ္ဆာနယောနိယံ ဇာလဒါပနကုမိနာဒီဟိ ဂဟိတကာလေပိ, ပါဇနကဏ္ဍကာဒိပဗာဟရတုန္နဿ သကဋဝဟနာဒိကာလေပိ, ပေတ္တိဝိသယေ အနေကာနိပိ ဝဿသဟဿာနိ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရမ္ပိ ခုပ်ပါသာဟိ အာတုရိဘူတ-ကာလေပိ,ကာလကဉ္ဇိကအသုရေသု သင်္ခိဟတ္ထအသိတိဟတ္ထပဗာဓောန အင်္ဂစမ္မ-မတ္တေနေဝ အတ္တဘာဝေန ဝါတာတပါဒိဒုက္ခာနုဘဝနကာလေပိ နု သက္ကာ ဝိရိယသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂံ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ အယမေဝ တေ ဘိက္ခု ကာလော ဝိရိယ-ကရဏာယာတိ ဧဝံ အပါယဘယံ ပစ္စဝေက္ခန္တေသာပိ ဝိရိယသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

နု သက္ကာ ကုသီတေန နဝလောကုတ္တရမဂ္ဂံ လဒ္ဓုံ၊ အာရဒ္ဓဝိရိယေနေဝ သက္ကာ အယမာနိသံသော ဝိရိယဿာတိ ဧဝံ အာနိသံသဒဿာဝိနောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓမဟာသာဝကေဟိ တေ ဂတမဂ္ဂါ ဂန္တ္ဗော၊ သော စ နု သက္ကာ ကုသီတေန ဂန္တုန္တိ ဧဝံ ဂမနဝိထိံ ပစ္စဝေက္ခန္တေသာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယေ တံ ပိဏ္ဍပါတာဒီဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဣမေ တေ မနုဿာ နေဝ ဉာတကာ, နု ဒါသကမ္မကရာ၊ နာပိ တံ နိဿာယ ဇီဝိသာမာတိ တေ ပဏီတာနိ စိဝရာဒီနိ ဒေန္တိ။ အထ ခေါ အတ္တာနော ကာရာနံ မဟပ္ဖလတံ ပစ္စာသီသ-မာနာ ဒေန္တိ။ သတ္ထာရောပိ "အယံ ဣမေ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇတ္တာ ကာယဒဠှီ-ဗဟုလော သုခံ ဝိဟရိဿတီ"တိ နု ဧဝံ သမ္ပသဒတာ တုယ္ဟံ ပစ္စယာ အနုညာတာ၊ အထ ခေါ "အယံ ဣမေ ပရိဘုဉ္ဇမာနော သမဏဓမ္မံ ကတ္တာ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော မုစ္စိဿတီ"တိ တေ ပစ္စယာ အနုညာတာ၊ သော ဒါနိ တွံ ကုသီတော ဝိဟရန္တော နု တံ ပိဏ္ဍံ အပစာယိဿတိ။ အာရဒ္ဓဝိရိယသော ဟိ ပိဏ္ဍပါတာ-ပစာယနံ နာမ ဟောတိတိ ဧဝံ ပိဏ္ဍပါတာပစာယနံ ပစ္စဝေက္ခန္တေသာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အယျမိတ္တာတ္ထေရဿ ဝိယ။

ထေရော ကိရ ကဿကလေဏော နာမ ပဋိဝသတိ။ တဿ စ ဂေါစရ-ဂါမေ ဧကော မဟာဥပါသိကာ ထေရံ ပုတ္တံ ကတ္တာ ပဋိဇဂ္ဂတိ။ သာ ဧကဒိဝသံ အရညံ ဂန္ဆန္တီ မိတရံ အာဟ "အမ္မ အသုကသ္မိံ ဌာနေ ပုရာဏတဏ္ဍုလော၊ အသုကသ္မိံ သပ္ပိ၊ အသုကသ္မိံ ဓိရံ၊ အသုကသ္မိံ ဖာဏိတံ၊ တဝ ဘာတိကဿ အယျမိတ္တဿ အာဂတကာလေ ဘတ္တံ ပစိတ္ဝာ ဓိရသပ္ပိဖာဏိတေဟိ သဒ္ဓိံ ဒေဟိ၊ တွဉ္စ ဘုဉ္ဇေယျာသိ။ အဟံ ပန ဟိယျော ပဏ္ဏပါရိဝါသိကဘတ္တံ ကဋ္ဌဃနဘတ္တာမှိ"တိ။ ဒိဝါ ကိံ ဘုဉ်္ဇိဿသိ အမ္မာတိ။ သာကပဏ္ဏံ ပက်ွိပိတ္ဝာ ကဏ-တဏ္ဍုလေဟိ အမ်ိဳလယာဂုံ ပစိတ္ဝာ ဌပေဟိ အမ္မာတိ။

ထေရော စီဝရံ ပါရုပိတ္ဝာ ပတ္တံ နီဟရန္တောဝ တံ သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ အတ္တာနံ ဩဝဒိ "မဟာဥပါသိကာ ကိရ ကဠိယေန ပါရိဝါသိကာဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိ၊ ဒိဝါဝိ ကဏပတ္ကမ္မိလယာဂုံ[၁] ဘုဉ္ဇိဿတိ၊ တုယ္ဟံ အတ္ထာယ ပန ပုရာဏတက္ကုလာဒီနိ အာစိက္ခတိ၊ တံ နိဿာယ ခေါ ပနေသာ နေဝ ခေတ္တံ နဝတ္ထုံ နာ ဘတ္တံ နဝတ္ထုံ ပစ္စာသီသတိ၊ တိဿော ပန သမ္ပတ္တိယော ပတ္ထယမာနာ ဒေတိ၊ တုံ့ တေသာ တာ သမ္ပတ္တိယော ဒါတုံ သက္ခိဿသိ, နာ သက္ခိဿသီတိ၊ အယံ ခေါ ပန ဝိက္ကုပါတော တယာ သရာဂေန သဒေါသေန သမောဟေန နာ သက္ကာ ဂက္ခိတု''န္တိ ပတ္တံ ထဝိကာယ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဂဏ္ဌိကံ မုဉ္စိတ္ဝာ နိဝတ္တိတ္ဝာ ကဿကလေဏမေဝ ဂန္ဒွာ ပတ္တံ ဟေဋ္ဌာမဉ္စေ စီဝရံ စီဝရဝံသေ ဌပေတ္ဝာ "အရဟတ္တံ အပါပုဏိတ္ဝာ နာ နိက္ခမိဿာမီ"တိ ဝိရိယံ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ နိသီဒိ။ ဒီဃရတ္တံ အပ္ပမတ္တော ဟုတ္ဝာ နိဝုတ္ထဘိက္ခု၊ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ ပုရေဘတ္တ-မေဝ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ ဂိကသမာနမိဝ ပဒုမံ မဟာဒိဏ္ဏာဿဝေါ သိတံ ကရောန္တောဝ နိသီဒိ။ လေဏဒ္ဝါရေ ရုက္ခမ္ဟိ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ

နမော တေ ပုရိသာဇညာ၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ယဿ တေ အာသဝါ ခီဏာ၊ ဒက္ခိဏေယ္ယောသိ မာရိသာတိ—

ဥဒါနံ ဥဒါနေတ္ဝာ "ဘန္တေ ဝိက္ကာယ ပဝိဋ္ဌာနံ တုမှာဒိသာနံ အရဟန္တာနံ ဘိက္ခံ ဒတ္ဝာ မဟလ္လကိတ္ထိယော ဒုက္ခာ မုစ္စိဿန္တိ"တိ အာဟ။ ထေရော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဒွါရံ ဝိဝရိတ္ဝာ ကာလံ ဩလောကေန္တော "ပါတောယေဝါ"တိ ဥတ္ဝာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂါမံ ပါဝိသိ။

ဒါရိကာဝိ ဘတ္တံ သမ္မာဒေတ္ဝာ "ဣဒါနိ မေ ဘာတာ အာဂမိဿတိ၊ ဣဒါနိ အာဂမိဿတိ"တိ ဒွါရံ ဩလောကယမာနာ နိသီဒိ။ သာ ထေရေ ဃရဒ္ဝါရံ သမ္ပတ္တေ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ သပ္ပိဖာဏိတယောဇိတဿ ခီရပိဏ္ဍ-ပါတဿ ပူရေတ္ဝာ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ ထေရော "သုခံ ဟောတူ"တိ အနုမောဒနံ ကတ္ဝာ ပက္ကာမိ။ သာပိ တံ ဩလောကယမာနာ အဋ္ဌာသိ။ ထေရဿ ဟိ တဒါ အတိဝိယ ပရိသုဒ္ဓါ ဆဝိဝဏ္ဏော အဟောသိ၊ ဝိပ္ပသန္နာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မုခံ ဗန္ဓနာ ပဝုတ္ထတာလပက္ကံ ဝိယ အတိဝိယ ဝိရောစိတ္ထ။

မဟာဥပါသိကာ အရညာ အာဂန္ဒွာ "ကိံ အမ္မ, ဘာတိကော တေ အာဂတော"တိ ပုစ္ဆိ။ သာ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ ဥပါသိကာ

၁-သာကပက္ကမ္ဟိလယာဂုံ (သျာ)

"အဇ္ဇ မမ ပုတ္တသ္သ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ မတ္ထကံ ပတ္တ"န္တိ ဥတ္တာ "အဘိရမတိ တေ အမ္မ ဘာတာ ဗုဒ္ဓသာသနေ, န ဥက္ကဏ္ဌတီ"တိ အာဟ။

မဟန္တံ ခေါ ပနေတံ သတ္ထုဒါယဇ္ဇံ ယဒိဒံ သတ္တ အရိယနောနိ နာမ၊ တံ နသ္သာ ကုသီတေန ဂဟေတုံ။ ယထာ ဟိ ဝိပ္ပဋိပန္နံ ပုတ္တံ မာတာပိတရော "အယံ အမှာကံ အပုတ္တော"တိ ပရိဗာဟိရံ ကရောန္တိ၊ သော တေသံ အစ္စယေန ဒါယဇ္ဇံ နု လဘတိ၊ ဧဝံ ကုသီတောပိ ဇှဒံ အရိယဓနဒါယဇ္ဇံ နု လဘတိ၊ အာရဒ္ဓဝိရိယော၀ လဘတီတိ **ဒါယဇ္ဇမဟတ္တံ** ပစ္စဝေက္ခတောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

မဟာ ခေါ ပန တေ သတ္တာ၊ သတ္တုနော ဟိ တေ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိဂဏ္ဟနကာလေပိ အဘိနိက္ခမနေပိ အဘိသမ္ဗောဓိယမ္ပိ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တန-ယမကပါဋိဟာရိယဒေ၀ေါရောဟနအာယုသင်္ခါရ၀ေါဿဇ္ဇနေသုပိ ပရိနိဗ္ဗာန-ကာလေပိ ဒသသဟဿိလောကဓာတု အကမ္ပိတ္ထ၊ ယုတ္တံ နု တေ ဧ၀ရူပဿ သတ္တု သာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္တာ ကုသီတေန ဘ၀ိတုန္တိ ဧ၀ံ **သတ္ထု၊မဟတ္တံ** ပစ္စဝေက္ခ-တောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဇာတိယာပိ တုံ ဇုဒါနိ နု လာမကဇာတိကော၊ အသမ္ဘိန္နာယ မဟာသမ္မတ-ပ၀ေဏိယာ အာဂတဥက္ကာကရာဇ၀ံသေ ဇာတောသိ၊ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇသ္သ စ မဟာမာယာဒေ၀ိယာ စ နတ္တာ, ရာဟုလဘဒ္ဒဿ ကနိဋ္ဌော၊ တယာ နာမ ဧ၀ရူပေန ဇိနပုတ္တေန ဟုတ္ဝာ နု ယုတ္တံ ကုသီတေန ဝိဟရိတုန္တိ ဧ၀ံ **ဇာတိမဟတ္တံ** ပစ္စဝေက္ခတောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

သာရိပုတ္တမဟာမောဂ္ဂလ္လာနာ စေ၀ အသိတိ စ မဟာသာ၀ကာ ဝိရိယေ-နေ၀ လောကုတ္တရမဂ္ဂံ ပဋိ၀ိဇ္ဈိံသု၊ တုံ ဧတေသံ သဒြဟ္မစာရိနံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇသိ, နု ပဋိပဇ္ဇသိတိ ဧ၀ံ **သဒြဟ္မစာရိမဟတ္တံ** ပစ္စဝေက္ခတောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ကုစ္ဆိံ ပူရေတ္ဝာ ဌိတအဇဂရသဒိသေ ဝိသဋ္ဌကာယိကစေတသိက-ဝိရိယေ ကုသီတပုဂ္ဂလေ ပရိ၀ဇ္ဇန္တသ္သာပိ အာရဒ္ဓဝိရိယေ ပဟိတတ္တေ ပုဂ္ဂလေ သေ၀န္တသ္သာပိ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ဝိရိယုပ္ပါဒနတ္ထံ နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရစိတ္တသ္သာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧ၀ံ ဥပ္ပန္နသ္သ ပနသ္သ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာ၀နာပါရိပူရိ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဒိတိသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဃ "အတ္ထိ ဘိက္ခ၀ေ ဒိတိသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂါနိယာ ဓမ္မာ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နသ္သ ၀ါ ဒိတိသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဃသ္သ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နသ္သ ၀ါ ဒိတိသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဃသ္သ ဘိယ္ယော-ဘာ၀ါယ ဧ၀ပုလ္လာယ ဘာ၀နာယ ပါရိပူရိယာ သံ၀တ္တတီ"တိ ဧ၀ံ ဥပ္ပါဒေါ

ဟောတိ။ တတ္ထ ပိတိယေဝ ပိတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂာနိယာ ဓမ္မာ နာမ။ တဿာ ဥပ္ပါဒကမနသိကာရော ယောနိသောမနသိကာရော နာမ။

အပိစ ကောဒသ ဓမ္မာ ပိတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဓမ္မာ၊ သံဃ၊ သီလ၊ စာဂ၊ ဒေဝတာနုဿတိ ဥပသမာနုဿတိ လူဓပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ သိနိဒ္ဓပုဂ္ဂလသေဝနတာ ပသာဒနီယသုတ္တန္တပစ္စဝေက္ခဏတာ တဒဓိမုတ္တတာတိ။ ဗုဒ္ဓဂုဏော အနုဿရန္တာသာပိ ဟိ ယာဝ ဥပစာရာ သကလသရီရံ ဖရမာနော ပိတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဓမ္မသံဃဂုဏော အနုဿရန္တာသာပိ၊ ဒီဃရတ္တံ အခဏ္ဍံ ကတ္ဝာ ရက္ခိတံ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ပစ္စဝေက္ခန္တာသာပိ, ဂိဟိနောပိ ဒသသီလံ ပဉ္စသီလံ ပဉ္စဝေက္ခန္တာသာပိ၊ ဒုဇ္ဇီဝကုဘယာဒီသု ပဏီတဘောဇနံ သဇ္ဇိဟ္မစာရိနံ ဒတ္ဝာ "ဧဝံ နာမ အဒမ္ဟာ"တိ စာဂံ ပစ္စဝေက္ခန္တာသာပိ, ဂိဟိနောပိ ဧဝရူပေ ကာလေ သီလဝန္တာနံ ဒိန္နဒါနံ ပစ္စဝေက္ခန္တာသာပိ၊ ယေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတာ ဒေဝတာ ဒေဝတ္တံ ပတ္တာ၊ တထာရူပါနံ ဂုဏာနံ အတ္တနိ အတ္ထိတံ ပစ္စဝေက္ခန္တာသာပိ၊ သမာပတ္တိယာ ဝိက္ခမ္ဘိတာ ကိလေသာ သဇ္ဇိပိ သတ္တတိပိ ဝဿာနိ န သမုဒါစရန္တိတိ ပစ္စဝေက္ခန္တာသာပိ၊ စေတိယဒဿနဗောဓိဒဿနထေရဒဿနေသု အသက္ကစ္စကိရိယာယ သံသူစိတလူဓဘာဝေ ဗုဒ္ဓါဒိသု ပသာဒသိနေဟာဘာဝေန ဂဠြဘပိဋ္ဌေ ရဇသဒိသေ လူဓပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇန္တာသာပိ၊ ဗုဒ္ဓါဒိသု ပသာဒဗဟုလေ မုဒုစိတ္တေ သိနိဒ္ဓပုဂ္ဂလေ သေဝန္တာသာပိ၊ ရတနတ္တယဂုဏပရိဒီပကေ ပသာဒနီယသုတ္တန္တေ ပစ္စဝေက္ခန္တာသာပိ၊ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု ပိတိဥပ္ပါဒနတ္ထံ နိန္နပေါဏပဒ္ဓာရစိတ္တာသာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နသ ပနသ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရိ ဟောတိတိ ပဇာနာတိ။

ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နသ ဝါ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နသ ဝါ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ" တိ ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။

အပိစ သတ္တ ဓမ္မာ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ ပဏီတဘောဇနသေဝနတာ ဥတုသုခသေဝနတာ ဣရိယာပထသုခသေဝနတာ မဇ္ဈတ္တပယောဂတာ သာရဒ္ဓကာယပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ ပဿဒ္ဓကာယပုဂ္ဂလသေဝနတာ တဒဓိမုတ္တတာတိ။ ပဏီတဉ္ဒိ သိနိဒ္ဓံ သပ္ပါယဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တာသာပိ, သီတုဏှာသု စ ဥတုသု ဌာနာဒီသု စ ဣရိယာပထေသု သပ္ပါယဥတုဉ္စ ဣရိယာပထဉ္စ

သေဝန္တိသာဝိ ပဿဒ္ဓိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယော ပန မဟာပုရိသဇာတိကော သဗ္ဗဥတု-ဉာဏဿ ပထဝ္ဍမော[1] ဟောတိ၊ နံ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ယဿ သဘာဂ-ဝိသဘာဂတာ အတ္ထိ၊ တသ္သေဝ ဝိသဘာဂေ ဥတုဉာဏဿ ပထေ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ သဘာဂေ သေဝန္တိသ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ မဇ္ဈတ္တုပယောဂေါ ဝုစ္စတိ အတ္တနော စ ပရဿ စ ကမ္မသကတာပစ္စဝေက္ခဏာ။ ဉာမိနာ မဇ္ဈတ္တုပယောဂေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယော လေဋ္ဌုဒဏ္ဍာဒီဟိ ပရံ ဝိဟေဌယမာနော ဝိစရတိ၊ ဧဝရူပံ သာရဒ္ဓကာယံ ပုဂ္ဂလံ ပရိဝဇ္ဇေန္တိသာဝိ, သံယတပါဒပါဏိံ ပဿဒ္ဓကာယံ ပုဂ္ဂလံ သေဝန္တိသာဝိ, ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ပဿဒ္ဓိဥပ္ပါဒနတ္ထာယ နိန္နပေါဏပဒ္ဓာရစိတ္တာသာဝိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နသ ပနသ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရိ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သမထနိမိတ္တံ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော, အနုပ္ပန္နသ ဝါ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နသ ဝါ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဘိယ္ယော-ဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတီ"တိ ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ သမထောဝ သမထနိမိတ္တံ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန စ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တန္တိ။

အပိစ ကောဒသ ဓမ္မာ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ ဝတ္ထု-ဝိသဒကိရိယတာ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနတာ နိမိတ္တကုသလတာ သမယေ စိတ္တသ ပဂ္ဂဏှနတာ သမယေ စိတ္တသ နိဂ္ဂဏှနတာ သမယေ သမ္ပဟံသနတာ သမယေ အဇ္ဈုပေက္ခနတာ အသမာဟိတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ သမာဟိတ-ပုဂ္ဂလသေဝနတာ စျာနဝိမောက္ခပစ္စဝေက္ခဏတာ တဒဓိမုတ္တတာတိ။ တတ္ထ **ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယတာ စ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနတာ** စ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

နိမိတ္တကုသလတာ နာမ ကသိဏနိမိတ္တသ ဥဂ္ဂဟဏကုသလတာ။ **သမယေ စိတ္တသ ပဂ္ဂဏှနတာ**တိ ယသ္မိံ သမယေ အတိသိထိလဝီရိယတာဒိဟိ လီနံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဓမ္မဝိစယဝီရိယပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပနေန တသ ပဂ္ဂဏှနံ။ **သမယေ စိတ္တသ ပဂ္ဂဏှနတာ**တိ ယသ္မိံ သမယေ အာရဒ္ဓ-ဝီရိယတာဒိဟိ ဥဒ္ဓတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ပဿဒ္ဓိသမာဓိဥပေက္ခာ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပနေန တသ နိဂ္ဂဏှနံ။ **သမယေ သမ္ပဟံသနတာ**တိ ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ပညာပယောဂမန္ဓတာယ ဝါ ဥပသမသုခါနုဓိဂမေန ဝါ နိရသ္သာဒံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ အဇ္ဈသံဝေဂဝတ္ထုပစ္စဝေက္ခဏေန

၁-သုခဉတုဋ္ဌရိယာပထဝ္ဍမော (သျာ)

သံဝေဇေတိ။ **အဋ္ဌ သံဝေဂဝတ္ထူနိ** နာမ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏာနိ စတ္တာရိ, အပါယဒုက္ခံ ပဗ္ဗမံ, အတီတေ ဝဋ္ဋမူလကံ ဒုက္ခံ, အနာဂတေ ဝဋ္ဋမူလကံ ဒုက္ခံ, ပစ္စုပ္ပန္နေ အာဟာရပရိယေဋ္ဌိမူလကံ ဒုက္ခန္တိ။ ရတနတ္တယဂုဏာနုဿရဏေန စ ပသာဒံ ဇနေတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ "သမယေ သမ္မဟံသနတာ"တိ။

သမယေ အဇ္ဈုပေက္ခနတာ နာမ ယသ္မိံ သမယေ သမ္မာပဋိပတ္တိံ အာဂမ္မ အလီနံ အနုဒ္ဓတံ အနိရဿနဒံ အာရမ္မဏော သမပ္ပဝတ္တံ သမထဝိထိပဋိပန္နံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ တဒါဿ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟသမ္ပဟံသနေသု န ဗျာပါရံ အာပဇ္ဇတိ သာရထိ ဝိယ သမပ္ပဝတ္တေသု အသေသေသု။ အယံ ဝုစ္စတိ "သမယေ အဇ္ဈုပေက္ခနတာ"တိ။ **အသမာဟိတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ** နာမ ဥပစာရံ ဝါ အပ္ပနံ ဝါ အပ္ပတ္တာနံ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တာနံ ပုဂ္ဂလာနံ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇနံ။ **သမာဟိတ-ပုဂ္ဂလသေဝနာ** နာမ ဥပစာရေန ဝါ အပ္ပနာယ ဝါ သမာဟိတစိတ္တာနံ သေဝနာ ဘဇနာ ပယိရုပါသနာ။ **တဒဓိမုတ္တတာ** နာမ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု သမာဓိဥပ္ပါဒနတ္ထံယေဝ နိန္နပေါဏပဿာရစိတ္တတာ။ ဧဝဠ္ဠိ ပဋိပဇ္ဇတော သေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နဿ ပနဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရိ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဃ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဃာနိယာ ဓမ္မာ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဃဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥပေက္ခာ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဃဿ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဧကုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတီ"တိ ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ ဥပေက္ခာဝ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္-ဃာနိယာ ဓမ္မာ နာမ။

အဝိစ ပဗ္ဗ ဓမ္မာ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဃဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ သတ္တ-မဇ္ဈတ္တတာ သင်္ခါရမဇ္ဈတ္တတာ သတ္တသင်္ခါရကေလာယနပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ သတ္တသင်္ခါရမဇ္ဈတ္တပုဂ္ဂလသေဝနတာ တဒဓိမုတ္တတာတိ။ တတ္ထ ဒ္ဝိဟာကာရေဟိ **သတ္တမဇ္ဈတ္တတံ** သမုဋ္ဌာပေတိ "တုံ အတ္တနော ကမ္မေန အာဂန္ဒွာ အတ္တနောဝ ကမ္မေန ဂမိဿသိ၊ သော်ပိ အတ္တနောဝ ကမ္မေန အာဂန္ဒွာ အတ္တနောဝ ကမ္မေန ဂမိဿတိ၊ တုံ ကံ ကေလာယသီ"တိ ဧဝံ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏေန, "ပရမတ္ထတော သတ္တောယေဝ နတ္ထိ၊ သော တုံ ကံ ကေလာယသီ"တိ ဧဝံ နိဿတ္တပစ္စဝေက္ခဏေန စာတိ။ဒ္ဝိဟေဝါကာရေဟိ **သင်္ခါရမဇ္ဈတ္တတံ** သမုဋ္ဌာပေတိ "ဣဒံ စိဝရံ အနုပုဗ္ဗေန ဝဏ္ဏဝိကာရတော္ဆေဝ ဇိဏ္ဏာဘာဝတ္တ ဥပဂန္ဒွာ ပါဒပုဉ္ဆန-စောဠကံ ဟုတ္ဝာ ယဒ္ဓိကောဋ္ဌိယာ ဆဒ္ဒနိယံ ဘဝိဿတိ၊ သစေ ပနဿ

သာမိကော ဘဝေယျ၊ နာသ ဧဝံ ဝိနာသိတုံ ဒဒေယျာ''တိ ဧဝံ အသာမိက-ဘာဝပစ္ခဝေက္ခဏေန စ, "အနဒ္ဓနိယံ ဇုဒံ တာဝကာလိက"န္တိ ဧဝံ တာဝ-ကာလိကဘာဝပစ္ခဝေက္ခဏေန စာတိ။ ယထာ စ စိဝရေ၊ ဧဝံ ပတ္တာဒီသုပိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

သတ္တသန်ါရကေလာယနပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာတိ ထြေ ယော ပုဂ္ဂလော ဂိဟိ ဝါ အတ္တနော ပုတ္တဓိတာဒိကေ, ပဗ္ဗဇိတော ဝါ အတ္တနော အန္တေဝါသိက-သမာနုပဇ္ဈာယကာဒိကေ မမာယတိ၊ သဟထြေနေဝ နေသံ ကောသဇ္ဇဒန-သူစိကမ္မစိဝရဓောဝနရဇနုပတ္တာပစနာဒီနိ ကရောတိ၊ မုဟုတ္တမ္ပိ အပဿန္တော "အသုကော သာမဏေရော ကုဟိံ၊ အသုကော ဒဟရော ကုဟိ"န္တိ ဘန္တ-မိဂေါ ဝိယ ဇုတော စိတော စ ဩလောကေတိ၊ အညေန ကောသဇ္ဇဒနာဒီနံ အတ္ထာယ "မုဟုတ္တံ အသုကံ ပဿေထာ"တိ ယာစိယမာနောပိ "အမ္ဟေပိ တံ အတ္တနော ကမ္မံ န ကာရေမ၊ တုမ္ဟေ နံ ဂဟေတ္ဝာ ကိလမေဿထာ"တိ န ဒေတိ၊ အယံ သတ္တကေလာယနော နာမ။

ယော ပန စိဝရပတ္တထာလကကတ္တရယဋ္ဌိအာဒီနိ မမာယတိ၊ အညဿ ဟတ္ထေန ပရာမသိတုမ္ပိ န ဒေတိ၊ တာဝကာလိကံ ယာစိတော "မယမ္ပိ ဇုဒံ မမာယန္တာ န ပရိဘုဉ္ဇာမ၊ တုမ္ဟာကံ ကိံ ဒဿာမာ"တိ ဝဒတိ၊ အယံ **သန်ါရ-ကေလာယနော** နာမ။ ယော ပန တေသု ဒ္ဝိသုပိ ဝတ္ထု။သု မဏ္ဍတ္တော ဥဒါသိနော၊ အယံ **သတ္တသန်ါရမဏ္ဍတ္တော** နာမ။ ဇုတိ အယံ ဥပေက္ခာ-သမ္ဘောဇ္ဈင်ါ ဧဝရူပံ သတ္တသန်ါရကေလာယနပုဂ္ဂလံ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇန္တော်သပိ, သတ္တသန်ါရမဏ္ဍတ္တပုဂ္ဂလံ သေဝန္တော်သာပိ, ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု တဒုပ္ပါဒနတ္ထံ နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရစိတ္တသာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နသ ပနသ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရိ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဇုတိ အဏ္ဍံ ဝါတိ ဧဝံ အတ္တနော ဝါ သတ္တ သမ္ဘောဇ္ဈင်ေ ပရိဂ္ဂဏှိတ္ဝာ,ပရသ ဝါ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရသ သမ္ဘောဇ္ဈင်ေ ပရိဂ္ဂဏှိတ္ဝာ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဝယာ ပနေတ္ထ သမ္ဘောဇ္ဈင်ါနံ နိဗ္ဗတ္တိ-နိရောဓဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဇုတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလဉ္စိ ဇုဓ ဗောဇ္ဈင်ပရိဂ္ဂဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတ္ဝာ ဗောဇ္ဈင်ပရိဂ္ဂါဟ-ကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

ဗောဇ္ဈင်ပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

စတုသစ္စပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၃၀၆။ ဧဝံ သတ္တမောဇ္ဈင်ဝသေန ဓမ္မာနုပဿနံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဣဒါနိ စတုသစ္စ-ဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရန္တိအာဒိမာဟ**။ တတ္ထ **ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတီတိ** ဌပေတ္ဝာ တဏှံ တောဠမကဓမ္မေ "ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိ ယထာ-သဘာဝတော ပဇာနာတိ၊ တသ္သဝ ခေါ ပန ဒုက္ခဿ ဇာနိကံ သမုဋ္ဌာပိကံ ပုရိမတဏှံ "အယံ ဒုက္ခသမုဒယော"တိ, ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိနိဗ္ဗာနံ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓော"တိ, ဒုက္ခပရိဇာနနံ သမုဒယပဇဟနံ နိရောဓသစ္ဆိကရဏံ အရိယမဂ္ဂံ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ"တိ ယထာသဘာဝတော ပဇာ-နာတီတိ အတ္ထော။ အဝသေသာ အရိယသစ္စကထာ ဌပေတ္ဝာ ဇာတိအာဒိနံ ပဒဘာဇနကထံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာယေဝ။

ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၃၀၈။ ပဒဘာဇနေ ပန **ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ဇာတီ**တိ ဘိက္ခဝေ ယာ ဇာတိဝိ ဒုက္ခာတိ ဧဝံ ဝုတ္တာ ဇာတိ၊ သာ ကတမာတိ ဧဝံ သဗ္ဗပုစ္ဆာသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနန္တိ** ဣဒံ "ဣမေသံ နာမာ"တိ နိယမာဘာဝတော သဗ္ဗသတ္တာနံ ပရိယာဒါနဝစနံ။ **တမ္ဟိ တမ္ဟိ သတ္တနိကာယေ**တိ ဣဒမ္ပိ သဗ္ဗသတ္တနိကာယပရိယာဒါနဝစနံ။ ဇာနံ **ဇာတိ**၊ သဝိကာရာနံ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓာနမေတံ အဓိဝစနံ။ **သဉ္ဇာတီ**တိ ဣဒံ တဿာ ဧဝ ဥပသဂ္ဂမဿိတဝေဝစနံ။ သာ ဧဝ အနုပဝိဋ္ဌာကာရေန သြက္ကမနဋ္ဌေန **သြက္ကန္တိ**။ နိဗ္ဗတ္တိသဒ္ဒါတေန အဘိနိဗ္ဗတ္တနဋ္ဌေန **အဘိနိဗ္ဗတ္တိ**။ ဣတိ အယံ စတုဇ္ဇာ-တိဝိ သမ္ဘုတိကထာ နာမ။ **ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဝေါ**တိ အယံ ပန ပရမတ္ထကထာ။ ဧကဝေါကာရဘဝါဒိသု ကေစတုပဇ္ဇဘေဒါနံ ခန္ဓာနံယေဝ ပါတုဘာဝေါ, န ပုဂ္ဂလဿ၊ တသ္မိံ ပန သတိ ပုဂ္ဂလော ပါတုဘူတောတိ ဝေါဟာရမတ္တံ ဟောတိ။ **အာယတနာနံ ပဋိလာဘော**တိ အာယတနာနိ ပါတုဘဝန္တာနေဝ ပဋိလဒ္ဓါနိ နာမ ဟောန္တိ၊ သော တေသံ ပါတုဘာဝသဒ္ဒါတော ပဋိလာဘောတိ အတ္ထော။

၃၀၉။ **ဇရာ**တိ သဘာဝနိဒ္ဒေသော။ **ဇီရဏတာ**တိ အာကာရဘာဝ-နိဒ္ဒေသော။ **ခဏ္ဍိစ္စန္တိအာဒိ** ဝိကာရနိဒ္ဒေသော။ ဒဟရကာလသ္မိဉ္ဥိ ဒန္တာ သမယေတာ ဟောန္တိ၊ တေယေဝ ပရိပစ္စန္တေ အနုက္ကမေန ဝဏ္ဏဝိကာရံ အာပဇ္ဇိတ္ဝာ တတ္ထ တတ္ထ ပတန္တိ။ အထ ပတိတဋ္ဌ ဋ္ဌိတဋ္ဌ ဥပါဒါယ ခဏ္ဍိတဒန္တာ

ခဏ္ဍိတာ နာမ။ ခဏ္ဍိတာနံ ဘာဝေါ **ခဏ္ဍိစ္စံ**။ ဣစ္စတိ။ အနုက္ကမေန ပဏ္ဍရဘူတာနိ[1] ကေသလောမာနိ ပလိတာနိ နာမ။ ပလိတာနိ သဏ္ဌာတာနိ အဿာတိ ပလိတော၊ ပလိတဿ ဘာဝေါ **ပါလိစ္စံ**။ ဇရာဝါတပ္ပဟာရေန သောသိတမံသလောဟိတတာယ ဝလိယော တစ္ဆိံ အဿာတိ ဝလိတ္တစော၊ တဿ ဘာဝေါ **ဝလိတ္တစတာ**။ ဧတ္ထာဝတာ ဒန္တကေသလောမတစသုဝိကာရဒဿနဝသေန ပါကဋီဘူတာ ပါကဋဇရာ ဒဿိတာ။

ယံထေဝ ဟိ ဥဒကဿ ဝါ ဝါတဿ ဝါ အဂ္ဂိနော ဝါ တိဏရုက္ခာဒိနံ သံဘဂ္ဂပလိဘဂ္ဂတာယ ဝါ ဈာမတာယ ဝါ ဂတမဂ္ဂေါ ပါကဋော ဟောတိ၊ န စ သော ဂတမဂ္ဂေါ တာနေဝ ဥဒကာဒိနိ၊ ဧဝမေဝ ဇရာယ ဒန္တာဒိနံ[2] ခဏ္ဍိစ္စာဒိဝသေန ဂတမဂ္ဂေါ ပါကဋော၊ စက္ခုံ ဥမ္မိလေတ္ဝာပိ ဂယှတိ၊ န စ ခဏ္ဍိစ္စာဒိနေဝ ဇရာ။ န ဟိ ဇရာ စက္ခုဝိညေယျာ ဟောတိ။ ယသ္မာ ပန ဇရံ ပတ္တဿ အာယု ဟာယတိ၊ တသ္မာ ဇရာ "အာယုနော သံဟာနိ"တိ ဖလုပစာရေန ဝုတ္တာ။ ယသ္မာ ဒဟရကာလေ သုပ္ပသန္နာနိ သုခုမမိဋ္ဌ အတ္တနော ဝိသယံ သုခေနေဝ စ ဂဏှနသမတ္ထာနိ စက္ခာဒိနိ ဣန္ဒြိယာနိ ဇရံ ပတ္တဿ ပရိပက္ကာနိ အာလုလိတာနိ အဝိသဒါနိ သြဒ္ဒါရိကမိဋ္ဌ အတ္တနော ဝိသယံ ဂဖောတုံ အသမတ္ထာနိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ "ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော"တိပိ ဖလုပစာရေနေဝ ဝုတ္တာ။

၃၉၀။ မရဏနိဒ္ဒေသေ **ယန္တိ** မရဏံ သန္ဓာယ နပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ယံ မရဏံ စုတိတိ ဝုစ္စတိ၊ စဝနတာတိ ဝုစ္စတိတိ အယမေတ္ထ ယောဇနာ။ တတ္ထ **စုတိတိ** သဘာဝနိဒ္ဒေသော။ **စဝနတာ**တိ အာကာရဘာဝနိဒ္ဒေသော။ မရဏံ ပတ္တဿ ခန္ဓာ ဘိဇ္ဇန္တိ ဧစဝ အန္တရဓာယန္တိ စ အဒဿနံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ တံ **ဘေဒေါ အန္တရဓာန**န္တိ ဝုစ္စတိ။ **မစ္စုမရဏန္တိ** မစ္စုမရဏံ, န ခဏိကမရဏံ။ **ကာလ-ကိရိယာ**တိ မရဏကာလကိရိယာ။ အယံ သဗ္ဗာပိ သမ္မုတိကထာဝ။ **ခန္ဓာနံ ဘေဒေါ**တိ အယံ ပန ပရမတ္ထကထာ။ ကေဝေါကာရဘာဝါဒိသု ဧကစတုပဉ္စ-ဘေဒါနံ ခန္ဓာနံယေဝ ဘေဒေါ, န ပုဂ္ဂလဿ၊ တသ္မိံ ပန သတိ ပုဂ္ဂလော မတောတိ ဝေါဟာရမတ္တံ ဟောတိ။

ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါတိ အတ္တဘာဝဿ နိက္ခေပေါ။ မရဏံ ပတ္တဿ ဟိ နိရတ္ထံဝ ကလိဂ်ံ အတ္တဘာဝေါ ပတတိ၊ တသ္မာ တံ ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါတိ ဝုတ္တံ။ ဇိဝိတိန္ဒြိယဿ ဥပစ္ဆေဒေါ ပန သဗ္ဗာကာရတော ပရမတ္ထတော မရဏံ။

၁-ပဏ္ဍရီဘူတာနိ (သျာ)　　၂-ဒန္တာဒိဿု (က)

တေဒေဝ သမ္မုတိမရဏန္တိပိ ဝုစ္စတိ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒမေဝ ဟိ ဂဟေတ္ဝာ လောကိယာ "တိဿော မတော၊ ဖုဿော မတော"တိ ဝဒန္တိ။

၃၉၁။ **ဗျသနေနာ**တိ ဉာတိဗျသနာဒီသု ယေန ကေနစိ ဗျသနေန။ **ဒုက္ခ-ဓမ္မေနာ**တိ ဝဓဗန္ဓာဒိနာ ဒုက္ခကာရဏေန။ **ဖုဋ္ဌဿာ**တိ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌဿ အဘိဘူတဿ။ **သောကော**တိ ယော ဉာတိဗျသနာဒီသု ဝါ ဝဓဗန္ဓနာဒီသု ဝါ အညတရသ္မိံ သတိ တေန အဘိဘူတဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောစနလက္ခဏော သောကော၊ **သောစိတတ္တ**န္တိ သောစိတဘာဝေါ။ ယသ္မာ ပနေဿ အဇ္ဈတ္တန္တရေ သောသေန္တော ပရိသောသေန္တော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ **အန္တောသောကော အန္တောပရိသောကော**တိ ဝုစ္စတိ။

၃၉၂။ "မယ္ဟံ ဓိတာ, မယ္ဟံ ပုတ္တော"တိ ဧဝံ အာဒိဿ အာဒိဿ ဒေဝန္တိ ပရိဒေဝန္တိ ဧတေနာတိ **အာဒေဝေါ**။ တံ တံ ဝတ္ထုံ ပရိကိတ္တေတ္ဝာ ဒေဝန္တိ ဧတေနာတိ **ပရိဒေဝေါ**။ တတော ပရာ ဒ္ဝေ တဿေဝ ဘာဝနိဒ္ဒေသာ။

၃၉၃။ **ကာယိကန္တိ** ကာယပသာဒဝတ္ထုကံ။ ဒုက္ခမနဉ္ဇေန **ဒုက္ခံ**။ **အသာတန္တိ** အမဓုရံ။ **ကာယသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခန္တိ** ကာယသမ္ဖဿတော ဇာတံ ဒုက္ခံ။ **အသာတံ ဝေဒယိတန္တိ** အမဓုရံ ဝေဒယိတံ။

၃၉၄။ **စေတသိကန္တိ** စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ။ သေသံ ဒုက္ခေ ဝုတ္တနယမေဝ။

၃၉၅။ **အာယာသော**တိ သံသီဒနဝိသီဒနာကာရပ္ပတ္တော စိတ္တကိလမထော။ ဗလဝတရံ[1] အာယာသော **ဥပါယာသော**။ တတော ပရာ ဒ္ဝေ အတ္တတ္တနိယာ-ဘာဝဒီပကာ ဘာဝနိဒ္ဒေသာ။

၃၉၆။ **ဇာတိဓမ္မာနန္တိ** ဇာတိသဘာဝါနံ။ **ဇရာ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ** တဏ္ဟာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **အဟော ဝတာ**တိ ပတ္ထနာ။ **န ခေါ ပနေတံ ဇရာယာ**တိ ဧဝံ ဇာတိယာ အနာဂမနံ ဝိနာ မဂ္ဂဘာဝနံ နာ ဇရာယ ပတ္တုံ။ **ဇရာမုခီ**တိ တေမ္မိ ဥပရိ သေသာနိ ဥပါဒါယ ပိကာရော။ **ယမီဿန္တိ** ယေနပိ ဓမ္မေန အလဇ္ဇနေယျ-ဝတ္ထုံ ဇာနန္တော နာ လဘတိ၊ တံ အလဇ္ဇနေယျဝတ္ထုမ္ပိ ဇာနနံ ဒုက္ခံ။ သေ နယော သမ္ဘတ္ထ။

၁-ဗလဝဘာဝေန (သျာ)

၃၉၉။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ ရူပဉ္စ တံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓော စာတိ **ရူပူပါဒါနက္ခန္ဓော**။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။

သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၄၀၀။ **ယာယံ တဏှာ**တိ ယာ အယံ တဏှာ။ **ပေါနောဘဝိကာ**တိ ပုနဘဝကရဏံ ပုနောဘဝေါ၊ ပုနောဘဝေါ သီလံ အဿာတိ **ပေါနောဘဝိကာ**။ နန္ဒီရာဂေန သဟ ဂတာတိ **နန္ဒီရာဂသဟဂတာ**။ နန္ဒီရာဂေန သဒ္ဓိံ အတ္ထတော ကေတ္တမေဝ ဂတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တတြတတြာဘိနန္ဒိနီ**တိ ယတြ ယတြ အတ္ထဘာဝေါ၊ တတြ တတြ အဘိနန္ဒိနီ။ ရူပါဒိသု ဝါ အာရမ္မဏေသု တတြ တတြ အဘိနန္ဒိနီ၊ ရူပါဘိနန္ဒိနီ သဒ္ဒ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မာဘိနန္ဒိနီတိ အတ္ထော။ **သေယျထိဒံ**ကွိ နိပါတော၊ တဿ သာ ကတမာ စေတိ အတ္ထော။ ကာမေ တဏှာ **ကာမတဏှာ**၊ ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဿေတံ နာမံ။ ဘဝေ တဏှာ **ဘဝတဏှာ**၊ ဘဝပတ္ထနာဝသေန ဥပ္ပန္နဿ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတဿ ရူပါရူပ-ဘဝရာဂဿ စ ဈာနနိကန္တိယာ စေတံ အဓိဝစနံ။ ဝိဘဝေ တဏှာ **ဝိဘဝ-တဏှာ**၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ။

ဣဒါနိ တဿာ တဏှာယ ဝတ္ထုံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ **သာ ခေါ ပနေသာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဥပ္ပဇ္ဇတီ**တိ ဇာယတိ။ **နိဝိသတီ**တိ ပုနပ္ပုနံ ပဝတ္တိဝသေန ပတိဋ္ဌဟတိ။ **ယံ လောကေ ဝိယ ရူပံ သာတရူပန္တိ** ယံ လောကသ္မိံ ဝိယ သဘာဝဘ္ဗေဝ မဓုရသဘာဝဘ္ဗ။ **စက္ခု၊ လောကေ**တိအာဒိသု လောကသ္မိဉ္ဒိ စက္ခာဒိသု မမတ္တေန အဘိနိဝိဋ္ဌာ သတ္တာ သမ္မတ္တိယံ ပတိဋ္ဌိတာ အတ္တနော စက္ခုံ အာဒါသတလာဒိသု နိမိတ္တဂ္ဂဟဏာနုသာရေန ဝိပ္ပသန္နံ ပဏ္ဍပသာဒံ သုဝဏ္ဏ-ဝိမာနေ ဥဿဒိဋ္ဌိတမဏိသီဟပဉ္ဇရံ ဝိယ မညန္တိ၊ သောတံ ရဇတပနာဠိကံ ဝိယ, ပါမင်္ဂသုတ္တံ ဝိယ စ မညန္တိ၊ ''တုဏ်နာသာ''တိ လဒ္ဓဝေါဟာရံ ဃာနံ ဝဋ္ဋေတွာ ဌပိတဟရိတာလဝဋ္ဋံ ဝိယ မညန္တိ၊ ဇိဝှံ ရတ္တကမ္မလပဋ္ဋလံ ဝိယ မုဒုသိနိဒ္ဓမဓုရသဒံ[1] မညန္တိ၊ ကာယံ သာလလဋ္ဌိံ ဝိယ, သုဝဏ္ဏတောရဏံ ဝိယ စ မညန္တိ၊ မနံ အညေသံ မနေန အသဒိသံ ဥဋ္ဌာရံ မညန္တိ။ ရူပံ သုဝဏ္ဏကဏိကာရ-ပုပ္ဖါဒိဝဏ္ဏံ ဝိယ၊ သဒ္ဒံ မတ္တကရဝိက ကောကိလ မန္ဒဂမိတ မဏိဝံသနိဿိတံ ဝိယ၊ အတ္တနာ ပဋိလဒ္ဓါနိ စတုသမုဋ္ဌာနိကဂန္ဓာရမ္မဏာဒိနိ ''ကဿညာယ ဧဝရူပါနိ အတ္ထိ''တိ မညန္တိ။ တေသံ ဧဝံ မညမာနာနံ တာနိ စက္ခာဒိနိ ဝိယရူပါနိ စေဝ သာတရူပါနိ စ ဟောန္တိ။ အထ နေသံ တတ္ထ အနုပ္ပန္နာ စေဝ တဏှာ

၁-မုဒုသိနိဒ္ဓမဓုရသန္တိ စ (က)

ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဥပပန္နော စ တဿာ ပုနပ္ပုနံ ပဝတ္တိဝသေန နိဝိသတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ "စက္ခု လောကေ ဝိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဇိဝ္ဍာသာ တဿာ ဥပပဇ္ဇမာနာ ဥပပဇ္ဇတိ"တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဥပပဇ္ဇမာနာ**တိ ယဒါ ဥပပဇ္ဇမာနာ ဟောတိ၊ တဒါ ဇိဝ္ဍာ ဥပပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ သေ နယော သမ္ဘတ္ထ။

နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၄၀၁။ **အသေသဝိရာဂနိရောဓော**တိအာဒိနိ သမ္ဘာနိ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနေဝ။ နိဗ္ဗာနဉ္ဒိ အာဂမ္မ တဏှာ အသေသာ ဝိရဇ္ဈတိ နိရုဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ တံ "တဿဝ်-ယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော"တိ ဝုစ္စတိ။ နိဗ္ဗာနဉ္ဒ အာဂမ္မ တဏှာ စဇိယတိ ပဇိနိဿဇ္ဇိယတိ ဝိမုစ္စတိ နာ အလ္လိယတိ၊ တသ္မာ နိဗ္ဗာနံ "စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဧကမေဝ ဟိ နိဗ္ဗာနံ၊ နာမာနိ ပနဿ သမ္ဘသဒ်္ဒတာနံ နာမပဋိပက္ခဝသေန အနေကာနိ ဟောန္တိ။ သေယျထိဒံ၊ အသေသဝိရာဂေါ အသေသနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာ-လယော ရာဂက္ခယော ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော တဏှက္ခယော အနုပ္ပါဒေါ အပ္ပဝတ္တံ အနိမိတ္တံ အပ္ပဏိဟိတံ အနာယူဟနံ အပ္ပဋိသန္ဓိ အနုပပတ္တိ အဂတိ အဇာတံ အဇရံ အဗျာဓိ အမတံ အသောကံ အပရိဒေဝံ အနုပါယာသံ အသံကိလိဋ္ဌန္တိ။

ဣဒါနိ မဂ္ဂေန ဆိန္နာယ နိဗ္ဗာနံ အာဂမ္မ အပ္ပဝတ္တိပတ္တာယပိ စ တဏှာယ ယေသု ဝတ္ထူသု တဿာ ဥပပတ္တိ ဒဿိတာ၊ တတ္ထေဝ အဘာဝံ ဒဿေတုံ **သာ ဧဝါ ပနေသာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယထာ ပုရိသော ခေတ္တေ ဇာတံ တိတ္တအလာဗုဝလ္လိံ ဒိသ္ဝာ အဂ္ဂတော ပဋ္ဌာယ မူလံ ပရိယေသိတ္ဝာ ဆိန္ဒေယ္ယ၊ သာ အနုပုဗ္ဗေန မိလာယိတ္ဝာ အပညတ္တိံ ဂစ္ဆေယ္ယ။ တတော တသ္မိံ ခေတ္တေ တိတ္တအလာဗု နိရုဇ္ဈိ ပဟီနာတိ ဝုစ္စေယ္ယ၊ ဧဝမေဝ ခေတ္တေ တိတ္တအလာဗု ဝိယ စက္ခာဒီသု တဏှာ။ သာ အရိယမဂ္ဂေန မူလစ္ဆိန္နာ နိဗ္ဗာနံ အာဂမ္မ အပ္ပဝတ္တိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဂတာ ပန တေသု ဝတ္ထူသု ခေတ္တေ တိတ္တအလာဗု ဝိယ နာ ပညာယတိ။

ယထာ စ အဋ္ဌဝိတော စောရေ အာနေတ္ဝာ နဂရဿ ဒက္ခိဏဒ္ဒါရေ ဃာတေယျုံ၊ တတော အဋ္ဌဝိယံ စောရာ မတာတိ ဝါ မာရိတာတိ ဝါ ဝုစ္စေယျုံ၊ ဧဝံ အဋ္ဌဝိယံ စောရာ ဝိယ စက္ခာဒီသု တဏှာ။ သာ ဒက္ခိဏဒ္ဒါရေ စောရာ ဝိယ နိဗ္ဗာနံ အာဂမ္မ နိရုဇ္ဈတ္တာ နိဗ္ဗာနေ နိရုဇ္ဈါ။ ဧဝံ နိရုဇ္ဈါ ပနေတသု ဝတ္ထူသု အဋ္ဌဝိယံ စောရာ ဝိယ နာ ပညာယတိ၊ တေနဿာ တတ္ထေဝ နိရောဓံ

ဒဿေန္တော "စက္ခု လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ တတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ တတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတီ"တိအာဒိမာဟ။

မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၄၀၂။ **အယမေဝ**ါတိ အညမဂ္ဂပဋိက္ခေပနတ္ထံ နိယမနံ။ **အရိယော**တိ တံတံ-မဂ္ဂဝဇ္ဈေဟိ ကိလေသေဟိ အာရကတ္တာ အရိယဘာဝကရတ္တာ စ အရိယော။ **ဒုက္ခေ ဉာဏ**န္တိအာဒိနာ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ ဒဿိတံ။ တတ္ထ ပုရိမာနိ ဒွေ သံစ္ဈာနိ ဝဋ္ဋံ၊ ပစ္ဆိမာနိ ဝိဝဋ္ဋံ။ တေသု ဘိက္ခုနော ဝဋ္ဋေ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိနိဝေသော ဟောတိ၊ ဝိဝဋ္ဋေ နတ္ထိ အဘိနိဝေသော။ ပုရိမာနိ ဟိ ဒွေ သစ္ဈာနိ "ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဒုက္ခံ, တဏှာ သမုဒယော"တိ ဧဝံ သခ်ေပေန စ "ကတမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ရူပက္ခန္ဓော"တိအာဒိနာ နယေန ဝိတ္ထာရေန စ အာစရိယဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှိတ္ဝာ ဝါစာယ ပုနပ္ပုနံ ပရိဝတ္တေန္တော ယောဂါဝစရော ကမ္မံ ကရောတိ။ ဇ္ဈတရေသု ပန ဒ္ဝီသု သစ္ဈေသု နိရောဓသစ္စံ ဇ္ဈဋ္ဌံ ကန္တံ မနာပံ၊ မဂ္ဂသစ္စံ ဇ္ဈဋ္ဌံ ကန္တံ မနာပန္တိ ဧဝံ သဝနေန ကမ္မံ ကရောတိ။ သော ဧဝံ ကရောန္တော စတ္တာရိ သစ္ဈာနိ ဧကပဋိဝေဓေနေဝ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ကောဘိသမယေန အဘိသမေတိ။ ဒုက္ခံ ပရိညာပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သမုဒယံ ပဟာနပဋိဝေဓေန၊ နိရောဓံ သစ္ဆိ-ကိရိယာပဋိဝေဓေန၊ မဂ္ဂံ ဘာဝနာပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ဒုက္ခံ ပရိညာဘိ-သမယေန။ပ။ မဂ္ဂံ ဘာဝနာဘိသမယေန အဘိသမေတိ။ ဧဝမဿ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဒ္ဝီသု သစ္ဈေသု ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာသဝနဓာရဏာသမ္မသနပဋိဝေဓော ဟောတိ၊ ဒ္ဝီသု ပန သဝနပဋိဝေဓောယေဝ။ အပရဘာဂေ တီသု ကိစ္စတော ပဋိဝေဓော ဟောတိ၊ နိရောဓေ အာရမ္မဏပဋိဝေဓော။ ပစ္စဝေက္ခဏာ ပန ပတ္တသစ္စဿ ဟောတိ အယဉ္စ အာဒိကမ္မိကော၊ တဿာ သာ ဇ္ဈဓ နာ ဝုတ္တာ။

ဇ္ဈမဿ စ ဘိက္ခုနော ပုဗ္ဗေ ပရိဂ္ဂဟတော "ဒုက္ခံ ပရိဇာနာမိ, သမုဒယံ ပဇဟာမိ, နိရောဓံ သစ္ဆိကရောမိ, မဂ္ဂံ ဘာဝေမိ"တိ အာဘောဂသမန္နာဟာရ-မနသိကာရပစ္စဝေက္ခဏာ နတ္ထိ၊ ပရိဂ္ဂဟတော ပဋ္ဌာယ ဟောတိ။ အပရဘာဂေ ပန ဒုက္ခံ ပရိညာတမေဝ။ပ။ မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော၀ ဟောတိ။ တတ္ထ ဒွေ သစ္စာနိ ဒုဒ္ဒသတ္တာ ဂမ္ဘီရာနိ၊ ဒွေ ဂမ္ဘီရတ္တာ ဒုဒ္ဒသာနိ။ ဒုက္ခသမ္မုဠှံ ဥပ္ပတ္တိတော ပါကဋံ၊ ခါဏုကဏ္ဋကပဟာရာဒိသု "အဟော ဒုက္ခ"န္တိ ဝတ္တာဗ္ဗတမ္ပိ အာပဇ္ဇတိ။ သမုဒယမ္ပိ ခါဒိတုကာမတာဘုဉ္ဇိတုကာမတာဒိဝသေန ဥပ္ပတ္တိတော ပါကဋံ။ လက္ခဏပဋိဝေဓတော ပန ဥဘယမ္ပိ ဂမ္ဘီရံ။ ဇ္ဈတိ တာနိ ဒုဒ္ဒသတ္တာ ဂမ္ဘီရာနိ။ ဇ္ဈတရေသံ ပန ဒ္ဝိန္နံ ဒဿနတ္ထာယ ပယောဂေါ ဘဝဂ္ဂဟဏတ္ထံ

ဟတ္ထပ္ပသာရဏံ ဝိယ အဝိဖုသနတ္ထံ ပါဒပ္ပသာရဏံ ဝိယ သတဓာ ဘိန္နဿ ဝါလဿ ကောဋ္ဌိယာ ကောဋ္ဌိပါဒနံ ဝိယ စ ဟောတိ။ ဣတိ တာနိ ဂမ္ဘီရတ္တာ ဒုဒ္ဒသာနိ။ ဧဝံ ဒုဒ္ဒသတ္တာ ဂမ္ဘီရေသု ဂမ္ဘီရတ္တာ စ ဒုဒ္ဒသေသု စတူသု သစ္စေသု ဉဂ္ဂဟာဒိဝသေန ပုဗ္ဗဘာဂဉာဏုပ္ပတ္တိ သန္ဓာယ ဣဒံ **ဒုက္ခေ ဉာဏ**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဋိဝေဓက္ခဏေ ပန ကေမေဝ တံ ဉာဏံ ဟောတိ။

နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပါဒယော ကာမဗျာပါဒဝိဟိံသာဝိရမဏသညာနံ နာနတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ပန ဣမေသု တီသု ဌာနေသု ဥပ္ပန္နဿ အကုသလသင်္ကပ္ပဿ ပဒပစ္ဆေဒတော အနုပ္ပတ္တိသာဓနဝသေန မဂ္ဂင်္ ပုရယမာနော ဧကော၀ ကုသလသင်္ကပ္ပေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ **သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ** နာမ။

မုသာဝါဒါဝေရမဏိအာဒယော၀ိ မုသာဝါဒါဒိဟိ ဝိရမဏသညာနံ နာနတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ပန ဣမေသု စတူသု ဌာနေသု ဥပ္ပန္နာယ အကုသလဒုဿီလျစေတနာယ ပဒပစ္ဆေဒတော အနုပ္ပတ္တိသာဓနဝသေန မဂ္ဂင်္ ပုရယမာနာ ဧကော၀ ကုသလဝေရမဏီ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ **သမ္မာဝါစာ** နာမ။

ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိအာဒယော၀ိ ပါဏာတိပါတာဒိဟိ ဝိရမဏသညာနံ နာနတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ပန ဣမေသု တီသု ဌာနေသု ဥပ္ပန္နာယ အကုသလဒုဿီလျစေတနာယ အကိရိယတော ပဒပစ္ဆေဒတော အနုပ္ပတ္တိသာဓနဝသေန မဂ္ဂင်္ ပုရယမာနာ ဧကော၀ ကုသလဝေရမဏီ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အယံ **သမ္မာကမ္မန္တော** နာမ။

မိစ္ဆာအာဇီဝန္တိ ခါဒနီယဘောဇနီယာဒိနံ အတ္ထာယ ပ၀တ္တိတံ ကာယ၀စီဒုစ္စရိတံ။ **ပဟာယာတိ**၀ဇ္ဇေတွာ။ **သမ္မာအာဇီဝေနာ**တိ ဗုဒ္ဓပသတ္ထေန အာဇီဝေန။ **ဇီဝိတံ ကပ္ပေတီ**တိ ဇီဝိတပ္ပ၀တ္တိံ [၂] ပ၀တ္တေတိ။ သမ္မာအာဇီဝေါပိ ကုဟနာဒိဟိ ဝိရမဏသညာနံ နာနတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ပန ဣမေသုယေ၀ သတ္တသု ဌာနေသု ဥပ္ပန္နာယ မိစ္ဆာဇီဝဒုဿီလျစေတနာယ ပဒပစ္ဆေဒတော အနုပ္ပတ္တိသာဓနဝသေန မဂ္ဂင်္ ပုရယမာနာ ဧကော၀ ကုသလဝေရမဏီ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အယံ **သမ္မာအာဇီဝေါ** နာမ။

အနုပ္ပန္နာနန္တိ ကေသ္မိ ၀ါ ဘဝေ တထာရူပေ ၀ါ အာရမ္မဏေ အတ္တနော န ဥပ္ပန္နာနံ။ ပရဿ ပန ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ ဒိဿွာ "အဟော ဝတ မေ ဧဝရူပါ ပါပကာ အကုသလဓမ္မာ န ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယု"န္တိ ဧဝံ အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ

၁-သတ္တမာ (သျာ၊ က) ၂-ဇီဝိတဝုတ္တိံ (သျာ)

အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ။ **ဆန္ဒံ ဇနေတီ**တိ တေသံ အနုပ္ပါဒက-ပဋိပတ္တိသာဓကံ ဝီရိယဆန္ဒံ ဇနေတိ။ **ဝါယမတီ**တိ ဝါယာမံ ကရောတိ။ **ဝီရိယံ အာရဘတီ**တိ ဝီရိယံ ပဝတ္တေတိ။ **စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတီ**တိ ဝီရိယေန စိတ္တံ ပဂ္ဂဟိတံ ကရောတိ။ **ပဒဟတီ**တိ ကာမံ တစော စ နှာရု စ၊ အဋ္ဌိ စ အဝသိဿတူတိ ပဒဟနံ ပဝတ္တေတိ။

ဥပ္ပန္နာနန္တိ သမုဒါစာရဝသေန အတ္တနော ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာနံ။ ဇာဒါနိ တာဒိသေ နဥပ္ပါဒေဿာမီတိ တေသံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ၊ **အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာန**န္တိ အပ္ပဋိလဒ္ဓါနံ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနံ။ **ဥပ္ပန္နာန**န္တိ တေသံယေဝ ပဋိလဒ္ဓါနံ။ **ဒုတိယာ**တိ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပတ္တိပဗန္ဓဝသေန ဌိတတ္တံ။ **အသမ္မောသာယာ**တိ အဝိနာသနတ္ထံ။ **ဘိယ္ယောဘာဝါယာ**တိ ဥပရိဘာဝါယ။ **ဝေပုလ္လာယာ**တိ ဝိပုလဘာဝါယ။ **ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ**တိ ဘာဝနာယ ပရိပူရဏတ္ထံ။ အယမ္ပိ သမ္မာဝါယာမော အနုပ္ပန္နာနံ အကုသလာနံ အနုပ္ပါဒနာဒိစတ္တာနံ နာနတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ပန ဧကမေသုယေဝ စတူသု ဌာနေသု ကိစ္စသာဓနဝသေန မဂ္ဂင်္ ပူရယမာနံ ဇကမေဝ ကုသလဝီရိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ **သမ္မာဝါယာမော** နာမ။

သမ္မာသတိပိ ကာယာဒိပရိဂ္ဂါဟကစိတ္တာနံ နာနတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ပန စတူသု ဌာနေသု ကိစ္စသာဓနဝသေန မဂ္ဂင်္ ပူရယမာနာ ဧကာဝ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ **သမ္မာသတိ** နာမ။

ဈာနာနိ ပုဗ္ဗဘာဂေပိ မဂ္ဂက္ခဏေပိ နာနာ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ သမာပတ္တိဝသေန နာနာ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ နာနာမဂ္ဂဝသေန။ ဧကဿ ဟိ ပဌမမဂ္ဂေါ ပဌမဇ္ဈာနိကော ဟောတိ၊ ဒုတိယမဂ္ဂါဒယောပိ ပဌမဇ္ဈာနိကာ ဝါ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒီသု အညတရ-ဈာနိကာ ဝါ။ ဧကဿပိ ပဌမမဂ္ဂေါ ဒုတိယာဒိနံ အညတရဈာနိကော ဟောတိ၊ ဒုတိယာဒယောပိ ဒုတိယာဒိနံ အညတရဈာနိကာ ဝါ ပဌမဇ္ဈာနိကာ ဝါ။ ဧဝံ စတ္တာရောပိ မဂ္ဂါ ဈာနဝသေန သဒိသာ ဝါ အသဒိသာ ဝါ ဧကစ္စသဒိသာ ဝါ ဟောန္တိ။ အယံ ပနဿ ဝိသေသော ပါဒကဇ္ဈာနနိယမေန ဟောတိ။

ပါဒကဇ္ဈာနနိယမေန တာဝ ပဌမဇ္ဈာနလာဘိနော ပဌမဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ ဝိပဿနာယ ဥပ္ပန္နော မဂ္ဂေါ ပဌမဇ္ဈာနိကော ဟောတိ။ မဂ္ဂင်္ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ ပနေတ္ထ ပရိပုဏ္ဏာနေဝ ဟောန္တိ။ ဒုတိယဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ ဝိပဿနာယ ဥပ္ပန္နော ဒုတိယဇ္ဈာနိကော ဟောတိ။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပနေတ္ထ သတ္တ ဟောန္တိ။ တတိယဇ္ဈာန-တော ဝုဋ္ဌာယ ဝိပဿနာယ ဥပ္ပန္နော တတိယဇ္ဈာနိကော။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပနေတ္ထ'

သတ္တ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ ဆ ဟောန္တိ။ သေ နယော စတုတ္ထဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ ယာဝ နေဝသညာနာသညာယတနံ။

အာရုပ္ပေ စတုက္ကပဉ္စကဈာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဉ္စ လောကုတ္တရံ၊ နော လောကိယန္တိ ဝုတ္တံ၊ ဣဿ ကထန္တိ။ ဣဿာပိ ပဌမဈာနာဒီသု ယတော ဝုဋ္ဌာယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ပဋိလဘိတ္ဝာ အရူပသမာပတ္တိံ ဘာဝေတ္ဝာ သော အာရုပ္ပေ ဥပ္ပန္နော၊ တံစျာနိကာဝသေ တတ္ထ တယော မဂ္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဧဝံ ပါဒကဈာနမေဝ နိယမေတိ။

ကေစိ ပန ဃေရာ "ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတာ ခန္ဓာ နိယမေန္တိ"တိ ဝဒန္တိ။ ကေစိ "ပုဂ္ဂလဈာသယော နိယမေတိ"တိ ဝဒန္တိ။ ကေစိ "ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ-ဝိပဿနာ နိယမေတိ"တိ ဝဒန္တိ။ တေသံ ဝါဒဝိနိစ္ဆယော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဓိကာရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသမာဓိတိ အယံ ပုဗ္ဗဘာဂေ လောကိယော အပရဘာဂေ လောကုတ္တရော သမ္မာသမာဓိတိ ဝုစ္စတိ။

ဣတိ အရဏ္ဍံ ဝါတိ ဧတံ အတ္ထနော ဝါ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပရိဂ္ဂဏ္ဟိတ္ဝာ, ပရဿ ဝါ, ကာလေန ဝါ အတ္ထနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပရိဂ္ဂဏ္ဟိတ္ဝာ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဝယာ ပနေတ္ထ စတုန္နံ သစ္စာနံ ယထာသမ္ဘဝတော ဥပ္ပတ္တိနိဝတ္တိဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလဉ္ဒိ ဣဓ စတုသစ္စပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတ္ဝာ သစ္စပရိဂ္ဂါဟကသ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

စတုသစ္စပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

၄၀၄။ ဣဿာဝတာ အာနာပါနပဗ္ဗံ စတုဣရိယာပထပဗ္ဗံ စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗံ ဒွတ္တိံသာကာရံ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ နဝသိဝထိကာ ဝေဒနာနုပဿနာ စိတ္တာ-နုပဿနာ နိဝရဏပရိဂ္ဂဟော ခန္ဓပရိဂ္ဂဟော အာယတနပရိဂ္ဂဟော ဗောဇ္ဈင်္ဂ-ပရိဂ္ဂဟော သစ္စပရိဂ္ဂဟောတိ ဧကဝိသတိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ။ တေသု အာနာပါနံ ဒွတ္တိံသာကာရံ နဝသိဝထိကာတိ ဧကာဒသ အပ္ပနာကမ္မဋ္ဌာနာနိ ဟောန္တိ။ ဒီဃဘာဏကမဟာသိဝတ္ထေရော ပန "နဝသိဝထိကာ အာဒိနဝါနုပဿနာ-ဝသေန ဝုတ္တာ"တိ အာဟ။ တသ္မာ တဿ မတေန ဒွေယေဝ အပ္ပနာ-ကမ္မဋ္ဌာနာနိ၊ သေသာနိ ဥပစာရကမ္မဋ္ဌာနာနိ။ ကိံ ပနေတေသု သဗ္ဗေသု

အဘိနိဝေသော ဇာယတီတိ။ နံ ဇာယတိ။ ဣရိယာပထသမ္မဇညနိဝရဏ-ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု ဟိ အဘိနိဝေသော နံ ဇာယတိ၊ သေသေသု ဇာယတီတိ။ **မဟာသီဝတ္ထေရော** ပနာဟ ''ဧတေသုပိ အဘိနိဝေသော ဇာယတိ။ အယဉ္ဩ 'အတ္ထိ နု ခေါ မေ စတ္တာရော ဣရိယာပထာ ဥဒါဟု နတ္ထိ၊ အတ္ထိ နု ခေါ မေ စတုသမ္မဇညံ ဥဒါဟု နတ္ထိ၊ အတ္ထိ နု ခေါ မေ ပဉ္စနိဝရဏာ ဥဒါဟု နတ္ထိ၊ အတ္ထိ နု ခေါ မေ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဥဒါဟု နတ္ထိ'တိ ဧဝံ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ တသ္မာ သမ္မတ္ထ အဘိနိဝေသော ဇာယတိ''တိ။

ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေတိ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနိ ဝါ ဥပါသကော ဝါ ဥပါသိကာ ဝါ။ **ဧဝံ ဘာဝေယျာတိ** အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝုတ္တေန ဘာဝနာနုက္ကမေန ဘာဝေယျ။ **ပါဋိကင်္ခံ**[1] ပဋိကင်္ခိတဗ္ဗံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ အဝဿံဘာဝိတိ အတ္ထော။ **အညာတိ** အရဟတ္တံ။ **သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေတိ** ဥပါဒါနသေသေ ဝါ သတိ အပရိက္ခီဏေ။ **အနာဂါမိတာတိ** အနာဂါမိဘာဝေါ။

ဧဝံ သတ္တန်ံ ဝဿာနံ ဝသေန သာသနဿ နိယျာနိကဘာဝံ ဒဿေတွာ ပုန တတော အပ္ပဟရေပိ ကာလေ ဒဿေန္တော **တီဏ္ဍန်ံ၊ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ သမ္ဗမ္ဖိ စေတံ မဇ္ဈိမဿ ဝေနေယျပုဂ္ဂလဿ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ တိက္ခပညံ ပန သန္ဓာယ ''ပါတော၁ အနုသိဋ္ဌော သာယံ ဝိသေသံ အဓိဂမိဿတိ၊ သာယံ အနုသိဋ္ဌော ပါတော ဝိသေသံ အဓိဂမိဿတိ''တိ ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဘဂဝါ ''ဧဝံနိယျာနိကံ ဘိက္ခဝေ မမ သာသန''န္တိ ဒဿေတွာ ကေဒိသတိယာပိ ဌာနေသု အရဟတ္တနိကူဋေန ဒေသိတံ ဒေသနံ နိယျာတေန္တော ''ကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ။ပ။ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တ''န္တိ အာဟ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ ပန တီသု ဘိက္ခု-သဟဿာနိ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသူတိ။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဥပါဒိသေသေ ဝါ (သျာ)

၁၀—ပါဃာသိရာဇညသုတ္တ

၄၀၆။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ပါဃာသိရာဇညသုတ္တံ။ တတြာယမပုဗ္ဗပဒ-ဝတ္ထုနာ—**အာယသ္မာ**တိ ပိယဝစနမေတံ။ **ကုမာရကဿပေါ**တိ တဿ နာမံ။ ကုမာရကာလေ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ ပန ဘဂဝတာ "ကဿပံ ပက္ကောသထ၊ ဋ္ဌဒံ ဖလံ ဝါ ခါဒနီယံ ဝါ ကဿပဿ ဒေထာ"တိ ဝုတ္တေ "ကတရကဿပဿာ"တိ။ "ကုမာရကဿပဿာ"တိ ဧဝံ ဂဟိတနာမတ္တာ တတော ပဋ္ဌာယ ဝုစ္စကာလေပိ "ကုမာရကဿပေါ"တ္ဝေ ဝုစ္စတိ။ အပိစ ရညော ပေါသာဝနိကပုတ္တတ္တာပိ တံ ကုမာရကဿပေါတိ သဇ္ဇာနိံသု။

အယံ ပနဿ ပုဗ္ဗယောဂတော ပဋ္ဌာယ အာဝိဘာဝကထာ—ထေရော ကိရ ပဒုမုတ္တရဿ ဘဂဝတော ကာလေ သေဋ္ဌိပုတ္တော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ဘဂဝန္တံ စိတြကထိံ ကေ အတ္တနော သာဝကံ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေန္တံ ဒိသွာ ဘဂဝတော သတ္တာဟံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ "အဟမ္ပိ ဘဂဝါ အနာဂတေ ကေဿပဿ ဗုဒ္ဓဿ အယံ ထေရော ဝိယ စိတြကထိ သာဝကော ဘဝါမိ"တိ ပတ္ထနံ ကတ္ဝာ ပုညာနိ ကရောန္တော ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိ။ တဒါ ကိရ ပရိနိဗ္ဗုတဿ ဘဂဝတော သာသနေ ဩသက္ကနေ့ ပဋ္ဌ ဘိက္ခူ။ နိဿေဏိံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ပဗ္ဗတံ အာရုယှ သမဏဓမ္မံ အကံသု။ သံဃတ္ထေရော တတိယဒိဝသေ အရဟတ္တံ ပတ္တော၊ အနုထေရော စတုတ္ထဒိဝသေ အနာဂါမိ အဟောသိ၊ ဋ္ဌတရေ တယော ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ အသက္ကောန္တာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ။

တေသံ ကေ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တာနံ ဧကော တက္ကသိလာယံ ရာဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ ပက္ကုသာတိ နာမ ရာဇာ ဟုတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ရာဇဂဟံ ဥဒ္ဒိဿ အာဂစ္ဆန္တော ကုမ္ဘ-ကာရဿာလာယံ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ အနာဂါမိဖလံ ပတ္တော။ ဧကော ကေသ္မိံ သမုဒ္ဒပဋ္ဌနေ ကုလဃရေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ နာဝံ အာရုယှ ဘိန္နနာဝေါ ဒါရုစီရာနိ နိဝါသေတ္ဝာ လာဘသမ္ပတ္တိံ ပတ္တော "အဟံ အရဟာ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ "နတ္ထံ အရဟာ၊ ဂစ္ဆ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပဋိံ ပုစ္ဆာ"တိ အတ္ထကာမာယ ဒေဝတာယ စောဒိတော တထာ ကတ္ဝာ အရဟတ္တဖလံ ပတ္တော။

ဧကော ရာဇဂဟေ ဧကိဿာ ကုလဒါရိကာယ ကုစ္ဆိမှိ ဥပ္ပဇ္ဇော။ သာ စ ပဌမံ မာတာပိတရော ယာစိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလဘမာနာ ကုလဃရံ ဂန္ဒ္ဝာ ဂဗ္ဘံ

ဂဏ္ဌိ။ ဂန္ဟာသဏ္ဌိတမ္မိ အဇာနန္တိ သာမိကံ အာရာဓေတွာ တေန အနုညာတာ ဘိက္ခုနိသု ပမ္ဗဇိတာ[1]၊ တဿာ ဂန္ဟနိမိတ္တံ ဒိသွာ ဘိက္ခုနိယော ဒေဝဒတ္တံ ပုစ္ဆိံသု။ သော "အဿမဏီ"တိ အာဟ။ ဒသဗလံ ပုစ္ဆိံသု။ သတ္ထာ ဥပါလိတ္ထေရံ သမ္ပဒ္ဒိစ္ဆာပေသိ။ ထေရော သာဝတ္ထိနဂရဝါသိနိ ကုလာနိ ဝိသာခ္ဘ ဥပါသိကံ ပက္ကောသာပေတွာ သောဓေန္တော "ပုရေ လဒ္ဓေါ ဂဟ္ဋော၊ ပမ္ဗဇ္ဇာ အရောဂါ"တိ အာဟ။ သတ္ထာ "သုဝိနိစ္ဆိတံ အဓိကရဏ"န္တိ ထေရဿ သာဓုကာရမဒါသိ။ သာ ဘိက္ခုနိ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗသဒိသံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တံ ဂဟေတ္ဝာ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ပေါသာပေသိ။ "ကဿပေါ"တိ စဿ နာမံ ကတွာ အပရဘာဂေ အလင်္ကာရိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ဇုတိ နံ ရညော ပေါသာဝနိကပုတ္တတ္တာဝိ "ကုမာရကဿပေါ"တိ သဉ္ဇာနိံသု။ တံ ဧကဒိဝသံ အန္တေဝနေ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တံ အတ္ထကာမာ ဒေဝတာ ပဒ္မေ ဥဂ္ဂဟာပေတွာ "ဇုမေ ပဒ္မေ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆာ"တိ အာဟ။ ထေရော ပဒ္မေ ပုစ္ဆိတွာ ပဋိဝိဿဇ္ဇနာဝသာနေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ ဘဂဝါပိ တံ စိတ္တြကတ္ထိကာနံ ဘိက္ခူနံ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။

သေတမျာတိ တဿ နဂရဿ နာမံ။ **ဥတ္တရေန သေတမျာ**နွိ သေတမျတော ဥတ္တရဒိသာယ။ **ရာဇညော**တိ အနဘိသိတ္တကရာဇာ။ **ဒိဋ္ဌဂတ**နွိ ဒိဋ္ဌယော။ ယထာ ဂူထဂတံ မုတ္တဂတနွိ ဝုတ္တေ နဂူထာဒိတော အညံ အတ္ထိ၊ ဧဝံ ဒိဋ္ဌယော ဒိဋ္ဌဂတံ။ **ဇုတိဒိ နတ္ထိ**တိ တံ တံ ကာရဏံ အပဒိသိတွာ ဧဝမ္ပိ နတ္ထိတိ ဝဒတိ။ **ပုရာ။ပ။ သညာပေတိ**တိ ယာဝ နု သညာပေတိ။

စန္ဒိမသုရိယဥပမာဝဏ္ဏနာ

၄၁၁။ **ဇုမေ ဘော ကဿပ စန္ဒိမသုရိယာ**တိ သော ကိရ ထေရေန ပုစ္ဆိတော စိန္တေသိ "အယံ သမဏော ပဌမံ စန္ဒိမသုရိယေ ဥပမံ အာဟရိ၊ စန္ဒိမသုရိယသဒိသော ဘဝိဿတိ ပညာယ၊ အနဘိဘဝနိယော·အညေန၊ သစေ ပနာဟံ 'စန္ဒိမသုရိယာ ဇုမသ္မိံ လောကေ'တိ ဘဏိဿာမိ[2]၊ 'ကိံ နိသိတာ ဧတေ၊ ကိတ္တကပမာဏာ၊ ကိတ္တကံ ဥစ္စာ'တိအာဒိဟိ ပလိဝေဒ္ဌေဿတိ။ အဟံ ခေါ ပနေတံ နိဗ္ဗေဋ္ဌေတုံ နု သက္ခိဿာမိ၊ 'ပရသ္မိံ လောကေ' ဇုစ္ဈဝသေ ကထေဿာမီ"တိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

၁-ပမ္ဗဇိတ္ဝာ (က)　　၂-ဘဏိဿံ (သျာ)

ဘဂဝါ ပန တတော ပုဗ္ဗေ နု စိရဿေဝ **သုဓာဘောဇနီယဇာတကံ** ကထေသိ။ တတ္ထ "စန္ဒေ စန္ဒော ဒေဝပုတ္တော၊ သူရိယေ သူရိယော ဒေဝပုတ္တော"တိ အာဂတံ။ ဘဂဝတာ စ ကထိတံ ဇာတကံ ဝါ သုတ္တန္တံ ဝါ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ပတ္ထဋ္ဌံ[1] ဟောတိ၊ တေန သော "တ္ထေ နိဝါသိနော ဒေဝပုတ္တာ နတ္ထီ"တိ နံ သက္ကာ ဝတ္တုန္တိ စိန္တေတ္ဝာ **ဒေဝါ တေ နံ မနုဿာ**တိ အာဟ။

၄၁၂။ **အတ္ထိ ပန ရာဇညွ ပရိယာယော**တိ အတ္ထိ ပန ကာရဏန္တိ ပုစ္ဆတိ။ **အာမဝဓိကာ**တိ ဝိသဘာဂဝေဒနာသဒ္ဒါတေန အာဗာဓေန သမန္နာဂတာ။ **ဒုက္ခိတာ**တိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ။ **ဗာဠှဂိလာနာ**တိ အဓိမတ္တဂိလာနာ။ **သဒ္ဓါယိကာ**တိ အဟံ တုမှေ သဒ္ဒဟာမိ၊ တုမှေ မယ္ဟံ သဒ္ဓါယိကာ သဒ္ဓါယိတဗ္ဗဝစနာတိ အတ္ထော။ **ပစ္စယိကာ**တိ အဟံ တုမှေ ပတ္တိယာမိ၊ တုမှေ မယ္ဟံ ပစ္စယိကာ ပတ္တိယာယိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။

စောရဒိဋ္ဌပမာဝဏ္ဏနာ

၄၁၃။ **ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ**တိ တေသံ အတ္တာနဉ္စ ပဋိသာမိတဘာဏ္ဍကဉ္စ ဒသ္သေတ္ဝာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆာပေတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **ဝိပ္ပလပန္တိ ဿာ**တိ "ပုတ္တော မေ, ဓိတာ မေ, ဓနံ မေ"တိ ဝိဝိဓံ ပလပန္တိ ဿ။ **နိရယပါလေ သူ**တိ နိရယေ ကမ္မကာရကိကသတ္တေသု။ ယေ ပန "ကမ္မမေဝ ကမ္မကာရကံ ကရောတိ၊ နတ္ထိ နိရယပါလာ"တိ ဝဒန္တိ၊ တေ "တမေနံ ဘိက္ခဝေ နိရယပါလာ"တိ ဒေဝဒူတသုတ္တံ ပဋိဗာဟန္တိ။ မနုဿလောကေ ရာဇကုလေသု ကာရကိကမနုဿာ ဝိယ ဟိ နိရယေ နိရယပါလာ ဟောန္တိ။

၄၁၅။ **ဝေဠုပေသိကာဟိ**တိ ဝေဠုဝိလိဝေဟိ[2]။ **သုနိမ္မဋ္ဌထာ**တိ ယထာ သုဋ္ဌု နိမ္မဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ဧဝံ နိမ္မဋ္ဌထ၊ အပနေထာတိ အတ္ထော။

အသုစီတိ အမနာပေါ။ **အသုစိသန်ဒါတေ**ာတိ အသုစိကောဋ္ဌာသဘူတော အသုစိတိ ဉာတော ဝါ။ **ဒုဂ္ဂန္ဓော**တိ ကုဏပဂန္ဓော။ **ဇေဂုစ္ဆော**တိ ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗယုတ္တော။ **ပဋိကူလော**တိ ဒဿနေနေဝ ပဋိဃာဝဟော။ **ဥဗ္ဗာဓိကော**တိ ဒိဝသဿ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ နှတ္ဝာ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္ထာနိ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ အလက််တပဋိမက္ကိတာနံ စက္ကဝတ္တိအာဒီနမ္ပိ မနုဿာနံ ဂန္ဓော ယောဇနသတေ ဌိတာနံ ဒေဝတာနံ ကတ္ထော အာသတ္တကုဏပံ ဝိယ ဗာဓတိ။

၁-ပါကဋံ (သျာ) ၂-ဝေဠုဝိလိပေဟိ (သျာ) ဝေဠုဝိလိမေဟိ (က)

၄၁၆။ ပုန ပါဏာတိပါတာဒိပဉ္စသိလာနိ သမာဒါယဝတ္တေန္တာနံ ဝသေန ဝဒတိ။ **တာဝတိံသာနန္တိ** ဣဒဉ္ဟ ဒုရေ နိဗ္ဗတ္တာ တာဝ မာ အာဂစ္ဆန္တု၊ ဣမေ ကသ္မာ န န္တေတိ ဝဒတိ။

၄၁၈။ **ဇနပဒိဿရာ**နိတိ ဥပဂတဝိဇာယနကာလာ၊ ပရိပက္ကဉာဏာ နံ စိရသေဝ ဝိဇာယိသတီတိ အတ္ထော။ **သြပဓောဂ္ဂါ ဘဝိဿတီ**တိ ပါဒပရိစာရိကာ ဘဝိဿတိ။ **အနယဗျသနန္တိ** မဟာဒုက္ခံ။ အယောတိ သုခံ၊ နာ အယော အနယောဝ၊ ဒုက္ခံ။ တဒေတံ သဗ္ဗသော သုခံ ဗျသတိ ဝိက္ခိပတီတိ ဗျသနံ။ ဣတိ အနယောဝ ဗျသနံ **အနယဗျသနံ၊** မဟာဒုက္ခန္တိ အတ္ထော။ **အယောနိ-ဿော**တိ အနုပါယေန။ **အပက္ကံ နု ပရိပါစေန္တီ**တိ အပရိဏတံ အဓိဏံ အာယုံ အန္တရာဝ နာ ဥပစ္ဆိန္ဒန္တိ။ **ပရိပါကံ အာဂမေန္တီ**တိ အာယုပရိပါကကာလံ အာဂမေန္တိ။ ဓမ္မသေနာပတိနာပေတံ ဝုတ္တံ—

နာဘိနန္ဒာမိ မရဏံ၊ နာဘိနန္ဒာမိ ဇီဝိတံ။
ကာလဉ္စ ပဋိကင်္ခာမိ၊ နိဗ္ဗိသံ ဘတကော ယထာတိ ၁။

၄၂၁။ **ဥဗ္ဘိန္နိတ္ထာ**တိ မတ္တိကာလေပံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ။

၄၂၂။ **ရာမဏေယျက**န္တိ ရမဏီယဘာဝံ။ **ဝေလာသိကာ**တိ ဒိဋ္ဌာပရာ-ဓိကာ ၂။ **ကောမာရိကာ**တိ တရုဏဒါရိကာ။ **တုယ်ဴ ဇီဝံ**န္တိ သုပိနဒဿန-ကာလေ နိက္ခမန်ံ ဝါ ပဝိသန်ံ ဝါ ဇီဝံ အပိ နု ပဿန္တိ။ ဣဓ စိတ္တာစာရံ "ဇီဝံ"န္တိ ဂဟေတ္ဝာ အာဟ။ သော ဟိ တတ္ထ ဇီဝသညီတိ။

၄၂၃။ **ဇီယာယာ**တိ ဓနုဇီယာယ၊ ဂိဝံ ဝေဒ္ဓေတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **ပတ္ထိန္ဒ-တရော**တိ ထဒ္ဓတရော။ ဣမိနာ ကိံ ဒဿေတိ? တုမှေ ဇီဝကာလေ သတ္တသ

၁-ခု ၂-၃၄၅-ပိဋ္ဌေ။
၂-ကေဋ္ဌာယိကာတိ ဗာလာဝဒါရိကာ (သီ) စေလာဝိကာတိ ဝိလာတဒါရိကာ (သျာ)

ပဋ္ဌဂ္ဂန္ဓာတိ ဝဒန္တိ၊ စဝနကာလေ ပန ရူပက္ခန္ဓမတ္တမေဝ အဝသိဿတိ၊ တယော ခန္ဓာ အပ္ပဝတ္တာ ဟောန္တိ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော ဂစ္ဆတိ။ အဝသိဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓေန လဟုတရေန ဘဝိတမ္ပံ၊ ဂရုကတရော စ ဟောတိ။ တသ္မာ နတ္ထိ ကောစိ ကုဟိံ ဂန္တ္ဝာတိ ဇုမမတ္ထံ ဒဿေတိ။

၄၂၄။ **နိဗ္ဗုတန္တိ** ဝူပသန္တတေဇံ။

၄၂၅။ **အနုပဟစ္စာတိ** အဝိနာသေတ္ဝာ။ **အာမတော ဟာတိတိ** အဒ္ဓမတော မရိတုံ အာရဒ္ဓေါ ဟောတိ။ **သြဒုနာထာတိ** သြရတော ကရောထ။ **သန္ဓုနာထာတိ** ပရတော ကရောထ။ **နိဒ္ဓုနာထာတိ** အပရာပရံ ကရောထ။ **တဇ္ဇာယတနံ နု ပဋိသံဝေဒေတီတိ** တေန စက္ခုနာ တံ ရူပါယတနံ နု ဝိဘာဝေတိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

၄၂၆။ **သခ်ဓမောတိ** သခ်ဓမကော။ **ဥပလာပေတ္ဝာတိ** ဓမိတ္ဝာ။

၄၂၈။ **အဂ္ဂိကောတိ** အဂ္ဂိပရိစာရကော။ **အာပါဒေယျန္တိ** နိပ္ဖါဒေယံ့၊ အာယုံ ဝါ ပါပုဏာပေယံ့။ **ပေါသေယျန္တိ** ဘောဇနာဒီဟိ ဘရေယံ့။ **ဝဍ္ဎေယျန္တိ** ဝဍ္ဎိံ ဂမေယံ့။ **အရဏီသဟိတန္တိ** အရဏီယုဂဠံ။

၄၂၉။ **တိရောရာဇာနော ပီတိ** တိရောရဋ္ဌေ အညသ္မိံ ဇနပဒေ ရာဇာနော ဇာနန္တိ။ **အမ္ပတ္ထောတိ** အဝိသဒေါ အဆေကော။ **ကောပေနပီတိ** ယေ မံ ဧဝံ ဝဒ္ဓန္တိ၊ တေသု ဥပ္ပဇ္ဇနကေန ကောပေနပိ ဧတံ ဒိဋ္ဌဂတံ ဟရိဿာမိ ပရိဟရိဿာမီတိ ဂဟေတ္ဝာ ဝိစရိဿာမိ။ **မက္ခေနာတိ** တယာ ဝုတ္တယုတ္တကာရဏမက္ခလက္ခဏေန မက္ခေနာပိ။ **ပလာသေနာတိ** တယာ သဒ္ဓိံ ယုဂဂ္ဂါဟလက္ခဏေန ပလာသေနာပိ။

၄၃၀။ **ဟရိတကပဏ္ဏန္တိ** ယံကိဉ္စိ ဟရိတကံ၊ အန္တမသော အလ္လတိဏပဏ္ဏမ္ပိ န ဟောတီတိ အတ္ထော။ **သန္ဓဒ္ဓကလာပန္တိ** သန္ဓဒ္ဓဓနုကလာပံ။ **အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋ္ဋမာနီတိ** ပရိပုဏ္ဏသလိလာ မဂ္ဂါ စ ကန္ဒရာ စ။ **ယောဂ္ဂါနီတိ** ဗလိဗဒ္ဒေ။

ဗဟုနိက္ခန္တရောတိ **ဗဟုနိက္ခန္တော၊** စိရနိက္ခန္တောတိ အတ္ထော။ **ယထာဘတေန ဘဏ္ဍနာတိ** ယံ ဝေါ တိဏကဋ္ဌောဒကဘဏ္ဍကံ အာရောပိတံ၊ တေန ယထာဘတေန ယထာရောပိတေန၊ ယထာဂဟိတေနာတိ အတ္ထော။

အပ္ပသာရာနီတိ အပ္ပဿါနိ။ **ပဏီယာနီတိ** ဘဏ္ဍာနိ။

ဂူထဘာရိကာဒီဥပမာဝဏ္ဏနာ

၄၃၂။ **မမ စ သူကရဘတ္တာနိ** မမ စ သူကရာနံ ဇုဒံ ဘတ္တံ။ **ဥဿိရန်တိ** ဥပရိ ဃရန်။ **ပဿိရန်တိ** ဟေဋ္ဌာ ပရိဿဝန်။ **တုမ္ဟေ ခွတ္ထ ဘဏ်တိ** တုမ္ဟေ ခေါ ဩဿ ဘဏ်။ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **တထာ ဟိ ပန မေ သူကရဘတ္တာနိ** တထာ ဟိ ပန မေ အယံ ဂူထော သူကရာနံ ဘတ္တံ။

၄၃၄။ **အာဂတာဂတံ ကလိံ ဂိလတိ** အာဂတာဂတံ ပရာဇယဂဠံ ဂိလတိ။ **ပဇ္ဇောဟိဿာမိ** ပဇ္ဇောဟနံ ကရိဿာမိ၊ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမိတိ အတ္ထော။ **အက္ခေဟိ ဒိဗ္ဗိဿာမာ** ဂဠ္ဍေဟိ ကီဠိဿာမ။ **လိတ္တံ ပရမေန တေဇသာ** ပရမတေဇေန ဝိသေန လိတ္တံ။

၄၃၆။ **ဂါမပဋိ**[1] ဝုဋ္ဌိတဂါမပဒေသော ဝုစ္စတိ။ "ဂါမပဒ"န္တိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထော။ **သာဏဘာရ** သာဏဝါကဘာရံ။ **သုသန္ဓဋ္ဌော** သုဗဒ္ဓေါ။ **တွံ ပဇာနာဟီ** တွံ ဇာန၊ သစေ ဂဏှိတုကာမောသိ၊ ဂဏှာဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ခေါမ ခေါမဝါကံ။ **အယ** ကာဠလောဟံ။ **လောဟ** တမ္ဗလောဟံ။ **သဏ္ဍ**[2] ရဇတံ။ **သုဝဏ္ဏ** သုဝဏ္ဏမာသကံ။ **အဘိနဒ္ဒိံသူ** တုသိံသု။

၄၃၇။ **အတ္ထမနော** သကမနော တုဋ္ဌစိတ္တော။ **အဘိရဒ္ဓေါ** အဘိပ္ပသန္နော။ **ပဠာပဒ္ဓိဘာနာနိ** ပဠုပဋ္ဌာနာနိ။ **ပစ္ဆိမံ ကတ္တုမ်** ပစ္ဆိမံ ပဋိဝိရုဒ္ဓံ ဝိယ ကတ္တုမ်ံ အမညိသံ၊ ပဋိလောမဂါဟံ ဂဟေတ္ဝာ အဋ္ဌာသိန်တိ အတ္ထော။

၄၃၈။ **သံဃာတံ အာပဇ္ဇန်တိ** သံဃာတံ ဝိနာသံ မရဏံ အာပဇ္ဇန်တိ။ **န မဟပ္ဖလော** ဝိပါကဖလေန န မဟပ္ဖလော ဟောတိ။ **န မဟာနိသံသော** ဂဏှာနိသံသေန မဟာနိသံသော န ဟောတိ။ **န မဟာဇုတိကော** အာနုဘာဝဇုတိယာ မဟာဇုတိကော န ဟောတိ။ **န မဟာဝိပ္ဖါရော** ဝိပါကဝိပ္ဖါရတာယ မဟာဝိပ္ဖါရော န ဟောတိ။ **မိဇနဂ်လန်** ဗိဇ္ဇ နဂ်လဉ္စ။ **ဒုက္ခေတ္တေ** ဒုဋ္ဌုခေတ္တေ နိဿာရခေတ္တေ။ **ဒုဘ်ဘိ**[1]**မေ** ဝိသမဘူမိဘာဝေ။ **ပတိဋ္ဌာပေယျော** ဌပေယျ။ **ခဏ္ဍာနိ** ဆိန္နဘိန္နာနိ။ **ပူတိနိ** နိဿာရာနိ။

၁-ဂါမပဋိန်တိ (သျာ)
ဒီ-ဋ ၂-၂၆

၂-သဏ္ဍန်တိ (သျာ)

ဝါတာတပဟတာနိတိ ဝါတေန စ အာတပေန စ ဟတာနိ ပရိယာဒိန္နတေဇာနိ။ **အသာရာဒါနိ**တိ တက္ကာလသာရာဒါနရဟိတာနိ[1] ပလာလာနိ[2]။ **အသုခသယိတာနိ**တိ ယာနိ သုက္ခာပေတွာ ကောဋ္ဌေ အာကိရိတွာ ဌပိတာနိ၊ တာနိ သုခသယိတာနိ နာမ။ ဧတာနိ ပန နတာဒိသာနိ။ **အနုပဝေဿယျာ**တိ အနုပဝေသေယျ၊ နံ သမ္မာ ဝဿေယျ၊ အန္တွမာသံ အနုဒသာဟံ အနုပဋ္ဌာဟံ နံ ဝဿေသယျာတိ အတ္ထော။ **အဝိ နု တာနိ**တိ အဝိ နု ဧဝံ ခေတ္တာဗိဇဝုဋ္ဌဒေါသေသတိ တာနိ ဗီဇာနိ အက်ံရမူလပတ္တာဒိဟိ ဥဒ္ဒံ ဝုဋ္ဌိံ ဟေဋ္ဌာ ဝိရူဠှိံ သမန္တတော စ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇေယျုန္တိ။ **ဝေရူပေါ ဧေါ ရာဇညေ ယညော**တိ ဧဝရူပံ ရာဇညေ ဒါနံ ပရူပဿာတေန ဥပ္ပါဒိတပစ္စယတော၀ိ ဒါယကတော၀ိ ပရိဂ္ဂါဟကတော၀ိ အဝိသုဒ္ဓတ္တာ နာ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ။

ဧဝရူပေါ ဧေါ ရာဇညေ ယညောတိ ဧဝရူပံ ရာဇညေ ဒါနံ အပရူပဿာတေန ဥပ္ပန္နပစ္စယတော၀ိ အပရူပဿာတိတ္တာယ သီလဝန္တဒါယကတော၀ိ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိဂုဏသမ္ပန္နပဋိဂ္ဂါဟကတော၀ိ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ။ သစေ ပန ဂုဏာတိရေကံ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌိတံ ပဋိဂ္ဂါဟကံ လဘတိ၊ စေတနာ စ ဝိပုလာ ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဝိပါကံ ဒေတိတိ။

၄၃၉။ ဤမံ ပန ထေရဿ ဓမ္မကထံ သုတ္ဝာ ပါယာသိရာဇညော ဇထရံ နိမန္တေတွာ သတ္တာဟံ ထေရဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ တတော ပဋ္ဌာယ မဟာဇနဿ ဒါနံ ပဋ္ဌပေသိ။ တံ သန္ဓာယ **အထ ဧေါ ပါယာသိ ရာဇညော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကဏ္ဍာဇကန္တိ** သကုဏ္ဍကံ ဥတ္တဏ္ဍုလဘတ္တံ။ **မိလက်ဒုတိယန္တိ** ကဉ္ဇိကဒုတိယံ။ **ဓေဝရကာနိ[3] စ ဝတ္ထာနိ**တိ ထူလာနိ[4] စ ဝတ္ထာနိ။ **ဂုဠဝါလကာနိ**တိ ဂုဠဒသာနိ၊ ပုပ္ဖပုပ္ဖဝသေန ဋိတမဟန္တဒသာနိတိ အတ္ထော။ **ဧဝံ အနုဒ္ဒိသတီ**တိ ဧဝံ ဥပဒိသတိ။ **ပါဒါဒီ**တိ ပါဒေနပိ[5]။

၄၄၀။ **အသက္ကန္တိ** သဒ္ဓါဝိရဟိတံ အသဒ္ဓဒါနံ။ **အသဟတ္ထာ**တိ နသဟတ္ထေန။ **အစိတ္တီကတ**န္တိ စိတ္တီကာရဝိရဟိတံ၊ နစိတ္တီကာရမ္မဏံ ပစ္ဆာပဋ္ဌာပေတွာ နပဏီတစိတ္တံ ကတွာ အဒါသိ။ **အပဝိဒ္ဓ**န္တိ ဆဋ္ဍိတံ ဝိပ္ပကိတ်ံ။ **သုညံ သေရိသက**န္တိ သေရိသကံ နာမ ဧကံ တုစ္ဆံ ရဇတဝိမာနံ ဥပဂတော။ တဿ ကိရ ဒွါရေ မဟာသိရိသရက္ခော၊ တေန တံ "သေရိသက"န္တိ ဝုစ္စတိ။

၁-အသာရဒါနိတိ တက္ကာလသာရဒါနရဟိတာနိ (သျာ)
၂-ထေရကာနိ (သီ)၊ စောရကာနိ (သျာ)
၃-ပါဒါသိတိ ပါဒေသိ (က)
၄-ထူလသုတ္တာနိ (သျာ)
၅-ပလာသာနိ (သျာ၊က)

၄၄၁။ **အာယသ္မာ ဂဝံပတိ**တိ ထေရော ကိရ ပုဗ္ဗေ မနုဿကာလေ ဂေါပါလဒါရကာနံ ဇေဋ္ဌကော ဟုတ္ဝာ မဟတော သိရိသယ မူလံ သောဓေတ္ဝာ ဝါလိကံ ဩကိရိတ္ဝာ ကေံ ပိဏ္ဍပါတိကတ္ထေရံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒါပေတ္ဝာ အတ္တနာ လဒ္ဓံ အာဟာရံ ဒတ္ဝာ တတော စုတော တသ္မာ-နုဘာဝေန တသ္မိံ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော နိဗ္ဗတ္တိ။ သိရိသရက္ခော ဝိမာနဒ္ဝါရေ အဋ္ဌာသိ။ သော ပညာသာယ ဝသေဟိ ဖလတိ၊ တတော ပညာသ ဝဿာနိ ဂတာနိတိ ဒေဝပုတ္တော သံဝေဂံ အာပဇ္ဇတိ။ သော အပရေန သမယေန အမ္ဗာကံ ဘဂဝတော ကာလေ မနုဿေသု နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ သတ္ထု ဓမ္မကထံ သုတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ ပုဗ္ဗာစိဏ္ဏဝသေန ပန ဒိဝါဝိဟာရတ္ထာယ တဒေဝ ဝိမာနံ အဘိဏှံ ဂစ္ဆတိ၊ တံ ကိရသ်ာ ဥတုသုခံ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယ “တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ဂဝံပတိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတ္ဝာတိ သော ပရသ္သ သန္တိကမ္ပိ ဒါနံ သက္ကစ္စံ ဒတ္ဝာ။ **ဧဝမာရောစေသိ**တိ “သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေထာ”တိအာဒိနာ နယေန အာရောစေသိ။ တဉ္စ ပန ထေရဿ အာရောစနံ သုတ္ဝာ မဟာဇနော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တော။ ပါယာသိဿ ပန ရာဇညဿ ပရိစာရကာ သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတ္ဝာပိ နိကန္တိဝသေန ဂန္ဒွာ တဿေဝ သန္တိကေ နိဗ္ဗတ္တာ။ တံ ကိရ ဒိဿာစာရိကဝိမာနံ ဝဋ္ဋနိအဋ္ဌဝိယံ အဟောသိ။ ပါယာသိ-ဒေဝပုတ္တော စ ကေဒိဝသံ ဝါဏိဇကာနံ ဒဿေတ္ဝာ အတ္တနော ကတကမ္မံ ကထေသီတိ။

သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

ပါယာသိရာဇညသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဋ္ဌိတာ စ မဟာဝဂ္ဂသတ္ထဝဏ္ဏနာ။

မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-တတ္ထ ကိရသ်ာ (ဋီကာ)

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇက်ော
[အ]	
အကနိဋ္ဌော	၇၀
အကာစော	၂၆၁
အကိလန္တကာယော	၂၀
အက္ခေဟိ ဒိဗ္ဗိဿာမ	၄၀၁
အခက္ကာနိ	၁၂၆
အခီလံ	၂၀၅
အဂ်ံ	၁၀-၃၁
အဂ်ိကော	၄၀၀
အဂ်ုံ	၂၅၀
အဃာ	၂၆
အဃာဝိနော	၁၇၉
အကံ်သော	၂၉၄
အကေ်နေဝ အက်ံ	၄၃
အကိီရသိ	၂၉၄
အဂ်ံလိီ ဖောဋ္ဌေသုံ	၁၃၅
အစိတ္တိကတံ	၄၀၂
အစ္ဆန္နနိဋ္ဌာ	၃၃၀
အစ္ဆန္န ဗြဟ္မစာရိ	၃၃၀
အစ္ဆာဓာယ	၁၆၆
အစ္ဆာဒေဟိ	၁၆၀
အဇ္ဈောဒကာ	၁၅၉
အဇ္ဈံသု တေ	၃၀၂
အဇ္ဈတ္တရတော	၁၄၇
အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ	၂၅၁
အဇ္ဈိဋ္ဌပဉ္စာ	၃၃၃
အဇ္ဈေသနံ	၅၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇက်ော
[အ]	
အဇ္ဈောကိရန္တိ	၁၆၆
အဇ္ဈောသာနံ	၉၀
အညတြ ဥပလာပနာယ	၁၁၁
အညတြမိထုဘေဒါယ	၁၁၁
အညာ	၃၉၅
အညာပေက္ခော	၁၈၀
အတက္ကာဝစရော	၅၅
အတပ္ပါ	၇၀
အတိမာနော	၂၅၉
အတုလံ	၁၄၇
အတ္တဒီပါ	၁၃၈
အတ္တမနာ	၁၇၇-၄၀၁
အတ္တသရဏာ	၁၃၈
အတ္တသမ္ဘံ	၁၄၇
အတ္ထဂမ္ဘီရတာ	၈၃
အတ္ထသဉ္ဇိတံ	၃၁၀
အတ္ထာယံ	၂၃၉
အတ္ထေ ပနာယတိ	၄၅
အထ စ ပန	၃၁၀
အဒဏ္ဍာ	၃၁၀
အဒဏ္ဍေန	၃၆
အဒဿနံ အာနန္ဒ	၁၇၄
အဒ္ဓနိယံ	၁၅၄
အဒ္ဓယေန	၁၇၆
အဓိကရဏံ	၉၀
အဓိဂတော	၅၅

ပဒါနုက္ကမော [အ]	ဗိဇ္ဈကော်
အဓိဋ္ဌာယ	၁၃၇
အဓိဝစနပထော	၉၄
အဓုနာဘိသိတ္တော ရဇ္ဇေန	၂၃၃
အနဇ္ဈရိယံ	၅၆-၂၃၂
အနညာ	၃၄
အနတ္တသညာ	၁၂၁
အနန္တရံ အဗျာဟိရံ	၁၃၈
အနနုဗောဓော	၈၅-၁၃၂
အနနုဿုတေသု	၅၂
အနုပလောကေတ္ဝာ	၁၃၇
အနဘိသမ္ဘုဝနီယော	၂၃၃
အနယဗျသနံ	၁၀၆
အနာဂါမိတာ	၃၉၅
အနာမန္တေတ္ဝာ	၁၃၇
အနဝတ္ထိဓမ္မော	၁၃၃
အနာသဝံ	၂၀၅
အနိစ္စသညာ	၁၂၁
အနိစ္စော	၉၆
အနိဿိတော	၃၅၆
အနုကမ္ပော	၄၈
အနုဋ္ဌိတာ	၁၄၄
အနုဓမ္မစာရီ	၁၄၆-၁၆၉
အနုပဗ္ဗဇိံသု	၄၈
အနုပဝေစ္ဆယျ	၄၀၂
အနုပါဒါဝိမုတ္တော	၁၀၂
အနုပုဗ္ဗသော	၂၇၈
အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ	၆၂
အနုယုဇ္ဇတ	၁၇၄
အနုလောမံ	၁၀၄
အနုဿရိဿတိ	၁၉

ပဒါနုက္ကမော [အ]	ဗိဇ္ဈကော်
အနုပဃာတော	၇၀
အနုပဝါဒေါ	၇၀
အနေကဝိဟိတံ	၂၃၆
အနေဇော	၁၈၇
အန္တရာ	၁၁၉
အန္တရေန ယမကသာလာနံ	၁၆၁
အန္တရာယကာရာ	၂၆
အပညတ္တံ	၁၀၈
အပနုဇ္ဇ	၂၄၆
အပရာမဋ္ဌာနိ	၁၂၆
အပရိတသံ	၉၈
အပရိယောသိတသက်ပ္ပေါ	၃၃၂
အပရိဟာနိယေ	၁၁၄
အပဝိဒ္ဓံ	၄၀၂
အပသာရေသိ	၁၇၀
အပါယော	၈၆
အပိသု	၅၆
အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂိ	၁၂၂
အပ္ပဋိဝေဓော	၈၅-၁၃၂
အပ္ပမာဏာဘာ	၁၀၁
အပ္ပမတ္တာ	၁၇၅
အပ္ပမာဒေန	၁၈၅
အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ	၅၈
အပ္ပသာရာနိ	၄၀၀
အပ္ပေသက္ခာ	၂၆၃
အပ္ပေါဿုက္ကတာယ	၅၇
အပ္ပေါဿုက္ကော	၁၄၆
အပ္ပါဒ္ဓော	၁၇၀
အဗ္ဘညိံသု	၁၈၀
အဗ္ဘန္တရာနိ	၁၁၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အဇ္ဈာဂဉ္ဆိ	၂၅၆
အဗျတ္တော	၄၀၀
အဗျာပဇ္ဇော	၃၁၀
အဗျာဝဋော	၁၇၄
အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏော	၂၄၀
အဘိက္ကန္တော	၁၂၉-၂၄၀
အဘိက္ကမထ	၁၇၉
အဘိက္ခဏ သန္တိပါတာ	၁၀၇
အဘိနန္ဒိတ္ထော	၁၁၂
အဘိနန္ဒိံသု	၄၀၁
အဘိနိပ္ဖန္နော	၂၄၆
အဘိပက်ိရန္တိ	၁၆၆
အဘိဘာယတနာနိ	၁၅၁
အဘိယာတုကာမော	၁၀၆
အဘိရူပါ	၂၁၈
အဘိရန္ဓေါ	၄၀၁
အဘိဝဒန္တိ	၂၉၇
အဘိဝဒိတော	၂၉၇
အဘိသမုရာယံ	၂၃၀
အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ	၉
အဘိသမ္ဘောသိ	၂၅၄
အမတဿ	၂၃၉
အမတဿ ဒွါရာ	၆၂
အမောဃာ	၂၆၄
အမ္ဗကာယ	၁၃၅
အမ္ဗပါလိဝနေ	၁၃၅
အမ္ဗသက္ခရာ	၂၉၀
အယံ	၄၀၁
အရညကတော	၃၅၃
အရညဝနပတ္ထာနိ	၃၉၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အရကိသဟိတံ	၄၀၀
အရိယကန္တေဟိ	၁၃၄
အရိယဓမ္မံ	၂၃၆
အရိယသစ္စာနံ	၁၃၂
အရိယာ	၁၂၇
အရိယော	၃၉၁
အလမတ္ထဒသတရော	၂၅၃
အလာဘာ	၁၆၂
အလံ	၁၅၃
အဝဇ္ဇာ	၂၆၄
အဝလောကေထ	၁၃၅
အဝဿဇိ	၁၄၇
အဝိနိပါတဓမ္မော	၁၃၄
အဝိပက္ကန္တာ	၂၃၂
အဝိသာရိ	၂၃၄
အဝိဟညမာနော	၁၃၆
အဝိဟာ	၇၀
အဝိဟိံသာ	၄၀
အဝီတရာဂါ	၁၀၇
အဝေရာ	၃၁၀
အဝေစ္ဆပ္ပသာဒေန	၁၃၄-၂၃၉
အသက္ကစ္စံ	၄၀၂
အသဇ္ဇေန	၃၆
အသွာထ ပိဝထ ခါဒထ	၁၇၉
အသနိယာ ဖလဋ္ဌိယာ	၁၆၀
အသမ္မောသာယ	၃၉၃
အသလ္လီနေန	၁၀၇
အသဟတ္ထာ	၄၀၂
အသံဝုတာ	၂၆
အသာရာဒါနိ	၄၀၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အသိတာတိဂံ	၂၀၅
အသုစိ	၃၉၀
အသုညော လောကော	၁၀၁
အသေသဝိရာဂနိရောဓော	၃၉၀
အဿဝနတာ	၅၀
အဿာဒံ	၁၀၂
အဟဟေန ဝတ္ထေန	၁၇၅
အဟော	၂၉၆
[အာ]	
အာကာရေဟိ	၉၁
အာကိဉ္စော	၄၉
အာဂတမ္ဟသေ	၃၀၂
အာစရိယမုဋ္ဌိ	၁၃၀
အာတာပိ	၃၄၉
အာတုမာယံ	၁၆၀
အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ	၃၃၂
အာဒီနဝံ	၆၄-၁၀၂
အာနန္ဒော	၁၂-၂၄
အာမိပတေယျသံဝတ္တနိကံ	၁၆၃
အာပါဒေယျံ	၁၀၆-၄၀၀
အာပါယိကာ	၂၅၉
အာဗာဓိကံ	၄၇-၃၉၀
အာဗာဓော	၁၃၆
အာဘဿရာ	၁၀၁
အာမတော	၄၀၀
အာယဿ္မာ	၇၄
အာယသ္မာယ	၁၇၅
အာယာမ	၁၂၇
အာယာသော	၃၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အာ]	
အာရက္ခော	၉၀
အာရဒ္ဓဝီရိယာ	၁၂၀
အာရမ္ဘဝေါ	၂၆၂
အာရာဓနာ	၃၃၂
အာလပန်ကြွန်	၁၇၄
အာလယရာမာ	၅၅
အာလောကော	၅၂
အာဝဋ္ဋနီ	၁၇၂
အာဝသထာဂါရံ	၁၂၀
အာသာဘိံ	၃၁
အာသီတိကော	၁၃၀
အာဠာရော	၁၆၀
အာဠိမ္ဗသာမ	၁၉၄
[ဣ]	
ဣဃံ	၁၅၉
ဣဇ္ဈယျာထ နော	၃
ဣတိဝိ	၃-၅၃
ဣတိ ရူပံ	၅၃-၃၇၃
ဣတိ သိလံ	၁၂၇
ဣတ္ထတ္တံ	၉၄
ဣတ္ထိတ္တံ	၂၉၀
ဣဒပ္ပစ္စယတာ	၅၅
ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမညံ	၃၂၉
ဣဒံ	၁၄၆
ဣဒ္ဓိဘိသင်္ခရဏတာ	၂၃၄
ဣဒ္ဓိဘိသင်္ခရော	၂၃၄
ဣဒ္ဓိဘိသင်္ခရဏတာယ

ပဒါနုက္ကမော	စိဋ္ဌင်္ကော်
[ဥ]	
ဥပဝုဏ္ဏသ	၂၆၁
ဥပသန္တပဒိသော	၂၃၁
ဥပသမ္ပဒါ	၆၉
ဥပသံဟရထ	၁၃၅
ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု	၅၂
ဥပါယာသော	၃၈၈
ဥပ္ပလဂန္ဓော	၂၁၉
ဥပ္ပလိနိယံ	၅၉
ဥပ္ပဝဒဝယမ္မိနော	၁၈၇
ဥမ္မာဓတိ	၃၉၈
ဥမ္ဘိန္နိတ္ဝာ	၃၉၉
ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော	၁၀၄
ဥဘတောမုခါ	၃၅၉
ဥမာပုပ္ဖံ	၁၅၃
ဥမာပုပ္ဖနိဘာသိနော	၂၀၃
ဥရုန္ဒာ သမပါဒိ	၂၉၇
ဥသူယာ	၂၅၉
ဥသုက္ကံ	၂၉၀
ဥဋ္ဌာရော	၂၅-၂၃၂
ဥဋ္ဌမံ	၁၃၂
[ဋ]	
ဋီဟစ္ဆ မနေဇာ	၂၇၄
[ဝ]	
ကေန္တဆန္ဒော	၃၂၉
ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယ	၂၆၄-၃၃၁
ကေန္တဝါဒါ	၃၂၉
ကေန္တသီလော	၃၂၉
ကေမန္ဒီ	၇၄
ကောယနော	၃၃၅

ပဒါနုက္ကမော	စိဋ္ဌင်္ကော်
[ခ]	
ခက္ကဏ္ဏနော ပရိတသနော	၂၅၇
ခဏ္ဍိတည္ဆူ	၆၀
ခဏ္ဍဆဏ္ဍာမိ	၁၀၆
ခဏ္ဍာ	၄၂
ခဏ္ဍီသသိသော	၄၃
ခတ္တရေန သေတမ္ပံ	၃၉၇
ခဒကဓာရာ	၁၉၆
ခဒကဿ ဓာရာ	၃၀
ခဒကသာလတော	၁၉၆
ခဒယဗ္ဘယာနုပသိ	၅၂
ခဒါနံ ခဒါနေသိ	၁၄၇
ခဒေန	၃၀
ခဒ္ဓေသာ	၉၁
ခဒ္ဓမာတကံ	၃၆၁
ခပကပ္ပေဿာမိ	၉၅
ခပဋ္ဌာနံ	၂၉၉
ခပဋ္ဌိတဿတိ	၁၂၀
ခပနစ္ဆန္ဒိယာ	၂၉၇
ခပနာမိတံ	၁၆၁
ခပပတ္တိသု	၂၃၀
ခပပန္နော	၂၀၆
ခပရိပါသာဒဝရဂတဿ	၂၀၉
ခပလာပေတ္ဝာ	၄၀၀
ခပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ	၁၆၃
ခပဝိဇ္ဇာ	၃၉၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[ဇ]	
ကောဟမတံ	၃၆၁
ကောဒိ	၂၉၅
ကောဒိဘူတော	၂၅၈
ဇော	၃၃၀
ကေါဇယော်	၃၁
တေပရမာ	၂၇၄
တေံ ဗုဒ္ဓါန သာသနံ	၇၀
ထောဝတာ ကာမဝိတက္ကာ	၂၂၅
ရောဝကော	၂၀၁
ဝေဗို	၃၅၆
ဝေရူပါ ဥပေက္ခာ	၃၂၃
ဝေရူပံ ဒေါမနဿံ	၃၁၀
ဝေရူပံ သောမနဿံ	၃၁၇
ဝေံ အဒ္ဓါဝါ	၂၂၀
ဝေံ အနိစ္စာ	၂၂၀
ဝေံမမာ	၁၉
ဝေံ ဘဒ္ဒံ တဝါတိ	၂၂၂-၂၉၁
ဝေံ ဘာဝေယျ	၃၉၅
ဝေံမဟာနုဘာဝေ	၁၀၆
ဝေံမဟိဒ္ဓိကာ	၂၆-၁၀၆
ဝေံဝိမုတ္တာ	၁၉
ဝေံဝိဟာရိ	၁၉
ဝေံ သန္တံ	၉၅
သေနတက္ခာ	၈၉
သေိကာ	၂၀၈
သေိတတက္ခာ	၈၉
[ဩ]	
ဩကာရော	၆၄
ဩက္ကန္တိ	၃၈၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[ဩ]	
ဩက္ကမိ	၂၀
ဩက္ကမိတွာ ဝေါက္ကမိဿထ	၉၂
ဩက္ကဿ ပဿယ္	၁၁၀
ဩဃတိဏ္ဏံ	၂၈၅
ဩတ္ထပ်ံ	၂၃၉
ဩတ္ထပ်ိ	၁၁၉
ဩဒါတာ	၄၂
ဩဓုနာထ	၄၀၀
ဩပဘောဂါ	၃၉၉
ဩရကော	၄၈
ဩရမတ္တကေန	၁၁၉
ဩရမ္ဘာဂိယာနံ	၁၃၃
ဩရသံ	၁၃၂
ဩဝါရေန္တော	၁၇၀
ဩသဿေဝ	၁၅၃
ဩဠာရိကာ	၂၃၇
[က]	
ကဏ္ဍိ	၁၈၅
ကဏ္ဍိဓမ္မော	၁၇၉
ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ	၂၃၇
ကထံ ဇာနေမု တံ မယံ	၂၅၇
ကဒရိယတာ	၂၅၉
ကဒါ သံယူဠာ	၂၉၆
ကဝိသီသံ	၁၇၅
ကပ်ံ	၁၄၄
ကမ္မဝိပါကဇံ	၄၅
ကမ္မာရာမာ	၁၁၈
ကမ္မာသဓမ္မံ	၇၃
ကရိကဘာဏီ	၄၂
ကရေရိကုဋိကာယံ	၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[ခ]	
ခဏ္ဍာနိ	၄၀၁
ခဏ္ဍိစ္စံ	၃၀၇
ခတ္တိယမဟာသာလာ	၁၇၀
ခတ္တိယာ	၁၇၇
ခန္ဓိ ပရိမံ တပေါ	၆၉
ခန္ဓိဗလသမာဟိတာ	၂၆၂
ခရော	၁၃၆
ခိဠာပဒေါသိကာ	၂၀၄
ခိဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော	၁၃၄
ခုဒ္ဒကနဂရကေ	၁၇၀
ခေမေ မိဂဒါယေ	၆၂
ခေါမံ	၄၀၁
[ဂ]	
ဂဏ္ဍော	၃၃၀
ဂတယောဗ္ဗနံ	၄၆
ဂတာသေ	၂၇၄
ဂန္ဓဗ္ဗာ	၀၀-၂၀၁
ဂမနိယော သမ္ဗရာယော	၂၆၂
ဂမ္ဘီရာဝဘာသော	၇၆
ဂမ္ဘီရော	၅၅
ဂရုံ ကရောန္တိ	၁၀၉
ဂဟပတိမဟာသာလာ	၁၇၀
ဂဟော	၂၆၁
ဂါမပဒ္ဒံ	၄၀၁
ဂိဇ္ဈကူဋော	၁၀၆
ဂိဇ္ဈကာဝသထော	၁၃၃
ဂိမ္ဟိကော	၄၆
ဂိလာနာဝုဋ္ဌိတော	၁၃၇
ဂုဋ္ဌဝါလကာနိ	၄၀၂
ဂေါပါနသိဝက်ံ	၄၆
[ဃ]	
ဃရေရိမဏ္ဍလမာဠော	၁
ဃရဏ္ဍောမိမုဏ္ဍော	၂၅၀
ဃလဟော	၉၀
ဃလျာဏဓမ္မော	၃၉၉
ဃလိံ နုတေန	၁၀၂
ဃဋော၀ရဿ နိက္ခေပေါ	၃၀၇
ဃာမဏ္ဍနံ ဝိရာဇေတွာ	၇၀
ဃာမတက္ကာ	၉၀-၃၀၉
ဃာမာဘိဘူ	၃၀၁
ဃာမေသု အာဒိနဝံ	၃၀၁
ဃာလကဠော မဟာဘိဿော	၂၀၂
ဃာလက်ံတံ	၄၇
ဃာလကိရိယာ	၃၀၇
ဃိဏိံ	၅၀-၅၆
ဃိုံကာရပဋိဿာဝိနိ	၂၁၉
ဃိုံ ကုသလာ နု ဇေသိ	၁၀၁
ဃိုံ သံယောဇနာ	၃၁၀
ဃိုံ သုနာမ	၂၉၃
ဃုတောမုခါ	၂၉၉
ဃုရုသု	၇၂
ဃုလဃုမာရိယော	၁၁၀
ဃုလပရိဝတ္တသော	၁၇၉
ဃုလာဂဏ္ဌိကဇာတာ	ဂ၆
ဃုလိတ္ထိယော	၁၁၀
ဃုလ္လံ	၁၃၂
ဃုသလဿာဓိဂမာယ	၂၃ဂ
ဃေဝလကပ်ံ	၂၄၀
ဃေဟိစိ ကိစ္စကရဏီယေဟိ	၂၉၇
ဃောမာရိကာ	၃၉၉
ဃောသေဟိတဝတ္ထုဂုယ္ဟော	၃ဂ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[ဇ]	
ဇနေ သုတာ	၂၀၇
ဇာတိ	၃၀၆
ဇာတိမမ္မာနံ	၃၀၀
ဇာတိနိရောဓော	၀၀
ဇိဏ္ဏတော	၂၉၄
ဇိယာယ	၃၉၉
ဇိဝိတသင်္ခါရံ	၁၃၇
ဇိဝိတံ ကပ္ပေတိ	၃၉၂
ဇုတိမန္တော	၂၇၉
ဇေဂ္ဂေ	၃၉၀
[ဈ]	
ဈာနရတာ	၂၉၃
ဈာယီ	၂၉၃
[ဉ]	
ဉာဏံ	၅၂
ဉာယဿ အဓိဂမာယ	၃၄၂
ဉာယဿ ဓမ္မဿ	၁၀၁
ဉာယေန ဝိဟရိဿာမိ	၃၃၁
[တ]	
တဏှာဿင်္ခယဝိမုတ္တာ	၃၃၀
တတ္ထဘာဝိံ	၉၅
တတြတတြာဘိနန္ဒိနိ	၃၀၉
တထတ္တာယ	၉၅
တဒကလ္လံ	၉၀
တဒင်္ဂေ အဟံ ဘန္တေ	၂၃၁
တဒဘိညာ	၉၉
တန္တာကုလကဇာတာ	၀၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[စ]	
စက္ကရတနံ	၃၅-၂၀၉
စက္ကာနိ	၃၇
စက္ခုပထသ္မိံ	၂၃၃
စက္ခုမတာ	၂၀၁-၂၇၄
စက္ခုမာ	၁၅၅
စက္ခုံ ဥဒပါဒိ	၅၂
စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ	၁၅၄
စန္ဒနဂန္ဓော	၂၁၉
စာတုရန္တော	၃၅
စိတကံ	၁၉၄
စိတန္တရံသော	၄၀
စိရပဋိကာဟံ	၂၉၇
စိရပမ္မဇိတာ	၁၁၆
စုဏ္ဏကဇာတာနိ	၃၆၂
စေတသိကံ	၃၀၀
စေတိယစာရိကံ	၁၇၃
စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ	၁၇၉
[ဆ]	
ဆန္ဒရာဂေါ	၉၀
ဆန္ဒံ ဇနေဟိ	၂၂၆
ဆန္နော	၉၀
ဆိန္နပပဉ္စော	၁၀
ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ	၁၇၂
ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ	၁၀
ဆေတ္တာ ဒိလံ	၂၇၄
[ဇ]	
ဇဈန္တုပမော	၃၉၉
ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော	၃၅

ပဒါနုက္ကမော	စိဋ္ဌင်္ကော်
[တ]	
တမတဂ္ဂေ	၁၃၈
တမောခန္ဓေန အာဝုဋ္ဌာ	၅၇
တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ	၂၃၉
တံ ကုတေတ္ထ လဇ္ဇာ	၁၅၄
တံ ကိမညတိ ဘဝံ	၂၃၉
တာဝတကံ အာဟရိယတံ	၂၆၂
တိတိက္ခာ	၆၉
တိဏ္ဏာဝိစိကိဿော	၂၅၀
တိဏ္ဏာ မေတ္တ ကာ၌	၃၁၁
တိဒိဝူပပန္နော	၃၀၀
တိပေါရိသင်္ဂါ	၂၀၈
တိရောကုဋ္ဋိဂတံ	၂၀
တိရောရာဇာနောပိ	၄၀၀
တိဟမတံ	၃၆၁
တုဏ္ဟီဘာဝေန	၂၂၂
တုတ္တံ	၂၉၄
တုလံ	၁၄၇
တုဝံ တုဝံ	၉၀
တူလသန္နိဘာ	၄၂
တေရောဝဿိကာနိ	၃၆၂
တေသံ တေသံ	၈၈
တောမရံ	၂၉၄
[ထ]	
ထာမဿာ ပရာမာသာ	၃၂၉
ထေရာ	၁၁၆
[ဒ]	
ဒက္ခိဏာတော နဂရဿ	၁၈၈
ဒက္ခိတာယေ အပရာဇိတသံဃံ	၂၇၃

ပဒါနုက္ကမော	စိဋ္ဌင်္ကော်
[ဒ]	
ဒက္ခော	၃၅၅
ဒဏ္ဍပရာယနံ	၄၆
ဒဏ္ဍာဒါနံ	၉၀
ဒမဿ	၂၂၃
ဒါရာ	၂၃၉
ဒိဗ္ဗိဟမတံ	၃၆၁
ဒွေ ဂတိယော	၃၄
ဒဿနိယာ	၁၇၃-၂၁၈
ဒဟရဿေဝ သတော	၉၂
ဒါနကထံ	၆၂
ဒါနဿ	၂၂၃
ဒိဋ္ဌဂတံ	၃၉၇
ဒိဋ္ဌိသာမညဂတာ	၁၂၇
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ	၃၀၀
ဒိန္နပုဗ္ဗံ	၁၁၀
ဒိဗ္ဗာနိ	၁၆၇
ဒိဝိယာ ကာယာ	၃၃၁
ဒီဃရတ္တံ ဝိသုဒ္ဓေါ	၃၀၂
ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ	၃၃၉
ဒုက္ခပဋိကူလေ	၃၉၉
ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ	၉၃
ဒုက္ခသန္တကရော	၁၅၅
ဒုက္ခိတံ	၄၇
ဒုက္ခေတ္ထော	၄၀၁
ဒုဂ္ဂတိ	၁၃၄
ဒုဂ္ဂန္ဓော	၃၉၈
ဒုဇ္ဇသော	၅၅
ဒုဇ္ဇိက္ခော	၂၂၃
ဒုဇ္ဇိဝိန္ဓရုပံ	၂၉၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဒ]	
ဒုဿေ	၄၀၁
ဒုမ္မနာ	၁၇၉
ဒုရစ္ဆယာနိ	၄၀၁
ဒုရနုဗောဓော	၅၅
ဒုရုပသက်မာ	၂၉၃
ဒုလ္လဒ္ဓံ	၁၆၂
ဒုဿီလော	၁၂၀
ဒူတံ ပါဟေသိ	၁၉၉
ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော စ ဖလိံသု	၁၄၇
ဒေဝသုတော	၂၀၁
ဒေဝါနုဘာဝံ	၂၅-၂၃၂
ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော	၃၃၁
ဒေသနာဂမ္ဘီရတာ	၀၃
ဒေသိတော ပညတ္တော	၁၀၂
[ဓ]	
ဓနုပါကာရံ	၁၉၇
ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ	၀၃
ဓမ္မတာ	၂၄
ဓမ္မဓရာ	၁၄၆
ဓမ္မရာဇာ	၃၄
ဓမ္မဝိနိတာ	၂၃၉
ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ	၂၄၄
ဓမ္မံ	၁၇၇
ဓမ္မာဒါသံ	၁၃၄
ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နာ	၁၆၉
ဓမ္မိကာ	၃၄-၁၂၂
ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ	၁၁၀
ဓမ္မော	၅၅
ဓာရဏီယံ	၁၆၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဓ]	
ဓိရတ္ထု	၄၇
ဓုတ္တာ	၂၀၉
ဓောရကာနိ	၄၀၂
[န]	
နဒက္ခိန်	၅၆
နန္ဒိရာဂသဟဂတာ	၃၀၉
နပုဋ္ဌော်သိတမ့်	၁၅၅
နပဂ္ဂဝယန်္တိ	၁၃၇
နမတ္ထိ	၂၆၁
နဝဝါဒသဝါ	၂၉
နံသန္ဓာဂါရံ	၂၅၇
နဿပေသုံ	၂၂၁
နာဂါပလောကိတံ	၁၅၄
နာတိကာ	၁၃၃
နာနတ္တကာယာ	၁၀၀
နာနတ္တဝဏ္ဏိနော	၂၇၉
နာနတ္တသညိနော	၁၀၀
နာနာဝိဟိတသ	၃၅၉
နာဟံ ပေါရောဟိစ္စေရမေ	၂၆၀
နိကတိ	၂၅၉
နိဆ္ဆရန်္တိသု	၁၆၀
နိဒ္ဒါရာမာ	၁၁၀
နိဒ္ဒုနာထ	၄၀၀
နိန္နာဒိ	၂၃၄
နိပကော သတော	၂၉၅
နိပုဏော	၅၅
နိမိတ္တာနိ	၁၁
နိပ္ပုရိသေဟိ	၄၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[နံ]	
နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာဝယ	၃၄၂
နိဗ္ဗာနံ	၅၆
နိဗ္ဗာပေသုံ	၁၉၆
နိဗ္ဗုတံ	၄၀၀
နိမံသလောဟိတမက္ခိတံ	၃၆၂
နိယတော	၁၃၄
နိယာမော	၂၄
နိယျာနိကာ	၁၂၇
နိရယပါလေသု	၃၉၈
နိရာမဂန္ဓော	၂၅၈
နိရုတ္တိပထော	၉၄
နိဝါသေတွာ	၁၃၁
နိဝုတမြဟ္မလောကာ	၂၅၉
နိသီဒနံ	၁၄၄
နိသရဏံ	၁၀၂
နိလဝဏ္ဏာနိ	၁၃၅-၁၅၂
နိလာနိ	၁၅၂
နေမိသဒ္ဒေန	၂၉၈
နေယျော	၆၀
နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ	၁၅၅
နော အတိစရိ	၂၁၉
[ပ]	
ပကတိယာ သီလဝတိ	၂၇
ပက္ခိနော	၈၈
ပဏ္ဍရင်္ကံ	၄၀၁
ပဒ္မစ္ဆဉ္ဇဝ	၉၈-၁၁၇
ပဒ္မတ္တံ	၃၀၀
ပဒ္မနိကံ	၄၀၁
ပဒ္မဗျာဟာသိ	၂၅၄
ပဒ္မယိကာ	၃၉၈

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ပ]	
ပဒ္မယော	၈၈
ပဒ္မသောသုံ	၂၉၁
ပဒ္မာဝမိဿတိ	၁၅၄
ပဒ္မုဒါဝတ္တာတိ	၅၁
ပဒ္မောနိပါတိနိ	၂၁၉
ပဒ္မောဘတ္တံ	၁
ပဒ္မောဟိဿာမိ	၄၀၁
ပဒ္မ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ	၂၀
ပဒ္မသိခေါ	၂၃၃
ပညတ္တိပထော	၉၄
ပညဝန္တော	၁၂၀
ပညာပနာယ	၉၄
ပညာဝစရံ	၉၄
ပညာဝိမုတ္တော	၁၀၂
ပညာပဋိဘာနာနိ	၄၀၁
ပဋိကုလော	၃၉၈
ပဋိဃသမ္ဖဿော	၉၁
ပဋိစောဒေသိ	၂၉၉
ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ	၉၆
ပဋိပဏာမေတွာ	၁၃၇
ပဋိဘံသု	၅၆
ပဋိယာဒေန္တော	၁၈၈
ပဋိလောမံ	၁၀၄
ပဋိဝေဓော	၁၁၉
ပဋိသမ္ဘောဒတိ	၂၉၇
ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော	၁၉
ပဋိသလ္လီနဿ	၅၀
ပဋိသောတဂါမိံ	၅၆
ပဋိသုတွာ	၂၂၂
ပဋ္ဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ	၁၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌက်ော်
[ပ]	
ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ	၁၅၃
ပဏ္ဍိတဝေဒနိယော	၅၅
ပဏ္ဍိတော	၁၇၇
ပဏိယာနိ	၄၀၀
ပဏီတော	၅၅
ပတ္တစီဝရမာဒါယ	၁၃၁
ပတ္ထိန္နတရော	၃၉၉
ပဒပရမော	၆၀
ပဒမ္မုန္နာနိ	၁၅၅
ပဒေသဝတ္ထိ	၁၈၁
ပန္နဇ္ဇ သယနာသနံ	၇၀
ပပဇ္ဇသညာသခ်ါနိဒါနော	၃၁၃
ပမာဒါဓိကရဏံ	၁၂၀
ပမုဇ္ဇန္တု သဒ္ဒံ	၆၂
ပမုဒါ	၂၃၆
ပယိရဒါဟာသိ	၂၄၄
ပရကာမိနိ	၂၉၆
ပရမာယ ပူဇာယ	၁၇၀
ပရာမသိတ္ဘာ	၃၃၃
ပရိက္ခတာ	၂၃၀
ပရိဂ္ဂဟော	၉၀
ပရိစာရကော	၂၃၀
ပရိစာရိကာ	၂၉၀
ပရိစာရေသုံ	၂၀၉
ပရိစိတာ	၁၄၄
ပရိတော ဂါမေသု မနုဿာ	၂၉၂
ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသု	၂၃၀
ပရိတ္တတ္တာနုဒ်ဒိဋ္ဌ	၉၅
ပရိတ္တံ လဟုကံ	၆
ပရိတ္တာ	၁၄၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌက်ော်
[ပ]	
ပရိဒဟာမိ	၂၂၇
ပရိဒေဝေါ	၃၀၀
ပရိနိဗ္ဗုတော	၁၅၅
ပရိပဲါကံ အာဂမေန္တိ	၃၉၉
ပရိယတ္တိ	၁၁၉
ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ	၁၀
ပရိယာယေန	၈၇
ပရိယေသနာ	၈၉
ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပေါ	၂၅၁
ပရိဝဋ္ဋေသိ	၁၃၅
ပရိဟရိယတိ	၄၄
ပရောသဟသံ	၃၆
ပလိဃံ	၂၇၄
ပလိပန္နံ	၄၇
ပလ္လင်္ကေန	၂၃၃
ပဝနံ	၂၇၃
ပဝုဋ္ဌောတိ	၂၀၅
ပသာဒသဒ္ဓါ	၁၁၉
ပသာဒေယျာသိ	၂၉၃
ပဟိတတ္တာ	၁၇၅
ပါဠလိယာမူလေ	၉
ပါဠိကဒ်ံ	၁၀၇-၃၉၅
ပါတိမောက္ခေ	၇၀
ပါဒေ ပါဒံ	၁၆၆
ပါပမိတ္တာ	၁၁၉
ပါပသမ္မဝက်ာ	၁၁၉
ပါဝိစ္ဆာ	၁၁၉
ပါဝိမယောဂါနိ	၃၀၁
ပါမောဇ္ဇံ	၂၃၆
ပါယေန္တိ	၄၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ပ]	
ပါရိစရိယံ	၂၉၉
ပါလိစ္ဆံ	၃၀၇
ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကေ္ခပနံ	၁
ပိယဝါဒိနိ	၂၁၉
ပုညဘာဂါ	၂၃၉
ပုဋ္ဌဘေဒနံ	၁၃၁
ပုဏ္ဏာရိကော	၉
ပုထုကာယာ	၃၁၀
ပုထုဘူတံ	၁၄၆
ပုထူ	၂၇၇
ပုန ပစ္စာဝမိဿတိ	၁၅၄
ပုပ္ပဘာဂပဋိပဒါ	၁၆၉
ပုပ္ဖဒ္ဒါယိနိ	၂၁၉
ပုပ္ဖေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ	၂
ပုရောဟိတော	၂၅၃
ပူဇေန္တိ	၁၀၉
ပူတိနိ	၃၆၂
ပေတံ	၄၇
ပေမနိယဿရော	၄၄
ပေသလာ	၁၁၇
ပေါနောဘ္ဘဝိကာ	၁၁၆-၃၀၉
ပေါရာဏံ ဝဇ္ဇိမဉ္ဍံ	၁၀၉
ပေါသေယျံ	၄၀၀
[ဖ]	
ဖိတံ	၁၄၉
ဖုဋ္ဌဿ	၃၀၈
[ဗ]	
ဗလပုဏ္ဏော	၁၀၆
ဗဟိဒ္ဓါ	၃၅၅
ဗဟုဇနဟိတာယ	၂၄၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဗ]	
ဗဟုနိဂ္ဂန္ဓော	၄၀၀
ဗဟုလိကတာ	၁၄၄
ဗဟုဿုတာ	၁၁၉
ဗာရာဏသေယျကံ	၁၅၃
ဗာဟိရာနိ	၁၁၀
ဗာဟိရေန ဗာဟိရံ	၁၈၈
ဗာဟုဇညံ	၁၄၆
ဗာဠ္ဍဂိလာနာ	၄၇-၃၉၈
ဗာဠ္ဍော	၁၃၆
ဗိန္ဒု	၂၃၄
ဗိလင်္ဂဒုတိယံ	၄၀၂
ဗိဇနင်္လံ	၄၀၁
ဗုဒ္ဓုပသဋ္ဌိတာ	၂၉၃
ဗေလုဝပဏ္ဍုံ	၂၉၂
ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု	၃၇၅
ဗောဓာယ	၅၂
ဗောဓိရုက္ခမူလေ	၆၂
ဗောဓိသတ္တော	၂၀
ဗောဓိံ	၁၅၃
ဗျဂါ	၉၆
ဗျသနေန	၃၈၈
ဗြဟ္မကာယိကာ	၁၀၀
ဗြဟ္မစရိယံ	၁၄၆
ဗြဟ္မလောကေ	၂၅၇
ဗြဟ္မဿရော	၄၂
ဗြဟ္မာဝ ဗြဟ္မာနံ	၂၆၃
ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ	၁၇၀
[ဘ]	
ဘဂိနိ	၂၉၆
ဘဏ္ဍုံ	၄၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဘ]	
ဘတ္တာဘိဟာရော	၂၂၅
ဘဒ္ဒကပ္ပေ	၄
ဘဒ္ဒယုဂံ	၁၀
ဘမုကန္တရေ	၄၂
ဘယံ	၂၅၇
ဘဝတက္ကာ	၉၀
ဘဝတူပပတ္တိ	၃၀၁
ဘဝနေတ္တိ သမူဟတာ	၁၃၃
ဘဝမတ္တေ ဘဝန်ံ	၂၅၄
ဘဝသမ်ိဂံ	၁၄၇
ဘဿာရာမာ	၁၁၈
ဘာတိရိဝ	၂၃၁
ဘာဝိတာ	၁၄၄
ဘာဝေဿန်ိ	၁၂၁
ဘိက္ခု	၃၅၃
ဘိက္ခုပရိသာ	၁၇၇
ဘိယျောဘာဝါယ	၃၉၃
ဘိသ္မာကာယော	၂၈၆
ဘိံသနကော	၁၄၇
ဘုဇတိ	၂၉၈
ဘုဇိဿာနိ	၁၂၆
ဘုဿဂါရေ	၁၆၀
ဘူတာ	၈၈
ဘူမိသေနာပတိ	၂၆၀
ဘောဂံ	၄၆
[မ]	
မကုဋ္ဌဗန္ဓနံ	၁၈၈
မက္ခေန	၄၀၀
မဂ္ဂါ	၃၃၈

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[မ]	
မဏ္ဍရိယံ	၉၀
မဓုမရဏ်ံ	၃၈၇
မဇ္ဈေန မဇ္ဈံ	၁၈၉
မဠု	၂၃၃
မဠုဿရော	၄၄
မညေ	၁၃၈.
မဏ္ဍလမာဠေ	၁၈၈
မဏ္ဍာရဝပုပ္ဖံ	၁၉၀
မဒနီယာ ကာမာ	၂၅၄
မဓုရကဇာတော	၁၃၇
မဓုရဿရော	၄၄
မနာပစာရိနိ	၂၁၉
မနုဇေသု	၂၅၈
မနောဘာဝနီယေ	၁၇၃
မန္တာယံ ဗောဒ္ဓုံ	၂၆၂
မန္ဒလောစနေ	၂၉၅
မမုဒ္ဒေသိကော	၁၃၈
မဟာဇုတိကော	၄၀၁
မဟာနိသံသော	၄၀၁
မဟာနုဘာဝေါ	၂၂၃
မဟာပဒေသေ	၁၅၅
မဟာပုရိသဿ	၃၄
မဟာဘူမိစာလော	၁၄၇
မဟာဝိယွါရော	၄၀၁
မဟာဿမယော	၂၇၃
မဟိဒ္ဓိကော	၁၄၈
မဟေသက္ခော	၃၀
မာရဏန္တိကာ	၁၃၆
မာရိသာ	၂၉၁
မာရော ပါဖိမာ	၁၄၅

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဇကော်
[မ]	
မာ ဟေဌံ	၇၆
မုဉ္စပမ္ဘဇာဘူတာ	၈၆
မုဒု	၄၂
မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ	၃၇
မုနိ	၁၄၇
မုသတိ	၂၂၃
မေတ္တံ ကာယကမ္မံ	၁၂၁
မေတ္တေန ကာယကမ္မေန	၁၇၆
မေဓာဝိ	၁၇၇
[ယ]	
ယတ္ထိစ္ဆကံ	၁၀၄
ယတြ ဟိ နာမ ၁၈-၄၈-၅၈-၁၆၀	
ယထရိဝ ဘဂဝါ	၂၅၁
ယထာပရိသံ	၂၃၄
ယထာ ပါဝုဿကော မေဃော	၂၈၆
ယထာဘတေန ဘဏ္ဍေန	၄၀၀
ယထာဘိရန္တံ	၁၂၇
ယထာဘုစ္စေ	၂၄၄
ယထာမိတ္တံ	၁၃၆
ယထာဝါဒိ	၂၅၀
ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ	၃၃၀
ယဒဂ္ဂေ	၂၃၁
ယဒိစ္ဆကံ	၁၀၄
ယဒိဒံ	၅၅-၈၈
ယမိစ္ဆံ	၃၈၈
ယသသိနော	၂၇၉
ယသသိ သော	၂၈၆
ယသသံဝတ္တနိကံ	၁၆၃
ယသု မညာမိ သမဏော	၃၃၂

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဇကော်
[ယ]	
ယံ ကရောမသိ	၃၃၂
ယံ ကာလမကရိ	၁၈၇
ယံ ဝိပဿိ	၄
ယံ တေန သမယေန အဇ္ဈာ-ဝသာမိ	၂၂၇
ယံ မဟာဝါတာ	၁၄၈
ယာနိကတာ	၁၄၄
ယာဝ ကီဝဉ္စ	၁၀၇
ယာဝ ဂဗ္ဘိရော	၇၆
ယာဝတကွသ	၄၀
ယာဝတိစ္ဆကံ	၁၀၄
ယာဝဒေဝ	၃၅၆
ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ	၁၄၆
ယာဝ မညေ ခတ္တိယာ	၂၄၉
ယာဝ သန္ဓိသမလသင်္ဂီရာ	၁၈၉
ယာဝ သုပညတ္တာဝိ	၂၃၄
ယိဒ္ဓကာမဿ မေ သတော	၂၆၁
ယုဂမဒ္ဒံ	၁၆၀
ယုဒ္ဓဿ	၁၁၁
ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ	၃၁၇
ယေနတ္ထေန	၂၃၂
ယေသံ	၁၃၅
ယေသာဟံ ဘန္တေ	၃၃၀
ယေ သိတာ ဂိရိဂဗ္ဘရံ	၂၇၇
ယောဂါနိ	၄၀၀
ယောနိသော မနသိကာရာ	၅၀
ယောနိသော မနသိကရောတိ	၂၃၆
ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ	၃၉၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ရ]	
ရဇနိယော	၂၀၈
ရဇောဇလိံ	၃၉
ရတနံ	၃၅
ရတ္တာညူ	၁၁၆
ရတ္တာဝသေသံ	၁၀၇
ရသဂ္ဂသဂ္ဂိ	၄၁
ရဟောဂတသဒ္ဒ	၅၀
ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ	၁၃၃
ရာဂရတ္တာ	၅၆
ရာဇကတ္တာရော	၂၅၄
ရာဇဂဟေ	၂၀၂
ရာဇညော	၃၉၇
ရာမဏေယျကံ	၃၉၉
ရာဟုဘဒ္ဒမုပါဂမုံ	၂၀၂
ရုက္ခမူလေ	၁၀၉
ရူပိံ	၉၄
ရူပိ ရူပါနိ	၁၀၃
ရောဂေါ	၃၃၀
[လ]	
လဒ္ဓသဟာယော	၂၄၆
လာဘာ	၈၉-၁၂၂
လိတ္တံ ပရမေန တေဇသာ လောကန္တရိကာ	၂၆
လောကေ	၃၄၉
လောမဟံသာဘိသမ္ဘုနော	၂၇၇
လောဟံ	၄၀၁
[ဝ]	
ဝက်ဃသ္ဆောဝ	၂၉၅
ဝဂ္ဂုဿရော	၄၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဝ]	
ဝဂ္ဂူ	၂၀၈
ဝဇ္ဇံ	၅၉
ဝဇ္ဇီပုတ္တကာ	၁၀၆
ဝဇ္ဇီနံ ပဋိဗာဟာယ	၁၃၀
ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ	၁၁၀
ဝဇ္ဇုနိကာ	၂၈၉
ဝဇ္ဇံ	၉၄
ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ	၂၁၈
ဝဏ္ဏဝေန္တော	၂၇၉
ဝတ္ထုကတာ	၁၄၄
ဝတ္ထူနိ	၁၃၀
ဝလိတ္တစတာ	၃၀၇
ဝဝတ္ထိတ္တဝန စက္ခုမာ	၂၇၀
ဝဿံဝုဋ္ဌာ	၁၇၂
ဝဿိကံ	၄၅
ဝသူနံ ဝါသဝေါ သေဋ္ဌော	၂၀၃
ဝါတာတပဟတာနိ	၄၀၂
ဝါတော၀ သေဒတံ ကန္တော	၂၉၄
ဝါမူရူ	၂၉၅
ဝါသူပဂတသ	၅၀
ဝိက္ခိတ္တံ	၃၆၆
ဝိဂတကထံကထော	၂၅၀
ဝိဂတမဒေါ	၂၄၉
ဝိဂတာ ကထံကထာ	၃၁၁
ဝိဂ္ဂဟော	၉၀
ဝိစိကိစ္ဆာဆိန္နံ	၃၀၂
ဝိဇ္ဇာ	၅၂
ဝိဇိတာသင်္ကိမော	၆၂
ဝိဇိတာဝိ	၃၅
ဝိညာဏဋ္ဌိတိ	၉၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဝ]	
ဝိညာဏနိရောဓော	၅၂
ဝိညူပသတ္ထာနိ	၁၂၆
ဝိညေယျော	၂၃၃
ဝိတက္ကနိဒါနော	၃၁၂
ဝိတ္ထာရိကံ	၁၄၆
ဝိဒ္ဓေ	၂၂၃
ဝိနယေ သန္ဒဿေတဗ္ဗာနိ	၁၅၆
ဝိနာသေဿာမိ	၁၀၆
ဝိနိစ္ဆယော	၃၁၂
ဝိနိပါတာ	၈၆-၁၃၄
ဝိနိပါတိကာ	၁၀၀
ဝိနိလကံ	၃၆၂
ဝိနေယျ	၃၄၉
ဝိပဋိတည္ဟူ	၆၀
ဝိပရိဏာတာ	၂၂၀
ဝိပဿီ	၂၀
ဝိပွလပန္ဟာသ	၃၉၀
ဝိပွသန္နာ မနာဝိလာ	၂၇၇
ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ	၃၆၂
ဝိဘဝတဏှာ	၉၀
ဝိမလာ	၂၇၄
ဝိမုတ္တိံ	၃၆၇
ဝိမောက္ခော	၁၀၃
ဝိယတ္တာ	၁၄၆
ဝိရဇံ	၃၀၁
ဝိရာဓနာ	၃၃၂
ဝိရုဠ္ဟကော	၂၄၁
ဝိရွေဠော	၂၇၉
ဝိရေစမာနော	၁၅၉
ဝိလာတံ	၄၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဝ]	
ဝိဝဋ္ဋဆဒေါ	၃၆
ဝိဝဋ္ဋနိဿိတော	၁၇၂
ဝိသဒ္ဒေါ	၂၃၃
ဝိသဒေါဝ	၃၀
ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန	၂၇၅
ဝိဟရတိ	၄၄၉
ဝိဟရေမု အဝေရိနော	၃၁၀
ဝိဟာသိ	၅၂
ဝိဟေသာ	၁၃၄
ဝိတရာံ	၃၆၆
ဝိတရာဂါ	၁၇၂
ဝိရဂ်ရူပါ	၃၆
ဝိရာ	၆၁
ဝိရိယံ	၃၉၃
ဝုဠိုံ ဝိရုဠ္ဍိုံ ဝေပုလ္လံ	၉၃
ဝုဋ္ဌိယေဝ	၁၀၇
ဝုသိတဝတံ	၂၄၆
ဝေဒနံ အဇ္ဈဝါသယိ	၁၀၇
ဝေဒပဋိလာဘံ	၂၃၃
ဝေလွိတကေသိယာ	၂၉၅
ဝေဟာယသာ	၂၀၂
ဝေဠုပေသိကာဟိ	၃၉၀
ဝေါစ္ဆိန္ဒိသထ	၉၂
ဝေါသာနံ	၁၁၉
[သ]	
သဇ္ဈန္ဒာ ဒေဝါသပဇာပတိကာ	၃၀၁
သဉ္ဇာတိရံ	၃၆၆
သဉ္ဇဒ္ဓိယာ	၂၆၄
သဉ္ဇပနိသော	၂၃၉

ပဒါနုက္ကမော	စိဋ္ဌကော်
[သ]	
သဒ္ဓါယိကာ	၃၉၈
သနက်ုမာရော	၂၀၅
သနန္တနံ	၂၅၇-၂၆၁
သနေမိကံ သနာဘိကံ	၂၀၉
သန်္ကံ	၃၆၇
သန်္ကိမာရဇ္ဇာ	၁၀၇
သန္ဒသေသိ	၆၄
သန္ဒိဋ္ဌာ	၁၃၆
သန္ဓာဝိတံ	၁၃၂
သန္ဓယျိတ္ဝာ ဗလိသေနံ	၂၀၂
သန္ဓိပါတဗဟုလာ	၁၀၇
သန္ဓိပါတေထ	၁၀၀
သပ္ပါဋိဟာရိယံ	၁၄၆
သမ္ဗကာမေဟိ	၂၂၃
သမ္ဗဉ္ဇ တာဋ္ဌာဝစရံ	၁၀၀
သမ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တော	၁၀
သမ္ဗဒုက္ခက္ခယာယ	၁၂၇
သမ္ဗပါပဿ	၆၉
သမ္ဗဖာလိဖုလ္လာ	၁၆၆
သမ္ဗရတနမယော	၂၀၀
သမ္ဗသန္တိံ	၁၂၀
သမ္ဗသမ်ိဓိရသမထော	၅၆
သမ္ဗာကာရပရိပူရံ	၂၀၉
သမ္ဗာကာရဝရူပေတော	၁၀၇
သမ္ဗေဟေဝ အရဟန္တေဟိ	၂၆၆
သမ္ဗောတုကံ	၂၂၁
သဘာယုပဝိဋ္ဌာ	၃၀၁
သမဂ္ဂါ	၁၀၇
သမဏောဝိ နတ္ထိ	၁၀၂
သမသမဖလာ	၁၆၂

ပဒါနုက္ကမော	စိဋ္ဌကော်
[သ]	
သကဋမုခါနိ	၃၄၇
သကိံ	၁၃၀
သက္ကရောန္တိ	၁၀၉
သက္ကေသု	၂၆၆
သဂ္ဂကထံ	၆၃
သက်ုဒ္ဓေါ အသယံ ဝသေ	၂၀၇
သခ်ဓမော	၄၀၀
သခ်ိယ မောဒါမ	၂၅၂
သခ်ိရာနံ အာဒိနဝံ	၆၅
သဂ်ကိကာရာမာ	၁၁၀
သစိတ္တပရိယောဒပနံ	၆၉
သဇ	၃၉၉
သဇ္ဈံ	၄၀၁
သညတေ	၁၃၁
သတိပဋ္ဌာနာ	၃၄၃
သတိမာ	၂၃၀
သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ	၃၉၅
သတိသမ္မောဇ္ဈင်ံ ၁၂၀-၃၇၅	
သတော	၂၀
သတ္တပုရောဟိတသ	၂၆၃
သတ္တရတနသမန္နာဂတော	၃၅
သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ	၃၃၀
သတ္တိပဋ္ဌာနံ	၁၉၇
သတ္တုသဒေါ	၃၉
သတ္ထဝါဟော	၆၂
သတ္ထာဒါနံ	၉၀
သဒ္ဓာဝစရော	၃၃၁
သဒ္ဓသ	၁၇၃
သဒ္ဓမ္မော သဇ္ဈိ ရက္ခိတော	၂၆၂
သဒ္ဓါ	၁၁၉

ပဒါနုက္ကမော [သ]	ဝိဇ္ဇကော်
သမံ ဒေဝေဟိ	၃၃၂
သမံသလောဟိတံ	၃၆၂
သမာဒပေသိ	၆၄
သမာဒဟံသု	၂၇၃
သမာဓိပရိက္ခာရာ	၂၃၈
.သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ	၁၂၆
သမာဟိတံ ၁၄၇-၂၇၇-၃၆၇	
သမိတိံ	၂၇၉
သမုစ္ဆိဿထ	၉၂
သမုတ္တေဇေသိ	၆၄
သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ	၃၅၆
သမုဒယော	၈၈
သမုဒါစရန္တိ	၁၈၄
သမုပဇ္ဇွော	၃၃၁
သမူဟနတု	၁၈၄
သမေစ္စ	၃၀၁
သမ္ဗဇာနော	၂၀
သမ္ဗတိဇာတော	၃၀
သမ္ဗဟံသေသိ	၆၅
သမ္ဘောဓိ	၃၃၂
သမ္ဘောဓိပထာနုသာရိနော	၃၀၁
သမ္ဘောဓိပရာယဏော	၁၃၄
သမ္ဘံဝံ	၁၄၇
သမ္ဘုတ္တာ	၁၃၆
သမ္မသဒ္ဓေါ	၁၇၈
သမ္မာအာဇီဝေန	၃၉၂
သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ	၂၃၉
သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ	၁၈၁
သမ္မာ သမာဓိယတိ	၂၃၈
သမ္မာသက်ပ္ပေါ	၂၃၉

ပဒါနုက္ကမော [သ]	ဝိဇ္ဇကော်
သမ္မောဒနိယံ	၂၅၄
သမ္မောဒမာနာ	၂၀၀
သရာဂံ	၃၆၆
သရီရဘာဝေ	၂၀၀
သရီရံ	၃၆၁
သရီသပါ	၈၈
သလဋ္ဌာဂါရကေ	၂၉၈
သလ္လပိတပုဗ္ဗံ	၁၅၀
သလ္လံ	၃၃၀
သဝနိယော	၂၃၃
သွာဇ္ဇ	၃၀၁
သွာသုဒံ	၄၃
သဟမ္ပတိကေ	၂၉၉
သဟမ္မေန	၁၄၆
သဟသာရံ	၂၀၉
သဟသေဝ	၁၃၀
သက်ပ္မတိ	၂၆
သံကိလေသော	၆၄
သံခိတ္တံ	၃၆၆
သံဃပရိဏာယကာ	၁၁၆
သံဃပိတရော	၁၁၆
သံဃာတံ	၄၀၁
သံဝေဂဇာတသ	၃၀၁
သံသာရာနိ စတုဒ္ဒသ	၂၃၁
သံသရိတံ	၁၃၂
သံသာရော	၈၆
သံသဒ္ဒော	၂၃၆
သာကစ္ဆာ	၁၅၀
သာခါနဂရကေ	၁၇၈
သာတောဒကာ	၁၅၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သုဓမ္မတာယ	၃၀၀
သုဓမ္မာယံ သဘာယံ	၂၄၀
သုနိမ္မဇ္ဇထ	၃၉၈
သုပဋိတာလိတသ	၂၀၉
သုပဟိတ္ထာ	၁၅၉
သုပဟိဋ္ဌတပါဒေါ	၃၆
သုဘကိဏ္ဏာ	၁၀၁
သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော	၁၀၃
သုသိက္ခာ	၁၇၈
သုဝဏ္ဏာဘိက်ာရံ	၂၁၂
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော	၃၈
သုဝိနီတသ	၂၀၉
သုသန္ဒဒ္ဓေါ	၄၀၁
သုသမာရဒ္ဓါ	၁၄၄
သုသုနာဂါ	၂၇၄
သူကရမဒ္ဒဝံ	၁၅၉
သူရာ	၃၆
သေတမိ ဆတ္တော အနုဝေရိယ-မာနေ	၃၀
သေတကာ	၁၅၉
သေယျထာပိ	၉၉
သေယျထိဒံ	၈၈
သေယျော	၃၉၉
သောကပရိဒေဝါနံ သမ-တိက္ကမာယ	၃၃၈
သောဏ္ဍော	၂၀၉
သောတဗ္ဗံ မညန္တိ	၁၀၉
သော တံ ဘန္တေ	၁၆၀
သော ဝေါ မမစ္ဆယေန	၁၈၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သာဒိသိယော	၂၅၇
သာပေက္ခာ	၁၁၆
သာမိသံ ဝါ	၃၆၅
သာရတ္တေ ဃဋ္ဋထ	၁၇၄
သာရန္ဒဒေ	၁၁၁
သာလရာဇမူလေ	၇၀
သာလော	၉
သာဟာရံ	၁၃၅
သိဂ်ီဝဏ္ဏံ	၁၆၀
သိလောကမနုကဿာမိ	၂၇၇
သိဝထိကာယ ဆဋ္ဌိတံ	၃၆၁
သိတောဒကာ	၁၅၉
သိလကထံ	၆၃
သိလပရိဘာဝိတော	၁၂၇
သိလဝိပန္နော	၁၂၀
သိလသာမညဂတာ	၁၂၇
သိလေသု ပရိပူရကာရိနိ	၂၉၀
သိသံနှာတသ ၁၀၀-၂၀၉	
သိဟသေယျံ	၁၆၅
သုခံ ဝေဒနံ	၃၆၃
သုခါ ဘိယျော သောမနသံ	၂၃၆
သုညံ သေရိသကံ	၄၀၂
သုညာဂါရံ	၁၂၉
သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ	၁၀၁
သုတ္တေ သြသာရေတဗ္ဗာနိ	၁၅၆
သုဒန္တာ	၂၇၄
သုဒဿာ	၇၀
သုဒဿီ	၇၀
သုဒ္ဓါဝါသကာယိကာနံ	၂၇၂

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဒ္ဓကော်
[ဟ]	
ဟိတေန	၁၇၆
ဟိရိမနာ	၁၁၉

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဒ္ဓကော်
[ဟ]	
ဟတစ္ဆိကံ	၁၆၁
ဟန္ဒ ဝိယာယာမ ဗျာယာမ	၃၀၁
ဟလံ	၅၆

မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဠာ

ပဌမော မူလပါဠေါ၊ သီ····သီဟဠပေါတ္ထကံ၊ သျာ····သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ····ကမ္မောဇပေါတ္ထကံ၊ ဏ္ဍ····ဏ္ဍဂ်လိသပေါတ္ထကံ၊ က····ကေသုစိ မရမ္မ-ပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဠေါ၊ က-သီ····ကေသုစိ သီဟဠပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဠေါ၊ ဠ··· အဋ္ဌကထာ။

မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာယ

[အ]

နာနာပါဠာ	စိဋ္ဌင်္ကာ
အကော်နော၀ အက်န္တိ = အဂေါ်နော၀ အဂ်န္တိ (က)	၄၃
အဂတိဂိသေသေဟိ = သုဂတိဂိသေသေဟိ (သျာ)	၇၀
အဂိရသိ = အဂိရုံသိ (သျာ) အဂ်ရသ္မိ (က)	၂၉၄
အစ္ဆန္တဿာယ = အစ္ဆန္တဟာယ (သျာ) အစ္ဆန္တံ (?)	၃၃၀
အညသ = အညိသာ (?)	၄၃
အတ္ထသညံ = သတ္ထသညံ (သျာ၊က)	၃၅၇
အန္တရန္တရေ = အန္တရန္တရေန (သျာ)	၂၀၇
အတ္ထေ = အဋ္ဌံ (သျာ)	၄၅
အန္ဒုဗန္ဓနာဒိနိ = အဋ္ဌဗန္ဓနာဒိနိ (သျာ)	၃၂
အန္ဓကာရေန ဝိယ အဘိဘူတာ = အန္ဓကာရာ အဝိဘူတာ (က)	၃၁၅
အဓိမုတ္တိကာလကိရိယံ = အဓိမုတ္တကာလကိရိယံ (သျာ)	၂၀
အန္ဓာသတ္တော = အန္ဓာယန္တော (က)	၁၂
အနိစ္စသုခဒုက္ခဝေါကိဏ္ဏန္တိ = အနိစ္စံ သုခံ ဒုက္ခံ ဝေါကိဏ္ဏန္တိ (သျာ)	၉၆
အနိဝဋ္ဌါ = အနိဝဋ္ဌာ (သီ၊သျာ)	၁၁၀
အနုသံယာယနသမတ္ထံ = အနုပရိယာယနသမတ္ထံ (သျာ)	၃၅
အပါရဂဂ်ါယ = အပရဂဂ်ါယ (သျာ၊က)	၁၇၂
အမ္ဘသဏ္ဌာ = အမ္ဘသဏ္ဍာ (သျာ)	၂၉၀
အမ္ဘညိ်သူတိ = အဘိညံသူတိ (က)	၁၈၀

[အ]

အဘိက္ကန္တာတိ အတိက္ကန္တာ ဒိဏာ ခယဝယံ ဥပေတာ = အဘိက္ကန္တာတိ
နိက္ခန္တာ ဒိဏာ (သျာ) အဘိက္ကန္တာတိ အတိက္ကန္တာ
ပရိက္ခီဏာ (အံ-ဋ ၃-အဋ္ဌကနိပါတေ ဥပေါသထသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ) ၁၂၉
အဘိသေကသိဉ္စကော = အဘိသေကဗိဒ္ဓကော (သျာ) ၁၉၈
အလက်ံရုမာနံ = အလက်ံတံ ကုရုမာနံ (သျာ) ၂၀၉
အဝဉ်္ဆု = အဝဇ်္ဆု (က) ၈၀
အဝိနဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ = အကနိဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ (က) ၅
အဝိပက္ကန္တာတိ = အဓိပက္ကန္တာတိ (က) ၂၃၂
အသရှေယ်္ယံ = အသခေ်ယ်္ယံ (သီ၊ သျာ) ၁၃
အသိတာတိ ဂန္တိ = အသိတာတိ တန္တိ (သျာ) ၂၀၅

[အာ]

အာကာသပဒုမာနိ = ဥလ္လောကပဒုမာနိ (ဋီကာ) ၁၆၆
အာဏာပေသိ = မာပေသိ (က) ၂၂၂
အာတာပေတိတိ = အာတပ္ပတိတိ (သျာ) ၃၄၉
အာဗဒ္ဓံ = အာဗန္ဓံ (က) ၁၉
အာဘတော = အာဂတော (သျာ၊ က) ၂၃၅
အာဝဇ္ဇနကရဏမတ္တံ = အဝညာကရဏမတ္တံ (သီ) အဝမညာ-
ကရဏမတ္တံ (သျာ) ၂၀
အာသာဇိပုဏ္ဏမာယ = အာသာဇပုဏ္ဏမာယံ (သျာ) ၂၃၂

[ဣ]

ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယာတိ ဣဒ္ဓိဝိပဇ္ဇနဘာဝါယ = ဣဒ္ဓိဝေသဝိတာယာတိ
ဣဒ္ဓိဝိသေသဘာဝါယ (သျာ) ၂၃၄

[ဥ]

ဥက္ကစေလတော = ဥက္ကဝေလတော (သျာ) ၁၃၉
ဥက္ခဝိရိယာနိ = ဥက္ခဘရိတာနိ (က) ၄၆
ဥက္ခိသမတ္တာယေဝ = ဥက္ခိသပဋ္ဌာယေဝ (သျာ) ၃၁
ဥတ္တရမာတာ = ပုနဗ္ဗသုမာတာ (သံ ၁-၂၁၂-ဗိဋ္ဌေ) ၁၀၀

[ဥ]

ဥပသန္တူပဒိဿောတိ = ဥပသန္တူပတိဿောတိ (သျာ) ၂၃၁
ဥပါဒါနသေသေ ဝါ = ဥပါဒိသေသေ ဝါ (သျာ) ၃၉၅
ဥမာပုပ္ဖသဒိသေန = ဥမ္မာပုပ္ဖသဒိသေန (သီ၊ သျာ၊ က) ၄၂
ဥဿာဒေန္တောပိ = ဥဿာရေန္တောပိ (က) ၇၆

[ဧ]

ဧကေကော လောကန္တရိကော = ဧကေကာ လောကန္တရိကာ (သျာ၊ က) ၂၆
ဧကော သကုဏော = ကော သကုဏ္ဍီ (သျာ) ၃၃၅
ဧဝံ ဂတေ = ဧဝံ ဂတော (?) ၁၄၄

[ဩ]

ဩတ္တပ္ပန္တိ ဩတ္တပ္ပမာနော = ဩတ္တပန္တိ ဩတ္တပမာနော (သီ) ၂၃၉
ဩခဏ္ဍပတောဒေါ = ဩသဇ္ဇိတပဒ္ဓောဒေါ (သျာ) ၂၇၄
ဩဝါရေန္တောတိ အာဝါရေန္တော = ဩဓာရေန္တောတိ
အဝဓာရေန္တော (သျာ) ၁၇၀
ဩသဇ္ဇိတိ = ဩသဇ္ဇိတိ (သျာ၊ က) ၁၄၆
ဩသာရေန္တော = ဥဿာဒေန္တော (သျာ) ဩတာရေန္တော (က) ၁၇၆

[က]

ကဏ္ဍကံ = ကဏ္ဋကံ (သီ၊ သျာ) ကဏ္ဍကံ (ခု ၂-၁၁၀-ပိဋ္ဌေ) ၁၆
ကဋ္ဌသာဋကံ = ကဋသာရကံ (သျာ) ၂၂၄
ကဏ္ဍပဏ္ဍမိလယာဂုံ = သာကပဏ္ဍမိလယာဂုံ (သျာ) ၃၀၀
ကမနီယော = ခမနီယော (က) ၂၁၀
ကရဏေဓိမုတ္တောတိ = ကရဏာဓိမုတ္တောတိ (သျာ) ၂၅၀
ကာလက်တန္တိ = ကာလကတန္တိ (သီ၊ သျာ) ၄၇
ကိဿွေသု = ကိဿေသု (သျာ၊ က) ၃၄၁
ကိဝိလိကာဝိ မက္ကဋကာဝိ = ကိဝိလိကာဝိ မက္ကဋကာဝိ
ပါဏကာဝိ (သျာ) ၁၉၆
ကိလဋ္ဌကာပဏသာလဋ္ဌိရေန = ကိလဋ္ဌကာသနဋ္ဌိရေန (သျာ) ၃၄၀
ကိဝ = ကိ°ဝ (က) ၂၂၂

နာနာပါဌာ ဗိဇ္ဇက်ာ

[က]

ကုက္ကုဋ္ဌဒိကာမဂ်ံလာဒိဘာဝေန = ကုက္ကုဋ္ဌသကုဏာဒိဘာဝေန (သျာ) ၂၂၆
ကုဏ္ဍာ = သကုဏာ (သျာ) ကုဏ္ဍာ (က) ၂
ကုလာဂဏ္ဍိကံ = ဂုလာဂဏ္ဍိကံ (သီ)၊ ဂုဏာဂဏ္ဍိကံ (သျာ) ၈၆
ကေသန္တာ = ကေသဂ္ဂါ (သျာ) ၂၄၉
ကောရကဇာတော = ကောကာသကဇာတော (သျာ၊က) ၂၄၂

[ခ]

ခဇ္ဇောပနကသြဘာသသဒိသံ = ခဇ္ဇောပနကကိမိသြဘာသသဒိသံ (က). ၃
ခတ္တဝိဇ္ဇာယ = ခေတ္တဝိဇ္ဇာယ (သျာ၊က) ၂၃၆
ခလဘဏ္ဍဂုံ = မဒ္ဒဂုံ (သျာ) ၁၈၀
ခါဒိတ္ဝာ ဝတ္တန္တိ = ရက္ခိတ္ဝာ ဝဋ္ဋတိ (သျာ) ၃၀၉

[ဂ]

ဂဗလဝါလိယအင်္ကံ = ဂဝပရပါဋ္ဌိယံ အင်္ကံ (သျာ) ၃၄၀
ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတောတိ = ဂိလာနဝုဋ္ဌိတောတိ (က) ၁၃၇
ဂဏ္ဍိယာ = ဂဏ္ဍိယာ (သီ၊သျာ) ဃဏ္ဍိယာ (က) ၁၁၄
ဂါမပဋ္ဌန္တိ = ဂါမပဇ္ဇန္တိ (သျာ) ၄၀၁

[ဃ]

စဇိတ္ဝာန = စတ္ဝာ (သျာ) ၇၄
စက္ခုဘဏ္ဍာ = စက္ခုဂေဏ္ဍာ (သျာ) ၄၂
စင်္ဂါရေ = ဃင်္ဂါရေ (က) ပင်္ဂါရေ (သျာ) ၁၆၄
စိတံ = ဒိတံ (သျာ) ၄၀
စိတန္တာရံသောတိ = ဒိတန္တာရံသောတိ (သျာ) ၄၀
စိတ္တာ နန္ဒာတိ = သုစိတ္တာ သုနန္ဒာတိ (သျာ၊က) ၃၀၅
စုလ္လကဒ္ဓါနံ = စူလကဒ္ဓါနံ (က) ၁၀၀

[ဆ]

ဆမာယံ = ဘူမိယံ (သျာ) ၁၂

[ဇ]

ဇိဝိတပ္ပဝတ္တိံ = ဇိဝိတဝုတ္တိံ (သျာ) ၃၆၂

[တ]

တဒန္တရံ = တဒနန္တရံ (သျာ) ၂၉၃
တာလဝဏ္ဏေဟိ = တာလပဏ္ဏေဟိ (သျာ) ၁၉၄
တာလဝဏ္ဏံ = တာလပဏ္ဏံ (သျာ) ၁၇၀
တိလက္ခဏမုတ္တာ = တိလက္ခဏဝိနိမုတ္တာ (သျာ) ၂၂
တေ = သေ (သီ) ၃၁၇
တံ ခေါ ပနေသ = န ခေါ ပနေသ (?) ၉၇

[ထ]

ထူပါရဟတံ = ထူပကရဏံ (သျာ) ၁၇၅

[ဒ]

ဒသိကတန္တံ ဝါ = ဒုဿတန္တံ ဝါ (သျာ) ၁၉၅
ဒပ္ပိတော ဝိယ = အဒုဿီလော ဝိယ (သျာ) ဒဗ္ဗီကော ဝိယ (က)
ဒဗ္ဗီတော ဝိယ (သာရတ္ထဒီပနီ) ၁၂၉
ဒဒ္ဒလ္လမာနာ = ဒဒ္ဒဠ္ဟမာနာ (က) ၂၀၀
ဒဿဟဿိလောကဓာတု = ဒဿဟဿီ လောကဓာတု (သျာ) ၂၃
ဒါသိဂဏပရိဝုတာ = ဓာတိဂဏပရိဝုတာ (သျာ၊က) ၆၇
ဒုဿီသတိ = ဒုဘိသတိ (သီ) ၂၅၃
ဒေဝစာရိကကောလာဟလံ = ဒေဝစာရိကာယ ကောလာဟလံ (သျာ) ၁၉
ဒွင်္ဂုလဗဟလာဟိ = အင်္ဂုလိဗဟလာဟိ (သျာ) ၁၇၁

[ဓ]

ဓမ္မိ ကထံ = ဓမ္မကထံ (သျာ) ၃
ဓာတုကောပေန = ဓာတုက္ခောဘေန (က) ၁၄၉
ဓာတုပါသနတ္ထံ = ဓာတုပူဇနတ္ထံ (သျာ၊က) ဓာတုပါလနတ္ထံ (က) ၂၀၀
ဓိက္ကတာ = ဓိရတ္ထု (သျာ) ဓိက္ကတံ (က) ၄၇
ဓုရဝါတေ = ပုရတော ဝါတေ (သျာ) ၁၅၉
ဓေဝရကာနိ = ထေရကာနိ (သီ) စောရကာနိ (သျာ) ၄၀၂

နာနာဝါဒါ ဝိဇ္ဇက်ာ

[နာ]

နဋ္ဌာ နာဝမ = နာဋ္ဌကာ နာဝမ (သျာ) ၂၉၇
နာ ဗိဘဿွေတိ = နာ နိဗ္ဘာဿွေတိ (သျာ၊က) ၂၀၈
နာနာစိတ္တေန ပုညစိတ္တေန = ဒါနစိတ္တေန ပုညစိတ္တေန (သျာ)
ဒါနပုညစိတ္တေန (က) ၄၀
နိမိလဇနိတန္ဓကာရဝိရဟေန = နိမ္မိသသဇ္ဇနိတန္ဓကာရဝိရဟေန (သျာ) ၄၅
နိယျာတိတဝစနံ = နိယျာတဝစနံ (သျာ) ၉၄
နိဿသန္တိ = နိဿမန္တိ (က) ၂၁
နေလကော = ဇေဋ္ဌလော (သျာ) ၂၅၀

[ပ]

ပဉ္ဇမဟာဝိလောကနံ = ပဉ္ဇမဟာဝိလောကနေ (က) ၂၃
ပဋိခါဒိဿတိတိ = ပဋိသန်ဓိဿတိတိ (က) ပဋိဒိဿတိတိ (သျာ) ၁၅၄
ပဋိပိသန္တာ = ပဋိပိ်ံသယန္တာ (သျာ) ၁၉၁
ပဌမပဒဂတ္တိကာ = ပဌမပါဒဂတ္တိကာ (သျာ) ၁၇
ပဏ္ဍရဘူတာနိ = ပဇ္ဇရိဘူတာနိ (သျာ) ၃၀၇
ပဏ္ဍုံ = ပါကဋံ (သျာ) ၃၉၀
ပဏ္ဍိတပဉ္ဉာ = ပုဋ္ဌပဉ္ဉာ (သျာ) ၃၃၃
ပဒ္ဓဇိတာ = ပဒ္ဓဇိတ္တာ (က) ၃၉၇
ပမုခေ = သမ္မုခေ (က) ၁၆၂
ပရစက္ကံ = ပန စက္ကံ (သျာ) ၂၁၃
ပရတော ပရတော = ပုရတော ပုရတော (သျာ) ၂၇၂
ပရိစတ္တာဟိ = ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ တေဟိ (သျာ၊က) ၁၉
ပရိစ္ဆိန္နော = ပရိစ္ဆတ္တော (သျာ) ၁၅၃
ပရိသဒေါသေန = ပုရိသဒေါသေန (သျာ၊က) ၃၇
ပဝတ္တိသမကာလမေဝ = ပဝတ္တသမကာလမေဝ (က) ၂၁၂
ပဝတ္တိ် = ပဝုတ္တိ် (သျာ) ၁၄၁
ပဟရိ = ပဟာရေသိ (?) ၁၃၅
ပါဒါဒိတိ ပါဒေနဝိ = ပါဒါသိတိ ပါဒေသိ (က) ၄၀၂
ပါရဂဂံ်ယ = ပရဂဂံ်ယ (သျာ၊က) ၁၇၂
ဝိဇ္ဇဝိတ္တိ ဝိယ = ဝိဇ္ဇဝိတ္တုံ ဝိယ (သျာ) ၂၆

နာနာပါဠာ	စဉ်ကံ်ာ
[ပ]	
ဝိယဒါသော = ဝိယဒသီ (အသောကလေခါယံ)	၂၀၄
ဝိလဝန်ံ = ယွဝန်ံ (က)	၁၄၉
ဝိတမလ္လထေရော = ဝိတိမလ္လတ္ထေရော (သျာ)	၃၄၀
ပုဋ္ဌကံ = မုဋ္ဌိကံ (သျာ)	၂၀၅
ပုဋ္ဌဝေဒိကာ = မုဋ္ဌိဝေဒိကာ (သျာ)	၂၄၃
ပုဋ္ဌောဋ္ဌိ = မူတောဋ္ဌိ (မဇ္ဈိမနိကာယ ဋီကာယံ)	၃၆၀
ပုရက္ခတ္တာ = ပုရိက္ခိတ္တာ (သျာ၊က)	၇၂
ပုရိသာသက်ာ = ပရိသက်ာ (?)	၄၆
ပေါနောဇ္ဈာဝိကာ = ပေါနောဘဝိကာ (သီ) ပေါနဇ္ဈာဝိကာ (သျာ၊က)	၁၁၆
[ဗ]	
ဗလဝတရံ = ဗလဝဘာဝေန (သျာ)	၃၀၈
ဗဟလတ္တေန = ဗဟလန္တေန (သျာ) ဗဟလတ္ထေန (က)	၇၈
ဗဟု သုတမေတေသန္တိ = ဗဟုသုတမေတေသန္တိ (က)	၁၄၆
ဗဟု သုတာ = ဗဟုသုတာ (က)	၁၁၉
ဗာကုလတ္ထေရော = ဗက္ကုလတ္ထေရော (သီ)	၆
ဗာဟိရဝတ္ထုံ နာမ = ပါဝါယဝတ္ထုံ နာမ (သျာ)	၂၄၉
ဗိလသော = ဗီလသော (သျာ၊ ဋီကာယံ စ)	၃၆၀
ဗီဇတိ = ဝီဇတိ (သီ၊သျာ)	၁၀၇
ဗီဇနိ် = ဝီဇနိ် (သီ၊သျာ)	၁၁
[ဘ]	
ဘဇာပေတွာ = ဝိဘဇိတွာ (သျာ)	၂၃၈
ဘာဝဝိသုဒ္ဓိယာဝ = တာဝ ဝိသုဒ္ဓိယာဝ (သျာ)	၂၁၉
ဘိန္နမုဂ္ဂမတ္တာတိ = ဘိန္နမုဂ္ဂဒလမတ္တာတိ (က)	၁၉၆
ဘူမဋ္ဌဒေဝတာ = ဘုမ္မာ ဒေဝတာ (သျာ)	၇
ဘောဂ္ဂဝက်် = ဘဂ္ဂဝက်် (သျာ)	၄၆
[မ]	
မခုရတာ = မခုရသတာ (က)	၃၃
မခုသာကဿ = မခုပါကဿ (သျာ)	၂၅၇
မနံ = မာနော (သျာ၊က)	၂၆၀

နာနာပါဌာ ဗိဇ္ဇက်ာ

[မ]

မဟာဂတိမ္မယအဘယတ္ထေရော = မဟာဂတိမ္ဗအဘယတ္ထေရော (က) ၁၂၀
မာဂမိကေဟိ = မာဂဓကေဟိ (က) ၂၀၆
မာတုကုစ္ဆိ° = မာတုကုစ္ဆိယံ (သျာ) ၁၀
မာလာဂုဍံ = မာလာဂုဏံ (သီ၊ သျာ) ၆၇
မိလက္ခသဒ္ဒိသော = မိလက္ခသဒ္ဒိသော (သျာ) ၁၅၀
မုဓပ္ပဿန္ဒော = မုဒ္ဓပ္ပဿန္ဒော (သျာ၊က) ၃၇၇
မုရုမုရာပေတ္တော = ပဒ္ဒပဒ္ဒောပေတ္တော (သီ) ၁၇၄
မောဂ္ဂလ္လောနော = မောဂ္ဂလာနော (က) ၁၁

[ယ]

ယထာဌာနေ ဋိတာနေဝ = ယထာဋိတာနေဝ (သျာ) ၁၉၅
ယောဂါစရိယေန = ယောဂဝိရိယေန (သျာ) ၂၇၄
ယံယံအာယုပရိမာဏေသု = ယံယံအာယုဝုဋ္ဌိပ္ပမာဏေသု (သျာ) ဂ

[ရ]

ရသာဒိသမ္ပန္နာနိ = ရသာဒိသမ္ပဝတ္တိနိ (သျာ) ၇
ရောဒုကံ = ရောရုကံ (သျာ) ၂၅၅

[လ]

လောဟိတက်ကရတ္တေသု = လောဟိတဂ်ကရတ္တေသု (သျာ၊က) ၂၀၄

[ဝ]

ဝဋ်ဋသတ္တကဿ = ဝဋ်ဋသုတ္တဿ (သျာ) ၁၁၁
ဝဋ်ဋသတ္တကေ = ဝဋ်ဋသန္နိပါတေ (သျာ) ဝဋ်ဋသုတ္တကေ (က) ၁၁၄
ဝဏ္ဏဲ = ဝါဇံ (?) ဝနစရဏ္ဍန်ဲ အတ္ထော။ ၁၁၀
ဝဏ္ဏံ = ဝတ္ထုံ (သျာ) ဝတ္တံ (က) ၁၀၈
ဝယသ = ဝယသ (သျာ) ၂၂၂
ဝဝတ္ထာနကထာ = ဝိဝဒ္ဓကထာ (သျာ) ၂၆၄
ဝါဇီကာ = ဝါဂုရာ (သျာ) ၁၁၀
ဝါတပဒ္ဒာကာ = ဓဇပဒ္ဒာကာ (သျာ) ရတနပဒ္ဒာကာ (က) ၁၉၇
ဝိနိစ္ဆိနာတိ = ဝိနိစ္ဆိန္ဒတိ (သျာ၊က) ၉၀
ဝိနိစ္ဆိနိတ္ထာ = ဝိစိနိတ္ထာ (က) ၁၀၉

[ဝ]

ဝိပတန္တိ = ဝိဝတ္တန္တိ (သျာ) ၃၁
ဝိရဝန္တသဝိ = ဝိရုဇ္ဈန္တသာဝိ (သျာ) ၁၅၇
ဝိဝဋ္ဋကံ = ဝိဝဋ္ဋိကံ (သျာ) ၃၆
ဝိသညာဝ = ဝိသညီဝ (သျာ) ၁၄၅
ဝိသကမ္မဇ္ဇ = ဝိသုကမ္မဇ္ဇ (က) ၁၃ဝ
ဝိသကမ်ံ = ဝိသုကမ်ံ (က) ၂ဝ၅
ဝိရိယမယာ = ဝိရိယမယာ ဝိယ (?) ၃၆
ဝေဇ္ဈကာ = ဝေဓကာ (သျာ၊က) ၂၉၂
ဝေဒမိဿကေနာတိ = ဝေခမိဿကေနာတိ (က) ၁၃၈
ဝေဏိကရဏော = ဝေဏိကရဏကာလေ (သျာ) ဝေဏိကာလေ (က) ၁၈ဝ
ဝေပုလ္လပဗ္ဗတတော = ဝိပုလပဗ္ဗတတော (သျာ) ဝိဒူရပဗ္ဗတတော (?) ၂၁၈
ဝေလာသိကာတိ ခိဠာပရာမိကာ = ကေဠာယိကာတိ ဗာလာဝ-
မာရိကာ (သီ) စေလာဝိကာတိ ဝိလာတဒါရိကာ (သျာ) ၃၉၉
ဝေဠုဝိလိဝေဟိ = ဝေဠုဝိလိပ္ပေဟိ (သျာ) ဝေဠုဝိလိမ္မေဟိ (က) ၃၉၈

[သ]

သကလစက္ခုဘက္ကံ = သကလစက္ခုဂေက္ကံ (သျာ) ၄၂
သခ်ံ = သခ်ံ (သီ) ၁၉
သဂ္ဂေဟိ = ဂ္ဂေဟိ (သျာ) ၇ဝ
သဗ္ဗန္တိ = သဗ္ဗာန္တိ (သျာ)
သဗ္ဗာသမယေ = သာယဏ္ဟသမယေ (သျာ) ၁၆၄
သတဝါရဝိဟတသ = သတ္တဓာ ဝိဟတသ (သျာ) ၂၁၉
သတ္တသတကမဟာပဒါနံ = သတ္တသတ္တကမဟာပဒါနံ (က) ၂၄၄
သတေရသဒိသာ = သက်ာရသဒိသာ (က) လကာရသဒိသာ (သျာ) ၁၆ဝ
သန္ဆရိ = သန္ဆရိတံ (သျာ) ၁၂ဂ
သန္ဒာရေတုံ = သဏ္ဌာရေတုံ (သျာ) ၁၉၁
သန္ဒာနိ ဂဏာနိတိ = သန္ဒာနဂဏာနိဟိ (သီ) သန္ဒာနိ
ဂဏာနိတိ (သျာ) ၃ဝ၁
သမ္ဗဥတုဋ္ဌရိယာပထက္ခမော = ယုခဥတုဋ္ဌရိယာပထက္ခမော (သျာ) ၃ဂ၃
သမ္မသင်္ဂါဟကဝသေန = သမ္မသင်္ဂါဟိကဝသေန (သျာ၊က) ၁၅၂

နာနာပါဌာ	စိဋ္ဌကာ
[သ]	
သမ္မတိ = သမ္မတ္တိယာ (သျာ)	၂၃၃
သမဝိပါစနိယာ = သမဝိပါကိနိယာ (သျာ)	၂၂၀
သမာနဖလာ = သမသမဖလာ (သျာ၊က)	၁၆၂
သယံပရိသာယ = တသံ ပရိသာယံ (သျာ)	၂၃၂
သရဒသူရိယ = သဟဿသူရိယ (သျာ၊က)	၃
သရဘမယပလ္လင်္ကေ = သတ္တရတနမယပလ္လင်္ကေ (သျာ) သာရမယပလ္လင်္ကေ (က)	၁၉၇
သရိရပါတိ = သိရိ°သပါတိ (သီ၊သျာ)	၈၈
သလဋ္ဌာဂါရန္တိ = သဋ္ဌလဃရန္တိ (သျာ)	၁
သဟသေဝါတိ = သဟဿသေဝါတိ (က) သဟဿသေဝါတိ (ဋီကာယံ ပါဌန္တရံ)	၁၃၀
သရိတာ = သမောသရိတာ (က)	၈၄
သာမန္တာ = သမန္တာ (သျာ)	၂၇၁
သာမိကံ ဝဒေဟိ”တိ = သာမိကဝံ ဒေမီတိ (သျာ)	၃၁၀
သာရတ္ထေ = သဒတ္ထေ (သျာ)	၁၇၄
သာဟသံ = သာဟသိကံ (သျာ)	၂၈၂
သာဟသိကဓနဝိလောပဝိဋ္ဌတာ = သာဟသိကဇနဝိလောပဝိဋ္ဌတာ (သျာ)	၃၅
သုတ္တဓရာနံ = အန္ဓော ကာရိကာ နာမ ဟောန္တိ၊ တေသံ (သျာ၊က)	၁၀၉
သုပရိက္ခတံ = သုပရိက္ခိတ္တံ (သျာ၊က)	၂၃၈
သုဝဏ္ဏကဋ္ဋိဟိယေဝ = သုဝဏ္ဏကဋိဟိယေဝ (သျာ)	၁၇
သေတကာတိ = သေတောဒကာတိ (သျာ၊က)	၁၅၂
သေယျထိဒန္တိ = သေယျထိဒန္တိ (သျာ)	၂၂၃
သံဟတသရိရော = သဃ်ာတသရိရော (သျာ၊က)	၂၁၇
[ဟ]	
ဟတစ္ထိကံ ဝိယာတိ = ဗိတစ္ထိကံ ဝိယာတိ (သီ)	၁၆
ဟောတိ = ဟောန္တံ (?)	၉၃